DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

1 9 4 0

58STE JAARGANG

INHOUD.

1940

	Kolom.
Bestuursberichten . . . . . 1, 49, 97, 145, 193, 241, 281, 321, 361, 401, 441.	481.
Manninga, door Mr. H. L. Hommes	4-11.
Het geslacht Van Berckenrode, door Dr. G. H. Kurtz	11-17.
De Limburgsche en Duitsche takken van het adellijk geslacht Van Rossum, door Mr. A. P. van Schilfgaarde	17-21.
Van Wessem, door Mr. H. Waller, met medewerking van Mr. Elisabeth C. M. Prins	21-23.
Familieportretten Van Nesse, door Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn. (Met een plaat)	23-27.
Aanvullende mededeelingen betreffende „De Wapensteen te Eibergen-', door D. Jordaan J.G.Hzn. .	27—31.
De Tilburgsche fabrikantenfamilie Van den Bergh, door J. C. Hoynck van Papendrecht	32-37.
Bijdrage tot een genealogie Van Hennekeler, door Mr. W. de Vries. (Met een plaat)	51-66.
De Gorcumsche familie Van Honcoop vóór ±1650, door H. Wijnaendts	66-74.
Familie-aanteekeningen Van Oldenneel, medegedeeld door Mr. A. Haga	74-76.
Bloempjes uit den Hof van Holland. De broedermoorder. (Jan van Rietvelt en zijn geslacht), door J. P. de Man	76-79.
Uittreksel uit een niet bewaard gebleven Grafboek van de St. Jacobs of Groote Kerk te 's-Gravenhage, betreffende graven van de Kinderen van Claes van Dam, medegedeeld door J. C. Hoynck van Papendrecht	79— 82.
Het geslacht Voltelen (Volten), door Mr. H. F. Wijnman . . . 97-119, 159-176, 214-227, 296—307, 379-392,	258-273, 421-428.
Het wapen der gemeente Oosthuizen, door P. A. de Lange, met medewerking van Mr. Elisabeth C. M. Prins. (Met een plaat)	119-125.
Bijdrage voor een genealogie Ompteda, door Mr. H. L. Hommes	125-132.
De herkomst van het huidig geslacht Van Asbeck, door J. de Groot	131-136.
d'Everdinge van der Nypoort, door Mr. A. P. van Schilfgaxde	147—153.
De oudste generaties Van Dam (van Isselt) (Amersfoort), door J. P. de Man	154-159.
Bijdrage tot een genealogie van het Noord-Veluwsche Geslacht Schrassert. door Mr. W. de Vries	196-214.
Geslacht Berentzen (Berntsen), door Mr. H. Kronenberg	227-229.
Het Kamper geslacht Bijsterbos (van Detten Bijsterbosch, van Berkum Bijsterbos), door Mr. W. F. Leemans, met medewerking van Mej. C. J. Weicker en Jhr. H. H. Röell	245-252.
Eenige genealogische bijzonderheden betreffende het Hoornsche geslacht Hogerbeets, door S. J. Schermer	252-254.
De Genealogie in dienst van het Erfelijkheidsonderzoek, door Dr. J. Sanders	254—258.
Genealogie Broersema, door Mr. H. L. Hommes	281-292.
Van den man, die Oud-Poelgeest herbouwde, (Hans Rauter von Arnstein), door W. J. J. C. Bijleveld	292-296.
Geslacht Van Toll (ten Toll), door J. de Groot	307-311.
Bijdrage tot een genealogie Van. Oldenbarnevelt, door Mr. W. de Vries	324—347.
Bij den Kwartierstaat van Mr. A. C. W. Staring, overleden 18 Augustus 1840, door Mr. Elisabeth C. M. Prins, met medewerking van Mr. A. Staring	347—351.
Bloempjes uit den Hof van Holland. De zegepraal van het recht of de geschiedenis der beide Magdalena's, door J. P. de Man	3512354.
Bijdrage tot de genealogie van het geslacht Calandrini, door W. F. del Campo Hartman	363-375.
Eenige middeleeuwsche allianties in den huize Limburg (-Stirum), door J. de Groot	375-379.
De oudste generaties van het riddermatig geslacht Van Dorth, door Mr. A. Haga	401—407.
Een oude grafzerk te Valkenburg Z.H., door W. J. J. C. Bijleveld	407—413.
Familieaanteekeningen Van Welderen, medegedeeld door Mr. A. P. van Schilfgaarde	413-417.
Eene aanwijzing omtrent de herkomst van het geslacht Wentholt, door Mr. A. S. Miedema . . .	418—421.
Genealogie van het Rotterdamsche geslacht Suderman, door W. A. van Rijn	428—430.
Bijdrage tot de geschiedenis van het geslacht Sayer, door W. Wijnaendts van Resandt	4422451.
Auwema, Fossema en nog eens Enens, door Mr. H. L. Hommes	451—458.
Een niet geadelde tak der familie Van Foreest, door Mr. J. Belonje	458-462.
Van der Lingen, door Mr. A. P. van Schilfgaarde	462—467.
Nederlandsche grafsteden in Voor-Indië, medegedeeld door H. Wijnaendts 467-473,	495—501.
De laatste telgen van het adellijk geslacht Van Dorp, medegedeeld door Mr. W. C. Mees . . .	474-475
Jaarverslag over 1939	482—487
Het geboortejaar van den zeeheld Johan van Brakel, door J. P. van der Weele	487—489.
Van Breugel-Van Bronckhorst, door Jhr. Mr. Dr. J. R. Clifford Kocq van Breugel	490—495.
De afkomst van het geslacht Wentholt, door Jhr. Mr. A. H. Martens van Sevenhoven	502-503.
Aanvullingen en verbeteringen op Michiels, Folckers, Manninga, Ompteda, Broersema en Eeck, door Mr. H. L. Hommes	503—507.

Korte mededeelingen: Nieuw Gemeentewapen, 43, 189, 234; De grootmoeder van den dichter Rhijnvis Feith, 43; Verloren circa 1630, teruggevonden in 1939!, 44; Van Gerwen, 44, 86; Van den Pavordt, 45; Van Berckenrode, 85; De Tilburgsche fabrikantenfamilie van den Bergh (aanvullingen), 85; Geslacht de Flines, 86; Van der Nat(h), 87, 187: Het wapen Roelants, 88; Van Vlissingen, Emden, 88; Van Ypelaer, 89, 233: Van Hennekeler, 139: Van Honcoop, 140; Snouck Hurgronje, 141; Teruggevonden registers van Oud-Roer+ mond, 143, Blokzijlsche geslachten, 143; Ompteda, 188; Officieele doodsberichten van Nederlanders in Fransche krijgsdienst (1806-1815), 189; Boreel, 189; De Alkmaarsche familie Van Everdingen, 232; Barnaart, 232; Verkoop van heerlijkheden, 233; Heemskerk (Marquette), 233: Aanteekeningen Van Ganse-poel, 276; Genealogie de Both, 313; Het Hoorsche geslacht Hogerbeets, 315; Een afgewezen beroep op adeldom in 1587, 315; Naamsovergangen, 316; Van Heilmann, 316: Polvliet, 316: De herkomst van den luite-nant-generaal en gouverneur van Breda van Weibnom, 355; Van Haemstede, 356; Het huwelijk van Justinus van Nassau, 357; Het Calendarium et Necrologium der St. Plechelmi-kerk te Oldenzaal, 394; Bentinck, 395; Van Berckenrode, 396; Van der Horst, 396, 437; Een oud rijmpje, 435: Ermgaert van Rietvelt, 436; Pesser, 437; Pyffers, 437: de Lannoy-Glauze, 438; Calandrini, 477; d'Everdinge van der Nypoort (Een aanvulling), 477; Pafraet, 479; Kiliaen van Rensselaer, 479; Een oude grafzerk te Valkenburg Z.H., 479; Het geslacht Voltelen (Volten), 5 10; Een genealogisch puzzle'tje opgelost, 511; Van den Bussche, 513; Nogmaals Van Foreest, 514; Het derde huwelijk van Ds. Assuerus van de Poll (Pollio), 515; Van Riemsdijk, 515: d'Yvoy, 516; Corrigenda: Van Dorp en Sayer, 517.

Boekbespreking: Die Haghe. Jaarboek 1939, 37; 1940, 475; M. Schneider, De voorgeschiedenis van de „Algemeene Landsdrukkerij", 38; P. Boersma, Alblasserdam'; heden en verleden in honderd opstellen beschreven, 39; F. Prims, Geschiedenis van Antwerpen, dl. VII, 2e boek, 39; W. Wijnaendts van Resandt, Geschiedenis en genealogie van het geslacht van Scheltinga van ± 1530-1939, met mededeelingen over andere geslachten (van) Scheltinga en over het geslacht de Blocq, 40; J. de Hullu, De hofsteden van Biervliet en hunne bewoners in vroeger en later tijd, 40; J. C. P. W. A. Steenkamp, Inleiding tot de wapenkunde, 40: F. E. Farwerck, Levend verleden, 82: J. Hoge, Die Geschichte der ältesten evangelisch-lutherischen Gemeinde in Kapstadt. Ein Beitrag zur Geschichte des Deutschtums in Süd-Afrika, 83; E. Wiersum, Egbert Meussen Cor-tenaer, geboren te Groningen in 1605, gesneuveld bij Lowestoff in 1665, 136; C. Graham Botha, Die Kaapse hugenote, 136; Jaarboekje van „Oud-Utrecht", 1939, 136; B. van 't Hoff, Bijdrage tot de genealogie van het geslacht Henny, 137; Th. F. J. A. Dolk, Geschiedenis van het hoogheemraadschap Delfland, 138; Nederland's Adelsboek, 1940, 176; Nederland's Patriciaat, 1940, 178; W. L. Janssen u. A. Schumacher, Geschichte der Familie Heucken in Aachen unter besonderer Berücksichtigung ihrer Postwagenunternehmungen (1746-1867), 182; J. C. Dirks, Het Bruinings Hofje op de Botermarkt te Haarlem, 183; Leidsch Jaarboekje, 1940, 184; H. Junge,,Ahnenliste der Brüder August, Hermann und Johannes Junge, mit zwei Tial-Ahnentafeln, 184; H. C. F. G. van Ditzhuyzen, Geschiedenis en genealogie van het geslacht de Both (Vonk de Both) met aanvullende aanteekeningen betreffende de geslachten von Brun, von Raesfeld en Reigers, 184; E. Möller, Schüler und Lehrer der Husumer Gelehrtenschule von 1449-1852, 185; M. van Haaften, Mr. Paulus van Haeften, pastoor te Nieuwkoop, Meye en Zegveld, omstreeks 1640, 185; H. Sartorius, Bijdrage tot de familiegeschiedenis der Darmstädter Sartorii 1575-1935 (Luthersch), 185; Nieuwe Drentsche Volksalmanak, 1940, 229; C. J. F. Sloot-mans, L. Merkelbach van Enkhuyzen, J. P. A. Smit. Halsteren, zijn geschiedenis en zijn archief, 230; J. W. C. van Campen, Notae quotidianae van Aernout van Buchell, 230; [R. Oehler] , Familiennamenbuch der Schweiz, afl. 1, 230; Argief-Jaarboek vir Suid-Afrikaanse geskiedenis, uitgegee deur die Argiewe van die Unie van Suid-Afrika, onder redactie van C. Graham Botha e.a., 274; G. C. E. Köffler, De Militaire Willemsorde 1815-1940, 274; L. ten Cate, Stamboom van het Zwolsche geslacht Buisman, 275; H. Reydon, De huismerken, 275: J. F. van Bemmelen, Afstamming en erfelijkheid en de kwartierstaat, 311: Bijdragen en mededeelingen [uitgeg. door] „Gelre", dl. XLIII, 311; L. J. van der Heijden, De parochies Lichtenvoorde, Harreveld, Zieuwent, 354: Publications de la Société historique et archéologique dans le Limbourg à Maestricht, dl. LXXV, 354: Ver-slagen en mededeelingen [van de] Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch règt en geschiedenis, dl. LVI, 392; Bijdragen en mededeelingen van het Historisch Genootschap (gevestigd te Utrecht), dl. LXI, 392; Haer-lem. Jaarboek 1939, 393; A. Vrieze, De strijd om de geslachtsnamen, 393; C. Pama, Onze afstamming, 430; J. van Toll, Een en ander over Giessendam, 431; J. van Toll, Een onbekend middeleeuwer. Iets over Heer Arend v[an] Gent, Meester Ridder miner Vrouwe, 432: W. J. Formsma, De archivalia van de Oldenzaal-sche Oudheidkamer, 433; R. T. Muschart, Grafzerken in Gelderland, dl. 1, 433; P. van Eeghen, Familie-boek de Clercq, 434: J. Steenhuis, Het Hofje van Loo of St. Elisabeth's Gasthuishofje, 434; T. Mastenbroek, De Groote Kerk te Maassluis 1639-1939, 476: M. van Haaften, Dom. Benedictus Haeftenus of het Utrechtsche geslacht van den kerkelijken auteur Jacobus van Haeften (1588-1648), proost der Benedictijner Abdij van Afflighem in België, 508; H. L. Kruimel, Stamboomonderzoek in de praktijk, 508: H. Heinen, Ahnenliste Pee-renboom, Die Almen der Geschwister Peerenboom aus Kempen-Niederrhein. 508; Siegerland, jrg. XXII, afl. 1/2 (gewijd aan den beroemden uit Siegen geboortigen schilder Pieter Paul Rubens), 509.

Inhoud van Tijdschriften enz.: *Nederland:* Maandblad Amstelodamum; de Vrije Fries: Heemschut; de Indische Navorscher: de Maasgouw; de Navorscher; Nederlandsch archief voor genealogie en heraldiek: Nederlandsch archievenblad; Jaarboek van de Mij. der Nederlandsche Letterkunde te Leiden; Oud-Holland: Taxandria; Bijdragen voor vaderlandsche geschiedenis en oudheidkunde: Archief; vroegere en latere

mededeelingen in betrekking tot Zeeland; J. Aten, De Wormerveersche dichter Jan Claasz. Schaap; overdr. uit „de Zaanlander", 1940. — België: Belgisch tijdschrift voor oudheidkunde en kunstgeschiedenis: le Parchemin; Annalen van den Oudheidkundigen Kring van het Land van Waes; [A. Louant], Fonds d'Andelot; inventaire analytique. — *Duitschland:* Zeitschrift des Bergischen Geschichtsvereins; Mitteilungen des Sippenverbandes der Danziger Mennoniten-Familien Epp, Kauenhowen, Zimmermann; Familie, Sippe, Volk: Familiengeschichtliche Blätter; der Herold; Familienblatt der Lutheriden-Vereinigung; Mitteilungen der Niederländischen Ahnengemeinschaft; Niedersächsisches Jahrbuch für Landesgeschichte; Mitteilungen des Roland; Archiv für Sippenforschung; Mitteilungen der Westdeutschen Gesellschaft für Familienkunde. — *Zwitserland:* der Schweizer Familienforscher. — *Amerika:* The New-York genealogical and biographical record 41, 84, 138, 186, 231, 275, 313, 355, 394, 435, 476, 509.

Vragen en antwoorden: Adolfs 191; Altena (van) 234; Bats (de) 190, 234; Beecke (van der) 143; Becker 316; Belcamp (van) 192; Bennewitz 439; Berg (Siepman van den) 190, 234, 357; Bertling 143, 190; Block 278, 398; Boekenogen 191; Borre van Amerongen 234; Bos 318,519; Bosch 234,280; Boukhorst (van der) 359; Brants 479, 517; Brenkhorst 237: Burine (de) 45; Bye (de) 359; Damius 235; Deckere (de) 192; Dedel 45, 517; Esau 317; Ghetel 236; Gousset 520: Greve 236,317; Griethuysen (van) 236,280; Halfman 96, 440, 520; Harinxma thoe Slooten 400, 440; Heermale (van) 45, 92, 93; Hengeveld 45; Herkenches de Meerwede 93; Holsten (von) 143, 190: Hoogenhoeck (van) 236, 359: Hupkens 144: Jorna 440; Cappelhoff 479, 517; Casius 234; Kemper 480; Klinkenberg 236; Coesfel(d)t (Terbeeck van: Sombagh van; Zum Bach genannt) 95, 400; Coot (van) 91: Cortenbach 91; Croock 191, 235, 280; Kummich 480, 518; Cuyper 316; Kuyper 316; Leek (van) 480; Leeuwen (van Leyden genaamd? van) 46; Leuvenigh (van) 360: Meer (van der) 234; Ment 317; Mey (van der) 236, 359: Molt 236; Momber (de) 46: Muntendam 237. 280: Nassau (van) 47; Niekerken (van) 93; Nij (e)hoff (van) 237; Ort 318; Pant (van der) 237: Rebel 47: Rietdijk 238; Ringeling 93; Roest 238: Rosendael (van) 47; Sarvaas 238; Schepers 94; Schey 94; Schouten 192: Schutte 192; Schuyrman 239; Silleman 47, 94: Sonnenbergh (van) 360; Specht 47; Staveren (van) 480, 518; Stolte 48, 239; Straatman 518; Strengnaerts 518; Stricker 440; Tak 144, 192, 239; Toll (van) 239; Verbrugge 95, 144; Verstegen 318, 519; Vriese (de) 239; Vrint (de) 520: Vrij (de) 96, 440, 520; Wallaim 96: Wessem (van) 96: Zuylen van Nyevelt (van) 192: Gemeentearchief van Asperen 240: Wapen van West-Friesland 360; Leenboek van het Huis Hoenlo (Olst) 440.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen, en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur DR. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize Eikenrode,* Driebergen.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den 1 en Secretaris H. J. A. VAN SON, *Riouwstraat* 4, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, Bleyenbwrg 5, *'s-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 1. LVIIIe. Jaargang. Januari 1940.

Bij dit nummer wordt een plaat verzonden, behoorende bij het artikel: Familieportretten Van Nesse.

BESTUURSBERICHTEN.

Aangezien de eerste Maandag van de maand op Nieuwjaarsdag valt, zal de volgende maandelijksche ledenbijeenkomst plaats hebben op 8 Januari a. s. in Café-Rest. „Den Hout", Bezuidenhout 11-13 te 's-Gravenhage, ten 4½ ure.

Op 27 November werd te 's-Gravenhage de jaarlijksche begrootingsvergadering gehouden. In zijn openingswoord herinnerde de Voorzitter aan het feit, dat de begrooting van het Genootschap gebonden is aan een groot aantal vaste lasten, die voor de resteerende posten slechts weinig speling overlaten. Eene zeer voorzichtige financieele politiek blijft derhalve geboden. Dit klemt te meer in den huidigen onzekeren tijd. Het Bestuur stelt zich echter op het standpunt, dat het de plicht is van allen om zoo lang mogelijk den normalen gang van zaken te bevorderen en de toekomst met rustig vertrouwen onder de oogen te blijven zien, Voor dit laatste bestaat voor ons Genootschap alle aanleiding, omdat — in tegenstelling tot het begin van den vorigen oorlog — het ledenaantal op peil bleef en ook de regelmatige verschijning van het orgaan in zijn vergrooten omvang geenerlei stagnatie mocht ondervinden. Het Bestuur doet een beroep op alle leden om het Genootschap in dezen moeilijken tijd te blijven steunen en door uitbreiding van het ledenaantal zijn weerstandsvermogen te helpen versterken.

Nadat de Penningmeester de verschillende posten nader had toegelicht, werd de begrooting van ontvangsten en uitgaven over 1940 zonder hoofdelijke stemming vastgesteld. Na afloop had de maandelijksche ledenbijeenkomst plaats.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden te 's-Gravenhage van den Heer R. K. A. van de rZweep, sedert 1926 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

D. P. R. A. BOUVY ..... ***Bussum.***
Cand. Hist. Art. Singel 16.

MR. C. E. A. Baron **VAN HÖVELL TOT WESTERFLIER** ..... Roermond.
Lid van den Hoogen **Raad van Adel.** ***St.*** Janstraat 1%.

H. **H. M. MENSONIDES** ..... ***Santpoort.***
Wijnold Daniëlslaan *9.*

J. L. RIETEMA ..... ***'s-Gravenhage.***
Jan van *Nassaustraat 28.*

MR. **C. J. M. SCHAEPMAN** ..... ***'s-Gravenhage.***
Administrateur a/h Depart. **van Buitenl. Zaken.** *Koninginnegracht* 1.

Adreswijzigingen:

DR. W. PH. COOLHAAS ..... ***'s-Gravenhage.***
Lange *Voorhout 90.*

JHR. A. P. A. ELIAS VAN STABROUCK ... ***Amsterdam.***
Groote **Club.**

MR. J. M. F. ESKENS ..... ***Semarang (Java)***
Merbaboeweg 4.

MR. J. W. GROESBEEK ..... ***Koog a/d Zaan.***
Hoogstraat 58.

JHR. C. VAN HOLTHE ..... ***Buurmalsen.***
Keizershoff.

L. A. Baron **VAN ITTERSUM** ..... ***Batavia.***
Rivierlaan 6.

F. KOLLER ..... ***Breedene-aan-Zee (België).***
Duinstraat 865, *„Edelweiss".*

H. L. KRUIMEL . . . . . *'s-Gravenhage. Valkenboschkade 643.*

MR. P. R. TAK LABRIJN . . . . . *Bandoeng (Java). Roelofsenstraat 11.*

W. J. H. Graaf VAN LIMBURG STIRUM . . . *Hindhead (Surrey, Engeland). Churt Road, „Green Valleys".*

G. H. L. Baron VAN WASSENAER VAN CATWIJCK *Wassenaar. Buurtweg 11.*

Bij dit nummer worden titel, inhoud en register op die namen van den 57en jaargang (1939) verzonden.

Aanwinstenlijst der Bibliotheek.

Hu 11 u, J. d e. De hofsteden van Biervliet en hunne bewoners in vroeger en later tijd. Oostburg 1939.
(Recensie-exemplaar).

Hoff, B. van 't. Bijdrage tot de genealogie van het geslacht Henny. Zutphen 1939.
(Geschenk van den Schrijver).

Tricou, J. Une visite héraldique à Saint-Jean de Lyon en *1642.* Bergerac 1939.
Overdr. uit „Revue Française d'hér. et de sigillographie", II.
(Geschenk van den Schrijver).

Tenhagen, F, Gesammelte Abhandlungen zur Vredener Geschichte. Vreden 1939.
Beiträge zur Gesch. und Heimatkunde Vredens und seiner Umgebung, 1.
(Geschenk van den Heer J. de Groot).

Neubecker, 0. Fahnen und Flaggen. Leipzig [1939].
(Recensie-exemplaar).

Fischer, J. Die Pfälzer Kolonie zu Magdeburg: zum Andenken an ihre vor 250 Jahren erfolgte Begründung. Magdeburg [1939].
Magdeburger Kultur- und Wirtschaftsleben, nr. 19.
(Geschenk van den Schrijver).

Familíenblatt der Manger. Regensburg 1936-1938. jrg. XI, afl. 1/2.
(Geschenk van „Familienverband der Manger").

Der Morgenstern. Zeitschrift der Deutschen Morgenstern-Sippen. Hamburg 1939. nr. 10.
(Geschenk van den Heer H. Morgenstern).

Aus der Geschichte des Staatl. Athenaeums zu Stade. Eine Festschrift zur 350-Jahrfeier: 1588-1938. Stade 1938.
(Geschenk van Oberstudiendirektor Dr. H. Wohltmann).

Kauenhowen, K. Stammfolge Bernhard Kauenhowen. Zur Ausbreitung einer russlanddeutschen Siedlerfamilie 1600-1938. [z. pl. 1939].
Overdr. uit „Der Wanderweg der Russlanddeutschen", uitgeg. door het „Deutsches Ausland-Institut".
(Geschenk van den Schrijver).

Lefèvre, J. et P. Lefèvre. Inventaire des archives du Conseil des Finances. Gembloux 1938.
Archives générales du royaume.
(Ruil „Alg. Rijksarchief", Brussel).

Meerbeeck, L. van. Inventaire des archives des Tribunaux militaires. Gembloux 1939.
Archives générales du royaume.
(Ruil a.b.).

[Louant, A.]. Fonds d'Andelot; inventaire analytique. Möns 1937.
Archives de l'état à Mons: archives de familles.
(Ruil a.b.).

Bouvy, F. Th. J. en D. P. R. A. Bouvy. Het geslacht Bouvy (Nederlandsche tak). Vanaf 1594 naar gegevens ontleend: le aan een geslachtsregister der familie en aanverwante geslachten.. . door.. . J. C. Smits van Nieuwerkerk; 2e aan een opstel van... A. A. Vorsterman van Oyen, gecorrigeerd en volledig bijgewerkt, [Met: aanvulling over.. .... 1934-1938]. Amsterdam [1934, 1938].
(Geschenk van den Heer H. F. Heerkens Thijssen).

Botha, C. G rah a m. Die Kaapse hugenote; uit die Engels vertaal deur M. Malherbe-Leliveld. Kaapstad 1939.
(Geschenk van den Schrijver).

Wijnaendts van Resandt, W. Geschiedenis en genealogie van het geslacht van Scheltinga van ± 1530 tot 1939. Met mededeelingen over andere geslachten (van) Scheltinga en over het geslacht de Blocq. [z. pl.]. 1939.
,(Geschenk van Jhr. D. de Blocq van Scheltinga).

Hoge, J. Die Geschichte der ältesten evangelisch-lutherischen Gemeinde in Kapstadt. Ein Beitrag zur Geschichte des Deutschtums in Südafrika. München 1939.
(Recensie-exemplaar).

Zollinger, G. Wie wurden àltdeutsche Personennamen zu Familiennamen? Auf altgermaníschen Glauben und Kult bezügliche Personennamen. Bern 1939.
Veröffentlichungen der Schweiz. Ges. f. Fam. forschung, 1, 7.
(Geschenk van den Schrijver).

[Cock, J. J.] Het Nijmeegsche geslacht Cock, benevens fragment-genealogieën van aanverwante families. [Monnikendam 1939].
(Geschenk van den Schrijver).

Steenkamp, J. C. P. W. A. Inleiding tot de wapenkunde. Amersfoort [1939].
Bibl. voor geslacht- en wapenkunde onder red. van C. Pama, 1.
(Recensie-exemplaar),

Boersma, P. Alblasserdam's verleden en heden in honderd opstellen beschreven. Gorinchem 1939.

Prims, F. Geschiedenis van Antwerpen: met medewerking van 0. de Smedt en E. Coornaert. Antwerpen 1939. dl. VII, 2e bk.
dl. VII. Onder de eerste Habsburgers (1477-1555).
2e bk. Economische orde.

Manninga,

door MR. H. L. HOMMES.

Van dit Oostfriesche hoofdelingengeslacht bestaat reeds een genealogie in tabelvorm in: Stammtafeln einiger Ostfriesicher, Hannöverscher und Westphälischer Familien nebst dahin gehörenden Nachríchten, uitgegeven te Leer in 1832, waarvan de niet genoemde auteur is J. D. H. Möhlmann. Het zou nu overbodig kunnen schijnen, dat opnieuw een genealogie gepubliceerd wordt, doch ten eerste is het boekje van Möhlmann niet zoo gemakkelijk in handen te krijgen en ten tweede blijkt het laatste gedeelte van den in Stad en Lande vertoevenden tak onvolledig en gedeeltelijk onjuist. Overigens lijkt me de 'door Möhlmann gegeven genealogie wel betrouwbaar, voor zoover ik aan de hand van het Ostfriesisches Urkundenbuch (door Ernst Friedlaender uitgeg. in Emden 1878-'81, 2 dln.) heb kunnen controleeren, zoodat ik geen bezwaar zie hem hierin te volgen.

Het fragment in Coenders' Nobiliarium [1]) stemt, behou-

[1]) Ned. familiebl. 1845, blz. 231.

dens enkele verschrijvingen, met hem overeen. Als bevestiging van verschillende vondsten is dit wel bruikbaar.

Mijn doel is voornamelijk verbetering van het Nederlandsche gedeelte van de eerstgenoemde genealogie en aanvulling op het overige.

De huisarchieven Nienoord, van Ewsum, Lulema, Farmsum en Menkema en Dijksterhuis leverden mij in hoofdzaak de stof. Deze bevinden zich alle in het Rijksarchief in Groningen, evenals het geraadpleegde rechterlijke archief. Voor de nummers verwijs ik naar kol. 435 van jg. 1939 van dit tijdschrift. Voorts waren nog bronnen de doop- en trouwboeken van Groningen en Bedum. De overige- vinden hun plaats in de aanteekeningen.

Het familiewapen is: gedeeld van groen en zwart met een leeuw van zilver over de deelingslijn. Een zegel vindt men o.a. in Huisarchief Nienoord No. 162.

Nog een enkel woord over den stamzetel van het geslacht, nl. den Lutetsborg of Luetzborg, tegenwoordig Lützburg, bij Norden. Volgens een oud opschrift (vermeld bij Harkenroht, Oostfriesche oorsprongkelijkheden, blz. 797) werd deze borg gebouwd in 1212, vergroot in 1430 door Lutet *Manninga* en in 1557 door de Saksen verwoest. De bekende *Unico Manninga,* die van de heerlijkheid een fideicommis heeft gemaakt, liet in 1557 den 'borg herbouwen, welke door het huwelijk van zijn dochter *Hima* in het geslacht *v. Inn-und Knyphausen* kwam, dat nog steeds deze heerlijkheid bezit. Op Kerstnacht 1891 is het gebouw, dat in 1677 verbouwd was, geheel verbrand en daarna als een kasteel in renaissancestijl herrezen. Het poortgebouw alleen is bij den brand behouden gebleven.

In de Ommelanden deden de Manninga's hun intrede door het huweliik van *Hayo* met de erfdochter van het Huis ten Dijke bij Pieterburen, in het midden van de 16e eeuw. Na den dood van zijn achterkleinzoon *Luirt Manninga* werd in 1668 het Dijksterhuis verkocht aan *Egbert Hotenken,* die door zijn huwelijk met *Sibylle Horenken,* mede-erfgenaam van Luirt M. was. Een uitvoerige geschiedenis van den borg vindt men in het boek van P. Biesta: Pieterburen, geschiedenis van kerk, kerspel en borg. Assen 1939.

1. Lutet *Manninga,* hoofdelinn te Westeel, Pewsum, Jennelt en Lutetsborg, overleed in 1378. Westeel werd in 1373 door een watervloed verzwolgen [2].
   Zijn kinderen zijn:
   1. *Dideko,* volgt II.
   2. *Poppo,* volgt IIbis.

II. *Dideko Manninga,* hoofdeling in Pewsum en Jennelt leeft in 1415.
   Zijn zoon is:

III. *Lutet Manninga,* hoofdeling te Berum, Jennelt en Pewsum, 'leeft nog in 1450 [3]), tr. *Adda Cirksena,* wed. van zijn neef *Lutet Manninga.*

IIbis. *Poppo Manninga,* hoofdeling op de Luetzborg, overl. vóór 22 Mei 1441 [4]), tr. (volgens Möhlmann) *Tetta Sydzena* van Berum, uit welk huwelijk de beide zoons zouden zijn. Dit kan evenwel niet juist zijn. Het Oostfriesche oorkondenboek vermeldt in Nr. 1775 als opschrift d.d. 1 Juli 1434: „Ocko torn Brok und Hima Idzinga bekunden, dass Ocko's Mutter Adda die ursprünglich an Vrouwe Idzinga [zalige Frederikes moder] bei ihrer Vermählung mit Poppo Manninga gegebene und von dieser weiter vererbte Ausstattung erhalten hat". Hier volgt in ieder geval uit, dat *Frederik* een zoon was uit zijn huwelijk met *Vrouwe Idzinga.* Welk huwelijk het eerste was, heb ik niet kunnen vinden.

De kinderen zijn dan (mogelijk omgekeerde volgorde):
1. *Frederik Manninga,* reeds overleden in 1434.
2. *Lutet,* volgt III.

III. *Lutet Manninga,* hoofdeling op de Luetzborg, blijft in den slag bij Bargerbuhr in 1433 [3]), tr. *Adda Cirksena,* dochter van *Enno* van Greetsiel en *Gela van Manslach,* en zuster van de graven *Edzard* en *Ulrich.* Van laatstgenoemde erfde zij als ¼ deel van zijn erfenis de heerlijkheid Berum.

Hun kinderen [5]) zijn:
1. *Poppo Manninga,* hoofdeling te Pewsum, leeft nog in 1498 [6]), tr. *Eltnrich van Jever.*
2. *Edzard,* volgt IV.
3. *Dido,* volgt IVbis.
4. *Gela Manninga,* erfdochter van Jennelt, overleden na 1514 en waarschijnlijk vóór 1518, tr. vóór of in 1458 *Onno van Ewsutn,* Heer van Ewsum, Nienoord en Jennelt, jr. en hoofdeling te Middelstum, overl. 1489, zoon van *Menneke* en *Hidde Tamminga.* Zie over hen en hun kinderen genealogie van Ewsum in de Nieuwe Drentsche volksalm. 1917 (blz. 139 en 140), en M. Hartgerink-Koomans, Het geslacht (van) Ewsum (blz. 62).

IV. *Edzard Manninga,* hoofdeling te Pewsum, overl. 1504, tr. *Hiska Ripperda* [7]), geb. ca. 1457, overl. 11 November 1527, dochter van *Unico* en *Ulske Ukena.*
   Uit hun huwelijk:
   1. *Focko,* volgt V.
   2. *Poppo Manninga,* proost te Emden, overl. 1540 of volgens Nob. van Coenders 1544.

V. *Focko* of *Fop Manninga,* hoofdeling in Pewsum, overl. vóór 17 Januari 1543 [8]), tr. *Hoycke Tamminga,* in leven 11 Aug. 1543 [8]), dochter Van *Hoycko* van Warffum.
   Uit dit huwelijk:
   1. *Edzard Manninga,* overl. 1538 circa Jubilate.
   2. *Hoyko* of *Haiko.* volgt VI.

vr. *Hoyko Manninga,* hoofdeling te Pewsum. Hij is de bekende verkwister, die de heerlijkheid Pewsum aan het vorstelijk huis verkocht. Hij tr. le *Tetta van Oldersum,* dochter van *Hero* en *Ekka van Frese;* tr. 2e *Johanna Mulert* [9]), dochter van *Johan* tot Cranenburg en *Clara van Cuylenburg. Zij* hertr. 1570 *Gabriel Johan van Salazar.*
   Uit het eerste huwelijk:
   1. *Almuth Manninga,* erfdochter van Oldersum 1569, tr.

2) Harkenroht, Oostfr. oorspr. blz. 795.
3) Volgens Möhlmann.
4) Ostfr. Urkundenb., Nr. 522. Verklaring van Lutct Manningha, hoofdeling te Pewsum, Jennelt en Bergum om tot een accoord te geraken inzake een geschil over een erfgoed tusschen eenerzijds Ulfert Helmagen en zijn zoon Onno, en anderzijds wijlen zijn vader Poppo Manningha en hemzelf. 22 Mei 1441,

5) id., Nr. 992. Merkel Tetteu transporteert in geval van kinderloos overlijden, aan de gebroeders Poppo, Dido en Edzard Manninga, hoofdelingen te Bergum, Pewsum en Jennelt de stukken grond in het kerspel Hagen, die hem bij testament door Himka zijn vermaakt. 11 Aug. 1477.
6) id., Nr. 1614. Erfruil d.d. 22 Nov. 1498 tusschen Poppo, heerschap te Jennelt, en Bolardus van Jemgum, burger te Emden.
7) Genealogie Ripperda in Wapenheraut 1901.
8) Inv. v. Ewsum. Regest nr. 339. 1543, Aug. 11. Vrouwe Hoycke Tamminga, wed. Fop Manninga van Peussum, verklaart ontvangen te hebben van hare neven Johan en Hidde van Ewsum de geldsom haar bij scheiding volgens de uitspraak van 1543, Jan. 11 toegewezen.
9) Genealogie Mulert in Ned. Leeuw 1885.

Nagel van Plettenberg, zoon van ***Frederik Christiaan*** en ***Anna van Nagell*** (erfdr. tot Oosterwede).

Hun dochter ***Sophia van Plettenberg*** tr, ***Bojocco van der Wenge*** [10]).

IVbis. ***Dido Manninga,*** hoofdeling op Lutetsborg, overl, 1494, tr. ***Hisa van Visquard.***

Uit hun huwelijk:

1. ***Dodo,*** volgt V.
2. ***Frouwa Manninga,*** tr. ***Diederich van Duiren,*** Heer te Taingeshusen in Jeverland, overl. 1537.

V. Dodo of *Doedo* ***Manninga,*** hoofdeling te Lutetsborg en Beraum (tegenwoordig Bargenbuhr) overl. 1533 en begr. te Norden in de kerk, tr. 1523 (huw. contr. 30 April [11])) ***Fye Ripperda*** [7]), geb. Farmsum, overl. na 1533 [3]), dochter van ***Hayo*** en ***Eylcke Houwerda.***

Uit hun huwelijk:

(Möhlmann noemt slechts 5 kinderen en vermeldt verkeerdelijk Anna qehuwd met v. Laer).

1. ***Hayo,*** volgt VI.
2. *Lutet* ***Manninga.*** overl. Londen 1548 aan de pest.
3. ***Artha*** of ***Adda Manninga,*** overl. 1567 [12]), tr. ***Hendrik van Laer*** in Laerwold, overl. vóór Sept. 1564 [13]).

   Hun kinderen waren o.a.:

   a. ***Johan van Laer,*** leeft in 1567 [12]).

   b. *Gela* ***van Laer,*** overl. Slochteren 18 Juli 1620. tr. ***Johan Rengers*** [14]) van Slochteren, geb. 1550, overl. 24 Jan. 1624.
4. *Unico* ***Manninga*** [15]), geb. 1529, inqeschreven als student te Wittenberp 18 Januari 1549, gezant van Graaf Edzard in Londen, drost te Emden. Aan hem werd voor 11500 gulden door zijn broer gecedeerd Berum en de Luetzborg, welken hij in 1557 liet herbouwen. Hij was een bevorderaar van de Hervorming. Van ziin hand is een kroniek, welke o.a. afbeeldingen van kleederdrachten bevat, die in 1893 zijn qereproduceerd in Jahrbuch der Gesellsch. f. bildende Kunst ... zu Emden. Hij overleed 28 April 1588 en werd begraven in de kerk te Norden 5 Mei d.a.v., waar een monument de herinnerinq aan hem levendig houdt. Hij tr. le ***Hima von Gödens:*** tr. 2e *Adelheid van Brakell,* geb. Gelder (of dit de stad Geldern is of het hertoadom Gelre, bliikt niet uit Möhlmann's boek, dat als aeboorteiaar 1532 qeeft) 1535, overl. ca. 1617 in het 83e jaar, beur. in de kerk te Norden.

   Uit het tweede huwelijk:

   a. *Hima* ***Manninga,*** geb. Luetzborg 4 October 1563, erfdochter van Luetzborq, Berqum. Visquard enz., overl. ald. 3 Tanuari 1630. begr. in de kerk te Norden, tr. 4 Juni 1581 ***Willem von Inn- und Knyphausen,*** baron des H. Rijks, geb. kasteel Knyphausen 24 Juli 1557, gouverneur van Oostfriesland, drost en hofrichter te Emden, overl. Luetzborg 3 Aug. 1631, zoon van *Tido* en ***Eva van Rennenberg.*** (Zie genealogie v. Inn-u. Knyphausen in Ned. Leeuw 1935).

10) N. Drentsche volksalm. 1919, blz. 174.

11) Inv. Lulema, Nr. 79.

12) Leenregister Overijssel 15561613, fol. 121 vso. „Item beleent Johan van Laer nae doode Joffer Artha Manninga synre moeder, den thienden groff ende smal to Echteloe inden kerspel van Emmichem. presentibus Boldewijn Haegen ende Johan Sloeth. Actum Vollenhoe den 11 Mart. 1567".

13) id. fol. 112. „Item beleent Joffer Artha Manninga weduwe wylen Henricx van Laer in Laerrewolt. den thienden groff ende smal to Echteloe in den kerspel van Emnichem, soe Sicko Pansser des vuytgegaen is, Ende voir Artha voirss. heeft hulde ende eedt gedaen Edzardt van Grovensteyn, presentibus Engelbert van Ensse ende Gerhardt van Oistendorp. Artum Groningen den 14 Sept. 1564".

14) Genealogie Rengers in Gen. en her. bl. 1910.

15) Over hem en zijn dochter uitvoeriger in De Navorscher 1896, blz. 553 en vlg.

5. ***Dodo Manninga,*** overl. 1558, ongehuwd. Waarschijnlijk is hier bedoeld ***Dido Manninga,*** die, volgens De Navorscher van 1890, blz. 553, ca. 1551 met zijn broeder Unico te Wittenberg studeerde. In het alb. stud. van Wittenberg werd wel gevonden op 18 Jan. 1549 Vinco Manungo (lees Unico Manninga). Misschien is Dido, de op 25 Sept. 1550 ingeschreven Tiarcho Mannen Phrisius.
6. ***Anna Manninga,*** overl. vóór 1572, tr. le ***Johan de Mepsche*** [16]), zoon van *Roelof* en *Oede* ***Tamminga,*** welk huwelijk kinderloos bleef; tr. 2e ***Egbert Clant*** [17]), jr. en hoofdeling te Stedum, in 1577 en '86 beleend met de heerlijkheid 'Wedde, lid der Staten wegens de Ommelanden, overl. Bremen 11 Nov. 1590, zoon van ***Eilco*** en ***Margaretha Addinga.*** Hij hertr. 1572 (huw. contr. 12 April [18])) ***Gratia Rengers.***

VI. ***Hayo Doedes Manninga,*** hoofdelinq te Lanqhaus, verkrijgt door zijn huwelijk Huis ten Dijke bij Pieterburen, overl. Groningen Januari 1599, tr. ***Ditmara*** of *Ditmaria* ***Rengers,*** dochter van ***Luirt*** van Dijksterhuis en *Othje* ***Allartsdr. Tamminga.***

Uit dit huweliik (Möhlmann vermeldt niet Oede):

1. ***Luirt,*** volgt VII.
2. ***Sophia Manninga,*** nog in leven op 5 Juni 1617 [19]), tr. 1 e *Eger* ***Houwerda*** van Uphusen; tr. 2e vóór 1588 [20]) *Eylco Onsta,* jr. en hoofdeling te Wetsinge, ritmeester in dienst der Geün. Prov. o.a. in 1592 en '94 [21]), zoon van ***Aepco*** en *Gela* ***van Ewsum,*** en weduwnaar van ***Hyma van Inn- und Knyphausen. Eylco*** (en niet Aepco, zooals de gen. v. Inn.-u. Kn. vermeldt [22])) huwde in 1575 (huw. contr. 16 Aug. in inv. Nienoord, nr. 542) ***Hyma.*** Hii is welhaast zeker dezelfde *Eylco* als de door Abel Eppens in zijn kroniek genoemde, die in 1588 tot schoonvader ***Hayo Manninga*** had.
3. *Oede* ***Manninga,*** overl. 7 Aug. 1610, tr. 1601 (procl. Groningen 29 December 1600) *Douwe* ***van Botnia,*** uit Franeker, zoon van *Julius* en ***Foockel van Walta.*** Hun kinderen waren volgens Mr. A. Teltinq in zijn artikel Botniahuis te Franeker in de Nieuwe Friesche almanak 1858:

   a. ***Foockel v. Botnia,*** overl. 1673, tr. *Juw* ***Aedes van Eysinga:*** kinderloos.

   b. *Juw* of *Julius* ***v. Botnia,*** tr. ***Lutz van Meckema:*** kinderloos.

   c. ***Sicke van Botnia,*** jong overl.

VII. ***Luirt Manninga,*** jr. en hoofdeling te Pieterburen, overl. vóór 8 Oct. 1599 [23]), tr. ***Emerentia van Sonoy,*** overl. ***1625,*** dochter van ***Diderick*** en ***Maria van Malsen.*** Zij

16) Gegevens over De Mepsche van den Heer B. Lonsain te Zeist.

17) Zie Ned. Leeuw 1938, kol. 451.

18) Inv. Farmsum, Nr. 564.

19) Rechterl. arch. IIb 19 (protocol van sententien van het Hof in civiele zaken), fol. 141. In saken des Erb. Joannis Reneman, volmacht van frou Sophia Manninga anders Onsta, van den E. E. Luloff van Sterckenborch botalinge van syn helffte enz. 5 Juni 1617.

20) Abel Eppens. Kroniek dl. 11, blz. 685.

21) Gron. volksalm. 1909, blz. 94.

22) Ned. Leeuw 1935, kol. 163.

23) Rechterl. arch. IIIa 7 (Protocol van civiele zaken van het volle gericht der stad Groningen). 8 October 1599 wed. wijlen Luijrdt Manninga contra Fredrick Rickens.

hertr. Groningen 31 October 1607 (procl. 17 Oct.) ***Tammo Coenders,*** burgemr. in Groningen, weduwnaar van *Roelefjen* ***Sissinghe.***

Uit hun huwelijk (volgorde onzeker):

1. ***Maria*** *Manninga,* overl. na 27 Aug. 1633 [24]), tr. 1601 (huw. contr. 10 Juli 1601 [25])) ***Willem van*** *Mathenesse,* jr. en hoofdeling te Raskwerd en den Andel, raad en rentmeester-generaal der abdij van Rijnsburg en raad ter admiraliteit binnen Amsterdam, overl. vóór 27 Aug. 1633 [24]), zoon van ***Johan*** en ***Florenfina van Kuilenburg.***

   Zij hadden 12 kinderen, waarvan 9 jong overleden en slechts 1 zoon huwde. (Zie genealogie Matenesse in Jac. Kok, Vaderlandsch woordenboek).
2. *Hajo Unico,* volgt VIII.
3. ***Josina Manninga,*** geb. 1590 (volgens genealogie Clant), lidmaat van de Herv. kerk te Groningen 6 Maart 1608, overl. vóór 1622, tr. Groningen 15 April 1610 (procl. 17 Maart; huw. contr. 3 Maart [26])) *Osebrant Clant,* jr. en hoofdeling op Menkema in Uithuizen, overl. in 1624 of begin 1625, zoon van ***Egbert*** en ***Renica Fraeylema,*** en wedr, van *Margarefha* ***Lewe.*** Hij hertr. 1622 (procl. Groningen 10 Oct.) ***Anna Amelia*** *van Zanten.*

   Afbeeldingen van portretten van Osebrand en Josina komen voor in den Gron. volksalmanak 1929, als bewoners van den Menkemaborg.
4. ***Dodo*** *Manninga,* ingeschreven als student te Heidelberg 3 April 1616, overl. aldaar [27]).

VIII. *Hajo Unico* ***Manninga,*** op Dijksterhuis, jr. en hoofdeling te Pieterburen, Wierhuizen en Westernieland, ingeschreven als student te Herborn in 1606, overl. Pieterburen 1652 [27]), tr. Groningen 3 October 1619 (procl. 11 Sept.) *Harmentje Sickinghe,* overl. 1645 [27]) of 1648 [28]), dochter van ***Harmen,*** van Uithuizermeeden en Beyum, en ***Bele Johansdr. Clanf.***

Uit dit huwelijk (volgorde onzeker) :

1. ***Beele Manninga,*** overl. na 17 Juni 1659 [29]), tr. 1639 (procl. Groningen 11 Mei; huw. contr. 8 Mei [30])) ***Gerhard Horenken, jr.*** en hoofdeling te Baflo en Ranum, overl. ?, zoon van ***Gerhard*** en ***Beele te Nansum.*** Hun oudste kind *Sibilla* ***Horenken,*** ged. Groningen 26 Maart 1641 huwde ***Egberf*** *Horenken.* ***Zij*** werden eigenaars van Dijksterhuis na den dood van haar oom Luirt Manninga.
2. ***Emerenfiana Manninga,*** overl. vóór 22 Sept. 1659 [33]), tr. 1643 (huw. contr. 8 Juni [31])) *Evert* ***van Asschendorp,*** op Reitsma, jr. en hoofdeling te Grijpskerk, overl. vóór 25 Aug. 1646 [32]), zoon van ***Everard*** en ***Frederica*** *Rengers.* Zij hadden 2 kinderen waarvan de oudste

   a. ***Sybilla van Asschendorp.*** tr. 1659 (procl. Gron. 24 Sept.: huw. contr. 22 Sept. [33])) ***Andolph Clanf.***
3. ***Luirf Manninga,*** op Dijksterhuis, jr. en hootdeling te Pieterburen enz., geb. 1624, ingeschreven als student te Groningen 10 Mei 1641, te Leiden Maart 1646 (oud 22 jaar). Hij erfde Dijksterhuis en overleed ongehuwd ca. 1668. Volgens Möhlmann liet hij 4 natuurlijke kinderen na. Hiervan zal een geweest zijn ***Wilko Manninga,*** die te Groningen op 3 April 1660 (procl. 3 Maart) huwde met *Jantjen Buss,* weduwe.
4. *Herman* ***Manninga,*** jr. en hoofdeling te Pieterburen, leeft nog op 27 November 1662 [34]).
5. ***Odilia Sophia Manninga,*** lidmaat te Groningen Dec. 1657 met attest. van Leiderdorp.
6. ***Johan Manninga,*** kapitein o.a. in 1666, tr. 1658 (huw. contr. 24 Augustus [35])) ***Sophia*** *Packosz,* waarsch. geboren op het Ufkenshuis bij Siddeburen, dochter van *Wenceslaus* ***Pakosz baron van*** *Swijsloots* ***en*** *Promees* en ***Johanna*** *Entens.*
7. ***Anna Maria Manninga,*** van wie Möhlmann zegt, dat zij er met den knecht van haar broer vandoor ging, hetgeen mij niet zeer waarschijnlijk lijkt. Zij werd lidm. te Groningen Sept. 1656, wonende aan de Groote Markt, en overl. vóór 8 Jan. 1692 [36]), tr. na April 1665 *Johan* ***Lewe,*** van Ewsum, geb. 20 Maart 1622, curator van de Academie, lid gedep. staten, Hoofdman van de Hoofdmannenkamer enz., overl. Groningen 20 Oct. 1671, zoon van ***Everf*** en ***Anna Coenders,*** en wedr. van ***Geerfruida Alberda.***
8. *Doedo,* volgt IX.
9. *Unico* ***Manninga,*** als oud-leerling van de school te Burgsteinfurt, aan het paedagogium van Herborn ingeschreven in 1657 en aan de Universiteit aldaar in 1658, ongehuwd overleden.

IX. *Doedo* ***Manninga,*** op Schultinga, jr. en hoofdeling te Bedum enz. door zijn huwelijk, overl. 1671 [37]), tr. Bedum 22 Febr. 1663 ***Lucrefia van*** *Isselmuden,* ged, Groningen 16 Nov. 1643, overl. 1674, na 1 April [38]), dochter van *Wigbolt* en *Johanna* ***van Welderen.***

Uit hun huwelijk:

1. *Wigbolt* ***Manninga,*** ged. Bedum 8 Januari 1664, jong overl.
2. ***Wigbolf Manninga,*** ged. Bedum 3 December 1665, waarschijnlijk jong overl. [36]).
3. ***Harmanna Manninga,*** ged. Bedum 16 Mei 1667, tr. Groningen 24 November 1699 (procl. 4 Nov.; huw. contr. 4 Nov. [39])) ***Jacob Sighers,*** ged. Groningen 11 April 1669, luitenant, later kapitein, zoon van *Nicolaus* en ***Gyselina van Hulfen.***
4. ***Johanna Manninga,*** ged. Bedum 3 Juni 1670, waarsch. jong overl.

---

24) Ned. Leeuw 1913, kol. 133.

25) Berigten van het Hist. gen. Utrecht. III, le stuk, blz. 121. Het huw. contr. wordt vermeld in: Proeve eener gesch. v.h. geslacht en de goederen der Heeren van Matenesse, door J. J. de Geer.

26) Inv. Farmsum, Nr. 575.

27) Volgens Nob. van Coenders.

28) Volgens genealogie Sickinghe in Stamb. Fr. adel.

29) Versl. R. oude arch. 1922, blz. 582. Suppl. inv. Menkema en Dijksterhuis. Nr. 285b. Schuldbekentenis d.d. 17 Juni 1659 ten bate van Beele Horenken, geb. Manningha.

30) Inv. Menkema en Dijksterhuis, Nr. 306.

31) Inv. Farmsum, Nr. 589.

as) IIIhh 1. 25 Aug. 1646. „Johan Canter als voogd aongesworen over wijlen Everhard Asschendorp en vrouw Emerentiana Manninga twei kinderen".

as) Inv. Farmsum, Nr. 590. Huw. contr. tusschen Andolph Clant en Sybilla van Asschendorp, dochter van Everhard en wijlen Emerentiana Manningha.

34) IIIx 44, fol. 352. Schuldbekentenis d.d. 27 Nor. 1662 van Harmen Manninga tot het Huis toe Dijke, tot Eendrum, Petersburen en Westernyland jonker en hoveling.

35) Inv. Menkema en Dijksterh., Nr. 308.

36) Rechterl. arch. IIb 88, fol. 1. Request van Hermanna Manninga als naaste erfgenaam van Anna Manninga, wed. Lewe, om bcneficium inventarii. 8 Januari 1692.

37) Doopboek Bedum. „Den 28 January 1672 d'hoogh Ed. Geboore vrouw Lucretia van Isselmuden weduwe Manninga een kindt ter doop gesonden is genaemt Johanna Lucretia".

as) Ned. Leeuw 1938, kol. 447.

5. *Johanna Lucretia Manninga*, ged. Bedum 28 Januari 1672, waarsch. jong overl. [36]).

Een alchimist *Lutet Manninga*, dien Möhlmann nog noemt als zoon van Hayo Unico en Harmtjen Sickinghe, kinderloos overleden in 1681, zal wel dezelfde zijn als *Luirf*, de laatste eigenaar van Dijksterhuis, die door Möhlmann verkeerdelijk wordt aangeduid als zoon van Dodo.

Het Nob. van Coenders vermeldt nog een *Fya Manninga* als zuster van *Poppo* (IV, 2), en de genealogie Lewe een *Josina Manninga*, die de tweede vrouw zou zijn geweest van *Joost Lewe*, jr. en hoofdeling te Peize, den zoon van *Wigbolt* en *Wobbe ten Grave*. Waarschijnlijk is deze Josina een van de fantasiepersonen uit genoemde genealogie.

Het **geslacht Van Berckenrode,**

door Dr. G. H. **Kurtz.**

In den stamboom van de oude Haarlemsche familie *Van Berckenrode*, vermeld in „D'oude chronycke ende historien van Holland, Zeeland en Utrecht" van W. v. Gouthoeven (2e druk, 1636). overgenomen door S. van Leeuwen in zijn „Batavia illustrata" (1685) en daarna bijna letterlijk gevolgd in het „Nederlandsch geslacht-, stam- en wapenboek" van J. Kok en A. Ferwerda (1785), zijn ernstige fouten geslopen. Reeds vroeger was dit opgemerkt, immers ook Jhr. Pieter Adriaansz. van Adrichem van Dorp († 1706) verbetert in zijn aanteekeningen over eenige Haarlemsche geslachten, welke Jhr. Mr. A. F. O. van Sasse van Ysselt publiceerde in de „Bijdragen voor de Geschiedenis van het bisdom Haarlem", jrg. XXII (1897), eenige grove fouten, die Gouthoeven, en Van Leeuwen als zijn navolger, in deze genealogie begingen [1]). Toch heeft hij, en Van Sasse van Ysselt met hem, nog andere, zelfs grovere fouten over het hoofd gezien, waardoor de laatste ook geen oplossing heeft gevonden voor de opvolging van eigenaars van stoel nr. 1 van het Kerstgild te Haarlem, in bezit van de familie Van Berckenrode, in zijn boek „Beschrijving van het H. Kerstmisgilde te Haarlem" (1905). De reden is, dat de tot nu toe bekende genealogieën Van Berckenrode steeds de fout begingen, Hendrik en Haze en hun broers en zusters — volgens Kok en zijn voorgangers is dit slechts Catharina; volgens Van Adrichem: Willem en Gerrit, terwijl Catharina een dochter van dezen laatste is — kinderen te laten zijn van Gerrit Gerritsz. Jr., gehuwd met Adriana van der Goude, Uit de familiepapieren, die blijkbaar ook aan Jhr. Pieter van Adrichem van Dorp bekend zijn geweest en thans berusten op het Haarlemsche gemeente-archief, waaraan zij in 1900 door de heeren Van Sasse van Ysselt geschonken zijn, blijkt echter, dat Gerrit, Hendrik, Willem en Haze kinderen waren van Gerrit Gerritsz. Sr., die eerst in 1534 overleden is [2]). Ook de schrijver van de

39) IIIy. Hu w. contr. 4 No v. 1699. Dedinpslieden bruidegomszijde Lucas Sighers, broer, aan bruidszijde Luit. Wigbolt Aldringa als neef.

1) Bijdragen tot de Geschiedenis van het bisdom Haarlem. XXII. blz. 144 en 146.

2) In 1534 is er boedelscheiding van de nagelaten goederen van Gerrit van Berekenrode den oude tusschen zijn kinderen Hendrik, Willem en Haze en Catharina, de dochter van zijn overleden zoon Gerrit. (Invent. van het familie-archief Van Berekenrode, nr. 21). Gerrit Sr. en zijn eerste vrouw, Catharina Hendriksdr., hadden in hun testament van 1508 bijzondere beschikkingen gemaakt voor hun krankzinnigen zoon Pontiaan en hun dochter Margriet, die bagijn was (Arch. Van Berekenrode, nr. 18). Gerrit Gerritsz. Sr. had dus 4 zoons en 2 dochters, waaronder Margriet, zooals ook gezegd wordt in ontwerp-testamenten van Gerrit Janss. en Aaf Pontiaansd., waar zij de kinderen van hun zoon bedenken (Arch. Van Berckenrode, nr. 10).

aanteekeningen had wel opgemerkt, dat 1497 niet het sterfjaar van Mr. Gerrit Gerritsz. Sr. was, daar nog acten van hem en zijn echtgenooten voorkwamen in 1508 en 1515 [3]), maar hij heeft niet gezien, dat zijn dood viel na dien van zijn zoon Gerrit Gerritsz. Jr., den vader van Catharina, wier moeder Adriana van der Goude was. Evenmin is hem opgevallen, hoe Gerrit Gerritsz. Sr. daardoor soms met zijn vader Gerrit Jansz. is verward, wiens sterfjaar inderdaad 1497 was, zooals blijkt uit den inventaris van de goederen van Gerrit Gerritsz. Sr., waarin hij schrijft: „..... is mijn vader gestorven vijf jaer naet Kasenbroot" [4]). Ook van Adrichem noemt 1497 als het sterfjaar van Gerrit Jansz., terwijl de genealogieën 1487 aannemen.

Na deze en eenige kleinere fouten verbeterd te hebben, meen ik den stamboom der Berckenrode's, aangevuld met de gegevens uit de familiepapieren, het „Naamregister van de heeren in de regeering der stad Haerlem" en bovengenoemd werk over het Kerstmisgilde te Haarlem, aldus te moeten geven:

1, *Jan van Haarlem*, heer van Berckenrode, † 1305, wan:

11. *Arend van Berckenrode*, heer van Berckenrode [5]), † 1357, wan:

III. *Jan van Berckenrode*, heer van Berckenrode, 1374 bezitter van stoel nr. 1 van het Kerstgild te Haarlem, † 1380, gehuwd met *Emse Gerrifsdr. Paridaam*, wan:

IV. *Gerrit van Berckenrode*, heer van Berckenrode, 1394 bezitter van stoel nr. 1 van het Kerstgild, † 1415 [6]), gehuwd met *Cafharina* ..... wan:
1. *Jan* (volgt V).
2. *Gerrit*, 1419 bezitter van stoel nr. 30 van het Kerstgïld, 1428 thesaurier, 1453 schepen van Haarlem, † c. 1478.
3. *Petronella* [7]).

V. *Jan Gerrifsz. van Berckenrode, heer* van Berckenrode, 1415 bezitter van stoel nr. 1 van het Kerstgild, 1441 schepen, 1465 burgemeester van Haarlem, † 1466 [8]), gehuwd met *Margriet Gijsbertsdr. van Noirtich*, wan [9]):
1. *Gerrit* (volgt VI).
2. *Jan*, 1431-'39 thesaurier, 1477, '86, '96, '98, 1500 burgemeester van Haarlem, 1480 bezitter van stoel

3) Bovengenoemd testament van 1508 en volmacht van Catharina Jansdr. van Naaldwijk, wed. van Jacob Suys, voor haar man Gerrit van Berckenrode van 1515 (Arch. Van Berekenrode, nr. 19).

4) Archief Van Berekenrode, nr. 14.

5) Hij wordt door Van Adrichem van Dorp vermeld als knaap in 1340, schepen en in 1355 thesaurier van Haarlem.

6) Jan van Berckenrode doet in 1418 leenhulde aan Jacoba van Beieren (Arch. Van Berckenrode, nr. 3), dus zijn vader Gerrit was toen al overleden, vermoedelijk in 1415, het jaar van de stoeloverdracht (niet 1420).

7) Vermeld in het testament van Catharina, weduwe van Gerrit van Berekenrode, haar moeder, in 1423 (Arch. Van Berckenrode, nr. 1).

8) Ook hier is het jaar van de stoeloverdracht als sterfjaar aangenomen, wat ook beter klopt dan 1463 van de genealogieën met de belecning van Gerrit Jansz. met goederen van de grafelijkheid van Holland in 1468 (Arch. Van Berckenrode. nr. 6).

9) Blijkens acte van 1451, waarbij 'Jan van Berckenrode de nalatenschap van zijn moeder Catharina, weduwe van Gerrit van Berckenrode, aanvaardt voor zijn 4 kinderen, gewonnen bij Margaretha Gijsbertsdr. van Noirtich, genaamd: Gerrit, Jan, Willem en Jan (Arch. Van Berkenrode, nr. 2). Eva Jansdr., gehuwd met Jan van Schagen, die in de gedrukte genealogieën genoemd wordt, ia dus blijkbaar een dochter van zijn zoon Jan en een zuster van Gerrit Jansz., priester, die in 1530 stoel nr. 37 van het Kerstgild te Haarlem nalaat aan den zoon van Jan van Schagen en Eva van Berekenrode.

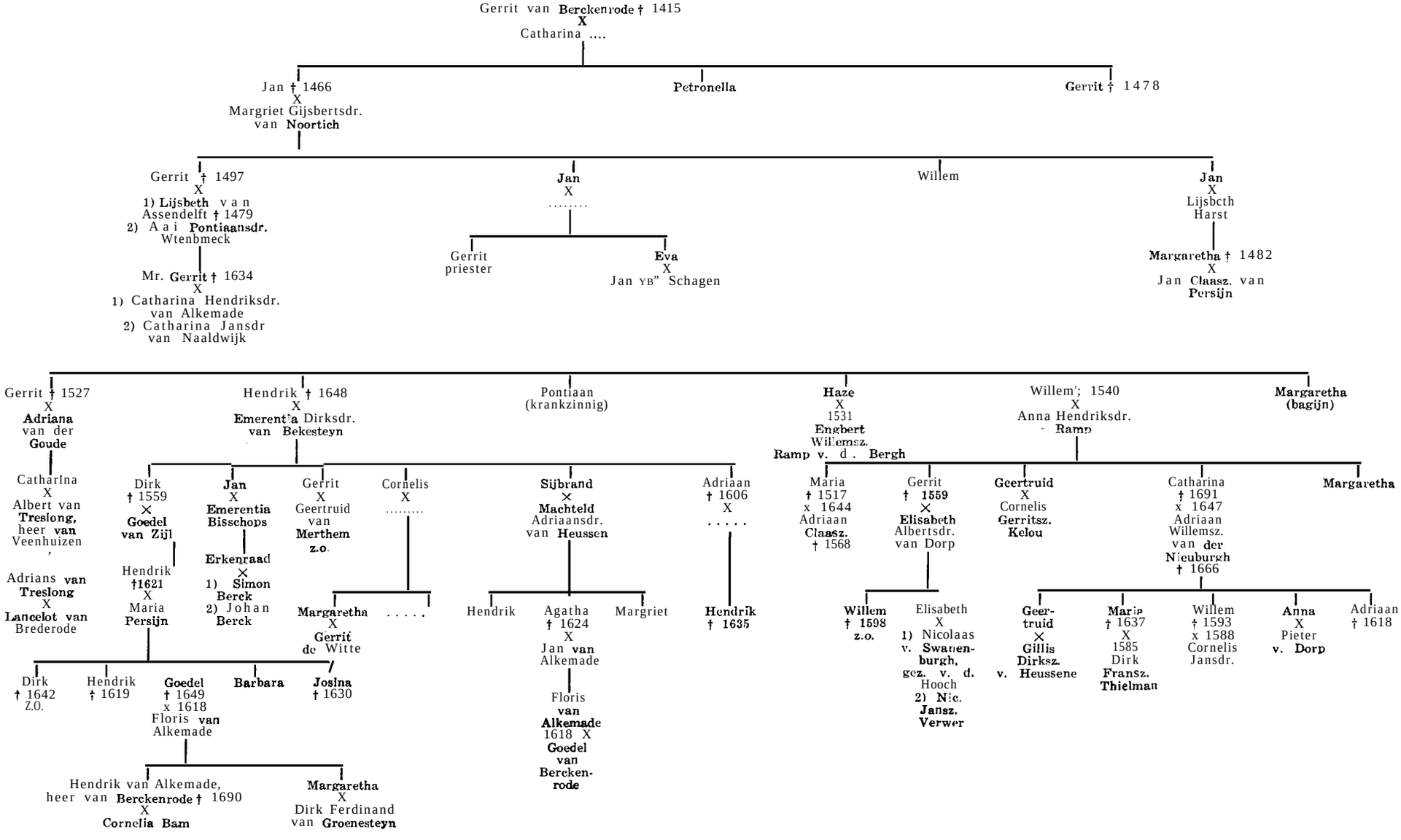
Gerrit van Berckenrode † 1415
X
Catharina ....
Jan † 1466
X
Margriet Gijsbertsdr.
van Noortich
Petronella
Gerrit † 1478
Gerrit † 1497
X
1) Lijsbeth van Assendelft † 1479
2) Aai Pontiaansdr. Wtenbmeck
Mr. Gerrit † 1634
X
1) Catharina Hendriksdr. van Alkemade
2) Catharina Jansdr van Naaldwijk
Jan
X
.....
Gerrit priester
Eva
X
Jan YB" Schagen
Willem
Jan
X
Lijsbeth Harst
Margaretha † 1482
X
Jan Claasz. van Persijn
Gerrit † 1527
X
Adriana van der Goude
Catharina
X
Albert van Treslong, heer van Veenhuizen
Adrians van Treslong
X
Lancelot van Brederode
Hendrik † 1648
X
Emerentia Dirksdr. van Bekesteyn
Pontiaan (krankzinnig)
Haze
X
1531
Engbert Willemsz. Ramp v. d. Bergh
Willem'; 1540
X
Anna Hendriksdr. Ramp
Margaretha (bagijn)
Dirk † 1559
X
Goedel van Zijl
Hendrik †1621
X
Maria Persijn
Jan
X
Emerentia Bisschops
Erkenraad
X
1) Simon Berck
2) Johan Berck
Gerrit
X
Geertruid van Merthem z.o.
Margaretha
X
Gerrit de Witte
Cornelis
X
.....
.....
Sijbrand
X
Machteld Adriaansdr. van Heussen
Hendrik
Agatha † 1624
X
Jan van Alkemade
Floris van Alkemade 1618 X Goedel van Berckenrode
Margriet
Adriaan † 1606
X
.....
Hendrik † 1635
Maria † 1517
x 1644
Adriaan Claasz. † 1568
Gerrit † 1559
X
Elisabeth Albertsdr. van Dorp
Willem † 1598 z.o.
Elisabeth
X
1) Nicolaas v. Swanenburgh, gez. v. d. Hooch
2) Nic. Jansz. Verwer
Geertruid
X
Cornelis Gerritsz. Kelou
Catharina † 1691
x 1647
Adriaan Willemsz. van der Nieuburgh † 1666
Margaretha
Dirk † 1642 Z.O.
Hendrik † 1619
Goedel † 1649
x 1618
Floris van Alkemade
Barbara
Josina † 1630
Hendrik van Alkemade, heer van Berckenrode † 1690
X
Cornelia Bam
Margaretha
X
Dirk Ferdinand van Groenesteyn
Geer-truid
X
Gillis Dirksz. v. Heussene
Maria † 1637
X
1585 Dirk Fransz. Thielman
Willem † 1593
x 1588 Cornelis Jansdr.
Anna
X
Pieter v. Dorp
Adriaan † 1618

13

14

nr. 37 van het Kerstgild bij koop, † c. 1502, gehuwd met ....., wan:

a. *Gerrit,* priester, 1502 bezitter van stoel nr. 37, † c. 1530.

b. *Eva,* gehuwd met *Jan van Schagen.*

3. *Willem,* 1469 schepen, 1467, *'71, '81* burgemeester, 1470, '79 thesaurier van Haarlem.
4. Jonge *Jan,* 1454, '55, '58, '59, '63-65, '71, '75, '76, '78 thesaurier, 1468 schepen van Haarlem, getrouwd met Lijsbeth Harst, wan:

Margaretha, † 1482, gehuwd met Jan Claasz. van Persijn [10]).

VI. *Gerrif Jansz. van Berckenrode,* heer van Berckenrode, baljuw van Waterland, rentmeester van Kennemerland, schout van Monnikendam, 1457 schepen, 1476 schout, 1475, '76, '82, '91 burgemeester, 1480, '81 thesaurier van Haarlem, 1466 bezitter van stoel nr. 1, 1478 van stoel nr. 30 van het Kerstgild, † 1497, gehuwd met le *Lijsbet van Assendelft,* † 1479 z.o.; 2e *Aaf Ponfiaansdr. W fenbroeck,* wan:

VII. Mr. *Gerrif Gerrifsz. van Berckenrode* Sr., heer van Berckenrode, 1477 rentmeester van Kennemerland, 1484 schepen, 1488 schout [11]), 1489, '97, '98 burgemeester, 1496, '99 thesaurier van Haarlem, 1497 bezitter van stoelen nrs. 1 en 30 van het Kerstgild, † 1534, gehuwd met le *Cafharina Hendriksdr. van Alkemade,* † *c. 1510, 2e Cafharina Jansdr. van Naaldwijk,* weduwe van Jacob Suys; wan uit het le huwelijk:

1. *Gerrif Gerrifsz.* Jr., 1504 schout van Haarlem [12]), 1511 schenker van koning Karel, † c. 1527, gehuwd met *Adriana van der Goude,* wan:

   Catharina, gehuwd met *Albert van Treslong,* heer van Veenhuizen.
2. *Hendrik* (volgt VIII).
3. *Ponfiaan,* krankzinnig.
4. *Willem* (volgt VIIIbis).
5. *Haze,* gehuwd met *Engbert Willemsz. Ramp van den Berch* [13]), burgemeester van Haarlem in 1532 e.v.
6. *Margaretha,* bagijn op het Groote Bagijnhof te Haarlem.

VIII. *Hendrik Gerrifsz. van Berckenrode,* heer van Berckenrode, 1514-'16, '18, '33, '42, '47, '48 schepen, 1547 thesaurier van Haarlem, 1527 bezitter van stoel nr. 1 van het Kerstgild bij gifte van zijn vader, † 1548, gehuwd met *Erkenraad Dirksdr. van Bekesfeyn,* wan:

[10]) In J. E. Elias „De vroedschap van Amsterdam". 1. 14 komt voor deze Margaretha van Berckenrode, dochter van Jan en Lijsbeth Harst. Het is niet uit te maken, of haar vader de oude of jonge Jan. alhier genoemd, is geweest; evenmin is dit te zeggen van Gerrit, priester, en zijn zuster Eva.

[11]) Acte van aanstelling van Gerrit Gerritsz. van Berckenrode tot schout van Haarlem in 1488 door Maximiliaan van Oostenrijk op voordracht van Burgemeesteren, schepenen, raad en rijkdom van Haarlem, aan wie door Maria van Bourgondië het schoutambt voor 10 jaar verpacht was (Arch. Van Berckenrode. nr. 12).

[12]) Acte van aanstelling van Gerrit van Berckenrode (Jr.) tot schout van Haarlem in 1504 (Arch. Van Berekenrode, nr. 22).

[13]) In 1531 zijn de huwelijksche voorwaarden opgemaakt tusschen Engbert Willemsz. Ramp, weduwnaar van Jooste Dirksdr. Schrevel, en Haze Gerritsdr. van Berckenrode (Arch. Van Berckenrode, nr. 34). De genealogieën noemen als haar echtgenoot Karel van Drenkwaart, baljuw van Putten. In 1537 transporteert echter Willem van Berckenrode een huis en erf in de Lange Bagijnestraat te Haarlem aan Engbert Willemsz., zijn zwager (Arch. Van Berekenrode, nr. 35). Deze verwantschap kan niet komen door zijn vrouw, Anna Ramp, want zij is genaamd Anna Hendriksdr. (Zie de scheiding zijner nagelaten goederen in arch. Van Berekenrode, nr. 31).

1. *Dirk* (volgt IX).
2. *Jan,* gehuwd met *Emerenfia Bisschops,* wan:

   Erkenraad, gehuwd met le *Dirk Hendriksz. Berck,* † 1589, *2e Jo hn Jansz. Berck,* pensionaris van Dordrecht.
3. Mr. *Gerrit, 1575* baljuw van Kennemerland, gehuwd met *Geertruid van Merfhem* [14]), *z.o.*
4. *Cornelis,* 1561, *'62,* '64-'66 schepen, 1568 thesaurier van Haarlem, gehuwd met.. ...., wan:

   a. *Margarefha,* gehuwd met *Gerrif de Wiffe* [15]).

   b. ..... (dochter),
5. *Sijbrand* [16]), *1572* schepen van Haarlem, gehuwd met *Machfeld Adriaansdr. van Heussen,* wan:

   a. *Hendrik.*

   b. *Agafha, 1586* bezitster van stoel nr. 15 van het Kerstgild te Haarlem, 1624 gehuwd met *Jan van Alkemade,* wan:

   Floris, gehuwd met *Goedel van Berckenrode,* zijn nicht.

   c. *Margreet.*
6. *Adriaan,* vroedschap, 1572, '78 schepen [17]); 1577, '79, '80, '82, '83, '85, '86, '89, '90, '92, '93, '95, 1600, '02, '03, burgemeester van Haarlem, 1597, 1605 hoogheemraad van Rijnland, † 1606, gehuwd met ..... wan:

   Hendrik, 1606 vroedschap, 1607, '08, '11, '12 schepen, 1617, '18 burgemeester van Haarlem, 1627 hoogheemraad Rijnland, † 1635 z.o.

IX. *Dirk van Berckenrode,* heer van Berckenrode, 1549 bezitter van stoel nr. 1 van het Kerstgild, 1554 schepen, 1555-'57 burgemeester van Haarlem, † 1559, gehuwd met *Goede1 van Zijl,* wan:

X. *Hendrik (van Haarlem) van Berckenrode,* heer van Berckenrode, 1559 bezitter van stoel nr. 1 van het Kerstgild, † 1621, gehuwd met *Maria Persijn,* wan:

1. *Dirk,* heer van Berckenrode, 1621 bezitter van stoel nr. 1 van het Kerstgild te Haarlem, † 1642 z.o.
2. *Hendrik,* † 1619.
3. *Goedel, 1643* bezitster van stoel nr. 1 van het Kerstgild te Haarlem, 1618 gehuwd met haar neef *Floris van Alkemade,* wan:

[14]) Deze Gerrit van Borckenrode was één der afgevaardigden, die de Prins van Oranje in April 1572 naar Haarlem zond, om deze stad te bewegen, zich voor hem te verklaren. Hij was vroeger kanunnik geweest en tot de Hervormde godsdienst overgegaan. Om zijn afval en om zijn heftig vervolgen der geestelijken was hij bij de Katholieken zeer gehaat (C. Ekama. Beleg en verdediging van Haarlem, blz. 3). In den slag bij het Manpad hoorde hij tot de ontzettingstroepen, die de Prins zond, en werd zwaar gekwetst (Ibid., blz. 234).

[15]) Margaretha Cornelisdr. van 'Bcrokenrodc, wed. van Gerrit do Witte, maakt in 1600 een overeenkomst met Geertruid Adriaausdr. van Berckenrode (van der Nieuburg) over de scheiding hunner landerijen (Arch. Van Berckenrode, nr. 60).

[16]) Sijbrand Van Berckenrode behoorde tot de „treffelijcke en notabele burgers", die na de overgave van Haarlem aan Don Frederik verklaarden, dat de tot afkoop der plundering geeischte som onmogelijk op te brengen was (Ekama, blz. 262n). Te zijnen huize werd het vierkante noodgeld bijeengebracht, dat tijdens het beleg geslagen was, als afkorting van ieders schatting in deze afkoopsom (Ibid., blz. 263).

[17]) Adriaan van Berckenrode was één der door Marnix nieuw benoemde schepenen van Haarlem bij het verzetten der Wet in Dec. 1572. Sommige schrijvers stellen een andere naam in zijn plaats (J. van Vloten. Nederlands opstand tegen Spanje, III, blz. 93n), doch ook in „Een corte, waerachtige beschrijvinghe van alle geschiedenissen, aenslaghen, stormen, schermutsingen ende schieten voor de vrome stadt Haerlem... in 1573" van P. Sterlincx, wordt hij genoemd als „schepen van der stadt, een man der burgher wel bemint".

a. ***Hendrik van Alkemade,*** heer van Berckenrode, 1649 bezitter van stoel nr. 1 van het Kerstgild te Haarlem, † 1690, gehuwd met *Cornelia* ***Bam.***

b. ***Margaretha,*** gehuwd met ***Dirk Ferdinand van Groenesteyn,*** heer van Grijpesteyn.

4. ***Barbara.***

5. *Josina,* † ***1630.***

VIIIbis. ***Willem Gerritsz. van Berckenrode,*** **1527** bezitter vaa stoel nr. 30 van het Kerstgild bij gifte van zijn vader, 1523-'30, '34, '38-'40 schepen, 1531 burgemeester van Haarlem, † 1540, gehuwd met ***Anna Hendriksdr. Ramp,*** wan:

1. ***Maria,*** † ***1577,*** gehuwd 1544 met ***Adriaan Claasz.,*** thesaurier van Haarlem, † 1568.
2. ***Gerrit, 1545*** bezitter van stoel nr. 30 van het Kerstgild, 1558 schepen van Haarlem, † 1559, gehuwd met ***Elisabeth Albrechtsdr. van Dorp,*** wan:
   a. *Willem,* 1568 bezitter van stoel nr. 30 van het Kerstgild te Haarlem, † ***1598 z.o.***
   b. ***Elisabeth. 1600*** bezitster van stoel nr. 30 van het Kerstgild te Haarlem, gehuwd met le ***Nicolaas van Swanenburch,*** gez. ***van der Hooch, 2e Nicolaas Jansz. Verwer.***
3. ***Geertruid,*** gehuwd met ***Cornelis Gerritsz. Kelou, 1565*** bezitter van stoel nr. 29 van het Kerstgild te Haarlem, 2.0.
4. ***Catharina,*** † 1591, gehuwd met ***Adriaan Willemsz. van der Nieuburg,*** burgemeester van Haarlem 1563-'65. † 1566. wan [18]):
   a. *Geertruid,* gehuwd met *Gillis Dirksz.* ***van Heussen.***
   b. ***Maria,*** † ***1637,*** gehuwd 1585 met ***Dirk Fransz. Thielman, z.o.***
   c. ***Willem,*** † ***1593,*** gehuwd 1588 met *Cornelia Jansdr.,* ***z.o.***
   d. ***Anna,*** gehuwd met ***Pieter van Dorp.***
   e. ***Adriaan,*** 1610 vroedschap, 1607, '08, '10, '11 schepen, 1613, '14, '18 burqemeester, 1617 thesaurier van Haarlem, † 1618, z.o.
5. ***Margaretha.***

De Limburgsche en Duitsche takken van het adellijk geslacht

Van Rossum,

door **Mr. A. P. van Schilfgaarde.**

Volgens de mij onder oogen gekomen genealogieën van de adelliike Van Rossum's stamt de vroeqer in Roosteren woonachtiqe familie ***Van Rossum*** af van ***Willem van Rossum,*** heer van Zoelen (gest. 1540) en wel door diens zoon ***Johan,*** heer van Doveren bij Erckelenz.

Deze Johan is ons alleen voorgekomen als hulder voor en momber van zijn neef Joost van Rossum, heer van Zoelen, tusschen 1554 en 1563.

Volqens de msc. genealogieën zou hij gehuwd zijn qeweest met ***Aleid van Tegelen,*** waaruit een zoon ***Marten van Rossum,*** die huwde met ***Catharina van Baexen,*** ouders van ***Willem van Rossum.*** heer van Doveren en Roosteren, gehuwd met ***Anna Catharina van Bremt.*** Volgens een msc. genealogie, toebehoorende aan den heer W. L. van Rossum te Arnhem, zou bovengenoemde Marten echter een zoon zijn van ***Willem van***

[18]) De kinderen van Adriaan Willemsz. (van Egmond) van der Nieburgh en **Catharina** Willemsdr. van Berckenrode nemen 'de naam Van Berckenrode aan naar de moeder, maar zegelen met het wapen van den rader (zijnde hot volle wapen van Egmond), soms gehalveerd met Berckenrode (Bijdr. Bisd. Haarlem. XXII, 149), een zilveren leeuw op keel.

Rossum, heer van Doveren, bij wiens vrouw N. ***van . . .telo,*** welke Willem dan weer een zoon zou zijn van ***Adriaan van Rossum*** (tr. N. ***van Salzburg).*** een jongeren broeder van ***Willem,*** heer van Zoelen bovenvermeld.

Steven van Rhemen de jonge vermeldt in zijn Rhapsodia als gewoonlijk weer een schandaaltje! Volgens hem zou een Van ***Rossum*** met eene ***Van Harff*** gehuwd, een zoon hebben gehad die met „sijn maegt" trouwde, waaruit een zoon, die met eene ***Van Baexen (ex*** matre ***Schilling)*** huwde. In zijn wapenboek (n. 14) f. 12 geeft hij echter op als de 4 kwartieren van *A(lbert)* ***van Rossum:***

Rossum	Baexen
Harff	Schilling

zoodat de „maegt" hier 'geëlimineerd is!

Een huwelijk ***Van Rossum-Van Baexen*** heeft bestaan, getuige o.m. de ouderlijke wapens van ***Albert van Rossum,*** prior van Vaerlo, heer van Hameren 1620 en diens broeder ***Johan van Rossum,*** prior van Hamborn 1620 in het boek van grafschriften en kwartieren van Van Spaen (H. R. v. A., fol. 59 verso) alsmede het overlijden op 12 Juli 1589 te Heinsberg van ***Geertruid van Schilling,*** weduwe van ***Henrick van Baexen*** (a. v. fol. 279 verso), blijkbaar hun grootmoeder.

Ik vermoed dus, dat de „maegt" van Van Rhemen identiek is met de ***Aleid van Tegelen*** in de msc. genealogieën, en we de afstammelingen van ***Johan van Rossum*** te Doveren als volgt kunnen opstellen: [1])

I. ***Willem van Rossum Hendriksz.,*** heer van Zoelen in 1502, gest. 17 Febr. 1540 [2]), huwde (huw. voorw. 13 Jan. 1512) [3]) ***Anna van Harff,*** vrouwe van Rijnouwen, dochter van Godert en Anna van Renesse van Rijnouwen.

Uit dit huwelijk o.m.:

II. ***Johan van Rossum,*** te Doveren bij Erckelenz, hulder en vooqd voor zijn neef Joost 1554, 1556 [4]), 1563 [5]) en 1558 [6]), huwelijksvriend van Heylwich van Rossum in 1556 [7]), huwde ***Aleid van Tegelen,*** volgens Van Rhemen „sijn maegt" [8]).

Uit dit huwelijk:

III. ***Marten van Rossum.*** te Doveren, tr. ***Catharina van Baexen,*** dochter van Hendrik en Geertruid von Schilling [9]).

Uit dit huwelijk:

a. ***Willem,*** volgt sub IV.

b. ***Albrecht,*** geestelijke te Hamborn, prior van Vaerloo in 1620 [10 en 11]).

c. ***Johan,*** prior te Hamborn in 1620 [11]).

d. ***Anna,*** geb. c. 1575, abdis van Fiirstenberg bij Xanten, gest. in 1669 meer dan 90 jaar oud [11 en 12]).

---

1) Op verschillende plaatsen is voor de aanvulling van dit fragment gehruik gemaakt van de gegeven8 van Fahne. Ofschoon deze in het algemeen niet geheel betrouwbaar zijn, meenen we er in dit geval met bronvermelding wel van te kunnen profiteeren, daar zij niet in strijd zijn met hetgeen uit andere bronnen-bekend is. Wij konden ook eenige gegevens ontleenen aan het dossier Van Rossum in de collectie Wagner in de bibliotheek van het Genootschap.

2) Necrologium Zaltbommel.

3) Archief Huis Rechteren.

4) Leenregister Gelre, kw. van Nijmegen, blz. 288.

5) Signaat Nederbetuwe. Rechtsdagen ven Soelen 1562-1581, f. 9 verso.

8) Navorscher 1922. 207.

7) Genealogie Van Rossum door Van Spaen (H. R. v. A.).

8) Van Rhemen. Rhapsodia blz. 174 (R.A. in Gelderland).

9) Navorscher XXVIII, 199. Fahne's Salm geeft haar als ouders Willem van Baexen en Josephine van Rhur.

10) Van Rhemen, Wapenhoek n. 14, f. 12.

11) Van Spaen. Grafschriften n. 75 (H. R. v. A.), f. 59 verso.

12) R. Scholten. Fürstenberg.

e. Adelheid, geestelijke te Fürstenberg in *1616* [11 en 12]).

IV ***Willem van Rossum*** te Doveren, huwde c. 1630 ***Catharina van Brempt van Erenrath,*** dochter van Jacob en Margaretha Dorothea Hausmann zu Namedy [13]).

Uit dit huwelijk:

a. ***Catharina Dorothea,*** huwde ***Wolfgang Ignaz van Spiering,*** heer van Tusschenbroick en Sevenaer, zoon van Frans en Elisabeth Walburg van Hatzfeld-Weisweiler [13]).

b. ***Mathilde,*** huwde ***Johan van Boxtel zu Langfeldt,*** zoon van Reinier en Johanna van Brienen [14]).

In de genealogieën wordt steeds gesproken van de heerlijkheid Doveren, die aan deze Van Rossum's zou hebben toebehoord. Volgens mij door den Directeur van het Staatsarchiv te Düsseldorf verstrekte inlichtingen bestond er geen heerlijkheid Doveren, doch zou deze titel ontleend moeten zijn aan het bezit van het huis Grittern of het huis Kunkel aldaar. Er is echter geen verband te vinden tusschen de familie Van Rossum en ***één*** dezer huizen, noch tot Doveren in het algemeen, hoewel dit in het Jülich-Bergische Landesarchiv en in het Pfarrarchiv te Doveren nagezocht is.

De msc. genealogieën geven aan ***Willem van Rossum*** (sub IV bovengenoemd) een zoon ***Michiel Reinhard,*** schout te Jülich, gehuwd met eene ***Von Vlatten.*** Gezien het feit, dat deze te Roosteren kinderen laat doopen, leek ons dit zeer onwaarschijnlijk. Aan de hand van de gegevens, die in de Maacgouw van 1904 gepubliceerd zijn, liet zich een andere opstelling maken, welke werd aangevuld en bevestigd bij een onderzoek van de archiefstukken, die vermeld worden onder de aanwinsten van het Rijksarchief in Limburg van 1904 als het Archief der heerlijkheid Dalenbroeck en der families, die deze heerlijkheid bezeten hebben, zooals Van der Meer d'Osen (Verslagen 'omtrent 's Rijks Oude Archieven XXVII, blz. 489 vlg.).

Uit deze stukken blijkt onomstootelijk, dat de Roosterensche Van Rossums afstammen van ***Johan van Rossum*** (wiens moeder eene ***Van Hoven*** was en diens vrouw ***Johanna van Kessel,*** welke Johan kapitein en drost van Stevensweert was. Op welke wijze deze familie Van Rossum samenhangt met de heeren van Zoelen of andere takken van het geslacht, bleef mij duister. Wellicht kan een onzer Limburgsche genealogen de oplossing geven. Uit het wapen kan men afleiden, dat zij er op één of andere wijze mede samenhing. Het bekende wapen met de 3 vogels staat afgedrukt op een stuk van 29 Juli 1744 van J. M. en J. H. van Rossum, religieusen te St. Gertrudis bij Leuven, in bovengenoemde collectie, en in een wapenverklaring van 1738 (a.b. blz. 498) wordt het wapen beschreven als te zijn met: drei gegen und unter Einander stehenden rothen Vögelen mit vergolteten Schnabelen und Füssen im weissen Feldt, blau, roth und vergult schattirten Helm, und einem darübem sitzenden halben Mannsbrustbild und dreyen weiss und rothen Stramen(?), einen blauen Bundt(?) mit zwei hinter sich gebogenen Hörneren auf dem Kopff".

Wij laten thans de genealogie der Roosterensche Van Rossums volgen:

1. N. ***van Rossum,*** tr. N. ***van Hoven*** [15]).

[13]) Fahne. Kölnische Geschlechter, 11, 124. Vgl. Habets. Valkenburg, p. 417.

[14]) Fahne. Salm, S. 103.

[15]) Het bestaan van dit echtpaar blijkt uit een kwartierstaat van de kinderen van Rossum-van Amstenradt. (Versl. R. Ach. Limburg 1904, blz. 501). Hoven voert: „d'or à la croix dentelée de sable".

11 [16]). ***Johan van Rossum,*** kapitein 1622, drost van Stevensweert 1631 [17]), gest. te Roosteren 28 October 1654 [17]), tr. voor 1608 ***Johanna van Kessel,*** gest. te Roosteren in 1658 [18]), dr. van Bernard en Clara van Ellerborn [17]).

111. ***Johan Bernard van Rossum.*** heer van Roosteren [18]), testeert op zijn sterfbed 21 Februari 1672 [19]), tr. te Roosteren 25 November 1641 [17]) ***Anna Catharina van Imstenraedt*** tot Ottengraven, gest. in 1695 [20]), dr. van Michael en Anna Stroucken.

Uit dit huwelijk:

a. ***Hans Adam,*** komt voor 1655 [21]) en 1672 [19]).

b. ***Michiel Reinhard,*** volgt sub IV.

c. ***Johan Richard,*** volgt sub IVbis.

d. ***Anna Johanna,*** ged. te Roosteren 7 Dec. 1645.

e. ***Hermanus Fredericus.*** volgt sub IVter.

f. ***Maria Jeromina Therèse,*** geb. Roosteren 29 Jan. 1651, huwde (huw. vrw. 2 Oct. 1686) ***Anton Gerard de Meer d'Osen,*** geb. Valkenburg 5 Nov. 1647, zoon van Wolter en Anna van den Steen [22]).

g. *Clara **Aldegundis,*** ged. Roosteren 30 Mei 1653, gest. na 1678 [20]).

h. [22a]) ***Julius Guilhelmus,*** ged. Roosteren 29 Juli 1655, gest. na 1699 [23]).

i. ***Catherina Elisabeth,*** ged. Roosteren 31 Juli 1657, gest. ald. 26 Juli 1660.

j. ***Sybilla Gertrudis,*** ged. Roosteren 15 Maart 1659, in 1678 in het adellijk klooster te Hoven bij Zülpich [20]).

k. ***Catharina,*** ged. Roosteren 3 Mei 1661, gest. ald. 6 Maart 1664.

l. ***Segerus,*** ged. Roosteren 22 Febr. 1663, gest. ongehuwd 25 Dec. 1731.

m. ***Bernardus Ulrich,*** ged. Roosteren 6 Febr. 1664, gest. na 1699 [23]).

n. ***Henricus,*** ged. Roosteren 4 Sept. 1665, gest. ald. ongehuwd 6 Mei 1739.

IV. ***Michiel Reinhard van Rossum,*** schout van Jülich, geb. 1644, gest. voor 1710, tr. in 1676 ***Theresia Sophia von Vlatten,*** gest. na 1712, dr. van Johan Heinrich en Anna Maria Spies von Büllisheim [24]).

Uit dit huwelijk:

a. ***Anna Catherina,*** ged. Roosteren 20 Jan. 1677, gest. ald. 24 Sept. 1679.

[16]) De in deze genealogie genoemde data zijn ontleend, voorzoover niet anders vermeld, aan de Maasgouw 1904, blz. 29 en 30.

[17]) Versl. R. Arch. Limburg 1904, blz. 488-490. Publ. Limb. XVI, 327.

[18]) Omtrent de z.g. heerlijkheid Roosteren zie Publ. Limb. LXX. Het kasteel aldaar Publ. Limb. XVI, 327.

[19]) A.v. blz. 493. Hij wil begraven worden in de kerk tc Roosteren voor het St. Jacobi-altaar. Ziin oudste zoon Hans Adam krijgt vooruit het huis aan de Neude. Zijn 3 dochters: Maria Jeronima, Clara Aldegundis en. Sibilla Gertrudis.

[20]) Haar testamont 22 Dec. 1678. Haar zoon Hans Rychart. Een dochter tr. Mehr, een andere (Sybilla Gertrudis) in het adellijk klooster Hoven. Zij heeft 3 zoontjes, die nog studeeren moeten. Haar dochter Clara Alegond. Zij is gest. kort na 5 April 1695. De jongste 3 zoons zijn: Segerus, Henricus en Bernardus. (A.v. blz. 493).

[21]) Op 14 Juni 1655 verheft hij een leen van het huis de Koppelberg te Dietern (bij Susteren). (Publ. Limb. XXIV, 10).

[22]) Publ. Limb. LXV, 446, 447.

[22a]) Wellicht behoort hier tusschen te komen: Maria Sybilla de Rossum, die, oud 34 jaar (dus geboren c. 1654), anno professionis 18, op 19 Febr. 1688 als cantrix in het klooster te Reinsberg overleed (Maasgouw 1899, p. 58).

[23]) Testament d.d. 29 April 1699 van Julius en Bernard Ulrigh van Rossurn. (Versl. R. A. Limburg 1904, blz. 495). Zij wonen op het adellijk huis te Aldeneyck.

[24]) Fahne's Salm, S. 118 en geneaolgie Van Rossum door Van Spaen (H. R. v. A.).

b. ***Johannes Ernestus,*** ged. Roosteren 3 Aug. 1678, heer van Roosteren in 1710 [24]).
c. *Isabella,* geestelijke zuster te Füschenich in 1729 [24]).
d. Een zoon, tr. een dochter van ***Hendrik Egon Bentinck*** tot Obbicht bij Johanna Juliana Alberta van Kerchem, 1732 [25]).
e. ***Anna Adriana,*** tr. ***Ferdinand Philip van Holtrop,*** zoon van Johan Heinrich en Anna Walburges van Elverfeld, 1735 [26]).

IVbis. ***Johan Richard van Rossum*** [26a]), tr. ***Johanna Elisabeth van Baexen.***

Uit dit huwelijk:

a. ***Johan Herman,*** geb. Roosteren 1699, geestelijke, 1722 in de abdij van St. Gertrudis te Leuven, 1724 priester, 1746 kanunnik en cantor van het kapittel van O.L. Vr. te Aerschot, gest. Leuven (St. Gertrudis) 10 Dec. 1749, oud 50 jaar [27]).
b. ***Petronella Catharina,*** geb. 1701, gest. abdij St. Gerlach bij Houthem 12 Jan. 1768, oud 66 jaar, in het 46ste jaar harer professie [17 en 28]).
c. ***Ernestus Richardus,*** ged. Roosteren 7 Sept. 1707.
d. ***Martinus,*** geb. 1704, gest. te Baexen 14 April 1774, oud 70 jaar [27]).

IVter. ***Hermanus Fredericus van Rossum,*** heer van Lorsbeck nom. ux. 1703 [29]), ged. Roosteren 5 April 1647, dood 1726, tr. ***Maria Catharina van Blittersdorf,*** dochter van Johan en

Uit dit huwelijk:

a. ***Johan Wilhelm,*** heer van Lorsbeck, verkocht dit wegens armoede 1726 [29]).
b. ***Franz Hilger,*** 1703 [29]).
c. ***Martin Engelbrecht,*** 1726 [29]).

Van Wessem,

door MR. H. WALLER,
met medewerking van MR. ELISABETH C. M. PRINS.

(LVII, 447)

Ons Medelid, de Heer C. van Wessem, stelt in zijn belangwekkend artikel „Het Roermondsche Regeeringsgeslacht Van Wessem" bij de bespreking van ***Hendrik van Wessem,*** k. 457, de vraag: „Waarheen ging hij?" Welnu, ik ben in staat deze vraag te beantwoorden. ***Hendrik van Wessem*** ging naar U t r e c h t, naar zekere „huysinge ende hoffstede, staende ende gelegen op 't Oudekerckhoff, aende suytsijde der strate, daer den Hulck uuthangt" en trouwde met de waardin, ***Sandrina Lambertsdochter,*** die te voren was gehuwd geweest met ***Jan Strick den Ouden.*** De mededeeling in het Familie-archief Hoeufft, dat *Hendrik* huwde met ***Sandrina.*** weduwe *Strick,* blijkt dus volkomen juist. Waarom dit „buiten goedvinden" (van ***Hendrik's*** familie) zou zijn geschied? ***Sandrina*** zal wel Hervormd zijn geweest of geworden, hetgeen ***Hendrik's*** Roomsch-Katholieke familie moet hebben verdroten. Onbemiddeld was ***Sandrina*** niet, want reeds aan haar vorigen man,

25) Niet vermeld in Publ. Limb. XX, 251 vlg.
26) Zie Fahne, en Versl. R. Arch. Limburg 1904 blz. 501 laatste acte.
26a) Hij leeft nog in 1713 (Arch. Hof van Gelderland te Roermond, volgens vr. opgave van den heer J. Verzijl), en had toen een geschil met de kerk te Roosteren.
27) Publ. XXIX, 450 in Maasgouw 1903, 18.
28) Maasgouw 1915, blz. 5 en 92 en 1908, blz. 64.
29) Leenkamerarchief Jülich (Staatsarch. Düsseldorf). Zie ook Fahne, Köln. Geschl. 11, S. 124.

Jan Strick den Ouden, fourneerde zij in 1583 een flink kapitaal voor den aankoop van het halve huis den Hulck.

Dit huis stond aan het Oudkerkhof ter plaatse, waar thans het kantoor Utrecht van de Rotterdamsche Bankvereeniging is gelegen. De lotgevallen van het huis den Hulck blijken uit de transportregisters, bewaard ten Gemeente-archieve te Utrecht. Een Uittreksel uit eenige acten van opdracht, welke op het huis den Hulck en deszelfs bewoners betrekking hebben, moge hier volgen.

26 Mei 1562. *Roeloff van Wely* en zijne vrouw ***Wonnichgen Jan de Royendochter*** dragen aan ***Jacob Withooft,*** weerdt in den Hulck, en zijne vrouw *Susanna* [1]) op de helft van het huis den Hulck, dat ***Jacob*** en zijne vrouw nu bewonen en waarvan de andere helft toebehoort aan *Jan Roeck* en consorten.

(Register Transporten en Plechten, Gem.-arch. Utrecht, Inv. I, 705).

2 Januari 1583. ***Daniell van Wijngaerden*** draagt voor zich en zijne vrouw Jonckfrou ***Sophia Roucken*** op aan ***Jan Strick*** den Ouden, weert in den Hulck te Utrecht, en aan zijne vrouw ***Sandryna*** de helft van het huis den Hulck, dat ***Jan Strick*** nu bewoont en waarvan de andere helft toebehoort aan de weduwe ***(Anna)*** en erfgenamen van ***Jacob Withooft.***

(Reg. Transp. en Plechten, Gem.-arch. Utrecht, Inv. II, No. 3243).

2 Januari 1583. ***Johan Strick*** den Ouden, weert in den Hulck, en zijne vrouw ***Sandryna*** dragen — in mindering van de koopprijs van de helft van, den Hulck — aan de verkoopers over: a) een rentebrief van 400 Carolus-gulden, gevestigd op de „Domeynen van Suydt Hollant ende namentlijck 't Landt Belloys" (d.i. het Land van Bloys bij Schoonhoven) en b) een rentebrief van 250 Car. gulden ten laste van de stad ***Schoonhoven,*** welke beide rentebrieven toebehoorden aan ***Sandryna.*** De koopacte tusschen partijen was verleden 29 December 1582.

(Als boven.)

Daarna zal ***Jan Strick*** overleden zijn, waardoor ***Sandrina*** alleen eigenares van de helft van den Hulck is geworden. ***Sandrina*** moet toen met ***Hendrik van Wessem*** zijn hertrouwd, want in deze periode is geen acte van opdracht van den halven Hulck te vinden en 18 April 1588 wordt ***Hendrik van Wessem*** als mede-eigenaar van den Hulck vermeld:

18 April 1588. ***Gerrit Croese*** [2]), mede namens zijne vrouw ***Cecilia Jacobs de Jonge,*** neemt 1500 Car. gulden op en belooft daarvoor te zullen verhypothekeeren „die huysinge ende *herberge* genaempt den Hulck", zoodra de verkoopers ***Henrick van Wissum*** en zijne vrouw, tegenwoordig „weert ende weertinne in den Hulck" hem dat huis zullen hebben geleverd.

(Als boven.)

19 Februari 1589. ***Anna Jacob Withooffs weduwe*** draagt op aan ***Henrick van Wissum*** en zijne vrouw ***Sandrina Lambertsdochter*** een vierde deel van den Hulck, welk

1) Het verdient opmerking, dat volgende acten steeds spreken van *Anna* Jacob Withooffs weduwe. Andere bronnen zullen moeten uitwijzen, of Anna eene afkorting van *Susanna* is dan wel of Jacob hertrouwd is met Anna van der Velde. (Zie: J. C. J. Kleyntjens S. J. en Mr. J. W. C. van Campen „Bescheiden betreffende den beeldenstorm van 1566 in de stad Utrecht" in Bijdr. en Meded. Hist. Gen. Utrecht, LIII, 1932, p. 187, noot 2).
2) Gerrit Croese is Raad der stad Utrecht geweest.

huis nu wordt gebruikt door *Gerrit Croes en* zijne vrouw.

(Als boven.)

19 Februari 1589 (= in nieuwen stijl omgerekend 1 Maart 1589!). ***Sandrina Lambertsdochter,*** huisvrouw van ***Henrick van Wissum,*** woonachtig te ***Schoonhoven,*** mede als gemachtigde van haar man (ingevolge volmacht voor Burqemeesteren . . . van Schoonhoven den 27 Februari 1589 verleden), erkent schuldig te zijn aan ***Anna Jacob Withooffs weduwe*** 500 Car. guld. als rest van de koopsom van een vierde deel van den Hulck, tot zekerheid van de voldoening 'van welke schuld ***Sandrina*** dit vierde deel van den Hulck hypothecair verbindt.

(Als boven.)

19 Februari 1589. ***Sandrina Lambertsdochter,*** mede als gemachtigde van ***Henrick van Wissum,*** haren tegenwoordigen man (volmacht Schoonhoven 27 Februari 1589), draagt op aan ***Gerrit Croes*** en zijne vrouw ***Cornelia Jacob de Jongendochter*** drie vierden van de „alinqe huvsinge . . . ende allen sijnen toebehoiren, sulcx d'zelve tot heer (= hier) toe beseten ende gepossideert is geweest bij dezelve comparante (= ***Sandrina)*** . . . qenaemt den Hulck", van welk huis het vierde vierendeel toebehoort aan de erfqenamen van ***Jacob Withooffs,*** woonachtig in het Land van Luik.

(Als boven.)

19 Februari 1589. ***Gerrit Croes,*** wonende in den Hulck te Utrecht, mede namens zijne vrouw ***Cecilia Jacob de Jongendochter,*** erkent schuldig te zijn — in betalinq van de koopsom van drie vierden van voornoemd huis — aan ***Henrick van Wissum*** en ***Sandrina Lambertsdochter,*** echtelieden, woonachtig te Schoonhoven, een losrente van 105 Car. guld. en vijf stuivers 's jaars, tot zekerheid van de betalinq waarvan hij de drie vierden van het huis, hetwelk hij van ***Henrick van Wissum*** en zijne vrouw heeft gekocht en heden ontvanqen (= den Hulck) , hypothecair verbindt [3].

(Als boven.)

Hendrik van Wessem en zijne vrouw ***Sandrina*** zijn dus naar ***Schoonhoven*** getrokken; waarschijnlijk was ***Sandrina Lambertsdr.*** van daar afkomstig, althans de beleqqinq van haar fortuin doet zulks vermoeden: in 1583 één rentebrief, gevestiad on het Land van Blovs en één ten laste van de stad Schoonhoven. Indien het echtpaar dus een zoon ***Jacob heeft*** gehad, zal die te Schoonhoven zijn gedoopt [4].

De weq tot verder onderzoek is den Heer C. van Wessem dus gewezen: naar Utrecht en Schoonhoven!

Familieportretten **Van Nesse,**

door **Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn.**

Voor het eerst in Oude Kunst 1917 heeft. Jkvr. Dr. C. H. de Jonge in haar opstel „Drie Portretten uit de collectie Beresteyn" een vrouwenportret besproken, waarvan mij niet bekend was wie het voorstelde. Het voert als wapen: rechts: gevierendeeld 1 en 4 in zwart 3 zilveren schedepunten; 2 en 3 in groen een gouden lelie; links: in rood een gouden weegschaal. Ik hoopte dat deze publicatie mij den naam der voorgestelde zou verschaffen, hetgeen niet gebeurd is. Later heeft de heer Muschart mij medegedeeld, dat het wapen der vrouw deed denken aan het wapen van Mr. Dirk Pauwels, schepen van Amsterdam 1501, 'waarvan de voorgestelde vermoedelijk de kleindochter Geertruid Cornelisdr. zou zijn, volgens Alg. Ned. Fam. blad 1883-'84 No. 95, blz. 3a, gehuwd met Mr. Gijsbert van Nesse.

Ik hing het schilderij op onze Tentoonstelling in 1933, in de hoop, dat een der bezoekers meer zekerheid zou verschaffen. Wederom zonder succes.

Op onze excursie naar Oudegein op 12 Sept. 1932 hadden wij twee portretten ontmoet met hetzelfde mannelijk wapen, vermoedelijk van een echtpaar, terwijl ik tevoren een echtpaar op het spoor was gekomen, waarvan de vrouw hetzelfde wapen voerde. Deze zijn aan Mesdagh toegeschreven en hanqen in het Museum te Valenciennes. Mr. Staring gaf mij de foto's er van.

In ons Maandblad 1932, kol. 332-338 heeft ons medelid Muschart een poging gewaagd om de portretten op Oudegein te identificeeren. Hij kwam tot de conclusie, dat de man wel eens Mr. Gijsbert van Nesse kon voorstellen, doch hij verwierp deze oplossing, omdat in het M. S. Engelen aan het geslacht van Nesse drie meerbladeren en niet drie schedepunten worden toegekend, terwijl. de echtgenoote op Oudegein een geheel ander wapen voerde dan op mijn portret Geertruid Cornelisdr. Hij liet daarom van Nesse varen en ging toen zoeken naar een gouden lelie op zwart veld en raakte daarmede al verder af van de waarheid, die hij had gevonden en te spoedig had losgelaten.

Het is mij eindelijk mogen gelukken de identiteit van al de 5 portretten, die hierbij worden gereproduceerd, vast te stellen. Toevallig kreeg ik bij de beschrijvinq van een collectie familieportretten een manuscript in handen, dat was opgesteld door een der naaste familieleden van Frans van Nesse (Gijsbert's broeder) n.l. door Liebert van Ontstraeten, zoon van Johan en Bertha v. Nesse, dochter van Frans. Hij heeft een uitvoeriqe studie gemaakt over de afkomst en de kwartieren van zijnen grootvader Frans v. Nesse, waardoor precies kan worden vastgesteld, wie deze portretten voorstellen.

Aan de hand van zijn gegevens, ontleend aan oude acten, heb ik dan de volgende genealogie van het geslacht van Nesse, kunnen opstellen:

1. *Jan Cornelisz* (van Nesse), gehuwd met ***Catharina Enpberfsdr.*** (van Assendelft), had vier zonen:
   1. ***Jacob Jansz.,*** gehuwd met ***Catharina,*** wede. in 1500.
   2. ***Nicolaas Jansz.,*** volgt 11.
   3. Mr. *Mathys Jansz,* priester, compareert noq 1539 [1].
   4. ***Albert Jansz, brouwer,*** compareert mede 1539 [1].

II. ***Nicolaas Jansz,*** brouwer te Haarlem in 1512 op 't Heiliqland, st. 18 Auq. 1518. Hij was gehuwd met *Alyt,* dochter van Albert [2] (van Tetrode) en Maria (van Gestel), overleden 5 Nov. 1529, begraven in St. Bavo bij haren man.

Uit dit huwelijk:

1. ***Christiaan,*** overleden te Haarlem.
2. ***Catharina,*** leeft 1571, huwt Simon Nanninx [3], sterft 1557.

---

[3] Zie voor de verdere lotgevallen van dit huis en 'de belendende perceelen het door „de Redactie" [= Mr. H. Waller] gesigneerde artikel „Nationale Bankvereeniging" in Reclamegids voor Utreeht en omstreken jrg. 1, No. 11/12, Maart-April 1927.

[4] Jammer genoeg beginnen de doopboeken aldaar pas in 16013.

[1] 9 Febr. 1539 Mr. Mathys Jansz, priester en Aelbrecht Jansz brouwer, dragen een huis op.

[2] Vermoedelijk dezelfde als Aelbreeht Adriaensz, vermeld in de heffing van 1511 te Haarlem. (Thes. Rek. 1512).

[3] 31 Maart 1558. Catharina Claesdr. wede Simon Nanninx met Claes Gerritsz, schilder, haren voogd, verkoopt Simon Gerbrantsz een half huis op Crayenhorstergracht naast Mr. Cornelis Claesz, priester.

Familieportretten Van Nesse.

coll. Oudegein — Pieter Aertsen ?

Mr. GYSBERT v. NESSE.
1. B. 34281.

coll. v. Beresteyn — Pieter Aertsen 4

CEERTRUID CORNELISDR.
2e echtg. v. Mr. Gijsbert van Nesse.

coll. Oudegein — Pieter Aertsen ?

ANNA VAN LEEUWEN.
3e echtg. v. Mr. Gysbert v. Nesse.
I. B. 34282.

Mus. Valenciennes 148 — S. v. Mesdagh.

JACOB CORNELISZ NOBEL.
1. B. 30740.

Mus Valenciennes 148 — S. v. Mesdagh.

ADRIANA VAN NESSE.
echtg. Jacob Nobel.
1. B. 30741

3. Mr. ***Cornelis,*** priester [3]), koopt 1555 land [4]), testeert 16 April 1567 en sterft 1570.
4. *Frans,* volgt III.

III. *Frans van Nesse,* sterft 22 Nov. 1541, trouwt Februari 1541 *Maria Gijsbertsdr.* (van Adrichem), dochter van Gysbert Luytsz (ex Maria v. Egmont), vermeld als Gysbert Luvtgens in de heffing van 1511 en Agnes Jordensdr. (van Waterland) *(ex* Hase Bolle van Zanen). Zij sterft kort na de bevalling van een tweeling 9 Mei 1542. begraven in St. Bavo bij haren man.
Uit dit huwelijk:
1. ***Frans,*** volgt IV.
2. Gysbert, volgt IVbis.

IV. ***Frans van Nesse,*** geb. 10 April 1542, J. U. L.. promoveert Orleans 30 Maart 1563, schepen van Haarlem 1567, '73-'76, '78, weesmeester 1571, '76, secretaris Rekenkamer van Holland, sterft Emmerik 22 Oct. 1596, tr. 1 e Febr. 1566 ***Maria van Blankeroort,*** dr. van Peter en Engel de Vries, overleden 7 Juni 1578. Hij hertrouwt (huw. voorw. 9 April 1580 [5])) ***Sophia Jansdr. Kies,*** dr. van Jan en Catharina van Wissen. Zij testeert 1582 en 1598 [6]). Zij ging in het klooster en sterft 84 jaar oud 7 Nov. 1621.
Uit dit huwelijk:
1. ***Maria,*** geb. 4' Febr. 1567, sterft 20 Oct. 1638, trouwt 1586 Albert Jansz Eenigenburg, overleden 23 Juni 1619.
2. ***Pefer,*** geb. 6 Sept. 1569, student te Keulen, sterft 22 April 1587.
3. *Bertha* [7]), geb. 29 Sept. 1571, sterft 30 Dec. 1649, trouwt Juni 1595 Jan Optstraeten J. U. L., geb. 29 Nov. 1565, overleden 17 Oct. 1616, zoon van Hendrik en Helena van der Molen. Zij waren de ouders van Liebert bovenqenoemd.
4. *Jacob, geb. 20* Januari 1573, sterft 28 Januari 1573.
5. *Lambert* a *Roosvelt,* geb. 3 Aug. 1574, reist in 1591 naar Madrid, secretaris van den Kardinaal des Konings, sterft Alkmaar 7 Nov. 1592.
6. ***Frans,*** volgt V.
7. ***Catharina,*** geb. 20 Mei 1578, sterft 7 Juni 1578.

IVbis. Mr. *Gijsbert van Nesse,* postume tweelinq met Frans, geb. 10 April 1542, promoveert 19 Mei 1564 te Anqers, regent heil. geesthuis 1567, schepen van Haarlem 1568-'71, zegelt met 3 schedepunten, weesmeester 1573. '77-'80, burgemeester 1575, sterft 29 Dec. 1611, tr. le 12 Oct. 1566 *Agatha van Backum,* dr. van Frans en Anna Gerrits, st. 24 Oct. 1573, tr. 2e 30 Nov. 1577 (huw. voorw. 29 Nov.) ***Geertruid Cornelisdr.*** [8]), dochter van Cornelis Dirksz. en Mechteld van Blankeroort, zuster van Peter [9]) bovengenoemd, testeert 1584 [10]), sterft 22 Sept. 1585, tr. 3e Juli 1587 ***Anna Harckensdr*** (van Leeuwen), ***gez. Mijnheer,*** dochter van Harck Janssen Mijnheers [11]), schepen van Alkmaar, en wede van Mr. Willem van Alkemade, overleden te Alkmaar 19 Mei 1612.
Uit het le huwelijk:
1. ***Frans, jong*** overleden.
2. ***Gerrit,*** jong overleden.
3. *Cornelis,* geb. 12 Sept. 1571, ongehuwd overleden te Madrid 1593.
Uit het 3e huwelijk:
4. ***Maria*** [12]), geb. 14 Dec. 1588, overleden te Alkmaar 3 Nov. 1650, begraven in de groote kerk.
5. ***Adriana,*** geb. 14 Nov. 1591 (aetatis suae 19 a° 1611 op het portret), overleden 27 Sept. 1652, trouwt Oct. 1609 Jacob Nobel [12]), geb. 1687/88 aetatis suae 23 ° 1611), zoon van Cornelis en Catharina van Marken.
6. *Hercules,* geb. 1594, st. 1601.
7. Gysbert. volgt Vbis.

V. ***Frans van Nesse,*** geboren 18 Januari 1576, trouwt 27 Augustus 1598 *Josina Velserman,* dochter van Gerrit en Elisabeth van Adrichem van Dorp, testeert 28 September 1613 [13]), overleden 4 Augustus 1624.
Uit dit huwelijk:
Maria van Nesse, geboren 22 Juni 1599, sterft 30 Juni 1603.

Vbis. Mr. ***Gysbert van Nesse,*** geb. 28 Oct. 1599, sterft 15 Sept. 1637, trouwt Juli 1632 *Everarda* ***Hoogland,*** dochter van Hercules en Geertruid Schrijver. Zij hertrouwt Nicolaas van Teylingen, zoon van Job en Catharina Stalpert van der Wielen.
Uit dit huwelijk:
1. ***Geertruif,*** geb. 7 Febr. 1634.
2. Gijsbert, geb. 10 Dec. 1635, sterft 17 Oct. 1637.
3. *Gijsberta,* geb. 30 Nov. 1637, trouwt Fyo van Aylma. Zij is 1698 wede. [14]).

Het is thans duidelijk, dat het mansportret met gevierendeeld wapen Mr. Gysbert van Nesse voorstelt. De 3 zilveren schedepunten op zwart, duidelijk op de schilderijen zichtbaar, vormen het wapen van Nesse. Aldus zegelt Frans van *Nesse* als schepen in 1567. De roode leeuw op goud met lambel is van Adrichem. De gouden lelie op groen is het wapen van

4) 31 Dec. 1555 Claes Gerritsz van der Laen verkoopt Mr. Cornelis Claesz, Driester. een stuk land.
5) Notaris M. v. Woerden, Haarlem, Deel 3 fol. 138.
6) Notaris M. v. Woerden. 27 Mei 1582. Deel 4 fol. 237: zelfde notaris 8 Mei 1598, Deel 13 fol. 149 en is dan wede; testeert nogmaals 20 Juli 1618.
7) Rekenkamer B Vroonl. 1596 fol. 282° Mr. Jan Opstraet als man en voogd van Baertgen van Nesse, haar ten deel gevallen bij scheiding van den boedel harer moeder Maryke Jan Peter Gysberechtsdr. (lees. Peter Jan Gysbrechtsdr!).
8) Stat. v. Holl. no. 2275 fol. 37: renten verkocht in 1542: Marie, Dirk en Gheert Cornelis Dirk Pauwels Kinderen de Somma van 400 pond van 40 gr.; rekenkamer B Vroonlanden 1596 fol. 264: Mr. Gysbrecht van Nesse als man en voogd van Geertruyt Cornelisdr., nagelaten dochter van Cornelis Dirk Pouwelsz, haer aangekomen van Rycke Duyff tot Amsterdam; zie ook Elias, vroedschap van Amsterdam 59.
9) Notaris M. v. Woerden, Haarlem, 29 Nov. 1577 Dl. 2 fol. 135. Hij is oud-burgemeester en geassisteerd met zijn broeder Mr. Frans van Nesse, zij met Adriaen van Berckenrode, burgemeester, Pieter Claesz van Hoorn, oud-schepen, en Gysbrecht Pietersz Crabbenmorsch, hare neven, terwijl als getuige optreedt Cornelis van Beresteyn, oud schepen.
10) Notaris M. v. Woerden 30 Mei 1584, Dl. 5 fol. 232°.
11) Rekenkamer B. Kenncmerland 1595 fol. 224". Mr. Gysbreeht van Nesse als man en voond van Anna Harckendr. erfgenaam van haren vader Hark Janssen Mijnheers.
12) Notaris W. van Trier. Haarlem, Deel 86 fol. 41, 2 April 1615: Maria van Nesse, wonende te Alkmaar, met Sr. Jacob Cornelisz Nobel haren zwager, wonende Koningstraat, Haarlem, constitueert Mr. Frans van Nesse, haren Cousijn, om te verkoopen 5/8 in de Witteheerenstceg, haar bestorven door dood van haren vader Mr. Gysbert van Nesse en waarvan de andere 3/8 behooren aan Mr. Henric Vossius van wege zijn huisvrouw joffr. Lievina van Persiju met hare 2 cousyns Joost, en Gerrit van Backum.
13) Notaris W. v. Trier, Haarlem, Deel 84 fol. 115.
14) Notaris Cornelis Rens, Haarlem, 31 Dec. 1698, Deel 407 fol. 145: Vrouwe Gysberta van Nesse wed. Fijo van Aylma te Alkmaar constitueert haar neef Diderik Ramp, heer van Cabauw, om veenland, de helft van de ruige kamp in Ruige Wilnis, te transporteeren.

Gestel, dat vermoedelijk gekozen is, omdat Tetrode wel buitengewoon veel gelijkenis vertoont met van Nesse (3 zilveren plompebladeren op zwart). En de zilveren zwaan op blauw vertegenwoordigt de grootmoeder van moederszijde: van Waterland.

Het vrouwenportret in mijn bezit is Gysbert's tweede vrouw. De weegschaal was het wapen van Dirk Pauwels, raad in 1502 te Amsterdam, de vader van Cornelis Dirksz.

En het vrouwenportret op Oudegein, aetatis 53 a° 1610, is zijn derde vrouw Anna van Leeuwen met een sprekend wapen: twee leeuwen.

De beide portretten der jonggehuwden, hij aet. 23, zij aet. 19, a° 1611, stellen voor Jacob Cornelis Nobel alias, Hulft (doorsneden I in rood een zilveren roos, 2 in groen een gouden klomp) en Adriana van Nesse.

Opmerking verdient nog, dat een broeder van Peter en van Mechteld van Blankeroort, tevoren genoemd, Gysbert van Blankeroort, gehuwd met Geertruit Dirks, een dochter had Maria, gehuwd met Willem Pouwels. Hun zoon, ook Gijsbert geheeten, was 1592 beleend met de heerlijkheid te Nesse, als opvolger zijner moeder, en noemde zich Gysbert van te Nesse, waardoor verwarring dezer neven kan ontstaan.

Hoe het portret in onze familie komt is niet bekend. Cornelis van Beresteyn had een zwager Luyt Gysbertsz, broeder van Maria, in wiens boedel het portret kan zijn gevonden, hoewel mij dit niet waarschijnlijk voorkomt.

Hoe de portretten op Oudegein komen kan ik zelfs niet gissen.

Die in Valenciennes zullen gekocht zijn.

Aanvullende mededeelingen betreffende

„De Wapensteen te Eibergen",

door D. JORDAAN JGHZN.

In het nummer 7 van den LVIIden Jaargang van dit Maandblad verscheen een artikel van de hand van Mr. J. Belonje betreffende de vondst van een grafzerk te Eibergen, waarbij ons medelid het betreurde, dat zijn onderzoek, hoe het betreffende geslacht *von Dalwigk zu Lichtenfels* in Eibergen kwam, geen resultaat had gehad.

Bij mijn onderzoek in het Huisarchief op „Haus Horst" bij Ahaus i/W [1]) vond ik intusschen een aanwijzing in welke richting gezocht moest worden, namelijk in die van de verwantschap tusschen de geslachten von *Dalwigk zu Lichtenfels* en *von Viermünden*. Een onderzoek in het „Staatsarchiv" te Munster i/W. moest helaas door den ondertusschen uitgebroken oorlog ontijdig beëindigd worden, doch niettemin was dit onderzoek niet vergeefsch, daar vele bijzonderheden omtrent deze kwestie aan het licht kwamen.

Om de korte aanwezigheid van dit geslacht in Eibergen te verklaren, dient men zich vrij uitvoerig met de opeenvolgende bewoners van de Havezathe Mallum bij Eibergen bezig te houden.

In een acte van 1 Februari 1449 schenkt „Otto Her tho Brunckhorst unnd Borclo" aan zijn zwager „*Mathewese van Schoneoelde unnd van Grasdarpe*" en diens kinderen den Hof te Mallum met den molen en het gemaal over het kerspel van Eibergen, onder voorwaarde dat Matheus' erfgenamen zullen geven binnen 12 jaar na zijn dood 500 Rijnsche guldens en dat zij den hof met den molen ter leen zullen houden naar Stichtsch recht [2]).

1) Eigenaar Freiherr F. von Dalwigk zu Lichtenfels.
2) Archief Oudheidkamer Twenthe te Enschede.

Volgens wijlen den Heer Snuif [3]) stamde deze familie uit de Graafschap Bentheim.

Op 12 Januari 1458 wordt *Matheus van Schonevelde „geheyten van Gravesdorp"*, zoon van bovengenoemden Matheus, door Otto „Heer van Bronckhorst en Borculo" beleend met o.a. het Huis Mallum [2]).

Op 5 Februari 1519 wordt „Phylyps van Vevrmunnden" door Joost Heer van Bronckhorst en Borculo beleend met *o.a.* het Huis Mallum, gelijk wijlen Matheus van Grastorpe en voorouders die goederen van Joost's voorvaderen en voorheen van de heeren van Bronckhorst in leen hebben bezeten als Stichtsch leen [2]).

Deze *Philips van Viermunden* was gehuwd in tweeden echt met *Margaretha van Schoneveld tot Grasdorp*, dochter van bovengenoemden Matheus v. S. t, G., waarmede de mannelijke linie van dit geslacht uitgestorven is.

Na Philips van Viermunden werd zijn zoon *Ambrosius* met o.a. het Huis Mallum beleend en na deze in 1581 zijn zoon *Diedérik van Viermunden*. 'Deze had, behalve een zoon die beneden zijn stand gehuwd was [4]) o.a. een dochter *Friederike*, die gehuwd was met *Conrad Ludolf van Keppel tot Kampferbeck*. Deze Conrad Ludolf van Keppel tot K. werd op 4 Augustus 1617 door Joost Graaf van Limborg en Bronckhorst, Heer tot Styrum, Wisch en Borculo, ten behoeve van ziin minderjarige kinderen uit het huwelijk met wijlen *Friederike van Viermunden* met o.a. het Huis Mallum beleend [2]).

Volgens den Heer Snuif [3]) was deze beleening niet naar den *zin* van een anderen tak der von Viermünden's, die meende, dat de mannen voor hadden moeten gaan, waaruit een proces volgde. Op 8 Augustus 1623 werd echter uitgesproken, dat Munstersche leenen, bij gebrek aan mannelijke nakomelingen, op de dochters en niet op agnaten vererfden. Herhaalde keeren hierna, tot in de eerste helft der 18e eeuw toe, trachtten deze von Viermünden's nog hunne rechten te doen gelden. Helaas zijn de authentieke bescheiden betreffende deze processen vanwege de tijdsomstandigheden niet ter inzage te krijgen, daar zij zich zeer vermoedelijk in het Archief van de von Mulert's in Duitschland bevinden. Deze von Mulert's nml. werden op hun beurt door huweliik met de van Keppel's in 1720 met de leengoederen van deze laatste familie beleend, w.o. ook het Huis Mallum.

Om een goed overzicht over de von Viermiinden's te krijgen, volgt hieronder een beknopte genealogie van dit geslacht, voor zoover zij voor de thans besproken kwestie van belang is [5]).

Von Viermünden.

I. *Philipp von Viermünden*, zoon van Curt en Margarethe von Hatzfeld-Wildenburg, „Amtmann" te Medebach (Waldeck), „Stuhlherr" te Keulen, „Herr zu Nordenbeck". Hij wordt in 1489 met Viermünden (Waldeck) beleend en op 5 Februari 1519 met o.a. het Huis Mallum bij Eibergen. Overleden 9 November 1528 en begraven in het „Observanten klooster" te Corbach (Waldeck). Hii huwde le in 1496 met *Beafa* of *Beatrix von Düngeln*, „Erbin zu Bladenhorst", dochter van Hermann von Düngeln en Bladenhorst en Ludgard von Westhofen.

Hij huwde 2e in 1515 met *Margaretha von Schönefeld*,

3) C. J. Snuif, Verzamelde bijdragen tot de Geschiedenis van Twenthe, blz. 98 en 99.
4) Handschrift von Spiessen. Staatsarchiv Münster i.W.
5) Samengesteld uit de genealogie von Viermünden, voorkomende in het „Zeitschrift für Vaterländische Geschichte und Altertumskunde, 48e deel, Münster i/W 1890, blz. 57/58 en het Handschrift von Spiessen in het Staatsarchiv Münster.

genannt ***von Grastorp,*** weduwe van Mathias van Sassen, dochter van Matheus, die op 12 Januari 1458 met o.a. het Huis Mallum beleend werd, en N.N. von Hatzfeld. Uit het lste huwelijk werden geboren, voor zoover zij voor ons van belang zijn:

1. *Johann,* volgt IIA.
2. ***Hermann,*** volgt IIbis B.
3. ***Anna,*** geb. 1502, gehuwd met ***Jost von Hörde zu Boke.***
4. ***Catharina,*** geb. 1508, gehuwd met ***Hermann von der Malsburg.***

Uit het 2e huwelijk:

5. ***Ambrosius,*** volgt 11 ter C.

A.

II. *Johann von Viermiinden,* geboren 13 Augustus 1498, overleden in 1548 te Erfurt, ,,Oberst'' in Jülicher en Hessischen dienst, ,,Amtmann'' te Medebach. Hij huwde ***Anna de Bever,*** dochter van Arnold de Bever en Engel von Rodenbern. Uit dit huwelijk geboren o.a.:

1. *Catharina,* in 1562 gehuwd met ***Dietrich von der Borch und Holzhausen*** [6]).
2. ***Philipp,*** volgt III.
3. *Johann,* zu Hermannsberg, wordt 15 November 1564 door Johann von Dersch doodgeschoten, en wordt begraven in de kerk te Frankenberg (Waldeck).
4. ***Arnold,*** ,,Domherr'' te Paderborn, Hessisch Hofrechter te Marburg, ,,Coln. Amtmann" te Medebach, ,,Herr zu Nordenbeck.", overleden 15 November 1592 te Elkeringhausen.

   Hij huwde ***Anna Spiegel,*** dochter van Johann von Pekelsheim en Godas Spiegel zum Desenberg. Waarschijnijlk geen nakomelingen.

III. ***Philipp von Viermiinden,*** ,,Cöln. Kammerherr" te Bonn, ,,Amtmann te Medebach", heer van Bladenhorst, overleden 12 Januari 1584.

Hij huwde ***Johanna von Oer.***

Uit dit huwelijk o.a.:

1. ***Philipp Arnold,*** heer te Bladenhorst, overleden 20 Oct. 1621, gehuwd met ***Anna von Wesferholt.*** Geen nakomelingen.
2. ***Hermann,*** heer te Medebach en Wisch, overleden 27 November 1624, gehuwd met ***Elisabefh Schade.*** Geen nakomelingen.
3. ***Elisabeth,*** gehuwd met *Johann* ***van Offenbruch.*** Hun kinderen zijn de erfgenamen der von Viermünden's.
4. ***Agnes Hallenberg,*** gehuwd met ***Dietrich von der Reck zu Dalhausen.*** Geen nakomelingen,
5. ***Anna,*** gehuwd met *Jobst* ***von Striinkede.*** Geen nakomelingen.
6. ***Anna Diefrike,*** erfdochter von Bladenhorst, gehuwd met ***Caspar von Romberg zu Briininghausen.*** Hun kinderen zijn eveneens erfgenamen der von Viermünden's.
7. ***Mechfilde,*** overleden in 1615, gehuwd met *Alhard* ***Philipp von Dersch zu Viermünden*** [6]).
8. ***Philippine,*** gehuwd met *Johann* ***Otto von*** *Wolmeringhausen zu Alme.*

B.

IIbis. *Hermann* ***von Viermünden,*** geboren 6 September 1501, overleden 18 Maart 1563, begraven in het ,,Observantenklooster'' te Corbach, ,,Cöln. Amtmann" te Medebach en Paderbornsche Drost te Dringenberg.

[6]) Zie de volgende genealogie von Dersch zu Viermünden.

Hij huwde le in 1535 ***Diefrieke von*** *Büren,* dochter van Dietrich en Catharina von Klencke,

Hij huwt 2e met iemand van niet adellijke afkomst. Uit het eerste huwelijk werd o.a. behalve een jong overleden zoon, een dochter ***Anna*** geboren, erfdochter zu Nordenbeck.

Zij was in eersten echt gehuwd met ***Heinrich,*** Graaf ***von*** *Waldeck-Rhoden* en in tweeden echt met *Cuno,* Freiherr ***von Winnenberg-Beilsfein.***

Zij overleed zonder nakomelingen op 16 April 1599.

Uit het tweede huwelijk van Hermann werd een zoon geboren, n.l. ***Adrian.*** Herr zu Dorsitter, eigenaar van het goed Hermannsberg, overleden 31 Januari 1616. Hij was twee keer gehuwd met niet-adellijken en had geen nakomelingen.

C.

IIter. ***Ambrosius von Viermünden,*** geboren 15 Mei 1517, werd in 1536 beleend met het slot Oeding bij Winterswijk, en werd ook beleend met o.a. het huis Mallum bij Eibergen.

Hii huwde:

le. ***N.N. von*** *Mecheln* ***und von Diepenbrock.***

2e. ***Frere von Morrien zu Horsfmar,*** dochter van Diederick en Anna von Valcke.

3e. ***Margaretha von Elverveld.***

Uit deze 3 huwelijken werden o.a. geboren (volgorde en uit welk huwelijk mij onbekend):

1. ***Bernhard.*** die ongehuwd in 1587 overleed.
2. ***Diederik,*** volgt III.
3. *Clara,* gehuwd met ***Henrik van Linfelo*** tot Walfort [7]), die geen mannelijke nakomelingen hadden, behalve twee jong gestorven zonen.
4. ***Anna,*** gehuwd met ***Johan Ripperda tof*** *Weldam,* waaruit nakomelingen.
5. ***Mechtilde,*** gehuwd met ***Ofto von Wolmeringshausen zu Meinringhausen.***
6. ***Margarefha,*** gehuwd met ***Heinrich von Kerkerinck zu Amelbüren.***

III. ***Diederik*** of ***Dirk von Viermiinden,*** heer tot Oeding en Mallum, wordt in 1581 beleend met o.a. huis Mallum. Hij overleed in 1614. Hij was gehuwd met ***Cecilia van den*** *Berge,* die waarschijnlijk van niet adellijke afkomst was.

Uit dit huwelijk o.a.:

1. een zoon, waarvan mij niets bekend is, doch volgens von Spiessen een huwelijk met een burgelijke aanging.
2. ***Friederike,*** erfdochter van Oeding, overleden vóór 4 Augustus 1617. Ze was gehuwd met ***Conrad Ludolf van Keppel tof Kampferbeck,*** die op 4 Augustus 1617 ten behoeve van zijn kinderen met o.a. het huis Mallum beleend werd.
3. *Helene,* gehuwd met ***Lewin von*** *Plettenberg* ***zu Lenhausen.***

De vader van den jong overleden ***Johannes Adolphus von*** *Dalwigk* ***zu Lichfenfels,*** die te Eibergen begraven ligt, n.l. *Reinhard* ***Ludwig von Dalwigk zu Lichtenfels,*** Herr auf Campf und Oberurff, was gehuwd le op 9 November 1619 met ***Anna Christiane von Buchenau,*** waaruit geen nakomelingen; en ten 2e met ***Elisabeth Margaretha von Dersch zu Viermünden,***

[7]) Zie LVII No. 3, kolom 55.

waaruit minstens 7 kinderen [8]). Ter verduidelijking van de verwantschap tusschen het geslacht *von Viermünden* en het Geslacht *von Dersch zu Viermünden* volgt thans een opstelling van de voorouders van bovengenoemde *Elisabeth Margaretha von Dersch zu Viermünden* [9]).

Von **Dersch zu** Viermiinden.

Georg von Dersch zu Viermünden, overleden in 1575, gehuwd met *Elisabeth von Huhn zu Ellershausen,* dochter van Caspar en Juliana von Eppe zu Godel, waaruit o.a. een zoon:

Alhard Philipp von Dersch zu Viermünden und Ellershausen, „Amtmann" te Battenberg, geboren in 1572, overleden 26 April 1622, gehuwd le in 1593 met *Catharina von der Borch und Holzhausen,* dochter van Diederich en Catharina von Viermünden; zij overleed 30 October 1609 (zie bovenstaande genealogie von Viermünden A 11 1) :

2e. 11 Februari 1614 *Mechtilde von Viermünden zu Bladenhorst,* dochter van Philipp en Johanna von Oer. Zij overleed in 1615. (Zie genealogie von Viermünden A 111 7).

Uit het eerste huwelijk werd o.a. *Elisabeth Margaretha von Dersch zu Viermünden* geboren.

In de allereerste plaats is het opmerkelijk, dat zoowel het geslacht *von Viermünden* als de geslachten *von Dersch zu Viermünden* en *von Dalwigk zu Lichtenfels* uit het voormalige landje Waldeck stammen.

Tusschen de beide eerste geslachten bestond al ca. 1400 een verwantschap, daar zij toen als zwagers het bezit van hun schoonvader verdeelden [10]). Verder ligt op slechts weinig Kilometers van Medebach het kasteel Lichtenfels, waarvan de von Dalwigks stamden.

Bij de beleening van Conrad Ludolf van Keppel tot K. op 4 Augustus 1617 met de Viermündensche goederen waren, zooals uit de genealogie blijkt, van de mannelijke von Viermünden's nog in leven:

Uit den tak Ambrosius von Viermünden (C IIter):
alleen de onbekende zwager van Conrad Ludolf van Keppel.

Uit den tak Johann von Viermünden (A II):
Philipp Arnold (III1) en Hermann (111 2), die beiden kinderloos overleden zijn, resp. in 1621 en 1624 en kwamen hun bezittingen aan hun zusters kinderen. Hoewel mij het verloop van de processen over de Viermündensche leengoederen tot nu toe helaas geheel onbekend is, mag het niet onwaarschijnlijk geacht worden, dat *Reinhard Ludwiq von Dalwigk zu Lichtenfels,* namens zijn vrouw of haar familie, in een later proces oogetreden is. Hierdoor heeft hij met zijn gezin in of bij Eibergen, waarschijnlijk zelfs op het Huis Mallum, gewoond.

Zeer zeker is dit niet van langen duur geweest, want er komt geen von Dalwigk zu Lichtenfels meer in deze streken voor. Ook zijn geen van zijn kinderen in deze buurt gebleven, ook al een aanwijzing hoe het proces verloopen zal ziin. Eén van zijn kinderen n.l. *Friedrich* stierf op jeugdigen leeftijd te Oberurff, één der bezittingen van zijn vader op 4 December 1649 [8]). Zeer waarschijnlijk woonde toen het gezin weer in Waldeck.

In elk qeval blijkt nog niet, dat de door Mr. Belonje in zijn artikel genoemde in Eibergen voorkomende „Dalwich" iets te maken heeft met de familie von Dalwigk zu Lichtenfels.

Een nadere bestudeering van de vorengenoemde processacten zal m.i. wel „dit raadsel" definitief oplossen.

8) **Zie** stamboom van het Geslacht von Dalwigk zu Lichtenfels, uitgegeven door de „Familie Verein" on ook LVII No. 7, kolom 311 en 312.

9) Handschrift von Spiessen, Staatsarchiv Münster.

10) Zie noot 5, t.a.p. blz. 68 en 69.

De Tilburgsche **fabrikantenfamilie Van den Bergh,**

door J. C. Hoynck van Papendrecht.

Eenigen tijd geleden werd mij het verzoek gedaan een genealogie van dit geslacht samen te stellen. De familie *Van den Bergh* is reeds circa 125 jaar te Tilburg en omstreken gevestigd en heeft gedurende dien tijd een belangrijke plaats onder de textielfabrikanten ingenomen.

Het onderzoek werd ten zeerste bemoeilijkt door het ontbreken van familiepapieren, die eenige jaren geleden bij den brand van het huis van den Heer F. A. L. van den Bergh te Moergeatel vernietigd werden.

Volgens overlevering kwam de eerste Tilburgsche Van den Bergh uit Dordrecht, waar zijn vader in de Groote Vaart (sic) geweest moest zijn. Het onderzoek te Dordrecht had inderdaad succes en bracht aan het licht, dat wij hier met een specifieke Rijnschippersfamilie te doen hebben.

De ondervolgende fragmentgenealogie lijkt mij genoegzaam interessant om in ons maandblad gepubliceerd te worden en heeft tevens ten doel onzen medeleden te verzoeken evt. aanvullingen c.q. correcties in te zenden.

1. *Bartholomeus van den Bergh,* wordt te Mülheim vermeld als burger te Dordrecht, van beroep schipper. In de burgerboeken van Dordrecht, die in 1658 beginnen, komt hij evenwel niet voor. Hij trouwt *Agnes Keymer,* begr. Dordrecht in de Nieuwe Kerk dd. 6-8-1698 als de weduwe van Bartholomeus van den Bergh op de Hooge Nieuwstraat „geen minderjarige (kinderen) volgens verclaringe van Joris van den Berg des overledene zoon". Uit dit huwelijk:
   a. *Sibille van den Bergh,* ged. Dordrecht 22-11-1662.
   b. *Frans van den Bergh,* volgt 11.
   c. *Joris van den Bergh,* volgt IIbis.
   d. *Hendrik van den Bergh,* volgt IIter.
   e. *Ahasverus van den Bergh,* volgt IIquater.

II. *Frans van den Bergh,* geb. op het water binnen Zuid-Holland vóór 1665, overl. na 1722 doch niet te Dordrecht, ondertr. ald. 22-2-1688 *Geertruy Schulders,* j.d. van Ceulen, waarsch. dochter van Gerrit Schulders en zuster van Helena Schulders, echtg. van Ahasverus van den Bergh (zie IIquater). Zij overl. Dordrecht en is begraven Aug.kerk 18-3-1722 als huisvr. Frans van den Berg. Hieruit:
   a. *Agnees van den Bergh,* ged. Dordrecht 12-2-1689.
   b. *Gerrit van den Bergh,* volgt 111.
   c. *Anna Margreta van den Bergh,* ged. Dordrecht 20-5-1 693.
   d. *Christina Elisabeth van den Bergh,* ged. Dordrecht 21-7-1696.

111. *Gerrit van den Bergh,* ged. Dordrecht 8-4-1690, overl. vóór 2-11-1777, Rijnschipper, tr. le Dordrecht 28-12-171 7 op att. van Nijmegen met *Agneta Nolens,* j.d. van Nijmegen. Hij tr. 2e Mülheim 17-4-1734 (ondertr. Nijmegen 7-3-1734 op att. van Mülheim als weduwnaar) *Geertruyd Odendahl* (Oedendaal, Oerdendahl), begr. Nijmegen St. Stephenskerk 1-10-1785. Zij wordt als oud burgeres te Nijmegen ingeschreven dd. 2-11-1777 „Geertruyd Oordendaal Wed. Gerrit van den Bergh". Uit het eerste huwelijk:
   a. *Geertruy van den Bergh,* ged. Dordrecht 20-1-1719.
   b. *Frederik van den Bergh,* ged. Nijmegen 22-1-1721, get. Willem Vonck en Juffr, Omlings, gent, Margreta van Elst,

Uit het 2e huweliik:

c. ***Frans Jacob van den Bergh,*** ged. Nijmegen 11-6-1734, tr. Neerbosch 5-8-1759 *Johanna Sibilla* ***Noodt,*** wed. Willem Merkes Junior. Hij test. Nijmegen 29-9-1760 en benoemt tot zijn univ. erfgenamen zijn stiefdochters Catharina Maria en Johanna Helena Merkes, zoodat hij blijkbaar kinderloos was. Dit 'besloten testament zegelt hij met een cachet met wapen: een berg met spitsen top, met 2 vleugels als helmteeken.

d. ***Geertruy Petronella van den Bergh,*** ged. Nijmegen 5-8-1735, tr. Neerbosch 6-6-1759 *Gijsbert Bosman.*

e. ***Pieter van den Bergh,*** ged. Nijmegen 17-2-1737.

f. ***Hendrik van den Bergh,*** volgt IV.

g. ***Anna van den Bergh,*** ged. Nijmegen 5-6-1740, tr. ***Hermanus Christoffel*** *Barten,* overl. Nijmegen 25-9-1817, oud 85 jr.

h. *Gerardus* ***van den Bergh,*** ged. Nijmegen 26-11-1741.

i. ***Angenieta van den Bergh,*** ged. Nijmegen 1-5-1743.

j. ***Helena van den Bergh,*** ged. Nijmegen 30-9-1744.

IV. ***Hendrik van den Bergh,*** ged. Nijmegen 15-5-1738, get. Pieter Nolens en de wed. van Frederik Nolens. Hij tr. 2e Heerjansdam 4-12-1763 (ondertr. ald. 18-11 als weduwnaar, wonende te Dordrecht) met ***Neeltie*** *Kooren-neeff,* j.d. ged. Kleine Lindt 23-10-1746, d.v. Daniel en Ariaentje Leenheer. Hendrik was waarschijnlijk eveneens schipper. Volgens overlevering in den Tilburgschen tak was de vader van Frederik, die zich als eerste te Tilburg vestigde, tenminste in de „groote vaart".

Uit het 2e huwelijk:

a. ***Geertruyd Henrietta*** van ***den Bergh,*** ged. Dordrecht 19-5-1770.

b. ***Adriana van den Bergh,*** ged. Dordrecht 17-10-1772.

c. ***Johanna van den Bergh,*** ged. Dordrecht 11-3-1775.

d. ***Hermannus Christoffel van den Bergh,*** ged. Dordrecht 15-11-1777.

e. ***Frans Jacob van den Berg,*** volgt V.

f. *Daniel* ***van den Bergh,*** ged. Dordrecht 30-4-1783.

g. ***Frederik van*** *den* ***Bergh,*** volgt Vbis.

h. ***Margrita van den Bergh,*** ged. Dordrecht 15-5-1790.

V. ***Frans Jacob van den Berg,*** ged. Dordrecht 29-11-1780, tr. le ***Geertruida Roelandt,*** tr. 2e Dordrecht 6-8-1834 ***Pieternella*** *Roomer* Johannesdr. Hij was kalkbrander. Uit het eerste huwelijk:

a. ***Hendrik van den Berg,*** geb. Dordrecht 29-8-1803.

b. ***'Wilhelmus van den Bergh,*** volgt VI.

c. ***Hendrik van den Bergh,*** volgt VIbis.

d. ***Gerrit van*** *den* ***Berg,*** geb. Dordrecht 6-7-1812.

e. ***Cornelia van den Berg,*** geb. Dordrecht 28-2-1815, overl. ald. 19-10-1816.

f. ***Frans Jacob van den Berg,*** geb. Dordrecht 8-7-1817, overl. ald. 24-7-1817.

g. ***Frans Jacob van den Berg,*** geb. Dordrecht 15-12-1818, overl. ald. 18-2-1819.

h. ***Frans Jacob van den Berg,*** geb. Dordrecht 13-3-1820, overl. ald. 27-12-1820.

VI. ***Wilhelmus van den Bergh,*** geb. Dordrecht 23-11-1805, schoenmaker, tr. ald. 13-8-1834 ***Cornelia F.*** *Wüst* Johan Coenraadsdr.

Uit dit huwelijk:

a. ***Geertruida van den Bergh,*** geb. Dordrecht 14-7-1835, overl. ald. 14-12-1835.

b. ***Geertruida van den Bergh,*** geb. Dordrecht 1-12-1836,

c. ***Henrietta Kunegonda van den Bergh,*** geb. Dordrecht 11-3-1839.

d. ***Carolina van den Bergh,*** geb. Dordrecht 20-7-1840.

e. ***Frans Jacob van den Bergh,*** geb. Dordrecht 21-3-1842.

VIbis. ***Hendrik*** *van* ***den Bergh,*** geb. Dordrecht 5-12-1808, kleermaker, overl. ald. 16-5-1842, tr. ald. 19-5-1831 ***Pietertje van der Pligt*** Danielsdr.

Uit dit huwelijk:

a. ***Frans Jacob van den Bergh,*** geb. Dordrecht 10-11-1831.

b. ***Maria Geertruida van den Bergh,*** geb. Dordrecht 30-9-1834.

c. ***Wilhelmus van*** den ***Bergh,*** geb. Dordrecht 13-3-1837.

d. ***Hendrik van den Bergh,*** geb. Dordrecht 10-10-1839.

e. *Daniel* ***van den Bergh,*** geb. Dordrecht 6-6-1842.

Vbis. ***Frederik van den Bergh,*** ged. Dordrecht 12-2-1785, vestigt zich omstreeks 1809 bij Tilburg als volmolenaar, waar hij een volmolen bij het Galgeven onder Berkel heeft. Hij trouwt te Dordrecht 25-9-1807 ***Pieternella Sortel*** (of Surtel), geb. ald. 1787 (doop werd evenwel niet gevonden). Volgens de doopen van hunne kinderen wonen zij 1811 onder Enschot, in 1814 op de volmolen bij Den Bosch, in 1816 op de Waalremolen onder Riethoven, van '23 tot '27 weder te Enschot, daarna tot 1842 te Tilburg, uit welke gemeente zij in dat jaar afgeschreven worden naar Drunen. Het overlijden van dit echtpaar kon ik tot dusver niet vinden.

Uit dit huweliik:

a. *Neeltje* ***van den Bergh,*** geb. Dordrecht 30-11-1808.

b. ***Pieter (Johannes) van den Bergh,*** volgt VI.

c. ***Hendrik van den Bergh,*** geb. Den Bosch 16-4-1814, overl. Riethoven 23-5-1818.

d. ***Cornelia van den Bergh,*** geb. Riethoven 13-9-1816.

e. ***Hendrica van den Bergh,*** geb. Riethoven 28-10-1818, leeft nog in 1842.

f. ***Hendrik van den Bergh,*** geb. Riethoven 17-2-1821, leeft nog in 1842.

g. ***Johanna Sophia van den Bergh,*** geb. Enschot 13-4-1823.

h. ***Frederik Willem van den Bergh,*** geb. Enschot 26-4-1825.

i. Petronella *Susanna* ***van den Bergh,*** geb. Enschot 23-3-1827.

j. ***Paulina Margaretha van den Bergh,*** geb. Tilburg 24-1-1832, leeft nog in 1842. Deze laatste 4 kinderen werden allen in de Nieuwe Kerk te Tilburg gedoopt.

VI. ***Pieter (Johannes) van den Bergh,*** geb. Enschot 6-10-1811, overl. Tilburg 23-8-1894, lakenvolder en fabrikant te Tilburg, woonde bij zijn huwelijk Heuvel N. 1348, tr. Tilburg 5-11-1835 *Rijka* ***Krabbendam,*** geb. Schoonhoven 31-7-1812, overl. Tilburg 30-9-1903, dochter van Bernardus Krabbendam, apotheker-majoor b/d Mil. Geneesk. Dienst te Tilburg, en van Anna Petronella van der Kop. Het eigenaardige is, dat deze Pieter v. d. B. in alle officieele stukken zonder zijn 2en voornaam Johannes voorkomt, behalve in het certificaat der Nat. Militie dd. 23-10-1835, waar hij Pieter Johannes genoemd wordt. De portretten van hem en zijn vrouw bevinden zich thans in het bezit van zijn kleinzoon te Moergestel; op de achterzijde wordt hij eveneens Pieter Johannes genoemd.

Uit dit huwelijk:.

a. *Frederik* ***Bernardus van den Bergh,*** geb. Tilburg 26-

1 i-1835, fabrikant te Tilburg, overl. ald. 3-1-1863; was ongehuwd.

b. ***Anna Petronella Catharina van den Bergh,*** geb. Tilburg 9-7-1838, ald. ongehuwd overl. 5-6-1904.

c. ***Bernardus van den Bergh,*** geb. Tilburg 6-11-1840, ald. ongehuwd overl. 30-7-1864.

d. ***Louisa Stephania van den Bergh,*** geb. Tilburg 10-4-1843, overl. ald. 22-11-1916, tr. ? ***Marinus G. Kooy,*** dekenfabrikant te Tilburg.

e. ***Louis Etienne van den Bergh,*** volgt VII.

f. ***Ferdinand Adolf Leonard van den Bergh,*** volgt VIIbis.

g. ***Mathilda Maria Elisa van den Bergh,*** 'geb. Tilburg 27-4-1850, ald. ongehuwd overl. 26-6-1923.

h. ***Henrietta Christina Charlotta van den Bergh,*** geb. Tilburg 3-10-1852, tr. ald. 26-9-1876 ***Philip Christiaan van der Pant,*** brander te Schiedam.

i. ***Pieter Johannes van den Bergh,*** geb. Tilburg 7-5-1856, firmant Beka-flanelfabrieken ald., tr. ***Margaretha Drijfhout.*** Dit huwelijk is kinderloos.

VII. ***Louis Etienne van den Bergh,*** geb. Tilburg 29-11-1844, overl. ald. 21-11-1915, firmant L. E. van den Bergh flanelfabrieken te Tilburg, tr. Gouda 18-7-1872 ***Maria Johanna Boonders,*** geb. Nieuw-Helvoet 12-3-1851, overl. Tilburg 17-4-1910, dochter van Hendrik Boonders, zeeofficier, later havenmeester te Hellevoetsluis, en van Susanna Weeraat. Uit dit huwelijk:

a. ***Pieter Johannes van den Bergh,*** volgt VIII.

b. ***Susanna van den Bergh,*** geb. Tilburg 8-10-1874, tr. ald. 16-8-1904 ***Berend F. ten Cate,*** geb. 21-1-1865.

c. ***Hendrik van den Bereh,*** volgt VIIIbis.

d. ***Rijka van den Bergh,*** geb. Tilburg 7-5-1878, woont te Oisterwijk.

e. ***Louis Etienne van den Bergh,*** volgt VIIIter.

f. ***Frederic Bernardus van den Bergh,*** volgt VIIIquater.

g. ***Maria Johanna van den Bengh,*** geb. Tilburg 22-4-1884, tr. Tilburg 28-4-1908 ***Willem van der Sluys,*** geb. Mourik 16-10-1881, huidarts te Rotterdam.

VIII. ***Pieter Johannes van den Bergh,*** geb. Tilburg 3-5-1873, overl. Velp 10-6-1930, textielfabrikant te Tilburg, tr. 22-6-1899 ***Maria Adriana van Geytenbeek,*** geb. Roordahuizen 3-2-1877, dochter van Ds. van Geijtenbeek. Uit dit huwelijk:

a. ***Maria Arsina van den Bergh,*** geb. Tilburg 15-5-1901, tr. ald. 15-5-1923 ***Robert Adriaan Koopmans,*** geb. Zutphen 30-1-1891.

b. ***Louis Etienne van den Bergh,*** geb. Tilburg 21-4-1904, textielfabrikant, tr. 21-9-1927 ***Antonia Hupkes,*** geb. Arnhem 23-6-1904, overl. Velp 9-9-1936, uit welk huwelijk een dochter ***Lisette van den Bergh,*** geb. Medan 27-11-193?.

VIIIbis. ***Hendrik van den Bergh,*** geb. Tilburg 30-5-1876, overl. ald. 3-3-1928, textielfabrikant te Tilburg, tr. Enschede 2-7-1906 ***Johanna Beltman,*** geb.. ald. 18-3-1877. Uit dit huwelijk:

a. ***Gerrit van den Bergh,*** geb. Tilburg 12-8-1907.

b. ***Marie Louise van den Bergh,*** geb. Tilburg 12-2-1911.

c. ***Jan van den Bergh,*** geb. Tilburg 22-1-1913.

d. ***Henriette Johanna van den Bengh,*** geb. Tilburg 9-10-1922.

VIIIter. ***Louis Etienne van den Bergh,*** geb. Tilburg 28-11-1879, textielfabrikant te Tilburg, tr. Haarlem 28-9-1911 ***Maria Elisabeth van Ouwerkerk,*** geb. ***25-6-1884.*** Uit dit huwelijk:

a. ***Eduard Louis van den Bergh,*** geb. Breda 10-4-1920.

VIIIquater. ***Frederic Bernard van den Bergh,*** geb. Tilburg 5-11-1881, textielfabrikant te Tilburg, later assuradeur te Teteringen, tr. 15-11-1913 ***Antoinette Louisa Perk,*** geb. Oisterwijk 8-12-1883 (zie Ned. Leeuw 1937-212). Uit dit huwelijk:

a. ***Bernard Louis van den Bergh,*** geb. Oisterwijk 17-2-1915.

b. ***Albert van den Bergh,*** geb. Oisterwijk 31-5-1917.

VIIbis. ***Ferdinand Adolf Leonard van den Bergh,*** geb. Tilburg 5-1-1848, overl. Tilburg 18-4-1932, textiefabrikant te Tilburg, tr. Amsterdam 3-12-1874 ***Catharina Charlotta Zegers Veeckens,*** geb. Amersfoort 15-9-1850, overl. Tilburg 6-3-1923, dochter van Mr. Nicolaas Egbertus Zegers Veeckens en van Johanna Carolina Toinette Hoogbruyn. Uit dit huwelijk:

a. ***Johanna Petronella van den Bergh,*** geb. Tilburg 5-1-1876, overl. 's-Gravenhage 21-2-1920, tr. Tilburg ? ***Jacob Hendrik Jongeneel,*** geb. Deventer 15-4-1875, overl. Haarlem 31-7-1915.

b. ***Frederik Bernardus van den Bergh,*** volgt VIII.

c. ***Ferdinand Adolf Leonard van den Bergh, volgt*** VIIIbis.

d. ***Elisabeth Johanna van den Bergh,*** geb. Tilburg 25-11-1886, tr. Tilburg ? ***Johannes Hermanus Molkenboer,*** geb. Oldenzaal, overl. ald., textielfabrikant, zoon van Johannes Hermanus en van Jkvr. Hermanna Elisabeth Trip.

VIII. ***Frederik Bernardus van den Bergh,*** geb. Tilburg 13-9-1877, textielfabrikant, tr. Tilburg 12-7-1908 ***Anna Maria van Embden,*** geb. Paramaribo 11-4-1887. Uit dit huwelijk:

a. ***Wilhelmina Helena Maria van den Bergh,*** geb. Tilburg 9-9-1909, tr. ald. ? ... ***Taminiau.***

b. ***Charlotte Adolphine van den Bergh,*** geb. Tilburg 31-7-1910, tr. ald. 30-8-1932 ***Willem Kars,*** geb. ? 6-9-1904.

c. ***Elisabeth Frederica van den Bengh,*** geb. Tilburg 9-8-1913, tr. ald. 31-8-1938 ***Paul Jacques Rubens.***

d. ***Anna Marie van den Bergh,*** geb. Tilburg 5-12-1922.

e. ***Maria Dina van den Bergh,*** geb. Tilburg 6-3-1915.

VIIIbis. ***Ferdinand Adolf Leonard van den Bergh,*** geb. Tilburg 24-1-1879, textielfabrikant, tr. Rotterdam 29-2-1912 ***Jacoba Carolina van der Hoeven,*** geb. ald. 10-12-1885, dochter van Gijsbert Leonard en van Antonia Johanna Goddard. Uit dit huwelijk:

a. ***Adolf van den Bergh,*** geb. Tilburg 19-12-1912.

b. ***Antonia Johanna van den Bergh,*** geb. Tilburg 17-5-1914, tr. Oisterwijk 17-12-1936 Mr. ***Scato Nicolaas van Opstall.***

c. ***Gijsbert Leonard van den Bergh,*** geb. Tilburg 31-12-1916.

IIbis. ***Joris van den Bergh,*** geb. op 't water, resorterende onder de generalitijt, wordt burger van Dordrecht, tr. Dordrecht (aanget. 25-4-1694) ***Marike de Jongh,*** j.d. van Mullem (Mülheim). Uit dit huwelijk:

a. ***Bartholomeus van den Bergh,*** geb. Dordrecht 7-10-1695.

b. *Anna van den Bergh,* ged. Dordrecht 4-3-1697.
c. *Anna van den Bergh,* ged. Dordrecht 15-6-1698.
d. *Agnes van den Bergh,* ged. Dordrecht 9-6-1700.
e. *Willem van den Bergh,* ged. Dordrecht 14-8-1702.
f. *Maria Helena van den hergh,* ged. Dordrecht 16-4-1704.
g. *Pieter van den Bergh,* ged. Dordrecht 28-5-1706.
h. *Maria van den Bergh,* ged. Dordrecht 23-31708.

IIter. *Hendrik van den Bergh,* ged. Dordrecht 23-6-1672, tr. ald. 15-8-1694 Nees *jen Aerts,* j.d. van Dordrecht.
Uit dit huwelijk:
a. *Angenees van den Bergh,* ged. Dordrecht 24-10-1694.
b. *Bartholomeus van den Bergh,* ged. Dordrecht 13-2-1696.
c. *Agnes van den Bergh,* ged. Dordrecht 31-3-1698.
d. *Arendina van den Bergh,* ged. Dordrecht 7-1-1701.
e. *Barfholomeus van den Bergh,* ged. Dordrecht 19-7-1703.
f. *Lysbeth van den Bergh,* ged. Dordrecht 29-7-1704.
g. *Geerfruy van den Bergh,* ged. Dordrecht 25-6-1707.
h. *Bartholomeus van den Bergh,* ged. Dordrecht 6-3-1709.

IIquater. *Ahasverus van den Bergh,* geb. in het graafschap Buren, schipper en coopman op den Rijn, wordt 24-3-1698 burger van Dordrecht, tr. *Helena Schulders,* waarsch. dochter van Gerrit Schulders.
Uit dit huwelijk:
a. *Gerrit van den Berg,* volgt III.
b. *Elisabeth van den Bergh,* ged. Dordrecht 29-7-1711.
c. *Bartholomeus van den Bergh,* ged. Dordrecht 20-1-1713.

III. *Gerrit van den Berg,* ged. Dordrecht 7-3-1708, tr. *Cornelia Sibilla Claesen.*
Uit dit huwelijk:
a. *Ahasuerus van den Berg,* ged. Dordrecht 24-2-1733, predikant.
b. *Anna van den Berg,* ged. Dordrecht 10-4-1735.
c. *Frederik van den Berg,* ged. Dordrecht 26-10-1736.
d. *Anna Helena van den Berg,* ged. Dordrecht 27-4-1738.
e. *Cornelia Sibilla van den Berg,* ged. Dordrecht 25-8-1739.
f. *Helena Catrina van den Berg,* ged. Dordrecht 23-6-1741.
g. *Anna Angeniefa van den Berg,* ged. Dordrecht 22-9-1 743,
h. *Gerrit van den Berg,* ged. Dordrecht 9-6-1745.
i. *Anna Maria van den Berg,* ged. Dordrecht 19-7-1746.
j. *Gerrit Bartholomeus van den Berg,* ged. Dordrecht 20-12-1748.
k. *Angenieta Geertruy van den Berg,* ged. Dordrecht 20-9-1753.

BOEKBESPREKING.

Die Haghe. Jaarboek 1939. 's-Gravenhage 1939.

Dit Jaarboek maakt wederom een zeer aangenamen indruk en bevat een viertal interessante opstellen.

Als eerste opstel vermeld ik het artikel van Dr. H. A. Leenmans, getiteld: Over het eerste Haagsche Gymnasium, waarin — naast de geschiedenis van dit gymnasium — een en ander wordt medegedeeld aangaande de zes rectoren Dr. C. *Bax,* Dr. *L. R. Beynen,* Dr. *J. Rutgers,* Dr. *Th. van Aalst,* Dr. *H. Cannegieter* en Dr. *J. van IJzeren.* Het artikel is versierd met de portretten van de laatstgenoemde vijf heeren.

J. H. Buzaglo geeft in zijn artikel „Bijdragen tot de geschiedenis der Portugeesche Israëlieten en hunner gemeenten te 's-Gravenhage van ± 1690 tot ± 1730" vele interessante gegevens, die ook genealogisch van belang zijn.

Dr. D. Hoek schrijft een artikel, genaamd: Tegenover de Leprozen, de geschiedenis van een buurt. Dit acht ik een zeer lezenswaardig artikel zoowel om de belangwekkende topographische gegevens als uit hoofde van de belangrijke personalia. Terecht vermeldt Dr. W. Moll het groote nut, dat voor deze en ook voor de hieronder volgende publicatie getrokken is van de reeds vroeger in ons Maandblad besproken publicatie van Dr. Pabon (De Hofboeken van 's-Gravenhage 1458-1561).

Het vierde artikel, dit van de hand van Dr. P. J. van Breemen, behandelt „Grenswateringen in het Noordveen en in het Benoordenhout, het Claas Robbrechtszoons land en de veenpacht van den Heer van Wassenaar, waarbij de Schrijver in zijn inleiding de bronnen nl. de Hofboeken en het Oude Register van Graaf Floris naast de hypotheek- en transportregisters van den Haag vermeldt. Ook dit artikel is vooral uit topographisch oogpunt van belang.

Voorts de gebruikelijke rubrieken, de kroniek over 1938, goede registers en een Jaarverslag der vereeniging.

De afwerking was bij de N.V. Boek- en Kunstdrukkerij v/h Mouton en Co. wederom in goede handen.

J. P. DE MAN.

De voorgeschiedenis van de „Algemeene Landsdrukkerij" door M. Schneider. 's-Gravenhage [1939]. Proefschrift Leiden.

Bovengenoemd boekwerk, zijnde het proefschrift waarop de Schrijver op 30 Nov. 1939 te Leiden den graad van doctor in de letteren en wijsbegeerte verkreeg, mocht de Bibliotheek van ons Genootschap van den Samensteller ten geschenke ontvangen.

In de „Inleiding" geeft de Schrijver een overzicht van den groei van de Landsdrukkerij — 'beter gezegd van de oude provinciale drukkerij van Holland — tot haar huidigen vorm.

In feite is de voorgeschiedenis de geschiedenis van de „landsdrukkerij" en het is dan ook geen wonder, dat de belangstellende er vele aanteekeningen in zal vinden, die uit genealogisch standpunt bezien van belang zijn.

Van 1577-1582 waren de uit Antwerpen afkomstige *Silvii* als drukkers der Leidsche Universiteit tevens voor Holland werkzaam. Na het ontslag van *Carel Silvius* in 1582 werd *Albrecht Hendriksz. van Leuningen* benoemd, de familie van diens dochter, de *van Wouw's,* nam het ambacht tot 1669 waar.

Op blz. 54 vindt de belangstellende een duidelijk overzicht van het onderling verband dezer geslachten.

Op 14 Sept. 1669 werd een accoord gesloten met den boekdrukker *Jacobus Schelfus* en van dit oogenblik af bleef het bedrijf in handen van de familie Scheltus, tot de Staten-Generaal op 21 Juni 1796 aan deze landsdrukkers-hegemonie een einde maakte.

Een soortgelijk overzicht als hierboven vermeld doch nu ten aanzien van de familie *Schelfus* treffen wij op blz. 1 10/111 aan.

Een naamregister, een lijst van de illustraties en een bronnenopgave verhoogen de waarde van deze interessante studie.

Voor de goede verzorging dezer uitgave verdient ook de Landsdrukkerij zeker een woord van lof. **J. P. DE MAN.**

Alblasserdam's heden en verleden in honderd opstellen beschreven door P. Boersm a. Gorinchem 1939.

De Schrijver heeft een bijzonder te loven arbeid verricht met belangstellenden op uitstekende wijze in te lichten over een streek en de aldaar inheemsche bevolking, waaromtrent tot heden nog maar zeer weinig bekend werd gemaakt.

In een 15-tal afdeelingen behandelt de Schrijver achtereenvolgens: Afd. 1: Alblasserdam in de eerste eeuwen van zijn bestaan: Afd. 11: Alblasserdam als heerlijkheid; Afd. III: Alblasserdam, bestuurd door Schout en Gerechten; Afd. IV: Alblasserdam als deel van de Kerk der Reformatie: Afd. V: Alblasserdam als dijk- en poldergemeente; Afd. VI: Alblasserdam als deel van de Alblasserwaard; Afd. VII: Alblasserdam als deel van de Nederwaard; Afd. VIII: Alblasserdam's Souburg; Afd. IX: Alblasserdam als riviergemeente; Afd. X: Alblasserdam's bodem: Afd. XI: Alblasserdam als notarisplaats; Afd. XII: Alblasserdam in de 17e eeuw; Afd. XIII: Alblasserdam in de 18e eeuw; Afd. XIV: Alblasserdam in den overgang van de 18e en 19e eeuw; Afd. XV: Alblasserdam sedert Nederland's onafhankelijkheid.

Voor de lezers van ons Maandblad zullen niet alle hoofdstukken even belangrijk zijn, hoewel vele biografische en andere gegevens ook voorkomen in hoofdstukken, waar men deze op het eerste gezicht niet zou zoeken. Belangrijke gegevens omtrent de ambachtsheeren en -vrouwen vindt men in Afd. II, Hoofdstuk 9, terwijl Hoofdstuk 19 dier Afd. II ons een overzicht geeft van den inhoud van het heerlijkheidsarchief (blz. 82). Afd. III, hoofdstuk 21 geeft een overzicht over de protocollen van transporten en hypotheken. Bij blz. 96 vinden wij een afbeelding met wapens van eenige nakomelingen van het bekende kindje *Beatrix* (watervloed 1421), voor de oudste generaties blijkbaar ontleend aan Balen's Beschrijvinge der stad Dordrecht. Naar mijn gevoelen zijn die oudste generaties echter nog allerminst als bewezen te aanvaarden.

Afd. VI, Hoofdstuk 50 geeft een beschrijving van den inhoud van het oud-archief van de Alblasserwaard, welk archief 'berust onder Dijkgraaf en Hoogheemraden te Gorinchem. In Afd. XII, Hoofdstuk 79 worden uit de op het Alg. Rijksarchief te 's-Gravenhage aanwezige doop-, trouw- en begraafboeken verscheidenen gegevens omtrent inwoners vermeld.

Ik wil nog verwijzen naar de op blz. 387 gegeven lijst van Schepenen en Heemraden, beginnende a° 1663, terwijl de lezer op blz. 415 en volgende de samenstelling van den gemeenteraad van 1821-1939 zal aantreffen.

Zooals uit het opgesomde moge blijken is er voor een ieder in dit werk zeer veel te vinden.

De uitvoering is fraai en de prijs van ƒ 2,90 is voor het gebodene werkelijk laag, dank zij den steun van velen.

J. P. DE MAN.

Geschiedenis van Antwerpen door F. Prims. Antwerpen 1939. dl. VII. Onder de eerste Habsburgers (1477-1555); 2e boek: Economische orde, met medewerking van 0. de Smedt en E. Coornaert.

Onvermoeid gaat de kundige Schrijver voort met zijn publicaties betreffende de geschiedenis van Antwerpen.

Hoewel een studie over een economisch onderwerp zich op het eerste gezicht niet leent voor het vinden van genealogische gegevens, kan ik den leden van ons Genootschap toch aanraden het werk eens in te zien; men vindt er nog veel over bekende handelsgeslachten.

J. P. DE MAN.

Geschiedenis en genealogie van het geslacht van Scheltinga van ± 1530 tot 1939. Met mededeelingen over andere geslachten (van) Scheltinga en over het geslacht de Blocq door W. Wijnaendts van Resandt. [z. pl.] 1939.

De Bibilotheek van ons Genootschap ontving van een der familieleden een exemplaar van dit boekwerk.

De bewerker dezer genealogie *is* voldoende bekend en ik wil dan ook volstaan met de mededeeling, dat ook deze publicatie wederom getuigt van 's Schrijvers zorgvuldige studie en uitstekende wijze van werken.

De genealogie vangt aan met Lyeuwe *Dircks*, geboren te Harlingen ± 1530, die huwende met *Geertcke Ottes*, dochter van den Franeker burgemeester *Otto Bauckes*, de stamvader was der familie van *Scheltinga*. Dit patricisch Friesch geslacht behoort sinds 18 18 <gedeeltelijk tot den Nederlandschen adel; de in dat jaar verheven tak stierf in 1879 uit. In 1858 werd een lid van een anderen tak in den Nederlandschen adelstand verheven, welk diploma evenwel door niet-lichten verviel. In 1900 volgde voor de derde maal een opname in den adelstand.

De tekst is versierd met de afbeeldingen van tal van familieportretten.

Na de genealogie behandeld te hebben geeft de Schrijver in de Bijlagen nog mededeelingen over andere geslachten *(van) Scheltinga* en mededeelingen over het geslacht *de Blocq* (afkomstig uit Gent).

Het geheel mag voorzeker als een aanwinst voor de Bibliotheek beschouwd worden.

J. P. DE MAN.

De hofsteden van Biervliet en hunne bewoners in vroeger en later tijd door J. de Hullu. Oostburg, Fa. A. J. Bronswijk N.V., 1939.

De Schrijver zet in dit werkje de uitgaven omtrent Zeeuwsche hofsteden voort. In het Voorbericht vermeldt hij de redenen, die hem noopten af te zien van het geven van historische mededeelingen.

Toch bevat deze. publicatie weer *tal* van bijzonderheden voor hem, die zich voor deze streek van ons land interesseert.

In den naamwijzer komen o.a. voor de namen *Brevet, Buysse, de Decker, Patijn, Risseeuw, de Smet, Steenhart, Zonnevylle* en vele andere.

Ik moge hier den wensch uitspreken voor een spoedig herstel van Dr. Hullu.

J. P. DE MAN.

Inleiding tot de wapenkunde door J. C. P. W. A. Steenkamp. Amersfoort, S. W. Melchior [1939]. Bibliotheek voor geslacht- en wapenkunde onder red. van C. Pama, I.

Dit is het eerste van eene serie geschriften der Bibliotheek voor Geslacht- en Wapenkunde onder redactie van C. Pama; binnen een bestek van 30 bladzijden heeft Kol. Steenkamp getracht, leeken „in te leiden" binnen het gebied der heraldiek.

Naar het ons voorkomt, valt er over de wapenkunde en wapenkunst zóóveel te zeggen en vooral ook te vertoonen, lat men de beschikking over heel wat méér bladzijden moet lebben, wil men den leek werkelijk eenigszins wegwijs maken.

Juist door *zien*, door de eigen aanschouwing van goed gestileerde wapens in verschillenden stijl, krijgt de leek begrip ran zin en bedoeling der heraldische uitbeelding, leert hij het

onderscheid tusschen „herautstukken" en „gemeene figuren", raakt hij vertrouwd met de bijzondere eischen der wapenkunst: doch dan mag het aan duidelijke voorbeelden en verklaringen niet ontbreken.

Kol. Steenkamp heeft getracht, binnen ééne gecomprimeerde teekening (plaat 3) eene samenvatting te geven van schildverdeeling, opbouw van herautstukken, van gemeene figuren en bijfiguren.

Dit werkt o.i. verwarrend; weliswaar neemt hij aan, dat de studeerende leek, gewapend met calqueerpapier, liniaal, passer en trekpen, de door Schr. ontworpen lijnen afzonderlijk zal overtrekken: wie echter *vreemd* staat tegenover deze stof, zal den moed tot deze kunstbewerking niet zoo licht vinden, doch het ingewikkelde patroon zuchtend terzijde leggen.

Het wil ons toeschijnen, dat de geachte Schr. in zijne „Inleiding" eenerzijds teveel, anderzijds te weinig geeft, dat 'hij aan het concentratie-vermogen van den leerling-amateur-heraldicus te zware eischen stelt en zoodoende zijn doel mist. Vreemd werden wij getroffen, bij de beschrijving der wapenstiilen ook de rococo-, empire- en Biedermaverstijlen als volwaardige ***heraldische*** stijlen vermeld en afgebeeld te zien: wii zouden deze wapenkunstige ***uifwassen*** liever als afschrikwekkende, te vermiiden ***stijl-onfaardigen*** gebrandmerkt zien. Terug naar de Middeleeuwen, naar de Renaissance, is de leus der tegenwoordige heraldici in binnen- en buitenland!

Alles saamgenomen, kunnen wij over dit eerste deeltje der serie-Pama niet geestdriftig ziin: de groote kennis, de nooie heraldische teekenhand van Kol. Steenkamp zouden in een uitgebreider werk waardiger tot hun recht komen dan in deze voor ons 'gevoel *te* beknopte „Inleiding".

LABRIJN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

T a x a n d r i a, jrg. XLVI, afl. 11.

O.a. B. v. S., Het geslacht ***van Heysf*** te Tilburg. — F. A. van Bussel, De ramp te Geldrop a° 1627: bevat namen van de bij de instorting van den toren omqekomenen. — V. Beermann, Het notarisqeslacht ***van Oudenhoven.*** — J. Cunen, Biilagen betreffende Heugten. — Mr. J. W. M. van Heyst, Varia: bevat qegevens ***van Heysf, de Witt, van Nederveen. van Tulder, Drossaerfs*** e.a. — J. Heeren, Rector J. G. ***van den Brugh.*** — B. v. S., Oorkonden betreffende Zuvdewijn; bevat. gegevens ***Zuydewijn, van Drongelen, Buysen, Merwede*** enz.

N e d e r l a n d s c h a r c h i e f v o o r g e n e a l o g i e e n h e r a 1 d i e k, jrg. II, afl. 3.

C. Pama, Wapensymboliek (IV, slot). — F. R. Elama Gzn., De allianties van het uitqestorven Groningsch eigenerfd geslacht ***Allersma.*** — Jhr. H. H. Röell. Aanvulling op de qenealoqie ***Wunder.*** — A. Biil Mz., Curieuze notities. — C. L. van Es van der Have, Grepen uit doop-, trouw- of begraafboeken, welke noq niet naar het Riiksarchief ziin overqebracht: X. Hendrik-Ido-Ambacht en Sandelinq-Ambacht: bevat gegevens ***van Aalburg*** tot ***van den Berg.*** — J. C. P. W. A. Steenkamo, Supplement op het Heraldisch vademecum (II). — J. C. Hovnck van Papendrecht, „Geboortensboek" (1); behandelt afstammelingen van ***David Egbertsz.***, overl. 24 Aug. 1577 en 'begraven in de St. Pieterskerk te Leiden.

D e I n d i s c h e N a v o r s c h e r, jrg. V, afl. 10.

Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, Genealogie ***van Rijck*** (vervolg). — B. v. T. P., Begraafplaats op Tanahabang te Weltevreden-Batavia-C.; bevat aanteekeningen ***Slingerland, van Vlierden, Hartman, von Franquemonf*** e.a. — De familiewapens in het Landsarchief te Batavia (vervolg); ***Ondaatje*** tot en met ***Pielat.*** — Serang (De eerste overlijdensregisters van Bantam 1828-1840) (vervolg). — B. v. T. P., De acht kwartieren van ***Anna Dorothea Barkmeyer,*** geb. Batavia 1 Nov. 1905. — [Aanteekeningen aangaande] ***Friedrich Leinau.*** — B. v. T. P., Fantasio genealogica Indica; geeft een uittreksel uit het artikel van W. Brand in „Mensch en Maatschappij", XW, nno.3 over het boek „Das Auslandsdeutschtum in Niederländischen Kolonialbereich" door A. Schwägerl, speciaal wat betreft de afstamming van den G. G. ***Rijcklof van Goens.*** — De Friezen op Java (vervolg). — Vragen en antwoorden: o.a. ***Hacquebard, Rijckmans.***

D e M a a s g o u w, jrg. LIX, afl. 5.

O.a. Mr. J. Belonje, De paramenten der Kerk van Middelaar: bevat gegevens ***de Geloes*** en aanverwanten. — E. Vrijdag, In Sint Geertruid; gegevens ***Holzit*** en ***van Eynaffen*** e.a. — G. Peters, Nakomelingen van de familie ***Schenck van Nydeggen*** in de Ver. Staten van N.-A. — J. Verzijl, Een oude grafsteen te St. Pieter: gegevens ***Eyssen, Berden. Duchateau, Piels.***

D e V rije Fries, dl. XXXV.

Mr. P. C. J. A. Boeles, De bouwgeschiedenis van het Eysingahuis, thans Friesch Museum, in verband met het voorafgaande Vegelinhuis en zijn bewoners. — Dr. 0. Postma, De Saksische jaartax in Friesland. — Mr. P. C. J. A. Boeles, De runeninscripties van het Friesch Museum. — Dr. H. Reimers, Die Lateinische Vorlage der „Gesta Frisiorum". — Dr. J. C. Tjessinqa, Aanteekening betreffende Friesche grietenijwapens. — Dr. A. L. Heerma van Voss, Bespreking van literatuur: 1. Nederlandsche kloosterzegels vóór 1600; II. Prim Berland, Growesteins.

A n n a l e n v a n d e n O u d h e i d k u n d i g e n kring van het land van Waas, dl. LI, afd. 1.

Pr. Janssens, Kantteekeningen over Bazel-Waas.

B e l g i s c h t i j d s c h r i f t v o o r o u d h e i d k u n d e e n k u n s t g e s c h i e d e n i s, dl. IX, afl. 3.

O.a. S. Bergmans, Le Triptique de ***Viglius d'Aytta*** de ***François Pourbus;*** met identificatie der daarop voorkomende personen. — R. A. Parmentier, Bronnen voor de geschiedenis van het Bruqsche schildersmilieu in de XVIe eeuw: IX. ***Adriaan Isenbranf,*** gehuwd 1. met ***Maria Grandeel,*** overl. 1537, 2. met ***Clemenfine de Haerne.***

F o n d s d' A n d e l o t; i n v e n t a i r e a n a l y t i q u e [door A. Loua n t]. Mons 1937. Archives de l'état à Mons: archives de familles.

Hierin o.a. gegevens over de bastaarden van ***Bourgondië,*** heeren ***van Borgdamme; van Oyenbrugge: van Ydegem.***

Z e i t s c h r i f t d e s B e r g i s c h e n G e s c h i c h t s v e r e i n s. bd. LXVII.

O.a. F. Kayser. Aus der Geschichte eines alten Elberfelder Hauses. In der Distelbeck 28: bevat gegevens ***Teschemacher, de Weerfh.*** — M. L. Baum, ***Robert Cleff,*** ein bergischer Forscher, 1805-1875; bevat qegevens ***Teschemacher,*** aanteekeningen uit een handschrift in facsimile met een reqister, waaruit ik noem ***von Camap, Frowein, Garschagen, Gülcher, Hahn, Kronenberg, Rappard, Wuppermann.***

KORTE MEDEDEELINGEN.

Nieuw Gemeentewapen.

Bij K.B. van 26 October 1939, No. 15, is aan de gemeente *Sprang-Capelle*, provincie Noord-Brabant, het navolgende wapen verleend:

Gedeeld:

1 in zilver een dwarsbalk van keel, vergezeld van acht liggende blokjes van sinopel, geplaatst boven den balk drie en twee en onder den balk twee en één;

11 in goud een leeuw van keel, getongd en genageld van azuur en een barensteel van azuur met drie hangers, over de schouders van den leeuw heengaande.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

De grootmoeder van den dichter Rhijnvis Feith.

In den jaargang XLVI (1928), kol. **122** van dit Maandblad werd de vraag gesteld, wie de ouders waren van *Jan Beekman* en *Swaantje ter Laer*, ouders van *Geertruid Beekman*, die — volgens Ned. Adelsboek 1920 en de genealogie der familie Feit'h (1924) — in 1724 gehuwd zou zijn met dr. *Rhijnvis Feith*, geneesheer te Zwolle en grootvader van den gelijknamigen dichter. De vraag is van veel belang, omdat de dichter *Feith* de stamvader is van alle thans levende afstammelingen -van het geadelde geslacht *Feifh* en in de kwartierstaten van vele adellijke en niet-adellijke families voorkomt.

Het uitgangspunt van bovengenoemde vraag is echter onjuist; *Geertruid Beekman* is geen dochter van *Jan Beekman* en *Swaanfje fer Laer*. Dit blijkt reeds voldoende uit het feit, dat genoemd echtpaar op 13 Maart 1701, 16 Dec. 1708, 22 Januari 1710 en 26 April 1711 telkens een dochter *Geerfruit* te Zwolle laat doopen, waaruit geconcludeerd mag worden, dat de drie eerstgenoemden vóór 1711 reeds overleden waren. Het is bovendien duidelijk, dat de laatste in 1711 gedoopte *Geertruid* niet in 1724 reeds gehuwd kan zijn met dr. *Rhijnvis Feifh*. De afstamming is hiermede vervallen. De eenige *Geerfruid Beekman*, die als echtgenoote van dr. *Rhijnvis Feith* in aanmerking kwam, bleek bii nader onderzoek in de doopboeken van Zwolle te ziin de op 28 October 1690 gedoopte *Geertruid*, dochter van *Maurits Beekman* en *Janna Masier*, die op Paschen 1708 op belijdenis lidmaat der Hervormde Kerk te Zwolle werd, wonende in de Luttekestraat.

Maurits Beekman trouwde te Colmschate 22 Sept. 1689 (o. Zwolle 31 Augustus) *Jenneke (= Janna) Masier*, uit welk huwelijk verscheidene kinderen te Zwolle geboren werden, waarvan in 1711 nog drie in leven waren. Op 16 Juni 1711 werden n.l. mombers gesteld over de drie minderjarige (niet met name genoemde) kinderen van wijlen *Maurits Beekman*, bij *Joanna Masier* verwekt. Zij doet geen erfuiting, zoodat zij blijkbaar geen tweede huwelijk heeft aangegaan. Deze drie kinderen waren *Geertruid*. hiervoor genoemd, *Gesina*. ged. Zwolle 27 Febr. 1701 en *Jurrien Beekman*, ged. Zwolle 13 Decemb. 1702, zooals nader blijkt uit een transportakte, voor het stadgericht van Zwolle 11 Mei 1728 gepasseerd, waarbii „*Janna Masier*, wede wijlen *Maurits Beekman*, Dr. *Rhijnvis Feith* en desselfs huisvrouw *Geerfruid Beekman en dan* nog *Gesina Beekman*....., *Janna Masier* en Dr. *Feith* zamen en ieder in 't bijzonder mede caverende voor haar respectieve zoon en schoonbroeder *Jurrien Beekman*, transporteeren aan *Pieter Keiser* en ziin vrouw *Fenna Margreta Zwitser* een huis aan de Kleine Kerkhof". De afstamming van *Geertruid Beekman* uit *Janna Masier* is hiermede ónomstootelijk vastgesteld.

Geerfruid Beekman werd te Zwolle in de St. Michael Kerk (no. *582)* begraven op 13 Maart **1751. waarna** *Rhijnvis Feifh* te Windesheim 26 Maart [1]) 1753 (o. Zwolle 10 Maart) hertrouwde met ***Henrieffa Margrieta Isabella Braun, wede*** van den rector *Wolter Ketel*. Zij was gedoopt te Dalfsen 28 October 1703 als posthume dochter van den luitenant *Marten Godlieb Braun* en *Susanna Geertruid Molckenbour* en is te Zwolle *28* Maart 1771 in de Broerekerk begraven.

De geslachtsnaam van de tweede echtgenoote van dr. *Rhijnvis Feith* wordt in verschillende akten als *Bruyns* of *Bruin* opgegeven, o.a. in dit Maandblad 1923, kol. 202 en 283; de juiste naam, ***Braun,*** blijkt uit de bovengenoemde doopakte.

A. HAGA.

Verloren c. 1630, teruggevonden in 1939!

Kort geleden kwam de heer H. W. van Hoytema, president-kerkvoogd te Culemborg, bij mij met een gouden kinderringetje met wapensteen, dat onlangs bij werkzaamheden in de Ned. Herv. kerk aldaar onder de plavuizen gevonden was.

Het fraai gesneden wapensteentje vertoont een gevierendeeld wapen, met 2 helmteekens, en onder het wapen een aantal letters. Met een sterke loupe (het steentje is slechts 8 bij 6 m.M. groot) was het wapen te onderkennen als dat van de graven van Hohenlohe, terwijl de letters bleken te zijn: P.M.G.V.H.V.H.Z.I.

Met behulp van de tabellen van Hübner (Tabel n. 594) kwam als meest waarschijnlijke Hohenlohe in aanmerking Philips Maurits graaf van Hohenlohe, geb. 1614, gest. 1632, zoon van Philips Ernst van Hohenlohe (gest. 1629) uit den tak Langenburg en Anna Maria gravin van Solms. Een kleinzoon van dezen Philips Ernst was de stichter van den tak Hohenlohe-Ingelfingen, zoodat ik de letters meen te kunnen oplossen als: „Philips Maurits Graaf Van Hohenlohe Vrij Heer Zu Zngelfingen".

Dat inderdaad deze graaf van Hohenlohe de gezochte persoon moet zijn, wordt op aardige wijze bevestigd door een dossier (Inv. n. 430) in het archief der heeren en graven van Culemborg, waaruit blijkt, dat Floris 11 graaf van Culemborg de zorg had voor de jonge graven van Hohenlohe, zoons van graaf Philips Ernst, die van hun oudoom Philips van Hohenlohe, den man van Maria van Oranje-Nassau, het huis te Delft hadden geërfd, waar thans het Hoogheemraadschap van Delfland is gevestigd. De jonge graaf zal wel vaak te Culemborg gelogeerd hebben, en bij een kerkgang zijn zegelring hebben verloren, die thans, na ruim 300 jaar, is teruggevonden.

VAN SCHILFGAARDE.

Van Gerwen.

De in jrg. LVII, kol. 503, genoemde stamvader *Willem Willemsz. van Gerwen* was een zoon van *Willem Matthijsz. van Gerwen*, die behalve drie zusters ook nog een broer *Lambert* had, wiens vrij talrijke afstammelingen in de zestiende eeuw in 's Hertogenbosch vermeld worden.

Willem Willemsz. van Gerwen oefende het beroep van gewandsnijder (pannicida) te 's Hertogenbosch uit, waarin hij door zijn zoon *Jan* gevolgd werd. Met zijne vrouw, *Elisabeth* dochter van Jan *Henricxz. Oems*, wordt hij nog vermeld in **1519.**

1) De genealogie Feith (1924) geeft op blz. 53 abusievelijk Mei 1753 aan.

Zijn zoon ***Ambrosius (Bruysten) Willemsz. van Gerwen*** is overleden tusschen 1555 en 1559. Diens weduwe ***Anna van den Kerckhoff*** was volgens een Bossche akte van 1536 eene dochter van ***Jan Gijsbertsz. van den Kerckhoff.***

Hun zoon ***Matthijs van Gerwen*** was blijkens eene Gorinchemsche akte van 14 Mei 1598 met zijne vrouw ***Mechteld op*** dat tijdstip inwonend burger dier stad.

BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Van den Pavordt.

Het vermoeden, dat ***Henrick van den Pavordt,*** gehuwd met ***Anna de Bruyn*** (Ned. Leeuw LVII, 159 (noot 196)), de vader was van *Wilhelm, Garryt* en ***Wendelina van den Pavert,*** vermeld in 1646, is niet juist gebleken. Volgens Civiele Processen Hof van Gelderland 1647 no. 15 (R.A. Arnhem) waren ***Wendelina van den Pavordt,*** haar ***zuster Willemken*** en haar broeder ***Gerhardt (Gerrit)*** „die arme kinderen, die so onnozel om haer luyden goederen (waren) commen" van *Jordaen van den Pauerf* en *Jenneken ten Hoeff.*

Zij behoorden dus tot een mij onbekenden (Roomschen) tak der Van den Pavordt's.

W. DE VRIES.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Burine (de). Zou iemand inlichtingen kunnen geven over het Utrechtsch geslacht ***de Burine,*** waarvan in Rietstap het wapen beschreven is.

Breedene-aan-Zee, FORTUNé KOLLER.

Dedel. Zou een dienstwillig medelid mij de volgende inlichtingen kunnen aanschaffen:

le. De acht kwartieren, met de wapens, van ***Jacobus Dedel,*** hoofmeyer van. Doornik, echtgenoot van ***Marie Thérèse I. A. de*** Calonne?

2e. Bestaat er een portret der echtgenooten *Dedel* × ***de C a l o n n e ?***

Breedene-aan-Zee. FORTUNé KOLLER.

Heermale (van). (LVII, 574). Hoewel geen direct antwoord op de vraag, is het volgende misschien van eenig belang. Volgens een oude „Wapenkaart van Regerings Leden der stad Leyden van A° 1449 tot 1768" — in mijn bezit — met 448 met de hand gekleurde wapens en een alphab. lijst van de namen v. d. Raden in de Vroedschap aldaar, staat bij het wapen ***van Heermalen*** als jaar van aanstelling van ***Dirk F l o ris z. v. H. 1499*** en als dat van aftreden of overlijden 1541.

Een en ander verhoogt de waarschijnlijkheid, dat *Emerentia van Heermale* ***F l o r is d r.,*** uit Leiden, inderdaad eene kleindochter was van voornoemden ***Dirk.***

Hengelo **(G.) .** F. VAN HOOGSTRATEN.

Hengeveld. (LVII, 576). Behalve het wapen met den hengelaar, zijn mij bekend de volgende:'

Hengevelt, Dirck, leenman van Anholt Borgh, zegelt 5-3-1708 met een huismerk, waaronder een hart. Geen helmteeken. (Rijks-Archief Arnhem, Brieven v. d. Leenkamer).

Hengevelt Louise × *Jan van Ommeren* 13-3-1802. Testament Arnhem. (Rijks-Archief aldaar). Gevierendeeld: 1-4 een molenijzer; 2-3 een druiventros hangend aan een smalle dwarsbalk (in het hoofd). Geen Helmt.

Hengeveldt, G? of *J?,* 1780, lakwapen als boven, het molenijzer op ***blauw.*** Bladerkroon, geen Helm enz. Versiering 18e E: laat Rococo-stijl.

Hengeveldt, Gerardus, Opper-Chirurgijn, Lid v. d. Raad v. Justitie te Ambon 1766. Hetzelfde wapen met Helm, Dekkleeden en als Helmteeken een vlucht of kroon. Zie: Indische Navorscher 1939, blz. 23 en 34 met afbeelding, volgens Archief Ned. Indië, opgave Mr. C. P. Bloys v. Treslong Prins.

's-Gravenhage. STEENKAMP.

Leeuwen (van Leyden genaamd ? van), (LVII, 333). De gegevens kunnen nader worden aangevuld als volgt:

II. ***Dirck van Leeuwen*** (Ds. ***Theodorus Lewius*** of ***Leeuwius).*** geb. Gorinchem 1602, theol. stud. te Leiden 23 Juni 1617, proponent 1625 enz.: tr. Pernis (ondertr. Rotterdam) 18 Juli 1627 ***Margaretha Everts.***

Uit welk huwelijk:

1. ***Clasina van Leeuwen de Leyden (Leeuwius),*** ged. Rotterdam 13 October 1634, weesmoeder enz.

Blijkens gevonden aanteekeningen was ***Theodorus Leeuwius*** waarschijnlijk verwant met den bekenden, fel-onverdraagzamen, Rotterdamschen predikant Ds. ***Jacobus Lewius, ge***huwd met ***Judick Pieters.***

Mogelijk was Theodorus een zoon van Ds. ***Petrus Theodorus Leeuwius,*** predikant (gekomen van Hazerswoude) te Gorinchem 1600-1617 (zijn overlijdensjaar).

Nadere gegevens worden gezocht.

Velp (G.). W, DE VRIES.

Momber. (LVII, 576). Reeds in de veertiende eeuw komt de naam ***de Momber*** op verschillende plaatsen in Noordbrabant voor. Men vindt afwisselend ***die Momboer, Mombaer, Momber*** en ***Mommer*** en in den genitief ***Mombaers*** en 's ***Mombers;*** den vorm *Momper* heb ik niet aangetroffen. In de vijftiende eeuw zaten er, behalve in Heusden, ook in Boxtel Mombers in de schepenbank. Hieronder volgt een genealogisch fragment betreffende Heusdensche Mombers.

1. *Gerit Hermansz. de Momber* was in 1575 schepen te Baardwijk, doch overleed spoedig daarna. Hij was de vader van:
   1. *Herman,* reeds vermeld in 1556, was in 1585 burgemeester van Baardwijk, st. enkele jaren later.
   2. *Gijsbert,* die volgt onder 11.
   3. ***Laureynsken,*** tr. le ***Claes Jan Hermanszsz., 2e Jan Jansz. de Jonge,*** met wien zij 2 April 1597 te Baardwijk testeerde.

II. *Gijsbert Gerifsz. de Momber* was in 1575 hoofdman der Kloveniers te Heusden. Hij tr. le ***Maria*** dochter van den Heusdenschen burgemeester ***Jacob Willemsz. van Wijck*** en weduwe van ***Godert Petersz. Ketelaer; 2e Margriet Michielsdr.*** die in 1587 zijne weduwe was.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Godert,* die volgt onder 111.
2. ***Beatrix.*** gehuwd met ***Jan Buys Merfensz.,*** wonende te Oudheusden.
3. ***Cathalina,*** gehuwd met ***Jan van Heemskerck,*** geboren in 1567, vroeger notaris te Leiden en sedert 1592 te Heusden, waar hij in 1596 poorter werd en ook het ambt van procureur uitoefende en 14 Juni 1635 begraven werd. Zij overleed in Nov. 1648.

III. ***Godert Gijsberfsz. de Momber,*** geb. 1564, schepen, burgemeester enz. te Heusden, waar hij ook serviesmeester van het garnizoen is geweest. Na 1597 woonde hij enkele jaren te Baardwijk, waar hij het secretarisambt heeft bekleed; in 1603 en volgende jaren was hij weer schepen te Heusden. Hij overleed aldaar 29 Jan. 1631 en voerde in zijn wapen drie vogels: helmteeken een vogel. Hij was

tweemaal gehuwd: le met ***Elisabeth Jansdr. Canoyen,*** weduwe van ***Sebastiaen Willemsz. van Uythoven, 2e*** met ***Anthonia Gijsbertsdr. van Arckel.*** Uit het eerste huwelijk 2 kinderen:

1. ***Mariken,*** tr. Oct. 1615 ***François Cornelisz. Nippoll,*** tinnegieter te Gorinchem.
2. ***Gijsbert,*** tr. Aug. 1638 ***Angenita van Capelle Thonisdr.*** Hij woonde te Drunen en werd later opgenomen in het manhuis te Heusden, waar hij 18 April 1670 overleed. Een dochtertje, ***Oeyken,*** werd 28 Nov. 1640 te Heusden gedoopt, doch wordt later niet meer vermeld en is dus vermoedelijk jong overleden.

BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Nassau (van). Op 9 Juli 1724 werden in de Groote Kerk te den Haag gedoopt de onwettige uit ***Helena van der Ploeg*** geboren tweelingen ***Maurits Lodewijk*** en ***Lodewijk,*** wier vader was ***Maurits Lodewijk van Nassau.***

Is de vader wellicht identiek met den Kolonel ***Maurits Lodewijk*** graaf ***van Nassau la Lecq,*** vermeld in Maandblad LV, kolom 10 onder 111.2 ?

Wat is er van genoemde tweelingen geworden?

Batavia C. DEL CAMPO HARTMAN.

Rebel. (LVII, 478). Van dit geslacht wonen thans nog talrijke leden te Huizen (N.H.), waaronder verschillende behorende tot den gegoeden middenstand. De volgende gegevens zijn in mijn bezit:

I. *Gijsbertus* ***Rebel*** was vader van:

II. ***Willem Rebel,*** die 11 April 1708 pro deo tr. te Huizen met ***Emmetje Lamberts.*** Uit dit huwelijk (o.a.):

a. ***Aegje Rebel,*** ged. Huizen 2 Januari 1718; tr. Vreeland 21 Juli 1748 ***Willem van Voorthuysen,*** ged. Vreeland 4 Mei 1721, schepen van Vreeland, lid der municipaliteit aldaar (1794), eigenaar van Vosschol, zn. van Evert en Neeltje Gijsbertsdr. Janmaet.

Met verwaarloozing van den klemtoon werd door leden van het geslacht ***Rebel*** een „sprekend" wapen aangenomen, t.w. in zilver op groenen grond een stappende, rood-bruine ***ree*** met gouden ***bel*** om den hals.

Ascendenten van ***Willem Rebel*** voornoemd worden gezocht.

Velp **(G.).** W. DE VRIES.

Silleman. (LVII, 528). Een wapen ***Silleman*** komt voor in Van Rijckhuysen, dl. VII, 23: zi. m.e. ro. dwarsb.; een golvende bl. dwarsb. i. h. hoofd en 3 gr. boomen op grasgrond waarvoor een springende haas i.d. voet.

Een ander van *Sillemans* te Middelburg 1780 is: zi. m.e. zw. dwarsb.; een bl. L. schuinb. i. h. hoofd en 3 gr. boomen op grasgrond i.d. voet, z. Macaré, Wapens en Rouwborden in Middelburg N. kerk 34; lijkt er dus veel op.

J. ***L. Silliman*** teekende als secrétaire de légation de S. M. le Roi de Hollande 6 Febr. 1808 eene akte, vermeld in het gedenkboek der Holl. Mij. v. Levensverzekering. Er staat een lak bij, met een keper, 2 sterren en een boom. Helmt. ster tusschen vlucht. Wellicht een omgekeerde gezicht+wassenaar boven den keper? Het ***is*** niet erg scherp.

's-Gravenhage. STEENKAMP.

Specht-van Rosendael. (LVII, 576). *Nicolaus* ***Specht,*** medicinae doctor, geb. te Culemborg, werd in 1688 ingeschreven als student te Utrecht. Voor notaris Govert van Gesel te Rotterdam maakte hij op 26 September 1701 als jongman, geassisteerd met zijn vader Ds. ***Philippus Specht,*** predikant te Opheusden in de Neder-Betuwe, huwelijksvoorwaarden met ***Adriana van Rosendael,*** jongedochter, geassisteerd met haar moeder ***Maria Velsenaer,*** laatst weduwe van ***Jacob*** *Dompselaar,* wonende te Schiedam.

Voor notaris Levinus Silvergieter Engelszoon te Rotterdam maakte dit echtpaar testament 11 Januari 1726, waarin o.a. bepaald werd, dat alle portretten, schilderijen en geslachtsregister van de Spechten zullen komen aan de zonen, beginnende met den oudste.

Doctor *Nicolaus* ***Specht*** werd begraven 23 Maart 1735 in de Groote Kerk te Rotterdam, Trans no. 154, oud 69½ jaar, wonende Hoogstraat, nalatende 2 minderjarige en 3 meerderjarige kinderen. Zijn vrouw, ***Adriana van Rosendael,*** werd in hetzelfde graf begraven 9 Augustus 1758, oud 79 jaar, wonende Hoogstraat, nalatende 4 meerderjarige kinderen.

Uit dit huwelijk:

1. ***Philippus,*** -koopman in wijnen, ged. Rotterdam 15 Augustus 1702, begr. 24 December 1735, oud 33 jaar, als man van ***Magdalena van Brienen,*** wonende Wijnhaven, geen kinderen.
2. *Jacoba* ***Marya,*** ged. Rotterdam 17 Februari 1704.
3. ***Hillegonda,*** ged. Rotterdam 27 April 1706, begr. 5 Mei 1706.
4. ***Hillegonda*** *Jacoba,* ged. Rotterdam 10 Juli 1707, begr. 17 Febr. 1763, tr. aldaar 29 Januari 1727 ***Jan Gerardsz van Eijk.***
5. ***Cornelis,*** ged. Rotterdam 23 Juni 1709, adelborst bij de Oost-Indische Compagnie, in 1732 overleden op Batavia volgens akte voor notaris L. Silvergieter Ez. 21 Oct. 1733.
6. ***Maria, ged.*** Rotterdam 3 September 1711.
7. ***Johannes,*** ged. Rotterdam 31 Januari 1713.

Het huis Hoogstraat, prot. no. 555, gekocht 20 Januari 1707, ging later volgens testament over aan ***Adriaan van*** *Eijk,* ged. Rotterdam 18 September 1732.

Rotterdam. W. J. L. POELMANS.

Stolte. (LVII, 335). Uit het huwelijk van ***Derk Jan van der Laan,*** ged. Zwolle 16 April 1759 als z. v. ***Willem van der Laan*** en *Janna* ***Agnes Gelkink,*** met ***Françoise Herbertina Spiering,*** wede van ***Jan Hendrik*** *Stolte,* zijn te Zwolle geen kinderen gedoopt. ***Derk Jan van der Laan*** was behalve kunstschilder en lid van den Raad ook van 1814-1828 griffier van het vredegerecht te Zwolle. Over de ambtelijke loopbaan van ***Steven Dassevael,*** gehuwd met ***Carolina Françoise*** *Bartha Stolte,* zie men uitvoerig het Nederl. Archievenblad 1934-1935, blz. 36-47.

Zwolle. A. HAGA.

INHOUD 1940, No. 1.

Bestuursberichten. — Manninga, door Mr. H. L. Hommes. — Het geslacht Van Berckenrode, door Dr. G. H. Kurtz. — De Limburgsche en Dnitsche takken van het adellijk geslacht Van Rossum, door Mr. A. P. van Schilfgaarde. — Van Wessem. door Mr. H. Waller, met medewerking van Mr. Elisabeth C. M. Prins. — Familieportretten Van Nesse, door Jhr. Mr. Dr. E. A. van Berestern. (Met een plaat). — Aanvullende mededeelingen betreffende „De Wapensteen te Eibergen", door D. Jordaan JGHzn. — De Tilburgsche fabrikantenfamilie Van den Bergh, door J. C. Hoynck van Papendrecht. — Boekbespreking, door J. P. de Man en P. C. Labrijn. — Inhoud van Tijdschriften enz. — Korte mededeelingen: Nieuw Gemeentewapen: De grootmoeder van den dichter Rhiinvis Feith: Verloren c. 1630, teruggevonden in 19391; Van Gerwen; Van den Pavordt. — Vragen en antwoorden: Burine (de) ; Dedel; Heermale (van) ; Hengeveld; Leeuwen (van Leyden genaamd9 van) ; Momber; Nassau (van) ; Rebel; Sillemau ; Specht-van Rosendael; Stolte.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur DR. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize Eikenrode, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den waarnemenden Secretaris JHR. H. TRIP, *Nassau-Zuylensteinstraat* 6, 's-Gravenhage.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 2. LVIIIe. Jaargang. Februari 1940.

Bij dit nummer wordt een plaat verzonden, beboorende bij het artikel: Bijdrage tot een Genealogie Van Hennekeler.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden op het kasteel Amerongen, in den ouderdom van 82 jaren, van den Heer G. J. G. C. Graaf van Aldenburg Bentinck, Heer van Amerongen enz., sedert 1908 gewoon lid van het Genootschap, wiens naam verbonden is aan de eerste door het Bestuur georganiseerde excursie op 25 Augustus 1909, bij welke gelegenheid de deelnemers door den overledene op buitengewoon gastvrije wijze op Amerongen werden ontvangen. (Zie Maandbl. XXVII, **242).**

Ook had het Genootschap het verlies te betreuren van den Heer Jacob Vriesendorp, notaris te Amsterdam, oud 81 jaren, gewoon lid sedert 1905, wiens groote belangstelling in de genealogie geleid had tot de oprichting in 1906 van de „Familievereeniging Vriesendorp" — een der oudste vereenigingen op dit gebied hier te lande —, wier archivaris hij van den aanvang af is geweest en waarvan hij zich tot eere-voorzitter zag benoemd. De scherpzinnig door hem gestelde statuten dezer vereeniging hebben aan menige later opgerichte familievereeniging tot model gediend.

Ten slotte wordt met leedwezen het overlijden vermeld van den Heer Ir. H. A. H. de Ronde, te Maastricht, sedert 1934 gewoon lid van het Genootschap.

Bestuur.

Het Bestuur deelt tot zijn leedwezen mede, dat Mr. A. F. van Lakerveld, die in 1937 tot Bestuurslid verkozen werd en met ijver de functie van 2e Secretaris vervulde, zich om gezondheidsredenen genoopt zag als Bestuurslid te bedanken.

Aangezien de lste secretaris, de Heer H. J. A. van Son, gemobiliseerd is, heeft de Penningmeester Jhr. H. Trip, Nassau-Zuylensteinstr. **6,** 's-Gravenhage, zich bereid verklaard voorloopig het secretariaat waar te nemen.

Tot lid zijn benoemd:

MEVR. J. BRUYNING geb. VAN VOORTHUYSEN *'s-Gravenhage.*
Van Boetzelaerlaan 64.

IR. L. J. KOOPMAN ..... *Amsterdam Z.*
Okeghemstraat 31.

A. T. SCHUITEMA MEIJER ..... **Groningen.**
jur. cand. Eraneweg 88.

D. A. N. VRIESENDORP ..... **Hengelo** *(Ov.).*
Dipl. Ing. *huize het Zonneke.*

MR. TH. WESTERWOUDT ..... *Aerdenhout.*
Dir. Ned. Handel Mij. N.V. te Haarlem. *Boekenrodeweg 7.*

Adreswijzigingen:

ROBERT ANGERHAUSEN *Rheinberg (Rheinland, Duitschland).*
Rheinstrasse 53.

JHR. W. A. VAN DEN BOSCH ..... *'s-Gravenhage.*
Nieuwe Schoolstr. 10.

J. D. VAN VOORST VAN BEEST .....
Maurepas. par Pontchartrain (Seine-ef-Oise, Fr.).
Chez Mr. G. Péraohe Denisot.

J. J. M. TAUDIN CHABOT ..... *Amsterdam Z.*
Diepenbrockstr. 11.

JHR. MR. W. G. VAN DER DOES ..... *'s-Gravenhage.*
Pompstationsweg 7.

G. FERGUSON . . . . . *Bandoeng (Java).*
Oosteindeweg 79.
N. G. VAN GEMERT . . . . . **Heemstede.**
Raadhuisplein 18.
J. G. VAN HEYST . . . . . *'s-Gravenhage.*
Laan van Meerdervoort 15.
H. H. K. LANGENMAYR . . *Malingping, Zd.-Bantam (Java).*
Tjilangkahan.
J. VAN LIER . . . . . *Batavia C.*
p/a Hoofdkantoor K.P.M.
H. F. ONDERWATER VAN BRANDWIJK . . . *Haarlem.*
Kleverpark 43.
W. A. VAN RIJN . . *Fort bij Spijkerboor (Gem. De Rijp).*
JHR. DR. F. VAN REIGERSBERG VERSLUYS . . *Madrid (Spanje).*
p/a Sra. Pena, Calle de Montalban 7.
MR. N. WENTHOLT . . . . . *Pekalongan (Java).*
p/a Landraad.
P. WEYS . . . . . *'s-Gravenhage.*
Ernst *Casimirlaan* 86.
DR. E. WIERSUM . . . . . *Rotterdam.*
Westzeedijk 168.

Groep van in Gelderland wonende leden.

Wegens zijn vertrek uit de provincie Gelderland is met ingang van **6** Januari j.l. de Heer J. L o e f f als secretaris van bovengenoemde Groep afgetreden en als zijn opvolger benoemd de Heer M r. W. d e V r i e s, Tromplaan 23, Velp (G.).

Tevens wordt medegedeeld dat, in verband met de veranderde bestemming van het vergaderlokaal, de bijeenkomsten der Groep thans worden gehouden in Café Restaurant „Central", Vijzelstraat 19, Arnhem.

Bijdrage tot een Genealogie Van Hennekeler [1],

door **MR. W. DE VRIES.**

1.

Inleiding.

§ 1. De Stamreeks.

Door logische combinatie van talrijke gegevens, onder meer ontleend aan de Gerichtssignaten van Veluwe en de Civiele Processtukken van het Hof van Gelre [2], is de afstamming van de meeste 17e eeuwsche *Van Hennekelers* op te voeren tot **twee** vroeg-16e eeuwsche tijdgenooten, *Henrick* en *Wulf van Hennekeler,* vaders respectievelijk van *Peel van Hennekeler* (geb. ± *1508,* en vermeld 1559-1568) en *Casijn Wulfsz van Hennekeler* (vermeld 1558-1582). De naam van Casijn's vader blijkt uit het patroniem. Volgens een stuk, getiteld „arbor consanguinitatis a stirpite fundatoris p. lineas rectas deducta" etc. (stamboom van de afstammelingen van

1) De naam komt ook voor als *van Hennecler, van Henneclair, van Henneklaar* en *van Henkelaar.* Een onderzoek in dc archieven van de abdij van Elten — welke archieven deels op het Staatsarchief in Düsseldorf, deels onder den pastoor van Elten berusten -- zal ongetwijfeld over de oudste generaties nog verschillende nieuwe gegevens kunnen verschaffen. Waar raadpleging ons thans niet mogelijk was, hebben wij ons tot deze bijdrage bepaald (zio ook aant. 19, 2e zinsnede).

2) Berustend op het R.A. Arnhem. Deze bronnen zullen hieronder worden aangehaald respectievelijk als: G.S.V. — wanneer niets anders is medegedeeld, zijn de acta van den bank van Nijkerk bedoeld -, en C.P.H.

den stichter van de vicarie van St. Catharine-altaar in de kerk te Nijkerk) en behoorende tot de 17e eeuwsche processtukken inzake Elbert Rijcksz Proot contra de kerkmeesters te Nijkerk [3], had *Peel* een broeder *Wouter van Hennekeler,* en waren zij beiden zonen van *Catharina,* zuster van Peel *Randt,* gehuwd met N.N. Claes van Oldenbarnevelt Ernsts en Nella zijn vrouw, en *Wolter Henricksz van Hennekeler* met *Elisabeth* zijn vrouw verkochten 28 Januari 1536 een half vierendeel land in het Speulderbosch [4], hun aangekomen van hun ouders; *Catharina Randt* [5] was dus gehuwd met een *Henrick van Hennekeler,* den vader van *Peel.* 10 Januari 1563 verkochten *Peel van Hennekeler* en zijn vrouw *Geertruid* twee morgen land met dijk en thins, gelegen in den Arkemheen (onder Nijkerk) aan Henrick Scholten Aeltsz en Arntgen zijn huisvrouw [6]. Vóór hem had dit goed behoord tot het bezit van *Henrick van Hennekeler.* **die het van** *Wolff van Hennekeler* geörven had [7]. *Wolff,* ook wel genoemd *Wulffganck,* had het goed in 1464 met vergunning van de abdis van Elten gelost. Dat wij hier met drie verschillende generaties te doen hebben, blijkt uit de verklaring, dat: „nae..... *Wulff van Hennekeler* gedessendeert is een *Henrick van Hennekeler,* daernae eenen *Peell van Hennekeler"* die het goed (in **1563)** verkocht. Wij meenen te mogen aannemen, dat *Wulfganck* voornoemd *Peel's* grootvader was. Hij komt in de gerichtssignaten der Veluwe van 1485-1494 voor, en was een tijdgenoot van *Herman van Hennekeler* (gehuwd met Geertruit [8])), in genoemde signaten vermeld 1484-1501 [9]). Mogelijk — doch niet onomstootelijk bewezen — is, dat hij de vader was óók van *Henrick's* tijdgenoot *Wulff* (of *Wolffer) van Hennekeler,* vermeld **1528-1530** [10]), **eigenaar** van „'t Harsstuck" onder Nijkerk (1530), vóór 3 Juli 1544 [11]) overleden, wiens erfgenaam [12]) (en zoon?) was *Wulffer van Hennekeler* (de Jonge [13])), van wien *Casijn Wuffsz van Hennekeler* in 1550 land verkreeg, en die *Casijn's* vader is geweest. Voor genealogischen samenhang van *Wulfganck* (Peel's grootvader) en *Wulffer van Hennekeler* de Jonge pleit ook de bezitsopvolging ten aanzien van het goed Hennekeler, waarover hieronder meer. *Casijn,* gehuwd met *Aertgen Schrassert,* Ottensdr. [11]), was de vader van o.m. twee broers, *Aelt en Ernst van Hennekeler* [14]). *Peel van Hennekeler* was de vader van *Wolffer Peelen (van Hennekeler),* wiens zonen *Bartholomeus* en *Wolter,* evenals voornoemde *Ernst* en hun afstammelingen o.m. voorkomen in de oude doop- en trouwboeken der Gereformeerde gemeente te Nijkerk. Wij meenden goed te doen, ons in deze bijdrage te beperken tot hetgeen onom-

3) C.P.H. 1614 IV (Elbert Rijksz Proot contra de kerkmeesters te Nijkerk). Zie ook Geregistreerde Processen Veluwe 1610-'19, Proccs A.

4) C.P.H. 1549 1, no. 2.

5) Zij was een dochter van *Peel Randt* (G.S.V. **1464,** fol. 127 vso).

6) C.P.H. 1622 111.

7) Extract Thinsboek Ermelo fol. 227, aanwezig in voormeld processdossier.

8) G.S.V. Putten 1500 (fol. 125).

9) Als erfgenaam van Zeger Spaens procedeerde hij vele jaren. In 1494 (G.S.V. fol. 228) was hij gegoed in den Arkemeen; in 1501 wordt, bij vermeld als eigenaar van 't goed Kayebcek onder Nijkerk (G.S.V. fol. 87), terwijl hij reeds in 1488 (G.S.V.) eigenaar was van de Steckerskamp onder Nijkerk. In 1500 (G.S.V. fol. 66 vso.) procedeerde hij namens „de gemeyne teppers".

10) G.S.V.

11) Geregistreerdc Processen Veluwe 1610-1627 (Inv. no. 14, deel 8), proces no. 1.

12) Gelre, Bijdragen en Mededeelingcn enz. XVI, blz. 91.

13) Thinsboek Nijkerk **1549-'60,** fol. 4 (R.A. Arnhem). De in aant. 11 genoemde bron noemt als bezitters van het goed in 1462, 1494 en ±1550 steeds Wulfger van Hennecler de Jonge.

14) G.S.V. 10 Juni 1607; 14 Juni 1615 (fol. 135). Zie ook de *in* aant. 11 genoemde processtukken.

stootelijk is bewezen, en kwamen dien ten gevolge tot den opbouw van twee afzonderlijke stamreeksen, aanvangende resp. met *Wulffganck van Hennekeler,* voor het eerst vermeld in 1464, en *Wulf van Hennekeler* de Jonge, welke beide stamreeksen mogelijk op de hierboven aangegeven wijze samenhangen.

§ 2. De Naam en het Goed Hennekeler.

Nog in den huidigen tijd komen ***Van Hennekelers te Nij***kerk voor. De naam is in oorsprong ontleend aan het goed (Groot en Klein) Hennekeler, gelegen Noord-Oostelijk van Nijkerk in de buurtschap Wullenhoven [15]). Oorspronkelijk behoorde het tot de volschuldige-eigen goederen van de Abdij van Elten, waarvan „al die luede die die guede hebben man en wiif na den guede horen en eygen (sullen) wesen" [16]). Het goed „to Hennekeler" was einde 14e eeuw in gebruik bij *Wolfart* (ook genaamd *Wolfert van Hennekeler)* die jaarlijks een malder rogge en een malder gerst (grondcijns) uit het goed opbracht [17]), en tevens tiendplichtig was „in den Hoff to Appel" [18]). Omstreeks 1320 werd reeds herfstbede of brevinge (een hoorige schatting) geheven van een ***Wolfgher van Henninclair,*** en „siin broder" ***Rutgher,*** hoorigen „in die cloft van Putten van ander heren (dan nl. van 's Graven) lude" [19]). Als in 1622 over den eigendom van twee morgen polderland geprocedeerd wordt, wordt de stelling opgeworpen, dat *Wulffganck* ***van Hennekeler,*** die o.m. deze morgens in 1464 loste, zulks deed in zijn hoedanigheid van 'gebruiker van het goed Hennekeler'). In 1475 wordt „dat goet tot Hennecler en heeft *Wolphart"* uitdrukkelijk nogmaals vermeld onder „die eigen en hoorige goederen" van de Abdij van Elten, waarvan „diegene, 't zij man off vrouw, die (die goederen) hebben willen sullen wesen horig ende ledigh eigen nae den goede" [20]). Ruim een halve eeuw later blijken de ***Van Hennekelers*** zich van de hoorigheid ontslagen te hebben. Het erf is dan in het bezit van ***Wulff van Hennekeler*** de Jonge, en het is op deze bezitsopvolging dat wij hierboven doelden. De verplichting zich naar het goed te qualificeeren (d.w.z. zich van vrij man hoorig (volschuldig-eigen) te maken) kocht *Wulff* voor zich en zijn zoon *Casijn* in 1547 voor een som ineens af [11]). Laatstgenoemde woonde later te Harderwijk, en deed het erf door pachters bebouwen. Na zijn dood kregen bij mageschеid van 28 Juli 1590 zijn zoon ***Ernst van Hennekeler*** en zijn vrouw ***Geertruid (van Oldenbarneveld)*** den saelweer (de horige hoeve), waar zij zich vestigden na beëindiging der loopende pachten; zijn zoon *Aelt* ***van Hennekeler*** en diens vrouw kregen de rest [11]). Laatstgenoemde woonde zelf elders op het goed, later te Nijkerk: zijn broer ***Ernst*** voldeed mede te zijnen behoeve de noodzakelijke oprukking [11]). Merkwaardig is, dat Ernst's zoon *Wulff,* die het goed na zijn vaders dood verkregen zal hebben, zich eerst nog naar het goed 'gequalificeerd schijnt te 'hebben. Een in het archief der Geldersche Reken-

15) Volontaire acten dar Veluwe — voortaan aan te halen als V.A.V. — Nijkerk 1675-1733, afd. Wullenhoven, fol. 21.

16) N. C. Kist, Nieuw Archief voor Kerkelijke Geschiedenis, IIe deel (1854), blz. 160/161.

17) a.v. blz. 136.

18) a.v. blz. 140. De gerichtssignaten van Veluwe vermelden 1419-'25 onder Putten, daarna tot 1432 onder Nijkerk herhaaldelijk een *Wolfger von Hennecler.*

19) P. N. van Doorninck, Schatting van den Lande van Gelre voor de Veluwe van het begin der 14e eeuw (1905), blz. 15.

Doordat, wegens de tijdsomstandigheden het geheele, z.g. Hertogelijk Archief uit het R.A. Arnhem naar elders is overgebracht, en niet meer voor het publiek te raadplegen, hebben wij de daarin aanwezige lijsten en rekeningen van hoorigo goederen en hoorige schattingen niet kunnen naslaan.

20) Mr. Johan Schrassert, Bewijsstukken tot den Codes Gelro-Zutphanicus, blz. 47,

kamer 'op het' Rijksarchief te Arnhem aanwezige lijst van onder meer de hoorige Eltensche (of vrouwen-) goederen op de Veluwe [21]) noemt „ ***Wulffer van Hennekeler*** vrauwenman ind guet, dienstwiiff". Uit deze aanteekening blijkt, dat de toenmalige hoorige gebruiker gehuwd was met een vrije vrouw, voor wie, om haar tegen hoorigheid te vrijwaren, uiteraard oprukking zal zijn gedaan [22]). Van eenige hoorigheid van zijn vader ***Ernst*** blijkt niet. Integendeel was deze een grootgrondbezitter in den Arkemheen [23]), die 5 Februari 1618 genoemd wordt onder de dan gekozen „sestien vrije knaepen" van dien polder [24]), en als bezitter van het goed Hennekeler nog in 1611 oprukking verkreeg [11]). De qualificatie van ***Wulff*** als volschuldig-eigene van de Abdij te Elten in ± 1620 plaatst ons dan ook voor een raadsel, te meer daar een tegen hem aangespannen proces van twee zijner zwagers om staat en inventaris van de erfhuisschulden (erfhuis van zijn vader ***Ernst?)*** in 1622 op niets uitloopt, daar van „burgerschap toe Enckhuysen" blijkt [10]). Dit burgerschap dankte ***Wulff*** waarschijnlijk aan zijn huwelijk met een uit Enkhuizen afkomstige vrouw. De oplossing van het raadsel bleek ons niet. Zeker is, dat niet lang daarna het goed definitief van de hoorigheid is ontslagen. De bezitters moeten van een meer dan normalen stand of rijkdom geweest zijn, want in 1631 blijkt het goed bij de vrijing tot een (pand)leen [25]) verheven te zijn [26]). Nadat in dat jaar een in de acte niet met name genoemde ***Van Hennekeler*** met het goed is beleend [27]), volgt in 1649 als leenvolger diens zoon ***Ernst van Hennekeler*** hem op. ***Wulff*** zelf (die immers Ernst's vader was) moet dus de eerste leenman zijn geweest. Na Ernst's overlijden komt het goed bij beleening van 7 Maart 1675 aan diens zuster Joffer ***Geertruyt van Hennekeler. Nog*** in 1703 behoorde haar het goed met de daarop staande schuren toe: deels was het echter ook eigendom van haar neven (zusterskinderen), de gebroeders Coornbreecker te Amersfoort. In 1716 kwam het geheele goed bij erfenis aan de weduwe van Andreas Coornbreecker. Zij verkocht het 31 October 1716 aan Sr. Henrick Snoeck en zijn vrouw, die daarmede beleend werden 1 Maart 1717. Het goed wordt dan omschreven als „Groot- en Klein Hennekeler met syn huysingen, bergen, tabax en andere schuyren en verdere getimmer, item hoven en hofsteden, mitsgaders plantagie van opgaende bomen met alle die onderhorige landeryen, bossen, en velde en houtgewassen, leenroerig aan de abdisse van Elten" en bracht de kapitale som van *f* 18.500.— op.

Klein Hennekeler is voor ongeveer twintig jaren geleden door brand geheel verwoest, en niet weer herbouwd. Groot Hennekeler (een flinke boerderij) is thans het eigendom van de familie Van Haersma de With.

§ 3. Het Wapen der Van Hennekelers.

Van het wapen der ***Van Hennekelers*** zijn verschillende regels en gekleurde afbeeldingen uit de 17e eeuw [28]) bewaard

21) Gelderschc Rekenkamer. Inv. no. 1557. Daar het goed eerst ± 1620 aan Wulf kwam, moet deze lijst dus niet ± 1600 (zooals in de inventaris vermeld staat), doelt later gedateerd worden.

22) Mr. E. Heringa, Tynsen op de Veluwe (1932).

23) Archief Hof van Gelderland no. 22a.

24) Notulenboeken van den polder Arkemheen (vriendelijke mededeeling van den heer F. Kragt Hzn. te Sijkerk).

25) Heringa, a.v. blz. 105, 109 en 112.

26) Archief 'Geldersche Rekenkamer Inv. no. 1561, fol. 108 vso.

27) Brieven om inlichtingen. naar Duitsehland gezonden, bleven onbeantwoord. Op 4 December 1646 wordt echter *Wulff van Hennekeler* leenman van Elten genoemd (Archief Oldenaller voorl. no. 157).

28) O.m. in 't ms. Wapenboek van de Geldersch-Overijsselsche Studenenbond te Leiden, deel II, fol. 393; in het ms. Wapenboek der Geldersch-Overijsselsche Studentenbond aan de Utrechtseho Hoogeschool (1635-1671) en in het Liber Sodalirii Sancti Lucae (in het gemeente-archief te Arnhem),

gebleven. Reeds in 1529 [10]) echter eischte een weduwe, **Weym** Bernts, getuigenis van Coop van Oldenbarneveld, Aelt Henricks, en *Wulfer* ***van Hennekeler,*** of zij niet gebeden waren bij en hun zegels gehangen hadden aan het magescheid tusschen haar en haar (broeder en zusters. ***Aelt van Hennekeler*** liet bij zijn overlijden in 1607 een zilveren cachet („zegel") na [11]). Het wapen zelf moet dus ouder zijn, dan midden 17e eeuwsch. De bewaard gebleven zegels en afbeeldingen vertoonen op een effen (zilveren) veld twee (zwarte) zoogenaamde „seinlichten"; helmteeken: een (zwart) „seinlicht" tusschen een (zwart-zilveren) vlucht: dekkleeden: zilver en zwart. De oudste, mij bekende wapen-afbeelding komt voor on een regentenstuk uit 16451'46, aanwezig in het weeshuis te Nijkerk. Dit wapen [29]) — dat van den toen reeds sedert eenige jaren overleden stichter en medebestuurder van 't weeshuis, *Wolter Wulfsz. van Hennekeler* — werd door wiilen den heer G. Beernink in zijn studie, gewijd aan „Het Weeshuis te Niikerk in de zeventiende Eeuw", vermeld, doch de beschrijving [30]), die hij aaf, is onjuist. De heer G. van Voorthuvsen te Nijkerk zond mij op mijn verzoek een reproductie, en deelde mii mede, dat op het schilderii de kleuren wat door elkander geloopen ziin. Het wapen is: gedeeld: 1 in zilver twee zwarte z.g. „seinlichten" ***(Van Hennekeler);*** 11 doorsneden: a. (boven) in rood een gehalveerd zilveren ankerkruis, uitgaande van de (verticale) deelliin: b. (beneden) in zilver één zwart, zooaenaamd „seinlicht"; helmteeken: een zwart „seinlicht" tusschen een rood-zilveren vlucht: dekkleeden: zilver en rood. Wij zien hier dus een z.g. gecombineerd wapen. Beernink noemde het „gehalveerde wapen" (volledig: a. een zilveren ankerkruis op rood veld; b. in zilver twéé „seinlichten"??) „het wanen der Van Hennekelers", doch ten onrechte. De vraaq, welke verwantschappen in dit qehalveerde, doorsneden wanen tot uitdrukking werden gebracht, kan ik niet beantwoorden. Het wapen van Wolter's vrouw, ***Elisabeth*** *Scholten,* was: in blauw een aouden, schuins rechts geplaatste visch [31]): helmteeken twee kepersgewiis geplaatste visschen met de koppen naar omlaag gericht. Moaeliik ziin in het gehalveerde wapen de wapens gecombineerd van Wolter's moeder en grootmoeder, van wie beiden mij de geslachtsnamen niet aebleken ziin. Het ankerkruis komt voor in verschillende Veluwsche wapens, evenals de zooqenaamde „seinlichten". Beernink vermoedde, op onjuiste gronden. verwantschap met de Schrasserts, in wier wapen de „seinlichten" eveneens ziin opaenomen. De Van Oldenbarnevelds en Van Esvelds o.m. voerden in rood een zilveren ankerkruis, en in ieder geval schiinen de ***Van Hennekelers*** reeds van oudsher met het eerstgenoemde geslacht verwant, aezien hun herhaaldelijke gezamenlijke vermelding in talrijke acten [32]).

§ 4. De zoogenaamde „seinlichten" in het wapen der Van Hennekelers.

De wapenafbeeldinq on het regentenstuk uit 1645/'46 beschriivend, maakte Beernink [30]) in 1909 meldinq van „figuren gelijk onder op het horizontaal qedeelde wapen der Schrasserts, wat op verwantschap wiist". Deze laatste conclusie liikt ons wat te snel aetrokken. Immers de bedoelde figuren komen voor in de wapens van talrijke Noord-Veluwsche families *(Brantsen, Cootten, van Verschuer, van Kraiienkamp, van de Mheen,* ***Wakker, van Zetten. Bouwer*** of *Bouwart, van Veen,* ***Vlieck, Beek, van Ermeler,*** *Nuck, Spruyf* en ***Schrassert).*** en

[29]) Gelre XII.
[30]) a.v. blz. 49.
[31]) Het wapen Van. *Arler.* Zie ook Ned. Leeuw **LVII,** kol. 319.
[32]) Zie ook Navorscher 1877, blz. 485,

niet gaarne zouden wij op grond van die gelijkheid in wapenfiguren alléén, zoo maar tot onderlinge verwantschap van al deze geslachten willen concludeeren. Het voorkomen ervan, uitsluitend in Noord-Veluwsche familie-wapens, stelt echter de gebondenheid ervan aan den Noord-Veluwschen bodem buiten allen twijfel. Ook door hun wapen hebben dus de ***Van Hennekelers*** zich als oer-Noord-Veluwsch gekenmerkt.

Beernink bespreekt de door hem kortelings aangeduide figuren in een latere studie uitvoerig, als hij meldinq maakt van het geslacht Schrassert. Over dezen naam deelt hij mede, dat hij oorspronkelijk Scrasser of De Scrasser geluid heeft. De eerste s is een voorvoeging, en de „crasser", of inkrasser der te vellen boomen — aldus Beernink [33]) —, onderzocht ze, of ze „rijp" waren en gerooid dienden te worden, met behulp van een ijzeren werktuig, hetwelk aan de voorzijde een scherp geranden lepelvorm had, naar achteren een kruiselings geplaatst handvat. Werd het voorwerp in een boom geslagen en er weer uitgetrokken, en bleek dan, dat er vermolmd hout in den lepel zat, dan werd het tijd den boom te rooien. Zulk een werktuig zou den naam „schaarijzer" gedragen hebben en Beernink wijst er op, dat de Schrasserts, „woudkoningen" als zij waren, in hun wapen twee zulke nevens elkander geplaatste schaarijzers zouden vertoond hebben, als teeken van hun macht.

Inderdaad komen de Schrasserts vele jaren als houtrichters en maalmannen [34]) op de Veluwe voor en vertoont hun wapen na 1470 onder een (groen) schildhoofd, waarin drie (gouden) sterren, op effen (zilveren) veld (in zwart) twee wapenfiguren, als door Beernink bedoeld. Of de door Beernink vermelde „schaarijzers" inderdaad op deze wapenfiquren geleken is mij onbekend. In ieder geval moet het een heel kunststuk geweest zijn, voorwerpen met een zoo groot aantal uitsteeksels in een boom te slaan. Beernink zelf beroeot zich eenigszins weifelend op de verklaring van wijlen den heer H. Bouwheer te Barneveld, die zulk een werktuig „wel eens gezien" zou hebben. Zeker echter is, dat mij van eenig „woudkoningschap" der Van Hennekelers niets is qebleken. Inteqendeel: hun belangen lagen vooral in den Nijkerkschen polder, den Arkemheen [23]).

Rietstap noemt -- gelijk bekend — de bedoelde wapenfiquren „seinlichten" en verklaart ze als takkebossen, welke, in den voortijd, in brand qestoken en heen en weer qezwaaid, als seinlichten dienden bij de nadering van den viiand of bij andere belanqriike gebeurtenissen. In een zeer interessante lezing voor de Groep Gelderland van ons Genootschap door onzen bii uitstek deskundigen waoenkundiqe, den heer Muschart, stelde deze de vraaq, of Rietstap's verklaring het specifiek Noord-Veluwsche karakter dezer seinlichten mede verklaart? Derqeliike „seinlichten" zouden toch elders evenzeer nebruikt kunnen zijn, en waarom zouden ze dan alleen in Noord-Veluwsche wapens ziin opgenomen? De heer Muschart wiist er op, dat de wapenfiguren in kwestie ook zonder den kruisvormigen voet voorkomen en in de oudste zeqels op plantjes gelijken. Hii houdt ze voor (gestyleerde) heideplantjes, te meer waar bij heideplantjes in de natuur de wortels ook bijna loodrecht op de richting van het heidetakje staan (het-

as) De Geschiedschrijver en Rechtsgeleerde Dr. Arend van Slichten horst enz. (Arnhem, 1916) blz. 89 en vlg. De heer Muschart daarentegen beschouwt den uitgang „ert" als een verzwakten vorm van het woord „aard" (vergl. ons valscherd, leelijkerd). De vraag blijft dan open, wat een (s)crassaard was. Een kras man??.

34) Zie Dr. W. Pleyte, A. van de Bogert en H. Bouwheer: Meerveld en Meervelderbosch (Barneveld, 1886), blz. VIII, XI en 20. Voor de maalschappen of marken zie Beernink t.a.p. en voorts Mr. J.J.S. baron Sloet: Geldersche markerechten, deel **1 blz. 39** en 42.

geen den kruisvormigen voet van de wapenfiguren zou verklaren). De Noord-Veluwsche bewoners hadden oudtijds een groot belang bij de heide. De asch ervan leverde een goeden bodem voor de verbouwing van de boekweit, die in vroeger eeuwen een belangrijk voedingsmiddel was. En merkwaardig is het dan ook, dat, terwijl Johan Schrassert in 1435 en 1436 de verbondsbrieven tusschen Ridderschap en steden van Gelre zegelde met een wapen, waarvan het geheel effen schild bovenin alleen drie vijfpuntige sterren vertoont, en dit wapen nog in 1470 voorkomt [35]), eerst later [36]) de seinlichten in het Schrassertwapen optreden, nadat sedert ± 1430 de boekweit hier te lande is ingevoerd en algemeen bekend geworden.

Wij willen deze beschouwing niet beëindigen zonder melding te hebben gemaakt van een verklaring van bijna twee eeuwen geleden. In 1752/'53 heeft de bekende rechtsgeleerde Mr. Johan ***Schrasserf*** (1687-1756). secretaris van Harderwijk „voor zig ende als oudste in naame sijner Familie" eenige malen, eerst bij den „Lt. Opper Jagermeester en Raaden van het Jagtgerigt in den Quartier van Veluwe", daarna bij „de Ridderschap des Quartiers van Veluwe", vervolgens opnieuw aan eerstgenoemd adres — zonder eenig ander gevolg, dan dat hij steeds de stukken „gerenvoyeerd" kreeg om te dienen „daer en soo sulx behoord" — requestreerd om „Derselver Declaratoir, dat hij, en die van sijne Familie ..... geregtigt sijn, ende uyt hoofde hunner geboorte gequalificeert om ..... een jager te mogen aanstellen en 'houden". Ten bewijze zijner stellingen deed hij het request vergezeld gaan van een ruim honderd folio's omvattende „Deductie ..... strekkende om te bewijzen, dat de familie Schrassert was Riddermatig op Veluwe, en de Vrije uitoefening der jacht bezat, met de afschriften van alle daartoe strekkende bewijzen". De „Deductie" bevindt zich onder de familiepapieren van den heer Schrassert Bert te 's-Gravenhage. Op fol. 21 van dit geschrift beschrijft Mr. Johan Schrassert zijn familie-wapen als „sijnde drie vergulde ses-takkige sterren op een groen, en daaronder twee Brand-aijren op een silver velt". Twee eeuwen geleden zag men dus in de betreffende wapenfiguren de afbeelding van twee koren-aren, aangetast door den korenbrand, de bekende koren-zwam, die de korrel uitwendig zwart maakt, terwijl ze inwendig goed blijft. Wie echter de oudste zegels beschouwt, waarop de wapenfiguren voorkomen, zal daarin zeker géén korenaren herkennen kunnen. Ik toonde ze een deskundige — een hoogleeraar te Wageningen. Z.H.G. sprak als zijn oordeel uit, dat de teekeningen inderdaad op heideplantjes geleken.

§ 5. De Samenhang van alle Van Hennekelers.

De Noord-Veluwsche gewoonte zich te noemen naar het goed, dat men bewoonde, ook al was het in zeer ondergeschikte positie (inwonende knecht) — de onbeperkte vrijheid, waarmede men den geslachtsnaam van zijn moeder aannam — de vaak verbijsterende handigheid, waarmede men zijn eigen afstamming uit van oudsher zeer bekende geslachten, die een zelfden herkomstnaam droegen, wist te construeeren en te suggereeren door het voeren van een zelfde wapen en zijn kinderen voornamen te geven, als in die geslachten gebruikelijk — het vóórkomen van twee erven die beiden

35) Charter no. 51 (d.d. 22 Juli 1470) in doos no. 19 van het Huisarchief Waardenburg (R.A. Arnhem). De sterren zijn dan omgekeerd in een afzonderlijk schildhoofd geplaatst.

36) t.w. in 1492 (zegel van *Philips Schrassert*, hangende aan het magescheid van *Reyner* en *Aerond Henricks* zonen *van Arler*, in het bezit van den heer Schrassert Bert te 's-Gravenhage), 1541 (zegel van 0th *Schrasser* in C.P.H. 1619 1). 1572 *(Evert Schrassert Ottensz.;* charter no. 45 in doos Putten, R.A. Arnhem) en later.

Hennekeler. heetten (t.w. Groot- en Klein Hennekeler) en de aanwezigheid daarop van verschillende „huysingen en hofsteden" — het feit, dat het goed reeds in de 16e eeuw door pachters bewoond werd [11]) — dat alles maakt het duidelijk, dat een poging, alle ***Van Hennekelers in*** één genealogisch verband samen te brengen, dwaasheid zou zijn. Bij ons onderzoek ontmoetten wij dan ook 'herhaaldelijk groepen ***Van Hennekelers,*** die met de in § 1 genoemde personen in geen enkel aanwijsbaar familie-verband stonden, al willen wij de mogelijkheid daarvan niet in alle gevallen ontkennen. Sedert Juli 1654 komen in het doopboek van Nijkerk eenige kinderen voor van ***Hendrik Egbertsz. Schudder*** (ged. Putten 16 Maart 1628, koopt met zijn vrouw 20 Februari 1660 een huis met hof te Nijkerk [37]), begr. aldaar 4 November 1678, zn. van Egbert Jacobsz. Schudder [38]) en Geertgen van Rijss) en ***Mechteld Zegers,*** ook voorkomende als ***Mechteld van Hennekeler,*** † nà 29 Aug. 1680 [39]). Zij was een dochter van ***Zeger Gerrifs,*** † vóór 11 Juni 1656 [10]), gehuwd le met eene ***Van Aller (Mechfeld's*** moeder), dr. van ***Cornelis van Aller*** [40]) en ***Agniefge Tymansdr. van Mehen,*** en 2e met ***Neelfje Willems Rutgers,*** † nà 11 Juni 1656 [10]). Een ***Gerrif van Hennekeler*** vond ik ± 1600 en later niet vermeld, tenzij hij identiek was met ***Gerrif Peelen,*** die met ***Henrick*** en ***Wulff Peelen*** (= ***Wulf (Wolffer) Peelen van Hennekeler??)*** op 11 Juni 1634 procedeerde voor den bank van Nijkerk [10]). Dat ***Mechfeld Zegers*** het wapen der ***Van Hennekelers*** voerde blijkt uit een zilveren geboortelepel, afkomstig uit den boedel van Ds. C. Huijser van Reenen [41]) en thans in het bezit van Mevrouw Prins-huijser van Reenen te Bloemendaal. In dezen lepel is een z,g. gecombineerd wapen gegraveerd, vertoonende in het eerste kwartier op effen grond drie op eenden gelijkende vogels (kuikens?, geplaatst 2 en 1) — zijnde het wapen ***Schudder*** [42]) — en in het tweede kwartier het wapen ***Van Hennekeler.***

Andere ***Van Hennekelers*** [43]) komen in grooten getale voor in de 18e eeuw. Een ***Wulph van Hennekeler*** en zijn kinderen worden vermeld 1699 (huwelijksjaar van Wulph) en later. Met zijn vrouw ***Lysbefh Henricx Brouwer*** bezit hij in 1702 het goed Strijp ter Beeck in de buurtschap Holck [44]), dat in 1657 het bezit was van ***Wulf Wolfersz van Hennekeler*** [45]). Drie zijner kinderen heetten ***Wouterus*** (de oudste zoon), ***Andries*** en ***Elisabeth.*** Hij moet in de oorlogsjaren van 1672 en volgende geboren zijn, toen alles, wat vluchten kon, uit Nijkerk de wijk had genomen, bij voorkeur naar Holland benoorden het IJ. „Van de gedoopte kinderen en getrouwde persoonen heeft 't zedert het vluchten geen aanteykeninge tot Nijkerck kunnen geschieden, doordien deselve meest tot Edam en Monnickendam, waar na toe de meeste Nieukerckers sijn gevlucht geweest, gedoopt sijn", deelt het „Kerckeboek tot

37) Charter in doos X van Nijkerk en Putten (R.A. Arnhem).

38) *Egbert Jacobsz. Schudder,* † Nijkerk, begr. Putten vóór 12 Juni 1634; tr. le N.N.; tr. 2e als wedr. van Heerde, te Putten 14 Mei 1620 *Reyntje Elberts,* wede. van Barneveld; tr. 3e Putten 4 Sept. 1625 *Geertgen* wan *Rijss,* Hendricksdr. uit Nijkerk.

39) V.A.P. als voren, Isveen, fol. 3.

40) G.S.V. 1664-'65, fol. 20. De aldaar genoemde bestemoeder van *Mechteld van Hennekeler, Geertje Snappers,* was de tweede vrouw van *Cornelis van Aller* (zoon van Bessel en Äeltje van Groeningen; zie G.S.V. 13 Juni 1610; 11 Juni 1623 en 6 Sept. 1637), die eerst in 1610 te Nijkerk was gehuwd met *Agnietje Tymans,* Tyman Aeltsdochter en zuster van Gerrit van Mehen Tymansz (charters Putten (R.A. Arnhem) no. 20; 26 November 1610).

41) Ned. Leeuw LVI, kol. 500.

42) Charters Nijkerk en Putten (R.A. Arnhem), no. 15 (1677).

43) Zie bijv. Gelre XV, blz. 151.

44) V.A.V. als voren, Holck, fol. 3; Nijkerk, fol. 52.

45) Verslagen en Mededeelingen der Koninklijke Academie van Wetenschappen; afd. Letterkunde, 3e Reeks, deel VI, blz. 262/63.

Nijekerck" mede. In Nijkerk komt Wulph's doop inderdaad niet voor: maar ook te Edam en Monnikendam, noch te Warder en Volendam — door Beernink [46]) als wijkplaatsen genoemd — wordt hij vermeld, Ik acht het echter zeer aannemelijk, dat hij een zoon is geweest van *Wolterus van Hennekeler* (Andrieszoon) en *Elisabefh van Hennekeler,* dochter van Wulf Woltersz. voormeld. Na een oudste, nog in 1672 te Nijkerk gedoopte, dochter Arnolda (aldus naar Elisabeth's moeder genoemd?), volgt eerst in 1676 de doop van een zoon en dochter (tweeling, die naar de ouders genoemd werden). In de tusschenliggende jaren is ruimschoots plaats voor een elders geboren zoon, peetekind van Elisabeth's vader.

Wulf van Hennekeler en *Lysbefh Henricx Brouwer* waren de ouders van een op *12* Juli 1700 gedoopten zoon *Wouferus van Hennekeler* (gehuwd te Nijkerk le op 16 Februari 1721 met *Willempje Jacobs,* **en 2e** op 10 October *1723* met *Jannefje Gerrifs,* en 3e op 18 November 1736 met *Griefje Melissen van Wynkon (Wijnkoop)).* Uit *Wouferus* en zijn derde vrouw sproten talrijke in de 18e eeuw te Nijkerk levende *Van Hennekelers,* die in tegenstelling met hun voorouders zeer weinig op den voorgrond getreden zijn, en wier vermelding ons daarom met het oog op de daartoe vereischte plaatsruimte niet gewenscht leek. Nakomelingen van hen leven thans nog gedeeltelijk (als eenvoudige handwerkslieden) in Nijkerk. *Hendrik van Hennekeler,* schilder te Nijkerk, gehuwd le met *Emmefje Romijn,* daarna met *Helena Romijn,* was vader van Dr. *Gijsberf van Hennekeler,* directeur R.H.B.S. en B.A.S. te Middelburg [47]), en (uit het tweede huwelijk) van Dr. *Andreas van Hennekeler,* oprichter van „De Natuur". De gegevens over deze 18e en 19e eeuwsche *Van Hennekelers* hebben wij op fiches gebracht en zijn voor 'belangstellenden ter inzage.

II.

Genealogie.

§ 1. De **afstammetingen van Wulffganek van Hennekeler (den Oude).**

I. *Wulffganck van Hennekeler,* vermeld 1464 [6]) en 1485-1494 [10]), bezitter van 't goed Hennekeler [6]).

II. *Henrick van Hennekeler,* vermeld 1525 [10]), gegoed onder Nijkerk (± 1549) [48]); tr. *Cafharina Randt* [3]), gegoed in den Arkemheen (1488) [49]), dr. van Peel en Alijt Gerrits [50]).
Uit welk huwelijk [51]):
a. *Peel,* volgt onder III.
b. *Wolter Henricksz van Hennekeler,* vermeld 1536 [4]) en 1548 [3]); tr. *Elisabefh* [4]).

III. *Peel van Hennekeler,* geb. ± 1508 [52]), woonde onder Nijkerk, vermeld 1559-1568 [10]); tr. vóór 10 Januari 1563 [6]) *Geerfruidf.*
Uit welk huwelijk:
a. *Geertje Peelen van Hennekeler,* vermeld 1622 [6]).
b. *Jan,* volgt onder IV.
c. *Wolffer (Wulff),* volgt onder IVbis.

46) Gelre VI, blz. **153.**
47) Nieuw Ned. Biografisch Woordenboek, deel III, kol. 577.
48) Thinsboek Nijkerk 1549-'60, fol. VI.
49) G.S.V. 1484, fol. 127 vso.
50) C.P.H. 1614 IV (zie aant. 3). Zij was een dochter van *Gerrit Reyers,* stichter der St. Catharine-vicarie in de parochiekerk te Nijkerk. Haar zuster Ennycken trouwde *Steven van Coot* (zie Ned. Leeuw LVII, kol. 573).
51) Waar de volgorde met letters en niet met cijfers is aangegeven, staat, deze niet vast.
52) Hij woonde 17 Juli 1568 op ongeveer zestig jarigen leeftijd bij het goed Groot Steenler (C.P.H. 1568, omslag 18).

IV. *Jan Peelen van Hennekeler, gegoed* onder Nijkerk [6]).
Hij was de vader van:
a. *Wolter,* volgt onder V.

V. *Wolter Jansz van Hennekeler,* gegoed onder Ermelo [6]), en in den Arkemheen [53]), vermeld 1607-'47 [10]), † na 10 Juni 1647 en vóór 1658 [10]); tr. [54]) (ondertr. Nijkerk 3) Maart 1605 *Jenneke* [55]) (of *Henrickje* [56])) *Everfs,* † 1634-1647 [10]), dr. van Evert Killen,
Uit welk huwelijk:
a. *Cornelisken Wouters van Hennekeler,* † in of na 1658 [10]); tr. Nijkerk (ondertr. 8 Dec.) 1639 *Jan Fabie* (of *Tone* [57])), *genf. de Wael.*
b. *Everf Woufersz van Hennekeler,* † *vóór 6* Juni 1671 [10]); tr. (ondertr. Nijkerk 8) Augustus 1641 *Anneke Fyffen van Beverhouf,* wonende te Amsterdam (1641), gegoed onder Nijkerk (1671) [10]).

IVbis. *Wolffer* (of *Wulff) Peelen van Hennekeler,* geb. ± 1542 [58]), gerichtsman [59]) (1613), vermeld 1614, 1622 [10]).
Hij was de vader van:
1. *Bartholomeus,* volgt onder V, die een broer [60]) had, genaamd:
2. *Wolter,* volgt onder Vbis.

V. *Barfholomeus Wolffers van Hennekeler,* geb. ± 1570 [11]), vermeld 1609 [10]), gegoed onder Nijkerk (1612) [10]), kerkmeester aldaar (1616) en gasthuismeester (1626) [10]), beleend met deelen van den Aacamp (1631/'32) [61]); tr. le (ondertr. Nijkerk 6 April) 1600 *Lufgen Peelen,* dr. van Peel Jansen en Grietje Lamberts [61a]); tr. 2e (ondertr. Nijkerk 27 Mei) 1610 *Elisabeth Schrasserf,* † vóór 6 September 1626 [10]), dr. van Evert Philipsz en Naele van Arler [62]).
Uit welk eerste huwelijk:
1. *Peel,* volgt onder VI.
2. *Luif van Hennekeler,* ged. Nijkerk 19 Januari 1603.

VI. Peel *van Hennekeler,* ged. Nijkerk 10 Februari 1602, † vóór 12 Juni 1639 [10]); tr. *Chrisfina van Oldenbarneveld,* ged. Nijkerk 26 Maart 1607, begr. Nijkerk 16 Maart 1671, dr. van Evert en Reintge Logen.
Uit welk huwelijk:
1. ***Peel*** [60]), volgt onder VII.

VII. *Peel van Hennekeler,* nog onmondig 20 Juni 1646 [63]), adjunct schout (24 Sept. 1659), daarna schout (4 Oct. 1659-1664) [64]), begr. Nijkerk 30 October 1664; tr. Nijkerk (ondertr. 30 September) 1655 *Helmichia van Huet,* † na 28 Juni 1670 [65]), dr. van Lambert en Brinck van Oldenbarneveld [66]).

53) Archief Hof van Gelderland no. 28a.
54) Mogelijk als weduwnaar van *Geertje Ariaens,* met wie hij dan ± October 1584 gehuwd was (G.S.V. Putten 13 Juni 1611).
55) Aldus ondertrouwacte.
56) Aldus C.P.H. 1634 111 (8 Febr. 1631).
57) G.S.V. 1658.
58) Hij was 21 Februari 1609 ± 67 jaar oud (C.P.H. 1614 IV).
59) C.P.H. 1613 111.
60) C.P.H. 1646 no. 63.
61) Archiv Reichsstifts Elten (S.A. Düsseldorf), Lfd. no. 59. Hij leefde nog 23 Maart 1631 (C.P.H. 1632 I).
61a) Geregistreerde 'Processen Veluwe 1628, proces 1.
62) G.S.V. 10 Juni 1629 jo Geregistreerde Processen Veluwe. Inv. no. 14, deel 33, proces no. XI; V.A.V. 1538-1610, fol. 312 (21 Juni 1598) en 1611-1640 (archief Enghuizen), 28 Juni 1617.
63) G.S.V. Putten.
64) Gelre XII.
65) G.S.V. ; kantbeschikking.
66) Gelre VI, blz. 240.

Uit welk huwelijk:

a. *Petronella van Hennekeler,* ged. Nijkerk 24 Juni *1660,* gegoed onder Nijkerk (buurtschappen Slichtenhorst en Arck [67]); tr. Nijkerk 26 Juni *1681 Regnier Grevenstein,* geb. Peperga.

b. een kind, begr. Nijkerk 7 Aug. 1663.

Vbis. *Wolter Wulffers van Hennekeler,* geb. ± 1583 [68]), veekoopman [69]) (handelende in compagnie met Rycket van Twiller e.a.), kerkmeester te Nijkerk (7 Februari 1616 en 2 Hug. 1638 [10]), rentmeester der geestelijke goederen te Nijkerk (1612-1614) [71]), eigenaar van „het Rummels bij Walicken", drie morgen in „Henneclercamp bij den Leercamp op Arck" [72]), een derde deel in „Jan Tymensteegh" onder Nijkerk, van het goed Bitterschoten onder Ermelo [73]), en van land (2 morgen) in den arkemheen [53]), stichter en regent van het weeshuis te Nijkerk [29]), † en begr. Wtterstede [74]) (Denemarken) Maart 1641 [75]), tr. Nijkerk (ondertr. 21 Aug.) 1608 *Elisabeth Scholten,* vermeld 1597, en 1616-1636, dr. van Mathijs Scholten van Vaneveldt en Andriesken Schrassert [75a]).

Uit welk huwelijk:

1. ***Lysbeth van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 15 April 1609.
2. ***Reintge van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 14 Februari 1611.
3. ***Ardf van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 3 April 1613.
4. ***Peel van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 3 September 1615.
5. ***Henrick van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 15 Maart 1618.
6. ***Andries van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 18 Januari 1621.
7. *Wulf,* volgt onder VI.
8. ***Andries,*** volgt onder VIbis.

en voorts:

i. *Thijs van Hennekeler* [76]), nog vermeld 10 Juni 1635 [10]).

j. ***Arnolda van Hennekeler,*** † vóór 26 Juli 1649 [70]); tr. vóór 12 Juli 1634 [77]) ***Gerrit van Mehen,*** korenkoopman te Amersfoort [78]).

VI. *Wulf Wolfersz van Hennekeler,* ged. Nijkerk 8 Juli 1624, beleend met Vaneveltscampje in Arkemheen [79]), eigenaar van Mansgoed en Strijp ter Beeck in Holck [45]), en gegoed onder Barneveld [80]), geërfde van Helderveld [81]), kerkmeester te Nijkerk (1648-1653), dijkgraaf van den Arkemheenschen polder (o.m. 1652 [79]), 1657 [45])-1658 [82]) en 1679, † 27 Juni 1679 [10])-22 April 1681 [83]); tr. Nijkerk 15 Februari 1645 *Arnolda van Coot, gegoed* onder Nijkerk [84]), † 23 Mei 1691 [10])-Dec. 1692 [84]), dr. van Reinier [85]) en Henrica de Reuss [86]).

Uit welk huwelijk:

1. ***Elisabeth van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 1 Februari 1646; tr. hoevelaken November 1670 ***Wolterus*** (of *Guaiterus) van Hennekeler,* nog onmondig 1666 [10]), woonachtig te Nijkerk [87]), dijkgraaf van den Arkemheen, gegoed onder Nijkerk (buurtschap Slichtenhorst) [88]), leenman van den huize van Loknorst (1688) [89]), † nà 21 Mei 1690 [90]), zn. van Dr. Andries en Geertruyd Bachuysen.
2. ***Wolter van Hennekeler,*** ged. Nijkerk Augustus 1648, begr. aldaar 8 September 1654.
3. ***Andrea van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 23 Februari 1654, † nà 18 Februari 169/ [91]); tr. le Nijkerk 6 December 1685 *Peel van Sturmbroek,* † nà 20 Juli 1690 [92]), zn. van Jan en N.N.: tr. 2e Nijkerk 8 Maart 1696 ***Jan Garritsen.***
4. ***Beertje van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 7 Januari 1656, begr. aldaar 30 Augustus 1656.
5. ***Jacob van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 5 April 1657, jong †.
6. *Jacobus* (of *Coop),* volgt onder VII, die een broer [93]) had, genaamd:

g. ***Thijs van Hennekeler,*** vermeld 11 Juni 1685 [10]), † vóór 24 Juni 1693 [10]); tr. ***Heilfje Cornelissen,*** † (als weduwe) vóór 24 Juni 1693, dr. van Cornelis Thymens en Grietje Wouters.

h. Ds. ***Reynerus van Hennekeler*** [94]), student te Utrecht (1666), proponent 1670 [95]), predikant te Nunspeet 1674-1678 [96]); tr. Middelie 26 juni 1672 ***Elisabeth Brasker,*** ged. Edam 2 April 1645, † nà 27 Juni 1679 [10]), dr. van Jacob Jacobsz. Dit huwelijk werd bij sententie van het Hof van Gelderland d.d. 7 April 1679 ontbonden.

i. ***Reiniera van Hennekeler*** [97]), † nà 23 Mei 1691; tr. le Nijkerk 31 Januari 1686 ***Hendrick Francken,*** zn. van Cornelis; tr. 2e Nijkerk 2 October 1692 ***Willem Bessels,*** wedr.

VII. *Jacobus* (of *Coop) van Hennekeler,* ged. Nijkerk 29 Januari 1660, woonde te Nijkerk (1693) [90]), gegoed aldaar (1701) [98]), later wonende te Vianen, † vóór 31 December 1732 [99]); tr. Nijkerk 7 November 1686 ***Anna Schudders,*** ged. Nijkerk 12 Februari 1665, † 15 December

67) V.A.V. Nijkerk 1675-1733, t.a.p. fol. 2 en 8.

68) G.P.H. 1608 11 (Wolter Loochsz contra Jannetje Jans) en 1611 IV (Goossen van Curler contra Elbert Elbertsz Brouwer).

69) C.P.H. 1625 IV en G.S.V. 10 Juni 1635. Hij nam in 1636 op zich 1200 ossen te koopen „op de Elleft off en 't rijck van Denemarken" (C.P.H. 1648 11, omslag 16). In 1637 werd een deel" zijner ossen hem door Hessisch krijgsvolk ontroofd. (G.S.V. Putten 25 Juni 1641). Voor de ossen maakte hij in 1640 *f* 11.395 over naar Hamburg (G.S.V. 18 Aug. 1642) en in 1641 *f* 11.483 (C.P.H. 1648 II, omslag 16). Hij moet tot één der rijkste burgers van Nijkerk behoord hebben.

70) G.S.V. Putten.

71) Kerkvoogdijboek Nijkerk 1572-1621, fol. 105 vso, 113 en 120 vso.

72) G.S.V. Putten 9 Aug. 1632.

73) Thinsboeken Nijkerk en Ermelo.

74) Waar hij op weg voor een nieuwen aankoop van ossen hij den Elbe ziek werd. Bedoeld zal zijn het huidige Utersem, dat toen aan Denemarken behoorde.

75) Geregistreerde Processen Veluwe Inv. no.14, deel 25, proces no. XI.

75a) Ned. Leeuw LVII, kol. 319.

76) G.S.V. 8 Aug. 1632; 13 Juni 1633.

77) Doopdatum van een dochter *Dorothea* te Nijkerk.

78) Recht. Archief Arnhem, stukken Lage Bank 1663/64.

79) Archief Kelnary Putten no. 170.

80) Thinsboek Barneveld.

81) Civiel-Sententieboek Hof van Gelderland 1647-'49, fol. 212.

82) G.S.V. 27 Mei 1658, 4 Mei 1659.

83) V.A.V. Nijkerk 1675-1733, Holck, fol. 4.

84) a.v., Wullenhoven, fol. 7.

85) Schout van Ermelo. Zie Ned. Leeuw LVII, kol. 573. Hij was een zoon van ***Gewit Cornelisz van Coot,*** schout van Ermelo (Archief Geld. Rekenkamer Inv. no. 4581), afstammeling van den in aant. 50 genoemden Steven.

86) Of eene Ban *Arler?* Zie Ned. Leeuw LVII, kol. 573.

87) Portefeuille Minuten Sententiën, Gericht Veluwe 6 Juni 1684.

88) V.A.V. Nijkerk 1675-1733, Slichtenhorst fol. 4. Zie ook Thinsboek Nijkerk.

89) Gelre VI, blz. 241.

90) G.M.V. ; kantbeschikking.

91) Doopdatum van een zoon te Nijkerk.

92) Doopboek Nijkerk.

93) G.S.V. 29 Juni 1685.

94) G.S.V. 27 Juni 1679.

95) Gelre VI, blz. 163.

96) Navorscher 1888, blz. 603.

97) G.S.V. 23 Mei 1691.

98) V.A.V. Nijkerk 1675-1733, Holck fol. 2 en 4.

99) a.v., Wullenhoven fol. 60 vso.

1735 [100])-2 Juni 1743 [101]), dr. van Hendrik Egbertz Schudder en Mechteld Zegers (van Hennekeler) [102]).
Uit welk huwelijk:

1. *Mechteld van Hennekeler,* ged. Nijkerk 17 Januari 1693, woonachtig te Nijkerk [103]), koopt Vaneveltscampje (12 Jan. 1758) [99]); tr. Nijkerk 21 Februari 1745 *Maas Gijsbertse,* wedr., † nà 17 April 1779 [104]).
2. ***Hendrik van Hennekeler,*** ged, Nijkerk 16 Augustus 1703, jong overleden.
3. ***Arnolda van Hennekeler,*** ged. Vianen 29 Maart 1705, beleend met Vaneveltscampje (31 Dec. 1732) [99]), bezat een huis (drie woningen met hof) aan de Gasthuissteeg te Nijkerk [105]), gegoed aldaar [106]), † nà 17 April 1779 [104]); tr. Vianen 10 Juni 1725 [107]) *Daniel van Reenen,* geb. Amsterdam, mr. schoenmaker te Vianen [108]), † 12 Januari 1758 [99])-17 April 1779 [104]), en van Dirck.
4. *Geertruyt* ***van Hennekeler,*** ged. Vianen 29 Maart 1708, † vóór 2 Juni 1743 [101]); tr. ***Andries*** *Jongsma.*

VIbis. Dr. ***Andries van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 9 September 1627, student te Leiden (1645) en te Utrecht (1653), † vóór 16 November 1664 [78]); tr. ***Geerfruyd*** *Bachuysen.*
Uit dit huwelijk:

1. *Wolterus* [109]) *(Gualterus* [78]) ***),*** volgt onder VII,

VII. ***Wolterus (Gualferus) van*** *Hennekeler,* ged. Arnhem 4 October 1649, woonachtig te Nijkerk [87]), dijkgraaf van den Arkemheen, gegoed onder Nijkerk [88]), leenman van den huize van Lokhorst (1688) [89]), † nà 21 Mei 1690 [90]); tr. Hoevelaken November 1670 ***Elisabefh van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 1 Februari 1646, dr. van Wulf Woltersz en Arnolda van Coot.
Uit welk huwelijk:

1. ***Arnolda van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 22 Juni 1672. 2 [102]). ***Wulf,*** volgt onder VIII.
3. *Gualterus* ***van Hennekeler,*** geb. Nijkerk 9, ged. 10 Januari 1676.
4. ***Elisabeth van Hennekeler,*** geb. Nijkerk 9, ged. 10 Januari 1676.
5. ***Johannes*** *Mathijs* ***van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 14 April 1678.
6. ***Andries*** *van* ***Hennekeler,*** ged. Nijkerk 29 December 1681, lid van het St. Lucasgenootschap te Arnhem (± 1700).
7. ***Geertruit van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 29 December 1681.
8. ***Geertruit van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 1 Januari 1685.
9. ***Geertruit van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 25 Juli 1686, gegoed onder Ermelo [73]) en Barneveld [80]), † nà 1 Maart 1756 [110]); tr. Nijkerk 11 Mei 1710 ***Egberr van*** *Rouwenburgh,* ged. Nijkerk 6 November 1676, † in of vóór 1725 [90]), zn. van Lubbert Looghsen en Geertje Schudders [111]).

VIII. ***Wulf van Hennekeler,*** gegoed onder Nijkerk (Strijp ter Beeck onder Holck), † nà 3 Juli 1722 [10]), ondertr. le (huwelijk door overlijden van de bruid niet voltrokken) 29 Januari 1699 *Gerritje* ***van*** *Coot;* tr. Nijkerk 7 September 1699 ***Lysbeth Brouwer,*** dr. van Hendrik.
Uit dit huwelijk:

1. *Wouterus* ***van Hennakeler,*** ged. Nijkerk 12 Juli 1700.
2. *Arisje* ***van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 25 Augustus 1701.
3. ***Hendrik van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 1 Februari 1703.
4. ***Andries van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 13 Augustus 1705.
5. ***Elisabeth van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 4 December 1707.
6. ***Weympje van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 16 Februari 1710.
7. ***Hendrik van Hennekeler,*** ged. Nijkerk 11 December 1712.

Belangstellenden verwijzen wij voor verdere gegevens over dezen tak, waarvan thans nog leden in leven zijn, naar onze fiches-collectie, die voor belangstellenden ter inzage is.

§ 2. De afstammelingen van Wulf van Hennekeler (de Jonge) [112]).

I. *Wulf* ***van Hennekeler,*** bezitter van 't goed Hennekeler, verkrijgt als zoodanig voor zich en zijn zoon *Casijn* levenslang oprukking (1547) [11]); tr. ***Truyde*** [11]) ***(van Oldenbarneveld*** [113]), † nà 3 Juli 1544 [11]).
Uit welk huwelijk:

a. *Casijn,* volgt onder II.
b. ***Elysabeth van Hennekeler,*** tr. vóór 11 Juni 1555 *Jochim* ***Vlieck,***

II. ***Casijn*** *Wulfsz* ***van Hennekeler,*** gegoed onder Nijkerk [13]), en Putten [114]), bezitter van 't goed Hennekeler [11]) (1550), gildemeester van St. Catharina-gilde in de parochiekerk te Nijkerk (1582) [3]), wonende en overleden te Harderwijk ± 1585 [11]); tr. *Aertje* ***Schrassert,*** † nà 4 September 1580 [11]), dr. van Otto en Engel van Hollick, gent. Dageraet.
Uit welk huwelijk:

a. ***Evert van Hennekeler,*** †± 1589 (kinderloos) [11]).
b. ***Lysgen van Hennekeler,*** † vóór 1607 [11]).
c. *Aelt,* volgt onder III.
d. ***Ernst,*** volgt onder IIIbis.
e. *Casijn* ***van Hennekeler,*** †± ***1587*** (kinderloos) [11]).
f. ***Johan van Hennekeler,*** †± ***1587*** (kinderloos) [11]).

III. ***Aelt van Hennekeler,*** bezitter van 't erf Hennekeler [11]) (1590), † Nijkerk 14 December 1607 [11]); tr. (huw. voorwaarden d.d. 17) April 1589 [11]) ***Andriesken Schrassert,*** geb. ±1555/'56 [115]), wede. van Matthijs Scholten (van

100) A.R.A. den Haag, not. archief no. 7853.
101) a.v. no. 7855.
102) Zie inleiding § 5.
103) A.R.A., not. archief no. 7864 (28 Aug. 1755).
104) a.v. no. 7866.
105) V.A.V. Nijkerk 1733-'66, fol. 94 vso.
106) a.v. Holck fol. 17, Nekkeveld fol. 65.
107) Uit dit huwelijk o.m. een zoon *Dirck van Reenen,* ged. Vianen 18 Sept. 1733, heelmeester, † Amsterdam 8 Juni 1814; tr. (als weduwnaar) Amsterdam 1791 *Gesina Huyser,* ged. aldaar (Oude kerk) 22 Maart 1752, † aldaar 12 Mei 1829, dr. van Cornelis (Elias) en Aletta Frederiks (zie ook Ned. Leeuw LVI, kol. 500).
108) A.R.A. den Haag, not. archief no. 7861, acte no. 164.
109) G.S.V. 12 Juli 1667 (fol. 118 vso.).
110) V.A.V. Nijkerk 1733-'61, fol. 144.
111) Zij was een dochter van *Hendrik Egbertsz. Schudder* en *Mechteld Zegers (van Hennekeler);* zie inleiding § 5.
112) Voor zijn mogelijke afstamming uit *Wulffganck van Hennekeler* (de Oude), zie inleiding § 1.
113) Van Rhenen, Genealogieën Liber III, fol. 44 (Archief Geldersche Toren; R.A. Arnhem).
114) G.S.V. Putten 1558-'63; '64-'73.
115) C.P.H. 1608 11 (Wolter Loechsz contra Jannetje Jans) en Geregistroerde Processen Veluwe 1617-'18, proces Q.

Vaneveldt) [75a], †15 April 1615 [10])-1 Februari 1620 [116]), dr. van Coop Arndtsz en Naele van Esveld Baruwsdr [117])

Uit welk 'huwelijk:

1. ***Aerfje van Hennekeler,*** † (aan de pest) ± 17 Augustus 1604 [11]).

IIIbis. ***Ernst van Hennekeler,*** geb. ± 1550 [118]), vermeld sedert 1588, verkrijgt den saelweer van 't goed Hennekeler (1590) [11]), qeërfde in den Arkemheen [53]), gegoed onder Niikerk [10]), kerkmeester aldaar (7 Februari 1616). † vóór 16 Juni 1624 [10]); tr. ***Geerfruif van Oldenbarneveld,*** † nà 28 Juli 1590 [11]), dr. van Claes en Nelle van Wenckum Woutersdr. [119]).

Uit welk huwelijk:

a. ***Claes van Hennekeler,*** vermeld 1601-'03 [10]).
b. ***Wulf*** [120]), volgt onder IV.
c. ***Engel van Hennekeler,*** † in of vóór 1661 [10]); tr. (ondertr. Nijkerk 3 Juli) 1608 ***Branf van der Schuer*** (van der Schuyr), gasthuismeester te Nijkerk (1624) [10]), † vóór 7 Juni 1656 [10]), zn. van Henrick en Nicolaesgen Scholten van Vanevelt.
d. ***Nelle van Hennekeler,*** lidmaat der Geref. Gemeente te Nijkerk (1625) [121]), † 15 April 1637: tr. (ondertr. Nijkerk 17 Maart) 1611 ***Johan Schrasserf,*** geb. Amersfoort 6 Mei 1587, vaandrager te Nijkerk (bij zijn huweliik wonende te Harderwijk), lid van het St. Jorisgilde te Harderwijk [122]), beleend met 't Geldersch leen 't Flier (24 Juli 1639), mede-eigenaar van het erf „Rozenhoef" onder Ermelo [123]), zn. van Otto en Elberta van Steenler [124]).
e. ***Brinckje van Hennekeler,*** † na 1661 [10]); tr. vóór Mei 1634 [92]) ***Goris Pannekoeck,*** † vóór of in 1661 [10]).
f. ***Aertje van Hennekeler,*** † nà 1661 [10]); tr. vóór 31 Mei 1631 [92]) ***Geurf van Dompseler,*** † in of vóór 1661 [10]).

IV. ***Wulf van Hennekeler,*** geb. ± ***1578*** [61a]), bezitter van (en sedert 1631 beleend met) 't goed Hennekeler [26]), † Augustus 1647-Juni 1648 [10]); tr. (?) le Nijkerk ***Wychmoet Dirricks;*** tr. 2e Enkhuizen 15 October 1616 ***Dien*** (of ***Dieuwertgen) Simons,*** ged. Enkhuizen 13 October 1591, dr. van Simon Gerrits en Aecht Pieters; tr. 3e Nijkerk Juli 1643 ***Alijda van Nulde,*** qed. Nijkerk 14 Mei 1618, † in of na 1663 [90]), dr. van Henrick en Herbertje Herberts.

Uit de eerste vrouw:

1. Een kind, geboren in of vóór 1610, nog onmondig 15 Juni 1615 [125]).

Uit het tweede huwelijk:

2. een ***dochter,*** ged. Nijkerk 9 Augustus 1612.

[116]) C.P.H. 1627 1.

[117]) Volontaire Acten Veluwe 1538-1610, fol. 215 vso. en C.P.H. 1545 (omslag 2).

[118]) C.P.H. 1614 III: hij was 2 Nov. 1613 ± 62 jaar oud. Daarentegen heet hij 28 Februari 1615 ± 6:: jaar oud. (Geregistreerde Processen Veluwe 1613-'14, proces no. 11).

[119]) Gegeven te danken aan de collectie van den heer Muschart.

[120]) G.S.V. 16 Juni 1610 (8 Dec. 1613).

[121]) Gelre XV, blz. 91.

[122]) W. van Speulde: Naamlijst van de Leden van het Sint-Jorisgilde te Harderwijk 1423-1703.

[123]) Thinsboek Putten.

[124]) Magescheid over den boedel van Otto *Schrassert* en *Elberta van Steenler*, d.d. 21 Juni 1638 (origineel in het bezit van den heer Schrassert Bert te 's-Gravenhage).

[125]) G.S.V. Putten 16 Juni 1610; 16 Juni 1614, 15 Juni 1615 (fol. 151 vso.).

Uit het derde huwelijk eenige kinderen [126]), o.a.

3. ***Ernest van Hennekeler,*** ged. Niikerk 4 Augustus 1647. beleend met Hennekeler (1649) [26]), student te Harderwijk (1663),

terwijl ***Wulf*** de vader was van de volgende dochters (onbekend uit welk huwelijk):

a. ***Geerfruyf van Hennekeler,*** beleend met Hennekeler (1675), erfgename van Alijda van Nulde (22 Juni 1693), door Brinckje Schrassert met een legaat bedacht (8 Juni 1696) [10]), leeft nog 1702.
b. ***Aleyda van Hennekeler,*** erfgename van Aliida van Nulde (22 Juni 1693) [10]); tr. (ondertr. Nijkerk 14 Mei) 1671 ***Pieter Coornbreeck(er),*** wonende te Amersfoort.

De **Gorcumsche familie Van Honcoop**

vóór ± 1650,

door H. WIJNAENDTS.

Als uitgangspunt voor het onderzoek naar de oudste generaties van bovengenoemde familie moge een schepenacte van Gorinchem dienen van 17 Augustus 1576. Deze acte is van zooveel belang, dat ik het gewenscht acht, haar voor een groot deel over te nemen.

Zij luidt:

Coram Boom eñ Snouck

Oirconden dat voir ons quamen eñ compareerden ***Anneken Harmansdr.,*** naegelaeten wed. van wijlen ***Pefer Mafhyss*** met Adriaen van Grootvelt als haren gecoren voicht etc., ***Dirck Alardtsz*** als man eñ voicht van ***Maryken Pefersdr.*** eñ ***Nicolaes*** van ***Honkoop Mathyss*** voir hem selven eñ mede vervanqende etc. zijne zwagers eñ susters voor zoe veel heurl. de saeke naebescreven concerneerende is. geassisteert met ***Henrick Snouck*** voors. als man en voicht van ***Maryken Mafhysdr.,*** desen voors. ***Niclaes van Honckoop*** mit syn zwagers eñ susters samen kinderen van ***Mathys van Honcoop Peterss,*** dese ***Mathys Peferss*** mit ***Maryken Pefersdr*** beyde des vs. ***Pefer Mafhyss*** voorkinderen ende ***Eelken Jansdr.*** weduwe wiilen ***Alardt van Honckoop Peferss,*** noch de voors. ***Niclaes van Honckoop*** als gerechte bloetvoicht van de naegelaeten weeskinderen van wijlen ***Harman van Honckoop*** en ***Alardt van Honckoop Peferszonen,*** mitsgaders oock als bloetvoicht van Eelken Jacob Janssendr. daer moeder aff was ***Lijntgen Pefersdr*** eñ noch van de naegelaeten kinderen van ***Jutgen Pefersdr.*** tzamen naekinderen en erffqenamen respective van den voirs ***Pefer Matthijss*** za. (lezen het testament tusschen Peter Mathijss en Anneken zijn huisvrouw qemaakt) volqens twelck de voors. Anneken begeert etc. dat de naegelaeten weeskinderen van wijlen ***Jutgen Pefersdr.*** geprocreert bij ***Jan Valck Henricxz*** nae haer doot vooruit zullen hebben etc.

Ende alsoe de voors. ***Anneken Harmansdr.*** een oude impotente vrouwe és dewelcke genootsaect wordt haer alimentatie en onderhoudinge te nemen van de goederen, die zij in tochte bezittende is eñ dat zij God betert voor dese tijt overmits de jeqenwoordiqe troubles van haere onroerende goederen als huys, landt en gronden niet eenig profyt en can crijghen, ende om te verhoeden dat sij niet

[126]) G.S.V. Putten 17 Aug. 1661.

gans desolaet en blijve, so ist dat *alle* de voors. comparanten etc. qeaccordeert eñ overcomen sijn met *Dircxken Petersdr., Cornelis Jacobsz* huysvrouw, de voors. Annekens dochter, alsdat sy dezelve haer moeder van Gorinchem mede nemen eñ brengen sal tot haeren huyse binnen der stadt van Breda etc.

Voor het gemakkelijk overzicht brengen wij den inhoud van deze acte in onderstaand staatje over:

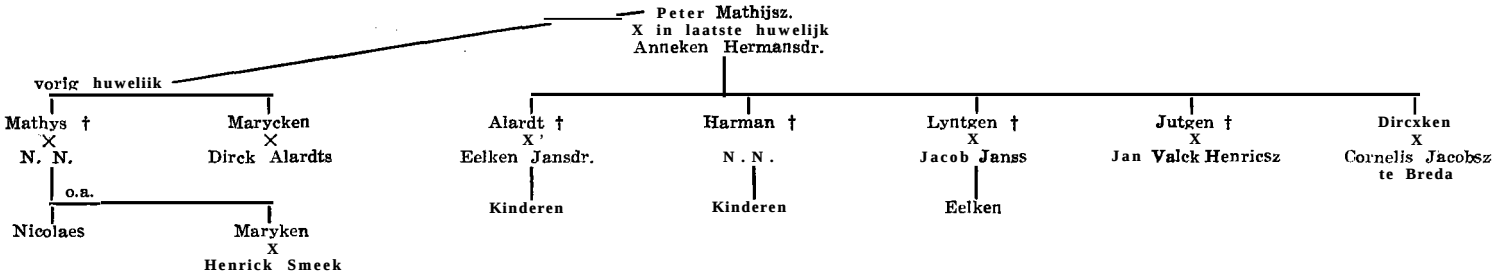

Uit bovenstaande acte blijkt, dat Peter Mathijss meer dan eenmaal getrouwd is geweest, dat hij 7 kinderen heeft gehad, waarvan op het tijdstip der acte reeds 5 — dus op betrekkeliik jongen leeftijd — waren overleden.

Maar wat bovenal treft, is dat hij in de acte steeds als Peter Mathiiss — zonder den naam *van Honcoop* — voorkomt, terwijl daarentegen zijn zoons en kleinzoon wèl met dien naam genoemd worden, waaruit mag worden afgeleid, dat hij zich ook nimmer zoo genoemd heeft. Eenerzijds mag dit een gevolg daarvan zijn, dat hij maatschappelijk slechts een bescheiden rol speelde — hij komt nimmer in acten voor als kooper of verkooper van huizen of landerijen — anderzijds mag er ook wel uit worden afgeleid, dat er te Gorinchem toenmaals geen andere Peter' Mathijss leefde, zoodat kans op verwarring was uitgesloten. Wanneer wij dus in oudere acten een Peter Mathijss tegenkomen, kunnen wij daarom vrii zeker zijn, met den onderwerpelijken persoon te doen te hebben.

De naam van Honcoop werd in bovenstaande acte opalle denkbare manieren geschreven.

Zooals uit de acte van 17 Aug. 1576 bleek, had Peter Mathijss twee voorkinderen en het was dus nu eerst zaak, na te gaan met wie hij in vroeger huwelijk getrouwd was geweest.

Een acte van 14 Dec. 1529 (a.v. dl. *33)* maakte ons bekend met een vroeger huweliik. Op dien datum toch verscheen voor schepenen *Peter Mathijss,* die tot een geëchte wijff gehad' heeft *Dircxken Gherit Dircxdr ex* una eñ Peter voirs. noch als voicht van *Marijken* sijn onmondige dochter etc. als alleen erffgenaem van Dircxken hoir moeder sal. ged. en deelen den boedel.

Dus Peter Mathiiss, die weduwnaar van Dircxken was, was blijkbaar van plan een nieuw huwelijk aan te gaan en bewijst daarom aan zijn dochtertje haar moederlijk goed.

Echter, uit de eerst weergegeven acte weten wij, dat hij niet één, maar twee voorkinderen had, zoodat hij vóór zijn huwelijk met Dircxken Gheritsdr. nog met een andere vrouw getrouwd moet zijn geweest. Inderdaad bleek dit het geval geweest te ziin. In een acte van 10 Mei *1527* (a.v. dl. *31)* lezen wij. dat op dien datum compareerde *Peter Mathijss,* die tot een geëchte wiiff gehadt heeft *Maryken Claes Janssdr ex* una eñ Peter Mathijss voirs. noch als voicht van *Mathijs* sijn onmondige zoon etc. als alleen erffgenaem van Maryken voirs., en bewijst hem zijn moederlijk goed. Kort na dezen datum zal Peter dus opnieuw getrouwd zijn.

Nadat aldus drie huwelijken van Peter Mathijss waren vastgelegd, moest *nagegaan* worden, wie zijn ouders waren.

Hun namen — en die van hun overige nakomelingen — bleken uit een acte van 30 Juli 1533 (a.v. dl. 36). Op dien datum verschenen voor schepenen van Gorinchem *Peter Mathijss, Anna Phs Tonisdr.* ad tutore, elck voir hem selven eñ Peter Mathijss voirs. noch als voicht van *Anna* en *Adriaentgen Herman Mathijss* sijne broeders onmondige dochteren etc. bij goetduncken van *Marijken Adriaensdr.* moeder van deselve onmondige kynderen eñ oick bij goetduncken van hoir andere naeste vr. en magen eñ Philip Anthoniss als voicht van Anthonia, Anthonis eñ Metgen sijne onmondige kvnderen etc., als tsamen alleen erffgenamen van *Kathelijn Mathijs Hermanss* wed., hoirluyder moeder eñ oude moeder sel. mem. Zij deelen de erfenis, waarbij Peter en de kinderen van wijlen Herman Mathiiss ieder de helft kriigen van een huis en hofstad op den Cortendijk en de kinderen van Philip Anthoniss — wier ongenoemde moeder dus een zuster van Peter en Herman zal zijn 'geweest — een camer met een erf, daarnaast gelegen.

Aldus ziin als ouders van Peter Mathijss thans bekend geworden *Mathijs Hermanss* en *Kathelina.*

Deze laatste was toen al vele jaren weduwe, want reeds op 1 November 1520 verschijnt Kathelijn Mathijs Hermanss weduwe voor schepenen van Gorinchem en draagt aan den heiliqen geest binnen Gorinchem 3 schilden 's jaars on, gaande uit haar bovengenoemd huis en hofstad aan den Cortendijk op den hoek van de Appelsteeg (a.v. dl. 26). Ik vond geen acte, waarin Mathiis Hermanss zelf optreedt, zoodat o.a. zijn herkomst mij onbekend bleef.

Gaan wij dus thans over tot het opstellen van de stamreeks, dan krijgen wij:

I. *Mathijs Hermanss* was dood vóór 1 Nov. 1520. Hij huwt *Kathalina,* overleden kort vóór 30 Juli 1533.

Zij hadden de volgende kinderen:

1. *een dochter,* gehuwd met *Philip Anthoniss.* Vermoedelijk *is* zii de oudste der kinderen, daar een dochter van haar, blijkens de acte van 30 Juli 1533, toen reeds meerderjarig was.
2. *Herman Mathijss,* overleden vóór 30 Juli 1533, gehuwd met *Marijken Adriaensdr.* Uit hun huwelijk sproten twee dochters, n.l. Anna en Adriana.
3. *Peter Mathijss,* volgt onder II.

11. *Peter Mathijss* heet in een schepenacte van 20 Augustus 1557: deken geweest in der tijt van Ste Crispijn, terwijl dan verder sprake is van het schoenmakersgilde, zoodat

Peter Mathyss schoenmaker is geweest en deken van zijn gilde [1]. (Fxiv, dl. 15).

In-een acte van 12 Mei 1550 (Fxiv, dl. 13) heet hij: oud 52 jaar, zoodat hii omstreeks 1498 geboren is. In een acte van 7 Januari 1575 (Fxiv, dl. 18) komt zijn laatste vrouw als zijn weduwe voor.

Reeds in het begin van dit artikel noemde ik de acten, waaruit bleek, dat hij driemaal getrouwd is geweest. Dat deze acten inderdaad op hem betrekking hebben, wordt bewezen door de kinderen, die daarin genoemd worden, welke wij op het in den aanvang gegeven staatje terug vinden. Niet onmogelijk echter is hij tevoren nog eens getrouwd. Waar uit dit huwelijk geen kinderen geboren werden of in leven bleven, is het echter niet mogelijk, het bewijs te 'leveren, dat wij inderdaad met onzen Peter te doen hebben.

De betreffende acte is van 16 Maart 1526 en luidt:

Peter Mafhyss t eenre sijde eñ *Margriet Aert Piecxdr.* sijn geechte huysvrou t ander etc. doen doot ende te nyt alsulcke hylicx voirwaerde als voirmaels tusschen hen beyden gemaeckt is geweest (en benoemen den langstlevende tot eenig erfgenaam).

Aangezien het niet mogelijk is aan te toonen, dat de in deze acte genoemde Peter Mathyss dezelfde persoon is als degene, met wien wij ons hier 'bezighouden, lijkt het mij het zekerst, van het huwelijk met Margriet Pieck verder geen notitie te nemen.

We krijgen dan:

Peter Mathiiss huwt 1e vermoedelijk in 1526 *Maryken Claes Janssdochter.*

Zij overleed vóór Mei 1527.

Hij huwt 2e kort na 10 Mei 1527 *Dircxken Gherit Dircxdochfer,* die vóór December 1529 overleden was.

Daarna huwt hij 3e vermoedelijk begin 1530 *Anneken Hermanssdochfer,* die haar man overleefde en, zooals wij hiervoor zagen, in 1576 bij haar dochter in Breda ging wonen. Daar leefde zij in 1581 noq, want op 24 Maart van dat jaar verschijnt Dircxken Petersdr. met Cornelis Jacobss, haar man, voor schepenen van Gorinchem en vraagt van Nicolaes van Honcoop en Henrick Snoeck Janss., als voogden van de' kinderen van haar broers en zusters, verhooging van de haar toegekende jaarlijksche vergoeding, aangezien zij voor het haar in 1576 toegekende bedrao haar moeder niet meer kan onderhouden. (Fxiv, dl. 18).

Peter Mathiiss had de volgende kinderen:

Uit het le huwelijk:

1. *Mathijs,* (volgt onder 111).

Uit het 2e huwelijk:

2. *Maryken.* Zij huwt *Dirck Alardts.*

Uit het 3e huwelijk (volgorde onbekend):

3. *Alardt* (volgt onder IIIa).
4. *Herman,* (volgt onder IIIb).
5. *Lijntgen.* Uit een acte van 7 Januari 1575 (Fxiv, dl. 18) blijkt, dat zij toen al geruimen tiid te voren overleden was, nalatende bij haar man *Jacob Jansz.* twee kinderen, *Jan* en *Eelken,* over welke kinderen voogden waren geweest *Mathijss* en *Herman van Honckoop,* haar stiefbroer en broer, op dat tijdstip beiden ook reeds overleden.
6. *Jutgen.* Blijkens de acte van 17 Augustus 1576 was zij op dien datum ook reeds overleden. Zij liet haar man *Jan Valck Henricxz* kinderen na, wier namen mij niet bekend zijn.
7. *Dircxken.* Zij was gehuwd met *Cornelis Jacobsz* en woonde te Breda.

III. *Mathijs Pefersz. van Honcoop* komt in de meeste acten, waarin hij genoemd wordt, voor zonder den naam van Honcoop, zoodat het gebruik van dien naam toen nog uitzondering was.

Hij was ongeveer 1527 geboren en overleed vóór 12 December 1569, op welken datum zijn vrouw als zijn weduwe genoemd wordt en na 4 Juli 1569, op welken datum hij zelf nog compareert.

Hij was lakenkooper en heet in een acte van 24 Januari 1565 (Fxiv, dl. 17) grossier eñ coopman van wullen laecken. Meermalen komt hij voor als kooper van land, b.v. koopt hij 28 November 1556 8 morgen land te Schelluinen voor 1004 gld. en 27 Juni 1560 6 morgen in Cortnieuwland voor 980 gld., zoodat hij een zekeren welstand bereikt had.

Hii huwde *Elisabeth van Remmerswael,* dochter van *Jan Claesz van Remmerswael,* schenen van Gorinchem en van diens eerste vrouw *Aefken Adriaensdr.* [2]. Reeds in een acte van 7 Januari 1551 komen zij als aehuwd voor.

Na den dood van haar man hertrouwt Elisabeth van Remmerswael met *Claes Aertsz Dirout,* schepen van Gorinchem, (Zie mijn artikel over deze familie in N.L. 1936 k. 29 e.v.).

Uit het huwelijk van Mathijs Petersz sproten de volgende kinderen:

1. *Nicolaes,* (volgt onder IV).
2. *Maryken.* Zij trouwt *Henrick Snouck Jansz,* schepen en burgemeester van Gorinchem, zoon van Jan Snouck Jacobsz en van Anna van Sevenberqen Huyqendr. In een acte van 27 Aug. 1576 (Fxiv, dl. 18) heet hij: commissaris over de fortificatiën van Gorinchem en Loevestein, in een van 5 Febr. 1596 (a.v. dl. 20) gecommitteerde raad van de St. van Holland.
3. *Aefken,* gehuwd in December 1569 met *Cornelis Dierhouf Claesz.* (Zie voor hen N.L. 1936, k. 29 e.v.).
4. *Cathalina,* gehuwd met *Aert Blommert Aertsz,* zeevzieder, schepen en burgemeester van Gorinchem. Hij heet in een acte van 16 Nov. 1575 oud omtrent 29 jaar, zoodat hii in 1546 geboren is. In een acte van 16 Januari 1589 bewiist hij zijn kinderen hun moederlijk goed, zoodat *Cathalina* vóór dien datum is overleden [3].

IV. *Nicolaes van Honcoop* werd, na het overlijden van zijn ooms, in hun plaats voogd over de kinderen zijner tantes, en tevens over de door die ooms nagelaten kinderen. Als zoodanig komt hij meermalen in verschillende schepenacten voor. Onder een acte van 15 Jan. 1589 vond ik zijn handteekening. Zij vormde eene combinatie van de

[1]) Tusschen Thijs Frederiex als gemachtigd van David Adriaense eysscher ter eenre op ende tegens Peter *Mathijss* ende Mathijs Jansz als deeckens geweest zijnde van Ste Chrispijn ende Crispiniaen prs (provisors) ter andre zijde, beroerende sekere penn. bedragende drye phsgl. eens ter sxv st. tstuck bij den oysscher die prs ieder jaertijt ende tot behouff voirs. gegeven ende betaelt ter cause van coopen van het ambacht van het schoenmaeckersghilde etc.

[2]) Zijn tweede vrouw was Lysbeth Dirck Ketelaersdochter Willem Loeffs weduwe. Dit huwelijk was kinderloos. Uit het le huw. sproten, behalve Elisabeth (Lijsken) "nog Anthonis Jans van Remmerswael, lakenkooper, schepen van Gorinchem en Mary, getrouwd met Willem Willemsz int pater noster.

8) Zij liet bij Aert Blommert -4ertsz 5 kinderen na, t.w. Aerdt, Grietken, Mayken, Eelken en Aefken. Haar man hertrouwde 22 Januari 1589 met Digna Jansdr. en overleed vóór 16 Aug. 1606.

3 letters N v H, gevolgd door het patronymicum Mathiiss, voluit geschreven, waaruit ik meen te mogen afleiden. dat dit nog de naam was, waaronder hij het best bekend was.

Hij was vroedschap van Gorinchem en schepen in 1592 en 1595.

Hij huwde:

le ***Jacobina van Scharlaken.*** Uit dit huwelijk sproten 2 dochters. Daarna trouwde hij 18 Juni 1596 [4]):

2. *Magdalena Colff,* dochter van Jan Adriaensz. in den Spiegel, die nog in het laatst van zijn leven den naam Colff aannam, en van Clara Dircxdr. Zij was geboren in 1571 en overleed kort voor 1650. Haar man was reeds overleden tusschen 3 Febr. 1609; wanneer hij nog compareert, en 13 Sept. 1612, wanneer zijn nalatenschap gedeeld wordt.

Uit het 2e huweliik soroten eveneens twee kinderen, die beide zonder nakomelingen en op vrij jeugdigen leeftiid overleden. Na hun dood vestigde Maqdalena Colff zich te Utrecht, waar ook haar ongetrouwde broer Adriaen Colff woonde.

De kinderen uit het eerste. huweliik waren:

1. ***Maria van Honcoon.*** Zij trouwt 16 October 1607 voor schepenen met ***Elbert Hendricxz van Benschop.*** Zij was overleden vóór 13 September 1612.
2. *Aefken van Honcoon.* Zij is 1 Juni 1604 voor schepenen getrouwd met *Marten van Blockland Gerrifsz.*. schepen van Gorinchem. Beide zijn dood vóór 15 Juli 1675 [5]).

Die uit het tweede huweliik waren:

3. *Jan van Honcoop.* Hij verschijnt nog 28 Juni 1632 (Fxiv, dl. 46) voor schencnen van Gorinchem en verklaart. dat hii boven de 25 jaren en dus tot zijn mondige daqen qekomen is — zoodat hij dus in 1607 geboren is — en approbeert alles. wat Maqdalena Colff, zijn moeder in zijn zaken gedaan heeft. Hij is vóór 16 Juni 1644 overleden (a.v. dl. 51).
4. *Elisabeth van Honroov.* Zij trouwt voor schepenen 24 September 1624 ***Johan in der Velden Zymenss*** en overleed kinderloos vóór 16 Juni 1644.

IIIa. ***Alardt van Hoencoon Petersz*** komt voor het eerst voor in een acte van 5 Maart 1567. (Fxiv, dl. 17) en heet daarin „weerdt in den Zwaen binnen Gorinchem". In deze serie registers wordt zijn naam steeds als „van Hoencoop" aeschreven, in teqenstellinq met die, waaraan de acte in den aanvanq van dit artikel ontleend is, en waarin steeds „van Honcoop" wordt aeschreven.

In een acte van 10 April 1572 (a.v. dl. 18) heet hii Alardt Petersz. weerdt int qulde vlies oote vischmerkt oud omtr. 35 iaar, zoodat hii in '37 of '36 geboren zal ziin.

Bovendien bekleedde hij noq een betrekkinq in den Briel — zoodat zijn vrouw wellicht de herberq waarnam — zooals blijkt uit een acte van 22 Sept. 1572, waarin een verklaring wordt afgelegd ten behoeve van ***Eelken Jansdr.,*** wettige huisvrouw van Alardt van Hoencooo Petersz en waarin gesproken wordt over „tofficie twelck Alardt Peterss vs. aldaer in den Briel hadde eñ bediende" en dat „iaerlix wel weerdich wesen zoude de somme van vierhondert karolus guldens" (a.v. dl. 18).

4) Huweliiken voor schenenen te Gorinchem: Clnes van Honckoop Mathyss ende Magdalena Jansdr. sijn getr. XVIII Juny 1596.

5) Op dien datum compareert nog zijn vader: Gerit van Blocklandt, voor desen presideeren de schepen der stadt Gorinchem ende dyckgraeff's landts van Arkel, oudt 91 jaren. (FVIV, dl. 47).

Alardt van Hoencoop verschijnt op 7 Januari 1575 nog voor schepenen. In de acte van 17 Aug. 1576 komt zijn vrouw als zijn weduwe voor,

In een andere acte van dien zelfden datum worden zijn kinderen genoemd, die onder voogdij stonden van hun neef ***Niclaes van Honcoop,*** geassisteerd met Anneken Harmansdr. Peter Mathijss wed. als bestemoeder en Dircxken Petersdr. als moey. (Aanv. 1890 no. 27a, dl. 82).

Die kinderen worden nog eens genoemd in een' acte van 16 April 1601 (Aanw. 1890 no. 27b, dl. 1) als zij als alleen erfgenamen van ***Eelken Jansdr.*** hoirl. moeder was zal. ged., den boedel deelen.

Die kinderen waren:

1. ***Peter Alardtsz van Honcoop.***
2. ***Jan Alardtsz van Honcoop.***
3. *Aerdtgen.* Zij trouwt voor schepenen op 15 December 1595 ***Willem van Aelst Mertensz*** [6]).

Peter en Jan Alardtsz van Honcoop vond ik na 1601 in geen enkele 'schepenacte meer terug. Vermoedelijk hebben' zij 'Gorinchem verlaten en zich elders gevestigd, wellicht in den Briel, waar hun vader een „officie" gehad had.'

IIIb. ***Harman van Honcoop*** heet in 'een acte van 4 Febr. 1574: oudt omtrent 40 jaren en in een acte van den lesten April van hetzelfde jaar: oudt omtrent 38 jaren, zoodat men het met den leeftijd in dien tijd nog niet erg, nauw nam. Vermoedelijk zal hij omstreeks 1535 geboren zijn. Hij was in 1574 schepen van Gorinchem, maar heeft vermoedelijk zijn schepenjaar niet kunnen volbrengen, want uit een acte van 7 Jan. 1575 blijkt, dat hij toen al dood was.

Hij 'komt bij zijn leven in bijna geen enkele schepenacte voor, zoodat mij onbekend bleef, welk beroep hij uitoefende en evenmin weet ik den naam van zijn vrouw. Ik vermoed, dat deze laatste vóór hem is overleden, want anders zou zij wel gecompareerd zijn, en dus genoemd zijn, in de acte van 17 Augustus 1576, in den aanvang van dit opstel medegedeeld. Uit die acte blijkt, dat hij kinderen naliet, immers de acte spreekt van de naegelaeten weeskinderen van wijlen Harman van Honcoop en Alardt van Honcoop, zoodat hij dus getrouwd moet zijn geweest. Mij is slechts één zoon uit dit huwelijk bekend, n.l.

Jan Harmansz van Honcoop, (volgt onder IV).

IV ***Jan Harmansz van Honcoop*** heeft Gorinchem tijdelijk verlaten, want op 9 Juni 1584 verklaren Burgemrs, Schepenen en Raden dier stad, dat voor hen gekomen zijn Aelbrecht van Loozen, burgemr en Henrick Snouck Jansz, colvenier schut, en onder eede hebben verklaard, dat ***Jan Harmanss van Honckoop;*** een droochscheerder van zijn ambocht, alhier tot Gorinchem geboren is van goede, eerlijke en vrome ouders, staande alhier ter goeder name en fame bekend etc., oick dat. de vs. ***Jan Harmanss*** van

6) Deze familie van Aelst was zeer uitgebreid: *Willem van Aelst Coenraedsz* en zijn vrouw *Metgen Mertensdr,* beiden overleden vóór 8 Nov. 1563, lieten na: *Merten, Jan; Marcelis, Anna,* eerst geh. met, Adriaen Goossens en daarna met Anthonis Willemus. *Fes, wd.* van Claes de Roy Peterss, *Bartha,* geh. met Jan Claesz. v. d. Bosch *Commer,* geh. met Frans Rutgersz ter Lau, *Coenraedt, reeds* overleden, nalatende 2 kinderen: *Claes* en *Lysken, Maryken,* reeds overl. on geh. met Goosseu Lambertsz.

Merten, de oudste der kinderen, overleden kort voor Maart 1558, liet na *Dierick, Anthonis, Willem* en *Coenraad,* reeds overleden, nalatende bij Beliken Boom Anthonisdr. *Jnn, Neesben, Grietken, Macyken* en *Merten.*

Laatstgenoemde Willem is de man van Aerdtgen van Honcoop.

Geslacht Van Hennekeler

Van Hennekeler

(Wapen van *Ernestus ab Hennekeler, Nikerkiensis;* Wapenboek van de Geldersch-Overijsselsche Studentenvereeniging aan de Utrechtsche Hoogeschool. Deel III. n° 62).

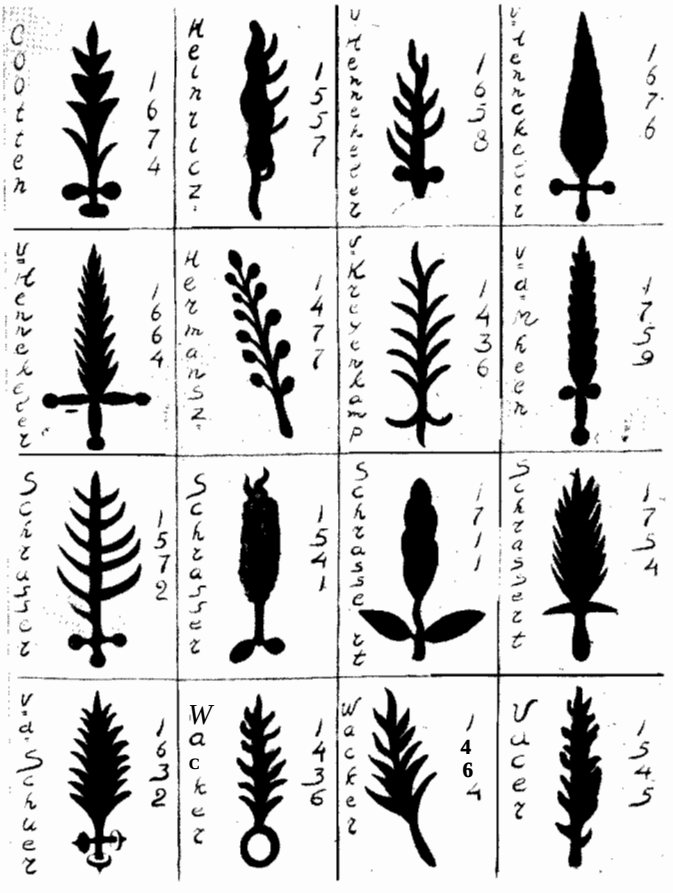

„Seinlichten" in verschillenden vorm

naar origineele zegels, geteekend door den heer R. T. Muschart, die de teekening met de meeste bereidwilligheid ter publicatie afstond.

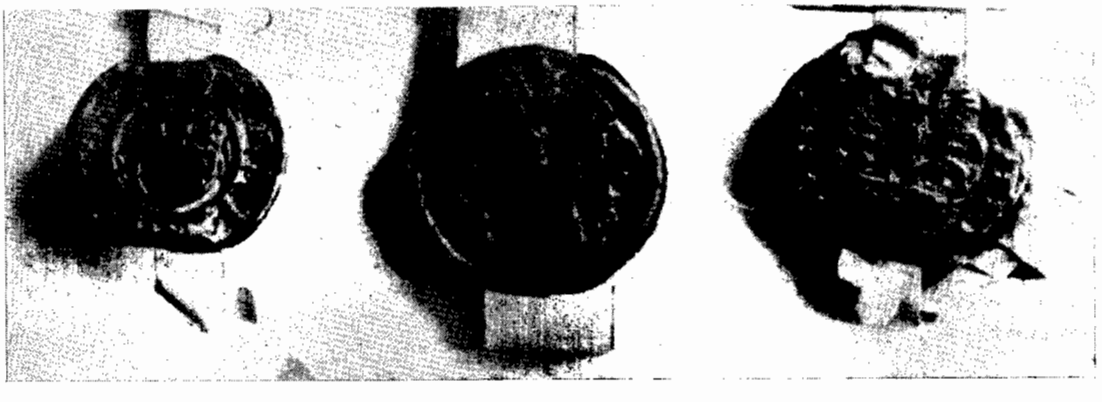

„Seinlichten, Takkebossen of Heideplantjes"?

V.l.n.r. zegel van *Arnt Scrasser,* gerichtsman in der Nederbetu d.d. 22 Juli 1470 (Huisarchief Waardenburg, doos 19, charter n° 51) ; idem van *Aernt Schrasser* d.d. 1578 te Barneveld (Archief van Rhemen, charter n° 362) en idem van *Evert Schrassert* d.d. 23 Mei 1597 (charter in doos, gemerkt Nijkerk) (R.A. Arnhem).

hier niet vertrokken en is om eenige quade feyten oft oneerlycke stucken etc. mer om wat te besoecken ende zijn ambocht beter te leeren etc. (Fxiv dl. 19). Een pas dus, waaruit blijkt dat hij droogscheerder was, zoodat het vermoeden voor de hand ligt, dat hij in den lakenhandel van wijlen zijn oom Mathys Peterss was opgenomen. In acten van 6 April en van 6 Oct. 1620 (Fxiv, dl. 40) treedt hij op als gemachtigde van Pauwels van Beresteyn, oud-burgemeester van Delft.

Hij trouwt voor Schepenen van Gorinchem op 3 October 1595 ***Maryken Jansdr. van Herwaerden.*** geboortig van Nijmegen.

Met zijn zwager Jan Jansz. van Herwaerden, later schepen en raad van Gorinchem [7]), en als gemachtigde van zijn vrouw, geven zij 10 Aug. 1602 volmacht aan Jacob van Herwaerden te Nijmegen, hun oom, om voor hen te verkoopen hun aandeel in een huis in de Groote Gas te Nijmegen, herkomstig van hun vader Johan van Herwaerden. (Fxiv, dl. 21).

Op 21 Febr. 1617 verschijnt Jan van Honckoop Hermansz weer voor schepenen en geeft als man en voogd van Marvken van Herwaerden opdracht om te verkoopen zijn aandeel in een huis in de Groote Gas te Nijmegen, herkomstig van Jacob van Herwaerden, oom van zijn vrouw, en waarin nu woont Jan Calff (a.v. dl. 39).

In een acte van 23 Maart 1624 (a.v. dl. 40) heet hij *out burgercapiteyn,* out omtr. 60 jaren, terwijl hij op 28 Juni 1628 omtr. 62 jaren heet te zijn, zoodat hij omstreeks 1565 geboren zal zijn.

Uit zijn huwelijk sproten:

1. *Herman Jansz. van Honcoop,* (volgt onder V).
2. ***Jan Jansz. van Honcoop,*** (volgt onder Va).

V. *Herman Jansz* ***van Honcoop*** heet in verschillende acten *burgercapiteijn* deser stede. Hii huwt, blijkens het trouwboek der Herv. op 14 Sept. 1625 ***Weynfgen Willems*** van Suvdtlandt. Bii de doopen harer kinderen wordt zij steeds *Noulant Willems* genoemd. Als deze vrouw echter op 27 Januari 1676 als weduwe van zal. caoiteyn Hermen van Honcoop voor notaris P. de With te Gorinchem verschiint, draagt zii den niet zeer welluidenden naam van juffr. ***Wijnanda Magerpeerf.***

Uit hun huwelijk sproten:

1. ***Jan,*** gedoopt Gorinchem 2 November 1629. In de acte van 27 Januari 1676 bovenbedoeld, heet hij *Johan* ***van Honcoop,*** capitevn ten dienste dezer landen.
2. ***Mary,*** gedoopt te Gorinchem 1 September 1634. ***Zij*** trouwt aldaar 8 Mei 1663 den schepen ***Pefer Candf,*** zoon van Claes Pietersz Candt. oud-president schepen en van Commerina van de Giessen (Fxiv,.dl. 33, dd. 16-11-1667).
3. ***Willem,*** gedoopt te Gorinchem 19 December 1638. In de reeds eerder genoemde acte van 27 Januari 1676 heet hij oud-schepen.

Va. *Jan Jansz.* ***van Honcoop*** heet in een schepenacte van 9 December 1626: oud omtrent 19 jaren, zoodat hij in 1607 geboren is.

Als hij 8 Mei 1635 voor scheoenen compareert, heet hij afslager en pachter van de visch. (Fxiv, dl. 47).

Hii trouwt te Gorinchem 3 Maart 1624 *Anneken* ***Willemsdr.*** *Boot,* j.d. van Gorinchem, dochter van Willem Dircx Boot.

[7]) Hij trouwde Margaretha Blommert Aertsdr., dochter van Cathalina van Honcoop, hiervoren in noot 3 genoemd.

Hij is overleden vóór 9 Dec. 1654, zooals uit de hierna te noemen verklaring van schepenen blijkt.

Blijkens een acte van 10 Mei 1658 deelen zijn dan nog levende kinderen met hun oom Herman van Honcoop de landerijen hun gemeenschappelijk toebehoorend gelegen te Vuren en dus afkomstig van hun grootouders en ouders. (Fxiv, dl. 32).

De doopen zijner kinderen komen in het Gorcumsche dooaboek niet voor. Die kinderen waren:

1. *Maria.* ***Zij*** ondertrouwt te Gorinchem 12 Februari 1645 — attestatie naar Arkêl 25 Febr. — ***François van Wezel,*** apotheker te Gorinchem, In een acte van 9 Augustus 1664 wordt zij als zijn weduwe met 7 kinderen vermeld.
2. *Dirck.* Hij ging in 1649 met het schip Het Hof van Zeeland naar Oost-Indië en overleed op Amboina in 1652. Dit blijkt uit een acte van 9 December 1654, waarbij schepenen van Gorinchem een verklaring voegen, dat Mayken Jans van Honcoop en Jan van Honcoop de eenige erfgenamen ab intestato zijn van hun broeder Dirck Jansz van Honcoop. Hun vader was dus reeds overleden.
3. ***Jan.*** Hij maakt 20 October 1658 voor notaris P. de With zijn testament en is dan 29 jaar oud. In een acte van 5 Mei 1654 heet hij bakkersknecht, oud 24 jaar.

Familie-aanteekeningen Van Oldenneel,

medegedeeld **door** MR. A. HAGA.

In het Rijksarchief in Overijssel berust een register (Aanwinsten 1891), bevattende allerlei inkomsten en uitgaven, dat gehouden is door ***Warner van Holfhe*** en later door diens schoonzoon ***Arend van Oldenneel.*** Achter in het register staan enkele familie-aanteekeningen, door laatstgenoemde tijdens zijn huwelijk opgeteekend en later van marginale aanteekeningen voorzien. Vooraf gaan enkele notities betreffende zijn ouders en die van zijn vrouw. Uit de volgorde der aanteekeningen, die hier onveranderd wordt 'gevolgd, kan worden opgemaakt, dat deze aanteekeningen in dit register eerst omstreeks 1615 zijn neergeschreven, hetgeen in overeenstemming is met het feit, dat de vorige eigenaar van dit register, ***Arend's*** schoonvader, eerst 1614 overleed.

Arend van Oldenneel was gehuwd met ***Cecilia van Holthe,*** dochter van ***Warnet van Holthe*** en ***Anna van Iffersum.*** Hij is eerst op ongeveer 90-jarigen leeftijd overleden, daar zijn schoonzoon en oomzegger ***Franciscus Ignafius van Oldenneel,*** gehuwd met zijn dochter ***Anna,*** hem eerst 23 Januari 1668 in het leen de Groote Hasele opvolgt [1]).

Opgemerkt zij nog, dat ***Arend van Oldenneel*** zijn schoonvader ***van Holthe*** noemt en niet ***fen Holten*** — zooals Ned. Adelsboek 1915 en 1921, generatie VIII(IX) en IX(X) meent — en dat deze van Holthe's blijkbaar behoorden tot een tak van het adellijk geslacht *van Holthe* [2]).

Hier volgen de aanteekeningen.

Anno 1577 den 17 dach Julij des Wonsdages nha Sint Margareta bin ick gebaren, des middages tussen twallefte halff unde twalff uurhen, gekarsent binnens huises, ***Arendf*** genoemt.

[1]) Stichtsche, Gaasbeeksche en Overijsselsche leenen, gelegen in Gelderland, blz. 114 (uitgegeven door de vereeniging „Gelre").

[2]) Zie Ferwerda, Adellijk en aanzienlijk wapenboek.

Anno 1598 den 25 Martii nha den olden stijl des Saterdages op midtvastensavent, smargens tho acht uuren, sterffde mijn salig. moeder J(uffer) *Arentien* ***Cockmans,*** wiens siele Godt Almechtich genadich moet sijn. Den 11 Juny heb ick die tidunge gekregen.

Anno 1608 den 10 September nae den olden stijl, des Saterdages nha ons Lieve Vrouwen geboerte des nhamiddages tho twe uuren starfde mijn salige vader ***Macharias van Oldenneell,*** wiens siele Godt Almechtich genadich moet sijn, olt sijnde 65 jaer, unde liggen beide begraven binnen Deventer in die grote karcke in een graff.

Anno 1614 den 4 Aprilis des Maendages nha halffvasten op Sint Ambrosiusdach des nhamiddaqes een quartier nha twe uuren is mijn huisfrouwen vader ***Warner van Holthe*** in den Heren geruist, nhadatt hij alles wes een guedt Kristen Catholiqe mensche noedich is ter salicheit wel ontfangen hadde.

Anno 1611 op hillige Driekoningendach nha den olden stijl is mijn brullofft geholden binnen Swol in Lewendaels sael.

Anno 1611 den 23 October nha den olden stijl, unde nha den nijen stijl op Aldersielendach, des Wonsdages nhamiddages, een weinich nha halff een uuhr is onse eerste dochter *Arentien* gebaren, des selvigen dages is sie gekarsent binnens huises van Heer *Nicolaus* ***Loen.*** Dairtho stont gevaer mijn broder ***Henrick van*** *Oldenneell*[3]), die gaff tott een pillegave 30 gul(den) — alwaer ick die silveren schale hebbe van laten maken — unde mijn huisfrouwen moeder ***Anna*** *van Ittersum.*

In margine: Den 4 Novembris anno 1635 on Wonsdach des middages na Allersielen omtrent twelff uuijren is onse dochter *Arnolda* binnen Gennep in den Heeren geruist und int Sint Agaten Cloester begraven.

Anno 1612 den 20 December op Sondach wesende Sint Thomasavent des margens een quart voer halff vijr uuhr is onse twede dochter ***Christina*** gebaren, unde des anderen dages binnens huises gekarsent van pater ***Arnoldus Casseus*** Jesuijt, dairtho rtont qevaer mijn huisfrouwen vader, ***Warner*** *van Holthe,* die gaff tott een pillegave een rosennobel, die golt 8 g.-16, een Albertijn 5-8 st., een dubbelden rijxdal. 4-16 met een silveren Kon. dal, 2-12. Dair tho stont mijn suster *Knoppers*[4]), die gaff een rosennobel 8-16 st., een Albertijn 5-8 st. met een silveren Kon. dal. 2—12 st. Dair heb ick van laeten maken een golden kettentien.

In margine: Anno 1630 op Karssnacht hefft onse dochter ***Christina*** haere wertlijcke kleder afgeleijt om Godt to dienen. Godt wil haer dairto verlenen sijne godtlijcke gratie.

Anno 1614, den eersten November op Alderhilligendach, des Dinsdages savents een quart nha thiin uuhr, is geboren onse darde dochter ***Warnertien*** (modo ***Maria)*** unde is binnens huises gekarsent van pater *Arnoldus* ***Casseus;*** dairtho stont qevaer mijn oem *Jaspaer van Holthe* — unde gaff tott een pillengave twe silveren roemerties — unde mijn suster *Aeltien van Oldenneell*[5]).

[3]) Gehuwd met *Catharina Cecilia van Holthe,* dochter van *Jasper van Holthe,* die blijkens bovengenoemd register een broeder was van *Warner van Holthe.*

[4]) Te weten *Sophia van Oldenneel,* gehuwd met *Hendrik Knoppert.*

[5]) Zij huwde 1625 met *Arent toe Boecop* de jongste.

In margine: Op Karsnacht anno 1633 heft onse dochter ***Maria*** ter eeren Gaedes haere kledere afgeleijt.

Anno 1616 den sevenden October oldes stijls op Maendach des margens tho halff ses is gebaren onse vijrde dochter unde is binnens huises gekarsent van p(ater) ***Casseus.*** Dair sthont qevaer mijn oem ***Johan Cockman,*** unde onse moije *Gisbert van Ittersums* huisfrow, unde is genoemt ***Geertruijt.*** Onse moeije ***van Zttersum*** gaff tott een pillgave een silveren schale met Ittersums unde Bus wapen. Mijn oem ***Cockman*** gaf tott een pillegave twe golden Lijders, het stuck van 10 g.-16 st. noch een silveren leuwendald. van 2 g., mackt in alles 23 gl.—12 st.

In margine: Anno 1639 den 14 Maij is onse dochter *Geertruijt* getrowt an ***Cornelijs van Doetinghem*** op dat huijs to Randen. Den 16 Junij binnen wij saemen met onse dochter hen gevaeren. Anno 1648 den 28 Junij op Won(s)dach, wesende Sint Peter unde Pauliavent des nachts omtrent thijn uren is onse dochter godtzalicken in den Heeren gerust, unde den 10 Julij binnen Deventer begraeven.

Anno 1620 den 15 Maij op Maendach tsavens tho seven uhren is in den Heren geruistet mijn huisfrouwen moeder juffer ***Anna van Zttersum,*** naedatt alles wes een guedt Catholiick mensche noedich is ter salicheit sie wall ontfangen hadde, alt sijnde 70 iaeren; Godt wil haer verlenen eene blide verrisenis.

Ditt iaer in November heft miin huisfrow tott gevaers gestaen an neve ***Cockmans*** soen *Volkijr* unde hebben gegeven tott een pillegave een rosennobel 9 guld.—4 st., een Albertijn 5 gl.— 12 st., een rixdald. 2 gl.— 11 st., een Spans matt 2 gl.— 10 st., facit 19 guld. 17 st.,

Anno 1621 den 25 Martii op Palmsoendach des avents omtrent halff negen uuhr is gebaeren onse vijffte dochter ***Anna*** [6]), unde is binnens huises gekarsent van pater ***Courten.*** Dair stont gevaer mijn oem ***Derrick Cockman*** unde die huisfrou van mijn neve ***Jan Cockman,*** wesende mijn husifrouwen moeije, die welke gaff tott een pillegave twe golden dubbelde riiders, het stuck golt elff guld. 6 st. — 22 gl. 12 st. Miin oem ***Cockman*** heft gegeven een silveren bekertien met een decksel.

In margine: Anno 1656 den 15 Octobris op Dinsdach is onse dochter ***Anna*** in den craem godtzalig in den Heren gerust.

Ditt jaer van 1621 heb ick gevaer gestaen an neve ***van Camonts*** dochtertien, genoemt ***Anna,*** unde hebbe een silveren schaele, wegende 19½ loot Kon, dald. silver ider loot 26 st. und vant fasoen gegeven van ider loot 6 st.

Anno 1624 is ***Annechien*** gestorven an pockies unde den 2 Aprilis begraeven.

[6]) Zij huwde *Frans Ignatius van Oldenneel* (zie Ned. Adelsboek 1921, generatie X).

Bloempjes uit den Hof van Holland.

De broedermoorder.

(Jan van Rietvelt en zijn geslacht),

door J. P. DE MAN.

Een merkwaardig staaltje van 15e eeuwsche zeden vindt de lezer in het navolgende relaas.

Onder de *Sententien* van het Hof van Holland (Inventaris

Archief Hof van Holland, No. 467, acte No. 53) treft men een boeking aan luidende:

Interinement over *Jan van Rietvelt.*

Jan van Rietvelt compareert dan voor het genoemde Hof en vraagt registratie van den remissiebrief, hem verleend door Philips, hertog van Bourgondie enz. enz. wegens den doodslag door Jan en zijne knechts gepleegd op wijlen *Willem van Dolre.*

Nu is deze doodslag op zich zelf niets bijzonders, maar merkwaardig zijn wel — naast de omstandigheden, waaronder het feit plaats greep — de verdere in de acte vermelde details, welke men nader omschreven vindt in den in het Fransch gestelden remissiebrief, gegeven door den voornoemden hertog te Brussel op 26 October 1465 en tengevolge van welken brief de *„voirs. Jan van Rietvelt voir den Hove op syn knyen leggende, ootmoedelycken versochte, maintenierde ende seyde, dat hem dat inferinement van den voirs. remissie toegewyst soude wesen".*

Als gevolg van welk verzoek dan ook de inschrijving in de registers van het Hof op 23 December 1465 te den Haag plaats vond.

De details worden ons in dezen remissiebrief uiteen gezet. De brief is geboekt onder acte No. 54.

Philips, onder volle vermelding van al zijn waardigheden, geeft deze acte van remissie aan *„Jehan de Rietvelt notre bailli de Ruulandt en notre pays de Hollande, Ghysbrechf de Goyere et Clais Meeussone ses serviteurs"* en wel in zake den doodslag gepleegd op *Guillaume de Dolre, son frère de par sa mère.*

Deze doodslag was geschied naar aanleiding van een familietwist in verband met de begrafeniskosten van wijlen *Adriaen van Rietvelt,* Jan's vader, welke kosten volgens Willem van Dolre aan hun moeder en hemzelf te hoog in rekening waren gebracht. Zij hadden over een en ander een conferentie gehouden op 23 Augustus 1465 te Hillegom „en loste1 du dit Jehan de Rietvelt".

Er was blijkbaar flink gekibbeld en uiteindelijk was Jan woedend geworden, had een paar knechts geroepen en Willem werd overhoop gestoken.

Jan, die met het lijk van zijn halfbroeder niet goed raad wist, vond toen een oplossinq welke hem blijkbaar geslaagd voorkwam. Hij deed het lijk op een wagen laden *„et en passant ainsi franchement parmy le baillage de Rijnlant. la ou touteiours il estoit mesmes notre officier et bailli",* reed er mede naar Leiden en bracht het lijk aldaar op het kerkhof, waar hij het voor den eerlijken vinder achterliet.

Een en ander was echter den volke ter oore gekomen, Jan's goederen waren in beslag genomen en Jan was gevlucht, doch had zich in verbinding weten te stellen met den hertog en hem nederig om remissie wegens deze misdaad verzocht. De hertog meldt daarop het Hof dat:

> „le dit de Rietvelt, qui est jeune homme extraict et venue „de noble généracion, homme de bonne vie, fame et re- „nommée et qui oncques ne fut attaint ne connamens(?) „d'aucune autre vilain cas, blasme ou reproche. seroit en „voie de paurement et misérablement user et finer ses „jours en estranges marchés et contrées et hors de nos „pays et seignoiries, dont désia il sest absentez en cy „délaissant six ses petits enffans avec sa femme et tout „son ménage en grant tribulation et desconfort", en hem nederig om vergiffenis had gesmeekt voor hem zelf en zijn knechts.

In overweging van het hierboven vermelde had de hertog hem begenadigd op voorwaarde dat Jan een boete van 2000 schilden (escus) zou betalen in 2 termijnen, de helft met Kerstmis en de helft op St. Jan Baptist. Bovendien vervielen de inkomsten van zijn baljuwschap gedurende zijn afwezigheid, vermeerderd met 50 livres, aan den Hertog, terwijl Jan wat hem normaal door den dood van zijn broeder zou zijn aangekomen mede moet afstaan aan den hertog, eventueel na overlijden van zijn moeder.

Aldus geschiedde; op *Jan van Riefvelt's* verder lot heeft dit feit geen al te ernstigen invloed gehad. Aangezien de hier bedoelde in den kwartierstaat van meerderen onzer lezers — evenals in den mijne — zal voorkomen, wil ik hieronder een kort overzicht omtrent zijn afkomst en nazaten geven.

1. *Gijsbrecht van Rietvelt,* schout van Haarlem a° 1400, casteleyn van Medemblik [2]), 21-8-1393 beleend met 2 campen en wildernisse in Heemskerk [1]), genoemd *in* den Schepenbrief van Haarlem Maandag na St. Geertruyd 1399 als bezitter van een erf nabij het Manpad en Gasthuis aldaar [2]); scheidsman in geschil tusschen Heemskerck en Alckemade a° 1400 [3]), a° 1406 genoemd in den zoen over den doodslag op *Willem van Woude* en beboet met 200 £ [4]), 25-7-1406 genoemd in den zoen over den dood van *Jan van Zevenbergen* [4]). Hield „Weydegenoort in Bindelmeerbroek" in pand [5]). Is dood ± 1437 [2]). Heeft zeker een zoon *Adriaen* (volgt II) en wellicht een dochter *Ermgairt van Rietvelt,* „camerwyff" van Jacoba van Beijeren en door deze in haar testament bedacht met legaten ter waarde van 225 scilden [6]).

II. *Adriaen van Rietvelt,* houtvester van Haarlemmerhout, beleend met deze houtvesterij door Hr. Frank van Borselen, graaf van Oostervant enz. [7]) 7-8-1438, nog als zoodanig vermeld 27-11-1456 [8]), wordt 10-5-1426 door Hertog Philips van Bourgondië beleend met Weijdegenoort [5]), beleend met een woning te Hillegom en land aldaar, na opdracht door *Geryt Philipsz* 6-5-1440 [9]), is dood vóór Maart 1458 [10]), tr. N.N. weduwe van N.N. *van Dolre,* moeder van *Willem van Dolre. Zij* overleeft haar man.

Kinderen:

1. *Jan,* volgt 111.

III. *Jan van Rietvelt* (hierboven vermeld) loco-houtvester van Holland in het gedeelte van Katwijk' Oostwaarts, gesteld door Hr. Frank van Borselen, graaf van Oostervant enz. 14-6-1459 [11]), baljuw van Rijnland 1465, raad en procureur-generaal van het Hof van Holland 1483, '84, '86, beleend na overlijden van zijn vader met het huis Hillegom enz. en met Wedegenoirt 24-3-1457 (= 1458) [10]), wordt nadat het huis Hillegom verwoest was door brand na den herbouw opnieuw beleend 15-12-1483 en 4-2-1484, tocht zijn vrouw aan genoemd huis 28-2-1489 [12]), krijgt 7-12-1490 octrooi om over zijn leenen te mogen beschikken [13]), draagt het huis te Hillegom met toebe-

1) Hollandsche Leenkamer No. 52, fol. 99 v.
2) Hof van Holland. Scntentien No. 462, acte 1.
3) Hollandsche Leenkamer No. 304, fol. 49, 82 v.
3) Hollandsche Leenkamer No. 304, fol. 79, 82 v.
5) Hollandschc Leenkamer No. 62, fol. 64.
6) Codes diplomaticus IIe Serie, a° 1852, bladz. 239.
7) Hollandsche Leenkamer No. 71, fol. 80.
8) Hof van Holland. Memoriaalboek 1455/57. fol. 90 v.
9) Hollandsche Leenkamer No. 114, fol. 142.
10) Hollandsche Leenkamer No. 116 Noord-Holland, fol. 6X v.
11) Hollandsche Leenkamer No. 71, fol. 99.
12) Hollandsche Leenkamer No. 120 Noord-Holland, fol. 45.
13) Hollandsche Lecnkamrr No. 120 Noord-Holland, fol. 58 v.

hooren over aan zijn dochter en haar man 11-3-1491 [13]), draaqt Wedegenoirt over aan zijn schoonzoon 1-10-1494 [14]). Sterft na Oct. 1494.

Tr. jonkvrouw ***Johanna van Egmont,*** op 28-2-1489 door hem getocht.

Bij zijn overlijden liet Jan, naast een erfdochter, die volgt onder IV, slechts één bastaard zoon *Jan* na. Deze was exnlootmeester van de Kamer der raden van Holland in 1498 [15]), was overleden vóór 11-12-1525 [16]), nalatende bij zijn weduwe ***Aleyt Hendricksdochfer*** [10]) ten minste één zoon ***Frans Jansz.,*** die vermeld wordt met zijn moeder op 22-12-1525 en toen reeds kinderen had [17]).

IV. ***Maria van Rietvelt,*** beleend met Hilleqom bij opdracht van haar vader 11-3-1491 [13]), draaqt dit met haar man op 28-11-1505 over aan ***Jan van Swieten,*** schout van Leiden [18]), tr. ± 1490 ***Thyman van Waveren,*** waarschijnlijk geboren te Haarlem, overleden vóór 24-5-1538, zn. van *Jacob* ***Thymansz,*** secretaris van Haarlem, en van *Aechte Dirck Pietersz.* ***dochter.***

Uit dit huwelijk snroten 3 kinderen n.m. 2 zoons en 1 dochter, waarvan de zoons vermoedelijk zonder kinderen ziin gestorven.

In elk qeval kreeq de dochter *Cornelia* ***van Waveren*** op 30-1-1519 ingevolae de huweliiksvoorwaarden in verband met haar huwelijk met *Gijsbrecht* ***van Nijenrode,*** Heer van Guntersteiin goed onder Lisserbeeck en Hillegommerbeek [19]). ***Giisbrecht*** bracht ook het huis Hillesom weder in zijn bezit [20]) en werd daarmede 26-9-1524 beleend.

Na *Gijsbert's* dood — hij overleed 6-8-1552 en werd in de kerk van ter Eem beqraven — is ***Hillegom*** — na vele processen in handen gekomen van ziin zoon ***Cornelis van Niienrode*** en na diens dood uiteindelijk van diens eeniqe dochter ***Catharina,*** die er 29-5-1584 [21]) mede werd beleend en voor wie op 9-5-1589 haar man ***Johan van Sanestein*** den leeneed aflegde.

Dit laatste echtpaar is voldoende bekend, zoodat ik volsta met noq te vermelden, dat de hierboven vermelde *Cornelia* ***van Waveren*** hoog bejaard a° 1577 te *Vucht* in Brabant ten huize van een van haar schoonzoons Jr. ***Jan Monnincx*** stierf [22]).

Uittreksel uit een niet bewaard gebleven Grafboek van de St. Jacobs of Groote Kerk te 's-Gravenhage, betreffende Graven van de Kinderen van Claes van Dam,

medegedeeld door J. C. Hoynck van Papendrecht.[1])

„Dit sijn alsulcke graven als die ***Van Dam*** leggende hebben inde kercke van St. Jacob alhier inden Hage, de welcke mede toecomen Joffrouw ***Maria Tesmans,*** huysvrouw van advocaet Mr. ***Andries de Cocq,*** en dochter van Joffr. ***Elisabeth van Dijck*** wiens moeder was Joffr. ***Josyna vañ Eempt,*** dochter van ***Cornelis Aerfsens vañ Eempt,*** geprocreert bij Joffr. ***Jolenta van Dam,*** int nieuwe register van graven vañ selve kercke.

folio Ixiiii Inden eersten inden tweeden regel int derde Cruyswerck van noorden aen.

Dat xxviii^e^ graff behoort Claes van Dams kinderen.

Open gedaen voor Willem Claes van Dams kint anno 1534 den ii^e^ Aprillis.

Open gedaen voor Cornelis Aertss de man van [Jol]ent van Dam den xxxi^e^ Decemb anno 1542.

Open gedaen den lesten Septemb anno 1544 voor Cornelis Aertssens dochtertgen Aeltgen.

Open gedaen in Decemb anno 1544 pridie Thome voort kint van Thomas de Coninck.

Open gedaen in Septemb anno 1544 voor. Floris van Dam, Schouwt vañ Hage.

Open gedaen voor Anna van Dam, weduwe van wiilen Jan Doubleth, procureur voor den hove van Hollandt, den xxvii^e^ Septemb 1574.

Open gedaen den xxi^e^ January 1583 voor t kint van Mr. Antonis van Dijck.

Open aedaen den xii July 1583 voor tkint van Niclaes Doubleth.

Den xxiiii Mey 1587 geopent voor tkint van Philps Doubleth.

Den xxvi^e^ novemb xv°x° (= 1590) geopent voor de bastaert van Claes Doubleth.

Den xxviii^e^ January 1599 geopent voor de dochter van Claes Doublet.

Den xxvii^e^ January 1602 geopent voor Neeltgen Claes, nichte van Doublet.

Den eersten Mey 1607 geopent voor Claes Doublet.

Den 10 Juny 1615 geopent voor de dochter van Isbrant Starck.

Den 8 January geopent voor Mr. Hevndrick Tesmans, jongste soon van Joffr. Elisabeth van Dijck.

folio Ixiiii verso — Inden ii^e^ regel in t derde cruyswerck van noorden aen.

Dat xxix^e^ graft.

Open gedaen voor Aecht Joost van Dams weduwe den vii^e^ Septemb 1537.

Open qedaen voor Claes van Dam op de plaets den xiii Juny 1546.

Open gedaen den 28^e^ Marty 1557 voor Engel van Dam Claes dochter, huysvrouwe van Johan Purtyck, secretaris S'hofs van Hollandt.

Op den xxvii^e^ Aprillis 1568 naer Paesschen voor Jan van Dam, rekenmeester.

Den ix^e^ Aprillis 1584 open gedaen voor tkint van Gijsbrecht van Dam, Secretaris S'hoffs van Hollandt.

Den lesten July 1586 geopent voor tkint van Cornelis van Dam, procureur shoffs van Hollandt.

Den xxix Octob 1587 stylo novo geopent voor Willem van Dam Claess, secretaris shofs van Hollandt.

---

[13]) Hollandsche Leenkamer No. 121 Amstelland enz., fol. Ir, 5.
[14]) Hof van Holland. Sententien No. 450, acte 108.
[15]) Hof van Holland. Wiliige Condemnatien No. 1265, fol. 2.
[16]) Hof van Holland. Sententien No. 499, acte 110.
[17]) Hollandsche Leenkamer No. 122 Noord-Holland, fol. 62.
[18]) Hollandsche Leenkamer No. 124 Noord-Holland, fol. 12 verso enz.
[19]) Hollandsche Leenkamer No. 124 Noord-Holland. fol. 69.
[20]) Hollandsche Lcenkamer No. 135, fol. 408 v/409.
[21]) Hof van Holland. Sententien No. 561. acte 243.

[1]) Dit uittreksel geraakte in het archief Hoynck van Papendrecht door het huwelijk van Mr. *Johan* ***Hoynck*** *van Papendrecht* met ***Anna van Heemskerck***, dochter van *Margaretha* Maria *de Roodere,* dochter van ***Maria*** *van der* Putten, dochter van *Magdalena van der Burch*, dochter van *Maria Doubleth*, dochter van Anna ***van Dam.***

Den 17 July 1598 geopent voor Agata van Dam, huysvrouwe van Isbrant Starck.

Den xxvii February 1603 geopent voor Maria van Dam, huysvrouwe van Mr. Johan Essinck.

Den xii Aprillis 1604 geopent voor den voorsz Mr. Johan Essinck.

Den 18e February 1617 geopent voor Agata van Dam.

Den 14e February 1628 geopent voor de moeder vañ procureur Putten.

Den 6 Octob 1649 geopnt voor de vader vañ procureur de Koodere.

folio lxviii Inde derden regel int iiie Cruyswerck van noorden aen.

Dat xxviie graff behoort Claes van Dams kinderen.

Den iii October 1587 geopent voor Cornelis van Dam, procureur s'hofs van Hollandt.

Den xxvien Marty geopent voor Joffr: Catharyna van Bronckhorst, huysvrouwe van Joost van Dam. geopent voor Raetsheer Coninck.

den derden February 1616 geopent voor Joost van Dam.

den laetsten July 1637 geopent voorden deurwaerder Coninck.

Den 23en Septemb 1641 geopent voor d'heer adcaat Mr. Andries de Cocq, man van Joffr: Maria Tesmans met haer soon Willem de Cocq.

Dit graf is soo breedt dat men neffens het lijck vañ advocaet Cocq met syn soon, gesedt heeft de dochter vaii deurwaerder Koninck, die begraven is op den eersten July 1642.

folio lxviii Inden iiie regel int selve Cruyswerck van noorden aen

Dat xxviiie graff behoort Claes van Dams kinderen.

geopent den xxviiie Mey 1600 voor Joffr: Josyna vañ Eempt, weduwe wijlen Anthonis van Dijck, advocaet voor den hove van Hollandt.

Den 1 7en Augusty 1611 geopent voor de huysvrouw van Raetsheer Kouwenburch.

Den 20 Aprillis 1639 is dit graf geopent voor Maria de Cocq, dochter vañ advocaat Cocq.

Den 23 Mey 1639 geopent voor Cornelis de Cocq, de soon vañ advocaet Mr. Andries de Cocq.

folio xlviii 2e Inden vierden regel int tweede Cruyswerck van noorden aen.

dat xxe graff behoort Claes van Dams kinderen.

Den xviien Juny 1602 geopent voor Gerridt vañ Burch, procureur S'hoffs van Hollandt.

Den xxvi Septemb anno.. ....geopent voor Maria Doubeth, huysvrouw vañ voors. vañ Burch, een dochter van Anna van Dam.

Den 9 January 1616 geopent voor Neeltgen Cornelisdochter.

Den 26en Juny 1623 geopent voor den advocaet Johan van Rijswijck.

Den 21 Juny 1637 geopent voor Joffr. Brandyn, door versoeck van haer vader den advocaet Vyanen.

folio xliiii verso Inden iiien regel int ander Cruyswerck van noorden aen.

Dat xxe graff behoort Claes van Dams kinderen.

Den iien Mey anno 1610 goepent voor Mr. Wolphert vañ Laer, advocaet voor den hove van Hollandt.

Den 2en Mey 1617 voor de huysvrouw vañ procureur Ancker.

Den 22en Maert 1632 voor den procureur Ancker geopent.

folio xxii Inden iii regel int eerste Cruyswerck van noorden aen.

Dat xxiii graff behoort Claes van Dams kinderen.

Den xxvien Mey 1604 geopent voor Joffr. vañ Haer (of Laer), wesende een dochter van Philips Doublet,

Den 22 July 1612 geopent voor de huysvrouw vañ procureur Joost de Coninck.

Den 23en Octob 1612 geopent voor Philips Doubleth.

Den 22en Octob 1614 goepent voor de soon vañ heer ontfanger Doublet.

Den 6en January 1620 geopent voor de weduwe vañ ontfanger Doublet.

Den 30en Augusty 1630 geopent voor de weduwe van Frans de Koninck."

Deze lijst van graven op 5 folio-vellen is vastgehecht aan het volgende briefje:

„Mijnheer vander Does,

Zal dese dienen omme UE te versoucken aen mijn Neeff van Heemskerck thoonder deses toe te staen visie van het Register vande graven in St Jacobskerck, omme de onderichtinge daer uyt te haelen, te gebruycken ten dienste en begraeffenisse om zijn Schoonvader zar. den procureur de Rooiere /. waarop ik verblijve

UE. bereydtwillige dienaer

(wg.) DOUBLET.

Haege den lesten Jan. 1656."

BOEKBESPREKING.

Levend verleden door F. E. Farwerck. [Amsterdam, Stichting „der Vaderen Erfdeel," z.j.].

De Bibliotheek ontving een exemplaar van dit boek ter recensie.

In zijn „Voorwoord" noemt de Schrijver als doel van zijn werk een 'bijdrage te leveren om meer belangstelling te wekken voor de zinnebeeldige uitingen, die duizenden jaren de vertolkers zijn geweest van gedachten en gevoelens, die bij onze voorouders leefden en waarvan de vormgeving in volkomen harmonie was met de geaardheid van ons volk.

Hij brengt ter staving van zijn denkbeelden tal van allereigenaardigste afbeeldingen en wil ons daarmede aantoonen, dat deze kunstvormen hun oorsprong vinden in oud-Germaansche voorbeelden, ontleend aan zonnecultus en de natuur.

Verwijzende naar zijn bronnen vestigt hij o.a. onze aandacht op Zweedsche rotsteekeningen, waarin het zinnebeeld van de zon is afgebeeld.

Vergelijken wij zijn werk eens met een werkje van Emil

Buschor: Griechische Vasenmaíerei, dan vinden we echter ook daar reeds in den steentijd in Thessalië dezelfde figuren (zie aldaar atb. 1). Ik acht dit geen wonder: de hemelschamen hebben natuurlijk ten allen tijde en overal op den mensch een geweldigen indruk gemaakt en de ontwikkeling van kunstvormen zal — hoewel uiteindelijk verschillend — in oorsprong van dezelfde basis zijn uitgegaan.

Ik zou dit overigens verdienstelijke werk dan ook veel meer waardeeren, wanneer ik er een algemeen kunsthistorische lijn in aantrof en niet in hoofdzaak een bewust of onbewust streven naar een huidig veel verbreid begrip, dat het z.g. Nordische ras, in wezen het nu levende zich „Volks-" d.w.z. Duitsch voelende deel van de menschheid het uitverkoren ras zou zijn, waaraan de geheele wereld haar kunstvormen indirect te danken zou hebben (behoudens de figuren, die hun vorm aan de maan ontleenen en die de Schrijver en zijn bronnen wel aan andere rassen willen overlaten).

Ik wil de aandacht van de lezers nog eens vestigen op de merkwaardige overeenkomst in figuur van de versieringen op blz. 76, afb. 50 (vergelijk Levend verleden, fig. 46) en blz. 59, afb. 40 (vergelijk Levend verleden, fig. 70) in het door mij aangehaalde boekwerk.

Maar als geheel is het toch een uitgave, waarvan men met genoegen kennis neemt.

J. P. DE MAN.

Die Geschichte der äítesten evangeíisch-íutherischen Gemeinde in Kapstadt. Ein Beitrag zur Geschichte des Deutschtums in Südafrika door J. Hoge. München, Verlag E. Reinhardt, 1939.

De Bibliotheek van het Genootschap ontving dit werk van den Uitgever als recensie-exemplaar.

In negentien hoofdstukken geeft de Schrijver een *zeer* íczenswaardig beeld van de wording en de verdere geschiedenis van de Luthersche kerk in Kaapstad. Hij begint met een historisch overzicht over de kerkelijke verhoudingen in de Kaapkolonie van ± 1652 af, toen de O.I.C. aldaar een nederzetting vormde, gesteld onder het beheer van den Raad van Indië, maar als regel rechtstreeks onder het bestuur van de Kamer van Zeventien, en schetst vervolgens de verhouding tusschen Gereformeerden en Lutheranen. Tot 1712 moesten deze laatste hun kinderen in de Gereformeerde kerk íaten doopen en zelfs werd eerst in dit jaar den Lutherschen vaders toegestaan *zelf* hun kinderen ten doop te verheffen. Eerst in 1743 werd een eigen Luthersche gemeente toegestaan, terwijl op 21 Aug. 1746 de eerste openbare godsdienstoefening van de nieuwe gemeente plaats had.

De Schrijver licht ons verder op duidelijke wijze in omtrent de latere geschiedenis dezer gemeente, omtrent haar moeilijkheden enz.

In de bijlagen vindt de belangstellende o.a. een overdruk van het request van 1742, alsmede de stichtingsoorkonde van de St. Martinigemeente van 7 Dec. 1847, terwijl een bronnenopgave het werk sluit.

Aardig geïllustreerd en voorzien van eenige naamlijsten is kennisneming van dit werk zeker aan te bevelen.

Voor het gegevene is de prijs, RM. 4,80, zeker billijk te noemen.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

Nederlandsch archief voor genealogie en heraldiek, jrg. II, afl. 4.

C. Pama, Streekwapens (I). — Nederíandsche nakomelingschap van *Martin Luther*. — J. C. Hoynck van Papendrecht, „Geboortens-boek" (11, vervolg); bevat o.a. aanteekeningen *van Dolmanhorst, van Geesdorp, van Lanschot, van Kraken van der Laan*. — Mr. H. F. Heynvaan, Genealogie *Mulder*. — J. C. P. W. A. Steenkamp, Supplement op het Heraldisch vademecum (111). — C. L. van Es van der Have, Grepen uit doop-, trouw- of begraafboeken, welke nog niet naar het Rijksarchief zijn overgebracht: XI. Hendrik Ido Ambacht en Sandeling-Ambacht; bevat gegevens *van den Beks* tot *Boer*, w.v. *veel* gegevens *Besemer*. — A. Bijl Mz., Curieuze notities. -- H. L. K., *Nierstrasz* (Zie Nederland's Patriciaat, jrg. XIV); aanvulling. — Vragen en antwoorden: *van der Does, Benekamp, van Eibergen-Vente*.

De Navorscher, jrg. LXXXVIII, afl. 7/8.

O.a. A. v. d. Hoeven, Geslachtsregister van de nakomelingen van *Michiel Ament* en zijn vrouw *Catharina Margaretha Thieden* (vervolg); behandelt de 7e en 8e generatie. — P. A. de Lange, De beteekenis der door de wapenkunde gebruikte kleuren en hun oorsprong (wordt vervolgd). — Extract uit het R.K. Kerkeboek, bevattende doop, trouw en overlijden der gemeente Limbricht. — W. E. van Dam van Isselt, *Jacob Amelis van Dam*. — M. Goldsmid, Een groot patriot, C. *L. van Beyma*.

De Indische Navorscher, jrg. V, afl. ll.

O.a. Mr. P. C. Bíoys van Tresíong Prins, V. Genealogie *van Rijck* (vervolg en slot); VI. Genealogie *van Motman*. — Serang. (De eerste overíijdensregisters van Bantam 1828-1840) (vervolg). — De familiewapens in het Landsarchief te Batavia (vervolg); beschrijving *van der Piet* t/m *van Riebeeck*, plaat *Pieters* t/m *Salis*. — B. v. T. P., De Friezen op Java LXVI (vervolg). — B. v. T. P., Titels en namen: betreft *Six van Oterleek*. — I. G., De acht kwartieren van *Jeanne Gertrude Ketting Olivier* (tr. Maíang 8-XI-1938 *Theodoor Johan Indewey Gerlings)*. — Vragen en antwoorden: o.a. van *Hoogstraten, Swemmelaar, Willink*.

Jaarboek van de Maatschappij der Nederíandsche letterkunde te Leiden 1938-1939.

Bevat o.a. Levensberichten van *Durk van Blom* (1877-1938), *Andreas Adriaan Ganderheyden* (1859-1935), *O.C. van Hemessen* (1854-1937), *Willem Eduard Keuning* (1887-1939), *Gerard Jan Ligthart* (1859-1916), Dr. *Maurits Sabbe* (1873-1938), *Johan Bernard Schepers* (1865-1937), *Karel Szalay* (1859-1938), *Pieter Visser* (1881-1939), *Jo Zwartendijk (1889-1938)*.

*O*ud-Holland, jrg. LVI, afl. 6.

O.a. A. Bredius, Een en ander over *Adriaen van Ostade*. — J. Knoef, *Jacob van Walscapelle*. — F. Vermeuíen, Enkele aanteekeningen betreffende het probleem *Vingboons*. — A. Bredius, Archiefsprokkelingen; bevat gegevens over *Joris Robbertsz Juyl* en *Daniel Jacobsz*.

Taxandria, jrg. XLVI, afl. 12.

B. v. S., Oorkonden betreffende. Zuijdewijn (voortzetting). — Mr. H. L. Hommes, Aanvullingen op de genealogie

Gualtheri. — Mr. J. W. M. van Heyst, *Van Heyst* (Mechelen en Waalwijk) en de alliantie's *de Raet* en *Moliaert.* — C. Rijken, *Adam Rouaan,* schoolmeester-te Bladel. — F. A. van Bussel, Scheiding van ambachten; acte voor schepenen van 't Hertogenbosch ao. 1481, waarin de namen *Brock, Voet, Vos, Herinck, Houbraken* voorkomen. — Errata: o.a. *Roefs. Portmans.*

Mitteilungen der Niederländischen Ahnengemeinschaft, jrg. 1, afl. 4.

O.a. B. Thümmel, Flämische Siedler in Mitteldeutschland. — Dr. Fr. Götz, Nachkommen Niederländischer Zuwanderer in Leipzig.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Van Berckenrode..
(LVIII, 11 e.v.).

Naar aanleiding van de interessante bijdrage over het geslacht *van Berckenrode* heb ik een in mijn bezit zijnden kwartierstaat met 32 (in kleuren) geteekende wapens van *Adriaen van Adrichem van Dorp,* vervaardigd in het begin van de 18e eeuw, geraadpleegd.

Hieruit teekende ik, mede in verband met den inhoud van noot 18, het volgende aan:

Willem van Egmond van der Nieuburg, Schout te Alkmaar ab. 1547 × *Clementia van Zel;* waaruit *Adriaen van Egmond van der Nieuburg,* Burgemeester te Haerlem ob. 27 Meij 1566 × *Catharina van Berkenrode* ob. 1591, dochter van *Willem van Berkenrode,* Burgemeester te Haerlem ob. te Romen 30 Sept. 1540 en van *Anna Ramp* ob. 1557.

De dochter *Anna,* genoemd in kolom 17 onder VIIIbis, 4 d., staat vermeld als *Anna van Egmond van der Nieuburg gesegt van Berkenrode* ob. **20** Junij 1607 en gehuwd met *Pieter van Adrichem van Dorp* ob. 9 Meij 1645, zoon van *Adriaen van Adrichem gesegt Groeneven* ob. 7 Meij 1573 en van *Jolina Ramp* ob. 2 Dec. 1586.

Adriaen was een zoon van *Aelbrecht van Adrichem,* Scheepen te Haerlem ob. 1555 24 April en van *Elisabeth van Dorp* ob. 1537.

Als ouders van *Jolina Ramp* vind ik: *Egbert Ramp,* Burgemeester te Haerlem en *Hasa van Berkenrode,* hetgeen overeenkomt met het artikel van Dr. G. H. Kurtz.

Eenige namen, gespeld als door mij genoemd, vind ik ook terug in de archieven van het „H. Kersmis gilde", van welk gilde ik als rentmeester-secretaris diverse bescheiden onder mijne hoede heb.

H. F. Heerkens Thijssen.

De Tilburgsche fabrikantenfamilie van den Bergh.
(LVIII, 32-37).

Aanvullingen.

VI. h. (kol. 35). *Henrietta Christina Charlotta van den Bergh,* overl. Zaltbommel 6 Sept. 1933. *Philip Christiaan van der Pant,* geb. Ammerzoden 17 April 1847, candidaat-notaris, brander-distillateur te Schiedam, overl. Tilburg 14 Januari 1916 (zoon van Mr. Philip Christiaan van der Pant, notaris, lid Prov. Staten en Heemraad Bommelerwaard, en van Elisabeth Hester van Dieden).

VIII. (kol. 35). *Maria Adriana van Geytenbeek* (dochter van Matthijs Godert van Geytenbeek, notaris, en van Maria Arsina van Rijswijk).

VIII. b. (kol. 35). *L. E. van den Bergh,* tr. 2e een zuster zijner eerste echtgenoote.

VIII. a. (kol. 36). Trouwt Utrecht 28 Dec. 1934 *Ph. F. A. M.* Taminiau.

's-Gravenhage. M. C. Sigal.

Geslacht de Flines.

In den 46en jaargang van dit tijdschrift (1928), kol. 367, publiceerde de heer W. Wijnaendts van Resandt een artikeltje over zijn vondst in het archief van de Abdij van Sint Bavo te Gent, betreffende de afkomst van de familie *de Flines.* Hij ontdekte toen namelijk, dat de vader van *Philippe de Flines,* tot wien hij bij zijn vroeger onderzoek de afstamming had opgevoerd en die omstreeks 1560 te Watrelos gewoond moest hebben, *Martin* heette en niet *Remi,* zooals de oude genealogie (van 1828) het had voorgesteld. De heer Wijnaendts van Resandt had zijn onderzoek echter niet kunnen voortzetten bij gebrek aan tijd. In 1938 heb ik de gelegenheid gehad eenige dagen onder deskundige leiding het voormelde archief te onderzoeken. Omtrent den bewusten *Philippe de Flines* werden vele gegevens door mij verzameld. Omtrent *Martin de Flines* vond ik alleen, dat hij in 1518 een stuk grond te Watrelos in pacht had, terwijl in 1524 gesproken wordt van zijn weduwe, zoodat hij toen reeds overleden was. Omtrent *Philippe de Flines* werd gevonden, dat hij in 1563 55 jaar oud was en hij dus geboren moet zijn in 1507 of 1508. Hij was niet gehuwd met *Jenne del Plancke* uit Lille, zooals tot dusver werd verondersteld, maar met *Jacquemyne Desroeulx,* dochter van *Johan* of *Jan* en *Jehenne Hespiel. Philippe de Flines* overlijdt omstreeks 1569 en zijn vrouw in 1578 of 1579.

Omtrent *Martin de Flines* werd verder niets gevonden, ook niet de naam van zijn vader. Het onderzoek heeft omtrent de afstamming dus geen verder licht kunnen verspreiden.

J. J. de Flines.

Van Gerwen.
(LVII, 503-508, 569: LVIII, 44).

Het wapen *van Gerwen,* als beschreven in LVII, 503, komt voor in een, in mijn bezit zijnd wapenboek van de familie *van Kessel* (zie over dit zeer fraai, met talrijke wapens verlucht manuscript Taxandria, jg. 1910, p. 53 e.v.).

Hieraan ontleen ik de volgende gegevens, wier juistheid ik niet kan nagaan:

Thierry de Kessel Esc. 11 tient sa demeure sur son bien de Someren dans le Peelandt. Il avait épousé Dam^le^ *Beatrix van* Gerwen ± 1493-1524.

Mess^re^ *Gilbert de Kessel* espousa Dame *Jaqueline van Gerwen.* 11 mourut l'An 1431. —

Jacques de Kessel Esc. espousa l'An 1490 Dam^le^ *Theodore van Gerwen.* —

Thierry de Kessel Esc. espousa Dam^le^ *Hildegunde van Gerwen.* Vivoient ensemble l'An 1560. —

Anthoine de Kessel Esc. espousa 1. Dam^le^ *Marie Bock,* 2. D^elle^ *Lucretia van Gerwen.*

Van de Mortel.

In het werk van wijlen Jhr. Mr. A. F. 0. van Sasse van Ysselt „De voorname huizen en gebouwen van 's-Hertogenbosch" komen verspreid gegevens voor over het blijkbaar aanvankelijk Bossche geslacht *van Gerwen.*

Uit genoemd werk teekende ik aan, dat *Paulus van Gerwen,* een zoon van den onder 11 genoemden *Ambrosius Willemsz. van Gerwen,* op 16 Maart 1607 het huis „de Clockgieterspoort", staande in de Aard Berewoutstraat te den Bosch,

kocht, waarin hij een oliemolen dreef. Dit huis werd belend door dat der kinderen van *Henrick Ooms, secretaris* der stad den Bosch, welke laatste wel zal behooren tot de familie van ***Elisabeth Hendriksdr. Ooms,*** de echtgenoote van den onder 1 genoemden ***Willem*** *Willemsz. van Gerwen.*

Genoemde ***Ambrosizzs*** *Willemsz.* ***van Gerwen*** (II) ***kocht 15*** Juni ***1555*** een huis naast het huis „de Kroon", dat op 5 Mei 1606 weer verkocht werd door zijn zoon ***Mathijs van Gerwen*** (III), die toen te Ravenstein woonde.

De onder VII. ***4.*** genoemde *Dina Cornelia* ***van Gerwen,*** echtgenoote van ***Jean Lozzis*** *Jannette,* woonde in de zeventiger jaren van de 18e eeuw in den Bosch. Zij kocht ***27*** April 1173 het huis „de Berenbijt" aldaar en in 1777 de erfsecretarie van Rosmalen.

Meerdere gegevens over ***Jan Willem*** *Daniel* ***de*** *Jongh,* den echtgenoot van haar zuster ***Clasina*** *Gijsberta* ***van*** *Gerwen,* vindt men in Ned. Patriciaat X blz. 161/'62. Uit zijn eerste huwelijk met ***Maria Johanna (van) Velsen*** stamt de familie ***Munniks de*** *Jongh.*

DEL CAMPO HARTMAN.

Van der Nat.

(LVII, 532 e.v.).

De verschijning van mijn bovengenoemd artikel veroorzaakte heel wat brietwisseling. O.a. bleek mij daaruit, dat Sommelsdijk rond 1600 wel degelijk tot Zeeland werd gerekend.

Intusschen ontving ik ook de uitkomst van een onderzoek, dat ons medelid, de Heer F. Koller, voor mij in België instelde, nu tal van verzamelingen d.t.l. weer toegankelijk zijn. Tevergeefs had ik gehoopt op nader nieuws over de familie *Nau l'Hermitage* en ook verder bleek de oogst van aanvullingen maar mager.

Ik stip slechts aan, dat de in 1697 jong gesneuvelde majoor ***K. L.*** gr. *v.* cf. N. diende in het regt. van den graaf v. Limburg Stirum, dat zijne tante ***M. h. van de Velde*** terdege uit Saumur afkomstig was en behalve de 3 volwassen geworden kinderen, 2 jong gestorven zoons en 2 dochters idem had en tenslotte, dat de abdis van Nazareth 3 Dec. 1689 geboren was. Ons medelid, Mr. F. Daniëls, vestigde mijne aandacht op eene notarieele acte, door Dr. Sterck voor ruim een kwart eeuw in het Amsterd. jaarboek verschenen en waarin *J.* ***L. van der Nat*** eene vreemde rol speelt tegenover ***M.*** *H.* ***van de Velde,*** jaren voor hun huwelijk.

Een onzer leden vroeg opheldering omtrent het geval door wijlen den Heer Eschauzier vermeld op blz. 5 13 van de Geneal. Heral. Bladen jg. 1909. Inderdaad is dit verhaal door de onbekendheid van den Heer E. met de plaatselijke gesteldheid, verminkt en onbegrijpelijk. Het gastmaal werd gegeven door Jr. ***Jacob Oem van*** *Wijngaerden,* heer van Benthuizen, Zoetermeer en Zegwaard, benevens Wijngaarden en Ruybroek door zijn echtgenoote en nicht, ***Anna van den*** *Rhijne* en wel in zijn gewoon verblijf, het slot ter Lips. Het lag N.O. van het laantje, dat nog Wijngaerdenlaantje heet en de verbinding vormt tusschen het dorp Voorschoten en het station. ***Johan van Wassenaer-Duvenvoirde,*** heer van Voorschoten, had toen de beleefdheid, aan tafel te verklaren, dat hij slechts drie vijanden had: N. B. zijn gastheer, *Dirc* ***van der Nat*** en diens buurman *Cornelis* ***van der Hooch.*** Hierbij dient opgemerkt, dat „viant" in die dagen heel wat ergers beduidde, dan de beteekenis, die wij aan dat woord toekennen. De viant bij uitstek, was de duivel, zooals het verwante Engelsche „fiend" nog heden aanduidt.

BIJLEVELD.

Het wapen Roelants,

Zoowel Rietstap als het Gulden Boek van Schiedam beschrijven dit wapen als: in blauw 3 gouden korenaren, geplant en een wereldbol als helmteeken. In een beschrijving las ik ergens, dat dit een toespeling zou kunnen zijn op „roggeland". Nu bezit ik een alliantiestempel mijner overgrootouders van Walchren × Roelants, gehuwd 1790 en het viel mij op, dat de figuren niets op korenaren gelijken. Zij worden in drietal vrijwel altijd als volgt voorgesteld: de middelste rechtop, de beide andere naar buiten omgebogen en steeds is door een ovalen kop de korenaar aangegeven. Het stempel vertoont 3 ***evenwijdige*** takken met spitse blaadjes tot bovenaan bezet. Het opstel van Dr. A. J. van de Ven in Gelre XXXIX over Ds. Johannes Ceporinus brengt m.i. de oplossing. *Cornelia* ***Ceporinus*** overleed te Drie1 8 April 1720 als wede van haar tweeden man ***Philips Roelants,*** die blijkens zijn voornaam en wapen tot het bewuste 'geslacht behoorde. Haar grafzerk vertoont hetzelfde wapen als dat op den avondmaalschotel, bij het art. afgebeeld. Het wapen ***Roelants*** in de rechterheflt vertoont 3 ***evenwijdige*** geplante takken met dorenachtige bladeren en boven den middelsten een aardbol. Waar haar man vóór 25 Oct. 1692 stierf, zullen wij dit wapen op ± 1675 kunnen stellen. Wij hebben hier dus een wapen, zooals ons medelid Muschart er in dit tijdschrift enkele beschreef, waarhij een figuur uit het schild als 'tware „op drift" geraakt om ten slotte als helmteeken te belanden. Dat de zoogenaamde „korenhalmen" op niemand dien indruk maken, blijkt uit de omschrijving in de Wapenheraut „3 palmtakken naast elkaar" of uit de omschrijving der monumenten: „een heg van 3 takken", aangehaald in bovengenoemd opstel blz. 160. Tenzij een authentieke afbeelding van vóór 1675 duidelijke korenaren aangeeft, is het wapen volgens mij een zuiver rebuswapen en vertoont het 3 roeën (roe) en den aardbol (land). Oudtijds werd de roe vaak voorgesteld door een dorenachtigen tak, zooals ook de baljuw bij terechtstellingen een dergelijken dorentak in de hand moest dragen.

P. M. VAN WALCHREN.

Van Vlissingen. Emden.

(LVII, 473/4).

Als aanvulling kan nog dienen, dat 9 Maart 1756 ***Sybrant van Vlissingen, van*** Leeuwarden, boekebinder, poorter te Amsterdam is geworden, als getrouwd hebbende ***Clara*** *Kruijselaar,* dochter van Anthony Kruijselaar, in leven deurwaarder in de Catholyke Kerk, en poorter. Zoo blijkt dat 8 November 1729 Antony Kruijselaar, van Munster, deurwaarder in de Catholyke Kerk, poorter v. Amsterdam wordt als getr. hebb. Catharina Benard, dogter van Jacobus Benard, in sijn leven schoelapper en poorter.

Sybrand Klaas van Vlissingen 'overleed te Amsterdam, oud 68 jaar en werd 29 Augustus 1798 in de Westerkerk begraven. Hij liet geen kinderen na,want zijne nalatenschap werd aangegeven in de collaterale successie van 1798, fol. 448. Zijn nalatenschap bedroeg de helft van ƒ 5420.—, waaronder een huis in de Anjelierstraat, tusschen de tweede en de derde dwarsstraat, No. 141, met een huur van ƒ 200.—; de rest obligatiën. Zijn weduwe deed 13 December 1798 den eed en betaalde de successie 20 Februari 1799. Zij — ***Sophia*** *Eggena* — hertrouwde spoedig, want zij ondertrouwde 23 November 1798 met ***Hendrik Maalenstijn,*** geboortig van Amsterdam, Luthersch, en weduwnaar van ***Elisabeth Ziegenbogen.*** Zij heet dan geboortigvan Wender in Oostfriesland. Zij overleed te Amsterdam en werd 18 Januari 1810 in de Westerkerk

begraven. ***Hendrik Maalenstijn*** was reeds 25 Maart 1800 overleden. Zijn kinderen ***Maalenstijn*** hebben alles geërfd krachtens donatie van hun stiefmoeder.

Johannes van Vlissingen, ged. Amsterdam 3 Jan. 1753, is inderdaad dezelfde Johannes, die aan het einde van het artikel genoemd is. Hij ging 1766 per 's Lands Welvaren voor de Kamer Amsterdam naar O.-Indië. Overleed aan boord van het schip Ridderkerk 9 Juli 1784, dus kort na zijn benoeming tot scriba van Japan. Erfgenaam was zijn Vader Sybrandus Klaas van Vlissingen te Amsterdam.

Reynier ***van Vlissingen*** kwam per Bessenhoven in 1752 als soldaat van Amsterdam in O.-Indië. Hij was in 1769 Capitein der Stadspennisten en was tegenwoordig in 1781 bij de overgave van Coromandel aan de Engelschen.

H. WALLER.

Van Ypelaer.
(LVII, 544-550).

Van de gegevens over de kinderen van heer ***Sebastiaen van Ypelaer*** en vrouwe ***Emerentia Sandelyn (Sandelingh),*** medegedeeld in de kolommen 549 en 550 bij generatie V, moge het volgende nou tot bevestiging en aanvulling strekken:

1. *Justina* komt voor als ***susceptrix*** in den Haag 4-12-1696.
2. ***Aleidis*** treedt insgelijks als doophefster op in den Haag 30-4-1699.
3. ***Johan Arnold*** zal wel de ***Joannes van Zpelaer*** zijn, die 2-11-1695, 30-4-1699 en 9-11-1700 in den Haag als doopgetuige staat vermeld.
5. ***Cornelis,*** volgt VIbis.
7. ***Thomas Walraven,*** getuige in den Haag in 1696.

Aan dit gezin zullen wel ten naaste verwant zijn:

a. ***Henricus Zpelaer, susceptor*** in den Haag in 1698;
b. *Jacoba* ***van Ipelaer, matrina*** aldaar 9-11-1700 en wellicht identiek aan ***Jacoba Ypelaer,*** † 's-Gravenhage (aangifte 7)-8-1715.

VIbis. ***Cornelis van Ypelaer,*** j.m. van Breda, woonde in 1687 in den Haag, † aannemelijk [1]) ald. (aangifte 4-11)-1726, ondertr. 's-Gravenhage 16-11-1687 ***Elisabeth Tiel*** (anders meestal ***Van T(h)iel*** geschreven), j.d. van ald., woonde in 1687 in den Haag: zij was nog in leven 1-7-1712, toen een verzoek van de echtelieden aan den Hogen Rade werd gerescribeerd, en is aannemelijk identiek aan ***Elisabeth van Tiel,*** wier overlijden 17-2-1734 te 's-Gravenhage werd aangegeven.

Uit dit huwelijk bewijsbaar drie zoons en drie dochters:

1. ***Sebastianus,*** volgt VII.
2. *Jo(ann)es* ***van Zpelaer,*** ged. 's-Gravenhage (Statie aan de Oude Molstraat) 2-11-1695 (s: *Joës van Ipelaer* et ***Maria*** uxor ***Florentii Bam)*** en mogelijk identiek aan *Johan* ***Ypelaar,*** † ald. (aangifte 23)-6-1696.
3. ***Emmerentiana Zpelaer,*** ged. als voren 4-12-1696 (s: ***Thomas van Zpelaer*** et *Justina* ***van Zpelaer),*** † 's-Gravenhage (aangifte 1-6, ingeschreven ten name *IJpelaar)* Mei/Juni 1697.
4. ***Henricus,*** volgt VIIbis.
5. ***Emmerentiana Zpelaer, ged.*** 's-Gravenhage (Statie aan de Oude Molstraat) 30-4-1699 ***(s:*** *Joës* ***Zpelaer*** et ***Aleidis Zpelaer).***
6. ***Elisabeth van*** Zpelaer, ged. 's-Gravenhage (Statie aan de Oude Molstraat) 9-11-1700 (patrinis *Joanne* et ***Jacoba van Zpelaer). Elisabeth van den Ypelaer,*** J.D. geb. alhier, ondertr. 's-Gravenhage 29-7-1725 ***Sebastiaen Deirtel*** J.M. geb. in Beyeren, Hoboïst onder de Blauwe Gʳˢ inde compagnie van de Heer Luytenand Collonel ***Palm 1725;*** zij huwden (ingeschreven ten name *Diertel)* in de Oude kerk te Scheveningen 12-8-1725.

VII. ***Sebastianus Zpelaer,*** ged. 's-Gravenhage (Kerk aan de Oude Molstraat) 2-1-1690 (s[usceptores] : ***Gerardus van Eeckhout*** et ***Margareta van der Cloot).*** Van *Bastiaan* ***van Ypelaar*** werd een verzoek om cessie 11-7-1718 aan den Hoogen Raade gerescribeert; hij ondertrouwde, als j.m. van hier, 's-Gravenhage 10 en tr. ald. (Hoogd. kerk) 28-11-1720 ***Hendrina Vrijenhout,*** j.d. van Rotterdam, beide wonende in den Haag in 1720. Hij kocht op 25-5-1731 een huys en erff aan de Bezemstraat W. aldaar voor *f* 4250.—.

VIIbis. ***Henricus Zpelaer,*** ged. 's-Gravenhage (Kerk aan de Oude Molstraat)12-2-1698 (s: ***Henricus Zpelaer).*** ondertr. (als ***Hendrik van IJpelaar)*** ald. 20-5-1725 Jo*hanna* ***Havickhorst,*** j.d., beiden geb. en won. in den Haag: zij huwden te Scheveningen (Oude kerk) 3-6-1725.

Een dochter van ***Henricus*** en ***Isabella Rijnierse*** was:

Maria Elisabeth van Zpelaer, ged. 's-Gravenhage (Kerk aan de Oude Molstraat) 24-8-1722 (susc. ***Catharina Pijl).***

De naam komt in den Haag met ***Jan van Ypelaer*** reeds in 1588 voor (Residentieboek 375, fol. 143, 144v, 146 en 156v). In de zeventiende eeuw deed o.a. ***Frans Pietersz. van Ypelaer*** er in de Sint-Jacobskerk kinderen ten doop houden ***(Pieter*** 13-2-1646; ***Alida 29-10-1656)*** ; ***Catharina Fransen van*** *Epelaer* werd er moeder van ***Angenieta*** en ***Frans van*** *Groothuysen* (1688 en 1691). In de achttiende eeuw blijkt de naam langzamerhand *IJpelaar* te zijn geworden (dus zonder voorzetsel, evenals b.v. de naam ***Onderwater,*** aanvankelijk ***Van Onderwater): Martinus*** werd er 21-1-1744 als zoon van ***Adrianus Zpelaer*** en ***Mechtildis Cremers*** in de Kerk aan de Oude Molstraat gedoopt (susc. *Joannes Florus* & ***Maria Zpelaer)*** .

E. J. KOPPESCHAAR.

Hieronder volgen eenige aanvullingen:

Aleid van Wyck, wede J. van *IJpelaer,* † Leiden, begr. Hoogl. kerk 23 Dec. 1645.

Sebastiaan van IJpelaer trouwde voor de Leidsche magistraat 9, kerkelijk 10 Sept. 1645 met ***Emerentia Sandelyn,*** geb. Leiden 1625, † Boxmeer 11 Dec. 1694. In 1646 kochten zij het huis 1 Jpelaer, bouwden het op en woonden er: na 1666 tot groote schulden maken vervallen, werd hij onder curateele van zijnen zwager ***Jan van*** *Gilse* gesteld en 16 Juni 1670 werd de IJpelaer verkocht aan ***Thomas*** *Walraven* ***van Arckel van*** *Amelroy,* ***Wordragen en*** *Well.* Hij † Heusden 14 Dec. 1678.

Zijne zuster ***Hillegond*** komt als doopgetuige te Heusden voor: 1663, 1664, 1672, 1673, 1674 en 1675.

Van de kinderen van *Sebastiaan* was: ***Cornelis*** doopget. te

1) Ten name *Ypelaar;* de inschrijving *Cornelis van Ypelaar* in 1720 heeft betrekking op een stadgenoot: *Cornelis Ypelaar (Ipelaar* 15-11-1717), jongman van Engelant, woonde in 1717 in den Haag, kocht met zijn vrouw een huys, erff en agterhuys aan het Speuy W. over de Leytsche schuijten 16-2-1720, † ald. (impost betaald 20-3-1720), otr. den Haag 24-1 en tr. ald. (Hoogd. kerk) 11-2-1717 *Johanna van Woestenhoven,* † vóór 17-10-1729, wed. van *Adriaen Philipsz van Leeuwen* (tr. den Haag Hoogd. k,. 24-4-1689); zij tr. ten derde te Scheveningen (Oude kerk) 1-11-1722 *Hendrik* de *Greeff,* weduwnaar met drie kinderen. In de schutterslijst Oa 338. b. 75, van den Haag staat den 17. Junii 1716 (Oranje blanje bleú vaandel, Óffr ***Overvelt)*** — ***Cornelis*** *IJpelaar.* ***Een*** request van *Cornelis Ignatius Ypelaar,* ***om*** ontslag uit de schutterij aldaar. werd toegestaan 27-1'1717.

Heusden 1673, *Maria* 1674 en ***Justina 1678;*** deze † Boxmeer 30 Jan. 1735.

Dan was er nog eene dochter ***Jacoba*** *Wilhelmina,* novice in het begijnhof te Turnhout, toen zij *16 Nov. 1673* testeerde voor nots. J. Beeris te Breda (aant. Kol. J. P. de Man).

Ten slotte *Thomas Walraven,* genaamd naar bovengenoemden, laatsten Baron *van Arckel,* die geene kinderen, doch tal van peetekinderen had, denk b.v. aan *Thomas W. v. Wassenaer-Alkemade.* Ik vermoed, dat de van IJpelaer's vanuit Heusden in de huiskapel van Amelroy hunne godsdienstigheden verrichtten. Hij ondertr. Didam 8 April 1699 met ***A. B.*** *von Heysgen* tot Hees, aldaar, Zij erfde deze havezathe en was dochter van *Johan Florus von H.* en *Mechteld Geertruid von Heysgen.* Bij zijn trouwen woonde hij in Boxmeer en zijn vader wordt vermeld als heer van IJpelaer en Daesdonck (sic). Hij was al even slecht financier, als zijn vader, verloor 8 Juni 1723 Hees door verwin en leefde nog in 1733 met ziine vrouw te Crudenburgh in Clevesland (aant. Jhr. H. H. Röell).

Een onderzoek in de Gorinchemsche magistraatshuwelijken leerde mij, dat Jr. ***Jan Arnold*** *van Ypelaer,* luit. in de comp. van kap. (Willem) Ingleby onder het regt. van den graaf van Hornes, tusschen Dec. 1679 en Maart 1681 getrouwd moet zijn. De voltrekking van het huwelijk vond echter daar niet plaats.

Magteld van Oss, † h. Berendrecht 27 Nov. 1737. Te vergeefs heb ik naar haar gezocht en het was voor mij eene aangename verrassing hare oudersnamen te lezen. Ik houd mij bij onze medewerkers ten zeerste aanbevolen voor nadere gegevens over hare geboorte en kwartieren.

Clasina van IJpelaer, tr. Aarlanderveen 26 Oct. 1712 met Jr. *van Splinter* en testeert met hem 31 Maart 1723. Hij moet niet lang daarna overleden ziin, want 25 Maart 1727 testeert zij met haren tweeden man, Jr. ***Lambert*** *von Bam,* te Udem.

Na 1678 hebben de *van IJpelaer's* doorgaans te Boxmeer gewoond tot hun uitsterven, nu ruim eene eeuw geleden. Men bedenke, dat Boxmeer als domein van de souvereine Heeren van Bergh eene vrijplaats was, waar de placcaten der Staten geene uitwerking hadden en de bewoners vrijwaarden voor de gereformeerde inquisitie. Bii het laatste gesprek, dat ik mocht hebben met ons verdienstelijk medelid, Jhr. Mr. Alex. van Sasse van IJsselt, z.g., eenige maanden vóór zijn schielijk verscheiden, sprak ik nog over de *van IJpelaer's* in Boxmeer: toen hoorde ik, dat er in zijne jeugd nog steeds werd gesproken van het IJpelaer's huis.

BIJLEVELD.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Coot (van). (LVII, 573). Blijkens Archief Gelderscbe Rekenkamer Inv. no. 4581, bijlagen, was *Reinier van Coot* een zoon van *Gerrit van Coeth Cornelisz,* schout van Ermelo. De gevraagde aansluiting is hiermede gevonden. De naam, oorspronkelijk ook voorkomende als *Van Koet,* komt later geregeld voor als *Van Cooth.*

Velp (ti.). W. DE VRIES.

Cortenbach. (XL, 280-281). Van ons geacht medelid den Heer W. A. van Rijn ontving ik antwoord op mijn voor 17 jaar geplaatste vraag. *Jan Hendrik Cortenbach* is gedoopt te Nijmegen 4 Jan. 1725, getuigen *Peter* en *Johanna Alberts.* Mij was bekend, dat hij vóór 1748 te Delfshaven woonde: in 1748 in de Houtstraat te 's-Gravenhage en van 1751 tot na 1769 te Delft, Verwersdijk. Overl. .....?, tr. Delft Mei 1757 *Jacomina Walsern,* ged. 's-Gravenhage (Groote Kerk) 30 November 1718, begr. Delft 27 December 1768, dr. van *Gotfriedt* en *Apollonia van Harmelen.*

Kinderen:

1e. *Johanna Geertruy Corfenbach,* ged. Delft 26 Febr. 1758, get. *Cornelis van Sterrenburg* en ***Margrieta Bul,*** begr. Voorburg 4 Maart 1800, tr. 1781 *Johannes Helbers.*

2e. *Apollonia Bartha Cortenbach,* ged. Delft 25 Sept. 1760, overl. 's-Gravenhage 5 Juni 1821, tr. .....? *Jan Hendrik Steenhuis,* geb. .....?, overl. .....?.

Jan *Hendrik Corfenbach* was de zoon van *Baltus,* die te Niirnegen tr. 11 Juni 1724 *Geerfruy Bul.* Zij is geb. in ***1696,*** a. begr. 's-Gravenhage 21 Aug. 1750, waarschijnlijk dr. van ***Johannes,*** die te Nijmegen 16 Juni 1696 o.tr. *Johanna Alberts.* De doop van *Geerfruy Bul* werd nog niet gevonden, evenmin de doop en herkomt van ***Baltus*** *Corfenbach;* in de lidmatenregisters der Herv. Gemeente komt zijn attestatie niet voor.

Hroek van Holland. *G. C.* HELBERS.

Heermale (van). (LVII, 574/575; LVIII, 45). De navolgende gegevens zijn ontleend aan de verzameling ***van*** *Rijckhuyzen, de Tresoriersrekeningen* en ***Registers Groote*** *bewijzen der Weeskamer,* alle op het Gemeentearchief te *Leiden,* alsmede aan enkele *Leenregisters van Holland* (Rijksarchief 's-Gravenhage).

Zij zijn n.m.m. zeker nog aan te vullen op het archief te Leiden uit de verschillende Tresoriersrekeningen en uit de Kenningboeken.

I. *Floris* ***Heermale,*** dood vóór 28-5-1447, tr. *Meynsge* (Clementia). Zij bewijst op 28-5-1447, geassisteerd door haar *meerderjarigen* zoon ***Dirck,*** haar twee kinderen *Jacob* en *Floris.* (Groot Bewijsboek A, Rijckhuyzen Dl. V, pag. 118).

II. ***Dirck Florisz.*** *Heermale,* geb. vóór 1422, overl. ?

Vermoedelijk de vader van:

III. *Floris Dirksz.* ***Heermale,*** dood vóór 27-10-1490 (vermeld o.a. bij v. Rijckhuyzen, Dl. V, pag. 71v., a° 1465 en 1481) ; tr. *Aleyd* (wellicht een zuster van ***Isaäc Aelwijnsz).*** Zij bewijst 27-10-1490 haar kinderen aan vaderlijk goed in presentie van ***Isaac Aelwijnsz,*** oom der kinderen, en *Floris Schouten* als „naeste magen".

Kinderen:

1. *Dick,* volgt IV.
2. ***Maritgen,*** *27-10-1490* onmondig.

IV. ***Dirck Florisz.*** *Heermale,* geb. Leiden na 1465, overl. aldaar na 10-5-1541, schepen van Leiden o.a. 1499, 1517, '29, '32, tresorier id. 1524/'25, tr. le ***Ermgart Claes*** *Aelwijnsz. dochter,* overl. Leiden 3-6-1515 (Tresoriersrekening Leiden a° 1515, fol. 104 v.); 2e vóór 1523 ***Joestgen Hendrick Florisz.*** *dochter* (Tresoriersrekening Leiden 1523, fol. 25).

Joestgen (Josina) had een zuster *Vincentia,* die van haar vader een Hollandsch leengoed, 2 morgen onder ter Wadding, had geërfd. Na Vincentia's dood kwam dit leen aan den hierna volgenden zoon van ***Joestgen*** n.m. ***Hendrick.***

Uit het 1e huwelijk:

1. *Cornelia,* geb. 1513 (Tresoriersrekening Leiden, a° 1514, fol. 134).

Uit het 2e huwelijk:

2. *Ermgart* (Emerentia), geb. ± 1524 (Thesoriersrekening Leiden, a° 1539, fol. 20), overl. den Haag a° 1595, tr. Mr. ***Jacob de Jonge,*** heer van Valkenvoort, raad en rentmeester van den Huize van Wassenaar, geb. ***1523,*** † a° 1605, zn. van Mr. *Jacob* en *Clemeynse Pijnss.*

3. *Beatrix.* geb. ± 1526 (Tresoriersrekening Leiden,

a° 1539, fol. 20), overl. begin September 1551, tr. Heer *Arnoult Sasbout,* ridder, heer van half Snaland, kanselier van Gelre, enz., overl. den Haag a° 1583, zn. van Mr. *Joost* en ***Catharina van der Meer Pietersdr.***

4. *Hendrick* ***Heermale,*** noemt zich later ook ***„Joncker Henrick van Heermale",*** geb. 1527, overl. na 1589, tr. ***Elisabeth van Drenckwaert*** (zie Balen). Zij sterft zonder kinderen na Nov. 1572. vóór 20-6-1573.

   Hendrick ***Heermale,*** in de reeds genoemde Tresoriersrekening van 1539 vermeld als in 1538 11 jaar oud, wordt 26-11-1569 als erfgenaam van zijn tante joffrouw ***Vincentia Henricksdr.*** wede, wijlen *Dirck Coebel van der Loo,* beleend met 2 morgen onder ter Waddinge in Voorschoten. (Holl. Leenk. 131. Noord-Holland, fol. 52verso). Hij kreeg octrooi om over zijn leengoed te beschikken 27-1-1570, maakt testament met zijn vrouw op 19-11-1572, terwijl hij als haar erfgenaam beleend werd met een rente op 20-6-1573 (Holl. Leenk. 132. Kennemeralndt, fol. 2verso). Tenslotte compareert hij nog 10-11-1589 als ***oom*** en voogd (feitelijk oud-oom) van ***Maria van Voorst,*** dochter van za. ***Machteld Sasbout*** en van de zusters van deze Machteld in zake de beleening met ½ Spadelant (Holl. Leenk. 139, fol 272).

5. Heer ***Floris Heermale,*** geb. ± 1518 (Tresoriersrekening Leiden 1539, fol. 20), overl. na 21-6-1595. Als proost van Oud-Munster te Utrecht vermeld in een notarieele acte te 's-Gravenhage (Notarieel den Haag 7, fol. 344verso, acte dd. 5 Mei 1626, wanneer hij 21-6-1595 een consent geeft).

J. P. DE MAN.

Heermale (van). (LVII, 574; LVIII, 45). In het Fonds Houwaert, Kon. Bibl. te Brussel, bevinden zich twee genealogieën ***van Heermale;*** nrs. 11, 6505; 11, 6599, folio 4.

Breedene-aan-Zee. FORTUNÉ KOLLER.

Herkenches de Meerwede. In eene vrede 2 Aug. 1334 door Philips, koning van Frankrijk, gemaakt tusschen den Hertog van Brabant en den graaf van Gelder (charterb. v. Mieris 11, blz. 566, kol. 2, regel 4) is sprake van ***„l'avouerie de Herkenches de Meerwede".***

Welke voogdij is hier bedoeld?

Voorburg. VAN RHEINECK LEYSSIUS.

Niekerken (van). Gaarne zou ik nadere gegevens ontvangen omtrent geboorteplaats en voorouders van:

A: ***Cornelis van Niekerken,*** geb. omstr. 1690 in het Stigt van Utregt, getrouwd 19 Aug. 1717 te Niervaart (Noord-Brabant) met ***Geertruy Wessels van Spanje.*** Zijn vader was vermoedelijk ***Anthony Theunis van N.***

B: ***Cornelis van Niekerk,*** stamvader van het gelijknamig geslacht in Zuid-Afrika. Gertr. 1 April 1691 met ***Maria van de Westhuyze.*** (C. C. de Villiers: Oude Kaapsche Familiën, II, pagina 461).

C: ***Johan van Niekerken (Nykerken).*** Hij werd in 1732 en 1735 genoemd als burgemeester van Wijk bij Duurstede. (Alg. Ned. Familieblad van 18 Maart 1884. pag. 4).

Amsterdam. J. H. A. RINGELING.

Ringeling. ***Gerard Ringeling,*** geb. Paramaribo 12 April 1846, overl. Nijmegen 12 Febr. 1933.

Cornelis Ringeling, geb. Paramaribo 18 Febr. 1848, overl. ald. 11 Febr. 1920.

De namen der ouders zijn mij onbekend. Zou iemand mij hieraan kunnen helpen?

Amsterdam. J. H. A. RINGELING.

Schepers. Op 26 October 1678 huwt ***Gertrudis Schepers*** te Schimmert (Limburg) met ***Wilhelmus Weustenraedt.***

Kan iemand geboorteplaats en -datum van ***Gertrudis Schepers*** opgeven, benevens hare herkomst?

Zoo mogelijk ook de herkomst van ***Wilhelmus Weustenraedt.***

Bree,dene-aan-Zee. FORTUNÉ KOLLER.

Schey. In het derde deel van de „Geschiedenis van het Nederlandsche Zeewezen" door Jhr. Mr. J. C. de Jonge (1860) komt op blz. 286 in noot 1 de vermelding voor van het *„Beredeneerd* ***Geslacht-Register der familie*** *Schey",* „met nauwkeurigheid samengesteld door den vader van den Heer W. F. Schey, corrector van het stedelijk Gymnasium te 's-Gravenhage, een afstammeling van den (door den heer de Jonge beschreven) vice-admiraal". Aangezien van dit „Geslacht-Register" geen exemplaar aanwezig is bij het Genootschap, noch in de bibliotheek van het Algemeen Rijksarchief, noch in de Kon. Bibliotheek en het ook niet wordt vermeld in het Repertorium van den heer van Beresteyn, zou ik den belangstellenden lezer willen vragen of deze mij ten behoeve van thans bestaande leden eener familie *Schey* aan een exemplaar van genoemd „Geslacht-Register" kan helpen.

's-Gravenhage. T. J. NAUDIN TEN CATE.

Silleman. (LVII, 528). In mijn bezit is een laat 17e eeuwsch handschrift 'betreffende de Zeeuwsche familie ***Honigh,*** dat rijk geïllustreerd is met kwartierstaten en wapens van aanverwante geslachten. Daaruit blijkt, dat tot de overgrootouders van *Johan Honigh,* Ridder, (zie over hem Elias, de Vroedschap van Amsterdam 1 blz. 416) behooren *Jan van Roubergen,* geb. te Diest, Hoogh balleiou van Diest en den districte van dien, te Mechelen gehuwd met ***Anna Silleman.*** Jan van Roubergen overleed te Diest 25 Juli 1562, elf dagen na de geboorte van zijn jongsten zoon. Over Anna Silleman vermeldt het handschrift dan verder: „En alsoo sij al eenige jaeren bij haer selven vande gereformeerde religi was geweest, en daer over binnen Diest berucht was, soo heeft hij om alle moeijte te mijden geresolveert van Diest te vertrecken, door dien haer andere kinderen die alle vande geestelijckheijdt Wierden op gebrocht, haer veel moeijte sochten aen te doen om dat jongh kindt van haer te nemen, want sij haer moeder hielepen beschuldigen dat sij vande relige was, soo was sij genootsaeckt geweest schetelijck Diest te verlaten met haer jonckst kindt, van alle haer schoone goet niet behoudende als eenige jeweelen en een obligatije van 13 duisent gulden op de stad van Handwerpen daer sij haer neder sette, alsoo sij daer een moeije hadde van haer vaders wegen welcke getrout was met den borgemeester van Antwerpen Heer ***Anthonis van Straelen.*** Sij is binnen Antwerpen gaen woonen 1565 haer soentien met veel becommeringe opbrengende, onder de goede sorge van haer oom den borgemeester van Straelen. Doch Antwerpen is oock niet vrijgegaen van veel troeubelen, soo heeft dese *Anna Silleman* geresolveert liever te soecken de ruste en welstant van haer ziele, als die van haer lichaem en is alsoo met haer sooentien gevlucht na Middelbū in Zeelandt 1574 den 18 october, verlatende alsoo haer vijf andere kinderen, welcke alle luijden van aensien sijn geworden int pausdom, en oock omdat sij tsedert haer mans doot binnen Diest geen support meer en hadde, om vrij haer geloof te connen leven, docht Godt heeft voor haer en haer kindt binnen Middelburgh gesorght. Ende sij is aldaer overleden op

den 4 september 1586 en is begraven inde oude kercke. *Anna Silleman* is geboren binnen Leuven, was dochter van *Jan Silleman* en van *Adriana Filamonfe"*.

Het in den kwartierstaat voorkomende wapen *Silleman* is: in zilver een roode dwarsbalk, van boven vergezeld van een golvenden blauwen dwarsbalk en beneden van een groenen grasgrond, waarop drie boomen; vóór de boomen een springend bruin hert.

Batavia C. DEL CAMPO HARTMAN.

Terbeeck van Coesfelt (Sombagh van Coesfelt; oorspr. Zum Bach genannt Coesfeld). Kan iemand mij mededeelen, op welke wijze onderstaande drie takken van de familie *Terbeeck van Coesfelf* met elkander in verband staan?

Tak A:

1. Joh. *Bapfisf Coesfeld,* kaiserl. Postmeister zu Cöln, huwde *Anna von Tassis.*

II. *Joh. Bapfist zum Bach gen*t*. Coesfelf,* kaiserl. Postmeister zu Cöln, 1674 Senator und Weinmeister daselbst, sterft 1678, huwde 1ste *Josina van Megede;* 2de *Cath. Creupers;* 3de *Anna Maria van Houfum.*

Uit het lste huwelijk o.a.:

III. *Johan Franz zum Bach gen*t*. Coesfeld,* Senator zu Cöln, huwde *Maria.*

Tak B:

1. *Carl zum Bach gen*t*. Coesfeld,* kolonel te Trier, huwde *Margarefha Linden.*

II. Dr. *Lotharius Zumbach van Coesfelf,* geb. Trier 27-8-1661, Hoogleeraar in de wijsbegeerte en wiskunde te Kassel, sterft Kassel 29-7-1727, huwde 23-8-1693 *Theodora Dey* op attestatie van Leiden,

III. Dr. *Conrad Sombagh van Coesfelt,* geb. Leiden Mei 1697, arts te Leiden, stadsgeneesheer 1730, lid en assessor van het collegium chirurgium, sterft 15-4-1780.

Tak C:

1. *Bernard Terbeeck van Coesfelt* (vermoedelijk een zoon van *Hendrick* en *Maria Jan van Sandensdr.* wed. van *Willem van Cleeff,* aan wie in Utrecht 8 Juni 1616 attestatie verleend werd om te trouwen te Culemborg), Notaris te Utrecht, sterft Utrecht 30-11-1674, huwde 1ste Utrecht 1-7-1643 *Maria Michiel Francken van Buyrensdr.,* sterft Utrecht 15-8-1659; huwde 2de Utrecht 18-2-1660 *Aleffa van Groeningen,* sterft Utrecht 3-5-1669.

Uit het lste huwelijk:

II. *Hendrick Terbeeck van Coesfelf,* geb. Utrecht 2-3-1647, sterft Febr. 1727, Notaris te 's-Gravenhage, huwde lste *Margaretha van Segwaert;* 2de *Lamberfina van Lieshouf.*

Uit het lste huwelijk:

111. *Geofroid Terbeeck van Coesfelt,* sterft 1-4-1727, huwde 4-9-1710 *Judith van Geffen,* sterft 23-2-1764.

Uit dit huwelijk:

a. *Johanna Margaretha Terbeeck v. C.,* gehuwd met Dr. *Willem Noorfwijk.* arts te Leiden.

b. *Maria Lamberfina Elisabefh Theresia Terbeeck v. C.,* gehuwd met Dr. *Gerard* Baron *van Swiefen,* den bekenden lijfarts van Keizerin Maria Theresia.

c. Dr. *Hendrik Bernhard Terbeeck v. C.,* med. dr., gehuwd met *Johanna Cornelia Dronrijp.*

Kerkrade (L.). VAN DITZHUYZEN.

Verbrugge. (LVII, 143). Volgens mijne aanteekeningen koopt *Cornelis van der Hoeven,* cruydenier & borger alhier, het huis Korte Hoogstr. 0-zijde (gift R'dam dd. 27-8-1696,

Reg. 55) van de Weduwe van *Joost Verbrugge.* Cornelis v. d. Hoeven tr. 13/29-7-1696 te R'dam met *Katharina Magdalena van Catfenburgh,* wonende in de Lombardstraat, eenige dochter van *Hartelieff van Cattenburgh* en weduwe van *Joost Verbrugge* (zie ook gift R'dam 2-5-1701). Het ligt voor de hand, dat toen Cornelis met de weduwe van Joost Verbrugge getrouwd was, hij haar huis overnam. Wie was evenwel deze *Joost Verbrugge?* Hij kan niet identiek zijn met Joost, vermeld onder II. *Cornelis v. d. Hoeven* wordt 8/14-12-1748, oud 77 jr., begraven in graf 261 Princekerk Oude Pand. Dit graf was afkomstig van zijn weduwe *K. M. van Katfenburg* (zie hun mut. testament dd. 11-3-1732 voor Nots. Wm. van Rijp). Wellicht levert het grafboek opheldering. Kan de Heer Poelmans wellicht mededeelen, wie de ouders van *Cornelis v. d. Hoeven* waren en of hij nakomelingen heeft gehad?

Londen. J. C. HOYNCK VAN PAPENDRECHT.

Vrij (de)-Halfman. Nadere bijzonderheden en kwartieren gevraagd van *Jan Eliza de Vrij* en van *Johanna Helena Halfman,* die te Nijmegen huwden op 5 Sept. 1786. Laatstgenoemde woonde op 29 April 1812 als weduwe te Lith. (Het Rijksarchief in Gelderland geeft op het oogenblik geen inlichtingen).

Rotterdam. N. J. A. C. VAN ROSSEM.

Wallheim. Waar werd in Nederland of zijne overzeesche gebiedsdeelen op 27-11-1827-'28 geboren *Minna (Wilhelmine) Wallheim?* Wie waren hare ouders? Waar komt de naam *Wallheim* voor?

Berlijn-Steglitz. H. F. MACCO.

Wessem (van). In een genealogie van het geslacht Van Teylingen, indertijd gepubliceerd in de Heraldische en Genealogische Bladen, wordt medegedeeld, dat Jhr. *Nicolaas van Teylingen,* zoon van Jhr. *Job Jansen van Teylingen* te Schoonhoven en van *Joanna Snoeck,* in 1644 huwde met *Diewer* (Eduarda) *Hogelant,* dochter van *Hercules Hogelant* en *Geerfruid Willemsd. Verstuver, weduwe van Mr. Gijsbert van Wessem Mr. Gijsbertsz.* Zij had uit haar eerste huwelijk twee dochters.

Het is mij niet mogen gelukken vast te stellen, wie deze Mr. *Gijsbert van Wessem,* wiens vader evenzoo heette, geweest kan zijn, Ik heb een vermoeden, dat hier de onduidelijkheid van een geschreven naam oorzaak is geweest er den naam *Van Wessem* uit te lezen. Kan iemand hierover opheldering geven? In geen enkele acte, die ik aantrof betreffende *„Eduwarda (van) Hogelants"*, acten van 1658 en 1659, worden haar voorkinderen of haar overleden eerste man genoemd.

's-Gravenhage. C. VAN WESSEM.

INHOUD 1940, No. 2.

Bestuursberichten. — Bijdrage tot een genealogir Van Hennekeler, dooi Mr. W. de Vries (met een plaat). — De Gorcumsche familie Van Honcoop, vóór ± 1656. door H. Wijnaendts. — Familie-aanteekeningen Van Oldenneel, medegedeeld door Mr. A. Haga. — Bloempjes uit den Hof van Holland. De broedermoorder. (Jan van Rietvelt en zijn geslacht), door J. P. de Man. — Uittreksel uit een niet bewaard gebleven grafboek van de St. Jacobs of Groote Kerk te 's-Gravenhage, betreffende graven van de kinderen van Claes van Dam, medegedeeld door J. C. Hoynck van Papendrecht. — Boekbespreking, door J. P. de Man. — Inhoud van tijdschriften enz. — Korte mededeelingen: Van Berckenrode; De Tilburgsche fabrikantenfamilie Van den Bergh (aanvullingen) ; Geslacht de Flines; Van Gerwen; Van der Nat; Het wapen Roelants; Van Vlissingen. Emden ; Van Ypelaer. — Vragen en antwoorden: Coot (van) ; Cortenbach; Heermale (van) ; Herkenches de Meerwede; Niekerken (van) ; Ringeling ; Schepers; Schey ; Silleman; Terbeeck van Coesfelt (Sombagh van Coesfelt; oorspr. Zum Bach genannt Coesfeld) ; Verbrugge; Vrij (de) - Halfman; Wallheim ; Wessem (van).

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur DR. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize* Eikenrode, Driebergen.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den waarnemenden Secretaris JHR. H. TRIP, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenlrage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 3 . LVIIIe. Jaargang. Maart 1940.

Rij dit nummer wordt een plaat verzonden, beboarende bij het artikel: Het wapen der gemeente Oosthuizen.

BESTUURSBERLCHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

MR. H. F. REYNVAAN . . . . . *Dordrecht.*
Notaris. *Houttuinen 42.*

A. J. DU MARCHIE VAN VOORTHUYSEN . . . Huissen.
D 172.

Adreswijzigingen:

G. J. DOZY . . . . . *Dordrecht.*
Consulaat van Roemenië, Varkensmarkt 64.

IR. J. W. NIERMANS . . . . . *(tijd.)* *Haarlem.*
Wouwermanstr. 85.

IR. A. J. J. VAN DER REST . . . . . *Perlanaän* *(S.O.K.).*
Gouvernements Oliepalm Ondern. Majang.

MR. H. N. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE . . . . . *Kloetinge.*

DR. H. W. VAN TRICHT . . . . . *Eindhooen.*
Kwartelstraat 4.

Het geslacht Voltelen (Volten),

door MR. H. F. WIJNMAN.

Inleiding.

Mr. J. 1. van Doorninck publiceerde in 1880 in het 6e deel van de „Bijdragen tot de geschiedenis van Overijssel" op blz. 366 tot 373 een korte genealogie van het predikantengeslacht *Volfelen* [1]). Deze genealogie begint met *Hendrik Volfelen,* in eerste huwelijk op 25 Sept. 1580 getrouwd met *Anna Hoppers.* Van *Hendrik Volfelen* worden uit een drietal huwelijken vijftien kinderen vermeld, o.a. Ds. *Lubberfus Voltelen* (1588-1625), predikant te Gramsbergen, daarna te Zwartsluis, en Ds. *Salomon Volfelen* (1600-1663), predikant te Wanneperveen, later te Vollenhoven. Deze beide predikanten stichtten resp. een ouderen en een jongeren tak van het geslacht *Voltelen:* van den ouderen tak worden t.a.p. verschillende leden behandeld (als laatste *Lubberfa Arnoldina Volfelen,* overleden in 1806), terwijl van den jongere wel talrijke afstammelingen worden opgesomd, doch gegevens nà 1773 ontbreken: slechts van Prof. dr. *Floris Jacobus Volfelen* worden — met verwijzing naar het Biographisch Woordenboek van Van der Aa — enkele data nà 1773 gegeven. Mr. van Doorninck deelt zelf mede, dat aan de geslachtslijst familieaanteekeningen ten grondslag lagen, die door hem zooveel mogelijk aangevuld en verbeterd waren uit officieele registers. Het valt te betreuren, dat de geleerde schrijver niet heeft aangegeven, waar het door hem geraadpleegde manuscript zich in zijn tijd bevond.

Men kan aannemen, dat de betreffende familieaanteekeningen van meer dan één hand zijn geweest. De oudste waren vermoedelijk afkomstig van den stamvader *Hendrik Volfelen,* dan volgen er van Ds. *Arnoldus Voltelen,* predikant te Zwolle (zoon van bovengenoemden Ds. *Salomon Voltelen),* van wiens kinderen nauwkeurige geboortedata worden gegeven, terwijl ten slotte èn de nakomelingen van *Arnoldus'* zoon Ds. *Cornelis Voltelen* (1668-1706), predikant in Suriname, èn die van *Arnoldus'* jongsten telg *Alberfus Voltelen* (*1671-1718)* het uitvoerigst worden opgegeven, zoodat ook jongere leden van het geslacht bijdragen tot de genealogie moeten hebben geleverd. Bij *Jan Cornelis Voltelen,* een kleinzoon van Ds. *Cornelis Volfelen,* wordt uitdrukkelijk vermeld: „woonde te Doesburg 1773". Het lijkt daarom het meest waarschijnlijk, dat het

[1]) Geringe aanvullingen bevat dl. 10, blz. 368.

door Mr. van Doorninck geraadpleegde manuscript een in 1773 door *Jan Cornelis Voltelen* — die praeceptor was aan de Latijnsche school te Doesburg — uit oudere familieaanteekeningen samengestelde geslachtslijst der *Voltelens* is geweest. hiermede is in overeenstemming, dat Van Doorninck omtrent den oudsten tak der *Voltelens,* afstammend van Ds. *Lubbertus Voltelen,* vooral in de oudere generaties weinig exacte gegevens mededeelt. *Jan Cornelis Voltelen* wist natuurlijk niet veel van deze verre familieleden. Mr. van Doorninck kon echter verschillende data betreffende de latere generaties putten uit het werk van zijn neef Mr. J. van Doorninck, Geslachtkundige aanteekeningen ten aanzien van de Gecommitteerden ten Landdage van Overijssel van 1610-1794 (1871), waar men dan ook *Lubberta Arnoldina Voltelen* als laatste van dezen tak vindt vermeld.

Het was niet moeilijk de geslachtslijst, door Mr. J. 1. van Doorninck gepubliceerd, uit genealogische literatuur, nà 18.. verschenen, aan te vullen. Tijdschriften als de Navorscher, de Nederlandsche Leeuw, de Wapenheraut, het Nederlandsch Familieblad e.a. bleken vele losse gegevens omtrent het geslacht *Voltelen* te bevatten. Goeden dienst bewezen verder o.a. het werk van Villiers over Kaapsche geslachten, het hs.-Borger in de Universiteits-Bibliotheek te Amsterdam (bevattende een alphabetische lijst van alle in Nederland gestaan hebbende predikanten), de alba der verschillende universiteiten, de zgn. Heerenboekjes van Amsterdam (waarvan zich een vrij volledige verzameling in het Gemeente-Archief te Amsterdam bevindt), de fiches in de Bibliothèque Wallone te Leiden en diverse familieadvertenties (sinds 1767), die van de bekende adressen verkregen werden. Nakomelingen van een tweetal zoons van Ds. *Arnoldus Voltelen,* den Zwolschen predikant, nl. van Ds. *Salomon Voltelen* (1659-1697), predikant te Waspik en 's Grevelduin, en van Ds. *Petrus Voltelen* (1662-1703), predikant te Windesheim, benevens een derde zoon zelf, de reeds genoemde *Albertus Voltelen,* vestigden zich te Amsterdam, zoodat uit het archief van deze stad vele belangrijke gegevens omtrent het geslacht aan het licht gebracht konden worden. Ten slotte hadden de Heeren Jhr. H. H. Röell te Eefde en Mr. A. Haga te Zwolle de bijzondere vriendelijkheid talrijke aanteekenïngen betreffende de *Voltelens,* vooral geput uit de Geldersche en Overijselsche doop-, trouw-, begraaf- en lidmatenregisters en de Essensche leenregisters ter beschikking van schrijver dezes te stellen, terwijl eveneens de Heeren H. Wijnaendts te 's-Gravenhage, W. A. van Rijn te Rotterdam en W. F. del Campo Hartman te Batavia zich ter zake van het verschaffen van inlichtingen over hun bekende leden van het geslacht niet onbetuigd hebben gelaten. Aan hen allen zij hier ter plaatse hartelijke dank gebracht.

Al spoedig kon worden vastgesteld, dat de oudste tak van het geslacht inderdaad in 1806 met de ongetrouwd overleden *Lubberta Arnoldina Voltelen* uitstierf [2]). Van den jongsten tak — die op het eind van de 18e eeuw de toga voor het zwaard verwisselde — bleek nog slechts één nakomeling hier te lande in leven te zijn, nl. *Willem Lodewijk Anton Jan Frederik Voltelen,* van beroep handelsagent, sinds 1939 te Doesburg woonachtig, die uit zijn huwelijk met *Cornelia Keijzer* slechts twee dochters heeft. Ook deze tak zal dus vermoedelijk in de toekomst uitsterven.

Het onderzoek naar het geslacht *Voltelen* bracht verschillende verrassingen. De eerste was wel de ontdekking van een

2) Haar jongere zuster *Antonia Voltelen* overleed in 1803 als weduwe van *Albert Jan van Muyden,* burgemeester van Zwolle.

tak, die in de 18e eeuw te Harderwijk gevestigd was. Volgens mededeeling van Jhr. H. H. Röell traden blijkens het trouwboek van Harderwijk op 20 Aug. 1710 te Hierden in het huwelijk: *Lubbertus Voftelen,* j.m. van Hasselt, en *Grietie Balcks,* j.d. van Harderwijk. Van een tak van het geslacht *Voltelen,* te Harderwijk gevestigd, was tot dusverre niets bekend: noch bij Van Doorninck, noch in de latere genealogische literatuur was hieromtrent iets te vinden. Te Hasselt waren echter leden van het geslacht aan te wijzen: zoo citeert P. J. Teding van Berkhout Jr. in het „Register op het Oud-Archiet te Hasselt" (1883) op blz. 267 een acte dd. 14 Jan. 1618 van den notaris *Voltelen* te Hasselt (met opgedrukt zegel), op blz. 276 stukken in een procedure tusschen *Arnold Voltelen* en *Tijmen ter Linde* uit 1626 en op blz. 336 een notarieele verklaring over de gerechtigheid van *Machtelt Voltelen* tot de nalatenschap van *Laurens Voltelen,* in leven chirurgijn te Batavia, van 16 Oct. 1731, terwijl Bloys van Treslong Prins in zijn werk „Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden in de kerken der provincie Overijsel" (1926) op blz. 114 een grafsteen van *Laurens Voltelen,* burgemeester van Hasselt, in de kerk aldaar vermeldt, helaas zonder jaartal.

Een onderzoek in het Gereformeerde doopregister van Hasselt bracht aan het licht, dat aldaar op 29 Maart 1685 gedoopt was *Lubbert* als zoon van *Syemen Voltelen* en *Mettien Lubberts.* Dit moest wel dezelfde zijn als de *Lubbertus Voltelen,* die in 1710 te Harderwijk trouwde. *Lubbert* bleek de jongste te zijn van een zestal kinderen van *Simon Voltelen,* die in een der doopacten „seresyen", d.i. chirurgijn, werd genoemd. Een eigenaardigheid was echter, dat de vader in het meerendeel der doopacten „*Siemen Volten*" genoemd werd, waaruit blijkt dat te Hasselt de familienaam langzamerhand van *Voltelen* tot *Volten* was verkort, Bij een vorige generatie was dit ook reeds het geval, immers in het doopregister te Hasselt werden tusschen de jaren 1648 en 1659 een zevental doopacten aangetroffen van kinderen van *Laurens Volten* en *Jannetie* of *Jantien Symens.* De doopacte van bovengenoemden *Simon Voltelen* (Volten) werd niet gevonden, doch dit is niet te verwonderen, aangezien het doopboek van Hasselt tusschen de jaren 1637 en 1648 een hiaat vertoont en *Simon* omstreeks 1645 geboren moet zijn.

De evengenoemde *Laurens Volten* was dezelfde als de bij Bl. van Treslong Prins voorkomende burgemeester *Laurens Voltelen.* Dit bleek uit de Essensche leenregisters, waarin men vindt vermeld, dat op *28* Juli 1663 *Laurens Voltelen* en *Jannechien Simons* zijn huisvrouw beleend werden met ²/₃ part van 't Langeslach, gelegen onder Hasselt, zijnde een tuesgoed van het stift Essen (op 12 Mei 1664 werden zij met het andere ¹/₃ beleend), terwijl op 13 Sept. 1680 met de helft van het Langeslach werd beleend *Simon Voltelen* voor hem zelf en ten behoeve van zijn gezamenlijke broers en zusters gelijk zijn zaliger vader Laurens Voltelen, in zijn leven burgemeester der stad Hasselt, daarmede beleend is geweest (eodem die met de andere helft beleend ten behoeve van zijn moeder *Jannechien Simons).* Wij kunnen daardoor tevens den grafsteen in de kerk te Hasselt in 1680 dateeren.

Van wien was burgemeester *Laurens Voltelen* nu de zoon? Naar ruwe schatting moet hij omstreeks 1612 à 1615 geboren zijn en huwde hij omstreeks 1640 met *Jannetie Symons;* het doopboek van Hasselt, dat tusschen 1602 en 1613 wederom een hiaat vertoont, bevat echter niet zijn naam. Wel werden in genoemd register de doopen aangetroffen van *Catryna Voltelen* op 4 Sept. 1616 en van *Aeltien Voltelen* op 26 Dec. 1619, dochters van *Arnoldus Voltelen* en *Eefken Bennincx*

(Benninck). De geboorte van *Laurens* moet dus in of kort voor 1613 gesteld worden. Mr. A. Haga berichtte mij, dat op het Rijks-Archief te Zwolle stukken berusten betreffende een proces van *Bernard Huefe* tegen *Lourens Volfelen,* houtkooper, uit het jaar 1657. Er blijkt o.a. uit deze stukken, dat laatstgenoemde een zuster heeft, *Anna Voltelen,* oud omtrent 50 jaar, gehuwd met *Jan Mattheus de Jonge,* oud omtrent 57 jaar. *Anna Volfelen* werd dus omstreeks 1607 geboren. Stelt men het huwelijk van haar ouders op eenige jaren vroeger (±1605), dan zou *Arnoldus Voltelen* naar schatting omstreeks 1580 geboren kunnen zijn.

Nu is in de door Mr. J. I. van Doorninck gepubliceerde geslachtslijst inderdaad een *Arnoldus Volfelen* te vinden, geboren in 1583 als tweede zoon van den stamvader *Hendrik Volfelen*. Van Doorninck weet niets anders omtrent hem dan zijn geboortejaar: de door dezen gestichte tak is dus bij de andere familieleden geheel in het vergeetboek geraakt. Het schijnt dat wij *Arnoldus Volfelen* mogen identificeeren met notaris *Volfelen,* die in 1618 te Hasselt voorkomt en met *Arnold Volfelen,* die in 1626 een procedure voerde met *Tijmen ter Linde*. Belangrijk was de mededeeling van den Heer R. T. Muschart te Arnhem, dat hem een zegel bekend was van *Arnoldus Volfelen* als gerichtsman te Hasselt met zijn naam als randschrift op een aldaar dd. 26 Aug. 1612 verleden testament (het zegel vertoont een boomstronk waaraan drie bladeren, als helmteeken een vlucht). Aangezien de door Mr. van Doorninck genoemde stamvader van het geslacht *Hendrik Volfelen* — zooals wij hieronder zullen aantoonen — verwaltend richter was te Ootmarsum, is het niet te verwonderen, wanneer wij zijn zoon *Arnoldus* als gerichtsman te Hasselt aantreffen.

Het bleek dat op den duur Hasselt voor de leden van het geslacht *Volfelen* geen voldoende bestaansvoorwaarden meer opleverde: in het begin van de 18e eeuw verdween de naam uit de registers van genoemd stadje.

Te Harderwijk leverde een onderzoek naar eventueele nakomelingen van *Lubbert Volfelen* of *Volfen* een belangrijk resultaat op. Niet minder dan elf kinderen heeft deze onder den naam *Volfen* in de Veluwsche universiteitsstad laten doopen. Echter verkreeg slechts één dezer kinderen, *Jan Volfen* (1715-1792), nakomelingschap: diens zoons *Berfus* (1751-1810), *Peter* (1753-1839) en *Jan Gerrif Volfen (1757-1819)* stichtten drie takken, waarvan de lotgevallen tot den tegenwoordigen tijd uit maatschappelijk oogpunt belangwekkend zijn. De Harderwijksche *Voltens* waren nl. inmiddels in intellectueele standing ‘gedaald, hetgeen vermoedelijk ook de reden is waarom de beide tot dusverre bekende takken van het geslacht *Volfelen* alle relaties met hen verbroken hadden [3]). De stamvader van de Harderwijksche *Voltens, Lubberf,* was bakker van beroep, diens zoon *Jan Volfen* voerman (stalhouder). De oudste van de drie zoons van laatstgenoemde, *Berfus Volten,* evenals zijn grootvader bakker. bleef te Harderwijk woonachtig, doch diens twee zoons, *Reyer* en *Peter Volfen,* vestigden zich resp. als bakkersknecht en suikerraffinadeursknecht te Amsterdam. Zij noch hun nakomelingen

3) In dc genealogische litteratuur vindt men begrijpelijkerwijze geen melding gemaakt van nakomelingen van *Lubbert Volten te* Harderwijk. Slechts wordt bij A. A. Vorsterman van Oyen, Stam- en wapenboek van aanzienlijke Nederlandsche geslachten, 11 (1888) blz. 296 melding gemaakt van het huwelijk van *Johanna. Volten en Jacob Messchaert, in 1819* te Hoorn gesloten. Vorsterman van Oyen geeft echter van *Jacob Messchaert* geen beroep op; deee was grutter. Ned. Patriciaat dl. XVI (1926) bevat wel een genealogie-*Messchaert,* doch daarin is de tak waartoe *Jacob* behoorde, gemakshalve weggelaten.

kwamen ooit deze verandering van woonplaats te boven; zij konden zich in de hoofdstad des lands maatschappelijk niet handhaven en de laatste afstammelinge van dezen tak stierf in 1920 in diepe armoede op Kattenburg te Amsterdam.

In schrille tegenstelling hiermede staan de lotgevallen van de leden van den middelsten tak-Volten, die tot ongeveer het midden van de 19e eeuw in Harderwijk bleven gevestigd. Het schijnt dat de bijzondere vlijt, naarstigheid en diepe godsdienstzin van de eerste leden van dezen tak een bijzonderen stempdl hebben gedrukt op de intellectueeleen maatschappelijke standing hunner nakomelingen. *Peter Volfen,* de stichter van dezen tak (zijn beroep is helaas onbekend) had drie kinderen: *Hendrika Volfen* (1784-1851), *Hendrik Volfen* (1787-1854) en *Aaltjen Volfen* (*1789-1877).* Eerstgenoemde huwde met een leerlooier, *Hendrik van Raalten;* een zoon uit dit huwelijk, *Reyer van Raalten,* werd officier van gezondheid en in den rang van luitenant-kolonel gepensionneerd. *Hendrik Volfen,* koopman te Harderwijk, trouwde met *Elisabeth Bronsveld* (uit een geslacht waartoe de later zoo bekende predikant Dr. *Andries Willem Bronsveld* behoorde) en had o.a. tot kinderen: *Arnolda Volfen* (gehuwd met *Hendrik Zegers,* bakker te Harderwijk, wiens zoon was Dr. *Hendrik Adriaan Zegers,* die in 1880 directeur-geneeskundige werd van het Burgergasthuis te Amsterdam), *Lubberfje Volfen* (gehuwd met den recalcitranten predikant Ds. *Hermanus Willem Wiffeveen,* later leeraar der Zendingsgemeente te Ermelo), *Jan Volfen,* bakker te Harderwijk (wiens kleinzoons o.a. zijn: *Hendrik Ringers,* de bekende chocoladefabrikant te Rotterdam, Dr. Ir. *Johannes Aleidis Ringers,* directeur van de Ned. Ind. spoorwegen en Ir. *Johannes Hendrik Volfen,* gepensionneerd hoofdingenieur bij het mijnwezen in Ned.-Indië) en *Pefrus Gerhardus Volfen* (wiens zoon Ds. *Hendrik Volten,* gereformeerd predikant hier te lande, sinds 1909 in Ned.-Indië, de volgende kinderen had: *Janna Josine Maria Barbara Volfen,* tandarts te Batavia, Mr. *Pieter Gerrif Antoon Knaap Volfen,* referendaris kantoor van den arbeid te Weltevreden, *Maria Berfha Volten,* leerares in de geschiedenis te Almelo en Ds. *Hendrik Volfen,* gereformeerd predikant te Haren in Groningen). Ten slotte huwde *Aalfjen Volfen* met den bakker *Hendrik Fijn van Draaf* (van diens dochter *Elisabeth Fijn van Draaf,* gehuwd met den bakker *Pieter Kuyfman,* stammen o.a. af: Ds. *Pieter Kuylman,* predikant te Houten, Prof. dr. *Pieter Fijn van Draaf,* hoogleeraar te Utrecht, *Maria Margarefha Kuylman,* gehuwd met Prof. dr. *Johannes de Groof,* eveneens hoogleeraar te Utrecht, *Aleffa Geertruida Maria Kuylman,* gehuwd met den bekenden letterkundige *Maurits Esser (Gerard van Eckeren),* Ds. *Johannes Kuylman,* predikant te Renswoude, Ds. *Pieter Kuylman,* predikant te ‘s-Gravenhage e.a.).

De lotgevallen van de leden van den jongsten tak-*Volten* zijn wederom geheel anders. De stichter, *Jan Gerrif Volfen* (1757-1819) werd grutter te Hoorn en verkreeg een zeer talrijk nageslacht. De welstand der leden van dezen tak ging — over het algemeen gesproken — in den loop van meer dan anderhalve eeuw noch voor- noch achteruit. Zij zijn gevestigd te Hoorn, Schagen, Amsterdam enz. als sigarenmaker, timmerman, steenhouwer, goudsmid, loodgieter enz. Voor zoover kon worden nagegaan komen onder de leden tot zelfs in den jongsten tijd of in de vrouwelijk linie geen personen voor. die wij onder de intellectueelen zouden kunnen rangschikken.

Het zou interessant zijn het complex van oorzaken na te gaan, waarom de oudste tak-*Volten* zeer snel in welstand daalde, de middelste (ook in vrouwelijke linie) een merkwaardigen opbloei vertoonde en de jongste volkomen stationnair bleef. De toestand is thans zoo, dat de middelste tak-*Volten*

de laatst overgebleven *Voltelens* in verschillende opzichten heeft overvleugeld.

Zooals dikwijls voorkomt, wanneer takken van één geslacht in maatschappelijken welstand uiteenloopen, waren de respectieve nakomelingen van *Peter* en *Jan Gerrit Volfen* van elkanders existentie volkomen onkundig, laat staan dat zij iets wisten van de minder gelukkige lotgevallen van de afstammelingen van *Bertus Volten.*

Gereleveerd dient nog te worden, dat in de tegenwoordige adresboeken van Utrecht voorkomt: *H. Volten,* van beroep monteur of bankwerker. Bij navraag op het Bevolkingsregister van zijn woonplaats, bleek deze echter *Hendrik Folten* te heeten, geb. te Utrecht 12 Maart 1900 als zoon van *Gerard Folten,* vroeger werkman aan de 'gasfabriek te Utrecht, thans te Zuilen woonachtig. Laatstgenoemde werd op 9 Jan. 1872 geboren te Oud(e)dijk, gemeente Beerta in Groningen, als natuurlijke zoon van *Janna Folten, geb.* Oud(e)dijk 16 Aug. 1850 als dochter van *Gerat Jans Folten,* landarbeider, en *Jantje Jans Hindriks,* welke *Gerat Folten* op zijn beurt in 1816 te Weenermeer in Duitschland werd geboren als zoon van *Jan Hinderks Folten* en *Janna Gerats.* Dit geslacht *Folten* staat blijkbaar in geen enkele relatie met het geslacht *Volten.*

De ontdekking van den tak-*Volten,* die feitelijk den oudsten tak van het geslacht-*Voltelen* vormt, bleef niet de eenige verrassing. In 1938 werd schrijver dezes verblijd door een mededeeling van ons geacht medelid, den Heer A. K. Ph. Gunderman te Amsterdam, dat Mevrouw H. Vellekoop-Rashorn, wonende Da Costastraat 14 huis te Amsterdam, in het bezit was van een oud handschrift, bevattende een genealogie van het geslacht *Voltelen.*

Het bedoelde hs., waarvan mij met de grootste bereidwilligheid inzage werd verschaft, was getiteld „Geslagt Register van alle de *Voltelens* door mij *Jacob Arnoldus Voltelen* A° *1774"* en 'bevatte 15 dichtbeschreven folio-bladen: een compilatie van allerlei aanteekeningen uit familiebijbels e.d. gegevens. Het is echter uitgesloten dat Mr. Van Doorninck dit hs. onder oogen heeft gehad, immers het betreffende „Geslagt Register" bevat talrijke gegevens, die de samensteller van de geneaolgie-Voltelen niet kende, terwijl anderszijds laatstgenoemde enkele data mededeelt, die men tevergeefs in het hs. zal zoeken. Aannemelijk blijft dus het door Mr. Van Doorninck geraadpleegde hs. aan *Jan Cornelis Voltelen* (1773) toe te schrijven: mogelijk heeft *Jacob Arnoldus Voltelen — de* 24-jarige zoon van den Amsterdamschen apotheker *Jan Coenraad Voltelen,* een kleinzoon van den hiervoren genoemden *Alberfus Voltelen —* op de aanteekeningen van zijn neef voortaebouwd en in 1774 zelf een geslachtsregister samen*gesteld.* Immers ook *Jacob Arnoldus weet* niets van den tak van ziin geslacht te Hasselt en Harderwijk woonachtig *(Volten),* terwijl hij eveneens slechts weinig bijzonderheden geeft omtrent den middelsten *tak-Voltelen,* die in 1806 uitstierf.

Mevr. H. Vellekoop-Rashorn is een afstammelinge van *Hermanus Abraham Rashorn* (1798-1826), hoefsmid te Amsterdam, en *Ida Maria Voltelen,* een achterkleindochter van Ds. *Petrus Voltelen,* den predikant te Windesheim. De samensteller van het „Geslagt Register" was — zooals wij zagen — een afstammeling van *Albertus Voltelen,* een jongeren broeder van genoemden predikant te Windesheim. Tot nu toe is niet gevonden, wanneer *Jacob Arnoldus* stierf: uit het feit echter dat het *hs.-Voltelen* in handen kwam van een ouderen tak, is wel met eenige waarschijnlijkheid af te leiden, dat hij kinderloos overleed.

Het spreekt vanzelf dat het *hs.-Volfelen* van onberekenbaar nut is geweest voor de samenstelling van onderstaande genealogie.

Wij zullen thans nagaan, welke gegevens Mr. Van Doorninck omtrent den stamvader *Hendrik Voltelen* mededeelt en welke gegevens uit het *hs.-Voltelen* te putten zijn.

In de „Bijdragen tot de geschiedenis van Overijssel" leest men:

„*Hendrik Voltelen,* † te Steinfort 24 Oct. 1624 en ald. „begr. in de Groote Kerk.
„Tr. a. 25 Sept. 1580 *Anna Hoppers.* † 7 Sept. 1590. Kinderen A.
b. in 1591 *Elisabeth Karten.* Kinderen: AA.
c. 1 Febr. 1596 te Assen *Christina Botheker,* † te Ootmarsum 15 Dec. 1615. Kinderen: AAA."

(Uit deze drie huwelijken worden vervolgens 15 kinderen opgesomd).

Het *hs.-Volfelen* begint met een aanteekening van *Hendrik Voltelen* zelf, die blijkbaar overgeschreven is in den familie+ bijbel van zijn kleinzoon Ds, *Hermanus Voltelen* (±1623-1691), predikant te Gramsbergen:

„Aanteekening van *Hendrik Voltelen* [van zijn grootvader van 's vaders zijde *Hermanus Voltelen* Pastor in Gramsbergen] de bruijloft van mijn en mijn vrouw *Anna Hoppers* is gehouden op den 25 September 1580, uyt deze zijn gebooren deze navolgende kinderen, als enz.

1590 is mijn vrouw *Anna Hoppers* gestorve den 7 September.

1592 In Augustus heb ik bij mijn vrouw *Elizabeth Karten* voortgeteelt eenen zoon en hij is gestorven den 11 Sept. 1594.

1596 den 1 Febr.: heb ik getrouwt *Christina Bathekker,* en de bruyloft is gehouden te Assen. In 't jaar van den oorsprong is gebooren een dogter genaamt *Anna* enz.

1615 den 15 xbr is mijn huysvrouw *Chrisfina Bathekker* te Ootmaersum overleden en ook aldaar begraven.

(Hier eindigen de aanteekeningen. afkomstig van *Hendrik Voltelen,* dan volgt:) 1624 den 14 8br omtrent 8 uuren 's avonds is gestorven *Hendrik Voltelen* de vader van bovengenoemde kinderen te Steinfort alwaar hij in de groote kerk is begraven".

Men ziet, dat de beide opgaven volkomen met elkander kloppen (slechts fantaseerde Mr. Van Doorninck het jaar 1591 waarin het huwelijk tusschen *Hendrik Voltelen* en *Elisabeth Karten zou* zijn gesloten), zoodat omtrent de oudste generaties èn *Jan Cornelis* èn *Jacob Arnoldus* dezelfde gegevens ten dienste stonden. Maar.. .... aan het geslachtsregister gaat in het handschrift vooraf het afschrift van een gezegelden brief d.d. 30 Juni 1582, die ons de geboorteplaats en de ouders van den tot dusverre bekenden stamvader van het geslacht *Voltelen* doet kennen; van den inhoud van dit stuk *moet* Van Doorninck onkundig zijn gebleven.

De brief luidt als volgt:

„Wij Burgermeesters 'en Raad der stad Dulmen doen kond, bekennen, en certificeeren opentlijk neffens onze vriendwillige aanbieding, ende groetenisse UWs de eerbaare, wijze, ende voorsigtige Burgermeesteren ende Raad der stad Nieuwhuys ende ook verders aan alle en een ijder van wat waardigheijd, staat, conditie, en bediening die ook zijn moogen, bijde geestelijk en ook wareldlijk, dewelke deze onze bezegelde brief te zien, ofte hooren leezen voorkomt, ende daar meede versogt wordet, dat huijden dato ondergeschreven voor ons in de sittinge van de raad persoonlijk gekomen is, de waardige ende

eerbaare Heer *Hendrik Voltelen,* canonijk der collegiaat Sanctus Victorius Kerk alhier, ende heeft ons zijn mondelijke versoekinge voor gedraagen, ende te kennen gegeven in wat voegen zijn beminden zoon, de eer en agtinge *Hendrik Voltelen* wel eerder ende te vooren goede Heeren met schrijven heeft gediend, ende zig nu een tijd lang in E: Erb: W: Stad Nieuwhuijs met den woon heeft opgehouden ende ook nog verders bedagt en van sints was volgens zijn. gelegentheijd nog aldaar te willen blijven, derhalven dat de vernoemde zijn zoon behoorlijke afscheijd, en geboortebrief van nooden was, ook aan ons billijk versogt om daar over te getuijgen, ende kondschappen te hooren, en hem ten behoeven van zijn zoon volgens desselfs verklaaringen een bezegelde oorkonde ende schijn in geloofwaardige forme mede te deelen.

Indien wij nu zodanig versoek betamentlijk en billijk, ook ons van de waarheijd getuijgenissen te geven schuldig geagt hebben, zoo hebben wij dienvolgens die eerwaarde, vroome *Albregts Oldegel* ende *Hetman Kruntunger,* onze medeborgers als geloofwaardige getuijgbaare mannen, dewelke uijt dien hoofden voor ons gedaagt zijn geworden met bijzonder vlijt en zoo als het hier gebruikelijk is, ondervraagt ende verhoort, die ook eenpaarelijk ende een ijder int bijsonder aldaar voor ons met haare uijtgesteeken vingeren regtmatiglijk en lighaamelijk tot God, en zijn heijlig Evangelium zweerende opentlijk betuijgt ende uijtgesprooken hebben, zoo als hen wel weetende ende bekent was, dat de voornoemde *Hendrik Voltelen* alhier binnen deze stad Dulmen van de voorschreeven *Hendrik Voltelen* zijn vader ende *Catharina Krieters* onze medeborg(ers) vrouw zijne moeder vrij ende regt gebooren ende voortgekoomen is, ook dat die zelve zijn ouders altoos een eerlijke, vroom ende vreedzaam leven gevoert hebben, ook de tijd van haar leven alle pligtschuldige gehoorsaamheijd zoo wel geestelijke als waareldlijke overigheijd betoont, ende ook geene onkuijsche ende onchristelijke verboode leven aangehangen hebben.

Insgelijk zoo was ook voorn: haar zoon van den ***jeugd*** af aan van een tugtige eerbaare wandelinge geweest, en zig wel bij een ijder gedraagen, ook hier eenen redelijken afscheijt genomen zoo als die zelve voorn: getuijgen vermits haar gedaane eed bekragtigt hebben zonder argelist, dieswegens dat wij Burgermeesteren en raad te Dulmen voorn: tot een redelijken waarheijd van deze onze openen oorkonde, ende kondschap voorn: *Hendrik Voltelen* hier mede wezentlijken kragt dezes briefs mede gewilt hebben aan mannelijk, dewelke dezen brief getoont word, naar een ijders behooren vriendelijk biddende ende begeeren die zelven gelieven voornoemde *Hendrik Voltelen* wegens zijne vrije geboorten en vroomen wandel en afkomst ook wegens zijn zedelijk afschijt volkomen te willen gelooven, ook mede wegens onze bede, ende der voorn: getuijgen 't halven in zijn betamelijke en billijke zaak genegen vordering te betoonen om zijn handelingen, ende gevin.... . . met alle vrije ende goede gewenstheijt, gelijk ook andere E: Erb: vroome en goede naam hebbende borgeren aannemen ende te gebruijken, vergunnen te willen, 't welk wij hem in deze stad, indien het hem belieft hadde ende geleegen was geweest ook geerne vergunt, ende vrijwillig toegestaan hebben wouden in dier voegen wij zulks aan een ijder naar zijn behooren wederom te moogen vergelden ende vrijwillig te kunnen vergelijken begeerig zijn, gegeven met onze gewoonlijke stad Dulmen hieronder aanhangende Secreet zegel na Christus onzes Heeren ende eenige verlossers geboorte een duijsent vijf hondert twee en tagtigste jaar op de laatste dag van de maand Junij zijnde Saturdag" [4]).

Dit belangrijke stuk leert ons, dat *Hendrik Voltelen* geboren was te Dülmen in Westfalen als zoon van *Hendrik Voltelen,* kanunnik van het stift St. Viktor aldaar, en diens vrouw *Catharina Krieters.* Eerst heeft hij „goede heeren met schrijven gediend", m.a.w. in zijn jonge jaren was hij schrijver of secretaris van een of ander aanzienlijk heer; in 1582 treffen wij hem echter aan in de stad Neuenhaus in Westfalen, waar hij zich alsdan reeds „een tijd lang met den woon heeft opgehouden" en van zins is „volgens zijn gelegenheid nog te willen blijven". Zooals wij zagen huwde hij op 25 Sept. 1580 met *Anna Hoppers.* Wij kunnen thans de veronderstelling wagen, dat dit huwelijk te Neuenhaus heeft plaats gevonden en dat *Hendrik Volfelen* sinds dien tijd aldaar heeft gewoond.

Een merkwaardige aanvulling op het bovenstaande geeft een acte van 23 Maart 1619, te vinden in het „Boek van contentiën der stad Qotmarsum" [5]) en luidende aldus:

> „Erschennen *Henricus Voltelen* olt ommetrent *69* jaren ende bekennet ter gerechtliker instantie ende versoecke des nagelatenen wedufrauwen zaligen *Bernardi de Bever* ende derselven erffgenamen wie dat hie voer seker wuste dat salige *Else Krijtens* voer oer ende oeren erffgenamen te weten oeren kijnderen wetelicken ende wel alhyr binnen Oethmerssen van ein Erbaren Raedt voer die gebeen die borgerschap gewunnen hefft gehadt ende betalet, oirkonde sijner wetenschap gaff hie voer dat hie doen ther thiat des heren commandeurs schriver gewest, ende *Else* voergenoemd sijne bijslapensche, ende derwegen oere dingen etlicke weken in regardt gehadt, wie 't selve oick blijket uth eine testamentische dispositie in anno 1580 den 23 Maij coram notario opgerichtet ende alhijr vertoenet, als oick mede uth anderen schefflicken motiven te weten dat sie eigene behuesinge ende landerien alhijr binnen Oethmerssen ende der wigbolt an een gekofft hefft gehadt, dat welcke oer niet hadde mogen gebeeden, so sie giene borgersche gewest hadde, Juravit prout jures atque mores est ad instantiam partis producentis etc."

Niet alleen komen wij uit dit stuk te weten, dat *Hendrik Voltelen* in of omstreeks 1549 (te Dülmen) werd geboren, maar tevens wordt ons onthuld van welk aanzienlijk personage hij de secretaris is geweest. Immers de in voorzegde acte genoemde *Bernard* (of: *Berend) de Bever is* de bedoelde „heer commandeur" geweest, wiens officieele titel luidde: landcommandeur van het Duitsche huis te Ootmarsum: *Berend de Bever* komt als zoodanig tusschen de jaren 1562 en 1575 voor [6]). Hiermede is in overstemming, dat volgens

---

[4]) Hierna volgt: „Het origineelo van deze bezegelde brief is te vinden op de Weeskamer in de Colonie Surinamen onderaan deze brief hangt het waapen van de stad Dulmen in 't groen was gedrukt op een parkement". Het is duidelijk, dat do copiist de brief in 18e eeuwsch Nederlandsch heeft overgebracht.

[5]) 1612-1628, Noitgcrichte geholden A° 1619 den 23 Martij (Rijks-Archief Zwolle). Wijlen de Heer J. W. Wijndelts, ambtenaar aan de Universiteitsbibliotheek te Amsterdam, maakte mij indertijd op bovenstaande acte opmerkzaam.

[6]) Zie het belangrijke opstel „De Commanderie der Duitsche orde te Ootmarsum" door C. J. Snuif in diens „Verzamelde bijdragen tot de geschiedenis van Twente" (1930), blz. 343, eerder verschenen in de Verslagen en mededeelingen Overijssels regt en geschiedenis van 1925. Dr schrijver J. Geerdink (Eenige bijdragen tot de geschiedenis van het Archidiaconaat en aartspriesterschap Twenthe, blz. 275) vond ***Berend de Bever*** reeds in 1557 als landcommandeur vermeld.

een regestenlijst van de Overijselsche rekeningen in de Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven XLVI (2e dl., 1923), blz. 384 (n°. 474) op 29 Sept. 1573 *Henricus Voltolenn* „driver [7]) desz herren cumptur to Othmersen" erkende ontvangen te hebben van *Gerlach de Bever* te Enschede voor *Robert von der Becke,* rentmeester-generaal van Sallandt, 4 goudguldens, verschenen 25 Aug. 1572 [8]).

Zooals wij reeds hierboven mededeelden, is *Hendrik Voltelen* vermoedelijk omstreeks 1580 verhuisd naar Neuenhaus, dat destijds behoorde tot het graafschap Bentheim. Toevallig kunnen wij precies nagaan, dat hij aldaar tot 1588 heeft gewoond. Zijn in laatstgenoemd jaar geboren zoon *Lubbertus Voltelen* noemt zich nl. op een in 1612 te Steinfurt verdedigde disputatie „*Lubbertus Voltelen* Nienhausensis", waaruit blijkt, dat deze nog te Neuenhaus het eerste levenslicht aanschouwde; anderzijds werd *Hendrik Voltelen* in hetzelfde jaar 1588 burger van Ootmarsum, blijkens een door C. J. Snuif aan het licht gebrachte inschrijving [9]), die als volgt luidt: „Item van *Hinricus Voltelen* ontfangen XIII golt gid. wegen sine borgerschap". Uit de grootte van het betaalde bedrag is af te leiden, dat *Hendrik Voltelen* tevens het recht verkreeg om paard en wagen te houden.

Welk beroep heeft *Hendrik Voltelen* nu na 1588 te Ootmarsum uitgeoefend? Het stadje was afwisselend in handen van de Spanjaarden en van de Staatschen: na een korte bezetting in de lente van 1580 door de Staatsche troepen, was het van de herfst 1580 tot 1592 wederom in handen van de Spanjaarden, daarna van Juli 1592 tot Sept. 1593 in het bezit van Prins Maurits. In laatstgenoemde maand werd het door de Spanjaarden onder Frederik van den Bergh bezet, ten slotte in Sept. 1597 door de Staatschen hernomen. Al die jaren schijnt *Hendrik Voltelen* rustig te Ootmarsum te hebben gewoond; de Heer Snuif vond hem slechts op 27 Juni 1592 vermeld in een verklaring, te Ootmarsum opgesteld (Markezaken, Archief Ootmarsum). Op 7 Sept. 1590 stierf zijn vrouw *Anna Hoppers;* het Hs.-Voltelen laat op deze mededeeling volgen: „1592 in Augustus heb ik bij mijn vrouw *Elizabeth Karten* voortgeteeld eenen zoon en hij is gestorven den 11 Sept. 1594". Eigenaardig is, dat *Hendrik Voltelen* niet mededeelt, wanneer hij met *Elizabeth Karten* trouwde of wanneer deze is gestorven, terwijl hij daarentegen nauwkeurig de data van zijn huwelijken met *Anna Hoppers* en *Christina Bathekker (Bodeker)* opgeeft en eveneens precies de data van beider overlijden. Dit kan ons in de meening versterken, dat *Elizabeth Karten* slechts de concubine is geweest van *Hendrik Voltelen,* waaruit dan weer volgt, dat zij dezelfde persoon moet zijn als „sijne bijslapensche *Else Krijtens*" uit de geciteerde acte van 23 Maart 1619. Is dit juist, dan fungeerde *Hendrik Voltelen* ook omstreeks 1592/'94 (sinds 1588?) als secretaris van den Landcommandeur van het Duitsche Huis te Ootmarsum [10]). Commandeur was in dien tijd *Gisbert auf dem Berge.* die Snuif sinds 1590 aantrof; deze overleed in 1624. Dat tusschen *Gisbert auf dem Berge* en *Hendrik Voltelen* een nauwe relatie bestond, kan daaruit blijken, dat *Hendrik's* zoon *Lubbertus Voltelen* (later predikant te Gramsbergen en Zwartsluis) in 1612 zijn reeds genoemde disputatie o.a. opdroeg aan Dn. *Gisberto auf dem Berge,* Ordinis D. Georgii Commendatori Othmarzensi, die door *Lubbertus* wordt genoemd „dominus suus et fautor". Het schijnt, dat *Hendrik Voltelen* schrijver is geweest tot 1596, sinds welke jaar als zoodanig *Johan Palthe* voorkomt [11]).

De vraag moet worden gesteld of wij *Hendrik Voltelen* tot de aanhangers van de Hervorming mogen rekenen. *Berend de Bever* was aanvankelijk een geestelijke van overtuigd Katholieke beginselen, immers op 20 Mei 1567 onderteekende hij een protest, ingediend bij Burgemeester, schepenen en raad van Deventer, waarin hij verklaart geen verandering te zullen toelaten in den Katholieken eeredienst [12]). Vreemd doet het daarom aan in de verklaring van 1619 te hooren spreken over de „nagelaten wedufrauwen zaligen *Bernardi de Bever",* temeer daar Geerdink uitdrukkelijk zegt, dat eerst de laatste commandeur, *Johan Diederik van Heyden,* die in 1639 de commanderie had gekocht, een vrouw nam en den Katholieken godsdienst verloochende [13]). Is dus reeds *Bernard de Bever* bij zijn leven het Katholicisme ontrouw geworden? verder was in het graafschap Bentheim — waarin *Hendrik Voltelen* van ca. 1580 tot 1588 verblijf hield — het Calvinisme de heerschende leer. Ten slotte werd Hendrik's opvolger als schrijver van den commandeur *Gisbert auf dem Berge,* nl. *Johan Palthe,* in 1602 burgemeester van Ootmarsum, op een tijdstip, waarop dit stadje in handen van de Staatschen was: laatstgenoemde was dus vrij zeker Calvinist. Alles bijeengenomen is het wel zeker, dat *Hendrik Voltelen* tot de Calvinisten gerekend moet worden, al was hij mogelijk in zijn jonge jaren een aanhanger van het Katholicisme.

Met het bovenstaande is geheel in overeenstemming, dat op *25* Juli 1627 de reeds genoemde *Johan Palthe,* oud 60 jaar, en *Gerhardt Wilmus* [14]), oud 66 jaar, verklaarden, dat van 1597 af (toen graaf Maurits Twenthe veroverde) tot 1604 (toen de Spanjaarden het heroverden), alleen de richters van de Statenzijde hadden terechte gezeten en „die justitie administriert" [15]); juist in dien tijd, nl. op 15 Maart 1602 komt „Rychter *Henryck Voelthelen"* voor „tho Oetmarszn" [16]), terwijl op 28 Aug. 1603 ten overstaan van den richter *Hendrik Voltelen,* den jonker van Twickel *(Johan van Raesfelt) en* den kerkeraad van Denekamp en Losser ten bate van Ds. *Valerius Rostorpius,* predikant aldaar, de pastoralia werden verpacht [17]).

Hendrik Voltelen is dus door de Staatschen als richter van Ootmarsum aangesteld. Zijn keurnoten waren de reeds genoemden *Johan Palthe* en *Gerhardt Wilmess.* Met hun drieën vormden dezen blijkbaar vele jaren lang de Hervormingsgezinde „notabelen" van Ootmarsum.

7) Er staat in werkelijkheid „driver", dat òf een schrijffout, is voor „scriver", òf opzichter (rentmeester) beteekent.

8) De kwitantie is door *Hendrik Voltelen* onderteekend. Op 7 Febr. 1575 treft men *Hendrik Voltelen* aan in het Judiciaalboek van Oldenzaal.

9) Verslagen en mededeelingen Overijssels regt en geschiedenis, XXIX (1913), blz. 56.

10) Immers er staat in het stuk: „... gaf hie voer dat hie do en t h e r t h i a t des heren commandeurs schriver gewest ende Else voergenoemd sijne bijslapensche". Toegegeven moet worden, dat ook mogelijk *Elizabeth Karten en Else Krijtens* twee verschillende personen waren en laatstgenoemde vóór 1580 *Hendrik Voltelen's* concubine (de testamentaire dispositie van 23 Mei 1580 werd vier maanden vóór diens eerste huwelijk opgemaakt).

11) *Johan Palthe,* van wien het Nederlands& geslacht *Palthe* afstamt, was van 1596 tot 1628 schrijver (rentmeester) van het Duitsche Huis te Ootmarsum, zie Ned. Patriciaat IV i.v. en Ned. Leeuw 1928, kol. 148.

12) Geerdink, blz. 165/166.

13) Dez., blz. *275.*

14) *Gerardus Guilemi* of *Gerdt Wilmess* komt reeds in 1586 als „schelemeyster" te Ootmarsum voor.

15) Snuif, blz. 333, eerder gepubliceerd in Verslagen en mededeelingen a.v. XXXI (1915), blz. 99.

16) Judiciaalboek van Oldenzaal, volgens mededeeling van den Heer W. A. van Rijn.

17) Bijdragen tot de geschiedenis van Overijssel, XIII (1901), blz. 195.

Broederlijk vereenigd vindt men hen in een koopbrief van 18 Oct. 1604 in de collectie-Snuif [18]), die als volgt luidt:

„Ick *Henricus Voltelen* in der thijdt in namen ende van wegen Ridderschap ende Steden der landschap van Overijssel1 verordente Gerichts verwalther tho Othmerschen..... betuige in ende avermidts dessen openen besegelde brieve, woe dat voer mij, daer ick sath in mijnen openbaren ..... Gerichte ende gespanner banck, meth *Gerardo Wilmess* ende *Johann Palte* meinen Coirnoeten ..... compareret ende erschennen sijnnen.. .... *Elisabeth van Oldfhaus* Frauwe des Stiffts Wersseloe, mitzgaders *Elizabeth van Lang* ende *Elisabeth Mulert* alle Stiffts Jufferen aldaer .....ende becanden ..... dat sie hadden ein Saete geheten dat Venteler gelegen in den Gerichte van Othmerschen Marcke Tillichte, welcke Saete doer dese sware krijges tijden, verledenen Jahren verwoestet verarmet und beleumdigh geworden is. . . . . So hebben die Frauw und Jufferen.. .... verklaert ende bekandt dat sie..... verkofft hadden .....in einen steden vasten Erffkoepe ..... Hernn *Gijsbert uff dem Berge* Ritterlichen Duitschen Ordens Commenthuren des Hauses Othmerschen..... oere..... Saete..... het Venteler enz. Orconde der waerheit so hebben Ick *Henricus Voltelen* gerichtsverwalter bovenglt van Gerichts weg mijn gewonetlicke segell wittlicken benedden ahn dessen brieff doen hang end met mein eigen handt ende Christlicke naem ondergeschreven, dem geliken ock hebben verkoepene oer Stiffts segell mede ahne dessen brieff gehang ende met eigenen handen ondergeschreven, gegeven in dem Jahre onses Herrn Saligmakers Dusent zeshondert ende vier den achthienden dagh Monats Octobris".

(Onderteekend)

	Elysabeth van Oldenhus
Henricus Voltelen	frow tho Werseell
Judex ut supra	Elysabit vn Langen
	Elyzabet Mulert.

Gelukkig is het zegel in roode was van *Hendrik Voltelen* uitstekend bewaard; het vertoont het wapen van het geslacht, met omschrift „*Henricus Voltelenn* anno 1600". Vermoedelijk werd *Hendrik Voltelen* in laatstgenoemd jaar tot richter te Ootmarsum aangesteld.

Maar ook nà de verovering van Ootmarsum door de Spaansche troepen bleef *Hendrik Voltelen* richter aldaar. Dit blijkt uit de reeds eerder geciteerde disputatie van zijn zoon *Lubbertus Voltelen,* die in 1612 — behalve aan *Gisbert af dem Berge* — is opgedragen aan zijn vader *Henricus Voltelen* „judex Othmarzensis". Deze laatste, richter onder de Spaansche heerschappij, liet dus zijn zoon studeeren aan het in 1591 gestichte Calvinistische „gymnasium illlustre Arnoldinum" te Steinfurt.

Men vindt vervolgens *Heinrich Voltelen* in 1613 vermeld als gesubstitueerd richter te Ootmarsum [19]), terwijl Snuif mededeelt, dat in 1614 *Henricus Voltelen,* waarnemend richter van Ootmarsum, en *Johannis Palthe,* secretaris van *Gisbrecht Uff dem Berge,* R.D.O. Commandeur van het Huis Ootmarsum, overeenkomen met Burgemeesters, Schepenen en Raad van Ootmarsum, dat voor één zomer aan den Commandeur

[18]) Na het overlijden van den Heer C. J. Snuif te Enschedé, werd deze collectie eenigen tijd gedeponeerd in de Economisch-Historische Bibliotheek aan de Heerengracht 218-220 te Amsterdam. Thans heeft de dochter van den Heer Snuif, Mevr. Dr. Leyenga-Snuif te Appelscha, de collectie onder haar berusting.

[19]) Mededeeling van wijlen den Heer C. J. Snuif.

zou worden toegestaan om een hut te plaatsen in het veld (op de erve Splinterink bij Ootmarsum) om daar voor eigen gebruik steenen te doen bakken [20]). Ook komt *Henricus Voltelen* dd. 16 Oct. 1615 voor in een kondschip [21]).

Ten slotte volgen hier nog enkele acten uit het Boek der contentieuse en voluntaire zaken der stad Ootmarsum (1612-1628). Op 6 Oct. 1617 „erschennen *Hynderick Kelewer* ende bekandet bij verwilkoer van daetlike executie bynnen 8 dagen *Henricus Voltelen* te betalen 12 dalers 18 stuivers ende sulcxs mith gerichtlike gedaene executie enz.'"). Belangrijker (althans voor ons) is, dat op 10 Nov. 1617 „erschennen *Johan Bodeker* van Beckum voer hem ende mede van wegen sijnes vaders *Gerdt Bodeker* als beste vader ende respective oehm des nagelatenen unmundigen zaligen *Stijnen Bodekers* bij *Henric Voltelen* in staende ehe geprocureert, als respective naeste ende angeborene momberen der voergen. kinderen, ende hefft geratificeert den aenkoep des huse ende hoves so *Henricus Voltelen* mith *Gerardo ter Haer* gecontraheert ende geholden hefft, ende hefft geauthoriseert ende geconstitueert *Johannes Palten* ende *Gerardus Wilmess* umme in sijner constituensis ende sijner vaders naebenoemde namen als wesende die ware momberen van die kinderen van den verkofften huese ende hove an die koper transport ende cessie te done na stadtrechte ende landtrechte" [23]). Wij vernemen uit dit laatste stuk, dat de tweede vrouw van *Hendrik Voltelen* eigenlijk *Stijne (of Christina) Bodeker* heette en uit Beckum in Westfalen afkomstig was; zij was een dochter van *Gerdt Bodeker. De* naam *Bodeker* komt in Westfalen en Twente veelvuldig *voor.* Zoo vindt men op 3 Juli 1584 als waarnemend richter te Ootmarsum vermeld *Salomon Boedeker* [24]), die een broeder van *Stijne Bodeker* geweest kan zijn en naar wien *Hendrik Voltelen's* tweede zoon uit zijn tweede huwelijk alsdan genoemd is (de oudste werd *Gerardus* genoemd naar *Gerdt Bodeker).*

Verder leest men dd. 6 Juli 1618: „Alsoe sich dispuut ende onenicheidt erhouden tusschen *Stijne Wulffs* wegen die nalatenschap oeres saligen sonss *Johan Wulffs* tho d'einer ende *Hyndrick Voltelen* ende sijnen huesfrouwen *Greten* ten anderen sijde, so ist dat die beiden partijen deyse questie gecompromitteert ende begeven hebben an ein ersame Raedt deser stadt Oetmarssen dewelcke sie gescheiden hebben dermaten, dat *Hyndrick Voltelen* ende sijn huesfrouwe *Grete* voers. voer oer gedaene moyte ende onkosten profiteren ende genieten sollen 't sestich carolus gld. 't stucke ad 20 stuivers volueret ende dan geholden sollen sijn die overige penningen an *Sfijne* uth te keren an stundt over eine dach 2 oder 3 hundert carls gld. 't stuck als boven valuerende ende die resterende 't sestich carols gld over ein jaer bij verwilkoer van reale ende wercklicke executie sunder ennige oppositie ende wedersegent, allent sunder arch offte list in meliore via forma et modo etc." [25]). Hieruit blijkt, dat *Hendrik Voltelen* na het overlijden van zijn vrouw *Stijne Bodeker (* 15 Dec. 1615) is hertrouwd met *Grete,* die wel een zuster van *Johan Wulffs* geweest zal zijn. Hij heeft dit huwelijk echter niet in den familiebijbel aangeteekend; de laatste aanteekening van zijn hand betreft trouwens den dood van *Stijne Bodeker. Nu is* het mogelijk dat *Hendrik Voltelen* later voor de 4e (5e ?) maal in het huwelijk is getreden, nl. met *Aleyda Holterman.* Volgens de

[20]) C. J. Snuif, Verzamelde bijdragen tot de geschiedenis van Twenthe, blz. 303.

[21]) Eveneens volgens mededeeling van den heer Snuif.

[22]) Gericht geholden Anno 1617 den 6e Octobris.

[23]) Gerichte geholden A° 1617 den 10e Novembris.

[24]) Register Oud-Archief Oldenzaal no. 52.

[25]) Contentieuse en voluntaire zaken der stad Ootmarsum (1612-28), Noetgerichte geholden A° 1618 den 6e July.

genealogie-*Piccardt* in Ned. Patriciaat 1937, blz. 188, huwde na den dood van *Gwalter Piccardt* (geb. te Neuenhaus ca. 1540, glasblazer, burger te Neuenhaus en schepen aldaar, † Neuenhaus 1604) diens weduwe *Aleyda Holterman* met *N. Volkelin,* rechter te Ootmarsum [26]). Met N. *Volkelin* kan toch moeilijk iemand anders dan *Hendrik Voltelen bedoeld* zijn.

Nà 1618 ontmoet men nog twéémaal den naam van *Hendrik Voltelen* in het Register van de contentieuse en voluntaire zaken der stad Ootmarsum. Onder het hoofd „Gerichte geholden anno 1621 den 29 Januarij" leest men: „Item *Moyss Gerdt* spreeckt an *Hendrick Voltelen* voer 15 dallers begeerdt 14 daller in thiat der noedt 6 weken". Enkele jaren later, nl. op 14 Oct. 1624 stierf hij te Steinfurt en werd aldaar in de Groote Kerk begraven.

Wij hebben ons wel heel lang met *Hendrik Voltelen,* den tot dusverre bekenden stamvader van het geslacht bezig gehouden. Door een gelukkigen samenloop van omstandigheden was het mogelijk een vrij aaneengeschakeld verhaal van zijn leven samen te stellen en wat belangrijk is: de feiten, medegedeeld in het *Hs.-Voltelen,* bleken — voor zoover was na te gaan — betrouwbaar.

Moeilijker bleek het echter om gegevens omtrent den ouderen *Hendrik Voltelen* te verzamelen. Wij vonden reeds dat deze in 1549 en in 1582 te Diilmen in Westfalen woonachtig was (vermoedelijk ook in tusschenliggende jaren); in laatstgenoemd jaar was hij „canonijk der collegiaat Sanctus Victorius kerk", d.w.z. kanunnik van het Stift St. Viktor aldaar. De oudere *Hendrik Voltelen* was dus een geestelijke en de jongere *Hendrik Voltelen* een zoon van dezen geestelijke; de getuigenis omtrent *Hendrik* Jr. uit 1582 luidt: „dat de voornoemde *Hendrik Voltelen* alhier binnen deze stad Dulmen van de voorschreeven *Hendrik Voltelen* zijn vader ende *Catharina Krieters* zijne moeder vrij ende recht gebooren ende voortgekomen is, ook dat die zelve zijn ouders altoos een eerlijke, vroom ende vreedzaam leven gevoert hebben.... . . ende ook geene onkuijsche ende onchristelijke verboode leven aangehangen hebben". Hoe men de verhouding tusschen *Hendrik Voltelen* Sr. en *Catharina Krieters* moet beschouwen, hangt natuurlijk af van het standpunt waarop men zich stelt. Zoo klinkt ons een geheel ander geluid tegen in het verslag van een kerkvisitatie, in de jaren 1571 tot 1573 op last van den bisschop van Munster in Westfalen ondernomen [27]). Op 9 Mei 1572 bezochten de Heeren visitatoren het Stiftskapittel te Dtilmen, waar voor hen verschenen de kanunniken *Joannes Bockman* (senior), *Melchior ab Hatzfeld* (thesaurarius), *Henricus Voltelen, Hermannus Kuir, Johannes Valcke, Nicolaus a Merveldt, Casparus de Lethe, Wilhelmus Lübeck* en *Joannes Morrien,* benevens de vicaris *Goswinus Raesfelt.* Ongeveer 70 vragen moesten de kanunniken beantwoorden. o.a. *wie* van hen openlijk leefde met een concubine (an sint canonici concubinas apud se publice.. .... detinentes.. .... et qui sint isti?). De kanunniken *Henricus Voltelen* en *Hermannus Kuir* bekenden toen er concubines, de vicaris met den sacellanus er keukenmeiden op na te houden, die zij beloofden weg te zenden *(Henricus Voltelen et Hermannus Kuir* concubinas *se* habere, prout et *Goschwinus Raesfeldt* vicarius cum sacellano se focarias alere confessi sunt, quarum dimissionem prout et ante visitationem statuerint, polliciti sunt). De vraag of er ketters onder de kanunniken waren, werd beantwoord met een categorisch: nemo talis [28]).

Men ziet dus dat de magistraat van Dtilmen in 1582 heel anders oordeelde dan de kerkvisitatoren van 1572, wier Katholieke beginselen uit den aard der zaak aan geen twijfel onderhevig waren. Of *Hendrik Voltelen* Sr. in 1572 zijn „concubine" heeft weggezonden, is niet bekend, maar niet waarschijnlijk. Wij weten uit anderen hoofde, dat hij *in* 1571, dus slechts een jaar tevoren, in het huwelijk was getreden [29]); dat zal dus zijn geweest met een andere vrouw dan *Catharina Krieters.* Wij komen hieronder trouwens nog nader terug op de al dan niet geoorloofdheid van dergelijke verbintenissen, die door geestelijken in die jaren werden gesloten.

Overigens is het zeer te 'betwijfelen of de oudere *Hendrik Voltelen* steeds een getrouw aanhanger van het Katholicisme is geweest. Op 18 April 1585 werd *Heinrich Voltele, u* i t 0 s-n a b r ii c k, kanunnik van het Stift Borghorst bij Steinfurt [30]). Er is alle reden om aan te nemen, dat deze kanunnik identiek is met den kanunnik uit Dtilmen, Welnu, het Stift Borghorst lag in het graafschap Bentheim-Steinfurt, waar in die dagen het Calvinisme de heerschende leer was: sinds 1572 was de abdis zelf Protestant.

Vermoedelijk zal in het Stiftsarchief van Dülmen nog wel meer over den ouderen *Hendrik Voltelen* te vinden zijn [31]); een verzoek om nadere inlichtingen bleef echter onbeantwoord.

De herkomst van den ouderen *Hendrik Voltelen wees* naar Osnabrück. Aldaar bleek de naam *Voltelen* in de 16e eeuw geenszins onbekend te zijn, In de eerste plaats werd gevonden, dat *Eberhardus Voltelen* Osnabrugensis in Dec. 1543 als student in de faculteit der rechten aan de Universiteit te Keulen werd ingeschreven [32]). Waarschijnlijk was dit een broeder van den ouderen *Hendrik Voltelen;* beiden zouden dan omstreeks 1520 à 1522 te Osnabrück geboren kunnen zijn. Van dezen *Eberhard Voltelen* werden geen nadere bijzonderheden aangetroffen, wel des te meer van een ouderen *Eberhard Voltelen,* een 'geestelijke, die in zijn woonplaats Osnabrück een bekend man moet zijn geweest en ook voorkomt onder de namen: *Everd Voltlo, Everhardus Voltlagius, Eberhardus de Voltelen, Eberhard van Voltlen* enz.

Voor het eerst ontmoeten wij den ouderen *Eberhard* op 10

---

26) „*Gwalther Picardt* iss getrowet an *Aleijda Holtermans,* vam voornaeme Lieden en Raden des Graven van Tecklenburg, iss een rijck en vermogen man gewest, on Burgemeijster tott Nieuwenhuijs. Heefft geen kinder naer gelaten. Sijn weduwe heft die goederen tott haer getrocken en vervreemdet, en iss daernae hertrowet au den Richter tot Oedemarssen, genaemt *Volkalin"* (copie van een aanteekenboekie van Ds. *Johan Picardt,* predikant to Coevorden, vervaardigd door Hooft van Iddikinge, zie Ned. Leeuw 1937, blz. 42, volgens welwillende mededeeling van Mr. H. L. Hommes te Zwolle).

27) Die Akten der Visitation des Bistums Münster aus der Zeit Johanns von Hoya (1571-'73). Hrsg. von Wilh. Ebert Schwarz (Münster 1913).

28) Ald. blz. 27, 28, 188, 191.

29) Uit de genealogische collectie-Dr. Nieberg in het Staatsarchief tc Osnabrück, blijkt dat *Heinrich Votele, Canonicus* te Diilmen. *in* 1571 huwde (volgens welwillende mededeeling van den archivaris' tc Osnabrück).

30) Volgens een aanteekening in dezelfde collectie. Men zie uitvoerig over dit Stift: Rich. Weinung, Das freiweltlich-adeliche Fräuleinstift Borchorst (Borghorst). Ein geschichtlicher Riickblick auf die Zeit von der Gründung des Stifts 968 bis zu dessen Aufhebung 1811 (Münster i.W. [1920]). Abdis was in 1585 *Anna von Daun-Falkenstein;* de naam *Hendrik Voltelen* komt echter bij Weinung niet voor.

31) Dat het archief bewaard is gebleven, blijkt uit : Veröffentlichungen der historischen Kommission des Provinz Westfahlen. Inventare der nichtstaatliche Archive des Provinz Westfahlen. Beiband 1, Heft II. Kreis Coesfeld (1904), waarin men op blz. 330, sub no. 14-18 vindt: Kanonikate und Präbende (Dülmen). Vgl. Band 1, Heft III, blz. 428.

32) Die Matrikel der Universität Köln, bearb. von Herm. Keussen, 11, 1476-1557 (Bonn 1919), blz. 983: Dec. 1543 *Eberhardus Voltelen* Osnabrugensis; iur.; s[olvit] ½, qui meum demisi nomine preposit *Hoitfilder* (Dr. *Joest Hoetfilter,* geb. te Osnabrück, was o.a. notaris aldaar en kanunnik aan St. Johann, † 28 April 1553).

Juni 1508 als studiosus artium te Keulen [33]). Aangezien hij in het matrikel „de Osnabrug(is)" wordt genoemd, zal hij omstreeks 1490 te Osnabrück het eerste levenslicht hebben aanschouwd. In Keulen behaalde hij den graad van „decretorum doctor" (Doktor des geistlichen Rechts). Na afloop van zijn studie werd hij ludimagister (schoolmeester) aan de Stiftsschool van St. Johann te Osnabrück, waar jonge geestelijken werden 'opgeleid. De bekende hervormer *Herman Hamelmann* heeft ons dit overgeleverd in zijn in 1564 te Lemgovia verschenen werk „Illustrium scientia virtute pietate et scriptis virorum qui vel Westphali fuere vel in Westphalia ante nostra 'tempora vixere": „Fuit olim ante annos 54 (dus in 1510) ludimagister ad S. Joannem *Joannes Wintingius* Osnabrugensis..... Hic *Winfingius* fuit quoque eodem tempore praeceptor *Eberhardi Voltlagii* doctoris qui cum multis aliis praedicare solitus erat ipsum [34])". Zijn verblijf aan de Stiftsschool moet echter slechts van korten duur geweest zijn, want reeds in 1511 vindt men hem vermeld als notaris te Rome [35]). Later ontmoet men hem als kanunnik van de St. Catharinakerk te Osnabrück (1520), als Pfarrer aan dezelfde kerk (1521) en als Proost aan de Collegiale kerk St. Andreas te Worms (1521) , volgens onderstaande regesten:

a) 15 Sept. 1520. *Merfen Holscher* verkauft vor dem Stadtrichter *Borchard Gramberg* an Mester *Everd Voltlo* K i,r c h h e r r n a n S t. C a t h a r i n en behufs Stiftung einer Memorie für den verstorbenen *Johan Reese* eine Mark Rente aus seinem Hause auf dem Campe, gegenüber dem Barfüsser Hofe, zwischen den Häusern des *Johan Reese* und des *Herman Beldersnyder* für 16 Mark Pfennige Osnabrücker Währung, den Goldgulden zu 19 Schilling gerechnet. Zeugen: *Ludike Hoeswinkel* und *Theus (Tewes) Barfscherer*. Datum a.d. 1520 in crastino exaltationis sancte crucis [36]).

b) 1 Sept. 1521. *Johannes Missinck*, Dechant des Alexander-Stiftes in Wildeshausen, Official der Domcurie zu Osnabrück und bischöflicher Generalvicar, schenkt non de nostro proprio, verum de ere alieno mit Einwilligung des P r o p s t e s an der C o l l e g i a t k i r c h e St. Andreas in W o r m s und P f a r r e r s an St. C a t h a r i n e n z u O s n a b r ü c k, des Magisters *Everhard de Voltelen*, Doctors des geistlichen Rechts (decretorum doctor), eine Obligation über 5 Gulden Rente aus dem Hause des *Arnold Bodeker* in der Bierstrasse (beerstrate), zwischen den Häusern des *Johan Steven* und des weiland *Jodocus van Volfelen* der Felix- und Adauctus-Vicarie an der Catharinenkirche. Zeugen: *Offo de Sfoueren*, Scholaster an St. Johann und der gestrenge (validus) *Johannes von* Langen, Doctor beider Rechte, Bürger (incola) von Osnabrück. Datum Osnabrugis 1521 die dominica prima mensis Septembris [37]).

33) Ald. blz. 626: 10 J u n i 1508 *Ever. Voltelen* de Osnabrug[is] eiusdem d[ioc.]; art.; [ad iura] i[uravit] et s[olvit]; 10.

34) „..... die gewoon was met vele anderen met lof over *Wintingius* te spreken". Z i e: Herm. Hamelsmanns Geschichtliche Werke. Neuausg. von H. Delmer, Karl Hosius und Kl. Löffler 1 (1908). blz. 199.

35) Historisches Jahrbuch XXX (1912), blz. 730: *Everhardus Voltelen* alias *Hamelman* cler. Osnabrug. civit. A (postolica auctoritatr publicus notarius). Op de toevoeging „alias *Hamelmann*" komen wij nog nader terug.

3'3) Hans Veltmann, Regesten und Notizen zur Geschichte der Catharinenkirche in Osnabrück, in: Mittheilungen des Vereins f. Geschichte und Landeskunde von Osnabriick. XIV (1889), blz. 248.

37) Ald. blz. 249. Aan het regest wordt toegevoegd: „Das grosse Siegel (an Pergamentstreifen) des Officialates und das des P f a r r e r s *E(verhard) d(e) V(oltelen)* s i n d a b g e f a l l e n."

Het eerste charter is in het Duitsch gesteld, het tweede in het Latijn, vandaar de verschillende benaming: *Everd Volflo* en *Everhard de Voltelen*.

Eberhard Voltelen was een eerzuchtig man. Het was voor hem niet mogelijk een zetel te verwerven in het Domkapittel te Osnabriick, omdat daarvoor sinds het adelsprivilege van Paus Leo X uit 1517 alleen leden van den adel in aanmerking kwamen, en daarom wenschte hij kanunnik te worden van het stift St. Johann aldaar, dat rechtstreeks onder het hoofdstift ressorteerde, en waarvan de ledèn behoorden tot den lageren adel of van gegoede burgerlijke afkomst waren. De toenmalige decanus van St. Johann, *Johannes Dailde*, heeft zich in 1522 heftig verzet tegen de opneming van *Everhard Voltelen* in het kapittel, omdat deze aan de vereischten voor toelating niet voldeed [38]), doch *Dailde* moest in dezen strijd het onderspit delven. Zelfs werd dientengevolge de decanus en het geheele kapittel van St. Johann geexcommuniceerd: volgens Rep. 5 N°. 1230 (Staatsarchief Osnabrück) onthief eerst op 28 Juli 1523 de pauselijke kapelaan Dr. jur. *Marfin de Spinosa* als 'gedeputeerd rechter den decanus en het kapittel van den ban, dien dezen zich in den strijd met *Eberhard von Volfelen* wegens een praebende van de collegiale kerk St. Johann op den hals gehaald hadden.

In de jaren 1533 en 1534 heeft *Eberhard Volfelen* als senior van het Stift St. Johann verschillende oorkonden onderteekend, zie Rep. n°. 1252 en 1255, Staatsarchief Osnabrück. Ook in 1535 was hij nog senior, tevens komt hij in dat jaar voor als proost aan de Collegiale kerk St. Andreas te Worms (hij was dit reeds in 1522) en als domthesaurier te Minden. Hamelmann schrijft in 1564: „Erat ante annos 29 (d.i. in 1535) in eodem collegio (d.i. het kapittel van St. Johann) senior m e u s c o g n a t u s dominus *Everhardus Volflagius*, doctor decretorum et juris, vir ingeniosissimus et doctus, atque praepositus ad S. Andream Wormatiae ac thesaurarius summi templi Mindensis, de cuius memoria ac acumine judicii ingenioque testatur adhuc vivus vir venerandus et clariss. M. *Chrisfianus Sleibingius*, qui eius olim patrocinium sensit" [39]). Elders zegt Hamelmann: „Fuit ibi senior et canonicus *Everhardus a Volfelen*, praepositus Wormatiensis ad sanctum Andream et thesaurarius summi templi Mindensis, doctor juris, vir miri ingenii et memoriae excellentis, m e u s c o g n a t u s, de cuius memoria et eruditione saepe commemorare solet *Chrisfianus Sleibingius*. Eius curia i 11 o m o r t u o occupavit Magister *Joannes Monnick* etc. [40]). Hamelmann prijst *Eberhard Voltelen* dus als een man met een zeer scherp oordeel, een wonderbaarlijk verstand en een uitstekend geheugen, en zegt dat in zijn tijd *Chrisfian Schleibing*, die *Volfelen's* bescherming genoten had, daarvan nog wist te vertellen. *Schleibing* is geweest praeceptor, later rector aan de Stiftschool van

38) De vereischten waren o.a. hot voornemen om geestelijke tc worden, tonsuur, ouderdom ten minste 14 jaar, men moest vrij van ***vrije*** ouders geboren zijn (onechte kinderen alleen indien zij theologiae of juris doctores waren), zie Mittheil. Osnabriick X (1875), blz. 338. Op blz. 330 ald. vindt men melding gemaakt van den strijd tusschen *Dailde* en *Eberhard Voltelen* en op blz. 331 nogmaals van laatstgenoemde. in 1533 voorkomende in eon lijst van het Stiftspersoneel. In de collectie van de Historisrhe Verein te Osnabrück (bewaard op het Staatsarchief aldaar) treft men onder Dep. 6b B IV no. 31 een tweetal notarieele verklaringen aan van Maart 1522 betreffende do opneming van *Eberhard Voltelen* in hot kapittel. Deze zullen vermoedelijk wel een verklaring geven van het feit, waarom Voltelen niet aan de vereischten voor toelating voldeed. De vertaling van de aangeduidc stukken bracht echter tc groote kosten met zich mede.

39) Opera geneal.-hist. Ed. E. C. Wassenbach. Lemgoviae (1711) blz. 590.

40) Evenals voorgaande aanhaling te vinden in Herm. Hamelmann's Geschichtliche Werke 1, blz. 200.

St. Johann te Osnabrtick en stierf in 1570; bekend is, dat hii luthersch gezind was. Daaruit is misschien wel af te leiden, dat ook ***Eberhard Voltelen*** een aanhanger was van de nieuwe leer. Men vindt trouwens vermeld, dat na 1533 aan het Stift te Osnabrtick de reformatie werd gepredikt en dat een groot deel der kanunniken en vicarissen deze gunstig gezind waren: men is echter niet tot een openlijke verklaring gekomen [41]).

Wanneer ***Eberhard Volfelen*** stierf, vindt men niet aangeteekend. Na 1535 wordt zijn naam evenwel niet meer vermeld, bovendien had Hamelmann, die zelf in 1526 geboren was, zijn mededeelingen over zijn 'bloedverwant uit de tweede hand, zoodat men maa aannemen, dat laatstgenoemde kort nà 1535, dus circa 15361'37 overleed. Na ziin dood werd zijn bediening door *Joannes Monnick,* tevoren ludimagister aan de Stiftschool van St. Johann, waaraenomen. Kort voor zijn overlijden, nl. „am Dinxedaae na Bonifacii Episcopi" 1534 was hij door den vorst-bisschop, Frans graaf van Waldeck, beleend met het erve Sickhuess, in het kerspel Osterkaopeln ten N.O. van Osnabrück. Deze beleenina vindt men aldus aanqeteekend:

> „*Euerhard van Voltlen* Prouest js belehnet up gemeinem Lehendaqe mit dem Erve genant Sickhuess In der Burschop to Haren und Kerspel! to Ostercappelen belegen to behoiff saligen *Joists van Voltell* nagelaten wedewen jr D(i)enstmanstat" [42]).

Eherhard Voltelen werd dus met het erve Sickhuess beleend ten behoeve van de weduwe van *Joost Voltelen, waar*mede zeer waarschiinliik zijn moeder wordt bedoeld. Wij ontmoetten reeds eenmaal ***Joost Volfelen*** onder den naam *Jodocus van Voltelen* als eigenaar van een huis in de Bierstrasse te Osnabrück en overleden vóór 1 Sept. 1521. Nemen wii aan dat dit de vader was van ***Eberhard Voltelen,*** dan zal deze naar zeer ruwe schatting van omstreeks 1460 tot omstreeks 1520 hebben qeleefd.

Hamelmann noemde ***Eberhard Volfelen*** „meus cognatus", d.i. miin bloedverwant. ***Eberhard*** zelf komt als notaris te Rome voor onder den naam ***Everhardus*** *Voltelen* alias ***Hamelman.*** Daaruit is wel met eenige waarschijnlijkheid te concludeeren, dat ***Voltelen's*** moeder een lid van het geslacht ***Hamelmann*** was. Het is opvallend, dat ***Hamelmann's*** vader eveneens *Eberhard* heet: misschien zijn beide Eberhards naar een gemeenschappeliiken grootvader genoemd, zoodat onderstaande hypothetische stamtafel kan worden opgesteld:

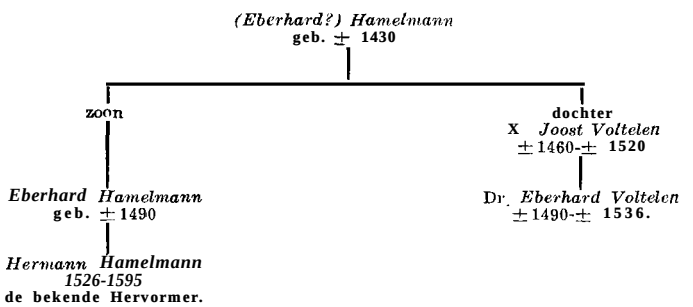

De vraag moet nu worden gesteld, of Dr. ***Eberhard Voltelen*** de vader kan zijn geweest van ***Hendrik Sr.*** en ***Eberhard Jr.,*** die beiden omstreeks 1520 te Osnabriick geboren moeten zijn. Wij wezen er hierboven reeds op, dat in die tijden vele geestelijken met hun huishoudsters samenleefden en de kinderen, die deze hun schonken, openlijk als de hunne grootbrachten. Aangezien nauwelijks een ander lid van het geslacht *Voltelen* dan ***Eberhard*** Sr. als vader in aanmerking komt [43]), is het wel het eenvoudigste aan te nemen dat beide genoemde personen zoons zijn geweest van den geestelijke en zijn concubine (het was trouwens lang niet ongewoon, dat zoons van geestelijken zelf ook geestelijken werden). Men diene echter hierbij in aanmerking ***te nemen,*** hetgeen b.v. Hermann Hamelmann omtrent het huwelijk van zijn ouders mededeelt [44]). Deze was een zoon van ***Eberhard Hamelmann,*** die notaris was te Osnabrück en — evenals ***Eberhard Volfelen*** — kanunnik van het Stift St. Johann [45]). „Meus parens" — zegt Hamelmann in 1583 — „ante annos 60 (dus in 1523) contraxit liber et solutus cum libera et soluta (mea matre) in praesentia suae materterae [46]) atque sororis, *Gerhardi Weidemanni et* aliorum". Later werd ***Eberhard Hamelmann*** nog qetrouwd „manu et benedictione sacerdotali" van ***Hermann*** *Ranthius,* possessor pastoratus ad S. Catharinam. Hieruit concludeert Klemens Löffler, de uitgever van Hamelmann, dat het huwelijk van ***Hamelmann's*** ouders, hoewel onqeoorloofd, wel geldig was. ***Hermann*** was dus wel een „Pfaffenkind", maar geen onecht kind. In dit verband zij er nog op gewezen, dat Hamelmann aan een en ander toevoegt: „Retulit mihi M. ***Hermannus Hadaeus,*** superintendens Mindensis, olim a se ante plures annos huiusmodi canonicos et vicarios plurimos ibidem in collegiis suis famulabus in paucorum presentia leaitime sociatos et confoederatos fuisse". Ook zelf had Hamelmann als priester te Osnabrück deraeliike huwelijken 'gesloten,

Wij achten ons niet capabel in deze materie een oordeel te vormen en willen er slechts op wijzen, dat bliikbaar de meenina te verdediqen is, dat — al waren ***Hendrik Volfelen*** Sr. en ***Hendrik*** *Voltelen* Jr. kinderen van een geestelijke (Pfaffenkinder) — zij in ieder geval niet met gewone bastaarden geliik te stellen zijn.

Wij willen niet van ***Eberhard*** *Voltelen* afstappen, zonder er op te hebben qewezen, dat enkele gegevens omtrent hem voorkomen bij Joh. Vincke, Der Klerus des Bistums Osnabrück im später Mittelalter (Münster 1928), blz. 217, vgl. C. Stüve, Geschichte des Hochstifts Osnabrück, dl. 2 (1872), blz. 21, 26, 37, 48.

De naam *„Voltlagius"* of *„Voltlo",* waaronder ***Eberhard*** somtiids voorkomt, wijst ons de plaats aan, waaruit ziin geslacht herkomstiq was. Op ruim 25 K.M. afstand ten N.W. van Osnabrück ligt het dorpje Voltlaqe, vroeger ook geheeten Voltla, Voltlo, Voltlohe, Foltla, Voltlo, Vultlo of Voltel, dat aan het geslacht *Voltelen* zijn naam heeft geschonken. Vermoedelijk hadden de ouders van ***Joist van*** *Voltell* in de 15e eeuw in Voltlaqe een boerenhofstede en begaf zich de zoon naar de nabiigelegen stad, waar hij een lid van het geslacht ***Hamelmann*** huwde en eigendom verwierf.

Omtrent Voltlaqe bestaat een interessante monografie van den thans nog aldaar woonachtigen onderwijzer Erwin Nie-

41) Mittheilungen Osnabrück X, blz. 331.

42) Mittheilungen Osnabrück III (1853), blz. 194.

43) Slechts wordt vermeld: 1518 *Iohannes de Voltelen,* cler[icus] Osnabrug[ensis], als notaris te Rome, zie Historisches Jahrbuch l.c. (vermoedeliik een broeder van Eborhard Sr.) en 1547 *Reyneke von Voltelen,* getuige" in oorkonde van den rechter in Quakenbrück, Badbergen en Menslage (Reg. Bez. Osnabrüek), zie Staatsarchief Osnabrück Dep. 14a, No. 474. Dr. Schmidt, archivaris van het Staatsarchief te Osnabrück, deelde mede geen andere personen van den naam *Voltelen* in de 16e eeuw te Osnabrück te hebben ontmoet.

44) Responsio..... ad libellum famosum..... excusum sub titulo Hamelmannio (Lipsiae 1583) blz. 39, vgl. Hamelmanns Gcschichtlicho Werke 11 (1913), blz. IX, X.

45) In de Mittheil. Osnabriiek X, blz. 332 wordt vermeld dat hij slechts vicaris was. In 1516 komt hij reeds als kanunnik voor.

46) Deze tante was vermoedelijk de vrouw van Joost *Voltelen.*

bartsch, getiteld „Geschichte des Kirchspiels Voltlage und seiner näheren Umgebung" en te Quakenbrück in 1925 verschenen. Deze onderwijzer had de vriendelijkheid mij het volgende mede te deelen: „Um etwa 1520 gab es in Osnabrück, wie die Urkunden des Osnabrücker Staatsarchivs ergeben, zwei Geschlechter von *Voltelen*. In der einen Familie kommt vor der Name *Everd Voltlo*, der an einer anderen Stelle *de Voltelen* genannt wird. Die andere Familie führt den Namen auf: *Gerd von Voltlo*. Beide Familien stammen aus Voltlage. Sie sinds aber zu einer Zeit von Voltlage nach Osnabrück übergesiedelt, als sich in Voltlage noch keine Familiennamen eingebürgert hatten. Daher wurde auch ein solches Mitglied nach dem Herkunftsort benannt, also *de Voltlo* oder de *Voltelen*. Diese Fälle lassen sich hier mehr nachweisen. Weil nun noch kein Familienname vorlag, lässt sich auch mit Bestimmtheit noch nicht nachweisen, aus welchem Bauernhof diese Personen abgewandert sind. Hier im Ort sind sie natürlich nicht *de Voltlo* genannt, weil ja kein Bedürfnis dafür vorlag. Sobald sie aber nach Osnabrück kamen, wurde ihnen diese Herkunftsbezeichnung beigelegt". Helaas bleven nadere gegevens omtrent den genoemden *Gerd von Voltlo*, die op het Staatsarchief van Osnabrück onbekend bleek te zijn, achterwege. Het lijkt echter niet waarschijnlijk, dat het Nederlandsche geslacht van dezen verder onbekenden persoon zou afstammen.

Wel kon uit de reeds genoemde collectie-Nieberg in het Staatsarchief van Osnabrück worden vastgesteld, dat in de 17e en 18e eeuw a'ldaar een geslacht *Voltlage* woonde, waartoe hebben behoord: *Jobst Voltlage*, huwde te Osnabrück 15 Febr. 1672 met *Katharina Kottmann*, kinderen: *Johann Konrad Voltlage*, geb. 20 Aug. 1679 en *Johann* Hermann *Voltlage*, geb. 19 April 1682; *Katharina Maria Voltlage*, huwde 5 Mei 1743 den procurator *Ferdinand Ignaz Cappel* en stierf 29 Febr. 1755; *Bernhard Voltlage*, Jezuit, gestorven 9 Dec. 1784, oud 72 jaar: *Johann Hermann Voltlage*, doopgetuige 1748 en 1754; *Hermann Heinrich Voltlage*, rhetor, gestorven 28 Juni 1735 (een en ander volgens het Domkirchenbuch van Osnabrück); *Franz Voltlage*, huwelijksgetuige 19 Jan. 1692 (Kirchenbuch van Bersenbrück); *Johann Hermann Voltlage*, huwelijksgetuige in den Dom te Osnabrück 1757 (Kirchenbuch St. Johann). Of dit geslacht *Voltlage* verwant is aan het geslacht *Voltelen*, *is* voorshands niet na te gaan. Onmogelijk is het in ieder geval niet.

In het bovenstaande hebben wij verhaald, hoe wij de genealogie-Voltelen, door Mr. J. 1. van Doorninck in 1880 gepubliceerd, hebben uitgebreid door eenerzijds de nakomelingschap tot den tegenwoordigen tijd uit te werken, anderszijds de stamreeks met vermoedelijk drie generaties op te voeren. Daarbij werd een tot dusverre onbekenden tak-*Volten* ontdekt, van wien 'talrijke naamdragers in leven bleken te zijn.

Nu vindt men in het Ned. Archief voor genealogie en heraldiek 1 (1938), blz. 167, ten jare 1658 een drietal zusters genoemd, *Catharina Volten*, overleden in Oost-Indië, *Elisabeth Volten*, bejaarde dochter. en *Anna Volten*, gehuwd met Ds. *Johannes Hiddingh*, predikant te I Jsselmuiden. Beide laatstgenoemden waren de eenige erfgenamen van *Elisabeth Volten*. Een onderzoek in het Landsarchief van Batavia, met groote welwillendheid door den Heer W. F. del Campo Hartmann ingesteld, wees uit, dat er nog een ongenoemde broeder geweest moest zijn, die in 1653 in Perzië verbleef, doch in 1658 reeds was overleden. Aan alle deze personen, die afwisselend *Volten* en *Voltelen* werden genoemd, kon geen plaats in de genealogie worden toegekend. Kinderen van *Arnoldus Voltelen*, den gerichtsman van Hasselt, waren zij ongetwijfeld niet, en wel omdat deze reeds een dochter *Anna* had èn omdat diens zoon *Laurens* in 1635 nog in leven was. Ook Ds. *Lubbertus Voltelen*, de predikant te Gramsbergen en Zwartsluis, kwam niet in aanmerking, omdat diens zoon Ds. *Hermannus* eerst in 1691 stierf. Zij konden slechts kinderen zijn van *Bernardus Voltelen*, den oudsten zoon van den richter *Hendrik Voltelen*, van wien de genealogie-*Voltelen* slechts weet mede te deelen, dat hij in 1581 (te Neuenhaus) geboren was. Dit komt ook met de jaartallen zeer goed uit, aangezien de genoemde *Anna Volten* of *Volfelen* omstreeks 1610 werd geboren en omstreeks 1630 met Ds. *Johannes Hiddingh in* het huwelijk trad. De tak van *Bernardus Voltelen* is blijkbaar spoedig uitgestorven en bij de latere familie geheel in het vergeetboek geraakt.

Interessanter is, dat in het Gemeente-Archief van Amsterdam dd. 6 April 1697 de ondertrouw werd aangetroffen van *Chrisfiaan Voltelen*, van Kopenhagen, oud 27 jaar, *ouders* overleden, en *Anna Ouwe* van Elseneur. Bovendien komt in de Deensche biografische lexica voor de dichter *Jacob Emil Voltelen* (1827-1856), zoon van den lakenhandelaar *Jean Jacob Voltelen* (1777-1832) en *Juliana Cathala* (*1781-1867*). Een en ander maakte het wel waarschijnlijk, dat er ook een Deensche tak van het geslacht *Voltelen* geweest moest zijn en misschien nog wel bloeide. Dit vermoeden bleek juist en door bemiddeling van den Deenschen consul kwam schrijver dezes in aanraking met den bankdirecteur *E. V. Voltelen*, te Kopenhagen, thans te Gentofte, die hem met groote heuschheid een afschrift zond van de genealogie van zijn geslacht. Deze genealogie begint met *Just Henrik Voltelen*, geb. 24 April 1577, Obergerichts-assessor te Weenen, overleden aldaar 12 Dec. 1620. Het schijnt niet twijfelachtig te zijn, dat de Deensche *Voltelens* tot hetzelfde geslacht behooren als de Hollandsche. De voornamen Just (Joist, Jodocus) en Hendrik hebben wij juist in de oudste generaties ontmoet. Ook hebben in de de 16e en 17e eeuw verschillende juristen tot het geslacht behoord. Het meest waarschijnlijke is, dat *Just Henrik* een zoon is geweest van den kanunnik *Hendrik* of *Henricus* uit diens in 1571 'gesloten verbintenis, waaromtrent hij zulke harde noten te kraken kreeg tijdens de in 1572 gehouden kerkvisitatie, Een zoon van *Just Henrik Voltelen* was *Jacob Just Voltelen*, geb. 20 Juni 1602, overleden 6 Mei 1699, die Bergoberst werd in dienst van den Deenschen koning en van wien nog een gegraveerd portret bestaat. in 1786 vervaardigd naar het geschilderde origineel. De nakomelingen van *Jacob Just Volfelen* bleven in Denemarken: het geslacht bloeit thans nog in verschillende takken.

Personen van den naam *Voltelini, Voltolini, Voltolini de Valtelina* enz. leiden hun naam af van het Val Tellina of Veltlin, het dal van de Adda in Noord-Italië. waaruit deze geslachten afkomstig zijn. Het laatstgenoemde geslacht *Volfolini de Valtelina*, stamt af van *Jacob Voltalin*, burgemeester van Trente, die op 17 Juli 1582 te Augsburg in den adelstand werd verheven en in 1585 stierf (het geslacht had reeds in 1532 een wapenbrief verkregen), zie: Gothaisches geneal. Taschenbuch der gräflichen Häuser 1919, blz. 1024 en Wer ist's? IX (1928), i.v. Franz Lothar Gr. von Voltolini. Deze geslachten zijn met het geslacht *Voltelen* niet verwant.

Wij willen tot slot van deze inleiding nog een enkele opmerking maken over de Hollandsche *Voltelens*, in het bijzonder over den tak die gesticht werd door Ds. *Salomon Voltelen* (1600- 1663), waartoe in den tijd van de Republiek en ook later talrijke intellectueelen, vooral predikanten, hebben

behoord. Afstammelingen van R.K. geestelijken als zij waren. hebben zij na hun overgang tot het Calvinisme, vele jaren lang het theologisch bloed, dat door hun aderen stroomde, niet verloochend [47]).

In de eerste plaats valt op, dat zoovele leden in de 17e en 18e eeuw op betrekkelijk jeugdigen leeftijd overleden zijn. Zoo stierven b.v. de broeders Ds. ***Salomon,*** Ds. ***Petrus,*** Ds. ***Arnoldus,*** Ds. ***Cornelis, Benjamin en Albertus*** (kleinzoons van genoemden Ds. ***Salomon)*** resp. in 1697, 1703, 1698, 1706, 1696 en 1718 op 38, 41, 32, 38, 26 en 47-jarigen leeftijd. Wellicht is de oplossing hiervan te vinden in de doodsoorzaak van Prof. Dr. ***Floris Jacobus Voltelen,*** die in 1795 op 42-jarigen leeftiid aan de tering overleed. In de tweede plaats is opvallend de bijzondere bewegelijkheid van de leden van het geslacht. Nu is dit over het algemeen bij een predikantenqeslacht niets ongewoons, doch de ***Voltelens*** hebben als predikanten niet alleen in Nederland, maar ook in Indië, Suriname en Zuid-Afrika gestaan. Overigens hebben de leden in talrijke plaatsen van Overijsel, Gelderland, Noord- en Zuid-Holland, Brabant en elders gewoond. Verschillende malen verplaatsten zich takken naar Amsterdam, waar zij veelal kooplieden of winkeliers werden: deze takken stierven echter steeds reeds na enkele generaties uit.

(Wordt vervolgd).

Het wapen der gemeente Oosthuizen,

door P. A. DE 'LANGE,

met medewerking van MR. ELISABETH C. M. PRINS.

Onder de wapens der huidiqe Noord-Hollandsche gemeenten ziin er verscheidene, die klaarblijkelijk teruggaan op een familiewapen. Het komt niet zelden vóór, dat gemeenten, welke vroeger eene heerlijkheid uitmaakten, het geslachtwapen van één der opeenvolgende heeren dier heerlijkheid als oemeentewapen voeren.

Toch is het noq niet altiid gemakkeliik, het verband tusschen een bepaald gemeentewapen en een heer der voormalige heerlikheid te leggen.

Wie zou biivoorbeeld op het eerste gezicht in het gemeentewanen van ***Ursem*** (in goud een roode leeuw met omgewenden kop) het waaen der ***Heeren van Voorne*** (in rood een gouden leeuw; volgens den heraut Gelre: in rood een ***aanziende*** gouden leeuw) vermoeden? En toch pleiten verscheidene omstandigheden hiervoor: le hetgeen Dr. Obreen mededeelde over de goederen der Heeren van Voorne [1]) en 2e, in noq sterkere mate, het feit, dat ***Willem van Egmond. Gerard van Velsen*** en ***Gerard heeren Wouterszoon*** in 1296 getuigden, dat ***Willem van Haarlem heeren Symonszoon*** het Noordeinde van Schermer, Mijzen en ***Ursem*** in ***achterleen*** zal houden van ***Gerrit zoon van Voorne*** [2]). Dat de kleuren zijn omgewisseld, behoeft ons niet te verwonderen, daar kleurwisseling een wiize van breken van wapens was en het verklaarbaar is, dat voor Ursem een dergelijke brisure in het wapen van den Heer van Voorne is aangebracht. Wat den stand van den leeuw aangaat, moge hier nog worden gewezen op een bericht van Gouthoeven: de heeren van Voorn voerden eenen climmenden, ***omsienden,*** gulden leeuw, op een schilt van keel ofte root,

De oorsprong van het wapen van Oosthuizen ligt wat minder ver terug. Oosthuizen heeft in de Vaderlandsche geschiedenis geen rol van groote beteekenis gespeeld [3]). Eerst na-middeleeuwsche gegevens, vermeld in de „Informacie... van Hollant ende Vrieslant" [4]) betreffende de schilttaelen (1514) geven eenig beeld van de samenleving op het platteland aldaar. In deze „Informacie" treft men het bericht aan, dat de opwonenden niet konden opgeven, waar de grens 'liep tusschen Oosthuizen en Etersheim [5]). Te zamen waren Oosthuizen en Etersheim belast met een eeuwigdurende rente van 40 gouden kronen: de eene helft ten behoeve van de ***Vrouwe van Zevenbergen*** en de andere helft van Floris Janszoon, wonende te Amsterdam. In Oosthuizen stonden 70 huizen en in Etersheim 38. Ongeveer de helft van het grondgebied behoorde aan niet-inwoners, die niet meedroegen in de lasten, een algemeene grief van het platteland! Over den veestapel wordt niet gesproken, maar wel blijkt, dat de bevolking zich in hoofdzaak bezighield met varen en visschen.

Ruim een eeuw later bracht de droogmaking van de Beemster hierin groote verandering. Oosthuizen kwam toen te liggen aan de Beemster-ringvaart en verkreeg dus een goede verbinding met de kaasmarkten van Hoorn en Purmerend alsook met Alkmaar en Edam. De zeldzame levenskracht, die zich in den aanvang der zeventiende eeuw in het Hollandsche volk openbaarde, de vaak roekelooze ondernemingsgeest, die deze gewesten in beroering bracht, schonk aan Oosthuizen een fraai raadhuis, een waag en nog andere openbare gebouwen. Van dat alles is niet veel meer over: kaas- en wolhandel zijn zich elders gaan vestigen; het archief verbrandde met het raadhuis.

Den 22sten October 1817 werd aan Oosthuizen het volgende wapen toegekend: „Zijnde getierceerd: het eerste van lazuur met drie zilveren ruiten, het tweede geëmanegeerd van zilver en keel, en het derde van sinopel beladen met een in goud gevatten bril met één glas, zijnde het tweede er los benevens".

Deze toekenning kwam niet overeen met hetgeen Oosthuizen bij schrijven aan den Hoogen Raad van Adel de dato 30 April 1815 had aangevraagd. De aanvrage was o.a. vergezeld van twee schetsontwerpjes, een voor het wapen van Oosthuizen en een voor Etersheim.

Het ontwerp voor Oosthuizen bestond uit een gevierendeeld schild, 1 en IV in zilver drie groene boomen, 11 en 111 in goud een dubbelgekanteelde zwarte dwarsbalk, met een hartschild gelijk aan dat, hetgeen de Hooge Raad van Add tenslotte als wapen vaststelde, met dien verstande, dat de ruiten op het ontwerp ingebogen zijden vertoonden; de inzending van een ontwerp voor een wapen van Etersheim heeft geen gevolg gehad.

Voor Oosthuizen had blijkbaar de toenmalige eigenaar der heerlijkheid het eenigszins veranderde familie-wapen der vroegere heeren van Oosthuizen willen zien aangenomen. Dit is geen op zichzelf staand geval, doch de Hooge Raad van

---

47) Bij do *Voltens* komen in de 13e en 14e generaties wederom predikanten voor.

1) Ned. Leeuw 1928, k. 356. „Een leenbezit heel in Westfriesland, onder Schermer, Mijsen en Ursem gelegen, was waarschijnlijk terug te voeren op grafelijke belooning na een der expedities van Floris V tegen de Friezen".

2) L. P. C. van den Bergh, O.B. Holland en Zeeland 11, No. 952.

3) Zie over de plaatsnamen op -huizen: Serie-uitgave Noord-Holl. Gemeentezegels „Enkhuizen", uitgave P. A. de Lange, Hoiloo, 1934.

4) Uitgegeven van wege de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde, 1866.

5) Deze plaatsnaam wijst m.i. evenzeer als die op -huizen op Saksischen oorsprong: eter of öder = Zaun, Umzäumung, Ortsmark, Saum, Rand, zie Lexers Mittelhochdeutsches Taschenwörterbuch, 1932.

Het Wapen der Gemeente Oosthuizen.

Zegel van Oosthuizen, 1709.

Zegel van Oosthuizen, 1785.

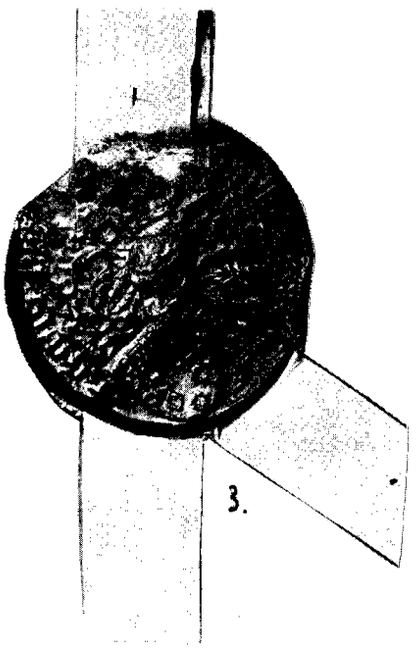

Zegel van heer Cornelis van Bergen,
29 Maart 1486.

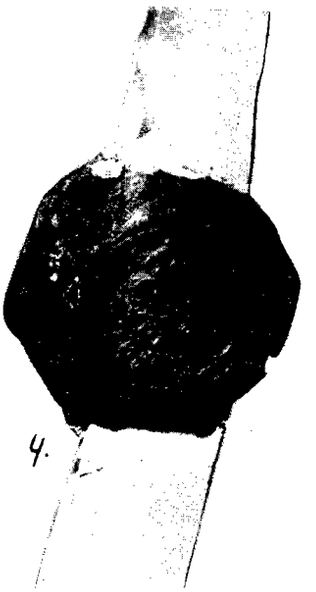

Tegenzegel van heer Cornelis van Bergen,
18 November 1491.

Zegel van Cornelis van Bergen,
bisschop van Luik, 1540.

Adel heeft zich blijkbaar principieel tegen deze nieuwe scheppingen verzet.

Vrijheer van Oosthuizen was van 1814-1852 Mr. *Nanning van Bredehoff de Vicq*. Deze was een kleinzoon van Mr. *Gerbrand de Vicq*, die Oosthuizen in 1795 had geërfd van zijn zusters man Mr. *Johan van Bredehoff*, aan wiens geslacht de heerlijkheid gedurende eenige generaties had toebehoord: *François van Bredehoff* werd in 1686 beleend door de Staten van Holland en Westfriesland met het ambacht Luttick Oosthuysen, alsook met het dorp Etersheim, als een onversterfelijk erfleen, na opdracht door Jonker Pieter van Cats, heer van Maeslandt en Maessluys [6]). De koopsom, welke de nieuwe leenman aan zijnen voorganger betaalde, bedroeg Fl. 20.630.—.

François liet deze leengoederen na aan zijnen zoon Mr. *Adriaen van Bredehoff*, die er 24 April 1722 mede werd beleend [7]), oudoom van bovenvermelden Mr. *Johan van Bredehoff*.

Het wapen *de Vicq is:* gevierendeeld, 1 en IV in zwart zes gouden penningen 3, 2, 1, *(de Vicq)*, 11 en 111 in zilver een roode keper, vergezeld van drie rozen van hetzelfde *(van Meenen)*. Het wapen *Bredehoff* is gedeeld, 1 doorsneden, a. drie populieren, b. een valk, 11 een gekanteelde dwarsbalk.

Het hart schild op het ingezonden ontwerp had dus geen betrekking op een dezer geslachten. Er moet dus worden gezocht naar een vroegeren eigenaar van de Heerlijkheid, die dit wapen heeft gevoerd.

Het oudste zegel van Oosthuizen, dat te mijner kennis kwam, dateert van 1709: een gips-afgietsel, dat zich zoowel in het Historisch Scheepvaartmuseum te Amsterdam bevindt als in de verzameling gips-afgietsels in bruikleen bij het Rijksarchief te Haarlem (aldaar No. 72); zie afb. No. 1. Het vertoont een naar rechts varenden driemaster met geborgen zeilen aan de raas van alle drie de masten; in den top van elke mast een wimpel, waarop een bril zichtbaar is. Op den voorsteven een man met dieplood. In de touwen tusschen de middelste en de heraldisch-linksche mast hangt schuinrechts een schild met het wapen van Oosthuizen. Randschrift: *Sigillum Oosthuisen in Hollandia*. Middellijn 5,8 c.M. Jammer genoeg is het oorspronkelijke zegel onvindbaar, omdat iedere verwijzing daarnaar ontbreekt.

Een later zegel, gedateerd 1785, dat zich in het Gemeentemuseum te Alkmaar bevindt [8]), wordt gereproduceerd als No. 2. Het vertoont het wapen van Oosthuizen met een kroon van vijf bladeren, aan weerskanten vergezeld van een kronkelenden paling(?), waaronder een ster en eenig lofwerk; tusschen kroon en schild het woord „Oost". Géén randschrift: middellijn 3,5 c.M.

Een kleiner ovaal zegel is nog te vinden bij de hiervoor vermelde verzameling gipsafgietsels te Haarlem, eveneens

6) Alg. Rijksarchief, 's-Gravenhage, Holl. Leenkamer : Leenregister „Hoge Overigheyt W" (Inv. No. 161), capitulum Kennemerland, folio 7verso. Françoys van Bredenhoff, heere van Pijlswaert, hoochschout ende regerende Raedt der stadt Hoorn, mitsgaders Bewinthebber van de Oostindische Compagnie aldaer. Zie ook Holl. Leenkamer : Repertorium Amstelland (Inv. No. 249), folio 263. D'ambocht van Luttigh Oosthuysen, mit allen sijnen toebehoren. Folio 264verso : Verlijdt Françoys van Bredenhoff hij opdragte van Joncheer Pieter van Cats den 8sten Maert XVIe ses ende tagtigh.

7) Holl. Leenkamer: Leenregisten „Quadruple Alliantie" (Inv. No. 169), cap. Amstelland, folio 16verso en 17. Zie ook Repertorium Amstelland (Inv. No. 249), folio 265: Verlijd Mr. Adriaen van Bredenhoff, raed ende hooftofficier der stad Hoorn, bij doode ende overlijden van François van Bredenhoff voornoemt, sijn vaeder, 24 April 1722.

8) Op karton geplakte zegels, toonkast.

zonder verwijzing naar het oorspronkelijk. Daar hierop geen nieuwe figuren voorkomen, kan reproductie achterwege blijven [9]).

In al deze zegels neemt *de bril met hef losse glas* een vooraanstaande plaats in.

Brillen komen in de late Middeleeuwen herhaaldelijk voor op geschilderde portretten, zoo b.v. bij Jan van Eyck. Ook in de wapenkunde treft men meermalen een bril aan, o.a. in het wapen van Pierre Morren (1596) [10]).

Het stadszegel van Audenaerde (Oost-Vlaanderen) vertoont een wapenschild: wapen: gedwarsbalkt van zes stukken en over alles heen een leeuw. Boven het schild een bril [11]).

Van een bril met een los glas echter biedt het wapen van Oosthuizen het eenig-bekende voorbeeld. Juist dit feit maakt het waarschijnlijk, dat toch bij geslachtwapens of zegels zal moeten worden gezocht, om tot een oplossing te komen en nu richt zich het onderzoek op die der vorige eigenaars van de Heerlijkheid Oosthuizen.

Als eerste heer van Oosthuizen mag worden beschouwd *heer Geerif van Heemskerck* [12]), ridder, baljuw van Kennemerland, die, in opdracht van Graaf Willem 11 van Holland, Roomsch Koning, op het Huis te Heemskerck (thans Kasteel Marquette) gelegerd, het opdringen van de Westfriezen moest stuiten (c. 1246).

De Heeren van Heemskerck voerden: in blauw een zilveren leeuw.

Na den dood van *heer Woufer van Heemskerck, ridder*. volgde in 1380 *Heer Geerif van Heemskerck* als Heer van Oosthuizen op. Zijne dochter, jonkvrouw *Mein van Heemskerck* [13]), vereenigde Oosthuizen met Etersheim en bracht deze bezittingen door haar huwelijk met *heer Gijsbert van Vianen* (1429) over in het geslacht *van Vianen* (wapen: drie zuilen).

De erfdochter van laatstgenoemd echtpaar, jonkvrouw *Maria van Vianen*, huwde heer *Arenf van Sfryen*, 'heer van Zevenbergen (wapen Stryen: drie schuinkruisjes). Hun dochter jonkvrouw *Maria van Sfryen*, vrouwe van Zevenbergen, Noordeloos, Heemskerck en Capelle op de IJsel, huwde met *Cornelis van Bergen*, heer van Brecht, Velp enz. en bracht haren gemaal o.a. de heerlijkheid Oosthuizen als haar erfdeel aan. Zij is de „Vrouwe van Zevenbergen", bedoeld in de „Informacie" bovenvermeld, aan wie de helft van een eeuwigdurende rente ten laste van Oosthuizen toekwam.

Hetgeen omtrent dit geslacht *de Glymes van Bergen* bekend werd, is bijéengebracht in het werk van P. J. Goetschalck „De Geschiedenis van Slooten. Merxem en St. Job in 't Goor" (bij Antwerpen), twee deelen, 1919 [14]).

9) Anno 1799, No. 273; grootte 1,8 bij 2 c.M.

10) de Raedt, Sceaux Armoriés 11, p. 519, plaat 16, afb. 4.

11) Vicomte de Ghellinck Vaernewijck, Sceaux et Armoiries des villes, communes, échevinages, châtellenies, métiers et seigneuries de la Flandre anciennes et moderne. Paris 1935. Zie ook het artikel van R. Serrure fils in Revue belge numismatique, 1880, vooral p. 224.

12) Zie over hem: Gouthoeven, d'Oude Chronijcke ende Historien van Holland·····, 's-Gravenhage 1636, p. 181; Mr. H. J. Koenen, Het Ridderlijk geslacht van Heemskerk in do Middeleeuwen, Wapenheraut 1903 p. 229.

13) Holl. Leenkamer Inv. No. 62, folio 118 verso: 9 April 1430 werd Jonkvrouw *Meynse van Heemskerck* beleend met alle goederen van haren overleden vader *heer* Gerrit; zie over haar en haren echtgenoot heer *Gijsbrecht van Vianen* ook Holl. Leenk. Inv. 274, fol. 206. 7 Augustus 1430.

14) Zie ook: Herckenrode, Supplément nu Nobiliaire des Pays-Bas I, Leuven 1775, p. 185.

In het wapen [15]): Doorsneden: 1. gedeeld: a. in zwart een gouden leeuw (Brabant), b. in goud drie roode palen (Mechelen), II in groen drie zilveren maliën (Boutersem) trekt het kwartier *Boufersem* in dit verband bijzonder de aandacht: zou men in het eerste kwartier van het gemeente-wapen van Oosthuizen (in blauw drie zilveren ruiten) eene verbastering van de drie zilveren maliën in groen mogen zien [16])?

Een zegel van *Hendrik van Boufersem* uit 1273 vertoont reeds als toevoeging aan het stamwapen Boutersem: een gouden schildhoofd met drie roode palen (Mechelen). Het wapen *de Glymes* vertoont den Brabantschen leeuw als teeken van de — later gewettigde — afkomst van den Hertog van Brabant.

Zeer opmerkelijk echter is Goetschalk's mededeeling, dat aan het wapen de Glymes zijn toegevoegd . . . een bril en de wapenspreuk: „Il n'est qu'estre borgne" d.i. men moet maar éénoogig zijn!

Slaat men nu G. Demay's Inventaire des sceaux de la Flandre op, dan ontmoet men onder No. 552: Berg-op-Zoom (Corneille de). 1507. Sceau rond, de 38 m.M. — Archives du Nord [17]); Chambre des comptes. Écu portant trois mâcles sous un chef palé au franc canton chargé d'un lion, au lambel de trois pendants sur le tout, timbré d'un heaume cimé et accompagné de lambrequins. Dans le champ, deux objets en forme de bésicles. — Sigillu(m) x Corne... . . De x Berg . . . . . zoma (Sigillum Cornelii de Berg.. .... op Zoma?). Traité entre L'Archiduc et le comte de Hornes au sujet de la forteresse de Weert. 1507.

Deze *Cornelis* was in den slag bij Thienen (1482) tot ridder geslagen door den Heer van Ravesteyn. Slechts v e r o n d e r s t e 1 d kan worden, dat hij in dezen slag één oog verloor: dit zou de brillen in het zegelveld en zijn wapenspreuk evenzeer verklaren! *Heer Cornelis van Bergen* werd hofmeester van den Roomsch Koning Maximiliaan en later van Hertog Philips den Schoone, terwijl hij 2 Mei 1500 werd opgenomen onder de ridders van het Gulden Vlies, Het jaar van zijn overlijden is mij niet bekend; nog in 1512 nam hij deel aan den strijd van Karel V tegen Karel van Egmond, hertog van Gelre.

Dat *heer Cornelis van Bergen* zijn belangen in Westfriesland niet verwaarloosde, integendeel die trachtte te vergrooten, blijkt uit het feit, dat de derde octrooiverleening voor de drooglegging van de Zijpe te zijnen name staat, een onderneming, welke hij echter niet tot een goed einde heeft weten te brengen.

In de Nederlandsche archieven komt zijn zegel herhaaldelijk vóór. De bril is ook daar nergens in het wapen zelf opgenomen, noch wordt er zijn éénoogigheid in weergegeven door er een los glas bij af te beelden, wanneer de figuur in het zegelveld wordt opgenomen.

Afbeelding 3 en 4 toonen zijn zegel en tegenzegel, zooals die voorkomen in het archief van het klooster St. Agatha bij Kuik, anno 1486, Inv. No. 76, regest No. 428 en anno 1491, Inv. No. 201, regest No. 470 (Algemeen Rijksarchief, 's-Gravenhage). In het charter van 29 Maart 1486 noemt *heer Cornelis van Bergen* zich raad en kamerling van den Roomsch Koning, stadhouder van de Kuiksche leenen, heer tot Grevenbroeck, Melijn, Brecht, Noordeloos, Oosthuizen en Etersheim; in dat van 18 November 1491 is hij Maarschalk van den Roomsch Koning Maximiliaan en van Hertog Philips (den Schoone). *Heer Cornelis* voert het wapen van het geslacht Bergen hier gebroken met een barensteel. Afbeelding 3 stemt overéén met de beschrijving van het zegel uit Lille van 1507, behalve dat daar van een *vrijkwarfier* met een leeuw wordt gesproken.

Dat de bril een persoonlijk onderscheidingsteeken is geweest van *heer Cornelis, zou* misschien kunnen blijken uit het niet opnemen van deze figuur in het wapen zelf, doch slechts in het zegelveld, en zeker ook uit het feit, dat — voorzoover bekend — zijn voorgangers, noch zijn nazaten dit devies hebben gevoerd.

In afbeelding 5 is een zegel weergegeven van zijn gelijknamigen zoon *Cornelis van Bergen.* Deze noemt zich heer van Zevenbergen en Grevenbroeck.

Keizer Karel V beleende [18]) *Cornelis van Bergen,* heer van Zevenbergen, Mylen, Noordeloes, Ranst enz. den 15den December 1529 wegens het overlijden zijner moeder *Marie vrouwe van Zevenbergen,* met de heerlijkheden Zevenbergen, Noordeloes en Slingelant, verder met de Groote Waert met de bijbehoorende gerechten, mannen en tienden in de kerspelen Noirdeloes en Menckelois, voorts met de heerlijkheid Nyeucoip, het huis te Heemskercke, *hef ambacht van Luffich Oosthuysen,* het dorp Eterssem en het land van der Scelling.

Van zijn bemoeïingen met Oosthuizen en Etersheim getuigt een regeling, welke hij 17 Augustus 1550 trof omtrent den dijkschouw van „de Koog" aldaar, waarbij een meerderheid der gemeene buren van Etersheim het recht wordt toegekend den dijk te leggen, eventueel later te verleggen en nieuwe inlagen te maken.

Deze *Cornelis* wordt als proost van St. Petrus te Rijssel genoemd in de jaren 1523, '26 en in '29 en in 1519 als domheer van St. Lambert te Luik. In 1530 werd hij coadjutor van den bisschop van Luik met recht van 'opvolging, welk recht in werking trad bij den dood van bisschop Everard van der Marck in 1538; hij deed echter reeds in 1544 afstand. In 1560 overleed hij.

Cornelis van Bergen junior was geen belangwekkende persoonlijkheid en dankte zijn ambt voornamelijk aan het aanzien van zijn geslacht. Hoe tijdgenooten over hem oordeelden, blijkt wel uit een brief. van Berlaymont aan Maximiliaan van Egmond, graaf van Buren, uit Januari 1541, toen men zijn afstand reeds voorzag: de briefschrijver vertelt spottend, dat Cornelis van Bergen zich in zijn kamer opsloot „faisant un harnas pour prendre mouches à Scellingh ou à Emskerke" [19]).

Het afgebeelde zegel is een persoonlijk, dus niet een bisschopszegel van *Cornelis van Bergen.* De middellijn bedraagt 5,6 c.M.; het wordt 'bewaard in het Algemeen Rijksarchief, in de verzameling losse zegels en is op den zegelstaart gedateerd 1540. Een gelijk zegel komt vóór aan een charter in het archief van den Nassauschen Domeinraad d.d. 31 Augustus 1552, inv. No. 175, regest No. 3158.

Na den dood van dezen tweeden *Cornelis van Bergen* kwamen zijn bezittingen aan den zoon van zijn jongste zuster, *Maria de Glymes,* gehuwd met *Louis de Ligne,* Baron van Barbançon: hun zoon *Jean de Ligne* verwierf door zijn huwelijk (1548) met *Margarefha van der Marck* het graafschap

15) Men vindt het wapen van dit geslacht *van Bergen* gewijzigd terug in de wapens der Noordbrabantsche gemeenten Fijnaart, Standdaarbuiten, Wouw en in een onderdeel van het wapen van Willemstad, terwijl Rucphen er invloed van heeft ondergaan.

16) De omwisseling van maliën tot ruiten komt ook in het familiewapen Boutersem zelf voor; zie „l'Héraldique" door Emile Gevaert, blz. 198.

17) Rijssel, Prankrijk.

18) Alg. Rijksarchief, Inv. Nass. Domeinraad (Brrda) No. 1525, afschrift.

19) Mededeeling van Mejuffrouw Dr. S. W. A. Drossaers uit het arch. v/d Nass. Domeinraad, Buren Aanw. 1857, port. V: Brieven aan graaf Maximiliaan.

Aremberg, waarnaar hij zich toen ging noemen. Deze sneuvelde als stadhouder van Friesland, Groningen, Drente, Overijse1 en Lingen in 1568 bij Heiligerlee tegen Graaf Lodewijk van Nassau.

Resumeert men nu, wat over den oorsprong van het gemeente-wapen van Oosthuizen werd gevonden, dan mag men vaststellen, dat

le. het derde kwartier (waarin de bril met het losse glas) ongetwijfeld in het wapen der Heerlijkheid Oosthuizen is opgenomen in den tijd, dat één der leden van het geslacht *de Glymes van Bergen* heer van Oosthuizen was (hoogstwaarschijnlijk *heer Cornelis,* echtgenoot van jonkvrouw *Maria van St rijen);*

2e. het eerste kwartier (in blauw drie zilveren ruiten) vermoedelijk eene verbastering is van het wapen *Boufersem* (in groen drie zilveren maliën), hetwelk als stamwapen van het geslacht *de Glymes van Bergen* mag worden beschouwd.

Blijft nu de vraag, aan welk wapen het tweede of middelste kwartier (in zilver eene inhoeking van vier roode stukken, uitgaande van den benedenschildrand) is ontleend? Het zal wel niet mogelijk zijn, hiervoor eene bewijsbare oplossing te geven. Daar het eerste en derde kwartier naar het geslacht *van Bergen* wijzen, ligt het voor de hand, voor het tweede ook in die richting te zoeken: misschien mag deze voorstelling worden aangemerkt als een „sprekend wapen": vier bergen? Ook in het wapen van Bergen-op-Zoom zijn de bergjes een latere toevoeging: vóór 1610 vertoont het wapen dezer stad alleen de Strijensche schuinkruisjes.

Bijdrage voor een genealogie Ompteda,

door MR. H. L. HOMMES.

Een vraag van een onzer medeleden deed mijn aandacht vallen op dit oude Ommelander geslacht, waardoor ik de verspreide gegevens hierover bij elkaar heb gebracht. Het meeste is te vinden in de huisarchieven Gruys en Farmsum, die in het Rijksarchief in Groningen berusten. Daarnaast zijn een paar namen genoemd in het Register Feith.

Het wapen is volgens Rietstap: In zilver een dubbele zwarte adelaar, vergezeld van twee groene klaverbladen, aan elke zijde één, tusschen den kop en den vleugel uitkomende. Helmt.: een groen klaverblad. Schildh.: twee gouden arenden. Zegels vindt men aan verschillende charters in genoemde huisarchieven. In 1479 [1]) verklaarde Menolt Ompteda nog, dat hij geen zegel had en daarom aan Heer Bruen, kerkheer te 't Zandt, verzocht diens zegel aan de oorkonde te hangen.

Nog heden ten dage bestaat dit geslacht als von Ompteda in Duitsch'land, afstammende van een *Hindrick Ompteda,* die in 1580 uitweek en zich later in Niedersachsen vestigde. Hun genealogie is te vinden in het Gothaisches genealogisches Taschenbuch freiherrlichen Häuser van 1877 en van de latere generaties nog eens in dat van 1932. In het eerstgenoemde komt een stamreeks voor van den Groninger uitgestorven hoofdstam, welken ik thans wensch aan te vullen. Naar mijn meening is ook de stamreeks van het Taschenbuch niet geheel juist.

Volgens Feith, De Ommelander borgen, lag het stamhuis

[1]) Inv. Farmsum nr. 527, regest 182. 1479, Juli 8. Het stuk eindigt: „In oerkunde der waerheyt so hebben wy Bertolt Entens ende Jarch ter Borch onse seghele beneden an dessen breeff ghehanghen ende, want ick Menolt Ompteda vorss. selve gheen seghel een heb so heb ick Menolt vorg. ghebeden mynen kerckheren Her Bruen opt Sand dessen breeff vor my toe seghelen".

Ompta of Ompteda een_ kwartier ten noordoosten van 't Zandt. Het bestond reeds in het begin van de 14e eeuw en heeft gedurende zijn bestaan tot begin 18e eeuw altijd behoord aan het geslacht Ompteda. Na den dood van den laatsten bewoner Fecco Ompteda in 1700 schijnt de borg niet meer bewoond te zijn en kort daarna te zijn gesloopt. Op de plaats staat nu een boerderij met den naam Omta.

Het oorkondenboek voor Groningen en Drente noemt wel een paar namen voor de 14e eeuw, o.a. een *Aidulphus Ombfefa* in 1317, maar er valt toch geen aansluitende reeks te maken vóór omstreeks 1460.

Het Taschenbuch begint met *Herman Ompfeda* op Omta 1500, tr. ..... *Alma,* zuster van *Meneke Alma,* ouders van *Fecko Ompfeda,* overl. 30 Oct. 1535, die met *Lucke,* geb. *Caters* huwt.

Nu twijfel ik aan de juistheid van dezen stamvader, tenzij daarvoor steekhoudende argumenten kunnen worden aangevoerd. In geen enkel stuk kom ik dien naam tegen in dien tijd, wel echter verscheidene malen een *Menold Ompteda,* gehuwd met een *Vrouke.* De volgende *Fecko* heeft als zoon o.a. ook een *Menold,* waardoor het al waarschijnlijker lijkt, dat deze naar zijn grootvader vernoemd is. Het sterkste argument evenwel lijkt mij, dat in het huisarchief Farmsum, waarin de stukken ten slotte door vererving bij elkaar zijn gekomen, wel verschillende zijn herkomstig van Menold, maar niet van Herman.

Een vidimus van Edzardt Jacob Clant d.d. 8 Maart 1629 (Inv. Farmsum no. 79) behelst meer dan het zeer verkorte regest onder no. 179 d.d. 13 Dec. 1477 aangeeft, waarom ik enkele gedeelten uit het charter laat volgen: „Up sunte Lucien dach sint verdraghen *Egbert Renghers* ten Poste, hoeftlinck, van syner kinderen weghen an de eenen ende *Menolt Ompfa,* hoeftlinck upt Sant van syn selves weghen up de anderen zyde liefflicken end vruntlicken mit malcanderen . . . een schedinghe van alle guederen . . . . . die se noch ungescheydenn... . . . hadden ghehat to dissen daghe so die salighe *Hissa Touwinga* der kinderen voerschr. oldemoder ende Menoldes vorschr. moeder weren anghearvet van salighe moder *Heillen Ompta",* enz.

De genealogie Rengers in de Gen. en her. bl. 1910 vermeldt, dat *Egbert Rengers gehuwd was mef Hissa Tuinga,* maar dan kan Hissa niet een grootmoeder zijn van Egberts kinderen. Ondanks de vele aangehaalde stukken blijkt er echter uit geen enkele, dat dit huwelijk juist is. Ik zie dan ook alleen een oplossing, wanneer *Egbert Rengers tot vrouw had een zuster van Menolt Ompteda,* want uit het bovenstaande staat wel vast, dat Hissa de moeder was van Menolt. Wie „moder *Heille Ompta" is* blijkt niet.

Ik zou de genealogie dus willen beginnen met:

I. ..... *Ompteda,* tr. *Hissa Tuinga* of *Tuwinga.*
Uit hun huwelijk o.a.?:
1?. een dochter, gehuwd met *Egbert Rengers,* hoofdeling te Ten Post, zoon van *Ditmar* en *Hissa Ackinga.*
2. *Menolt,* volgt II.

II. *Menolt Ompfeda,* reeds vóór 23 Juni 1476 hoofdeling op 't **Zandt** [2]), tr. vóór 8 Juli 1479 *Vrouke Cater,* op 13 November 1503 [3]) nog in leven, dochter van *Claas Cater.*

[2]) Inv. Farms., regest 172.

[3]) Id., reg. 232. 1503, Nov. 13. Luerth, Hinrick en Teze Kater, Alijd to Lellens, Vrouke Ompta upt Sand, Alert Gaykinge en Hermen Klant voor zijn vrouw, gebroeders, -zusters 'en zwagers, verklaren een scheiding te hebben aangegaan van de goederen, welke hun na de „principael scheidinge" nog zijn opgekomen.

In inv. Farmsum nr. 527, regest 182 is een scheiding van goederen tusschen Bertolt Entens, Jarch ter Borch en Menolt Ompteda. In het charter komt o.a. voor: „dat ons Claus Kater, Bertolt Entens, Jarch ter Borch anghekomen was van Oeden to Dyck seligher ghedachtenissen als van onser huesvrouwen weghen, daer ik Claeus Kater vorss. myn part Menolt Ompteda myn swagher (hier = schoonzoon) den deerden paert van to boedel heb ghegeven myt mynre dochter Vrouke", enz. (8 Juli 1479).

Uit dit huwelijk o.a.?:

III. *Fecko Ompfeda,* hoofdeling op 't Zandt, overl. 30 October 1535, begraven in de kerk te 't Zandt [4]), tr. *Lueke.* Volgens de genealogie in het Taschenbuch heette zij *Cater,* doch meer waarschijnlijk is zij een *Van Harsens.* In het grafschr. boek komt op blz. 19 in de kerk te Baflo het grafschrift voor van *Bawe Jarges* met haar 8 kwartieren. Zij was een dochter van Lueke's kleindochter Entens, hierna volgend onder 5c. De kwartieren van haar vaderszijde zijn: *Jarges, Froma, Heeralma, Ter Lane,* van moederszijde: *Enfens, Ompfeda, Uferwick, Harsens.* Uit de genealogie Jarges, in het Stamboek v. d. Fr. adel, valt nu op te maken, dat de grootouders van haar vader Jarges-Heeralma en Froma-ter Lane zijn, zoodat die van haar moeder echtparen Entens-van Uterwijck en Ompteda-v. Harsens moeten zijn.

De nalatenschap van *Fecko* en *Lueke* of *Luka* werd verdeeld op 23 Juli 1543 [5]), zoodat *Lueke* kort daarvoor zal overleden zijn.

Uit het huwelijk 5 kinderen, van wie de volgorde niet vaststaat:

1. *Hindrick Ompfeda,* zegelt als hoofdeling op 't Zandt 30 Oct. 1542 [6]), overl. vóór 23 Juli 1543 [5]), op welken datum zijn nalatenschap verdeeld wordt,
2. *Menolt Ompfeda,* zegelt als hoofdeling op 't Zandt op 5 Juni 1543 [6]), overl. tusschen 28 Maart [7]) en 28 Mei [8]) 1557, tr. *Reneke Aulsema.* Waarschijnlijk hadden zij geen kinderen, want zijn nalatenschap wordt 15 Mei 1560 [9]) verdeeld tusschen zijn broer en zusters.
3. *Anna Ompfeda,* overl. na 15 Mei 1560 [9]), tr. le 1527 (huw. contr. 27 Januari) [10]) *Johan de Mepsche;* tr. 2e vóór 23 Juli 1543 [5]) *Luech Coenders,* overl. vóór 1560 [9]), zoon van *Ludolf Coenders van Helpen* en *Hermtjen Reberch.*

Uit het eerste huwelijk [11]):

a. *Johan de Mepsche* de Olde op den Ham, (op Piloursema), tr. *Dorothea Jensema.*

Uit het tweede huwelijk [12]):

b. *Ludolf Coenders,* tr. *Anna Clant,* dochter van *Alert* en *Rudolpha de Mepsche.*
c. *Lucia Coenders,* tr. *Lubbert Ulger.*
d. *Harmfje Coenders,* tr. . . . . *Keteler* of *Kefteler.*
e. *Syerf Coenders.*

4. *Herman,* volgt IV.
5. *Bawe Ompfeda,* overleden tusschen 13 Febr. 1574 [13]) en 13 Januari 1580 [14]), tr. vóór 23 Juli 1543 [5]) *Pefer Enfens,* overl. vóór 5 Dec. 1570 [15]), zoon van *Meyo Enfens* en . . . . . *van Uterwyck.* Uit de regesten 498, 509, 544. 545 en 554 van inv. Farmsum blijkt welke hun kinderen zijn, van wie de volgorde echter niet vaststaat:
   a. *Meyo Enfens,* tr. 1561 (huw. contr. 20 Juni) [16]) *Baewe Enfens,* dochter van *Evert* en *Tefeke.*
   b. *Agnes Enfens,* geb. 1541, tr. 1561 (huw. contr. 6 Nov.) [17]) *Johan de Mepsche.*
   c. *Luca Enfens,* overl. 1603, tr. vóór 5 Dec. 1570 [15]) *Eyso Jarges,* geb. 1546, overl. 1584, zoon van *Coppen* en *Eva Froma* [18]).
   d. *Peye Entens,* leeft nog 25 Maart 1598 [19]), op welken datum zij en haar zuster en zwager Oede en Frederik de Mepsche, den borg te Harssens, hun van hun ouders aangekomen, verkoopen aan *Warmolf Hillebrandts* en *Catharina van Frifema* e.l. Deze Peye was ongehuwd. De inv. Farmsum op blz. 487 vergist zich met haar te vermelden als gehuwd met Hans Jurgen van Maneil, wiens vrouw Peye een dochter was van Asinghe Entens en Ike Ufkens.
   e. *Froucke Enfens,* tr. 1574 (huw. contr. 20 Sept. [20])) *Luerdf Huyngha,* zoon van *Wolter* en *Anna Rengers.*
   f. *Oede Enfens,* tr. 1590 (huw. contr. 20 Mei [21])) *Frederik de Mepsche,* zoon van *Johan* en *Dorothea Jensema.*

IV. *Herman Ompfeda,* hoofdeling op 't Zandt, in leven 24 Juni 1567 [22]), overl. vóór 26 Aug. 1574 [23]), tr. ca. 1544 [24]) *Harmtje Enfens,* overl. 12 April 1553, dochter van *Evert* en *Tefeke.* De genealogie van het Taschenbuch noemt haar verkeerdelijk dochter van Menholt en Dorothea v. Dullich.

---

4) Grafschr. in Stad en Lande, blz. 446.

5) Inv. Farms. nr. 685, reg. 344, en Inv. Gruys nr. 186. Boedelscheiding d.d. 23 Juli 1543 van de nalatenschap van Fccko Ompteda en zijn echtg. Luka, en hun zoon Hinrick Omptcda, tusschen de kinderen Mcnolt, Herman, Anna geh. met Luech Koeners, cn Bawe geh. met Peter Entens.

6) J. A. Fcith, Cat. der iuv. . . . . van voorm. zijlvestenijen, blz. 74 en 75.

7) Inv. Gruys, nr. 90.

8) Register Feith, II, blz. 137. Uitspraak van Hidde Jensema c.a. tusschen Harm Ompteda en Pieter Entcus met zusters ter ccnc en Rencke Aulsema, wed. Menolt Ompteda ter andere zijde, over cenige bezwaren van renten en rentebrieven. Zaterdag na Hemelvaart (28 Mei) 1557.

9) Inv. Gruys, nr. 191. 1560 Mei 15. Boedelscheiding der nalatenschap van Menoldt Ompteda tusschen: Harmcn 0. ter eene en Peter Enthens van wege Bawc, en Anna Cocnrades wed. Loech Coenrades 'ter andere zijde.

10) Id. nr. 97. Huw. contr. Johan de Mcpsche en Anna Fcckendr. upt Sandt. Aanwezig zijn ook haar broeders Hinrick en Menolt, „mede vulmarhtich hoer ander broderen". Zij krijgt „tho bodels Zygersumaheert gelegen tho Engeweer in den kerspele tho Wytwert".

11) Volgens mededeeling van den Heer B. Lonsain te Zeist,. Uit inv. Farmsum reg. 436 volgt wel, dat Anna een zoon Johan de M. heeft.

12) Volgens Nob. van Coendcrs. Alg. Ned. fam.bl. 1885, blz. 146.

13) Inv. Farms., reg. 509.

14) Id., reg. 544. Boedelscheiding van de nalatenschap van Bauwe Ompteda, wed. Peter Entens.

15) Id., rcg. 498. Scheiding van dc door Peter Entens nagelaten landerijen.

16) Inv. Farms., nr. 546. reg, 447.

17) Id., nr. 637; reg. 45i.

18) Gen. Jarges in Stamb. Fr. adel.

19) Inv. Farms., reg. 612.

20) Id., nr. 553, reg. 513.

21) Id., nr. 640. reg. 585.

22) Id., nr. 792, reg. 48s.

23) Inv. Gruys, nr. 193. Boedelscheiding d.d. 26 Aug. 1574 van dc nalatenschap van Hermen 0. en echtg.

24) Inv. Farms., nr. 539, reg. 346. 1544. Herman O., hoofdling op 't Sandt, verklaart. dat Teteke Entens wed. Evert Entens hem heeft uitgekeerd zoodanig deel van den boedel, als Teteke hem bij zijn huwelijk met haar dochter Herman bij huwelijkscontr. had toegezegd.

Uit dit huwelijk 4 kinderen (volgorde onzeker):

1. *Fecko*, volgt V.
2. *Everdt* Ompfeda, overl. 1576. Zijn nalatenschap wordt verdeeld op 20 Juli van dat jaar [25]).
3. *Hindrick Ompteda*, geb. 1552 [26]), hoofdeling te Uithuizen in 1594 [27]). Volgens het Taschenb. week hij in 1580 uit naar Niedersachsen, Heer op Badensen, geh. raad en drost te Scharnebeck, overl. 1620, tr. *Apollonia van Jeffebroeck*, dochter van *Hieronymus* uit het huis Dorsmark en van een dochter van *Moris von Bofhmer*.

   Hun drie kinderen verkochten 9 September 1620 [28]) hun vaderlijke erfenis met alle daaraan verbonden rechten aan hun neef *Goossen Schaffer* en diens echtgenoote *Abele Gruys*. Deze kinderen waren:

   a. *Herman van Ompfeda*, geb. 1593, Heer op Morsum en Badensen, drost te Neubruchhausen, overl. 1669, tr. *Sophia von Mandelsloh*, dochter van *Heineke von Mandelsloh* auf Elmeloh en *Marie von Hanensee*. Hun zoon *Chrisfian Heinrich*, geb. 1 Jan. 1627, werd als *Chrisfianus Henricus ab Ompfeda* in Franeker ingeschreven als student 19 Aug. 1638 en te Rostock Juli 1645. Van hem stammen de nog bestaande von Ompteda's af, die 8 Sept. 1874 en 17 Mei 1907 als Freiherren erkend werden door den koning van Pruisen. (*Zie* ook de Navorscher, jg. 33, blz. 291).
   b. *Otto van Ompfeda*, in leven 9 September 1620.
   c. *Heylewich van Ompfeda*, in leven 9 September 1620.
4. *Luecke Ompfeda*, overl. na 13 Maart 1611 [30]), tr. 1577 (huw. contr. 30 Maart [29])) *Claes Schaffer, zoon* van *Gosen* en *Fye van Ballen*. Zij hadden o.a. een zoon

   a. *Goessen Schaffer*, tr. 1611 (huw. contr. 13 Maart [30])) *Abele Gruys*.

V *Fecko Ompfeda*, jr. en hoofdeling op 't Zandt 1575-1598 (volgens Taschenb,), tr. le *Everfien Schaffer*, overl. 25 April 1585 [31]), dochter van *Derck Schaffer*, burgemeester van Groningen [32]); tr, 2e 1586 (huw. contr. 14 November [33])) *Ave Coninck, gnd. van Ballen*, dochter van *Hugo* en *Aleyd Eelts*, en wed. van *Berneer Clant*. Uit het huwelijkscontract blijkt alleen, dat haar moeder genoemd wordt wed. *Aleit Coninghes*, maar volgens de kwartieren van den grafsteen van *Taco Jan Ompfeda*, dien ik aan het eind uitvoeriger zal behandelen, moet hier *Eelts* worden aangevuld.

Uit het tweede huwelijk 4 kinderen:

25) Inv. Gruys, nr. 194.
26) Volgens gen. in Taschenbuch.
27) Inv. Farms., nr. 542, reg. 597. 1594 Mei 14. Hindrick O., hoofdeling te Uithuisen, en Apollonia van Jettebroeck, zijn huisvrouw, verklaren den 1en Mei 1594 te hebben verkocht en overgedragen aan Evert Enthens en Amele zijn zuster een hoeveelheid lands op Godtlinser uiterdijk, nader in de akte omschreven.
28) Inv. Gruys, nr. 36.
29) Id., nr. 101.
30) Id., nr. 113. Huw. contr. 13 Maart 1611 tusschen Goessen Schaffer, zoon van Claes en Luyke Ompteda, en Abele Gruys, dochter van wijlen Rudolph en Hille Aldringa.
31) Ned. Leeuw 1893, blz. 67. Geslachtk. aant. betreffende Gron. gesl. uit het reisjournaal van Fred. Coenders. Hierin: „1585 den 25 Aprillis starff Fecco Ompteda vrowe upt Zant D. Schaffers dochter".
32) Abel Eppens, Kroniek, dl. II, blz. 80.
33) Inv. Gruys, nr. 106.

1. *Harmtje Ompfeda*, overleden na 5 Februari 1649 [34]), tr. 1620 (procl. Groningen 25 Maart) *Joost Lewe*, jr. en hoofdeling op Onnema te Zandeweer, overl. na 5 Febr. 1649, zoon van *Jurjen* en *Bywe Schaffer*.
   Hun kinderen zijn:
   a. *Bywe Lewe*, erfdr. van Onnema, tr. 1649 (huw. contr. 5 Februari [34])) Jr. *Abel Coenders*, heer van Fraam te Huizinge, geb. 16 Sept. 1627, overl. 1694, zoon van *Bernhard* en *Anna Coenders van Helpen*.
   b. *Anna Maria Lewe*, ongehuwd overl. 1677.
2. *Aeltjen* of *Alegonda Ompfeda*, tr. 1624 (procl. Groningen 14 Aug.) *Johannes Dominicus Clant*, jr. en hoofdeling te Garsthuizen, Stedum en Westeremden, geb. 1598, zoon van *Gerhard* en *Tjaarfke Johanna van Heerma*. Hij hertr. eerst *Tefeke de Coninck* (dochter van *Redmar* en *Ave Jarges)* en vervo'lgens *Everdina de Mepsche* (dochter van *Everf* en *Ida Broersema)*.
   Uit het eerste huwelijk:
   a. *Tjaertjen Clant*, tr. *Tjaard van Heerma*.
   b. *Ave Maria Clant*, tr. 25 Juli 1658 *Jan Bapfisf Gramaye*.

   Ik kan hier nog bijvoegen (wat in de genealogie Clant niet wordt aangegeven), dat de *2 volgende* kinderen *Alegonda* en *Gerard Dominicus Clant* uit het tweede huwelijk zijn. In het huisarchief Baarlo [35]) komen nl. twee opzweringen van kwartieren voor van de ouders van *Gerard Dominicus Clant*, nl. van den vader: *Clant, ten Holte, van Heerma, van Fritema;* van de moeder: *Coninck, Eelts, Jarges en Ubbena*.
3. *Herman*, volgt VI.
4. *Everfjen van Ompfeda*, tr. Groningen 14 Januari 1610 (procl. 24 Dec. 1609) *Bernhard Jarges*, jr. en hoofdeling, overl. 1624, zoon van *Jan* en *Teteke Ubbena*. Uit dit huwelijk kinderen. (Zie gen. Jarges in Stamb. Friesche adel).

V *Herman Ompfeda*, jr. en hoofdeling op Ompta, 't Zandt, Loppersum, Vierbuiren enz., overl. 14 Juli 1669, begr. te 't Zandt [36]), tr. *Elteke fen Holte*, overl. 18 November 1677. begr. te 't Zandt, dochter van *Johan* en *Anna Lewe*.
Uit dit huwelijk:

VI. *Fecko Ompfeda*, geb. 1638, jr. en hoofdeling op Ompta en Boukema enz., curator van de Gron. hoogeschool van wege de Ommelanden 1679-'82, '89 en '90, overl. Groningen 6 November 1700, begr. 't Zandt 12 November, als laatste van dezen tak, tr. 1662 (huw. contr. 17 Sept.: procl. Gron. 20 Sept., attest. 20 Oct.) *Anna de Sighers fher Borgh*, overl. 1 Juli 1673, begr. 't Zandt [37]), dochter van *Taco* en *Johanna Coninck, gend. van Ballen*.

34) Inv. Farmsum, nr. 634. Huw. contr. d.d. 5 Febr. 1649 tusschen Abel Coenders van Helpen en Bywe Lewe. Hun beider ouders zijn dan nog in leven en bovendien zijn grootmoeder Elisabeth Rolteman, wed. Coenders van Helpen. Dedingslieden aan bruidegomszijde: Bernard C. v. H., Albert Hooftman burgemr. van Gron., Abel Lewe op de Braake, en Hildebrand Entens op Ritsema en Jensema; aan bruidszijde: Joost Lewe, Herman van Ballen jr. en hoofdeling te Hoogkerk, Herman Ompteda op 't Zandt jr. en h., Willem van Berum op de Leek jr. en h. en Onno van Berum te Noordwolde enz. jr. en h.
35) Inv. Rijks oude arch. 1928, blz. 576, nrs. 204 en 208, regesten 173 en 174.
36) Grafschr. in Stad en Lande, blz. 449.
37) Id., blz. 450.

Uit dit huwelijk (volgorde onzeker):

1. *Elisabeth Ompteda,* overl. 1 Juli 1673, begraven te 't Zandt [37]).
2. *Taco Jan Ompteda,* geb. 1665, zoon op Ompta en Boukema, 't Zandt, Zeerijp, Leermens, Eenum, Eesterrecht, ten Post, Garrelsweer, Wittewierum, in de Vierbueren, Loppersum, Wirdum, ten Boer, Garmerwolde, Thesinge, St. Annen en Westerdeel-Langewolt jr. en hoofdeling, overl. 1 September 1683, begraven te 't Zandt [37]).

Op het koor van de kerk aldaar ligt, volgens het grafschriftenboek, de grafsteen, waarop behalve de zeer uitvoerige titels, ook de wapens van de 16 kwartieren voorkomen. Aangezien het niet voor ieder duidelijk zal zijn, hoe die gelezen moeten worden, zoo leek het mij niet ongeschikt een nadere uitwerking te geven in onderstaanden kwartierstaat.

Ik moet nu nog alleen melding maken van een *Menolt Ompteda,* die in April 1563 als student werd ingeschreven te Rostock en daarna op 10 December 1566 te Heidelberg. Bij de inschrijving wordt hij vermeld als Groninganus of Groningensis ex Frisia occidentali. Van wien hij een zoon is heb ik niet kunnen uitmaken.

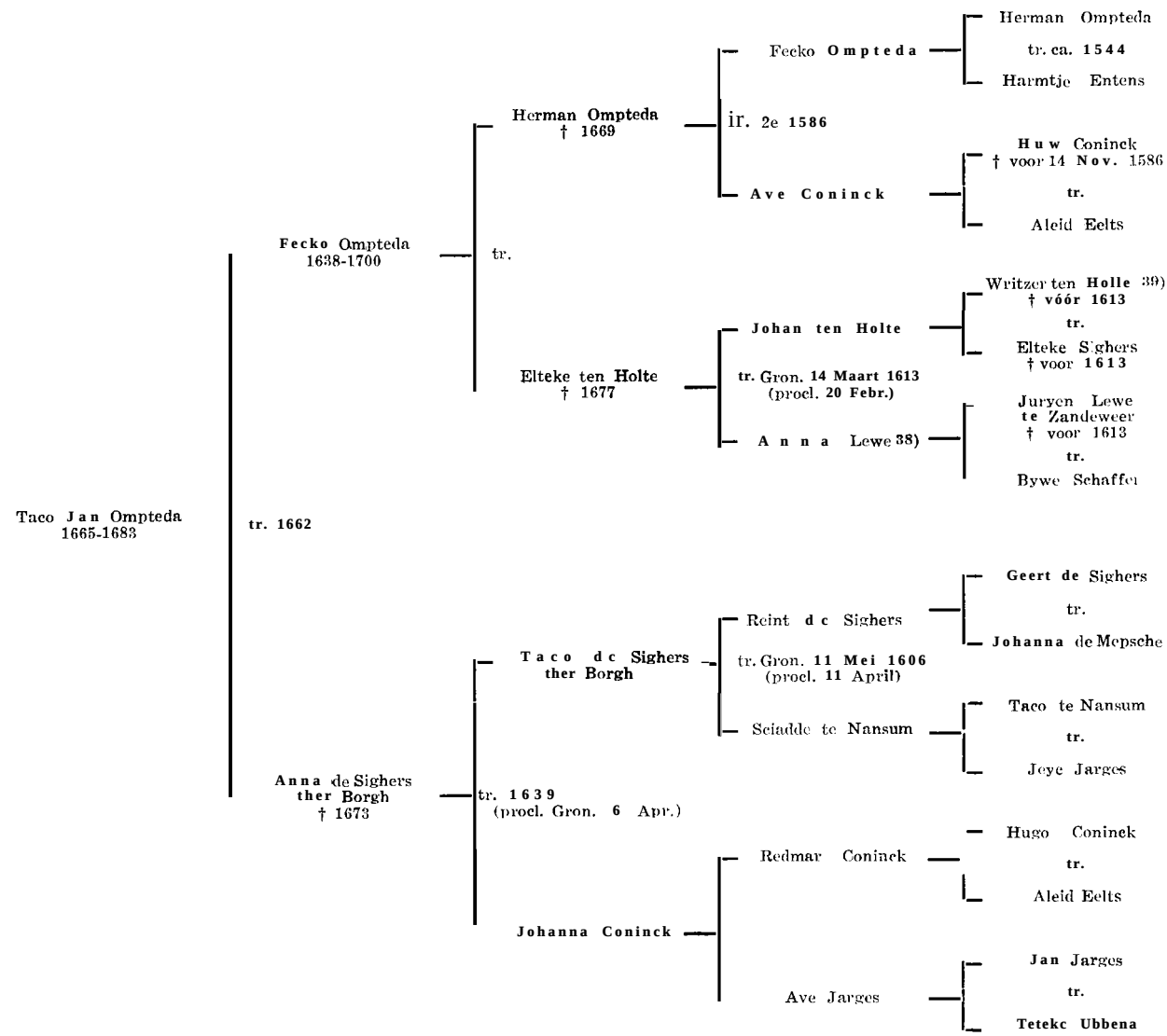

De herkomst **van het huidig geslacht** van Asbeck,

door J. DE GROOT.

Omtrent deze herkomst bestaat onzekerheid. Niet echter aangaande de vroege riddermatigheid, want de twijfel betreft uitsluitend de vraag of dit geslacht behoort te worden aangesloten bij dat te Asbeck bij Burgsteinfurt, gelijk N.A. 1940 doet, dan wel bij dat te Asbeck in het kerspel Schwelm in de Mark.

Wie was de vader van Dietrich, no. VI der stamreeks in N.A., die omstreeks 1400 leefde? De moeder is *Blideken van Gohr;* haar echtgenoot was luidens N.A. 1912 *Dietrich van Asbeck,* hetgeen in N.A. 1919 werd omgezet in *Ludeke v. A.,* een afstammeling der Steinfurtsche Asbeck's, en vervolgens werd gehandhaafd in N.A. 1924.

Aangezien het geslacht Asbeck na het huwelijk met Blideken van Gohr zeer geruimen tijd in de Mark was gevestigd, zou, indien Ludeke uit Burgsteinfurt de stamvader ware, naast

38) Deze Anna wordt niet vermeld in de goucalogie Lewe. In de proclamatie staat echter dochter van sal. Juryen Lewe van Zandeweer.

39) Hoofdeling te Baukum en Zeerijp. Inv. Farmsum, regest 608. d.d. 8 Sept. 1597. Inv. nr. 797 bevat de scheidingsbrieven der nalatenschap van Wrytsert ten Holte en Elteke Syghers. 1613.

zijne familie nog een tweede geslacht van denzelfden naam, dat in de Mark inheemsch was, te constateeren zijn geweest [1]). Waar zulks echter niet het geval is en er nog immer slechts één geslacht Asbeck in de Mark op den voorgrond trad, zou de slotsom geen andere kunnen zijn dan dat het geslacht van Bhdeken's echtgenoot en dat in de Mark identiek zijn. Overeenkomstig N.A. 1912 zou dan Dietrich v. Asbeck die echtgenoot zijn.

Voor deze opvatting pleit meer.

In de eerste plaats was ook het geslacht Gohr (van den Gare), waaruit Blideken stamde, veel meer georiënteerd naar de Mark dan naar Steinfurt; de Kittersitz Haus Goor (Gaer of Gahr) zelf lag tusschen Gelsenkirchen en Steele. Achtereenvolgens treft men in het betrekkelijk tijdvak in de oorkonden aan: den knape *Theodericus Gor* van 22 Febr. 1318, die na 1326 als de militaris (knape) *Didericus van den Gare,* in de lijst der leden van den Caland (een bekenden bond) te Wattenscheid bij Dortmund, als overleden voorkomt [2]); den famulus *Hugho Vamme Goyre* (1342-1378), die op *9 Nov.* 1348 [3]) getuige is van den abt van Werden en dan zegelt met S. *Hugonis de Gare* als randschrift; en diens zoon, wederom een *Dyderik* (1372-1393), den vader van de erfdochter Blydeken van Gohr. Deze tweede Dyderick is op *29* Sept. 1372 richter te Essen: op *13* Juli *1374* is hij voor de abdij Essen beheerder van den Oberhof Uckinctorpe (thans Uckendorf, Kreis Gelsenkirchen), als hoedanig hij eerst op 13 Juli 1397 wordt vervangen: in 1388 trekt hij met den graaf van der Mark in de groote Dortmunder Fehde als dienstman uit de feste van Boken (ambt Bochum), als no. 1 van velen, tegen de stad Dortmund uit; op 29 Juni 1392 staat hij Adolf, graaf van Cleve en van der Mark, als getuige 'bij, wanneer deze 4.000 oude gouden schilden leent van zijn neef Johan van der Mark, heer te Aremberg; en in 1393 blijkt hij raad van den graaf van der Mark te zijn. Met Steinfurt staat hij slechts als leenman voor den Gravenhof (k. Gelsenkirchen) in betrekking; op 1 Aug. 1393 neemt de leenheer dezen hof terug en geeft hij daarvoor aan *Dyderich vamme Ghoer* het erf tor Santfort in hetzelfde kerspel als manleen [4]). Er is dus meer reden om den man van zijne dochter Blydeken bij de Mark dan bij Steinfurt te zoeken.

De voornaam Dietrich van no. VI der stamreeks in N.A. is trouwens bij de familie in de Mark geen onbekende. Afgescheiden van een *Dietrich van Esbike,* die in 1210 als ministeriaal van het klooster Helmershausen (Kreis Hofgeismar) voorkomt [5]), ontmoeten wij op 21 Maart 1292 (1) te Volmerstein *Theodericus .de Asbike* [6]), die aldaar op 23 Juni 1296, thans als ridder (hij heet dan Asbeke), den ridder Theodericus dominus de Volmotstene (Volmerstein) als getuige ter zijde staat [7]). De volgende Dietrich verschijnt op 28 Dec. 1351, wanneer de heer van Volmarstein hem met den hof (curia) ter Asbecke en de visscherij in het kerspel Zwelme (Schwelm) beleent [8]). Wat natuurlijker dan dat deze voornaam Dietrich, te voren en ook daarna volledig on bekend bij de Asbeck's bij Burgsteinfurt, zich nog geruimen tijd bij de Asbeck's in de Mark handhaaft! No. VI van de stamreeks (ca. 1413-1437) heet dan overeenkomstig het voornamengebruik naar zijn vermoedelijken agnatischen grootvader Dietrich van 1351 en zijn waarschijnlijken zoon Dietrich doopt hij dan naar zijn vermeenden eigen vader Dietrich, die dan de plaats van no. V (Ludeke) in de stamreeks zou moeten hernemen. Men zou zich dit schematisch aldus kunnen voorstellen:

Dietrich van Asbeck
1351 beleend met Asbeck (Schwelm)

Dietrich v. A., geheeten *Pinsequact*
1390-1411
X
Blydeke do Gore, dr. van Diederick de Gore.
In 1390 neemt hij den toenaam *toe den Gore aan* en in 1397, na den dood van zijn schoonvader, woont hij in Haus Goor [9]).

Dietrich v. A. toe den Gore, geheeten Pinsequact
ca 1413-1437
(no. VI der stamreeks in N.A.)

Dietrich v. A. toe den Gore, geheeten Pinsequact
1453 en later
(no. VII der stamreeks in N.A.).

Tegen deze zienswijze zou kunnen worden aangevoerd dat, wanneer Ludeke uit Burgsteinfurt de dochter van Diederick de Gore huwt, hij niet tegen het gebruik handelt, indien hij zijn uit die erfdochter geboren zoon naar den erflater Dietrich noemt [10]). Maar dan dient toch deze Dietrich (ca. 1413-1437) zijn oudsten zoon naar zijn agnatischen grootvader Ludeke te noemen en daarvan 'blijkt juist niet, zoodat evenbedoelde onderstelling op losse schroeven komt te staan.

Hoe staat het nu met het wapen? Het eerstbekende wapen van deze Dietrich's is dat van den laatste [11]), van wien drie zegels zijn overgebleven, hangende aan de charters van 21 Mei 1462, 12 Sept. 1463 en 13 Dec. 1465 [12]). Naar de be-

1) Natuurlijk, tenzij dit zeer toevallig juist, toen plotseling ware uitgestorven.

2) W.U.B. VIII no. 1228 (1315) en Dr. E. Schulte, Wattenscheid, I, blz. 678 (na 1326).

3) Kötzschke, Urbare Werdens, 11, C.D. no. 33; S. A. Düsseldorf, Stift Werden, no. 124.

4) De aangehaalde stukken zijn te vinden:
29 Sept. 1372 — S. A. Düsseldorf, Stift Essen, Inv. no. 717 (met zegelrandschrift *Theodericus de Gar).*
13 Juli 1374 — Ibid., id., Inv. no. 748, Rep. 1, Reg. 265 (met zegelrandschrift *Diderich van dem Goere).*
1388 — Darpe, Gesch. Bochum, p. 91/92; Mette, Die grosze Dortmunder Fehde, p. 87 v.v.
29 Juni 1392 — Volmarst. U.B. no. 606; U.B. Mallinckrodt, 1, no. 56.
1393 — S. A. Düsseldorf, Colonia, no. 1165 (met zegel van Dietrich van dem Gore).
1 Aug. 1393 — Nichtstaatl. Arch., Steinfurt, blz. 112 (id.).
Hugo, de vader, bezigde in 1348 volgens de Raadt, Sceaux armoriés, 1, pag. 501, als wapenfiguur eene pointe (hachurée), hetgeen deze ook voor Dietrich voor 1393 aangeeft. Curt von Dehn te Riga, die in de Herold, Bd. 44, 1913, p. 176, de zegels van 1372 en 1374 beschrijft, noemt het wapenbeeld eene „aufsteigende Spitze", ook voor Hugo, die in 1374 als borg voor zijn zoon zegelt met het randschrift *Hugo van don Goere.* Daarentegen gaf D. Mülherr volgens von Steinen (Westph. Gesch. III, p. 259) als wapen een roode spar in z. aan.

5) W.U.B. IV no. 42.

6) W.U.B. VII no. 2221; Volmarst U.B. no. 242.

7) W.U.B. VII no. 2364; U.B. Mallinckrodt, 1, no. 6; Volmarst. U.B. no. 251; Kindlinger, Gesch. Volmerstein 11 no. 31; Jahrbuch Vereins Grafschaft Mark, Bd. 45, 1932, blz. 64.

8) Volm. U.B., Leenboek 111, pag. 458 van het U.B.; Jahrbuch Mark (als noot 6).

9) Bau- und Kunstdenkmäler Westfalens, Kreis Stadt Gelsenkirchen, blz. 28, en noot 2 ad N.L. XXXVII (1919), k. 98.

10) Men denke b.v. aan Gerlach Bitter van Rede, genoemd naar zijn waarschijnlijken cognatischen grootvader Gerlach Bitter (N.L. LII, 1934, k. 167-168 en 231).

11) De derde Dietrich zegelde op 31 Oct. 1420 (Darpe, Urk. Bochum, no. 38) en 17 Maart 1435 (S. A. Düsseldorf, Stift Essen, Urk. no. 1281 en N.L. 1919, XXXVII, k. 102), maar van het laatste is slechts de helft nog over en van het eerste (Stadtarchiv Bochum. Urk. 5) is het niet bekend of het nog aanwezig is; één van de twee aan het desbetreffend charter hangende zegels is in elk geval verloren.

12) Deze oorkonden bevinden zich:
21 Mei 1462 — Wijnaendts van Resandt, Arch. Middachten, Reg. 645.
12 Sept. 1463 — S.A. Düsseldorf, stift Stoppenberg, no. 89, en N.L. 1919 k. 102.
13 Dec. 1465 — Id. stift Werden, no. 643 en N.L. a.v.

schrijving van de Raadt [13]) voerde deze Dietrich een soortgelijk wapen als de Asbeck's van Burgsteinfurt, te weten twee schuine ruitenrijen, zoodat men ten slotte toch tot de conclusie zou moeten geraken, dat N.A. de oplossing in de juiste richting zoekt. Hier komt bij, dat tot het geslacht in de Mark gerekend zou kunnen worden een ***Degenhardus de Asbeke*** uit den Kreis Arnsberg, die in 1362 met een rechtsgekromde baardvisch zegelde [14]). Degenhard van der Assebecke is in 1419 [15]) reeds ter ziele; van hem wordt in een „notamen" vermeld, dat de van der Asbeke het goed Roddem of Rodden, belegen bij Dorpmunde (Dortmund), van den heer van Volmesteyne to manlene plachten te hebben, doch dat het tijdens Deggenhart was gekomen aan den graaf van der Mark, die hem dat goed tot een borghleen gaf [16]).

De mogelijkheid is nochtans niet uitgesloten, dat de Asbeck's in de Mark oorspronkelijk evenzeer tot het geslacht Asbeck bij Burgsteinfurt behoorden en 'daarvan eene afsplitsing vormen. Hiervoor bestaan wel 'losse aanwijzingen, doch dit zou ons thans te ver voeren, De overeenstemming van het wapen zou eventueel daarmede verklaard zijn, Hoezeer de twee geslachten van Dietrich en Ludeke overigens uiteenliepen, bevestigt het feit, dat zij elkander in de talrijke oorkonden slechts éénmaal ontmoeten, namelijk in de in noot 12 aangehaalde akte van 21 Mei 1462 [17]); ware Ludeke inderdaad door zijn verondersteld huwelijk naar de buurt van de Mark verhuisd, dan zou toch wel meer blijken van aanrakingen met de verwante Noordelijke Asbeck's, die eerst omstreeks 1650 uitstierven.

Degenhard zou voorts wellicht ook kunnen stammen uit een geslacht Asbeke of Esbeke, dat in Lippe werd aangetroffen, dus dicht bij de Mark, terwijl er bovendien nog een Brunswijksch geslacht Asbeke, later Esbeke genoemd, heeft bestaan, waarvan de oudste generaties vroeger geacht werden tot de Steinfurtsche familie te behooren [18]). Het geslacht Esbeck voert in rood 3 z. golvende dwarsbalken [18a]).

Er is dus nog een ruim veld van onderzoek, zoodat het onderwerp nog lang niet rijp voor afdoening is.

Omtrent deze aangelegenheid werd in Mei-Juni van het vorig jaar door den betrokken redacteur van N.A., den Heer W. Wijnaendts van Resandt met mij overleg gepleegd. Evenmin als hij kon bewijzen, dat Blydeke's man Ludeke was, kon ik echter onomstootelijk aantoonen, dat Dietrich die echtgenoot zou zijn. Het is begrijpelijk, dat de Heer Wijnaendts onder die omstandigheden er niet voor was bij voorbaat eenige wijziging in den laatsten tekst aan te brengen. Vooraf moest het resultaat van een nader onderzoek de noodzakelijkheid van eene zóó ingrijpende verandering [19]) met stelligheid doen uitkomen: eventueel ware een erratum in een volgenden jaargang de juiste plaats voor de openbaarmaking van het nieuwe inzicht.

Sedert is echter de oorlog uitgebroken en de mogelijkheid van verdere onderzoekingen op den achtergrond geschoven. Ik meen daarom goed te doen reeds thans op den bestaanden twijfel te wijzen en de factoren aan te geven, waarmede te zijner tijd rekening zal zijn te houden. Daarmede voldoe ik tevens aan de toezegging, door mij gedaan in N.L., LV, 1937, k. 395, noot 86.

13) Sceaux armoriés, 1, p. 182, Fig. 14. De ruitenrijen behelzen blijkens die figuur onderscheidenlijk 5 (niet 6, zooals de tekst opgeeft) en 4 ruiten.

Ludolph (Ludeke) de olde (1304-1374), no. IV der stamreeks in N.A., zegelt op 17 Dec. 1338 (S.A. Düsseldorf, Cleve-Mark, no. 223; Ilgen, Quellen Cleve, Urk 51, en N.L. 1919 k. 100) met de twee schuine raitenrijen evenals zijn zoon *Ludeke*, no. V, op 13 Oct. 1376 (Haus Loburg, Archiv Byink, no. 16; Nichtstaatl. Arch. Warendorf p. 116).

14) S.A. Münster, Oelinghausen, no. 395, en Ilgen, Westf. Siegel, IV, Tafel 187. 9.

15) Volmarst. U.B. no. 981 en U.B. Mallinckrodt, I, no. 88.

16) Volmarst U.B., Lecnbock III, 1351-1432, blz. 451 (v/h U.B.).

17) Daarbij beloven Dyderyek van Asbecke geheeten van den goet (!) cu zijne vrouw *Blydeken (Sobbe van den Grintberghe) Roleff* **van** *Asbecke en* Udo van Wullen schadeloos te houden voor hunne borgstelling.

18) Dr. O. von Zallinger, Die Schöffenbarfreien des Sachsenspiegels, Inssbruck 1887, p. 35 en 54 (noot 1). Vgl. mede de oork. van Jan. 1199 (W.U.B. I, Rcg. 2419), houdende eene Keizerlijke regeling voor de stad Brunswyk in tegenwoordigheid van Ludolf van Steinfurt en de gebroeders *Ludolf* en *Baldewin van Asbeck*.

18a) Von Steinen, Westph. Gesch., II, Tafel XXXIII, no. 3.

19) Eventueel zouden namelijk de nummers 1 t/m V uit de stamreeks vervallen en slechts gedeeltelijk door andere personen worden vervangen, zoodat de geheele genealogie vernummerd zou moeten worden.

BOEKBESPREKING,

Egbert Meussen Cortenaer, geboren te Groningen in 1605, gesneuveld bij Lowestoff in 1665, door E. Wiersum. Assen, van Gorcum & Comp. N.V., 1939. Van Gorcum's Hist. Bibl., no. 21.

Dr. Wiersum meent, dat aan den genoemden zeeheld zeker te kort is gedaan, waar nog nimmer een biografie omtrent hem werd gepubliceerd.

Aan deze meening hebben wij nu een alleraardigste levensschets te danken van dezen bekwamen en dapperen luitenant-admiraal van Holland en Westfriesland, geboren te Groningen in 1605 en gesneuveld bij Lowestoff in 1665.

Zijn ouders *Meeuws* ***Kortener,*** soldaat onder den hopman Claes Holthe, en *Katrina* ***Martens*** waren 17 Nov. 1604 te Groningen gehuwd, hun zoon treffen wij ao. 1626 te Rotterdam aan, waar hij 21 Maart 1626 een testament maakte. Hij huwde aldaar den 20sten Mei 1630 met *Jacomijntje Rippers,* die reeds September 1636 aan de pest stierf. Hij hertrouwt (ondertr. 10 April 1639) met ***Trijntje Arien (van der*** *Wolff).* bij wie hij twee kinderen verwekte.

Het boekje bevat tal van bijzonderheden omtrent Egbert's leven en is voorzien van goede illustraties tusschen de tekst.

Men verzuime niet van deze publicatie kennis te nemen.

J. P. DE MAN.

Die Kaapse hugenote, door C. Graham Botha. Uit die Engels vertaal deur M. Malherbe-Le1ive1d. Kaapstad 1939.

Dit boekwerk mocht de Bibliotheek ten geschenke ontvangen. Ook de eerste uitgave in het Engelsch (1919) berust in de verzamelingen van ons Genootschap.

Voor een ieder, die zich voor bovenvermelde personen interesseert, is raadpleging geraden.

In Hoofdstuk VI vindt men een lijst van aangekomen vluchtelingen van 1688-1700, in Hoofdstuk VII een afdruk van het doopregister van de Drakesteinsche Kerk van 1694-1713.

J. P. DE MAN.

Jaarboekje van „Oud-Utrecht", 1939. Utrecht 1939.

Dit boekwerkje werd voor de Bibliotheek van het Genootschap ontvangen en mag wegens uitvoering en inhoud zeker aanspraak maken op een bespreking in ons Maandblad.

Behalve de gebruikelijke rubrieken vindt de belangstellende een zeer belangrijk artikel over „ ***Willibrord*** en Utrecht" van de hand van Mr. J. W. C. van Campen.

Ir. Daan Jansen gaf twee — beide belangrijke — bijdragen en wel „Utrecht en Paderborn, bisschopssteden in hun vroegste ontwikkeling" met duidelijke schetsen omtrent de ontwikkeling dier steden, alsmede als tweede artikel „De restauratie van de Domkerk", een restauratie, die in Januari 1939 werd beëindigd. Mooie foto's zijn bij dit artikel gevoegd.

De Rijksarchivaris in Utrecht, Jhr. Dr. B. M. de Jonge van Ellemeet geeft een artikel, gewijd aan „De Utrechtsche Claaskerk", waarbij de Schrijver ons nogeens inlicht omtrent de verschillen tusschen parochiekerk als deze Claaskerk en een kapittelkerk. De Schrijver stelt de stichting dezer kerk op ongeveer het midden der 12e eeuw. Een artikel alleszins het lezen waard.

Verder schrijft Drs. M. A. Vente over „De Utrechtsche orgelmakersschool in de 16e eeuw" en Corn. de Leur over „Het Lucasbolwerk". Aan dit laatste onderwerp wijdt ook Dr. K. A. Rombach een artikel

Van topographisch belang is het artikel van Drs. M. N. Acket „Over de resten van een oud landschap ten noorden van Utrecht", terwijl wij in het artikel van ons medelid W. J. J. C. Bijleveld „Onder Fransche heerschappij" interessante gegevens omtrent een voorval op het huis te Nesse en de ons reeds uit ons Maandblad bekende familie *van der Nath* aantreffen.

In „Verdwenen stadsbeelden" tal van aardige foto's met een beschrijving door Mr. J. W. C. van Campen.

De „Kroniek van Utrecht over 1938", samengesteld door G. van Klaveren Pz., besluit dit alleraardigste Jaarboekje.

J. P. DE MAN.

Bijdrage tot de genealogie van het geslacht Henny, door B. van 't Hoff. Zutpen 1939.

Bovenstaand geschrift van de hand van den Gemeentearchivaris van Deventer beoogt een overzicht te geven van de afstammelingen van de broeders Chrisfiaan en *David Hänni*, welke, afkomstig uit Forst (Amsoldingen) bij Thun, zich omstreeks 1790 resp. op het „Frankenhof" en het „Elzenhof" in de nabijheid van Biljoen hebben gevestigd. De Zwitsersche wiize van kaasbereiding is door hen in Velp ingevoerd.

Voorafgegaan door een Inhoudsopgave, Voorwoord en Inleiding, welke laatste een kort overzicht van Amsoldingen en omqeving alsmede een opgave van de oudste generaties in rechte lijn omvat, volgen de nakomelingen (niet in vrouwelijke liin uitgewerkt) van *Chrisfiaan Hänni,* ged, Amsoldingen 6 Juli 1760 als zoon van *David Henni en Magdalena Wenger,* overl. Velp 13 Jan. 1815, qetr. Amsoldingen 19 Febr. 1789 met *Mariaan Meyer* (± 1768-1803). Hierna worden als Bijlagen gegeven: 1. testament van *Chrisfiaan Henny* (1760-1815), 16 Sept. 1814; 2. boedelinventaris van *Chrisfiaan Henny* (1760-1815), Febr. 1815: 3. pachtcontract van „Frankenhof", 22 Febr. 1815 gepacht door *David Henny Christiaanzoon* van Baron van Spaen van Biljoen: 4. stukken (1821-1822) betreffende de nationaliteit en het Zwitsersche vermoqen van *David Henny* (1758-1827) ; 5. afstammelingen van *Daoid Henny* (1758-1827). Deze laatste notities doen de vraag rijzen, waarom er aan deze genealogische gegevens niet evenveel zorg is besteed als aan die de afstammelingen van zijn broeder *Chrisfiaan* betreffende. De afstammelingen van *David Henny* ziin, uit genealogisch ooqpunt bezien, wel zeer stiefmoederlijk bedeeld qeworden, ook al mist men bij de aanteekeningen omtrent de nakomelingen van *Chrisfiaan* hier en daar wel plaatsen en data, welke qemakkelijk te achterhalen waren geweest (zie bv. blz. 27. 29, 31, 32).

Ook het gemis van een register op de persoonsnamen doet zich gevoelen.

Deze geïllustreerde publicatie voorziet in een leemte, aangezien tot heden over het geslacht *Henny* in de Nederlandsche vakliteratuur niets is verschenen.

THª. J. VAN ALFF.

Geschiedenis van het hoogheemraadschap De 1f1and, door Th. F. J. A. Dolk. 's-Gravenhage 1939.

De Bibliotheek van het Genootschap mocht dit werk ten geeschenke ontvangen, waarlijk een niet onbelangrijke aanwinst!

Het boek bevat een schat van gegevens over de opkomst en de geschiedenis van Delfland. Dat in dit boek ook voor genealogen nog vele gegevens te vinden zijn, is wel zeker: men zie slechts de bijlagen.

Maar ook de zoo belangrijke tekst brengt nog vele gegevens aan het licht. Dat men zich wegens het ontbreken van een index op persoonsnamen daarvoor eenige moeite moet getroosten, is misschien wel een bezwaar, maar de lezer zal geen spijt hebben op deze wijze nolens volens kennis te nemen van de vele interessante mededeelingen van den Schrijver.

Voor de wijze van uitgave alle lof.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

De Maasgouw, jrg. LIX, afl. 6.

O.a. Dr. P. C. Boeren, De onfortuin van den Limburgschen leeuw. — E.V., *Bour-Bueren-Bours*. — Frh. von Negri, Streitigkeiten zwischen *Geldern* und *Heinsberg;* 13e eeuwsche gegevens en zegelbeschrijvingen. — J. Verzijl, De Venlosche schepen *Johan de Greffraedt* en zijne familie: bevat aanteekeningen *de Greffraedf, van Roosteren, de Haen (Haenen)*. — Dr. E. B., Kroniek van Maastricht (vervolg). — H. Mosmans C.ss.R., Het „Wienhoes" te Wittem; geeft namen van pachters.

Taxandria, jrg. XLVII, afl. 1.

O.a. J. Heeren, Een andere tak van de familie *Roefs*.

Nederlandsch archief voor genealogie en heraldiek, jrg. II, afl. 5.

O.a. H. L. Kruimel, Proeve eener genealogie van het uitgestorven Amsterdamsche geslacht *Danckerfs*. — M. N. Damstra, Iets over stamverwantschap bij overeenkomst van wapen. — C. L. van Es van der Have, Grepen uit doop-, trouw- of begraafboeken, welke nog niet naar het Rijksarchief zijn overgebracht: XII. Hendrik-Ido-Ambacht en Sandelingenambacht: letter B. — J. C. Hoynck van Papendrecht, „Geboortens-boek" (111. vervolg): waarin o.a. gegevens *van Kraken van der Laen, van Aller*. — J. C. P. W. A. Steenkamp, Supplement op het Heraldisch vademecum (IV). — A. Bijl Mz., Curieuze notities (begrafenissen uit het gasthuis te Schiedam).

De Indische Navorscher, jrg. V, afl. 12.

O.a. Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, VI. Genealogie *van Motman*. — Serang. (De eerste overlijdensregisters van Bantam 1828-1840) (vervolg); bevat o.a. gegevens *Smulders, van Meeferen*. — De familiewapens in het Landsarchief te

Batavia (vervolg); beschrijving *van Riebeeck* t/m *Ruurhoff*. — J. C. P. W. A. Steenkamp, Eenige Nederlandsche **genealogen,** wapenschilders en wapenkundigen; Nederlandsche graveurs (17e eeuw en later). — K. C. Crucq, Begraafplaats te Pulicat; betreft zerk van *Geertruydt Duraeus*, huisvrouw van Jacob *van Almonde*. — B. v. T. P., Zilveren schenkpirings: bevat gegevens *Camphuys*. — B. v. T. P., De Friezen op Java LXVII (vervolg). — Vragen en antwoorden: *Block, van Ramshorst* (wapenbeschrijving en herkomst), *Reynders-Staats*.

Nederlandsch archievenblad, jrg. XLVII, afl. 1.

O.a. B. van 't Hoff, De Nederlandsche gewestelijke kaarten en stedeplattegronden, vervaardigd door *Jacobus van Deventer;* bevat eenige genealogische gegevens ten aanzien van genoemden *van Deventer*. — Redactie, De archieven en de luchtbescherming (mededeelingen omtrent genomen maatregelen). — Redactie, Opgave van bij het Bureau voor Historische Demografie bewerkte trouwregisters van Gelderland, Friesland, Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht.

Oud-Holland, jrg. LVII, afl. 1.

O.a. A. P. A. Vorenkamp en A. Wassenbergh, *Pieter Feddes Harlingensis;* hierin portretten en vele gegevens omtrent personen, behoorende tot voorname Friesche geslachten.

Mitteilungen der Westdeutschen Gesellschaft für Familienkunde, bd. XI, afl. 3.

O.a. Prof. Dr. J. Schmidt-Görg, Neue Kölner Ahnen *Beethovens*. — L. von Bessel, Das Freundschaftalbum (Album amicorum) des *Johann Jacob zum Pütz;* hierin o.a. gegevens *Puteanus (de Putte* uit Venlo), *Barchman Wuytiers*, *Glaser*. — E. Quadflieg, Eine Malerfamilie: bevat aanteekeningen *Westendorp* te Edam, een geslacht, dat afkomstig uit Oldenburg, over Amsterdam en Gent naar Elberfeld kwam.

Mitteilungen des Sippenverbandes der Danziger Mennoniten-Familien Epp, Kauenhowen, Zimmermann, jrg. V, afl. 4.

O.a. J. H. de Veer, Die Familie *de Veer* in Deutschland (vervolg).

Familienblatt der Lutheriden-Vereinigung, bd. 111, afl. 7.

Blz. 104. no. 30 behandelt een aanvulling op *van Schuylenburch*-Lutheriden in N.O.I.

P.m. Deze vereeniging gaf in 1936 uit een „Verzeichnis der lebenden Nachkommen D. M. Luthers" van de hand van Otto Sartorius. Pastor i.R., waarvan het Genootschap een exemplaar ten geschenke ontving. Hierin komen vele Nederlandsche namen voor.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Van Hennekeler.

(LVIII, 51 e.v.).

Op 22 October 1563 verklaarde *Henrick van Hennekeler*, dat in omstreeks April 1548, toen hij nog minderjarig was, tusschen hem en zijn oom *Claes van Oldenbarneveld* een magescheid is gemaakt (Onklaerboek Veluwe, Inv. no. 6, deel 8). Deze *Claes* was blijkens een verklaring van *Wulf van Hennekeler* uit 1627 (C.P.H. 1627 V, Henrick van Nulde contra Goetschalck Claessen), zijn grootvader en gehuwd met *Nelle van Wenckum*, oudste dochter van Wouter Henricksen en Lambertgen Brinck. Laatstgenoemd echtpaar had blijkens genoemde verklaring geen andere dochters dan *Nelle*, een niet met name genoemde, gehuwd met *Mauritius Pannekoeck* (kinderloos overleden), en een jongste, *Hilletje* genaamd, getrouwd met *Evert van Nulde*. Uit deze opgaven volgt, dat *Claes van Oldenbarneveld* geen aangehuwde oom van Henrick van Hennekeler geweest kan zijn, doch een broeder van diens moeder moet zijn geweest. Aangezien nu *Claes van Oldenbarneveld* Ernstsz en *Nella* zijn vrouw tezamen met *Wolter Henricksz van Hennekeler* en *Elisabeth* zijn vrouw op 28 Januari 1546 [1]) een stuk land verkochten, hun aangekomen *van hun ouders*, valt hieruit op te maken, dat deze *Elisabeth* (zie Ned. Leeuw LVIII, 59) eene *Van Oldenbarneveld* was. Dat Wolter inderdaad niet kinderloos overleed, doch een minderjarigen zoon naliet, blijkt uit het optreden van *Peel van Hennekeler* te Nijkerk op 19 Mei 1558 als momber van zijn broeders Wolter van Hennekeler onmondigen zoon (Onklaerboek Veluwe, Inv. no. 6, deel 5).

DE VRIES.

Van Honcoop.

(LVIII, 66/74).

Onderstaande aanvullingen op het gedocumenteerde artikel van den Heer Wijnaendts zijn voornamelijk ontleend aan aanteekeningen uit registers van de Gorinchemsche schepenbank en Gorinchemsche notarissen.

De nalatenschap van *Elisabeth wan Remmerswael*, weduwe van *Matthijs Petersz. van Honcoop* (III), werd op 19 Juni 1601 tusschen hare kinderen en kleinkinderen verdeeld.

Haar zoon *Nicolaes van Honcoop* (IV) was in 1587 voogd over de kinderen uit het huwelijk zijner overleden zuster *Catelijn* met *Aert Blommert*. Van 1586 tot '88 was hij gasthuismeester, in 1596 en '97 tresorier van Gorinchem: in 1598 zat hij voor de derde maal in de schepenbank: in 1608 was hij weesmeester. Behalve de in kol. 71 genoemde vier kinderen heeft hij nog een zoon *Matthijs* gehad, die 3 Jan. 1603 overleed als kinderloos weduwnaar van de op 11 Sept. 1602 gestorven *Wilhelmina Tack Joachimsdr.*

Nicolaes' zwager *Aert Blommert* overleed als regeerend burgemeester in 1602.

Maria van Honcoop Claesdr. en *Elbert van Benscop Hendricxz.*, echtelieden, testeerden 20 Sept. 1610 voor notaris Hendrick van der Muyr.

Aefken van Honcoop's man *Marten van Blockland*, die lakenkooper en in 1605 en 1624 schepen van Gorinchem was, moet in 1629 zijn overleden, want op 7 April van dat jaar gingen *Gerard van Blockland*, dijkgraaf 's lands van Arkel, en *Aert Blommert*, als voogden van Marten's onmondigen zoon Gerard, zijn sterfhuis binnen om zich te beraden over het al of niet aanvaarden van den boedel.

Juffr. *Magdalena Colff*, weduwe van *Niclaes van Honcoop*, gaf 13 Mei 1634 een volmacht, mede voor *Johan Symonsz.*, weduwnaar harer dochter *Elisabeth van Honcoop*.

Peter Alardtsz. van Honcoop, zoon van den onder IIIa genoemden *Alardt Petersz.* (wiens vrouw *Eelken Jans* eene

[1]) De betreffende koopacte, in afschrift in het procesdossier aanwezig, geeft als jaartal (15) seeszindvertich. Door onjuist lezen — waarvoor wij onze verontschuldiging aanbieden — gaven wij in kol. 52 van dezen jaargang het jaartal als 1536 weer,

dochter was van *Jan Laurensz.* en ***Lijsbefh Adriaensdr.) is*** blijkbaar in Gorinchem blijven wonen, want in ***1610*** en '11 was hij daar Heilige-Geestmeester. Hij testeerde 6 Sept. 1611 voor 'bovengenoemden notaris van der Muyr en overleed den 11 den dier maand. Hij was gehuwd met ***Mayke Coenraefsdr. van Aelst,*** die ***26*** Dec. 1635 te Gorinchem testeerde en 16 Nov. ***1638*** overleed. Kinderen heeft Peter niet nagelaten. Hij vermaakte de helft zijner nalatenschap aan zijn broer *Jan van Honcoop* en de wederhelft aan de kinderen van zijne reeds overleden zuster ***Aerfgen*** uit haar huwelijk met ***Willem Marfensz. van Aelsf.*** Deze laatste, die een oom was van Peter's weduwe Mayke, is in 1624 overleden.

De in kol. 72 onder IIIb genoemde *Herman* ***van Honcoop*** is in 1573 en '74 ook gasthuismeester te Gorinchem geweest. Zijne huisvrouw is in dien tijd overleden (v. Zomeren, Beschrijvinge de stadt Gorinchem, blz. 46).

De vrouw van Herman's zoon *Jan* ***van Honcoop*** (IV), *Mayken Jansdr.* ***van Herwaerden,*** was eerst gehuwd geweest met ***Jan Petersz. van Borcharen.*** Hun zoon *Herman Jansz.* ***van Honcoop*** (V) ging 6 Sept. 1625 huwelijksche voorwaarden aan met ***Weynfge van Nulant Willemsdr.*** Bij testament van zijn stiefbroeder Peter Jansz. van Borcharen, dd. 5 Dec. 1635, werd Herman met zijn broeder ***Jan*** tot voogd over Peter's kinderen benoemd. In die hoedanigheid teekende hij in 1643: Hermen van Honckoop. In 1659 komt hij voor als oom van Wijnanda Zeedijck.

Herman's zoons *Jan* (Va) en ***Willem*** zijn beiden als klerk werkzaam geweest ten kantore van notaris Van Osch te Gorinchem; zij worden als zoodanig vermeld onderscheidenlijk in 1646 en 1657. Willem is schepen geweest in 1672 en teekende: Willem van Honckoop.

Maeyken van Honcoop, dochter van laatstgenoemden Jan en van Anneken Willemsdr., testeerde te Gorinchem 22 April 1645. Haar man, ***Francoys van Wesel,*** was in 1655 regent van het pesthuis,

BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Snouck Hurgronje.

Blijkens de stamreeks in Nederland's Adelsboek 1925 nam Mr. *Steven Matthijs* ***Hurgronje*** bij acte voor schepenen van Vlissingen d.d. 11 Dec. 1762 den naam ***Snouck*** aan. Van deze acte zijn twee gezegelde afschriften in mijn bezit, een vervaardigd in 1762 en voor copie conform geteekend door Jacob Clijver, het andere afgegeven circa 8 jaar later en geteekend door P. Changuion. De beide afschriften wijken onderling in spelling eenigszins af, doch zijn overigens nagenoeg gelijkluidend. Waar het mij niet bekend is of het origineel, na de verwoestingen, die in den loop der tijden in het Gemeente-archief van Vlissingen zijn aangericht, bewaard gebleven is, en, voor zoover mij bekend, de aanleiding tot het ontstaan van dezen dubbelen naam nooit gepubliceerd is, laat ik de acte hier in extenso volgen, waarbij ik mij gehouden heb aan het jongste afschrift, dat mij het meest juiste lijkt.

> Compareerde voor Heeren Schepenen der stad Vlissingen, De WelEdele Geboore Vrouw ***Erckenraad Snouck*** Weduwe Wijlen den Heer en Mr. ***Jacob Hurgronje,*** in sijn Edele Leven Borgermeester en Raad deeser stad Vlissingen, en wegens deselve Gecommitteert in het Collegie der Heeren Gecommitteerde Raden, en ter Admiraliteijt deeser Provintie, Mitsgaderts Bewindhebber der OostIndische Compagnie ter kamer Zeeland, ter Eenre.

Ende den Heer en Mr. ***Sfeven Matthijs Hurgronje,*** Raad deeser stad ter andere Zijde.

Verklarende de Vrouw Comparante ter eenre zijde, dat zij tot haer innig Leedweesen, heeft moeten sien dat het laaste manlijk oir van de famille van ***Snouck,*** door doode en overlijden van haer Vrouws Comparante eenigen Broeder den Wel Edelen Gestrengen Heere ***Maffhijs Snouck,*** in sijn Ed.Leeven Luijtenant Collonel, van de Infanterie ten dienste deeser Landen, voorgevallen binnen Utregt op den agt en twintigsten Augustus seventhien hondert en sestigh is koomen te cesseeren, en dus niet anders te verwagten is, dan dat de naam van ***Snouck*** na doode en overlijden van haere Vrouwe Comparante, als nu de eenigste en Laaste van voorsz. famille voor soo veel haar bekend is sijnde in het geheel niet meer soude koomen te subsisteeren.

Dat sij Vrouwe Comparante ter eenre, sedert het boovengemelde droevig sterfgeval van haeren gesegden eenigen Broeder den Heere ***Maffhijs Snouck*** uijt affectie voor haere famille naem sonder ophouden op de bequaamste middelen is bedagt geweest, om deese haere famille Naam te perpetueeren, en voor de vergetentheijd was het mogelijk te bevrijden.

Dat sij Vrouwe Comparante ter eenre alles wel gewikt en gewoogen hebbende geen ander nog bequamer middel daartoe heeft weten uijt te denken, dan haeren Jongsten Zoon, den Heer Comparant ter andere zijde, de naam en het wapen van haeren reeds meermalen gemelde famille bij de sijne te doen voegen, en voeren, waer toe sij Vrouw Comparante ter eenre, hem Heer Comparant ter andere zijde bij deesen is versoekende.

En verklaarde hij Heer Comparant ter andere zijde, sig bereijdwillig en geneegen, om sijne Vrouw moeder en Comparante ter eenre, in deesen te wille te sijn. Verbindende sig derhalven op het kragtigste van nu aff aan, ***en*** Ilico na dato deeses, de Naam van ***Snouck*** Altoos, en sijn leven lang geduerende te sullen aenneemen, en voeren agter sijne doopnamen, en voor sijne famille naem, en dus van nu aff aen sig te noemen ***Sfeven Maffhijs Snouck Hurgronje,*** in plaets van ***Sfeven Maffhijs Hurgronje soo*** als hij Heer Comparant ter andere zijde, tot heeden toe is genaamt geweest.

Dat verder ingevalle hij Heer Comparant ter andere zijde in tijd en wijlen sig mogte koomen te begeeven, tot den huijwelijken staat, en de goede God hem met kinderen, off verdere descendenten mogte koomen te zegenen, deselve soo van de eene, als de andere sexe, de voors. Naem van ***Snouck*** ook sullen blijven voeren, even op deselve wijse, als hij Heer Comparant ter andere zijde, bij deesen heeft aangenoomen te doen.

Beloovende hij Heer Comparant ter andere zijde alverders, terstond na dato deeses, het Wapen van ***Snouck,*** bij het sijne te sullen voegen, het sij het selve daer meede carteleerende, off op soodanige wijse als hij Heer Comparant ter andere zijde, sal geraaden vinden, en het selve alsoo sijn leeven lang geduerende te blijven voeren, en aen sijne kinderen, en verdere descendenten, in der tijd te doen voeren, even op deselfde wijse als hier vooren omtrent den naem is gecontracteert geworden.

Begeerende de Beijde Comparanten, ten eijnde in tijd en wijlen, van deese hunne Intentie behoorlijk soude konnen blijken, dat daer van soude gemaakt worden

acte in forma om hun te dienen daar en soo het behooren sal. Welke is deese.

Actum Vlissingen den Elffden December seventhien hondert twee en sestigh.

(Staen onderteekent) E. Snouck Wed. Hurgronje, S, M. Hurgronje, François Pieter van Goethem, Adriaen Kroef.

Accordeert met sijn Origineele Berustende ter Secretarie der stad Vlissingen.

(w.g.) P. Changuion.

DEL CAMPO HARTMAN.

Teruggevonden registers van Oud-Roermond.

Bij de overbrenging van het archief van de stad Roermond naar het Rijksarchief te Maastricht geraakte een deel van de overdrachtsprotocollen van Roermond, dat van de jaren 1608 tot 1620, zoek.

Dat het aanwezig was geweest, dus dat hier niet sprake kon zijn van een reeds bestaan hebbend hiaat, 'bleek uit in mijn bezit zijnde aanteekeningen over het geslacht Van Wessem, waartoe indertijd de toenmalige stadsarchivaris, de heer J. B. Sivré, ook genoemde registers had benut.

Dit is al weer jaren geleden en sindsdien bleef dit deel der registers onvindbaar, zeer tot ongerief van hen, die het graag hadden geraadpleegd.

Daarom kan ook voor hen het verheugend feit van belang wezen, dat de zoekgeraakte registers op 30 December van het vorige jaar weer terecht zijn gekomen. Zij bleken abusievelijk geplaatst te zijn bij de registers van Horst.

C. VAN WESSEM.

Blokzijlsche geslachten,

Dr. F. J. Stuurman, geneesheer-directeur van Endegeest, Voorgeest en Rhijngeest te Oegstgeest, Geversstraat 56, zond een mededeeling in benevens een afdruk van een artikel van zijn hand in „de Zondagsbode", Doopsgezind weekblad, betreffende de vroegere Mennisten-gemeenten in B l o k z i j l.

Hij deelt tevens mede tal van gegevens te bezitten over Blokzijlsche families tusschen 1600-1750, waarvan hij noemt *Stuurman, Mastenbroek, Keuter, Visscher, Loos* (later Zaanlandsche houthandelaars), *Bos, de Liefde, Kempen, Spijker, Eppen, Jongejan, Perzon,* allen Doopsgezinde geslachten.

Bovendien over verwante hervormde families als *Valk, Pander, Snoek, Jonker, Hasselman, Dekker, Voerman, Bouman, Glastra, Smit, Vos, van Eeken* bezit Dr. Stuurman eveneens aanteekeningen.

De inzender is gaarne bereid tot uitwisseling van genealogische gegevens.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Beecke (van der). In de Geschichte der Familie von Diest wordt op blz. 129 gemeld, dat *Anna van der Becke* trouwde met *Simeon von Diest.* Zij was dochter van *Hendrik van der Be(e)cke* en *Anna van Kloeck.*

Grootouders van vaderszijde waren *Johan* en *Margareta van Plettenberg.* Grootouders van moederszijde waren *Peter van Kloeck* en *Anna van Heeckeren.*

Wie kan nadere gegevens over deze personen geven?

Wassenaar. TH. H. L. C. KUNTZE.

Bertling-von Holsten. Kan één onzer leden mij ook mededeelen, waar en wanneer (1809/1810) zijn getrouwd *Anthony Ewoud Jan Bertling,* geb. Groningen 29 Juni 1781, oud-inspecteur van het kadaster in de prov. Drente, overl. Assen

5 Jan. 1851, en *Catharine Theodore Wilhelmine von Holsten,* geb. ..... 27 Sept. 1788, overl. Assen 20 April 1874? Wie zijn haar ouders? Is zij een kliendochter van *Karel Juste* baron *von Holsten,* luit.-generaal der inf. in Staatschen dienst, comm. van Groningen, en van *A. Masclarij?* Volgens de ms. genealogie Bertling in de coll. Polvliet zou zij een *dochter* van *K. J.* baron *von Holsten* zijn; deze aanteekening is er echter in potlood bijgeschreven.

Oosterwolde bij Oldebroek. J. WARNER.

Hupkens. Gegevens gevraagd over deze familie en wel in het bijzonder over *Urbanes Hupkens,* getrouwd met *Catherina Franckot.* Overleden Maastricht 11 Februari 1740. Een dochter was *Adriana,* geboren Maastricht 4 Maart 1707, getrouwd op 27 Mei 1740 met *Bernard Westenberg.*

Wassenaar. TH. H. L. C. KUNTZE.

Tak. Tot welk geslacht *Tak* behoort Mr. *Simon Leonardus Tak,* ged. Breda (Gr. K.) 22 Aug. 1761, notaris 28 Juli 1777, advocaat te Rotterdam, overl. ald. 7 Jan. 1811, zoon van *Pieter* en *Johanna van Gog* en echtgenoot van *Johanna Anthonia Martinius,* ged. Rotterdam 24 Juni 1760, overl. ald. 13 Nov. 1811, dochter van *Adrianus* en *Pieternella Kleyn?* Is er een portret van hem bekend?

's-Gravenhage. M. C. SIGAL.

Verbrugge. (LVIII, 95). *Joost Verbrugge,* geb. Rotterdam [1]), begr. ald. 14 Oct. 1693 in graf 261 Prinsen_kerk Oude Pand, zoon van *Joost* en *Grietie Jacobsdr. van Alckemade,* vermeld onder II (LVII, 143). Hij huwde Rotterdam (stadstrouw) als jongman 9 Mei 1691 *Catharina Magdalena van Cattenburgh,* geb. Rotterdam, remonstr. ged. 17 Sept. 1669, dr. van *Hartlief* en *Magdalena Ryckwaert,* begr. in bovengenoemd graf 8 Juli 1734, won. 2e Lombardstraat.

Uit dit huwelijk:

Magdalena, remonstr. ged. 20 Oct. 1693 oud 16 maanden, begr. in bovengenoemd graf 6 Aug. 1695, won. Hoofdsteeg in „de Ooyevaar".

Cornelis van der Hoeven, geb. Rotterdam, herv. ged. 9 Juli 1671, begr, in bovengenoemd graf 12 Dec. 1748, won. 2e Lombardstraat [2]), zoon van *Pieter van der Hoeven,* uitroeper en graanverkooper, en *Elisabeth Danielsdr. Honing,* tr. Rotterdam (stadstrouw) als jongman 29 Juli 1696, won. Korte Hoofdsteeg, *Catharina Magdalena van Cattenburgh,* wed. van *Joost Verbrugge,* mede won. aldaar.

Mutueel testament voor notaris Willem van Rijp te Rotterdam 11 Maart 1730 (niet 1732) en test. 27 Maart 1747 voor denzelfden notaris.

Uit dit huwelijk geen kinderen.

Rotterdam. W. J. L. POELMANS.

[1]) Doopreg. remonstr. begint met 11 sept. 1650.
[2]) Prot. no. 2117 B koop 30 Jan. 1733, verkoop 8 Mei 1749.

INHOUD **1949, No.** 3.

Bestuursberichten. — Het geslacht Voltelen (Volten), door Mr. H. F. Wijnman. — Het wapen der gemeente Oosthuizen, door P. A. de Lange, met medewerking van Mr. Elisabeth C. M. Prins. (Met een plaat). — Bijdrage voor een genealogie Ompteda, door Mr. H. L. Hommes. — De herkomst van het huidig geslacht van Asbeck, door J. de Groot. — Boekbespreking, door J. P. de Man en Tha. J. van Alff. — Inhoud van tijdschriften enz. — Korte mededeelingen: Van Hennekeler; Van Honcoop; Snouck Hurgronje; Teruggevonden registers van Oud-Roermond; Blokzijlsche geslachten. — Vragen en Antwoorden: Beecke (van der); Bertling-von Holsten; Hupkens; Tak; Verbrugge.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand b l ad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur DR. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize Eikenrode, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het B e s t u u r, gelieve men te richten tot den waarnemenden S e c r e t a r i s JHR. H. TRIP, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootsc h a p, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 4. LVIIIe. Jaargang. April 1940.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van den Heer J. H. 0. G r a a f van den B o s c h, Vice-admiraal b.d., oud-lid van het Hoog Militair Gerechtshof, te 's-Gravenhage, die ten vorigen jare tot het lidmaatschap van het Genootschap was toegetreden en van den Heer H. A. van S te en i s, oud-burgemeester van Kesteren, te Hilversum, sinds 1913 gewoon lid van het Genootschap.

Ook zal met leedwezen het bericht vernomen zijn van het overlijden te 's-Gravenhage van den Heer P. C. L a b r ij n, laatstelijk ontvanger der Directe Belastingen aldaar en sedert 1905 gewoon lid van het Genootschap.

In den Heer Lab r ij n is een goed vaderlander heengegaan, die zich speciaal op het gebied der volksweerbaarheid bijzondere verdiensten had verworven, maar ook op ons gebied een bekende persoonlijkheid was. Wij herinneren hier aan zijne actie tot het invoeren van een door hem ontworpen belasting op het voeren van geslachtswapens en in verband hiermede van eene officieele registratie van alle wapens van niet-adellijke families, welke voorstellen destijds vele pennen in beweging brachten, alsmede aan zijne deskundige recensies van heraldische werken in de kolommen van ons Maandblad. De Heer L a b r ij n, die sedert zijne vestiging te 's-Gravenhage in 1934 tot de trouwe bezoekers behoorde van onze maandelijksche bijeenkomsten, was in onzen kring ook om zijne sympathieke karaktereigenschappen een zeer geziene figuur.

Tot lid zijn benoemd:

DR. A. A. BOONACKER . . . . . *Beesterzwaag.*
Huize Otterterp.

K. H. HARKEMA . . . . . *Enschedé.*
Getfertlaan 212.

H. J ANNINK . . . . . **Goor.**
Huize Scherpenzeel.

W. LASONDER . . . . . *Wassenaar.*
Luit:Gen. tit. d. Inf. v. h. Kon. N.-I. Leger b.d. *van Persijnlaan 29.*

MR. F. W. A. DE KOCK VAN LEEUWEN . . . *Heemstede.*
Overboschlaan 24.

P. J. A. VAN M OURIK . . . . . *'s-Gravenhage.*
Gen.-Maj. tit. d. Inf. v. h. Kon. N.-1. Leger b.d.
Jan wan *Nassaustraat* 54.

Adreswijzigingen:

MR. H. H. A. DE G RAAFF . . . . . *(tijd.) Breda.*
Baronielaan $70.

JHR. J. A. HOEUFFT . . . . . *'s-Gravenhage.*
Sweelinckstraat 50.

F. L IEFTINCK J.HZN. . . . . *'s-Gravenhage.*
Nieuwe Parklaan 2.

MR. P. C. BLOYS VAN TRESLONG PRINS . . *Batavia C.*
Laan Canne **28.**

L. H. STOLK . . . . . *Vughf.*
Wilhelminalaan 0.

Openstelling Bibliotheek.

Het Bestuur vestigt er nogmaals met nadruk de aandacht op, dat de bibliotheek en overige verzamelingen van het Genootschap slechts voor ***leden*** toegankelijk zijn des ***Maandags van 9½-12 en van 2-5 uur*** en des ***Donderdags van 9½-12 uur.*** Op andere uren zijn onze localiteiten in het belang van den richtigen voortgang van de werkzaamheden van het Bureau gesloten.

Afwijking van dezen regel kan slechts worden toegestaan

ten behoeve van *buiten 's-Gravenhage* woonachtige leden, mits dezen tevoren schriftelijk datum en uur van hun bezoek met het Bureau zijn overeengekomen,

d'Everdinge van der Nypoort,

door MR. A. P. VAN SCHILFGAARDE.

In het Maandblad van 1884, blz. 13 publiceerde de heer J. C. van der Muelen een genealogie van dit geslacht naar het handschrift van de gebroeders Van Atteveld, uit het midden der 17de eeuw, berustende in het Rijksarchief te Utrecht. Aangezien deze jaargang van het Maandblad wel niet in het bezit van velen onzer leden zal zijn, herhaal ik hier wat in het genoemde artikel betreffende de oudste generatiën te lezen staat.

I. N. *van Everdingen,* tr. N. *van der Haer.*

11. ***Pieter van Everdingen,*** tr. Jonkvr. ***van Wulven.***

III. *Johannes van Everdingen,* ridder, heer van Nijpoort, st. 1 Maart 1523, tr. Jonkvr. *Antonia van Eyl,* wier moeder was Van Erp. Zij st. 26 Maart 1541, begraven met een opschrift in de Buurkerk te Utrecht.

IV. ***Joost (Jodocus) van Everdingen van der Nijpoort,*** st. 12 Mei 1564, was gehuwd met ***Johanna de Beesde, voe***rende tot wapen dat van Chatillon met een zwarte lelie in het schildhoofd. Zij st. 17 October 1552, en was een dochter van Folpert Ernestuszoon de Beesde en van jonkvr. Odilia van Lockhorst.

V. ***Wilhelmus van Everdingen van der Nijpoort,*** st. 10 September 1600, tr. ***Geertruid van Oye van der Maet, voe***rende tot wapen drie rozen, geplaatst 2 en 1. Zij was een dochter van Willem en van Christina van Boedbergen.

VI. ***Joost van Everdingen van der Nijpoort,*** st. 27 Nov. 1630, (er staat 1637), tr. le ***Cornelia van der Meer,*** dochter van Johan Gerardsz. van der Meer en van Maria van Nijhoff, tr. 2e ***Maria van der Gouw*** en tr. 3e ***Clementia Bogaert.***

VII. etc.

De bron van Atteveld kan men ten deele terugvinden in de grafschriften en' wapens der kerken van Utrecht, door dr. Engelen opgeteekend (Gem. Arch. Utrecht en Univ. Bibl. Utrecht), waaruit de 2de-5de generatiën hun bevestiging vinden. Als slot van deze opschriften geeft Engelen het opschrift: Dit is de ingang van dese kelder etc., dat thans nog in de Buurkerk aanwezig is blijkens de opgave van Bloys van Treslong Prins. Het is echter mijns inziens zeer de vraag, of deze fraaiklinkende grafschriften werkelijk uit de jaren zijn, die er in vermeld staan, dan wel in later tijd uit zucht tot verfraaiing van de stamreeks geplaatst zijn.

Het is mij niet mogen gelukken, nadere gegevens over deze ***Van Everdingen's*** te vinden: in het werk van Van Beurden, Het aloude geslacht Van Everdingen, komen zij niet voor, evenmin in de vele andere gegevens die ik over verschillende families van dien naam verzamelde. Bovendien gaan mijn gegevens uit de oude Utrechtsche transportregisters niet verder terug dan tot het begin der 17de eeuw.

In authentieke acten komt de naamscombinatie het eerst voor in 1684, doch wel vond ik, dat in 1581 *Willem d'Everdingen van der Nypoort,* substituut van den procureur-generaal bij het Provinciaal Hof van Utrecht, met zijn vrouw

Geertrui Gijsbertsdr. van der Maet het recht krijgt om over hun goederen te beschikken. Deze acte, uitgevaardigd door Koning Philips II, is echter slechts bekend in een oud afschrift in de collectie Huydecoper van Nigtevecht, terwijl het bovendien opmerking verdient, dat deze vrouw door Atteveld als dochter van een Willem, doch bij haar overluiding in den Dom (een officieel gegeven) als dochter van een Herman (zooals ook haar jongste zoon heette) vermeld wordt. Veel vertrouwen verdient deze acte dus m.i. niet.

Dat *Joost (van Everdingen) van der Nypoort* werkelijk op 27 Nov. 1630 overleed, zooals Atteveld mededeelt, blijkt wel uit zijn overluiding op 28 Nov., en de aangifte ter Momboirkamer op 6 Dec. 1630, met de bijvoeging: begraven in de Buurkerk. In beide officieele acten komt de toenaam ***Van Everdingen*** echter niet voor.

Wat er voor redenen hebben bestaan voor deze familie om den naam ***Van Everdingen*** er bij te nemen, dan wel weder op te nemen, blijft duister. De naamscombinatie komt in verschillende takken van de familie voor: niet alleen *Arnoldus,* hierboven genoemd, voert den naam sedert 1684, maar ook zijn achterneef (broeders-kleinzoon) *Johan* in 1692, en zijn verre neef (de grootvaders waren broeders) ***Wouterus*** huwt in 1661 als ***Wouterus de Everdingen.***

Het wapen met de drie schuinbalken, overeenstemmend met dat van het oude geslacht ***Van Everdingen,*** komt volgens opgave van den heer Muschart het eerst voor bij Johan (VII) in 1704, en werd ook gevoerd door ***Hermannus*** en zijn broeders en zusters, kinderen van ***Willem*** (IV).

Doordat de familie tot in het begin der 18de eeuw katholiek is gebleven, komen de huwelijken alleen in de schepentrouwboeken voor, en kunnen oudere doopdata niet opgegeven worden. De kinderen van ***Johan*** en ***Maria van Bockhoven*** werden Gereformeerd.

Door hun intrede in Compagnies- of militairen dienst heeft het groote moeite gekost de lotgevallen der familieleden en aangehuwden te volgen; ik ben grooten dank verschuldigd aan mej. mr. E. C. M. Prins en de Stichting Ned. Patriciaat voor haar aanvullende gegevens, en ook aan den heer Ph. van Hinsbergen van het Utrechtsche Rijksarchief, die mij meermalen behulpzaam was,

Een groot deel van het hier medegedeelde is ontleend aan het dossier Van der Nypoort in het archief Wagner, berustende onder ***ons*** Genootschap. Naar de in dit dossier voorkomende gegevens, die voor ieder onzer leden te raadplegen zijn, is in dit artikel niet in noten verwezen.

1. ***Joost van der Nypoort.***
   Kinderen:
   a. ***Jan,*** huwde met ***Barbara Hermansdr.*** Hij maakt zijn testament en lijftocht zijn vrouw in 1578, en is dood in 1582.
   b. ***Willem,*** volgt sub II.

II. ***Willem van der Nypoort, zou*** op 28 Juli 1581 als ***Everdingen van de Nypoort*** octrooi gekregen hebben van Koning Philips II met zijn vrouw ***Geertruy Gijsbertsdr. van der Maet,*** substituut van den proc.gen. in den Provincialen Raad van Utrecht, gest. 10 Sept. 1600. Zijn vrouw wordt als Geertruid Hermansdr., vrouw van Willem van Nyepoort, subst. proc.gen., overluid te Utrecht in 1593/'94.
   Uit dit huwelijk:
   a. ***Willem,*** procureur bij het Hof te Utrecht, 1587, 1589.
   b. ***Joost,*** volgt sub 111.
   c. *Jannigje,* overluid te Utrecht 25 Febr. 1648, huwde

te Utrecht (voor schepenen) 9 Nov. 1585 Geurt *Quirijnsz. de Munter.* gest. voor 1605, en mogelijk identiek met Govert de Munter, die, als kastelein in Zuylen, overluid werd te Utrecht 17 Nov. 1603.

d. *Herman,* volgt sub IIIbis.

III. ***Joost van der Nypoort,*** komt voor sedert 1585, overluid te Utrecht 28 Nov. 1630, huwde le voor 1585 Cornelia *Jansdr. van der Meer,* overluid te Utrecht in 1593/'94, huwde 2e te Utrecht (voor schepenen) 16 April 1597 ***Maria Servaes Petersdr. van der Goude,*** huwde 3e te Utrecht (voor schepenen) 16 Sept. 1603 ***Emmerentia*** (Emmichje) ***Bogaert,*** wonende te Utrecht, wed. van Hendrik Both, overluid te Utrecht 15 Febr. 1651, dochter van Geurt en Wendelmoet van Honthorst.

Uit het eerste huweliik:

a. *Willem,* volgt sub IV.

b. ***Geertruid,*** geestelijke zuster in 1607, overluid te Utrecht 31 Mei 1624.

c. ***Folpert,*** volgt sub IVbis.

Uit het tweede huwelijk:

d. ***Servaes,*** priester 1633, kapelaan van St. Gertrudis te Utrecht, gest. te Utrecht 18 Nov. 1677 [1]).

e. *Sibilla,* geestelijke zuster, gest. na 1668.

IV. ***Willem van der Nypoort,*** deken van St. Marie 1627-1649, overluid te Utrecht 6 Mei 1653, huwde te Hoevelaken 3 Maart 1611 ***Elisabeth van Snuel*** Gaertsdr., geb. 1587, overluid te Utrecht 9 Oct. 1645.

Uit dit huwelijk:

a. ***Geurt,*** schilder, gest. voor 1668, huwde ***Maria van Rampen,*** wed. Hendrik van der Horst.

b. *Cornelis,* volgt sub V.

c. *Cornelia,* gest. te Utrecht 21 Sept. 1674, huwde Joel ***de Vries,*** gest. voor 1674.

d. *Justus,* schilder, overluid te Utrecht 12 Maart 1646.

V. *Cornelis van der Nypoort,* schilder in 1646, gest. voor 1668, huwde *Abigael Willaerts,* gest. te Utrecht 22 Oct. 1649.

Uit dit huwelijk:

a. ***Willem,*** in 1668 te Nantes.

b. *Joost,* in 1668 te Weenen, schilder, in 1672 te Rees.

c. ***Adam,*** jong gestorven.

IVbis. *Folpert van der Nypoort,* rentmeester van St. Marie 1637-1649, gest. te Utrecht, overluid 1 Juni 1657, huwde 1e te Utrecht (voor schepenen) 25 Jan. 1614 ***Anfhonia Both,*** overluid te Utrecht 4 Aug. 1625, dochter van Hendrik en Emmerentia Bogaert (zie hierboven sub III), huwde 2e te Utrecht (voor schepenen) 7 Jan. 1626 *Odilia van Vianen* Aert Gijsbertsdr., wonende te Utrecht, gest. ald. 22 Maart 1692.

Uit het eerste huwelijk:

a. Mr. ***Hendrik,*** geb. 1615, overluid te Utrecht als j.m. 28 Aug. 1641.

b. ***Jan,*** volgt sub V.

c. ***Cornelia,*** geb. 1620, overluid te Utrecht 15 April 1669, huwde te Utrecht (voor schepenen) 8 Jan. 1642 mr. ***Willem Uytenboogaert,*** advocaat voor den Hove van Utrecht, gest. na 1670.

d. *Goyaert,* gest. te Utrecht 15 Aug. 1625.

[1]) De data van overlijden, hier vermeld, zijn doorgaans die van de aangifte ten Momboirkamor, welke in de 17de eeuw meestal eenige dagen na de sterfdata vallen.

Uit het tweede huwelijk:

e. ***Joost,*** geb. 1626, gest. 1639 in het St. Aaqtenklooster.

f. ***Hermanna,*** geb. ***1628,*** gest. te Utrecht 7 Dec. 1629.

g. ***Anfonia,*** geb. 27 Juni 1630, gest. te Aken, als priores van de Carmelitessen te Keulen, in 1669.

h. *Arnoldus,* volgt sub Vbis.

i. ***Adriaan.*** huwde te Everdingen 1 Mei 1670 *Emmerentia Sael,* wed. van mr. Jacobus van Rosendael, dochter van mr. Jan en Willemina Both.

V. ***Jan van der Nypoort,*** geb. 1617, gest. te Utrecht 20 April 1668, rentmeester van St. Marie 1659-1663, huwde te Utrecht (voor schepenen) 25 Nov. 1637 ***Cornelia (van) Soest*** Dirksdr., wonende te Utrecht, gest. voor 1699.

Uit dit huwelijk als eenig kind:

VI *Folpert,* ook genaamd ***Folpert Servaes van der Nypoort,*** gest. te Utrecht 30 Juli 1719, huwde te Utrecht (voor schepenen) 22 April 1663 *Mechteld van den Bosch,* gest. na 1715, dochter van Eduard en Cornelia van Raemsdonck.

Uit dit huwelijk:

a. ***Johan,*** volgt sub VII.

b. *Arnolda,* gest. te Utrecht 4 April 1705 [2]), huwde voor 1699 *Willem Ripperda,* gest. te Utrecht 28 Oct. 1703 [2]).

c. ***Cornelia,*** geb. te Utrecht, mondig in 1699, gest. in 1728, huwde te 's-Hertogenbosch 25 Mei 1709 ***Jacob van Muyden,*** ged. [3]) te Zwolle 2 Sept. 1686, gest. 4 Juli 1751, eerst cadet in het regiment Amelisweerd, later schout van Hellendoorn, zoon van, Gerardus en Johanna Gerredina van Asch.

VII. *Johan d'Everdinge van der Nypoort,* absent uit Utrecht in 1703, commies van 's Lands magazijn te Luik in 1704, te Hoey in 1711, te Aken in 1715, qest. na 1725, huwde te Utrecht (voor schepenen) 10 Dec. 1692 ***Maria van Bockhoven,***

Uit dit huwelijk (alle kinderen gedoopt in de kerk Achter Clarenburg van de O.B. Clerezij te Utrecht):

a. ***Magtilda Johanna Arnolda,*** qed. ***20*** Aug. 1692.

b. ***Hermina Maria,*** ged. ***27*** Febr. 1694.

c. *Antonia Wilhelma,* ged. 15 Maart 1696.

d. *Johannes* ***Hermanus,*** volgt sub VIII.

VIII. ***Johannes Hermanus d'Everdinge van der Nypoort,*** aed. (als Hermannus Johannes) te Utrecht (O.B.C.) 22 Dec. 1701, in 1725 vaandrig in het regiment Van Spaen, in 1749 arootmajoor op het Fort Knocke, in 1750 uepd. kapitein-luitenant, gest. te IJsselstein en begr. ald. 15 Juli 1782, huwde te Tricht (ondertr. te Grave 1 Dec.) ***26*** Dec. 1725 [4]) *Alida Heynen,* qeb. te Padana 11 April 1701. qest. na 1749, dochter van Johannes en Wilhelmina van Nes, vrouwe van Crayestein (onder Tricht).

Uit dit huwelijk [5]):

a. ***Wilhelmus Johannes,*** volgt sub IX.

b. *Willemina Margreta,* ged. te Tricht 25 Dec. 1728. begr. te Maastricht (St. Jan) ***17 Nov. 1731.***

[2]) Volgens een in 1687 beginnend overlijdensregistertje, berustende in de Pastorie Achter Cbrenburg van de O.B. Clerezij te Utrecht.

[3]) Nederd. Hervormd.

[4]) Zij testeerden op Huize Crayestein 20 Aug. 1730 (Prot. Buurmalsen en Tricht 1724-1738, fol. 166 verso).

[5]) De zes in 1749 in leven zijnde kinderen worden genoemd met hun geboortedata in een acte d.d. 18 Oct. 1749 voor notaris Johan Nieuwdijk te Culemborg. Dc vader t.eekent: J. H. de Everdinge van der Nypoort.

c. ***Maria Elisabeth,*** geb. (ged.) te Tricht 13(18) Maart 1731, gest. op de Heest (Laren, Gld.) 20 Nov. 1783, huwde le te Batavia ***Jan Frederik Lanfzius,*** onderkoopman en fiscaal van Padang 1752, 2de admin. van Padang 1754, naar Nederland in 1759, en huwde 2e te Montfoort (op attestatie van IJsselstein en Venlo) 30 Juni 1761 ***Reinhard Menno Larcher,*** wedr. van Louisa Helena Antonia van Steenberg, geb. te Venlo 4 Maart 1726, kapitein der Infanterie, gest. te Zutphen 12 April 1792, zoon van Louis en Catharina Louisa Sibilla Bachman.

d. ***Wilhelmina Margeritha,*** geb. te Maastricht, ged. ald. 1 Sept. 1732, gest. te . . . . . 17 Febr. 1808, huwde le te Batavia (ondertr. 15 Sept. 1757) mr. ***Wouter Rudolph van Senden,*** ged. te Montfoort 25 Juli 1726, onderkoopman te Colombo 1758, adv. fisc. in Indië 1763, schoolarch. 1765, gest. te Colombo(?) in 1768, zoon van mr. Abraham en Agnis Maria van Nellesteyn, huwde 2e te Batavia (ondertr. 30 Juni 1770) mr. ***Georg Carel Falck,*** geb. (ged.) te Lochem 12 (14) Juni 1744, extra-ord. raad van Justitie 1768, ord. raad van Justitie 1769, naar Patria 1774, gest. ?, zoon van Anton Reinhard en Angélique Richarde Marie de Flavard.

e. ***Johanna Frederika,*** geb. te Maastricht, ged. ald. 7 Maart 1734, huwde met ***Lodewijk de Lil,*** kapitein ter Zee in dienst van den Koning van Zweden.

f. ***Alida Harmina,*** geb. (ged.) te Culemborg 20 (23) Oct. 1735, gest. na 1805 [6]), huwde (ondertr. te IJsselstein 15 Juli 1774) ***Willem Hendrik Oeveringh,*** ged. te Tiel 28 Juni 1746, rector der Latijnsche school en schepen te IJsselstein, gest. ald. 12 Aug. 1802, zoon van Matthias Willem en Arnolda Noot.

g. *Elisabeth,* ged. te Culemborg 18 Aug. 1737, gest. voor 1749.

h. *Josina Gijsberta,* geb. (ged.) te Culemborg 15 (18) Febr. 1742, gest. na 1749.

1x. ***Wilhelmus Johannes d'Everdinge van der Nypoorf,*** geb. op Huize Crayestein te Tricht 3 Maart 1727, ged. te Tricht 9 Maart 1727, in 1761 schipper op de Vrouwe Geertruida van de O.I.C. [7]), commandant van de Indische retourvloot, gest. te Culemborg ***12*** Oct. 1803, oud 77 jaar en 7 maanden, huwde 1 e c. 1765 ***Hardewina Adriana Sifflé,*** aeb. (ged.) te Middelburg 16 (17) Jan. 1737, gest. te Nijmegen 16 April 1792, oud 55 jaar en 2 maanden, dochter van Isaac en Catherina Reynders. huwde 2e te 's-Hertogenbosch 21 April 1794 *Susanna Cornelia Vifriarius,* ged. te Oisterwijk 28 Oct. 1759, gest.?, dochter van mr. Philip Reinhard en Henrietta Geertruy Verster.

Uit het eerste huwelijk:

a. ***Johannes Wilhelmus,*** volgt sub X.

b. ***Maria Catharina.*** geb. (ged.) te Culemborg 13 (15) Maart 1769, gest. na 1832, huwde te Avezaath 15 Febr. 1803 Ds. ***Dirk van der Loo.*** ged. te Waspik 10 Sept. 1775, wedr. van Jacoba Maria van Haffen, predikant te Avezaath (1797), Montfoort (1806), te Maastricht (1819). emeritus 1841, ridder Ned. Leeuw, gest. te Maastricht 24 Febr. 1853, zoon van Johannes en Adriana van Dusseldorp.

[6]) Zij werd in 1804 lidmate te Vianen, met attestatie van Culemborg. en vertrok in 1805 naar Hardinxveld.

[7]) Alg. Nederl. Mercurius van 1761.

c. ***Alida Hardewina,*** geb. op Huize Zeevliet te Benschop 12 Juni 1773, ged. te Benschop 13 Juni 1773, gest. te Delft 9 Jan. 1844 [8]), huwde (ondertr. te Oirschot 25 Juni 1796) ***Jacob Diederik Schutter,*** geb. (ged.) te Zutphen 20 (22) Dec. 1765, kapitein ter Zee, gest. te Soerabaya 3 Nov. 1821, zoon van Diederik en Cornelia Anna Vleugels.

x. ***Johannes Wilhelmus d'Everdinge van der Nypoort,*** geb. (ged.) te Culemborg 24 (28) Mei 1766, in 1785 luitenant ter Zee [9]), ridder in der Orde van de Unie (1807), gest. als kapitein ter Zee op de reede van Batavia a/b Z.M. fregat Maria van Reygersbergen 13 Jan. 1817, oud 47(!) jaar, huwde te IJsselstein 22 Juli 1791 ***Jacoba Catharina van der Tuuk,*** geb. (ged.) te Amsterdam (Oude Kerk) 24 Dec. 1769 (3 Jan. 1770), gest. te Utrecht 3 Aug. 1823, dochter van Sefridus en Jacoba Bordels.

Uit dit huwelijk [10]):

a. ***Adriana Wilhelmina,*** geb. (ged.) te Nijmegen 10 (22) April 1792, gest. te Amsterdam 31 Maart 1852, huwde voor 1824 ***Joan Willem Stouw,*** geb. te Amsterdam 31 Oct. (ged. Amstelkerk 4 Nov.) 1784. heelmeester, in 1814 in militairen dienst als chirurgijn 2de klasse, 1818 off. van gez. 2de klasse bij de troepen in Indië, 1834 off. van gez. lste klasse, in 1835 gepensionneerd, gest. te Amsterdam als scheepsdokter 12 Maart 1856, zoon van Joan Willem en Esther Gillot.

b. *Jacoba Maria.* geb. (ged.) te IJsselstein 28 Juni (21 Juli)1793.

c. ***Alida Hardewina,*** geb. (ged.) te IJsselstein 29 Aug. (6 Sept.) 1795, gest. ?, huwde te Maastricht 15 April 1823 ***Georg Ernst Königsdörfer,*** kapitein der Art. O.I. leger, ridder M.W.O. 4de klasse en Legioen van Eer, geb. te Pirna (Saxen) 18 Juni 1787, gest. als majoor der Art. te Soerabaya 29 Jan. 1829, zoon van Anton August en Cunigonda Hennig.

d. *Wilhelmus Johannes,* ged. te Culemborg 28 Jan. 1796, iong gest.

e. ***Maria Magdalena Geertruida,*** geb. (ged.) te IJsselstein 27 April (13 Mei) 1798, gest. ?, huwde te Dongen 12 Juni 1823 ***Willem Albert Lans.*** geb. (ged.) te Zwolle 11 (14) Dec. 1789, luitenant ter Zee 2de klasse 1814, 1ste klasse 1818, kapt. luitenant 1831, kapt. ter Zee 1839, ridder M.W.O. 4de klasse en Nederl. Leeuw, gest. a/b Z.M. korvet Nehalennia te Soerabava 11 Oct. 1839, zoon van Lucas en Cornelia Voet.

f. Een dochter, geb. blijkens annonce te Noordwijkbinnen 23 Juni 1802, niet ald. gedoopt, wellicht dezelfde als *Jacoba Catrina,* die in 1823, komende uit Utrecht, lidmate wordt te Maastricht.

[8]) Zij werd in 1809 lidmate te Maastricht, mot attestatie van Culemborg, en vertrok in 1827 naar Dordrecht.

[9]) Zie omtrent hem: Backer Dirks. Nrderl. Zeemacht,, IV, blz. 249 en 322.

[10]) Bij den dood van den vader (1817) waren er 4 dochters in leven. De weduwe woonde toen te. Delft (annonce).

[11]) Hij werd 24 Nov. 1813 van Antwerpen als krijgsgevangene gezonden naar Alby (Dép. du Tarn), ontsnapte 5 April 1814 en meldde zich met 3 anderen bij Lord Wellington. Via Bordeaux en Londen bereikte hij tenslotte met een tjalk 24 Mei 1814 Scheveningen. Hij onderscheidde zich in de actie tegen Palembang, en voorts tijdens de vijandelijkheden tegen België begin Aug. 1831. De origineele stukken uit zijn Stamboek zijn in 1913 afgestaan aan den Duitschen Vice-Admiraal Wilhelm Lans, te Wilhelmshafen.

Vbis. ***Arnoldus d'Everdinge van der Nypoott, geb.*** 15 Oct. 1634, gest. te Utrecht-29 Jan. 1695,huwde 1e te Utrecht (voor schepenen) 20 Sept. 1656 ***Maria Anna van der Velde(n),*** j.d. van 's-Hertogenbosch, huwde 2e vóór 1694 ***Elisabeth Crayvanger,*** gest. na 1715, dochter van Willem en Christina van der Warth.

Uit het eerste huwelijk [12]):

a. ***Johanna Maria, gest. te*** Utrecht 17 April 1676.

Uit het tweede huwelijk:

b. ***Folpert Servaes,*** volgt sub VI.

VI. ***Folpert Servaes d'Everdinge van der Nypoort,*** sollicitеur-militair in 1711 en 1713, huwde te Utrecht (voor schepenen) 18 Aug. 1694 ***Sibilla Johanna Temminck,*** uit Arnhem.

Uit dit huwelijk (alle kinderen gedoopt in de kerk De' Groote Hoek van de O.B. Clerezij te Utrecht) [13]):

a. ***Otto Ingelbertus,*** ged. 11 Sept. 1696.
b. ***Henricus Servatius,*** ged. 22 Oct. 1697, gest. voor 1701.
c. ***Odilia Antonia,*** ged. 25 Febr. 1699.
d. ***Maria Elisabeth,*** ged. 7 Juli 1700,
e. ***Henricus Servatius,*** ged. 14 Juli 1701.
f. ***Maria Elisabeth Rynera,*** ged. 2 April 1704.
g. ***Joannes Jacobus,*** ged. 24 Juni 1705.
h. Maria ***Heynera, ged. 29*** Sept. 1706.

IIIbis. ***Herman van der Nypoort,*** gest. voor 1640, huwde te Utrecht (voor schepen&) 30 Äug. 1589 ***Sibilla (Belichje) Bogaert,*** zuster van Emmerentia sub 111, overluid te Utrecht 3 Aug. 1640.

Uit dit huwelijk als eenig kind:

IV. ***Willem van der Nypoort,*** burger van Utrecht, gest. voor 1656 (wellicht overluid te Utrecht 29 Oct, 1656), huwde te Utrecht (voor schepenen) 4 Juni 1622 ***Agniese van Reygersteyn,*** wonende te Vianen, overluid te Utrecht 20 Sept. 1635, dochter van Wouter Gerritsz. en Maria van Zijll.

Uit dit huwelijk:

a. ***Maria,*** gest. 1 669, huwde voor 1656 ***Coenraet Wegewaert,*** geschutgieter te 's-Gravenhage, gest. voor 1669.
b. ***Godefrida,*** ongehuwd, overluid te Utrecht 30 Juni 1650.
c. Mr. ***Wolterus,*** burger te Utrecht, gest. te Gorinchem 17 Mei 1697, huwde le te Utrecht (voor schepenen) 'als ***Wouterus de Everdingen*** 23 Febr. 1661 ***Mechtild van der Laen,*** wed. van dr. Johannes van Davelaer, huwde 2e (huw. vrw. 23 Aug. 1673) ***Maria van Erp,*** wed. van Henrick van Wevelinchoven.
d. ***Sibilla,*** gest. te 's-Gravenhage ongehuwd 21 Febr. 1697.
e. ***Hermannus,*** huwde te Wassenaer (voor schepenen) 25 Nov. 1668 ***Alida van Hulten,*** wed. Kotzenburg. Hij was geschutgieter te 's-Gravenhage, bezat sedert 1679 de hofstede Groot-Hazebroek te Wassenaer, en overleed te 's-Gravenhage kinderloos 6 Febr. 1704.

---

12) Kinderen vau Arnoldus d'E. v. d. N. stierven te Utrecht 7 Aug. 1680 en 18 Mei 1681.

13) Kinderen van dit echtpaar overleden te Utrecht 15 Mei 1703, 21 Nov. 1705, 11 Oct. 1706, 15 Nov. 1708, 28 Juni 1710 en 25 Sept. 1711. De ouders woonden aan den Springweg.

De oudste generaties

van Dam (van Isselt) (Amersfoort),

door J. P. DE MAN.

Het zij mij vergund mijn inzichten kenbaar te maken ten aanzien van het artikel betreffende zijn geslacht, dat ons medelid de gep. luitenant-generaal tit. W. L. van Dam van Isselt in den vorigen jaargang van ons Maandschrift ter algemeene kennis bracht.

Ik moge aanvangen mijn achting uit te spreken voor deze veelomvattende studie en het is dan ook geenszins mijn bedoeling om hier critiek op zijn arbeid uit te oetenen, te minder waar de schrijver zelf zegt een hypothetische en geen bewezen stamreeks te geven. Anderzijds vermeen ik, door mijn denkbeelden ten aanzien van de oudere generaties in ons orgaan neder te leggen, ook in den geest van den schrijver te handelen om zooveel mogelijk licht in deze materie te verspreiden.

Waar de schrijver mij eenigen tijd geleden dan ook de eer aandeed over enkele punten mijn meening te vragen, wil ik mijn bezwaren tegen zijn publicatie gaarne uiteen zetten.

Ik wil hieronder dan achtereenvolgens nader bezien:

a. de generaties 1 en II van Ferwerda (zie kolom 394) en den samenhang met generatie 111.
b. den samenhang van de door den schrijver gegeven generaties IV en V.

De samenhang van generatie V aan de volgende generaties komt mij wel juist voor en laat ik verder buiten beschouwing.

A. De generaties I en II en de samenhang met generatie III.

Het onderling verband der generaties I en 11 baseert de schrijver op den overgang van een Stichtsch leen. Hij zegt daaromtrent zelf in kolom 402, dat ten aanzien van de alleroudste generaties van zijn stamboom het laatste woord nog niet is gesproken.

Wanneer wij de door den schrijver vermelde oude beleening met het huis ten Vliet (zie kolom 393) nader bezien, dan blijkt dat men het navolgende beeld verkrijgt:

le. ***Hendrik I van den Damme*** houdt Vliet voor zich zelf of namens zijn vrouw, dit laat ik in het midden.

2e. Volgens de genealogie van Dam bij Ferwerda had Hendrik I 3 kinderen n.m. 1 ***Willem,*** die Vliet kreeg; 2 ***Hendrik II*** en 3 ***Aleyt,*** welke onder 2 en 3 genoemde personen elk ½ van Vliet hielden na het kinderloos sterven van Willem.

3e. Blijkens de aangehaalde Utrechtsche acte van 5-2-1394 ontving ***Aleyd*** het ***geheele*** leen als ***Henricsdochter van den Damme.***

Nu zou ik uit deze gegevens besluiten tot het navolgende beeld:

Daar ***Aleyt*** beleend wordt als ***Henrick's dochter van den Damme*** met het ***geheele*** leen ten Vliet, moet zij òf de dochter zijn van een Henrick van den Damme, die te voren dit leen Vliet reeds in zijn geheel bezat òf wel de ***Henrick van den Damme, haar broeder, moet —*** wanneer wij Ferwerda ten aanzien van deze beleeningen mogen vertrouwen ***— zonder kinderen zijn gestorven,*** waarna Aleyt het geheele leen in handen kreeg.

Het is m.i. onaannemenlijk, dat de vermelde Henrìck II, broeder van Aleyt, zich van het belangrijke leengoed van zijn geslacht zou hebben ontdaan ten behoeve van een zuster, wanneer hij zelf mannelijke nakomelingen had.

Maar er is meer.

De schrijver wijst zelf op zegels van Henrick van den Damme, den schepen van Utrecht, die volgens d'Yvoy Aleyt's vader was, (Zie noot 30 kolom 393).

Het zegel van Henrick van den Damme vertoont echter een totaal andere wapenfiguur dan die van het wapen, door de latere van Dam's gevoerd en wel een schuinkruis, beladen met 5 ringen, 2, 1 en 2 (zie Handschrift v. Buchel, Rijksarchief Utrecht, No. 314, fol. 11, dd. Dondach na St. Jansdach 1347).

Ik vermeen daarom dat, gelet op de zegels, op het ontbreken van den erfpachtsbrief van 1353, door den schrijver gememoreerd en uiteindelijk beslissend door den leensovergang van het huis then Vliet (men zie hier ook de Navorscher 1914, pag. 355/356), wij slechts mogen besluiten tot dit fragment:

Hendrick van den Damme,
schepen van Utrecht o.a. 1343, 1347
|
Aleyt van den Damme,
beleend met het huis ten Vliet 5-2-1394
tr. *Tyman Schorre*
|
Peter Schorre
|
Tyman (na) Peter Schorrendochter 1),
beleend met het huis ten Vliet 6-9-1395.

Op grond van deze beleeningen zullen dus de latere Willem van Dam(me) c.s., die tevens een ander wapen voeren, geen wettige nakomelingen in den mansstam van den ouden Henrick van den Damme kunnen zijn, daar de door Ferwerda vermelde Hendrick II [2]) (broeder van Aleyt) waarschijnlijk zonder wettige mannelijke nakomelingen stierf.

Ik wil hier nog bij opmerken, dat blijkens de aanhaling in de Navorscher ond., pag. 356 een latere beleening van genoemd leen wordt vermeld, wederom ten behoeve van een vrouw n.m. op 23 Juli 1400 ***Mabelia Geryf Vrenckens wyff*** na doode harer moeder ***Aleyt Schorren.*** Ik vermoed, dat deze ***Mabelia*** een zuster zal zijn van den voormelden Peter Schorre, den zoon van Tyman en Aleyt.

B. De samenhang der generaties IV en V.

Ik moet nu nader de aandacht onzer lezers vestigen op ***Pefer Willamsz.,*** die volgens den schrijver „stellig een van Dam" is. Wanneer deze daarmede bedoelt, dat Peter Willamsz. stellig de ***voorvader*** is van de latere van Dam's, n.m. van de gegeven generatie VI en volgende, dan wil ik dit wel aannemenlijk achten; dat ***Pefer Willamsz.*** een zoon ***Willem van Dam*** had is m.i. wel waarschijnlijk, -maar of de ***vader*** van Peter Willamsz., dan wel diens ***vrouw een van Dam is, is*** voor mij nog niet een uitgemaakte zaak en ik deelde dit destijds ook den schrijver mede.

Ik verschil n.m. met schrijver in de waardeering van hetgeen hij in kolom 397 2e alinea betoogt. Hij zegt daarin n.m.:

> „Nagenoeg zeker werd 't mij, dat Peter Willamsz. een „van **Dam** was en dan thuis behoort op de even aange- „wezen plaats, toen. bleek, dat hij driemaal zegelde met „een wapen, ***volkomen gelijk*** aan dat, waarmede ***Pefer „van Dam,*** zijn kleinzoon enz. zegelde".

Hieruit valt volgens mijn meening slechts af te leiden, dat Peter van Dam (1500-1554) een nazaat kan zijn van den Peter Willamsz. van 1459, echter niet, dat Peter Willamsz. een nazaat (althans rechtstreeks in manslijn) was van oudere van Dam's, omtrent wier zegels wij geen gegevens hebben of slechts afwijkende gegevens.

1) Het gestelde in de Navorscher 1914, pag. 356 moet foutief zijn en zal luiden: „Item VIa die Septembris feria tertia antr Nativitatem Marie". „Tyman Schorre" enz. Anders heeft de dateering geen zin.

2) A.R.A. Huisarchief Wassenaar VIII. 1. a° 1,384 noemt nog een broeder *Herman van den Damme;* of men hier met een verwisseling met bovengenoemden Hendrik 11 te doen heeft, vermag ik niet vast te stellen.

Dat er een zeker verband bestond, acht ik wel aannemenlijk, ik kan echter niet besluiten „hoe".

Het wil er bij mij nog niet in, dat wanneer -onze Peter Willamsz. werkelijk ***in manslijn*** uit oudere van Dam's sproot, hij in de betrekkelijk vele acten ***nimmer*** dien naam voerde. Dit is te meer bevreemdend, omdat Peter Willamsz.. zelfs niet „van Dam" genoemd wordt in de transportacte van 1482, waarin Willem wel „van Dam" wordt genoemd, terwijl ook diezelfde zoon Willem reeds 1476 in den raad zit als ***Willem van Dam,*** wanneer althans de identiteit van ***Willem van Dam,*** den raad, en van ***Willem van Dam,*** den vermoeden zoon van ***Peter Willamsz.*** vaststaat, hetgeen nog niet ***bewezen*** is.

Ik acht het onderstaande verband ***fen minste even waarschijnlijk,*** ja voor mijn gevoel„ gelet op het nimmer voeren van den geslachtsnaam door Peter Willamsz. ***meer waarschijnlijk:***

3e generatie 3): *Willem van Dam*
|
4e generatie: *Willem van Dam*
|
5e generatie dochter, **die huwt** *Peter Willamsz.*,
den schepen van Amersfoort, welke Peter zegelt met
een **wapenfiguur** als de latere van *Dam's*
|
6e generatie: *Willem van Dam,* enz.

Deze laatste ***Willem van Dam*** droeg dan den naam van zijn grootvader van moederszijde, wat geen verwondering behoeft te baren; een dergelijke vorm van ***doopnaam*** komt tallooze malen voor.

Wie nu ***Pefer Willamsz's*** vader kan geweest zijn, meen ik op grond van het reeds te berde gebrachte nog niet te mogen beslissen.

Het komt mij echter zeer noodig voor om eens het huizenbezit in de Crommestraat nauwlettend in de Amersfoortsche registers te volgen, zoowel naar boven als naar beneden en te letten op familienaam ***en*** patronymen.

Wij hebben reeds:

A'. 1482	*Peter Willamsz.*	—	*Peter Willamsz.* draagt dit huis over aan *Willem van Dam* × *Jutte* 4)	— *Willem Lambertsz.* erfgen.
1618	*Willem van Dam*	—	**Willem** *van Dam*	-- *Albert Evertsz.*
1499-1526	?	—	id. id.	?
1626-1654	?	—	*Peter van Dam*	— ?
1666	*zuster van Peter v. Dam*	—	*kinderen van Peter v. Dam* († 1554/'55).	— ?

Nu zou ik wel heel gaarne willen weten, wie de latere eigenaars van het huis van ***„ Willem Lamberfsz*** erfgenamen" waren en wie de overdracht van dit huis en van het andere huis van Peter Willemsz. deden en hoe dit laatste huis in het bezit van Willem van Dam kwam.

Zijn hieronder nakomelingen van ***Pefer Willemsz.*** of wel broeders of zusters, dan zou Peter Willemsz. een zoon ***kunnen*** zijn van den genoemden ***Willem Lambefsz,*** en dan zou m.i. wel zeer aannemenlijk worden de afstamming der latere van ***Dam's*** langs vrouwelijke lijn uit een ouder geslacht ***van Dam.***

Dat men die mogelijkheid bij verder onderzoek zeker niet mag negeeren, blijkt wel uit het feit, dat blijkens de door A. T. van Beurden beschreven Schepenzegels, aanwezig op het archief te Amersfoort, op pag. 13 wordt vermeld als zegelend ***Willem Lamberfsz.*** („van Dam" zegt van Beurden), schepen van Amersfoort 1452, 1460, 1468, 1473 en wiens

3) Ik neem hier voor het gemak van den lezer de nummering over uit het artikel *van Dam* in het Septembernummer 1939.

4) In de aangehaalde acte — wanneer deze inderdaad in extenso is gegeven — wordt bij de overdracht niet gesproken van *„sinen sone"* wat toch gebruikelijk is. Van des te meer belang is daarom na te gaan hoe het tweede huis in het bezit van Willem van Dam (1518) kwam.

zegel hij beschrijft als van goud met keelen keper met 7 kanteelen, omgeven door 4 keelen blokken [5]).

Dezelfde publicatie vermeldt op bladz. 25 ook een zekere *Goud Lamberfsz.*, die terzelfder tijd als *Willem Lambertsz.* de acte, aangehaald onder No. 382, zegelt eveneens met den getinneerden keper en de blokjes.

Is dit nu alles toeval of moeten wij bij naderen opbouw van het huidige geslacht van Dam rekening houden met de *mogelijkheid* om in *Willem Lambertsz.* den vader van *Peter Willemsz.*, den vermoedelijken stamvader der huidige van Dam's (van Isselt), te zien?

Wellicht zal men mij tegenwerpen, dat wanneer *Peter Willemsz.* werkelijk een zoon van Willem Lambertsz. zou zijn, deze Peter Willamsz. wel een zoon Willem (zonder „van Dam") zou hebben gehad en daarvan blijkt niets in het gepubliceerde. Maar dan is mijn wedervraag deze: is er bij het onderzoek wel voldoende gelet op de patronymen en heeft men zich niet bij voorbaat verankerd aan den nu eenmaal bekenden familienaam van Dam (van Isselt)? De schrijver vermeldt bijv. zelf in de Navorscher 1917, pag. 485 een zekeren *Willam Petersz.* als schepen van Amersfoort, die zeer goed een zoon van Peter Willamsz. zou kunnen zijn. Ik herhaal: het feit, dat de als 5e generatie vermelde *Peter Willamsz.* n i m m e r met den geslachtsnaam *van Dam* voorkomt, geeft in dezen veel te denken.

Ter overweging aan den lezer geef ik de navolgende — vooralsnog *hypothetische* — opbouw, waarin ik geen onmogelijkheden kan ontdekken en die alle reeds gepubliceerde acten m.i. ook volkomen dekt.

Willem Lambertsz.
schepen Amersfoort 1462, '60, '68. '73.
tr. N.N.
: ?
Peter Willamsz.
schepen Amersfoort 1469. 'Tl. '73, '75, '80,
dood na 1482

X

Willem van Dam
raad Amersfoort 1443, d. 1472,
tr. *Hildegont*
: ?
N.N. *van Dam*

Willem Petersz.
Schepen Amersfoort 1500.
(Is dit juist, dan waarschijnlijk genoemd naar den grootvader van vaderszijde).

o.a. *een zoon „Willem van Dam"*, uit wiens huwelijk met *Beyeraat v. Isselt* de latere v. Dam'6 (van Isselt) spruiten.

Peter van Dam
enz.

Men ziet ook hier de afwisseling der voornamen Willem, Peter, Willem, Peter, waarmede de schrijver zijn betoog steunde.

Het zooeven vermelde wordt natuurlijk geheel onmogelijk gemaakt, wanneer men den stamreeks zou willen opvoeren via *Willem Lambertsz.* als zoon van den bij van Beurden vermelden *Lambert Henricksz.*, schout van Amersfoort 1465, '66, '68, '75, '76, '77.

Ik ken de acte waarop van Beurden's verklaring, dat deze Lambert en Willem vader en zoon zouden zijn in origineel niet en terecht wees de Heer de Groot, met wien ik een en ander besprak, mij op de practische onmogelijkheid van een afstamming als:

Lambert Henricksz.. Schout **Amersfoort** 1465, '66. '68, '76. '76, '77.
Willem Lambertsz., **Schepen** Amersfoort 1452. '60, '68, '73.
Peter Willemsz., Schepen Amersfoort 1459, '71, '73. '75, '80.

Is de afstamming Peter Willemsz. van Willem Lambertsz. juist, wat ik uitdrukkelijk als *niet bewezen*, maar alleen een *mogelijkheid* acht, dan is het vaderschap van Lambert Henricksz. ten aanzien van Willem Lambertsz. onmogelijk; omgekeerd, zoodra het vaderschap van Lambert Henricksz. ten aanzien van Willem Lambertsz. wel *bewijsbaar is*, vervalt het vaderschap van dezen Willem Lambertsz. ten aanzien van Peter Willemsz.

[5]) **Hoe** deze schrijver aan de **hand** van een 15e eeuwsch **zegel tot vaststelling der** kleuren **komt, ontgaat** mij ten eenenmale.

Hoe geweldig moeilijk het is om in die 15e eeuw en vroeger een *vast* verband te scheppen, wil ik nog even toelichten aan de hand van het door den schrijver in kolom 400/401 gepubliceerde.

Ik wil niet betogen, dat schrijver niet juist is in zijn conclusie over het verband Coen Zymansz. en Willem van Dam, maar ik vermeen hun connectie uit de gegeven acten met evenveel recht als volgt te kunnen reconstrueeren:

Op precies dezelfde gronden als door schrijver aangevoerd neem ik aan, dat de *vrouw* van *Coen Symonsz.* en de *vrouw* van *Willem van Dam* haren gezamenlijken *vader Jacop Geritsz.* hebben verloren en nu met de weduwe hare moeder, c.q. de 2e vrouw van Jacop Geritsz., een scheiding van goed getroffen hebben met de daaruit voortvloeiende afwikkeling.

We krijgen dan dit beeld:

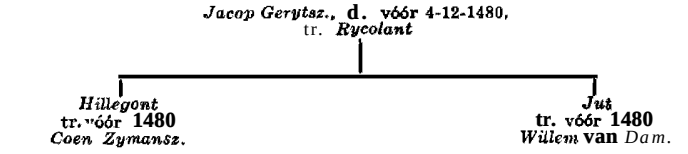

In dit verband past ook zonder twijfel de acte van 18-5-1495 (zie kolom 401) en wordt deze verklaarbaar, wanneer *Jut*, de vrouw van *Willem van Dam, zonder kinderen* na te laten overleed.

Immers dan waren haar erfgenamen familieleden van haar vader's en moederszijden en waar nu in die acte genoemd worden Hillytgen Koenen (m.a.w. *Koen's dochter)* in verband met eenige patronymen *„Gerytsz." zou* ik het volgende — *vooralsnog hypothetisch* — schema kunnen opstellen, waarin *alle* genoemde acten passen.

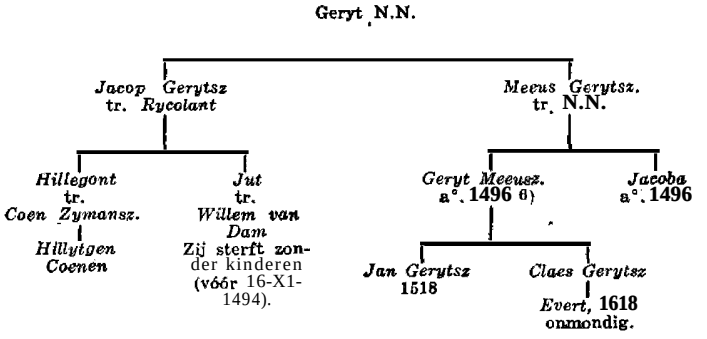

In dit schema is volkomen denkbaar, dat de kinderen van *Meeus Gerritsz.* „eenich recht ende toeseggen is aengecomen ende bestorven" aan bepaalde goederen van de overleden *Jut*, terwijl haar nichtje *Hillytgen Coenen* dan haar voornaamste erfgename zou zijn.

De moeilijkheden met de namen Jacop Gerytsz. C.S. zijn langs den weg, door den schrijver bewandeld, m.i. minder eenvoudig op te lossen.

Ik moge raden in deze richting verder te zoeken en wil dankbaar vermelden, dat Mej. Mr. E. C. M. Prins mijn aandacht op die *Hillytgen Coenen* vestigde.

Ik erken de moeilijkheid die zich in dit geval weer voordoet ten aanzien van de dochter van Willem v. Dam, genoemd *„ Willem"* (Navorscher 66, pag. 491), maar deze kan ook uit

6) Voor **dezen overgang zie Navorscher 1917, pag. 492.**

een vorig huwelijk van Willem van Dam stammen en behoeft niet een dochter van Jutte te zijn.

Op grond van het hierboven ontwikkelde is mijn conclusie; Als vermoedelijk oudste lid in de manslijn van de huidige familie van Dam van Isselt moet m.i. beschouwd worden de Amersfoortsche schepen *Peter Willamsz*. Er zijn aanwijzingen om nader te toetsen zijn verwantschap met den Amersfoortschen schepen *Willem Lambertsz.*, die met dezelfde wapenfiguur zegelt en *Pefer's* verwant, wellicht zijn vader zou kunnen zijn.

Verwantschap tusschen Peter Willemsz. en oudere *van Dam's* mag als zeer aannemenlijk worden beschouwd, echter IS vooralsnog onwaarschijnlijk, dat hij rechtstreeks langs mannelijke lijn uit dit geslacht stamt.

Een onderzoek naar de mogelijkheid van een huwelijk tusschen hem en een juffrouw van Dam komt in aanmerking.

De afstamming, gegeven bij Ferwerda, is op grond van het wapen van *Hendrick van den Damme* onwaarschijnlijk, op grond van de vererving van het huis ten Vliet wel uitgesloten te achten.

Dat deze beschouwingen in geenen deele eenigen afbreuk doen aan de „standing" van dit Amersfoortsche regeeringsgeslacht, spreekt wel van zelf.

Het geslacht Voltelen
(Volten),

door MR. H. F. WIJNMAN.

(Vervolg van LVIII, 119).

(Naschrift op de Inleiding).

Na de verschijning van het *eerste* gedeelte van het artikel over het geslacht-Voltelen, mocht schrijver dezes van Ir. G. L. Meesters — wien hiervoor ten zeerste dank wordt gebracht — o.a. de volgende aanteekeningen uit het „Stadtbuch" van Neuenhaus ontvangen:

> „*Hinricus Voltelen* hefft na gethaner verthoninge sins echte und frier geburthsbreff [hiervóór in extenso overgenomen uit het Hs.-Voltelen] voer ihm de borgerschafft gewonnen und is voer sijn wijngelt ingeschrewen und sein Huisfrouw *Anna Hopper* was albereith tho vorn unse borgersche A° 1582 9 September. Sijne anderde husfr. *Elisabet Karten is* unse borgersche geworden up Petri anno 1592.
>
> S. *Henrici Voltelen* dredde husfrouwe *Christina* hefft ook de bogerschaft vulgedaen A° 98 up Petri".

Hierdoor vervalt de in het voorgaande ontwikkelde hypothese, dat *Elisabet Karten* en *Else Krijtens* dezelfde personen zijn geweest: eerstgenoemde was derhalve *Hendrik Voltelen's* tweede vrouw, laatstgenoemde zijn concubine vóór zijn in 1580 gesloten eerste huwelijk. Bovendien ontzinkt thans alle grond aan de veronderstelling, dat *Hendrik Voltelen* van 1588-1596 schrijver van den Landcommandeur van het Duitsche Huis te Ootmarsum zou zijn geweest.

In een acte in Portef. 5509 Procesklaring Overijse1 dd. 13 Nov. 1604 komt *Hendrik Voltelen* voor als notaris en gerichtsschrijver te Ootmarsum (*„Hendricus Voltelen* notarius publicus et judicii Otmars. scriba"). Het stuk vertoont zijn zegel met het reeds vermelde omschrift *„Henricus Volfelenn* anno 1600": vermoedelijk was hij dus in 1600 als notaris aangesteld. Somtijds trad hij op als substituut richter of gerichtsverwalther (ald. 20 Juli 1612), somtijds als keurnoot te Ootmarsum (ald. 27 Mei 1617). Dat wij hem verschillende

malen als „richter" hebben aangetroffen, zal zijn oorzaak daarin vinden, dat de werkelijke richter vanwege de Staten van Overijse1 b.v. in den Spaanschen tijd afwezig was. In vorengenoemde portefeuille komt ten slotte dd. 10 Febr. 1620 nog een verklaring voor van *Henricus Voltelen*, burgemeester van Ootmarsum, luidende dat deze thans 70 jaar is en in 1616 „gerichtsschreiber" van Ootmarsum was. Als burgemeester van Neuenhaus wordt hij genoemd in 1619 (ald.). De bundels van de Procesklaring Overijse1 (bevattende hooger beroep op de rechtspraak der kleine steden) berusten op het Rijks-Archief te Zwolle.

Wapen.

Men leest in het Hs.-Voltelen: „Het waapen van *Voltelen* verbeeldt op de schilderij een groen lourier takie op een wit veld, namentlijk drie groene laurierblaaden, vast zijnde aan een steeltie omgekrult aan een doorne stok, zoo als die te vinden is op een van de glaazen van de kerken in Zwolle, vereert door D° *Thomas Burchardus Voltelen* geweest Predikant in Zwolle, dit waapen is berustende bij *Arnoldus de Bock,* woonagtig in Breda". Hiermede is in overeenstemming hetgeen wordt gezegd in een gedicht van Arn. Moonen, getiteld „Op den gratsteen van den Heere *Thomas Burghart Volfelen,* leeraar te Zwolle":

Hier sluimert Voltelen, in yver trou en milt.
Zijn naem groent eeuwigh, als zijn lauwren wapenschilt [1]).

Zooals wij reeds in de inleiding vermeldden, voerde het geslacht reeds in 1521 een familiewapen; dit blijkt uit een charter van 1 Sept. van genoemd jaar in het archief van de St. Catharinakerk te Osnabrück, waarvan de zegels echter afgevallen zijn. Het eerst ontmoeten wij daarna wederom het wapen van het geslacht in was hangend aan een koopbrief van 18 Oct. 1604 in de voorm. collectie-Snuif te Enschede: het vertoont een tak met drie laurierbladen, met omschrift *„Henricus Voltelenn* ao 1600". Dit zelfde wapen komt voor op de acte dd. 13 Nov. 1604 in de Portefeuille 5509 Procesklaring Overijsel.

Hoewel het geslachtswapen bij Rietstap ontbreekt, was het aan de Heeren R. T. Muschart te Arnhem en J. C. P. W. A. Steenkamp te 's-Gravenhage geenszins onbekend. Deze heeren waren in 1925 zoo welwillend mij het volgende mede te deelen:

1. *Arnoldus Voltelen, 26* Aug. 1612 gerichtsman van Hasselt, voerde een boomstronk, waaraan drie bladeren en als helmteeken een vlucht op zijn zegel met naam als randschrift aan een testament van Hasselt [2]).
2. *Arent* (d.i. *Arnoldus) Voltelen,* predikant te Zwolle, voerde in 1679 een tak met drie bladeren naast elkander, helmteeken idem, volgens een charter in het Archief van Rhenen (Rijks-Archief Arnhem).
3. *Arnoldus Voltelen, 8* Maart 1720 gesworen clerk ter Secretarie te Paramaribo, voerde drie bladeren waaiersgewijs geplant in een lage platte bak en dito bak met bladeren als helmteeken, op zijn lakafdruk in de testamenten van Suriname (Rijks-Archief 's-Gravenhage).
4. *Arnold Voltelen,* 14 Dec. 1740 scholtus van Hardenberg, Heemse en Gramsbergen, voerde een boomstronk met drie blaren en dito stronk met blaren als helmteeken, op zijn lakafdruk in een collectie borgstellingen in het Rijks-Archief te Zwolle [3]).

---

[1]) Arn. Moonen, Poezij (1700), blz. 490.

[2]) In de inleiding vermeldden wij reeds, dat het archief van Hasselt een acte bevat dd. 14 Jan. 1618 van notaris *Voltelen* tc Hasselt in zake een volmacht, met opgedrukt zegel (P. J. Teding van Berkhout Jr., Register op het Oud-Archief van Hasselt, blz. 267).

5. *Dirk Philippus Voltelen,* in 1781 sergeant van de schutters in wijk n°. 45 te Amsterdam, voerde een horizontaal geplaatste boomstronk van natuurlijke kleur waaraan een naar boven gericht takje met drie spitse blaren van groene kleur in een veld van zilver, volgens de Schutterswijkkaart.
6. *Floris Jacobus Voltelen,* geneesheer te Utrecht 1782, als voren, helm omziend gekroond, wrong en dekkleeden zilver en groen, helmteeken de tak, volgens lakafdruk in het Bureau voor genealogie en heraldiek te 's-Gravenhage (wijlen van Epen-Wildeman) ; geneesheer te Utrecht 1783, als voren, op wapenbord in het Museum van Oudheden te Utrecht, vgl. Ned. Tijdschrift voor geneeskunde 1918. I, n°. 43; hoogleeraar te Leiden 27 Sept. 1791, als voren, helmteeken dito stronk met blaren, op zijn lakafdruk in het Economisch Archief.

Uit het bovenstaande blijkt, dat wij als wapen van het Hollandsche geslacht *Volfelen* mogen aannemen: in zilver een horizontaal geplaatste boomstronk van natuurlijke kleur, waaruit oprijzen drie spitse waaiersgewijs geplaatste groene laurierbladeren. Helmteeken: dito stronk met bladeren in dito kleur. Wrong en dekkleeden: zilver en groen,

Volgens mededeelingen van de familie *Rashorn* te Amsterdam zouden bij den omstreeks 1890 overleden administrateur van de garnizoensbakkerijen te Breda *Heymesen* twee oude schilderijen berust hebben, portretten van een man en een vrouw uit het geslacht *Voltelen,* waarop het geslachtswapen voorkwam. Het is onbekend waar zich deze schilderijen bevinden: mogelijk zijn zij bij een brand te Tiel teloor geraakt.

Het Deensche geslacht *Voltelen* voert thans volgens mededeeling van den bankdirecteur *E. V. Volfelen* te Gentofte het volgende wapen: Doorsneden I, gedeeld, a, 3 rozen aan één gebladerde steel (1-2), b, 2 olifantstrompen: II, een man en face in 18e eeuwsche kleederdracht, hoed op, de linkerhand op de heup, in de rechterhand houdende de tak (ongebladerd) met de drie rozen, alles op een grasgrond. Helmteeken: twee olifantstromoen waartusschen de ongebladerde rozentak van het schild. Wrong en dekkleeden [4]). Een lakafdruk hiervan berust in het Rijks-Archief te Kopenhagen.

Op de hoofdplaats van het wapen voeren de Deensche *Voltelens* dus eveneens een gebladerde tak, met dit verschil, dat hieraan rozen zitten in plaats van laurierbladen. De trompen schijnen specifiek Duitsch (Deensch) te zijn. Dit zou er op kunnen wijzen, dat de (rozen) tak ook het oorspronkelijke wapen der Deensche Voltelens geweest is.

Merkwaardig is in dit verband, dat in het wapen van het geslacht *Voltolini de Valfelina* voorkomen drie zilveren lelies aan een zesbladerige groenen stengel. Het is mij niet mogen gelukken vast te stellen welk wapen in de aan dit geslacht verleende wapenbrief van 1532 beschreven staat. De overeenkomst zal wel een loutere toevallige zijn.

3) Ook volgens de Bijdragen tot de geschiedenis van Overijssel, VII (1883), blz. 182, zegelde *Arnold Voltelen* in 1743 met een tak met drie bladeren.

4) Kleuren onbekend. Naar ren 18e eeuwsch cachet in den barokstijl. Uitkomend van den heraldisch rechter schildrand een staande pauw (buiten het schild) omgewend. Dit, laatste staat vermoedelijk in verband met de 18e eeuwsche barok versiering en heeft geen verdere beteekenis.

Schrijver dezes, die heraldisch niet deskundig is, kan niet nalaten hier zijn oprechten dank te betuigen aan den Heer H. W. M. J. Kits Nieuwenkamp, die in 1926 (toenmaals nog in Leeuwarden woonachtig) zoo welwillend was van beide bovenstaande wapens Voltelen een „heraldisch juiste" beschrijving te geven.

Genealogie.

N.B. Gebezigde afkortingen.

a) Ongedrukte bronnen :

D.T.B. = Doop-, Trouw- en Begraafboeken in het Gem. Archief te Amsterdam.

Hs.-Borger = P. A. Borger, Biografische naamlijst van alle Nederlandsche predikanten sedert de Hervorming. Hs. in de Universiteits-Bibliotheek te Amsterdam, n°. V D 1-36, zie Catalogus der hss. van de Bibl. der Universiteit van Amsterdam, dl. II (1902), n°. 749.

Hs.-V. = Hs.-Voltelen, d.i. „Geslagt register van alle de Voltelens" (1774), thans in het bezit van Mevr. H. Vellekoop-Rashorn te Amsterdam.

b) Gedrukte bronnen :

Van der Aa = A. J. van der Aa, Biographiseh woordenboek der Nederlanden. 23 dln. 1852-'78.

Brinkman = Brinkman's Catalogus der boeken, plaat- en en kaartwerken, die gedurende de jaren 1850-'82, sedert 1882 tot en met 1891. sedert 1891 tot en met 1900, in Nederland zijn uitgegeven enz. Door R. van der Meulen. 3 dln. Amsterdam, Leiden [1883, 1892, 19011.

Elias = Joh. E. Elias, De vroedschap van Amsterdam. 2 dln. Haarlem [1903-'05].

Gen.-V. = Geslachtkundige aanteekeningen. [Genealogie] Voltelen. Door J. 1. van Doorninck. In: Bijdragen tot de geschiedenis van Overijssel, dl. VI (1880), blz. 366-377. Aangevuld in dl. X, blz. 368.

Kn. = W. P. C. Knuttel, Catalogus van de pamfletten-verzameling berustende in de Koninklijke Bibliotheek. 10 dln. 's-Gravenhage 1889-1920.

N.L. = De Nederlandsche Leeuw. Maandblad van het Kon. Ned. Genootschap voor geslacht- en wapenkunde.

N.N.B.W. = Nieuw Nederlandsche Biografisch Woordenboek. Onder red. van P. C. Molhuysen, P. J. Blok e.a. 10 dln. Leiden 1911-'38.

Villiers = Christ. Coetzee de Villiers, Geslachtsregister der oude Kaapsche familiën. 3 dln. Kaapstad 1893, '94.

Vorsterman van Oyen = A. A. Vorsterman van Oyen, Stam- en wapenhoek van aanzienlijke geslachten. 3 dln. 's-Gravenhage 1885-'90.

Vos = G. J. Vos Azn., Amstels kerkelijk leven in de eerste zestig jaren der vrijheid. Amsterdam 1903.

Niet verwezen is in de aanteekeningen naar het Hs.-Borger en naar de alba der studenten van Leiden, Utrecht, Groningen, Amsterdam, Harderwijk en Deventer.

1. *Joist* (of: *Jodocus) Voltelen (van Voltelen, Volfell),* geb. (vermoedelijk te Voltlage [5]) bij Osnabrück) omstr. 1460, woonachtig te Osnabriick, waar hij eigenaar was van een huis aan de Beerstrate, belend aan dat van Arnold Bodeker, † vóór 1 Sept. 1521, trouwt omstr. 1485 N.N. *Hamelmann,* † nà 1534, vermoedelijk dr. van *Eberhard Hamelmann.*

   Uit dit huwelijk (vermoeddijk) :

   1. *Eberhard Volfelen,* volgt II.
   2. *Johannes Voltelen (Johannes de Voltelen),* vermeld als notaris te Rome 1518.

      Misschien was hij dezelfde als Johannes *Hamelman, de* Osnabrugis, art. stud. te Keulen 23 April 1505.

II. Dr. jur. *Eberhard Voltele(n) (Eberhardus Voltelen* alias *Hamelman, Eberhardus Voltlagius, Everd Voltlo, Everhard van Voltelen, Everhard de Voltelen, Everhardus a Volfelen* enz.), geb. Osnabriick omstr. 1490, art. stud. Keulen 10 Juni 1508, promoveert ald. tot doctor decretorum, praeceptor aan de Stiftsschool van St. Johann te Osnabrück omstr. 1510, notaris te Rome 1511, kanunnik van het Stift St. Catharina te Osnabrück 1520, Pfarrer aan idem en proost aan de Collegiale kerk St. Andreas

5) De naam „Voltel" voor Voltlage komt voor in het zgn. Sachsenbuch, op bevel van hertog Hendrik van Saksen in 1582 aangelegd door den rentmeester te Fürstenau (Staatsarchief Osnabriick, n°. 241), zie E. Kiebartsch, Geschichte de9 Kirchspiels Voltlage [1925], blz. 11.

te Worm 1521, 1522, 1535, kanunnik van St. Johann te Osnabriick sinds 1522 (senior 1535), beleend met het erve Sickhues te Haren bij Osnabrück ten behoeve van de weduwe van *Joist Voltelen* 1534, domthesaurier in Minden 1535, † Osnabrück omstr. 1536.

Uit een omstr. 1515 gesloten verbintenis met N.N. werden vermoedelijk geboren:

1. ***Hendrik Voltelen,*** volgt III.
2. ***Eberhard Voltelen,*** geb. Osnabriick omstr. 1525, jur. stud. Keulen Dec. 1543.
3. *Reyneke (von) Voltelen,* getuige 1547.

111. ***Hendrik*** (of: ***Heinrich, Henricus) Voltelen,*** geb. Osnabrück omstr. 1520. vestigt zich te Dülmen vóór 1549, vermeld aldaar als kanunnik van het Stift St. Victor 1571, 1572, 1582. wordt kanunnik van het Stift Borchorst in Bentheim-Steinfurt 18 April 1585, † nà 1585.

Uit zijn omstr. 1545 met ***Catharina Krieters*** gesloten verbintenis werd geboren:

1. ***Hendrik Voltelen,*** volgt IV. Dezeisdestamvadervande Nederlandsche geslachten Volten en Voltelen.

Uit ziin in 1571 met N.N. gesloten verbintenis werd vermoedeliik geboren:

2. ***Just Henrik Voltelen,*** volgt IVbis. Dezeisde stamvader van het Deensche geslacht Voltelen.

De **Nederlandsche** geslachten **Volten** en **Voltelen.**

IV. ***Hendrik Voltelen,*** geb. Dülmen 1549, vermeld als schrijver van Bernard de Bever, landcommandeur van het Duitsche Huis te Ootmarsum 1573 [6]), vestiqt zich te Neuenhaus omstr. 1580, burger ald. 9 Sept. 1582, burger te Ootmarsum 1588 (blijft echter vermoedelijk voorloopig te Neuenhaus wonen), vermeld als notaris te Ootmarsum 1604 (zegel van 1600), als gerichtsschrijver ald. 1604, 1616, als gerichtsverwalther [7])(subsituut richter, d.i. plaatsvervangend schout) ald. 1602, 1603, 1604, 1612, 1613, 1614, keurnoot 1617, als burgemeester van Neuenhaus 1619, als burgemeester van Ootmarsum 1620, † Steinfurt 24 Oct. 1624, begr. in de Groote Kerk aldaar, tr. le Neuenhaus 25 Sept. 1580 ***Anna Hoppers,*** † (Neuenhaus?) 7 Sept. 1590: 2e 1591 ***Elisabeth Karten,*** verwerft het burgerrecht te Neuenhaus 22 Febr. 1592: 3e Assen (ten Z. van Beckum in Westfalen) 1 Febr. 1596 ***Chritina (of: Stijne) Bodeker,*** geb. Beckum omstr. 1575, verwerft het burgerrecht te Neuenhaus 22 Febr. 1598, † Ootmarsum 15 Dec. 1615, begr. aldaar, dr. van ***Gerdt Bodeker.***

6) De reeds in de Inleiding geciteerde acte uit het Judiciaalboek van Oldenzaal (1573.76) luidt als volgt: „1575 Up Maendach den 7 Ffebruarij Lambert Pott *in* stadt Johan Reijnerss, Cornelyss Wernerss in stadt Johan Varwer, horgemeesteren: *Hendrich Voltelen als* fulmechtich der erffgenamen van der Ageler Marck in dem gherichte van Oetmerssen, sprect an Wolter ter Hulsbecke, Werner ter Hulst, Lambert ter Westrick, Hvndric Venterynck omme een kontschaff der waerheit ter ewyger gedachtenisse. wess hem getuygen wittich ende kundich, weer hyr semtlike buyren der Berchhuyser mnrck oick eenige toslaghe in Berchhuyser marck hebben gemackt, tot profyth ende vordell der marck vorss. weer hem ock dat selve van jemande behyndert dat sy bynnen Aldensaell ader daer buyten; ende offt nicht Stadt Alldensaell in Beckhuyser marcke is gelegen, hyrvan die waerheyt tseggen omme Godt ende recht, inval1 van verweigerynge wolde de producent den schaden nicht lyden omme thyn olde schylde haven schaden met recht".

7) Bij K. Döhmann en W. H. Dingelden, Singrave, de geschiedenis van een Twentsche havesathe, dl. 1 (1934), blz. 218, wordt *Henricus Voltelen in* 1603 Spaanschgezind richter genoemd. Men vergelijke hieromtrent de Inleiding.

Omtrent een concubine van *Hendrik Voltelen, Else Krijtens* genaamd (vóór 1580), zie men de Inleiding en het naschrift daarop. Vermoedelijk behoorde Hendrik *Voltelen vóór* 1550 als schrijver van den Landcommandeur tot de clerici en valt zijn overgang tot het Calvinisme omstr. 1580. In de Inleiding wordt eveneens vermeld, dat *Hendrik Volte-Zen* vermoedelijk voor de 4e maal huwde (vóór 1618) met *Grete (Wulffs)* en daarna voor de 5e maal mot *Aleyda Holterman,* weduwe van Gwalter *Piccardt,* schepen van Neuenhaus.

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Bernardus Voltelen,*** volgt A V. Dezeisvermoedelijk de stichter van een spoedig uitgestorven tak.
2. ***Arnoldus Voltelen,*** volgt B Vbis. Dezeisde stamvader van het Hasseltsch-Harderwijksche geslacht Volten.
3. ***Johanna Voltelen,*** geb. Neuenhaus 1586.
4. ***Lubbertus Voltelen,*** geb. Neuenhaus 1587, jong gestorven.
5. ***Lubbertus Volfelen,*** volgt C Vter. Dezeisde stichter van de Overijselsche tak-Voltelen, die in 1806 uitstierf.
6. ***Henricus Voltelen,*** geb. (Neuenhaus?) 1589.

Uit het tweede huwelijk:

7. Zoon, geb. (Neuenhaus?) Aug. 1592, †(Neuenhaus?) 11 Sept. 1594).

Uit het derde huwelijk:

8. ***Anna Voltelen,*** geb. (Neuenhaus?) 1596, † „aan den Schuilenborg" (d.i. op het kasteel Schuilenburg in Overijsel), begr. te Hellendoorn.

„Int jaar van den oorsprong is gebooren een dogter genaamt Anna is gestorven aan den Schuylenborg en begrave in de kerk van het dorp Hellendoorn" (Hs.-V.). Dc Gen.-V. noemt haar abusievelijk *Maria Voltelen.*

9. ***Gerhardus Voltelen,*** geb. (Neuenhaus?) 28 Dec. 1597.

„1597 op den dag van de zuyvere onnoselen is gebooren *Gerhardus*" (Hs.-V.).

10. ***Salomon Voltelen,*** volgt D Vquater. Dezeisde stamvader van het thans nog bestaande Hollandsche geslacht Voltelen.
11. *Odilia* ***Anna Voltelen,*** geb. Ootmarsum 1602.
12. ***Johannes Voltelen,*** geb. Ootmarsum 1604.

Wellicht was zijn afstammeling: ***Jan Voltelen,*** soldaat onder kapitein Rengers, die 13 Nov. 1696 te Coevorden een kind Janncs liet doopen.

13. ***Catharina Voltelen,*** geb, Ootmarsum 14 Jan. 1605, † Zwartsluis 16 Aug. 1625.

„1605 den 14 Jan.: *Chatarina.* ***1625*** den 16 Augustus is door de pest gestorven ***Catharina*** *Voltelen* in Swartsluijs" (Hs.-V.).

14. Dochter, geb. en † Ootmarsum 1606.

„1606 is gebooren een dogter, welke eer zij gedoopt was, . is overleeden" (Hs. V.).

15. ***Wilhelmus Voltelen,*** geb. Ootmarsum 19 Nov. 1607.
16. ***Hendrikus Voltelen,*** geb. Ootmarsum 25 Nov. 1609.

Vermoedelijk is hij identiek met *Henrick Voltelen,* op 3 Febr. 1634 voorkomende in de Resoluties van Gedeputeerde Staten van Overijsel: „Opte requeste van *Henrick Voltelen* int stift Munster gevangen geweest sijnde van eenige keijserschen onder pretext van coninx soldaten, versoeckende dat hem kans geboden worde dat hij van die van Munster restitutie van sijn schade moge bekomen", alsmede met *Hindrick Voltelen,* die in 1652 voorkomt op de lidmatenlijst van Oot-

marsum (later bijgevoegd: mortuus). Zijn dochter kan geweest zijn *Christina Voltelen*, wier plaats tot dusverre in de genealogie niet met zekerheid is aan te geval. Deze huwde naar schatting omstr. 1660 met *Herman Schutte*, zoon van *Jan Schutte* en *Megteld Hermansdr. van Dulmen*, **en** had tot kinderen: *Jan Schutte* (wiens oudst<* zoon in 3684 werd geboren), *Magteld Schutte* en **Hendrik Schutte** (met nageslacht te Neuenhaus) Laatstgenoemde was dus vermoedelijk naar Christina's vader genoemd; Christina zelf naar haar grootmoeder *Christina Bodeker*. Zie N.L. 1934, kol. 254 (de later te noemen oudste dr. van Ds. *Salomon V.*, die geb. werd te Wanneperveen 1627, komt hier niet in aanmerking, omdat genoemde predikant een tweede dr., geb. 1646, eveneens Christina noemde en de oudste dus jong gestorven zal zijn). *Christina* **(of:** *Stina) Voltelen* stierf te Neuenhaus 23 Aug. 1690.

Een tweede dochter was wellicht *Anna Voltelen*, die op 5 Mei 1664 met haar echtgenoot *Berendt Lippinckhof* voorkomt in het Judiciaalboek van Oldenzaal, dl. 1073 [8]).

A.

V. *Bernardus Volfelen*. geb. Neuenhaus 1581, † verm. vóór 1653, trouwt N.N., † verm. vóór 1653.

Uit dit huweliik (vermoedelijk) :

1. *Anna Voltelen (Volten)*. geb. (naar schatting) omstr. 1610, wordt lidmaat te Zwolle met attestatie uit Kampen Kersttijd 1674 (*„Anna Voltelen* w.D. *Hiddingii")*, trouwt omstr. 1630 Ds. *Johannes Hiddingh*, geb. omstr. 1610, stud. theol. Groningen 24 Nov. 1627, predikant IJsselmuiden 1631, † IJsselmuiden 1659, zn. van Ds. *Ernestus Hiddingh*, predikant Blija en Hoogebeintum 1603-'04, Mastenbroek 1611-'24.

   Zie de aant. bij haar zuster *Catharina Voltelen*. Een zoon uit dit huwelijk was : Ds. *Ernestus Hiddingh*, predikant te Mastenbroek 1661, † 1664, een dochter: *Elisabeth Hiddingh*, **geb.** IJsselmuiden 1642, ondertr. Amsterdam 17 Dec. 1666 Ds. *Arnoldus (van) Oorschot*, in 1667 predikant te Colombo (Ceylon), vnl. C. A. L. van Troostenburg de Bruyn, Biogr. woordenboek van Oost-Ind. predikanten (1893), blz. 322, en N.L. 1920, kol. 290.

2. *Catharina Voltelen (Volten)*, † Batavia kort nà 19 Oct. 1653, trouwt *Gerrebrant Niholt*, adsistent in dienst van de O.I. Compagnie, † nà 1653.

   Testament van d'eerbare *Catharijna Volten*, huijsvrouwe van Sr. *Gerrebrant Niholt* **dd. 19 Oct.** 1653 voor notaris Anthony Huysman te Batavia verleden. Niholt is adsistent in dienst der E. Comp.; zij ligt sieck te bedde. Zij prelegateert aen haeren broeder tegenwoordig in Persien sijnde en hare susters woonachtich tot Amsterdam ende buyten Campen met maleander alsucke vier gouden Carolus gulden sulex als haer outste suster *Anna Volten* huysvrouw van Domine *Johannes Hedden* dienaar des goddelijcken woorts, van haer testatrice op intrest is hebbende, ende noch vijftich gulden die *Barent Janss.*, haer testatrices nichts *Byatres Fockenes* man, mede op intrrst van haer heeft. Bovendien legateert zij noch aen de selve vijfhondert ende vijftich hclijckc gulden maeckende tesamen int gheel duysent Carolus gulden. Zij legateert aan de armen der stadt Amsterdam vijftich gelijke gulden. Sij en hadde geen assendenten noch dessendenten int leven. Universeel erfgenaem is haer man *Gerrebrant Niholt* (Test. Reg. Batavia 1652/'55, f°. 138). 26 Sept. 1658 Compareerde *Johannes Hidding* dienaer des Godtlyeken Woorts tot IJselmuijden als getrout hebbendc *Anna Voltelen* ende mitsdien mede gelegateerd? erfgenaam voor de eene hrlft in de somme van 550 gld. als legaet opgekomen hem voor de eene helft door 't overlijden a°. 1653 in Oostindien binnen de stadt Batavia van za. *Catarina Voltelen*, constituceert..... *Elisabet Voltelen* bejaerde dochter sijne medeerfgename enz. (Prot. not. Seb. van der Piet n°. 1031, Gem. Archief Amsterdam).

   Den 31 July 1658 sijn alhier ter Weescamer door de Heeren Bewinthebbers van de O.I. Compagnie overgesonden drye missiven van de Heeren Wcesmeesteren der stadt Batavia met een bijsijnde missive van Weesmeesteren des casteels Zeelandia op Taponan, d'eerste in dato 17 Dec. 1657: met een bijsijnde wisselbrief van 229 realen ten laste van de O.I. Compagnie in dato 13 Dec. 1657; de tweede **in** dato 12 Jan. 1658 met twee bijsijnde wisselbrieven d'eene van 20.718 dubbele stuyvers ende noch 420 schellingen in dato 5 Jan. 1658, d'ander van 4000 gld ofte 1666 realen ten laste van de regenten van het weeshuys der stede Delf in dato 12 Jan. 1658; de derde missive met een bijsijnde wisselbrief in dato 31 Jan. 1657 doch so verrot ende vergaen dat enz..... . . Aen de broeders ende susters van ***Catharina Volten 229 realen*** ende 8 st..... den 18 Sept. 1658 is door die van de O.I. Comp. ter voldoeninge van dese post betaelt 549 g. 8 st. die onder het gemengt gelt sijn vervolgt. Den 3 Oct. 1658 sijn de voors. 549 g. 8 st. behandicht ***aen Elisabeth Volten*** soo voor haer selven ende als last ende procuratie hebbende van *Johannes Hidding*, predicant tot Iselmuyden, als getrout hebbende *Anna Volten* volgens de acte op **26** Sept. **1658** voor den notaris Seb. van der Piet gepasseert ende ter camer vertoont, tesamen als eenigeerfgenaemen van de voors. *Catharina Volten* **enz.** Borg. *Herman Gerritsz.* cleermaecker [9]) (Inbrengregister Weeskamer Amsterdam n°. 30, f°. 155 v°., Gem. Arch. Amsterdam, vgl. Ned. Archief voor genealogie en heraldiek, 1 (1938/'39, blz. 167).

3. *Elisabeth Voltelen (Volten)*, woont ongehuwd („bejaerde dochter") te Amsterdam 1653, 1658.
4. Dochter, woont „buyten Campen" 1653, † vóór 1658.

   Zie aanteekening hij Catharina *Voltelen*.
5. Zoon, in dienst van de O.I. Compagnie in Perzië 1653, † vóór 1658.

   Als voren.
6. **(?) *Lambert Voltelen*,** † vóór 1642, trouwt *Trientien Jansdr.*, die hertrouwt Zwolle 13 Febr. 1642 *Hans Lucas*, bode van het landschap Overijsel.

   „13 Febr. 1641 (16429) te Zwolle getrouwd ***Hans Lucas***, bode den Landschaps Overijssel en *Trientien Janss* wed. *Lambert Voltelen*, op het Groote Kerkhof. Staat hier *Lambert* ook voor ***Lubbert?"*** (Bijdragen tot de geschiedenis van Overijssel, VI, blz. **366**). Hoewel de vraag van Mr. J. 1. van Doorninck ontkennend beantwoord moet worden, is de juiste plaats van *Lambert Voltelen* in de genealogie nog steeds niet aan te wijzen.

B.

Vbis. ***Arnoldus Voltelen***, geb. Neuenhaus 1583, gerichtsman te Hasselt 1612. notaris aldaar 1,618, schrijver van den drost van Vollenhoven 1620, tollenaar te Zwartsluis 1635, † nà 1638, trouwt omstr,, 1605 ***Eefken*** *Bennincx*.

   10 Maart 1635 *Arnold Voltelen*, tollenaar aan de Swartesluis, verzoekt remissie van pacht (Resolties Gedeputeerde Staten van Overijssel.

   Op 27 Aug. 1638 wordt *Arnoldus Voltelen* genoemd in het Recht. Arch. Stad Vollenhove no. 2709 (Rijks-Archief Zwolle).

Uit dit huwelijk (o.a.):

1. *Anna Voltelen*, geb. Hasselt omstr. 1607, † nà 1665, trouwt Hasselt omstr. 1632 *Jan Mattheus* de jonge, geb. omstr. 1600, linnenwever, † nà 1657.

   19 Oct. 1634 gedoopt te Hasselt *Mattheus*, ouders Jan *Mattheusz.* linnenwever, *Anneke Volteren*.

   22 Mei 1636 id. *Hendrijck*, ouders *Jan Teuwen* de Jonge, *Anna Voltelinck*.

   Na 1636 bestaat een hiaat in het doopboek van Hasselt. *Aungien Voltens* was nog 3 Sept. 1665 doopgetuige te Hasselt.

[8]) In deze opgave moet ten aanzien van den datum een fout schuilen.

[9]) Ter zijde staat nog o.a. „Aen *Anna Isenhagius* 420 schellingen". Deze ***Anna was*** vermoedelijk een dochter van Ds. ***Guilielmus Isenhagius***, geb. te Amsterdam, predikant te Bunschoten 1644, † 1669.

2. ***Laurens Voltelen,*** volgt VI.
3. ***Catrijna Voltelen,*** ged. Hasselt 4 Sept. 1616 (getuige: ***Reynt van Brevoort).***

Wellicht huwde zij Johan ter ***Welbarch,*** immers bij P. C. Bloys van Treslong Prins, Geneal. en herald. gedenkwaardigheden in en uit de kerken der prov. Overijsel (1925), blz. 296, vindt men een grafsteen, (op het koor) in de Groote of St. Michielskerk te Zwolle vermeld met het volgende opschrift:

Johan ter Welbarch
.....*Trijneken Voltelen*
.....trouw en milt
.....eeuwich
..... .wapenschilt [10]).

4. ***Aelfien Voltelen,*** ged. Hasselt 26 Dec. 1618 (getuige ***Alcken Nessels),*** jong gestorven.
5. ***Aeltien Voltelen,*** ged. Vollenhoven 10 Dec. 1620.

„10 Dec. ***1620*** ***Aeltien Arnoldus Voltelen*** drost en schrijvers kint (Doopboek Vollenhoven, in bruikleen Prov. Coll. van Toezicht Rijks Archief Zwolle).

VI. ***Laurens Voltelen (Volten),*** geb. vermoedelijk te Hasselt (naar schatting) omstr. 1612, houtkooper, burgemeester van Hasselt, † kort vóór 13 Sept. 1680, begr. in de kerk te Hasselt, trouwt omstr, 1642 ***Jannetie Symons,*** † kort vóór 12 Oct. 1689.

28 Juli 1663 werden Laurens *Voltelen* en *Jannechien Simons* zijn huisvrouw beleend met 2/3 part van 't Langeslach, gelegen onder Hasselt, zijnde een tuesgoed van het stift Essen. 12 Mei 1664 werden zij met het andere 1/3 part beleend. 33 Sept. 1680 beleend met de helft van 't Langeslach Simon ***Voltelen voor*** hem zelf en ten behoeve van zijn gezamenlijke broeders en zusters gelijk zijn zaliger vader Lawrens ***Voltelen, in*** zijn leven burgemeester der stad Hasselt, daarmede beleend is geweest. Eodem die met de andere helft beleend ten behoeve van zijn moeder Jannechien *Simons.* 12 Oct. 1689 beleend Maria ***Voltelen.*** huisvrouw van ***Albert*** van *Ecken,* na doode van haar moeder *Jannchien Simons* weduwe ***Voltelen,*** met het Langeslach voornoemd, waarvoor haar man hulde en eed heeft gedaan (Essensche leenregisters).

Over de Essensche leenregisters zie men: Versl. omtrent 's Rijks oude archieven, XLIX (1926), dl. 11, blz. 487 e.v.

Uit dit huwelijk:

1. ***Simon Voltelen,*** volgt VIL
2. ***Aelfien Voltelen,*** geb. Hasselt (naar schatting) omstr. 1646, ondertr. Hasselt 8 Jan. 1675 ***Reinier Bosch,*** geb. te Breda, „corporaal onder de Heer Commandeur Losecoot".
3. ***Hendryck Voltelen (Volten),*** ged. Hasselt 21 Mei 1648, jong overleden.

In de doopacte wordt de vader ***Laurens*** *Volten* genoemd.

4. ***Geertrrzyt Voltelen (Volten),*** ged. Hasselt 19 Sept. 1649, ondertr. Hasselt 7 Jan. 1679 ***Gerrit van Keysersweert,*** weduwnaar van N.N.

In de dopacte: *Volten,* in de ondertrouwacte: Voltelen.

5. ***Margien*** (later: ***Maria) Voltelen (Volten),*** ged. Hasselt 7 Nov. 1651, † vóór 12 Sept. 1692, trouwt Hasselt 13 Maart 1681 (ondertr. ald. 23 Febr.) ***Albert van Ecken,*** † vóór 12 Sept. 1692, weduwnaar van N.N.

12 Sept. 1692 beleend met het Langeslach Jan ***Hdsebosch,*** backer tot Hasselt, als momber van *Hendrick* [11]) en *Margarita* van. *Ecken,* nagelaten kinderen van wijlen ***Albert*** van *Ecken* en *Maria Voltelen* (Essensehe leenregister).

6. ***Hendrick Voltelen,*** volgt VIIbis.
7. ***Annegien Voltelen (Volten),*** ged. Hasselt 26 Dec. 1655, tr. Hasselt 9 Febr. 1681 (ondertr, ald. 19 Jan.) *Cornelis Roeck.*

P. C. Bloys van Treslong Prins, Genealogische en herald. gedenkwaardigheden kerken, prov. Overijssel, blz. 110, vermeldt een grafzerk buiten de Herv. kerk te Hasselt 'onder een goot met opschrift: ***Cornelis*** Jansen *Roec.*

8. ***Berenf Voltelen (Volten),*** ged. Hasselt 2 Mei 1658.
9. ***Peter Voltelen (Volten),*** ged. Hasselt 14 Sept. 1659.

Ook in de doopacten van ***Berent en Peter*** wordt de vader Laurens *Volten* genoemd.

VII. ***Simon Voltelen (Volten),*** geb. Hasselt (naar schatting) omstr. 1644, chirurgijn te Hasselt, trouwt omstr, 1671 ***Mette Lubbers.***

Op 13 Sept.. 1680 werd hij met 't Langeslach beleend (zie boven).

Uit dit huwelijk:

1. ***Berent Volten,*** ged. Hasselt 28 Jan. 1672, woont in 1737 (vermoedelijk ongehuwd) te Hoorn.

16 Mei 1737 *Nicolaas* van. ***Houten*** nom. ux. en *Lubbertus Volten* pro se en te zamen last hebbende van hun broeder (d.i. *Berent),* zwager en zuster tc Hoorn (Recognitieboek Harderwijk, 1733-'54, f °. 77).

2. ***Margriefe Volten,*** ged. Hasselt 19 Aug. 1674, †(vermoedelijk te Hoorn) nà 1737, ondertr. Hoorn 18 April 1705 ***Fredrik Helt,*** weduwnaar van N.N., geb. te Hoorn, †(vermoedelijk te Hoorn) nà 1737.

In haar doopacte wordt de vader „*Siemen Volten* seresyen" genoemd.
18 April 1705 ***Fredrik Helt*** wedr. van Hoorn wonende aau de Rode Steen ende ***Grietje*** *Voltings* j.d. van Hasselt wonende op 't Oost (Trouwboek Hoorn).

3. *Jentien* (later: ***Jannetje) Volten,*** ged. Hasselt 11 Febr. 1677, begr. Harderwijk 17 April 1741, trouwt *Nicolaes van Houten,* † Harderwijk nà 1749.

10 Nov. 1721 ***Claas*** van ***Houten en*** zijn huisvrouw *Jannetje Volten, Lubbertus Volten* en zijn "huisvrouw *Grietje Balcks* (Recognitieboek Harderwiik 1711-'33, f". 156v°.).
15 April 1728 *Nicolaas van Houten* en zijn hv. *Jannetje Volten,* ia. 21 Dec. 1737 (ald. f°. 260, 1733-'54, f". 89v°.).
10 Aug. 1742 *Nicolaas* van ***Houten*** weduwnaar van *Jannetje Volten,* id. dispositie (testament) 16 Maart 1745 (ald. 184v°. en 240).
7 Maart 1749 de naaste bloedverwanten van w(ijlen) *Jannetje Volten* in leven huisvrouw van *Nic.* van ***Houten*** (ald. f°. 308v°.).

4. *Machtelt Volten,* ged. Hasselt 24 Oct. 1678, jong overleden.

De vader heet in de doopacte *Voltenlen.*

5. *Machtelt Volten,* ged. Hasselt 29 Sept. 1680, vermoedelijk jong overleden.
6. ***Lubbert Voltelen (Volten),*** volgt VIII.

VIII. ***Lubbert Voltelen (Volten),*** ged. Hasselt 29 Maart 1685, wordt burger te Harderwijk 12 Juni 1710, bakker aldaar, begr. Harderwijk 16 Jan. 1739, trouwt Hierden 20 Aug. 1710 (ondertr. Harderwijk 25 Juni) *Grietie Jansdr. Balcks,* geb. te Harderwijk omstr. 1690, begr. Harderwijk 15 Jan. 1768.

In zijn doopacte en trouwacte: *Voltelen,* in de doopacten zijner kinderen: *Volten,* die verder de gebruikelijke naam wordt.

[10]) Het lijdt geen twijfel of op de betreffende grafsteen is indertijd het hierboven geciteerde gedicht van Arn. Moonen gebeiteld. Een Johannes ***ter Welberch*** overleed te Zwolle 28 Mei 1660, volgens fam. aant. in het bezit van den oud-kol. der art. Kuyk te Ede.

[11]) *Hendrick van Ecken* werd gedoopt te Hasselt 22 Aug. 1686.

29 Juli 1711 acte omtrent *Lubbertus Volten* en zijn huisvrouw *Grietje Jans Balck* betrekking hebbende op Zwolle en Hasselt (Recognitieboek Harderwijk 1711-'33, f°. 9).

24 Juni 1726 *Lubbertus Volten* en zijn hv. *Grietje Balcks* id. 23 Jan. 1731, id. 21 Dec. 1733 (ald. f°. 220v°., 314v°. en 1733-'54 ,f°. 5v°.)

2 5 Aug. 1745 *Grietje Balcks* wed. van w. *Lubbertus Volten*, id. 1 Juni 1753 (sld. 246 en 373); 17 Mei 1756 en 21 Nov. 1761 dezelfde en haar twee zonen *Simon* en *Jan Volte* (ald. 1754-'65, f°. 47 en 226).

24 Jan. 1768 het erfhuis van *Grietje Balcks*, wed. van *Lubertus Volte*, eenige en universeele erfgenaam haar zoon *Jan Volte* (ald. 1765-'76, f°. 92).

Uit dit huwelijk:

1. *Mechfeld Volten*, ged. Harderwijk 14 Aug. 1711, jong overleden.
2. *Simon Volfen*, ged. Harderwijk 11 Aug. 1713, (vermoedelijk) bakker te Harderwijk, begr. Harderwijk 14 Mei 1767. Ongehuwd.

19 Mei 1767 het erfhuis van *Symon Volten*, erfgenaam zijn moeder *Grietje Balcks* wed. van *Lubertus Volte* (Recognitieboek Harderwijk 1765-'76, f°. 75).

3. *Jan Volten*, volgt IX.
4. *Mechfeld Volfen*,' ged. Harderwijk 27 Juni 1717, jong overleden.
5. *Bernardus Volfen*, ged. Harderwijk 20 Juli 1718, jong overleden.
6. *Bernardus Volten*, ged. Harderwijk 5 Nov. 1719, jong overleden.
7. *Mechteld Volten*, ged. Harderwijk 24 Dec. 1720. jong overleden.
8. *Fernandus Volten*, ged. Harderwijk 12 Febr. 1722. jong overleden.
9. *Geurt Volten*, ged. Harderwijk 12 Febr. 1722, jong overleden.
10. *Gerrit Volten*, ged. Harderwijk 17 Maart 1723, jong overleden.
11. *Gerrit Volfen*, ged. Harderwijk 18 Dec. 1725, jong overleden.

IX. *Jan Volfen*, ged. Harderwijk 28 Juni 1715, voerman (stalhouder), begr. Harderwijk 13 Febr. 1792, trouwt Hierden 25 Juni 1749 (ondertr. Harderwijk 8 Juni), *Hendrikje Karsse*, geb. te Harderwijk, begr, Harderwijk 31 Dec. 1782.

14 Febr. 1792 het erfhuis van w. *Jan Volte* en *Hendrikje Karsten* zijn hv.: erfgenamen hun gez. kinderen *Bartelt*, *Peter* en *Jan Gerrit Volte* (Recognitieboek Harderwijk 1789-1800, f°. 116).

Uit dit huwelijk:

1. *Berfus Volfen*, ged. Harderwijk 4 Oct. 1750, begr. Harderwijk 13 Oct. 1750.
2. *Bertus Volten*, volgt X. Deze is de stichter van een uitgestorven Amsterdamsche tak-Volten.
3. *Pefer Volten*, volgt Xbis. Deze is de stichter van de Harderwijksche-Indische tak-Volten.
4. *Jan Gerrit Volten*, volgt Xter. Deze is de stichter van de Hoornsche tak-Volten.
5. *Evertjen Volfen*, ged. Harderwijk 25 Febr. 1766, begr. Harderwijk 2 Sept. 1766.

X. *Bertus* (later ook: *Bartus* en *Albartus) Volten*, ged. Harderwijk 27 Oct. 1751, bakker, begr. Harderwijk 10 Maart 1810, trouwt le Hierden 7 Sept. 1773 (ondertr. Harderwijk 22 Aug., attestatie naar Hierden 6 Sept.) *Lubbertjen Reyers*, geb. te Harderwijk, begr. Harderwijk 3 Maart 1783; 2e Elburg 11 Aug. 1783 (ondertr. Harderwijk 27 Juli, attestatie naar Elburg 10 Aug.) *Tetje* (of: *Fijtjen) de Vries*, geb. te Elburg, begr. Harderwijk 7 Dec. 1827.

3 Oct. 1792 *Bartus Volten* en zijn hv. *Tetjen de Vries*, *Peter Volten* en zijn hv. *Lubbertje Veldkamp* en *Jan Gerrit Volten* en zijn abs. hv. *Geertruy Veldkamp*, te zamen kinderen en erfgenamen van w. *Jan Volten* en *Hendrikje Karssen* in leven chel. (Recognitieboek Harderwijk 1789-1800, f°. 134v°.).

id. 12 Mrt. 1798, id. 24 Apr. 1804 (hun oom *Fedde de Vries* te Amsterdam overleden) (ald. f°. 256v°., 281v°.; Vries te Amsterdam overleden) (ald. f°. 256v°., 281v°.; 1801-'09, f°. 142).

12 Febr. 1806 dispositie van *Bartus Volten* en zijn hv. *Tetje de Vries*, hun zoon *Peter Volte* krijgt alleen de legitieme portie (ald. f°. 216v°.).

10e Oogstmaand 1809 zij revoceeren bovenstaande dispositie (ald. f°. 356v°.).

9e Louwmaand 1810 *Bartus Volte* cav. voor zijn zoon *Ryer Volte*, *Jan Volte* en *Stijntje* (lees: *Henderica) Volte* te zamen erfgen. geweest zijnde van *Jannetje Ryers* in leven hv. van *Aart Brouwer* (ald. 1809-'11, f°. 1).

7e Hooimaand 1810 *Tetje de Vries* wed. *Bartus Volten* en haar minderjarige kinderen (ald. f°. 26v°.).

Uit het eerste huwelijk:

1. *Henderica* (ook: *Hendrika, Hendrina) Volfen*, ged. Harderwijk 24 Nov. 1774, † Harderwijk 24 Dec. 1849, trouwt Harderwijk 7 Mei 1810 (ondertr. ald. 22 April) *Hermanus* Berendzen *(Berendsen)*, geb. Harderwijk 17 Mrt. 1783 (of: 15 Mrt. 1782), tapper en winkelier, woont 27 Oct. 1859 te Amersfoort.

4 April 1810 huw. voorwaarden tusschen *Hermannus Berendzen* meerderj., j.m., en *Hendrica Volten*, meerderj., j.d. (Recognitieboek Harderwijk, 1809-1811, f°. 18).

Uit dit huw.: *Lubart(h)a Berendsen*, geb. Harderwijk 1812, tr. 1e (ondertr. Harderwijk 21 Mei 1836) *Nicolaas Doorwaart Niermans*, korenmolenaar, † Breukelen 27 Jan. 1838, 2e *Dirk Logeman*, gepens. kapitein N. O.-I. Uit het 1e huw.: *Gerrit Hermanus Niermans*, geb. Breukelen 1837, majoor der inf., † Geertruidenberg 1887; uit het 2e huw. vijf dochters, o.a. *Henriette* (geh. Mr. *Frederik Hendrik Gerardus van der Hoeven*, adv. te Hoorn en Alkmaar, † Amersfoort 1922) en *Martina Wilhelmina* (geh. *François Isaac Schotel*, inspecteur P.T.T.).

2. *Reyer Volten, volgt* XI.
3. *Jan Volfen*, ged. Harderwijk 16 Sept. 1781, † Harderwijk 16 Oct. 1832. Ongehuwd.

Uit het tweede huwelijk:

4. *Peter Volten*, volgt XIbis.
5. *Tjebbe Volfen*, ged. Harderwijk 30 Mei 1784, begr. Harderwijk 30 Sept. 1784.
6. *Beertjen Volten*, ged. Harderwijk 27 Nov. 1785, † Harderwijk 6 Nov. 1856, trouwt le Harderwijk omstr. 1810 *Jan van Son; 2e* Harderwijk 30 Nov. 1826 *Arent Jalink*, geb. Goor omstr. 1766, ambtenaar, † Harderwijk 6 Juli 1848.
7. *Tjebbe Volten*, ged. Harderwijk 20 Dec. 1787, begr. Harderwijk 22 Juli 1789.
8. *Margarita Volten*, geb. Harderwijk 10 Jan., ged. ald. 17 Jan. 1790, † Harderwijk 25 Aug. 1816, trouwt Harderwijk 10 Dec. 1810 (ondertr. ald. 23 Nov.) *Cornelis Fijn* van *Draat*, ged. Harderwijk 25 Sept. 1791, bakker, † Schoonhoven 6 Aug. 1874, zoon van *Gijsbert Fijn van Draat*, koopman, en *Wijmpje van der* Craafs. Hij hertr, Schoonhoven 19 Aug. 1820 *Neeltje Nederberg*.

Uit dit huwelijk werd één dochter geb., *Wijmpje Fijn van Draat*, geb. Harderwijk 4 Dec. 1812, † Breda 3 Mei 1891, trouwt Schoonhoven 14 Juni 1855 haar neef *Willem Leendert Fijn van Draat*, geb. Harderwijk 21 Apr. 1823, bakker en koopman in granen, † Harderwijk 17 Juni 1874, zoon van *Willem Fijn van Draat* en *Helena van der Meer*. Uit dit huwelijk: *Helena Wilhelmina Cornelia Fijn van Draat*, geb. Harderwijk 26 Dec. 1858, trouwt Geertruidenberg 23 Maart 1882 *Johannes Hermanus van den Burg*, geb. 17 Nov. 1853, gepensionneerd als kolonel van de plaatselijke staf en militie-commissaris in Z:Holland.

9. *Tjebbe Volfen*, geb. Harderwijk 12 Maart, ged. ald. 18 Maart 1792, begr. Harderwijk 2 April 1792.
10. *Tjebbe Volfen*, geb. Harderwijk 9 Mei, ged. ald. 21 Mei 1795, † nà 1809.

XI. Reyer *Volten*, ged. Harderwijk 5 April 1778, bakker, later bakkersknecht te Amsterdam, † Amsterdam 21 Jan. 1838, trouwt Amsterdam 21 Aug. 1814 *Anna Cafharina Liese*, geb. Ehringen (in Hessen) 1787, dochter van *Johan Friedrich Liese*, landbouwer, en *Janna Elisabeth Henckelmann*.

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrik Volten*, geb. Amsterdam 3 Dec. 1814, † Amsterdam 13 Maart 1815.
2. *Hendrik Volfen*, geb. Amsterdam 13 Jan. 1816, † Amsterdam 29 Dec. 1817.
3. *Barfje Volfen*, geb. Amsterdam 7 Mei 1817, jong overleden.
4. *Fredrik Volfen*, volgt XII.
5. *Bartha Volten*, geb. Amsterdam 2 Oct. 1822, † Amsterdam 17 Mei 1893, trouwt Amsterdam 15 Mei 1844 *Johann Georg Kesfer*, geb. Amsterdam 1821, bakker, zn. van *Johann Georg Kester*, bakker, en *Aaltje van der Werff*.
6. *Anna Volten*, geb. Amsterdam. 10 Juli 1825, † Amsterdam 23 Mei 1827.
7. *Hendrika Volten*, geb. Amsterdam 17 April 1828, † Amsterdam 28 Maart 1842.
8. *Naatje Volten*, geb. Amsterdam 26 Juli 1830, † Amsterdam 4 Sept. 1892, trouwt Amsterdam 30 Jan. 1856 *Gerrit Meyer*, geb. Amsterdam 1822, sjouwer, zn. van *Jan Meyer* en *Maria Pereboom* en weduwnaar van *Maria Maassen*.

XII. *Fredrik Volten*, geb. Amsterdam 2 Maart 1821, metselaar, † Amsterdam 23 Oct. 1903, trouwt Amsterdam 10 Juli 1850 *Petronella Jacoba van Balen*.

Bij het sluiten van dit huwelijk werd één dochter erkend: *Pieternella Jacoba Volten*, geb. omstr. 1847. † Amsterdam April 1920, trouwt Amsterdam 1 Juli 1868 *Jacobus Johannes de Klerck*, geb. 1834, suikerbakker, zoon van *Jan Godvried de Klerck* en *Sara Breuix* en weduwnaar van *Diena Frese (Liese?)*.

XIbis. *Peter Volfen*, geb. Harderwijk 28 Mei, ged. ald. 30 Mei 1784, sinds omstr. 1815 suikerraffinadeursknecht te Amsterdam, † Amsterdam 30 Sept. 1821, trouwt Hierden 24 Juli 1808 (ondertrouwt Harderwijk 9 Juli) *Gerritje de Ruyter*.

30 Jan. 1810 *Peter Volte* en zijn hv. *Gerritje* de *Ruyter*, hun vader *Bartus Volte* en diens bakkerij (Recognitieboek Harderwijk 1809-11, f°. 3v°.).

Uit dit huwelijk:

1. *Gerrit Volten*, ged. Harderwijk 16 Aug. 1810, † Harderwijk 9 Jan,, hegr. ald. 15 Jan. 1813.
2. *Alefta Volten*, geb. Harderwijk 15 Juli 1812, † Amsterdam 20 Aug. 1881, trouwt Amsterdam 8 Mei 1839 *Johannes Smif*, ged. Amsterdam 14 Nov. 1810, wagenmaker, zoon van *Johannes Smit*, melkboer, en *Johanna van Ostingen*.
3. *Gerritje Volten*, geb. Harderwijk 4 Sept. 1814, † Amsterdam 14 Juli 1856, trouwt Amsterdam 8 Mei 1844 *Lourens Nutbey*, geb. *23* Dec. 1814, kunstlakker, zoon van *Louwerens Nutbey*, boekbinder, en *Jacoba Clasina Makketros* en weduwnaar van *Magdalena Sandberg*.

Gerritje werd gedoopt als „*Gerritje Folten*".

4. *Henriefte Volten*, geb. Amsterdam 6 Juli 1817, † Amsterdam 31 Jan. 1884, trouwt Amsterdam 15 Mei 1839 *Pieter de Moes, geb.* Monnikendam 17 Sept. 1813, timmerman, zoon van *Jacob de Moes*, timmerman, en *Christina Bos(ch)*.
5. *Peter Volfen*, geb. Amsterdam 23 Aug. 1820, † Amsterdam 15 April 1821.

Xbis. *Peter Volten*, ged. Harderwijk 9 Dec. 1753, stalhouder, † Harderwijk 10 Aug. 1839, trouwt Elburg 22 April 1783 (ondertrouwt Harderwijk 6 April, attestatienaar Elburg 21 April) *Lubbertje Veldkamp*, ged. Elburg (als *Lubbigje) 6* Mei 1759, dochter van *Gerrif Veldkamp* en *Aaltje Hymens*.

16 Juni 1806 Peter *Volte* en zijn hv. *Lubbertje Veldkamp* (Recognitieboek Harderwijk 1801-'09, f°. 239).

Uit dit 'huwelijk:

1. *Hend(e)rika Volten*, ged. Harderwijk 14 Maart 1784, † Harderwijk 11 Sept. 1851, trouwt Harderwijk 10 Mei 1810 (ondertr. 22 April *Hendrik van Raalten*, geb. 1786, leerlooier, zn. van *Reyer van Raalten*.

Uit dit, huwelijk werden geboren: *Reyer van Raalten* (geb. 1815, officier van gezondheid 1837, gepensionneerd als luitenant-kolonel) en *Elizabeth van Raalten* (gehuwd met N.N. *Lettink)*.

2. *Hendrik Volten*, volgt XI.
3. *Aaltjen Volfen*, geb. Harderwijk 20 Mei, ged. ald. 28 Mei 1789, † Harderwijk 8 Febr. 1877, trouwt Hierden 8 Sept. 1808 *Hendrik* (later: *Hendrik Albertus) Fijn van Draat*, geb. Harderwijk 20 Maart, ged. ald. 24 Maart 1785, bakker, † Harderwijk 29 Oct. 1859, zoon van *Willem Fijn van Draat* en *Sara Regina Schuffe*.

Uit, dit huwelijk 5 dochters, w.o. *Elisabeth Fijn van Draat* (geb. Harderwijk 21 Aug. 1812, † ald. 25 Aug. 1889, trouwt Harderwijk 15 Mei 1833 *Pieter Kuylman*, geb. Kampen 22 Juni 1811, bakker, † Harderwijk 30 Aug. 1894), *Willemina Petronella Fijn van Draat* (geb. Harderwijk 13 Juli 1820, † ald. 31 Maart 1859, trouwt ald. 1844 *Wouter Jan Berends*, geb. Beekbergen 10 Febr. 7819, tabaksfabrikant, † Nijkerk 7 Juli 1899) en *Hendrika Fijn, van Draal* (geb. Harderwijk 13 Aug. 1827, † Veldwijk 3 Nov. 1909, trouwt, Harderwijk 4 April 1851 *Peter Schoutendorp*, geb. Amsterdam 25 Juli 1828, sigaren- en tahaksfabrikant, † Amsterdam 14 Juni 1874). Uit het huwelijk van *Pieter Kuylman* en *Elisabeth Fijn van Draat* werden 7 kinderen geb., w.o. a. *Hendrik Albertus Kuylman* († 4 Maart 1917, gehuwd met *Francina Petronella Gorter*, hieruit o.a. *Gijsbarta Geertruida Kuylman*, getr. met Ds. *Boudewijn Bollée*, predikant te Katwijk a.d. Rijn, *Elisabeth Kuylman*, getr. met Ds. *Wijbe Zijlstra*, pred. te Neerlangbroek, Ds. *Pieter Kuylman*, pred. tc Houten, *Johannis Kuylman*, leeraar lyceum Zeist), h. *Aleida Johanna Kuylman* († Amsterdam 14 Dec. 1909, gehuwd met *Engelbert Roelof Jurriaan Fijn van Draat*, gem.ontvanger te Deventer, hieruit o.a. Prof. Dr. *Pieter Fijn van Draat*, hoogleeraar te Utrecht), c. *Johannes Kuylman* († Princenhage 16 Maart, 1913, kinderen o.a. *Petronella Johanna Kuyl-*

man, getr. met Ds. *Theodorus Jan Wilhelmus Cieremans*, pred. te Princenhage, *Maria Margaretha Kuylman*, getr. met Prof. Dr. *Johannes* de *Groot*, hoogleeraar te Utrecht, *Aletta Geertruida Maria Kuylman*, getr. met *Maurits Esser*, letterkundige, Ds. *Johannes Kuylman*, pred. te Benswoude, Ds. *Pieter Kuylman*, pred. to 's-Gravenhage).

XI. *Hendrik Volfen*, geb. Harderwijk *30* Aug., ged. ald. 6 Sept. 1787, koopman, † Harderwijk 10 Sept. 1854, trouwt Hierden 6 Aug. 1810 (ondertr. Harderwijk 20 Juli) *Elisabeth Bronsveld*, ged. Harderwijk 5 April 1789 (als *Lisabeth)*, dr. van *Peter Bronsveld* en *Arnolda Smit*.

Volgens familieberichten had *Hendrik Volten* te Harderwijk een stalhouderij en een opslagplaats („hang") voor visch.

Uit dit huweliik:

1. *Arnolda Volten*, geb. Harderwijk 13 Mei, ged. ald. 23 Mei 1811, † Harderwijk 21 Juni 1864, trouwt met *Hendrik Zegers*, geb. te Zwolle, kunstschilder en teekenaar aldaar, 'later koopman te Harderwijk.

   Volgens familieberichten was IT. *Zegers* te Harderwijk achtereenvolgens: landbouwer, ijzerhandelaar, roggebroodbakker, fouragehandelaar voor het leger. vischhandelaar on kruidenier. Zijn zoon was : Dr. *Hendrik Adriaan Zegers*, geb. Harderwijk 1839, stud. Utrecht 27 April 1860, officier van gezondheid, assistent aan het Burgergasthuis te Amsterdam 1868-'80, promoveert, tot doctor in de medicijnen te Utrecht IS76 op proefschrift „De hedendaagsche puntkogels, vooral die van het Beaumontgeweer en hunne werking" (Amsterdam 1876), directeur-geneeskundige van voornoemd gasthuis 1880, † Ermelo 11 Juli 1892 (men zie zijn biografie in het Ned. tijdschrift voor geneeskunde 1592, 11, blz. 259/260). Diens zoon Dr. *Charles Antoine Louis Zegers*, *geb.* te Amsterdam 12 Juli 1866, student aldaar 1885-'91, werd arts Mei 1892 on promoveerde aldaar 21 Sept. 1895 op proefschrift „Over hydramios".

2. *Pefer Volfen*, geb. Harderwijk 1 Juni 1813, ongehuwd overleden aldaar 23 Oct. 1833 als huzaar bij het Regiment n°. 6.
3. *Hendrik Volten*, geb. Harderwijk 22 Maart 1815, schilder, † Harderwijk 24 Aug. 1838. Ongehuwd.
4. *Lambartus Volten*, geb. Harderwijk 18 Febr. 1817, bakker, † Harderwijk 3 April 1841. Ongehuwd.
5. *Lubbertje* [12]) *Volten*, geb. Harderwijk 27 Juli 1818, † Ermelo 22 April 1850, trouwt Harderwiik 30 Juli 1845 Ds. *Hermanus Willem Witteveen*, geb. Boornbergum (Fr.) 3 Mei 1815, theol. stud. Utrecht 12 Aug. 1835, gaat een verbintenis aan bij het koloniaal werfdepot te Harderwijk, ontslagen als sergeant-majoor 16 Jan. 1844. theol. cand. 9 Juni 1845, bevestigd als predikant te Ermelo 13 Sept. 1846, als zoodanig ontzet 30 April 1859, daarna leeraar der Zendingsqemeente te Ermelo, † Ermelo 9 Mei 1884, zoon van Ds. *Cornelis Wifteveen*, predikant te Boornbergum 1814-'16, te Garijp 1816-'25, te Oosthem 1825-'34, te Harderwijk 1834 tot zijn dood (1846), en *Johanna Catharina Dermout*.

   Men zie de interessante biografie van Ds. *H. W. Witteveen* door J. H. Gunning J.H.zn., verschenen o.d.t. „Leven en arbeid van Herman Willem Witteveen" (Groningen 1891) vgl. de Christelijke Encyclopaedie, dl. V (1926/'31), blz. 744. Ds. *H. W. Witteveen* was redacteur van het „Ermelo'sch Zendingsblad Predikt het Evangelie aan alle schepsels", 1e-27e jg. (1860-1886), zie Brinkman (1850-1882), blz. 1365 en (1882-1891), blz. 635. Omtrent zijn handschriftelijke nalatenschap, die gedeeltelijk nog berust bij de Zendingsgemeente te Ermelo, zie men do genoemde biografie van Gunning. Een brief van zijn lland aan H. A. Hamaker berust in de Univ. Bibliotheek te Leiden, zie Catalogus *[van* de] Bibl. Acad. Lugduni-Bat., XXII, Hss. I, 3 (1934), blz. 225.

   Een biografie van Ds. *C. Witteveen* is tc vinden in het N.N.B.W., dl. IV. kol. 7479 en in de Christelijke Encyclopaedie, dl. V, blz. 745. Vgl. verder de genealogie-Witteveen bij Vorsterman van Oyen, dl. 111, blz. 356 (waar Ds. *C. Witteveen* echter abusievelijk predikant te Ermelo wordt genoemd) De genealogie-Dermout in Ned. Patriciaat, XI (1920), blz. 72 e.v. Volgens Gunning werd uit het huwelijk van Ds. H. W. Witteveen slechts één dochter geboren, nl. *Johanna Wittereen*, geb. Ermelo 1 Febr. 1846, † ald. 10 Sept. 1846.

6. *Jan Volten*, volgt XII.
7. *Karel Volten*, geb. Harderwijk 18 Maart 1821, † Harderwijk 29 Dec. 1839.
8. *Gerrit Volten*, geb. Harderwijk 3 Aug. 1822, † Harderwijk 20 Aug. 1822.
9. *Petrus Arnoldus Volten*, geb. Harderwijk 2 Jan. 1824, † Harderwiik 23 April 1824.
10. *Gerhardus Volten*, geb. Harderwijk 31 Mei 1825, † Harderwijk 17 Juli 1825.
11. *Petrus Gerhardus Volten*, volgt XIIbis.
12. *Gerhardus Volten*, geb. Harderwijk 6 Maart 1828, † Harderwijk 27 Aug. 1828.
13. *Gerhardus Volten*, geb. Harderwijk 23 Sept. 1829, † Harderwiik 31 Oct. 1829.
14. *Catharina Elisabeth Volten*, geb. Harderwijk 27 Febr. 1831, † Harderwijk 26 Oct. 1856, trouwt Harderwijk 4 Aug. 1852 *Marius Arnoldus Cageling*, geb. te Harderwijk 7 Aug. 1828, bakker, zn. van *Marinius Arnould Cageling*, fuselier, en *Antje Priester*. Hij hertrouwt Harderwijk 29 April 1857 *Johanna Carolina Karssen*.

XII. *Jan Volten*, geb. Harderwijk 21 Dec. 1819, bakker, † Harderwijk 8 Sept. 1858, trouwt le Harderwijk 9 Oct. 1844 *Aleida Anna Punt*, geb. Harderwiik 20 Jan. 1821, † Harderwijk 30 Nov. 1851; 2e 1852 *Elisabeth Bronsveld*.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Elisabeth Volfen*, geb. Harderwijk 9 Febr. 1846, † Alkmaar 16 Oct. 1918, trouwt 10 Aug. 1862 *Frederik Hendrik Ringers*, geb. 8 Sept. 1846, timmerman en aannemer te Alkmaar, † Alkmaar 3 Jan. 1921, zn. van *Jan Ringers*, timmerman en bouwkundig opzichter, en *Engelina Meyroos*.

   Uit dit huwelijk werden o.a. geb.: *Hendrik Ringers*, geb. Alkmaar 27 April 1808, cacao- en chocoladefabrikant te Rotterdam, en Dr. Ir. *Johannes Alcidis Ringers*, gel). Alkmaar 1885, o.a. Dir.-generaal van do Rijkswaterstaat, 1930-'35, te 's-Gravenhage, zie : Wie is dat, 4e uitg. ('s-Grav. 1938), blz. 350 en Persoonlijkheden van het Koninkrijk der Ned. in woord en beeld (Amst. 1938), blz. 1229.

2. *Zwanida Volfen*, geb. Harderwijk 26 Maart 1847, † Amersfoort 8 Aug. 1925, trouwt Ermelo 6 Mei 1883 *Johannes Philippus Fijn van Draaf*, geb. Harderwijk 11 Jan. 1851, godsdienstonderwijzer bij de Ned. Herv. kerk, † Baarn 17 Jan. 1888, zn. van *Jacob Gerrit Fijn van Draaf*, kruidenier, en *Wijmpje van Dijk*.

12) Noemde zich *Lubbètje*, in de wandeling: *Betje*, vandaar dat Gunning in zijn na te noemen biografie van Ds. Witteveen haar abusievelijk *„Elisabeth Volten"* noemt. De Heer H. R. Juch te Rotterdam is nog in het bezit van een zestal preeken in hs. van Ds. *Witteveen*; vooraan in dit bundeltje staat een vers gericht aan zijn „Geliefde Betje trouw beminde van mijn harte", gedateerd 27 Juli 1844. Eveneens in diens bezit is een huwelijksprent: Ter gedachtenis van de Echtvereeniging van *L. Volten* en *H. W. Witteveen* 30 Juli 1845.

Uit dit huwelijk drie kinderen, w.o. *Jacob Gerrit Fijnvandraat*, geb. Baarn 13 Maart 1884, burgerschrijver bij het Mil. Magazijn van kleeding te Amersfoort, en *Jan Hendrik Jakobus Fijnvandraat*, geb. Baarn 12 Febr. 1887, wonende te Amersfoort.

3. *Hendrik Volfen*, volgt X111.

Uit het tweede huwelijk:

4. *Jan Volten*, geb. Harderwijk 27 Febr. 1853, † Harderwijk 18 Apr. 1854.
5. *Jan Volfen*, geb. Harderwijk 20 Juni 1855, † Harderwijk **20** Apr. 1857.
6. *Pieter Volten*, geb. Harderwijk 12 Apr. 1858, kruidenier te Alkmaar, † Alkmaar 9 Febr. 1915, trouwt Nov. 1881 *Klara Langewis*, geb. Wormer 19 Aug. 1851, † Alkmaar 28 Aug. 1923. Geen kinderen.

X111. *Hendrik Volten*, geb. Harderwijk 2 Mei 1849, onderwijzer te Epe 1867-'69, te Heilo 1872-'73, te Delft 1873-'74, hoofdonderwijzer te Elburg 1874-'75, in Ned. Indië aangekomen 18 Nov. 1875, geplaatst als 3e hulponderwijzer 3e klasse 3e openbare lagere school Soerabaja 1876, le hulponderwijzer 2e klasse 2e lagere school aldaar 1877, hoofdonderwijzer 2e klasse openbare lagere school Muntok 1878, katechiseermeester en voorzanger Banka 1879-'87, 1e hulponderwijzer 2e klasse lagere school Mr. Cornelis 1887, hoofdonderwijzer 2e klasse 5e lagere school Batavia 1889, onderwijzer le klasse Soerakarta 1892. id. Batavia 1894-'96, leider Instituut Beck en Volten te Batavia 1897-'99, vice-president afd. Bandoeng Ver. „De Indische Bond" 1907-'10, † Tjimahi (Java) 21 Juli 1922, trouwt Delft 12 Aug. 1874 *Johanna Hendrika Wens*, geb. 2 Aug. 1854, † Batavia 23 Oct. 1920, dr. van *Johannes Hendrik' Wens*, koper- en blikslager, en *Barfha Hermina van Ruijven*.

Uit dit huwelijk:

1. *Aleida Anna. Elisabeth Volfen*, geb. Delft 16 Aug. 1875, tr. Batavia 24 Juni 1895 *Johan Jacob Coert*, geb. Tangerang (Res. Bantam, Java) 6 Dec. 1870, ambtenaar ter beschikking van het N.Ind. gouvernement 14 Dec. 1893, asp. controleur Preanger Regentschappen, daarna Bantam 21 Mei 1894, controleur Brebes. Krawang, Semarang 12 Maart 1900. assistent-resident Mataram 16 Febr. 1912, id. Malang 5 Juni 1918, resident Kediri 25 Maart 1919, † Kediri 26 Mei 1922, zn. van J. C. *W. Coerf*, commies Alg. Secr. Batavia, griffier Landraad Tangerang 1865, secr. Residentie Besoeki 1875, id. Cheribon 1878, vendumeester Batavia 1880-1904, en N.N. ['s-Gravenhagel.

   Biografie van *J. J. Coert* door J. Koning in: Indië. Geïll. weekblad voor Ned. en Koloniën, jg. VI (1922/23), blz. 188/189 (met portret).

2. *Hermine Volten*, geb. Soerabaja 13 Nov. 1876, † 21 Juli 1897.
3. *Anna Maria Hendrika Volfen*, geb. Soerabaja 6 Jan. 1878, tr. Garoet (Java) 1906 *Willem Hendrik van der Veen*, geb. 1879, administrateur kina-onderneming „Daradjat" te Garoet, lid van de Gewestelijke Raad der Preanger Regentschappen 1920-'24, 'lid van de Prov. Raad van West-Java 1924-'34, lid van de Commissie van toezicht Middelbare Landbouwschool te Buitenzorg 1936. Dit huwelijk werd door echtscheiding ontbonden verklaard 1927 [Bandoeng en Garoet],
4. *Johannes Hendrik Volten*, volgt XIV.

XIV. Ir. *Johannes Hendrik Volfen*, geb. Muntok (Banka) 1 Oct. 1880, behaalt diploma mijningenieur aan de „Bergakademie" in Freiburg (Saksen), daarna werkzaam bij particuliere mijnbouw-maatschappijen in Ned. Indië 1905-1912, tijdelijk ingenieur afd. mijnwezen Bureau I Ned. Indië 25 Jan. 1913, ingenieur bij het mijnwezen Bureau 1 29 Aug. 1917, werkzaam gesteld bij den dienst van het Grondpeilwezen 1922, hoofd-ingenieur bij het mijnwezen bureau Batavia 15 Juli 1923, Bandoeng 1928, gepensionneerd 30 Nov. 1933, trouwt (bij volmacht) Hilversum 8 Sept. 1905 *Anneffe Lucia Schrok*, dr. van *Albert Gerbens Schrok*, ambtenaar bij de Posterijen Ned. Indië, later koopman, en *Anna Maria Lucia Meyer* ['s-Gravenhage] .

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrik Volfen*, volgt XV.
2. *Johannes Hendrik Volten*, volgt XVbis.

XV. *Hendrik Volfen*, geb. Batavia 30 Sept. 1906, stuurman Koninklijke Paketvaart Mij. Ned. Indië 1928, luitenant ter zee 2e klasse bij de Kon. Marine Reserve 1939, tr. Bandoeng 14 Oct. 1929 *Willetnina Catharina Johanna Delbeek*, geb. 's-Gravenhage 11 Nov. 1908, dr. van *Jan Carel Delbeek en Willemina Johanna Hoogendijk* [Soerabaja].

Uit dit huwelijk:

Johannes Hendrik Volfen, geb. Soerabaja 15 Juli 1930.

XVbis. *Johannes Hendrik Volten*, geb. Semarang 19 Dec. 1908, als employé-planter werkzaam op verschillende cultuurondernemingen sinds 1929, leider Werkkamp voor kleine 'landbouw en kolonisatie te Soekaboemi Nov. 1936, id. Werkkamp Poerwodadi te Lawang 1 Jan. 1940, trouwt (bij volmacht) De Bilt (Bilthoven) 16 Oct. 1934 *Marie Elisabefh Overdijkink*, geb. Buitenzorg 7 Dec. 1911, dr. van *Gerard Overdijkink* Jr., wn. onderwijzer opl. cursus voor tuin- en landbouw Buitenzorg 1911, onderwijzer Cultuurschool Soekaboemi 1912, id. Malang 1925-'32, en *Hendrika Wilhelmina Gerharda van der Kaay* [Lawang].

Uit dit huwelijk:

1. *Annefte Lucia Alice Gerarda Volfen*, geb. Bandoeng 16 Sept. 1935.
2. *Gerard Hans Tjeerd Volten*, geb. Soekaboemi 16 Maart 1937.

(Wordt vervolgd).

BOEKBESPREKING.

Nederland's Adelsboek 1940 (38e jaargang).

Met meer dan gewone belangstelling is het nieuwe „roode boekje", dat ondanks de tijdsomstandigheden, weer prompt omstreeks Kerstmis is verschenen, tegemoet gezien. Immers, met den jaargang 1940 is een nieuwe reeks ingeluid, waarin, evenals in de serie 1912 t/m 1918, de volledige stamreeksen van nagenoeg alle tot den Nederlandschen Adel behoorende of behoord hebbende geslachten worden opgenomen. In onze bespreking van den 37en jaargang (Maandblad LVII kol. 127/'28), in welks Voorwoord dit voornemen wereldkundig werd gemaakt, hebben wij reeds onze groote voldoening geuit over het feit, dat de Redactie er toe heeft kunnen besluiten een dergelijke zware en omvangrijke taak op zich te nemen naast het tijdroovende werk, verbonden aan het up-to-date

houden der états-présents. Weliswaar werd van verschillende zijden als bezwaar tegen dit besluit aangevoerd, dat het thans minstens acht instede van vier jaar zal duren voordat de geheele Nederlandsche Adel de revue gepasseerd heeft, waardoor afbreuk wordt gedaan aan de actualiteit van het boekje en de états-présents niet snel genoeg kunnen worden bijgewerkt, doch wij meenen, dat dergelijke bezwaren in het niet zinken bij de groote voordeelen, die verbonden zijn aan de her-opname van alle stamreeksen, waardoor niet slechts materiaal, dat in allerlei publicaties verspreid is, gemakkelijker te raadplegen wordt, doch ook een zekere dwang geschapen wordt om allerlei stamreeksen, die jarenlang buiten de belangstelling der speurders hebben gelegen, opnieuw critisch te bekijken en onder de loupe te nemen. Bovendien kan men zich door de combinatie van stamreeks met état-présent een zooveel beter beeld van de familie in quaestie vormen.

Het resultaat van dezen arbeid der Redactie, die daarin door vele oude en nieuwe medewerkers is bijgestaan, mag zeker alleszins bevredigend geacht worden. Reeds een oppervlakkige vergelijking van jaargang 1940 met jaargang 1912, waarin eveneens de Nederlandsche adellijke geslachten, welker namen met de letters A en B beginnen, waren opgenomen, doet zien hoeveel nieuwe gegevens in de tusschenliggende 28 jaren aan het licht zijn gekomen en een meer minitieuse beschouwing leert hoeveel kleine aanvullingen en verbeteringen ook zijn aangebracht.

Het bestek van deze recensie gedoogt een gedetailleerde bespreking der 76 opgenomen artikels niet. Wij moeten dus met de opmerking volstaan, dat hier uitnemend werk geleverd is, dat groote verwachtingen wettigt voor de komende jaargangen van deze serie. Daarnaast zouden wij op enkele punten, die bij het doorbladeren onze opmerkzaamheid trokken, de aandacht willen vestigen. De bewerker van het artikel de *Beaufort* heeft blijkbaar onze mededeelingen betreffende Anna van Serooskerke in kolom 522 van den vorigen jaargang van dit Maandblad over het hoofd gezien. De stamreeks ***Boddaert*** wordt nog steeds ontsierd door het ontbreken van de namen der ouders van Adriana Susanna Ackerveld, de echtgenoote van Mr. Phoenix Isaac Boddaert (VII), hetgeen ook een hinderlijke lacune moet vormen in vele kwartierstaten. Een Adriana Susanna Ackerveld werd op 3 Juli 1757 te Batavia gedoopt als dochter van Jan Ackerveld (ex matre Adriana van Ringen) en van Catharina Wilhelmina Pfeiffer, welke laatste op 2 Aug. 1757 in de Holl. Kerk te Batavia begraven werd. Jan Ackerveld, voornoemd, die in 1758 naar Nederland vertrok, had twee broeders (Charl en Hendrik) en twee zusters (Susanna en Petronella, gehuwd met Adriaan Gillisz.). Het lijkt ons niet twijfelachtig, dat wij in de op 3 Juli 1757 gedoopte Adriana Susanna de latere Mevrouw Boddaert mogen zien en dat de in Ned. Adelsboek vermelde geboortedatum (26 Juli 1757) onjuist is. De in het artikel *von Boddien* sub V. 6 vermelde Frederik von Boddien zal zeker uit het tweede huwelijk zijns vaders gesproten zijn. Een kleine aanvulling op de stamreeks von ***dem Borne,*** ontleend aan „Ahnentafeln berühmter Deutscher" 1 blz. 181, moge hier volgen: Barbara von Schöning (III) was een dochter van Achim von Schöning auf Lübtow en N.N. von Belling a.d. Hause Giesenbrügge. Anna von Zotzenow (IV) zal een dochter geweest zijn van Valentin von Zotzenow auf Schlage und Woldenburg en Anna von Zitzewitz a.d. Hause Techlipp. In de stamreeks van ***Borssele*** treft ons, dat nog steeds alle gegevens omtrent de echtgenoote van Jan van der Hooghe (V), Anna Coomans gez. van Domburg Pietersdr., ontbreken. Macaré noemt haar in zijn „Wapenborden en wapens op

tombes, monumenten en grafgesteenten in de kerken van de voormalige Provincie Zeeland tot in 1798 aanwezig geweest" herhaaldelijk Tanneke van Domburg, dochter van Jacob Adriaanse van Domburg, Ridder, Schepen en Burgemeester van Middelburg, en van Louisa van Wissekerke. Ook noemt hij als de vader van Cornelia Bourgeois (VI) Philippe Bourgeois. De vermelding in de stamreeks van ***der Brugghen,*** dat Mevrouw van der Brugghen-Loten (VII) op 10 Augustus 1755 te Colombo overleed, moet o.i., tenzij haar lijk naar Batavia werd overgebracht, op een misvatting berusten, daar zij op 16 Mei 1756 in de Holl. Kerk te Batavia begraven werd. Tenslotte kunnen de oudere generaties der stamreeks van ***der Burch,*** die ten opzichte van jaargang 1912 niet de minste wijziging onderging, ons maar weinig bekoren. O.i. steunen zij slechts op hetgeen Ferwerda, Simon van Leeuwen e.a. ons hebben voorgezet. Eenige documentatie van de wel zeer summiere gegevens ontbreekt althans geheel. Weliswaar betreft het hier een uitgestorven geslacht, doch de nakomelingschap in vrouwelijke lijn is legio en een nader onderzoek zou velen bewerkers van kwartierstaten ongetwijfeld zeer welkom zijn.

Zooals gezegd zijn in dezen jaargang 76 geslachten behandeld tegen 81 in jaargang 1912; enkele Belgische families, die slechts korten tijd tot den Nederlandschen adel behoord hebben, zijn gesupprimeerd. Ondanks het feit, dat dus 5 geslachten minder werden opgenomen, is de omvang van het boekje uitgedeid van 502 tot 625 pagina's, hetgeen wel voornamelijk is toe te schrijven aan de zeer belangrijke uitbreiding, die de états-présents van verschillende families hebben ondergaan, doordat zich sinds 1912 een nieuwe generatie heeft gevormd. Doch ook de Inleidingen tot de artikels hebben in verschillende gevallen een te waardeeren uitbreiding ondergaan, terwijl de sedert enkele jaren gebruikelijke literatuuropgaven ook in de nieuwe serie zijn gehandhaafd, hetgeen het boekje voor den genealoog zeer aan bruikbaarheid heeft doen winnen.

Iets nieuws is, dat de artikels thans gesigneerd zijn, hetgeen het groote voordeel heeft, dat men nu weet wie der Redactieleden zich met de betreffende genealogie occupeert. Aan het contact van het publiek met de bewerkers zal dit ongetwijfeld ten goede komen.

De illustratie bestaat dit jaar uit de fraaie portretten van F. C. baron van Aerssen Beijeren van Voshol, Jhr. W. H. de Beaufort, Jhr. Mr. J. M. van Beyma en J. H. 0. graaf van den Bosch: het „voor- en nawerk" bleef in opzet ongewijzigd.

De volgende jaargang zal gewijd zijn aan de geslachten welker namen beginnen met de letters C t/m F. De Redactie doet voor den nieuwen bundel (die zeer belangrijk belooft te worden: van Coeverden, van Dedem!) een beroep op veler medewerking, een beroep, dat wij van ganscher harte ondersteunen.

DEL CAMPO HARTMAN.

Nederland's Patriciaat 1940 (26e jaargang).

Ondanks de zeer moeilijke omstandigheden, waaronder speciaal de laatste maanden gewerkt moest worden, is het Bestuur der Stichting Nederland's Patriciaat er niettemin in geslaagd zijn 26e jaarboek prompt op tijd te doen verschijnen. Voorwaar geen geringe prestatie, waaraan wij gaarne hulde brengen! De mobilisatie was oorzaak, dat de Secretaris van het Bestuur aan zijn werkkring werd onttrokken, waardoor, gelukkig niet tevergeefs, een beroep moest worden gedaan op

andere vrienden der Stichting. Voorts speelde het feit, dat de Gemeente-secretarieën overkropt zijn met werk en allerlei archivalia door opberging aan de raadpleging zijn onttrokken, het Bestuur niet geringe parten. Voor de daardoor ontstane lacunes in het in dit jaarboek gebodene roept het Bestuur de clementie der lezers in, die ongetwijfeld gaarne gegeven wordt. Niettegenstaande genoemde belemmeringen is het Bestuur er in geslaagd een bundel het licht te doen zien, die glansrijk de vergelijking met zijn voorgangers kan doorstaan, zoowel wat omvang als inhoud betreft.

Het „Voorwoord" brengt dit jaar geen nieuwe gezichtspunten ten aanzien van den opzet van het werk. De richtlijnen, die de laatste jaren zijn gevolgd en die in het Voorwoord tot den 25en jaargang nog eens uitvoerig zijn uiteengezet, blijken alleszins in de praktijk te voldoen, waardoor ook thans eenvormigheid in de behandeling van den stof tot een evenwichtig geheel heeft geleid.

Met genoegen constateeren wij, dat de samenvoeging der voetnoten aan het einde van elk artikel, waarmede in den 25en jaargang een aanvang werd gemaakt en waartegen wij destijds (Maandblad LVII kol. 130) bezwaar maakten, weder is prijs gegeven.

Aan het voornemen om een algemeen lexicographisch register op de eerste 25 jaargangen uit te geven heeft het Bestuur nog geen uitvoering kunnen geven. Wij vernemen echter tot ons genoegen, dat dit uitstel geen afstel beteekent.

Evenals in den 25en jaargang zijn ook ditmaal weer 22 geslachtslijsten gepubliceerd waarvan 9 nieuwe bewerkingen van reeds eerder opgenomen artikels, zoodat 13 genealogieën in deze uitgave voor het eerst zijn behandeld, waaronder verschillende betreffende families, waarover nog nimmer eenig samenhangend genealogisch materiaal werd geopenbaard.

De volledige genealogie *Albarda* brengt, behalve in de jongste generaties, niet veel nieuws na de uitvoerige behandeling, die dit geslacht reeds in den 1 len jaargang vond. De Inleiding roert de mogelijkheid van een herkomst uit Zweden aan, doch deze berust nog slechts op vermoedens. die vooralsnog, naar onze meening, weinig overtuigend zijn. Bij de wapenbeschrijving wordt vermeld, dat de oudste tak als hartschild het wapen der uitgestorven familie van der Meulen voert. Het ware niet overbodig geweest hiervan een afbeelding of althans een 'beschrijving te geven. Zeer belangwekkend is de volledige genealogie *van Dam van Isselt, ge*baseerd op de jarenlange nasporingen van ons mede-lid W. E. van Dam van Isselt. Zijn interessante publicatie *over* „den kop" dezer genealogie (Maandblad LVII, kol. 388-403) ligt onzen lezers nog versch in het geheugen. De Redactie van Ned. Patriciaat heeft, wat de alleroudste generaties betreft, de reconstructie, die ons mede-lid gaf van het bij Ferwerda gepubliceerde, niet geheel overgenomen, daar zij met den Heer van Dam van Isselt de aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid van zijn bewerking nog niet afdoende bewezen acht. Niettemin is hier een geheel ontstaan, dat een hoogst belangwekkend beeld geeft van dit zeer oude en aanzienlijke Amersfoortsche geslacht, waarbij alles vermeden is, dat naar „opsmuk" zweemt. De nieuwe bewerking van de genealogie *Folkersma* beteekent een zeer groote verbetering van het wel wat summiere artikel in jaargang 1913. Niet alleen zijn de oudste generaties aan een grondige herziening onderworpen, waarbij ons mede-lid Dr. A. L. Heerma van Voss tot de conclusie kwam, dat deze tot dusverre ten deele onvolledig, ten deele onjuist waren weergegeven, terwijl de stamreeks een generatie kon worden opgevoerd, doch ook de jongste geschiedenis dezer familie is thans veel uitvoeriger behandeld. Een kort artikel is gewijd aan het geslacht *van Halmael.*

Reeds de Inleiding doet zien, dat een uitvoeriger bewerking van. de stof zeker wel verantwoord ware geweest. Wij spreken gaarne de hoop uit, dat de Redactie aanleiding zal vinden daarop in een lateren jaargang terug te komen, waarbij een onderzoek te Wezel — thans uiteraard onmogelijk door de tijdsomstandigheden — geïndiceerd is. In dit verband vestigen wij nog de aandacht op de vele gegevens betreffende dit geslacht, voorkomende in jaargang 1910 van „de Wapenheraut". Geheel nieuw is de geslachtslijst *Hasseleij.* Wij merken op, dat aan Dina Geertruida van Bronkhorst, echtgenoote van Dr. Hendrik Willem Hassleij, ten onrechte het adellijk praedicaat gegeven is; haar vader werd nl. eerst na haar dood in den Nederlandschen Adel verheven. Een uitvoerige bewerking is gegeven van de genealogie *van Heel,* waarbij, in tegenstelling tot het artikel in jaargang 1918, ook uitgestorven takken Gousset van Heel en van Heel zijn opgenomen Voorts zijn gegevens vermeld omtrent een in vrouwelijke lijn uit dit geslacht gesproten, uitgestorven familie van Heel. Een nieuwe bewerking van de genealogie de *Jong* (de Josselin de Jong en van Loghem de Josselin de Jong) is, wat de oudere generaties betreft, gebaseerd op de publicatie van Ir. W. A. Molengraaff in „de Wapenheraut" 1918. Waar laatstgenoemde hierin zelf constateert, dat de door hem medegedeelde acten „niet het onomstootelijk bewijs geven voor de juistheid van de rechte lijn, zooals deze hierboven is geschetst", vragen wij ons af of latere onderzoekingen de juistheid der thans geboden filiatie wel boven allen twijfel verheven doet zijn. Publicatie van dit bewijsmateriaal ware dan wel zeer gewenscht. Overigens lijkt nog steeds de vraag gewettigd of wij hier niet te doen hebben met een loot van het aloude geslacht Molengraaff; de overeenkomstigheid van de oudste generaties is wel zeer opvallend. De publicatie van de genealogie *Kirchner* (Hasseleij Kirchner) is vooral ook van belang in verband met de hiervoor genoemde geslachtslijst Hasseleij, met welke familie de Kirchner's driemaal door huwelijk verbonden zijn. Een zeer uitvoerige behandeling vindt het Noord-Brabantsche geslacht *Koolen* (Coolen), waarvan de genealogie tot 1385 kon worden opgevoerd. Van de uitgebreidheid dezer familie krijgt men een indruk uit het feit, dat dit artikel, hoewel vele takken niet zijn uitgewerkt, toch reeds 35 pagina's beslaat. De genealogie *Krudop* is ontleend aan het gedrukte „Geslachtsregister Krudop opgemaakt Januari 1915" en, wat de generaties 1 t/m VI betreft, aan de resultaten van een door ons correspondeerend lid W. Wijnaendts van Resandt ingesteld onderzoek. Een belangrijke uitbreiding onderging de genealogie *Kruys,* waarbij gebruik is gemaakt van de publicaties in Maandblad LII, kol. 274-280 en in „de Navorscher" 1938, pag. 82-93. De geslachtslijst, die in den 5en jaargang een aanvang nam in het midden der 17e eeuw, is thans tot 1545 opgevoerd. Oudere generaties, teruggaande tot 1360, zijn nog niet afdoende bewezen, weshalve zij hier werden gesupprimeerd. Opmerkelijk is de band, die dit geslacht eeuwenlang onderhield tusschen de plaats van herkomst Vriezenveen en St. Petersburg. Niet minder dan 5 generaties woonden en werkten in Rusland's vroegere hoofdstad om steeds weer terug te vallen op het kleine Overijsselsche plaatsje, van waar ook de echtgenooten veelal afkomstig waren. Ons mede-lid P. C. Labrijn bewerkte opnieuw het artikel gewijd aan de familie *Labrijn* (Tak Labrijn) op grond van zijn studiën en die van zijn schoonzoon, ons medelid Dr. H. W. van Tricht (Maandblad LV. kol. 191-195 en 416-418). Tevens werd een nog levende tak opgenomen, die in den 2en jaargang onvermeld bleef. Op de genealogie van het Maassluissche geslacht *van der Lely* volgt een artikel, gewijd aan de zeer oude Luiksche familie *Lhoëst,* wier genea-

logie begint met Germial le Bricteux, geb. ± 1440. Waar de geschiedenis dezer familie zich vrijwel uitsluitend in Luikerland en slechts voorbijgaand ook in Maastricht afspeelt en de verwantschap met Nederlandsche families zich beperkt tot één huwelijk met een lid der familie Regout, vragen wij ons af of dit jaarboek nu wel de geëigende plaats voor publicatie dezer geslachtslijst is. Geheel op Nederlandsch terrein komen wij weer met de uitvoerige geneaolgie de ***Man*** (Nolthenius de Man). De stamreeks van dit oude Tielsche geslacht kon bewijsbaar worden opgevoerd tot de 2e helft der 14e eeuw, waardoor een belangrijke verbetering werd verkregen van den (minder ouden) „kop", die Vorsterman van Oyen destijds aan deze genealogie gaf. De nieuwe bewerking van het reeds in den 8en jaargang opgenomen artikel ***Mazel*** vermeldt ditmaal ook den oudsten tak, die onder den naam Hagens in Australië voortleeft. Een nieuwe aanwinst voor de genealogische literatuur is de genealogie van het geslacht van *Oldenborgh,* welks geschiedenis zich voornamelijk in Willemstad en Dordrecht afspeelt, doch eerst in het begin der 18e eeuw een aanvang neemt. De reeds in den 5den jaargang opgenomen genealogie ***Schaepman*** onderging eenige aanvullingen en verbeteringen. Wij vragen ons af of de zeer summiere gegevens betreffende de oudste 3 generaties uit de rijke Munstersche archieven niet belangrijk kunnen worden aangevuld. Hieraan had o.i. bij herplaatsing wel aandacht behooren te worden geschonken. Een stukje Groningsch-Drentsche genealogie geeft het artikel ***Sluis.*** De wapenafbeelding komt niet geheel overeen met de beschrijving: in deze laatste wordt o.m. gesproken van een geplante zilveren eik in groen, terwijl de afbeelding (ten rechte?) een geplante groene eik op zilver geeft. Het artikel *Steenberghe* brengt alleen aanvullingen in de jongere generaties. Het uit Well herkomstige geslacht ***van Valkenburg*** voert een wapen, dat, met wijziging der kleuren, groote overeenkomst vertoont met dat der gelijknamige Haarlemsche familie. Opvallend is bovendien, dat in beide geslachten de voornaam Matthijs (Mattheus) in de oudere generaties veelvuldig voorkomt. Bij de vermelding op pag. 313 van een uitgestorven tak, die niet werd uitgewerkt, had verwezen kunnen worden naar gegevens, die omtrent dezen tak voorkomen in Maandblad XLII kol. 94/95. Tot slot een uitvoerige genealogie ***van Vlissingen*** (Fentener van Vlissingen, van Tongeren van Vlissingen). Dat de tak Fentener van Vlissingen meent zich te mogen bedienen van het wapen der oude Heeren van Vlissingen doet minder prettig aan. In de Addenda et Corrigenda wordt o.m. een verbetering gegeven van de oudste generaties van het geslacht ***(IJssel) de Schepper,*** opgenomen in den vorigen jaargang (zie de redactioneele noot bij kol. 132 van Maandblad LVII), alsmede een takje *Schaepman,* waarvan de volledige gegevens eerst na het ter perse gaan van het onderhavige deeltje ter kennis van de Redactie kwamen.

Ook dit jaar is een woord van lof ten aanzien van de iconographische illustratie zeker op zijn plaats. Tegenover den titel treft men het portret van Staatsraad Mr. Dr. A. P. N. Koolen aan, terwijl de artikels Folkersma, Hasseleij, de Jong, Kirchner, Krudop, Kruys, de Man, Sluis, van Valkenburg en van Vlissingen met reproducties van familieportretten zijn verlucht. Ook aan de heraldische illustratie is de noodige zorg besteed: behalve de gebruikelijke kleine wapenschildjes boven elk artikel, zijn volledige wapenteekeningen opgenomen van de families Folkersma, Koolen, Kruys, Labrijn (Tak Labrijn), van der Lely, van Valkenburg en van Vlissingen. Daarnaast komen nog afbeeldingen van penningen, zegels etc. voor.

Een lexicographisch naamregister op dezen jaargang en een naamregister op de verschenen 26 jaargangen vergemakkelijken de raadpleging van deze belangrijke aanwinst der genealogische literatuur.

DEL CAMPO HARTMAN.

Geschichte der Familie Heucken in Aachen unter besonderer Berücksichtigung ihrer Postwagenunternehmungen (1746-1867) von W. L. Janssen u. A. Schumacher. Aachen 1938.

Dit aardige boek, waarvan onze Bibliotheek een presentexemplaar heeft ontvangen, behandelt de geschiedenis van zes generaties van het in Aken welbekende geslacht ***Heucken.*** Tevens geeft het een overzicht van de door deze familie geleide postwagenonderneming met al haar ups en downs. In 1867 is aan deze onderneming, welke niet alleen op Keulen en Luik, doch ook op Maastricht heeft gereden, door de uitbreiding der spoorwegen een einde gekomen.

Het werk is onderverdeeld in zes hoofdstukken. Hoofdstuk I is gewijd aan den stamvader *Johann* ***Adolf Heucken (171 1-1756),*** die volgens een notitie van zijn weduwe ***Maria Katharina Neuwers*** in Februari 1711 te Wickrath is geboren. Een in de archieven dier plaats ingesteld onderzoek omtrent dezen persoon heeft echter geen resultaat opgeleverd. Wordt hij in 1750 vermeld in een lijst van Akensche wijnhandelaars, zoo wordt hij in 1751 reeds genoemd als houder der „Posthalterei in der Peterstrasse". Hoofdstuk 11 geeft de levensloop van den oudsten zoon van bovengenoemd echtpaar: ***Franz Adolf Josef*** (1747-1803), getrouwd Maastricht 14 April 1776 met de aldaar geboren ***Maria Sophia Lenaerts,*** dr. van Paul ***Lenaerts*** en ***Maria Elisabeth van der Meeren.*** Hoofdstuk III brengt ons in het gezin van ***Franz Peter Josef Maximilian Heucken*** (1779-1839) — tweeden zoon van ***Franz Adolf Josef,*** de oudste is kort na de geboorte gestorven — en ***Maria Anna Kusters.*** Hoofdstuk IV is gewijd aan *Konrad* ***Adolf Hubert,*** geb. Aken 20 April 1820 als zoon van ***Franz Peter Josef Maximilian Heucken*** en ***Maria Anna gei>. Küsters.*** Ook hij heeft een vrouw uit Maastricht getrouwd en wel ***Anna Hubertine Tielens (1818-1861).*** dr. van ***Conrad Joseph Hubert Tielens*** en ***Maria Catharina Ida Maurissen.*** Na het overlijden van ***A. H. Tielens is*** hij hertrouwd met ***Judith Lambie Halpin,*** uit welk huwelijk is geboren één zoon, die op 25-jarigen leeftijd ongehuwd is overleden. Eenige in dit werk gegeven data aangaande het echtpaar ***Heucken-Tielens*** stemmen niet overeen met die van de in jaargang 1933/34 van „Nederland's Patriciaat" gepubliceerde genealogie Tielens. terwijl het huwelijk *Heucken-Halpin* den samensteller van laatstgenoemde genealogie blijkbaar onbekend is geweest. Hoofdstuk V en VI behandelen resp. het gezin van *Konrad* ***Hubert Maria Josef Heucken,*** getrouwd met ***Maria Theresia Louise Maurissen,*** en van ***Adolf Hubert Josef Ludwig Leo Maria Heucken,*** getrouwd met ***Helena Linz.***

Hierna volgen nog: 1. Die Vorfahren von ***Maria Katharina Neuwers*** und die Kaff'sche Stiftung; 2. Die Vorfahren von ***Anna Hubertine Tielens.*** Wat deze aanteekeningen betreft krijgt men den indruk, dat de samenstellers niet bekend zijn geweest met de in het Ned. Patr. verschenen genealogie. 3. Die Vorfahren von ***Maria Theresia Louise Maurissen.*** Deze gegevens zijn, zooals aan het slot medegedeeld wordt, ontleend aan een jaren geleden in Maastricht uitgegeven boekje, waarvan zich blijkbaar in de Nederlandsche bibliotheken geen exemplaar bevindt, het wordt althans niet vermeld in van Beresteyn's Repertorium.

Tot slot volgt de kwartierstaat (32) van ***Adolf Hubert***

Josef ***Ludwig Leo Maria Heucken,*** geb. 11 April 1875 (zie Hoofdstuk VI). Opvallend is, hoe de Duitsche kwartieren in dezen staat in aantal verre overtroffen worden door de Nederlandsche, welke eenig kwartierverlies te zien geven. Tal van bekende Limburgsche namen treft men hierin aan; we noemen b.v. ***Coenegracht, Lenaerts, Maürissen, Nypels, Tielens.***

De nauwe relaties van de familie ***Heucken*** met Nederland maken het onderhavige werk dan ook voor ons van belang.

Voor de wijze van uitgave alle lof.

THª. J. VAN ALFF.

Het Bruinings Hofje op de Botermarkt te Haarlem door J. C. Dirks. Haarlem 1940. Ver, „Haerlem".

Aan de serie afzonderlijke uitgaven der Vereeniging „Haerlem" is onlangs dit boekske van 44 blz. toegevoegd.

Het behelst de geschiedenis van het ± 1610 door ***Jan Bruininck Gerritsz.*** te Haarlem gestichte hofje „ten behoeve van oude vrijsters en weduwen". De bewoonsters moeten evenals de regenten — deze laatsten moeten te Haarlem of omgeving woonachtig zijn — lid van de Doopsgezinde Gemeente zijn. Behalve aan mannelijke nakomelingen van den stichter kan het beheer over het hofje opgedragen worden aan vrouwelijke nakomelingen; indien dezen evenwel inmiddels trouwen, dan moeten haar echtgenooten als regent optreden, zoo zij natuurlijk aan de gestelde eischen voldoen. Regenten, die niet tot de nakomelingen van *Jan* ***Bruininck Gerritsz.*** behooren, moeten de belofte afleggen, dat zij zullen aftreden, zoodra een rechthebbende is gevonden.

Tot het jaar van herstel en moderniseering, 1936/'37, was er plaats voor zes, nadien voor vijf bewoonsters,

Behalve uittreksels uit testamenten, notarieele acten enz. bevat dit geschrift een lijst van de regenten alsmede een opgave van de bewoonsters van 1662-1804, 1868, 1874-Febr. 1938; niet alle bewoonsters zijn echter ingeschreven geworden. Sommige dezer aanteekeningen vermelden plaats en jaar van geboorte en overlijden.

Een der bewoonsters nl. ***Josyntje Kaersien,*** overl. 21 April 1775, begraven in de Fransche Kerk in een graf van haar neef ***Maas,*** heeft in het hofje haar honderdsten verjaardag gevierd. Dat de regenten dezen hoogtijdag wilden gedenken, spreekt vanzelf. Blijkens het kasboek hebben zij ter eere van dit feest aan allerlei lekkernijen t.w. „een kwart anker wijn, verrecken vlees, schapenbout, amandeltaart, speculatien, koek, thee, coffie,, brood, kaas, boter, melk, bold, de kok, voor peeren, bloemkool, braden" voor ruim 30 gulden besteed.

In Sept. 1901 was in het hofje komen wonen de in 1838 geboren ***Klaaske Canter Visscher,*** wed. ***Barth Hagebout,*** in Juli 1910 vertrok zij naar het Blokshofje. Dat zij niet gemakkelijk was, blijkt uit de toevoeging „was lastig". Haar vertrek naar het andere hofje zal dan ook wel hiermede in verband gestaan hebben.

Op blz. 37 vindt de lezer een tabellarisch genealogisch overzicht aangaande ***Jan Bruininck Gerrits.*** en zijn nakomelingen, onder welke de namen ***van Vollenhoven,*** *Teding van Berkhout, van Styrum,* ***Tielenius Kruythoff*** voorkomen. Het is jammer, dat bij deze personen slechts het jaar van overlijden is gegeven. Gegevens ***Bruinings*** komen ook hier en daar tusschen den tekst voor.

Ook voor den genealoog is er dus wel iets uit deze publicatie te halen, zij het in beknopten vorm, doch het betreft hier dan ook een uitgave met een topografisch en niet met een genealogisch karakter.

THª. J. VAN ALFF.

Jaarboekje voor geschiedenis en oudheidkunde van Leiden en Rijnland, tevens orgaan van de vereeniging „Oud-Leiden". Leiden [1940]. dl. XXXII (1940).

Dit bekende Jaarboekje werd opgenomen in de Bibliotheek van het Genootschap. De uitgave is genoegzaam bekend en ook dit geesteskind past zich op waardige wijze aan de voorafgaande aan.

Van de zeer lezenswaardige artikels wil ik in het bijzonder vermelden het artikel van den Heer Braat over „Rodenburg" (ter plaatse van het oude klooster Roomburg).

Een hoogst curieus geval beschrijft Jhr. F. W. W. H. van Coeverden, waarbij ons medelid W. J. J. C. Bijleveld een inleiding gaf. Het betreft hier een schijndoode in Leiden nl. ***Egbert Abraham*** *Hania,* een officier, in Augustus 1831 bijna levend begraven.

Van de hand van E. Pelinck is een artikel over de portretten van *Dirck* ***Ottensz*** en diens vrouw ***Cornelia*** *Pietersdochter.* Hun zoon ***Adriaen*** huwde *Josine,* dochter van Mr. ***Frans van Leeuwen,*** wiens achternaam door den zoon van ***Adriaen*** en *Josine,* genaamd *Claes, zou* worden overgenomen.

W. J. van Varik geeft bijzonderheden over „Oud-Teylingen".

Ook de overige artikels verdienen zeker eens ingezien te worden.

J. P. DE MAN.

Ahnenliste der Brüder August, Hermann und Johannes Junge mit zwei Tial-Ahnentafeln von H. Junge. [Met: Theorie und Praxis der Tial-Ahnentafel von E. E. Roesle]. Erlangen, Verlag der Univ.-Buchdruckerei von Junge & Sohn, 1939.

Bovengenoemde studie ontving de Bibliotheek als recensieexemplaar.

Aan het nut van kwartierstaten voor de kennis van een bepaalde familie worden door den genoemden Ober-Regierungs-Rat Dr. Roesle eenige 'lezenswaardige bladzijden gewijd. Veel zal den leden van ons Genootschap zeker niet onbekend zijn, maar het onderwerp wordt hier uitvoerig belicht en de vele gevolgtrekkingen, mogelijk door ***bestudeering*** van kwartierstaten, worden hier uiteengezet en zullen den belangstellende dan ook wel een kennisname waard zijn.

J. P. DE MAN.

Geschiedenis en genealogie van het geslacht de Both (Vonk de Both) met aanvullende aanteekeningen betreffende de geslachten von Brun, von Raesfeld en Reigers door H. C. F. G. van Dit zhuyzen. Kerkrade 1940. 3e publ. van het fam.-arch. van Ditzhuyzen.

Dit boekje is als geschenk door den Schrijver aangeboden.

Deze spreekt van een overlevering, als zou het behandelde geslacht afstammen van den bekenden Gouverneur-Generaal ***Pieter Both.*** Op goede gronden verwerpt hij deze legende en noemt als stamvader een zekeren *Dirck* ***Both,*** circa 1570 geboren, waar is onbekend. Van de generatie V af is de afstamming gedocumenteerd ten aanzien van geboorten, huwelijken enz.

Uit de publicatie blijkt echter op geen enkele wijze, dat ***Adriaen de Both*** (IV) te Gansooijen de vader zou zijn van ***Abraham*** (V), den leengriffier van den Graaf van den Bergh

en de naam *Adriaan* komt in de generaties VI en volgende practisch niet voor, hetgeen toch wel te denken geeft.

Naar mijn meening is dan ook staving van de afstamming van *Abraham* noodzakelijk.

Aan het slot geeft de Schrijver nog aanvullingen op reeds vroeger verschenen publicaties van het familie-archief.

J. P. DE MAN.

Schüler und Lehrer der Husumer Gelehrtenschule von 1449-1852 von E. Mö 1 1 e r. Neumünster, Karl Wachholtz Verlag, 1939. Quellen u. Forschungen zur Familiengeschichte Schleswig-Holsteins, IV.

Deze uitgave werd aan de Bibliotheek van het Genootschap als recensie-exemplaar aangeboden.

De stichting dezer Latijnsche school wordt door den Schrijver op ± 1448 gesteld, men treft dan ook een opsomming aan van vóór 1527 ingeschrevenen. In 1527 had een reformatie der School plaats en van dat jaar af zal men dan ook regelmatig de namen der studeerenden vinden.

Onder de namen, ook in ons vaderland bekend, vond ik *Hoyer*, 1555, Kopenhagen 22-XII-1563 (no. 178) en een *Jacob Hoyer* onder no. 190 en nog andere personen van dezen naam.

Uit het register noteerde ik nog de namen *Arriens, Carsfens* (verscheidene) ook *Carsfensen, van Essen, Ingwersen* (in groot aantal), *Krafff, Sarforius.*

Dat soortgelijke publicaties voor den genealoog van groot belang zijn behoeft geen betoog.

J. P. DE MAN.

Mr. Paulus van Haeften, pastoor te Nieuwkoop, Meye en Zegveld, omstreeks 1640 door M. van Haaften. Haarlem 1939. Overdr. uit „Haarlemsche bijdragen", LVII.

De Schrijver is na een uitvoerig onderzoek er in geslaagd om dezen pastoor een plaats te geven in de genealogie van zijn geslacht .

Het daaromtrent vermelde vormt een aanvulling op de genealogie van het geslacht *van Haaften,* in 1929 bewerkt door den Heer W. A. van Rijn.

In een afzonderlijk hoofdstuk stelt hij de identiteit vast van *Pauwels Janszoon,* broeder van *Gijsberf,* met welken *Gijsbert* de gemelde genealogie aanving, en Mr. *Paulus van Haeften,* den in den titel genoemden pastoor, die in 1647 te Culemborg stierf. Een uitvoerig archiefonderzoek was daarvoor naast studie van gedrukte bronnen noodig. Maar de moeite werd beloond, zooals belangstellenden in deze studie kunnen waarnemen.

J. P. DE MAN.

Bijdrage tot de familiegeschiedenis der Darmstädter Sartorii 1575-1935 (Luthersch) door H. Sartorius. 's-Gravenhage 1939.

De Schrijver bood deze pennevrucht als geschenk voor de Bibliotheek van het Genootschap aan.

Zij, die belangstellen in deze familie, zullen er interessante gegevens in aantreffen. De Heer Sartorius deelt zelf mede (men zie blz. 21), dat hij ten aanzien van het gegevene geenszins aanspraak maakt op de algeheele volledigheid. Naast korte opstellen geeft hij een genealogie, aanvangende met *Hans Schneider,* geb. 1575. burger van Darmstadt: zijn kleinzoon *Johan Wilhelm,* geb. 31 -VII-1639, studeerde theologie en was de eerste, die de Latiniseering van den familienaam invoerde.

Aardige illustraties tusschen den tekst en een afbeelding van het familiewapen versieren deze uitgave.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

Nederlandsch archief voor genealogie en heraldiek, jrg. 11, afl. 6.

Mr. W. de Vries, Stamreeksen *Verhuedf (Verhuyf, Verruyf)* (wordt vervolgd). — J. C. Hoynck van Papendrecht, „Geboortens-boek", IV: bevat aanteekeningen *van Aller.* — H. L. Kruimel, Proeve eener genealogie van het uitgestorven Amsterdamsche geslacht *Danckerfs (Danckerfs de Rij,* vervolg). — A. Bijl Mzn., Curieuze notities (begrafenissen van personen te Schiedam, die men slechts bij benadering kende). — J. C. P. W. A. Steenkamp. Supolement op het Heraldisch Vademecum (V). — C. L. van Es van der Have, Grepen uit doop-, trouw- of begraafboeken, welke noq niet naar het Rijksarchief zijn overgebracht: X111. Hendrik-Ido-Ambacht en Sandeling-Ambacht; bevat o.a. gegevens *van Campen, Celosse* (vele), *Coenen, Crielaart.* — Vragen betreffende duistere punten: *Kiers, Visser, Tak.*

De Indische Navorscher, jrg. VI, afl. 1.

Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, VI. Genealogie *van Motman.* — del Campo Hartman, Aanvullingen op Nederland's Patriciaat uit de fichescollectie van het Landsarchief te Batavia; bevat aanteekeningen *Bachiene, Backer, Baelde* (veel). — De familiewapens in het Landsarchief te Batavia (vervolg) ; beschrijving van *Ruys* t/m *Seullijn,* wapenkaart van *van Santen* t/m *Stevenaar.* — Serang. (De eerste overlijdensregisters van Bantam 1828-1840) (vervolg) ; bevat gegevens *de Wijs, van Meeferen, Saaymans, Hoffmann.* — B. v. T. P., De Friezen op Java LXVIII (vervolg); bevat o.a. de namen *van Erp, Wilhelmy.* -- Zilveren schenkpirings (vervolg): bevat o.a. verschillende gegevens *Meybaum.* — Vragen en antwoorden: *Manuel;* hierin ook gegevens *White, Deelken, van Alphen* (Jhr.) enz.

Archief: vroegere en latere mededeelingen in betrekking tot Zeeland, 1939. Uitqave van het Zeeuwsch Gen. der wetenschappen.

Mia van Oostveen, *Henry Arnaud.* — Dr. J. de Hullu, Uit de geschiedenis van de Consistoriale Kerk van Sluis 1803-1816. — Dr. P. L. Tack, De liist van Echternach; betreft de goederen in Zeeland door *Willebrord* a° 726 bij testament vermaakt. — Dr. P. L. Tack, *Hayman.* — A. Scherpenisse, Uit de geschiedenis van Poortvliet en Tholen en hun omgeving vóór 1350.

De Maasgouw. jrg. LX, afl. 1.

O.a. Mr. J. Belonje, *Schenck van Nydeggen.* — Dr. E. B., Kroniek van Maastricht (vervolg). — J. Verzijl, *George Carpenfier;* bevat ook gegevens *Thisius, Randeraedt, Conincx.* — J. Verzijl, Het huis Darth te Lottum.

Le Parchemin. jrg. IV, afl. 8/9.

O.a. J. Jacquart, „La généalogie"; beschouwing over den maatstaf, aangelegd in verschillende eeuwen.

Mitteilungen des Roland, jrg. XXV, afl. 1.

O.a. Regierungsrat K. Händel, Bürgerliche Ahnen Bismarcks in Sachsen.

Der Herold neue Folge der Vierteljahrsschrift des Herolds, jrg. I, afl. 2/3.

O.a. Dr. 0. Neubecker, Das neue Wappen von Spanien. — P. von Gebhardt, *Jules Massenet's* Ahnen; met kwartierstaat. — F. Baron Freytag en Dr. 0. Neubecker, Das Wappen der Familie *Jones (Fitz Herbert):* met stamtafel en wapenafbeeldingen. — Dr. 0. Neubecker, Ordensritterliche Heraldik; met vele illustraties. — Voorts bevat het tijdschrift opgave van vele publicaties op wapenkundig gebied,

---

Niedersächsisches Jahrbuch für Landesgeschichte, Bd. XVI, 1939.

Bevat vele belangrijke stukken. Ik vermeld o.a. Althannoversche Feldzeichen (1620-1803); men *zie* ook blz. 368 e.v.: Nachrichten; Historische Kommission für Hannover, Oldenburg, Braunschweig, Schaumburg-Lippe und Bremen.

The New York genealogical and biographical record, dl. LXXI, afl. 1.

O.a. W. J. Hoffmann, An armory of American families of Dutch descent: *Hardenbergh-Schepmoes; Hartenbergh, Schepmoes:* afkomstig uit Delft? — L. C. Cocheu, The *van Kouwenhouen-Conouer* family (vervolg) ; vermeldt allianties o.a. met *Cool, Schenck.* — Marriages in the Reformed Dutch Church, New York City (vervolg); bevat gegevens *Couenhoven, Westervelt, van Cleef, van Blarcom, van Alst, Brinckerhoff, Beekman, Bogardus, Wijnkoop, Bogert* e.a.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Van der Nat(h).

(LVII, 532-544).

Het zij mij vergund enkele kantteekeningen te maken op het belangwekkende artikel van ons geacht medelid, den Heer W. J. J. C. Bijleveld, betreffende bovengenoemd geslacht.

Omtrentde afkomst van de familie *van der Nat* deelt de Heer Bijleveld slechts mede, dat *Cornelis Lenaertsz* de zoon was van eenen rijken Flakkeeschen heereboer. In „Familiengeschichtliche Blätter" jaargang VIII (1910) blz. 24 lezen wij echter, dat de familie *von Dernath* „in den Niederlanden *van der Nath* hiesz und wahrscheinlich auf ein brabantisches Geschlecht *von Erps genannt van der Nath* zurückzuführen ist". Hierbij wordt gerefereerd aan J. de Herckenrode, Nobilaire des Pays Bas, en A. Wauters, Histoire des environs de Bruxelles. Zijn de Flakkeesche van der Nat's inderdaad van aanzienlijke Belgische afkomst, zooals hier wordt gesuggereerd?

In „De Vroedschap van Zierikzee" door P. D. de Vos wordt op blz. 80 vermeld, dat *'Wilhelmina Agatha de Witte* (de èchtgenoote van *Cornelis van der Nat,* Heer van 's-Gravenambacht (kolom 535 sub 111)) gesproten is uit het eerste huwelijk van Mr. *Jacob de Witte* met *Beatrix de Witt Cornelisdr. Zij zou* geboren zijn te Goes. De Heer Bijleveld noemt echter den Haag als haar geboorteplaats en vermeldt als haar moeder Mr. Jacob's tweede vrouw Jkvr. *Elisabeth van der Mijle,* vrouwe van Kijfhoek. Wat is juist?

In „Ahnentafeln berühmter Deutscher", deel I blz. 167, vindt men in den kwartierstaat van Fürst *Bernhard von Bülow* gegevens over den tak *von Dernath,* die de mededeelingen van den Heer Bijleveld eenigermate aanvullen, ten deele daarvan eeniguszins afwijken. Ik laat ze hieronder volgen onder behoud van de nummering in kolom 542:

V. *Gerhard* Graf *von Dernath,* geb. 17 Dec. 1700, overl. 13 Sept. **1749,** Herr auf Hasselburg, Oevelgönne en Predöke, tr. 22 Jan. 1728 *Sophie Charlotte* Gräfin *von Bassewitz,* geb. 8 Maart 1703, overl. Lübeck 10 Oct. 1786.

VI. *Friedrich Otto* Graf *von Dernath,* geb. Kiel 12 Aug. 1734, overl. Wismar 18 Jan. 1805, Herr auf Hasselburg, Oevelgönne en Predöke, Kon. Deensch Geheimraad, tr. Preetz 6 Oct. 1762 *Elisabeth Christine von Scheel-Plessen,* geb. Fousingö (Denemarken) 3 Dec. 1744, overl. Hasselburg 3 April 1770, dochter van *Magnus von Scheel-Plessen,* Herr auf Fousingö, en *Elisabeth Christiane von Thienen* a.d.H. Wahlstorf.

VI. 1 *Sophie Charlotte* Gräfin *von Dernath,* geb. Hasselburg 29 Aug. 1764, overl. Charlottenhöhe bij Itzehoe 18 Aug. 1829, tr. Hasselburg 27 Juli 1785 *Kat-2 Ludwig* Graf *von Baudissin,* geb. Knoop 21 Aug. 1756, overl. Kiel 1 Maart 1814, Kon. Deensch Luitenant-Generaal, Gouverneur van Kopenhagen, zoon van *Heinrich Christoph* Graf *von Baudissin,* auf Rixdorf, Rantzau en Knoop, en *Susanna Magdalena Elisabeth* Gräfin *von Zinzendorf und Pottendorf.*

Zij zijn de overgrootouders van genoemden Fürst *Bernhard von Bülow.*

Uit „Familiengeschichtliche Blätter", jaargang VIII (1910) blz. 153 blijkt voorts, dat *Auguste Luise Elisabeth Charlotte* Gräfin *von Dernath,* echtgenoote van *Christian Günther* Graf *von Bernstorff,* mémoires heeft geschreven, die in 1895 werden uitgegeven door Elise v. d. Bussche-Kessell. Van dit boek, waaraan een Stammtafel is toegevoegd, verscheen in 1899 een 4e druk bij E. S. Mittler und Sohn, Berlin,

DEL CAMPO HARTMAN.

Ompteda.

(LVIII, 125-132).

In mijn bijdrage voor een genealogie Ompteda heb ik aangenomen als verklaring van de scheidingrakte der ongedeelde goederen van *Hisse Touwinga,* dat *Egbert Rengers* gehuwd moest zijn met een jongedochter *Ompteda.*

Intusschen heb ik nog aan een tweede oplossing gedacht. Dezer dagen kreeg ik inzage van de genealogie Rengers in het Hs. Doys uit de Provinciale Bibl. van Friesland te Leeuwarden. Deze vermeldt bij *Egbert Rengers* van ten Post: „s(ijn) vr(ouw) *Biwe, Edse Tuwinga* hovel. ten Post en *Hisse Fratema* eeniche erfdocht. Daermede 't huys Tuwinga gecregen". Het zou nu kunnen zijn, dat *Hisse Fratema* (aangenomen dat deze naam juist is) eerst gehuwd was met een *Ompteda,* uit welk huwelijk een zoon *Menolt Ompteda,* en daarna met *Edse Tuwinga.* Uit dit laatste huwelijk een eenige erfdochter *Biwe Tuwinga,* die dan een halfzuster zou zijn van *Menolt Ompteda.* Dat *Hisse* in de akte *Touwinga* of *Tuwinga* genoemd wordt, behoeft geen bezwaar te zijn, daar de eigen geslachtsnaam van de vrouw dikwijls verwaarloosd wordt. De eenige nieuwe moeilijkheid, die oprijst, is: wat hebben de kinderen van *Egbert Rengers* en *Biwe Tuwinga* te

maken met goederen, die Hissa waren „anghearvet van salighe *Heillen Ompta*".

De zaak is dus nog niet bevredigend opgelost, maar ik meende deze mogelijkheid toch even te moeten aangeven.

H. L. HOMMES.

Officieele doodsberichten van Nederlanders in **Franschen** krijgsdienst (1806-1815).

De Heer H. Aa, te 's-Gravenhage, wijst ons op de aanwezigheid op het Algemeen Rijksarchief (no. 127v°.) van een tiental portefeuilles, bevattende de officieele doodsberichten (extraits mortuaires) van de Nederlanders in Franschen krijgsdienst, die gedurende de jaren 1806-1815 in de hospitalen in Franschen of verbonden gebied gestorven zijn (zoo b.v. Toulouse, Parijs, Alkmaar, Hannover, Gent, Munster, Hamburg enz.). Deze collectie is in 1899 door de Fransche aan de Nederlandsche Regeering aangeboden. Zij kan in sommige gevallen eene welkome aanvulling opleveren van genealogieën.

De extracten bevatten: naam van het hospitaal, naam van den overledene onder vermelding van diens militairen rang, militaire formatie, geboorteplaats, kanton en departement waarin deze gelegen is (hier is evenals t.a.v. de orthographie der Hollandsche plaatsnamen vaak met de muts naar gegooid!), datum van aankomst in het hospitaal, datum van overlijden en van opmaking van de acte met naam van de bevoegde autoriteit (chef van het hospitaal, maire e.a.).

De portefeuilles zijn verdeeld naar de departementen en dan weer alphabetisch gerangschikt. Zij loopen over de jaren:

Issel Supérieur 1806-1814, 1 portef.
Bouches de la Meuse 1809-1815, 2 portef.
Zuiderzée 1806-1814, 2 portef.
Bouches de l'Issel 1811-1814, 1 portef.
Bouches de l'Escaut 1810-1814, 1 portef.
Ems Occidental 1811-1814, 1 portef.
Frise 1810-1814, 1 portef. — (Aanw. 1900).

Onder deze departementen valt derhalve het tegenwoordige Nederland met uitzondering van de Westelijke helft van Noordbrabant en Limburg.

Nieuw Gemeentewapen.

Bij K.B. van 2 Maart 1940, No. 21, is aan de gemeente *Ruinerwold*, Provincie Drenthe, het navolgend wapen verleend:

Gedeeld:

1. in sabel drie goud-geknopte zilveren rozen, geplaatst 2 en 1 en een gouden schildhoofd;
II. in keel een ruit van goud, vergezeld van twaalf zoomsgewijs geplaatste blokjes van zilver.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Boreel.

Het is nu eenmaal ondoenlijk alle tienduizenden van data in het Adelsboek na te gaan. Als iemand een hoog ambt in Amsterdam bekleedt, daar begraven is en door de familie ook als aldaar overleden wordt gemeld, is er geen reden verder daaraan te twijfelen en toch: men is nooit zeker. Bij toeval vond ik te Leiden: 17 Nov. 1794 uitgevoerd van het Rapenburg naar Amsterdam: Mr. *Jacob Boreel*. Dit is de stamvader van den jongeren tak der familie, Ned. Adelsb. 1940, blz. 417.

BIJLEVELD.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bats (de). Volgens V. v. O. I 128 huwde ***Herman Otto Willem de Bats,*** geneesheer te Biervliet, dd. 23 April 1856 met ***Albertina Sara Callenfels.*** Kan iemand mij nadere inlichtingen over deze fam. ***de Bats*** verschaffen? Voerde deze familie een wapen?

Koeta Radja. H. LOURENS.

Berg (Siepman van den). Van dit Amsterdamsch geslacht bestond nog géén genealogie. Volgens de overlevering zou de naam ***Siepman*** van een Deenschen voorvader afkomstig zijn. Een onderzoek op het Rijks-archief te Haarlem bracht, in combinatie met eenige Familie-advertenties, aan het 'licht, dat er inderdaad Deensch bloed aanwezig was, hoewel iets verder weg als gedacht werd, en ten slotte dat deze Ned. Herv. familie ***Van den Berg*** uit Friesland stamde.

I. ***Servaas van den Berg*** tr. ***Anna Abrahamy,*** wonen te Leeuwarden.

II. ***Abraham van den Berg,*** koopman te Leeuwarden, gest. aldaar 25 Febr. 1821, oud 60 jaar, tr. ***Janke Oedfses Gorter.*** Zij woont 1822 als wed. op de Kelders aldaar en sterft er 30 Jan. 1826, oud 62 jaar.

III. *Isaäc van den Berg,* geb. Leeuwarden 14 Juli, ged. 8 Aug. 1794, tr. Amsterdam 21 Febr. 1822 ***Wilhelmina Frederika Siepman,*** geb. Amsterdam 22 Oct. 1803, dr. van ***Hendrik Siepman*** (geb. te Strunkerde(?) in Pruisen) en *Engelina Hansen* (geb. te Roi (?) in Denemarken).

IV. ***Abraham Hendrik Siepman van den Berg,*** geb. Amsterdam 17 Mei 1826, gest. Biirgenstock in Zw. 23 Aug. 1882, tr. le ***Anna van den Broeke*** en 2e ***Johanna Jacoba Claessen*** of ***Claasen.***

Uit het tweede huwelijk meerdere kinderen en kleinkinderen, die zich met de geslachten ***Jansen Eycken Sluyters, Suringar, Van Rossum, Bloys van Treslong, Everts, Halbertsma*** enz. vermaagschapten,

Gevraagd wordt de genealogie hooger op te voeren.

Haarlem. TJ. HALBERTSMA.

Bertling-von **Holsten.** (LVIII, 143). In het archief der gemeente Rotterdam berust een verzameling genealogische aanteekeningen van den heer Ludolph Jacob Hendrik Scheltus van Kampferbeke, in leven directeur van het postkantoor te Alkmaar, geb. 's-Gravenhage 1791, overl. Alkmaar 21 Febr. 1876.

Betreffende de familie ***von Holsten*** vermeldt de heer Scheltus, dat hij de aanteekeningen had gemaakt uit een genealogie von Holsten, van moederszijde afkomstig en in het bezit van den heer ***Adriaan Bertling,*** een groot jachtliefhebber, commies ten postkantore te Alkmaar, later, sinds 7 April 1864, directeur van het postkantoor te Dordrecht, die te 's-Gravenhage huwde 30 Mei 1849 met ***Louise Wilhelmine Greve.***

Uit die aanteekeningen kan ik het volgende mededeelen:

I. ***Marcus von Holsten,*** geb. Abo in Finland, kapitein in Zweedschen zeedienst onder Carel XII, overl. Dornum in Oost-Friesland, tr. ***Anna Margaretha von Maurer*** (ook wel ***von Meurer),*** van Hamburg, dochter van een domheer te Hamburg. Hij ging als wedr. te Norden wonen; na den Zweedschen dienst is hij in Venetiaanschen en daarna in Nederlandschen dienst overgegaan.

Uit dit huwelijk:
1. *Eberhard Friedrich Rutger Ernst,* volgt II.
2. Een dochter, tr. *Janson,* Hollandsch officier.
3. Een dochter, overl. jong.
4. Een dochter, overl. jong.

II. *Eberhard Friedrich Rutger Ernst von Holsten,* raadsheer, geb. Dornum in Oost-Friesland, overl. 1761, tr. *Catharina Doretha Discher* van Emden, koopmansdochter.

Uit dit huwelijk:
1. *Anna Margaretha von Holsten,* geb. 1754, tr. *Hoefft,* koopman te Westersten. Geene kinderen.
2. *Nicolaas Laurens,* volgt III.
3. *Sophie Dorothea von Holsten,* geb. 1758, tr. *Höting,* notaris te Leer, overl. 1814. Geene kinderen.
4. *Frederica Eberhardina von Holsten,* geb. 1761, tr. Doctor *Mensen.* Uit dit huwelijk: *Theodoor Mensen.*

III. *Nicolaas Laurens von Holsten,* geb. 26 Oct. 1756, overl. 13 Nov. 1835, tr. *Anna Catharina Elisabeth Schmèdes,* geb. 13 Oct. 1761, overl. 3 Maart 1845, dochter van Johan Anton Wilhelm Schmèdes, Justitie Rath en Landgericht Assessor, overl. 1793 en van Dorothea Wilhelmina Trant, overl. 1812, dochter van den Deenschen Cantzleirath Trant.

Uit dit huwelijk:
1. *Eberhard Anton Friedrich Ernst,* volgt IV.
2. *Catharine Theodore Wilhelmine von Holsten,* geb. 4 Sept. 1788, tr. *Anthony Ewoud Jan Bertling.*
3. *Charlotte Frederice Wilhelmine von Holsten,* geb. 12 Maart 1790, ongehuwd.
4. *Johanne Catharine Ernestine von Holsten,* geb. 4 Nov. 1791, overl. 5 Sept. 1847, tr. *Carel Heinrich Körner,* geb. 12 Aug. 1792.

Uit dit huwelijk: 1. *Laurenz Julius Carl Ernst Körner,* geb. 8 Mei 1822; 2. *Anton Arnold Ewald Körner,* geb. 22 April 1824.

IV. *Eberhard Anton Friedrich Ernst von Holsten,* geb. 16 Sept. 1786, tr. *Insa Marie Becker,* geb. 1 April 1795.

Uit dit huwelijk:
1. *Laurensz Peter Ludwig August von Holsten,* geb. 23 Maart 18 17.
2. *Elisabeth Frederike Helene Emma von Holsten,* geb. 11 April 1819, tr. *Herman Muller.*

Rotterdam. W. J. L. POELMANS.

Boekenogen. Gezocht gegevens betreffende een echtpaar *Jan Willemsz Boekenogen,* geh. met *Dina Hubers,* die eind 1700 leefden.

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMANN.

Croock-Adolfs. Gaarne zou ik de namen van de ouders van *Pieter (la) Croock* kennen en den datum waarop hij trouwde met *Anneke Adolfs.* Dit echtpaar liet op 6 Nov. 1692 te Groningen een tweeling doopen: *Eilke* en *David.* Zeer waarschijnlijk zijn ook zoons van Pieter Croock en Anneke Adolfs: *Johannes* en *Jacob,* die in het eerste decennium van de 18de eeuw te Groningen trouwden en beiden een zoon *Pieter* en een dochter *Anneke* lieten doopen.

De naam *Croock* is mij te Groningen niet bekend vóór 1692.

Groningen,- A. T. SCHUITEMA MEIJER.

Deckere (de)-Belcamp. Gegevens gevraagd betreffende de families waartoe behoorden *Johan de Deckere* (eertijds notaris te Schiedam), die 1657 huwt met *Margriete (van) Belcamp,* dochter van *Jacob van Belcamp,* apothecaris te Amsterdam. Zijn broeder was Ds. *Otto Belcamp* te Amsterdam.

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMANN.

Schouten. Kan iemand mij een volledige genealogie verschaffen van het uit Weesp afkomstige geslacht *Schouten?* Allianties o.a. met *van Alderwerelt, Ansloo, Block, Boddens, Burgh, van Erpecum, Hooft, Schellinger, van Vaerlaer,* enz.

Met wie was de stamvader, *Cornelis Govertsz. Schouten* gez. *van Kleef* (midden 16e eeuw), gehuwd?

Amsterdam. P. VAN EEGHEN.

Schutte. (LII, 254). *Oette Biitekams U.S.* Hsfr. *Stynne* ys onse borger unde onse brsche *geworden* (± 1574). (Bürgerbuch Neuenhaus).

Derk Schütten unse borger geboren, *Grethe* seine Husfrouwe unser borgerschap vulgedaan und borgersche geworden (± 1575) (ibidem).

Quendorf. EDEL.

Tak. (LVIII, 144). I. *Rombout Tak,* geb. omstr. 1595, huwt N.N.

II. *Adriaan Romboutszoon Tak (Tack),* geb. Leur omstr. 1620, huwt Etten (ondertr. 17 Jan. 1645) *Anneken Sijmonsdr.,* geb. Zundert. Hieruit (o.a.?) :
1. *Anthonie,* ged. Etten 7 Nov. 1655.
2. *Simon,* volgt sub III en
3. *Cornelis,* beiden ged. Etten 10 April 1658.
4. *Adriaantje,* ged. Etten 21 Nov. 1660.

III. *Simon Tak,* ged. Etten 10 April 1658, poorter van Breda 16 April 1689, huwt ald. 29 Oct. 1690 *Beatrix Verhagen,* j.d. van Capelle. Hieruit, geboren te Breda:
1. *Adriaan,* ged. 13 Aug. 1691.
2. *Cornelis,* ged. 18 Juni 1694.
3. *Johannes,* ged. 8 Jan. 1698.
4. *Anna Maria,* ged. 29 Mei 1701, huwt Breda 24 Maart 1741 *Leonardus Bekude.* j.m. van Breda.
5. *Peter,* volgt sub IV.

IV. *Peter (Pieter) Tak,* ged. Breda 15 Aug. 1706, huwt ald. 10 Aug. 1750 *Jenneke van Gog,* j.d. van Ridderkerk, uit welk huwelijk:

V. *Simon Leonardus Tak,* ged. Breda 22 Aug. 1751.

Breda. J. VAN ROOSMALEN.

Zuylen van Nyevelt (van). Ouders gezocht van *Agniese van Zuylen van Nyevelt,* gehuwd met *Claes van Oostrum,* die in 't eind van de 14e eeuw leefden.

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMANN.

INHOUD 1940, No. 4.

Bestuursberichten. — d'Everdinge van der Nypoort, door Mr. A. P. van Schilfgaarde. — De oudste generaties van Dam (van Isselt) (Amersfoort), door J. P. de Man. — Het geslacht Voltelen (Volten), door Mr. H. F. Wijnman. (Vervolg). — Boekbespreking, door W. F. del Campo Hartman, Tha. J. van Alff en J. P. de Man. — Inhoud van Tijdschriften enz. — Korte mededeelingen: Van der Nat(h); Ompteda; Offioieelo doodsberichten van Nederlanders ia Franschen krijgsdienst (íS06-1815); Nieuw gemeentewapen; Boreel. — Vragen en antwoorden: Bats (de); Berg (Siepmau van den); Bertling-von Holsten; Boekenogen; Croock-Adolfs; Deckere (de) -Belcamp; Schouten; Schutte; Tak; Zuylen van Nyevelt (van).

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur DR. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize Eikenrode,* Driebergen.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den waarnemenden Secretaris JHR. H. TRIP, *Nassau-Zuylensteinstraat* 6, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg* 5, 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 5. LVIIIe. Jaargang. Mei 1940.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van den Heer Jos. van Wessem, notaris te Sittard, sedert 1914 gewoon lid van het Genootschap,

- -

Tot lid is benoemd:

JHR. MR. A. J. M. VAN NISPEN TOT PANNERDEN ..... *'s-Gravenhage.*
Res. le Luit. der Gren. de *Bruynestraat 5.*

Adreswijzigingen:

MEVR. TH. à TH. VAN DER HOOP-KNOTTENRELT ..... *Wassenaar.*
Stom van 's Gravesandeweg 47.

J. LOEFF ..... *S-Gravenhage.*
Statenlaan 94.

MR. L. H. J. J. MAZEL ..... *Leersum.*
Kasteel Zuylestein.

N. MESSCHAERT SNELLEN ..... *Batavia-Centrum.*
Hotel de l'Nederlanden.

Aanwinstenlijst der Bibliotheek.

Flines, J. J. de. Nog eens: de afkomst van de familie de Flines. Amsterdam 1939.
(Geschenk van den Schrijver).

Rietер, P. J. W. Historisch overzicht van het R.K. Godshuis eerder genaamd het Hospitael Generael [te Roermond]. 1739-19 Nov.-1939. [Roermond 1939].
(Geschenk van den Heer W. J. J. C. Bijleveld).

Der Deutsche Hugenott. Berlin 1939. 1939, Nr. 3.
(Geschenk van den Deutschen Hugenotten Verein).

Ancillon, Ch. Geschichte der Niederlassung der Réfugiés in den Staaten Seiner Kurfürstl. Hoheit von Brandenburg. Nach der franz. Originalausgabe vom.. .... 1690. Berlin 1939.
Geschichtsblätter des Deutschen Hugenotten-Vereins, XV, 8.
(Geschenk a.b.).

Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven. 's-Gravenhage 1939. 2e serie, XI (1938).
(Geschenk van het Departement van O., K. en W.).

Der Morgenstern. Zeitschrift der Deutschen Morgenstern-Sippen. Hamburg 1939. Nr. 12.
(Geschenk van den Heer H. Morgenstern).

Hauch-Fausbøll, Th. Julius Jensen og Hustrus Slaegt. København 1939.
(Geschenk van Arthur Jensens Forlag).

Jung. Auf den Spuren einer alten Hugenotten-Familie in Mussbach. Zum 200-j. Geburtstag von Johann Adam Pardua, geb. 24 Aug. 1739 in Mussbach-Lobloch. (Nach den Familienforschungen, des Oberstleutnants der Gend. Bardua). Neustadt a.d. Weinstrasse [1939].
(Geschenk van Oberstlt. der Gend. Bardua).

Sartorius, O. Verzeichnis der lebenden Nachkommen D. M. Luthers. [Met: 1. u. 2. Nachtrag. Harste] 1936-1939.
(Geschenk van den Schrijver).

Dolk, Th. F. J. A. Geschiedenis van het hoogheemraadschap Delfland. 's-Gravenhage 1939.
(Geschenk van W. C. J. J. Baron van Voorst tot Voorst).

Jaarboek der . . . Ned. Vereeniging voor Hooger Onderwijs in de economische wetenschappen . . . te Rotterdam 1938-1939. [Roterdam 1939].
(Geschenk van de Nederlandsche Econ. Hoogeschool).

F a r w e r c k, F. E. Levend verleden. /Amsterdam z.j.].
(Recensie-exemplaar).

W i e r s u m, E. Egbert Meussen Cortenaer, geb. te Groningen in *1605.* gesneuveld bij Lowestoff in 1665. Assen 1939. Van Gorcum's Hist. bibl., no. 21.
(Recensie-exemplaar).

Mitteilungen zur Stammliste Monticulus. Batavia 1939. No. 7.
(Geschenk van den Heer R. Montigel).

Haerlem. Jaarboek. Haarlem [1930-1939]. Jrg. 1929-1932, 1934-1938.
(Geschenk van den Heer A. E. Thierry de Bye Dolleman).

F r u i n, R. De huidige stand van het Costervraagstuk. Haarlem 1906.
(Geschenk a.b.).

C r a a n d i j k, J. Eenige mededeelingen omtrent het kasteel en de heerlijkheid Haarlem bij Heemskerk. Voordracht gehouden in een bijeenkomst van leden der ver. „Haerlem", 27 Mrt. 1906. Haarlem 1906.
(Geschenk a.b.),

H u i z i n g a, J. Over de oudste geschiedenis van Haarlem. Voordracht gehouden . . . 15 Febr. 1907. Haarlem 1907.
(Geschenk a.b.).

G o n n e t, C. J. De poorten van Haarlem met bijschriften. Haarlem 1913.
(Geschenk a.b.).

S t e r c k, J. F. M. Bilderdijk na zijne uitwijking in 1795. Voordracht gehouden ... 25 April 1912. Haarlem 1913.
(Geschenk a.b.).

H o o f t, H. P h. 't. De student Beets; met een inleiding over humor, met teekeningen van L. Raemaekers. Haarlem 1914.
(Geschenk a.b.).

Haerlem. Gedenkschrift uitgeg. ter gelegenheid van het 25-j. bestaan. Haarlem 1926.
(Geschenk a.b.).

K r e 1 a g e, E. H. De Haarlemsche Debating Society (1853-1899). Haarlem 1935.
(Geschenk a.b.).

T a d e m a, J. L. Haarlemsche jeugdherinneringen, Haarlem 1937.
(Geschenk a.b.).

B e u k e m a, J. P. Tafel der afstammelingen van Jan Boykema en Courtjen Rijpkes, in leven echtelieden, landbouwers te Vierhuizen. In druk uitgeg., hier en daar verlengd door J. M. Beukema [met aanvullingen van J. Beukema en P. Heidema Sr.]. Winsum [1897].
(Geschenk van den Heer J. L. Rietema).

F e l s, H. R. v [on]. Landammann Hermann von Fels und seine Zeit. Lebensbild eines St. Gallischen Staatsmannes. St. 'Gallen 1940.
80. Neujahrsblatt herausgeg, vom Hist. Verein des Kantons St. Gallen,
(Geschenk van den Schrijver.

J u n g e, H. Ahnenliste der Brüder August, Hermann und Johannes Junge mit zwei Tial-Ahnentafeln. [Met: Theorie und Praxis der Tial-Ahnentafel door E. E. Roesle]. Erlangen 1939.
(Recensie-exemplaar).

Q u e r v a in, Th. de. Unter den Kriegsgefangenen. Erlebnisse eines schweizerischen Feldpredigers hinter drei Fronten in den Jahren 1916-1919. [Lausanne 1937].
(Geschenk van Dr. P. de Quervain).

R e y d o n, H. De huismerken. Naarden [1940].
Bibl. voor geslacht- en wapenkunde onder red. van C. Pama, II.
(Recensie-exemplaar).

H o m m e n, B. H. Het archief der gemeente Oldenzaal van 1811-1917. [Oldenzaal] 1937.
(Geschenk van het Gemeente-Bestuur van Oldenzaal).

F o r m s m a, W. J. De oude archieven van Oldenzaal. [z.pl.] 1938.
(Geschenk a.b.).

J a n s s e n, W. L. und A. Schumacher. Geschichte der Familie Heucken in Aachen unter besonderer Berücksichtigung ihrer Postwagenunternehmungen (1746-1867). Aachen 1938.
(Geschenk van den Heer A. Heucken).

D i t z h u y z e n, H. C. F. G. v a n. Geschiedenis en genealogie van het geslacht de Both (Vonk de Both) met aanvullende aanteekeningen betreffende de geslachten von Brun, von Raesfeld en Reigers, Kerkrade 1940.
3e publ. van het familie-archief van Ditzhuyzen,
(Geschenk van den Schrijver).

M ö 11 e r, E. Schüler und Lehrer der Husumer Gelehrten-Schule von 1449-1852. Neumünster 1939.
Quellen u. Forschungen zur Familiengesch. Schleswig-Holsteins, IV.
(Recensie-exemplaar).

L e f è v r e, J. Documents concernant le recrutement de la haute magistrature dans les Pays-Bas Autrichiens au dix-huitième siècle. Bruxelles 1939.
Commission royale d'histoire.
(Ruil).

B e r k u m, H. v a n. Beschrijving der stadt Schoonhoven, bevattende ... een verhaal van derzelver grond, waterstroomen, bevolking enz.: nader overzien en merkelijk vermeerdert door J. A. B. Gouda 1762.

M e n d e 1 s, 1. Herman Willem Daendels, vóór zijne benoeming tot Gouverneur-Generaal van Oost-Indië (1762-1807) ; met bijlagen, 's-Gravenhage 1890. Proefschrift Leiden.

Maltzahn, A. A. von. Die 4096 Ahnen S. M. des Deutschen Kaisers, Königs v[on] Preussen Wilhelm 11. Berlin 1911.

Bijdrage tot een Genealogie van het Noord-Veluwsche Geslacht Schrassert,

door **Mr. W.** de **Vries.**

§ 1. Deze bijdrage vormt het eerste gedeelte van een studie over het geslacht der *Schrasserts (Schrasser, Scrasser* [1])), waarvan ons hooggeacht mede-lid Jhr. H. H. Röell te Eefde te zijner tijd het tweede deel hoopt te kunnen publiceeren.

[1]) Zie over de mogelijke beteekenis van den naam dit Maandblad LXIII (1940), kol. 56. Misschien ook is (s)eras de stam van een werkwoord (vergl. ons stinker(d), gluiper(d)).

Zij is de vrucht onder meer van een onderzoek in de oude, Noord-Veluwsche Thinsboeken, Gerichtssignaten, Geregistreerde Processen en Civiele Procesdossiers van het Hof van Gelderland [2]). Bij het aanvankelijk voornemen de publicatie van een volledige genealogie der Noord-Veluwsche Schrasserts voor te bereiden mocht ik grooten steun ontvangen van den heer Schrassert Bert te 's-Gravenhage, die mij met de grootste tegemoetkomendheid al zijn familiepapieren en aanteekeningen ter inzage zond. Toen mij later bleek, dat de heer Röell voornoemd een studie betreffende de familie Schrassert vrijwel persklaar had, scheen mij aanvankelijk slechts de plicht te bestaan, het genealogisch terrein ten deze geheel over te laten aan ons zooveel deskundiger medelid. Bij vergelijking onzer gegevens bleek echter, dat beide studies elkander vrijwel aanvulden. De studie van den heer Röell klom op tot de kinderen van *Otto Schrassert Jansz* (1555-1627) en *Elberta van Steenler* en gaf talrijke gegevens over hen en hun nakomelingen. Mijn gegevens daarentegen betroffen hoofdzakelijk Otto's voorouders en hun andere afstammelingen. Het terrein voor vruchtbare samenwerking scheen daarmede aanwezig: ieders terrein duidelijk afgebakend. Hier moge dus eerst de publicatie volgen van de gegevens verzameld op het door mij bewerkte gebied.

§ 2. In het 'bezit van den heer C. L. G. Schrassert Bert te "s-Gravenhage bevindt zich een perkamenten brief [3]), luidende als volgt:

„Wy *Amande, Philips* ende *Claes Schrassert*, sohnen *van Henrick Schrassert Jansen*, wy *Coop, Johan, Henrick & Oth Schrassert*, sohnen *van Philips & Oth Schrassert. Jansen*, wy *Henri & , Evert & Casijn Schrassert*, sohnen van *Herman Schrassert Henricksen*, ende Coop *Schrassert*, sohn van *Evert Schrassert Coopsen*, doen kondt & verclaren, in & vermits desen openen verbontsbrieff, als00 ons hy het visiteren ende doorlesen van verscheidene onse genealogien olde brieven ende mageschcyden, seer dnidelick ende klaerliek gebleeckcn, dat wy allr tho samen, echt ende ketlick gesproten, hergecomen, ende gedescendcert zijn van eenen name, famille, stamme ende geslachtc, namentlick van *Ott* ende *Johan Schrassert*, wettige descendenten ende sohnenen van *Evert* ende *Harmen Schrassert*, volle gebroederen, wiins vader geweest is *Johan Schrassert* den oldcn tot Nyekerek, onser aller oude & over oude bestevader. d'welcke als oock zyne naecoemelingen, uytwysens verscheiden Ridderlicko verbontsbrieven, by de Ridderschap van Gelderlant ingegaen, Fursten, Htadts van Arnhems, ende Drosten, Adelicke verschryvongen, Riddercedullen van de Ridderschap in Gelderlant, ende Sig natten van Adelicke Lant & Drosten Gerichten van Veluwen, voorts Gcrichtolickn verclaringen ende Acten, voor Ridderschap & Steden van Veluwcn gepasseert, nyet allene als Riddarmatigc onder die Ridderschap van Geldcrlant, verscheiden vcrbontsbricven. gelijck alle andere Riddcrmatigen met hare selff segelen, hebben besegelt, ende handen beteickent, by, loffelickrr memorie, hertogen van Gelre, voorts Burgermrñ, Schepenen ende Raedt der Stadt Arnhem, als Adelicke Riddcrmatigr Jonckrrcn, up Lants ende Quartiersdagen, ende byeencompsten verschreven, met Adelicke Officien voorsyen, onder die Bende van Ordonnantien, van hoochgcmelte Fursten, als Adelicke personen gereden, aen Adelicke familicn grtrout ; maer oock adelicke vryigheit van pontschattongen, Stadspenningen, Lenongen, ende andere onraet, in hare naegelaten huysen ende goederen, grlijck andere Riddermatige Jonckeren voor haer & hare familien altijt genoten hebben, & van Older tot Older verscheidene Adelicke Drosten ende Lantgerichten van Veluwen, als Riddermatigcn hebben bekledet, selffs oock lange Jaren corts nae dien tijt als Anno 1532 wel expresselick was verboden, dat niemant op idt Aldelicke Lantgerichte mochte compareren, als Riddermatige personen, soo ist dat wy tot restablissement, ende herstellinge van onse adelicke geslachte & famille, malcandcren by eere trouwe & vromipheit in plaetse van eede belooft ende verbonden hebben, gelijck wy dan malcanderen beloven rnde ons verbinden mits desen, gelyckelick ende eenpaerlick by Ridderschap & Steden soo van dit Veluwsche Quartier, als van andere Quartieren deses Furstendombs Gelre, ofte waer tselve sunst mochte nodich zijn, met alle getrouwicheyt, schuldige debvoire, vlijt ende neersticheyt nae onse uyterste vermogen tho sullen helpen, instantelick aenhouden, dat soo niet alle tho samen wegens die veelheyt, & itlt groot aental, ten minsten eenige van onse voorsz. famille, in name van ons allen, grlijck onse voorolderen & voorsaten, op Lant & Quartiers dagen, voorts Adelicke Lant & Drosten Gerichten, als Riddermatige Jonckeren mogen worden verschreven, ende nae behooren geadmitteert, verklarende als daer mede d'intentie van ons allen & van voorsz. famille, genoech gedaen t' selve tho sullen reputeren, als off d' eere aen d'eene beweesen aen eenen iegelick van ons int particulier, in eygene persone waer geschiet; sonder argelist in oirconde der waerheyt, ende vaster stadicheyt van 't gene voorsz. hebben wy des verbontsbryeff met onse respective handen ondert eickent, op den twaelfsten Martii 1634. (was geteckend [4]) Amant Schrassert, Philips Schrassert, Claas Schrassert, Johan Schrassert, Henr. Schrassert, Otto Schrassert, Henrick Hchrasscr, Cosijn Schrasser".

Stond dus in 1634 — na vier tot vijf generaties — voor de toen levende Veluwsche ***Schrasserts*** hun herkomst uit één en denzelfden stam nog vast, niet lang daarna was de herinnering aan die afstamming zoozeer vervaagd, dat D'Ablaing van Giessenburg in 1859 in zijn „Ridderschap van Veluwe" t.a.v. ***Johan Schrasserf*** (de Jongere, gehuwd met ***Anna van der Hell)*** schrijven moest:

wie zijne ouders waren is moeijelijk te bepalen, ook geeft van Spaen hem op de eene plaats als B. zoon van *Arend Schrassert bij* ..... *Smalevelt*, en op de andere als echte zoon van *Herman Schrassert en Aleyd* **de Hacs** [5]).

§ *3.* Voor Ferwerda — wiens in druk verschenen genealogie Schrassert [6]) tot nog toe de eenige gebleven is — schijnt de afstamming van ***Johan Schrassert*** (gehuwd met Anna van der Hell) uit ***Harmen Schrassert*** en ***Alijd de Haas*** niet aan twijfel onderhevig te zijn geweest. Wat wij echter over zijn „werkmethode" hebben vernomen [7]), doet ons vragen naar zijn bron. Wie hem de genealogie Schrassert „op zijn uitnoodiging" toezond, is ons niet gebleken, maar wel achten wij het zéér waarschijnlijk, dat de betreffende inzender op zijn beurt geput heeft uit de gegevens, die Mr. ***Johan Schrassert*** (1687-1756), secretaris van Harderwijk, indertijd over zijn familie heeft bijéengebracht. Van zijn hand bezit de heer Schrassert Bert voornoemd o.m. „Eenige aanteijckeningen raackende de Familie der Schrasserts [8])1713", waarin verschillende passages opvallend overeenstemmen met Ferwerda's zinsneden. In 17521'53 heeft deze ***Johan Schrassert*** „voor zig ende als oudste in naame sijner Familie", voorts opgesteld een ruim honderd folio's omvattende „Deductie..... strekkende om te bewijzen, dat de familie Schrassert was Riddermatig op Veluwe, en de Vrije uitoefening der jacht bezat, met de afschriften van alle daartoe strekkende bewijzen" [9]). Alle

[2]) De drie laatstgenoemde bronnen zullen hieronder kortheidshalve worden aangeduid mot G.S.V. (wanneer niet anders is vermeld, worden de acta van den bank te Nijkerk bedoeld), G.P.V. en C.P.H.

[3]) Voortaan aan te halen als „Verbondsbrief". Uiteraard zal men den inhoud van dit stuk niet, dan onder de noodige *reserves*, als juist mogen aannemen. Opgesteld met een bepaald doel, is het de vraag, of dit doel niet op den inhoud invloed heeft gehad.

[4]) Toevoeging van ons.

[5]) t.a.p. blz. 24.

[6]) Adelijk en Aanzienlijk Wapenboek van de Zeven Provinciën, 2e deel, 1e stuk (Deel 111).

[7]) Ned. Leeuw LVII (1939), kol. 392.

[8]) Voortaan te vermelden als „Familie-aanteckeningen".

[9]) Voortaan kortheidhalve als „Deductie" te vermelden. Zie ook dit Maandblad LVIII (1940), kol. 57.

daarin vermelde acten zijn volledig van de origineelen gecopieerd en òf door Abraham van de Graaff, secretaris der stad Harderwijk, òf door andere autoriteiten — schepenen van genoemde stad: den secretaris van Arnhem, den Landschrijver van Veluwen, zijn collega der Bannerheerlijkheid van Bahr en Lathum — voor copie conform geteekend. Zij verdienen deswege volledig geloof.

§ 4. De zekerheid van Ferwerda t.a.v. de ouders van ***Johan Schrassert,*** echtgenoot van ***Anna van der Hell,*** en zijn gemeenschappelijke afstamming met de andere ***Schrasserts,*** heeft ook blijkens genoemde deductie niet steeds bestaan. Mr. Johan Schrassert doet een beroep op den hierboven vermelden verbondsbrief en een door hem volledig aangehaald — in fidem extracti door den landschrijver van Veluwen geteekend — extract uit het signaat van Veluwe, bank van Nijkerk a° 1537, luidende:

> „Item *Johan Scrassert* mit M. Joerrien syne voerspr. spraeck aen mit reecht ther konden *Arent Schrassert*. Alsoe hy ryn verwarre ind mober iss geweest, van *Jan Schrassert* siin gueder, oen aengecomen waeren durrich doetlickc affganck siinre vaederz ind moederz ind woe hy gescheyden iss myt synen halven Brueder ind Suyster van syner Moeder weegen, und of Jan oeck van siinre Moeder guedt genacten heeft; sechte hy siin konde ind waerheit nyet daervan des en wold hy nyet lijden omb IIc g.g. ind den schade mit reecht. Tuycht ind seydt *Arent* vursz den onbewyselyck schaeden onschuldich ind secht voert, dat Janz vaeder ind moeder hebñ oer voerkyndern ind naekyndern guetlich ind waell gescheyden, daer dye voerkyndern wael mede toe vreeden siin geweest; toe weten, dat dye voerkyndcrn hebñ solde all des moeders guedt liggende toe Tyell, nyet uytgescheyden, soe alz dat daer was, ind des soe solden daertoe dye naekynder hebñ, t' weeten Jan ind syn Suysters beholden ind hebñ all dat ghene hyer toe Nykerck ind in Veluwen liggende was, nyet uytgescheyden ..... soe dat Jan nyct van siin Moederz guedt genaeten heeft, ind die voerkynder hebñ dat guedt toe Tyell, der *Wylhem dye Haesse* cyn **was,** voert daer aengetast ..... ind doe dye schyftinge alsoe geschyet iss, is verleeden ombriint XXIII jaer....." enz.

Arend Schrassert was dus zeker niet de vader van Johan, en Mr. Johan Schrassert wijst er op, dat hier „wert gesproken van Tielsche goederen, die tot de familie ***de Haas*** gehoorden, namentlijk, die van sijn Moeder *Alijd de Haas* ten huijwlijk waren aengebragt, welke Familie altoos haar maalstede tot Tiel heeft gehad, als bekent".

Ten einde voorts de gemeenschappelijke afkomst van ***Johan Schrassert*** en zijn nakomelingen met de andere *Schrasserts* buiten twijfel te stellen, doet M.r. Johan Schrassert ten overvloede een beroep op gelijkheid van naam en wapen [10]), eenige volledig door hem aangehaalde magescheiden, waarin de Schrasserts van beide lijnen tezamen vermeld worden en zegelen („bij allen vaststaende, dat men oudtijds, gelyck ook heden ten dage, over Huywlyks-voorwaerden en Magescheiden, als Pacta familiae, gewoontlyk riep en bad syne naaste Bloed-verwanten"), alsmede dat Arent Schrassert, voorvader van Mr. Johan Schrassert, de voogd was geweest van Johan Schrassert (Hermanszoon) („vermits genoegsaam geheel Europa door het Naaste bloed regulariter is de Naaste tot de voogdij en Momberschap").

§ 5. Het onweerlegbare bewijs van *Hermans* vaderschap t.a.v. ***Johan Schrassert,*** gehuwd met ***Anna van der Hell,*** wordt geleverd door een transportacte d.d. 30 Juni 1557 in het register van Volontaire Acten van Veluwe [11]) 1538-1610 (fol. 82). Aan ***Johan Scrasser Hermansz*** (sic) en Joffer ***Anna*** zijn vrouw wordt op dien datum de helft van 't goed Zegeler (Seggelaer) onder Ede overgedragen, van welk goed zij de andere helft reeds (sedert 1 December 1539 [12])) bezaten. Het patroniem levert hier het bewijs. Wie nog twijfelen mocht, worde voorts gewezen op een acte in de Civiele Processen van het Hof van Gelderland a° 1560 (omslag 15), volgens welke op 28 Juni 1559 ***Johan*** een zuster ***Margriet*** te Barneveld had. Ons Maandblad (1939, kol. 279) noemt deze Margriet (gehuwd met Evert van der Schuer) *Hermans* dochter. In een proces (G.S.V. Nijkerk) over een buurweg in 1561 wordt ***Margriet Schrassers*** gehoord, en getuigt, dat haar vader op dien weg steeds een hek gehad had, dat „oer vaader toe sloet ende soe wanneer mr. Steuen (de buurman) daer duer wolde haelde hy die sleutel tot za. Herman Scrassers". Wie het hek sloot moet dezelfde geweest zijn, als de sleutelbewaarder, zoodat deze sleutel a° 1561 ons tevens definitief den toegang ontsluit tot een verdere genealogische opklimming.

De hierboven aangehaalde acte a° 1537 vermeldden wij dan ook niet in de eerste plaats ten bewijze van Johan's afstamming. Zij is vooral van belang wegens de verwantschap, die zij met de Tielsche De Hazen schijnt aan te toonen. Twijfelachtig bleef voor ons echter, of Johan's moeder inderdaad zelf tot dit bekende geslacht heeft behoord. De aangehaalde acte behoort tot de laatsten van een heele reeks processtukken, die in het Veluwsche Gerichtssignaat over deze, vier jaren sleepend gehouden, erfeniskwestie voorkomen, en waaruit volgt, dat ***Willem de Haas,*** Johan's tegenpartij, behoord heeft tot haar voorkinderen. Tenzij deze kinderen den geslachtsnaam van hun moeder aannamen — waarvan ons niets is gebleken -- meenen wij, dat Johan's moeder zelve geen De Haas geweest zal zijn, doch dezen naam verkreeg door haar eerste huwelijk. De vraag rijst dan, tot welk geslacht zij wel zal hebben behoord. In geen enkele authentieke acte vonden wij haar vermeld. Merkwaardig echter is, dat een lijvig folio-werk, getiteld „Stamboeck van die van der Hell, vervattende in 't cort de oudtheyt van hetselve geslacht ende meteen aenwijsende derselver recht tot de verschrijvinge op Landts- ende Quartiersdagen, voorts tot alle andere adelicke comparitien des Furstendombs Gelre ende Graefschaps Zutphen — opgestelt t' Arnhem anno 1666" — welk werk in het bezit is van ons Genootschap — een ***Johan van der Hell*** vermeldt, die ± 1451 gehuwd zou zijn met Elisabeth Wacker. Hun zoon *Herman* ***trouwde*** volgens dit Stamboeck ***Alydt van Holte,*** en was de vader van ***Anna van der Hell,*** echtgenoote van Johan Schrassert, als wiens ouders worden opgegeven: ***Herman Schrassert*** en ***Lysbeth van Wisch. Zou*** Mr. Johan Schrassert — en dus op zijn voetspoor Ferwerda? — wellicht de grootmoeders van vaders- en moeders-zijde van Johan's kinderen hebben verwisseld? Tegen dit vermoeden kan pleiten, dat ook Van Spaen een ***Aleyd de Haes*** als echtgenoote van Herman Schrassert opgeeft. Zoolang echter geen onweerlegbaar bewijs ten deze is geleverd, blijft hier een duister punt bestaan!

Twijfelen wij dus op dit punt over de juistheid van Ferwerda's mededeeling, ook de geslachtsnaam — zooals Ferwerda deze vermeldt — van ***Geertruid,*** echtgenoote van Johan Schrassert Otto'sz. (1506-± 1561) moet aan eenigen twijfel onderhevig geacht worden. In een magescheid van 12 Januari 1602 [13]) en een acte uit 1616 [14]) heet zij ***Geertruit van Niemegen (Nijmegen),*** doch Ferwerda noemt haar „***van Borsart,***

[10]) 'Zie over dit wapen ook dit Maandblad LVIII, (1940), kol. 56.
[11]) Voortaan aan tc halen als V.A.V.
[12]) **G.S.V.** Ede.
[13]) Magescheid tusschen haar kinderen (Deductie, fol. 71).
[14]) Archief Geldersche Rekenkamer Inv. no. 4577 (17 Oct. 1616).

gent van Nijmegen" en Mr. Johan Schrassert in zijn Deductie ***„van Borslart, genaamt van Nijmegen".*** Voor in zijn familie-aanteekeningen uit 1713 ligt echter een los blad met klad-aanteekeningen over de Schrasserts uit de tweede helft der 17e eeuw. Daarin wordt van voornoemden Johan Ottensz gezegd „dezen Johan Schrassert was getrout aen *Joffer Geertruidt van Borselaer* uyth Zeelandt gesproten", hetgeen echter weer afwijkt van de mededeeling in Gelre, Bijdragen en Mededeelingen enz. X, blz. 382, waar zij genoemd wordt ***Geertruy van Borselen, genaemt van Nijmegen.*** Het vermoeden rijst dus, dat zij van Zeeuwschen bloede was. Als haar wapen wordt in een ms. genealogie van wijlen kap. R. A. Wijnen opgegeven: geschakeerd van zilver en rood van 42 stukken met een vrij kwartier van rood, 'waarin een verkort gouden kruis. Dit wapen echter is noch dat der bekende Zeeuwsche Van Borselens, noch dat van de in de 16e eeuw te Middelburg vermelde, aldaar in de regeering zetelende Borselaers. Wij meenen aan den veiligen kant te blijven met haar tout court ***Van Nijmegen*** te noemen. Zij zou een dochter geweest zijn van Hendrik van Nijmegen en Stefania ten Hoeff. Beiden komen in de Hattemsche archieven voor: Hendrik van Nijmegen, raadsvriend en burgemeester van Hattem (schepen sedert 1527), in wiens huis in 1528 door den vijand ergerlijk is huis gehouden [15]), blijkt in Augustus 1540 overleden. Zijn weduwe Steve procedeerde nog in 1545, bijgestaan door haar zwager (schoonzoon) Johan Schrassert [16]). Van belang kan in dit verband zijn, dat Johan (die volgens voormelde ms. genealogie in 1537 te Hattem gehuwd zou zijn) een vierde kind (dochter) Steven had, welke meisjesnaam eerder niet bij de Schrasserts voorkomt.

§ 6. Ferwerda voerde eertijds de genealogie Schrassert niet hooger op, dan tot ***Johan Schrassert*** (,,den Olden"). Mr. Johan Schrassert was er slechts op uit, om in zijn Deductie het bewijs te leveren van de riddermatigheid van zijn geslacht, zulks mede op grond van de riddermatigheid van bepaalde leden daarvan, blijkend uit hun functies en beschrijvingen ter Landdagen enz. De Deductie verraadt de hand van een scherpzinnig jurist; zij is een in beginsel juridisch, en géén genealogisch pleidooi. Zij stelt op fol. 1 vóór op — als axioma — den samenhang en afstamming der Schrasserts volgens den daar weergegeven stamboom (overeenkomstig later Ferwerda). Uit de voor het juridisch betoog aangevoerde bewijsstukken is voor ons echter veelal ook het genealogisch bewijs te putten. Verder dan Ferwerda klom ook Mr. Johan Schrassert niet op in zijn Deductie. In zijn familie-aanteekeningen echter reikte hij hooger. Op fol. 1 schreef hij daar:

> Die *Jan Schrassert* daer van fol. seq. primo wert gesproken was een soon van Otto *Schrassert*. Welcke 0th *Schrassert* een broeder had *Arnolt Schrassert* geheten die Drost is geweest van Ravesteijn [17]).
> Hij liet oock na eene soon, naemlick Jan voorsz. En twee dochters *Margareta en Johanna. Margareta* trouwde aen Johan van Doornick en daar na aeu Henrick van Arler. Johanna trouwde aen Mauritius Pannekoeck. Hebben beide kinderen nagelaten.

Van Rhemen [18]) noemt op één lijn met Johan's kleinzoon ***Otto Schrassert: Grete Schrassert,*** vermeld 1482, gehuwd met Henric, Reinier van Arler zoon, zoodat twijfel kan bestaan omtrent de plaats van deze dochter in de genealogie-Schrassert. In het bezit van den heer Schrassert Bert is een origineel mageschеid uit 1492 tusschen Reyner en Aernt Henricks-zonen van Arler, medegezegeld door Philips Scrasser. Over den ***Otto Schrassert,*** die Johan's vader geweest zou zijn, ontbreekt ieder nader — en wel zéér gewenscht -bewijs. Alleen het in de familieaanteekeningen liggende losse blad vermeldt hem nog, en geeft hem eene ***Van Aller van Stoutenberch*** tot vrouw. Dan valt ook hier het scherm. Slechts enkele losse gegevens over Veluwsche Schrasserts uit vroeger jaren bereiken ons nog, zonder dat van eenig genealogisch verband met de latere Schrasserts blijkt. De mogelijkheid van samenhang is echter geenszins uitgesloten, zoodat wij meenen goed te doen ook hen te vermelden.

§ 7. Mr. ***Johan Schrassert*** deelt in zijn Deductie mede, dat ,,geene van die Schrasserts (uytgesondert, dat in tijde der troubles Johan Schrassert Ottensz. sig, de eerste van allen Schrasserts, binnen Hattem metter woon begeeven heeft) in eenige stadt van Veluwen gewoont hebben, veel min in regeeringe geweest zijn". In 1558 was een ***Schrassert*** burgemeester van Nijkerk, waar verschillende familieleden herhaaldelijk in dien zelfden tijd worden genoemd, en ***Johan Schrassert*** was in 1547 burgemeester van Hattem. Het platteland schijnt oudtijds overigens wel hun woonplaats te zijn geweest en tot 1552 vinden wij hen herhaaldelijk als gerichtsluiden te Ermelo, Ede, Heerde, Garderen, Nijkerk, Putten, Doornspijk en Barneveld vermeld [20]). G. Beernink [21]) beschouwde het land „te midden van de haast maagdelijke bosschen der Veluwe", als de bakermat van het geslacht Schrassert, en deelt mede, dat de Schrasserts reeds in de 14de eeuw genoemd worden in het ambt Garderen, thans gemeente Barneveld. Wel wat voorbarig — daar immers van genealogisch verband niets blijkt — vermeldt hij als hun bekenden „stamvader" ***Goede Scrasser,*** op 4 October 1340, bij afstand van Heine van Bilaer, beleend met de tienden van Wessel onder Barneveld en later (4 December 1368) opgevolgd door ***Philipp den Scrasser,*** die de tienden 13 Juli 1381 verkocht aan het kapittel te Amersfoort [22]). Deze laatste was de vader van ***Goede Schrassert*** en ***Steven Schrassert.*** beiden vermeld in 1386 [23]). Mogelijk was laatstgenoemde ***Goede*** dezelfde als zijn naamgenoot, vermeld in de Gerichtssignaten van Veluwe, t.w. in 1420 en 1447 te Garderen, 1430 (op één folio (213) met ***Ott Schrassert),*** 1431 en 1445 te Barneveld en 1434 te Ede. Beernink deelt verder mede, dat in 1458 ***Schrasser*** „die coster tot Garderen" in het gericht te Putten verscheen. Indien de gegevens over den vader van ***Johan Schrassert*** (den Olden), hierboven weergegeven, juist zijn, kan ***Otto Schrassert,*** Johan's vader, een broeder van Goede en Steven zijn

15) Stadboek Hattem 1534, fol. 32vso.

16) Richtboek Hattem 1478-1550.

17) *Arnt Scrasser,* gerirhtaman in Neder-Betuwe zegelde 22 Juli 1470 (Huis-arehief Waardenburg (R.A. Arnhem), doos 19, charter no. 51) ; het familie-archief Van Rhemen (R.A. Arnhem) bevat een charter (no. 1350) dat in 1476 een ***Mette, weduwe*** van ***Arnt Schrasser*** vermeldt. Een naamgenoot was in 1470 burger van Tiel (Alg. Ned. Familieblad 1892, blz. 133). Te Barneveld wordt in de Gerichtssignaten van Veluwe in 1450 en 1458 een *Arnt Schrasser* vermeld, evenals in 1474 te Putten.

18) Archief Geldersche Toren (R.A. Arnhem), Van Rhemen, Genealogieën, Lib. V, fol. 169.

19) fol. 13.

20) Het losse blad vóór in de Familie-aantcekeningzn deelt mede, dat de Schrasserts, die „omtrent de jaeren 1550 & 1560 joncк geweest (sijn), doenmaels in de troubel tijden van haere goederen geholden en berooft sijn, daerdoor sij geene (lees: minder) verschrievinge dan middelen versocht hebben, om haere kijnderen, die veele waeren, eerlick nae haeren staet op te brengen".

21) De Geschiedschrijver en Rechtsgeleerde Dr. Arend van Slichtenhorst enz.

22) Verslagen en Mededeelingen der Kon. Academie van Wetenschappen, afd. Letterkunde, 3e Reeks, 6e deel, blz 230.

23) G. van Hasselt: Geldersch Maandwerk 1807, deel 1, blz. 285.

geweest. In ieder geval leefde er in 1430 een *Otto Schrassert*, ook vermeld Barneveld 1443-1444, die tijdgenoot van *Goede Schrassert* was. Hypothetisch is de bij Ferwerda weergegeven genealogie dus drie generaties hooger op te voeren.

§ 8. De heer Muschart was zoo vriendelijk ons mededeeling te doen van zijn gegevens, betreffende het wapen der Schrasserts, Het oudst bekende is dat van *Johan Schrassert* den Olden, voorkomende op zijn zegels uit 1435 en 1436 (overeenkomsten tusschen steden, ridderschap en knechten van Gelre, aanwezig in het Oudarchief der gemeente Arnhem), Het zegel vertoont geheel boven in een effen schild naast elkander drie vijfpuntige sterren, den bovenrand rakende. *Arnt Schrasser*, gerichtsman in der Nederbetu in 1470, voerde de drie sterren omgekeerd in een schildhoofd [24]). Ruim twintig jaren later blijken in het schild te twee z.g. seinlichten opgenomen te zijn [24a]). Daarmede is dan het prototype van het Schrassert-wapen ontstaan. Latere wapens zijn of aan dit type gelijk, of vormen daarvan min of meer geslaagde variaties. Zoo komen de sterren voor in een schildhoofd met boven- en beneden-rand [25]), of wel is het schild doorsneden, met in de bovenste helft de drie sterren, ieder met acht punten [26]), Elders weer zijn de sterren op een dwarsbalk in de bovenste helft van een doorsneden schild geplaatst [27]), of is de scheidslijn tusschen schildhoofd en schildvoet vervangen door een smallen dwarsbalk. Ook de seinlichten varieeren herhaaldelijk in vorm [24]).

Als kleuren worden opgegeven: de seinlichten zwart op een veld van zilver: de sterren van goud op groenen grond; waar een dwarsbalk wordt gevoerd is deze zwart. Als helmteeken wordt — indien aanwezig — steeds afgebeeld een (gouden) ster tusschen een antieken (zwarten) vlucht.

Geneal ogie [28]).

I. *Johan Schrassert* (de Olde), geb. 1390, teekende de verbondsbrieven tusschen Ridderschap, knechten [29]) en Steden van Gelre (1435 en 1436), † 1470; tr. N.N. *van Scherpenzeel* [30]).

Uit welk huwelijk:

1. *Evert*, volgt onder II.
2. *Philips Schrasserf*, gerichtsman van Veluwe, vermeld 1474-1500 [31]).
3. *Hertnan*, volgt IIbis.

[24]) Zie dit, Maandblad LVIII (1940).

[24a]) Wapen van *Philips Schrassert*, voorkomende op zijn zegel aan het mngescheid a° 1492 van *Reyner en Aernt Henricks van Arler* (zie boven). De sterren zijn daar weer niet in ren afzonderlijk schildhoofd geplaatst.

[25]) Otto Schrasscrt, 1 Oct. 1658; Familie-Arehicf van Heeckeren, Nettelhorst Heest, doos 13 (gemerkt „Van Delen"), R.A. Arnhem).

[26]) Otto Schrassert ; wapenboek der Geldersch-Overijsselsche Studentenbond aan de Utrechtsche Hoogeschool, (G.A. Utrecht).

[27]) Harderwijksche, 17e eeuwsche Schrasserts volgens hun zegels in de volmachten der Geldersche Leenkamer.

[28]) Bij de gegevens, ontleend aan Ferwerda, is de bron niet. uitdrukkelijk vermeld.

[29]) Mr. *Johan Schrassert* wekt den indruk (door het weglaten van de „knechten"), dat deze stamvader tot de ridder; behoord zou hobben; in werkelijkheid behoorde hij tot de knapen. (Zie ook Nijhoff: Gedenkwaardigheden uit de Geschiedenis van Gelderland, deel IV, blz. 138 (noot). Hij behoorde waarschijnlijk tot de „bellhamels van Amersfoort" in 1411 betrokken bij een aanslag op die stad (Van Slichtenhorst : Geldersche Geschiedenissen, 2e Boek, blz. 182).

[30]) Het losse blad vóór in de Familie-aanteekeningen noemt, haar een zuster van *Garzele van Scherpenzeel*.

[31]) G.S.V.

II. *Evert Schrassert*, geb. 1435, korten tijd drost van Veluwe [32]), † 1477; tr. 1464 *Aertje van' Arler*, genaamd *Schouten* [33]), dr. van Reyner en Catharina N.N. [34]).

Uit welk huwelijk:

1. *Arnt*, volgt onder III.
2. *Weyme Schrassert;* tr. N.N. [35]).
3. *Otto*, volgt onder IIIbis.

111. *Arnt Schrasserf*, kerkmeester te Nijkerk (1535/'36 [31]), in het landgericht van Veluwe (1535-'37 [36])), gegoed onder Nijkerk (bezitter van Schinkelhoefslag, twee akkers op den Aller, een halve hoeve in Neckenvelde en in de Duyst, en een deel van den Bloemencamp [37]) en Ermelo (waar hij het halve goed Bitterschoten bezat [38]), † in of vóór 1547 [39]); tr. *Willempje van Dompseler*, † in of vóór 1547 [39]), dr. van Hendrik.

Uit welk huwelijk [40]):

1. *Coop*, volgt onder íV.
2. *Heil Schrasserf;* tr. in of vóór 1547 *Gysbert ten Hoeff*, geb. ±± 1497, leeft nog (64 jaar oud) in 1561 [41]).
3. *Anna Schrassert*, gegoed onder Nijkerk (waar zij een deel van het Keutersgoed, Jan Teymensteeg en het Rumels bezat [42])); tr, le in of vóór 1547 *Henrick van Esvelt*, gegoed onder Barneveld (waar hij een deel van den Hoogencamp bezat [43])), zn. van Baruw en Hendrickje N.N.: tr. 2e vóór 10 Juli 1554 [44]) *Vincent Lambrecht Simonsz*, † in of nà 1561 [31]).
4. *Reintgen Schrasserf; tr. in* of vóór 1547 *Lambert Brynck*, † in of nà 1561 [45]).

e. *Roessel Schrasserf*, † in of vóór 1545 [46]).

[32]) „Was aengenomen tot Richter of tc Drost van Veluwen, dan hebbeñ de penñ voor 't selue ampt te belenen al geconsigneert, is comen te sterven. Ende sijn deselue penñ van de mombers syner onmundighe kynderen wederom ontfangen en in rekeninge gebracht. In desselfs plaetse wierde Drost Palinck van Schepenseel" (los blad, vermeld in aant. 30).

[33]) Zie over dit geslacht Ned. Leeuw LVII, kol. 317 e.v.

[34]) Verslagen en mededeelingen, vermeld in aant. 22, blz. 259.

[35]) Familie-aanteekeningen, fol. 18. Zij had „ene soon en thien dochteren". Volgens een aanteekening van den heer Schrassert Bert zou zij gehuwd zijn geweest met *Johan Voeth*. Laatstgenoemde was in 1547 magescheidsvriend bij het in aant. 39 genoemde mngescheid.

[36]) „en dun behoorende tot de ridderschap" (D' Ablaing van Giessenburg t.a.p., blz. XXVIII).

[37]) Thinsboek Nijkerk.

[38]) Thinsboek Ermelo

[39]) Magescheid tusschen de kinderen van *Arnt Schrassert* a° 1547 (in het bezit van den heer Schrassert Bert te 's-Gravenhage).

[40]) Waar de volgorde door letters — en niet met cijfers — is weergegeven, staat deze niet vast. De hier gegeven volgorde 7-4 is volgens het genoemde magescheid uit 1547.

[41]) G.S.V. Hij verkreeg met zijn vrouw bij voornoemd magescheid een huis en hofstede, groot, zes morgen, land onder Neckenvelde, twee mor*gen* (het Hofstadskampje), anderhalve morgen (dc Katteustaart), eenig land op de Duyst, en twee morgens (het Meeuwengat) bij de stad.

[42]) Thinsboek Nijkerk. Zij verkreeg in 1547 vier morgen land onder Neckenvelde (Duyskensmaet), vier morgens (de Keyenkamp), twee morgens bij Grollenland, eenig land op de Duyst en de akkers op den Aller.

[43]) Thinsboek Barneveld.

[44]) V.A.V. 1538—1610, fol. 66. Zij tuchtigen elkaar aan goederen onder Nijkerk. De vermelding van de vrouw als *Jannitgen Aert Schrassers*docliter stelt haar plaats in de genealogie onomstootelijk vast. Behalve de onder 2-4 genoemde vrouwen noemt het magescheid van 1547 geen andere dochters van Arnt Schrassert. Merkwaardig echter is, dat een acte uit 1561 (G.S.V.) op één lijn noemt: ..... *Henrick van Estvelt, Gijsbert ten Hoeff, Vincent Lambrecht* ....."

[45]) G.S.V. Hij erfde met zijn vrouw in 1047 een huis met hofstede groot dertien morgens, vijf halve morgens en nog eenig land (waarvan de omschrijving door vergaan zijn van het perkament niet meer vast te stellen is).

[46]) Mededeeling van wijlen den heer G. Beerninк aan den heer Schrassert Bert. *Roessel*, die in het magescheid van 1547 niet (meer) vermeld wordt, zou dus voor dien overleden moeten zijn. Zij zou als weduwe van

IV. *Coop* **Schrassert,** geb. ± 1517 [47]), in het landgericht van Veluwe (1545-1558) [48]), burgemeester van Nijkerk (1558) [47]), gegoed aldaar (bezitter van Schinkelhoefslag, een deel van Olden Engen [37]), acht morgen onder Neckenvelde, en een huis in Nijkerk [39])), onder Barneveld (bezitter van een deel van den Hoogencamp [28])) en onder Ermelo (waar hij het halve goed Bitterschoten bezat [38])); tr. in of vóór 1547 [39]) *Naele van Esveld* [49]), eigenares van een deel van den Hoogencamp onder Barneveld [43]), † nà 17 April 1589 (vóór 21 Nov. 1597 [50])), dr. van Baruw en Hendrickje N.N. [51]).

Uit welk huwelijk:

a. ***Arndt,*** volgt onder V.
b. ***Evert,*** volgt onder Vbis.
c. ***Andriesken Schrassert*** [52]), ***geb.*** ±1555/'56, gegoed onder Nijkerk (buurtschap Neckenvelde), † 15 April 1615-1 Februari 1620; tr. 1e vóór December 1584 ***Matthijs Scholten (van Vanevelt).*** zn. van Henrick Henricksz en Elisabeth van Arckel (? [53]); tr. 2e ± April 1589 *Aelt van Hennekeler,* bezitter van het erf Hennekeler, † Nijkerk 14 December 1607, zn. van Casijn en Aertje Schrassert.
d. Een dochter: tr. N.N. ***van Esvelt*** [50]).
e. ***Henrickje Schrassert,*** † vóór 26 Januari 1601 [50]).
f. *Jacobgen* **Schrassert,** geb. ± 1550 [54]), † nà 9 Juli 1631 [55]); tr. *Nicolaes van Renselaer,* † in of vóór 1608 [54]).

V. ***Arndt Schrassert,*** vermeld 1578 en 12 December 158 1 [56]), gegoed onder Barneveld (eigenaar van twee akkers in Arent Gerdonckland [43])), † vóór 3 Mei 1583 [57]); tr. vóór 8 September 1580 [58]) *Willempje Pannekoeck,* † vóór Juli 1595, dr. van Mauritius Maurisz en Margaretha van Dompseler [59]).

Uit welk huwelijk:

1. *Coop,* volgt onder VI.

VI. ***Coop Schrassert Artss,*** als gevolmachtigde van zijn tante Andriesken Schrassert vermeld 10 Juni 1607 [31]), dijkgraaf van den Arkemheenschen polder [60]), gegoed onder Nijkerk (bezitter o.m. van Schinckelshoefslag) en Barneveld [43]), † 29 November-21 December 1624 [61]); tr. le Nijkerk (ondertr. 1 Januari) 1598 ***Aeltje van Diemen,*** † nà 21 Februari 1613, dr. van Claes en Henrica Schrassert [62]); tr. 2e Nijkerk 1 September 1616 *Agnietje Aelts,* † nà 21 December 1624, wede. van Evert ten Hooff [62]), dr. van Aelt Berends (Brouwer) en Catharina Scholten van Vanevelt [33]).

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Aert Schrassert,*** ged. Nijkerk 17 September 1598, leeft nog 30 Juli 1616 [62]).

en nog vier jong overleden kinderen.

Vbis. ***Evert Schrassert Coopsz,*** geb. ± 1553 [63]), woonde op het goed ter Schuyr (Terschuur) [64]), maalman van 't Appelreveld [65]), leefde nog te Voorthuizen 31 Juli 1608; tr. vóór 17 Maart 1597 *Jannetje Scholten van Vanevelt,* † nà 17 Maart 1597. dr. van Henrick Henricksz en Elisabeth van Arckel (? [53]).

Uit welk huwelijk:

a. ***Coop,*** volgt onder VI.
b. ***Anna Schrassert,*** geb. in 't Sticht Utrecht, † (jong) Terschuur 1606 [65a]).
c. *Nelletje* **Schrassert,** vermeld 5 September 1632 [65b]), † in of nà 1645 [65c]); tr. ***Henrick Jansen van Dronckelaer,*** † vóór 9 Juli 1631 [65d]).

VI. Coop *Schrassert* ***Evertsz,*** geb. ± 1585 [66]), maalman van 't Appelreveld [65]), wonende te ter Schuyr (Terschuur), eigenaar van twee akkers in Arent Gerdonckland onder Barneveld [43]), † nà 12 Maart 1634 [67]); tr. Voorthuizen (ondertr. Nijkerk 19 Februari) 1610 ***Aeltje Volcken Scholten*** (ook genoemd *Saeb* of ***Saap*** [68]), wonende bij haar huwelijk te Bunschoten, dr. van Volcken Meinersz.

Uit dit huwelijk:

1. ***Arnt Schrassert,*** ged. Nijkerk 16 Februari 1623.

IIIbis. ***Otto Schrassert,*** geb. 1470, dijkgraaf van den Arkemheenschen polder, „'t landgericht van Veluwe bekleed (1518 [69])-1545), een eyndordel gewesen met gevolg van Ritter en knechten tot Nijkerk" (1545) [70]), keurmeester van Veluwe [71]), beleend met het halve leengoed „het Flier" [72]) onder Holck (Nijkerk) (1514), eigenaar aldaar van de Lazaruskamp, vier morgen veenland onder Holck (de Hofstedekamp) [37]), van de Killenhof onder Putterbroek, Voormede, Nye Voormede en de Graf-

Augustijn Marissen Pannekoek hertrouwd zijn met *Jan van Dompseler.* Dit is in ieder geval niet juist, want *Augustijn Marissen Pannekoeck* behoorde in 1547 tot de magescheidsvrienden.

47) C.P.H. 1560, no. 19, en onklaerboek Veluwe, Inv. no. 6, deel 8, Nijkerk 6 Febr. 1565.

48) G.S.V. en idem Putten 1558; C.P.H. 1580, no. 12.

49) Magescheid, vermeld in aant. 39; V.A.V. 1538—1610, fol. 2 15 vso, en C.P.H. 1545, no. 2.

50) G.P.V., deel 8, proces no. 1.

51) C.P.H. 1545, no. 2.

52) Zie dit Maandblad LXIII, (1940), kol. 59 en vlg.

53) Ned. Leeuw LVII, kol. 319. G. A. van Schouwen vermeldt in „De kelnary van Putten" (Arnhem, 1909) in bijlage XXIII echter op 8 Sept. 1558 *Henrick Schulten,* burger te Nijkerk, en zijn vrouw *Elisabeth van Hoeckelum.* Waar *Henrick Scholten Aeltsz* gehuwd was met een *Arntgen (van Oldenbarnevelt)* (C.P.H. 1622 III), daar bestaat de mogelijkheid, dat *Henrick Henricksz Scholten* tweemaal is gehuwd.

54) C.P.H. 1608 11 (Gysbert Wolters van Twiller contra de kerkmeesters van Nijkerk).

55) Archief Geld. Rekenkamer Inv. no. 4590, fol. 69.

56) Archief van Rhemen, charters no. 362 en 559 (R.A. Arnhem).

57 j Onklacrboek Veluwe (Evert Schrassert verborgt de nalatenschap van zijn overleden broeder Arnt).

58) G.P.V. 1639, proces II.

59) C.P.H. 1595, no. 11.

60) Familiearchief van Heeckeren Nettelhorst Heest, doos 3, gemerkt „Van Delen" (15 Maart 1620). Hij tuchtigt zijn vrouw aan 't halve erf en goed Bitterschoten onder Barneveld, drie morgen land (de Hoefslag) onder Nijkerk en twee morgen veenland in Holck, terwijl zij hem tuchtigt aan 't halve huis, hof en hofstede binnen Nijkerk aan de Veenestraat, in welk huis zij wonen.

61) G.S.V., onder rol vau 16 Juni 1624.

62) G.P.V., deel 9, proces E.

63) C.P.H. 1608 IV. Zie ook Ned. Leeuw LVII, kol. 279, en 317 en over hem voorts Remissiën Hof van Gelre 1570-'96 (Inv. no. 182), 7 Nov. 1591.

64) G. A. van Schouwen: De kelnary van Putten, bijlage XLV.

65) C.P.H. 1608 IV.

65a) Archief Geld. Rekenkamer, Inv. no. 4566, fol. 33.

65b) Met haar broer *Coop* en schoonzuster *Aeltgen Saeb* vermeld in een charter in doos x met diverse charters betreffende Nijkerk en Putten.

65c) Gelre: Register Leenacten Bahr, blz. 3.

65d) Archief Geld. Rekeukamcr Inv. no. 4590, fol. 69.

66) G.P.V., deel 9, proces E. Hij was in 1625 ± 40 jaar oud.

67) Verbondsbrief.

68) Gelre VI, blz. 329.

69) G.S.V. Putten en later te Nijkerk en Putten. Zie ook C.P.H. 7611 IV (3 Dec. 1540).

70) Gewaarmerkt afschrift in Deductie, fol. 41.

71) C.P.H. 1560, no. 19; G.S.V. Putten 1526.

72) Ook wel genoemd „Ottenhoef", of „Otto Schrassersgoed" (Thuisboek Ermelo no. V., fol. 106). Zie ook Gelre: Register op de Leenactenboeken enz., kwartier van Arnhem, blz. 93, noot 1. Ten onrechte wordt aldaar het magescheid tusschen Wolter den Beer Wolterss en Alyd sijn

kamp [38]), alsmede van Zuytwijk onder Putten [73]), † 1553 [47]); tr. le ± 1500 *Engel van Hollick,* genaamd *Dageraet,* beleend met voormeld leen, eigenaresse van den Bleekerskamp onder Ermelo [38]), dr. van Claes [74]), en Nelle van Renesse [18]); tr. 2e *Maria ten Hoeff.*

Uit het eerste huwelijk [75]):

1. *Johan,* volgt onder **IV.**
   Philips, volgt onder **IVbis.**
3. *Coop Schrassert,* geb. ± 1523 [76]), gerichtsman te **Nijkerk** [77]).
4. *Anna Schrassert.*
5. *Margaretha Schrassert.*
6. *Arntge* (of *Aertje) Schrassert* [52]); tr. *Casijn van Hennekeler, geb. ± 1510* [78]), gegoed onder Nijkerk en Putten, bezitter van het hoorige vrouwen-goed Hennekeler (1550), vermeld te Putten (1558; '59; '64), gildemeester van St. Catharina-vicarie in de parochiekerk te Nijkerk (1582), † Harderwijk ± 1585, zn. van Wulf en **Truyde** (van Oldenbarnevelt).
7. *Claesgen Schrassert,* zuster van 't St. **Catharine**-convent te Nijkerk [79]).
8. *Engel Schrassert,* tr. *Claes van Wenckum* [80]).

Uit het tweede huwelijk:

9. *Evert Schrassert Ottensz* [81]), geb. ± 1538 [82]), gasthuis en kerkmeester te **Nijkerk** (1571) [31]), op de uytzettinge tot Nijkerk gezeten (1578), gildemeester en collator van de St. Catharine-vicarie in de **parochie**-kerk te **Nijkerk** [81]); eigenaar van Killenhof, † nà 7 Augustus 1608 [82]). Tr. misschien *Elisabeth N.N.* † 4 Juli 1582 te Nijkerk [83]).

En voorts, onbekend uit welk huwelijk:

1. *Nelle Schrasserf,* beleend met het goed Borrinck [84]), † vóór 13 Juli 1569 [80]); tr. le vóór 30 December 1551 *Wolter van Staverden,* † in of nà 1561 [31]), zn. van Gaedert; tr. 2e vóór December 1564 *Hans Haick* [84]).

IV. *Johan Schrassert,* geb. ± 1506, in het landgericht van Veluwe 1545-1554, schepen en burgemeester van Hattem, wonende **aldaar** (1547 [85])), verschreven ten lands en

huysvrouw ter eenre und Ott Schrassert und Engel syn **huysvrouw**" vermeld als dateerende van den **jare 1614;** het was van „Sante Franciscus avondt" 1514 en wordt volledig vermeld in de **Familie-aanteekeningen** blz. 18 en **Leenactenboek Gelre 1614—1627** (Letter Q), fol. 101. **Alzoo** ook Deductie fol. 67 (extract Thinsboek **Nijkerk**) en fol. 69-70 (extracten kelnary van Putten).

73) Thinsboek Putten.

74) Magescheid tusschen *„Richt Reinersen van Hollick* mit *Willemken* syn huysvrouw ter eenre ende *Ott Schrassert* en syn *vrouw Engel* ter andere syde", d.d. St. Valentiusdag 1513, volledig vermeld in de **Familie-aanteekeningen** blz. 19. Reiner en *Claes van Hollick* waren broeders.

75) G.P.V. 1613-14, proces no. ll. ***Otto Schrassert Evertsz*** **had voorts** nog 'bij een dienstmaagd een **onechten** zoon (overwonnen **bastaard**) ***Herbert Ottenszoon,*** wonende te Ermelo, † (kinderloos) kort vóór 27 Januari 1559 (C.P.H. 1559 II, no. 36).

76) G.M.V. 1573.

77) C.P.H. 1571 111, no. 23.

78) Hij was 24 Juni 1562 ± 52 jaar oud. (Onklaerhoek Veluwe, deel 7, ***Nijkerk)*** .

79) G.S.V. 1561 en Familie-archief Van der Capellen tot den Poll, Inv. no. 22 (B.A. Arnhem).

80) Onklaerboek Veluwe deel 9 (Nijkerk 1569).

81) G.P.H. 1596 (Elbert Ryeksen **Proot** contra den momboir) 3 **Juni** 1594; C.P.H. 1614 IV (22 Jan. 1582 en 3 Juli 1594).

82) G.P.V. 1608—10, proces no. 3.

83) Arrhief Geld. **Rekenkamer,** Inv. no. 4543, fol. 34 vso, waar vermeld wordt: *„Elizabeth, Evert Schrassers* huysvrouwc, vuythcemsch geboeren.. ....". Volgens het in Inleiding § 5 genoemde „Stamboeck" trouwde hij *Lysbeth* van *der Hell* (dr. van **Casijn en Truida** van Oldenbarnevelt) „ob. illa sina prole ante annum 1562".

84) **Gelre:** Register op de **Leenen** van het huis **Bergh,** blz. 299 en 300.

85) C.P.H. 1555 1, omslag 7 x.

quartierdage (1537), beleend met het halve goed „het **Flier**" [72]), eigenaar van de Hofstedekamp onder **Nijkerk** [37]), koopt aldaar de Spruitenkamp (1543 [86])), † in of *vóór* 1561 [31]); tr. vóór 5 December 1543 [86]) *(1537?* [87])) *Geerfruyd van Nijmegen,* † Juli 1598-1601 [88]), dr. van **Hendrick** en Steve (ter Hoeve [87]).

Uit welk huwelijk:

1. *Evert,* volgt onder V.
2. *Otto,* volgt onder Vbis.
3. *Geerfruyd Schrassert,* † nà 17 Juni 1613 [89]) (1620-'21 [90])).
4. *Steventje Schrassert,* † nà 17 Juni 1613 [89]) (Juli 1627 [90])-**Juni** 1638 [91]).
5. *Elisabeth Schrasserf,* † *nà 29* Mei 1633 [92]); tr, Hattem (ondertr. Nijkerk 4 Januari) 1595 *Aelt van Steenler,* geb. Nijkerk ± 1568 [93]), † *nà* 17 Juni 1613 [89]), zn. van Melis **Aelsz.**
6. *Anna Schrasserf,* † vóór 1602 [94]); tr. le Hattem April 1585 *Hermenn Jorghiens,* luitenant: tr. 2e Hattem Maart 1588 *Hans Kraeck,* hopman: tr. 3e Hattem Augustus 1600 *Arendt Joryssen,* van Amsterdam.

V. *Evert* (of *Everhardt) Schrassert,* schepen en burgemeester van Hattum [95]), †1624-1627; tr. *Elisabeth Broeckmans,* †1623-'25, dr. van Peter [91]).

Uit welk huwelijk:

a. *Peter,* volgt onder **VI.**
b. *Jacob,* volgt onder **VIbis.**
c. *Johanna Schrasserf,* † nà 12 Januari 1602 [91]); tr. Hattem Mei 1592 *Johan* **Ernsts,** alias *de Wael,* geb. 1560, † nà 12 Januari 1602, zn. van **Arent** (of Ernst) Roetersz en Maria Jan Vranckensdr. de Wael [96]).

VI. *Peter Schrassert,* geb. ± 1573 [97]), kerkmeester te Hattem [98]), nog vermeld 25 Januari 1630 [99]); tr. Hattem Juni 1599 *Gerritje van Heerde,* dr. van Jan.

Uit welk huwelijk:

1. *Jannigje Schrassert,* † nà 8 April 1629 [100]); tr. vóór 21 Augustus 1626 [100]) *Gysbert Greve(n),* geb. 1588, schepen en burgemeester van Hattem, provisor van 't Hattemsche gasthuis (28 Mei 1651) [100]), † (als echtgenoot van Geertruyd Schrassert, dr. van Johan en Nelle van Hennekeler) 10 November 1661 [101]).

VIbis. *Jacob Schrassert,* burger van Zutphen (19 Mei 1604), † in of vóór 1609 (zijn vrouw hertr. 1610): tr, Hattem

86) V.A.V. 1538-1610.

87) Zie boven, § 5 (slot).

88) Rirhtboek Hattem 15 Juli 1598 en het in § 5 genoemde magescheid van 12 Januari 1602.

89) G.S.V. Putten.

90) Navorscher 1906, blz. 357.

91) Magescheid over den boedel van *Ott Schrassert* en *Elberta van Steenler,* en van ***Steventje Schrassert en Johan Schrassert,*** captn. d.d. 21 Juni 1638 (in het bezit van den heer Schrassert Bert te 's-Gravenhage).

92) C.P.H. 1634 11.

93) G.P.V. 1613—14, proces no. 11.

94) Zij komt niet meer voor in het in aant. 91 genoemde magescheid.

95) Richtboek Hattem 1596—'97 (fol. 12 vso.) ; Navolscher 1906, blz. 255 'en 291. In het transportregister' van Hattem komt hij als schepen voor tot 26 April 1624. In Zutphensehe Kentenissen 1625'28, fol. 199 wordt vermeld zal. Br. ***Evert Schrassers*** behuysinge binnen Hattem, 2 Febr. 1627.

96) J. E. **Elias:** De Vroedschap van Amsterdam, deel 1, blz. 281.

97) Richtboek **Hattem 1 April** 1603.

98) Navorscher 1906, blz. 357 en Richthoek Hattem 10 Jan. 1603.

99) **Gerichtelijke handelingen,** pleidooi- en Sententieboek Hattem 1629-1639.

100) Transportregister Hattem 1617-1654.

101) **Navorscher** 1906.

Januari 1602 ***Derricksken Smeincks,*** † (als wede. van Jan Thomasz Verwer) nà 10 Mei 1622 [101a]), dr. van Hendric en Thoenisken Bruynincks.

Uit welk huwelijk:

1. ***Johanna Schrassert,*** tr. Zutphen 2 Juni 1626 ***Johan de Ruyter*** tot het Oye, zn. van Arent.

Vbis. ***Otto Schrassert Jansz,*** geb. 1555, geërfde in Veluwe, kerkmeester te Nijkerk (1590) [102]), secretaris van Harderwijk (1592), holrichter van het Meervelderbosch (1618 [103])), beleend met „'t Flier" [72]), eigenaar van den Braemscamp aan de meer [104]), een heerengoed te Uddel [105]), van grond onder Slichtenhorst, in de Duyst en op Holck [37]), † 19 Mei 1627 [106]); tr. vóór 1 Juni 1583 [107]) ***Elberta van Steenler,*** eigenaresse van vier morgen land in de Groote Maet van Egmondscamp onder Nijkerk [37]), † nà 24 April 1634 [108]), dr. van Reiner en Agnes (Nijse) van Wenckum [109]).

Uit dit huwelijk een achttal kinderen. Jhr. H. H. Röell te Eefde hoopt over hen en hun afstammelingen t.z.t. in dit maandblad een nadere studie te kunnen publiceeren.

IVbis. ***Philips Schrassert Ottensz,*** geb. ± 1508 [110]), gerichtsman te Nijkerk [110]), beleend met het goed Borrink [84]) (1570), eigenaar van het goed Seggelaer onder Meu-Lunteren, van den Hardenbergh [111]), deel van Olden Engen, Tols-Hordinck, en Abrahamsschoot [112]) en half Killenhof [113]); voorts van half Esveld (27 morgen) onder Barneveld [114]), † Juni 1577-Februari 1580 [84]); tr. vóór 14 Februari 1555 [115]) ***Elisabeth van Esvelt,*** dr. van Baruw [116]) en ***Hendrickje N.N.:*** tr. 2e vóór 9 Mei 1567 [117]) ***Catharina van Arler.*** wede. van Johan Pannekoeck [118]), begr. Harderwijk 9 Maart 1605, dr. van Reyner en Eva van Brienen [119])).

Uit het eerste huwelijk [120]):

a. *Jannecke Schrassert,* †± 1580 [121]).

b. *Evert,* volgt onder V.

Uit het tweede huwelijk:

c. ***Otto Schrassert Phifipsz,*** † in of nà 1605 [122]).

d. ***Henricka Schrassert,*** geb. ± 1552 [123]), mede-eigenaresse van Zuytwijk onder Putten [124]), † nà 24 April 1645 [31]); tr. vóór 13 Januari 1581 [125]) *Claes van Diermen,* eigenaar van de herberg de Roskam te Nijkerk"'), † vóór 12 Augustus 1614 [123]).

e. ***Barroum Schrassert,*** beleend met het goed Borrinck (Febr. 1580). † Februari 1580-Augustus 1581 [84]).

f. ***Johanna Schrassert.*** tr. le ***Gerrit van Aller;*** tr. 2e ***Gerrit van Coot*** [84]).

g. ***Elisabeth Schrassert*** [127]), † nà 29 Mei 1633 [92]); tr. Harderwijk 20 Februari 1594 *Aelt van Arler,* heemraad van den Arkemheenschen polder (1615) [128]), † nà 29 Mei 1633 [92]), zn. van Reyner en Bye Scholten [129]).

h. *Coop Schrassert Philipsz,* secretaris van Harderwijk [130]), daarna van de Rekenkamer van Gelre en het graafschap Zutphen (1599), beleend met het goed Borrinck (1620) [84]) en het goed tot Wullinck (1646) [131]), eigenaar van half Esvelt onder Barneveld [132]) Abrahamsschoot, Tols-Hordinck, allen onder Nijkerk [133]) en half Killenhof [131]) onder Putterbroek, testeerde Putten 24 Maart 1647, waarbij de Coop-Schrassert stichting werd gegrondvest [135]), † Putten 5 September 1647 [136]).

V. ***Evert Schrassert Philipsz,*** maalman van 't Appelreveld [65]), beleend met het goed Borrink [84]) (1581), kerkmeester te Nijkerk (1590 en 1596 [137])), † 28 Juni 1617 [138])-Mei 1620 [84]); tr. vóór of ± Juli 1586 [139]) ***Naele van Arler,*** wede. van Jan Slootse [140]), † nà 28 Juni 1617 [138]), dr. van Henrick en Naeltje van Hoeckelum [140a]).

Uit welk huwelijk:

a. ***Elisabeth*** *Schrassert* [52]), † vóór 6 September 1626; tr. (ondertr. Nijkerk 27 Mei) 1610 ***Bartholomeus van Hennekeler*** (of Meus Wulffers), geb. ± 1570. vermeld sedert 1600 te Nijkerk, gegoed aldaar, kerkmeester (7 Februari 1616) en gasthuismeester te Nijkerk (6 September 1626), beleend met deelen van den A(h)akamp (1631/'32), wedr. van Lutgen Peelen, zn. van Wolffer Peelen en N.N.

Zij had een zuster [141]):

b. ***Maria Schrassert,*** vermeld 10 Juni 1629, †± 1643 [142]).

101a) Zutphensche Kentenissen 1619—'23. fol. 495.
102) Gelre XV, blz. 104; X, blz. 117.
103) nr. W. Pleyte, A. v. d. Bogert en H. Bouwheer: Meerveld en Meervelder Bosch (Barneveld 1886), blz. VIII.
104) Thinsboek Ermelo no. 5, fol. 225.
105) Archief Geld. Rekenkamer Inv. no. 4582 (15 Oct. 1625).
106) Mededeeling van Jhr. H. H. Röell te Erfde.
107) V.A.V. 1538—1610, fol. 205 vso.
108) Beleening met het Puttensche leen „die Luysmathe" (Leenactenbock Putten).
109) G.S.V. 29 Juni 1584.
110) C.P.H. 1568, 110. 1s.
111) Hem aangekomen van zijn tweede vrouw (Thinsboek Ermelo no. 5, fol. 78).
112) Thinsboek Nijkerk fol. 120, 194 en 128.
113) Thinsboek Putten no. 6. fol. 96.
114) Thinsbock Barneveld, fol. 61.
115) Volgens gewaarmerkte copie eener quitantie, waarbij „Philips Schrasser und Lysbeth Phlips vurschreve Egte huysfrou Lijen en bekennen"..... dat Johan Schrasscr hun broeder en Geertje zijn vrouw hen v.l. daan hebben met betrekking tot hun deel in het Flicr (Deductie fol. 63).
116) Van hem kreeg Philips Srhrasscr half Esveld (aant. 115).
117) C.P.H. 1570, no. 16 en Recognitieboek Harderwijk 1560-'68.
118) G.S.V. 3 Juli 1567
119) V.A.V. 1538—1610, fol. 14 en C.P.H. 1555 no. 5.
120) Van Rhemen (archief Geldersche Toren, R.A. Arnhem), Genealogieën, Lib. V. fol. 169 noemt nog als kinderen *Coen* en *Arnt Schrassert*
121) Onklaerboek Veluwe, deel 11.
122) Ned. Leeuw XLVI (1928), kol. 243.
123) G.P.V., deel 8, proces no. 1.
124) Thinsboek Putten no. G, fol. 9 en 10.
125) Register opdrachten Veluwe (Archief Van Rhemen, R A. Arnhem); fol. 13 en 210.
126) Gelre XV, blz. 55 en 149-150.
127) Als zuster van Coop Schrassert vermeld Thinsboek Putten, fol. 96.
128) Notulenboek Arkemhecn (mededeeling van den heer F. Kragt Hzn.).
129) C.P.H. 1579 1, omslag 2.
130) Archief Geld. Rekenkamer.
131) Gelre: Register op dc Leenactenboeken enz., kwartier van Zutphen, blz. 228.
132) Thinsboek Barneveld fol. 61.
133) Thinsboek Nijkerk, fol. 120, 128 en 194.
134) Thinsboek Putten no. 6, fol. 96.
135) Deze stichting bestaat nog; 't zijn weduwenhof jes, bestaande in de beide huisjes, 13 en 15 in de Kerkstraat tc Putten, nabij de Protestantsche kerk.
136) Grafzerk in de kerk te Putten.
137) Gelre XV, blz. 142 en vlg.
138) V.A.V. 1611-'40 (Archief Enghuizen, R.X. Arnhem).
139) V.h.v. 1611-'40 (Archief Enghuizen, R.A. Arnhem) 28 Juni 1607 -
140) Ook genoemd *Slodt* (Register opdrachten Veluwe (archief Van Rhemen), 31 Juli en 9 Sept. 1582. Hij was dood 23 Nov. d.a.v.
140a) Recognitieboek Harderwijk 3 Juni 1547 (fol. 333vso.) en 16 Juni 1557 (fol. 333vso.) en 16 Juni 1557 (fol. 377vso), j°. 5 Jan. 1554 (fol. 212 vso.).
141) G.S.V. 10 Juni 1629.
142) G.P.V., deel 33, proces XI.

c. *Agatha Schrasserf* [142], † nà 3 September 1630 [31]); tr. (ondertr. Nijkerk 24 Juni) 1610 *Jan* van *Renselaer,* hofmeester, wedr. van Mette Jans, † 10 Juni [143])-15 November 1629 [31]), zn. van Wolter Jansz. en Elysabeth van Oldenbarnevelt (wede van Wolter Henricksz van Hennekeler).

Everf had voorts een natuurlijken zoon [144]):

Christoffel Philipsz (Schrasserf), woonde te Putten, begiftigd door zijn vader met land [144])(1599), † ± 1628 [145]); tr. Putten 22 Mei 1616 *Gerbergh Aerfs,* dr. van Aert Rycksen. (Uit dit huwelijk vier kinderen, te Putten gedoopt).

IIbis. *Herman Schrasserf,* vermeld 1495 (kwijtschelding wegens zijn doodslag van Jan van Dompseler) [146]), burger van Tiel (1499) [147]), verloor in dienst van Gelre twee paarden, in 1529 in de Bende van Ordonnantie van den hertog van Gelre [148]) (uit den adel gevormd), dijkgraaf (1507), krijgt de Duystiende onder Nijkerk in pand (1501) [149]), † nà 1514 [150]); tr. *Alijd* (wede. van N.N.?? [151])) *de Haes,* † vóór 1514.

Uit welk huwelijk:

a. *Johan,* volgt onder 111.

b. *Margrief Schrasserf,* geb. ±1510 [152]), vermeld te Barneveld (1559) [153]); tr. in of vóór 1552 [154]) *Everf van der Schuer,* † 1561, begr. Voorthuizen, zn. van Claes Claesz en Margaretha Hendricksdr. van der Schuer [155]).

III. *Johan Schrasserf Hermansz,* geadmitteerd in de Ridderschap van Veluwe, vermeld op de ridderceduul van Gelre, kwartier van Arnhem (1539), ten landdage aanwezig (1539) [156]) ritmeester [157])(1511), wonende te Nijkerk [158]), koopt het goed Seggelaer [151]), eigenaar van de Colckkamp onder Putten [73]), drie morgen bij de „Lazarus" en twee en een halve morgen op Slichtenhorst onder Nijkerk [37]), † 28 Juni 1559 [153]) -Februari 1560 [159]); tr. *Anna van der Hell,* † ±1581/'82 [160]), dr. van Herman [161]).

Uit welk huwelijk:

a. *Harmen Schrassert,* vermeld 1563 [162]), „heeft altoos op zijn recht van adel de vrije jacht geexerceerd en op 16 October 1561 te Nijkerk daartoe ook gerechtigd verklaard" [163]), † vóór 1581 [164]).

b. *Philips Schrassert,* bij de Geuzen onder Brederode (1566) [164a]), en hopman onder den graaf van den Bergh bij de verovering van 's Heerenberg (1568), en deswege van al zijn goederen verbeurd verklaard (1569) [164b]).

c. *Henrick,* volgt onder IV.

d. *Casijn Schrassert,* als „jongen een dag of twee uit onwetendheid met de Geuzen onder Brederode meegeloopen" [164a]), (1566). nog vermeld 2 September 1577 [165]), vaandrager, gesneuveld voor Roermond en aldaar begraven [166]).

e. *Elisabeth Schrassert,* vermeld 1581 [165]); tr. *Dirk van Huessen,* op de ridderceduul van Veluwe (1597), zn. van Johan en N.N. van Riemsdijck [167]).

f. *Hermanna Schrassert,* vermeld 158 1 [165]).

g. *Alijt Schrassert,* geb. ± 1534 [82]), † vóór 13 Januari 1633 [31]); tr. *Andries van Mehen,* † *31* Mei 1597 [168])-18 Juni 1599 [31]), zn. van Vonck en Geertruyd van Ommeren.

IV. *Henrick Schrasserf,* burger van Huissen (bij Arnhem) (1577) [162]), wonende aldaar (1579) [31]), veehandelaar [162]); tr. *Margaretha van Smaleveld, dr.* van Mant en Anna Vesre [169]).

Uit welk huwelijk [170]):

1. *Harmen,* volgt onder V.
2. *Nicolaas Schrassert,* † nà 12 Maart 1634 [67]); tr. *Sybilla van Egeren,* wede, van Jacob van Wittenhorst, beleend met Hamerden (bij Westervoort) (22 Juli 1622), † vóór 21 Juli 1636 [171]).
3. *Johanna Schrasserf,* † nà 13 Juni 1633 [31]); tr. *Henrick van Huissen,* schepen van Hattem [100]), † vóór 13 Juni 1633 [31]), zn. van Johan en Heile van Meeckeren [167]).
4. *Philips,* volgt onder Vbis.
5. *Amand Schrasserf,* † *12* Maart 1634 [67])-12 Juni 1639 [31]); tr. [172]) *Geerfruyd de Haes,* in 1639 te Nijkerk vermeld als „utheyms" [173]).

(Uit dit huwelijk eenige niet bij name genoemde kinderen).

---

143) G.S.V. 1627-'30. fol. 251 vso.

144) V.A.V. 1538-1610, fol. 313 vso. en 324 vso, en Register opdrachten Veluwe (archief van Rhemen, R.A. Arnhem) fol. 95.

145) Archief Geld. Rekenkamer Inv. no. 4587, fol. 40.

146) Nyhoff, Gedenkwaardigheden, deel 6. 1 blz. 85 en 257.

147) Aig. Ned. Fam. Blad 1892, blz. 133:

148) Van Slichtenhorst, Gelderschc Geschiedenis, 2e boek, blz. 228 en 411.

149) Arrhicf Grld. Rekcnkamcr, Inventaris Rcg. no. 418.

150) Hij was magescheidsvriend bij het magescheid, vermeld in aant. 72. 'Zie ook G.S.V. 1534-'37, fol. 269 vso-270, waaruit blijkt, dat hij na zijn vrouw overleed.

151) Zie § 5.

152) G.S.V. 1561.

153) C.P.H. 1560, no. 15.

154) G.S.V. Barneveld.

155) Ned. Leeuw LVII (1939), kol. 279 en vlg.

156) Van Slichtenhorst, 2e boek, blz. 450 en Deductie fol. 35-36.

157) a.v., le boek. blz. 108.

158) G.S.V. 1541;' C.P.H. 1559 1 no. 12,

159) Brieven Hof van Gelderland met het kwartier Arnhem no. 1870.

160) Zij requestreerde 7 Februari 1581 om belastingvrijheid wegens riddermatigheid van haar man en broeder (Familie-aanteekeningen fol. 14 en perkamenten Vidimus-brief van de magistraat van Harderwijk a° 1633, achterin de Deductie). Zie voorts C.P.H. 1583, no. 12.

161) C.P.H. 1564, no. 10. Volgens aanteekeningen van den heer Schrassert Bert heette haar moeder *Aleyd ten Holte.* Zie ook Inleiding § 5.

162) C.P.H. 1564, n° 10.

163) Volledige copie der sententie in de Familie-aanteekeningen fol. 16.

164) Volgens het in aant. 160 genoemde rcquest.

164a) C. H. Ris Lambers: De Kerkhervorming op de Veluwe 1523-1578, blz. CCCLIX—CCCLXI.

164b) Gelre VIII: Het Graafschap Berg in de cerste jaren van den Tachtigjarigen oorlog (1568—1572), blz. 150 en vlg.

165) C.P.H. 1583, n° 12

166) Men „want hem in syn vaendel daerin hy dood geschoten wiert" (Familiraanteekeningen) .

167) Zie D'hblaing van Giessenburg, De Ridderschap van Veluwe.

168) Archief Hof van Gelderland. Civiele Sententies 159ö-1610. fol. 24. Zijn ouders worden vermeld onklaerboek Veluwe, deel 8, Barneveld 20 Juni 1564.

169) Archief Gelderseho Toren (R.A. Arnhem) : Van Rhemen Genealogioën, Lib. V, fol. 169 vso.

170) Volgorde volgens Sententieboek Hof van Gelre 1610-'21, fol. 337 vso.

171) Gelre X, blz. 44 en Register Leenen Lathum blz. 80.

172) Van Rhemen (zie aant. 169) vermeldt als zijn vrouw Anietta... en deelt mede. dat hii is „overleden aine liberis, enige bastarden". Volgens Ferwerda „coelebs obiit", evenals de Familie-aantcekeningen. Zijn weduwe *Geertruyd de Haes* wordt vermeld G.S.V. 12 Juni 1639, optredende mede namens haar onmondige kinderen.

173) Mogelijk wonende te Huissen.

Harman Schrassert, geb. ± 1565 [174]), heeft op zijn recht van adel de vrije jacht geëxerceerd (en is daartoe gerechtigd verklaard, Nijkerk 13 Juni 1610) [165]), kerkmeester te Nijkerk [175]), wonende aldaar [176]), † 1629 [174]). (na 10 Juni 1629 [31]); tr. (ondertr. Nijkerk 2 Augustus) 1607 *Hilletje van Nulde,* † ± *1623* [177]), dr. van Rycket en Aeltje van Steenler [178]).

Uit welk huwelijk:

1. *Aeltje Schrassert,* ged. Nijkerk 12 Juni 1608, leeft nog, 14 November 1643 [175]).
2. *Brinckje Schrassert,* ged. Nijkerk 10 Augustus 1609, testeerde Nijkerk 24 Januari 1688 [179]), † 8 Juni 1696-Mei 1698 [180]).
3. *Henrick Schrassert,* ged. Nijkerk 28 October 1610, † nà 12 Maart 1634 [67]) (± 1673 [181]).
4. *Evert Schrassert,* ged. Nijkerk 12 Januari 1612, † nà 12 Maart 1634 [67]) (± 1673 [181]).
5. *Casijn Schrassert,* ged. Nijkerk 6 Maart. 1614, wonende te Nijkerk, † nà 30 April 1662 [182]).
6. *Margrietje Schrassert,* ged. Nijkerk 29 Maart 1618, testeerde Nijkerk, † 24 Januari 1688 [179]).
7. *Jan Schrassert,* ged. Nijkerk 31 October 1619, kapitein, † nà 30 April 1662 [182]) (± 1676 [183])).
8. *Claes Schrassert,* ged. Nijkerk 18 Februari 1621, † nà 14 November 1643 [175]).
9. *Aeltje Schrassert* de Jongere, ged. Nijkerk 15 December 1616, † nà 14 November 1643 (begr. Nijkerk 27 Mei 1667 [184])).

Vbis. *Philips Schrassert,* lid van het St. Jorisgilde te Harderwijk [165]) (1610), lijftocht zijn vrouw 19 Juni 1616 [138]), † 12 Maart 1634 [67]) - 27 April 1635 [31]); tr. Nijkerk (ondertr. 2 November) 1608 *Brinckje van Oldenbarnevelt,* † Nijkerk nazomer 1636 [186]), dr. van Casijn Claesz en Jannetje (Snappers?).

174) Een gewaarmerkte copie van een getuigen-verklaring d.d. 17 April 1676. (Deductie fol. 45) noemt hrm, overleden in drn jare 1629, wesende doemaels nae gissinge out omtrent de 't sestich jaeren".

175) G. Beernink: Do Geschiedschrijver Dr. Arend van Sliehtenhorst enz. hoofdstuk VIII.

176) Getuigenverklaring, vermeld in aant. 174.

177) C.P.H. 1628 V.

178) C.P.H. 1627 1.

179) Zie Gelre XVI., blz. 83. *Brinckje* en *Margriet je Sch rassert* stichten „Gode ter eeren en eeuwige gedachtenis van haer Schrasserts familie" een weduwenhofje te Nijkerk. Oorspronkelijk was dit gevestigd in een huis in de Kloosterstraat te Nijkerk (A 299), welk huis het alliantiewapen Schrassert-van Nulde in drn gevel had. In 1914 is het huis ontruimd en in plaats daarvan en van andere dergelijke huisjes te Nijkerk op het Bagijnen-land aldaar de „Schrassert-Van Delen-Stichting" verrezen, bestaande uit zes woningen voor bejaarde weduwen. Zij zijn voor de helft 'geschilderd in de Schrassert-kleuren (groen en geel) en voor de andere helft in do Van Delen-kleuren (rood en wit). In den gevel nriiken de in steen uitgehouwen alliantiewapens Schrassert-Van Nulde, en Van Delen-Van Broeckhorst en Van Delen-Van Broeckhuysen.

180) G.S.V. 18 Mei 1698.

181) De in aant. 174 genoemde verklaring noemt hem dan „eenige jaeren overleden".

182) 'Zie voor hun overval op Van Lynden van Serooskerken, die volgens hen „het oud-adellijk wapen van hun zuster in de kerk tr Bemmel zou hebben uitgewischt", Gerichtssignaat Bemmel 30 April 1662 (Alg. Ned. Familieblad 1894, blz. 186).

183) De in aant. 174 vermelde verklaring noemt hem dan „onlanex gestorven". Daarom meen ik, dat hij niet identiek geweest zal zijn met Juncker *Schrasser,* Capeteyn, begr. Nijkerk 6 December 1671 (Wapenheraut 7918, blz. 149).

184) „Juffer *Aleyda Schrassert"* (begraafregister).

185) W. van Speule: Naamlijst van de leden van het, St. Jorisgilde te Harderwijk 1423-1703.

186) Aan de pest; G.P.V. Inv. n° 14, deel 30, proces VIII.

Uit welk huwelijk [187]):

1. *Coop Schrassert.* sasthuismeester te Niikerk [188]), † nà 12 Maart 1634 [67]).
2. *Johan Schrassert,* † nà 12 Maart 1634 [67]).
3. *Hendrick Schrassert,* † nà 12 Maart 1634 [67]).
4. *Offo Schrasserf,* † nà 12 Maart 1634 [67]).

Het geslacht Voltelen (Volten),

door Mr. H. F. Wijnman.

(Vervolg van LVIII, 176).

XIIbis. *Pefrus Gerhardus Volten,* geb. Harderwijk 29 Nov. 1826, verhuist naar Ermelo omstr. 1865, † Ermelo 27 Juni 1894, trouwt Harderwijk 15 Maart 1854 *Janna Jesina Gelderman,* geb. Harderwijk 5 Febr. 1837, † Ermelo 5 Jan. 1894, dr. van *Albertus Adrianus Gelderman,* hotelhouder, en *Barfha Adriana Brouwer.*

P. G. Volten wordt in zijn huwacte van beroep „voerman" genoemd. Volgens inlichtingen der familie is dit niet juist. Hij leerde aanvankelijk voor apotheker, doch omdat hij ziekelijk van gestel was, gaf hij de studie op en hielp zijn broeder Jan in do bakkerij en zijn vader in de stalhouderij. Door een brand werd zijn huis te Harderwijk verwoest, waarna hij naar Ermelo verhuisde (omstr. 1865) ; aldaar heeft hij verder als rentenier geleefd.

Uit dit huwelijk:

1. *Barta Adriana Volten,* geb. Harderwijk 31 Dec. 1854, † Harderwijk 19 Sept. 1860.
2. *Elisabeth Hendrika Volten,* geb. Harderwijk 8 Jan. 1857, † Harderwijk 1 Oct. 1860.
3. *Hendrik Volten,* geb. Harderwijk 30 Jan. 1859, † Harderwijk 5 Sept. 1862.
4. *Bartha Adriana Volten,* geb. Harderwijk 15 Nov. 1861, † Zeist 21 Jan. 1927, trouwt IJlst 8 Mei 1887 *Jan Tromp,* geb. Woudsend (Fr.) 22 Aug. 1841, houthandelaar te IJlst tot 1894, daarna boekhouder te Ermelo 1894-1904, ten slotte te Zeist, † ald. 23 Maart 1915, zn. van *Jan Ages Tromp,* houtzaagmolenaar, en *Foekjen Jans Nolles.*
5. *Elisabefh Hendrika Volten,* geb. Harderwijk 30 Juni 1864, † Ermelo 23 Sept. 1923, trouwt Ermelo 10 Aug. 1888 *Dirk Bokhorsf,* geb. Barneveld 10 Oct. 1865, wagenmaker, later gemeente-opzichter te Ermelo, zn. van *Dirk Bokhorsf,* wagenmaker, en *Geertje van Aller* [Ermelo].
6. *Hendrik Volten,* volgt XIII.
7. *Lubbertje* [13]) *Volten,* geb. Ermelo 26 [14]) Jan. 1870, trouwt Harderwijk 1 Juni 1893 *Henri Riemert Juch,* geb. Landsmeer 13 Juni 1865, deurwaarder bij de directe belastingen te Oostburg 1 Nov. 1888, later te Rotterdam, gepensionneerd 24 Dec. 1923, zoon van Ds. *Jacob Juch,* predikant Geref. Gem. onder 't Kruis te Oosterend **(Texel) 1851,** id. Amsterdam 1858,

187) Volgens Ferwerda en den Verbondsbrief, die op dit punt echter niet zeer duidrlijk is. In ieder geval moeten de kinderen allen voor hun moeder overleden zijn, daar haar goederen vererfden op haar oom Gerrit *Meusen Snapper(t).* Mogelijk vielen deze kinderen (evenals hun moeder) als slachtoffers van de verschrikkelijke pest, dir in 1'636 ± één derde van de bevolking van Sijkerk wegmaaide (Gelre XII, blz. 5). *Ott Schrassert Philipsz* wordt in 1659 in do Kcrkerekening van Nijkerk als overleden vermeld.

188) G.S.V. 16 Juni 1624.

13) Noemt zich: *Lubbetje.*

14) Volgens de registers van den B.S. ten onrechte: 25.

Chr. Afgescheiden Gem. ald. 1861, Landsmeer 1862, Sliedrecht 1869, Middelharnis 1875, Harderwijk 1878-'83, en *Alida van Galen* [Rotterdam].

Zie de biografie van Ds. *J. Juch* door Dr. J. C. van der Does o.d.t. „Een merkwaardig historisch figuur" in de Standaard van 13, 21, 27 Febr. en 6 Mrt. 1937 (met portret), vgl. van denzelfden schrijver „Kruisgezinden en separatisten" (1940), blz. 85 e.v. en 113 e.v.

8. ***Catharina Volten,*** geb. Ermelo 28 Sept. 1874 [Zeist].

X111. Ds. ***Hendrik Volten,*** geb. Ermelo 20 Mei 1867, afgeschreven naar Emden 1891, candidaat tot den H.D. 1895, Geref. predikant te Neermoor (O.Fr.) 1895, Stellendam 1899, Tienhoven 1902, Diemen 1908, Bonthain, (Ned. Indië) 1909, Mr. Cornelis 1911-1916, vestigt zich te Utrecht 1917, † Utrecht 24 Maart 1919, trouwt Neermoor 14 Nov. 1895 ***Maria Bertha Knaap,*** geb. Haarlemmermeer 21 Maart 1870, vestigt zich als weduwe 1933 te Almelo, dr. van ***Pieter Knaap,*** landbouwer, en ***Maria Barbara van Dongen*** [Almelo].

Hij schreef: Een stem uit Indië: de Christelijke onderwijzer in Indië (Nederlander, 12 Jan. 1912).

Zijn portret in de coll.-J. C. Hamel te Soerabaja (De Indische Navorscher 1937, blz. 100). Zijn boekerij bij Bom te Amsterdam verkocht 1909, zie Catalogus der Bibliotheek van de Ver. ter bevordering van de belangen des boekhandels IV (1934), blz. 304.

Uit dit huwelijk:

1. *Janna Josine Maria Barbara Volten,* geb. Neermoor 29 Juli 1897, legt het examen voor tandarts af Utrecht 1 Juli 1921, assistent aan het Tandheelkundig Instituut ald. 1921-'27, daarna tandarts in Ned-Indië [Batavia], trouwt Utrecht 14 Jan. 1926 Mr. ***Jan Arend Johannes Meyer,*** geb. Sint Jacobi Parochi 12 Juli 1900, surnumerair der belastingen te Kediri 22 Maart 1926, cand. inspecteerend ambtenaar der reclasseering 1928, adj.-inspecteur der reclasseering te Batavia 9 Maart 1931, inspecteur van het tucht-, opvoedings-, reclasseerings- en armwezen in Ned. Indië 29 Maart 1934, secretaris van het Centraal Coll. voor de reclasseering, zoon van Ds. ***Jan Arend Meyer,*** hulpprediker aangewezen voor Ned. Indië 1910, werkzaam te Elat 1911, Koemelenboeai 1912, Ajermadidi 1913, Roemah-Tiga 1915, Amboina 1922, Banda-Neira 1924, waarnemend predikant te Kediri 1926-'28, en ***Henderika van der Sluis.*** Dit huwelijk werd door echtscheiding ontbonden bij vonnis van den Raad van Justitie te Batavia 24 Sept. 1937, ingeschreven reg. B.S. 25 Sept. 1937. Hij hertrouwt ***Wilmy Richard,*** pianoleerares [Batavia].
2. ***Pieter Gerrit Anton Knaap Volfen,*** volgt XIV.
3. ***Maria Bertha Volten,*** geb. Stellendam 6 Jan. 1901, stud. Ned. letteren Utrecht 1921, doct. examen ald. 21 Febr. 1930, leerares geschiedenis Christ. Lyceum te Almelo sinds 1930. Ongehuwd [Almelo].
4. ***Hendrik Volten,*** volgt XIVbis.

XIV. Mr. ***Pieter Gerrit Anton Knaap Volten,*** geb. Neermoor 7 Oct. 1898, jur. stud. Leiden 5 ***Oct.*** 1921, adm. ambtenaar hoofdbureau gevangeniswezen N. Indië 1928, candidaat inspecteerend ambtenaar te Weltevreden 1929, adm. ambtenaar 1 e bureau kantoor voor reiswezen 1930, referendaris kantoor van den arbeid 1933, ter beschikking Dep. van Econ. zaken, Alg. crisiszaken 1934, adj. referendaris handelspolitiek en alg. zaken kantoor voor den handel 1934, referendaris kantoor van den arbeid Weltevreden 1936, lid gemeenteraad Batavia 1934, trouwt

Weltevreden 1930 ***Amalia Frederika Paulina Graafland,*** geb. Batavia 1 Febr. 1910, commies-redactrice hoofdbureau voor het gevangeniswezen Ned.-Indië 1930-'34, dr. van Mr. ***Anthonij Cornelis Hendrik Graafland,*** rechterlijk ambtenaar in verschillende functies in Ned.-Indië sinds 1894, laatstelijk raadsheer in het Hooggerec'htshof van Ned.-Indië te Weltevreden 1919-'30, en *Leuwtje Meslier.* [Weltevreden].

Uit dit huwelijk:

Maria Bertha Volfen, geb. Batavia 28 Mei 1937.

XIVbis. Ds. ***Hendrik Volten,*** geb. Tienhoven 21 Nov. 1902, theol. cand. Vrije Universiteit Amsterdam 1932, Geref. predikant Bolnes 1933, Haren 1936, trouwt Utrecht 16 Febr. 1933 ***Aaltje Cornelia van der Belt,*** geb. Utrecht 20 Nov. 1903, dr. van ***Bernardus van der Belt,*** ambtenaar b.d. spoorwegen, en ***Sylvie Agnes Marie Onderwater*** [Haren].

Uit dit huwelijk:

1. ***Hendrik Volfen,*** geb. Ridderkerk (Bolnes) 3 April 1934.
2. ***Bernardus Volfen,*** geb. Groningen 10 April 1938.

Xter. ***Jan Gerrit Volten,*** ged. Harderwijk 13 Maart 1757, grutter te Hoorn, † Hoorn 8 Mei 1819, tr. le Hoorn Juli 1780 (ondertr. ald. 30 Juni) ***Maartje Pelser,*** † ***Hoorn*** 1788, dr. van ***Hendrik Pelser; 2e*** Hoorn 24 Oct. 1788 ***Geertruy Veldkamp,*** ged. Elburg 9 Dec. 1764, † nà 1819, dr. van ***Gerrit Veldkamp*** en ***Aaltje Hijmens.***

30 Juni 1780 *Jan Gerrit Volten* j.m. en *Maritje Pelser* j.d. beyde wonende alhier, de bruydegom geadsisteert met schriftelijk consent van sijn vader *Jan Volten* en de bruyd met schriftelijk consent van haar vader *Hendrik Pelser* (Trouwboek Hoorn).

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Hendrik Volten,*** ged. Hoorn 24 Dec. 1780, jong gestorven.
2. ***Hendrik Volten,*** ged. Hoorn 3 Febr. 1782.

De vader wordt in de doopacte Jan Volten genoemd.

3. ***Jan Volten,*** volgt XI.
4. ***Geertje Volfen,*** ged. Hoorn 16 Juni 1786.
5. ***Pieter Volten,*** ged. Hoorn 2 Maart 1788.

Uit het tweede huwelijk:

6. ***Aaltje Volfen,*** ged. Hoorn 31 Mei 1789, † Hoorn 14 Mei 1833, ondertrouwt Hoorn 15 Sept. 1810 ***Jan Du Croix,*** geb. te Hoorn, zilversmid, † nà 1833, weduwnaar van N.N.
7. ***Gerrif Volten,*** volgt XIbis.
8. ***Hendrika Volken,*** geb. Hoorn 19 Nov., ged. ald. 20 Nov. 1792, † Hoorn 20 Juni 1872, tr. ***Johan Hendrik Steffens.***
9. ***Johanna Volten,*** geb. Hoorn 27 Mei, ged. ald. 31 Mei 1796, † Hoorn 30 Juli 1859, trouwt Hoorn 8 Mei 1819 ***Jacob Messchaert,*** geb. Hoorn 12 Oct. 1795, grutter, † Hoorn 27 Juli 1860, zn. van ***Izaak Messchaert*** en ***Maritje Walbeek.***

Zie: Vorsterman van Oyen, dl. 11, blz. 296 (genealogie-Messchaert), waar de geb. datum onjuist wordt opgegeven, vgl. Ned. Patriciaat, XVI (1926), blz. 223.

XI. ***Jan Volfen,*** ged. Hoorn 19 Juli 1785, tapper, later sleeper, † Hoorn 6 Febr. 1833, ondertr. Hoorn 18 Febr. 1809 ***Geertje van den Ham,*** geb. te Almelo,

Uit dit huwelijk [15]):

1. *Jan Gerrit Volten,* geb. Hoorn 28 April, ged. ald. 2 Mei 1810, † Hoorn 10 April 1812.
2. *Maritje Volten,* geb. Hoorn 31 Maart, ged. ald. 7 April 1811, † Hoorn 10 April 1811, oud elf dagen.

   Maritje V. wordt op 8 Nov. 1811 aangegeven bij den B.S. te Hoorn als *Maria Alida V.,* geb. 28 Mrt. en overl. 20 April 1811.

3. ***Jacobus** Volten,* volgt XII.
4. ***Jacob Volfen,*** geb. Hoorn 4 Mrt. 1813, † ald. Juli 1817.
5. ***Maria** Volten,* geb. Hoorn 13 Maart 1814, † ald. 17 Mei 1873, trouwt Hoorn 3 Mei 1840 ***Reyndert de Waal,*** geb. Hoorn 1816, metselaar, zn. van ***Dirk de Waal,*** arbeider, en ***Antje Baars.***
6. ***Aaltje** Volten,* geb. Hoorn 14 April 1816, † ald. Nov. 1816.
7. ***Hendrik** Volten,* volgt XIIbis.
8. ***Jacob Volfen,*** volgt XIIter.
9. ***Aaltje** Volten,* geb. Hoorn 20 Juli 1821, † ald. 8 Oct. 1822.
10. ***Aaltje** Volten,* geb. Hoorn 5 Febr. 1823, † ald. 12 Maart 1897, trouwt Hoorn 19 Maart 1848 ***Simon** Nooder,* geb. Hoorn 1825, kaaskoopersknecht, zn. van ***Klaas** Nooder* en ***Elisabeth Vergensf.***
11. *Bartha* ***Willemina** Volten,* geb. Hoorn 20 Maart 1827, jong gestorven.
12. ***Barfha Willemina** Volten,* geb. Hoorn 12 Jan. 1832, † ald. 20 Sept. 1834.

XII. ***Jacobus*** [16])*Volten,* geb. Hoorn 6 April 1812, arbeider, later vrachtrijder, † Hoorn 26 Jan. 1866, trouwt Hoorn 9 Mei 1841 *Marijtje van* ***Dijkhorst,*** geb. Hoorn 1813, dr. van ***Hendrik van Dijkhorst*** en *Niesje* ***Krom.***

Uit dit huwelijk:

1. *Geertje Volten,* geb. Hoorn 24 Maart 1842, trouwt Hoorn 10 Juni 1870 ***Willem Prins,*** geb. Hoorn 1846, timmerman, zn. van ***Leenderd Prins,*** winkelier, en *Huibertje* ***Wesferhout.***
2. *Niesje Volten,* geb. Hoorn April 1843, † ald. 22 Nov. 1843.
3. ***Jan** Volten,* geb. Hoorn 31 Maart 1844, stalknecht, later concierge, † Hoorn 22 Aug. 1922, trouwt Hoorn 7 Mei 1875 ***Johanna Eindhoven,*** geb. Hoorn 1843, dr. van ***Klaas Eindhoven*** en *Jannetje Lammerts* ***Smit.*** Geen kinderen.
4. *Niesje* ***Volfen,*** geb. Hoorn 14 Juni 1846, † ald. 13 Dec. 1847.
5. *Niesje Volten,* geb. Hoorn 30 Mei 1848, † ald. 28 Oct. 1924, trouwt Hoorn 29 April 1870 *Cornelis* ***de Waal,*** geb. Hoorn 1844, kaaskoopersknecht, zn. van ***Jan de** Waal* en ***Cornelia van der Zant.***
6. ***Hendrik Volfen,*** volgt XIII.
7. ***Andries Volfen,*** volgt XIIIbis.
8. ***Jacob** Volten,* geb. Hoorn Aug. 1854. kaaskoopersknecht, † Hoorn 30 Oct. 1883. Ongehuwd.

[15]) Uit een onwettige verhouding van *Jan Volten* met *Elisabeth de Plot* sproot nog: *Hermanus Volten,* geb. Hoorn 10 Jan., ged. ald. 3 Febr. 3809, grenadier, † Hoorn 6 Ort. 1837, tr. Hoorn 9 Febr. 1834 *Petronella Kaltenbag,* geb. Hoorn 1807. Kinderen: *Elisabeth,* geb. Hoorn 24 Febr. 1835, † ald. 9 Febr. 1838, en *Hermanus,* geb. Hoorn 27 Mei 1837, † ald. 11 Febr. 1838.

[16]) Noemde zich, ter onderscheiding van zijn jongeren broeder Jacob. veelal *Jan,* somtijds zelfs *Jan Gewit.*

9. ***Elisabeth** Volten,* geb. Hoorn Febr. 1856, † ald. 27 Juli 1856.
10. ***Catharina** Volten,* geb. Hoorn 27 Febr. 1857, † ald. 13 Maart 1857.

XIII. ***Hendrik** Volten,* geb. Hoorn 23 April 1850, koetsier te Oosthuizen, daarna te Hoorn en te Gorssel, sinds 1896 te Zutphen, † Zutphen 27 Sept. 1899, trouwt Hoorn 5 Mei 1876 ***Elisabeth van Goor,*** geb. Hoorn 13 Febr. 1859, naar Hoorn terug 1901, dr. van ***Albert van Goor,*** brievenbesteller, en ***Johanna Jacoba Zonneberg.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Geerfruida Volfen,*** geb. Oosthuizen 27 Dec. 1884, trouwt Hoorn 29 April 1910 ***Antonie van Leeuwen,*** geb. Scherpenzeel 1881, schoenmaker, zn. van ***Evert van Leeuwen*** en ***Derkje*** Gezina *Elizabeth* van Harte [Hoorn].
2. ***Jan Volfen,*** volgt XIV.

XIV. ***Jan** Volten,* geb. Hoorn 10 Maart 1889, loodgieter, trouwt Hoorn 23 Juli 1915 ***Maria Vonk,*** geb. Hoorn 12 Mei 1894, dr. van ***Petrus Vonk,*** werkman, en ***Elisabeth van der Vliet*** [Hoorn].

Uit dit huwelijk:

1. ***Hendrik Volfen,*** geb. Hoorn 26 Mrt. 1916, † Hoorn 4 April 1916.
2. ***Elisabeth** Volten,* geb. Hoorn 6 Aug. 1917.
3. ***Hendrik** Volten,* geb. Hoorn 7 Oct. 1921, loodgieter.
4. ***Maria** Volten,* geb. Hoorn 15 April 1927.
5. ***Jan** Volten,* geb. Hoorn 18 Juli 1939.

XIIIbis. ***Andries** Volten,* geb. Hoorn 15 Mei 1852, koetsier te Utrecht 1884, te Cothen 1900, te Zaltbommel 1904, † Utrecht 20 April 1907, trouwt omstr. 1883 ***Hendrika** Greiner,* geb. Enkhuizen 9 Mei 1887, naar Hoorn 1914.

Uit dit huwelijk:

1. ***Gerrit Jan** Volten,* geb. Utrecht Juni 1884, koetsier te Hoorn, later te Zaandijk, trouwt Hoorn 16 Aug. 1917 ***Hendrika Geertruida Schel,*** geb. Amsterdam 1893, dr. van ***Geertruida Schel.*** Geen kinderen. [Zaandijk].
2. ***Alida Cafharina** Volten,* geb. Utrecht 18 Juli 1885, † Utrecht 14 Maart 1893.
3. ***Hendrika** Volten,* geb. Utrecht 13 Sept. 1887, † Zaltbommel 16 Febr. 1910.
4. ***Philippus Volfen,*** geb. Utrecht Dec. 1888, † Utrecht 24 Nov. 1889.
5. ***Andries** Volten,* volgt XIV.
6. ***Maria Volfen,*** geb. Utrecht Mei 1891, naar Hoorn 1914.
7. ***Hendrik** Volten,* geb. Utrecht Maart 1893, † Utrecht 10 Juni 1893.

XIV. ***Andries** Volten,* geb. Utrecht 25 Febr. 1890, schilder, tr. Hoorn 4 Juli 1924 *Hedwig Kunze,* geb. Montabaur 5 Oct. 1899, dr. van ***Hugo Kunze,*** spoorwegambtenaar, en ***Lena** Brücker* ***[Hoorn].***

Uit dit 'huwelijk:

Martha Louise Volfen, geb. Hoorn 27 Aug. 1926.

XIIbis. ***Hendrik Volfen,*** geb. Hoorn 7 Maart 1818, hekelaar, later winkelbediende, tevens tamboer-maitre bij de schutterij, † Hoorn 13 Nov. 1871, trouwt Hoorn 25 Ort. 1840 ***Maria Knies,*** geb. Hoorn 1817, † Hoorn omstr. 1908, dr. van ***Johannes Knies,*** inlandsch kramer, en ***Adiaanfje de Vries.***

Uit dit huwelijk:

1. *Jan Volten,* geb. Hoorn 19 Dec. 1841, timmerman, later aannemer in N. Amerika, † omstr. 1910 in Michigan, trouwt le Winkel 14 Jan. 1865 *Adriaantje de Graaf,* geb. Egmond Binnen 26 Oct. 1828, dr. van *Jan de Graaf,* kleermaker, en *Aaltje Kofman* en weduwe van *Floris Kuiper; 2e* in N. Amerika N.N. Geen kinderen.
2. *Adriana Volten,* geb. Hoorn Sept. 1844, † ald. 13 Febr. 1847.
3. *Jacob Volten,* volgt X111.
4. *Adrianus Volten,* geb. Hoorn 22 Oct. 1849, schipper-sknecht. Verdronk op zee. Ongehuwd.
5. *Jan Gerrit Volten,* volgt XIIIbis.
6. *Catharina Volten,* geb. Hoorn 21 Sept. 1854, † Hoorn 30 Dec. 1916, trouwt Hoorn 9 Aug. 1878 *Gerrit fen Hoope,* geb. Hoorn 1853, goudsmid, zoon van *Gerrit Lucas ten Hope,* koper- en blikslager, en *Johanna Reek [Hoorn].*
7. *Hendrik Volten,* geb. Hoorn Sept. 1856, † Hoorn 25 Aug. 1857.
8. *Geertje Volfen,* geb. Hoorn 29 Nov. 1858, † Hoorn 20 Aug. 1917, tr. Hoorn 12 Aug. 1892 *Bastiaan Bos,* winkelbediende, overleden te Hoorn.
9. *Hendrik Volten,* geb. Hoorn 6 Nov. 1861, opticien te 's-Gravenhage, † 's-Gravenhage 12 Aug. 1911. Ongehuwd.

X111. *Jacob Volten,* geb. Hoorn 26 Nov. 1846, steenhouwer, † Medemblik 23 Nov. 1929, trouwt Hoorn 27 Maart 1868 *Wilhelmina Beek,* geb. Hoorn 1844, dr. van *Frans Beek,* verver, en *Leentje Zaal.*

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrik Volten,* geb. Hoorn 13 Nov. 1868, † Hoorn 16 Aug. 1869.
2. *Hendrik Volten,* volgt XIV.
3. *Leentje Volten,* geb. Hoorn 26 Mei 1872, trouwt Hoorn 14 Aug. 1900 *Wilhelm Kessler,* geb. Amsterdam 1871, zeeman, zn. van *Johannes Martinus Kessler* en *Helena Kloosterman [Amsterdam].*

XIV. *Hendrik Volfen,* geb. Hoorn 30 Jan. 1870, sigarenmaker, tr. Hoorn 4 Mei 1894 *Jannigje Klerkx,* geb. Bodegraven 22 Nov. 1871, dr. van *Andries Klerkx* en *Geertje Both [Hoorn].*

Uit dit huwelijk:

1. *Johanna Volten,* geb. Valburg 8 Jan. 1893, † Amsterdam Mei 1932, trouwt Amsterdam 30 Mei 1917 *Jan de Boer,* glasslijper, later winkelier in manufacturen, zn. van *Simon de Boer,* houtkoopersknecht, en *Naatje Nieuwenhuis [Amsterdam].*
2. *Wilhelmina Jacoba Helena Hendrica Volten,* geb. Hoorn 24 Jan. 1895, † Hoorn Juni 1902.
3. *Andrea Gerarda Volten,* geb. Hoorn 21 April 1897, trouwt Hoorn 11 Mei 1923 *Jeremias Dekker,* geb. Schellinkhout 1900, timmerman, zn. van *Hendrik Dekker,* manufacturier, en *Elizabeth Brouwer* [Berkhout].
4. *Jacob Hendrik,* volgt XV.
5. *Geerbotha Jeannette Volfen,* geb. Hoorn 4 Febr. 1901, † Hoorn 16 Febr. 1901.
6. *Geerbotha Jeannette Volten,* geb. Hoorn 29 Jan. 1902, † Hoorn Febr. 1902.
7. *Wilhelm Johan Volten,* geb. Hoorn Aug. 1903, † Hoorn 2 Dec. 1903.

8. *Wilhelm Johan Volten,* volgt XVbis.
9. *Henri Volten,* volgt XVter.
10. *Gerard Volten,* volgt XVquater.
11. *Wilhelmina Jacoba Helena Hendrika Volten,* geb. Hoorn 20 Juli 1911, † Hoorn 24 Febr. 1913.
12. *André Theo Aart Volten,* geb. Hoorn 13 Dec. 1912, † Hoorn 6 Maart 1919.
13. *Willy* [17]) *Volten,* geb. Hoorn 6 Nov. 1915, trouwt Hoorn 26 Nov. 1937 *Maarten Vingerhoed,* geb. Hoorn 1908,. huidenzouter, zn. van *Gerrit Jan Franciscus Vingerhoed,* koopman, en *Hester Emma de Groot [Hoorn].*

XV. *Jacob Hendrik Volten,* neb. Hoorn 1 Oct. 1899, sigarenmaker, tr. Andijk 24 Dec. 1924 *Trijntje Boeder,* geb. Andijk 5 Jan. 1903 [Andijk].

Uit dit huwelijk:

1. *André Theo Aart Volten,* geb. Andijk 19 Maart 1925.
2. *Nicolaas Volten,* geb. Andijk 27 Mei 1927.

XVbis. *Wilhelm Johan Volten,* geb. Hoorn 29 Nov. 1904, sigarenmaker, tr. Hoorn 31 Jan. 1930 *Margaretha Bausmann,* geb. Essen 31 Oct. 1904, dr. van *Karl Bausmann* en *Ida Frederika Sophia Plümer* [Hoorn].

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrik Karl Volten,* geb. Hoorn 17 Juni 1930.
2. *Karl Wilhelm Volten,* "geb. Hoorn 19' Mei 1931.
3. *Else Johanna Volten,* geb. Hoorn 6 Sept. 1933.
4. *Willy Volten (z.),* geb. Hoorn 4 Febr. 1939.

XVter. *Henri Volfen,* geb. Hoorn 18 Jan. 1909, sigarenmaker, trouwt Hoorn 5 Juli 1934 *Margje Dijkstra,* geb. Oost-stellingwerf 23 Juli 1912, dr. van *Gerrit Dijkstra en Marijke Baas* [Hoorn].

Uit dit huwelijk:

1. *Maria Johanna Jannigje Volten,* geb. Hoorn 25 April 1936.
2. *Gerrit Hendrik. Volten,* geb. Hoorn 24 Mei 1938.

XVquater. *Gerard Volten,* geb. Hoorn 17 April 1910, schildersknecht, tr. Grootebroek 1931 *Johanna Essen,* geb. Grootebroek 26 Febr. 1909 [Grootebroek] .

Uit dit huwelijk:

Maria Johanna Volten, geb. Hoorn 28 Juni 1932, † Hoorn 30 Juni 1932.

XIIIbis. *Jan Gerrit Volten,* geb. Hoorn 9 April 1852, kleermaker, † Hoorn 13 Dec. 1928, trouwt Hoorn 9 Mei 1878 *Barendina ten Hoope, geb.* Hoorn 1858, dr. van *Gerrit Lucas ten Hoope,* koper- en blikslager, en *Johanna Reek.*

Uit dit huweliik:

1. *Maria Johanna Volten,* geb. Hoorn 14 Nov. 1878, † Hoorn 28 Oct. 1898. Ongehuwd.
2. *Gerrit Lucas Volten,* geb. Hoorn 16 Maart 1881, goudsmid te Hoorn, Sinds 1926 kastelein te Amsterdam, tr. Hoorn 16 Juni 1905 *Niesje Adriana Weyling,* geb. Hoorn 26 Maart 1877, dr. van *Eduard Weyling,* goudsmid, en *Marijtje Kieff.* Geen kinderen [Amsterdam en Hoorn].
3. *Hendrik Johan Volten,* volgt XIV.
4. *Jan Volten,* volgt XIVbis.
5. *Cornelis Volten,* volgt XIVter.

XIV. *Hendrik Johan Volten,* geb. Hoorn 27 Nov. 1882, steenhouwer te Zaandam, later te Schagen, trouwt *Cor-*

[17]) Ingeschreven in B.S. te Hoorn als *Hendrik.*

nelia Wilhelmina Sanstra, geb. Enkhuizen 9 Maart 1889 [Schagen].

Uit dit huwelijk:

1. *Jan Gerrit Volten,* geb. Zaandam 1 Sept. 1912. steenhouwer, trouwt Schagen 5 Mei 1937 *Jantje Jansen* [Schagen].
2. *Alida Johanna Volten,* geb. Zaandam 12 Juni 1917.
3. *Hendrik Johan Volfen,* geb. Schagen 30 Juli 1924.

XIVbis. *Jan Volten,* geb. Hoorn 21 Oct. 1885, goudsmid, trouwt Hoorn 2 Juli 1909 *Adriana Bouwens,* geb. Hoorn 24 Oct. 1889. dr. van *Johannes Bouwens,* kaaskoopersknecht, en *Pefronella Doffen* [Hoorn].

Uit dit huwelijk:

1. *Maria Johanna Volten,* geb. Hoorn 9 Juni 906, trouwt Berkhout 26 Nov. 1936 *Maarfen Beets,* geb. Berkhout 19 Febr. 1901, zn. van *Klaas Beets,* veehouder, en *Jansje Blokker* [Hoorn].
2. *Petronella Volten,* geb. Hoorn 17 Juli 1919, dienstbode [Hoorn].
3. *Jan Gerrit Volfen,* geb. Hoorn 27 Aug. 1922.
4. *Barendina Volfen,* geb. Hoorn 17 Nov, 1927.

XIVter. *Cornelis Volten,* geb. Hoorn 22 April 1888, timmerman, sinds 1914 te Amsterdam, trouwt Hoorn 10 Juni 1910 *Cafharina Snoek,* geb. Hoorn 15 Juli 1889, dr. van *Karel Snoek,* schoorsteenveger, en *Jeltje van Driesten* [Amsterdam].

Uit dit huwelijk:

1. *Barendina Volten,* geb. Hoorn 27 Nov. 1910, trouwt Amsterdam 1935 *Cornelis Dapper,* magazijnmeester [Amsterdam].
2. *Karel Volten,* geb. Hoorn 10 April 1913, timmerman, trouwt Amsterdam 20 Dec. 1939 *Margarefha van Leeuwaarden [Amsterdam].*

Jan Gerrit Volten, geb. Amsterdam 30 Nov. 1922.

4: *Cornelis Volfen,* geb. Amsterdam 12 April 1926, † Amsterdam 13 April 1926.

XIIter. *Jacob Volten,* geb. Hoorn 12 Jan. 1820, lijndraaier (baander), † Hoorn 10 April 1858, trouwt Hoorn 3 Aug. 1845 *Trijntje Ton,* geb. de Rijp 1819, dr. van *Klaas Ton* en *Trijntje Sieuwers.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jan Volten,* volgt XIII.
2. *Trijntje Volten,* geb. Hoorn 12 Oct. 1847, † Hoorn 7 Juni 1873, trouwt Hoorn 29 Sept. 1871 *Ide van Kalken,* geb. Hoorn 1844, sigarenmaker, zn. van *Gerrit van Kalken* en *Guurtje Kuiper.*
3. *Geertje Volten,* geb. Hoorn 24 Juni 1849, † Hoorn 18 Mei 1912, trouwt Hoorn 14 Mei 1875 *Jacob van Brussel,* geb. Hoorn 1849, smid, zn. van *Jacob van Brussel* en *Wilhelmina Heerdes (Hirdes).*
4. *Sijtje Volfen,* geb. Hoorn 8 Aug. 1851, trouwt Hoorn 20 Mei 1881 *Hendrik Querner de Beer,* geb. Hoorn 1854, visscher, zn. van *Jan de Beer,* visscher, en *Jansje Zaal.*
5. *Nicolaas Volten,* geb. Hoorn 25 Juli 1853, † Hoorn 28 Juli 1853.
6. *Bartje Volten,* geb. Hoorn Oct. 1855, † Hoorn 20 Mei 1858.

XIII. *Jan Volten,* geb. Hoorn 1 Maart 1846, melkverkooper, † Hoorn 15 Dec. 1908, trouwt Hoorn 22 Sept. 1882 *Alida Musman,* geb. Hoorn 1854, dr. van *Fredrik Musman* en *Antje de Bok.*

Uit dit huwelijk [18]):

1. *Trijntje Volten,* geb. Hoorn 2 Sept. 1883, † Hoorn 16 Sept. 1883.
2. *Jacob Volfen,* geb. Hoorn 18 Juli 1884, † Hoorn 21 Juli 1884.
3. *Jacob Volten,* geb. Hoorn 26 Mei 1885, † Hoorn 1 Juni 1885.
4. *Jacob Volten,* geb. Hoorn 3 Juli 1886, † Hoorn 12 Juli 1886.

XIbis. *Gerrif Volfen,* ged. Hoorn 16 Juli 1790, grutter, daarna veehouder, later sleeper, † Hoorn 15 Febr. 1837, trouwt Hoorn 7 Juni 1812 *Aaltje Bosch,* geb. omstr. 1790, † na 1837, dr. van *Johannes Bosch* en *Lijsebeth Beek.*

Uit dit huwelijk:

1. *Geertruida Volten,* geb. Hoorn 30 Juni 1813, † Hoorn 3 Oct. 1815.
2. *Geertruida* (of: *Geerfruy) Volten,* geb. Hoorn 20 Oct. 1816, † Hoorn 15 Mei 1871, trouwt Hoorn 27 April 1845 *Willem Noorman,* geb. Hoorn 1814, timmerman, zn. van *Gerrit Noorman* en *Johanna Nuysel.*
3. *Elisabeth Volfen,* geb. Hoorn 15 Jan. 1819.

   Vermoedelijk had zij een natuurlijke dochter, immers op 2 Mei 1840 werd te Amsterdam geboren *Jansje Volten,* uit *Elisabeth Volten,* wonende Haarlemmerdijk 186 te Amsterdam.

4. *Aaltje Volten,* geb. Hoorn 24 Sept. 1821.
5. *Johanna Volfen,* geb. Hoorn 19 Maart 1824, trouwt Hoorn 15 Aug. 1851 *Pieter Bierenbroodspot,* geb. Hoorn 1826, timmerman, zn. van *Hendrik Bierenbroodspof,* aannemer van publieke werken, en *Catharina Hezeman.*
6. *Jan Gerrit Volten,* geb. Hoorn *28* Sept. 1826, jong gestorven.
7. *Jan Gerrif Volten,* geb. Hoorn 21 Oct. 1827, † Hoorn 17 Apr. 1834.
8. *Hermina Volten,* geb. Hoorn 20 Juni 1829, † Hoorn Nov. 1829,
9. *Henderica Volfen,* geb. Hoorn 29 Dec. 1831, † Hoorn Jan. 1832.
10. *Hermina Volten,* geb. Hoorn 27 Dec. 1831, † Hoorn Dec. 1831.

VIIbis. *Hendrick Voltelen (Volten),* ged. Hasselt (als *Henderyck)* 12 Mei 1654, ondertrouwt Hasselt 14 Maart 1683 *Judith Roeck.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jentien Voltelen,* ged. Hasselt 13 Jan. 1684, jong overl.
2. *Maghtelt Volfelen,* ged. Hasselt 13 Jan. 1684, jong overleden.
3. *Janna Voltelen,* ged. Hasselt 10 Mei 1685, jong overleden.
4. Laurens *Voltelen,* volgt VIII.
5. *Adolf Voltelen,* ged. Hasselt 24 Juni 1688, jong overleden.
6. *Janna Volfelen,* ged. Hasselt 14 Sept. 1690.
7. *Maghtelt Voltelen,* ged. Hasselt 30 Nov. 1691, trouwt omstr. 1730 *Arent Gerritsz. van Dingstee.*

   Uit dit huwelijk werd een zoon *Henderik* geb., gedoopt Hasselt 7 Sept. 1732 (de moeder wordt in de doopacte *Magtel Voltelen* genoemd).

18) Bovendien werden uit dit huwelijk tusschen 1883-1890 zes levenlooze kinderen geboren.

8. *Adolf* (later: *Adolph) Voltelen,* ged. Hasselt 22 Febr. 1693, kassier en soldijboekhouder te Tutucorijn (Ceylon) 1732('33), lijwatier aldaar 1751('52), † omstr. 1761.

Zie de Heerenboekjes ; in dat van 1762 komt hij niet meer voor. Vgl. Wapenheraut 1899, blz. 22, waar hij genoemd wordt: boekhouder op Ceylon 1738. hoofd te Point do Galle 1743, lijwatier te Tutucorijn 1751.

Mogelijk is. dat degeen. die bovengenoemde functies op Ceylon uitoefende, identiek is met denïater te noemen *Adolf Warner Voltelen* (ged. Windesheim 26 Dec. 1699, zn. van Ds. Petrus *Voltelen,* predikant te Windesheim), van wien het Hs.-V. zegt, dat hij naar Oost-Indië ging en daar eerst huwde met ***Margaretha van Brummen en*** daarna met een ongenoemde vrouw.

9. *Aeltien Voltelen,* ged. Hasselt 28 Juli 1695.
10. *Peternelle Voltelen,* ged. Hasselt 10 Febr. 1697.
11. *Judith Voltelen,* ged. Hasselt 15 Sept. 1700.

VIII. *Laurens Voltelen (Volten),* ged. (als *Lauerens)* Hasselt 10 Nov. 1686, chirurgijn te Hoorn, later te Batavia, † Batavia voor 1731, trouwt Hoorn 12 April 1710 *Maritje Langeraks,* geb. te Amsterdam.

16 Oct. 1731 notarieele verklaring over de gerechtigheid van *Machteld Voltelen* tot de nalatenschap van *Laurens Voltelen,* in leven chirurgijn te Batavia (P. J. Teding van Berkhout. Register op het Oud-Archief van Hasselt, 1883, blz. ***336):*** .

In de tronwacte te Hoorn en in de doopacten der kinderen wordt de naam *„Volten"* geschreven.

Uit dit huwelijk:

1. *Symon Volten,* ged. Hoorn 10 Febr. 1711, jong overleden.
2. *Simon Volten,* ged. Hoorn 21 Mei 1713, jong overleden.
3. *Symon Volten,* ged. Hoorn 16 Febr. 1717, † Zwolle 1795, tr. N.N. Geen kinderen.

Testeert Zwolle 4 Aug. 1794, opening testament 3 Juni 1795.

C.

Vbis, Ds. *Lubbertus Voltelen,* geb. Neuenhaus 1588, student Steinfurt 1612, predikant te Gramsbergen 1615, *te* Zwartsluis 1621, † Zwartsluis 25 Sept. 1625, begr. in de kerk ald., trouwt omstr. 1615 N.N., † nà 1625.

Zijn disputatie, gesteld ten name van ***Lubbertus V.*** Nienhausensis en getiteld „Christianismus ex insigni illo Christi cum discipulis colloauio Matt. 16 à vers. 13 ad 19 analytice expositus" (Steinf. 1612) is opgedragen aan zijn vader ***Hendrik Voltelen,*** richter te Ootmarsum, en aan zijn verwant (propinquus) *Caspar Waterham*[18]), richter tc Olclenzaal (ex. in U.B. te Amsterdam). Vgl. N.N.B.W. VIII, kol. 1306.

Volgens het Hs.-Borger werd hij in 1616 predikant te Gramsbergen en stierf hii in 1627.

„1625 den ***25*** September is door de pest gestorven d° *Lubbertus Voltelen* Predikant te Swartsluijs en is aldaar in de kerk onder de predikstoel begraven" (Hs.-V.).

[18]) P. C. Bloys van Treslong Prins, Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden kerken Overijsel (1925), blz. 176. vermeldt een grafzerk in de kerk te Oldenzaal met opschrift: „Anno 1641 den 30 Julius is de erbare *Kasparus Waterham* godselig in Christo entschlapen". Wapen: drie dwarsbalken. Hij was getrouwd met *Alijdt* ***Hoppers,*** zuster van Ds. ***Lubbertus Voltelen***'s moeder ***Anna Hoppers.*** Zijn zoon zal geweest zijn ***Lubbertus*** *Waterham,* volgens een acte dd. 31 Dec. 1638 in het Rrg. dagelijksche handelingen Hasselt (1613-75, Rijks-Archief Zwolle) toenmaals 39 jaar oud, dus geh. 1599. Diens zoon was vermoedelijk *Arnold Waterham,* schepen van Hasselt 1660/70.

Uit dit huwelijk (o.a.):

VI. Ds. *Hermannus Voltelen,* geb. vermoedelijk te Zwartsluis (naar schatting) omstr. 1623, stud. phil. Groningen 28 April 1643, predikant te Gramsbergen 1649, † Gramsbergen 11 Maart 1691, trouwt Gramsbergen 1650 (tusschen 12 Mei en 28 Dec.) ***Elizabeth Bruining,*** geb. omstr. 1625, † nà 1691, dr. van Ds. *Arnold Bruining,* predikant te Wezepe, sinds 1627 te Enschede.

Op 1 April 1643 werd zijn subsidium ad studia tot 100 car. gld. per jaar verhoogd (Bijdragen tot 'de geschiedenis van Overijssel dl. X, blz. 368), zie verder N.L. 1913, kol. 340, Navorscher 1882, blz. 129.

Een inscriptie van ***Hermannus V.*** (gedateerd Gramsbergac 4 Maij ***1670)*** in, het Album Amicorum van Arn. Moonen in de Univ. Bibl. te Amsterdam (Catalogus der hss. [in de] Bibl. der Univ. te Amsterdam, dl. IV, 1919, blz. 414).

Hij verkeerde 29 Aug. 1673 in verband mot den oorlog als balling (volgens inschrijving van zijn zoon *Lubbertus* als student te Groningen : „pater pastor exul est").

In het Recht. Arch. van Hardenberg no. 431 (Rijks-Archief Zwolle) komt hij voor op 7 Nov. 1659 *(Hermannus V.* en *Elisabet Bruininck* e.l. koopcn land), 15 Nov. 3659 (volmacht te Diepenhoim verleden door *Bernard Bentinck* tot Diepenheim, proost te Deventer, op *Hermannum* ***V.),*** 28 Mei 1660, ***10*** Jan. 1661 (verkoop van een huis te Gramsbergen aan *Hermannum* ***V.*** en sijn echelycke hv. *Elisabet Bruininck)* en ***25*** Mei 1676 (keurnoot).

Uit dit huwelijk:

1. *Statius Reiner Voltelen,* ged. Gramsbergen 10 Aug. 165 1, jong gestorven.
2. *Lubbertus Voltelen,* volgt VII.
3. *Arnoldus Voltelen,* ged. Gramsbergen 17 Aug. 1656, wordt als „chyrurgijns gesel" lidmaat ald. Michaëlis 1677, later burgemeester van Hardenberg, † omstr. 1720, ondertr. Gramsbergen 3 Juni 1683 *Christina Lubeley,* geb. te Neuenhaus, † Hardenberg omstr. 1725, weduwe van *Geurt Calmus,* daarna van *Berent van Borne,* burgemeester van Hardenberg. Geen kinderen.

Hrt huwelijk van ***Arnoldus V.*** wordt vermeld N.L. 1913, kol. 341. Hij koopt 20 Maart 1693 bij executie landerijen onder de erve Nysinck (Inventarissen van rijks- en audcre archieven, III, 1930 (1931), blz. 796, 797).

Over het geslacht *Lubeley* uit Neuenhaus en Deventer zie: W. G. Reddingius, Geslachtsregister der familie Reddingius (Dokkum 1866). Verslagen en mededeelingen Overijsselsch regt en geschiedenis, dl. XX (1899), blz. 264 o.v. en het hs. „Genealogische aanteekeningen Reddingius annex Bijbelbladen Lubeley" in Rijks-Archief Leeuwarden.

4. *Aleit Anna Voltelen,* ged. Gramsbergen 14 Nov. 1658, jong gestorven.
5. *Hen(d)ricus Voltelen,* ged. Gramsbergen 14 Nov. 1660, lidmaat te Zwolle op belijdenis St. Jan. 1678.
6. *Aleit Anna Voltelen,* ged, Gramsbergen 8 Maart 1663, lidmaat aldaar St. Jan 1679, vermeld in lidmatenregister Coevorden 1701, † 8 Jan. 1724, ondertrouwt Gramsbergen 1e 3 April 1687 (tr. 27 April) Ds. *Albertus Reiners,* geb. Feldhausen (in Bentheim) 1661, stud. phil. Groningen 3 Febr. 1679, predikant te Eelde 12 Oct. 1683, te Coevorden 13 April 1690, † Coevorden 13 Febr. 1700, zn. van Ds. *Lubbertus Reiners,* predikant te Feldhausen 1660, later te Dalen en *Johanna Krul; 2e 5* Maart 1702 *Gerrit* (of: *Gerhard, Gerhardus) van Riemsdijk,* geb. Coevorden 1649, lidmaat te Gramsbergen Middewinter 1668 („Gerreit van Remsdijk camerdienaer van ons WelEd. Heer"), vaandrig 1672/'73 (onderscheidde

zich als bevelhebber bij de verdediging van het huis te Gramsbergen), stud. math. Leiden 3 Nov. 1673, later (sinds 1683) rentmeester van de vrouw van Gramsbergen en ontvanger der personeele middelen van het gericht Hardenberg, Heemse en Gramsbergen, rentmeester van het huis en de heerlijkheid Sillick, id. van de huizen te Collendoorn en den Pothoff, † 10 Febr. 1714, zn. van *Jacob van Riemsdijk*, kapitein in Statendienst en plaatsmajoor van Coevorden [20]), en diens eerste vrouw N.N. en weduwnaar van *Mechteld Elisabeth van Lennep*.

De beide huwelijken van *Aleit Anna V.* worden vermeld in N.L. 1913, kol. 340 en in de Verzameling van oorkondcu betrekking hebbende op het geslacht Van Lennep, dl. II (1927), blz. SS. Omtrent Ds. *Albertus Reiners* zie men Van der Aa, dl. XVI, blz. 201 i.v. Ds. *Hermannus Reiners;* een biografie van *Gewit van Riemsdijk* is te vinden in Van der Aa, dl. XVI, blz. 326 en in dc Navorscher, 1852, blz. 127 e.v. (geslacht van Riemsdijk, geb.-jaar wordt alcl. onjuist opgegeven), vgl. P. C. Molhuysen, Gerrit van Riemsdijk, in: Overijsselsche almanak voor oudheden en letteren (1836), blz. 74, Inventarissen voor Rijks- en andere archieven. III 1930 (1931), blz. 796, 797 (genealogie-Van Riemsdijk) en N.L. 1931, kol, 243.

Volgens dc Navorsrher 1882, blz. 128 bestaat er van *Gerrit van Riemsdijk* een geschilderd portret,, bevattend zijn wapen: een zwarte dubbele adelaar in een rood veld. Het is niet bekend, waar zich dit portret thans bevindt.

7. *Statius Reiner* (later: *Reynoldus) Voltelen,* ged. Gramsbergen 28 Mei 1665, stud. theol. Groningen 21 Sept. 1685, lidmaat te Gramsbergen Michaëlis 1689 (studiosus theol.), te Franeker 8 Februari 1690 (als *Johannes Reinoldus* V.).

VII. Ds. *Lubbertus Voltelen,* ged. Gramsbergen 16 April 1654, als student te Steinfurt, lidmaat te Gramsbergen Paschen 1672, stud. phil. Groningen 29 Aug. 1673 („gratis ex recommandatione Dni coll. Bertlingij et quia pater pastor exul est"), stud. theol. Leiden 1 Oct. 1676 [21]), theol. cand. ald. 20 Juni 1680, predikant te Heemse 1681, † aldaar Aug. 1710, trouwt te Gramsbergen 30 Oct. 1681 (ondertrouwt ald. 9 Oct.) *Clasina Voltelen,* geb. Zaandam 19 Sept. 1656, † nà Juli 1728, dochter van Ds. *Arnoldus Voltelen* en diens eerste vrouw *Susanna Fockenbergh*.

Zie: N.L. 1913, kol. 341 en 1939, kol. 81/82 (acte dd. 13 Dec. 1689 waarbij Ds. *Lubbertus V. en* zijn schoonzuster *Elizabeth V.* compareeren te Gorinchem als lasthebbers van de gezamenlijke erfgenamen van Ds. *Arnoldus V. om* een rentebrief van f. 6000.— te verkoopen, Recht. Archief Gorinchem, Alg. Rijks Arch. 's-Gravenhage F XIV, dl. 179).

De huwelijksacte noemt, hem reeds in 1681 predikant te Heemse. De andere bronnen, zooals de Gen.-V. en Hs.-Borger noemen hem als zoodanig eerst in 1684.

Uit dit huwelijk:

1. *Henricus Voltelen,* ged. Heemse 24 Sept. 1682, waarschijnlijk jong overleden.
2. *Susanna Voltelen,* ged. Heemse 24 Mei 1685, lidmaat aldaar Kerstmis 1702.
3. *Arnold Hendrik Voltelen,* volgt VIII.
4. *Hermanus Voltelen,* ged. Heemse 2 Juli 1691.

De gen.-V. vermeldt uit het huwelijk van Ds. *Lubbertus Voltelen* en *Clasina Voltelen* behalve *Arnold Hendrik:* „een zoontje wiens lijk op 1 Mei 1703 van Amsterdam naar Zwolle vervoerd werd". Vermoedelijk was dit zoontje identiek met *Hermanus*.

[20]) Dat *Jacob van Riemsdijk* plaatsmajoor is geweest van Coevorden, wordt in de Navorscher 1882, blz. 129, betwijfeld.

[21]) Vermoedelijk werd hij ook ingeschreven op 14 Nov. 1678 als *Lubbertus Voltelen*, theol. stud, 20 jaar, Zwolla-Transisalanus.

5. *Elisabeth Voltelen,* ged. Heemse 13 Mei 1694, waarschijnlijk jong overleden.

VIII. *Arnold Hendrik Voltelen,* ged. Heemse 10 Febr. 1689, lidmaat ald. Kersttijd 1706, legt den eed af als procureur 16 Oct. 1710, te Kampen beëedigd als schout van Hardenberg, Heemse en Gramsbergen 5 April 1727, welk ambt hij tot zijn dood uitoefende, † Hardenberg Maart 1751, trouwt Heemse 24 Maart 1732 (ondertr. 8 Maart, attestatie Zwolle 23 Maart) *Sara Sophia Schukking (Schucking),* geb. 6 Nov., ged. Hardenberg 8 Nov. 1711, † Hardenberg 8 Juli 1758, dr. van Ds. *Antonius Schukking (Schucking),* predikant te Hardenberg, en *Maria van Laer.*

Zie omtrent *Arnold Willem V. en* zijn dochters: J. van Doorninck, Geslachtkundige aanteekeningen Gecommitteerden Overijssel (1871), blz. 341, 588, 687, vgl. N.L. 1927, kol. 160, 239. Veelal wordt hij Arnold *Voltelen* genoemd.

Genalogie-Schukking zie Ned. Patriciaat,-XVII (1927), blz. 298 e.v.

Uit dit huwelijk:

1. *Susanna Egberdina Voltelen,* ged. Heemse 25 Jan. 1733, lidmaat aldaar Paschen 1752, trouwt te Heemse 10 Sept. 1755 (ondertr. aldaar 22 Aug., Hardenberg 24 Aug.) Mr. *Gijsbertus van Sambeek, geb.* omstr. 1725, stud. Leiden 15 Sept. 1739, beëedigd als advocaat in Overijse1 13 Mrt. 1755, commies der convooien en licenten te Hardenberg, † Hardenberg 5 Dec. 1790.

Op 5 Dec. 1790 werd zijn boedel verzegeld, zie Reg. contentieuse zaken, Recht. Archief Stad Hardenberg, no. 15.

2. *Maria Voltelen,* ged. Heemse 16 Mei 1734, † Zwolle 19 Dec., begr. aldaar 24 Dec. 1793, trouwt Zwolle 7 Sept. 1777 (ondertr. 22 Aug. op 't Spyker in Streukele volgens het trouwboek van Hasselt) Mr. *Paulus Hanselaar,* ged. Zwolle 29 Maart 1739, stud. Deventer 17 Dec. 1754, jur. stud. Leiden 13 Sept. 1756, schout van Kamperveen 18 Dec. 1767, conducteur der militie en besteller van de Amsterdamsche brieven te Zwolle 25 April 1771, lid der Gezworen Gemeente van Zwolle, † Zwolle 6 Sept. 1817, zoon van *Albertus Hanselaar,* gemeensman, hopman, conducteur der militie en besteller der Amsterdamsche brieven, en *Magdalena Anna Scriverius.* Geen kinderen.

Zie: N.L. 1883, 59 en J. van Dooruinck, Geslachtkundige aanteekeningen, blz. 721.

De gen.-V. en van Doorninck geven ten onrechte op als overlijdensdatum van Mr. *Paulus Hanselaar:* 6 April 1817.

3. *Lubberta Arnoldina Voltelen,* ged. Heemse 11 Dec. 1735, lidmaat aldaar Paschen 1755, attestatie naar Zwolle 22 Dec. 1760, † Zwolle 30 Oct., begr. ald. Groote Kerk 4 Nov. 1806. Ongehuwd.
4. *Antonia Voltelen,* ged. Heemse 21 April 1737, † Zwolle 14 Jan., begr. aldaar Groote Kerk 20 Jan. 1803, ondertrouwt Heemse 19 Juli 1766 *Albert Jan van Muyden,* geb. Zwolle 21 Jan., ged. ald 24 Jan. 1734, stud. Deventer 26 Sept. 1750, jur. stud. Leiden 11 Sept. 1752, gerichtschrijver van het schoutambt Zwolle en collecteur van het Vuurstedegild over dat ambt 15 Aug. 1753, burgemeester van Zwolle 1760, gecommitteerde ten Landdage van Overijse1 31 Oct. 1765, † Zwolle 26 Oct., begr. aldaar Groote Kerk 1 Nov. 1782, zoon van Mr. *Arent* van *Muyden,* practizijn in de rechten en ontvanger van Salland, en *Nicola Geertruyd Assing.*

Albert Jan van Muyden ontvangt van zijn moeder haar erf Delmdijk in het kerspel Heino met eenige landerijen ouder Zwolle eu Dalfsen ten geschenke 20 Oct. 1772 en was eigenaar van Streukel bij Hasselt. Zijn vader was een zoon van *Gerhardus van Muyden*, apotheker tc Zwolle, zoon van *Jacob van Muyden* cn *Maria Curtois*, die hertrouwde Ds. *Arnoldus Voltelen*. Uit hot huwelijk van *Antonia Voltelen* en *Albert Jan van Muyden* werden acht kinderen geboren, w.o. *Nicola Geertruyd* (1776-1802), eerste vrouw van Mr. *Christiaan* Jan *Fabius*, burgemeester van Steenwijkerwold en lid van de Prov. Staten van Overijssel, en *Sara Sophia* (1777-1814), eerste vrouw, van Mr. *Paulus Cornelis Adriaan Sichterman*, lid van dc Prov. Staten van Overijsel.

Zie: Bijdragen tot de geschiedenis van Overijssel, VI, blz. 358, 359 (genealogie van Muyden); Vorsterman van Oyen, III, blz. 1% (geslacht Sichterman); J. *van* Doorninck, Geslachtkundige aanteekeningen (1871), blz. 687; *Ned.* Patriciaat SIX (1930), blz. 34-38 (geslacht Fabius).

5. *Sara Sophia Voltelen,* ged. Heemse 5 April 1739.

Zij wordt anno 1748 niet genoemd ouder de dochters van *Arnold Willem Voltelen* bij J. van Doorninck, Geslachtkundige aanteekeningen, blz. 688, dus overleed vermoedelijk vóór genoemd jaar.

(Wordt vervolgd).

Geslacht Berentsen (Berntsen),

door MR. H. KRONENBERG.

Het is merkwaardig hoe weinig er bekend is over de uitgestorven geslachten van den kleineren Overijselschen adel. Waar b.v. zijn 'geslachtslijsten te vinden van de families *van Armelo, de Baecke, van Eenschate, Huijrninck, Pinninck, Rammelman* en *Sfuerman,* om slechts deze enkelen te noemen? Ook het geslacht *Berenfsen* behoort daartoe,

Onderstaande fragmentarische gegevens hebben uitsluitend de bedoeling de aandacht op dit geslacht te vestigen en daardoor mogelijk tot een vollediger kennis te komen.

Wapen: een van de linkerzijde uitgaande bekleede of geharnaste arm, de hand houdende een zwaard in schuinlinksche richting. Helmteeken: een vlucht waartusschen de arm volgens het schild. Aldus het wapen van *Lambert Berenfsen,* schepen van Deventer 1573-1578. Eveneens komt het voor tesamen met het wapen *ter Loe* op een goed 'bewaarde zerk in de Lebuinuskerk 'te Deventer, waar *Balthasar Berentsen* en zijn huisvrouw *Maria ter Loe* hun laatste rustplaats vonden [1]). Bloys van Treslong Prins vermeldt deze zerk in zijne genealogische en heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Overijssel (pag. 78, No. 122) maar wist klaarblijkelijk de wapens niet thuis te brengen.

Op de wapenkaarten van den Overijsselschen adel van van Mierlo en van Robijn komt een dergelijk wapen voor, toegeschreven aan het geslacht *Millingen.* In de Heraldieke Bibliotheek 1872 pag. 221 heeft Baron van Heeckeren er al op gewezen, dat deze toeschrijving waarschijnlijk verkeerd is, daar Millingen het kruis der Heeckerens voerde met een barensteel met drie hangers.

In de Geldersche leenactenboeken vinden wij (Gelre en Zutphen pag. 308):

Eenen weerdt, geheiten den Vrouwenweerdt, onder den kerspelen van Gorssel ende Wilp gelegen.. .... uut Bentinxweert gesplit ende ten besunderen Zutphenschen leen opgedragen bij Doctor Peter van Apeltorn. raedt, tot behoeff van *Lambert Bernfssoon 7* Martii 1562.

Jasper Berndfsen beleent 20 Aug. 1579.

Frans Bernts bij transport sijnes broders Caspers 13 Febr. 1601.

[1]) Vlak daarbij nog een tweede zerk, eveneens met de wapens *Berentsen* en *ter Loe. Op deze* zerk de arm van rechts uitkomende.

Margriet Bernfsen, huijsfrou *Goderts van Ewick,* erve harer vaders *Frans* beleent 19 Nov. 1606.

Aleijda Maria van Ewick, erve haerer moeder *Margreta* beleent 26 Meij 1637.

Eadem laet haere houwelixe vurwarden met *Adriaan van Bemmel* ingegaen, approberen eodem die.

Deze gegevens zijn als volgt aan te vullen:

Te Deventer zijn gehuwd in 1559 a festo Michaelis *Lambert Bernfsen* en Juffer *Margriet Wijntgens.* Hij is van 1573-1578 Schepen en Raad van Deventer. Uit dit huwelijk:

1. *Jasper* of *Casper,* beleend met de Vrouwenweerd 20 Aug. 1579.
2. *Frans,* gehuwd met Juffer *Aelken Sfuirmans* (zie cat. archieven Groote en Voorster Gasthuis No. 1203). Hij en zijn zwager *Evert van Tungeren,* gehuwd met Juffer *Johanna Sfuirmans,* als leenheeren van wege hunne vrouwen beleenen 19 Jan. 1583 *Lebuinus de Quade* met het erve en goed Averenck in het kerspel Twello. *Frans is* † vóór 19 Nov. 1606; zijne echtgenoote vóór 5 Jan. 1594, als wanneer hij optreedt als momber en verwalter zijner onmondige dochter *Margaretha.*

   Uit dit huwelijk:

   Margarefha, gehuwd met Jonker *Godert van Ewick.* Hij behoort tot het riddermatige Betuwsche geslacht, volgens zijn zegel als leenheer wegens zijn vrouw bij een beleening van het goed Averenck. (Cat. Gr. en Voorster Gasthuis 9 Aug. 1611 No. 1375) [2]).
3. *Balthasar,* † vóór 25 Juni 1606, huwt Deventer 13 Nov. 1587 Juffer *Maria ter Loe,* mogelijk een dochter van den Deventer Schepen *Wijnold fer Loe.* Bij de huwelijksinschrijving wordt zijn naam gespeld *Berensen,* later vind ik steeds *Berenzen* of *Berentsen.* Ik houd hem ook voor een zoon van *Lambert* X *Margriet Wijntgens.* Immers ook de eerste dochter heet weer *Margaretha.* Hij sterft vóór 25 Juni 1606 en schonk bij uiterste wil aan het Heilige Geesten Gasthuis te Deventer 4 mud rogge per jaar uit het erve Groot Douvelt onder Colmschate, welke jaarrente *Ghert ter Loe* 27 Mrt. 1507 gekocht had van *Mechtelt ten Stalle* en haar dochter *Zwene fen Stalle.* (Catal. Gr. en Voorster gasthuis No. 1339).

   Uit zijn huweliik:

   1. *Margaretha,* ged. Deventer 3 Sept. 1588, huwt Deventer 18 April 1619 (ondertr. 13 Mrt.) Jonker *Melchior Rammelman tot Dubbeling,* zoon van *Johan* en van *Henrika de Reiger* en weduwnaar van *Berfha Bruins,* dochter van *Berent Bruins* op de Veste (onder Colmschate), met wie hij 5 Juni 1602 te Deventer ondertrouwd was.
   2. *Maria* (doop te Deventer niet gevonden, doch bij hun huwelijksinschrijving heet zij dr. van zal. *Balthasar Berentsen)* huwt Deventer 2 Mrt. 1617 ondertr. 1 Febr.) Dr. juris *Willem Valck,* burgemeester te Zutphen, geb. 1588, zoon van *Arris Valck* en van *Anna Bueckers.*

      In de kerk te Haaksbergen hing een wapenbord *Valck* X *Berentsen* „obiit den 15 Sept. 1657" en er lag een grafsteen met het wapen *Valck:* A°. 1657 den 15 September is in den Heere gerust de Hoog Ed. Juffer *Anna Maria Valck.*

[2]) D'Ablaing van Giessenburg Ridderschap Kwartier van Nijmegen pag. 145 is als volgt aan te vullen en te verbeteren: *Aleid Maria van Ewijck,* dr. van *Godert* en van *Margaretha Berentsen* (niet Bernsau).

3. *Ida* (doop te Deventer niet gevonden, maar bij haar huwelijksinschrijving heet zij dr. van zal. *Balthasar Berentsen),* huwt Deventer 9 Febr. 1633 (ondertr. 25 Jan.) Jonker *Berent van Eenschate,* weduwnaar van Juffer *Johanna* van *Middagten.*
4. *Sophia* (doop te Deventer niet gevonden, maar bij haar huwelijksinschrijving heet zij dr. van *Balfhasar Berents).* ondertr. Deventer 13 Febr. 1641, attest. op Twello 28 Febr. met Jonker *Assuerus Grubbe,* sinds *24* Mrt. 1634 richter te Haaksbergen, † vóór 15 Febr. 1653. Er is bij mij twijfel of deze Sophie wel een dochter kan zijn uit het huwelijk *Berentsen* X *ter Loe.* In dat geval kan zij op zijn laatst in 1606 geboren zijn; *Assuerus Grubbe* was in 1636 23 jaar (zie van Doorninck Geslachtk. Aanteekeningen pag. 40). Zij zoude dus aanmerkelijk ouder geweest zijn dan haar echtgenoot. Zij † 27 Aug. 1657.

   Zij hertrouwde vóór 17 April 1653 Jonker *Jacob de Buissonet,* mogelijk zoon van *Berent* en van. *Catharina de Weede.*

   In de kerk te Haaksbergen lag vroeger een zerk met het alliantiewapen *Buissonet* X *Berentsen* en het opschrift: A°. *1657* den *27* Augusti is gestorven juffr. *Sophia Berentsen* huysvrouw van Jonker *Jacob Buissonet van der Ager.*

   Jonker *Balthasar Rammelman tot Dubbelink* verkocht *8* April 1659 namens hare erfgenamen haar huis, erf en goed aan *Derk to Linfelo* en *Goeszen Herberts.*

Tot dit geslacht zal ook behoord hebben:

Rickelt Berents, die 1565 a festo Paschae te Deventer huwt met Juffer *Mechtelt Baicks (de Baecke).*

Nog vestig ik de aandacht op een wapenbord, dat vroeger in de kerk te Raalte heeft gehangen (Ned. Heraut 1885 pag. 57) met de kwartieren:

Rechts: 1. *Baeck,* 2. *Armel, 3. Oosterhof, 4. Bermenfloo.*

Links: 5. *Berentsen, 6. ten Water, 7. Splinter, 8. Campherbeek.*

BOEKBESPREKING.

Nieuwe Drentsche volksalmanak, 1940. Assen 1940.

Deze almanak, orgaan van de Commissie van Bestuur over het Provinciaal museum van oudheden en geschiedkundige voorwerpen in Drenthe, geeft den belangstellende in Drenthe's geschiedenis zeer veel en belangrijk nieuws.

De genealoog zal er minder van zijn gading in vinden, maar hij, die zich interesseert voor de geschiedenis van het gewest, zal zeker niet teleurgesteld worden.

Zeer uitgebreid zijn de door Prof. Dr. A. E. van Giffen verzamelde en uitgegeven „Oudheidkundige aanteekeningen over Drentsche vondsten".

Voor heraldici zijn van belang de artikels van Mr. G. A. Bontekoe, vroeger burgemeester van Sleen, over wapens enz. der gemeenten Beilen en Vries. Deze laatste gemeente is tevens de bakermat van het bekende geslacht *Homan.*

Druk en uitgave waren bij de bekende firma van Gorcum en Comp. in goede handen.

J. P. DE MAN.

Halsteren; zijn geschiedenis en zijn archief door C. J. F. Slootmans, L. Merkelbach van Enkhuyzen, J. P. A. Smit. Bergen op Zoom 1939.

Deze inventaris werd aan het Genootschap als geschenk aangeboden en stelt de leden in staat eens nader kennis te maken met de geschiedenis van een deel van ons land, waaromtrent men niet zoo gemakkelijk iets te weten zou komen.

Voor personen neme men kennis van de lijsten van magistraatspersonen en secretarissen op blz. 99 en volgende afgedrukt, aanvangende ± 1670. Op blz. 114 vindt men een overzicht van de nog bestaande registers van den burgerlijken stand.

Een interessant hoofdstuk (blz. 117 e.v.) behandelt de geschiedenis van het gebied van Halsteren en omstreken, een en ander getoetst en toegelicht door afbeeldingen van oude kaarten. Een ander hoofdstuk is gewijd aan de krijgsbedrijven tijdens en na den 80-jarigen oorlog, terwijl een afzonderlijk hoofdstuk is gewijd aan de kerkelijke geschiedenis van dit gewest.

Een personenregister is niet aanwezig, ten deele voorziet hierin de reeds genoemde lijst van magistraatspersonen.

Druk en illustratie doen aangenaam aan en maken het geheel tot een werk, waarvan men met genoegen kennis neemt.

J. P. DE MAN.

Notae quotidianae van Aernout van Buchell uitgeg. door J. W. C. van Campen. Utrecht 1940. Werken uitgeg. door het Hist. Gen. Utrecht, 3e serie, no. 70.

Een interessante uitgave, gevende aanteekeningen te beginnen met 1620 en loopende over het tijdvak 1620-1641. In de „Inleiding" vermeldt de uitgever o.a., dat ook dit dagboek, door *van Buchell* op ouderen leeftijd samengesteld, een bonte verzameling aanteekeningen bevat over allerlei zaken. Dat hieronder vele personalia verscholen liggen, spreekt wel vanzelf en dank zij den uitgebreiden klapper, als „I Personenregister" afgedrukt, is het boekwerk gemakkelijk voor een ieder te raadplegen.

Men vindt er o.a. op blz. 93 notities over den erkenden bastaard van *Walraven van Arkel,* Heer van Heukelom n.m. *Jan van Arckel,* drost te Gorinchem.

Uit het voornoemde personenregister wil ik slechts noemen: *van Dam, van der Does, Graswinckel, Grotius, van der Horst, Isendoorn, van der Lingen, Malapart, van der Nypoort, Ploos* van *Amstel, van Reede, Ruysch, Schaep, Stalpart, Vonck, Weede, Wyckersloot, van Zuylen* enz.

Maar ook vanwege de vermelde bijzonderheden is lezing van deze publicatie aan onze leden aan te raden.

J. P. DE MAN.

Familiennamenbuch der Schweiz [door R. Oehler]. Zürich, Polygraphischer Verlag A.G., 1940. Afl. 1.

Onder dezen titel verscheen de eerste aflevering van een werk, uitgegeven door den Polygraphischen Verlag A.G. te Zürich.

Het bevat een overzicht van alle bestaande Zwitsersche familienamen en wel in de nu verschenen aflevering van die beginnende met A t/m C. Tevens worden daarbij vermeld de plaatsen, waar deze naamdragers gevestigd zijn. Hierdoor is voor hen, die onderzoekingen omtrent Zwitsersche geslachten willen doen, een welkome handleiding ontstaan, waardoor een eventueel onderzoek kan worden vergemakkelijkt.

Een voorwoord in het Duitsch, Fransch en Italiaansch verstrekt den lezer de noodige inlichtingen.

De prijs dezer aflevering bedraagt Fr. 8.-.

De uitgave maakt wat de uitvoering betreft een aangenamen indruk. De Bibliotheek van het Genootschap ontving een recensie-exemplaar.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

Nederlandsch archief voor genealogie en heraldiek, jrg. II, afl. 7.

H. L. Kruimel, Proeve eener genealogie van het uitgestorven Amsterdamsche geslacht ***Danckerts (Danckerts de Rij),*** III. — A. Bijl Mzn., Het wapen der familie ***Broek,*** 11; bevat gegevens ***Broek,*** *Holy* en van ***Couwenhoven.*** — Mr. W. de Vries, Stamreeksen *Verhued(t),* 11. — C. L. van Es van der Have, Grepen uit doop-, trouw- of begraafboeken, welke nog niet naar het Rijksarchief zijn overgebracht: XIV. Hendrik-Ido-Ambacht en Sandeling-Ambacht; bevat o.a. aanteekeningen ***Danckaerts,*** *Drogendijck.* — A. Bijl Mz., Curieuze notities. — J. C. P. W. A. Steenkamp, Supplement op het Heraldisch Vademecum, VI. — J. C. Hoynck van Papendrecht, „Geboortensboek", V; bevat gegevens ***van Aller. Offermans*** enz. — Vragen betreffende duistere punten: ***Karstens, van Male.***

De Navorscher, jrg. LXXXVIII, afl. 9/10.

O.a. J, W. van der Breggen, Aanteekeningen betreffende de middeleeuwsche heraldiek: o.i. volkomen wartaal. — J. G. A. van Hogerlinden, Neuwied, — P. A. de Lange, De beteekenis der door de wapenkunde gebruikte kleuren en hun oorsprong; o.i. als het artikel van J. W. van der Breggen. — A. Stakenburg, Uit een familiearchief: 1. de familie ***Teychiné.*** — L. P. de Boer, ***Van Nispen, de Mill, van den Steenkiste, de Dopper.*** — Mr. J. Belonje, Een nota van ***Leeghwater*** inzake de Starnmeer. — Mr. J. Belonje, Kerkzilver te Koedijk (N.-H.).

De Indische Navorscher, jrg. VI, afl. 2.

Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, VI. Genealogie ***van Mottnan*** (vervolg). — Serang (De eerste overlijdensregisters van Bantam 1828-1840) (vervolg): bevat o.a. gegevens ***van Valkenburg,*** *Goldman,* ***Blotenburg.*** — De familiewapens in het Landsarchief te Batavia (vervolg) ; beschrijving *Simonsz* t/m ***Stevenaar.*** — D. Rühl, Het wapen van den Sultan van ***Madoera.*** — B. v. T. P., Zilveren schenkpirings (vervolg): bevat aanteekeningen ***Lurelius, Bortwig.*** — B. v. T. P., Zilveren gedachtenisvoorwerpen (vervolg) ; notitie ***Meyer.*** — D. Riihl, Heraldiek en wereldhistorie: lezenswaard als bestrijding van moderne excessen op het gebied der heraldiek. — B. v. T. P., De Friezen op Java (vervolg); bevat o.a. een aanteekening ***Ledeboer.*** — Vragen en antwoorden: *Begeman-Canter Visscher, van den Santheuvel.*

Taxandria, jrg. XLVII, afl. 3.

fr. Allard m.b., Een registertje afkomstig van de collegiale kerk te Geertruidenberg: hierin gegevens van o.a. ***Ypelaer, van den Poel,*** *Wisschaert, Driemylen, Scaert (Schaert).* — H. Mastboom, ***Maria Adriaenssen van den Venne*** of *Vennemans.* — A. G. J. Mosmans, Varia betreffende de Joodsche gemeente te 's Hertogenbosch; bevat o.a. aanteekeningen

Worms, *Gompers,* ***Philips.*** -- F. A. van Bussel, Voor den edelen handboog; bevat o.a. aanteekeningen *Vermunt,* ***van Caulil, Cornkoper, van Eekelen.***

Amstelodamum, jrg. XXVII, afl. 4.

O.a. Versteeg, Onze eerste hoofdcommissaris van politie ***(Christiaan de Bie,*** met portret). — Ir. H. Voorman, Een oude grafzerk: betreft ***Petrus van Dam,*** advocaat van de Generale Oost-Indische Compagnie, overl. 17 Mei 1706).

Bijdragen voor vaderlandsche geschiedenis en oudheidkunde, VIIIe reeks, dl. I, afl. 3 en 4.

O.a. Mr. A. P. van Schilfgaarde, De missie van Dr. ***Gerard Voeth*** als gezant van den graaf ***van den Bergh,*** naar den Rijksdag te Regensburg (1576): uit de verzameling van Rhemen, ***Gerard's*** oudste dochter ***Lucia*** (1579-1647) huwt 1612 ***Steven van Rhemen*** den oude, gest. 1647.

KORTE MEDEDEELINGEN.

De Alkmaarsche familie **Van Everdingen.**

(Aanvullingen).

In jaargang 1938, kol. 414 van ons Maandblad noemde ik onder de kinderen van den schilder ***Allard van Everdingen*** **o.m.** ***Elisabeth,*** ged. te Haarlem, waarschijnlijk gehuwd met ***Johannes Augustinus Kalshoven,*** en gestorven voor 1707.

Het bleek echter uit een mij toevallig onder oogen gekomen artikel van den heer H. J. Schouten in de Nieuwe Gids van December 1920 (Jg. XXXV, blz. 833), getiteld: „Eene onbekende dochter van Allard van Everdingen en haar gezin", dat dit huwelijk haar zuster *Jacoba* — door mij sub. g. genoemd, en waarvan mij verder niets bekend was — betrof.

Deze *Jacoba* werd gedoopt in de Zuiderkerk te Amsterdam 18 Sept. 1661, en huwde (ondertr. Amsterdam 24 Nov. 1684) met ***Johannes Augustinus Kalshoven,*** van Rijnsaterwoude, geb. c. 1660. Deze werd poorter van Amsterdam 27 Dec. 1685, en overleed in of nà 1691. Zij testeerde 23 Mei 1705 voor notaris Mr. A. Buys te Amsterdam als weduwe, overleed kort daarop, en werd 27 Mei 1705 als overleden aangegeven, met de toevoeging: „tot Rijns ter Wouw begraven".

Uit de resolutie van den Hoogen Raad van 10 Nov. 1707, in de noot van kol. 414 door mij aangehaald, blijkt, volgens vriendelijke mededeeling van Mej. Mr. E. C. M. Prins, dat de kinderen van het echtpaar ***Kalshoven-Van Everdingen*** in proces lag en met hun grootmoeder ***Johanna Brouwers,*** de weduwe van ***Allard van Everdingen,*** en haar zoon, hun oom, ***Pieter.***

Mr. Haga maakte mij er opmerkzaam op, dat in de trouw- en doopboeken van Enkhuizen het huwelijk en de doop van eenige kinderen van ***Cornelis van Everdingen,*** den oudsten zoon van ***Allard*** vnd., voorkomen. Hij huwde te Medemblik 19 Juli 1684, en liet te Enkhuizen de volgende kinderen doopen:

a. ***Maria,*** ged. ***8*** Juli 1685.

b. ***Johanna,*** ged. ***8*** Aug. 1687.

VAN SCHILFGAARDE.

Barnaart.

De stamreeks van dit geslacht in Ned. Adelsboek kan nog als volgt worden aangevuld door gegevens, ontleend aan een M.S. genealogie welke eenigen tijd geleden in mijn bezit kwam, en de aanteekeningen in Wapenheraut 1917:

Gen. I. *Martijntje van Hoorn*, † nà *4* Mei *1626*.

Gen. 11. *Lijsbefh Josuas*, dr. v. *Josua de la Harde.*

Gen. 111. *Willem Davidszn.*, schrijft zich *Barnaarf* vanaf 1677.

Zijn eerste vrouw *Geertje Roelofsdr.* † *vóór* Febr. 1654.

Gen. IV. *Jacobus Barnaarf*, geb. 1664, † 27 Mei 1729. Zijn vrouw *Jacomina Verhamme* † *9* Sept. 1733.

Gen. V. *Abraham Barnaarf*, geb. 14 Juli 1686, † 21 Maart 1745. Zijn eerste vrouw *Elisabefh van der Hoeff*, geb. Haarlem 22 Febr. 1691, † 21 Nov. 1721. Volgens Wapenheraut 1917 was zij niet een dochter van Jacob en Metje van der Graes, maar van *Jan* en *Elisabefh van Maurik* (familie-aanteekeningen van Maurik vermelden: *Elisabeth van Maurik*, geb. 5 Febr. 1662 als dr. v. Wilhem en Eva van Gelder, tr. 1 7 an. 1690 *Jan van der Hoef).*

Zijn tweede vrouw *Engeltje van Hoven* † *21* Jan. 1759.

P. VAN EEGHEN.

Verkoop van heerlijkheden.

Het heeft ruim 40 jaren geduurd na doode van den laatsten, echten *van Brederode*, voordat de Staten van Holland zich beschouwen konden als de eigenaars van de uitgestrekte goederen, door dat huis nagelaten. Met eenige andere werden deze 2 Nov. 1722 in de castelany van den Hove in veiling gebracht, 4 dagen later had de gunning plaats van:

Hillegom aan *Jan Six van Vromade* voor ƒ 18.000.
Noordwijkerhout aan *Simon Emfink* voor ƒ 6.600.
Voorhouf aan *Abraham Berevelt* voor ƒ 6.400.
Vogelenzang, Overveen en *Bloemendaal* aan Jac. *Hochepied* voor ƒ 30.100.
Zandvoort aan *Paulus Loof* voor ƒ 10.500.
Velsen en *Sandpoorf* aan *Gerrit Corver* voor ƒ 25.000.
Schoor1 en *Camp* aan *Hendrik Roeland* voor ƒ 13.000.
Schoten en Akendam) aan *P. Loof* voor ƒ 9.600.
Haarlemerliede)
Egmond en *Rinnegom* aan *Gerrit van Egmond van de Nyenburg* voor ƒ 64.500.

BIJLEVELD.

Heemskerk (Marquette).

Ik meen de aandacht van de lezers van het Maandblad te moeten vestigen op de beschrijving van „De leenkamer van het huis te Heemskerk (Marquette)" van de hand van den Heer Belonje, afgedrukt in de „Rechtshistorische opstellen aangeboden aan A. S. de Blécourt, oud-hoogleeraar in het oud-vaderlandsche recht te Leiden.

Naast een behandeling van de ten aanzien van het huis Heemskerk verschenen literatuur vindt men er de namen van de achtereenvolgende stadhouders van de leenen, alsmede een register op de leenen van ± 1642 af. Van de daarin voorkomende namen wil ik slechts vermelden *van Vlade* racken, Spiard van Poelenburgh (Jacob,* zijn voogd Jr. *Egbert Ramp 4 Nov.* 1680), *van Wijngaerden, Schatter.*

J. P. DE MAN.

Van Ypelaer.

(LVII, 544-550, LVIII, 39-41).

Ook te Amsterdam kwamen *Ypelaar's* voor:

1 Dec. 1827 is aldaar overleden *Anna Maria Ypelaar* in den ouderdom van 33 jaren, sedert 1824 echtgenoote van G. *van Tijen*, Amsterdam.

Zij en haar tweelingbroeder *Jan* werden geb. 28 Maart 1794 gedoopt in de Oude Kerk te Amsterdam door Ds. Coerman Vrijdag 25 April 1794. Ouders waren *Jan Ypelaar* en *Margaretha Nessingh.*

W.H. VAN TIJEN.

Nieuw Gemeentewapen.

Bij K.B. van 8 April 1940, No. 5, is aan de gemeente *Ruinen*, provincie Drenthe, het navolgend wapen verleend:

Doorsneden van keel en goud:

een hartschild: in sabel drie goudgeknopte zilveren rozen, geplaatst 2 en 1 en een gouden schildhoofd.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Altena. (van). In de Nederlandsche Staatscourant van 22 November 1939, no. 229, komt onder de tot reserve-tweede-luitenant benoemde cornetten van het 3e regiment huzaren voor: *B. ridder van Altena.* Daar mij van een adellijk geslacht van dezen naam nimmer gebleken is, zou ik erkentelijk zijn voor alle inlichtingen hieromtrent.

Krommenie. J. KALFF.

Bats (de). (LVIII, 190). *Alberfina Sara Callenfels,* geb. 6 Augustus 1834, gest. 1905 te Middelburg, huwde 23 April 1856 *Herman Otto Willem de Bats,* geneesheer te Biervliet, geb. 19 Maart 1833 te Biervliet, gest. 6 December 1873 te Oost-Souburg, zoon van *L. de Bats* en van *E. Benfeyn.*

Londen. W. DE JONGH.

Berg (Siepman van den). (LVIII, 190). *Abraham van den Berg,* zn. van *Servaas* en van *Antie Abrahami,* ged. 3 Sept. 1760 Jacobinerkerk door Ds. Winterswijk, Fabriqueur in Hoeden, tr. 18 Dec. 1785 Jacobinerkerk (Ds. Theod. Te Bokkel) *Janke Oetses Gorfer,* d. *v. Oeds Oenes Gorfer* en van *Attje Gerbens Horensfra.* Met behulp van de klappers op het Gemeente-archief te Leeuwarden was, bij een vluchtig onderzoek, hooger opvoeren van de genealogie niet mogelijk.

Veldleger. CH. C. VAN DER VLIS.

Borre van Amerongen. *Dirck Borre van Amerongen,* ± 1500 burgemeester van Utrecht, is gehuwd met *Maria van Snellenberch,* dr. van *Willem,* raad en rentmeester van bisschop David van Bourgondië en van *Margriet de Gruijfer.* Wie zijn zijn voorouders?

Diepenveen. H. KRONENBERG.

Bosch. Is een onzer lezers ook bekend, of het geslacht *Bosch,* dat in de tweede helft der 17de eeuw te Culemborg woonde, een wapen voerde? Zoo ja, welk?

's-Gravenhage. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Casius-van der Meer. Kan iemand mij ook mededeelen, waar *Nicolaas Casius,* gedoopt Leerdam 26 Februari 1682, huwde met *Maria van der Meer* en hoe hun ouders heeten? De Heer Wildeman gaf in Nederlandsche Leeuw 1904 een genealogie, maar wist het blijkbaar ook niet. Ons medelid W. W. van R. wees in 1905 den weg naar duidelijker herkomst.

De broeders *Bernardus* Casius 1677-1754 en *Gerardus* Casius 1680-1736 huwden beiden te Utrecht, respectievelijk 8 Maart 1701 en 27 Maart 1708. Doch het huwelijk van Nicolaas is daar niet te vinden.

Bilthoven. H. WALLER.

Croock. (LVIII. 191). Bezig met een genealogie *Crok*, die ik t.z.t. hoop te publiceeren, ontmoette ik ook de namen *Croock (Krook)* en *du Crocq*. De genealogie *Crok* vangt aan met *Jan Albertsz.* × N.N., die te Hoorn 18 Nov. 1629 een zoon lieten doopen, *Albert Jansz. (Crok)*, in welke doopacte de vader vermeld wordt van Delfzijl. Met deze plaatsnamen zou overeenkomen de overlevering, dat het geslacht uit het noorden kwam. Volgens andere overlevering zou het geslacht van Fransche of Duitsche oorsprong zijn. Samenhang met een hier te lande wonende familie *Du Crocq* bleek niet vast te stellen te zijn. Het geslacht *Crok* verplaatste zich van Hoorn via Assendelft naar de Zaanstreek en is Hervormd of Doopsgezind. Een in Noord Holland gebloeid hebbend geslacht *Krook*, o.a. ook te Hoorn, is R.K. Over dit geslacht bezit ons medelid, de Heer S. J. Schermer, vele gegevens, terwijl ik een aantal Hoornsche gegevens *Croock* bezit, loopende over de jaren 1503/'08, 1513/'21, 1528/'30, die ons medelid, de Heer A. Merens zoo vriendelijk was mij toe te zenden.

's-Gravenhage. M. C. SIGAL.

Croock. (LVIII, 191'). De inzender stelt wellicht belang in de mededeeling, dat men personen van dien naam, afkomstig uit Vlaanderen (Yperen), reeds 1619/'39 te Middelburg aantreft als secretaris of als raad, schepen en burgemeester; omstreeks 1630, s o m s als *Crock*, ook te Utrecht (begraven van kinderen): het wapen op Langerak's kaart van de edele en aanzienlijke geslachten dier Provincie+ Blijkens Elias, De vroedschap van Amsterdam, 1, waren zij daar midden der 17e eeuw vermogende buskruitmakers en handelaren.
van Holland en Zeeland 7 Febr. 1653: Mr. *Georgius Croock*, Amstelodamensis; eed als advocaat voor den Hoogen Raad van Holland en Zeeland 7 Febr. 1653: Mr. *Georgius Croock*, Amstelobatavus. Ingeschreven als advocaat en procureur voor het Hof van Holland 12 Auril 1655: Mr. *Georgius Croock*, Middelburgo-Zelandus. Ingeschreven in het lidmatenboek der Herv. kerk te Moerspui 1662: Mr. *Georgius Croock* met zijn vrouw *Cornelia Bercks*. (Navorscher 1867, blz. 31). Dat laatstvermelde 4 feiten alle den zelfden Mr. Joris Croock betreffen, kan ik niet verzekeren,

Mr. *Joris Kroock* (sic) heeft 1652/'53 een bijzondere ambassade van onzen Staat naar Engeland gediend tot secretaris. Mede wegens het goed werk, toen door hem verricht, werd hij 1665 bestemd tot consul te Smyrna, doch wegens sterven van resident Warnerus te Constantinopel 22 Juni 1665 op 30 Sept. d.a.v. bestemd tot diens opvolger. Hij volgde 16 Sept. 1666 zijn bestemming uit Amsterdam met consul Jacob van Dam, doch kwam 6 April 1667 met zijn gezin om bij een hevige aardbeving te Ragusa (Dubrovnic).

's-Gravenhage. W. E. VAN DAM VAN ISSELT.

Damius. *Hendrik Hagha Damius*, vaandrig, gehuwd en kinderen hebbende, requestreert *in* 1726 bij de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland over zijn slechte behandeling te Namen door den auditeur van het garnizoen aldaar. In dit request noemt hij den luitenant-kolonel *Willem Hendrik Hagha*, overleden te Namen in April 1726, zijn oom. Dit kan alleen een oom van moederszijde zijn, zoodat hij m.i. een zoon moet zijn van ..... *Damius* en *A*..... *W*..... *Hagha*, welk echtpaar, naar schatting, tusschen 1685 en 1700 zal zijn getrouwd. Waar? Aangezien *Willem Hendrik Hagha* de laatste mannelijke afstammeling uit dezen tak was, zal bovengenoemde *Hendrik Hagha Damius* den naam zijner moeder bij zijn geslachtsnaam gevoegd hebben.

Gevraagd wordt, waar en wanneer het huwelijk ..... *Damius* met *A*..... *W*..... *Hagha* — welke laatste vermoedelijk te 's-Gravenhage omstreeks 1665 is geboren — kan hebben plaats gehad. Waar moet een familie *Damius (= Daems?)* worden gezocht?

Zwolle. A. HAGA.

Ghetel. Wie waren de ouders van *Isabella Sybilla Elisabeth Ghetel*, die 6 Febr. 1725 te Giessen-Oudekerk huwde met *Pieter Brooshooff?*

's-Gravenhage. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Greve. Rietstap vermeldt verschillende wapens *Greve(n)* voor familiën in Gelderland en Overijssel: een daarvan voert in het 2de en 3de kwartier het wapen *Wolf van Westerode*. Welk was het wapen van het geslacht *Greve*, dat in de 17e eeuw in Hattem was gevestigd en waartoe behoorde *Melchior Greve*, oud-burgemeester van Hattem, waar hij 2 April 1674 werd begraven?

's-Gravenhage. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Griethuysen (van). (LV, 166/67, 286). De Heer Muschart veronderstelt in zijn bovengenoemde bijdrage, dat er wellicht een huwelijksverbintenis tusschen de families *Van Griethuysen* en *Van Cracou-Sas* heeft bestaan, hetgeen wat *Van Cracou* betreft door Mr. A. Haga ook aangetoond is. Doch ook tusschen *Van Cracou en Sas* blijkt een huwelijksverbintenis te bestaan. *Jan Henricxszn. van Crakau*, weduwnaer, trouwt te Rotterdam 8-10-1641 *Cafharina Zas*, j.d. van Gorinchem. Zij werd in de Prinsekerk in Maart 1666 begraven, onder een zerk met alliantiewapens, waarvan het vrouwelijke schild het door den Heer Muschart beschreven wapen: een doorsneden schild met gaanden leeuw in de bovenhelft en een sprinkhaan in de benedenhelft, vertoont. Het mannelijk schild is als volgt: gedeeld: 1 een boom op een grond; 11 een tweekoppige adelaar omziend: onder het geheele alliantiewapen: „*Jan Hendricksen Crackouw*". Het komt mij voor, dat het vrouwelijke schild het wapen *Sas* moet voorstellen. Vergelijk ook Ned. Patr. 1924, waar het wapen Sas wordt beschreven: „in blauw een halve gouden leeuw". Bovenvermelde zerk is afgebeeld in „De Rotterdamsche Plateel & Tegelbakkers", door A. Hoynck van Papendrecht op pagina 237. Het is mij echter niet duidelijk waarom eenige nakomelingen uit het huwelijk *Van Griethuysen- Van Cracou*, hun wapen zouden vermeerderen met dat van *Sas*. Helleken van Cracou is in geen geval een dochter uit het huwelijk *Van Cracou-Sas*.

Londen. J. C. HOYNCK VAN PAPENDRECHT.

Hoogenhoeck (van)-van der **Mey.** Volgens een kwartierstaat van *Pieter Abrahamsz van Hoogenhoeck*, geb. 1613, gepubliceerd in Maandblad 1883, p. 38, zijn de kwartieren van zijn vader, *Abraham van H.*, le *van H.*, 2e *van der Mey*, *3e van Halmael 4e de Huyter*. Namen en verdere data betreffende deze personen gezocht, ook voor 't verder uitwerken der kwartieren.

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMANN.

Klinkenberg. Welk was het wapen van *Anna Lucia Klinkenberg*, in 1722 gehuwd met *Otto Ernst Gelder* Graaf *van Limburg Stirum?*

's-Gravenhage. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Molt. (LIV, 379). De Heer P. Busmann, predikant te Veldhausen, Kreis Bentheim, had de hoffelijkheid mij vele gegevens *Molt* uit de onder hem berustende kerkelijke registers te doen toekomen, waaruit de hiernavolgende stamreeks is opgebouwd.

De kwartieren van een der echtgenooten geef ik, omdat zij

voor eenige thans Nederlandsche geslachten van belang zijn,

Het „Moltshaus" stond in de „Vennehook"; een „Moltmate" ligt halverwege Veldhausen en Nordhorn.

1. *Hendrick Molt,* geb. omstreeks 1630.

11. *Steven Hendricksz. Molt,* overleed Veldhausen 28 Maart 1700, tr. le V. 6 Mrt. 1678 *Hille Mensosdr. Saels (Sadels),* overl. 8 April 1680, tr. 2e V. 6 Juli 1684 *Janna Jansdr. Bosing* uit Grasdorf.

III. *Menso Stevensz. Molt,* ged. V. 2 Maart 1680, overl. V. 30 Jan. 1755, tr. V. 22 Maart 1705 Geese *Jansdr. Janning,* geb. Esche, overl. V. 17 Mei 1747.

IV. *Steven Mensosz. Molt,* ged. V. 28 April 1706, tr. V. 27 September 1747 *Fenna P(i)etersdr. Hagendoorn,* overl. V. 19 Febr. 1788.

V. *Pieter Stevensz. Molt,* ged. V. 15 Febr. 1756, overl. V. 1 Juli 1794, tr. V. 5 October 1783 *Janna Bruna,* ged. V. 8 October 1758, dr. van Lambert en Maria Magdalena Amshof.

VI. *Lambert Pietersz. Molt,* geb. V. 20 November 1785, verhuisde naar Hoogeveen.

De 8 kwartieren van *Janna Molt-Bruna* zijn:

Hillebrand Bruna, burgemeester, *X* Veldhausen 1675 *Geesien Becker. Jan Hermansz. Naber* × V. 1685 *Jennichien Mensosdr. Saels. Wermold Gerdtsz. Amshof,* geb. Gildehaus, X 1690 *Odilia Walbrecht Cramer (kleindr.* van Willem Cramer, houtvester te Coevorden, *Derk* Oftensz. *Poort X* V. 1695 *Geesien Hendricksdr. Becker.*

Hoek van Holland. **BERT C. HELBERS.**

Muntendam-Brenkhorst. *Nicolaas Muntendam,* gedoopt te Utrecht 25 Aug. 1720, huwde te Deijl 17 Januari 1745 met *Elisabeth Brenkhorst.* Gevraagd wordt: waar kwam zij vandaan en hoe heeten haar ouders? Is er iets meer bekend van de familie *Muntendam?* Ik heb den indruk dat de grootvader van Nicolaas, met name Gerardus, uit Muntendam afkomstig was. Hij werd volgens de Thesoriersrekening 1688/'89 Poorter van Utrecht en werd aldaar in de Buurkerk begraven 24 Maart 1710.

Bilthoven, **H.** WALLER.

Nij(e)hoff (van). Uit de Leenactenboeken, Kwartier van Nijmegen, blijkt dat *Hugo van Nijhoff 19* April 1623 tot 2de vrouw had *Mechtelt van der Vorst,* weduwe van *Johan Vosch van Avesaet.* Uit zijn eerste huwelijk had hij 5 kinderen:

1. *Willem,* † vóór 10 Febr. 1654, gehuwd Amsterdam 16 Jan. 1636 met *Elisabet Margareta van der Heiden.*
2. *Herman,* † vóór 16 Juni 1644.
3. *Elisabeth.*
4. *Johan,* gehuwd met *Catharina Beck.*
5. *Mechtelt,* gehuwd met *Wolphart van Brederode gezegd Cloetingen.*

Gevraagd: wie was de eerste vrouw van *Hugo van Nijhoff* en weet iemand iets over zijn voorgeslacht?

Wie zijn de ouders van *Elisabet Margareta van der Heiden?*

Diepenveen. **H.** KRONENBERG.

Pant (van der). I. Jan *van der* Pant, schout van Kamerik (Utr.) 1707, notaris 1721-1771, † Utrecht 16 April 1771, begraven te Kamerik, tr. *Anna Leyster.*

11. *Cornelis Leonard van der Pant,* schout van Kamerik, tr. 1719 *Catharina van Cattenburgh,* gedoopt Rhenen 26 Aug. 1694, dochter van *Willem.* burgemeester ald., en *Jacomina van Rijnevelt.*

111. *Jan van der Pant,* gedoopt 1721, tr. Utrecht (Jacobikerk) 21 April (ondertrouw 7) 1748 *Johanna Hendrica van Wijk,* † Utrecht 14 Jan. 1797.

Met aanvulling, eventueel opvoering zou men mij zeer verplichten.

's-Gravenhage. M. C. SIGAL.

Rietdijk (Rockanje). I. *Klaas Rietdijk,* geh. met *Jacoba Bonthan,* had een zoon:

11. *Leendert Rietdijk,* geb. Rockanje, aldaar ged. 17 Feb. 1771, † 17 Sept. 1815, huwde 12 Mei 1799 *Maria Anfonia Stoffels,* dr. van *Lucas Laurens St.* († *2* Oct. 1781) en *Piefernella Wassenaar* († 27 April 1798). Hun zoon:

111. *Lucas Laurens Rietdijk,* geb. 27 Feb. 1801, huwde in 1827 *Maartje de Steur Wildenboer,* geb. Zwartewaal 31 Jan. 1805, dr. van *Pieter Wildenboer (Jacob's* zoon ex *Maartje Hollaar),* geb. 12 Jan. 1767, en *Catharina de Steur.* Hun zoon:

IV. *Leendert Rietdijk,* geb. 5 Nov. 1828, † Kralingen 25 Feb. 1917, huwde in Mei 1854 *Geertrui Blokzijl,* geb. 14 Nov. 1832, † Rotterdam 25 Jan. 1885, dr. van *Huibert Cornelis B.* en *Helena Wilhelmina Wolffers.* Hun zoon:

V. *Lucas Laurens Rietdijk,* geb. 4 Juli 1855, †'s-Gravenhage **1** Jan. 1940, huwde in Mei 1881 *Johanna Maria Elizabeth Malefeyt,* geb. 24 Feb. 1856, †....., dr. van *Jacobus M.* en *Maria Hoffmeester.* Uit dit huwelijk:

1. *Jacobus Rietdijk,* geb. Rotterdam, thans wonende te Batavia C.
2. *Geertrui Rietdijk,* geb. a.v.
3. *Helena Elizabefh Rietdijk,* geb. a.v.
4. *George Marten Rietdijk,* geb. 's-Gravenhage.

Op dit fragment worden gaarne aanvullingen tegemoet gezien.

Batavia C. BLOYS VAN TRESLONG PRINS.

Roest. 1. *Barfholomeus Roest,* geb. Wageningen, huwde *Agnes van Sway (Swaay),* geb. circa- 1763, † Wageningen 17 Maart1838, dr. van *Adrianus van S.* en *Geertruida Arts.*

11. *Carolus Roest,* geb. Wageningen 30 Jan. 1794 (R.K.), huwde aldaar 2 Aug. 1823 *Johanna (den) Bolderik.*

111. *Gradus Roest,* geb. Wageningen 25 Oct. 1830 (R.K.), huwde Wageningen 29 April 1864 *Johanna Wilhelmina Bernard.*

IV. *Carolus Hendricus Roest,* geb. Arnhem 6 Mei 1865 (R.K.), huwde Arnhem 7 Feb. 1895 *Sophia Theodora Anfonia van Gessel.*

V. *Hendricus Antonius Roest,* geb. 's-Gravenhage 27 Nov. 1905, werkzaam bij de „Nederlanden van 1845" te Batavia,

Weet iemand ook of de sub I genoemde persoon behoort tot een der families van dezen naam, waarvan de genealogie werd gepubliceerd in Ned. Adelsboek 1916 en Ned. Patriciaat 1924, en zoo ja, hoe de band bestaat?

Aanvullingen en aanwijzingen zijn welkom.

Batavia C. BLOYS VAN TRESLONC PRINS.

Sarvaas. Gevraagd opgave van verdere data, bijzonderheden en wapens der met *Sarvaas* verwante families. Bekend is:

Abraham Sarvaas (de vader van *Jan* × *C. M. Langerak* en van *Catharina D.* × *Jacobus du Marchie) X Geertruy Schouten* (dr. van *Cornelis,* geb. Schagen 1656/'57, *X* Am-

sterdam 21-3-1682 Griefje *Claesdr.*, geb. Amsterdam) ; zoon van

Johannes Sarvaas, geb. Amsterdam 1656, goudsmid i/d Warmoesstr., ⚔ 8-1-1678 *Katrijna Klemmeringh,* geb. Amsterdam 3-1-1649 (dr. van *Jan Barendzn.*, lakenkooper te Amsterdam, X *Anneken Faes,* geb. ± 1620); zoon van

Abraham Saroaas, geb. ± 1626, goudsmid i/d Warmoesstr., ⚔ *Sara Jacob,* dochter van

Balthasar Jacob, geb. ± 1605, lakenkooper te Amsterdam, ⚔ *Sara Vorsten;* zoon van

Jasper Jacob, geb. ± 1585; zoon van

Balthasar Jacob, geb. Antwerpen 1558, lakenkooper i/d Warmoesstr,, begr. Amsterdam 10-9-1614, ⚔ *Neeltje Everts,* geb. 1560, begr. Amsterdam 24-8-1622.

Huissen, A. J. DU MARCHIE VAN VOORTHUYSEN.

Stolte-Schuyrman. (LIV, 350). Getrouwd te Zwolle 5 Januari 1647 *Jan Wernersen Stolte,* hopman *Werner Geerlychsen Stolte* soon en *Aeltyn Schuyrmans,* sal(iger) *Lucas Schuyrmans* nagel. dochter.

Ged. te Zwolle (Herv. Kerk) 18 December 1623, *Jan, zoon* van *Werner Geerlichs* en *Beerte (Jansen).* Hij zal wel identiek zijn met *Jan Wernersen Stolte* bovengenoemd.

Zwolle. A. HAGA.

Tak. (LVIII, 144, 192). Het antwoord van den heer van Roosmalen kan ik nu aldus aanvullen:

1, *Anthonis Tack,* wiens weduwe *Jenneken Rombouts,* vroedvrouw te Etten, in 1618 compareert en dan c. 75 jaar is.

II. *Rombout Anthonis Tack,* tr, *Anna Cornelis Claes Puth,* zijn dood 21 Nov. 1631. Kinderen: *Cornelis, Adriaen* en *Janneken* (tr. *Geerit Cornelis Knaep).* Uit een ander huwelijk is blijkbaar: *Jan Rombout Anthonis Tacx,* geh. met *Henrixken Pieter Anthonis Brabanders.*

Eindhoven. H. W. VAN TRICHT.

Toll (van). J*ohan van Toll,* Heer van Oud Wulven en Waijen, 6 Juni 1631 beleend met een hofstede te Oij, † vóór 18 Aug. 1653, is gehuwd met *Constance van Gheel.* Zijn ouders zijn *Hendrik van Toll* en *Geertruid Schenck.* Is de stamboom hooger op te voeren?

Diepenveen. H. KRONENBERG.

Vriese (de). (LVII, 26, 192). De navolgende gegevens zijn mij bekend:

Claes die Vriese, jonge klerk van Hertog Philips van Bourgondie a° 1425, secretaris 1428 tot 31 Oct. 1445, rentmeester-generaal van 14 Mei 1451 tot 30 Sept. 1469. (Zie van Riemsdijk, Tresorie enz., pag. 325, 358).

Op 27 Dec. 1437 wordt hij beleend met 32 gemeten in Tholen in den polder Derloe, welk leen aan de Grafelijkheid was verstorven. Deze beleening wordt 16 Jan. 1438 door den hertog bevestigd. (Holl. Lk. 114 fol. 74v.).

Als ,,onse getrouwe Raet ende Rentmeester-generael" tocht Claes 18-2-1455 zijn vrouw *,,joncfrou Alydt Bruyncxdr."* aan 25 gouden leeuwen 's jaars uit de renten, die hij in leen had, welke tocht 21-4-1458 wegens verkoop der leenen werd geroyeerd. (Holl. Lk. 116 capt. Zeeland fol. 18). Dit is in overeenstemming met het gestelde in Batavia Illustrata, pag. 1110, 2e kolom, waar echter de voornaam der vrouw niet genoemd is.

In 1462 koopt Claes van *Floris van Rijswijck* een rente op 60 morgen te Bloemendaal onder Gouda, waarmede hij 12 Mei 1462 beleend werd (Holl. Lk. 117 capt. Noord-Holland fol, 10, 11) om deze rente op 17 Mei 1467 weder over te dragen aan *Jan Dedel,* gehuwd met *Beatrix van Rijswijck,* Floris' zuster. Terzelfder tijd had Claes ook Rijsoorde van Floris vnd. gekocht. Ook dit leen werd door Dedel wederom teruggekocht. (Holl. Lk. 117 capt. Zuid-Holland fol. 25, 27).

Claes de Vriese moet vóór 6 Mei 1475 zijn overleden, op dien datum werd n.m. beleend zijn dochter *,,joncfrou Heylwich Claes de Vriese dochter" met* haars vaders leenen (Holl. Lk. 118 capt. Zuid-Holland fol. 25verso).

Haar man *Geryt Heerman* doet voor haar hulde. Zij ontving tevens de Zeeuwsche leenen op denzelfden datum (Holl. Lk. capt. Zeeland fol. 31verso) en was dus blijkbaar de oudste dochter en leenvolgster, zoodat Claes geen mannelijke wettige nakomelingen had.

Heylwich compareert met haar zoon *Jacop Heerman* bij de overdracht van een leen op 5 Maart 1493 (Holl. Lk. capt. Zuid-Holland fol. 1 1verso).

Deze Jacop is burgemeester van Leiden a° 1489 en huwde *Henrica van der Does,* waarbij hij een zoon *Gerrit* (zijn leenvolger) en een dochter *Henrica,* vóór 18 Febr. 1513 gehuwd met *Adriaan van Egmond, Heer van Kenenburch,* verwekte.

Claes' dochter *Alydt,* gehuwd met *Barthout van Assendelft,* is mij slechts uit gedrukte bron bekend (Batavia Illustrata pag. 863). Haar naam, gelijkluidend aan die van de vrouw van Claes de Vriese, maakt haar veronderstelde afstamming wel aannemelijk.

Of ook *Maria,* gehuwd met *Arnt van Duvenvoorde* (zie LVII 26), een dochter van Claes de Vriese is, kan ik niet beoordeelen. Waar *Arnt van Duvenvoorde* een zoon is van *Dirck,* die blijkens mijn aanteekeningen tusschen 1474 en 1476 huwde met *Dieuwer Ruychrock,* dochter van *Heer Willem* uit zijn eerste huwelijk met *Aechte Piermans* en *Maria,* wanneer zij een dochter is van Claes de Vriese en Aleyt Spruyt, vermoedelijk aanzienlijk ouder zou zijn dan haar man, lijkt mij dit zeer onzeker, te meer waar de genealogie van Duvenvoorde in Batavia Illustrata haar noemt ,,van Alkmaar" (pag. 1154) en mij van eenig verband tusschen *onzen Claes de Vriese en* Alkmaar *nimmer* iets is gebleken.

's-Gravenhage. J. P. DE MAN.

Gemeente-archief van **Asperen.** In het gemeente-archief te Asperen, dat in *1922* werd geïnventariseerd, ontbreken sinds eenige jaren de Nos. 2-4, ,,Notulen van den magistraat, 1740-1761", 3 deelen, alsmede No. 26: ,,Lijsten van magistraatsbenoemingen 1715-1783", 1 omslag.

Wie kan hieromtrent inlichtingen geven?

S-Gravenhage. P. J. A. VAN MOURIK.

INHOUD 1940, No. 5.

Bestuursberichten. -- **Bijdrage tot een genealogie** van het Noord-Veluwsche geslacht Schrassert, door Mr. W. de Vries. — Het geslacht Voltelen (Volten), door Mr. H. F. Wijnman. (Vervolg). — Geslacht Berentsen (Berntsen), door Mr. H. Kronenberg. — Boekbespreking, door J. P. de Man. — Inhoud van tijdschriften enz. — Korte mededeelingen: De Alkmaarsche familie van Everdingen. (Aanvullingen) ; Barnaart; Verkoop van heerlijkheden; Heemskerk (Marquette); Van Ypelaer; Nieuw Gemeentewapen. — Vragen en antwoorden: Altena (van) ; Bats (de) ; Berg (Siepman van den) ; Borre van Amerongen; Bosch; Casius-van der Neer; Croock; Damius; Ghetel; Greve; Griethuysen (van) ; Hoogenhoeck (van) -van der Mey; Klinkenberg ; Molt ; Muntendam-Brenkhorst ; Nij(e)hoff (van) ; Pant (van der); Rietdijk (Rockanje); Roest; Stolte-Schuyrman; Tak; Toll (van) ; Vriese (de). — Gemeente-archief van Asperen.

Gedrukt bij N.V. Drukkerij „De Residentie'? Pletterijstr. 103-107. 's-Gravenhage.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor. Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur **Dr. Th. R. Valck Lucassen**, *huize Eikenrode, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den waarnemenden Secretaris **Jhr. H. Trip**, *Nassau-Zuylensteinstraat* **6, 's-Gravenhage.**
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg* 5, *'s-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 6. LVIIIe. Jaargang. Juni 1940.

BESTUURSBERICHTEN.

Aan de Leden.

Sedert het verschijnen van ons vorig nummer zagen ons land en volk zich in omstandigheden geplaatst, die de herinnering wakker roepen aan de moeilijkste dagen uit hunne geschiedenis, dagen, waarin echter tevens de beste eigenschappen van het Nederlandsche ras zich steeds deden gelden.

Onze Opperbevelhebber heeft, als hoogste vertegenwoordiger van het Nederlandsche regeeringsgezag, in een dagorder aan het leger de bewondering en dankbaarheid der natie vertolkt voor hetgeen onze weermacht voor het behoud van het Vaderland heeft verricht, en in eene proclamatie tot de Nederlandsche bevolking heeft hij tevens een woord van bijzonderen dank tot haar gericht voor de wijze, waarop zij, samen met het leger, zoolang het mogelijk was alles gedaan heeft, wat voor de vrijheid van het land gedaan kon worden.

Hoewel met rouw in 't hart om de velen, die als slachtoffer van den oorlog het leven lieten, mogen wij de toekomst met opgeheven hoofde tegemoet zien.

De beproeving, die ons is opgelegd, is zwaar, maar het Nederlandsche volk zou het Nederlandsche volk niet zijn, wanneer het moedeloos bij de pakken was gaan neerzitten en na de eerste verbijstering niet terstond zijn veerkracht had herwonnen en de hand aan de ploeg had geslagen tot herstel en wederopbouw van hetgeen door den oorlog werd te niet gedaan.

Zulks doende dwingt het eerbied af en rechtvaardigt het ten volle zijne onverzwakte aanspraken op een onafhankelijk volksbestaan.

Aan de op allen rustende plicht om vastberaden hun taak te blijven vervullen, zullen ook wij ons niet onttrekken; immers zij heeft niet alleen betrekking op het materieel herstel van ons land, maar in niet mindere mate ook op de instandhouding van ons cultureel bezit.

Hiertoe behoort zonder twijfel hetgeen ons Genootschap, dat beoogt een schakel te vormen tusschen verleden, heden en toekomst, in den loop van vele jaren heeft tot stand gebracht. De beoefening der familiegeschiedenis zal, alle gebeurtenissen ten spijt, hare waarde immer behouden. „De begeerte toch om het leven en werken van het voorgeslacht te leeren kennen" — zoo schreven wij reeds bij de herdenking van het 50-jarig bestaan van ons Genootschap — „is zuiver menschelijk en aan geen rang of stand gebonden en zal blijven bestaan, zoolang er menschen op aarde zullen wonen".

Wij doen derhalve een ernstig beroep op onze leden om ons juist in dezen moeilijken tijd hun vollen steun te blijven geven en hierdoor tevens het voortbestaan van ons onder het fiere symbool onzer nationale saâmhoorigheid verschijnend orgaan te helpen verzekeren.

God behoede Koningin en Vaderland!

Valck Lucassen.

Het Bestuur deelt mede, dat de jaarlijksche algemeene vergadering, welke op Zaterdag 1 Juni was vastgesteld, in verband met de tijdsomstandigheden tot een nader te bepalen datum is uitgesteld.

Het Maandblad, dat om dezelfde reden deze maand niet op den gebruikelijken datum het licht kon zien, zal in den vervolge — indien eenigszins mogelijk — weer geregeld op den eersten van iedere maand verschijnen, zij het ook voorloopig in eenigszins beperkten omvang.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden te Heiloo van den Heer W. Croockewit W. Azn., oud-conservator van het Museum Flehite te Amersfoort, die sedert 1916 een zeer belangstellend lid van ons Genootschap is geweest.

Tot lid zijn benoemd:

C. J. A. Begeer . . . . . *Voorschoten.*
Leidscheweg 221.

A. 0. H. Tellegen . . . . . *Wassenaar.*
Storm van 's-Gravesandelaan 77.

Adreswijzigingen:

B. J. van Eck . . . . . *'s-Gravenhage.*
Koninginnegracht 96c.

Dr. Johan E. Elias . . . . . *Zeist.*
Krullelaan 37.

L. T. Wilhelmy van Hasselt . . . . *Wageningen.*
Rijksstraatweg 86.

B. J. H. van Roosmalen . . . . . *'s-Graoenhage.*
Thorbeckelaan 247.

W. A. van Rijn . . . . . *Rofferdam.*
Burgem. Meineszlaan 59a.

Prof. Dr. J. H. F. Umgrove . . . . . *Wassenaar.*
Bremhorstlaan 19.

Dipl. Ing. D. A. N. Vriesendorp . . . . *Hengelo (Ov.).*
Drienerparkweg 13.

Mr. J. L. N. van IJsselsteyn . . . . . *Heiloo.*
St. Willebrordusstichting.

Aanwinstenlijst der Bibliotheek.

Sartorius, H. Bijdrage tot de familiegeschiedenis der Darmstädter Sartorii 15751935 (Luthersch). 's-Gravenhage 1939.
(Geschenk van den Schrijver).

Dirks, J. C. Het Bruinings Hofje op de Botermarkt te Haarlem. Haarlem 1940.
Uitgeg. door de Ver. „Haerlem".
(Ruil Ver. „Haerlem").

Slootmans, C. J. F., L. Merkelbach van Enkhuyzen, J. P. A. Smit. Halsteren, zijn geschiedenis en zijn archief. Bergen op Zoom 1939.
(Geschenk van hef Deparfemenf van O., K. en W.).

Hoiningen genannt Huene, F. v [o n]. Stammfolge des Geschlechtes Ullers. Görlitz 1938.
(Geschenk van T. Freifrau von Hoiningen genannt Huene).

Buchell, A. van. Notae quotidianae, uitgeg. door J. W. C. van Campen. Utrecht 1940.
Werken uitgeg. door het Hist. Gen. Utrecht, 3e serie, no. 70.
(Ruil „Historisch Genoofschap").

Belonje, J. De leenkamer van het huis te Heemskerk (Marquette). [Groningen 1939].
Overdr. uit „Rechtshist. opstellen, aangeboden aan A. S. de Blécourt".
(Geschenk van den Schrijver).

Arnold, F. E. G. Stammreihen der Fränkischen Familie Arnold Usingischen Ursprungs. Erlangen 1939.
(Geschenk van den Schrijver).

[Oehler, R.]. Familiennamenbuch der Schweiz. Zürich 1940. Afl. 1.
(Recensie-exemplaar).

Endenburg, P. J. T. Een Goudsch boekdrukkersgeslacht uit de 17e eeuw. [t. pl. 1939].
Overdr. uit „Bijdr. Oudheidk. kring „die Goude" ", II.
(Geschenk van den Schrijver).

Bemmelen, J. F. van. De parenteel Viëtor X Berendsz. ['s-Gravenhage 1940].
Overdr. uit „Afkomst en toekomst", VI.
(Geschenk van den Schrijver).

Unger, W. S. Catalogus van den historisch-topografischen atlas van het Zeeuwsch Genootschap der wetenschappen. Middelburg 1940. dl. 11.
Dl. 11. Topografische prenten en teekeningen.
(Ruil „Zeeuwsch Genoofschap der wetenschappen"),

Mittèilungen des Sippenverbandes der Danziger Mennoniten-Familien Epp. Kauenhowen, Zimmermann. [z. pl.]. 1939. jrg. V, afl. 6.
(Geschenk van den Heer E. Penner).

Familienblatt der Manger. Regensburg 1939. Inhoud enz. jrg. VII-X1, jrg. XII, afl. 1-6.
(Geschenk van den Heer B. Manger).

Der Morgenstern. Hamburg-Altona 1940. jrg. 111, afl. 3.
(Geschenk van den Heer H. Morgensfern).

[Chastel, P. A. du]. Une généalogie rectifiée. Leçon de philosophie pratique pour les aristocrates. [Mamuchet]. Soignies. [z. j.].
(Geschenk van den Heer W. J. J. C. Bijleveld).

[Montigel, R.]. Ahnenliste von Ingeborg Marianne Montigel. [Met: Ergänzungsblatt 1, 2]. Samarinda 1938 [-1940].
(Geschenk van den Schrijver).

[Miedema, A. S.]. Fryske doarpswapens. [z. pl. 1940].
Overdr. uit „It Heitelân", 1940.
(Geschenk van den Schrijver).

[Inventaris van het familie-]archief van Leenhof. [z. pl. z. j.]. Getypt.
(Geschenk van den Heer J. L. Riefema).

Cate, L. ten. Stamboom van het Zwolsche geslacht Buisman. Zwolle 1940.
(Recensie-exemplaar).

Hoge, J. Die geskiedenis van die Lutherse kerk aan die Kaap. [Kaapstad 1938].

Argief-Jaarboek vir Suid-Afrikaanse geskiedenis, jrg. I, dl. 2.

(Geschenk van den Heer C. Graham Botha).

Le'yssius, H. J. L. Th. van Rheineck. De Zuid-Hollandsche eilanden in den Romeinschen tijd en de zuidelijke route van de Peutingerkaart. [Rotterdam 1940].

Overdr. uit „Rotterdamsch Jaarboekje", 1940.

(Geschenk van den Schrijver).

Bemmelen, J. F. van. Afstamming en erfelijkheid en de kwartierstaat. Naarden 1940.

Bibl. voor geslacht- en wapenkunde onder red. van C. Pama, III/IV.

(Recensie-exemplaar).

Lugard Jr., G. J. In 4 kwartier door Schoonhoven's historisch revier. [Schoonhoven] 1938.

(Geschenk van den Schrijver).

Wubben, C. H. Ebbinge. Het geslacht van Herwerden. ['s-Gravenhage] 1940. 2e herz. bew. gestenc.

(Geschenk van den Schrijver).

[Voorhies, A. E.]. The John C. Voorheis branch of the van Voorhees family in America. Grants Pass [z. j.].

(Geschenk van den Schrijver).

Schäfer, R. Ahnentafel des Chemikers August Kekule von Stradonitz. Leipzig 1939.

Ahnentafeln berühmter Deutscher, 5. F., 7.

Rauschenberger, W. Ahnentafel des Komponisten Hugo Wolf. Leipzig 1940.

Ahnentafeln berühmter Deutscher, 5. F., 8.

Gebhardt, P. von. Ahnentafel des Pandektisten Augustin von Leyser. Leipzig 1940.

Ahnentafeln berühmter Deutscher, 5. F., 9.

Bamler, F. Ahnentafel des Dichters Jean Paul (Friedrich Richter). Leipzig 1940.

Ahnentafeln berühmter Deutscher, 5. F., 9.

Ikonnikov, N. La noblesse de Russie; copie des livres généalogiques de l'Union de la Noblesse Russe, constitués d'après les actes et les documents existants, et complètés par le concours dévoué des nobles Russes. Paris 1940. dl. E. 2.

Het Kamper geslacht Bijsterbos
(van Detten Bijsterbosch, van Berkum Bijsterbos),

door Mr. W. F. Leemans,
met medewerking van Me]. C. J. Welcker en Jhr. H. H. Röell.

Op een door mij, N.L. LV, 376, gestelde vraag betreffende het geslacht *Bijsterbos* (zeg Biecterbos) is een antwoord ontvangen van Dr. iur. H. J. Berckum te Muri bij Bern. Hierin heb ik aanleiding gevonden de mij bekende gegevens *over* dit geslacht aan te vullen en een genealogie ervan samen te stellen. Bij het samenstellen van deze genealogie werd als grondslag gebruikt een door Mr. J. C. Bijsterbos opgestelde genealogie van zijn geslacht. Mr. Elisabeth C. M. Prins verleende welwillend haar hulp bij het verzamelen van een aantal gegevens.

Het wapen van de familie Bijsterbos is in rood een zilveren zandlooper.

Dit wapen heeft zich ontwikkeld uit een gildemerk, dat leden van het geslacht Bijsterbos, als lid van het gilde der drapeniers te Kampen, gebruikten. Als eerste Bijsterbos werd in het gildeboek van dit gilde op 14 Juni 1703 ingeschreven *Garrif Bisferbosch* (VI) met het merk 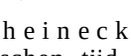 Mogelijk heeft hij dit teeken overgenomen van zijn leermeester. In het copie-gildeboek der drapeniers, beginnende in 1612, komt tenminste hetzelfde teeken voor bij den naam van Jannes Schucken (Schuckink), die zijn gilde heeft voldaan den 25sten Juli 1663: ; voorts van Dierck Gerrijetsen van Lenghen (Langhen of Linghen?), die den 24sten Jan. 1671 zijn gilde heeft gewonnen: .

Later werden ingeschreven *Jurian Bijsterbos* (VIIbis) in 1732, *Wm. Bijsterbos* (VIII) in 1760 en *Hendrikus Biesterbosch* (VIIIbis) in 1783 met het merk , en *H. J. van Detten Bijsferbosch* in 1812 en *J. H. van Deffen Bijsferbosch* in 1818 met het merk . De overgang van dit merk in een zandlooper is gemakkelijk.

Destijds heb ik reeds vermeld, dat volgens een door Mr. J. C. Bijsterbos opgeteekende overlevering de stamvader van het geslacht, na een persoonlijken vijand doorstoken te hebben, uit het noordelijke of Duitsche deel van Polen zou zijn gevlucht en zich in het laatste kwart der vijftiende eeuw gevestigd zou hebben op een stuk land onder Epe, eigendom van het klooster Bethlehem te Zwolle (oorspronkelijk geheeten „Kaisersguet", later „Bijsterbos"). Mr. Bijsterbos vond bij zijn onderzoek eenige acten betreffende dit stuk land, uit welke acten bleek, dat zijn voorouders inderdaad in de zestiende eeuw dit „Kaisersguet" bewoonden:

1°[1]). Blijkens een cartularium van het klooster Bethlehem, berustend in de O.L.V. kerk te Zwolle, en acten van de Proosdij te Zutphen, aanwezig op het stedelijk archief aldaar, werd het genoemde erve van dit klooster, gelegen onder Epe, oudtijds altijd „Kaisersguet" genoemd.

2°. Onder denzelfden naam komt het voor in twee folianten (afkomstig van het klooster Bethlehem en aanwezig op het stedelijk archief te Zwolle), waarin de inkomsten uit de goederen van het klooster zijn aangeteekend over de jaren 1526-1562. Hierin worden de beide Henrick's (I en II) met vermelding van hun geslachtsnaam *Bijsterbuss* achtereenvolgens als bewoners van het „Kaisersguet" vermeld.

3°. In een lijst van de goederen van het klooster Bethlehem, opgemaakt in 1599 en geplaatst achter de kroniek van Coccius, uitgegeven door de Ver. tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis, wordt *Johan Bijsferbuss* genoemd als bewoner van het erve van dit klooster te Epe.

4°. Uit de rekeningen van Zwolle over 1613 blijkt, dat twee renten, die deze *Johan Bijsferbuss* op het bewuste erve had gevestigd, waren overgegaan op den burgemeester Meeuwsen.

Verder wordt opgemerkt, dat de oorspronkelijke uitgang van den geslachtsnaam „buss" voorkomt in vele namen op het

---

[1]) De plaatsen, waar de hier sub 1-4 vermelde bronnen zijn te vinden, zijn die opgegeven door Mr. J. C. Bijsterbos.

eiland Rügen en in het noordelijk deel van Oostpruissen en dat deze uitgang „Stein" of „Burg" beteekent,

De stamreeks, van welke de eerste vier generaties bijna geheel op de door Mr. J. C. Bijsterbos opgeteekende — door bovengenoemde acten eenigszins gestaafde — overlevering berusten, vangt aan met:

1. *Henrick Bijsferbuss,* in 1528 op het „Kaisersguet" woonachtig. Hij zou een zoon of kleinzoon zijn van den genoemden, uit Polen gevluchten, stamvader.

II. *Henrick Bijsferbuss,* woonde tusschen 1550 *en* '60 op het „Kaisersguet".

III. *Johan (Jan) Bijsferbuss,* woonde nog in 1599 op dit goed, maar verliet het in 1600 of 1601 en vestigde zich te Heerde; testeerde 4/9 Juli 1613, tr. N.N.
Uit dit huwelijk:
1. *Dirck Bijsterbos.*
2. *Henrick Jansz. Bijsferbos,* tr. (huw. voorw. 1 Maart 1612) *Marie Jansdr. Poll. Zij* tuchtigden elkaar voor het gerecht te Heerde 3 Juli 1614 [2]).
3. *Gerrit,* volgt IV.

KV. *Gerrit Jansz. Bijsferbos,* woonde te Heerde [3]).

V. *Jan Gerrifsz. Bijsterbos,* geb. te Heerde, kleinburger van Kampen 26 Maart 1664, grootburger *13* Oct. 1666, tr. le *Annefje van Erckelens,* ged. Kampen 10 Nov. 1643, † nà 8 Juni 1673, vóór 2 Juni 1676, dr. van *Jan* en *Annefje Marfens.* Zij kochten van de hoofdlieden van het Cellebroedersespel huis, erve en where genaamd de „Regenboge" in de Oudestraat te Kampen, tusschen de steeg (d.i. de Breede Steeg [4])) en het huis van Willem Pols 30 Sept. 1667 [5]). Zij verkochten op 4 Nov. 1667 aan *Jan van Erckelens* en diens vrouw *Annechien Marfens* een jaarlijksche rente van 40 goudgulden uit dit huis en where [6]). Op 7 Nov. 1677 [7]) woont *Jan Gerrifsen Bijsferbos* nog in de Regenboogsteeg; op 3 Aug. 1680 is de „Regenboge" op *Jan van Erckelens* overgegaan [8]).
Hij *tr. 2e* (ondertr. Kampen 9 Juni 1676) *Jannighje Claesdr. van 't Engberf* [9]).
Uit het eerste huwelijk:
1. *Marrifje Bijsferbos,* ged. Kampen 22 April 1668, † jong.
2. *Marritje Bijsterbos,* ged, Kampen 18 Oct. 1669, waarschijnlijk dezelfde die in Juni 1697 lidmaat werd te Kampen met attestatie van Heerde, tr. (ondertr. Kampen 27 April) ald. 17 Mei 1703 *Jurrian de Greve,* geb. te Kampen, zn. van *Jan* en *Beeltje Jansdr. van Erckelens.*
3. *Gerrif,* volgt VI.
Uit het tweede huwelijk:
4. *Claes Bijsterbos,* ged. Kampen 19 Sept. 1677, † jong.
5. *Claes Bijsterbos,* ged. Kampen 17 Nov. 1678.

2) Register van opdrachten, tuchten, enz. van Veluwe, 14 Jan. 1611—7 Dec. 1640, arch. Enghuizen (inv. fol. 665), rijksarch. Arnhem.
3) Op 28 Mei 1652 koopt *Geese Bijsterboes* met Roloff Egbertsz., klompenmaker, huizen en plaats naast hof in het vierkant in de Breesteeg te Rampen van de gebroeders Albert en Borchgaert Brouerius (overdrachten folio 9 verso). Aangezien *Jan Gerritsen Bijsterbos* (V) in dezelfde buurt woonde is niet onmogelijk, dat wij hier te maken hebben met diens moeder en mitsdien de vrouw van Gerrit.
4) Cf. Charters en Bescheiden X, no. 593.
5) Overdrachten folio 218.
6) Overdrachten folio 221.
7) Idem folio 124 verso.
8) Gerecht. verkoop 1678-1688, overdracht 11.
9) Het Engbert of 't Engbert is een erf bij Kampen.

VI. *Gerrit Bijsferbos,* ged. Kampen 8 Juni 1673, lid van het drapeniersgilde 14 Juni 1703, zegelaar, gildemeester en tarrameester van dit gilde, † 5, begr. Kampen (Buitenk.) 11 Nov. 175.0, tr. (ondertr. Kampen 20 April op att. van Amsterdam) Kampen 17 Mei 1703 *Cornelia de Greve,* geb. Kampen 1672, † 5, begr. Kampen (Buitenk.) 10 April 175 1, dr. van *Jan* en *Beeltje Jansdr. van Erckelens.*
Zoowel de Van Erckelens' als de De Greve's waren drapeniers of wolwevers.
Uit dit huwelijk:
1. *Jan,* volgt VII.
2. *Jurjan Bijsferbos,* ged. Kampen 17 Juli 1709, † jong.
3. *Jurjan,* volgt VIIbis.
4. *Marrigje Bijsferbos,* ged, Kampen 11 Aug. 1715.

VII. *Jan Bijsterbos,* geb. Kampen 13, ged. ald. 14 Sept. 1707, gemeensman te Kampen, lid van het drapeniersgilde 16 Mei 1727, zegelaar en gildemeester van dat gilde, † Kampen 10, begr. ald. (Bovenk.) 13 Oct. 1779, tr. (ondertr. Kampen 30 Nov.) ald. 19 Dec. 1741 *Geesje van Deffen,* ged. Kampen 24 Aug. 1708, † ald. 9, begr. (Bovenk.) 12 Maart 1787, dr. van *Hendricus* en *Dirkje Spalier.*
Uit dit huwelijk:
1. *Gerrit,* volgt VIII.
2. *Hendricus Bijsferbos,* geb. Kampen 29 Oct., ged. ald. 1 Nov. 1744, † ald. 22, begr. (Buitenk.) 26 Aug. 1747.
3. *Hendricus,* volgt VIIIbis.

VIII. *Gerrit Bijsferbos,* geb. Kampen 16, ged. ald. 18 Nov. 1742, lid van het drapeniersgilde 23 Jan. 1761, zegelaar en gildemeester van dat gilde, † 24 Jan. 1799, tr. (ondertr, Kampen 18 Juli) Spaarndam 6 Aug. 1766 *Maria Swarfs,* geb. 17, ged. Spaarndam 24 Mei 1744, dr. van *Theodorus en Lijsbeth Troks.*
Uit dit huwelijk:
1. *Johannes Theodorus Bijsferbos,* geb. 27, ged. Kampen 29 April 1767, † 6, begr. Kampen (Buitenk.) 10 Juli 1767.
2. *Theodorus Johannes Bijsferbos,* geb. Kampen 20, ged. ald. 24 Juli 1768, † 15, begr. Kampen (Bovenk.) 19 Juni 1781.
3. *Gesina Elisabefh Bijsterbos,* geb. 5, ged. Kampen (Walenk.) 7 Maart 1770, † 24, begr. Kampen (Bovenk.) 28 Mei 1770.
4. *Gesina Bijsterbos,* geb. Kampen 20, ged. ald. 23 Oct. 1771, † 9 Nov. 1773.
5. *Jan Bijsterbos,* geb. Kampen 1, ged. ald. 4 Juli 1773, † 23 Oct. 1773, begr. Kampen (Bovenk.) 1 Nov. 177370).
6. Een ongedoopt kind, geb. 28 Maart 1775, begr. Kampen (Bovenk.) 1 April 1775.

VIIIbis. *Hendricus Bijsferbosch,* geb. Kampen 20, ged. ald. 21 Sept. 1749, lid van het drapeniersgilde 14 April 1783, zegelaar van dat gilde, begr. Kampen (Bovenk.) 10 Mei 1806, tr. (ondertr. Oene 17 Dec. 1789) Oosterwolde 4 Jan. 1790 *Machfeld Pefronella van Limburg,* ged. Oene

10) De overlijdensdata van 5 en 6 zijn overgenomen uit de genealogie van Mr. J. C. Bijsterbos. Aangezien evenwel slechts het begraven van één dezer kinderen — in de Bovenkerk op 1 Nov. 1773 — werd gevonden, rijst de vraag, of dit begraven kind niet *Gesina* (5) is en of wij in het zesde kind niet hebben te zien den *Jan Bijsterbos(ch),* j.m. van Rampen, die op 9 Juni 1797 te Kampen huwde met *Geertruid Pruimers,* j.d. van Almelo. Hiervoor' zou ook pleiten, dat omstreeks 1770 te Kampen geen andere *Jan Bijsterbos* is geboren, dan de zoon van *Gewit.*

14 Juni 1761, † Kampen 19 April 1834, dr. van Hermanus en ***Sara Machteld Sels.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Johannes Hermanus van Detfen,*** volgt IX.
2. Hermanus ***Johannes van Deften,*** volgt IXbis.

1x. ***Johannes Hermanus van Detten Bijsterbosch,*** geb. 18, ged. Oosterwolde ***27*** Oct. 1793, ingeschreven als student in de medicijnen te Harderwijk 26 Sept. 1811, meldde zich aan als lid van het voormalige drapeniersgilde 1818, † Kampen 27 Sept. 1838, tr. ald. 3 Juni 1835 ***Geertruida van den Berg,*** geb. Kampen 28 Febr. 1812, dr. van ***Jan*** en ***Everdina van Dijk.***

Uit dit huwelijk:

Magdalena Pefronella van Detten Bijsterbosch, geb. Kampen 31 Mei 1838, † Amsterdam 3 Maart 1914, tr. Kampen 9 Febr. 1859 ***Wiegcher Kornelis Kramer,*** geb. 16 Oct. 1835, † Amsterdam 12 Aug. 1910, zn. van ***Abraham*** en ***Geertruida Johanna van Heerde.***

IXbis. ***Hermanus Johannes van Detten Bijsterbosch,*** geb. 28 Jan., ged. IJsselmuiden 7 Febr. 1796, meldde zich aan als lid van het voormalige drapeniersgilde 1812, † Kampen 17 Juni 1827, tr. ald. 26 April 1816 ***Catharina Elisabefh Nuijs,*** ged. Kampen 25 Nov. 1792, † ald. 16 Nov. 1871, dr. van ***Otto Jacob*** en ***Lamina Charlotte Schacht.***

Uit dit huwelijk:

Hendrik Otto, volgt X.

X. ***Hendrik Otto van Detten Bijsterbosch,*** geb. Kampen 22 Mei 1817, apotheker te Amsterdam, † ald. 17 Jan. 1849, tr. Amsterdam 18 Nov. 1841 ***Anna Catharina Fritz,*** geb. ald. 11 Aug. 1817, † Amsterdam 17 Sept. 1861, dr. van ***Machiel*** en ***Engeltje Alders.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Lamina Hermina Charlotta van Detten Bijsterbosch,*** geb. Amsterdam 23 Sept. 1842, † ald. 13 Juli 1900, tr. Deventer 21 Juli 1869 ***Frederik Kleinbentink,*** geb. ald. 24 Maart 1846, wijnkoopersknecht, † Amsterdam 21 Oct. 1903, zn. van ***Jan Willem*** en ***Hendrika Fritz.***
2. ***Engelina van Detfen Bijsterbosch,*** geb. Amsterdam 20 Juli 1844.

VIIbis. ***Jurjan (Jurrian) Bijsterbos,*** ged. Kampen 14 Oct. 1711, lid van het drapeniersgilde 2 Juli 1732, zegelaar en gildemeester van dat gilde, † Kampen 26, begr. ald. (Buitenk.) 31 Mei 1760, tr. 1 e (ondertr. Kampen 29 April) 18 Mei 1740 ***Anna Dina ten Hove,*** geb. Amsterdam, begr. Kampen (Bovenk.) 21 Sept. 1741, dr. van ***Jacob,*** tr. 2e (ondertr. Kampen 6) ald. 25 April 1742 ***Janneken (Johanna) Arendsen*** gezegd ***Aerssen,*** ged. Kampen 29 Oct. 1721, † ald. 16, begr. (Buitenk.) 21 Sept. 1759, dr. van ***Willem*** en ***Meyntje Nieuwenburg,*** tr. 3e (ondertr. Kampen 8) ald. 27 Febr. 1760 ***Lumina fer Horst,*** geb. Zutphen Aug. 1712, † Kampen 4, begr. ald. (Buitenk.) 10 Juni 1760.

Uit het eerste huwelijk:

1. Een ongedoopt kind, begr. Kampen (Bovenk.) 22 Aug. 1741.

Uit het tweede huwelijk:

2. ***Willem,*** volgt VIII.

VIII. ***Willem Bijsterbos,*** geb. 5, ged. Kampen 7 April 1743, lid van het drapeniersgilde 10 Juli 1760, zegelaar van dat gilde, burgemeester van Kampen 1793, † ald. 20, begr. (Buitenk.) 24 Aug. 1808, tr. (ondertr. Kampen 17 Sept.) IJhorst 6 Oct. 1762 ***Cafharina van Berkum,*** geb.

5, ged. Kampen 6 Juni 1742, † ald. 6, begr. (Buitenk.) 10 Dec. 1782, dr. van *Nicolaes,* burgemeester van Kampen, en ***Berendina Stercke,*** tr. 2e (ondertr. Kampen 8) ald. 26 Nov. 1793 ***Femmelia Helena Ridder,*** geb. Kampen 23, ged. ald. 25 Febr. 1753, † Kampen 12 Mei 1831 dr. van ***Joan Hendrik,*** luit., <burgemeester van Kampen, en ***Dominica van Loo.***

Uit het eerste huwelijk:

1. Jurjan ***Nicolaas,*** volgt IX.
2. ***Nicolaas van Berkum,*** volgt IXbis.

IX. ***Jurjan Nicolaas Bijsterbos,*** geb. Kampen 26, ged. ald. (Walenk.) 30 Oct. 1768, wethouder te Kampen, lid Prov. St. van Overijssel, † Kampen 17 Nov. 1838, tr. (ondertr. Kampen 25, Zwartsluis 26 Nov.) Wilsum 13 Dec. 1791 ***Maria Johanna de Vriese,*** geb. Zwartsluis 24, ged. ald. 26 April 1772, † Kampen71 Oct. 1825, dr. van *Cornelis* ***Johannes*** en ***Maria Catharina Roldanus.***

Uit dit huwelijk:

1. Mr. ***Willem (Guilleaume) Bijsterbos,*** geb. Kampen 6, ged. ald. (Walenk.) 15 Dec. 1793, ingeschreven als student Deventer Atheneum 3 Oct. 1810, te Leiden 16 Mei 1816, advocaat en procureur te Kampen, later te Amsterdam, tenslotte te Batavia 1842, † ald. 8 Aug. 1852, tr. le Kampen 5 Aug. 1829 ***Anna Francisca Louise de Zwart,*** geb. Gulpen 18 Dec. 1776, † Kampen 20 Maart 1837, dr. van *Marcelis* ***en Johanna Geerfruida Croon,*** en wed. van ***Frederik Carel Marius,*** tr. 2e Amsterdam 27 April 1839 ***Hendrika Hadeweg Scheffer,*** geb. 16, ged. Kampen 27 Mei 1810, † Amsterdam 23 Juni 1839, dr. van ***Jan*** en ***Willempje de Wilde*** [11]).
2. ***Maria Cafharina Bijsterbos,*** geb. Kampen 25, ged. ald. (Walenk.) 27 Sept. 1795, † Zwolle 19 Mei 1850, tr. Kampen 12 Oct. 1815 ***Jacob Pieter*** Baron ***van Heerdt,*** geb. 20 Sept., ged. Vollenhove 2 Oct. 1791, luit. ter zee, ontvanger der directe belastingen, lid Prov. St. van Overijssel, † Zwolle 25 Oct. 1854, zn. van ***Jacob Carel Frederik.*** heer van Benthuis, burgemeester van Kampen, en ***Helena Louisa van Braam.*** Hij hertr. Zwolle 23 Juni 1852 ***Cornelia*** Barones ***van Hemert tot Dingshof.***
3. ***Cornelis Johannes Bijsterbos,*** geb. Kampen 28 Mei, ged. ald. (Walenk.) 4 Juni 1797, † Kampen 5, begr. ald. (Buitenk.) 9 April 1805.
4. *Femmelia* ***Helena Bijsterbos,*** geb. Kampen 15, ged. ald. 26 Nov. 1800, † Kampen 7, begr. ald. (Buitenk.) 10 Nov. 1803.
5. ***Cornelis Johannes (Corneille Jean) Bijsterbos,*** geb. Kampen 29 Aug., ged. ald. (Walenk.) 1805, tweede luit. veld-art., † Kampen 9 Jan. 1826.
6. ***Nicolaas van Berkum Bijsterbos,*** geb. Kampen 7, ged. a'ld. 22 Febr. 1807, lid van den Raad, later secretaris van Kampen, † ald. 1 Mei' 1869.
7. ***Femmelia Helena Wilhelmina Bijsterbos,*** geb. Kampen 4 Aug., ged. ald. 3 Sept. 1809, † Kampen 18, begr. ald. (ws. Buitenk.) 21 April 1810.
8. ***Joan Henrick Ridder Bijsterbos,*** geb. Kampen 2, ged. ald. 27 Oct. 1811, † Kampen 15 Mei 1826.

---

11). Zijn tweede echtgenoote, oorspronkelijk zijn huishoudster, had een voordochter *Wilhelmina Maria Hadeweg Scheffer* (in den omgang *Bijsterbos* genoemd), geb. Amsterdam 29 Aug. 1834, die hij tot zijn universeele erfgename benoemde; haar voogd was zijn neef I.C. F. Baron van Heerdt. Zij huwde Batavia 6 (P) Nov. 1853 Mr. Z. *M.F. Godefroy;* vermoedelijk werd dit huwelijk door echtscheiding ontbonden.

9. Mr. ***Johan Christiaan Bijsterbos,*** geb. Kampen 16 Aug., ged. ald. 18 Sept. 1814, advocaat, archivaris en lid van den Raad te Kampen, lid Prov. St. van Overijssel ***(1850-1861*** en 1882-1885), lid Gedep. St. (1852-1861), griffier Prov. St. (1861-1875), oprichter en eerste voorzitter van de Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis (1857), ridder Ned. Leeuw, † Zwolle 13 Oct. 1898.

IXbis. ***Nicolaas van Berkum Bijsterbos,*** geb. Kampen 11, ged. ald. 13 Nov. 1771, burgemeester van Kampen, lid Gedep. St. van Overijssel, ridder Ned. Leeuw, † Kampen 13 Dec. 1855, tr. (ondertr. Kampen 6) ald. (voor schepenen) 23 Sept. 1793 ***Aleida Johanna Stennekes,*** geb. Kampen 6, ged. ald. 10 Mei 1775, † Kampen 6 Nov. 1851, dr. van ***Gerrit Jan,*** burgemeester van Kampen, en ***Geertruid van Ingen.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Catharina Wilhelmina van Berkum Bijsterbos,*** geb. Kampen 5 Nov., ged. ald. 8 Dec. 1811, † Venlo 17 Mei 1855, tr. Kampen 31 Dec. 1836 ***Adriaan Engelvaart,*** geb. Looperskapelle (Zeeland) 30 Juni 1812, directeur Normaal Schietschool, minister van Oorlog 28 Jan.-23 Dec. 1871, gouverneur Kon. Mil. Acad. 1872-1876, gepens. met den rang van luit.-generaal 1876, ridder Ned. Leeuw 1868, † 's-Gravenhage 3 Febr. 1893, zn. van *Jacob* en *Jannette* ***Constans.***
2. ***Gerrit Jan van Berkum Bijsterbos,*** geb. Kampen 8 Nov. 1813, † ald. 12 Jan. 1865, tr. *Geesje* ***Bastiaan,*** geb. Kampen 10 April 1836, † ald. 27 Sept. 1863, dr. van *Hendrik* en *Albertje* ***de Vries.***
3. ***Geertruid van Berkum Bijsterbos,*** geb. Kampen 15 Dec. 1814, † Zwolle 15 Dec. 1887, tr. Kampen 30 Dec. 1836 ***Bernard Pieter Gesinus van Diggelen,*** geb. Middelburg 31 Jan. 1815, hoofdingenieur van den Waterstaat, ing.-directeur der Maatschappij ter verbetering van den handelsweg over het Zwolsche diep, ontwerper van een plan ter droogmaking van de Zuiderzee, lid Prov. St. van Overijssel, lid Tweede Kamer der St. Gen., † Statenzijl (gem. Beerta) 23 Nov. 1868, zn. van ***Pieter*** en ***Anna Gesina Logeman.***
4. Mr. ***Willem van Berkum Bijsterbos,*** geb. Kampen 13 Nov. 1817, advocaat, † Amsterdam 14 April 1855, tr. Middelburg 24 Aug. 1852 ***Sophia Hendrika Martina van Diggelen,*** geb. Sas van Gent 9 Jan. 1819, † Amsterdam 12 April 1856, dr. van ***Hendrik*** en ***Martina Geertruida Alvarez.***

Te Kampen werd — ook nog in de achttiende en negentiende eeuw — een aantal personen met den naam ***Bijsterbos*** gevonden, die niet in bovenstaande genealogie zijn aan te sluiten. Waarschijnlijk stammen zij — althans de meesten — af van ***Marten Jansz. Bijsterbos,*** wiens zoon ***Jan Martensen Bijsterbos*** met zijn vrouw ***Jacomijntjen Frericks Waterbeeck*** op 13 April 1655 lidmaat werd te Kampen. Dit echtpaar kocht op 25 Maart 1671 van de hoofdlieden van het Broedersespel huis en where in de Nieuwstraat te Kampen [12]). Een tweede zoon was wellicht ***Marten Martensen Bijsterbos,*** „calckdrager", 'lidmaat te Kampen 29 Sept. 1662, begr. ald. (Buitenk.) 13 Maart 1694, en wiens weduwe op 2 Sept. 1704 in dezelfde kerk werd begraven. Een zoon van laatstgenoemde is waarschijnlijk ***Marten Martensen Bijsterbos,*** lidmaat te Kampen Paschen 1685, gehuwd met ***Jacomina van Beeck,*** die

[12]) Overdrachten folio 50.

als weduwe op Kerstmis 1706 lidmaat werd te Kampen met attestatie van *Heerde.*

De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat in *Marten Jansz.* ***Bijsterbos*** bovengenoemd een zoon van ***Jan (Johan)*** (111) dient te worden gezien. De benoeming tot voogden over de kinderen van ***Jan Gerritsen Bijsterbos*** [13]) van *Jan van Erckelens* en ***Jan Martensen Bijsterbos,*** wijst er op, dat zeker familieverband tusschen laatstgenoemde en het hier behandelde geslacht bestond.

Tenslotte verdient nog opmerking, dat te Kampen in de Buitenkerk op 21 Maart, resp. 11 Mei 1694 werden begraven *Jan* ***Dercksen Bijsterbos,*** bakker, en zijn vrouw.

Eenige genealogische bijzonderheden betreffende het **Hoornsche geslacht Hogerbeets,**

door S. J. SCHERMER.

Toen ik verleden jaar te samen met Mr. Joan Muller de genealogie van de Hoornsche familie ***van Sanen*** in ons maandblad publiceerde, heb ik in het voorwoord melding gemaakt van eenige nasporingen, door mij verricht aangaande het geslacht *Hogerbeets,* dat in de vrouwelijke lijn in het zooeven genoemde geslacht van Sanen voortleefde en dus thans nog in de weer van dit geslacht afstammende families Muller, Schaepman, Russell, Wilkens, Schermer, Trip, van Wayenburg, Doorman, Hetterschij e.a.

hoewel het onderstaande geenszins op volledigheid kan bogen, heb ik toch gemeend, dat het de belangstelling van onze lezers zal kunnen opwekken, daarbij tevens de mogelijkheid openende voor eventueele aanvullingen.

In jaargang 1924 kol. 294-297 van ons blad heeft de Heer W. J. J. C. Bijleveld een zeer interessant artikel geschreven over Mr. *Rombout* ***Hogerbeets*** en diens nageslacht. Ik kan dus volstaan met voor dien tak naar dit artikel te verwijzen. De gegevens, hieronder door mij verzameld, zijn grootendeels geput uit de notarieele en gerechtelijke archieven van Hoorn, te Haarlem op het Rijksarchief aldaar aanwezig, waar ik, dank zij de fiches-collectie, in de bibliotheek van De Nederlandschen Leeuw aanwezig en gemaakt door ons geacht medelid, den Heer A. Merens te Amsterdam, die mij ook welwillend inzage heeft verleend van dat deel, hetwelk hij nog onder zijn persoonlijke berusting heeft, een paar 'belangrijke acten wist op te sporen.

W a p e n Hogerbeets: Doorsneden: a. in zilver 3 roode hamers, 1 rechtop geplaatst, de twee andere schuingekruist daar over heen gaande: b. in groen 3 gouden gegolfde dwarsbalken.

De naam Hogerbeets wordt beurtelings met één en twee o's geschreven.

I. *Dirck* ***Heynsz. Hogerbeets,*** volgens de „Chronijk van Hoorn" door Theodorus Velius, naar Hoorn gekomen van zijn hofstad Hoogerbeets of Hogerbeets, gelegen aan de oostzijde van de kerk te Beets. Zijn zoon:

II. ***Heyn Dirckszn Hogerbeets,*** deed als schepen in 1515 zijn intrede in de regeering van Hoorn: benoemd tot burgemeester in 1518, blijft hij afwisselend als schepen of burgemeester op het kussen totdat hij in 1543 in laatstgenoemde functie overlijdt. Hij liet 2 zonen na n.l.

1. ***Pieter Heynsz.,*** volgt III.
2. Dr. *Dirck* ***Heynszn. Hogerbeets,*** med. doctor te Hoorn en meerdere malen burgemeester aldaar. Hij huwde ***Machteld van Steijnemolen*** en werd de vader van

[13]) 2 Juni 1676 (momberboek Kampen 1666—1681, folio 114).

Mr. *Rombout Hogerbeets. (Zie* verder het artikel van den Heer W. J. J. C. Bijleveld in jaargang *1924* van „De Nederlandsche Leeuw").

III. *Pieter Heynszn. Hogerbeets,* voor het eerst genoemd als schepen te Hoorn in 1544, burgemeester aldaar in 1553, sterft in die functie reeds in 1557. Hij was de vader van:

1. Dr. *Pieter Pietersz. Hogerbeets,* volgt IV.
2. *Cornelis Pietersz. Hogerbeets,* schepen te Hoorn in 1595, weesmeester aldaar van 1592 tot 1610, wanneer hij voor het laatst in die functie wordt genoemd. Mogelijk is hij in dat jaar overleden. Van dezen Cornelis is mij één dochter bekend n.l. *Reinoutgen Cornelis Hogerbeets,* die in Sept. 1600 huwde met *Gerbrant Sybrantsz Buyck,* geb. Amsterdam in 1577, † Hoorn 26 Aug. 1613, zn. van *Sybrant* en *Grietje Garbrand Claesdr. Banningh* en kleinzoon van den bekenden Ridder *Joost Buyck,* den laatsten R.C. burgemeester van Amsterdam. (Zie: Genealogische en biographische mededeelingen over de voorouders en afstammelingen van Joost Buyck Sybrantsz. door Bern. J. M. de Bont). Een kleinzoon van het echtpaar Buyck-Hogerbeets met name Mr. *Gerbrant Buyck,* advocaat te Hoorn, huwde *Machteld Cools.* Deze laatste benoemde tot haar executeurs-testamentair Dr. *Nicolaas Edingh* en *Pieter van Sanen.* Bij haar boedelscheiding voor notaris Jan Munt te Hoorn op 4 Jan. 1725, No. 2294 Rijksarchief te Haarlem, werd aan de kinderen van „neeff Pieter van Sanen" ieder *f* 50.— als een legaat uitgekeerd, terwijl Pieter van Sanen zelf (bij kinderloos overlijden van haar nicht Cornelia van Adrichem van Dorp-Buyck, hetgeen geschiedde) voor ¼ erfgenaam werd.

IV. Dr. *Pieter Pieterszn. Hogerbeets,* geb. Hoorn 2 Maart 1542, med. doctor te Hoorn, studeerde te Leuven en Padua, in welke laatstgenoemde stad hij cum laude promoveerde. Bekend doctor en dichter. Zie voor ziin levensbeschrijving de „Chronijk van Hoorn", door Theodorus Velius, alwaar ook zijn portret is te vinden. Hij overleed te Hoorn, tijdens de pestepidemie, tengevolge van zijn onbaatzuchtig optreden tegenover zijn patiënten, eveneens aan deze ziekte op 12 Sept. 1599. Hij huwde te Hoorn met *Aecht Verlaen,* die tot een oude Hoornsche regentenfamilie behoorde.

Uit dit huwelijk (de juiste volgorde is onbekend):

1. *Duyfje Pieters Hogerbeets,* † Hoorn vóór 5 Sept. 1640, tr. *Dirck Cornelis Verduyn,* welke behoorde tot de bekende Hoornsche regentenfamilie van dien naam. Hij en zijn hierna te noemen broeder *Anthonis* hadden echter geen zitting meer in de regeering, daar zij Katholiek waren gebleven.

   Dit huwelijk bleef kinderloos. Op 28 Sept. 1624, No. 2063 Rijksarchief te Haarlem, testeerde voor den notaris J. van der Beecke te Hoorn *Duyfje Pieters Hoogerbeets,* weduwe van wijlen *Dirck Cornelis Verduyn.* Zij legateerde: „¼ paert aen haer testa- „trices suster *Pietergen Pieters Hoogerbeets,* wed. „van wijlen *Anthonis Cornelis Verduyn* ofte bij aflij- „vigheyt aen haere kinderen ende hunne descenden- „ten; ¼ paert aan *Aecht Verlaen* ofte haere kinderen; „¼ paert aen *Grietie Pieters Hoogerbeets* mitsgaders „¼ paert aen het naegelaeten kint van sal. Dr. *Pieter „Hoogerbeets".* De in deze acte genoemde *Aecht Verlaen is* vanzelfsprekend niet de moeder van Duyfje Hoogerbeets, doch een nicht. Haar moeder was reeds in 1600 overleden, daar in de Poortersrollen van Hoorn, No. 4194 Rijksarchief te Haarlem, staat: „*Dirck Verduyn* als man ende vooght van *Duyff „Pieters* nagelaten dogter en mede-erfgename van „wijlen *Aecht Verlaen,* geprocreeert bij doctor *Pieter Hogerbeets,* eisch 5 Juni 1600', acte die het huwelijk van Dr. Pieter Pietersz. Hogerbeets met Aecht Verlaen bevestigt.

   De in Duyfje Hogerbeets' testament genoemde *Aecht Verlaen* huwde *Cornelis Pietersz. Croock.* Van dit echtpaar stamt schrijver dezer eveneens in rechte lijn af.

2. *Pietergen Pieters Hogerbeets,* † Hoorn nà 5 Sept. 1640, tr. *Anthonis Cornelis Verduyn,* † Hoorn vóór 1 Maart 1619, broeder van *Dirck* voornoemd. Dat hij op dezen datum reeds overleden was, blijkt uit het Depositieboek, No. 4119 Rijksarchief te Haarlem, waar staat, dat op 1 Maart 1619 proces voert Pieter Pieters Eil contra Pieterje Pieters wed. Anthonis Verduyn. Duyfje Pieters, wed. Dirck Verduyn *en* Aeltje Cors wed. Eillert Cornelis Verduyn.

   Het echtpaar Verduyn-Hogerbeets bewoonde een huis aan de Noorderstraat te Hoorn. Zij lieten 2 dochters na, nl. *Agatha Verduyn,* gehuwd met *Cornelis Gerrits Biersteker* (geen kinderen) en *Teunetje Verduyn,* gehuwd met den wijnkooper *Cornelis Jansz. Rol,* behoorende tot een oude Hoornsche regentenfamilie, welke in de vijftiende eeuw reeds in de regeering te Hoorn zat. Van hun dochter *Duyfje Cornelis Rol,* gehuwd met *Pieter van Sanen,* stamt de schrijver van dit artikel in rechte lijn af. (Zie verder het Hoornsche geslacht van Sanen door Mr. Joan Muller en S. J. Schermer in het October-nummer van jaargang 1939 van dit blad).

3. *Grietie Pieters Hogerbeets,* die vermoedelijk ongehuwd is gebleven en waarvan ik niets anders heb kunnen vinden, dan dat zij voorkomt in haar zusters testament, zie hiervoor.

4. Dr. *Pieter Hogerbeets,* geb. Hoorn 1585, werd op 5 Nov. 1607 ingeschreven te Leiden in de medicijnen, med. doctor te Hoorn. Hii moet reeds vóór 28 Sept. 1624 zijn overleden, daar Duyfje Verduyn-Hogerbeets immers in haar testament op dien datum spreekt over „het kint van sal. Dr. Pieter Hoogerbeets". Hij huwde *Johanna Maria Bothenius. Zij* komt voor in de poortersrollen van Hoorn, No. 4219 van het Riiksarchief te Haarlem, want daar staat op 4 Juni 1625 en 27 Oct. 1625: „*Duyfje Pieters Hoogerbeets* en *Claes Hendrix Houtcoper* als lasthebbers van *Johanna Maria Bothenius,* wed. Dr. *Pieter Hoogerbeets,* eisch".

   Of het kind, dat uit dit huwelijk is geboren, een zoon of dochter was, heb ik niet kunnen ontdekken, evenmin of daarvan nog nakomelingschap heeft bestaan.

De Genealogie in dienst van het Erfelijkheidsonderzoek,

door DR. J. SANDERS,
Directeur van de medisch-statistische afdeeling van het Nederlandsch Instituut voor erfelijkheidsonderzoek bij den mensch.

Zoover ons bekend, is in dit tijdschrift nog niet over erfelijkheidsonderzoek bij den mensch geschreven. Dit is wel bevreemdend, omdat een van de voornaamste steunpilaren

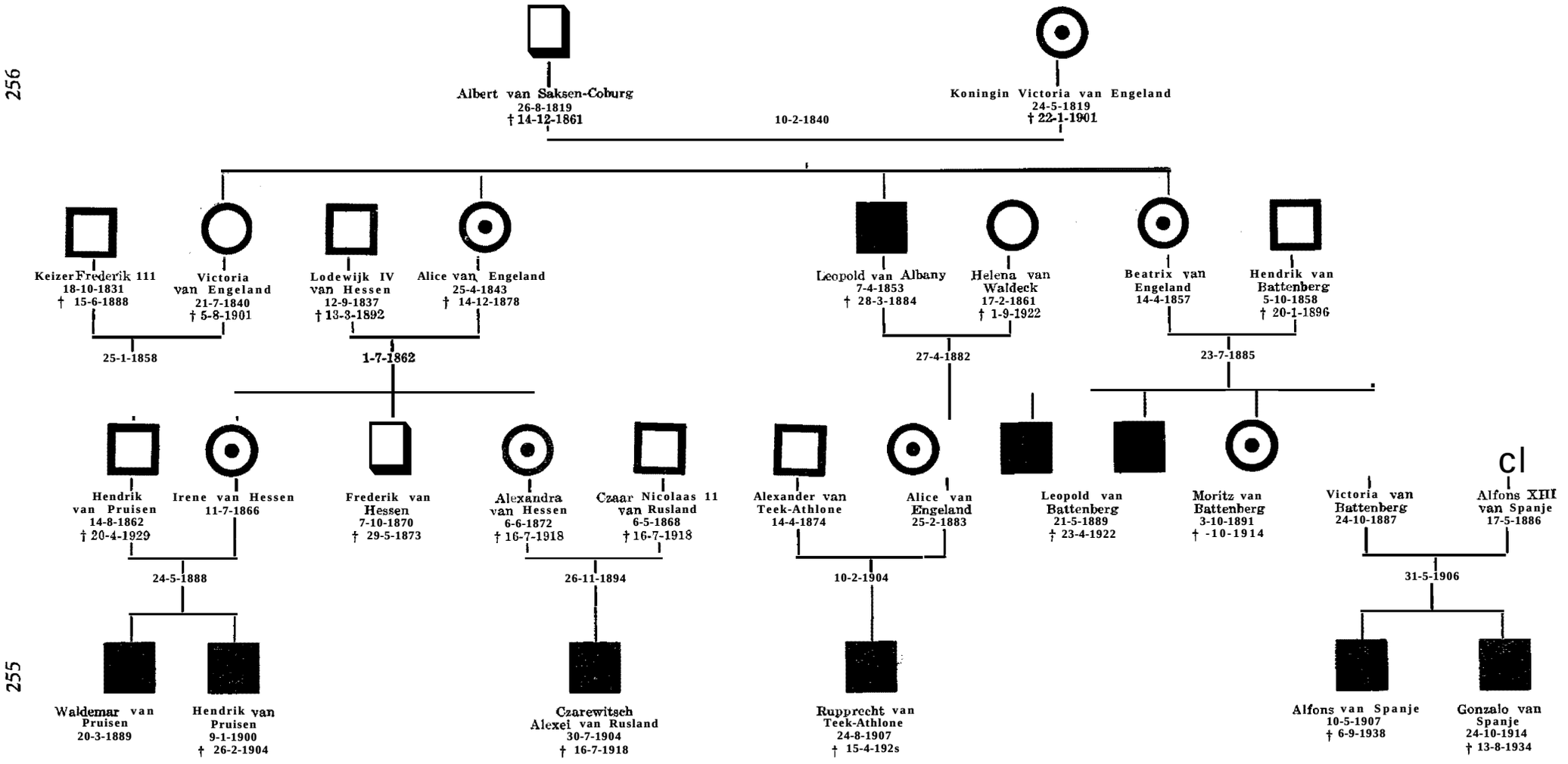
256
Albert van Saksen-Coburg
26-8-1819
† 14-12-1861
10-2-1840
Koningin Victoria van Engeland
24-5-1819
† 22-1-1901
KeizerFrederik 111
18-10-1831
† 15-6-1888
Victoria
van Engeland
21-7-1840
† 5-8-1901
Lodewijk IV
van Hessen
12-9-1837
† 13-3-1892
Alice van Engeland
25-4-1843
† 14-12-1878
Leopold van Albany
7-4-1853
† 28-3-1884
Helena van
Waldeck
17-2-1861
† 1-9-1922
Beatrix van
Engeland
14-4-1857
Hendrik van
Battenberg
5-10-1858
† 20-1-1896
25-1-1858
1-7-1862
27-4-1882
23-7-1885
Hendrik
van Pruisen
14-8-1862
† 20-4-1929
Irene van Hessen
11-7-1866
Frederik van
Hessen
7-10-1870
† 29-5-1873
Alexandra
van Hessen
6-6-1872
† 16-7-1918
Czaar Nicolaas 11
van Rusland
6-5-1868
† 16-7-1918
Alexander van
Teek-Athlone
14-4-1874
Alice van
Engeland
25-2-1883
Leopold van
Battenberg
21-5-1889
† 23-4-1922
Moritz van
Battenberg
3-10-1891
† -10-1914
Victoria van
Battenberg
24-10-1887
Alfons XIII
van Spanje
17-5-1886
24-5-1888
26-11-1894
10-2-1904
31-5-1906
255
Waldemar van
Pruisen
20-3-1889
Hendrik van
Pruisen
9-1-1900
† 26-2-1904
Czarewitsch
Alexei van Rusland
30-7-1904
† 16-7-1918
Rupprecht van
Teek-Athlone
24-8-1907
† 15-4-192s
Alfons van Spanje
10-5-1907
† 6-9-1938
Gonzalo van
Spanje
24-10-1914
† 13-8-1934

van dit erfelijkheidsonderzoek is de genealogie. Omgekeerd kunnen we uit bestaande genealogieën soms zeer belangrijke conclusies voor de erfelijkheid trekken. Wij wijzen *b.v.* op de onderzoekingen van Prof. van *Bemmelen* omtrent de gelaatsgelijkenis.

In de jaren, dat wij ons met erfelijkheidsonderzoek bij den mensch bezig houden, hebben we vele malen kwartierstaten moeten maken ten einde naar familieverwantschap te zoeken.

Ook thans zijn we met een uitgebreid erfelijkheidsonderzoek bezig, waarbij we den steun hebben van eenige genealogen. Het is naar aanleiding daarvan, dat we hier een en ander omtrent dit onderzoek meedeelen.

Het onderzoek loopt over het voorkomen en de erfelijkheid van de bloedersziekte in ons land. Deze ziekte heeft een zekere bekendheid verworven, doordat ze in enkele vorstelijke geslachten voorkomt. We noemen de twee zoons van den ex-koning van Spanje, en het zoontje van den laatsten czaar, waaraan *Raspoetin* zijn invloed heeft te danken. Hiernevens gaat de stamboom van deze uitgebreide vorstenfamilie met de tot nu toe bekende gevallen. Opgemerkt moge worden, dat een man door een vierkant, een vrouw door een cirkel wordt voorgesteld, terwijl de bloeders zwart zijn gemaakt en de vrouwen, die de ziekte overgebracht hebben, een stip hebben. (Zie kol. 255-256).

Het zal den lezer vermoedelijk bekend zijn, dat deze ziekte door de vrouw wordt overgebracht, terwijl de man de ziekte krijgt. Deze oogenschijnlijk vreemdsoortige erfelijkheid kan tegenwoordig wetenschappelijk goed worden verklaard. Als nu een bloeder kinderen krijgt, zullen zijn zoons de ziekte niet hebben. Want de bloedersziekte gaat niet over van vader op zoon. Maar al zijn dochters bezitten den aanleg voor de ziekte, zonder echter zelf er aan te lijden. Geen der nakomelingen van de zoons zal de ziekte krijgen. Anders staat het met de nakomelingen der dochters. De helft van hun zoons zijn bloeders, de andere helft gezond, terwijl de helft van de dochters weer den aanleg 'bezit, en de andere helft niet. Natuurlijk gaat deze regel alleen op bij groote getallen. Als b.v. 1000 moeders, die den aanleg hebben, 5000 zoons krijgen, dan zullen ongeveer 2500 bloeders er bij zijn. En van de 5000 dochters zullen ongeveer 2500 den aanleg weder bezitten.

De verschijnselen, die deze ernstige ziekte veroorzaken kunnen, zijn de volgende. Kort na de geboorte krijgt het zoontje bij het geringste stootje een blauwe plek of bult. Ja, soms wordt het kind zoogenaamd zwart geboren. Dit komt door onderhuidsche bloeduitstortingen, die reeds in het moederlichaam zijn opgetreden. Verwondt het kind zich aan een stukje speelgoed, dan is de bloeding bijna niet te stillen. En menig geval is ons bekend, dat zoo'n jongetje aan dat eerste wondje is doodgebloed. Verder kunnen tengevolge van een betrekkelijk geringen stoot, of ook wel spontaan, bloeduitstortingen in de gewrichten optreden. Het meest komen deze in de knieën, enkels en ellebogen voor. Deze worden dan zoo dik als kaasbolletjes, en zijn door de spanning zeer pijnlijk. Verder komen voor bloedingen in spieren, maag, darm. nieren, uit de neus of wel het tandvleesch. Kiezen trekken kan voor deze bloeders vaak noodlottig zijn, evenals een operatie.

Wij hebben nu ongeveer 625 gevallen van deze bloedersziekte in ons land verzameld, waarvan nog ongeveer 200 leven. Zij zijn verdeeld over ruim 200 families. Vele van deze families hebben we met elkaar in verband gebracht. Zoo vonden we in de Hoeksche waard en omstreken ongeveer 50 gevallen, die allemaal afstamden van een vrouw, die ± 1620 in Heinenoord is geboren. Was deze vrouw niet gehuwd, dan zouden deze bloeders nooit hebben geleefd en dus veel verdriet aan ouders en kinderen minder in de wereld zijn geweest.

Een ander interessant geval, waarbij we de zeer gewaardeerde medewerking van den Rijksarchivaris te Groningen, Dr. Brouwer, den Gemeentearchivaris, Dr. Coster, en den assistent van den Rijksarchivaris te Assen, den Heer Voges, hebben gehad, is het volgende. In een familie kwamen 2 gevallen van bloeders voor. En niettegenstaande alle nasporingen van een familielid konden geen andere gevallen onder de voorouders worden vastgesteld. Daar wij van alle ons bekende bloeders den kwartierstaat samenstellen, vonden we onder de voorouders van bovengenoemde twee bloeders een vrouw, die in het begin van de 18e eeuw te Vries in Drenthe is geboren. De juiste datum was niet vast te stellen, daar de doopboeken van Vries eerst in 1754 'beginnen. In den kwartierstaat van drie andere bloeders vonden we een vrouw met denzelfden naam als die uit Vries, maar in 1719 geboren in Oude Pekela. Nu moest worden nagegaan, of deze vrouwen familie van elkaar waren. Doch, waar ook de huwelijksregisters te Vries eerst in 1754 beginnen, en die in Oude Pekela, wat de eerste helft der 18e eeuw betreft, vol hiaten zijn, was dit verre van gemakkelijk. Dank zij de hulp van bovengenoemde genealogen kon uit verschillende protocollen worden vastgesteld, dat de vaders van deze twee vrouwen broers van elkaar waren. Deze broers moeten dus beiden de ziekte hebben gehad, en dus geërfd van hunne moeder, die ongeveer 1650 moet zijn geboren.

We beschrijven dit geval eenigszins uitvoerig, omdat hieruit duidelijk blijkt, dat heel vaak eerst met de hulp van zeer deskundige genealogen het mogelijk is de bron op te sporen.

Niet altijd is het ons mogelijk zulke goede hulp te kunnen verkrijgen. En het zou ons buitengewoon aangenaam zijn, indien wij in verschillende plaatsen in ons land, waar Rijks- en Gemeentearchieven zijn, de medewerking van genealogen nog konden verkrijgen om onze onderzoekingen in het belang van de wetenschap en de volksgezondheid te kunnen verrichten.

Het geslacht Voltelen (Volten),

door MR. H. F. WIJNMAN.

(Vervolg van LVIII, 227).

D.

Vquater. Ds. *Salomon Voltelen,* geb. (Ootmarsum?) 2 Febr. 1600, vermoedelijk stud. Steinfurt omstr. 1620, predikant te Wanneperveen 1625, te Vollenhove 1633, † Vollenhove 21 Mei 1663, begr. aldaar in de Groote of Sint-Nicolaaskerk, trouwt 22 Maart 1626 *Clasina Roeterink* [22]), geb. Hasselt 30 Maart 1608, † (vermoedelijk te Vollenhove) 20 Febr. 1661, dochter van *Hendrik Roeterink.*

> „1600 op de dag van de suijvering is geboren *Salomon Voltelen* en A° 1625 den 27 Junij is hij beroepen te Wanneperveen en te Steenwijk geexamineert en den 10 Julij te Wanneperveen bevestigt en den 4 Meij A° 1634 bevestigt te Vollenhooven door zijn collegaa D° Samuel Plevier. 1626 den 22 Maart is Salomon getrouwt met *Clasina Roterinks* geb. te Hasselt A° 1608 den 30 Maart obit A° 1661. (Later) 1661 den 20 Feb. is *Clasina Roeterinks* des 's nagts omtrent

22) Zij wordt in de doopacten harer kinderen *Clasina Hendriks* genoemd.

2 uuren in den Heere gerust. A° 1663 den 20 Meij is vader Salomon overvallen van een beroerte terwijl hij zat te studeeren om des smiddags te preeken waaraan hij 's nagt tusschen 3 en 4 uure in den Heere is ontslapen" (Hs.-V.).

Hij was correspondent der Overijselsche Synode op de Arnhemsche Synode 15-18 Juli 1646 en 29 Sept.-4 Oct. 1652, zie Navorscher XXXI (1882), blz. 6, 7, 129, vgl. Hs.-Borger.

Op 2 Juni 1651 komt Ds. Salomon V. cum uxore en op 16 Sept. 1652 Salomon *V.* alleen voor in het Reg. van testamenten, voogdij, overdr. enz. van de Stad Vollenhove no. 2909 (Rijks-Archief Zwolle).

Do onderhoudsplicht van den dijk van de Genemuider Zijl tot voor de Hasselaar Stege (3 roeden 9 voeten) rustte in 1534 op het Berch Clooster, in 1651 op *Arent Arents* en Pastoor *Voltelen* (Dijkhoek Mastenbroek).

„(Hij) was de outste predicant èn van dc dienst èn van jaeren van gansch Overijssel doen hij stierf (en,) heeft voor zijn doot noch 4 soonen hooren predicken" (eigenhandige aant. van zijn zoon Ds. Thomas *Borchardus Voltelen*, gepubl. in het Kerkhistorisch archief, 1, 1857, blz. 316).

„*Salomon Voltelen* Vollenhoviae pastor obiit den 21 Mai anno 1663" (Bloys van Treslong Prins, Geneal. en herald. gedenkwaardigheden in en uit do kerken der prov. Overijsel, blz. 244).

Uit dit huwelijk:

1. ***Christina Volfelen,*** geb. Wanneperveen 5 Juli 1627.
2. ***Henricus Voltelen,*** geb. Wanneperveen 9 Oct. 1628, apotheker te Steenwijk [23]), † Steenwijk 14 Nov., begr. ald. in de Groote Kerk op het koor 21 Nov. 1683, trouwt Zalk 16 Juli 1654 (ondertr. Kampen 14 Juni, id. Steenwijk) ***Pefertien*** (of: *Petronella*) ***Bisschop,*** ged. Kampen 20 Juli 1631, bevestigd ald. Paschen 1650, komt met attestatie van Steenwijk te Kampen 19 Juni 1685, † nà 21 Sept. 1714, dr. van ***Dirck E(n)gbertsz. Bisschop*** en ***Sara Jansdr.*** Zij hertr. Beulaken 7 Dec. 1684 (ondertr. Vollenhove en Steenwijk 23 Nov.) Ds. ***Henricus van Utregt,*** predikant te Beulaken.

Uil dit huwelijk werd één dochter geboren, grb. te Steenwijk 8 Febr. 1655 en op dienzelfden dag overl.

„1628 den 9 Oet. ben ik *Henricus* gebooren des 's nagts om 12 uuren. 1654 den 16 July is *Henricus* getrouwt met *Petertien Bischop* door *Salomon Voltelen* predik. te Vollenhooven tot, Salliex (d.i. Zalk). 1655 den 8 Febr. is *Petertien Bisschop* van een dogter verlost welke aanstonds overleed. 1683 den 14 Novemb. op Woensdag morgen om half agt uuren in *Henricus Voltelen* zagtelijk in den Heeren gerust en op Woensdag den 21 Nov. te Steenwijk in de groote kerk op 't koor begraven, oud zijnde 55 jaren en een maand na dat man en vrouw 29 jaren met elkanderen vredig in den huwelijken staat geleeft hadde. 1684 den 7 Decemb. zijn D° aan *Utregt* ***en*** *Petertien Besschijs* (sic) tc zamen getrouwt in de Beulaken door D° van de Poel predik. te Vollenhoven. 1683 den 8 Maart op Zondag 's middags om 12 uuren is D". *Henricus* ***van*** *Utregt* predik. in de Bculake tc Steenwijk in den Heere gerust doe dc vrouw haar huyshouden in 't geheel opbreken zouden, en 't doode ligchaam te Vollenhoven in dc Groote Kerk is begraven geworden op Vrijdag den 13 Maart de man is 20 jaar predik. in de Beulake geweest en maar 13 weeke 't zamen getrouwt geweest. 1696 den 23 Febr. op vasten avond is onze zoon *Frans van Utregt* getrouwt met Sophia *Cortenius*, dogter van D° *Cortenius*. 1696 op den 7 July daar aan volgende is *Sophia* in den Heere gerust na dat zij 18 weeken waaren getrouwt geweest" (Hs.-V., beide laatste aanteekeningen moeten oorspronkelijk wel van de hand van ***Petertje Bisschop*** zijn geweest).

„*Egbert* ***Bisschop,*** rector der Latijnsche schoolen tot Campen [24]). [4 kinderen, o.a.1 *Dirck Bisschop*, trout ..... [Kinderen]. 1. ***Egbert Dircks Bisschop,*** schepen etc. tot Campen, trout *Annetje*..... 2. Ds. ***Joannes Bisschop,*** pred. tot Sallick [25]) troude..... 3. ***Pietertien,*** troudc *Volten* tot Steenwijk" (Catalogus der hss. [in dc] Bibliotheek van Amsterdam, dl. II, 1902, blz. 175, n°. 1039, A a 5, genealogie Bisschop).

Zij testeeren tc Steenwijk 31 Aug. 1683 (testament niet meer aanw.).

21 Sept. 1714 testament van *Petronella* Bisschop laatst wed. wijlen ***D. Henricus ab Utregt en*** eerder wed. van *Henricus Voltelen* (Testamentboek van Zwolle dl. 1704-14).

3. ***Arnoldus Volfelen,*** volgt VI.
4. ***Hendricus Johannes Voltelen,*** volgt VIbis.
5. *Jonathan* ***Volfelen,*** geb. Vollenhove 24 Febr., ged. ald. 25 Febr. 1635, † in of na 1643.

„*Jonathan Voltelen* shone van don predikant *Voltelen* utt Vollenhoo sijn in subsidium studiorum gexccerdeert sestich (car. gld) jaerlix, alles tot revocatie, welke penn (ingen) door de rentmeester van Sipkelo ende Albergen betaelt sullen worden (Rcsol. Gedep. Staten van Overijsel 4 Jan. 1637). Blijkens de rekeningen is deze subsidie 1637-'43 betaald.

6. ***Rudolphus Volfelen,*** volgt VIter.
7. ***Thomas Burchardus Voltelen,*** volgt VIquater.
8. ***Abraham Volfelen,*** geb. Vollenhove 3 Dec., ged. ald. 5 Dec. 1642.
9. *Isaac* ***Volfelen,*** geb. Vollenhove 4 April 1644.
10. ***Chrisfina Volfelen,*** geb. Vollenhove 28 April, ged. aldaar 29 April (29 Maart?) 1646, † Ravestein 5 Juli 1668, begr. aldaar, trouwt te Blankenham 9 Juni 1667 (ondertr. Steenwijk 19 Mei, Vollenhove 26 Mei) ***Gompardus Goddejroy,*** geb. Heusden 1638, militair chirurgijn in garnizoen te Steenwijk, later te Ravestein, sinds 1669 koopman (civetkathouder) te Amsterdam, † Amsterdam 1686. Hij hertrouwt (ondertr. Amsterdam 12 April 1669) ***Maria van Beyerland,*** weduwe van *Pieter van der Poel.*

„19 Mei 1667 (ondertrouwd) *Gompardus Goddefroy*, j. m. van Heusden, chirurgijn onder den Heer Commandeur Westreenen, met ***Christina Voltelen, j.*** d. van Vollenhove" (Trouwboek Steenwijk)

„26 Moi 1667 (ondertr., naar Blankenham geatt. 9 Juni) *Gompardus Goddefroy*, chir. van capt. Anthonius van Westerene en *Christina Voltelen*, dochter van w(ijlen) D. *Salomon Voltelen*, dienaer des G.W." (Trouwboek Vollenhoven).

„1668 den 5 Julij is ***Christina*** te Ravensteyn overleden 8 dagen oudt kraems en aldaar begraven" Hs.-V.).

„12 April 1669 *Gompardus Godefroy* ***van*** Ravcstcyn en daer wonende, wdr van ***Christina Voltelen*** en ***Maria van Beyerland*** wed van Pieter ***van*** de *Poel* wonende inde Warmoesstraet, w.g. Gompardus Goddofroy enz.; (i. m.) 2e gebot opgehouden vidi krakeelrol in dato 20 Apr. 1669 acto. Opgaaf tweede gebot 2 Juny 1669 volgens schepenvonnis in dato 22 May 1669 de geboden zijn tot Ravesteyn ongehinderd gegaen" (D.T.B. 493, f". 123 v°, Amsterdam). De 'geboden werden opgehouden wegens vermeende trouwbeloften door *Gompardus* Goddefroy aan een twcedc vrouw gedaan, zie Huw.Krakeelregister (Recht. Arch. n°. 3067, Gom. Archief Amsterdam) in dato.

Over *Gompardus* ***Goddefroy*** als civetkathandelaar zie men Iz. Prins, „Gegevens betreffende de oprechte Hollandsche civet" in het Economisch-historisch Jaarboek, XX (1937), n°. 131 en 149 en de aldaar gepubliceerde genealogie-*Van Beyerland. Maria van Beyerland* was een dochter van den bekenden mysticus *Abraham Willemsz.* ***van*** *Beyerland.*

11. ***Clasina Volfelen,*** geb. Vollenhove 29 Juli, ged. ald.

23) Komt als zoodanig voor 16581665, volgens Bijdragen tot de geschiedenis van Overijssel, VII, blz. 349 *(Hendrik Voltelen).*

24) Volgens de Bijdragen tot dc geschiedenis van Overijssel, VI, blz. 260, was ***Egbert*** *Bisschop* van 1597-1619 praccepter tc Kampen. Hij brouwde met *Bertjen* Jans en was een neef van den bekenden Prof. *Simon Episcopius.*

25) Predikant tc Zalk 1654-1666.

30 Juli 1648 (als: *Clasyntie).*

12. *Salomon Volfelen,* volgt VIquinquies.

VI. Ds. *Arnoldus Volfelen,* geb. Wannepervern 28 Dec. 1630, student Leiden (coll. alumus) 26 Jan. 1650. als proponent beroepen te Westzaandam 1653 (volgens Hs.-V.: 3 Nov. 1652), predikant te Gorinchem 18 Nov. 1663, te Zwolle 29 Aug. 1669, emeritus 1687, † Zwolle 26 Oct., begr. ald. in de Groote Kerk 2 Nov. 1688, trouwt le Westzaandam 22 Dec. 1654 (ondertr. Amsterdam 26 Nov.) *Susanna Fockenbergh,* geb. Amsterdam omstr. 1633, met attestatie naar Westzaandam 24 Jan. 1655, † Zwolle 26 Nov. 1671, dr. van *Pieter Fockenbergh* Sr., koopman, en diens eerste vrouw *Elisabeth Pietersdr. Eeckeloo* [26]); *2e* Mastenbroek 14 Juni 1674 *Maria Curtois,* geb. 13 Aug. 1624, † 4 Aug. 1695, weduwe van *Jacob van Muyden,* gerichtsschrijver van het scholtambt van Zwolle, en dr. van *Thomas Curtois* en *Catharina Hulscher.*

Hij verdedigde in 1650 do disputatie „De transsubstantiatione 1" on in 1 651 „De cultu imaginum V", te vinden in: Analectorum theologicorum disputationes CCCXXXI (Leiden 1653, ex. in U.B. Lciclen), zie E.J.W. Posthumus Meyes, Jacobus Revius (1885), **blz.** XVI. Later schreef hij: 1. Afscheid predicatie van Zardam. [1663]. 3 2" en 2. Overijssels zeegenwensch aan Zijn Hoogheid (Zwolle [1672]). 12°, waarvan echter geen exx. meer bekend zijn (zie: Aanhangsel en vervolg op het naamregister of versaameling van Nederduytsche boeken door J. van Abkoude, 1, 3, 1745, blz. 228).

Op 23 Nov. 1666 werd hij beroepen te Amsterdam, doch door Burgemeesteren van deze stad geëxcuseerd, zie H. Croese Gzn., Kerkelijk register (hmst. 1737), blz. 157.

„27 Nov. 1654 *Arnoldus Voltelen* van Vollenho predt tot Saendam out 23 jaer geass (isteer) t mrt *Salomon Voltelen* sijn vader en *Susanna Fockenb ergh* van A (msterdam) out 21 jaer geass (isteer) t met *Pieter Focken bergh* haer vader woond op de Koningsgraft" (D.T.B. 474, f". 18, vgl. N.L.. 1921, kol. 17).

„22 Dec. 1654 (getrouw(l) *Arnoldus Voltelen* bedienaer des G.W. in deser plaetso j.g. en *Susanna Fockenberg* j.d. tot Amsterdam (Res.boek van de Kerkeraad van Westzaandam, in Arch. Ned. Herv. Kerk Zaandam).

Hij deed 15 Juni 1674 tc Zwolle erfuiting aan zijn 11 kinderen hij zijn eerste vrouw en testeerde voor schepenen aldaar 12 Sept. 1687, opening testament 16 Apr. 1689 (Rijks-Arch. Zwolle Reg. I, 96). Vgl. een acte dd. 13 Dec. 3 689 (Recht. Arch. Gorinchem Alg. Rijks-Arch. 's-Grav. F XIV dl. 179 geciteerd in N.L. 1939, kol. 81/82), waarbij zijn gezamenlijke erfgenamen Ds. *Lubbertus Voltelen* en Elisabeth *Voltelen* machtigen een rentebrief van *f* 600.- te verkoopen.

„*Arnoldus Voltelen*. . . . A° 1688 in de Groote Kerk onder 't Latijnse heckie begraven tot Zwol" (Hs.-V.)

Zie verder: Van der An, dl. SIX, blz. 325 i.v. *Arn. Voltelen;* Verslagen en mededeelingen Overijssel's regt en geschiedenis, dl. V (187e), blz. 49; B. J. van Hattum, Geschiedenissen der stad Zwolle, dl. IV (1773), blz. 128, dl. V (1776), blz. 70; N.N.B.W., dl. VII, kol. 1283; W. J. Maussen, Geschiedenis der Evang.-Luth. gcm. tr Amsterdam, in: Nieuwe bijdragen tot de kennis. . . . van het Lutheranisme in de Ned., V (1913), blz. 21; Archief voor de geschiedenis van het aartsbisdom Utrecht, XLVI (1921) blz. 219, 231.

Omtrent den rijk geworden koopman (vroeger varentman) *Pieter Fockenbergh* en zijn geslacht, zie men Elias, dl. II, blz. 859, 860, *Susanna's* zuster *Catharina* huwde *Borchart Scholten,* den stamvader van het geslacht *Scholten (van Wesele* Scholten, *Fannius Scholten, Scholten van Ascha t* enz.), zie o.a. Ned. Patriciaat, 11, blz. 444 e.v., en Ned. Adelsboek **1917,** blz. 96 e.v. Omtrent *Thomas Curtois, een* Engelschman die voor 's-Hertogenbosch door een vergiftigde kogel werd gedood, zie men J. van Doorninck, Geslachtkundige aanteekeningen, blz. 606 en Bijdragen tot de geschiedenis van Overijssel, dl. VI, blz. 557 (genealogie-Vau Muyden). Uit het huwelijk van *Jacob van Muyden* en *Maria Curtois* waren negen kinderen geboren, w.o. *Jan van Muyden* (1652-1 722), later burgemeester van **Zwolle.**

25 Juni 1695 testament van die eersame *Maria Curtis* laast wed. van wijlen den predicant *Arnoldus Voltelen,* benoemt tot haar univers. erfgenamen haar zoons *Jan, Jacob* en *Gerhardus van Muiden* en *Maria Magdalena van Muiden,* dochtertje van haar overleden zoon *Thomas van Muiden,* scholtus van Ommen, gewonnen bij *Fenna Verhoef* (Testamentboek van Zwolle 1682-1704).

Uit het eerste huwelijk:

1. Kind, geb. Westzaandam 14 Sept. 1655, in hetzelfde jaar overleden.
2. *Elisabefh Voltelen,* geb. Westzaandam 19 Sept. 1656, begr. Zwolle Michaeliskerk 6 Oct. 1729. Ongehuwd.

   Zij testeert voor schepenen le Zwolle 26 Juli 1728 (opening van het testament 7 Oct. 1729, zie Rijks-Archief Zwolle V, 550).

3. *Clasina Voltelen,* geb. Westzaandam 9 Sept. 1657, † nà Juli 1728, tr. Gramsbergen 30 Oct. 1681 haar neef Ds. *Lubbertus Voltelen,* predikant te Heemse, zoon van Ds. *Hermannus Voltelen* en *Elizabeth Bruining.*
4. *Salomon Voltelen,* volgt VII.
5. *Christina Voltelen,* geb. Westzaandam 2 Juli 1660, lidmaat op belijdenis te Zwolle Michaelis 1675, † de Wijk bij Staphorst 12 Sept. 1732, begr. te IJhorst, trouwt Windesheim 21 Jan. 1688 (ondertr. Zwolle 7 Jan.) *George Steenhardt,* geb. omstr. 1650, „vendrig van den capt. Cronevelt" [27]), daarna luitenant [28]) bij het regiment (later Oranje-Drenthe genaamd) van den vorst van Holstein, sinds 1697 kapitein in Statendienst, † Warneton 24 Jan. 1713, zoon van *Michel Steenhardt,* die commandant van Zell (Celle) in Hannover geweest zou zijn, en weduwnaar van *Wilhelmina ter Burgh.*

„1660 den 2 July is *Christina Voltelen* (geboren), getrouwt met Captn J. *George Steenhart* beyde overleden A°. . . . . nal: 2 dogters als. 1. *Arnoldina Sophia* geb. . . . . getrouwt met Capt. *Struyk* (lees: *Elbert Lodewijk Struuck) ob. . . . .2. Chatharina Elisabeth* geb. . . . . getrouwt met luytenant *Struik* (lees *Jan Struuck)* obit A° . . . . . nal: 3 kinderen als volgt 1. *Philebert* geb. A°. . . . . Luytenant in 't regiment Oranie Drenthe getr. 1748 met Juffr. *Hulst* uyt Nimwegen, 2. *Christina* geb. . . . . **als nog** ongetrouwt, 3. *Johanna* geb. . . . . als vooren" (Hs.-V.).

„21 Jan. 1685 op ntt. *Georch Steenhart* Luitenandt, en *Christina Voltelen"* (Trouwboek Windesheim).

Den 31 Augusti 1697 commissie als capiteiu gedept. voor *George Steenert,* in plaetse vande Lt.Col. en cap. *Feyo van Siekinga,* heeft de plaetse bedient 't sedert den 22 Juni 1696 in communi forma als andere hiervan gerepartieert op de landtschap Drenthe, was geparapheert J. Schimmelpenningh van der Oye ende getekend S. van Slingelandt, Johan Dingste heeft bij procuratie eed gedaan den 31 dito (Commissieboek Raad van State dl. 1692-99).

Zie de genealogie-Steenhart in N.L. 1907, kol. 44 en 126

[26]) De achternaam *Eeckeloo* van *Elisabeth Pietersdr.* wordt nergens vermeld, doch blijkt uit gegevens in het fam. archief van den Heer M. Scholten van Aschat, huize Jagershaven, te Vught (N.Br.), een rechtstreeksche afstammeling van *Borchart Scholten* en *Catharina Fockenbergh,* zuster van *Susanna Fockenbergh.*

[27]) Volgens zijn acte van ondertr. met *Wilhelmina ter Burgh* te Heusden 23 Juli 1677, zin N.L. 1938, kol. 48.

[28]) Aldus voorkomend in dc trouwacte te Windesheim (21 Jan. 1688) en in de hiervoren geciteerde machtiging van do erfgenamen van Ds. *Arnoldus Voltelen* dd. 13 Dec. 1689, zic N.L. 1939, kol. 81. Blijkens de geb. pl. van zijn kinderen lag *George Steenhardt* o.a. in garnizoen te Gent (1691), Maastricht (1691, 96, 97), Grave (1694), Zwolle (1704), zie N.L. 1907 kol. 44 en 126.

(als overl. datum van *George St.* wordt ald. opgegeven 24 Jan., volgens Gen.-V.: 22 Jan.), waar uit, het huwelijk van *George* At. volgens fam. papieren, thans in het bezit van den Heer F. van Steenhardt Carré te Amsterdam, vijf kinderen worden vermeld, waarvan drie jong stierven, vgl. N.L. 1938, kol. 48 en 1939, kol. 95.

6. *Petrus Voltelen,* volgt VIIbis.
7. *Susanna Voltelen,* geb. Westzaandam 28 Aug., ged. ald. 1 Sept. 1663 [29]), lidmaat te Zwolle op belijdenis Paschen 1679, † Amsterdam 11 Sept., begr. ald. Nieuwe Zijds kapel 16 Sept. 1707, ondertr. Amsterdam 29 Juni 1703 *Pieter Bruynvis* [30]), geb. Amsterdam omstr. 1662, poorter ald. 14 Jan. 1688, goudsmid, later koopman, zn. van *Bartel Jansz.,* Oostindisch winkelier, en weduwnaar van *Sara de Boest.*

14 Jan. 1685 ***Pieter** Bruynvis* goutsmith soon van *Bartelt Jans* in syn leven Oostindisch winckelier en poorter alhier (Poorterboek Amsterdam).

29 Juni 1703 ***Pieter** Bruynvis* van A(msterdam), coopman, wedr. ***Rara de Boest,*** in. de Voetboogstraet ende *Susanna Voltelen,* van Sardam, oud 38 jaren, in de Warmoes. straet, ouders doot, geassisteert met haer broeder *Albertus Voltelen* (D.T.B. 536, f°. 12).

„1663 den 28 Aug. is geb. *Susanna* ob: 11 Sept. 1707 zijnde tot Amsterdam getrouwt met ..... *Bruynvis,* beyden nagelaten een dogter gen. *Susanna* ob: 1755 dese is getrouwt geweest met ..... *van der Meulen* zijnde een wijnkoopor te Amsterdam" (Hs.-V.).

„Den 22 Mrt. 1708 heeft ***Pieter** Bruynvis **de*** wedr. verclacrt geen middelen te hebben om syn kind bij de overleden geprocreëert iets voor moeders erff te konnen bewijsen 't welcq *Albertus Voltelen **de*** oom getuygd waerhcyt te syn" (Begr. Reg. Werskamer N.Z. Kapel Amsterdam).

8. *Catharina Voltelen,* geb. Gorinchem 9 Jan., ged. ald. 13 Jan. 1665, lidmaat te Zwolle op belijdenis Juni 1681, † 23 Febr. 1698, trouwt Lopiker-Kapel Oct. 1696 (ondertr. IJsselstein 19 Sept., Amsterdam 28 Sept.) Dr. med. *Richard van Muyden,* geb. IJsselstein 1665, stud. Utrecht 1695, geneesheer, begr. IJsselstein 10 Juni 1748, zoon van *Willem* (of: *Wilhelmus) van Muyden* en *Chrisfina Revius.*

„1665 den 9 Jan. is geb: *Catrina* ob : 23 Febr. 1698 dese is getrouwt geweest met ***Richard** van Muyden* med: doctor te Amsterdam [31]), uyt dit huwelijk zijn geen kinderen nagebleeven, de man is overleden en beg : te Leyden den 2 Juny 1745 [32]) (Hs.-V.).

28 Sept. ***1696** Richard van Muyden* van Iselstijn en daer woonende medecijne doctor oud 30 jaeren geass(isteer)t met sijn vader *Willem van Muyden* ende *Catharina Voltelen* van Gorkum oud 30 jaren in de Warmoesstraet ouders **doot** geass(isteer)t **met** suster *Elisabeth Voltelen* (D.T.B. 526, f°. 108).

19 Sept. 1696 Mr. *Richard van Muyden* Med. doctor j. m. van Yselstein en *Catharina Voltelen* j.d. wonende tot Amsterdam zijn op attestatie van oudertrou van Amsterdam proclamatie verleent. — Op attestatie getrout in Capel (Trouwboek IJsselstein).

Begraven 10 Juni 1748 Dheer *Richard van Muyden* met 10 mantels en de beste kleeden (Begraafrcg. IJsselstein).

Zijn vader *Willem van Muyden* ondertrouwde 12 Maart 1664 te Leiden met *Christina Revius,* zie Wapenheraut VI (1907), blz. 40 (genealogie-Van Muyden); laatstgenoemde was een dochter van *Richard Revius* (de weinig oppassende zoon van den bekenden dichter *Jacob Revius),* zie E.J.W. Posthumus Meyes, Jacob Revius, zijn leven en werken (1885), waar *Christina* onder *de* nakomelingen van den dichter echter niet wordt genoemd.

9. *Arnoldus Voltelen,* volgt VIIter.
10. *Cornelis Voltelen,* volgt VIIquater.
11. *Benjamin Voltelen,* volgt VIIquinquies.
12. *Albertus Volfelen,* volgt VIIsexties.

VII. Ds. *Salomon Voltelen,* geb. Westzaandam 15 Febr. 1659, stud. Leiden 1 Oct. 1676, predikant te Waspik en 's-Grevelduin 1684, † Waspik 20 Aug. 1697, ondertr. Babiloniënbroek 18 April 1687 zijn nicht *Clasina Voltelen,* dr. van Ds. *Henricus Johannes Voltelen* en *Geeltje van Ko (o) ten (Coofen).*

Met *N. Voltelen,* die volgens C. A. L. van Troostenburg de Bruyn, Biographisch woordenboek van Oost-Indische predikanten (1893), blz. 460, op 12 April 1684 naar Oost-Indië werd beroepen, zal wel Salomon *V.* bedoeld zijn. De door hem nagelaten boeken werden 5 Nov. 1697 bij Corn. Willegaerts tc Dordrecht geveild. De veilingscatalogus, getiteld „Catalogus variorum in omni studiorum genere librorum inter quos praecipe excellunt theologici et historici rever. viri. D. *Salomonis Voltele* P. M. dum viverot ecclesiastis fidelissimi tot Waspick, Dordraci 1697", bevat ruim 1200 nummers, vooral Latijnsche, Fransche en Italiaansche werken, ook prenten, twee horloges, twee snaphanen enz.; zie Catalogus van de Bibliotheek van de Ver. ter bevordering van de belangen des boekhandels tc Amsterdam, IV (1934), blz. 304.

In het Hs.-Borger wordt zijn geb. jaar op 1654 gesteld.

Uit dit huweliik:

1. *Susanna Voltelen,* ged. Waspik 27 Maart 1688.
2. *Arnoldus Voltelen,* ged. Waspik 6 Mei 1690.
3. *Rudolphus Voltelen,* ged. Waspik 18 Juni 1692, vestigt zich te Oosterhout, trouwt Dongen Mei 1711 (ondertr. Oosterhout 25 April) *Cafrina Clocx,* geb. te Reyen bij Oosterhout.

25 April 1711 *Rudolfus Voltelen* j.m. geboren tot Wasbeeck met *Catrina Clocx* geboren tot Ryen en wonende beyde alhier tot Oosterhout. Attestatie gegeven om te trouwen tot Dongen (Trouwboek Oosterhout).

4. *Salomon Voltelen,* volgt VIII.
5. *Clasina Voltelen,* ged, Waspik 16 Oct. 1695.
6. *Burghardus Voltelen,* ged, Waspik 21 April 1697, jong gestorven.

In het Doopboek van Waspik staat achter zijn naam: obijt.

VIII. *Salomon Voltelen,* ged. Waspik 8 April 1694, timmerman te Waalwijk, sinds ometr. 1718 te Amsterdam, poorter ald. 7 Juli 1724, prediker bij de Hernhutters, begr. Amsterdam Oude Kerk 31 Aug. 1758, trouwt (vermoedelijk te Waalwijk) 1715 *Johanna van Dam,* geb. omstr. 1695, begr. Amsterdam Oude Kerk 4 Dec. 1766.

7 Juli 1724 *Salomon Voltelen* van Wasbeek timmerman heeft etc. en de Heeren Thesauricren het poortergelt betaalt (Poorterboek Amsterdam).

Hij koopt 7 Sept. 1735 een huis aan de St. Anthoniebreestraet Westzijde te Amsterdam op de hoek van de Salamandersteeg (Kwijtscheldingen Gem. Archief Amsterdam D 5 f°. 205).

Hij predikt als zendeling der Hernhutters tc Waalwijk 21 cn 28 Mei 17138, doch staakt deze predikatics, nadat, hem was aangezegd „zig in 't toekomende in die qualitijd als gemeen lidmaat der kerke van prediken te onthouden binnen Waalwijk of Haagoort" (J. v. d. Hammen Nz., „Iets over de kerkelijke geschiedenis van Waalwijk" in Taxandria XL, 1904, blz. 181 e.v., vgl. N.N.B.W., dl. VII, kol 1284).

Uit dit huwelijk:

1. *Salomon Voltelen,* volgt IX.

[29]) Volgens een aanteekening in het meergenoemde fam. archief van den Heer M. Scholten van Aschat.

[30]) ***Pieter** Bruynvis* behoorde blijkbaar niet tot het Alkmaarsche geslacht *Bruynvis,* beschreven in de Doopseezinde Zondagsbode XXIII (1910), n°. 36.

[31]) Dit, is onjuist, immers zijn naam komt niet voor in dc lijsten der doktoren in het Gem. Arch. te Amsterdam.

[32]) Deze in de Gen.-V. overgenomen mededeeling bleek onjuist te ***zijn.*** Mogelijk is hij echter te Leiden overleden;.

2. Petrus *Voltelen,* ged. Amsterdam Nieuwe Kerk 1 Sept. 1720 (getuigen Sara *Elisabeth Serniel* (sic) en ***Jacobus Beeckarf),*** jong gestorven.

IX. ***Salomon** Voltelen, geb.* Waalwijk 1716, poorter te Amsterdam 18 Febr. 1738, 'timmerman aldaar, makelaar sinds 4 Maart 1745, † Amsterdam 1 Nov., begr. aldaar Oude Kerk 7 Nov. 1766, ondertrouwt Amsterdam 3 Jan. 1738 ***Lijntje** Vink,* geb. Amsterdam 1720, † nà Juni 1769, dochter van *Elias* ***Vink,*** vleeschhouwer, en ***Hesfer van der Balde.***

18 Febr. 1738 *Salomon Voltelen* van Waalwijk timmerman heeft etc. als getrout hebbende *Lijntje Vink* dogter van *Elias Vink* vleeschouwer en poorter (Poorterboek Amsterdam).

3 Jan. 1738 *Salomon Voltelen* Junior van Waalwijk oud 21 jaar op de St. Ant: breestraat geass (isteer) t met sijn vader *Salomon Voltelen* en *Lijntje Vink* van Am(sterdam) oud 37 jaar op de Oude Biercay geass(isteer)t met haar vader *Elias Vink* (D.T.B. 580, f°. 128).

Salomon V. en *Lijntje Vink* testocren van notaris Cornelis van Loon tc Amsterdam 21 (24) Dec. 1738.

Sal. Voltelen makelaer, zal op Maandag 20 Nov. (1752) te Amsterdam in het Oude Hcerenlogemcnt verkopen ren welgelegen, sterke, beklante verfmoolen genaemt de Pelgrom ..... op het Kwakerseyland buyten de Raempoort (advertentie Amsterdamsche Courant 12 Oct. 1752, zie Jaarboek Amstelodamum XXVIII, 1931, blz. 130).

Uit dit huwelijk:

1. Salomon ***Volfelen,*** ged. Amsterdam Amstelkerk 5 Febr. 1739 (getuigen ***Salomon Voltelen en Johanna van Dam).*** jong gestorven.
2. Salomon *Voltelen,* ged. Amsterdam N.Z. Kapel 3 Febr. 1741 (getuigen ***Salomon Volfelen*** en ***Johanna van Dam),*** jong gestorven.
3. ***Johanna Helena Voltelen,*** ged. Amsterdam Zuiderkerk 5 Sept. 1742, † Amsterdam 1 April, begr. aldaar Oosterkerk 6 April 1769, ondertrouwt Amsterdam 6 Maart 1767 ***Johannes de Wilde,*** geb. te Amsterdam omstr. 1732, koekbakker, Luthersch, later gereformeerd, † nà Juni 1769, zoon van *Christiaan* ***de Wilde*** en *Catrina Koeleman* en weduwnaar van ***Elisabeth van den Berg.***

6 Maart 1767 *Johannes* dc *Wilde,* van Amst(erdam), gereformeert,, wrdr. *Elisabet van* den *Berg,* op Wittenburg, en *Johanna Helena Voltelen,* van Amsterdam gcrcform (eert) oud 25 jaren op de Antonijbreestr(aat) haar moeder *Leijntje* ***Vink niet,*** present (D.T.B. 632, f°. 100).

6 April 1769 *Johanna* Helena *Voltelen* huysvrou van ***Johannes de Wilde*** Mr. kockkebakker op de Wittenburgergragt bij de Oostcrkerk (Begr. Reg. Oosterkerk Amsterdam).

Nalatenschap van *Johanna Helena Voltelen,* echtgenoote van *Johanes* de *Wilde.* Erfgenamen zijn voor een zesde deel haar moeder en haar man (Reg. Collaterale Successie Amsterdam, n°. 40, f°. 190). Het eenige kind uit het huwelijk, Catrina de *Wilde,* werd 28 Maart 1769 in de Oostcrkerk te Amsterdam begraven.

4. *Catarina Voltelen,* ged. Amsterdam Oude Kerk 22 Jan. 1747 (getuigen ***Salomon*** *Voltelen* Sr. en *Catarina* ***Vink),*** stadsvroedvrouw te Amsterdam (geadmitteerd 14 Juni 1780), † Amsterdam 25 Aug. 1812, ondertrouwt Amsterdam le 6 Maart 1767 *Bastiaan [Spanjert]* ***de Ridder,*** geb. Amsterdam omstr. 1743, poorter aldaar 22 Oct. 1767, commissionnair, begr. Amsterdam Nieuwe Kerk 10 Juni 1769, zoon van ***Hendrik de Ridder,*** gouddraadtrekker, en *Jannetje Ruys;* ***2e 14*** Maart 1777 (trouwt 30 Maart) ***Jan Rogaar,*** ged. Amsterdam Westerkerk 24 Juni 1740, poorter aldaar 11 Mei 1779, solliciteur, † tusschen 1783 [33]) en 1787, zoon van ***Arenf*** *Rogaar,* wijnkooper, en ***Anna Oosferhoorn.***

6 Maart 1767 *Bastiaan de Ridder* van Amst(erdam) gerefor(meert) oud 24 jaren op do Haarlemdijk sijn moeder *Jannetje Ruys* niet present en *Catharina Voltelen* ***van*** Amsterdam gereformeert oud 20 jaren op dc Antonij Breestraat haar moeder *Leyntje* Vink niet present (D.T.B. 612, f°. 100).

Bastiaan Spanjert de ***Ridder*** en *Catarina V.* testeeren voor notaris Jan Verwey te Amsterdam 19 Dec. 1767; acte van bewijs voor notaris P. Pot 20 Febr. 1777.

14 Maart 1777 Jan *Rogaar* van Amsterdam gercformeert oud 37 jaren op de Korteprincegragt ouders doot geads(istcrrt) met *Alida* de *Ridder* en *Catharina Voltelen* van Amsterdam gereformeert weduwe *Bastiaan Spanjert* ***de Ridder*** woont als voorn (D.T.B. 621, f°. 268).

11 Mei 1779 ***Jan*** *Arentsz. Rogaar* solliciteur zoon van *Arent Rogaar in* leven wijnkoper en poorter (Poorterbock Amsterdam).

14 Juni 1780 *Catharina Voltelen,* huysvrouw van Jan *Rogaar Arends* ***op de*** Braak is na een redelijk wel afgeleyt examen tot ordinaris vroedvrouw geadmitteert (Promotieboek van vroedvrouwen, Archief Collegium medicum 13b, Gem. Arch. Amsterdam).

1780 *Catharina Volteelen* (sic) stads vroedvr. in de wijk no. 9 binnen de stad, in de Looyersdwarsstraat wed. van *Jan Roggaar* (Naamen en woonplaatsen der vroedvrouwen binnen Amsterdam volgens de jaaren haarer promotie.. ..... voor 1807, ex. U.B. Amsterdam).

Anno 1779 den 19e Maart vrrmits het overlijden van de solliciteurs R. van Kempen en M. Zuidhoek hebben Commissarissen (voor de kleine zaken) geadmitteert Jan *Rogaar Arondsz.* en *Isaac* van *Halmael Bondt* (Rechterlijk Archief Gem. Arch. Amsterdam, n°. 2321, blz. 126, vgl. blz. 221: *Jan Rogaar Aronsz.* 1779-obiit). In „Naamen en woonplaatsen van de sollicitours occuperende voor de subalterne regtbanken..... binnen de stad Amsterdam", 1778 (ex. U.B. Amsterdam) komt zijn naam niet meer voor.

VIIbis. Ds, ***Petrus Volfelen,*** geb. Westzaandam 20 Oct. 1662, stud. Deventer 7 Febr. 1682, stud. theol. Groningen 7 Sept. 1682, lidmaat te Zwolle met attestatie van Groningen 1685, predikant te Windesheim 1687, † Windesheim 3 Maart 1703, trouwt Windesheim 26 Oct. 1690 ***Sara Elisabeth Verniel (Ferniel).*** vestigt zich te Zwolle omstr. 1705, als weduwe opgenomen in het Groot Proveniershuis te Haarlem 16 Juni 1729, † daarin 17 Jan., begr. Groote Kerk Haarlem 23 Jan. 1747.

Zie: Wapenheraut 1908, blz. 282.

Uit dit huwelijk:

1. *Susanna* ***Maria Voltelen,*** ged. Windesheim 27 Sept. 1691, jong gestorven.
2. *Susanna* ***Maria Voltelen,*** ged. Windesheim 7 Nov. 1694, ondertr. Amsterdam 30 Aug. 1730 ***Jan Hulsman,*** geb. Ootmarsum omstr. 1696, zn. van *Otto Hulsman.*

30 Aug. 1720 ***Jan*** *Hulstman,* ***van*** Ootmarssen, oud 24 jaren, in de Lelydwarsstraet, syn vader ***Otto*** *Hulsman* tot Ootmarssen en *Susanna Voltelen,* van Swol, oud 25 jaren, in de Koninkstraet, geass(isteer)t mot haer moeder Sara ***Elisabeth*** *Verniel, (w.g.)* Jan, *Hulsman* (D.T.B. 557, f° 157).

3. *Arnoldus* ***Wilhelmus Voltelen,*** ged. Windesheim 10 Mei 1696, jong gestorven.
4. ***Petrus Volfelen,*** volgt VIII.
5. ***Adolf Warner Volfelen,*** ged. Windesheim 26 Dec. 1699, begeeft zich naar Oost-Indië, waar hij trouwt le ***Margaretha van Brummen, 2e N.N.***

„*Adolph Warnaart* geb....., obit..... in Oostindien getrouwt ..... met ***Margareta van*** *Brummen* die sonder

33) Op 27 Febr. 1783 werd zijn jongste zoon Jan *Rogaar* in de Noorderkerk te Amsterdam gedoopt.

kinderen bij haar man te hebben is overleden, de man wederom hertrouwt met . . . .” (Hs.-V.). Vgl. de aant. bij *Adolf v.*, geb. Hasselt 1693, hiervoren genoemd.

6. *Sara Elisabeth Voltelen,* ged. Windesheim 24 April 1701, begr. Bethl. Kerkh. Zwolle 14 Mei 1705.
7. *Benjamin Voltelen,* ged. Windesheim 7 Jan. 1703, begr. aldaar 9 Nov. 1704,

VIII. *Petrus Voltelen,* geb. Windesheim 19 Mei, ged. aldaar 22 Mei 1698, wordt poorter te Amsterdam 9 Juli 1734, koopman in vlas, thee en koffie, † Amsterdam 29 Dec. 1772, begr. aldaar Oude Kerk 4 Jan. 1773, trouwt Amsterdam le 22 Nov. 1730 (ondertrouwt aldaar 2 Nov.) *Catrina Leermans,* geb. te Amsterdam omstr. 1686, † Amsterdam 23 April, begr. ald. Oude Kerk 28 April 1744, dochter van *Hendrik Leermans,* wijnkooper, en *Maria van Hoogste(ede)* en weduwe van *Pieter Coemans,* koekbakker: 2e 19 Jan. 1745 (ondertrouwt aldaar 31 Dec. 1744) *Gesina Boers,* geb. te Nordhorn omstr. 1719, begr. Oude Kerk Amsterdam 25 Sept. 1788.

Het Landsarchief te Batavia bezit een correspondentie van *P(etru)s Voltelen* te Amsterdam met *Samuel* de *Wigman* te Batavia uit de jaren 1732-34.

9 Juli 1734 Pieter *Voltelen* van Swol vlakooper (sic) heeft otc. getrouwdt Catharina *Leermans* dr. van *Hendrik Leermans* in sijn leven wijnkooper en poorter (Poorterhoek Amsterdam).

2 Nov. 1730 *Petrus Voltelen* van Windesheym oud 33 jaar in de Hoogstraat geass(isteer)t met sijn moeder Sara *Elisabet Verniel* en Catrina Leermnns van A(msterdam) wedue *Pieter* Coemans op de Zedijk enz. (i. m.) ‘sij weeskamer voldaan den 25 Oct. 1730 (D.T.B. 571, f”. 89).

31 Dec. 1744 *Petrus Voltelen* van Windesheym wedr. *Catrina Leermans* op de Zedijk en *Gesina Boers van* Noorthoorn oud 25 jaar woont als boven ouders doot geass(isteer)t met haer oom *Harman Daelhof* (D.T.B. 588, f”. 54).

Petrus Voltelen, vlaswinkel op do Zeedijk bij de Stormsteeg (Naamregister van alle de winkeliers der stad Amsterdam 1767, zie Jaarboek Amstelodamum XXIX, 1932, blz. 2 1 0) .

P. Voltelen, op de Zeedijk, in vlas, thee en coffij (Naamregister van alle de kooplieden... der stad Amsterdam, 1768).

Uit het tweede huwelijk:

1. *Petrus Voltelen,* geb. Amsterdam 5 Mei, ged. aldaar Zuiderkerk 7 Mei 1747 (getuigen *Salomon Voltelen* en *Johanna van Dam),* † Amsterdam 19 Mei, begr. ald. Oude Kerk 22 Mei 1748.
2. *Petrus Voltelen,* volgt IX.
3. *Herman Willem Voltelen,* volgt IXbis.

IX. *Petrus Voltelen,* geb. Amsterdam 28 Sept., ged. aldaar Zuiderkerk 1 Oct. 1749 (getuigen *Jan Coenraad Voltelen* en *Johanna van der Toolen).* koopman in vlas, thee en koffie, begr. Amsterdam Oude Kerk 26 Aug. 1802, ondertrouwt Amsterdam 3 Nov. 1797 *Maria Hendrica ten Berkel,* ged. Amsterdam Westerkerk 24 April 1772 (getuigen *Hendrik Alpers* en syn vrouw *Maria Gailjaart),* † nà 1826, dr. van *Barent ten Berkel,* kleermaker, en *Catrina Wanings.*

8 Nov. 1797 *Petrus Voltelen* van Amsterd (am) geref (ormeert) oud 48 jaren op de Zeedijk bij de Stormsteeg ouders dood geass(isteer)t met sijn broeder *Herman Willem Voltelen* op ‘t Waleplyntje en *Maria Hendrica ten Berkel* van Amst (crdam) geref (ormeert) oud 26 jaren woont als boven ouders dood geass(isteer)t met haar zuster *Geertruy ten Berkel aan de* Noordermarkt (D.T.B. 643, f”. 71). *P. Voltelen,* op de Zeedijk, in vlas, thee en coffij (Naamregister van alle de kooplieden..... der stad Amsterdam, 1777, 1784, 1788, 1792, 1793).

Uit dit huwelijk:

1. *Gesina Petronella Voltelen,* geb. Amsterdam 8 Maart, ged. aldaar Nieuwe Kerk 7 April 1799, † Amsterdam 15 Maart 1851, trouwt Amsterdam 28 April 1826 *Joseph van Wezep,* ged. Kampen 25 Mei 1797, verver, later kaarsenmaker te Amsterdam, † nà 1851, zoon van *Jan van Wezep,* metselaar, en *Kornelia Anraads.*
2. *Catharina Bernardina Voltelen,* geb. Amsterdam 5 Mei, ged. aldaar Oosterkerk 13 Mei 1802, † Amsterdam 4 April 1876, trouwt omstr. 1830 *Hendrik Bulsink,* apotheker, † omstr. 1850.

Adresboek Amsterdam: *Bulsink* en *van Meppen,* artsenijmengers, Singel bij de Huiszittensteeg 147 (1851/52, 1852/53), id. apothekers (1853/54 e.v.), Wed. *H. Bulsink,* ten huize als voren (1852/53 e.v.)

Het huwelijk en het overlijden van *Hendrik Bulsink* werd te Amsterdam niet gevonden.

IXbis. *Herman Willem Voltelen,* geb. Amsterdam 6 Juni 1751, ged. ald. Zuiderkerk denzelfden dag (getuigen *Herman Boers* en *Alida Daelhof),* poorter te Amsterdam 14 Maart 1797, keurmeester van de hennep, later zaakwaarnemer, kapitein van het le Holl. Bat. auxiliairen onder commando van kolonel J. F. Gardner 1786/'87, kapitein van het 2e Bat. le halve brig. der infanterie (in garnizoen te Utrecht) 1795, ‘96, ‘98, ‘99, † Amsterdam 12 Sept. 1823 (bij zijn overlijden wonende op het Leidsche kerkhof), trouwt Delft 25 Mei 1788 (ondertr. Amsterdam 9 Mei, Delft 10 Mei) *Maria Pieternella Boer,* ged. Delft Oude Kerk 13 Jan. 1756 (get. *Casper en Geertruida van der Burgh),* † nà *1828,* dr. van *Willem Boer* [34]), kaarsenmaker, en *Ida van der Burgh.*

14 Maart 1797 *Herman Willem Voltelen* keurmeester van de hennip, zoon van *Pieter Voltelen* in leren vlaskoper en p(oorte)r en heeft etc. (Poorterboek Amsterdam).

9 Mei 1785 (Delft) *Herman Willem Voltelen* alhier op de Zeedijk en *Maria Pieternella Boer* tc Delft, zijn alhier op' acte van den Ed. Achtbaren Heeren Commissarissen ‘van huwelijkszaaken tot Delft ingeteekend, deeze geboden gaan voort (D.T.B. 633, f”. 118).

Hij was een vurig patriot en was 1787 kapitein bij de troepen, die onder den graaf van Salm Utrecht bezet hielden. In Sept. 1787 bezette hij met zijn detachement een post bij Halfweg, doch trok zich na een gevecht met de Pruisen naar Amsterdam terug. Na de nederlaag der patriotten, moest hij Amsterdam voor een jaar lang verlaten. Blijkbaar woonde hij in dien tijd te Delft. Zijn kolonel en hij zelf rechtvaardigden hun gedrag in: „Verantwoording van den burger *J. F. Gardner* als commandant op de post, van Halfweegen Haarlem, en het voorgevallene aldaar : benevens een verhaal van de aatic op den Amstelveensen weg, bij dc omwenteling van 1787. Als meede eene verdediging van den burger *H. W. Voltelen,* omtrent dien zelfden post” (Amsterdam bij Dirk Schuurman 1795). Een exemplaar van dit zeer zeldzame pamflet berust in de Universiteits-Bibliotheek te Amsterdam.

[34]) *Willem Boer was* evenals *Herman Willem Voltelen een* vurig patriot. Hij woonde in de Voorstraat te Delft en ondervond na den nederlaag der patriotten in 1787 de nadeelen zijner staatkundige overtuiging. De plundering van zijn huis door het gepeupel werd hem echter bespaard. „Het huis van *Willem Boer,* Mr. kaasemaker” — leest men — ”zoude ook zijn geplunderd, dan dc buuren wenden hier alle devoir aan om zulks voor te koomen, met vriendelijke versoeken en het geeven van een drinkpenning, dat hier dan ook gelukten, zoo dat het daar met een dansje besloten werd”, zie: Eenvoudig dagverhaal van hetgeene zoo binnen de stad Delf, als te Overschie, Rijswijck enz. zedert den 22 Juny tot den 30 Oct. 1787 is voorgevallen, Delft, 1787, blz. 77 (Kn. 21668). Volgens de Heerenboekjes was *Willem Boer* (of Boers) van 1760-1783 rondasdrager bij het 3e rot, 2e blauwe vendel van het 4e quartier der schutterij tc Delft.

Zie verder: J. A. Jochems, Amsterdamsche oude burgervendels (1888), blz. 178; Dez., Gewapende burgerwacht (1890), hlz. 16, 27.

Uit dit huwelijk:

1. *Petrus Voltelen,* ged. Amsterdam Oude Kerk 3 Oct. 1788, † Amsterdam 30 Sept., begr. ald. Karthuizerkerkhof 3 Oct. 1809 .
2. *Willem Herman Voltelen,* ged. Amsterdam Oude Kerk 27 Mei 1791, begr. Amsterdam Zuiderkerk 1 & Aug. 1798.
3. *Hugo Bataaf Voltelen,* ged. Oude Zijds Kapel 13 Maart 1795, gravenmaker [35]), † Amsterdam 7 Aug. 1828. Ongehuwd.
4. *Ida Maria Voltelen,* geb. Amsterdam 10 Dec. 1797, ged. aldaar Nieuwe Kerk 3 Jan. 1798, † Amsterdam 1 April 1862, trouwt 1 e Amsterdam 10 Febr. 1819 *Hermanus Abraham Rashorn,* geb. Amsterdam 18 Mei, ged. aldaar Evang. Luth. Kerk 20 Mei 1798, hoefsmid, † Amsterdam 25 April 1826, zoon van *Jan Frederik Rashorn* en *Sara Smit; 2e* Amsterdam 9 Juli 1828 *Willem Willems,* geb. Amsterdam 14 Nov., ged. aldaar Noorderkerk 18 Nov. 1801, zilversmidsknecht, zoon van *Harmen Willems* en *Hendrika Schepping.*

Vóór de sluiting van het eerste huwelijk werd 5 Jan. 1819 geboren *Harmanus Abraham Rashorn, door* den vader bij de aangifte erkend. Deze werd later onder-officier te Hoorn en trouwde 10 Jan. 1855 *Hermina Heymesen,* geb. te Harderwijk 12 April 1826. Uit dit huwelijk stamde *Jan Gerrit Rashorn,* geb. 30 Mei 1559 (gehuwd met *Catharina Elisabeth Vellekoop),* wiens thans nog levende zuster Mevr. *H. Vellekoop-Rashorn* bezitster is van het hs.-Voltelen, in 1774 ver. vaardigd door *Jacob Arnoldus Voltelen.*

VIIter. Ds. *Arnoldus Voltelen,* geb. Gorinchem 26 Juni, ged. ald. 29 Juni 1666 (getuige Ds. *Thomas Burchardus Voltelen,* proponent der H. theologie), stud. phil. Groningen 18 Sept. 1684, woont te Amsterdam 1693, beroepen als Oost-Indisch predikant (met bestemming voor Ceylon) en vertrokken met het schip de Assendelft 1698, † op weg naar Batavia 25 Mei 1698, ondertrouwt Amsterdam 27 Juni 1693 *Agnita Ram,* ged. Amsterdam Nieuwe Kerk (als *Agnietje)* 11 April 1666 (getuigen *Paulis Gerritsen* en *Barbera Adrians),* † nà 1701, dr. van *Hendrik Bouwesz. Ram.* winkelier, en *Belia Helm. Zij* hertrouwt Colombo 7 Aug. 1701 *Pieter Bout,* opperhoofd van Manaar, weduwnaar van *Susanna de Mei.*

27 Juni 1693 *Arnoldus Voltelen van* Gorkum oud 26 jaeren in de Lijtsestraet ouders doot geassisteert met sijn suster *Susanna Voltelen en Agnita Ram* van A(msterdam) oud 26 jaren op de Keyzersgracht geass(isteer)t met haar vad(er) *Hend(rik) Ram* (D.T.B. 522, f°. 43).

Arn. Voltelen schreef „Belga triumphans super mole invincibili Namurcae" (Amsterdam 1695), zie Bibliographische adversaria dl. 111 (1876), Catalogus blz. 60. Een ex. hiervan is echter thans niet meer te vinden.

„Men had uit het vaderland D. *Voltelen* wel na Ceylon gesonden; dog die was on de uytreyse on de Fluyt Overnes overleden" (F. a Ven h, t'Oudt en 'nieuw Oostindien, V, 2, 1726, Ceylon, blz. 455); „4 May 1699 bleek dat Ds. *Arn. Voltelen* (beroepen 1698) op 't schip Assendelft op de reys overleden was" (ald. IV, 2, blz. 87, 122).

Zie verder: C. A. L. van Troostenburg de Bruyn, Biographisch woordenboek van Oost-Indische predikanten (1893), blz. 460 (waar evenals in andere werken over Ned.-Indische predikanten 1699 als jaar van overlijden staat aangegeven); Navorscher 1906, blz. 68; Vos, blz. 301; N.N.B.W., dl. VIII (1930), kol. 1304.

35) Zie geb. acte van zijn neef *Hermanus Abraham Rashorn te* Amsterdam (Jan. 1819).

Uit dit huwelijk:

Susanna Voltelen, geb. Cochin op de kust van Malabar 1698, begr. Hollandsche kerk Batavia 15 Juni 1736, trouwt le Batavia omstr. 1720 *Eldert Ongewassen.* binnenregent van het Chineesche hospitaal te Batavia sinds 1717, † vóór 28 Mei 1724: 2e Batavia Oct. 1725 (ondertr. 27 Sept.) Ds. *Christiaan Wiardt Plesma(n),* geb. Pilsum in Oost-Friesland omstr. 1700, stud. Franeker 14 Sept. 1720, vertrekt naar Oost-Indië 1725, beroepen als predikant te Malakka 27 Juni 1726, te Onrust 12 Dec. 1730, te Batavia 1733, vestigde zich na zijn repatriatie te Baarn, schout en gaardermeester van Eemnes, † nà 1751, zoon van Ds. *Simon Gerhard Gottfried Plesman,* predikant te Lemgo, sinds 1690 te Pilsum. Hij hertrouwt te Batavia 14 Juni 1737 *Petronella de Voogt,* weduwe van Ds. *Petrus Hoefnagel,* welk huwelijk bij vonnis van het Prov. Hof van Utrecht dd. 13 Maart 1751 door echtscheiding werd ontbonden.

Zie: N.L. 1904 kol. 209, 1906, kol. 23; De Indische Navorscher, 1934, blz. 24 en 48, 1937, blz. 73; C. A. L. van Troostenburg de Bruyn, Biographisch woordenboek van Oost. Indische predikanten (1593) blz. 340 (waar ten onrechte wordt medegedeeld dat, Ds. C. W. *Plesman* in 1741 te Batavia stierf).

VIIquater. Ds. *Cornelis Voltelen,* geb. Gorinchem 23 Febr., ged. ald. (als *Cornelius) 29* Febr. 1668, stud. theol. Groningen 4 Sept. 1688, woont als proponent te Zwolle, beroepen als predikant in Suriname 1704, daarheen vertrokken met zijn gezin 12 Oct. 1704, lidmaat te Paramaribo 22 Dec. 1704, † Paramaribo 26 Sept. 1706, trouwt le Rouveen 14 Aug. 1692 (ondertr. Zwolle 30 Juli) *Swaentien Boesincks* [36]), begr. Zwolle Bethl. kerk 3 Sept. 1703; 2e Oct. 1704 (ondertr. Zwolle 20 Sept., Dalfsen denzelfden dag) *Christina Weijdunaers (Wijdenaar),* geb. Zwolle omstr. 1680, wonende „op Aeldurinck" [37]) 1704, lidmaat Paramaribo 22 Dec. 1704, † in Suriname nà 1721. Zij hertrouwt 1 e Paramaribo Oct. 1709 (ondertr. ald. 21 Sept.) *Harmen Holland* (of: *Oland),* weduwnaar van *Elisabeth de Vos; 2e* Paramaribo 26 Juli 1711 (ondertr. ald. 9 Juli) *André Walraven;* 3e Para in Suriname 25 April 1721 (ondertr. Paramaribo 17 April) *Henry Pets.*

30 Juli 1692 *Cornelis Voltelen* proponent en *Swaentien Boesincks* (Huw. int. reg, Zwolle).

Momberen over de kinderen van *Zwaantje Bosink: Jan Kijnhout, Marten Tilborg.* A". 1704 den 27 Sept. erschenen Dom. *Corn. Voltelen* en heeft ter presentie van voorgen. momberen aan zijn kinderen, van wijlen Zwaantje *Bosink* nabehouden, bewezen al 't geen gen. kinderen wegens hun moeders vaders erfenis competeert en 't geen deselve vorder bij hun moeders moeder overlijden nog mocht komen aan te erven en aan tc sterven enz. (Momberboek van Zwolle, dl. 12, f).

„Deze man en vrouw zijn met 5 kinderen na Surinamen vertrokken, het is onzeker of de vrouw onderwegen op de reijze of in 'Zurinamen overleden is" (Hs.-V.).

21 Sept. 1709 ondertr. *Harmen Holland* wedr. van *Elizabeth de Vos* geb. van Amsterdam en woonagtig in de Riviere van Para en *Christina Wijdenaer* wede *van* D". *Corn. Voltelen* (Trouwboek Paramaribo).

9 Juli 1711 ondertr. André *Walraven* j.m. geb. van Rochel met *Christina Weydenaar* wed. van *Herman Oland* geb. van Zwoll; den 26 d°. publicq in de kerk bevestigd (id.).

17 April 1721 fiancé *Henry Pets* natif de Zell j.h. demeurant en Para et *Christina Weidenaar* veuve de *André Wal-*

36) Ook genoemd : *Bossings, Bousing, Boesink, Boelings.*

37) D.i. de havesathe Alderdink of Alerdink in de mark Heino.

raven née a Zwoll demeurant aussi en Para; le 25e beui sur le plant : de l'épouse (id.).

Zie ook: Vos, blz. 304, en Wapenheraut 1911, blz. 79.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Susanne Volfelen,* ged. Zwolle 8 Mei 1692, jong gestorven.

8 Mei 1692 *Susanne* D(ogter) van *Kornelis Voltelen* en *Swaantje Bossings,* sijn niet getrouwd als nog, (i.m.) onegt: en sijn nuu gctrouwt (Doopboek Zwolle).

2. *Arnoldus Voltelen,* volgt VIII,

3. *Susanna Voltelen,* ged. Zwolle 24 Nov. 1695, vestigt zich te Middelburg, komt vandaar met attestatie te Zwolle 14/15 Juni 1717, vertrekt vandaar met attestatie naar Amsterdam 18 Oct. 1722, is getuige te Paramaribo 4 Dec. 1727, vertrekt wederom naar het moederland, keert terug voor of in 1737 met het schip de Jacob en Daniel, † in Suriname 8 Nov. 1763. Ongehuwd.

Op 9 Aug. 1737 testeert voor Johan Anth. van Cats, gezworen klerk ter secretarie te Paramaribo *Susanna Voltelen* sijnde meerderjarige ongehuwde juffrouw laast alhier gearriveert met het schip de Jacob en Daniel capt. Jochem Blank siekelijk van lichaam en in de hangmat leggende dog haer verstand wel magtig enz. Zij benoemt als haar erfgename *Alberta Voltelen,* huisvrouw van *Pieter Willem van Leeuwaerden* (W.I. testamenten n°. 16, f °. 183, Rijks-Archief 's-Gravenhage). Nogmaals maakt zij aldaar haar testament 12 Oct. 1756 voor Christ. Will. Koster, notaris en gezworen klerk ter secretarie. Eenig erfgename *Susanna Cornelia Weinmar,* dochter van *Gabriel Godfried Weinmar* en *Susanna Elisabeth Voltelen* (id. n°. 27, f". 529).

„Aan alle de kindskinderen der broeders en zusters van wijle Juffrouw *Susanna Voltelen,* die in Surinaamen is overleeden, word bekend gemaakt mits deezen: Dat hunlieden, als geinstitueerde fideicommissaire Erfgenaamen door het mede overlijden van den fiduciairen erfgenaam *Susanna Cornelia Weinmar,* thans aanbestorven, is de nalaatenschap van welvoornoemde *Susanna Voltelen,* met verdere advertentie omme binnen eenen, naar gelegenheid hunner verblijfplaatsen, convenabelen tijd, door regtsbestaanbare oirkonden on bewijzen, zig behoorlijk te legitimeeren bij Johan Philip Hendrik Muzelius te Surinaamen, als testamentaire executeur, mitsgaders voogd over de naagelaatene minder. jaarige erfgenaamen van meervoorn. *Susanna Voltelen,* ten einde omme de repartitie dier erffenisse, onder hunlieden te kunnen effectueeren, volgens den teneur der testamentaire dispositie, in dato 12 Oct. 1756" (advertentie Leydse Courant dd. 8 Mei 1767).

4. *Clasina Johanna Voltelen,* ged. Zwolle 11 Maart 1697, is.4 Dec. 1726 nog getuige te Paramaribo, wordt lidmaat te Zwolle met attestatie uit Amsterdam 22/23 Sept. 1727, begr. Groote Kerk Zwolle 3 Maart 1750, trouwt Zwolle 16 Jan. 1730 (ondertr. ald. 31 Dec. 1729) *Jan Westerkamp,* aanspreker, begr. Zwolle Groote Kerk 12 Jan. 1750, weduwnaar van N.N.

„*Clasina* Johanna in Zwolle geb. 1697 aldaar getrouwt 1730 met Jan *Westerkamp* hebbende een zoon gehad gen. *Cornelis* al vroeg gestorven. Man en vrouw zijn zes weeken na malkaar ao. 1750 te Zwolle bijde in dc Grote Kerk begraven (Hs.-V.).

5. *Benjamin Voltelen,* volgt VIIIbis.

6. *Alberfa Voltelen,* ged. Zwolle 20 Oct. 1700, lidmaat te Paramaribo 8 Sept. 1717, † in Suriname 25 April 1750, trouwt Para in Suriname 27 Dec. 1724 (ondertr. Paramaribo 8 Dec.) *Pieter Willem van Leeuwaarden,* geb. Para 4 Oct., ged. (als *Pefri (Wilhelm)* Paramaribo 8 Oct. 1702 (getuigen *Willem Clifton* en *Eva Lemmers),* begr. (kerkegerechtigheid betaald) in

Suriname 16 April 1758 [38]), zn, van *Jan van Leeuwaarden* en *Jannetje van Lier.*

8 Dec. 1724 ondertr. *Pieter van Leeuwaarden* j.m. geb. in Para en aldaar woonagtig met *Alberta Voltelen* j.d. geb. van Zwolle en woonagtig in Zurinamen; den 27 d°. op de plant : bevestigd (Trouwboek Paramaribo).

Beiden fungeerden volgens de Heerenboekjes van 1749/'50 als binnenvader en -moeder van het „Diaconhuys" te Paramaribo.

„Uyt deezen zijn voortgekoomen als 1. *Johannes Jacobus geb.* 15 April 1726 [ged. Paramaribo 28 Mei, volgens de Heerenbockjes sinds 1757 gesworen sleuteldrager der beide secretaryeen zo politicq als civiel in Paramaribo]. 2. *Cornelis,* geb. 28 Febr. 1729 [ged. 31 Maart]. 3. *Gabriella Susanna,* geb. 12 Oct. 1736 [39]), op den 16 April 1754 getrouwt met *Johannes Vink* obiit 12 Nov. 1756 en op den 8 Febr. 1760 is de wed: hertrouwt met *Unico Wilkens* uyt welke bijde geboren zijn als 1. *Johanna Gabriella* geb ..... 2. *Wilke Pieter* geb. .....". (Hs.-V.).

Een zoon van *Unico Wilkens* was *Unico Hendrik Wilkens,* geb. Paramaribo 1766, wiens dochter *Agatha* Johanna *Elisabeth Wilkens* huwde met *Johan Carel* van *Notten* (1796-1882); hieruit sproot het geslacht wan *Notten.* Zie: Genealogische kwartierstaten o. red. v. D. G. van Epen (1901), n°. 65 en Ned. Patriciaat 11 (1911), blz. 385.

7. Kind, geb. Zwolle April 1702, † enkele dagen na de geboorte 12 April 1702, begr. Groote Kerkhof Zwolle.

VIII. *Arnoldus Voltelen,* ged. Zwolle 21 Mei 1693, lidmaat Paramaribo met examen 27 Maart 1719, gezworen klerk ter secretarie te Paramaribo 1720, weesmeester 1723-'27, commissaris van kleine zaken 1726, advocaat en procureur [40]), diaken 1726, 1729, ouderling 1729, vaandrig le compagnie standplaats Paramaribo sinds 1724, † op zijn plantage De Kleine Hoop aan de Cottica in Suriname 21 Mei 1734 en aldaar begr., trouwt Paramaribo 20 Sept. Sept. 1716 (ondertr, ald. 4 Sept.) *Elisabeth Evertse,* geb. Berbice omstr. 1699, lidmaat Paramaribo met examen 8 Sept. 1717, † op de plantage De Kleine Hoop 20 Dec. 1736 en eveneens ald. begr., dr. van *Harmanus Everfse* en *Susanna Thierens* [41]).

4 Sept. 1716 ondertr. *Arnoldus Voltelen* j.m. geb. van Zwol1 en *Elisabeth Evertse* j.d. geb. van Barbieu; den 20 d° in de kerk bevestigt (Trouwboek Paramaribo).

Op 9 Aug. 1727 testeeren ten overstaan van Joannes Onna, gezworen klerk ter secretarie te Paramaribo *Arnoldus Voltelen* en *Elisabeth Evertse,* alhier in Paramaribo woonagtig. Erfgenamen zijn hun kinderen *Jan Cornelis, Susanna Elisabeth* en *Christiaan Benjamin.* Zij bezitten een coffijplantagie De Kleyne Hoop geleegen in Cottica. Na hun overlijden stellen zij als voogden aan over hun kinderen *Anthony* en *Matthys Tierens* [42]), *des* testateurs oomen tot

[38]) Volgens Hs.-V. overleden 9 Maart 1756.

[39]) Het Hs.-V. vervolgt met: „4 *Alberta* geb. 12 Jan. 1754. 5 *Pieter* Willem geb. 9 Maart 1756, obiit 15 April 1760. 6 *Jan Gabriel* geb. 10 Juni 1759. 7 *Christiaan Benjamin* geb. 12 July 1761, obiit 15 April 1762. 8 *Wilke Pieter* geb. 12 Jan. 1762". Hier worden echter kinderen uit verschillende huwelijken opgesomd. De aanteekening eindigt : „Den 26 May 1750 is..... getrouwt met Jan *Christiaan,* hier uyt zijn geb. 1 *Maria,* geb.. ..... 2. *Francina,* geb... .....". Deze gegevens betreffen *Jan Christiaan* Winne, later tc noemen.

[40]) Als zoodanig o.a. in het Heerenboekje van 1733 voorkomend („practiseerend advocaat en procureur voor de Ed. Hove van Politie, crimineele en civiele Justitie").

[41]) Op 8 Nov. 1709 werden lidmaat te Paramaribo: *Harmanus Evertse en Susanna Thierens,* echtelijden met attestatie van Isekebe (Essequebo). *Susanna Thierens* was een kleindochter van *Anthony Thierens,* schepen van Delft 1673, zie Ned. Patriciaat 111, blz. 387 (geslacht Thierens).

[42]) *Anthony Thierens (Tierens), zn.* van *Pieter Thierens,* zie N.L. 1914, kol. 368, was lid van den Raad van Politie in Berbice 1712, commandeur 1714-5 Jan. 1733, als zoodanig opgevolgd (onder den naam van gouverneur van Berhirc) door *Bernhard Waterham,* vermoedelijk een nakomeling van *Caspar Waterham,* richter van Oldenzaal. Zie P. M. Netscher, Geschiedenis van de koloniën Essequebo, Demerary en Berbice (1888), blz. 157, 160 e.v. en 329.

Berbice en *Benjamin Voltelen* in de rivier Cottica woonagtig (X.1. testamenten n°. 7, f°. 145).

Op de kaart van Suriname van Alex. de Lavaux (1737) staat aangegeven de plantage Kleine Hoop a/d Cottica ten name van de Wed. *Voltelen* (groot 500 akkers), op de aangevulde kaart van denzelfden (1742) ten name van de Erven *Voltelen;* evenzoo een plantage de Toevlucht (J) aan de linkeroever van de Motcreecq (groot 500 akkers). Inventaris van De Kleine Hoop werd opgemaakt in 1735 (Not. Arch. Suriname n°. 167, f°. 122, totale geschatte waarde f. 48.755.3), van de Toevlucht 1733, 1734, 1738 (ald. n°. 165, 166, 177), zie West-Indische Gids 1921/22, blz. 331, 332. Vgl. N.L. 1911, kol. 80.

Uit dit huwelijk:

1. *Cornelis Anthonie Voltelen,* geb. Paramaribo 11 Oct.. ged. ald. door den Franschen predikant (als *Cornelis Anthoine)* 17 Oct. 1717 (présenté par *Anthoine* et *Matthieu Tierens* et *Christine Weydunaer),* † Paramaribo 12 Juni 1719.
2. *Jan Cornelis Voltelen,* volgt IX.
3. *Susanna Elisabeth Voltelen,* geb. Paramaribo 23 Juni, ged. ald. 26 Juni 1721 (peter en meter *Matthieu Tierens* tot Ysequibe en *Elizabeth Voltelen* tot Zwol), trouwt Paramaribo omstr. 1740 *Gabriel Godfried Weinmar,* noemde zich tot omstr. 1738 *Gabriel Godfried (van) Marevin,* ordinaris klerk ter secretarie te Paramaribo 1735, gezworen klerk idem nog in hetzelfde jaar, advocaat en procureur ald. 1737, 1740-'42, commissaris van kleine zaken ald. 1738-'40, procureur ald. 1746, † (naar schatting) omstr. 1750.

   „*Suzanna Elisabeth,* geb. *23* Juny 1720 getrouwd met *Gabriel Godfried Weinmar* hebbende een dogter naa gelaaten genaamt *Zusanna Cornelia,* geb. te Amsterdam den 3 February *1741* het is onseker in welk jaar man en vrouw in Zuriname zijn gestorven deze *Susanna* Cornelia is in Zuriname A° ..... getrouwt met ..... en zij is aldaar zonder descenden of descendenten overleeden" (Hs.-V.).

4. *Christiaan Benjamin Voltelen,* volgt IXbis.
5. *Daniël Voltelen,* geb. Paramaribo 19 Aug., ged. ald. 23 Aug. 1724 (peter en meter Jan Varlet en Sara *Fortuyn,* desselfs huysvrouw), † Paramaribo (volgens Hs.-V. „aan de klem in d' mond") 24 Aug. 1724.
6. *Arnoldina Voltelen,* geb. Paramaribo 29 Nov., ged. ald. „wegens sijn siekte int huys van d'ouders" 4 Dec. 1726 (meters *Susanna* en *Clasina Johanna Voltelen),* † Paramaribo („aan dito") 5 Dec. 1726.
7. *Johanna Arnoldina Voltelen,* geb. Paramaribo 15 Nov., ged. ald. 27 Nov. 1727 (meter *Catharina de Feer* huisvrouw van *Willem van Geel),* † in Suriname 1768, trouwt Paramaribo 1745 *Anthony Hendrik,* orgelmaker [43]), † in Suriname 30 Nov. 1767.

   Anthony Hendriks en *Johanna Arnoldina V.* testeeren voor Philippe Canijn gezworen klerk ter secretarie te Paramaribo 14 Oct. 1745 (West-Ind. testamenten n°. 24. f°. 238, Rijks-Archief 's-Gravenhage).

   Uit dit huwelijk werden volgens Hs.-V. geboren: *Jacoba Wilhelmina* getrouwd met *Jean Fourraux* (?) en *Johanna Cornelia,* getrouwd met *J. Buding.*

8. *Arnoldus Voltelen,* geb. Paramaribo 7 Sept., ged. ald. 24 Sept. 1730, jong overleden.

(Wordt vervolgd).

[43]) Zie Grootboek Kerkegerechtigheid Suriname, n°. 25 f°. 42 (Rijks-Archief 's-Gravenhage).

BOEKBESPREKING.

Argief-Jaarboek vir Suid-Afrikaanse geskiedenis, uitgegee deur die Argiewe van die Unie van Suid-Afrika onder red. van C. Graham Botha, C. Beyers, J. L. M. Franken, H. B. Thom, P. J. Venter. Kaapstad 1938. jrg. 1, dl. 2.

Dit werk, te Kaapstad in 1938 gedrukt, werd door den Heer C. Graham Botha, hoofdarchivaris van de Unie van Zuid-Afrika, aan het Genootschap aangeboden.

In dit deel behandelt Dr. J. Hoge uitvoerig de geschiedenis van de Luthersche Kerk aan de Kaap.

In de Kaap was aanvankelijk — evenals in Oost-Indië — alleen aan de Gereformeerden vrije godsdienstoefening toegestaan. Na een vergeefsche poging tot gelijkstelling in 1742 bleef het in de 18e eeuw een aaneenschakeling van ruzie's en verdedigde de Gereformeerde Kerk haar machtspositie met hand en tand.

Uit genealogisch oogpunt is het werk voornamelijk belangrijk voor hen, die Zuid-Afrikanen van Duitschen stam willen zoeken, al waren onder de Lutherschen ook wel enkelen van Hollandsche afkomst.

De talrijke naamlijsten, die tevens de plaats van herkomst vermelden, bieden hiervoor gelegenheid.

Den leden kan ik kennisname aanbevelen.

J. P. DE MAN.

De Militaire Willemsorde 1815-1940; samengesteld in opdracht van het Ministerie van Algemeene Zaken bij gelegenheid van het 125-jarig jubileum van de Militaire Willemsorde door G. C. E. Köffler. 's-Gravenhage 1940.

De Bibliotheek van het Genootschap is verrijkt met een exemplaar van dit keurig uitgevoerde werk, dat blijkens het „Voorwoord" van den Kanselier der Nederlandsche Orden Baron van Geen in opdracht der Regeering ter gelegenheid van het 125-jarig bestaan van de Militaire Willemsorde werd uitgegeven.

Naast den Samensteller heeft Dr. W. F. Bax, oud-officier van gezondheid K.N.I.L., arts te Amtserdam, blijkens het gestelde in de „Inleiding" een zeer groot aandeel gehad in dit werk.

Inderdaad is het geheel geworden tot een waar standaardwerk.

Het boek opent met de portretten van de Grootmeesters der Orde t.w. Z.M. Koning Willem 1, Z.M. Koning Willem 11, Z.M. Koning Willem 111 en H.M. Koningin Wilhelmina.

Na het reeds genoemde Voorwoord, een opgave van geraadpleegde bronnen en een Inleiding geeft de Schrijver een historisch overzicht, het ontstaan van de Orde en de betreffende bepalingen. Achtereenvolgens worden de krijgsverrichtingen beschouwd, die de mogelijkheid schiepen deze bijzondere onderscheiding te kunnen verdienen. Hij noemt ons de jubilea, geeft een opgave van monumenten, opgericht ter eere van Ridders der Militaire Willemsorde en verschaft ons inlichtingen omtrent de vereenigingen, die hun ontstaan ontleenen aan deze Orde.

Daarna volgen de Kanseliers (met portretten), de Secretarissen (met portretten), de Grootkruisen (Nederlanders, met portretten), de Grootkruisen (Buitenlanders), de Commandeurs, de Ridders 3e en 4e klasse,

Het geheel is geworden tot een waardige hulde aan al diegenen, die hun leven feil hadden voor ons Nederland en

die door moed, beleid en trouw zich deze uitzonderlijke onderscheiding waardig toonden.

Dat het werk als bron voor de leden van bijzonder belang is, behoef ik na het bovenvermelde feitelijk niet meer te zeggen.

De wijze van uitgave, druk en illustratie verdient alle lof.

Belangstellenden kunnen bij de Algemeene Landsdrukkerij nog eenige exemplaren verkrijgen.

J. P. DE MAN.

Stamboom van het Zwolsche geslacht Buisman door L. ten Cate. Zwolle 1940.

De Bibliotheek van het Genootschap ontving dit werk als een geschenk van den Schrijver.

Het bevat de genealogie van een geslacht *Buisman,* aanvangende met zekeren *Cornelis Nannings (Buisman),* wiens zoon *Gerrit,* carveelschipper, op 18 Dec. 1619 huwde met *Wiltempje Jansdr.*

Uit het gestelde in de voorrede blijkt, dat de Schrijver vele moeilijkheden moest overwinnen, waar deze naam, duidende op „een zeeman, die op een buis ter haring vaart" veelvuldig voorkomt in verschillende havens van ons land, zoodat zelfs in de plaats van herkomst meer geslachten van gelijken naam voorkomen zonder aantoonbaar verband.

De Schrijver acht herkomst van den stamvader *Cornetis Nannings* uit Noord-Holland niet uitgesloten.

De behandelde familie is een typisch geslacht van carveelschippers, tenminste in de oudere generaties, waarom de Schrijver dan ook de ordonnantie van Zwolle van 1681 ten deele vermeldt.

Het wapen komt voor op een oud lakstempel, afkomstig van *Willem Buistnan,* schipper, later houtkooper en burgemeester van Hasselt (1743-1805).

De tekst is versierd met eenige afbeeldingen van leden der familie en van enkele woonhuizen.

Druk en wijze van uitgave zijn zeker te loven.

J. P. DE MAN.

De huis merken door H. Re y don. Naarden, Uitgevers-Mij. A. Rutgers N.V. i/o, [1940]. Bibliotheek voor geslacht- en wapenkunde onder red. van C. Pama, II.

In een dertigtal bladzijden geeft de Schrijver ons een antwoord op de vragen: wat zijn huismerken, waar komen huismerken voor? Hij knoopt daaraan vast een beschouwing over huismerken bij andere volken, over de beteekenis, over den vorm.

Ook al zullen verscheidenen onzer lezers het hun hier gebodene niet in alle opzichten onderschrijven en bijv. het wegens gebrek aan schrijfkunst gestelde merk onder een acte als „aangeboren merk" niet willen aanvaarden, het is toch zeker de moeite waard eens kennis te nemen van 's schrijvers opvattingen ten aanzien van deze materie.

Degenen, die voor het behandelde onderwerp bijzondere belangstelling hebben, vinden een literatuuropgave in deze brochure.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

Nederlandsch archief voor genealogie en heraldiek, jrg. 11, afl. 8.

Bedenkelijke vrijheid; behandelt het onrechtmatig voeren van familiewapens. — J. C. Hoynck van Papendrecht, „Geboortensboek", VI (slot); bevat aanteekeningen *van Aller.* — M. C. Sigal, *van Aller.* — H. L. Kruimel, Proeve eener genealogie van het uitgestorven Amsterdamsche geslacht *Danckerts (Danckerfs de Rij).* — J. P. van der Weele, *Guittaume Maisonneuve.* — W. J. J. C. Bijleveld, Nederlandsche nakomelingschap van *Martin Luther.* — F. J. H. Banning, Het geslacht *Ktumper (Groento).* — J. C. P. W. A. Steenkamp, Supplement op het Heraldisch Vademecum, VII. — C. L. van Es van der Have, Grepen uit doop-, trouw- of begraafboeken, welke nog niet naar het Rijksarchief zijn overgebracht: XV. Hendrik-ldo-Ambacht en Sandeling-Ambacht; bevat gegevens *van der Giessen, de Gelder, van Getder.* — Vragen betreffende duistere punten: *van Spijkerman.*

De Indische Navorscher, jrg. VI, afl. 3.

O.a. Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, VII. Genealogie *Doeve.* — Buitenzorg (De eerste overlijdensregisters 1828-1840); bevat o.a. gegevens te *Maire, Veeckens* (correctie van den overlijdensdatum in Ned. Adelsboek 1933, blz. 196 en Ned. Patriciaat 1920, blz. 300), *de Waal, Mouton, Groenewald, Baud* x *van Braam, Vosmaer, MacGillavry* (verbetering Ned. Patriciaat 1938, blz. 176), *Rendorp.* — De familiewapens in het Landsarchief te Batavia (vervolg) ; beschrijving *van Sfockum* t/m *Trevijn,* wapenplaat *van Sfockum* t/m *Vincent.* — B. v. T. P., Zilveren gedachtenisvoorwerpen; bevat o.a. aanteekeningen *van der Vorm, van Doeyenburg, van Breugel, Roos.* — B. v. T. P., *Hamar de la Brefhonière.* — B. v. T. P., De Friezen op Java (vervolg): bevat o.a. gegevens *Nauta, Lojenga.* — Vragen en antwoorden: *Friedtänder, Minderhoud, van Ramshorst.*

Taxandria, jrg. XLVII, afl. 4.

O.a. J. Heeren, De Helmondsche familie *van Gassel.*

O ud-Holland, jrg. LVII, afl. 2.

O.a. P. de Boer, *Jan Jansz. den Uyl* (geb. ± 1595 of 1596, overl. 1640).

Nederlandsch Archievenblad, jrg. XLVII, afl. 2.

O.a. E. H. Korvezee, Merkwaardige handschriften in het archief van een hofje te 's-Gravenhage: bedoeld hofje is het Hofje van Hoogelande.

Archiv für Sippenforschung, jrg. XVII, afl. 4.

O.a. K. Hartnack, Schwarzenau an der Eder als Zufluchtsort Religionsverfolgter; hierin o.a. *Christian Koch,* geb. Herborn 1685, overl. Rotterdam 1724, tr. 1709 *Amalie* gravin *zu Sayn- Wittgenstein.*

Der Herold, jrg. 1, afl. 4.

O.a. Ordensritterliche Heraldik (vervolg).

Familiengeschichtliche Blätter, jrg. XXXVIII, afl. 4/5.

O.a. Dr. Charlotte Steinbrucker, Wappendarstellungen *Albrecht Diirers.*

KORTE MEDEDEELINGEN.

Aanteekeningen Van Gansepoel [1]).

Onlangs kwam ik in het bezit van een klein memorieboekje, waarin *Antonio van Gansepoel,* geb. te Aken 10 Nov. 1623, het een en ander heeft opgeteekend betreffende zijn naaste familie, terwijl hij tevens een enkele wederwaardigheid mee-

[1]) Zie voor wapenbeschrijving : J. B. Rietstsp, Armorial Général.

deelt over zijn reizen, gemaakt in dienst der West-Indische Compagnie, in 1652 als opper-koopman en in 1666 als oppercommis.

Ik heb getracht uit de weinig duidelijke gegevens onderstaande onvolledige stamreeks samen te stellen; onjuistheden zullen dan ook wel hier en daar zijn ingeslopen.

Aanvankelijk is er sprake van twee broers, n.l. ***François van Gansepoel,*** aalmoezenier te Antwerpen, die huwde, doch geen kinderen naliet, en ***Jacob van Gansepoel,*** die volgt onder 1.

1. ***Jacob van Gansepoel,*** tr. le ***Maria Sfokvisch*** en 2e ***Helena Schoorenberch.***
   Uit het (waarschijnlijk le) huwelijk:
   a. *Jacob,* volgt onder 11.
   b. *Paulus,* overl. te Amsterdam 21 Aug. 1625, tr. waarschijnlijk te Aken 24 Juli 1588 *Magdalena* ***Raesz,*** dr. van Antony en van Margrit Muntsens.
   c. ***David,*** overl. te Aken 16 Aug. 1627, tr. 18 Juli 1595 *Agneta Stoupaert,* overl. te Amsterdam (begr. Westerkerk) 17 Juli 1649, dr. van Pieter en van Anna Raesz [2]).

11. *Jacob van Gansepoel,* over1 te Embden 1582. tr. ***Anna*** *Commelin,* overl. 'te Embden 1582, dr. van Jeronimo en van Jaecqueline Dablain.
   Uit dit huwelijk:
   a. ***Daniël,*** volgt onder III.
   b. ***Jan,*** tr. *Judit Gabrij,* get. bij geb. IIIc.

111. *Daniël van Gansepoel,* geb. te Embden 13 Febr. 1576, overl. te Culemborg 18/28 Apr. 1653, tr. te Aken 30 Oct. 1608 ***Anna Sfoupaerf,*** geb. te Aken 28 Sept. 1582, aldaar overl. 5 Juli 1636, dr. van Pieter en van Anna Raesz.
   Uit dit huwelijk:
   a. ***Anna,*** geb. te Keulen „in de groote strasborg gasse in 't huys van Jonkheer Mulsem" 3 Nov. 1610, overl. te Aken 9 Oct. 1658, tr. te Amsterdam 16 Nov. 1649 *Mattijs* ***Guddents,*** j.m. van Aken.
   b. ***Samuel,*** volgt onder IV.
   c. ***Elisabeth,*** geb. te Keulen 11 Maart 1615, tr. te Aken 2 Oct. 1631 ***Bartolomeus van Foerendal,*** overl. te Aken 11 Juli 1636, zn. van N.N. van Foerendal en van Anna van Cöln. Zij hertr. te Amsterdam 3 Juli 1640 ***François*** *Dreijer,* j.m. van Bremen, zn, van Francisco en van N.N.
   a. ***Consfance,*** geb. te Keulen 19 Jan. 1617, tr. te Pernambuco (Brazilië) 8 Jan. 1653 ***Jacob de Sweerfs,*** zn. van Frans en van Susanna Pels.
   e. ***Agnefha,*** geb. te Amsterdam „op d'Agterzeyts burghwal in Toorenburg" 19 Sept. 1618, overl. o.h. eiland Guadeloupe (West-Indië), tr. te Pernambuco 5 Jan. 1650 ***Philip Hendrik Scheffer,*** j.m. van Utrecht, overl. te Arnhem Juli 1654 [3]), zn. van Johan George en van diens 2e echtgen. Maria van Dronchem, Wed. Olivier van Utenhoven.
   f. Hans ***Peter,*** geb. te Aken „in den Leeuwensteyn" 6 Juli 1620. Hij vertrok 6 Mei 1632 van Aken naar Amsterdam, vandaar naar Genua en vervolgens over Parma naar Venetië, waar hij 9 Nov. 1636 is overleden.
   g. ***Antonio,*** geb. te Aken 10 Nov. 1623.
   h. Doodgeb. zoon, 7 Dec. 1625.

IV. *Samuel van Gansepoel,* geb. te Keulen 20 Oct. 1612, vertrok in 1639 van Amsterdam naar Pernambuco, tr. te Pernambuco 14 Oct. 1643 ***Paulina van de Venne,*** j.d. van Amsterdam, dr. van Cornelis en van N.N.
   Uit dit huwelijk:
   a. *Daniel,* geb. te Pernambuco 17 Apr. 1645, aldaar 8 dagen oud overleden.
   b. ***Johanna,*** geb. te Pernambuco 10 Mei 1647, overl. op het eiland Guadeloupe 1657.
   c. *Agnita,* geb. 30 Aug. 1648, tr. 27 Juni 1663 op het eiland Guadeloupe Overste *Nicollas Claasen.*
   d. ***Jacobus,*** geb. te Pernambuco 14 Febr. 1650.
   e. *Cornelia,* overl. op het eiland Guadeloupe 31 Mei 1656.
   f. ***Anna,*** geb. Pernambuco 3 Maart 1653, aldaar overl. en begr. 25 Maart 1659.
   g. ***David,*** geb. op het eiland Guadeloupe 14 Juli 1654.
   h. Dochter, geb. 1656.
   i. ***Maria,*** geb. o.h. eiland Guadeloupe 1658. aldaar overl. 15 Febr. 1665.

In Ned. Patr., 25en jg., pag. 9 en 11 worden vermeld ***Lucretia van Gansepoel,*** geh. met ***Paulus Pelt,*** en ***Elisabeth van Gansepoel,*** geb. te Middelburg 1652, overl. te Amsterdam 4 Aug. 1674, dr. van Daniël en van ***Catharina van*** *Driel,* die ik geen van beiden weet thuis te brengen.

C. W. D. **VRIJLAND.**

[2]) Zij is een zuster van Magdalena Raesz, gen. onder 1, b.

[3]) Ph. H. Scheffer overleed, „synde 's daghs te voren gewont geworden van eenen Reynier dibbet soon van dibbet borgemeester aldaar (Arnhem) naarlatende 3 kinderen en syn vrouw op 't uytterste swaar het waren samen seer groote vrinden maar door een geringe questie gebeurde dit ongeluk".

Agn. van G. en Ph. H. Scheffer zijn overgrootouders van Mr. D. Th. van Hamel, genoemd in Ned. L. 50ste jg. Kol. 254 onder IX.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Block. In de Rubriek „Vragen en Antwoorden" van het Maandblad is in de jaren 1922-1924 veel geschreven over het wapen van het Doopsgezinde Amsterdamsche geslacht ***Block.*** Hierbij werd pas na geruimen tijd erop gewezen, dat men vermoedelijk te doen heeft met twee verschillende geslachten van dien naam:

A. afstammende van ***Jacob Adriaensz. Block,*** die reeds in de tweede helft der 16e eeuw te Amsterdam gevestigd was;

B. een geslacht waarvan de stamvader was *Arent Block* te Emmerik (volgens mij nader verstrekte opgaven zn. van Derrick Derricksz. en Naeleken Worms Hermansdr.), die in 1612 te Haarlem huwde met Ida *Rutgers* en wiens kinderen, later te Amsterdam gevestigd, alle nog te Emmerik geboren waren. Natuurlijk is het niet uitgesloten, dat de voorouders van Arent in de 16e eeuw uit Amsterdam naar het voor de Doopsgezinden vrijere Rijnland waren uitgeweken, maar een bewijs hiervoor ontbreekt ten eenenmale. Voor overigens weinig volledige genealogieën van beide geslachten zij men verwezen naar het Oorkondenboek van Eeghen.

Wat betreft het eerstgenoemde geslacht kwam men indertijd niet verder, dan dat dit gevoerd zou hebben, volgens den Heer G. Backer van Leuven in Navorscher 1880, pag. 330: „in goud drie liggende roode blokjes" (Block), met als hartschild: „golvend doorsneden A. in blauw een op de snijlijn rustende zwaan zonder pooten, B. in zilver twee golvende blauwe dwarsbalken" (de Leeuw).

Het wapen van het tweede geslacht werd opgegeven door den Heer J. G. Kam, als voorkomende op een merklap van 1665: „in blauw een roodgebekte witte zwaan, waarboven twee gouden St. Andrieskruisjes". Helmteeken: de zwaan uit het schild en links en rechts daarvan de letters A.B. (Anthony Block).

Verder werd vermeld het wapen van ***Pieter Jacobsz. Block*** (Amsterdam 1523-1577, zie Elias I, 226), zijnde: ,,gevierendeeld 1 en IV in zwart een hakblok op 3 pooten; 11 en 111 in goud een roode roos". Verwantschap met hem is echter niet bewezen, ofschoon opmerking verdient, dat hij gehuwd was met een dochter van den eveneens Doopsgezinden schepen ***Cornelis de Vlamingh van Outshoorn.***

Een vierde wapen was van een Leidsch geslacht ***Block:*** ,,in goud een roode dwarsbalk, vergezeld van boven van twee liggende zwarte blokjes, beneden van een zwaan in natuurlijke kleur". Verwantschap met één van de hiervoor genoemde families is mij niet bekend, maar niet onmogelijk, daar de hierboven genoemde *Arent Block* (B) twee broeders had, ***Dirck*** en ***Coenraat,*** die nakomelingen nalieten.

Wat nu betreft het door den Heer Backer van Leuven vermelde wapen van geslacht A, valt in de eerste plaats op, dat geen enkele alliantie van een lid hiervan met een ***de Leeuw*** bekend is en dat bovendien de zwaan eerder aan geslacht B doet denken. Men vindt in dat geslacht inderdaad drie allianties met leden van de Doopsgezinde familie ***Leeuw*** (niet de Leeuw): de gebroeders ***Anthony*** en ***Dirck Block*** (zoons van Arent bovengenoemd) trouwen resp. in 1646 en 1648 met hun volle nichten, de gezusters ***Barbara*** en ***Agneta Leeuw*** (drs. v. Ameldonck en Maeycken Rutgers), terwijl een zoon van laatstgenoemden, ***Ameldonck Block,*** in 1674 huwt met zijn volle nicht ***Maria Leeuw*** (dr. v. David en Cornelia Hooft). Dit geslacht voerde echter in zilver een klimmenden blauwen leeuw (Oorkondenboek van Lennep 11, 341) !

Ook het door den Heer Kam opgegeven wapen klopt echter niet geheel met het in werkelijkheid gevoerde. In de protocollen van notaris D. van der Groe te Amsterdam trof ik namelijk aan een codicil, gemaakt door ***Anthony Block*** en ***Barbara Leeuw*** voor notaris N. Listingh 17 Feb. 1679 en geopend voor notaris van der Groe 6 Feb. 1682. Deze codicil was door Anthony Block gezegeld met het volgende wapen: ,,doorsneden A 2 hakblokken op 3 pooten, B een zwemmende zwaan". Helmteeken: de zwaan uitkomende met links en rechts de letters A.B.

Ofschoon ik nooit een wapen van geslacht A ben tegengekomen, lijkt het mij toch wel zeer waarschijnlijk dat ook dit, zoo al niet als wapen dan toch als merkteeken of embleem, een hakblok gebruikte. Het graf C. 138 in de Nieuwe Kerk te Amsterdam, gebruikt door ***Dirck Jacobsz.*** *Block* en zijn nakomelingen, was namelijk met een driepootig hakblok gemerkt; Dirck en zijn afstammelingen woonden op den Nieuwendijk in ,,'t Vergulde Block", zijn broederszoon ***Jacob Piefersz.*** *Block* op den Singel in ,,'t Groene Block", zijn broeder ***Adriaen Jacobsz.*** *Block* en diens nakomelingen op den Nieuwendijk in ,Het Block" — ongetwijfeld alles hakblokken.

Weet iemand hierover wellicht iets naders mede te deelen? Voor zoover mij bekend stierf geslacht A uit in 1792 met *Joanna Blo(c)k* (geb. 1714, vrouw van ***Gerrit Bosch)*** en de mij bekende tak van geslacht B in 1736 met ***Maria Block*** (vrouw van ***Lucas van Beeck,*** zie hieronder).

Anfhony Block, geb. Emmerik 1619 '20, lakenkooper te Amsterdam, begr. ald. Oude Kerk 6 Dec. 1681, tr. ald. 7 Oct. 1646 ***Barbara Leeuw,*** geb. ald, 1628/'29, begr. ald. Oude Kerk 3 Feb. 1682. In hun inventaris (notaris D. van der Groe 20 Feb. 1682) komen geschilderde portretten voor van: de overledenen, haar ouders ***(Ameldonck Leeuw*** en ***Maeycken Rutgers).*** haar grootmoeder ***(Barbara de Bosch,*** vrouw van ***Jacob Leeuw,*** of *Josina Lambers,* vrouw van ***David Rutgers)*** en zijn vader *(Arent Block).* Kan iemand mij mededeelen waar deze portretten zich thans bevinden? Van hun vijf kinderen was de eenige, die nakomelingen naliet, hun dochter:

Maria Block, geb. Amst. 1652/'53, begr. ald. Oude Kerk 19 Oct. 1736, tr. ald. 4 Nov. 1674 ***Lucas van Beeck,*** geb. ald. 1650/'51, koopman ald., begr. ald. Oude Kerk 29 Jan. 1705, zn. v. Pieter en Janneke de Pétain (nakomelingen: ***van Beeck, Blok, Bosch, van der Pot, de Clercq,*** enz.).

Amsterdam. **P. VAN EEGHEN.**

Bosch. (LVIII, 234). Volgens eene zich onder mijne familiepapieren bevindende afbeelding in kleuren was het wapen van het Culemborgsch geslacht ***Bosch,*** zooals het ± 1650 gevoerd werd door ***Nicolaas Bosch:*** doorsneden: 1 in zilver een groene rijsbos (dus een sprekend wapen), samengebonden door een rood lint en op een groenen grond; 11 in rood drie palen van vair. Helmteeken: de rijsbos. Dekkleeden: zilver en groen.

Ook een in mijn bezit zijnde wandelstok van ***Dirk Bosch van Osch (1611-1673)*** vertoont hetzelfde wapen.

Utrecht. **BOSCH VAN ROSENTHAL.**

Bosch. (LVIII, 234). Volgens een afb. in kleuren in het M.S. Wapenboek van Jkr. van Haeften, Geld. Overijss. Studentenvereeniging 1, 214, voerde ***Theodorus Bosch 1632,*** Praetor 62, Culemborgo-Gelrus: doorsneden: 1 in goud een groene schoof, gebonden door een gouden lint met lus, op een groenen grond: 11 in rood drie palen van vair (als Châtillon). ***H. T. Bosch*** zegelt 14-3-1787 te Culemborg met drie palen van vair en in een schildhoofd een schoof, Helmt.: de schoof. (Volgens Leenreg. R. Arch. Arnhem). Aldus ook ***V. E. Bosch*** op 17 Oct. 1697 te Culemborg (zelfde bron).

's-Gravenhage. . **STEENKAMP.**

Croock. (LVIII, 235). In mijne bijdrage komt eene misstelling voor, die verwarrend werkt. Aldaar dient de 10e regel te vervallen en vervangen te worden door: ,,Ingeschreven als student te Utrecht 1649: ***Georgius Croock,*** ".

Ook leze men in regel 14 voor ,,12 Auril 1655": 12 April 1655.

's-Gravenhage. W. E. **VAN DAM VAN ISSELT.**

Griethuysen (van). (LVIII, 236). Aldaar wordt het wapen ***van Cracou*** beschreven als: gedeeld: 1 een boom op een grond: 11 een tweekoppige adelaar ***omziend".***

Hoe moet men zich die adelaar voorstellen? Met beide koppen naar L. of naar R. gewend? Het lijkt mij vreemd.

's-Gravenhage. **STEENKAMP.**

Muntendam. (LVIII, 237). ***Pieter Jordanus Muntendam,*** geb. Utrecht 6 Januari 1830, boekdrukker, overl. aldaar 12 Februari 1854 (zoon van ***Pieter Anthony*** en ***Anna Sophia Geertruida Hoorn),*** trouwt Utrecht 19 Mei 1853 ***Elisabeth Hester van der Pant,*** geb. Utrecht 31 Maart 1830, overl. Enkhuizen 10 Juli 1898, (dochter van ***Jan,*** apotheker, en ***Françoise Marie Sigal***). Zij hertrouwde Enkhuizen 15 October 1863 ***Jan Bruyn,*** geb. Utrecht 7 Mei 1815, kantonrechter te Enkhuizen 10 Januari 1848, overleden aldaar 25 November 1888 (zoon van ***Jan*** en *Sibilla Helena Bruyn).*

's-Gravenhage. **M. C. SIGAL.**

INHOUD 1940, No. 6.

Bestuursberichten. — Het Kamper geslacht Bijsterbos (van Detten Bijsterboseh, van Berkum Bijsterbos), door Mr. W. F. Leemans, met medewerking van Mej. C. J. Welcker en Jhr. H. H. Röell. — Eenige genealogische bijzonderheden betreffende het Hoornsche geslacht Hogerbeets, door S, J. Schermer. — De genealogie in dienst van het erfelijkheidsonderzoek, door Dr. J. Sanders. — Het geslacht Voltelen (Volten), door Mr H. F. Wijnman. (Vervolg). — Boekbespreking, door J. P. de Man. — Inhoud van tijdschriften enz. — Korte mededeelingen: Aanteekeningen Van Gansepoel. — Vragen en antwoorden: Block; Bosch; Croock; Griethuysen (van) ; Muntendam.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur DR. TH. R. VALCK LUCASSEN, huize *Eikenrode,* Driebergen.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den waarnemenden Secretaris JHR. H. TRIP, *Nassau-Zuylensteinstraat 6,* 's-Gravenhage.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 7. LVIIIe. Jaargang. Juli 1940.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Jhr. J. J. Ploos van Amstel, te Aerdenhout, sedert 1925 gewoon lid van het Genootschap.

Adreswijzigingen:

MR. S. P. Baron BENTINCK ..... *Abcoude. h. „Binnenrust".*

G. C. E. CRONE ..... *Amsterdam Z. van Eeghenstraat* 117.

H. DONKERSLOOT ..... *Voorburg. Park Leeuwensteyn 67.*

B. J. VAN ECK ..... *'s-Gravenhage. Koninginnegracht 96c.*

JHR. A. P. A. ELIAS VAN STABROUCK ... *Bilthoven. Merellaan 4, h. „Bosch en Hove".*

MR. F. W. FABIUS ..... *Utrecht. Ramstraat* 14.

J. FOX ..... *Zeist. Homeruslaan 77.*

MR. H. H. A. DE GRAAFF ..... *Ede. Stationsweg* 39.

MR. L. H. J. J. MAZEL ..... *Gorssel. „Krakesteyn".*

MR. M. J. MEIHUIZEN ..... *Rotterdam. Charlotte de Bourbonlaan* 45.

Jkvr. A. RUTGERS VAN ROZENBC'RG ... *Zeist. Postbus 21.*

Genealogie Broersema,

door MR. H. L. HOMMES.

Er zijn verschillende geslachten *Broersma* of *Broersema* geweest, doch ik wil hier alleen behandelen het jonkergeslacht, dat in de provincie Stad en Lande verblijf hield en dat als wapen had: in goud een dubbele adelaar van blauw, tusschen de koppen een zespuntige ster van zilver.

Twee borgen hebben Broersema's onder hun bewoners gehad, n.l. Hanckema in Zuidhorn van het midden der 16e eeuw tot 1646, en Scheltkema in Zandeweer van denzelfden tijd tot 1627. De geschiedenis dezer borgen kan men uitvoerig vinden in de Gron. volksalmanakken van 1924 (Hanckema) en 1925 (Scheltkema), welke echter genealogische fouten hebben.

De uit allerlei bronnen bij elkaar gebrachte Broersema's had ik tot drie hoofdtakken weten terug te brengen, doch zij vormden nog geen geheel, tot dat mij uit het Hs. Doys uit de Prov. Bibliotheek in Friesland bleek, hoe de samenhang was. De in deel II van dit handschrift voorkomende genealogie kwam in groote lijnen overeen met wat ik gevonden had, met uitzondering van twee aldaar vermelde naamlooze zoons uit de IIIe generatie, die mij onjuist lijken en waarover ik ter plaatse uitvoeriger zal zijn. Merkwaardig is ook, dat juist in de laatste generaties bij Doys zooveel hiaten zijn.

De meeste Broersema's zijn in den tijd der Hervorming overgegaan tot de nieuwe leer; zoo bevonden zich onder de 186 personen uit de Ommelanden, die in 1581 aflegden „den eed van getrouwicheit tot handhaving der gereformeerde religie en tot afzwering van koning Philips" ook Taco, Hero en Tjaart Broersema [1]). Een broer van de twee laatstgenoemden, Date Broersema, is waarschijnlijk Roomsch-Katholiek gebleven. Hij heeft tenminste vele R.K. afstammelingen.

De meeste stof voor deze genealogie heb ik uit de doop- en trouwboeken en het rechterlijk archief in het Rijksarchief in Groningen verzameld. De verder gebruikte bronnen vermeld ik in de aanteekeningen.

De Rijksarchivaris in Groningen was steeds bereid om

1) Inv. Nienoord No. 670a. Copieboek, bevattende tal van 15e, 16e en 17e eeuwsche koopbrieven, opgemaakt 1679. Hierin een lijst van de 186 personen, die den eed aflegden.

indertijd wat haastig genoteerde aanteekeningen even te controleeren of te doen controle.eren, waardoor duistere punten verduidelijkt werden, waarvoor ik hier mijn dank betuig.

1. ***Mello Broersema.*** Doys geeft als eerste generatie een ongenoemden Broersema in Hummerzee of Humsterland, gehuwd met een juffr. *Fritzinge* toe Barwert. Ik meen, dat deze ongenoemde wel zal zijn ***Mello Broersema,*** die in 1445 voorkomt in een oordeel van de Westerwarf [2]) over een geschil tusschen hem en de erfgenamen van ***Hille Hanckema. In 1457*** hecht hij in Aduarder zijlvest [3]) mede zijn zegel aan een overeenkomst „tusschen de gemeene erven, de gelandet ende gedycket syn tusschen de slachte by Frypemahuys ende Noordthorn toe de slachte by Oexwerderzyl, over het maken en onderhouden van de genoemde slachte, over het schouwen van de dyk" enz.

Van de *Fritzinge*'s is mij niets bekend. Overigens komt in een ander warfoordeel [2]) van 1445 een ***Bruen Broersema*** voor, die op 10 November 1453 als medezegelaar optreedt, maar met het oog op den voornaam ***Mello*** van de derde generatie lijkt mij ***Mello*** als stamvader het waarschijnlijkst.

Zijn zoon is volgens Doys:

II. ***Tjaerd Broerserna,*** die in 1495 leefde, waarin hij voorkomt in de „clauw van Hummerzee" (een rechtsomgang). Hij huwde een juffr. ***Rotkema*** alias ***Hantkema.*** Over de juistheid hiervan kan ik niets mededeelen.

Uit dit huwelijk, volgens Doys, 5 zoons:

a. ***Pabe Broersema*** toe Barwert.
b. ***Mello Broerserna,*** grietman van Hummerzee, leefde 1512,
c. *Talle* ***Broerserna,*** eygener van Berndt Sybrantsheert.
d. ..... ***Broersema,*** vader van een ongenoemden zoon, die gehuwd was met ..... ***Hillebranfs,*** welke laatsten ouders waren van ***Mello Broerserna.***
e. ..... ***Broersema,*** grootvader van een ongenoemden kleinzoon, die ***met een*** dochter van ***Michiel Haecke*** trouwt.

De eerste twee heb ik ook gevonden. Ik meen echter, dat b. en d. een en dezelfde persoon is en e. niet bestaan heeft. Een ***Jacob Broersema*** trouwt nl. met ***Hesfer Haghe*** (waarmede hetzelfde zal zijn bedoeld als Haecke) en deze Jacob heeft als moeder Gese ***Hillebranfs,*** zoodat hij afstamt van d.

Een *Talle* heb ik alleen als vrouw aangetroffen.

Ik zou dus als kinderen uit het huwelijk willen stellen:

1. ***Pabe,*** volgt III A.
2. ***Mello,*** volgt IIIbis B.
3. *Talle* ***Broersema,*** tr vóór Mei 1569 [4]) ***Roelof ten Holte,*** zoon van ***Johan*** en ***Margriet Harkinge.***

A. Tak van Zuidhorn.

III. ***Pabo Broerserna*** toe Barwert, verkreeg door zijn huwelijk het huis Hanckema in Zuidhorn en leefde (volgens Doys)

2) Warfconstitutien on oordeelen, tot on mot 1601 bijeenverz. door H. 0. Feith, Gron. 1863. Verhand. Pro Excol. 7, 1. blz. 18.

3) J. A. Feith, Gat d. zijlvestenijen, enz. blz. 215 en 252.

4) Inv. Farmsum nr. 796, regest 493. Mei 1569. Garmet Jarghes en Mello Broersma verklaren als dedingslieden een scheiding te hebben gemaakt tusschen Roeleff then Holten en zijn echtg. Talle Broersma ter eene en zijn broeder Writzer ten Holten ter andere zijde, betreffende de onder Zeerijp gelegen landen, waarbij o.a. aan Roeleff wordt toegewezen Eeltsemaheerd en aan Writzer Bawkummaheerd.

nog in 1570, tr. (eveneens volgens D.) een dochter van ***Reyner Rotkema*** en ..... ***Hantkema.***

Rengers van Naerssen beweert evenwel in De Navorscher van 1892. blz. 340 noot, dat zijn echtgenoote een ***Retkema*** was, van wie hij het wapen beschrijft. In ieder geval zou dan ***Eels Rolteman*** (wat in het Ned. Aclelsboek 1940 blz. 31 in genealogie Alberda staat) fout zijn, daar Rolteman een geheel ander wapen heeft,

Uit dit huwelijk 6 kinderen:

1. *Hero* ***Broersema,*** „op Fritsinge toe Barwert". In 1570 [5]) wordt hij als broer van Tjaart genoemd bij een scheiding van landen te Zuidhorn en Feerwerd.. Hij legde in 1581 den in de inleiding genoemden eed af en was in 1612 aanwezig bij het huwelijk van zijn nicht ***Petertien*** met ***Popco Aldringa.*** Zijn bezittingen vererfden op zijn neef ***Pabo.***
2. ***Tjaard,*** volgt IV.
3. ***Anna Broerserna,*** tr. [6]) ***Duirt Alberda,*** leeft nog in 1581 [22]), zoon van ***Reint*** en ***Sibe van Ballen.*** Hij hertr. ***Tjets van Roorda.***

   Uit het eerste huwelijk [7]):

   a. ***Reint Alberda,*** tr. ***Anna Alberda.***
   b. ***Elisabeth Alberda,*** geb. 1559, tr. 1586 (huw. contr. 10 April) [8]) ***Johan Clant,*** zoon van *Gerardus* en ***Hille Alberda.***
   c. ***Ida Alberda,*** tr. ***Pieter Schatter.***
4. ***Hille Broersema,*** tr. ***Derck Alberda,*** hoofdeling op 't Zandt, broer van den voorgaande, beide nog in leven 19 Oct. 1599 [8a]).

   Uit hun huwelijk [7]):

   a. ***Reint Alberda,*** geb. ca. ***1560,*** overl. 26 Maart 1626, tr. le ***Anna Schatter,*** dochter van ***Johan*** en ***Ida Eelfs*** [9]) (niet Eeck, zooals de genealogie Alberda in Ned. adelsboek 1940 blz. 31 vermeldt. Deze fout zal wel ontstaan zijn door een onduidelijk geschreven Eels, waarvoor eerst Eek is gelezen, blijkens de vroegere genealogie in het adelsboek, welke laatste fout verbeterd?! werd tot Eeck); tr. 2e ***Anna van Walta.***
   b. ***Reyner Alberda*** [9a]), geb. 1567, tr. 1588 Vrijdags vóór Michaelis ***Hille*** of ***Helena Ripperda,*** dochter van ***Peter en Evertje Tamminga.***
   c. ***Pabo Alberda.*** tr. ***Elsje van Berum.***

Volgens Doys is ook een zoon:

5. ***Dafe,*** volgt IVbis. Deze heeft een zuster, zoodat er dan bovendien is
6. een dochter [10]), overl. 1616, tr. 1576 *Doede* ***van Amsweer,*** geb. Appingedam 1546, de bekende schrijver van godsdienstige geschriften, van 1580-1594 te Emden, sedert 1601 proost van de abdij van Usquert, werkte mee aan de kerkorde voor de Groninger kerken, overl. 1621, zoon van *Aylco.*

5) Register Feith 1570, no. 85; 1571, no. 19.

6) De Navorscher 1592, blz. 340.

7) Genealogie Alberda, samengest. door Meekhoff Doornbosch, in de Prov. Bibl. van Friesland.

8) Inv. Farmsum nr. 569, regest 572. Zie ook gen. Clant in Gen. en her. bl. 1909, blz. 386.

8a) IIIx 7, fol. 258.

9) 16 Kwartieren van Mello Alberda in Ned. Leeuw 1934, kol. 355 en van Willem Alberda in Alg. Ned. fam. bl. 1885, blz. 294. Hoe de verdere, daar opgegeven, kwartieren uitgelegd moeten worden, is mij niet duidelijk.

9a) De Navorscher, 1890, blz. 544.

10) Kroniek van Abel Eppens, dl. 1, blz. 574; Gron. volksalm. 1842, blz. 100 vlg.; Nieuw Ned. Biogr. woordenboek in voce Doede van Amsweer, dl. IV, kol. 39.

IV. ***Tjaard Broersema*** op Hanckema, jr. en hoofdeling in Zuidhorn, legde in 1581 den eed af op de Gereformeerde religie, overl. 8 Juli 1607 [11]), tr. *Atta* of *Aeltien Fritema,* overl. 4 Sept. 1608 [11]), dr. van ***Reyner*** en ***Berenfje Jarges,*** beiden begraven in het koor der kerk te Zuidhorn [17]).

Uit dit huwelijk:

1. ***Pabo,*** volgt V.
2. ***Anna Broersema,*** overl. vóór 1629 [13]), tr. Groningen 19 Sept. 1613 (procl. 7 Aug.) ***Coppen fe Nansum,*** leeft nog in 1641 [14]), zoon van *Wilco* en *Hille Lewe.* Hij hertr. vóór 1629 ***Chrisfina Ufkens,*** wed. ***Reiner Alberda,*** tevoren wed. van hopman *Heckman.*

   Uit het eerstgenoemde huwelijk een zoon:

   a. ***Tjaard te Nansum,*** die mede-erfgenaam is van zijn oom Pabo en vervolgens erfgenaam van zijn oom Menno Broersema [15]).
3. Menno Broersema, jr. en hoofdeling in Zuidhorn, overl. 6 Mei 1646 [11]), erft van zijn broer Pabo den borg Hanckema [17]).
4. *Petertjen* ***Broersema,*** geb. op Hanckema, overl. tusschen 1625 en 1628 [16]), tr. Groningen 10 Januari 1613 (procl. 5 Dec. 1612) ***Popco Aldringa,*** jr. en hoofdeling in Feerwerd, overl. Januari 1624. begr. Feerwerd, zoon van *Jebbo* en *Meint* ***Hoendrix.***

V ***Pabo Broersema*** [12]), jr. en hoofdeling in Zuidhorn op Hanckema, geb. 15 Juli 1586, grietman van Oosterdeel-Langewold, in 1618 mede-raad in de Admiraliteit te Dokkum, maakt testament 21 Febr. 1646 [17]), waarbij hij den borg en verder grondbezit, dat zijn ouders, zijn zuster ***Peterke*** en zijns ooms *Hero* ***Broersema*** en *Boele* ***Fritema*** hem hebben nagelaten, vermaakt aan zijn broer Jr. ***Menno*** en zijn neef Jr. ***Tiaert toe Nansum,*** overl. Groningen 26 Februari 1646 in de Turftorenstraat, begr. Zuidhorn 3 Maart in het koor der kerk, tr. Groningen Martinikerk 23 Augustus 1618 (procl. 11 Juli) ***Eeuke*** of *Juecke* ***Jensema,*** overl. vóór 1637 [18]), begr. Zuidhorn in het koor der kerk [17]), dochter van ***Remmerf*** en ***Beafrix Gaickema.***

Uit hun huwelijk 5 kinderen, allen vóór hem overleden, van wie Doys noemt:

1. *Aaltien* ***Broersema,*** overl. vóór 1637 [18]).
2. ***Pefertien Broersema,*** begr. Zuidhorn, vóór 1637 [18]).
3. ***Rembf Broersema,*** ingeschreven als student te Groningen 9 September 1637, eigenaar van den borg Jensema te Oldehove [19]), overl. in Frankrijk in 1642 of 1643 [20]).

IVbis. ***Date*** of *Datho* ***Broersema,*** volgens Doys in 1578 „voormund van zijn sal. suster ***Sytke van Burmania*** kinderen" [21]), overl. vóór 4 Oct. 1581 [22]), tr. vóór 9 Mei 1554 [23]) een dochter van ***Michiel Eelts*** en diens eerste vrouw *Wijtken.* Zij leeft nog op 4 October 1581.

Uit dit huwelijk:

1. ***Michiel,*** volgt V.
2. ***Wyfie Broersema,*** leeft 30 Maart 1633 als weduwe [24]), tr. ***Albert Jarges*** [25]), burgemeester in Groningen 1593 en 1594, kolonel bij de verdediging der stad in 1594, overl. 1615, zoon van *Albert.*

   Hun zoon is:

   a. ***Coppen Albert Jarges,*** geb. 1602, overl. 1635, tr. Groningen 24 Jan. 1630 (procl. 19 Dec. 1629) ***Cafharina van Burmania.***
3. ***Ida Broersema,*** overl. vóór 1632 [26]), tr. ***Evert de Mepsche,*** overl. vóór 6 April 1632 [26]), zoon van ***Geert*** en *Hille* ***Alberda.***

   Hun kinderen zijn:

   a. *Evertjen* ***dc Mepsche,*** bediend Groningen 22 Sept. 1691, tr. 1652 (procl. Gron. 3 April) ***Johan*** *Dominicus Clant,* geb. 1598, zoon van *Gerhard* en ***Tjaertke Johanna van*** *Heerma,* wedr. van *Alegonda Ompteda* en ***Teetke de Coninck.***
   b. ***Dato de Mepsche,*** tr. ***Elysabefh van Aysma.***
   c. ***Geert de Mepsche,*** overl. na 16 Juli 1675, tr. 1652 (procl. Gron. 4 Sept.) ***Anna van Ewsum*** [27]), overl. vóór 16 Juli 1675, dochter van *Titus* tot Mensinga te Roden en ***Geertruyd van Ewsum.***

V. ***Michiel*** of *Michael* ***Broersema,*** jr. en hoofdeling in Zuidhorn, Noordhorn en Hummerzee, drost te Fredenborgh in Oostfriesland, overl. vóór 1633 [28]), tr, ***Anna Bremers,*** nog in leven 30 Maart 1633 [28]). (Volgens Doys zou het zijn ***Margrieta Bremers,*** van wie hij er een wapenteekening bijgeeft. Daaruit blijkt, dat het niet moet zijn ***van Brienen,*** zooals sommige andere opgaven luiden).

Uit dit huwelijk:

1. ***Date*** *Dietlef,* volgt VI.
2. ***Anna Christina Broersema.*** leeft nog op '27 Aug.

---

11) Volgens Doys.

12) Programma funebre van Pabo Broersema, in de Bibl. der Rijksuniv. te Groningen.

13) Inv. Lulema, nr. 137. 1629, Febr. 17. Boedelscheiding der nalatenschap van Eevko Uffkens tusschen zijn zusters Christina, wed. Alberda, thans echtg. van Coppin tho Nansum, en Lamme Uffkens, wed. Entens, en Ave van Berum, wed. Eevko Uffkens.

14) id. nr. 138. 1641, Febr. 16. Boedelscheiding der nalatenschap van Wilhelm Ubbena tusschen : Elysabeth de Syghers, wed. Ubbena voor haar dochters Aaltyen en Johanna Ubbena, Casper van Asswede voor zijn echtg. Helena Ubbena, Coppen thor Nansum voor zijn echtg. Johanna Ufkens, Lamme Uffkens, wed. Entens, enz.

15) Versl. R.O.A. 1927, dl. 50, 2e dl., blz. 808. Bijl. 11. I, 2: Akte van ruiling tusschen jr. Tjaerd toe Nanssum op Hanckema en Lucas van Hulten enz. 1650, Maart 28.

16) Ned. Leeuw 1938, kol. 113. (Gen. Aldringa).

17) Register Feith, geschr. vervolg. 1646. No. 51. Copie testament van Pabe Broersema, d.d. 21 Febr. 1646. Hierin verzoek begraven te worden te Zuidhorn „in de kercke op het choer nast zyn zall. 1. olderen en zall. 1. huysvrouwe".

18) Rechterl. arch. IIb 36, fol. 39. 1637. Pabe Broersma, als voorstander over zijn zoon Rembt Br. bij wijlen Eucke Jensema, requirant tegen Ide de Braemsche, wed. Rembt Jensema.

19) M. van der Houve. Hantvest of chartre chronyck. Leyden 1636. Hierin lijst van borgen en hun eigenaars.

20) IIb 42, fol. 37. 4 Febr. 1643. Edzard Rengers contra Pabo Broersema over de erfenis van zijn zoon Bembt Broersema.

21) In de genealogie v. "Burmania heb ik deze Sytke niet gevonden.

22) Rechterl. arch. IIIa 3, 4 Oct. 1581. „d'Erentfeste Duyrt Alberda contra de wed. en kynder van Datho Broersma, partijen sijn gewesen voer den heer lieut. end hoefftmannen, alwaer voermont end voeghden angeswoeren" enz.

23) IIIb 1, blz. 31 (Stadsordelboek) 9 Mei 1354. Sententie tusschen Grete, wed. van Michael Eeldts eenerzijds en Datho Broersema anderzijds over een scheiding der nalatenschap van Michael en zijn eerste vrouw Wytken (ouders van Datho's echtgen. en haar zuster).

Ook vermeldt Register Feith 1554, no. 16 een pakket betreffende het proces over deze zaak.

24) IIb dl. 32, fol. 101. 30 Maart 1633 Vr. Wytie Broersma, wed. Jarges contra Redmar Bartholomeus tot Oldehove.

25) Genealogie Jarges in Stamb. Fr. adel.

26) IIIx 11, fol. 388 en fol. 147. Akte van geldleening door Mello Broersma, ontf. gen., jr. en hoofdeling te Zandeweer, en Abele van Isselmuiden e.l., van de erfg. van wijlen Everd de Mepsche en Ida Broersema. 1632, April G.

27) Nieuwe Drentsche volksalm. 1918, blz. 182 en 183.

28) IIb 32, fol. 103. 30 Maart 1633. In saeken Poppe Garbrants wed. verdaget hebbende vr. Anna Bremers wed. Broersma omme betaelinge van 164 daler ende 3 stucken goldes wegen propijnen ende landthuire".

1664 [29]), tr. Groningen 3 Augustus 1634 (procl. 12 Juli) ***Christopher Alberda,*** jr. en hoofdeling te Spijk, Bierum, Godlinze en Losdorp, overl. vóór 1 659 [29]), zoon van *Duirt* en ***Tefs van Roorda.***

Hun kinderen zijn [7]):

a. ***Anna Alberda,*** tr. ***Hooftman.***

b. *Hille* ***Alberda,*** tr. ***Gerard Clant*** te Usquert, zoon van *Allard* en ***Johanna Wicheringe.***

c. *Elisabeth* ***Alberda,*** tr. ***Osebrand Rengers.*** Dit huwelijk vond ik niet in de genealogie Rengers.

d. ***Anna Alberda,*** tr. ***Menno Broersema.*** Waarschijntijk is hiermede bedoeld ***Mello Broersema*** den zoon van ***Jacob Broersema,*** doch een bevestiging van dit vermoeden heb ik nog niet gevonden. De in IV, 3 genoemde Menno kan niet in aanmerking komen.

3. *Evertien* ***Broersema,*** overl. 1676, bediend te Groningen 27 Juli [30]), tr. 1639 (procl. Groningen 4 Mei ***Harmannus Maurits Jarges,*** jr. en hoofdeling in Bedum, geb. 1608, overl. vóór 1676, zoon van ***Albert.*** Bij de aangifte voor ondertrouw verscheen voor hem ***Lubbert Jarges als*** cousijn, voor haar ***Dato Dietleff Broersema*** als broeder.

Zij hadden o.a.? een zoon:

a. ***Albert Jarges*** [31]), tr. le 1664 (procl. Gron. 16 Juli [32])) ***Anna Johanna Eelts,*** dochter van Jr. ***Alexander*** en ***Wennetjen van Metelen;*** tr. 2e ***Agnes Clant,*** dochter van ***Philip*** en *Willlemina* ***Froma.***

4. Tjaard *Christoffer,* volgt VIbis.

VI. ***Dato*** *Dietlef* ***Broersema,*** jr. en hoofdeling in Noordhorn en Humsterland [33]), overl. 1672 [34]), tr. le Groningen 25 April 1632 (procl. 24 Maart) *Aeltjen* ***Coninck;*** tr. 2e ca. 1661 ***Elteke ten Holte.***

Uit het tweede huwelijk:

Anna Margaretha Broersema, ged. Coevorden (Ned. Herv.) 23 Februari 1662, nog in leven in 1673 [35]).

[29]) Rechterl. arch. IIIx 54, fol. 149. Akte van geldleening door Tjaard Christopher Broersema en Anna Bruininck e.l. 2 Dec. 1659. Borg: Anna Christina Broersema, wed. Alberda.

De Navorscher 1883. blz. 91. Geldl. d.d. 27 Aug. 1664, door Anna Christina Broersma, wed. Alberda.

[30]) Ned. Leeuw 1925. kol. 213. Bediend Ebbingestr. 1676 Juli 27. Dna' Everdina Brosema (Broersema) weduwe van Jr. Jarges.

[31]) Uit het eerste huwelijk had Albert Jarges een dochter, zooals blijkt uit IIIx 55, fol. 127. Transportakte d.d. 28 Jan. 1676 door Albert Eels op de Ruiten en Johanna Margareta Clant e.l. en Tjaard van Heerma, voormond, Michiel Johan Broersema voogd en Albert Jarges vader van de dochter van laatstgenoemde bij wijlen Anna Johanna Eels.

Uit het tweede huwelijk werden in de statie Heerestraat gedoopt : Everardina Ignatia op 7 Juni 1681, en Rudolphus 8 Jan. 1684. Zie Ned. Leeuw 1925, kol. 213 en 214.

[32]) Procl. Groningen 16 Juli 1664. Albert Jarges, waarvoor Datho Dietleff Broersema als oom, en Anna Johanna Eels, waar voor Albert Eels als broer.

[33]) De Navorscher 1929 blz. 67. Verzegeling door Datho Deetlof Broersema, Jr. en hoofdeling tot Noordhorn en in Humsterland, d.d. 24 Maart 1644.

[34]) Rechterl. arch. 111 hh 2. 10 October 1672: „Jr. Gualdo Sissinck heeft aengesworen als voormont over Jr. Dato Deteleef Broersema doch ter hij Elteke ten Holte geprocreert".

[35]) Archief Weeskamer Nr. 18. 27 Oct. 1673. „D'Er. Jonr. Gualdo de Sissinck als voormont over de naegelaten minderjarige dochter van wylen Jonr. Datr Dietelhoff Broersema assisteert met de E. E. Jonr. Michiel Jan Broersema & Albert Jarghes als vooghden heeft ter weeskamer rekeninge gedaen & de staet van de pupils goederen overgegeven als volgt" enz.

VIbis. ***Tjaard Christoffer Broersema*** [36]), jr. en hoofdeling in Zuidhorn, olderman van het stadshamrik o.a. in 1661 [37]); leeft nog 12 Dec. van dat jaar, woont in 1657 in de Nieuwe Ebbingestr. [38]) te Groningen. overl. vóór 1666 [39]), tr. Groningen 9 Febr. 1634 (procl. 18 Jan.) ***Anna Juliana*** *d'Bruininck,* nog in leven in 1666 [39]).

Uit dit huwelijk:

1. ***Anna Maria Theresa Broersema,*** leeft 7 Mei 1697 [40]).
2. *Michael Joan* ***Broersema,*** jr. en hoofdeling op Ruigewaarden [41]), eschreven als student te Groningen 30 Maart 1659, luitenant van een compagnie infanterie, leeft nog op 6 Mei 1697 [40]).
3. ***Ida Margaretha Broersema,*** leeft nog op 6 Mei 1697 [40]), tr. 1684 (procl. Groningen 26 Januari) jr. ***Cornelis Franciscus van der Borgh*** (of ***van der*** *Burch),* heer van Wijnesteyn.

B. Tak van Zandeweer.

IIIbis. ***Mello Broersema,*** jr. en hoofdeling in Zandeweer op Scheltkema, geb. 1511, ingeschreven als student te Wittenberg 30 Mei 1530 [42]), medegedep. zijlvest van Winsum, redger, in 1580 uitgeweken naar Emden, overl. Emden 25 Januari 1585 [43]), begr. eerst te Rysum, later te Farmsum, tr. 1540 *Clara Rolteman* [44]), overl. Emden 22 December 1584 [45]), begr. te Emden. (Volgens Abel Eppens zou zij *Clara* ***Coenders*** zijn).

Uit dit huwelijk, blijkens de scheidingsakte der nalatenschap [46]), 1 zoon en 3 dochters. Ook Abel Eppens noemt 1 zoon en 3 dochters, maar vermeldt als oudste dochter ***Eyske,*** die krankzinnig was [45]). Er waren dus waarschijnlijk 4 dochters, van wie Eyske dan overleden is vóór 1595.

[36]) IIIx 15, fol. 135. Schuldbekentenis d.d. 28 Mei 1636 van Tjaert Christoffer Broersema tot Zuidhorn jr. en hoofdeling en Anna Juliana Bruninx e.l. Borg: zijn broeder Datho Dietloff Broersema en zijn echtgen. Aeltien Coninx.

[37]) Register Feith 1661 Nrs. 46 en 47.

[38]) IIIx 44. fol. 181. Geldleening d.d. 6 April 1657 door Tjaert Christopher Broersema, jr. en h., en Anna Bruininx, e.l. in Nieuwe Ebbingestr.

[39]) IIIx 48, fol. 106. Geldlerning door Anna Juliana Bruininx, wed. Broersema, on haar kinderen Michel Jan, Anna Maria Teresa en Ida Margareta Broersema. 22 October 1666.

[40]) IIIx 75, fol. 167 Geldleening d.d. 7 Mei 1697 door Anna Maria Broersema, Michel Joan Br. en Cornelius Franciscus van der Burcli, heer van Weinstein en Ida Margaretha Broersema e.l.

[41]) IIIx 84, fol. 17. Geldleening d.d. 6 April 1677 door Michael Joan Broerserna, jr. en hooveling op Ruigewaarden, lieut. van een comp. inf., Anna Maria en Ida Margreta Broersema, broer en zusters. Geregistreerd 22 Juli 1706.

[42]) Naamlijst van Nederlanders van 1X2-1566 ingeschreven aan de Unir. van Wittenberg, in Schultz Jacobi, Oud en nieuw uit de gesch. der Nederl. Luth. kerk.

[43]) Abel Eppens, Kroniek, dl. 11, blz. 55: Den 25 Januarii smorgens to 4 uren rustet de hovelinck van Sandweer Mello Brossema, 74 yaer olt, 44 myt sijn huysfrouwe gelevet die ock vor 8 weken verstorven, waeruth he van droffenisse beswacket, buyten landes to Embden buyten Boltenpoerte gestorven, alsmede deputierde des Landes und landtrichter gestalt? niet begeerde weder in to trecken soe he wol hadde becomen konen.

Uitvoerig over hem in het artikel over Scheltkema in Gron. volksalm. 1925, blz. 143.

[44]) IIb 43, fol. 364verso. 24 October 1644. Geschil tusschen Jacob Clant op Nyenstein als 't recht hebbende van wijlen Mello Broersema en Clara Roltemans e.l. ende derselver suceessoren eenerzijds en Coert Ritzema enz. anderzijds. Jacob sustineert, dat gemelte Broersema en sijn huisvr. 18 Januari 1575 het volle posses van de questieuse landen hebben bekomen, „syn wyder posses funderende in een opsegginge deser landen en restitutie van daerop verschoten gelden bij vrouw Gese Hillebrants, wed. Broersema anno 1605".

[45]) Abel Eppens, Kroniek, dl. II, blz. 46.

[46]) Inv. Gruys Nr. 198. Boedelscheiding d.d. 25 Januari 1595 der nalatenschap van hun ouders.

1. *Taco,* volgt IV.
2. ***Eyske Broersema,*** vermeld bij Abel Eppens als krankzinnig, overl. vóór 1595.
3. ***Wenneyen Broersema,*** tr. vóór 1595 ***Albert Coenders,*** zoon van ***Harmen*** en ***Feye Rolteman*** [47]). Hij hertr. ***Adriana van Swiefen,*** dochter van ***Adriaan*** en ***Josina van Naaldwijk,*** en wed. van ***Jacob Dam.***
4. ***Hille Broersema,*** tr. vóór 1595 ***Johan van Bronckhorst en Batenburg,*** waarsch. een zoon van ***Diederich*** en ***Imela van Dornum*** [48]).
5. ***Swane Broersema,*** tr. vóór 1595 ***Evert Clant,*** wonende in 1578 te Bierum, zoon van ***Everf*** en ***Ulske Cater.***

IV. ***Taco Broersema,*** jr. en hoofdeling in Zandeweer op Scheltkema, legt in 1581 den eed af van „getrouwicheit tot handhaving der gereformeerde religie en tot afzwering van Koning Philips", redger, ouderling [49]), leeft nog op 5 Juni 1602, overl. vóór 1605 [44]), tr. Gese ***Hillebrants,*** nog in leven in 1605 [44]), waarschijnlijk dochter van ***Jacob Hillebrants,*** burgemr. in Groningen.

Uit dit huwelijk (volgorde onzeker) [50]):

1. ***Mello,*** volgt V.
2. ***Jacob,*** volgt Vbis.
3. ***Lamme Broersema,*** nog in leven in 1671 [51]), tr. le ***Rudolph Ausma*** of ***Aulsema*** op Engersum [52]), jr. en hoofdeling in Uithuizen, geb. 7 Augustus 1586, overl. 14 Aug. 1637, begr. Uithuizen 28 Aug., zoon van *Botto* en Geese ***van Clooster;*** tr. 2e 1643 (huw. contr. 23 Sept. [53])) ***Johan de Mepsche*** [54]) tot Westrup en Eelde, toegelaten 19 Febr. 1633 als lid van de ridderschap van Drente, overl. tusschen 30 Oct. 1651 en 10 Nov. 1652, zoon van ***Egbert*** en *Magteld van* ***Besten,*** en wedr. van ***Froucke Huinge.***

   Uit het eerste huwelijk een zoon:

   Butto Ausma, luitenant, tr. ***Everdina Grevinghe.***
4. ***Albert,*** volgt Vter.
5. *Clara* Broersema, van Sirksema, tr. 1627 (procl. Groningen 17 April) ***Geert ten Ham*** [55]), jr. en hoofdeling in Loppersum, overl. 1665, zoon van *Hero en* ***Gesina Buffel.*** ,

   Zij hadden 2 dochters.

[47]) Genealogie Coenders in Hs. Doys, en Alg. Ned. fam. bl. 1885, blz. 145.

[48]) Inv. Nienoord, Nr. 516. Testament d.d. 27 Juli 1557, waarbij Imela van Doernum tho Esens en Witmundt beschikt over hare goederen ten behoeve harer zusters Margaretha en Essa van Doernum, en van haar man Diederich van Brunckhorst en Batenburch, terwijl zij tot voogden over hare kinderen aanstelt Christoffer van Ewsum, Menno Houwerda tho Farmsum en Mello Broersema tho Bandeweer. Met het zegel der stad Ravestein.

[49]) J. Reitsma en S. D. v. Veen, Acta der provinciale en particuliere synoden. dl. 7 blz. 12 en 51.

[50]) IIb 26, fol. 262. 3 Oct. 1627. De E. E. hooftmannen ordonneren den Heer Abel Conders aen E. E. gebr. Mello. Jacob en Albert Broersema van haer vercoften Schelkuma tho Sandeweer eerste termyn ter somma van 12000 gld . . . . . te laeten volgen.

[51]) Gron. volksalm. 1929, blz. 210.

[52]) Alg. Ned. fam. bl. 1885, blz. 147. Nob. v. Coenders.

[53]) Rijksarch. in Drente. Archief Etstoel, inv. Nr. 137, portef. I. Hierin afschrift van huw. contr. d.d. 23 Sept. 1643 te Groningen van Johan de Mepsche en Lamme Broersema wed. Ausema.

Dedingslieden bruidegomsz.: Johan de Mepsche, Edsert Rengers ten Post, Johan de Mepsche op den Ham jr. en hoofd.; aan bruidszijde: Albert Broersma capitain, Bernhard Coenders van Helpen en Geert ten Ham luitenant.

[54]) N. Drentsche volksalm. 1896. Comparanten v. d. ridderschap in Drente, blz. 220 vlg. en volgens mededeeling van den Heer B. Lousain te Zeist.

[55]) Genealogie ten Ham in Hs. Doys.

V. ***Mello Broerserna*** op Scheltkema [56]), jr. en hoofdeling in Zandeweer, Oldenzijl en Oosternieland. redger 1616-1617, ontvanger-generaal der provincie 1627-1636, wonende in Groningen in het huis Oude Ebbingestr., hoek Quinkenplaats Z.Z. [57]), overl. 30 Mei 1636, tr. Groningen 18 Juni 1615 (procl. 6 Mei) ***Abele van Zsselmuden.*** geb. Huis Schultinghe te Bedum, nog in leven in 1642 [58]), dochter van *Wigbolt* en ..... ***Gayckinga.***

Uit dit huweliik:

1. ***Gesina Broersema,*** tr. 1660 (procl. Gron. 28 April: att. 20 Mei) ***Nicolaas van Borck*** [59]), jr. en hoofdeling in Loppersum, Wirdum enz., geb. 1619, raadsheer te Groningen, overl. aldaar 7 Juli 1682, zoon van ***Johan*** en ***Margrefa ten Holte,*** en wedr. van *Walburg* ***Ulger.***
2. *Wigbolt,* volgt VI.
3. ***Anna Broersema,*** tr. *Hotze van Aysma* [60]), geb. 22 Aug. 1628, kolonel, zoon van *Schelte* en *Tjemck* ***Sybrensdr. van Osinga.*** Hij hertr. ..... ***van Renssen.*** Uit het eerste huwelijk een zoon en dochter: uit het tweede twee zoons.

VI. *Wigbolt* ***Broersema*** [61]),,,edelman van de camer van Sijn Hoogheid en capitein ten dienste van den Staat", later kolonel, in 1672 als commandant van Coevorden een verraderlijke rol spelende, overl. ?, begr. 's-Gravenhage in de Kloosterkerk, tr. 1646 (procl. 's-Gravenhage 2 December) ***Hendrina Junius,*** geb. waarsch. 's-Grav., overl. ?, begr. Groningen in de Martinikerk, dochter van ***Jacob*** en *Oede* ***Hillebrants.***

Uit dit huweliik:

1. ***Jacob Broersema,*** ged. Groningen 10 October 1647, jong overl.
2. ***Melle Jacob Broersema,*** ged. Groningen 4 April 1649, ritmeester, door den vijand doodgeschoten bij Neuenhaus, begr. Groningen Martinikerk.
3. ***Jacob Broerserna,*** ged. Groningen 29 September 1650, jong overl.

Vbis. ***Jacob Broersema,*** jr. en hoofdeling in Zandeweer, Oldenzijl en Oosterland, ingeschreven als student te Groningen 13 Maart 1615, lid van de Provinciale Rekenkamer in 1623, leeft nog in 1627 [50]), overl. vóór 1629 [62]), tr. ***Hester Haghe,*** overl. nà 1661 [62a]), (volgens Hs. Doys) dochter van ***Michiel*** en *Joanna* ***Telgen.***

Uit hun huwelijk [63]):

[56]) Scheltkema was blijkbaar na den dood van Taco Broersema onverdeeld gebleven. De borg werd in 1627 publiek verkocht aan Jr. Edzard Jacob Clant (J. A. Feith, Ommelander borgen, blz. 155). Zie ook aant. 50.

[57]) Gemeente-archief Gron. Voorloopige inventaris van een aantal stukken betreffende de Kwinkenplaats en daaraan gelegen perceelen. Uit de inleiding: Het geheele complex huizen om de Kwinkenplaafs gelegen is kort vóór 1634 in het bezit geweest van Melle Broersema, ontvanger-generaal. Den 7 Jan. 1634 werd alles ten verzoeke van zijn schuldeischers bij keerskoop verkocht. Het groote huis de „Quincke" genaamd ten Z. van de plaats gelegen en waarbij de helft van de plaats behoorde, werd gekocht door raadsheer Albert Hooftman.

[58]) IIb 35, fol. 230 verso, en Ned. Leeuw 1938, gen. v. Isselmuden.

[59]) Ned. Leeuw 1923. Kwartierstaat v. Borck-Alberda.

[60]) Gen. v. Avsma in Stamb. Friesche adel.

[61]) Over hem en zijn vrouw uitvoeriger in de genealogie Tj. van Starkenborgh, Junius en de Sighers in de Navorscher 1937.

[62]) IIb 28. fol. 65 verso. Hester Hage, wed. Broersema 1629.

[62a]) Grafboek Martinikerk.

[63]) Rijksarch. in Gron. Familiepapieren Lewe, Nr. 185. 29 April 1634. Ruiling van ommegangen in het redgerrecht van Zandeweer c.a. tusschen eenerzijds Mello Broersema, Albert Broersema en „vrouw Hester Hage, wed. van wilen den E. E. Juncker Jacob Broersema" en anderzijds Bernard Conders van Helpen. Hester Hage trad op namens hare kinderen Johanna, Taco, Michael, Catharina, Mello en Jacoba Broersema.

1. ***Johanna Broersema,*** overl. nà 2 Maart ***1677*** [64]), tr. Dr. ***Jacob Gleinfs,*** ingeschr. als stud. te Groningen 25 Aug. 1646, gepromoveerd ald. 30 Maart 1652, overl. vóór 3 November 1666 [65]).
   Zij hadden o.a. een zoon:
   a. ***Jacob Broersema Gleinfs,*** ingeschreven als stud. te Gron. 15 Januari 1669, kapitein, tr. 1678 (procl. Gron. 29 Dec. 1677) ***Elfeke Tiddinga.***
2. ***Taco Broersema,*** ingeschreven als student te Groningen 16 Maart 1640.
3. *Michael* ***Broersema,*** kapitein, overl. vóór 4 November 1671 [66]), tr. 1653 (procl. Groningen 12 Maart; att. 4 Apr.) ***Lamme Johanna van Renssen,*** overl. vóór 2 Maart 1677 [64]), waarschijnlijk dochter van ***Harmen van Renssen*** van Oostwold.
4. ***Catharina Broersema,*** nog in leven 29 April 1634 [63]).
5. *Mello* ***Broersema,*** jr. en hoofdeling in Rottum, ingeschreven als student te Groningen 2 Februari 1647, leeft 16 Juni 1666 [67]), tr. misschien le ***Anna Alberda,*** dochter van ***Chrisfopher*** en ***Anna Chrisfina Broersema;*** tr. (e) 1664 (procl. Groningen 6 Febr.; att. 21 Febr.) ***Ave d'Embda,*** overl. nà 16 Juni 1666 [67]), dochter van ***Everardus*** en ***Gelmer de Mepsche,*** en wed. van ***Folckerf Fokkers.***
6. *Jacoba* ***Broersema,*** nog in leven 29 April 1634 [63]).

Vter. ***Albert Broersenza,*** jr. en hoofdeling in Zandeweer, kapitein, overl. vóór 1 December 1652 [68]), tr. Groningen 28 November 1624 (procl. 23 Oct.) *Abele Doenga,* overi. nà 12 Nov. 1658, dochter van ***Wylco*** en ***Eeverfjen Wyffringhe.***

Uit hun huwelijk:

Everdina Broersema, overl. vóór 1666, tr, 1649 (procl. Gron. 6 Januari) *Popco Everhard d'Embda,* zoon van ***Everardus*** en ***Gelmer de Mepsche.*** Hij hertr. 1666 ***Sibranda Sfachouwer,*** wed. ***Ailke Huninga,*** en 1667 ***Barbara van Wigh,*** wed. *Bateram.*

In het protocol van Alting [69]) vond ik nog een paar Broersema's, die waarschijnlijk bij dit geslacht behooren.

Op 24 Maart 1593 „*Tyacko Broersma* betalinge van geldt anno 1499 affgeslagen". Dit zal waarschijnlijk dezelfde zijn als ***Taco*** B IV.

„20 May 1586 ***Tyalle Broersema*** contra Berent Hinricx". Deze is wat te laat om de Talle te zijn, die door Doys genoemd wordt.

Op 11 Aug. 1587 en 19 Mei 1590 treedt een Mr. ***Ocko*** of *Occius Broersema* op als advocaat fiscael, die dus kennelijk de Spaansche zijde hield. Hij zou de vader kunnen zijn van den in Oldenzaal voorkomenden:

jr. ***Anfhonis Broersema,*** raedt fiscael van den koning van Spanje, tr. 1645 (ondertr. Oldenzaal Dn. 25 post Trin. = 23 November [70]) *Elisabeth* ***Agnes Benfinck,*** dochter van

64) IIIx 56. fol. 126. Transactie van Eppo Hero van Rensen met wed. Dr. Gleints over de nalatenschap van Lammina van Rensen, wed. capt. Michael Broersema. 2 Maart 1677.

65) IIIx 48. fol. 29. Akte van verkoop door Johanna Broersema, wed. Gleints, als voogdes van haar kinderen. 3 Nov. 1666.

66) 111s 54. fol. 81. 4 Nov. 1671. Verkoop door familie van Assuede van land, gestoelten enz. te Oostwold, nagelaten door hun grootvader Harmen van Rensen, waarbij Lamina van Rensen, wed. capt. Michael Broersema als borg.

67) IIIx 48. fol. 26. Schuldbekentenis d.d. 16 Juni 1666 van Melle Broersema, jr. en h. in Rottum, en Ave d'Embda e.l.

68) Ned. Leeuw 1939. kol. 446. Geneal. Doenga.

69) Rechterl. arch. IIIa 4 en 5.

70) Trouwb. Oldenzaal, in Rijksarch. in Overijse].

Evert tot den Breckelenkamp en ***Fenne van der Marck*** [71]). Zij hertr. 1660 *Joost* ***Caspar van Loen*** [72]).

Uit haar eerste huwelijk:

Eustachius ***Occo Broersma*** tot Borch Beuningen en den Clooster, drost van Megen, nog in 1688 in financieele betrekking staande met de familie van Loen, in 1697 nog in leven [73]), tr. [74]) een dochter van jr. ***Sixtus van den Camp*** en ***Clara Helena van den Boetselaer.***

In het Grafschriftenboek van Stad en Lande komt nog tweemaal de naam Broersema voor. Op blz. 443 in de kerk te Zandeweer alliantiewapens ***Lewe*** en ***Broersema*** (?). Dit vraagteeken is daar zeer juist aangebracht, want blijkens de teekening van deze groote grafzerk, welke voorkomt in de Gron. volksalm. 1921 t.o. blz. 57, zijn dit de wapens *Lewe-Ompteda.*

Voorts in de Martinikerk te Groningen (blz. 122) een' zerk no. 33, die blijkbaar verschillende keeren gediend heeft. In het midden zijn nl. wapens *Polman* en ***Alberda*** met opschriften van ***Gesina Alberda,*** overl. 1655 en ***Antoni Polman,*** overl. 1662. Aan weerszijden een rand met 4 wapens, met de namen der geslachten erboven: rechts: ***Coenders,*** *Schaffer,* ***Lewe*** en ***ten Grave;*** links: ***Gaaikinga,*** *Meininga, Cater* en ***Broersema.*** Deze ***8*** kwartieren zijn van ***Willemfje Coenders,*** die gehuwd was met *Reint* ***Alberda.*** Bij de uitwerking van deze 'kwartieren blijkt, dat er dan een echtpaar ***Meininga-Broersema*** in de 15e eeuw moet zijn geweest, waarvan ik echter niets kan vertellen.

In de Gen. Herald. bl. 1906 wordt in de bijlage van de genealogie Gockinga, van het in 1607 huwende paar *Frederick* ***Gockinga*** en ***Lamina Wilhelmina van Pensen*** als 6e kind een dochter ***Lzzcrefia*** genoemd, die met een ***Broersema*** huwde, Het is mij niet bekend, wie dat zal geweest zijn.

Van den man, die Oud-Poelgeest herbouwde.

(Hans **Rauter von Arnstein),**

door W. J. J. C. BIJLEVELD.

Het is bekend genoeg, dat de Amsterdamsche regentenkooplieden der 17e eeuw rijkelijk profiteerden van de oorlogen, die de Republiek zooal te voeren had en oorlog of vrede was hun onverschillig in hunne levenswijze. Het is dan ook niets ongewoons, als wij lezen van een vrij talrijk gezelschap Amsterdammers uit aanzienlijke kringen, die in den nazomer van 1666 een uitstapje naar Cleve maakten, waarbij het recht vroolijk toeging. Aan de jongedames, die van de partij waren, werd het hof gemaakt door de officieren in Statendienst, die in Rheinberg en Schenkenschans garnizoen hielden en zoo geviel het, dat de 19-jarige ***Marie Cathérine Sohier de Vermandois,*** barones des H. R. Rijks, die met hare Amsterdamsche verwanten was meegekomen, kennis maakte met den ritmeester in het regiment van den graaf van Solms, Jr. ***Hans Panter,*** heer van Arnstein en Tiefensee bij Koningsbergen. Of er vervolgens in dit geval van eene schaking gesproken kan worden, durf ik niet te beslissen. Vast 'staat, dat zij niet uit Cleve terugkwam en dat zij er in het begin van 1667 is getrouwd door een Hollandsch predikant. Nu is het mij al meer opgevallen, dat er in die stad Hollandsche predikanten verbleven, wien de vaderlandsche bodem wat heet onder de voeten werd. Hoe het ook zij, al beschouwde het echtpaar hun

71) Genealogie Bentinck in Ferwerda.

72) C. Elderink, Twènter laand en leu en lèven. blz. 398.

73) G. J. ter Kuile, Gesehiedk. aant. op de havezathen van Twenthe, blz. 67.

74) N. Drentsche rolksalm. 1899, blz. 206.

huwelijk volkomen wettig, de kerkelijke heeren in patria dachten er anders over en daar Rauter in Coevorden geplaatst werd, was het beter naar vaderlandschen trant over te trouwen, hetgeen met den noodigen omhaal is geschied, want 31 Juli waren zij al in Coevorden aangeteekend, 18 Augustus in Warmond en pas 18 Sept. 1667 is de plechtigheid in alle stilte te Terheyde hij Monster voltrokken. Kort daarna is hun zoon *Johan Constantin* geboren.

Marie Cathérine Schier was met een zeer jong gestorven tweelingzusje geboren op Meeresteyn te Beverwijk (dat haar grootvader van moederszijde in huur had en in 1654 kocht) 12 Febr. 1647. Haar vader, *Constantin Sohier,* was kort voor zijnen 19en verjaardag in 1643 aldaar getrouwd met de even oude *Catharina Coymans,* eenig kind, die reeds 12 Jan. 1653 te Haarlem overleed.

In 1644 kocht hij Oud-Poelgeest, in 1645 Warmenhuizen, Crabbendam en Schoorldam. Ik vermoed, dat hij van zins was op de ruïne van het slot Poelgeest een nieuw huis te zetten, doch, daar het werk hem te lang zou duren, vast besloot in de nabijheid eene kleinere woning te doen verrijzen; althans werd in 1645 in de anno 1624 drooggelegde Henmeer, in het Oosteinde van Warmond, een huis gebouwd, dat Hemmer heette. De eenige, mii daarvan 'bekende afbeelding is te vinden in een h.s. van Cs. van Alkemade ten gemeentearchieve van Leiden. Na 1658 had hij Meeresteyn en buitendien Santvliet in Lisse, doch hij schijnt bij voorkeur op het bescheiden Hemmer vertoefd te hebben en des winters in Den Haag op het Lange Voorhout, als edelman van de Prinses douairière van Willem II. Op 24 Mei 1656 was hij door Lodewijk XIV van Frankrijk verheven tot ridder der orde van St. Michiel en bij diploma van Keizer Leopold I d.d. Frankfort a. M. *3* Aug. 1658 tot Baron des H.R. Rijks. Bij zijn leven droeg hij Poelgeest reeds vóór 1666 aan zijnen oudsten zoon *Nicolaas over.* In 1664 kocht hii de kapel naast den toren van de pas herstelde kerk van Oegstgeest en richtte die tot eene luisterrijke begraafplaats in, beschreven in het h.s. van C. v. Alkemade. voornd. Slechts 46 j. oud, stierf hij in Den Haag en werd *20 Nov. 1670* overluid. Ofschoon de heerlijkheid Oud-Poelgeest dus aan haren broeder toekwam, besloot *Marie Cathérine Sohier* terstond na haar huwelijk, ter plaatse der ruïne een nieuw huis te zetten. Verkoop van vast goed in de Beemster en van aandeelen, waarvoor zij in 1667 procuratie gaf, wijzen erop. Vermoedelijk is het huis in 1668 voltooid. Wie de ontwerper was, is niet bekend. Het zal wel een Amsterdammer oeweest zijn, evenals op Hemmer. *Constantin Sohier's* vader, *Nicolaas,* had het „Huis met de Hoofden" naar ontwerp van Hendrik de Keyser door diens zoon Pieter in 1622 doen bouwen en verkocht het 1635 aan zijnen neef *Louys de Geer.*

Men noemde Oud-Poelgeest: in den Italiaanschen stijl gebouwd, doch bedenke. dat de torens 2 eeuwen later zijn opgetrokken. Er was toen vrede en haar man, die garnizoen hield te Gorinchem, zal wel verlof tot het betrekken van zijne nieuwe woning hebben bekomen. Vanzelf is hij in 1672 weer in dienst getreden: in 1673 komt hij in de Staten van oorlog voor als majoor en in 1675 wordt hij gelicentieerd majoor genoemd.

Het is wel merkwaardig, dat geen van beide echtgenooten in de lidmatenlijst van Oegstgeest voorkomen. Ik vermoed, dat hij Luthersch was en bleef en dat dit de reden is geweest van het talmen vóór de voltrekking van het huwelijk in Terheyde.

Helaas weten wij niet, wie in het praalgraaf in Oegstgeest's kerk zijn bijgezet: zie wijders hierover Leidsch Jaarb. 1917, blz. 66, 67,

Tot Sept. 1830 was secretaris en schout (de naam burgemeester wilde er ten platten lande kwalijk in), van Oegstgeest en Voorhout G. *Piccardt,* die zich naar zijne schoonmoeder ook *Soetbrood P.* schijnt genoemd te hebben. Volgens geloofwaardige getuigenis, mij persoonlijk medegedeeld, is de schout met eene oude ijzeren geldkist, waarin de kas der beide gemeenten, er toen van door gegaan. In diezelfde kist lagen ook de begraafregisters van beide dorpen. Van Noordwijk is hij naar Engeland overgestoken in een visschersvaartuig en nimmer teruggekeerd. Hij stierf te Newcasle in 1846. Wijlen mijn vriend *de Ruvigny* vertelde, dat die registers berusten in de geheime afdeeling der bibliotheek van het Britsch Museum, doch alle pogingen, om er afschrift of photo's van te krijgen. mislukten.

Zoo weten wij dan ook niet, wanneer Mevrouw Rauter-*Sohier* overleden of begraven is.

Na haren dood is haar zoon naar Koningsbergen gezonden en moet daar overleden zijn vóór 1687, daar hij in het testament zijns vaders niet voorkomt. Deze heeft wel goed van zijn zoon geërfd.

Jr. Hans Rauter was bij zijn tweede huwelijk weduwnaar van *Anna Catharina von Bruchdorf,* bij wie hij eene dochter had: *Maria Hedwig,* geb. 25 Aug. 1661. Zij heeft met haren vader op Poelgeest gewoond en is 28 Nov. 1677 in de kerk van Oegstgeest getrouwd met den overste *Meinhard Dietrich von Auer auf Peken,* vervolgens met diens neef *Ludwig Friedrich* von *Auer auf Goldschmiede,* die in 1724 stierf. Zij is zeer oud geworden en overleed eerst in Aug. 1758.

Jr. *Hans Rauter* was 18 Sept. 1634 op Arnstein geboren. Zijn mooien kwartierstaat ontving ik vele jaren geleden van den bekenden genealoog, den overste *von Leers.*

Ouders:

Hans Rauter auf Arnstein, Tiefensee, enz., Pruissisch landraad en Amtshauptmann van Pruissisch Holland

X

Maria von Rippen aus dem Hause Gross Lauth, 1603-1681.

Grootouders:

Hans Rauter auf Willkamm, Arnstein und Tiefensee, Oberburggraf des Herzogthums Preussen 1539-7 Mei 1605

X

Dorothea von Lehndorf a.d. H. Steinort, 1553-9 Oct. 1598.

Andreas von Rippen auf Gross Lauth, Pruissisch Landrat

X

Anna Freiin *zu Heydeck* a.d. H. Neuhof, geb. 1580.

Overgrootouders:

Hans Rauter auf Willkamm, voogd te Fischhausen en Wolfsdorf, † 1548

X

Benige von Troschke a.d. H. Katreinen, Pruissisch Oberhofmeisterin.

Caspar von Lehndorf auf Steinort und Worinnen, geheimraad en Oberhofmeister zu Brandenburg

X

Veronika von der *Olsnitz* a.d. H. Gilgenberg.

Ludwig von Rippen auf Gross Lauth, † 2 Jan. 1566,

X

Barbara von Aulock a.d. H. Loyden.

Wolf Freiherr *zu Heydeck und Wenitten,* Kammerherr,

X

Catharina von Gadendorf a.d. H. Saalau.

Betovergrootouders:

Georg Rauter auf Willkamm, Gross Wolfsdorf, Ploeskeim und Roskeim 1524,

X

Anna von Greusing a.d. H. Langguth.
Georg von Troschke auf Catreinen

X

Gertrud Freiin ***zu Eylenburg*** a.d. H. Gallingen.
Fabian von Lehndorf auf Maulen. Brandenb. Amtshauptm.

X

Catharina von Lichtenhagen a.d. H. Altenhofen.
Friedrich von der Olsnitz und Gilgenburg, Obermarschall des Herzogtums Preussen, † 1554,

X

Dorothea Schenk von Geyern aus Franken.
Andreas von Rippen auf Gross Lauth, Amtmann zu Cuymen, † 19 Febr. 1533.

X

Barbara Freiin ***zu Eylenburg*** a.d. H. Preussen, † 9 Aug. 1558.

Caspar von Aulock auf Loyden, Amtshofmeister zu Insterburg,

X

Barbara von Hohndorf a.d. H. Beyditten.
Wolf Freiherr ***von Heydeck*** auf Neuhof, Landhofmeister,

X

N.N.
Claus von Gadendorf auf Saalau, Amtshauptmann zu Tilsit und Saalau,

X

Barbara von Falkenhagen a.d. Hause Limbser.

Jr. ***Hans Rauter*** — Goris in zijne Délices noemt hem: noble *Jean* ***Roet*** — komt slechts zelden voor in de notarieele protocollen. Hij heeft blijkbaar rustig op Poelgeest geleefd. Op 6 Nov. 1687 maakte hij daar een olographisch en bezegeld testament, dat hij den Leidschen notaris ***Adr.*** *Pety* overhandigde. Hij teekent *J. Rauter* ***Hr. v. Arenstein,*** doch zijn zegel heeft als randschrift ***Hans Rauter von Arnstein.*** Het stuk is in het Hollandsch geschreven, doch vertoont tal van germanismen en van ou maakt hij steeds au. Gewoonlijk werd er met dien naam geknoeid naar Leidschen trant en sprak men van Aerdestein; zoo werd Poelgeest ook meest genoemd in zijnen tijd, wat tot de zotste beschouwingen leidde. Zijn wapen was: in rood een zilveren gewelfde schuinbalk, bezet met drie zilveren blokjes. In dat stuk werd zijne dochter Mevrouw *von Auer* tot algemeen erfgenaam benoemd. . Hij legateert aan eene Duitsche huishoudster 500, eene dito dienstbode 300 gulden en 600 aan een Leidschen kleermaker, M.r. ***Robert Stuart,*** die blijkbaar zijn groot vertrouwen genoot. Zijne minderjarige natuurlijke zoons ***Christian*** en ***Jean*** krijgen eene boerderij met 45 morgen ***in*** Hobree in de Beemster, zeker van de ***Coymans'*** afkomstig, die dien polder hielpen bedijken. Komen zij ongetrouwd te sterven, dan is dat goed voor ***Andres Trosikh auf Zinken,*** zijn halfbroeder. Verder krijgt de huishoudster een ingelegd cabinet en de natuurlijke zoon ***Jean,*** die hem dierbaar was, een notenhouten kist en een kabinet met laden en inhoud, alles door hem verzekerd en verzegeld. Het laatst treffen wij hem in 1691 op Poelgeest aan bij het geven van eene procuratie. Dan schijnt hij op reis te zijn gegaan en pas eene acte van notaris ***Torenvliet*** van 5 Apr. 1696 vertelt, dat Poelgeest door eenen schipper met eenen timmerman is leeggehaald in Aug. 1695 en al het meubilair gebracht in Den Haag en daar in ontvangst genomen is door een heer, die op een rustbank lag. Wellicht was dat een der natuurlijke zoons, die wat meer wilde hebben, dan hem was toegedacht en Oost-Pruissen was ver, vandaar de late naklank, toen men daar lont geroken had. Intusschen lag

het testament ongeopend. Wij kunnen slechts besluiten, dat Hans Rauter in den vreemde overleden is voor Aug. 1695.

Vijf en zeventig jaar later vonden de weesmeesters van Leiden het gewenscht, het besloten testament te openen. Zij verklaren 1 Mei 1770, dat zij noch in het protocol van *Pety,* noch in Oegstgeest gewaar konden worden, waar Rauter het laatst gewoond had en overleden was. Reeds *in* 1690 was zijn zwager ***Nicolaas Sohier*** overleden, nog geen 45 j. oud en ondanks de vreemde verhouding (de bouwheer-bewoner op des anderen goed), konden zij het samen goed vinden, getuige dat ***Sohier*** eenige malen als borg voor *Rauter* optrad bij leeningen. Hij was anders een wild heerschap, doch naar Poelgeest hoefde hij niet te talen. Behalve zijn Haagsch verblijf, had hij Hemmer en Santvliet, waar hij het liefst ***ver***toefde en dan had hij Bennebroek behuwelijkt met ***Anna Christina Pauw.*** Zijne dochter ***Adriana Constantia*** beëerfde al deze goederen. La dame de Warmenhuizen was het liefst in Den Haag en op Santvliet. Nooit vond ik iemand vermeld, die onder haar bewind Poelgeest of Hemmer (later Oostwoud genoemd) in huur had en het eerstgenoemde goed zal dus wel eene goede beurt behoefd hebben, toen Prof. *Herman* ***Boerhaave*** het in 1724 kocht en des zomers ook ging bewonen. De laatste der ***Sohier's*** heeft nog geleefd tot Kerstmis 1735. Waarschijnlijk te ziek, om naar Den Haag te gaan, is zij in haar zomerverblijf in Lisse gebleven en aldaar 26 Dec. als overleden aangegeven.

De geschiedenis herhaalt zich steeds: ***A. C. Sohier de*** *Vermandois,* vrouwe van Oud-Poelgeest en Bennebroek, laatste van haar geslacht: thans na twee eeuwen Mejuffrouw ***A. L.*** *Willink,* eigenaresse van beide goederen en van haar geslacht ook de laatste.

20-VIII-'39.

N a s c h r i f t :

Een nader onderzoek, dat ik mij had voorgesteld, is helaas door den oorlog onmogelijk geworden, In het voorjaar van 1940 heeft de gemeente Oegstgeest huis en park van Oud-Poelgeest door koop verworven.

Het geslacht Voltelen (Volten),

door Mr. H. F. Wijnman.

(Vervolg van LVIII, 273).

IX. Ds. ***Jan Cornelis Voltelen,*** geb. Paramaribo 14 Febr., ged. ald. door den Franschen predikant 16 Febr. 1719 („le parain a été le père à la place de ***Jan van*** *Muy(d)en* ***à*** Zwol et la marraine ***Anna Nessing*** femme de ***George Bruynenberg"),*** stud. theol. Leiden ***13*** Sept. 1743 (oud 30 jaar!), werd praeceptor aan de Latijnsche school te Doesburg, begr. Doesburg 3 April 1795, trouwt Haarlem Walenkerk 27 Juli 1749 (ondertr. Doesburg 5 Juli, Haarlem 6 Juli) *Jeanne* (of: ***Johanna) Crouse,*** ged. Haarlem Walenkerk 22 Febr. 1718, begr. Doesburg 12 Juli 1775, dr. van ***Philips Crouse,*** auteur op geografisch gebied, en diens eerste vrouw ***Maria de Logne.***

16 Dec. 1749, Jan *Cornelis Voltelen en* zijn hv. Johanna *Crouse,* volm. *Anthonij Hendricks,* geh. met de zuster van den eersten comparant, wonende in de kolonie Suriname op de plantage Kleine Hoop; de nalatenschap van hun ouders *Arnoldus Voltelen en Elisabeth Evers* (Signaat der stad Doesburg, 1741-53, f. 141 v°.); 15 Febr. 1752 id. volm. *François* de *Kuith,* geh. met een nicht van den eersten comparant, en wonende aan Paramaribo (ald. f°. 265 v°).

12 Mrt. **1750,** *Jan Cornelis* **V.,** praeceptor der Lat. scholen binnen Doesburg, mede erfgen. van w. zijn moeji *Clasina Johanna* **Voltelen, wed.** van w. **Jan** *Westerkamp* (ald. f° 196 v°.).

6 Dec. ***1753 Jan,*** *Cornelis* **V. en** *Johanna Crouse* volm. *Samuel Paulus* **Pichot** J.V.D. en *Ephraïm Comans Scherpingh,* beide raden van den Ed. Hove van Justitie in Suriname; zij zijn erfgenamen ah intestato van hun ouders *Arn.V.* en ***Elisabeth, Evers*** (ald. ***1753-61,*** f°. 22).

12 Nov. ***1773,*** *Jan Cornelis* **V.,** praeceptor van de Lat. scholen in Doesburg, en ***Johanna*** *Crouse,* verklaren dat in Nov. 1763 in Suriname overleden is hun tante *Susanna Voltelen* en op 21 Aug. 1765 eveneens de erfgename van deze, *Susanna Weinmar.* Thans zijn erfgenamen de 4 nog in leven zijnde kinderen van comparant, Anna *Cornelia, Elisabeth Suzanna, Jan* Daniël en *Burcharda Arnolda;* zij volm. *Marten* **Andries** *Becker,* lt. coll. in Suriname (Signaat in het richterambt Doesburg, 1769—78, f°. 111).

24 Juli 1776 *Jan Cornelis* **V.** volm. tor zake *Unico Wilkens* (Signaat der stad Doesburg 1774-79, f°. 182).

30 Juni 1780, *Burcharda Arnoldina* **V.** volm. ter zake *Unico Wilkens,* bij aflijvigheid van dezen *Cornelis van Leeuwaarden,* beiden woneude in Suriname (ald. 1779-84, f°. 50).

21 Mrt. 1787, *Jan Cornelis V.,* em.-pracceptor, volm. *Ubo Wilkens* en *E. Runge* in Suriname (ald. 1784—89, f°. 131 v°.). 19 Febr. 1789, Id. volm. *Jan Kuvel* in Suriname (ald. f°. 255).

11 Juni 1799, *Jan Cornelis V.,* als vader en wettige erfgen. van w. zijn 2 kinderen *Elisabeth Susanna* **en** *Jan Daniel* **V.,** de eerste alhier geb. 9 Mrt. 1755 en alhier overl. 5 Nov. 1778, de tweede insgelijks alhier geb. 16 Febr. 1759 en overl. op d'Elmina in den lande van Guinea in Dec. 1784, en zijn twee dochters Anna *Cornelia* en *Arnoldina Bucharda,* volm. ***Jan*** *Kuvel* in Suriname, betr. Jan *Daniel's* aandeel in de nalatenschap van w. *Susanna Cornelia Weinmar* (Signaat v.h. richterambt Doesburg, 1784-88, f°. 152).

Uit dit huwelijk:

1. *Anna Corneiia Voltelen,* geb. Doesburg 6 Oct. 1751, ged. ald. denzelfden dag, † Doesburg 22 April, begr. aldaar **25** April 1753.

   25 April 1753 begr. een kint van Domine *Vouteling* (Begr. rog. Doesburg).

2. *Anna Cornelia Voltelen,* geb. Doesburg 13 Aug., ged. aldaar 31 Aug. 1753, † nà 11 Juni 1792.
3. *Elisabefh Suzanna Voifelen,* geb. Doesburg 9 Maart, ged. ald. 12 Maart 1755, † Doesburg 5 Nov., begr. aldaar 11 Nov. 1778.
4. *Arnoldus Filipprrs Voltelen,* geb. Doesburg 25 April, ged. ald. 27 April 1757, † Doesburg 15 Jan., begr. ald. 19 Jan. 1761.
5. *Jan Daniël, Volfelen,* geb. Doesburg 16 Febr., ged. ald. 21 Febr. 1759, † Elmina (Guinea) Dec. 1784. Ongehuwd.
6. *Burcharda Arnoldina Volfelen,* geb. Doesburg 17 Juni, ged. ald. 18 Juni 1760, † nà 11 Juni 1792.

IXbis. Ds. *Chrisfiaan Benjamin Volfelen.* geb. Paramaribo 26 Jan., ged. ald. 31 Jan. 1723 (peter en meter *Benjamin Volfelen* en *Geerfruy de Backer),* stud. theologie Leiden 13 Sept. 1743, aangewezen voor den dienst in Oost-Indië 1748, als proponent 'te Doesburg uitgezonden naar Zuid-Afrika 1750, predikant Zwartland (thans: Malmesbury aan de Kaap) 24 Sept. 1750, Kaapstad 15 Mei 1755, † Kaapstad 25 Maart, begr. ald. 28 Maart 1758, trouwt 1 e Kleef 15 April 1749 (ondertr. Doesburg 25 Maart, Wehl 14 April) *Anna Chrisfina Rasch,* ged. Doesburg 24 Nov. 1719, † Doesburg 24 Jan., begr. ald. 30 Jan. 1750, dr. van *Evert Jacob Rasch* [44]) en *Chrisfina Beek;*

[44]) *Evert* **Jacob** *Rasch* **was een** zoon van *Bernard* **Rasch** (1648-1711), volgens N.L. 1911, kol. 182, burgemeester van Doesburg en rentmeester aldaar.

2e Zwartland (Malmesbury) 6 Febr. 1752 (ondertr. ald. 10 Jan.) *Geertruy* (of: *Geertruida) Susanna Meyboom,* ged. aan de Kaap 14 Nov. 1734, † aan de Kaap 13 Oct. 1798 [45]), dr. van *Floris Meyboom en Cornelia de Kock.* Zij hertr. Kaap-de-Goede-Hoop 7 April 1771 *Peeter Diederik Boonacker.* onderkoopman der O.I. Compagnie aan de Kaap-de-Goede-Hoop.

17 Mrt. 1750, Ds. *Christiaan Benjamin Voltelen,* voor hem zelf en als rader en voogt van zijn minderj. kind, geprocr. bij w. zijn h.v. *Anna Christina Rasch* (Signaat der stad Doesburg, 1741—53, f°. 197 v°.).

13 Sept. 1753. *Christiaan* **Benjamin** *Voltelen,* voor ¼ erfgen. van w. zijn schoonmoeder *Christina* **Beek, wed.** van w. *Evert* **Jacob** *Rasch* (ald. 1753—61, f°. 9).

Ds. *Christiaan* **Benjamin** V. bezat een plantage in de Paulus-kreek aan de Kaap (Navorscher 1923, blz. 277) en was eerst scriba, daarna praeses van de „Gecombineerde kerkvergadering van Caho de G. Hoop" (zie C. Spoelstra, Bouwstoffen voor de geschiedenis der Ned. Geref. kerken in Zuid-Afrika. 1907, passim, en verdere kerkhistorischo litteratuur over Zuid-Afrika).

Het mutueel testament van Ds. C. B. V., en zijn tweede vrouw werd ***1754*** te Kaapstad verleden.

„Deze *Christiaan* **Benjamin** is aan de Gaap aan een uytterende ziekte of verval van kragten overleden als predik. van Caaho. . . . ." (Hs.-V.). De archivaris van Kaapstad gaf als datum van overlijden op: 28 Maart, andere bronnen: 25 Maart.

Zie verder: N.L. 1911, blz. 80 (genealogie- Rasch) ; Wapenheraut 1911, blz, 396; N.N.B.W., dl, V, kol. 1065 i.v. F. J. Voltelen; Villicrs 11, blz. 367, 111, 521; Ned.. Patriciaat 7 924, blz. 40 (genealogie-Boonacker).

Uit het eerste huwelijk:

1. *Arnold Willem Volfelen,* volgt X.

Uit het tweede huwelijk:

2. *Floris Jacobus Voltelen.* volgt Xbis.
3. *Cornelia Elisabeth Voltelen,* geb. Zwartland (Malmesbury) 13 Sept., ged. ald. 22 Sept. 1754, † vóór 1804, trouwt aan de Kaap **27** Febr. 1785 *David George Anosi,* geb. te Arnhem, later woonachtig aan de Kaap. Hij hertr. aan de Kaap **23** Dec. **1804** *Clasina Magdalena van Lier.*

   Uit dit huwelijk werd o.a. geboren: *Geertruida Susanna Anosi,* die trouwt, aan de Kaap 8 Febr. 1808 Jhr. ***Jan Adriaan*** *Hendrik Falck,* uit, wien een Z.-Afr. tak van het geslacht *Falck.* Zie Villiers t.a.p. ; Genealogisch heraldische bladen 1911, blz. 136; Ned. Adelsboek (1913), blz. 312.

4. *Johanna Arnoldina Voltelen,* ged. Kaapstad 13 Juli 1756, † Kaapstad 18 Mei 1819, trouwt Kaapstad 28 Oct. 1781 *Johannes Mijndertse Cruywagen,* ged. Kaapstad 16 April **1747,** zoon van *Jan Mijnderfse Cruywagen* en *Geertruida Agneta Heyning.*

   Zie Villiers, 1, **hlz. 180.**

X. Dr. med. *Arnold Willem Voltelen,* geb. Doesburg 12 Jan., gedoopt aldaar (als *Arnoldus Wilhelmus) 14* Jan. 1740, stud. Harderwijk 7 April 1769, med. cand. 21 Maart 1770, promoveert te Harderwijk 8 Juni 1770 tot doctor in de geneeskunde op proefschrift „Aliquot Hippocratis aphorismi, thesesque medicae selectae" (Harderovici 1770), geneesheer te Winterswijk, komt 25 Jan. 1773 met attestatie naar Doetinchem, † vóór 14 Oct. 1801, trouwt te Zevenaar 11 Febr. 1771 (ondertrouwt Doesburg 26 Jan., Zevenaar 30 Jan.) *Helena Sofia Johanna Vermeer,* geb. Zevenaar 27 Sept., ged. aldaar 30 Sept. 1742, † Zevenaar 14 Oct. 1801, begr. ald. denzelfden

[45]) Volgens advertentie in de Amsterdamsche Courant van 21 Febr. 1800; volgens Ned. Patriciaat 1924 blz. 40: † 18 Febr. **1799.**

dag, dochter van Mr. *Hendrik Vermeer,* dijkgraaf, heemraad en 'landschrijver van Zevenaar en de Lijmers, schepen, secretaris, arm- en kerkmeester en ouderling te Zevenaar, en *Elisabeth Margaretha Geertruyd van Hecking.*

Zie: Wapenheraut 1898, blz. 134 (waar de datum v.h. huw. onjuist wordt opgegeven); N.L. 1927. kol. 95 en 1938, kol. 548 (genealogie-Vermeer) en Catalogus van de Bibl. der Ned. Mij. tot bevordering der geneeskunst (1930), blz. 77. Volgens N.L. 1911, kol. 79 werden *Evert Jacob Rasch* en *Christina* Beek 18 Dec. 1714 beleend met „t goet te Bevermere", waarmede later beleend werden hun zoon *Willem Rasch* en hun schoonzoon Dr. *(Arnold) Willem Voltelen* (Register op de leenactenboeken kwartier van Zutphen).

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrik Christiaan Volfelen,* volgt XI.
2. *Elisabeth Anna Volfelen,* geb. Doetinchem 21 Febr., ged. aldaar 28 Febr. 1773, trouwt Doetinchem 3 Sept. 1802 (ondertrouwt Zutphen 13 Aug.) *Johannes Petrus Ramdohr,* geb. Leeuwarden 16 Aug. 1776, cadet in het regiment-van Dam 27 Oct. 1790, 2e luitenant 3e bat. 3e halve brigade inf. in garnizoen te Medemblik Dec. 1792, 1 e luitenant idem 27 Oct. 1801, overgegaan bij het 8e regiment inf. in garnizoen te Amsterdam 2 Aug. 1807, † nà 1809, zoon van *Johann(es) Daniël Ramdohr,* chirurgijn-majoor in het regiment-Bedaulx te Bergen-op-Zoom, en *Anna Maria Pron (c) k.*

   Volgens het Krijgsgeschiedk. Archief te 's-Gravenhage maakte Johannes *Petrus Ramdohr* de volgende veldtochten mede: 1793 in Brabant, 1799 in N. Holland, 1804 bij Texel. Uit zijn huwelijk werd te Medemblik geb. 15 Juli 1803 Anna *Maria,* later getrouwd met *N. N. Timmermans,* kap. inr. O.I. leger (zie De Indische Navorscher 1936, 32), terwijl 24 Sept. 1809 zijn zoon Johan *August* in de Nieuwe Kerk te Amsterdam werd gedoopt. Zie verder N.L. 1923, kol. 164.

3. *Floris Jacobus Louis Voltelen,* ged. Doetinchem 4 Sept. 1774 (get. *Floris Jacobus V.),* jong gestorven.
4. *Floris Jacobus Louis Volfelen,* ged. Doetinchem 26 Jan. 1776 (get. *Floris Jacobus V.),* jong gestorven.
5. *Johan Frederik Wilhelm Voltelen,* volgt XIbis.

x1. *Hendrik Chrisfiaan Volfelen,* geb. Winterswijk 27 Dec. 1771, cadet in het regiment-Wester10 1788, vaandrig bij de grenadier-compagnie, 2e bat. van het regiment mariniers-Westerloo, garnizoen Hellevoetsluis 9 Jan. 1790, luitenant 3e bat. 3e halve brigade 1795, le luit. 3e bat. 6e halve brigade 1796, komt na 1797 in de lijsten der officieren niet meer voor, woont 1801 te Groningen (als kapitein), 1806 te Bergen-op-Zoom, † vóór 17 Dec. 1835, ondertrouwt Bergen-op-Zoom 21 Sept. 1796 *Jacoba Pronk,* † nà 17 Dec. 1835.

   Volgens inlichting van het Krijgsgeschiedkundig Archief geb. te Doetinchem 1771: bovenstaande datum volgens Hs.-'?. (in de doopboeken te Winterswijk is omtrent dien tijd een lacune).

Uit dit huwelijk:

1. *Nicolaas Adriaan Voltelen,* geb. Groningen 6 Jan., 'ged. ald. 14 Jan. 1801, in militairen dienst 1 Juni 1815, 2e luit. 16e afd. inf. 18 April 1820, le luit. adj. 12e afd. inf. bij de staf 16 Aug. 1829, † Vlissingen 17 Dec. 1835 als le luit. res. bat. 18e afd. inf., drager van het Metalen kruis (5 April 1832) en ridder van de Militaire Willemsorde 4e klasse (12 Oct. 1831). Ongehuwd.

   Zijn overlijdensadvertentie eindigt aldus :„Diep betreurd door zijn hoogbejaarde moeder, eenigen (sic) broeder, alzoo ook door haar waarmede hij gewenscht had vereenigd te zijn".

2. *Foltelijn Johann Wilhelm Voltelen,* geb. 1805, in 1835 sergeant majoor der artillerie te Vlissingen.

   Hij was te Vlissingen aangever bij het overlijden van zijn oudsten broeder.

3. *Arnold Willem Voltelen,* volgt XII.

XII. *Arnold Willem Voltelen,* geb. Bergen-op-Zoom 19 April, ged. ald. 18 Mei 1806, in dienst b.d. 16e afd. inf. 6 Febr. 1821, 2e luit. 18e afd. inf. 27 Febr. 1824, le luit. id. 17 Febr. 1831, over bij de 2e afd. inf. 8 Sept. 1839, kapitein plaatsmajoor te Venlo 23 Sept. 1839, uit de sterkte gebracht 19 Nov. 1847, † Venlo 15 Juli 1868 (drager van het Metalen kruis 9 April 1832), trouwt Venlo 1 Sept. 1852 *Atbertina Karolina Sadée,* geb. Venlo 25 Jan. 1821, † Venlo 25 Jan. 1864, dochter van *Jacob Sadée,* agent van kazerneering, en *Barbara Charlotta Op den Oordt.*

Uit dit huwelijk:

1. *Arnold Jacob Hendrik Voltelen,* geb. Venlo 5 Juni 1853, † Venlo 25 Sept. 1859.
2. *Elise Albertine Charlotte Voltelen,* geb. Venlo 13 Sept. 1855.

XIbis. *Johan Frederik Wilhelm Voltelen* (later: *Jan Fredrik Willem Voltelen),* geb. Doetinchem 22 Maart, ged. aldaar 23 Maart 1777, cadet bij het regiment mariniers-Westerloo 10 Sept. 1792, 2e luit. 3e bat. le halve brig. 18 Sept. 1796, 1 e luit. id. 13 Sept. 1799 (in garnizoen te Delfzijl 1803), bij het Gen. Werfdepot 4 Dec. 1807, vermist (sneuvelt) als le luit. 123e reg. inf. van linie in de Russische veldtocht bij de Berezina 28 Nov. 1812, trouwt te Lochem voor schepenen 4 Maart 1803 (ondertr. 7 Febr.) *Ida Anna Geertruyd de Wolff,* geb. Lochem 13 Juli, ged. aldaar 15 Juli 1781, † Lochem 6 Juni 1855, dochter van Mr. *Goswijn de Wolff,* advocaat en burgemeester van Lochem, en *Johanna Wilhelmina Raedt.*

   'Zie over *J. F. W. Voltelen* en zijn kinderen Alg. Ned. Fam. blad 1905, blz. 514 (geslacht *de Wolff).* Vgl. A. Martinien, Tableau par corps en par batailles des officiers tuës en blessés pendant les guerres de l'Empire (1805-'15). De gen.-Raedt in Ned. Patriciaat, XII (1921/22), blz. 133.

Uit dit huwelijk:

1. *Willem Goswijn Voltelen,* volgt XII.
2. *Johan Wilhelm Jacob Voltelen,* volgt XIIbis.
3. *Hermanus Joachim Henrik Voltelen,* geb. Lochem 17 Febr., ged. ald. 18 Maart 1807, student Groningen 18 Sept. 1824, als sergeant vrijwillig geëngageerd b/h le Bat. der le Afd. Groninger schutterij 1 Nov. 1830 (maakt als zoodanig de Tiendaagsche Veldtocht mee in België 1831). als soldaat voor 6 jaar zonder handgeld aangenomen en overgeplaatst b/d 18e Afd. Inf. 20 Febr. 1832 (was bij gelegenheid van dea opstand in België bij het mobiele leger 1832-'34, eervolle vermelding wegens voor den vijand gehouden gedrag bij besluit van Z.M. dd. 12 Oct. 1831 n°. 92, metalen kruis 5 April 1832). sergeant van de 18e Afd. Inf. en geëngageerd voor 6 jaar naar de Overzeesche Bezittingen 7 Mei 1835, geëmbarkeerd a/b schip „Castor" 25 Juli 1835, aankomst Batavia 18 Nov. 1835 en geplaatst bij het Alg. Depot, overgegaan bij het 7e Bat. Inf. 31 Dec. 1835, 2e luitenant wapen inf. 12 Maart 1836, gepl. bij het Alg. Depot 6 Juni 1836. sneuvelt op expeditie in het Palambangsche 18 Juni 1838. Ongehuwd.

4. *Johanna Wilhelmina Voltelen,* geb. Lochem 8 Jan., ged. ald. 4 Febr. 1810, † Winterswijk 5 Juni 1861, trouwt Lochem 8 Mei 1829 Ds. *Johannes Wilhelmus Bouwmeester,* geb. Dalfsen 3 Oct. 1804, stud. Groningen 20 Sept. 1821, predikant Kampereiland 1826, Borne 1828, Winterswijk 1840, emeritus 1872, † Winterswijk 13 Nov. 1889, zoon van *Alexander Carel Bouwmeester,* notaris te Dalfsen, en *Geesje Grondman.*

Zie do biografie van Ds. *J. W. Bouwmeester* in het Biogr. Woordenboek van Prot. godgeleerden in Nederland o.r.v. J. P. do Bie en J. Loosjes, dl. 1, blz. 549 waar ten onrechte wordt medegedeeld, dat hij in 1892 overleed en bovendien op zijn naam worden gesteld een zestal schoolboeken, die echter van de hand zijn van den onderwijzer *W. Bouwmeester.* Beide fouten zijn overgenomen in het N.N.B.W., dl. VII, kol. 193.

XII. *Willem Goswijn Voltelen,* geb. Lochem 30 Dec. 1803, ged. aldaar 4 Jan. 1804, notaris te Lochem 1830-1842, † Lochem 20 Febr. 1843, trouwt Zevenaar 13 Oct. 1832 *Henriette Fréderique Louise Frowein,* geb. Zevenaar 7 Sept., ged. aldaar 28 Sept. 1807, † Lochem 25 Sept. 1866. dochter van *Lodewijk Anton Hendrik Frowein,* burgemeester. en vrederechter te Zevenaar, en *L(o)uise Frederike Gunther (Giinther).*

Een brief van *W. G. Voltelen* aan *A. Raedt,* gedateerd Lochem 11 Dec. 1831, wordt bewaard in de Afd. Hss. U.B. Amsterdam onder letter C w 133. Zie verder F. L. Hartong, Reg. protocollen notarissen, blz. 263 en 465 en Wapenheraut VI (1902), blz. 333. De genealogie van het geslacht *Frowein* is te vinden in het, Ned. Patriciaat XXII (1935/36) en in het Deutsches Geschlechterbuch LXXXIII (1935), blz. 149 e.v.

Uit dit huwelijk:

1. *Lodewijk Anton Jan Frederik Voltelen,* volgt XIII.
2. *Ida Anna Geertruid Voltelen,* geb. Lochem 11 Juni 1836, † Lochem 2 April 1857.
3. *Louise Frederique Voltelen,* geb. Lochem 1 Oct. 1839, † Lochem 13 April 1908. Ongehuwd,
4. *Johan Willem Jacob Voltelen,* geb. omstr. 1840, † vóór 1843.

Komt niet voor in de registers B.S. te Lochem.

XIII. *Lodewijk Anton Jan Frederik Voltelen,* geb. Lochem 22 Juli 1833, commissaris van politie te Enkhuizen, later te Brielle, † Brielle 14 Febr. 1876, trouwt le Enkhuizen 15 Mei 1868 *Martina Cornelia van Wagtendonk,* geb. Enkhuizen 28 Oct. 1833, † Rotterdam 5 Jan. 1873, dochter van *Lambertus van Wagtendonk,* boekhouder, en *Maria Hazina Schuyt; 2e* Brielle 26 Maart 1874 *Anna Elizabeth van Wagtendonk,* geb. Enkhuizen 22 Oct. 1831, zuster van eerstgenoemde, † 's-Gravenhage 14 Nov. 1888.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Willem Goswijn Voltelen,* geb. Brielle 1 Maart 1869, † Brielle 9 Aug. 1869.
2. *Willem Goswijn Voltelen,* volgt XIV.

XIV. *Willem Goswijn Voltelen,* geb. Brielle 26 Nov. 1870, lid der firma Muntinga en Voltelen (expeditie en meubeltransportondernemers) te Rotterdam 1901-1905, daarna ambtenaar bij de gemeente-belastingen (afd. buitendienst) te 's-Gravenhage, † 's-Gravenhage 27 Mei 1931, trouwt 's-Gravenhage 14 Nov. 1902 *Henriefte Christina van Vollenhoven,* geb. Oosterbeek *(gem.* Renkum) 22 Jan. 1870, dochter van *Joost van Vollenhoven,* koopman in steenkolen, en diens tweede vrouw *Henriette Chrisfine van Maanen. [* 's-Gravenhage] .

Zie: Ned. Patriciaat, XVI (1926), blz. 297 (genealogie-Van Vollenhoven) .

Uit dit huwelijk:

XV. *Willem Lodewijk Anton Jan Frederik Voltelen,* geb. Rotterdam 22 Nov. 1903, handelaar in radio-artikelen, vertegenwoordiger, verhuist van 's-Gravenhage naar Amsterdam 1931, naar Haarlem 1933, naar Doesburg 1939, reserve-kapitein der Infanterie, † (gevallen in den oorlog) Mei 1940, trouwt 's-Gravenhage 14 Juni 1929 *Cornelia Keijzer,* geb. 'r-Gravenhage 20 Dec. 1902, dr. van *Cornelis Keijzer,* leeraar teekenen aan de Academie voor beeldende kunsten te 's-Gravenhage, en *Neeltje van Dijk.* [Doesburg].

Uit dit huwelijk:

1. *Nelly Henriette Voltelen,* geb. 's-Gravenhage 24 Mei 1931.
2. *Jeannette Theodora Voltelen,* geb. Haarlem 12 Oct. 1936.

XIIbis. *Johan Wilhelm Jacob Voltelen,* geb. Lochem 30 Nov., ged. ald. 18 Dec. 1805, in militairen dienst als kanonnier 9 Dec. 1830, 2e luitenant-kwartiermeester 18e Afd. infanterie te Kampen 15 April 1837, non actief 1 Dec. 1839, later gemeente-ontvanger te Lochem, † Lochem 26 Febr. 1865, trouwt Lochem 25 April 1838 *C(h)ristina van Eldïlc,* geb. Nijmegen5 Aug. 1811, † Arnhem 4 Sept. 1894, dr. van *Thierry Antoine van Eldik,* rentenier, en *Eva Budding en weduwe* van *Isaäc Albartus Christiaan Harmsen.*

Een brief van *J. W. J. Voltelen* aan *A. Raedt,* gedateerd Willemstad 11 Dec. 1831, wordt bewaard in de Afd. Hss. Univ. Bibliotheek Amsterdam onder letter C w 113.

Uit dit huwelijk:

1. *Jan Fredrik Willem Derk Antonie Voltelen,* volgt x111.
2. *Eveline Ida Anna Geertruid Voltelen,* geb. Lochem 5 Oct. 1841, † Lochem 26 Dec. 1854.

XIII. *Jan Fredrik Willem Derk Antonie Voltelen,* geb. Kampen 15 Jan, 1839, uitgever te Arnhem (in het bijzonder van atlassen en reisgidsen, die hij zelf bewerkte), † Arnhem 16 Juli 1917, tr. Arnhem 15 Juni 1865 *Louise Carolina Frederika Bauer,* geb. Arnhem 23 Nov. 1838. † Arnhem 23 Febr. 1919, dr. van *Frederik Carel Davrd Bauer,* commies aan het Provinciaal gouvernement van Gelderland, en *Henriette Elisabeth Thieme.*

Volgens Brinkman (1 850-82, blz. 1258, 1401 ; 1 SS%-91, blz. 655; 1891-1 900 blz. 849) bewerkte hij de volgende uitgaven: 1) Voltelen's Nieuwe reisgids door Nederland (1869) ; 2) Voltelen's [Volks]atlas van Ned. (1869, 2e dr. 1570) ; 3) Voltelen's Zakatlas der geheele aarde (1870) ; 4) Voltelen's Kleine schoolatlas der geheele aarde (1571, 2e dr. 1873, 3e dr. 1874, 7e dr. 1881) ; 5) Voltelen's Kleine schoolatlas van Ned. (1871, 4e dr. 1875, Se dr. 1881) ; 6) Voltelen's Nieuwe atlas van Ned. (1873) ; 7) Voltelen's Goedkoope school-atlas der geheele aarde (1878, 6e dr. 1881) ; S) Voltelen's Blinde atlas. 1e afd. (1885) ; 9) Voltelen's Eerste schoolatlas van Nederland (1883, 2e dr. 1887, 3e dr. 1892) ; 10) Voltelen'e Schoolatlas van Scd. (1883, 2e dr. 1887, 3e dr. 1894). Vgl. Navorscher XXIV, blz. 384 en N.N.B.W. dl. VIII, kol. 1305.

Uit dit huwelijk:

1. *Christina Eveline Voltelen,* geb. Arnhem 15 Sept. 1866, tr. Arnhem 20 Sept. 1888 *Pieter Reinier van Ellekom,* geb. Amsterdam 13 Sept. 1862, candidaat-notaris te Arnhem 1886, notaris te Smilde 30 Juli

1910, te Sloten (N.H.) 19 Febr. 1919, te Schiedam 4 Aug. 1922, † Schiedam 2 Dec. 1938, zoon van *Pieter Reinier van Ellekom,* handelaar in verduurzaamde levensmiddelen en scheepsprovisiën, en *Grietje Slomp.* Dit huwelijk werd bij vonnis van 1898 (ingeschreven B.S. 9 Oct. 1906). Hij hertr. *Hilletje van der Woude.* [Arnhem].

2. *Johan Wilhelm Jacob Voltelen,* geb. Arnhem 8 Maart 1869, kantoorbediende, sinds 30 Dec. 1898 procuratiehouder bij de firma Van der Hoop & Co. te Rotterdam, † Rotterdam 9 Febr. 1926, tr. Rotterdam 2 Aug. 1900 *Martha Abrahams,* geb. Rotterdam 24 Oct. 1867, dr. van *Samuel Henri Abrahams,* winkelier. en *Clara Haas.* Geen kinderen. [Rotterdam].

Xbis. Prof. Dr. med. *Floris* [46]) *Jacobus Voltelen,* geb. Zwartland (Malmesbury aan de Kaap) 22 Jan., ged. ald. 28 Jan. 1753, naar het moederland gezonden 1765, doorloopt de Latijnsche school te 's-Hertogenbosch ca. 1766-'69, stud. theol. Utrecht ca. 1770, 'later med. ald. (eerst ingeschreven 1775), verdedigt ald. 8 Juni 1775 een disputatie „Observationes chimicomedicae de lacte humano ejusque cum asino et ovillo comparatione" (Trajecti ad Rhen. 1775), stud. med. Leiden 22 Sept. 1775, promoveert ald. cum laude 28 Jan. 1778 op proefschrift „Diatribe medica aditialis, memorabilem septennis apositiae historiam exhibens" (Lugduni Bat. 1778), vestigt zich na zijn promotie als geneesheer te Utrecht, stadsgeneesheer en geneesheer van het Burgerweeshuis aldaar 1781, buitengewoon hoogleeraar in de genees- en scheikunde aan de Universiteit te Leiden 1783, aanvaardt dit ambt met het uitspreken eener „Oratio aditialis de chemiae hodiernae pretio rite constituendo" (Lugduni Bat. 1784) 14 Jan. 1784, gewoon hoogleeraar idem 1784, aanvaardt dit ambt met het uitspreken eener „Oratio de optimo medico" (niet gedrukt) 25 Sept. 1784, secretaris van den Academischen Senaar aldaar 1788, rector magnificus 1790, draagt deze 'betrekking over aan zijnen opvolger Dionysius Godefridus van der Keessel met het uitspreken eener „Oratio de magnetismo animali" (Lugduni Bat. 1791, vert. o.d.t. „Redevoering over het dierlijk magnetismus. Uit het Lat. vert. door J. Veirac", Leyden 1791) 8 Febr. 1791, † Leiden 2 Aug., begr. in de Vrouwenkerk ald. voor of op 8 Aug. 1795, trouwt Amsterdam Walenkerk 20 Juni 1784 (ondertr. Amsterdam 4 Juni, Leiden eveneens 4 Juni, ook te Utrecht had de afkondiging plaats) *Anne Emilie Vernède,* geb. Amsterdam 28 April, ged. ald. Walenkerk 3 Mei 1761 (getuigen *Barthélémy Jacques Vernède* en *Anne Elisabeth Le Boullenger* née *van Robais).* † Leiden 30 Aug., begr. in de Vrouwenkerk ald. vóór of op 4 Sept. 1802, dr. van *Jacob Henri Vernède,* koopman (met zijn broeder *Barthélémy Jacques Vernède* chef van het handelshuis Vernède & Co. te Amsterdam), directeur van den Levantschen handel, en *Anne Marie de Mauclerc.*

4 Juni 1784 *Floris Jacobus Voltelen* Professor in de medieinae te Leyden van Cabo de Gncdc Hoop geref. oud 29 jaar zijn moeder *Geertruyda Susanna Meyboom* woont te Cabo de Goede Hoop in gevolge appointement van de Edele Achtb Heere Schepenen der stad in dato en Jonckvrouwe *Anne Emilie Vernede* van Amsterdam, gereformeert oud 23 jaar op de Heeregragt geads(isteer)t met haar moeder vrouwe Anne *Marie* de *Mauclerc,* (i.m.) Leyden & Utrecht, acte verleent om in de Walekerk te trouwen enz. (D.T.B. 629, f°. 104).

Hij testeert voor notaris Waalwijk te Leiden 30 Aug. 1785 en koopt een huis op de Steenschuur te Leiden van Jean Paul Hoeuft 17 Maart 1789.

„De Bibliotheek, bestaande in uitgezogtc werken der voornaamste (meest medicynsche) wetenschappen, in onderscheiden talen, benevens het fraaye Museum van chemische en andere praeparaten, instrumenten, lirfhebberyen en rariteiten, met den keurigsten smaak byeen rrrzameld en geconserveerd, door wylen den Heer *F. J. Voltelen,* med. on chem. professor aan 's Lands Academie te Leiden, zal vcrkogt worden, op Maandag den 16 November 1795 en volgende dagen, door den boekhandelaar J. van Thoir, te Leiden; by wien do catalogus, à drie stuivers, te bekomen is, gelijk ook in de meeste boekwinkels der voornaamste steden" (advertentie).

Zie zijn biografie o.a. bij M. Siegenbeck, Geschiedenis der Leidsche Hoogeschool, dl. 11 (1832), blz. 410-414; G. C. B. Suringar, Het onderwijs in de natuurkundige wetenschappen aan de Leidsohe Hoogeschool gedurende het 30-jarig tijdvak van 1785-1815, in: Ned. Tijdschrift voor geneeskunde 1.870, 11, blz. 32-39 (overgedr. in: Bijdragen tot de geschiedenis van het geneeskundig onderwijs aan de Leidsche Hoogeschool) ; Van der Aa, dl. XIX, blz. 326; N.N.B.W., dl. V, kol. 1065 ; Biographisches Lexikon der hervorragenden Aerzte aller Zeiten und Völker, hrg. von Aug. Hirsch, dl. V (1934), blz. 798. De data van zijn geb. en doop aan dc Kaap resp. volgens Hs.-V. en Villiers, dl. 11, blz. 521; veelal worden afwijkende data gegeven.

Zijn portret (aquarel door A. Baud) kwam voor op de veiling-Nensing te Amsterdam 29 Nov. 1939 e.v., catalogus n°. 82; met 4 andere aquarellen en teekoningen verkorht voor *f* 46.-.

Behalve de bovengenoemde wenken schreef hij nog: Bericht aangaande de ziekten binnen de stad Utrecht, sedert den jare 1777 tot het einde van 1779, waargenomen door den Heer F. J. Voltelen, stads-medicinae doctor, in: Verhandelingen van de Natuur- en Geneeskundige Correspondentie-Societeit in de Vereenigde Nederlanden, dl. 1, afd. 2 ('s-Grav. 1783), blz. 499 e.v.; Verhandeling over de vraag: Zijn er braakmiddelen die men in sommige gevallen boven den wortel van ipecacuanha verkiezen moet? Zou ja? Welke zijn die middelen en wanneer komen ze te pas? in: Verhandelingen van het Genootschap Servandis civibus dl. VII (Amst. 1782), blz. 1 e.v.; Aanmerkingen over eene bedekte ontsteeking en verzweering in den onderbuik, verzeld van eene ischuria, eerst na den dood kennelijk, in: Verhandelingen van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen te Vlissingen, dl. X (Middelburg 1784), blz. 549 e.v.; Pharmacologia universa, quam in usus auditorum suorum concinnaverat. 3 dln. (Lugd. Bat. 1797-1802) ; De leer der indicatien. Naar het Lat. door A. G. Brocy (Gorinchem 1816). Vgl. Catalogus van dc bibliotheek der Ned. Mij tot bevordering der geneeskunst (1930), blz. 131, 152, 193, 200, 361, 526. Zijn „Dictata medica" worden bewaard in de Universiteits-Bibliotheek te Leidcn, zie Catalogus van de Bibl. Acad. Lugduno-Batavae, dl. XIV, Inv. van de hss. 1 (1932), blz. 146, n°. 213; twee brieven van zijn hand, ald. 11, 1 (1934), blz. 213.

De overlijdens-advertentie van Anne *Emilie Vernède* wordt onderteekend door G. *P. N. Hasselaar* qq., *D.* C. de *Leeuw* qq. en *J. Luzac* qq. Laatstgenoemde was de bekende Leidsche hoogleeraar *Johan Luzac.*

Uit dit huwelijk:

1. *Emilie Susanna Marie Voltelen,* geb. Leiden 26 Oct., ged. Walenkerk 6 Nov. 1785 (getuigen *Jean Theophile Vernède* en *Anne Marie de Mauclerc* veuve de Mr. *Jacob Henry Vernède).* lidmaat 'Waalsche Gemeente Amsterdam 4 Jan. 1803, regentes van het Aalmoezeniershuis te Amsterdam 1811-1818 [47]), woont te Lisse 1829, wederom te Amsterdam 1830 [48]), trouwt le Amsterdam Walenkerk 2 Mei 1807 (ondertr. ald. 3 April) *Gerrit Muller,* geb. Amster-

[46]) Gelatiniseerd: *Florentius.*

[47]) Volgens Jaarboek Amstelodamum, dl. IV (1906), blz. 110.

[48]) Haar overlijden werd te Amsterdam, Lisse en Utrecht tevergeefs gezocht.

dam 20 Sept., ged. ald. Ev. Luth. kerk 21 Sept. 1779. kassier, tevens kunstschilder (landschapsschilder), lid van de Amsterdamsche Teekenacademie, daarna sinds 1822 lid van den Raad van Bestuur van de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten te Amsterdam, † Amsterdam 25 Oct. 1826 [49]), zn. van ***Hendrik Anthony Muller,*** kassier, tevens kunstverzamelaar, lid der municipaliteit ald. 15 Mrt.-15 Juni 1798, lid van de Amsterdamsche Teekenacademie, daarna sinds 1822 lid van de Kon. Academie van Beeldende Kunsten te Amsterdam, en ***Catharina de Wilde*** (dit huwelijk werd door echtscheiding ontbonden verklaard bij vonnis van de Rechtbank van eersten aanleg te Amsterdam 11 Juli 1820 [50]), ingeschreven in de registers van den Burgerlijken Stand te Amsterdam 25 Juli 1820; hij hertr. Amsterdam 14 Aug. 1823 ***Catharina Maria Stolte);*** 2e Amsterdam 4 Febr. 1830 ***Arnoldus van Arkel,*** ged. Utrecht 11 Febr. 1787, schipper der volksschuit van Utrecht naar Amsterdam, woont te Utrecht 1830, zoon van ***Schalk Adam van Arkel*** en ***Anna Maria van Stekelenburg.***

3 April 1807 *Gerrit Muller* van Amster(dam) Luthers oud 27 jaren op de Heeregragt bij 't Koningsplijn gead: met sijn vader Hendrik Anthonie *Muller* woont als boven en *Emilie Susanne Marie Voltelen van* Leyden geref. oud 21 jaren op de Kijsersgragt oud(er)s doot geads. met haar voogd Mr. *Nicl. Pieter Hasselaar* cav. voor zijn medevoogd *Daniel* Corn. *de Leeuw* (D.T.B. 655, f". 140).

Zij waren op 18 Mei 1808 in de Zuiderkerk tc Amsterdam getuigen bij den doop van Jan *Gerrit,* zoon van *Jacob Apulius Edens en Maria Waterloo; de vrouw* alleen was op 9 Nov. 1810 in de Westerkcrk ald. getuige bij den doop van Gerrit Jacob, zn. van *Roelof van Ingen* en *Geertruy Maria Elisabet* Ludekens.

„(Op 25 Oct. 1826) verloor de Raad van Bestuur (van de Kon. Academie van Beeldende Kunsten te Amsterdam) weder een medelid door het afsterven van den Hr. *Gerrit Muller,* die slechts den ouderdom van 47 jaren mogt bereiken en zich door zijn karakter als mensch, en door het voorstaan en beoefenen *der* teeken- en schilderkunst onderscheidde. Op de laatste kunsttentoonstelling alhier, waren nog drie schilderstukken van zijn hand [51]), en kort geleden was hij door den dood van zijn kunstlievcnden vader eigenaar geworden van deszelfs keurige verzameling schilderijen en teekeningen, waaronder meesterstukken van onze vroegere schilderschool gevonden werden" (Konst en letterbode, 1826, 11, blz. 332).

In de kunsthistorische litteratuur worden *Hendrik Anthony Muller* en zijn zoon *Gerrit Muller* met elkander verward. Eerstgenoemde (ged. Amsterdam Luth. kerk 24 Nov. 1745, † ald. 27 Sept. 1826, zn. van Gerrit *Muller en Margaretha Huytingh)* bezat een schitterende verzameling schilderijen en teekeningen [52]), w.o. stukken van Hobbema, Du Jardin, Ruisdael, Dou, Metsu, Hackaert, Jan Steen, Wouwermans e.a., zie R. van Eynden en A. van Willigen, Geschiedenis der vaderlands& schilderkunst, dl. 111 (1820), blz. 467 en dl. IV (1840), blz. 28, 29 (waar de collectie resp. op naam van Muller en G. Muller wordt gesteld). Na diens dood erfde *Gerrit Muller* de collectie, doch deze stierf reeds spoedig, waarop de verzameling op 2 en 3 Aug. 1827 te zijnen huize werd geveild (de catalogus verscheen in 2 afd. bij B. J. Crajenschot en G. Lamberts te Amsterdam) ; op deze veiling bracht een stuk van Hobbema *f* 13075.- op, een stuk van Van der Velde *f* 4510.-, een stuk van Pieter do Hoogh *f* 6000.-.

„*Gerrit Muller, de* bekende kunstliefhebber te Amsterdam, ... wordt door Nagler onder de landschapsschilders, die met eere moeten worden genoemd vermeld. Ik heb hem, met zijn oude vrienden, dikwijls bezocht, maar nimmer gehoord dat hij de kunst in die mate beoefend heeft" (Chr. Kramm, De levens en werken der Hollandsche en Vlaamsche kunstschilders, dl. IV, 1860, blz. 1173). Zie verder: Naamlijst der leden van de Kon. Akademie van beeldende kunsten te Amsterdam, opgerigt in 1820 (1840), blz. 18; G. K. Nagler, Neues allgcmoines Kiinstler-Lexikon, dl. IX, blz. 561; Van der Aa, dl. XII, blz. 1135; Navorscher 1891, blz. 39; A. von Wurzbach, Niederländisches Künstler-Lexikon, dl. 11 (1910), blz. 203; Jaarboek Amstelodamum XII (1914), blz. 72, 118; Thieme-Becker, Allgem. Lexikon der bild. Künstlcr, dl. XXV (1931), blz. 229.

„Die genen, welke iets te pretenderen mochten hebben van, verschuldigd zijn aan of eenige goederen onder zich mochten hebben van Vrouwe *E. S. M. Voltelen,* te Lisse, gelieven daarvan, voor den 3 Aug. 1829, opgave tc doen bij Mr. J. W. Willekes, op de Grote Markt, wijk 5 n°. 1 tc Haarlem" (advertentie).

2. ***Henrietfe Gerardine Voltelen,*** geb. Leiden 16 Sept., ged. aldaar Walenkerk 18 Sept. 1788 (getuigen ***Hendrik van Meurs*** en ***Petronella de Planque),*** † Leiden 16 April, begr. aldaar 22 April 1797.
3. ***Augusta Paulina Voltelen,*** geb. Leiden 18 Jan., ged. aldaar Walenkerk 24 Jan. 1790 (getuigen ***Paul Renouard*** en ***Anna Auguste Renouard*** née ***Vernède),*** † Haarlem 21 Dec. 1836, trouwt 24 Nov. 1814 Mr. ***Willem Hendrik van Voorst,*** geb. Franeker 17 Sept. 1791, doorloopt de Latijnsche school te Leiden, jur. stud. Leiden 17 Sept. 1806 (1. hon. c.), promoveert aldaar 14 Dec. 1811 op proefschrift: Quaestiones varii argumenti (Lugd. Bat. 1811), advocaat bij de Rechtbank van eersten aanleg te Haarlem 1814-'20, rechterplaatsvervanger aldaar 18 16-'20, schout (burgemeester) en secretaris van Spaarndam 18 19-'21, rechter te Haarlem 1820-'53, lid van den Raad van Haarlem 1839-'40, lid van de Tweede Kamer 1848-'53, president van de Rechtbank te Haarlem 1853-'55, Voorzitter der alg. vergadering van de Maatschappij ter bevordering der Nijverheid 1836, 1839, 1844, 1848, 1855, lid van de Mij. der Ned. letterkunde te Leiden 1824, schrijver

[49]) Aangever was do bekende letterkundige Jeronimo de Vries, zijn buurman. Bij zijn overlijden woonde hij Heerengracht bij het Koningsplein, in hetzelfde huis, waarin ook zijn vader steeds heeft gewoond.

[50]) Het is onbekend waarom het echtpaar Muller-Voltclen is gescheiden. Opvallend is echter, dat op 18 November 1818 te Amsterdam werd geboren *Hendrik Johan Emilius Voltelen,* volgens do registers van den B.S. aldaar een onechte zoon van *Jacoba Voltelen,* wonende op de Brouwersgracht aldaar. Van deze *Jacoba Voltelen* is daarna geen spoor meer te ontdekken; ook kan zij geen plaats vinden in de genealogie. Is zij wellicht indentiek met bovengenoemdc *Emilie Susanna Maria V.?* (Do naam *Emil* komt overigens alleen in de Deensche tak voor, maar ook daar is voor *Jacoba Voltelen* geen plaats). Als regentes van het Aalmoezeniershuis trad E. S. M. V. juist in 1818 af, terwijl haar tweede huwelijk haar maatschappelijken val typeert,.

[51]) Volgens mededeeling van den Hoer J. Knoef te Amsterdam waren op de volgende kunsttentoonstellingen schilderijen van *Gerrit Muller* te zien: Amsterdam 1814, n°. 97. Een gezigt nabij den oorsprong van het riviertje de Ens, aan den voet van het Schwartzwald Gebergte, niet verre van Wildbad, in het Wurtenbergsche; 1818, n°. 187. Een landschap met, een molen; 1820, n°. 253. Een gezigt van het dorpje Haut Cor bij Spa.; 1822, n°. 231. Een gezicht op de Egenburg bij Aken, n°. 232. Een gezigt op het dorp Schönfrrsch bij Aken; 1824, n°. 251. Een gezigt in Gelderland, het kerkje bij Oosterbeek, n°. 252. Een gezicht bij Boisfort bij Brussel, n°. 253. Een landschap met eenen molen; 1826, n°. 260. Een landschap in den herfst, n°. 261. Een berijmd wintergezigt. Haarlem 1825, n°. 269. Het kerkje van Oosterbeek bij Nijmegen, n°. 270 Een landschap met een oud kasteel in het verschiet. — Geen van deze schilderijen is thans meer aan te wijzen. In ieder geval blijkt, dat de hierna te vermelden mededeeling van *Muller's* vriend Kramm, als zou eerstgenoemde geen landschapsschilder zijn geweest, onjuist is.

[52]) Vreemdelingen, die Amsterdam bezochten, verzuimden niet deze collectie te bezichtigen. Zoo beschrijft Theod. von Haupt in zijn „Malerische Reisen durch Holland und Norddeutschland" (Neue Ausg. Hamburg 1814) hoe hij ca. 1810 een kort bezoek bracht aan Muller en bij dezen „den gelungensten alten Weiberkopf, den Rembrands Pinsel in 's Leben zauberte" bewonderde (dl. 1, blz. 336), terwijl do ongenoemde schrijver van de „Tour in Holland in the year MDCCCXIX" (Londen z.j.) zelfs een uitvoerige beschrijving geeft van het huis en de geheele collectie, vgl. J. N. Jacobsen Jensen, Reizigers te Amsterdam (1919), n°. 238 en 261, waar de collectie resp. op naam wordt gezet van *Muller* en *H. L. Muller.*

op juridisch gebied, † Haarlem 24 Nov. 1855, zoon van Prof. dr. Johannes van *Voorst*, hoogleeraar in de theologie te Franeker, later te Leiden, en *Hendrica Amelia Noordink*. Hij hertrouwt te Haarlem 30 Maart 1838 *Johanna Schukking*.

Zir: de biografie van Mr. *W. H. van* **Voorst** door J. de Wal in Levensberigten der Mij. der Ned. letterkunde 1856. blz. 147, daaruit overgenomen in Van der Aa, dl. XIX, blz. 359 en in hrt N.N.B.W., dl. X, kol. 1135. Vgl. genealogie-Schukking in Ned Patriciaat, dl. XVII, blz. 309.

Hij schreef: De noodzakelijkheid van gebiedende voorschriften omtrent den vorm, onderzocht en op eenige voorbeelden der tegenwoordige regtspleging toegepast (Haarlem 1821), Iets over het ontwerp van Wetboek van Burgerlijke regtspleging (Haarlem 1827), De herziening der Grondwet (Haarlem 1831), Aanspraak bij de opening der algemeeno vergadering van de Mij. ter bevordering van Nijverheid..... met een aanteekening over de noodzakelijkheid eener spoedige herziening der Grondwet (Haarlem 1844).

Een teekcning van *Augusta Paulina V*, wordt vermeld in den Atlas van Stolk, dl. VII (1906), n°. 5507: „Eer zij het zilver bruiloftsfeest van 0. *E.* N. *Hasselaar* en *H. M. Vernède* ***den 18 Nov.*** 1806. Geteekend in 0.1. inkt door *A. Voltelen*".

4. *Florentine Gertrude Petronelle Voltelen*, ged. Leiden Walenkerk 13 Aug. 1794, † Leiden 7 Maart, begr. ald. Pieterskerk 14 Maart 1795.

(Wordt vervolgd).

Geslacht van Toll (ten Toll),

door J. DE GROOT.

(XXXIV, *32*, XLIII, 223, en LVIII, 239).

Volgens Gen. Her. Bl. VIII, 1913, blz. 409, alwaar echter geen bron wordt opgegeven, zou *Johan van Toll*, Heer van Oud-Wulven en Waijen, een zoon zijn van *Henrik van Toll en Geertruid Schenck*. De vraag van ons medelid Mr. H. Kronenberg of de stamboom hooger is op te voeren, moge bevestigend worden beantwoord onder bijvoeging van een fragment-genealogie, dat geheel op oorkondelijke gegevens berust. Deze in mijn dossier aanwezige gegevens zal ik echter wegens hun groot getal niet alle beschrijven: hoofdzakelijk zal ik mij bepalen tot Hendrik van Toll zelven. Hij behoort tot een aanzienlijk geslacht, dat als *Toll, Tolls, ten Toll(e)* of *van den Tolle* te boek staat en geruimen tijd als schepen of burgemeester in de regeering van Bocholt zat.

Van de ten Toll's gewaagde nu wijlen Mr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop herhaaldelijk in zijne verhandeling over het geslacht van Karnebeek (N.L. XLIX en L) en ook ik doe zulks in mijn eerlang gereedkomend vervolgstuk over deze familie. In bedoeld fragment treedt duidelijk een paar rechtstreeksche verwantschappen en voorts nog eene indirecte tusschen de beide geslachten aan het licht. Ook aan de na te noemen *ter Woert's* zijn de Karnebeek's vermaagschapt: in 1537-ca. 1555 was *Gerhard ther Wordt* alias *de Kernebeke* kanunnik van het stift te Vreden. Feitelijk geldt het onderwerpelijk telkenmale leden van een invloedrijken en gezaghebbenden kring, die veel onder elkander huwden.

Op 18 Oct. 1564 [1]) oorkonden *Christiaen ter Woirt* en *Salcke Scheinck (Schenck)*, leenmannen van het geslacht van Lintelo, dat te hunnen overstaan een mageschеid in den boezem van die familie is bekrachtigd. Deze akte wordt o.a. bezegeld door *Frederick Rasehorn*, richter te Bredevoort, die tot den kring der ten Toll's behoort en straks nader ter sprake komt.

1) R.A. Arnhem, gedrukte Inv. Areh. Lintelo, Reg. 7.

Wat den vorenbedoelden Henrich van Toll betreft, deze was hopman en vermoedelijk identiek aan *Henrich ten Toll*, die in 1568 in het notarieel protocol van *Joachim van Kernebeke* (1566-'68, fol. 69) in het stadsarchief van Bocholt in een uitgebreid familieverband als „uitheemsch" voorkomt. Nadien putten wij onze kennis over Henrich en zijne vrouw uit de judicieele protocollen van Bredevoort, in welke streek beiden betrekkingen hadden [2]).

De hopman Henrich Toll stelde op 3 Sept. 1599 Mr. *Jan ter Woirt* en *Gerhardt Menekinck* (den tweeden man van zijne oudste zuster *Kunne ten Toll)* als zijn gemachtigden ad omnes causas aan. Niet heel lang daarna stierf hij, want op 12 Dec. 1602 verkoopt *Truede Scheinck*, weduwe van Henrick Tols, haar huisstede in het dorp Aalten. Vervolgens verkoopt zij op 29 Mei 1608 als die Ehr und veel deegentrycke Geirtrudt Schenck, weduwe van den Erntfesten Henrich Tols, met *Johan ter Woert*, haar momber [3]), aan Henrich Menekinck en zijne vrouw Aelken eene obligatie van 80 gld., rentende 3 daalders jaarlijks, d.d. 21 Jan. 1601 van diens sedert gestorven vader Gerhardt Menekinck voormeld, en Coene Tols, zijne huisvrouw.

De saamhoorigheid van de echtparen Tols-Schenck en Menekinck-Tols blijkt genoegzaam uit deze stukken om Henrick van Toll bij het Bocholtsch geslacht te mogen indeelen. Ook Geertruid Schenck stamt denkelijk uit Bocholt; wij vinden althans op 2 Maart 1425 en 8 Dec. 1430 [4]) *Johan Schencke* als schepen aldaar. Op 9 Nov. 1427 [4]) is hij burgemeester en zit hij in de schepenbank met *Cop Holle*, den lateren momber van *Engel(bert) ten Toll*, met wien het fragment-genealogie omstreeks 1450 aanvangt en die zelf ook schepen van Bocholt werd. Gezamenlijk met zijn vader *Rotgher Schencke*, die reeds op 23 Febr. 1367 en o.a. ook op 22 Jan. 1394 [5]) voorkomt, bezegelt hij eene Bocholtsche oorkonde van 13 Dec. 1400 [6]). Dat *Rutgherus Scinke*, die op 6 Juli 1302 [7]) burgemeester van Bocholt is, en *Rothger Schencke*, die op 25 April 1356 onder de schepenen dier stad wordt aangetroffen, mede leden van dit geslacht zijn, lijkt mij aan geen redelijken twijfel onderhevig. Over dit geslacht, dat reeds op 6 Sept. 1290 [8]) verschijnt en door Prof. A. Schmeddinghoff onder de ministerialen wordt gerangschikt [9]), zie men uitvoeriger Reigers, Geschichte der Stadt Bocholt (1891), blz. 306, 349-351 en 353-355.

Volledigheidshalve noemen wij voorts *Henric Scincke*, op 3 Juni 1326 schepen te Oldenzaal (Tijdr. Reg. Overijss. 1 pag. 42-43), alsook *Gotfridus* en *Henricus Schenke*, in 1379 als burgman van den bisschop van Munster in Dulmen onderscheidenlijk beleend met eene rente in het kerspel Halteren en

2) Uit deze protocollen, welke in het R.A. te Arnhem berusten, zijn vele regesten te danken aan den Heer J. J. Kleinhoonte aldaar. Ook *zie* men „Het ambt Bredevoort tijdens het Anholter pandschap 1562-1616", van Dr. J. N. Bakhuizen van den Brink en B. Stegeman, uitgave van „Gelre", 1933.

3) Deze Johan ter Woert was gehuwd met *Uda van Kernebeke*, kleindochter van den na te noemen *Bernd v. K.*

4) Zie Pfarrarchiv Bocholt. Vic. B.M.V. (O.L.Vr.). Rgg. 71 (1425), 80 (1427) en 86 (1030).

5) Nichtstaatl. Arch. Westfalens. Borken Beiheft. blz. 54 en Borken, blz. 35. Aan deze laatste, te Bocholt berustende akte hangen restjes van Rotgher's zegel.

6) Ibidem, Borken, pag. 47 en Pfarrachiv Bocholt. Viearic B.M.V., no. 31. Beide akten behelzen de zegels van vader en zoon. Wegens de tijdsomstandigheden was het niet mogelijk uitsluitsel te krijgen omtrent het wapen-Schencke, waarnaar reeds navraag was gedaan. Ook het wapen ten Toll is mij nog onbekend.

7) Ibidem, Borken, Beiheft, blz. 221.

8) W. U. B. 111 no. 1407.

9) Bau- und Kunstdenkmäler von Westfalen, Stadt Bocholt, 1931, blz. 6.

TEN TOLL (Toll, van dem Tolle).

Fragment-genealogie.

Enael (Engelbert)
± 1450-1498
± 1450 minderjarig: zijn voogd ***Cop Holle*** te zijnen behoeve beleend **Dalhuyskamp.**
1458 **ministeriaal** b.v. Munster **(Dalhuyskamp).**
1484. 93 schepen Bocholt.
1487 **gelagemeister** aldaar.
1498 leenman b.v. Munster **(Wisslinck).**

Henrick
1510-1524/'25 Is d. 1532
leenman b.v. Munster **(Uffekinck).**
X Kunne
1534 (Osterclueht Bocholt)

Gertrud
1550
X 2e ***Johan ten Doerganck***
Is d. 1550

Henrick
1527-1568
1566 kerkmeester
1568 schepen **Bocholt**
× ***Geit ten Doerganck***
1549-1558,
dr. van Johan ten **Doerganck**

Johan
1527-+ 1561
1534 te Bocholt
1559-1561 **Burgmr. Bocholt** (1560 **Olde** of Overste **Bgmr.**)
X ***Engele v. Ohem***
1540-1582,
dr. van Adam **v. Ohem** en Elisabeth van der **Kersken.**
[Zij X 2e **Derck** Kockert, **wedr.**
1567-15681.

Angela (Engele)
1529-1558
Is d. 1560.
X ***Berend v. Kernebeke***
1518-1560. Is d. 1561.
Ambtman der abdis van **Vreden ;** schepen van Bocholt ; **leenman** b.v. Munster (o.a. Uffekinck **vd.**) ;
trekt inkomsten uit Wisslinck vd

..... **(?)**
Is d. 1533
X ***Sweder Rasehorn I***
1516. Is d. 1533
1516 **ambtman** Lichtenvoorde.
zoon van Reiner **Rasehorn,** drost en richter Bredevoort en later drost van Lichtenvoorde.
[Hij X 2e ***Everharda van Heekeren,*** is d. 1533:
3e ***Wilhelmina Meckinck*** [1]**,**
1533-1553, wed. v. Balthasar Schraf].

Henrick **(Henrickszoon)**
1572-1576

Kunne
1572
×
Derick Pulh
1572

Wilhelme
is d. 1598
X
Johan Dieaberch v. Rhemen.
1562-1586.
Is d. 1598.
Rentmeester te **Bredevoort** en Aalten.
[Hij X 2e ***Aelke van Luchteren***
15981

o.a. **Joncker** ***Diederich Dienbarch van Rhemen***
1598-1626

Johan
1556-1561
vicaris

Kunne
1568-1608
X
1e ***Engelbert van Hol(t)stein***
1562-1573
1562 **voigt** te Aalten
1572 ook te **Bredevoort ;**
2e ***Gerhardt Menckinck,***
[illegible]
1588-1601.
Is d. 1608
1588 **keurnoot**
1600 **Principaal** Fiscaal Bredevoort.

Willemken
1561-1576
Is d. 1578
X Wilhelm v. Kernebeck
1568-1611
(1613?),
oomzegger ***van B. v. K.***
voornd.

Adam
1561-1568
vicaris

Bellie
1561-1578
X
Otto Katten
1560.1608
[Zijne dochter ***Gertrudt Katten***
1602-1603
X
Sweder Rasehorn II
1577-+ 1607.
Richter van **Bredevoort.**
kleinzoon van ***Swede) Rasehorn I*** vd.
en [illegible] van ***Lubbeke Marckeloeff (Marcolff)***].

Derickske
1561

Rutger
1568-1572

Anna
1568
X
Mr. ***Peter Weintzrache)***
1578

Elisabeth
1568-1601
X Johan Essinck gen. ***ten Kohuysz***
Is d. 1601.

Henrik
1568-1599
Is d. 1602
1599 **hopman**
×
Geirtruidt Sche(i)nck
1602-1608.

[1]) Haar dochter Anna ***Schraf*** × ***Israel Ernst,*** waaruit ***Euwisse (Eva) Ernst*** × le ***Derick v. Kernebeke, oomzegger van*** B. v. K. voornoemd.

met de curtis Wirikinck in de parochie Olflen (Olfen) — zie Dr. Merten, Burgmannschaften in Westfalen, 1911, blz. 133. Gotfridus schijnt op bedoeld tijdstip reeds overleden te zijn.

Thans komen wij nog even terug op Frederick Rasehorn, omtrent wiens geslacht, dat van ouds riddermatig was, wij een omstandig dossier verzamelden. Deze was een zoon van Sweder Rasehorn, ambtman van Lichtenvoorde, en had na diens overlijden, met zijne eveneens minderjarige zuster Anna, op 24 Nov. 1534 [10]) tot momber Johan ***fen Toll, Bernt van Carnebeeck*** (gehuwd met *Engele* of *Angela ten Toll), **Henrick ten Toll*** en ***Henrick Rasehorn.*** Die vier voogden, aangevuld met ***Anfonis van Eversdyck*** (echtgenoot van ***Wilhelmina Rasehorn),*** brachten op 4 April 1544 als magescheidsvrienden een magescheid tot stand tusschen Frederick en zijne zuster Anna, die inmiddels met *Joachim* ***ter Inden*** was gehuwd [11]). Onder deze omstandigheden is de kans groot, dat Frederick's moeder eene ten Toll was en dan waarschijnlijk eene zuster van Johan, Angela (de gade van Bernt van Carnebeeck) en Henrick ten Toll, Deze Johan ten Toll was de vader van Henrick v. Toll, die het uitgangspunt van ons relaas vormde.

BOEKBESPREKING.

Afstamming en erfelijkheid en de kwartierstaat door J. F. van Bemmelen. Naarden, N.V. Uitgevers-Mij. A. Rutgers, 1940. Bibliotheek voor geslacht- en wapenkunde onder red. van C. Pama, III/IV.

Als no. III/IV van de uitgave Bibliotheek voor geslacht- en wapenkunde onder redactie van C. Pama geeft de Schrijver een overzicht van de studie betreffende het bovengenoemde onderwerp, dat, zooals onzen medeleden bekend is, zijn groote liefde en belangstelling heeft.

-Waar een zoo terzake kundig Schrijver ons zijn inzichten mededeelt, spreekt het wel van zelf, dat een ieder, die in dit onderwerp belangstelling heeft, verstandig zal doen van den inhoud kennis te nemen. Ik wil dan ook den leden van ons Genootschap, dat een exemplaar voor de Bibliotheek mocht ontvangen, aanraden deze studie eens ter hand te nemen.

De uitvoering van het werkje is gelijk de voorafgaande publicaties in deze bekende serie en verdient zeker lof.

J. P. DE MAN.

Bijdragen en mededeelingen [uitgeg. door] „Gelre", vereeniging tot beoefening van Geldersche geschiedenis, oudheidkunde en recht. Arnhem 1940. dl. XLIII.

De moeilijke omstandigheden zijn voor de vereeniging „Gelre" geen beletsel geweest om de bovenvermelde publicatie op den normalen tijd te doen verschijnen en ons wederom een keur van belangrijke publicaties te schenken.

Behalve de gebruikelijke rubrieken bevat dit nummer een artikel van Mr. A. Staring, gewijd aan de portretten van den bekenden dichter *Staring* van den Wildenborch, welk opstel geschreven is ter herdenking van zijn overlijden op 18 Augustus 1840.

Mr. A. P. van Schilfgaarde wijdt een uitvoerig en uitstekend gedocumenteerd artikel aan „De missie van Dr. *Gerhardt* ***Voefh*** als gezant van den Graaf ***van den Bergh*** naar den Rijksdag te Regensburg (1576)", geput uit de handschriften van Steven van Rhemen den jongen, die de zoon was van Steven den ouden, uit diens huwelijk met Lucia Voeth, oudste dochter van den bovengenoemden Gerhard, alsmede uit brieven in het Archief van Bergh.

Dr. F. Leijden geeft ons een artikel omtrent de „Oude wegen op de Veluwe", zeer lezenswaard, al vermeldt de Schrijver ook, dat het resultaat van het onderzoek naar het terugvinden dier oude wegen vrij teleurstellend is. Hij deelt immers mede, dat wegen, die tenminste uit de middeleeuwen dagteekenen, op de Veluwe een zeldzaamheid zijn. Hij bespreekt achtereenvolgens de zoogenaamde „Hessenwegen", „Hanzewegen", „Koningswegen" en tenslotte de „Buurtwegen en andere wegen".

Een uitvoerige bespreking van dit artikel vond ik in de Nieuwe Rotterdamsche Courant van 18 Juni 1940, avondblad.

Een volgend artikel van B. H. Slicher van Bath, getiteld „De naam Wageningen in verband met de oudste geschiedenis van deze stad", verwerpt de onderstelling van Slichtenhorst betreffende het identiek zijn van Wageningen en de Romeinsche legerplaats Vada. De Schrijver acht den naam afgeleid van „bij het wag", dus een plek met stilstaand water.

De Heer J. Loeff wijdt een artikel aan „Verval en liquidatie der Commanderij van St. Jan te Arnhem", omtrent welke Commanderij reeds meer werd gepubliceerd.

Een artikel van de hand van J. A. Jolles geeft ons bijzonderheden omtrent „De St. Antoniusgilden van Zutphen", waarin de lezer ook verscheidene personalia zal vinden. Aardige illustraties verlevendigen den tekst.

Na een paar kleinere bijdragen resp. van de hand van H. L. D. betreffende „De grensscheiding tusschen de richterambten Almen-Gorssel en Warnsveld" en van J. A. Jolles betreffende de „Schutterijen te Doesburg" geeft de Heer H. L. Driessen een geïllustreerd artikel betreffende „Het huis Hoekelum" onder Bennekom, waarin de belangstellende lezer tal van aanteekeningen betreffende de achtereenvolgende eigenaars zal vinden.

Mr. W. de Vries wijdt — als uitstekend kenner van dit geslacht — een artikel aan „De voormalige havezathe de Padevoort nabij Zeddam", dat den lezer zeker zal boeien.

Een volgend goed gedocumenteerd en uitvoerig artikel geeft ons de Heer L. F. van Gent, gewijd aan „*Walraven* baron ***van G(h)en(d)t van Oyen*** (1572-1644)". Eenige belangrijke acten worden in extenso gepubliceerd, terwijl een tabel betreffende der nakomelingen van ***Willem,*** heer van Oyen en Dieden, den overgrootvader van den bovenbedoelden ***Walraven, ons*** op eenvoudige wijze inlicht aangaande diens familieleden.

De Heer J. Warner publiceert een „Memorie" betreffende Elburg in 1672 en 1673.

Ons medelid R. T. Muschart geeft, in aansluiting aan vroegere publicaties, nu een beschrijving van de „Grafzerken en memoriesteenen in de Broederenkerk te Zutphen" en van „De grafzerken in de St. Walburgskerk te Arnhem", gevolgd door een beschrijving van „De grafzerken op het landgoed Mariendaal, in het Gemeentemuseum en in de Waalsche Kerk te Arnhem". Het groote belang van deze publicaties en de zorgvuldige wijze van werken van den Schrijver is onzen lezers genoegzaam bekend en het is voldoende te vermelden, dat het nu gebodene zich op waardige wijze aansluit bij hetgeen ons reeds voorheen werd geboden.

Als slotartikel geeft Mr. J. Belonje een 'beschrijving en een bespreking van „Het grafkruis te Heumen" (a°. 1541), vol-

[10]) Jud. Prothocol Bredevoort, 1533-1536, fol. 92 vso.
[11]) Ibid. 1542-1544, fol. 67. De ten Toll's heeten hier kortweg Toll.

gens Schrijver gewijd aan *Albert van Redinghoven,* richter van Hoemen, Malden en Beeck.

De bekende opgaven aangaande de Bibliographie van Gelderland door S. Gouda Quint. Boekaankondiging en een overzicht van de uitgaven besluiten dit deel.

Een woord van lof voor het Bestuur, dat in deze tijden ons deze keurlezing wist te bieden, is zeker op zijn plaats.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

Nederlandsch archief voor genealogie en heraldiek, jrg. 11, afl. 9/10.

O.a. Prof. Dr. J. F. van Bemmelen, Erfelijke langlevendheid; nakomelingen van *Pieter Pama de Kempenaer* en *Susanna Weveringh.* — H. L. Kruimel, Proeve eener genealogie van het uitgestorven Amsterdamsche geslacht *Danckerts (Danckerts de Ry),* V. — A. R. Kleyn, *Verhorst.* — *C.* Pama, De beteekenis van den naam Pama. — M. N. Damstra, Het wapen der familie *Broek.* — F. R. Elema Gzn., Een veelzijdige onderlinge familieverwantschap. — J. C. P. W. A. Steenkamp, Wapenovereenkomst. — A. Bijl Mz., Curieuze notities. — C. L. van Es van der Have, Grepen uit doop-, trouw- of begraafboeken, welke nog niet naar het Rijksarchief zijn overgebracht: XVI. Hendrik-Ido-Ambacht en Sandeling-Ambacht: bevat o.a. aanteekeningen *van Gesel.* — J. C. P. W. A. Steenkamp, Supplement op het Heraldisch Vademecum, VIII. — J. C. Hoynck van Papendrecht, „Geboortens-boek", VII; bevat o.a. aanteekeningen *van Aller, Schoof, Hannot.* — Vragen betreffende duistere punten: *de Waal, Spijkerman.*

De Navorscher, jrg. LXXXVIII, afl. 11/12.

A. v. d. Hoeven, Afstammelingen van *Helmert van der Flier;* bevat gegevens *van der Flier, Veenendaal, Kerkhoven, Cator, Woudenberg* e.a. — J. Kleyntjens, Twee audiënties van *Capaccini* bij *Willem* 1. — J. W. van der Breggen, Aanteekeningen betreffende de middeleeuwsche heraldiek; o.i. onleesbare waanzin. — Steenkamp, Iets over kleuren. — M. Goldsmid, *Eise Eisinga,* een zeer bequaam en aanmerckelijk man.

Amstelodamum, jrg. XXVII, afl. 5.

O.a. Beleediging van Amsterdams burgemeester, gestraft met een raain in de Nieuwe Kerk: betreft *Claes Gerrit Mattheeuwsen,* een lid van het latere geslacht *Theeus, ver*want o.a. aan *Sandelin.*

The New York genealogical and biographical record, dl. LXXI, afl. 2.

O.a. W. J. Hoffman, An armory of American families of Dutch descent; bevat gegevens *van Rensselaer.* — D. A. Sinclair, Bible records in Rutgers University Library; bevat gegevens *van Tuyl, Kroesen.* — L. C. Cocheu, The *van Kouwenhoven-Conover* family, vervolg.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Genealogie de Both.
(LVIII, 184).

In antwoord op den kritiek, door den Heer J. P. de Man uitgeoefend op het door mij geschreven boekje: „Geschiedenis en Genealogie van het geslacht de Both", kan ik het volgende opmerken.

Achteraf beschouwd moet ik inderdaad erkennen dat het gewenscht ware geweest dat ik de afstamming van *Abraham de Both* (V) uit het Dussensche geslacht van dien naam in bedoeld boekje met bewijzen gestaafd had. Deze nalatigheid kan ik niet meer herstellen. Ik meen echter goed te doen de bewijzen hiervoor door het onderstaande alsnog te leveren, om althans den mogelijijk verwekten indruk, dat de door mij aangegeven afstamming louter op losse vermoedens gebaseerd was, weg te nemen.

Rijksarchief in Gelderland:

Blijkens het trouwboek van de gereformeerde gemeente te 's Heerenberg zijn aldaar in 1718 gehuwd *Abraham de Both,* J. M. van Gansooyen, ende *Magdalena Scheers,* J. D. alhier. Proclamati 16, 23, 30 October 1718.

Rijksarchief in Noord-Brabant:

Leenbank van Gansooyen (No. 13). 8 Mei 1730:

Gesien by myn heeren leenmannen van den leenhove van de hoge heerlykheyt van Gansoyen de procedure voor haar Ed. Agtb. ten genegte van den 7 Meert 1730 en geresen tusschen den heer Willem van den Andel, stadhouder van den selven leen hove, in die qualiteyt eysscher en aanlegger ter eenre, ende *Abraham de Bodt,* woonende tot 's Herenberg, ende *Dirck de Bodt,* woonende tot Waalwyck, soonen ende leenvolgers van wylen *Abraham de Bodt* [1]*),* die verheven was ende heeft gepossideert seeckere twee derde parten in huys, erve ende hoff, gelegen tot Gansoyen, mitsgaders twee derde parten in twee mergen land, gelegen tot Eeten, beyde leenroerig aan desen leenhove, en alsoo gedaagdens by edict en defaillanten ter andere syde: soo en gelyck de voorscreven procedure by contumatie is geinstrueert met den intendit ende verificatoire bescheeden daartoe dienende, aen de syde des heeren eysschers ende aanleggers overgegeven. Myn heeren leenmannen voorschreven op alles wel en rypelyc gelet, mede gehad het preadvis van twee onpartydige regtsgeleerdens, verklaren de twee derde parten van het voorschreven huys, erf ende hoff, tesamen groot omtrent 4 hond, gelegen alhier tot Gansoyen, mitsgaders de twee derde parten in twee mergen land, gelegen tot Eeten, vervallen, en adjudiceeren mitsdien deselve aan den HoogEd. Welgeb. Heer Hendrik van Lidt de Jeude, als leen heer des leenhofs van Gansoyen. Actum in het leen gerigt den (niet ingevuld).

Is 't advis van de ondergeteekende, dat heeren leenmannen inde voorschreven saak souden kunnen sententieeren in voegen als boven. Actum 's Hertogenbosch den 8 Mey 1730.

Geteekend L. v. Tulleken, Ant.? van Heurn.

Bij het stuk van 8 Mei 1730 behoort het volgende:

Eysch en intendit gedaen maecken en aen de Edelachtb. heeren leenmannen des leenhofs Gansoyen overgegeven uyt den naam en van wegen Willem van den Andel, stadhouder des leenhoffs Gansoyen, indie qualiteyt eysscher en aanlegger, contra

Abraham de Bodt, wonende tot 's Heerenberg, en *Dirck de Bodt,* althans wonende alhier, gedaegdens by edicte, gebrekige en defaillanten.

Ed. Achtb. heeren leenmannen.

De voorschreven stadhouder en aanlegger dede naer alle behoorlycke praemissen en beneficien van regten seggen:

dat *Adriaen de Bodt* in syn leven hebbende beseten en gepossideert sekere twee derde parten in een huys, erve en hoff, gelegen alhier, mitsgaders twee derde paarten in twee mergen landt, gelegen tot Eeten, 't leen werdende gehouden en leenroerig aan den adelycken huyse en leenhove van Gansoyen. En synde den voorschreven *Adriaan de Both* daerinne naer hoffs en leenregten (naer

[1]) Blijkens het volgende en ook andere bronnen, is dit een schrijffout en moet hier *Adriaen* staan.

doode van syn vader *Abraham de Bodt)* geweest geinvestieert ende verleyt, blyckende uyt twee extracten authenticq des leenregisters van Gansoyen op den inventaris gebragt sub litteris J en K.

Den selven op den 11 Maart 1728 deser werelt is komen te overleyden, uytwysens het extract uyt het doodregister op den inventaris gebr. sub littera L, agterlatende *twee zoonen wesende gedaegdens en defaillanten* in desen, dat deselve in gebreecke en naelatickheyt blyvende van haar voorgenoemde leengoederen te verheffen den eedt van trouw en manschap te doen, de regten van heergewaede ende andere daertoe staende te betalen..... etc.

VAN DITZHUYZEN.

Het Hoornsche geslacht Hogerbeets. (LVIII, 252-254).

Nadat ik bovenbedoeld artikel heb geschreven, deed ik in het Rijksarchief te Haarlem de navolgende ontdekking. In de Poorterrollen van Hoorn, no. 4208 van voornoemd archief, staat op 14 Jan. 1615:

„*Cornelis Pietersz. Croock,* man ende vooght van *Aecht „Verlaen P i e t e r s d r.* ende mitsdien erfgename van „Dr. *P i e t e r Hoogerbeets,* rechthebbende op een „schuídbrief in dato 28 Mei 1588".

Deze vondst heeft bij mij het vermoeden doen ontstaan, dat *Aecht Verlaen* eveneens eene *Hogerbeets* was, doch, *Aecht* heetende, haar Moeder's naam aannam, in tegenstelling met haar broeder en drie zusters.

Volgens het in kolom 253 genoemde testament van *Duyfje Pieters Hogerbeets, zou* dit ook zeer goed mogelijk kunnen zijn, al meende ik destijds een nicht in haar te moeten zien. In dit geval zouden dus Dr. *Pieter Hogerbeets* (*1542-1599)* en *Aecht Verlaen* geen vier, doch vijf kinderen hebben gehad.

Uit het huwelijk van deze *Aecht Verlaen,* alias *Hogerbeets* met *Cornelis Pietersz. Croock* stamde het Hoornsche geslacht van dien naam, hetwelk tot wapen voerde: „In rood een verkorte keper van goud. Het schildhoofd beladen met twee zespuntige gouden sterren. In den schildvoet een reiger (= krook) in natuurlijke kleur op een groen grasveld. Helmteeken: Een reiger. Dekkleeden goud en rood.

Een origineele vroeg 18de eeuwsche waterverf-teekening op perkament en verschillende gegevens betreffende dit geslacht zijn in het bezit van schrijver dezes, die in rechte lijn ook van dit echtpaar afstamt.

S. J. SCHERMER.

Een afgewezen beroep op adeldom in 1587.

Onder de Sententien van het Hof van Holland (Rijksarchief 's-Gravenhage No. 572 acte 330) vindt men een uitspraak van genoemd college, gedateerd 19 November 1587, in zake een proces van *Jacop van Mierop, Heer van Cabau* tegen de vroedschap van 's-Gravenhage ter zake van een vordering van wijnaccijns.

De genoemde heer van Cabau stelt zich op het standpunt recht te hebben op vrijdom van accijns op grond van het feit, dat zijn vader Mr. *Vincent Cornelisz.* a° 1500 zitting had genomen in de Rekenkamer van Holland, daarna tresorier-generaal was geworden en als zoodanig a° 1550 te Brussel was gestorven en deze daarom:

„ipso facto mede gehonoreert ende genobiliteert (was), „want alle cancelieren, presidenten, tresorier-generaels, „mits genietende hunnen staet, vercregen mede de nobi- „liteyt als annex ende dependeerende aen den selven „staet".

Het Hof deelde deze meening echter niet en stelt in zijn uitspraak Jacob in het ongelijk.

J. P. DE MAN.

Naamsovergangen.

Een merkwaardig staaltje van de moeilijkheid van den opbouw van een stamreeks, zoodra men in de 15e eeuw komt, biedt wel de leenacte, vermeld in Hollandsche Leenkamer No. 116, capittel Heusden fol. 4.

Het betreft hier de beleening van zekeren *Jan Kuyst Aernt van Wyck Janszzoon van Veen* met een „huys binnen den graften daer hij nu woont", gelegen in den ban van Veen en dit na overlijden van *Aernt van Wyck Jansz. van Veen „sijn vader"* op 3 April 1450 (= '51).

Dus 3 verschillende namen voor grootvader, vader en den leenman zelf!

J. P. DE MAN.

Van Heilmann.

Elisabeth Margaretha Frantzen, ged. (Herv.) te Vollenhove 25 December 1728 als d.v. *Jan Herman Frantzen* en *Catharina Berbers,* zal omstreeks 1751 te Vollenhove zijn gehuwd met *Johannes Ludovicus* baron *van Heilmann.* Uit dit huwelijk werd 22 Maart 1752 te Vollenhove een dochter *Catharina Antonetta* gedoopt in de Herv. Kerk, getuige de grootmoeder *Catharina Berbers.*

Door het ontbreken der trouwboeken van Vollenhove over de jaren 1686-1791 kan de huwelijksdatum niet worden vastgesteld. *Jan Herman Frantzen* was rentmeester der Clarenbergsche goederen te Vollenhove. (Inventaris van het oud-archief der stad Vollenhove, no. 489 in: Verslagen 's Rijks oude archieven 1922, deel II). De naam wordt overal als *Frantzen,* niet als *Franssen* gespeld, (Aanv. op Ned. Adelsboek 1914, blz. 232).

A. HAGA.

Polvliet,

Herv. trouwboek van *Zwijndrecht 26* Juli (1712) getrout op attestatie *Pieter Polvliet,* wedr. van Judit Ouwens, van Gorinchem, met *Neeltje van Beek* j.d. beyde wonende te Gorinchem en hier getrout. (dus niet te Gorinchem, zooals N.P. 1921/22 zegt).

H. WIJNAENDTS.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Becker. Te Utrecht ondertrouwen 27 Mei 1703: *Otto de Ruyter,* weduwnaar Alida van der Spek en *Magdalena Bekker,* j.d. tot Hermelen, proclam. tot Hermelen, attestatie gegeven om daar te trouwen 10 Juni 1703, get. sponsi pater et sponsae pater. Het bij den predikant te Harmelen aanwezige trouwboek vermeldt: Den 27 May 1703 hadden *Ottho de Ruyter,* weduwnaar, met *Maghdalena Becker* jongedochter tot Harmelen, beyde won. tot Utrecht, haar eerste ende den 10 Juny haar laatste geboden en sijn des namiddags alhier getrout.

Wie waren de ouders van *Magdalena Becker?* Te Harmelen vond ik niets over haar. De doopinschrijvingen beginnen daar te laat. Waar bij den ondertrouw te Utrecht de beide vaders getuigen zijn, zijn vermoedelijk toen ook huwelijksche voorwaarden gemaakt.

's-Gravenhage.

H. WIJNAENDTS.

Cuyper (Kuyper). Welk wapen voerden *Willem Kuyper,* die 15-10-1743 te Vreeswijk trouwt en daar 29-5-1786 begraven wordt, alsmede zijn zoon *Marcus Kuyper,* colonel en capiteyn ter zee, die te Utrecht, Vianen en Amsterdam woonde?

's-Gravenhage. ...

H. WIJNAENDTS.

Esau. Volgens het register van het regiment Graubunder Zwitsers zijn 17 Febr. 1788 te Bergen op 'Zoom gehuwd: de vaandrig in dat regiment *Nicolaus Flugi* en juffr. *Johanna Carolina Charlofte Esau* aus der Landschaft Drenthe: Zij was dochter van den'oud-luit. i.h. regt. Waldeck-Pyrmont *Johann Jacob Esau* en *Anna Chrisfina Schröder* en moet 1768 geboren zijn. Wie kan mij haren doop melden? In Coevorden en Meppel is die niet te vinden.

Leiden. **BIJLEVELD.**

Greve. (LVIII, 236). Uit het archief „Oldenaller" maakten wij eenige notities over het wapen *Greve*. De betreffende stukken zullen afkomstig zijn uit de papieren, afkomstig van de familie *van Haersolte van Yrst.*

a. *Gerhard Greve,* verwalter des Scholtampts Hattem, zegelt een transportacte, 15 Juni 1714. Uithangend zegel in roode was. Ovaal schild. Geen kleuraanduiding. Schild met 2 smalle fazen (vermoed. tweelingsbalk), boven vergezeld van 3 sterren (6) naast elkaar, onder van een iets verlaagde keper, die vergezeld is van 3 rechtsgewende vogels (2-1) (lijken niet op merletten). Helm en face, wrong, dekkleeden. Helmt. open vlucht waartusschen (bovenaan) een 6 p. ster. Omschrift SIG. IOHAN GREVE.

b. *Johan Greve,* burgm. van Hattem, zegelt een transportacte, 5 Febr. 1682. Uithangend zegel in groene was (iets geschonden onderaan). Schild doorsneden. A. gedwarsbalkt van 5 stukken (misschien 2 fazen). B verlaagde keper, vergezeld boven van 2 toegevende vogels (eenden of merletten?), onder misschien van een dito vogel? Helm en face, wrong, dekkleeden. Helmt. 3 zesp. sterren staande elk op een steel, opkomend uit de wrong. Omschrift..... ENDRICK GREVEN. Geen kleuraanduiding.

c. *Gijsberth Greue,* burgm. van Hattem, zegelt als geërfde op Veluwe, 9 Nov. 1646 een transportacte, met uithangend zegel in groene was. Hij teekent zijn naam: *Gijsbert Greue.* Schild met tweelingsfaas, boven vergezeld van 3 sterren als sub a., onder verlaagde keper vergezeld onder van een vogel lijkend op een merlet, boven rechts een ⌐ doorloopend boven de keperpunt, onder de keper niet rakend. (De linkerhoek boven de keper is gebroken, zoodat niet is uit te maken welke figuur wordt bedoeld). Helm en face, waarop open vlucht, dekkleeden. Van 't omschrift alleen leesbaar ... GREVE ...

Verder vonden wij in een transportacte van 17 Maart 1720 vermeld de burgemeesteren van Hattem: *Meylinck* en *Greve* (zonder zegels). Misschien heeft de geachte vrager nog iets aan 't volgende:

d. *Wilhelm Greef,* zijn handteekening zettend als *Willem Greue,* zegelt als getuige, met groene was, een transportacte, 1 Febr. 1653, van land onder Oldenaller (ambt Putten). Geen plaatsnaam van de handeling gemeld. Schild met een verkort breedarmig kruis. Helm naar rechts, wrong, dekkleeden. Helmteeken? Omschrift S. WILLEM GRAIVE (de A onduidelijk). Geen kleuraanduiding.

Nijkerk o.d. Vel. **F. KRAGT Hz.**

Ment. Gegevens worden gezocht betreffende het geslacht ***Ment,*** waartoe behoord hebben:

1. *Cornelis Jansz,* (bontwerker in het „Roode Cruys" te Amsterdam, vader van

11. *Claes Cornelisz Ment (en),* werkzaam in de bierbrouwerij De Witte Arend te Amsterdam: tr. *Sophia Benningh;* zij waren ouders van:

a. *Eva Ment,* geb. Amsterdam ± 1606, † 1658; tr. le Amsterdam 8 April 1625 *Jan Piefersz Coen,* geb. Hoorn 1587, Gouverneur-Generaal van Oost-Indië, † Batavia 20 Sept. 1629; tr. 2e (ondertr. Amsterdam 9 Febr.) 1632 *Marinus Louwisse,* geb. Middelburg ± 1598, koopman; tr. 3e (ondertr. Amsterdam 28 Juli) 1646 *Isaac Buys,* geb. Arnemuiden ± 1617, advokaat.

b. *Elisabefh Ment;* tr. Batavia 4 Mei 1629 *Pieter Vlacq,* raad-ordinaris van Indië.

c. *Gerrif Ment,* † Batavia 16 Dec. 1627

alsmede (aansluiting onbekend) *:*

A. *Cornelis Ment,* geb. Amsterdam, wonende in De Beemster (1672), later te Hoorn, bewindhebber der O.I. Compagnie ter kamer van Hoorn (1675), burgemeester van Hoorn (1692, '93, '97), schepen aldaar (1676), rekenmeester (1684, '85, '89); lid der admiraliteit: begr. Hoorn (Groote Kerk) 15 Sept. 1714; tr. (ondertr. Hoorn 2 Januari) 1672 *Anna van der Block,* ged. Hoorn 6 Oct. 1647, dr. van Jacob Jansz en Aeltie Barents. (Deze ouders trouwden Hoorn 16 Jan. 1633).

Uit welk huwelijk:

1. *Magdalena Ment,* ged. Hoorn 2 Nov. 1672; tr. Dr. *Pieter Opperdoes*
2. *Alida Ment,* ged. Hoorn 29 Dec. 1675; tr. *Arent Groot.*
3. *Jacob Ment,* ged. Hoorn 30 Juni 1680.
4. *Nicolaes Ment,* ged. Hoorn 1 Aug. 1683.
5. *Cornelis,* volgt onder B.

B. Mr. *Cornelis Ment* de Jonge, ged. Hoorn 30 Maart 1687, vroedschap van Hoorn (1712). weesmeester (1717) en schepen (1740) aldaar: tr. (ondertr. Hoorn 6 April) 1709 *Willemina de Veth,* ged. Leiden (Hooglandsche kerk) 7 Aug. 1678, dr. van Carel en Jeanne de Wallencourt Françoisdr. (ex Susanne Yvain).

Uit welk huwelijk:

1. *(Joh)anna Ment,* ged. Hoorn 25 Augustus 1709; tr. Hoorn (aan huis) 13 Mei 1731 Mr. *Jacob van der Wolff,* geb. Vlieland ± 1698, zn. van Maarten (commissaris der admiraliteit in West-Friesland en het Noorder-Kwartier, resideerende op Vlieland), overl. aldaar 13 Juni 1727) en Trijntje Dircx († Vlieland 26 Dec. 1699). Zie voorts Ned. Leeuw 1935, kol. 287.

Aanvulling van het bovenstaande wordt verzocht.

Velp (G.). W. **DE VRIES.**

Ort. Is er ook een wapen bekend van *Johan Willem Ort,* geboren te Niederwildungen, gehuwd 7 November 1784 met *Anna Elisabefh Lubee,* geboren te Nijmegen? Hij woonde het grootste gedeelte van zijn leven te Nijmegen.

Alkmaar. A. **PATHUIS.**

Verstegen-Bos. (LIII, 32). Hoewel ik pas in de gelegenheid was nasporingen te verrichten in het Rijksarchief te Arnhem, toen het raadplegen der kerkelijke registers daar door de tijdsomstandigheden niet meer mogelijk was, gelukte het mij toch daar het antwoord op de gestelde vraag te vinden en wel door wat ik leerde uit het Rechterlijk Archief van. Beesd en Rhenoy.

1. *Floris Bos,* tr. *Jenneken Arts* (Boedelscheiding Jan. 1712).

Kinderen (plaats van no. 6 onbekend) :
1. *Mels (Melchior).* volgt sub 11.
2. ***Maeyke.***
3. ***Arriaentje.***
4. *Joosje.*
5. ***Judith,*** tr. ***Wouter Tol.***
6. ***Marteyntje*** (is 1722 niet meer in leven), tr. ***Johannes van Veen*** [1]).

II. *Mels (Melchior) Bos(ch),* is vóór 31 Oct. 1731 overleden, tr. N.N.
Kinderen:
1. ***Johanna Arnolda,*** gedoopt te Rhenoy (Ned. Herv. Kerk) 13 Maart 1709. Is vóór 31 Oct. 1731 overleden [2]).
2. ***Floris Mattheus,*** gedoopt te Rhenoy 6 Dec. 1710.
3. ***Anna Catharina,*** volgt sub 111').
4. ***Florus,*** volgt sub IIIbis.

111. ***Anna Catharina Bos,*** gedoopt te Rhenoy 24 Aug. 1712, tr. ***Pieter Verstegen,*** van ***6*** Dec. 1765 tot zijn dood in 1777 schepen in „den eedele en waerde gerigte van Beesd" en „Lingen Heemraad". Zij deponeert 16 Sept. 1778 en 25 Juni 1779 besloten testamenten bij het gericht van Rhenoy.
Kinderen (volgens het gerichtsprotocol van 9 Mei 1781, waar zij met hare kinderen verschijnt) :
1. ***Melchior,*** volgt sub IV.
2. ***Johannes.***
3. ***Jan.***

IV. ***Melchior Verste(e)gen,*** van 17 Oct. 1777 (na den dood van zijn vader) tot 1785 schepen van Beesd, tr. zijn nicht ***Elisabeth Bos*** (vide sub IIIbis, 6). Kind (o.a.?):
1. ***Florida Cornelia Verstegen,*** geb. te Deil 2 April 1790, overl. te Rhenoy 4 Juni 1837, tr. Ds. ***Gosuinus Jacobus van Nouhuys*** (geb. St. Oedenrode 21 Jan. 1777, overleden Rossum 16 Jan. 1838), zoon van Jan Willem en Gerardina Losecaat. (Vgl. Nederl. Patriciaat X, 299 en Vorsterman v. Oyen, Aanz. Fam. 11, 386; descendenten bekend).

IIIbis. ***Florus*** (later ***Floris) Bos*** (vóór 1740 ook ***Bosch),*** gedoopt te Rhenoy 8 Juni 1714, overleden kort vóór 24 Juli 1807 (acte v. boedelscheiding), is 6 Maart 1805 zeker nog in leven, schepen van Rhenoy van 6 Dec. 1734 tot 6 Dec. 1744 en van 6 Dec. 1749 tot minstens 1794 (26 Juni 1797 wordt hij als oud-schepen genoemd) en van Beesd van 6 Dec. 1737 tot 6 Dec. 1744 [3]), tr. ***Cornelia Boellaard,*** dochter van Mr. ***Dirk*** en ***Alida van Doorn*** (Vorsterman v. Oyen, I, 75), overl. kort vóór 25 Oct. 1801. Zij deponeeren besloten testamenten bij het gericht van Rhenoy op 12 Juli 1740, 16 Aug. 1779, 31 Maart 1790, 26 Juni 1797. Dit laatste testament wordt op Floris' verzoek 25 Aug. 1801 in tegenwoordigheid van schepenen geopend.
Kinderen (de plaats van No. 10 is onzeker):
1. *Mels* (later ***Melchior).*** 1795 buurmeester te Rhenoy en volgens familie-aanteekeningen dijkgraaf v. d. Linge, tr. *Belia van Nouhuys,* geb. 1737, dochter van Ds. ***Gosuinus Hermanus*** en ***Anna Maria de Jongh*** (Vgl. Ned. Patr. X, 293 — daar te lezen sub III Ds. ***Gosuinus Hermanus,*** geb. 2 Juli 1705, † St. Oedenrode 13 April 1789, tr. ***Anna Maria de Jongh.*** geb. 1712, † Charlois 1 Jan. 1795, dr. van ***Jan*** en ***Maria Degenaer,*** vgl. Ned. Patr. X, 161 — en Vorsterman van Oyen 11, 385).
Kinderen (o.a.?) :
a. een dochter, wier echtgenoot is ***Jan van Breda,*** ***28*** Oct. 1807 commies ter recherche aan de groote barrière te Lommel, in 1809 commies collecteur der conv. en lic. eerst te Bergeijk, later te Maasheze.
b. ***Gosewinus Jan,*** ondertr. 25 Bloeimaand 1810 als meerderjarig jonkman met de meerderj. jongedochter ***Marigje van Maanen, (Maaren?).***
2. ***Diederik,*** vóór 1801 secretaris van het gericht, sedert 1801 ambtman van het ambt van Beesd en Rhenoy, richter en dijkgraaf. Deponeert 26 Oogstmaand 1809, ongehuwd zijnde, met zijne ongehuwde zusters sub 4, 5 en 8 een besloten testament bij het gericht.
3. *Joan,* is vóór 24 Juli 1807 overleden, tr. le ***Geertruyda Koek (Kock?),*** vóór 3 Juni 1797 overleden, 2e vóór laatstgen. datum ***Catrina Cornelia Zijnen.*** Kind (uit het eerste huwelijk) :
a. ***Geertruyda,*** vóór 13 Oct. 1798 gehuwd met *Gosewinus van Nouhuys* (wordt noch in Ned. Patr., noch in Vorsterman v. Oyen genoemd).
24 Juli 1807 is zij weduwe.
4. ***Alida.***
5. ***Johanna.***
6. ***Elisabeth,*** tr. haar neef ***Melchior Verstegen*** (IV).
7. ***Cornelia,*** ged. Rhenoy 22 Dec. 1754, † Dordrecht 26 Sept. 1802, tr. Ds. ***Ewaldus Kist,*** ged. Woerden 10 Maart 1762, † Dordrecht 20 Maart 1822, zn. van Ds. *Antony* en ***Anna Wolff*** (vgl. Ned. Patr. XIX, 114, Descendenten bekend).
8. ***Helena.***
9. ***Pieter,*** commies collecteur der conv. en lic. te Culemborg, tr. vóór 24 Juli 1807 ***Adriana Jacoba Hendrika Verstegen.***
10. *Petronella,* † vóór 26 Juni 1797, Zij tr. Ds. ***Johan de Wit,*** uit welk huwelijk een dochter ***Petronella*** *Cornelia,* die 24 Juli 1807 nog minderjarig is.

Er zijn dus 2 huwelijken ***Verstegen-Bos*** (111, IV, IIIbis, 6), 1 huwelijk ***van Nouhuys-Verstegen*** (IV, 1), 1 huwelijk ***Bos-van Nouhuys*** (IIIbis 1), 1 huwelijk ***van Nouhuys-Bos*** (IIIbis, 3a) en 1 huwelijk ***Bos-Verstegen*** (IIIbis, 9)!
Voor aanvullingen houd ik mij ten zeerste aanbevolen.

's-Gravenhage. COOLHAAS.

1) Vgl. bundel 84 van het bedoelde Rechterl. Arch. In 1722 heeft Johannes *van Veen weduwnaar* van *Marteyntje Bos* geschil met de genoemde kinderen van Floris *Bos en Jenneken Arts.*

2) *11* Maart 1751 renuntieert ***Floris*** *Bos voor* zijn medeschepenen te Rhenoy van de aanspraak, die den 31en October 1731 door „de voogden van mijn en mijn suster is gedaan" op zekere goederen.

3) Het is niet geheel uitgesloten, dat de schepen van vóór 6 Dec. 1744 een naamgenoot — mij verder onbekend — is van den hier bedoelden *Floris Bos.*

INHOUD 1949, No. 7.

Bestuursberichten. -- Genealogie Broersema, door Mr. H. L. Hommes. — Van den man, die Oud-Poelgeest herbouwde. (Hans Rauter von Arnstein), door W. J. J. C. Bijleveld. — Het geslacht Voltelen (Volten), door Mr. H. F. Wijnman. (Vervolg). — Geslacht van Toll (ten Toll), door J. de Groot. — Boekbespreking, door J. P. de Man. — Inhoud van tijdschriften enz. — Korte mededeelingen: Genealogie de Both; Het Hoornsche geslacht Hogerbeets ; Een afgewezen beroep op adeldom in 1587; Naamsovergangen ; Van Heilmann; Polvliet. — Vragen en antwoorden: Becker; Cuyper (Kuyper) ; Esau ; Greve; Ment ; Ort ; Verstegen-Bos.

Gedrukt bij N.V. Drukkerij „De Residentie" Pletterijstr. 103-107. 's-Gravenhage.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur Da. TH. R. VALCK LUCASSEN, ***huize Eikenrode, Driebergen.***

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris H. J. A. VAN SON, *Riouwstraat* 4, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5,* 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 8. LVIIIe. Jaargang. Augustus 1940.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Dr. J. W. Hissink, te Berlijn-Spandau, sedert 1936 gewoon lid van het Genootschap.

Het Bestuur deelt mede, dat de Secretaris van het Genootschap, de Heer H. J. A. van Son, zijne functie als zoodanig heeft hervat en dat de correspondentie, als in hoofde dezes aangegeven, weder aan zijn adres, Riouwstraat 4, 's-Gravenhage, dient te worden gericht.

Tot lid is benoemd:

DR. W. H. E. Baron VAN DER BORCH VAN VERWOLDE . . . . . ***Warnsveld.***
Rhienderinklaan 3.

Adreswijzigingen:

J. P. BIJL . . . . . ***Leiden.***
Witte Singel *17.*

DR. W. PH. COOLHAAS . . . . . ***'s-Gravenhage.***
Plaats 10a.

G. C. E. **C RONE** . . . . . ***Amsterdam Z.***
Holbeinstraat 24.

D. JORDAAN J.G.HZN. . . . . ***Haaksbergen.***
Spoorstraat A 193.

IR. G. L. MEESTERS . . . . . ***Eindhoven.***
Tongelreschestr. 189.

MR. W. W. VAN VALKENBURG . . . . . ***'s-Gravenhage.***
Willem de *Zwijgerlaan 84.*

Staat van Aanwinsten.

A. Afdeeling Familie-Archieven.

Archivalia Booghmans.
(Legaat van Mejuffrouw A. F. Booghmans door bemiddeling van Notaris Mr. H. A. Broers te 's-Gravenhage).

Archivalia Caan van Neck.
(Bruikleen van de erven van Douairière E. L. Baron van Hardenbroek van Lockhorst-Jonkvr. J. M. A. Caan van Neck).

Archivalia Hoynckvan Papendrecht.
(Bruikleen van den Heer F. Hoynck van Papendrecht te Bussum).

Archivalia Sloet, afkomstig van wijlen Ir. A. W. Baron Sloet van Oldruitenborgh te Luik.
(Bewaargeving van het Algemeen Rijksarchief).

Archivalia Tulleken.
(Bruikleen van Jhr. Mr. G. F. Tulleken).

B. Afdeeling Handschriften.

Berewout, Mr. H. (1693-1752). Genealogieën van meest Amsterdamsche geslachten. 4 deelen fol. obl. in marokijn-lederen banden.
(Geschenk van Mr. A. A. Reepmaker).

Regt, W. M. C. Genealogieën van Reede met bijbehoorende aanteekeningen. 1 deel en 1 pak.
(Aangekocht).

Regt, W. M. C. Genealogieën de Vlaming van Outshoorn met geslachtslijsten van aanverwante familiën. 1 deeltje. *(Aangekocht)*

Ronde, Ir. H. A. H. de. Genealogieën en genealogische

aanteekeningen de Vinck-de Ronde met genealogieën van en aanteekeningen omtrent aanverwante geslachten.

(Bruikleen van Mevrouw G. A. de Ronde-van Hoytema te Maastricht).

Maaldrink, G. L. Genealogieën Bink horsten Watering. *(Geschenk, van den samensteller).*

Vecht, N. J. van de. Genealogie van de Vecht (van de Vegt, van de Veght) en aanteekeningen van de(r) Vecht en Over d(i)e Vecht.

(Geschenk van den Heer N. J. van de Vecht te Velsen).

Boynton Wood, A. H. Genealogie Wood met fragment-genealogie_ Schaak.

(Geschenk van de Bibliotheek der Rijksuniversiteit te Utrecht).

Wunder, H. J. Genealogie Wunder.

(Geschenk van den Samensteller).

Genealogieën Cöler, Paris, Stavenisse en Cromstrien, Stres0, Wiertz en varia.

(Geschenk van den Heer C. Pama).

Genealogie van Haeften.

(Geschenk van Prof. Dr. M. van Haatten).

Genealogie van der Hell met afschriften van acten, waarin leden van dit geslacht voorkomen. 1666. 1 deel folio in lederen band.

(Geschenk van Jhr. E. W. von Wrange1 auf Lindenberg te Amersfoort).

Maaldrink, G. L. Fragment-genealogieën Basset en van Born. *(Geschenk van den Samensteller).*

Genealogische aanteekeningen omtrent het geslacht de Haes en aanverwante familiën.

(Geschenk van den Heer J. de Haes).

Familie-aanteekeningen Groenendijk.

(Geschenk van den Heer H. J. Groenendijk, med.drs., te Amsterdam).

Lijst van afstammelingen van Simon Semeyn, gouverneur van Enkhuizen (16de eeuw), met uittreksels van oorkonden, welke betrekking hebben op het „Privilegie Semeyns".

(Bruikleen van Mejuffrouw M. S. Beekman te 's-Gravenhage).

Kwartierstaat (16) van Jan van Koeverden Jansz., geb. 28 Februari 1737, met aanteekeningen omtrent zijn kinderen en kleinkinderen, en met gekleurde wapens.

(Geschenk van Mevrouw E. J. van Gelsdorp-Goudriaan te 's-Gravenhage).

Eb e 11, Dr. C. C. D. Gegevens omtrent civiele functionnarissen en officieren in Noordbrabant in de 17de en 18de eeuw, ontleend aan de Commissieboeken van de Staten-Generaal en den Raad van State.

(Geschenk van den Samensteller).

Fulford Williams, Rev. H. F. Lijst van grafschriften van leden van de Nederlandsche factorij, begraven te Lissabon van 1717-1825, ontleend aan een handschrift van Mr. Chalmers Kendall (1825).

(Geschenk van Hr. Ms. Gezant te Lissabon door bemiddeling van den Algemeenen Rijksarchivaris).

Lijst van vaste geslachtsnamen, nieuw aangenomen door ingezetenen van Hengelo (Geld.), ingeschreven *ingevolge* Zr. Ms. Besluit van 8 November 1825, Stbl. No. 74 (naamsveranderingen).

(Geschenk van den Heer F. van Hoogstraten).

Verhandeling over den adel, met afbeeldingen van en beschouwingen over de wapens van verscheidene vorsten. 17de eeuw.

(Geschenk van Jhr. J. van Reigersberg Versluys).

C. Afdeeling Zegels en Wapenafbeeldingen.

Eene uitgebreide verzameling zegels van bijzondere personen, waarschijnlijk bijeengebracht door wijlen den Heer H. van Kordenoordt te 's-Gravenhage. Afdrukken in lak.

(Geschenk van den Dienst van Maatschappelijk Hulpbetoon te 's-Gravenhage).

Teekeningen van wapens van provinciën, steden en dorpen in Nederland en van het Groothertogdom Luxemburg en daarin gelegen steden, vervaardigd door wijlen Kolonel P. G. von Stein Callenfels (1802-1897).

(Geschenk van Luit.-Gen, b.d. J. W. P. van Hoogstraten).

Teekeningen van wapens, welke hebben gehangen in verscheidene kerken te Middelburg, afkomstig uit de verzameling van wijlen Jhr. J. H. van Reigersberg Versluys.

(Geschenk van Jhr. J. van Reigersberg Versluys).

Wapenteekeningen en -schetsen van wijlen den Heer W. L. Koopmans.

(Geschenk van Mevrouw W. L. Koopmans-Heidenreich te Arnhem).

Bijdrage tot een genealogie **Van Oldenbarnevelt** [1]),

door **Mr. W. de Vries.**

1. Inleiding.

§ 1. Aan de onderzoekingen van wijlen onzen oud-voorzitter, den heer J. D. Wagner, danken wij een tweetal „Bijdragen tot de 'kennis van Johan van Oldenbarnevelt en zijn geslacht", gepubliceerd in de jaargangen 1915 en 1918 van ons Maandblad. In deze artikelen voerde de „Kolonel" de afstamming van den grooten „advocaet" en zijn broers en zusters (allen kinderen van *Gerrit van Oldenbarnevelt* en *Deliana van Weede),* op grond van authentieke gegevens op tot hun grootvader *Reyer van Oldenbarnevelt,* vermeld 1494-1532, is dood 1535, gehuwd met *Geertruyd Verbrugh.* Aan het geslacht *Van Oldenbarnevelt genaamd Witte Tullingh* heeft uiteraard de redactie van het Ned. Adelsboek eenige malen ernstig de aandacht gewijd. De samenhang van dit geslacht met dat van Johan van Oldenbarnevelt zou, na diens dood en de samenzweering van zijn zonen, aanvankelijk opzettelijk verborgen zijn gehouden, doch werd later, toen de grootheid van den „advocaet" alom werd erkend, naar voren geschoven. Van verschillende zijden bestreden, scheen het verband door de familie-papieren (in 1886 in ons maandblad gepubliceerd) bevestigd te worden. De jongste onderzoekingen (Ned. Adelsboek 1938, blz. 262) hebben thans echter aangetoond, dat

[1]) De naam komt voor als Van Aldenbarrenvelt, Aldenbernevelt, Barnevelt, Oldenbaernefelt. Oldenbarnefelt, Oldenbernefelt. Oldenbernevelt. In de' Veluwsche acten' komt de naam steeds voor, eindigende op de enkele letter t.

bedoelde familie-stukken op dit punt niet juist konden zijn. Samenhang op andere wijze blijft echter mogelijk; men zal misschien ook op afstamming langs vrouwelijke lijn bedacht moeten zijn. Behalve in den naam ***Van Oldenbarnevelt genaamd Witte Tullingh*** leeft de naam Van Oldenbarnevelt nog voort in den naam *Raedt van Oldenbarnevelt*, gevoerd door de afstammelingen van *Henrik Jan Raedt* (1719-1794) en zijn vrouw ***Ida Barneveld*** [2]), wier voorouders ook als ***Van Oldenbarnevelt*** voorkomen. Haar broeder, de Elburgsche burgemeester Mr. ***Jan Rutger van Oldenbarnevelt (Barneveld)*** (1735-1798), heeft zich destijds veel moeite getroost, om den samenhang van zijn geslacht met de Veluwsche Van Oldenbarnevelt's aan te toonen, doch slaagde daarin niet. Zijn gegevens werden nimmer gepubliceerd, doch zijn grootendeels bewaard gebleven [3]). Door ons mede-lid, den heer J. Warner kort geleden geraadpleegd, werden zij mij door deze medegedeeld. Op grond van authentieke gegevens vermoedde ik immers samenhang tusschen Mr. ***Jan Rutger***'s voorouders en de Elburgsche Van Oldenbarnevelt's, vermeld in het tweede artikel van den heer Wagner. Een veel vermelde bron voor gegevens over de Van Oldenbarnevelt's blijkt voorts D'Ablaing van Giessenburg: „De Ridderschap van Veluwe" te zijn. Het daar vermelde is echter weinig betrouwbaar, zooals mij bleek bij het raadplegen van authentieke stukken als de oude Veluwsche Gerichtssignaten [4]), Onklaerboeken [5]) en Geregistreerde Processen [6]); Civiele Processen Hof van Gelre [7]); Recognitie-boeken van Harderwijk [8]); Protocollen en Gerichtssignaten van Elburg: Gerichtsignaten, Registers van Opdrachten en Testament-registers van Hattem, de laatsten voor zoover aanwezig over de jaren 1550-1650. Het resultaat van het ingestelde onderzoek moge hier volgen!

§ 2. Onder de nagelaten aanteekeningen van den heer Wagner, berustende op het bureau van ons Genootschap, bevinden zich in een dossier-Van Oldenbarnevelt talrijke gegevens, die de Kolonel slechts gedeeltelijk in zijn beide genoemde artikelen verwerkt blijkt te hebben. In het dossier is o.m. aanwezig een afschrift van, door den bekenden Arnhemschen historicus Mr. G. van Hasselt verzamelde, copieën van door hem indertijd gevonden, origineele stukken betreffende de Veluwsche (Nijkerksche en Puttensche) Van Oldenbarnevelt's [9]). De copieën zelf zullen vermoedelijk deel uitmaken van zijn uitgebreide verzameling handschriften, toevertrouwd aan de zorgen van de Openbare Leeszaal en Bibliotheek te Arnhem. Wegens de tijdsomstandigheden elders op veiliger plaats ondergebracht, zijn zij thans voor het publiek niet meer ter inzage. Het wegbrengen uit het Rijksarchief te Arnhem naar dezelfde bewaarplaats van o.m. de oude Veluwsche thinsboeken — de genealogische bron bij uitnemendheid voor de Veluwe —, de genealogieën van Van Rhemen [10]), de klaerboeken van den bank van Engelanderholt, en van het geheele z.g. Hertogelijk Archief onttrok ook deze bronnen aan de mogelijkheid tot raadpleging. Mede door deze omstandigheden wordt het karakter van deze bijdrage bepaald. Wellicht is het later eens mogelijk meer bouw-

*) Nederlands Patriciaat 1912, blz. 133 (139).

3) De betreffende collectie (Huis-archief van Morren) berust thans te Nunspeet.

4) Voortaan aan te halen als G.S.V.

5) Voortaan aan te halen als Onkl. Boek.

6) Voortaan aan te halen als G.P.V.

7) Voortaan aan te halen als C.P.H.

8) Voortaan aan te halen als Rec. Boek.

9) Voortaan aan te halen als Copieën Van Hasselt.

10) Archief van den Geldcrschen Toren. Hierin zouden ongetwijfeld vele gegevens over aangehuwde personen te vinden zijn geweest.

steenen voor een volledige genealogie bijeen te brengen. In verband daarmede zijn, om latere toetsing en, zoo noodig, correctie te vergemakkelijken, van het thans gepubliceerde de bronnen zooveel mogelijk vermeld. Naar nauwkeurigheid is getracht, maar de gedwongen beperking (zie boven) maakte vergissingen niet uitgesloten [11]).

§ 3. In het hiervoor vermelde dossier Van Oldenbarnevelt ligt een afschrift van een genealogie dezer familie uit het archief Mariënweerd. De samensteller daarvan schreef onder meer in zijn inleiding:

> „Deze familie wordt niet vroeger gemeld, als 1417. Zelfs bij losse narigten; daarbij zijn de huwelijken doorgaans weinig aanzienlijk; dit doet geenszins 'besluiten voor haar luister. Deze huwelijken zijn oorzaak, dat er eenige duisterheid bij de filiatie ontstaat, dewijl men weinig hulp bij andere geslagtslijsten en familiepapieren vindt. Het is mij niet mogelijk geweest een goed geheel te maken: maar het zijn meest stukken en brokken".

Op grond van de thans gevonden, authentieke gegevens bleek het mogelijk verschillende „brokstukken" — kennelijk door D'Ablaing blindelings overgenomen — na correctie, en soms na voorafgaande splitsing, aan één te voegen, maar ook nu ontstond geen, op grond van authentieke bronnen bewijsbaar geheel. Daarom mogen hier allereerst eenige fragmenten volgen, waarvan de gegevens gebaseerd zijn op authentieke gegevens. Daarna hopen wij in een afzonderlijk hoofdstuk, mede met behulp van familiepapieren en andere, soortgelijke bronnen, de samenhang van al die fragmenten en de door wijlen kolonel Wagner gepubliceerde stamreeksen nader onder oogen te zien.

II. Genealogische Fragmenten.

§ 1. Over den oorsprong van den naam bestaan verschillende theorieën. Volgens sommigen is de naam ontleend aan het gelijknamige goed, de hofstede Oldenbarnevelt bij Barneveld gelegen, waar oorspronkelijk de oude Hessenwegen van Stoutenburg, Kootwijk en Meulunteren samenkwamen [12]). Volgens Mr. C. A. Nairac: Een oud Hoekje der Veluwe was dit stamhuis der Van Oldenbarnevelt's eenmaal een klooster [13]). Anderen beschouwen de Van Olden-

11) Tusschen 1500 en 1545 vonden wij in bijna dertig acten een ***Ernst van Oldenbarnevelt zonder*** vadersnaam vermeld. Uit vijf andere acten. uit dien zelfden tijd blijkt, dat toen op de Veluwe vier verschillende personen van dien naam geleefd hebben, zonen van respectievelijk Johan, *Claes, Casijn* en *Reyner van* ***Oldenbarnevelt.*** Alleen van ***Ernst*** *Reynersz* en zijn vader (vermeld G.S.V. Nijkerk 1525, Inv. no. 4, deel 1, fol. 195) konden wij de plaats in de door ons gevonden stamreeksen niet vaststellen. Onnoodig te zeggen, welk een verwrongen genealogisch beeld verkregen zou zijn, indien deze vijf acten toevallig niet in het ter beschikking zijnd bronnen materiaal aangetroffen waren. De bedoelde vijf acten ontnamen echter weer aan de tientallen acten veel van hun waarde, daar niet was uit te maken, welke Ernst in een bepaalde acte was bedoeld. Zoo blijkt bijv. in 1540 (G.S.V. Nijkerk, Inv. no. 4, doel 5a, fol. 199) een *Ernst van Oldenbarnevelt* overleden, zonder dat duidelijk wordt, op wien van de vier naamgenooten dit gegeven betrekking heeft, te meer, daar uit eenige acten enkele folio's verder een *Ernst van Oldenbarnevelt* lustig aan het procedeeren blijkt te zijn te Nijkerk en Putten.. Om dezelfde reden was het niet mogelijk in de stamreeksen de plaats te bepalen van *Bessel van Oldenbarnevelt*, dochter van Ernst. en in 1543 met andere vrouwen gijzelaarster (Gelre XV, blz. 511). Blijkens Rec. Boek 1550-'59, fol. 407 vso. was zij 3 Maart 1558 weduwe van *Aelt* ***van*** *Hollick*, zn. van Pelgrum (Rec. Boek a. v. fol. 135). Vermoedelijk is zij dezelfde als *Besselken van Oldenbarnevelt*, die 11 April 1567 met anderen bezitster was van het heerengoed Tolsgoed (Archief Geld. Rekenkamer Inv. no. 3550, fol. 264).

12) Gelre (Bijdragen en Mededeelingen) VI, blz. 156, en XLIII, blz. 103.

13) Gelre a. v. XXIV, blz. 177.

barnevelt's als leden van een, uit Barneveld afkomstige familie, die ter onderscheiding van een jongere tak zich de oude (olde) Barnevelt's noemden [14]). Zij gaven dan op hun beurt hun naam aan het door hen bewoonde stamgoed. Hier doet zich het probleem van de kip en het ei voor.

Reeds in de oudste acten komen de namen ***Van Oldenbarneuelf*** (in zijn talrijke schrijfwijzen) en ***(van) Barnevelt*** naast en door elkander voor [15]). Sedert de tweede helft van de 15e eeuw gaat echter de benaming ***Van Oldenbarnevelt*** overheerschen, om ten slotte den naam ***Van Barnevelf*** geheel te verdringen, behalve bij de nakomelingen van den Elburgschen schepen en burgemeester ***Casijn van Oldenbarnevelt*** († ±1552), bij wie nog beide namen eenigen tijd gehandhaafd schijnen te zijn. Bij hen zou later de naam ***Van Oldenbarnevelf*** in onbruik zijn geraakt, totdat in de tweede helft der 18e eeuw het verlangen ontstond den ouden naam te doen herleven, en deze ten slotte, opnieuw in zwang gebracht, in vrouwelijke lijn in den dubbelen naam ***Raedt van Oldenbarnevelf*** voor uitsterven werd behoed.

§ 2. Het wapen der ***Van Oldenbarneuelt's*** vertoont (in rood) een (zilveren) ankerkruis; als helmteeken een (ijzeren) mand, waaruit vlammen omhoogrijzen (alles in natuurlijke kleur). Uit dit laatste is wellicht af te leiden, dat in werkelijkheid de Van Oldenbarnevelt's nimmer een helm met helmteeken hebben gedragen. Niet wel mogelijk toch schijnt het, dat zulk een helmteeken ooit in feite een echten helm gesierd heeft. Geen mensch zal zich in letterlijken zin ooit kolen vuurs op 't hoofd gestapeld hebben!

Naar aanleiding van dit wapen vermeldt de genealogie uit het archief Mariënweerd:

> „De geslachten ***Van Oldenbarnevelt, Van Dompselaer*** en ***Van der Hell,*** als voerende hetzelfde wapen en helmteeken gehoren zeker tot den zelfden stam — wegens het helmteeken, gelove *Hell* den geslachtsnaam".

Het helmteeken der ***Van der Hell***'s verschilt echter in zooverre van dat der ***Van Oldenbarnevelf's,*** dat het tusschen de vlammen nog een aanzienden, zwarten duivelskop vertoont. Het is dus „sprekend". In den naam (van Olden-) ***Barne-velt*** kan, naar mijne meening, voldoenden grond gevonden zijn voor een zuiver zelfstandige keuze van een korf met ***barnende*** vlammen als sprekend helmteeken, zoodat aan ontleening hier niet gedacht behoeft te worden. Ook is het m.i. — salva reverentia jegens een deskundig genealoog, als den grooten Van Spaen, die de betreffende oorspronkelijke genealogie samenstelde — niet juist op grond van de gelijkheid van het wapen in dit geval tot gemeenschappelijke afkomst te willen concludeeren. Het betreft hier een specifiek „streekwapen", zooals de heer Muschart zoo vriendelijk was mij mee te deelen. Het komt voor langs den geheelen Gelderschen, IJssel, in het Westen van de Veluwe en in Leiden. Tevergeefs zal men het elders in die mate zoeken. Talrijk daarentegen zijn de families, die het in genoemde streken voerden. Geen gemeenschappelijke banden van bloed, doch misschien in oorsprong een zelfde (leen-) heer kan de wapen-overeenkomst wellicht verklaren.

53. Stamreeks A.

1. *Cosijn* (ook wel: ***Casijn*** [15a])) ***van Oldenbarnevelf.***

[14]) A. A. in De Hofstad, 13 Oct. 1966.

[15]) Zie bijv. G.S.V. Inv. no. 2, deel 2, fol. 33 vso., 34 vso., en 44 vso (allen acten uit 1425).

[15a]) Beide schrijfwijzen komen herhaaldelijk door elkaar voor. Eerst later schijnt er onderscheid te ontstaan.

II. ***Claes Cosijnsz van Oldenbarnevelf,*** burger van Harderwijk (1498 [16])), is dood 1506 [17]); tr. N.N.

Uit welk huwelijk [18]):

a. *Coop* (volgt onder 111), als zoon van Claes Cosijnsz vermeld 1506 [17]). Hij had een broeder [19]):

b. ***Ernst van Oldenbarnevelt,*** als zoon van Claes Cosijnsz vermeld 1506 [17]); leeft nog 3 Juli 1522 [17]).

c. ***Truytgen van Oldenbarnevelf,*** als dochter van Claes vermeld 1506 [17]); leeft nog 11 September 1551 [20]), is dood 4 October 1558 [21]); tr. 24 (morgengave Harderwijk 25 [17]) September 1524 ***Arenf van Brienen*** de Jonge, schepen van Harderwijk [17]), is dood 27 Maart 1541 [22]).

III. ***Coop van Oldenbarnevelf,*** vermeld 1497 [23]), magescheidsvriend 15 14 [24]), gerichtsman van Veluwe (15 18 [23])), rentmeester van de Abdij van Elten (1519-1539 [23])), verschreven in de ridderschap van Veluwe [25]), leeft nog 1545 [23]), begr. in de kerk te Nijkerk in of voor 1562 [26]); tr. N.N. [27]), begr. in of voor 1562 in de kerk te Nijkerk [26]).

Uit welk huweliik:

a. ***Claes Coopsz*** [28]), volgt onder IV.

b. *Cosijn* [29]), door zijn vader gevolmachtigd (1539) [23]), vermeld 1558 [21]), volgt onder IVbis.

Hij had een zuster [21]):

c. ***Truyde van Oldenbarnevelf*** [26]), † nà 21 Juni 1564 [30]); tr. *Casijn van der Hell* [31]), † vóór 25 Juni 1562 [26]).

d. ***Geertgen van Oldenbarnevelf,*** als zuster van Cosijn vnd. vermeld 1558 [21]).

e. ***Roelof van Oldenbarnevelt Coepsz,*** gevolmachtigd door (zijn tante) Truy van Oldenbarnevelt 1523 [23]), beleend met een hoeve onder Barnevelt (1541) [32]), bezitter van Loevemanserve onder Nijkerk en het Harsveld en Achtenveld onder Barneveld [33]), † in of vóór 1550 [34]); tr. (huw, voorw. d.d. 7 Maart 1546 [33])) ***Griefe Tengnagel.***

IV. ***Claes van Oldenbarnevelf Coopsz*** [28]), rentmeester van de Abdij van Elten (1530-1541 [35])), is dood 16 October 1561 [28]), begr. in 'de kerk te Nijkerk [26]); tr. ***Anna*** [28]) ***(van Middachfen*** [36])), leeft nog 10 Juli 1592 [37]).

[16]) Navorscher 1933, blz. 10.3.

[17]) Ree. Boek.

[18]) Rec. Boek 3 Juli 1522.

[19]) G.S.V. Nijkerk, Inv. no. 2a, deel 6.

[20]) Rec. Boek 1550-59, fol. 96vso.

[21]) Rec. Boek a.v., fol: 434.

[22]) Rec. Boek 1639-49, fol. 79vso.

[23]) G.S.V. Nijkerk.

[24]) Leenactenboek Gelre 1614-'27 (letter Q), fol. 101.

[25]) Navorscher 1884. blz. 205 en Mr. G. van Hasselt, Stukken voor de Vaderlandsche Historie IV, no. 35.

[26]) Onkl. Boek Inv. no. 6, deel 7, Nijkerk 25 Juni 1562.

[27]) Volgens het „Stamboeck der Van der Hell" (zie dit maandblad 1940, kol. 200) heette zij *Gerritgen* van. *Biler.* Zoo ook Van Spaen.

[28]) G.S.V. Nijkerk 1561 en Fam. Archief v. d. Capellen tot den Poll (R.A. Arnhem) Inv. no. 22.

[29]) Zie aant. 26 en G.S.V. Nijkerk 1541.

[30]) Onkl. Boek Inv. no. 6, deel 8, Nijkerk 21 Juni 1564.

[31]) Volgens het in aant. 27 genoemde Stamboeck was hij een zoon van *Johan Casijnsz* en Elisabeth *Wacker.*

[32]) Keppelsch leen (volgens de genealogie uit het archief Marienweerd).

[33]) Mr. A. baron van Dedem: Register van Charters en Bescheiden, berustende bij de Vereeniging tot Beoefening van Overijsselsch Regt en Gescheidenis (voortaan aan te halen als: Van Dedem), no. 313.

[34]) Beleening van zijn broeder *Cosijn* met het leen onder Barneveld.

[35]) G.S.V. Putten.

[36]) Volgens de hs. genealogieën en de genealogie Van Delen iu het Ned. Adelsboekje.

[37]) Van Dedem no. 327.

Uit welk huwelijk:

1. *Geertruyt van Oldenbarnevelt* [38]); tr. vóór 21 Maart 1571 [39]) *Steven van Delen,* als zwager (= schoonzoon) van Anna, wede. van Claes van Oldenbarnevelt, vermeld 10 Juli 1592 [37]), leeft nog 7 September 1601, compareert in ridderschap van Veluwe 1571-1603, ambtsjonker van Nijkerk, op ridderceduul 1575, '79, '86, op riddervergadering te Barneveld 30 Maart 1593 [41]), zn, van Aelbert Evertsz en Antonia van Middendorp [39]).

IVbis. *Cosijn van Oldenbarnevelt,* na zijn broeders dood met hoeve te Barneveld beleend (1550) [32]), ambtman van de Abdij van Elten (1554 [23]), 1558 [42])), verschreven in de ridderschap van Veluwe [25]); tr. in of vóór 1544 *Johanna van Daatselaer,* dr. van Derrick en Nicolaes Jansdr. van Rantwijck [43]).

Uit welk huwelijk:

a. *Dirck,* volgt onder V.
b. *Geertje van Oldenbarnevelt,* begr. Nijkerk 17 Maart 1614 [44]); tr. (huw. voorw. 21 Maart 1582 [45])) *Anthonis van Oldenbarnevelt,* † vóór 21 October 1603 [46]), zn. van Herman en N.N. [47]).
c. *Nicolaesgen (Claesje) van Oldenbarnevelt,* † Nijkerk (begr. aldaar) 20 Januari 1604 [48]).
d. *Truytken van Oldenbarnevelt,* † 25 Juni [49])-1 Augustus 1605 [50]).

V *Dirck van Oldenbarnevelt,* beleend met de hoeve onder Barneveld, welke hij aan anderen opdraagt (1566) [32]), rentmeester der Anholtsche goederen [51]), ontvanger of schatbeurder van Nijkerk (1581-'83) [52]), verschreven in de ridderschap van Veluwe (25 Mei 1579). compareert tot 1599, ambtsjonker van Nijkerk 1584 [41]), leeft nog 1598 [53]), begr. Harderwijk nà 3 Maart 1600 (hij was dood 16 October 1600 [54])); tr. le (huw. voorw. d.d. 25 September 1568 [55]) *Alijt* (of *Aeltgen) van Oldenbarnevelt,* leeft nog 29 Maart 1572 [56]), is dood November 1589 [57]), dr. van Herman; tr. 2e ± November 1589 (*?* [57])) *Geerfruyd van Hollick,* † nà 10 Juni 1612 [23]).

Uit het eerste huwelijk [57]):

1. *Casijn van Oldenbarnevelt,* leeft nog 18 Mei 1602 [58]), sedert zijn dertiende jaar in het leger, † als vaandrig voor Oosten de [59]) 1602.

Uit het tweede huwelijk:

2. Coop *van Oldenbarnevelf* [60]), nog onmondig 15 Juni 1608 [23]), lid van het St. Jorisgilde te Harderwijk (1611) [61]), vraagt verschrijving in de ridderschap van Veluwe *(17* Mei 1614) [62]), compareert tot 1628 [41]),

38) Recesboek Hof van Gelre 1571-79 (Archief Hof van Gelre Inv. no. 220f), fol. 34-39. De hs. genealogieën stellen haar allen als dochter van *Claes,* doch noemen dezen Claes nu eens zoon van Ernst, dan weer van Coop. Claes *Ernstsz van* Oldenbarnevelt had echter maar één dochter, en deze huwde ***Ernst*** *van Hennekeler.* die haar overleefde.
39) Receuboek a.v.
40) Van Dedem no. 329.
41) D'Ablaing van Giessenburg : Ridderschap van Veluwe.
42) Onkl. Boek Inv. no. 6, deel 5, Nijkerk 19 Mei 1558.
43) Gericbtssignaat Wageningen 1542-50, fol. 40-40 vso.
44) Gelre XV, blz. 27.
45) Van Dedem no. 324.
46) Van Dedem no. 331.
47) Zie stamreeks C.
48) G.P.V. Inv. no. 14, deel 2, proces no. 3.
49) Archief Veluwe Inv. no. 18' (10 Juni 1607).
50) G.S.V. Nijkerk, acte onder rol van 12 Juni 1605.
51) C.P.H. 1587, no. 8.
52) C.P.H. 1585, no. 13 en 1587, no. 8.

gerichtsman te Nijkerk (1615-11 Juni 1628) [23]); tr. Harderwijk 18 December 1616 *Engel van Zuylen van Nyevelt,* dr. van Frederik en Maria van Wenckum [63]).

§ 4. Stamreeks B.

1. N.N. ***van*** *Oldenbarnevelt,* tr. *Beerte,* weduwe in 1486 [64]).

Uit dit huwelijk:

a. *Reyner van Oldenbarnevelt,* vermeld 1486 [23]), die een broer had [64]):
b. *Claes van Oldenbarnevelf,* vermeld 1474 [64]), in het gericht van Nijkerk 1484, procedeert 1485, vermeld 1486 [23]) en 1497 [17]), rentmeester van de Abdij van Elten (1492-'93 [35])).

Reyner en Claes waren broers van [64]):

c. *F y e van Oldenbarnevelt,* vermeld 1486; tr. in of vóór 1486 *Jan Goetinx.*

Fye had een broeder [64]):

d. *Casijn,* vermeld 1486 [64]), volgt onder II.

II. *Cosijn van Oldenbarnevelt,* vermeld 1479 [17]), 1486 [64]) en 1492 [35]); tr. N.N.

Uit welk huwelijk:

a. *Ernst (Cosijnsz* [65])), volgt onder 111, die een broeder had [66]):
b. *Johan* (of *Jan) (Cosijnsz* [67]), volgt onder IIIbis.
c. *T ruyde* van *Oldenbarnevelt* [68]), † nà 3 Juli 1544; tr. ±1510 of vroeger [69]) *Wulf van Hennekeler* de Jonge, bezitter van het goed Hennekeler, nog vermeld 1547 en 1552 [70]).

en voorts mogelijk [71]):

d. *Jacob Cosijnsz van Oldenbarnevelt,* vermeld 1552.

III. *Ernst van Oldenbarnevelt,* dijkgraaf van den Arkemheen (1534 [23]), leeft nog 1541 [66]), maar is dood 26 Juni 1544 [72]); tr. in of vóór 1523 [73]) *Elisabeth Jacobs (van Dyrum* [74])), dr. van Jacob Claesz en Trude Brunis [75]).

Uit welk huwelijk:

a. *Claes Ernstsz,* volgt onder IV.
b. *Elisabeth van Oldenbarnevelt* [76]), leeft nog 12 Augus-

53) Richtboek Harderwijk 1597-1609, 27 Sept. 1598. Hij zou in 1600 nog lid van het St. Jorisgilde geworden zijn te Harderwijk (Coll. Wagner).
54) Rec. Boek X93-1601.
55) Van Dedem no. 318.
56) Richtboek Harderwijk 1572-1597.
57) 1 November 1589 had de afgoeding van Dirck's zoon *Casijn* plaats (Ree Boek 1583-97).
58) G.S.V. Nijkerk 10 Juni 1607.
59) G.P.V. Inv. no. 1, deel 1, proces no. 4.
60) G.P.V. Inv. no. 14, deel 2, proces no. 3 en G.S.V. 16 Juni 1603,
61) Coll. Wagner.
62) Ned. Leeuw 1908, kol. 81.
63) Ned. Adelsb. 1918.
64) G.S.V. Inv. no. 2a, deel 1, fol. 151, en idem no. 2, deel 9, fol. ll. Zie ook hieronder Hoofdstuk 111, § 2.
65) G.S.V. 1534-37, fol. 224vso.
66) G.S.V. Inv. no. 4, deel 5b, fol. 23.
67) Thinsboek Nijkerk 1549-60 (Archief Geld. Rekenkamer), fol. VII.
68) G.S.V. Inv. no. 4, deel 5c, fol. 99vso, 100 vso. en 286. Zie ook Ned. Leeuw 1940, kol. 64.
69) Geboortejaar van Truyde's zoon *Casijn Wulfsz van Hennekeler (Onkl.* Boek Inv. ***no.*** 6, deel *7,* Nijkerk 24 Juni 1562).
70) Ned. Leeuw 1940, kol. 64, zie ook sant. 71.
71) Hij was in 1552 procespartij tezamen met Johan. en Claes *van Oldenbarnevelt* (Ernstsz) en *Wulf* van *Hennekeler* (G.S.V. Inv. no. 4, deel 5c, fol. 286).
72) G.S.V. Inv. no. 4, deel Sb, Putten.
73) Orkl. Boek Inv. no. 6, deel 7, Nijkerk 25 Juni 1562 en Putten 12 Maart 1563.
74) Later: Van Diermen.
75) C.P.H. 1549, no. 2.
76) Ned. Leeuw 1940, kol. 140.

tus 1571 [77]); tr. le vóór 28 Januari 1546 *Wolter Henricksz van Hennekeler,* †1547/'48 [78]), zn. van Henrick en Catharina Randt [79]); tr. 2e in of vóór 1551 [80]) *Wolter Jansz* [81]) *(van Renselaer),* † nà *2 8* Juni 1566 [82]), doch vóór 12 Augustus 1571 [77]), zn. van Johan Henricksz.

c. *Marrytgen van Oldenbarnevelt Ernstsdr.* [83]), † nà 22 November 1569 [84]); tr. 19 (morgengave Harderwijk 20 [83])) Februari 1549 *Reyner Rijcksen,* † nà 27 Januari 1577 [85]).

Ernst was voorts vader van een bastaard [86]):

d. *Casijn van Oldenbarnevelt Ernstsz* [87]), † vóór *2 4* September 1599 [88]); tr. le N.N. [89]; tr. 2e (huw. voorw. d.d. 13 Januari 1589 [90]) *Alijdt Gerrits,* † nà 14 Juni 1615 [23])

IV. *Claes van Oldenbarnevelt Ernstsz, geb.* 1522/'23 [73]), dijkgraaf van den Arkemheen [91]), collator der vicarie van het H. Kruisaltaar in de kerk te Nijkerk (1586 [92])), leeft nog 14 Januari 1587 [93]), doch is dood 26 September d.a.v. [93]); tr. 18 (morgengave Harderwijk 19 [94])) Juli 1543 ***Nelle van Wenckum,*** † nà 24 Januari 1588 [93]), is dood 1591 [95]), dr. van Wouter Hendriksen [96]) en Lambertgen Brinck [97]).

Uit welk huwelijk:

a. een dochter [98]); tr. in of vóór 1578 [99]) ***Ernst van Hennekeler*** [100]), geb.. ± 1550, vermeld sedert 1588, geërfde in den Arkemheen, gegoed onder Nijkerk en Harderwijk, bezitter van het goed Hennekeler, kerkmeester te Nijkerk (7 Febr. 1616), † vóór 16 Juni 1624, zn. van Casijn Wulfsz en Aertje Schrassert.

b. *Cosijn van Oldenbarnevelt,* als zoon van Claes vermeld 1558 [101]), volgt onder V. Hij had een jongere broeder [102]):

c. ***Ernst*** [103]), volgt onder Vbis.

V. *Cosijn van Oldenbarnevelt,* vicarius van het H. Kruisaltaar in de kerk te Nijkerk (1558) [101]), wonende te Huenen onder Putten [104]) en verbannen wegens zijn dienen onder Brederode (20 April 1569) [105]), † nà 10 Maart 1571 [102]), doch voor 26 September 1587 [93]); tr. ± 1567 [104]) *Jannetje Snappers* [106]), † nà 29 Maart 1594 [107]), dr. van Meus [106]) en Evertje [104]) N.N.

Uit dit huwelijk [108]):

a. *Cosijn,* neef (oom-zegger) van Ernst Claesz van Oldenbarnevelt [102]), vraagt verschrijving in de ridderschap van Veluwe (1605) [105]), volgt onder VI.

b. ***Brinckje van Oldenbarnevelt*** [109]), zuster van Cosijn vnd., † Nijkerk (aan de pest) nazomer 1636 [108]); tr. (ondertr, Nijkerk 2 November) 1608 *Philips Schrassert,* lid van het St. Jorisgilde te Harderwijk (1610), lijftocht zijn vrouw (1616), † 12 Maart 1634-27 April 1635, zn. van Henrick en Margaretha 'van Smaleveld [110]).

VI. *Casijn* (of *Cosijn) van Oldenbarneveld (Cosijnsz),* woonde te Putten [102]), leeft nog 1605, † vóór 3 Januari 1606 [111]); tr. Harderwijk 14 November 1600 *Margaritha Voeth,* † nà 1 April 1625 [112]), dr. van Gerrit [113]) en Alijd Voeth [114]).

---

77) G.P.V. Inv. no. 14, deel 7, proces no. 7.

78) Oukl. Boek Inv. no. 6, deel 7, Nijkerk 25 Juni 1562.

79) Ned. Leeuw 1940, kol. 59.

80) G.S.V. Inv. no. 4, deel 5c, fol. 180 en idem, deel 7, fol. 177vso. Uit dit huwelijk een zoon Johan *van Renselaer Woltersz.,* die *Casijn van Oldenbarnevelt Ernstsz* zijn bastaard-oom noemde (G.P.V. Inv. no. 14, deel 2, proces no. 8).

81) Hij had een broeder *Kille (Kiliaen) Jansz* (G.S.V. Inv. no. 4, deel 8, Nijkerk 11 Maart 1563), die 9 Mei 1558 (Rec. Boek 1550-59, fol. 418) procedeerde tegen zijn vaders huisvrouw, *Andrees van Oldenbarnevelt,* volgens laatstgenoemde bron (fol. 123), weduwe van Johan Henricksz.

82) G.S.V. Inv. ***no.*** 4, deel 9.

83) Rec. Boek 1539-49, fol. 410vso.

84) Rec. Boek 1562-72.

85) a.v. 1572-82.

86) Zie aant. 80 slot.

87) (I.P.V. Inv. no. 14, deel 5, proces no. 20.

88) Archief Veluwe Inv. no. 15a.

89) In 1608 verklaarde Henrick van Arler de Jonge, dat *Cosijn Ernsten (van Oldenbarnevelt)* ***na*** het overlijden van zijn huisvrouw haar erfgenamen een inventaris der nalatenschap had overgegeven (G.P.V. Inv. no. 14, deel 2, proces no. 8).

90) G.S.V. Nijkerk 14 Juni 1599.

91) C.P.H. 1627 V (Heurick van Nulde contra Goetschalck Claessen) en Rec. Boek 1560-68, acten d.d. 15 Maart en 22 Sept. 1565, en 2 Maart 1566.

92) C.P.H. 1608 11 (Frederik Jacobs Vlugh contra Ernst van Oldenbarnevelt).

93) Rec. Boek 1583-97.

94) a.v. 1539-49, fol. 165vso. De vrouw heet hier *Nelle* ***Brincks.*** Dat de kinderen van *Wouter Henricksz van Wenckum* ook wel met hun moedersnaam voorkomen, blijkt o.m. uit een acte in het Rec. Boek 1550-59, fol. 350vso, waar Wouter's eenige zoon Rycket (C.P.H. 1627 V, Henrick van Nultle contra Goetschalck Claessen) voorkomt onder den naam *Rycket Brinck,* doch Nelle wederom ***Van*** *Wenckum* genoemd wordt. Rycket heet later zelf ook weer ***Van*** *Wenckum.* Hij was gehuwd met *Margrita van Kayenbeeck,* een dochter van Melis Segersz en Alijd van Wenckum (zuster van Bessel Reyners van Wenckum; zie C.P.H. 1620 V, Gijsbert van Twiller contra Hendrick Vlieck). Deze Margrita komt later voor als *Margrita Brincks.* (G.P.V. Inv. no. 14, deel 3, proces no. 25). De *Van Kayenbeeck*'s outleenden hun naam aan het goed Kayenbeeck, doch stamden in mannelijke lijn af van de ***Van*** *Norden*'s (C.P.H. 1620 V. a. v.). Wij hebben hier een voorbeeld van echt Veluwsch gegoochel met achternamen.

95) Archief Veluwe Inv. no. 18, deel 1, sententie d.d. Putten 1 Juni 1592.

96) Bezitter van het (Eltensch) vrouwengoed Crommenhorst onder Nijkerk (buurtschap Wullenhoven), hem via zijn vader aanbestorven van zijn grootvader *Wolter Gadertsz van Wedinchem* (G.P.H. lö27 V a. f.).

97) C.P.H. 1027 V a.v.

98) In Ned. Leeuw 1940, kol. 65 noemden wij haar *Geertruid van* OZ*denbarnevelt,* † ná 28 Juli 1590, zulks op grond van een magescheid van dien datum (G.P.V., Inv. no. 14, deel S), waarin o.m. werden vermeld ***Ernst*** *van Hennekeler* en zijn vrouw ***Geertruid,*** en een verklaring van Ernst's zoon *Wulf,* dat *Claes van Oldenbarnevelt* ***en*** *Nelle van Wenckum* zijn grootouders van moederszijde waren geweest. (Zie Ned. Leeuw 1940, kol. 140). Ook de hs. genealogieën noemden een *Geertruit van Oldenbarnevelt* als vrouw van *Ernst van* ***Hennekeler.*** Uit Rec. Boek 1583-97, acte d.d. 5 Mei 1593 en idem 1597-1606, acte d.d. 31 Juli 1599 blijkt echter, dat *Ernst van* ***Hennekeler*** toen gehuwd was met *Geertje van Nulde,* hetgeen het vermoeden doet ontstaan, dat ***Ernst wan Hennekeler*** tweemalen is gehuwd, en de in het magescheld uit 1590 vermelde vrouw zijn tweede echtgenoote was. Dit vermoeden vindt nader grond in het feit, dat in een acte van 26 Sept. 1587 (Rec. Boek 1583-97), waarin *Nelle van Wenckum* met haar kinderen en kleinkinderen voorkomt, wel ***Ernst*** *van* ***Hen.****nekeler,* doch niet zijn vrouw genoemd wordt; blijkbaar was laatstgenoemde toen reeds overleden.

99) Geboortejaar van haar zoon ***Wulf*** *van Hennekeler* (Ned. Leeuw 1940, kol. 65).

Als echtgenoot van *Nelle van* Wenckum vermeld (Rec. Boek 1583-97), acte d.d. 24 Jan. 1588.

101) G.S.V. Inv. no. 4. deel 7, fol. 177vso en deel 8, fol. 15.

102) Copieën Van Hasselt.

103) In de in aant. 92 genoemde bron als zoon van *Claes* van, *Oldenbarnevelt* vermeld.

104) C H. Ris Lambers: De Kerkhervorming op de Veluwe 1523-1578,' blz. CCCLXI.

105) Navorscher 1884. blz. 205: Mr. G. van Hasselt,. Stukken voor de Vad. Historie 1, no. 166.

106) Gelre XV, blz. 17 en G.P.V. Inv. no. 14, deel 30, proces VIII.

107) Rec. Boek 1593-1661.

108) Proces, vermeld in aant. 106.

109) Haar trouwacte noemt haar dochter van *Casijn.*

110) Ned. Leeuw 1940, kol. 272 en 213.

111) G.S.V. Nijkerk onder rol van 12 Juni 1605.

112) Rec. Boek 1623-32, aant. bij acte van 21 Nov. 1623.

113) Aldus Margaritha's ondertrouwacte te Putten.

114) Rec. Boek 1597-1606, fol. 220vso. en 222.

Uit welk huwelijk:

1. *Johanna van Oldenbarnevelt* [115]), † *1624* [108]); tr. Harderwijk 21 Juni 1620 Dr. *Albert de Booth gent. Greven,* † nà 1 Juli 1637 [116]), zn. van Wynolt en Aaltje Booth.

Vbis. *Ernst van Oldenbarnevelt,* begaat nederslag op Reyner Bernts (Putten 1571), waarvoor hij 1587 remissie krijgt [117]), woonde sedert dien te Putten [118]), dijkgraaf van den Arkemheen (sedert 1589 als zoodanig vermeld) [119]), collator van de vicarie van 't H. Kruis-altaar in de kerk te Nijkerk (1603) [92]), in het gericht aldaar (1601) [23]), op quartierreces van Veluwe (10 Maart 1598, compareert tot 1602 [41]), † nà 29 Augustus 1606 [48]) (voor 1609 [120]); tr. N.N. [121]), leeft nog 4 Juli 1590 [93]).

Uit welk huwelijk:

1. *Henrick* [122]), volgt onder VI.
b. *Evert* [123]), volgt onder VIbis.
c. *Nicolaes van Oldenbarnevelt*, jongste zoon van Ernst [92]), geadmitteerd in de ridderschap van Veluwe 21 Januari 1611 [41]), †1620 [41]) (voor Juni 1622 [23])); tr. (ondertr. Nijkerk 15 Juni 1617) *Andrea Collerts,* wede. van Claes van Steenler [124]), beleend met „dat goet voor den Diick" onder Putten (1614) [125]), leeft nog 1628 [23])), † vóór 15 Juli 1642 [125]), dr. van Meynt en Gerritgen Meynten [126]).

VI. *Henrick van Oldenbarnevelt,* begr. Nijkerk 10 October 1608; tr. (ondertr. Nijkerk 19 November 1597) *Geertje Scholten (Saab),* lidmaat der Geref. Gemeente te Nijkerk (1605) [127]), dr. van Volcken Meiners Saap [128]).

Uit welk huwelijk:

1. *Nella van Oldenbarnevelt*, ged. Nijkerk 25 Juli 1599.
2. *Claes* (of *Nicolaes).* volgt onder VII.

VII. *Nicolaes van Oldenbarnevelf,* ged. Nijkerk 3 September 1601 [129]), in de ridderschap van Veluwe 15 Juni 1637, compareert tot 1646 [41]), teekent de kerkerekeningen te Nijkerk 1644-'51, '57-'58 en '59-'62 [130]); tr. Barneveld (ondertr. Harderwijk 15) April 1623 *Jacoba van Dompseler,* geb. 1602, begr. Nijkerk 9 Juli 1661, dr. van Evert tot Esveld en Gerharda van Ommeren [131]).

Uit welk huwelijk [41]):

1. *Hendrik van Oldenbarnevelt*, geb. 1624 in de ridderschap van Veluwe 31 October 1662, ouderling te Nijkerk (1666), † 10 October 1668 [132]).
2. *Nicolaes van Oldenbarnevelt*, geb. *1627.*
3. *Johan van Oldenbarnevelt*, geb. 1630.
4. *Johanna van Oldenbarnevelt;* tr. ± Juni 1662 *Willem van Haeften,* heer tot Putten, wedr. van Johanna van der Beeck [133]), † nà 17 Mei 1681, zn. van Otto.

VIbis. *Evert van Oldenbarnevelf,* geb. ± 1576 [134]), inwonende te Nijkerk bij Gijsbert van Wenckum [134]); tr. (ondertr. Nijkerk 3 April 1597) *Reintgen Looghen,* geb. ± 1572 [134]), dr. van Loech Gerrits [135]) en Claesgen Gijsberts [136]).

Uit welk huwelijk:

1. *Claes van Oldenbarnevelt,* ged. Nijkerk 7 Juli 1597.
2. *Lysbeth van Oldenbarnevelt*, ged. Nijkerk 6 December 1598, leeft nog 9 Mei 1638 [137]).
3. *Brinckje van Oldenbarnevelt*, ged. Nijkerk 14 December 1600; tr. vóór 20 Augustus 1626 [138]) *Claes van Steenler.*
4. *Claes van Oldenbarnevelt*, ged. Nijkerk 1 Mei 1603, leeft nog 9 Mei 1638 [137]).
5. *Margaretha van Oldenbarnevelf,* ged. Nijkerk 11 September 1605, leeft nog 29 Juni 1670, doch is dood Mei 1676: ondertr. Nijkerk 12 Mei 1644 *Henrick van der Schuer,* ged. Nijkerk 7 Mei 1609, † vóór 22 Juni 1670 [23]), zn. van Brandt en Engel van Hennekeler [139]).
6. *Chrisfina van Oldenbarnevelf,* ged. Nijkerk 26 Maart 1607, begr. aldaar 16 Maart 1671; tr. *Peel van Hennekeler*, ged. Nijkerk 10 Februari 1602, † vóór 9 Mei 1638 [137]), zn. van Bartholomeus Wulfers en Lutgen Peelen [140]).

III. *Johan* (of *Jan) van Oldenbarnevelt,* op eerste ridderceduul Hof, op landdaq 1539, 1543 [41]), in het gericht te Putten (1550) [35]), leeft nog 20 Maart 1556 [141]), † vóór 23 Maart 1569.

Hii was vader van o.a. [143]):

a. *Hadewuch van Oldenbarnevelt*, beur. in de kerk te Nijkerk: in een graf der Van der Hells (vóór 1560 [30])).

115) Volgens haar trouwacte.
116) G.S.V. Nijkerk 16 Augustus 1637.
117) Archief Hof van Gelre Inv. no. 182.
118) Rec. Boek 1583-97, acte d.d. 23 Nov. 1592.
119) Berends, Het Oud-archief der Gemeente Harderwijk, regest no. 1470.
120) Gelre XV, blz. 113.
121) Volgens D'Ablaing van Giessenburg, Van Spaan e.a. zou zij *Geertje van Nulde* geheeten hebben. Aldus heette echter (ook?) de vrouw van *Ernst van Hennekeler* (zie aant. 98). Zii zou een dochter geweest zijn van Claes en Aertje Schouten (van Arler).
122) Als oudste zoon vermeld C.P.H. 1608 11 (Frederik Jacobs Vlug contra Ernst van Oldenbarnevelt).
123) Volgens trouwacte.
124) G.S.V. Niikerk 14 Juni 1598. 14 Juni 1615. 12 Juni 1616.
125) Leenactenboek Putten (hs. voor register door wijlen Dr. J. S. van Veen).
126) G.S.V. Nijkerk 14 Juni 1598.
127) Gelre XV, bl. 91.
128) Volgens ondertr. acte te Nijkerk, d.d. 9 April 1607. Hij was schout te Bunsehotcn.
129) Hij wordt nog als onmondig vermeld 1 Juli 1613 (G.S.V. Nijkerk, ouder rol van 16 Juni 3613). D'Ablaing van Giessenburg vermeldt tusschen 1600 en 1646 één Claes *van Oldenbarnevelt,* gehuwd met Andrea Collcrts (die hij Collart noemt en ahsussievelijk ook Van Corler) en één *Nicolaes van* Oldenbarnevelt, gehuwd met Jacoba van Dompseler. Laatstgenoemde zou ocn zoon geweest zijn van Casijn en Mechteld van Kcmnade. D'Ablaing trad daarbij in de voetsporen van Van Spaen. Daar echter bedoelde Casijns zoon eerst in 1607 gedoopt is, zou *zich* hier het merkwaardigo feit voordoen, dat deze jongen, nauwelijks zestien jaren oud, gehuwd zou zijn met een vijf jaar oudere vrouw. Een dergelijk kinderhuwelijk behoeft, alvorens geloof te vinden, toch wel eenig nader bewijs. te meer. nu ons bleek. dat er in het begin van de 17e eeuw te Nijkerk nog twee personen geleefd hebben. *Claes* (Nicolaes) plan *Oldenbarnevelt* genaamd, wier bestaan aan Van Spaen niet bekend geweest blijkt te zijn. Wij meenen, dat een van deze beide laatstgenoemde Van Oldenbarnevelt's de echtgenoot van Jacoba van Dompseler is geweest.
130) Mededeeling van den heer Kragt te Nijkerk.
131) Ned. Leeuw 1884, blz. 87.
132) Gelre VI, hlz. 240.
133) Gelre: Register Leenactenboeken, Kwartier Arnhem, blz. 155.
134) G.P.V. Inv. no. 34, deel 10, proces no. 14.
135) Zijn zoon *Wolter* (C.P.H. 1608 11) noemde zich later Van der *Poll* blijkens zijn trouwacte (Nijkerk 28 Jan. 1643).
136) G.P.V. Inv. no. 14, deel 30, proces XIV. Zij was blijkens G. P.V. Inv. 14, deel 1607-09, proces no. 25 een dochter van *Gijsbert Wolters* en *Elisabeth (Scholten van Vanevelt;* zie C.P.H. 1608 11). Haar broeder *Wolter Gijsberts* tr. *Alijdt* van *Wenckum Rycketsdr.* '(C.P.H. 1627 V, Henrick van Nulde contra Goetschalck Claessen; zie hierboven aant. 94), uit welk huwelijk drie zonen, Gijsbert, Amelis, en Ryket, die den naam *Van Twiller* aannamen, vermoedolijk ontleend aan het goed (Cleyn) Twyller onder Seherpenzeel.
137) G.P.V. Inv. no. 14, deel 30, proces XIV.
138) Doopdatum van een zoon *Evert* te Nijkerk.
139) Ned. Leeuw 1939, kol. 426.
140) Ned. Leeuw 1940, kol. 60.
141) Onklaerboek Inv. no. 6, deel 5, Putten.
142) a. v. deel 9, Nijkerk.
143) a. v. deel 8, Nijkerk 21 Juni 1564, waar *Hadewych* genoemd wordt „zuster der Van Oldenbarnevelts".

§ 5. Stamreeks C.

I. *Herman van Oldenbarnevelt* woonde te Harderwijk, lid van het St. Jorisgilde aldaar (1533) [61], doet burgereed 11 Mei 1541 [144], schepen (1539) [145], stadsrentmeester (1542) [146], gasthuismeester (1551) [147], burgemeester (1547 [148], 1551 [149], 1557 [141]) en 1563 [150]), collator van de vicarie van het H. Kruis-altaar in de kerk te Nijkerk (o.m. 26 Febr. 1550 [23]) en 25 Oct. 1554 [151])); in het gericht te Putten [35]) en elders 1544 [23]) en vlg.: gegoed in den Arkemheen onder Nijkerk (1537 [152])); koopt half Oldenaller van de wede. van Reyner van Oldenaller (12 April 1537 [153])), de rest van diens kinderen [154]), leeft nog Putten Juni 1570 [155]), † vóór 20 October 1571 [156]); tr. (le 24 (morgengave Harderwijk 25 [157])) Februari 1527 ***Anna van Wenckum,*** † nà 14 Juni 1537 [17]), doch vóór 23 Januari 1546 [158]), dr. van Reiner en Trude van Wijnbergen [159]); tr. 2e ***Woltertgen Ram(s)*** [160]), † vóór 31 Augustus 1591.

Uit het eerste huwelijk [161]):

a. ***Werner van Oldenbarnevelt Hermansz*** [162]), lid van het St. Jorisgilde te Harderwijk (1553 [61]), begiftigd met de vicarie van St. Anthonius en St. Catharina te Harderwijk (30 November en 2 Dec. 1547 [162]); afstand 20 Maart 1554 [163]); schepen te Deventer 1570-'72 [164]); † 1572/'73 [165]); tr. Deventer tusschen Paaschen en Pinksteren 1555 ***Mechteld Kreynck,*** † nà 1 November 1573 [165]).

b. ***Reyer,*** vermeld als zoon van Herman (1551 [166])), volgt onder 11.

c. ***Truyde van Oldenbarnevelt,*** dochter van Herman [166]), † Maart 1605 [167]), begr. Harderwijk 12 Maart 1605.

d. ***Tyde van Oldenbarnevelt*** Hermansz [166]), lid van het St. Jorisgilde te Harderwijk (1553) [61]), vermeld 1553.

e. ***Elisabeth van Oldenbarnevelt*** Hermansdr. [166]), tante van de kinderen van Anthonis van Oldenbarnevelt [169]) haar broeder [45]), eigenaresse van Oldenaller [170]), leeft nog 16 Februari 1611 [171]), † vóór 20 Mei 1612 [172]); tr. vóór 13 Juni 1570 [173]) *Goessen de Baeck,* hopman [174]), schepen [175]) en raadsvriend [170]) te Harderwijk, burgemeester aldaar [172]), wonende in de Hoogstraat [170]), begr. Harderwijk 2 Mei 1615.

Uit het tweede huwelijk [160]):

f. ***Harmen van Oldenbarnevelt Harmsz.,*** zwager van Goessen de Baeck [160]), † nà 28 November 1607 [92]).

en voorts, onbekend uit welk huwelijk:

g. ***Mechteld van Oldenbarnevelt,*** zuster van Elisabeth vnd. [176]), † nà 17 Maart 1597 [177]); tr. vóór 5 September 1576 [176]) ***Reyner Scholten van Vanevelt*** [178]), schout van Putten (15 Sept. 1574 [179]), als gewezen schout vermeld 1581 [180]), gedeputeerde van den Arkemheen (1589) [181]), † nà 17 Maart 1597 [177]), zn. van Henrick.

h. ***Anthonis*** [182]), broeder van Elisabeth vnd., [45]), volgt onder 11.

i. ***Alijt*** (of ***Aeltgen) van Oldenbarnevelt,*** † nà 29 Maart 1572 [56]), doch vóór 1 November 1589 [57]); tr. (huw. voorw. 25 September 1568 [55])) ***Dirck van Oldenbarnevelt,*** erfgenaam van Herman van Oldenbarnevelt [183]), beleend met een hoeve te Barneveld [32]), enz., † 1600 [54]), begr. Harderwijk, zn. van Cosijn en Johanna van Daatselaer.

j. ***Maria van Oldenbarnevelt,*** zuster van Elisabeth [184]) en Truyde [185]) vnd., begr. Harderwijk 3 Mei 1610 [171]), tr. Deventer 1567 ***Willem Brandt*** van Ruitenborg, wonende te Zwolle, † 19 Augustus 1583-23 Mei 1592 [93]).

k. een dochter [186]) ***(Anna?*** [187])); tr. *Claes van Wenckum,* † vóór 14 October 1582.

en vermoedelijk [188]):

1. ***Aertje van Oldenbarnevelt,*** † vóór 5 September 1576: tr. vóór 10 Januari 1563 [190]) ***Henrick Scholten Aeltsz,*** schout te Nijkerk [191]), gasthuismeester aldaar (1574) [192]), en kerkmeester (1573-nà 1593) [193]),

---

144) „factus oppidanus vuer lange" (Navorscher 1933, blz. 113).
145) Ned. Leeuw 1926, kol. 109.
146) Rec. Boek 1539-49, fol. 125.
147) a. v. 1550-59, fol. 89.
148) Ris Lambers a. v., blz. CXLIX en vlg.
149) Rec. Boek a. v. fol. 69 vso.
150) Berends a. v., regest no. 1043.
151) Onkl. Boek, deel 3.
152) Berends a. v. regest no. 692.
153) Reyner had dit goed in 1530 van zijn vader verkregen (Van Dedem no. 310).
154) Onkl. Boek Inv. no. 6, deel 7, Putten 12 Maart 1563.
155) Onkl. Boek a. v., deel 9.
156) Onkl. Boek a. v., deel 10, fol. 153.
157) Rec. Boek 1523-39, fol. 82.
158) Rec. Rock 1539-49, fol. 273 vso-274 vso.
159) Zie aant. 358 en Rec. Boek 1479-97, fol. 203 vso.
160) Rec. Boek 1583-97, acten d.d. 31 Aug. 1591 en 5 en 6 Sept. 1591.
161) De hier volgende kinderen droegen allen in 1551 het goed Vetcamp onder Nijkerk over, dat toen door hun Vader was verkocht (Rec. Boek 1550-59, fol. 67. 68 vso en 69). Daar zij toen mondig waren, kunnen zijn niet uit het tweede huwelijk geboren zijn.
162) Berends a. v. regest no. 866 en Gelre 11, blz. 126, noot 2.
163) Berends a. v. regest no. 936.
164) G. Dumbar, Kerkelijk en Wereltlijk Deventer, blz. 78.
165) Dooahoek Deventer. waar zijn vrouw 1 Nov. 1573 als weduwe wordt vermeld.
166) Transportactc van het goed Vetcamp (zie sant. 161).
167) Rec. Boek 1597-1606.
168) Rec. Boek 1550-59, fol. 192.
169) Niet van de zijde hunner moeder (*zie* G.P.V. Inv. no. 14, deel 2, proces 3).
170) Rec. Boek 1593-1601, acte d.d. 30 Juli 1597.
171) Rec. Boek 1606-1611.
172) G.P.V. Inv. no. 14, deel 19, proces A.
173) Rec. Boek 1562.72. Vermoedelijk werd het huwelijk al vóór 25 Sept. 1568 gesloten, daar *Goossen* de *Baeck* toen huwelijksvriend was van zijn schoonzuster *Alijt* (Van Dedem no. 318).
174) Onkl. Boek Inv. no. 6, deel 11, fol. 381 en 390 vso.
175) Rec. Boek 1583-97, 1 Mei 1594 en vlg.
176) Onkl. Boek Inv. no. 6, deel 11, fol. 70 (los blad).
177) C.P.H. 1626 1. Zie Ned. Leeuw 1939, kol. 318.
178) Hij was broeder van *Henrick Scholten Henricksz* (zie aant. 177). en rechte oom van Gijsbert van Twiller (zie aant. 136).
179) C.P.H. 1579 no. 2.
180) Brieven Hof van Gelre met het kwartier van Arnhom no. 4721, 4852 en 7280.
181) C.P.H. 1601 11.
182) Gelre XV, blz. 49.
183) Onkl. Boek Inv. no. 6, deel 11, fol. 81 (1575).
184) Rec. Boek 1583-97, 23 Mei 1592.
185) Rec. Boek 1597-1606, 23 Jan. 1604.
186) Claes van Wenckum's dochter *Engela* ondertr. Nijkerk 22 April 1598 *Willem van Hardevelt* Gerritsz., geb. ± 1571, burgemr. van Amersfoort. Blijkens G.P.V. Inv. no. 14, deel 19, proces A was Elisabeth van *Oldenbarnevelt,* gehuwd met *Goossen* de *Baeck,* een tante van haar, evenals *Truyde* bovengenoemd (Rec. Boek 1597-1606, fol. 415).
187) Richthoek Harderwijk 1572-97 noemt op fol. 212 vso de erfgenamen van zal. Anna *van Oldenbarnevelt.*
188) Onkl. Boek Inv. no. 6, deel 11, fol. 293.
189) Daar Elisabeth en *Mechteld* van *Oldenbarnevelt* haar erfgenamen waren. Zie ook Archief Veluwe Inv. 18, deel 1, 8 Juni 1597).
190) C.P.H. 1622 111. Zie ook Ned. Leeuw 1940, kol. 52.
191) Gelre XIX, blz. 233.
192) Gelre XV, blz. 137.
193) Gelre XV, blz. 104-105.

† (kinderloos) ± 1605 [190]), zn. van Aelt Hendricks [194]).

II. ***Reyer van Oldenbarnevelt*** Hermansz [166]), lid van het St. Jorisgilde te Harderwijk (1549) [61]), leeft nog 14 Augustus 1562 [84]), † vóór 15 Mei 1565 [195]); tr. vóór 11 December 1556 [196]) ***Femme Witten*** [197]), † nà 20 October 1600 [198]), dr. van Hendrik [199]) en Johanna van Wijnbergen [200]).

Uit welk huwelijk:

a. ***Johan van Oldenbarneuelt,*** momber van zijn moeder 28 Febr. 1581 [93]), † nà 28 November 1607 [92]).

b. ***Henrick van Oldenbarnevelf,*** † nà 22 Augustus 1583 [93]).

c. ***Anna van Oldenbarnevelf,*** † nà 31 Mei 1613 [201]); tr. vóór 16 December 1594 [202]) ***Johan van Sauve*** (ook genoemd ***Jan de Sauve*** [203]), † nà 31 Mei 1617 [201]).

IIbis. ***Anfhonis van Oldenbarnevelf,*** heer van Oldenaller [182]), lid van het St. Jorisgilde te Harderwijk (1565) [61]), ouderling te Harderwijk (1585 [204])) en een der eerste ouderlingen te Nijkerk [182]), † 7 September 1601 [205])-21 October 1603 [46]); tr. (huw. voorw. 21 Maart 1582 [45]) ***Geertgen van Oldenbarnevelf,*** begr. Nijkerk 17 Maart 1614 [44]), dr. van Cosijn en Johanna van Daatselaer.

Uit welk huwelijk:

1. *Casijn* [123]), volgt onder III.

2. ***Anna van Oldenbarnevelf*** [123]), woonde op Oldenaller (1619) [123]), begr. Wijk bij Duurstede 29 Januari 1624 [206]); tr. le (ondertr. Nijkerk 30 October 1603) ***Evert van Haffum,*** in militairen dienst (1590) [207]), lijftocht zijn vrouw aan half Esveld (11 Juli 1614 [208])), † nà 31 Mei 1617 [201]); zn. van Willem en Hester (ook genoemd Hadewich [207])) van Es(t)veld [172]); tr. 2e Putten 20 October 1619 ***Jeriphaes van Holland*** wedr. van Anna Ketell, rentmeester van 't Convent van Wijck (bij Duurstede), zn. van Dirck en Maria van Hattum van Rijnesteyn [209]).

III. ***Casijn van Oldenbarnevelf,*** in ridderschap van Veluwe (2 April 1609), ambtsjonker van Nijkerk 1632, '33 [41]), † nà 16 Mei 1630 [210]) (in 1636 [41])); tr. in Twenthe (ondertr. Nijkerk 30 October 1603) ***Mechteld van de Kemmena,*** † nà 15 Juni 1648 [35]), voor de helft gerechtigd tot de vicarie van het H. Kruis-altaar in de kerk te Nijkerk [211]), dr. van Gerhard [123]) en Johanna Torck [212]).

Uit welk huwelijk:

1. ***Gerrit van*** *Oldenbarnevelt,* ged. Putten 25 Juni 1604. † vóór 6 Juni 1659 [213]).
2. *Claes van* ***Oldenbarnevelf,*** ged. Nijkerk 29 Maart 1607, † vóór 6 Juni 1659 [213]).
3. ***Herman van*** *Oldenbarnevelt,* ged. Nijkerk 24 Augustus 1609, luitenant in garnizoen te Hasselt, gerechtigd tot verschillende Puttensche leenen (o.a. Klein en Olden Hell), † 31 Maart-Juni 1659 [213]).
4. ***Jan van*** *Oldenbarnevelt,* ged. Nijkerk 15 Augustus 1611, † vóór 6 Juni 1659 [213]).
5. ***Derck van Oldenbarnevelt,*** ged. Putten 28 Maart 1613, † vóór 6 Juni 1659 [213]).
6. ***Geirt van*** *Oldenbarnevelt,* ged. Putten 28 September 1614, † vóór 6 Juni 1659 [213]).
7. ***Geyrf van Oldenbarnevelt,*** ged. Putten 1 April 1616.
8. ..... [214]) ***van*** *Oldenbarnevelt,* ged. Putten 4 Maart 1618.
9. ***Geurt van Oldenbarnevelt,*** volgt onder IV.

j. ***Geertruit van Oldenbarnevelt*** (mogelijk identiek met no. 7), † nà 19 Juni 1666 [215]); tr. (huw. voorw. Hasselt 5 Juli 1653 [216])) ***Hendrik*** *Ulg(h)er,* † nà 19 Juni 1666 [215]), zn. van Lubbert [216]).

k. ***Anthonis van Oldenbarnevelt,*** vaandrig, † (doodgestoken) Nijkerk 31 Januari 1630 [210])).

IV. *Goert* ***van Oldenbarnevelt,*** ged. Putten 30 November 1619, verkrijgt 6 Juni 1659 bij mageschеid te Hasselt als „olste op de straet" de zaalweer van het goed den Olden Hell onder Putten [213]); tr. N.N.

Uit welk huwelijk:

a. ***Evert van Oldenbarnevelt,*** ged. Hasselt 30 November 1651.

§ 6. Stamreeks D.

I. ***Johan van*** *Oldenbarnevelt,* vermeld 4 Sept. 1481 [217]), schepen van Elburg (1496-1498 [218])), stadsrentmeester aldaar (1499) [219]), † in of vóór 1501 [217]); tr. vóór 4 September 1481 [217]) ***Maria van Holt,*** beleend met(Ebben) Coelserve en het goed te Wessingen (4 Sept. 1481), † in of vóór 1501, dr. van Gerrit van Houten en Griet die Boese [217]).

Uit welk huwelijk:

a. ***Ernst,*** volgt onder II.

b. ***Gerrit van Holt*** of ***Van Oldenbarnevelf,*** beleend met (Ebben) Coelserve (1501), vermeld met zijn broeder Ernst 1510 en 1514 [218]), † in of vóór 1524.

II. ***Ernst van Oldenbarnevelf,*** schepen van Elburg (sedert 1500 [218])), stadsrentmeester aldaar (1500 en 1507 [219])), beleend met het goed te Wessingen (1501) en Coelserve (1524), leeft nog 7 Juli 1544, † vóór 7 Juni 1549 [217]); tr. *Griete op den Dyck.*

---

194) Ned. Leeuw 1939, kol. 318.
195) Rec. Boek 1539-49, fol. 323.
196) Ree. Boek 1550-59, fol. 348.
197) Zij was een zuster van *Johan Witte* (Rec. Boek a. v., fol. 205 vso.) die een broer ***Ernst,*** en een ***oom*** *Johan van Wijnbergen* had. (Rec. Boek 1539-49, fol. 323). Vergel. Ned. Leeuw 1939, blz. 4.
198) Rec. Boek 1593-1601, acte d.d. 22 Dec. 1600.
199) Richthoek Harderwijk 1561-72, fol. 2.
200) Begr. in de Vrouwenkerk te Harderwijk (Rec. Boek 1583-97, acte d.d. 10 Mei 1587).
201) Rec. Boek 1611-18.
202) Richthoek Harderwijk 3572-97, fol. 395.
203) Rec. Boek 1597-1606, fol. 459 vso.
204) Berends a. v. regest'no. 513.
205) Signaat Oprachten Veluwe 1538-1610, fol. 341 en Van Dedem no. 329.
206) Ned. Leeuw 3903, kol. 148.
207) Richthoek Hattem X90-92, fol. 7.
208) Gelre, Register Leenactenboeken, Kwartier Arnhem, blz. 83.
209) Ned. Leeuw 1908, kol. 89.
210) Remissiën Hof van Gelre 1630 (Stukken betreffende den neerslag door Johan Schrassert begaan aan den persoon van Anthonis van Oldenharnevelt. Voor deze ongelukkige vechtpartij met doodelijken afloop, waarvoor Anthonis van Oldenharnevelt zelf vóór zijn overlijden alle schuld op zich nam, verkreeg Johan Schrassert in 1638 remissie).
211) Navorscher 1884, blz. 207.
212) D'Ablaing t.a.p. en Van Dedem no. 331.
213) Magescheid over den boedel van *Harmen* van *Oldenbarnevelt* d.d. 6 Juni 1659 (R.A. Zwolle).
214) De doopacte vermeldt geen naam van het kind.
215) G.S.V. Nijkerk, (deel 1666-'68, fol. 44 vso.).
216) Huw. voorw. in originali op B.A. Zwolle.
217) Gelre, Register Leenactenhoeken, Kwartier Arnhem, blz. 165 en 168.
218) Protocol van Elburg.
219) Dr. A. J. van de Ven, De oude Archieven van de Gemeente Elburg.

Uit welk huwelijk:

1. *Margriete van Oldenbarnevelt,* beleend met de leenen haars vaders (1549), Boeskenskamp (1555) en tweemaal drie morgen land in den Arkemheen (3 December 1591) [125]), leeft nog 14 Aug. 1594, † vóór 11 Februari 1598: tr. vóór 7 Juni 1549 *Arnt toe Boecop,* burgemeester van Elburg (1557), † in of vóór 1563, zn. van Jan en Helena de Wolff.

47. Stamreeks E.

1. [220]). *Tonis van Oldenbarnevelt.*
Hij was vader van:
1. *Lubbert,* volgt onder 11.
2. *Reinier van Oldenbarnevelt,* militair, † Hattem 13 Maart 1695.
3. een dochter: tr. N.N. *Decker.*
4. *Gerbregje (van) Barnevelt.*
5. *Trijntje (van) Barneveld.*

11. *Lubbert Thonisz van Oldenbarnevelt,* qemeensman te Hattem, provisor van het Vrouwenhuis aldaar; begr. Hattem 7 Februari 1713; tr. *Maria van Dongen,* begr. Hattem 26 Juni 1728, dr. van Jan.
Uit welk huwelijk:
1. *Jan,* volgt onder III.

III. *Jan Barnevelt,* geb. Hattem 1, ged. aldaar 20 September 1668, † Hattem 26 November, begr. 4 December 1732; tr. Hattem 14 April 1700 *Swaentje Velfcamp,* geb. Hattem 22, ged. aldaar 28 November 1669, † Hattem 1, begr. 6 December 1734, dr. van Jan Thijsz en Petronella Grasdorp.
Uit welk huwelijk:
1. *Anthony,* volgt onder IV.
2. *Thijs Barnevelt,* geb. Hattem 30 Maart. ged. aldaar 2 April 1702, jong †.
3. *Pefronella Johanna Barnevelt.* geb. Hattem 22, ged. aldaar 24 December 1706, † jong.
4. *Pefronella Barnevelt,* geb. Hattem 16, ged. aldaar 19 Mei 1709, † aldaar 3, begr. 11 April 1733.

IV. *Anthony Barnevelt,* geb. Hattem 19, ged. aldaar 21 Januari 1701, schepen, raad (sedert 1749) en burgemeester van Elburg, beleend met den Beneden Windkorenmolen c.a. onder Oldebroek (1722) en „den Brant" onder Doornspijk (1725) [221]), † Elburg 30 October, begr. aldaar 4 Maart 1769; tr. Hattem 26 April 1730 *Wilhelmina Befhmer,* geb. Amsterdam 11, ged. aldaar (Oude Kerk) 13 September 1709, begr. Elburg 23 Februari 1770, dr. van Rutger en Ida Berck.
Uit welk huwelijk:
1. *Jan Rutger Barnevelt,* geb. 5, ged. Elburg 7 Januari 1731, † aldaar 2 Juni 1734.
2. *Ida van Oldenbarnevelt,* geb. 29 Maart. ged. Elburg 3 April 1732, † 11 December, begr. Lochem 14 'December 1793; tr. Elburg 1 September 1752 *Henrik Jan Raedt, geh.* en ged. Lochem 15 Januari 1719, diaken (1744). schepen en raad van Lochem (1749-1769), beleend met het erve Menkveld [222]) (1757), † 30 September, begr. Lochem 4 October 1794, zn. van Henrik Jan en Jenneken Arendsen.

220) Do hier volgende gegevens zijn grootendeels te danken aan den heer J. Warner op Morren bij Oldebroek.
221) 'Zie de in aant. 217 vermelde bron blz. 193 en 164.
222) Gclre, Register Leenactenboeken, Kwartier Zutphen, blz. 439.

3. Mr. *Jan Rutger van Oldenbarnevelt,* geb. 7, ged. Elburg 9 April 1735, schepen, raad en burgemeester van Elburg, † Doornspijk (huize Morren) 24 Januari 1798, begr. Elburg 29 Januari 1798: tr. Doornspijk 12 Maart 1779 *Metta Lucretia van Hoeclum,* ged. Elburg 19 Juli 1731, begr. aldaar 20 September 1820, dr. van Dirck Gerrit en Mette Lucretia Lutteken.
4. *Hendrik Barnevelt,* geb. 14, ged. Elburg 14 Mei 1739, † aldaar 19 Juni 1745.
5. Mr. *Albert Willem van Oldenbarnevelf,* geb. 1, ged. Elburg 3 Mei 1742, weesmeester en gildemeester van het Schipluidengilde te Elburg, † aldaar 8, begr. aldaar 13 October 1779.

III. De mogelijke aaneensluiting der fragmenten.

§ 1. Een woord van waarschuwing ga vooraf aan hetgeen nu volgen zal. Uit de geraadpleegde bronnen waren niet voldoende authentieke gegevens te ontleenen, om op grond daarvan de hierboven vermelde fragmenten bewijsbaar aaneen te sluiten. Wij zien ons daarom gedwongen onze toevlucht tot andere stukken te nemen, waarvan de inhoud zeker niet zonder voorbehoud als onomstootelijk juist mag worden aangenomen. Alvorens verder te gaan, willen wij dit uitdrukkelijk vóórop stellen.

§ 2. Reeds heeft in 1918 (Ned. Leeuw kol. 150) de heer Wagner zijn aandacht gewijd aan de verwantschap van den grooten „advocaet" *Johan van Oldenbarnevelt* en zijn „neef" *Otto van Haeften,* heer tot Putten, geluwd met *Margriet toe Boecop,* dochter van *Arnf Jansz en Margriet van Oldenbarnevelf* (zie Stamreeks D, generatie 11 onder 1 [223])). Volgens Van Spaen (en Van Haersolte van Yrst) was *Johan's* grootvader *Reyer* (vermeld 1494-1532) een zoon van *Claes van Oldenbarnevelt,* uit Nijkerk naar Amersfoort gekomen en gehuwd met *Aleid van Lockhorst* Jansdr. (Ned. Leeuw 1915, kol. 212). Deze Claes zou tot vader hebben gehad *Reiner van Oldenbarnevelt,* op een quartierdag van Veluwe verschenen (Elburg 1469), zoon van *Cosijn van Oldenbarnevelt,* richter van Veluwe tot 1456, gemeld 1440-1458, en 'broeder van *Ernst van Oldenbarnevelf Cosijnsz,* keurmeester van Veluwe (1452), uit wien *Johan van Oldenbarnevelt,* gehuwd met Maria van Holt (D I).

Dit spoor wijst dus naar Amersfoort en vandaar naar Nijkerk op de Veluwe. Inderdaad wordt tegen het einde van de XVe eeuw een *Claes van Oldenbarnevelt,* gehuwd met een *Aleid* te Amersfoort vermeld. In 1495 waren zij erfgenamen van Dieren Jan de Wysensoen [224]), terwijl zij acht jaren daarvoor [225]) eenig goed ontvingen van de erfgenamen van heer *Jan van Oldenbarnevelt.* Deze Jan (of Johan) had als kanunnik in 1481 zijn 'broeder Claes vermaakt de helft van de toen aan Jan beloofde erfenis, die *Ernst van Oldenbarnevelt* en Alijt zijn vrouw en Claes voornoemd toekwamen van Tyman Jansz, hunnen oom [226]).

Indien Claes inderdaad *een* zoon *Reyer* heeft gehad, zou ook de „Leitnamensitte" medebrengen, dat deze zoon genaamd was naar zijn grootvader van vaderszijde. Ongeveer vijf en twintig jaren vóór Claes wordt te Amersfoort een *Reyer van Oldenbarnevelf* vermeld, die 5 April 1468 tezamen optreedt met zijn broeders *Claes* en *Cosijn,* allen zonen van

223) Kortheidshalve zullen dergelijke verwijzingen voortaan worden vermeld als D 11 1 (waarbij dus de hoofdletter de stamreeks en het Romeinsche cijfer de generatie aangeeft).
224) W. F. N. van Rootselaar, Amersfoort (1878), deel 11, blz. 162.
225) Van Rootselaar a. v. blz. 148.
226) Van Rootselaar a. v., blz. 127.

Cosijn van Oldenbarnevelt [227]). Opvallend is het nu, dat in 1486 een zelfde broedertal te Nijkerk wordt vermeld [228]). Het klooster van Redinchem heeft dan een proces aangespannen tegen „*Fye, Jan Goetincx* wiiff en *Beerte* oer moeder". Als hun momber treedt op *Casijn van Oldenbarnevelt* („mombar van siinre moeder ende *Fyen* voirsr siinre suster"), terwijl *Claes* en *Reynar van Oldenbarnevelt* in dezelfde acte genoemd worden als „brueder *Fyen* voirsr" [229]).

Er is, strikt genomen. geen enkel positief bewijs, dat we in beide gevallen met dezelfde personen te doen hebben. Toch is dit m.i. zeer waarschijnlijk. Nadat in 1468 te Amersfoort twee 'broeders *Reyner en Claes van Oldenbarnevelt* zijn opgetreden, leggen in 1474 *Reyn* en *Claes van Oldenbarnevelt* „gebrueder" te Nijkerk een gerechtelijke verklaring af [230]). De achttien jaren tusschen 1468 en 1486 worden dus geleidelijk overbrugd.

Maar dan is ook de vader van de hierboven in Stamreeks B, sub 1 genoemde kinderen ons tevens bekend geworden. Zij moeten een *Cosijn van Oldenbarnevelt* [231]), gehuwd met *Beerte N.N.*, tot vader hebben gehad, en de aldaar onder b genoemde Claes moet in dat geval identiek zijn met den in stamreeks A onder II genoemden *Claes Cosijnsz,* † vóór 1506. Van hem ging dán het rentmeesterambt van de Abdij van Elten over op zijn zoon Coop (A III), en de aansluiting van de stamreksen A en B is daardoor, zoo niet onomstootelijk bewezen, dan toch wel zeer aannemelijk gemaakt.

§ 3. Opvallend kan het op het eerste gezicht schijnen, dat de hiervoor vermelde acte van 1468 geen melding maakt van een *Ernst Casijnsz van Oldenbarnevelt*, terwijl Van Spaen toch aan Reyner een broer van dien naam gaf. Er zijn echter voldoende gegevens, die bevestigen, dat een persoon van dien naam heeft bestaan. In 1447 [232]) reeds wordt hij te Putten vermeld en in datzelfde jaar bij overdracht van goederen te Wilp [233]). Vijf jaren later verschreef hertog Arnold van Gelre hem het keurmeesterambt van Veluwe [234]). Vermoedelijk is het dezelfde *Ernst van Oldenbarnevelt*, die 25 Januaari 1461 [235]) zijn echtgenoote Claes te Harderwijk honderd kronen uit hun beider goed tot morgengave beloofde. Lang heeft dit huwelijk niet geduurd: in 1466 blijkt Ernst overleden [236]), zoodat zijn niet-vermelding in de acte van twee jaren later verklaarbaar zoude kunnen zijn. *Reyner van Oldenbarnevelt* belooft in 1466 aan *Broenis Potte* [237]) ten behoeve van zijn dochter *Claes* de toegezegde morgengave in vier termijnen te zullen uitkeeren. In 1470 heeft het muisje nog een staartje. *Claes Potte* is inmiddels hertrouwd met *Tyde van Wynbergen en* deze wenscht blijkbaar de morgengave, die *Ernst van Oldenbarnevelt* „Claes Tyde vuersr. huysvrouwe gegeve heft" te ontvangen van zekeren *Jan Momme Ernstsoen* [238]) *van Oldenbarnevelt* [239]). *Reyner van Oldenbarnevelt* treedt op als vredestichter en maakt een magescheid, waarbij de kwestie wordt geregeld.

De vermelding van *Jan Momme* als zoon van *Ernst van Oldenbarnevelt* is uiteraard merkwaardig. Mogelijk sproot deze zoon, die in 1470 reeds meerderjarig blijkt geweest te zijn, uit een eerder huwelijk van zijn vader Ernst, en droeg hij naam en voornaam van een grootvader van moederskant. Een dergelijke naamgeving was oudtijds op de Veluwe geenszins ongebruikelijk. Ook *Johan van Oldenbarnevelt,* hierboven vermeld in stamreeks D onder 1, had uit zijn huwelijk *met *Maria van Holt* Gerritsdr een tweeden zoon, die in de Elburgsche gerichtsprotocollen herhaaldelijk voorkomt als *Gerrit van Holt,* broeder van *Ernst van Oldenbarnevelt* [240]). Van Spaen noemt, gelijk gezegd, dezen *Johan* een zoon van *Ernst Casijnsz.* Daar Johan's zoon Ernst reeds in 1500 schepen was, moet Johan voor 1480 zijn gehuwd, en kan hij dus bezwaarlijk *Claes Potte* tot moeder hebben gehad. Toch was hij zeker niet met voornoemden *Jan Momme* identiek. Beiden, *Johan Momme* en *Johan van Oldenbarnevelt,* komen immers nevens elkaar in een zelfde acte van 1485 te Elburg voor [241]). Het vermoeden rijst dus, dat *Ernst van Oldenbarnevelt* uit een vroeger huwelijk twee zonen met namen *Johan* had. Een reden voor den een des te meer, zich ter onderscheiding met zijn grootvaders familienaam te noemen.

§ 4. Men zou volgens de Leitnamesitte bij *Ernst Casijnsz van Oldenbarnevelt* niet in de eerste plaats twee zonen met namen Johan, doch een zoon Casijn van Oldenbarnevelt verwacht hebben. Mogelijk heeft een zoon van dien naam toch bestaan, doch vernemen wij, hetzij door toeval, hetzij door overlijden op jeugdigen leeftijd, niets van hem. Van *Johan van Oldenbarnevelt* zijn ons alleen twee zonen, Ernst en Gerrit bekend, beiden genoemd naar hun respectievelijke grootvaders van vaders- en moederszijde. Doordat hun moeder twee Geldersche leenen bezat, waarvan het eene aan Ernst, het andere aan Gerrit kwam, vernemen wij hun bestaan. Mogelijk echter waren er nog andere zonen. Tegelijk met *Ernst van Oldenbarnevelt,* Johan's zoon, leefde te Elburg een *Casijn van Oldenbarnevelt,* schepen aldaar in 1527 [242]), burgemeester (1534 [219]) en 1545 [243])), nog vermeld 29 April 1551 [243]), maar dood op 13 Maart 1552 [243]). Hij huwde in of vóór 1514 [218]) een *Wychmoet,* en had verscheidene zonen [244]). waaronder een *Lubbert Casijnsz van Oldenbarnevelt,* als zoon van Casijn voornoemd vermeld in 1554 [245]), kerkmeester te Hattem (1541: '60-'61, '64-'65), stadsrentmeester (1549) en weidemeester aldaar (1556) [246]), schepen van Hattem (1554 [245]), 1568 en 1569 [246a])), burgemeester (1569 en 1575 [246a])), overleden in 1575 of 1576 [246]). Uit zijn in of vóór

227) Van Rootselaar a. v., blz. 88. Zij worden dan vergezeld van een *Ernst Reyersz van Oldenbarnevelt,* vermoedelijk hun neèf.

228) G.S.V. Inv. 2a, decl 1, fol. 151.

229) Volgens de Familie-papieren (Ned. Leeuw 1886, blz. 46 en vlg.) had zij nog een zuster *Alijd*, gehuwd met *Reinout Gerrits.* In het bezit van den heer Warner voornoemd is een blaadje met aanteekeningen van wijlen den heer Van Riemsdijk, oud-archivaris te Arnhem, volgens welke het Klaerboek van Engelanderholt 1461-70 melding maakt van *Casijn Casijnsoen,* door Henrick dc Vos van Steenwijck te Nijkerk aangesproken voor een rente, gevestigd op een goed, waarop zijn (Casijn's) moeder woont, en Zalentijn genaamd, nagelaten dool zijn vader *Casijn van* OZ-*denbarnevelt.*

230) G.S.V. Inv. no. 2 deel 9. fol. 11.

231) G.S.V. Inv. no. 2a, deel 2, fol. 154 vermeldt te Putten *Margrete van Oldenbarnevelt,* mogelijk dezelfde, als *Griete Casijnsdochter van Oldenbarnevelt,* vermeld in 1484, in G.S.V. Inv. no. 2a, deel 1.

232) G.S.V. Inv. no. 2 deel 6, fol. 154.

233) Mr. J. 1. van Doorninck, Catalogus der archieven van het Groote en Voorster Gasthuis te Deventer, no. 436.

234) Nijhoff, Gedenkwaardigheden enz. IV, blz. 137.

235) Rec. Boek 1453-65, fol. 123.

236) Ree. Boek 1466-78, fol. 20.

237) Hij was gehuwd met een zekere *Trude* (Rec. Boek 1466-78, fol. 33 vso.).

238) „ „soen" is later toegevoegd.

239) Rec. Boek a. v., fol. 76.

240) Zie Protocol Elburg 1472-1515, fol. 246 vso en 262.

241) Protocol a. v. fol. 82 vso.

242) Protocol Elburg 15X-32, fol. 129 vso. Op fol. 141 worden *Ernst en Casijn van Oldenbarnevelt* tegelijk als schepenen vermeld.

243) Gerichtssignaat Elburg.

244) Mogelijk behoorde hiertoe ook *Franck van Oldenbarnevelt, vermeld* 1559 (Gerichtssignaat Elburg 1557-60, fol. 227 vso.). Dat *Lubbert* broeders had. bliikt uit Protocol Elburg 1472-1515, fol. 263.

245) C.P.H. 1554, no. 40.

246) F. A. Hoefer, De Kerk van Hattem, blz. 155.

246a) Richtboek Hattem.

1557 [247]) gesloten huwelijk met een ons onbekend gebleven vrouw sproten verschillende kinderen [248]), wier namen eveneens in het duister verborgen bleven.

Na het overlijden van zijn vader procedeerde *Lubbert* reeds in 1553 te Elburg. Blijkens een acte uit dat jaar in het Elburgsche gerichtsprotocol deed hij in zijn zaak getuigen hooren. Onmiddellijk vóór die acte staat een andere [249]), volgens welke ten verzoeke van een *Reyner van Oldenbarnevelf* over hetzelfde onderwerp anderen getuigenis doen. Het vermoeden ligt voor de hand, dat *Lubberf* en *Reyner van Oldenbarnevelf* broeders waren. Van Spaen vermeldt hen als zoodanig en beroept zich ten bewijze op een boedelverdeeling uit 1552, die ons echter niet onder oogen is gekomen. Dat Lubbert in ieder geval nog broeders had, volgt uit een aanteekening bij een acte uit 1514 [244]).

Verschillende authentieke stukken [250]) lichten ons over Reyner nader in. Hij woonde te Elburg, waar hij gegoed *was,* evenals van vrouwswege in Oosterwolde onder Doornspijk. Nog in leven in 1571, blijkt hij op 20 Januari 1600 dood. Uit zijn voor 29 Januari 1568 [251]) gesloten huwelijk met *Mefte Henricksdr (ter Braecken),* nog vermeld op 15 December 1612, maar vóór 22 October 1614 overleden, werd een zoon *Heyman van Oldenbarnevelt* geboren, die omstreeks Mei 1622 overleden moet zijn. Bij gebreke van wettige nakomelingen treedt een *Lubbert Casijnsz van Oldenbarnevelt,* die *Heyman* zijn neef noemt, als erfgenaam ab intestato op. Onmogelijk kan blijkens het bovenstaande, deze Lubbert identiek geweest zijn met zijn Hattemschen naamgenoot en schepen. Van Spaen houdt hem voor een broeder van *Cosijn van Oldenbarnevelf Cosijnsz* (B VI), doch verwart dezen laatste weer met *Casijn Anthonisz (C* 111) en geraakt geheel in den knoop door hem tevens broeder van *Coop van Oldenbarnevelt,* den man van Engel van Zuylen van Nyevelt (A V 2), te noemen. *Lubbert zou,* volgens hem, 1613-'18 als majoor te Harderwijk voorkomen, en gehuwd zijn geweest met een dochter uit het bekende geslacht der Van Wenckums. Het is mogelijk, maar bewezen is het niet. Het meest aannemelijk lijkt het, dat beide *Lubbert* Casijnszonen grootvader en kleinzoon zijn geweest.

In zijn klaarblijkelijke verwachting van een aardige erfenis werd Lubbert hevig teleurgesteld. *Heyman-neef* had met zijn moeder successievelijk het grootste deel zijner goederen tegen een lijfrente overgedragen op zijn neef en nicht *Johan van Wijnbergen Willemsz* en diens vrouw (later weduwe) *Dorofhea van Boecop.* Inde lacrimae en een proces, waarvan de stukken ons bewaard gebleven zijn [250]). Onder de acten bevindt zich o.m. de copie van een op 20 Juni 1600 gedateerd transport, waarin *Mette fer Brake,* weduwe van *Reyn van Oldenbarnevelf, Otto van Haeften,* heer tot Putten, en zijn zwager *Ernst toe Boecop* (resp. schoonzoon en zoon van *Arnf toe Boecop* en *Margriet van Oldenbarnevelt* (D II 1)), „ook haer swagers" noemt, terwijl *Dorothea van Boecop* (dochter van *Sweder Arentsz* [252])) *Heyman's* nicht genaamd wordt. Er is dus reden, om verwantschap te vermoeden [253]) tusschen *Johan van Oldenbarnevelt* (D 1) en den hierboven vermelden schepen van Elburg *Casijn.* Wij willen de veronderstelling uiten, dat zij vader en zoon waren, maar merken uitdrukkelijk op, dat ieder bewijs ons ontbreekt.

Wel zeer zijn we met dat alles op het terrein van onderstellingen verzeild geraakt! Toch scheen het ons goed aan deze Elburg-Hattemsche *Van Oldenbarnevelt's* wat nader de aandacht te wijden. Mr. *Jan Rufger van Oldenbarnevelt* (E IV *3)* heeft indertijd gemeend langs deze Van Oldenbarnevelt's met de andere Veluwsche naamgenooten verwant te zijn. Zeker is in ieder geval, dat zijn familie aanwijsbaar uit Hattem herkomstig was, terwijl de oudst-bewijsbare voorvader *Tonis* (dien Mr. Jan Rutger van Oldenbarnevelt een zoon van een *Jan van Oldenbarnevelf* noemde) een oudsten zoon *Lubbert* had, die in een origineelen gildebrief voluit als *Lubberf Tonisz van Oldenbarnevelt* voorkomt. De talrijke „missing links" mogen aanleiding zijn tot het betrachten van groote voorzichtigheid, toegegeven kan worden, dat zij een aannemelijke verklaring kunnen vinden in het in miltairen dienst getreden zijn der betreffende voorouders, die dan her en der door 't vaderland verspreid zijn geworden. Lubbert Tonisz' broeder *Reiner* was militair. Van Spaen noemt den tweeden *Lubberf Casijnsz* (Heyman's teleurgestelde erfgenaam) majoor te Harderwijk [254]). Hij had een tijdgenoot *Gerrit van Oldenbarnevelt* (ook genoemd *Barnevelt* [255])), in 1588 te Hattem in eerste huwelijk getrouwd met *Anna van Keppel* [256]), daarna met *Johanna van Wilsum* [257]), schepen en burgemeester, en sergeant-majoor van Hattem [257]), begr. aldaar 1608/'09. Volgens sommige hs. genealogieën zou hij een broeder van voornoemden *Lubbert Casijnsz* geweest zijn. Veel is hier nog te bewijzen, en gaarne houden wij ons voor iedere aanwijzing, die ons verder helpen kan, aanbevolen.

§ 5. Over den samenhang van *Herman van Oldenbarnevelt c.s.* met de andere, hierboven vermelde stamreeksen, tasten wij volkomen in het duister. D'Ablaing van Giessenburg [256]) noemt hem een broeder van *Dirk,* en zoon van *Johan van Oldenbarnevelf,* een broeder — volgens hem — van den grootvader van *Cosijn Cosijnsz,* blijkens diens deductie uit 1605 (ingeleverd bij zijn verzoek om verschrijving in de Veluwsche Ridderschap). D'Ablaing ging hierbij — als bijna steeds — af op Van Spaen, en na hem vindt men deze afstamming in bijna alle betreffende hs. genealogieën in alle toonaarden herhaald+ ' Van Spaen zelf noemt ook „volgens genealogie van Cosijn van Oldenbarnevelt Cosijnsz' uit 1605" *Herman* en *Dirk van Oldenbarnevelf* als zonen van *Johan,* doch vermeldt daarnevens een tweeden *Herman,* gehuwd met *Anna van Wenckum,* en vader van *Reiner,* den man van *Femme Witte(n).* Laatstgenoemde Hermari zou een zoon van een *Ernsf Hermansz van Oldenbarnevelt* zijn geweest, een persoon, dien wij alleen bij Van Spaen ontmoet hebben.

De hardnekkigheid, waarmede eenmaal geventileerde ge-

247) Gerichtssignaat Elburg 1557-60, fol. 1 en 3.
248) Rec. Boek Harderwijk 1572-82, 17 April 1575.
249) Gerichtssignaat Elburg 1551-53, fol. 156 vso. Reyner wordt reeds vermeld 1551 (a. v. fol. 9).
250) G.P.V. Inv. no. 14, deel 21, proces M.
251) Rec. Boek Harderwijk 1583-97, acte d.d. 13 Oct. 1586.
252) Kronyk van het Historisch Genootschap te Utrecht 1862, blz. 374.
253) De mogelijkheid, dat de verwantschap bestond (ook) via de Ter Braecke's mag niet uitgesloten worden. Willem. *van Wijnbergen,* de vader van bovengenoemden Johan, huwde in eersten echt *Margartha* ter *Braecke* (Ferwerda, le deel, 2e stuk).

254) In 1580 en 1584 wordt een *Lubbert Casijnsz* te Harderwijk vermeld, gehuwd met een *Swaene* N. N. (Richtboek Harderwijk 1572-97, fol. 138 en 195). In 1615 was een naamgenoot majoor aldaar (Rec. Boek 1611-28, fol. 328). Niet blijkt, dat deze personen Van Oldenbarnevelt's waren.
255) Richtboek Hattem 1598-1603, 21 Jan. 1601. Op 1 Mei 1602 en 21 Nov. 1603 heet hij wachtmeester. Hij had een zuster *Lubbe van OZdenbarnevelt,* gehuwd met Johan *Henricx Kerkhoff alias van Voorn* (Richtboek Hattem 1604-09, 8 Mei 1604).
256) Volgens de handschriften bastaarddochter van *Derck van Keppel tót Oelde.*
257) Richtboek Hattem 1604-09, 30 Juli 1607. Mogelijk is hij identiek met *Gerryt van Oldenbarnevelt,* die 22 Febr. 1594 wordt vermeld in de Resolutiën der Staten-Generaal (Coll. Wagner) ; wegens zijn dienst als soldaat,, adelborst en sergeant-majoor heeft hij dan achterstallige soldij te vorderen.
258) Ridderschap van Veluwe, blz. 809,

nealogische gegevens herhaald blijken te worden, lang nadat de onjuistheid ervan is vastgesteld, is overbekend. Veel illusies maken wij ons dan ook niet, indien wij hier met den meesten nadruk verklaren, dat *Cosijn* van *Oldenbarnevelt Cosijnsz* in zijn deductie *Johan van Oldenbarnevelt* niet het vaderschap van twee zonen *Herman* en *Dirck* opdringt. Wel legde deze *Cosijn* in 1605 een gezegelde verklaring over van Henrick van Arler den Olde, waarin deze aanzienlijke, toen zestigjarige Puttenaar o.m. verklaarde, dat van requestrant „z. *Johan van Oldenbarnevelt* siin olt-ohem, *Harman* ende *Dirck van Oldenbarnevelt* siin naeneven ende bloetverwanten" waren geweest en „*Ernst van Oldenbarnevelt* dyckgraeff siin rechten ohem", nl. zijn zaligen vaders broeder was [61]). Het moge begrijpelijk zijn, dat men onwillekeurig den oud-oom als vader der genoemde achterneven beschouwd heeft, het staat er echter niet.

Onder de namen van Herman's kinderen zoekt men tevergeefs naar eenig houvast voor vermoedens ten aanzien van de grootouders van vaderszijde. Van Spaen noemde hem een broeder èn van *Casijn van Oldenbarnevelt (Casijn Ernsten),* gehuwd met Alijd Gerrits, èn van *Claes van Oldenbarnevelt,* ambtman van Elten, gehuwd met eene Van Middachten. De eerstgenoemde bleek ons een bastaardzoon van *Ernst van Oldenbarnevelt Cosijnsz* (B 111 d); Van Spaen verwarde hem met zijn neef *Cosijn Claesz,* (B V), want vermeldde hem als vader van *Brinckje,* vrouw van Philips Schrassert, en van *Cosijn,* man van Margaritha Voeth. *Ernst van Oldenbarnevelt Cosijnsz* had inderdaad een zoon *Claes (B IV).* van wien *Casijn Ernstsz* een bastaard-broeder was; maar *Claes van Oldenbarnevelt,* ambtman van de abdij van Elten en gehuwd met Anna van Middachten, hebben wij leeren kennen als een zoon van *Coop (Claesz) van Oldenbarnevelt* (A 111 en IV), zoodat Van Spaen hier misgetast moet hebben. Ook zou volgens dezelfde hs. genealogie Herman een zuster *Andrea* gehad hebben, gehuwd met een Van Renselaer. In de tweede helft van de XVIe eeuw vonden wij herhaaldelijk een *Johan van Renselaer* te Harderwijk vermeld. Hij blijkt inderdaad een zoon geweest te zijn van een *Andreesken van Oldenbarnevelt* [259]); zijn moeder leefde nog 31 Augustus 1566 [260]), en komt sedert 10 Juni 1542 [261]) eenige malen voor als weduwe van *Jan Henricxen. Zij* moet een zuster *Margriet van Oldenbarnevelt* hebben gehad (vermeld 3 September 1576 [262]), begr. Harderwijk 28 Augustus 1605). gehuwd met *Otto van Sperrlde,* (gildemeester van het St. Joriensgilde te Harderwiik (1547) [263]), † nà 6 April 1563 [264]), maar vóór 28 Mei 1567 [265]), zoon van *Helmich* en *Jannetje N.N.* [266]), daar voornoemde *Johan van Renselaer* in 1567 deze weduwe zijn moeye (tante) noemde [265]). Merkwaardig nu is het, dat in 1542 deze *Otto van Speulde* zich tezamen met *Herman van Oldenbarnevelt* bors stelde voor het vaderlijk erfdeel van de kinderen van Jan Henricx en *Andreesken van Oldenbarnevelt* [261]). Dit schijnt inderdaad op nauwe banden tusschen Andreesken en Herman van Oldenbarnevelt te wijzen.

Met dit al wordt ons de plaats van Herman in de bovenvermelde stamreeksen niet duidelijker. Er komt zelfs een tweede vraag bij: die naar de plaats van Andreesken en haar zuster Margriet. Mogelijk vinden wij een vingerwijzing in een acte uit 1558, waaruit blijkt, dat Toffer *Andrees van Oldenbarnevelt* toen erfgename was van Truyde van Brienen [267]). Deze *Truyde van Oldenbarnevelt,* weduwe van Arent van Brienen, was toen blijkbaar kinderloos overleden, want een andere acte uit dat zelfde jaar noemt ook haar neef *Cosijn* (Coopsz) en diens beide zusters *Truyde* en *Geertgen van Oldenbarnevelt* als hare erfgenamen [268]). Dit leidt tot de conclusie, dat *Andreesken* en *Margriet van Oldenbarnevelt* vermoedelijk een plaats toekomt in Stamreeks A, en wel als nichten van *Truytgen Claesdr* (A 11 c), hetzij als dochters van *Coop van Oldenbarnevelt* (indien Van Spaen's mededeeling, dat Andreesken twee broeders Claes en Cosijn had, juist is), hetzij als dochters van *Ernst Claesz* (indien Van Spaen Andreesken terecht een vader Ernst toegedeeld heeft). Wat *Herman van Oldenbarnevelt* betreft, tusschen hem en de in stamreeksen A en B vermelde personen moet ongetwijfeld samenhang bestaan hebben. *Herman, Johan, Cosijn,* en *Claes van Oldenbarnevelt* waren (evenals hun nakomelingen) allen gelijkelijk gerechtigd tot de collatie van de vicarie van het H. Kruis-altaar in de kerk te Nijkerk [269]). In talrijke acten treden zij gezamexílijk op, hetzij als proces-partij, hetzij als magescheidsvrienden of in andere soortgelijke hoedanigheden, die bij „pacta familiae" aan „'t naaste bloed" toekwamen. Er moeten dus onderlinge banden bestaan hebben.

IV. De gemeenschappelijke stamreeks der Van Oldenbarnevelt's.

In § 1 van het vorige hoofdstuk wezen wij op de waarschijnlijkheid, dat de stamreeksen A en B beiden tezamen kwamen in een en denzelfden voorvader: *Cosijn van Oldenbarnevelt,* man van *Beerte* N.N., en gegoed onder Nijkerk, die volgens de betreffende hs. genealogieën richter van Veluwe zou zijn geweest. Zooals latere Van (Olden) Barnevelt's, als om strijd, hun verwantschap met — ja zelfs hun afstamming van — den grooten „advocaet" naar voren zouden schuiven, om aan zijn roem den luister van hun naam te ontleenen, zoo blijkt deze richter voor de oudere Van Oldenbarnevelt's een voorvader te zijn geweest, op wiens roemrijke herinnering zij zich gaarne 'beriepen, om de grootheid van hun geslacht aan te toonen. Na zoovele eeuwen heeft de naam van dezen richter voor ons zijn luister verloren. Talrijke acten echter uit de eerste helft der XVe eeuw hebben ons zijn naam overgeleverd. Volgens de familie-papieren (Ned. Leeuw 1886, blz. 46) zou hij een *Ernst van Oldenbarnevelt* tot vader hebben gehad. Tusschen 141 8 en 1433 wordt echter in de Gerichtssignaten van Veluwe steeds een *Casijn Henricksz van (Olden-)Barnevelt* vermeld, in 1424 uitdrukkelijk gegoed onder Nijkerk genoemd [270]). Vermoedelijk is hij identiek met zijn naamgenoot, *Casijn van Oldenbarnevelt,* die in 1436 den Verbondsbrief tusschen Ridders, knechten en steden van Gelre medebezegelde. Als richter van Veluwe komt deze Casijn (steeds zonder vadersnaam) van 1441 [271]) tot 1456 voor [272]); zijn kinderen worden vermeld in 1460 [273]), zoodat aangenomen mag worden, dat hij dan overleden is.

Bij gebreke van onomstootelijk bewijs blijft de mogelijkheid bestaan, dat beide *Casijn*'s niet identiek waren. Waarschijn-

259) Rec. Boek 1593-1601, 21 Sept. 1600. Zij had verder nog een zoon *Hendrick* en een dochter *Bye.*
260) Rec. Boek 1562-72, 31 Aug. 1566.
261) Rec. Boek 1539-49, fol. 142.
262) Rec. Boek 1572-82.
263) Rec. Boek 1539-49, fol. 349.
264) Rec. Boek 1562-72.
265) Richthoek Harderwijk 1561-72, fol. 79.
266) Rec. Boek 1539-49, fol. 353.
267) Roe. Boek 1550-59, fol. 431.
268) a.v. fol. 434. Merkwaardig in verband met het bovenstaande is ook, dat *Otto* van *Speulde* huwelijksvricnd van *Roelof van Oldenbarnevelt* (Coopsz.) *was.*
269) Onkl. Boek Inv. no. 6, deel 3, Nijkerk 25 Oct. 1554.
270) G.S.V. Inv. no. 2, deel 2, fol. 2 vso.
271) G.S.V. Inv. no. 2, deel 5, fol. 26 vso.
272) Berends a. v., regest no. 345.
273) Navorscher 1884, blz. 204.

lijk echter lijkt ons dit niet. Volgens ons was hij een zoon van *Henrick van Oldenbarnevelt*, vermeld 1407 [273]), † in of nà 1433 [274]), en in of vóór 1425 gehuwd met *Hadewich (van Klinkenberg)*, eigenaresse van Klinkenberg [275]), en had Casijn nog twee broeders: *Morken Henricx van Oldenbarnevelt*, vermeld 1435 en '36 [276]), en *Jacob Henricsz van Oldenbarnevelt* [277]), die nog zegelde in 1477. Mogelijk ook was Henrick de vader van *Reyner van Oldenbarnevelt*, wiens weduwe *Katharina* nog leefde in 1456 en 1457 [278]). De collectie Wagner op ons Genootschap vermeldt hem (evenals oude acten) als broeder van Casijn.

Wij willen deze bijdrage niet beëindigen, zonder nogmaals op het hypothetische karakter van een groot deel van den inhoud der beide laatste hoofdstukken met nadruk gewezen te hebben. Terecht plegen in dit blad onbewezen supposities in principe zoo veel mogelijk te worden geweerd. Dat wij op deze te loven regel voor dit maal een inbreuk durfden te maken, moge gebillijkt worden door ons streven de losse, gevonden authentieke gegevens in een onderling, aannemelijk verband te ordenen, om latere onderzoekers zoo mogelijk tot leiddraad te strekken bij het samenstellen van een volledige genealogie der Van Oldenbarnevelt's. Ons doel was het slechts, daartoe enkele bouwsteenen bij te dragen.

Bij den Kwartierstaat van **Mr. A. C. W. Staring,**

overleden **18 Augustus** 1840,

door **Mr. Elisabeth C.** M. Prins,

met medewerking van Mr. A. Staring.

Het zal 18 Augustus 1940 honderd jaar geleden zijn, dat de dichter Mr. *A. C. W. Staring is* overleden en de Hoofdredactie van ons Maandblad heeft daarin aanleiding gevonden, zijn nagedachtenis te eeren door het opnemen van zijnen kwartierstaat, samengesteld door zijnen achterkleinzoon Mr. A. Staring. Het lijkt gewenscht, aan dezen staat nog enkele bijzonderheden toe te voegen en ook, om na te gaan, in welke families het nageslacht van den dichter uitloopt,.

Staring's dichterlijke aanleg en zijn belangstelling voor geschiedenis en oudheidkunde zijn ongetwijfeld afkomstig van zijn moederlijken overgrootvader Mr. *Pieter Vlaming*, van wien ook de dichters *Jacques Perk* (zie Ned. Leeuw 1937, k. 169) en Mr. *W. H. Sels* afstammen. Die aanleg werd sterk aangemoedigd door zijn Oom Ds. *J.* G. *Staringh* te Gouderak, die het toezicht had op *Staring's* opvoeding te Gouda sinds 1773 tot den terugkeer zijner ouders van de Kaap de Goede Hoop in 1782, en ook daarna zeer nauw met hem verbonden 'bleef. Deze Ds. *Staringh* was zelf een geleerde van eenige beteekenis (schrijver van het 12-deelig „Bijbels Zakelijk Woordenboek"), maar daarenboven man van ware wijsheid, die zich zeer hechtte aan zijn begaafd neefje, dat hem dan ook zijn leven lang als zijn tweeden vader beschouwde (zijn eigen vader heeft hij slechts tot zijn vierde jaar, in 1771, en in 1782-'83 gekend).

Het vermoeden, in den kwartierstaat vermeld, dat *Jacob Sfaring* vóór zijn huwelijk in krijgsdienst was, berust op het volgende:

1. hoewel hij Zutphensch burger was (zijn vader verwierf het grootburgerrecht in 1645), komt hij vóór zijn huwelijk in geen enkele acte voor; 2. zijn eerste vrouw was officiersweduwe; 3. zijn kleinzoon Ds. *J.* G. *Staringh* zegt in een jubileumpreek, dat hij eerst officier had willen worden, geïnspireerd door „het krijgsbloed mijner vroegere Voor-vaderen en Bloedverwanten, die hun leeven gewaagt, en zommige hun bloed gestort, en hun leeven verlooren hadden in den dienst van 't Vaderland". Dit kan niet enkel slaan op zijn ooms *Jan Sfaring* en *Urbanus Ross*, die officieren waren.

Het is nog niet gelukt, de ouders van *Jacob Staring's* eerste vrouw, *Jenneken Imminck*, op te sporen. Zij behoorde zeker tot de Gendringsche familie van dien naam, van welke ook de bekende predikantenfamilie afstamt. Maar het te niet gaan van alle oude Gendringsche archieven (zoowel de rechterlijke als de retro-acts van den burgerlijken stand) verkleint de kans, dat die ouders ooit zullen worden gevonden. Wellicht wordt haar eerste huwelijk met luitenant *Anthony Langeloos* (Langlois) nog eens elders dan te Gendringen gevonden?

Uit den kwartierstaat blijkt, dat het gemiddelde aantal jaren per generatie bij de familie Staring in dien tijd 40 jaar was (1/3 van 119). De oudst-bekende Staring van *deze* familie was *Engelbert Sfaerinck*, wonende op het Starink te Warken, de grootvader van *Jacob Staring* (vermoedelijk heeft deze *Engelbert* vóór zijn vestiging op het Starink een anderen achternaam gevoerd, en heeft hij niets te maken met een oudere familie Starink, die op het allodiale goed van dien naam sinds het midden der 15de eeuw is te volgen, tenzij hij uit een zijtak stamde). Deze *Engelbert* verklaart, als getuige gehoord, omstreeks 1570 te zijn geboren. Ons medelid Mr. A. Staring, achterkleinzoon van den dichter, werd in 1890 geboren. De afstand tusschen dezen en zijn oudst-bekenden stamvader is dus 320 jaar of 8 maal 40 jaar. Een leerzame aanwijzing, dat men in de genealogie een gemiddelde van 30 jaar per generatie niet als axioma kan aannemen!

Van de negen kinderen van den dichter *Staring* hebben er vier nakroost gehad: uit het huwelijk zijner dochter *Carolina Sophia* met Dr. *Anfoni Branfs* sproot echter alleen een jonggestorven dochter, zoodat het thans levend nageslacht van Mr. *Antoni Chrisfiaan Wynandt Staring* uit drie van zijne kinderen stamt.

Een merkwaardigheid ten aanzien van *Staring's* getrouwde dochters mag hier niet onvermeld blijven: alle drie vestigden zich op een *Geldersch buiten* (nl. *Winanda Mathilde* op „Rijsselt", *Carolina Sophia* op „'t Joppe" en *Charlotte Everdina Winanda* op „Enserinck"), hoewel toch geen der drie schoonzoons zelf een Geldersman was; dit was de eenige voorwaarde voor huwelijkstoestemming aan zijn dochters van den „ingekankerden Geldersman"!

Uit het eerste huwelijk met *Everdina Maria van Löben Sels* sproot:

1. Zoontje, geb. Vorden, huize Wildenborch 8 Augustus 1792, † aldaar ongedoopt 23 Augustus 1792(?), begr. Lochem 15 October 1792.

Uit het tweede huwelijk met *Johanna Andrea Charlotte van der Muelen* sproten:

2. *Winanda Mathilde* **Staring,** geb. Zutphen 1, ged. 17 November 1799, † Zutphen 11 April 1825, tr. Zutphen 30 Juni, op den Wildenborch 11 Juli 1820 *Jan Brants*, geb. Amsterdam 29 October 1798, † Zutphen 3 Februari 1822.

   Uit dit huwelijk één zoon:

   Mr. *Jan Isaac Brants* (1821-1901), uit wien takken, van de geslachten:

   a. *Brants,* zie Ned. Patriciaat V, 1914.

   b. *Temminck*, zie Ned. Patriciaat V, 1914, waaruit

---

274) G.S.V. Inv. no. 2, deel 4, fol. 5 (Nijkerk).
275) G.S.V. Inv. no. 2, deel 2, fol. 44 vso.
276) G.S.V. Inv. no. 2, deel 4, fol. 130, 228 vso en 229 vso.
277) Kerk-voogdijarchief Nijkerk; Ned. Leeuw 1912, blz. 41.
278) G.S.V. Inv. no. 2, deel 8. Mogelijk was de in aant. 227 genoemde *Ernst Reynersz* haar zoon.

Kwartierstaat van den Dichter Mr. A. C. W. Staring.

Jacob Staring, vóór zijn huwelijk vermoed. militair, ged. Zutphen 14-V-1648, † Zutphen 1717, koopt wahre No. 60 te Zutphen in 1703. beleend met het Horstengoed te Gendringen in 1705, huwt vermoed. te Gendringen (ondertr. Zutphen 16-IV-1676) *Jenneken Immink*, wed. luit. Anthony Langeloos (Langlois), geb. vermoed. te Gendringen, † nà 17-VIII-1692.
(Hij hertr. Gorssel 16-X-1698 Margaretha van Iborch. Deze hertrouwt in 1721 Joan Beumer, wedr. van Sara Hodges).

Everhard Ver Huell, ritmeester, daarna drost van Gendringen en Etten (1704), ged. Doetinchem 27-1X-1665. † Gendringen, huize de Bringenborg, ...-X-173?, huwt Doetinchem 16-X11-1698 *Christina Sophia Sels*, geb. omstr. 1672, † Gendringen kort na 1738.

Everhard ver Huell, ritmeester, daarna drost van Gendringen en Etten. ged. Doetinchem 27-1X-1665, † Gendringen, h. de Bringenborg . ..-X-1738. huwt Doetinchem 16-XII-1698 *Christina Sophia Sels*, geb. omstr. 1672. † Gendringen kort na 1738.

Mr. *Pieter Vlaming*, boekhouder der V.O.I.C. (kamer v. A'dam), dichter, letter- en geschiedkundige, geb. Amsterdam 29-III-1686, † h. Hogerwoert bij Haarlem 2/3-II-1733, huwt h. Hogerwoert 17-II-1706 *Wynanda Calkoen*, geb. Amsterdam 1-III-1686, † Amsterdam 21/24-IV-1752.

Ds. *Antoni Staring*, predikant te Gendringen 1716-1740, ged. Zutphen 7-VIII-1692, † Gendringen 1740, huwt (als weduwnaar van Odilia Ross) vermoed. te Gendringen (vóór 10-XI-1733) *Anna Christyna Lucretia Ver Huell*, geb. 28. ged. Doetinchem 29-IV-1703, † Gendringen, h. de Bringenborg, 27-XII-1794.

Mr. *Quirijn Maurits Ver Huell* I.U.D., geb. Gendringen 12-I-1718, † Doetinchem 22-V-1788, schepen, raad en burgemeester van Doetinchem, advocaat-fiscaal van de Graafschap, bewindhebber V.O.I.C., gecomm. ter Staten Generaal, en ter Admiraliteit op de Maze, huwt Wageningen (o. X aki. 16 Oct., att. v. Zutphen naar Wageningen 9 Oct.) 1744 *Christina Wynanda Vlaming*, geb. Amsterdam 23-II-1723, †..... 1-II-1750. (Hij hertr. in 1758 Judith Elsabé Anna Barones van Rouwenoort).

Damiaan Hugo Staring, heer van den Wildenborch te Vorden, (gekocht 12-VII-1780, beleening 23-V-1781), kolonel en kapitein ter zee. equipagemeester en lid van den Politieken Raad aan Kaap de Goede Hoop, geb. Gendringen 1736, † huize de Wildenborch 28-XI-1782 (begr. in het huisgraf in de kerk te Lochem 5-XII), burger te Zutphen 5-VII-1782, huwt Gendringen 1766 Sophia *Wynanda Ver Huell*, geb. 8-VII, ged. Doetinchem 18-VII-1749, † h. Nyenhuis (Diepenheim) 12-VIII-1794. Zij hertr. Vorden 8-V-1785 Mr. Willem Cornelis Boers, achtereenvolgens: advocaat te 's-Gravenhage, fiscaal independent en lid van den Politieken Raad aan Kaap de Goede Hoop, pensionaris van Leiden. heer van Nyenhuis (1791-1799) en Vierakker (1790, beleend 1791-1797), geb. Katwijk a.d. Rijn 4-11-1744, †'s-Gravenhage 31-III-1803.

Mr. *Antoni Christiaan Wynandt Staring* I.U.D., heer van den Wildenborch (sinds den dood zijner moeder in 1794, beleend 1796), promoveert Harderwijk 1787, burgereed te Zutphen 1790, gemeensman aldaar 1790. betrekt den Wildenborch 1791, lid Prov. College van Politie, Finantie en Alg. Welzijn 1795, (trad reeds binnen 3 maanden af), gekozen tot lid der 2e Nat. Vergad. 1797, (kan geen zitting nemen omdat hij weigert den eed af te leggen), bewerkt, als erfmarkeriehter van Barchem, de eerste verdeeling van markegronden 1799, aanvang van het graven op eigen kosten van de „Veengoot", (afwatering van de geheele lage streek, waarin de W'borch lag) 1801, lid Depart. Bestuur v. Gelderland 1802-1804, lid van de commissie van Landbouw in Gelderland 1807-1840, maire v. Laren. lid commissie tot Ontwerp v/d Code Rural 1811, commissaris speciaal v/h Canton Borculo 1812, president v.h. Canton Lochem 1813, lid vergad. v. Notabelen 1814, lid Prov. Staten v. Gelderland 1814-1831, pres. militieraad 1815. curator Geld. Hoogeschool 1815, Dir. Holl. Mij. der Wetenschappen 1804, corresp. 4de kl. Kon. Instituut 1809, lid Mij. Ned. Letterkunde 1827, lid Prov. Utr. Genootschap v. K. en W. 1830, lid 2e kl. Kan. Instituut 1835, geb. Gendringen 24-1, ged. 25-I-1767, overleden h. de Wildenborch 18-VIII-1840, begraven in den nieuwen grafkelder van het huis Wildenborch op de begraafplaats te Vorden. huwt le Almen 7-VI-1791 zijn achternicht *Everdina Maria van Löben Sels*, dochter van Mr. Maurits Dirk v. L. S. en van Jacqueline Cornelia v. d. Muelen, geb. Zutphen 5-X-1765, † de Wildenborch 13-VIII-1794 (begr. in het huisgraf in de kerk te Lochem 16-VIII). Hij huwt 2e h. Vredenburg bij Maarssen 22-VII-1798 *Johanna Andrea Charlotte van ds+ Muelen, volle* nicht zijner eerste vrouw, geb. Zutphen 26. ged. 29-XII-1774. t h. Enserinck., Vorden. ten huize harer dochter Mevr. v. Panhuys 20-I-1843, dochter van Mr. Balthasar Jan Carel v. d. M. en van Elisabeth Sophia Mechteld van der Muelen.

in vrouwelijke lijn: ***Bierens de Haan,*** zie Ned. Patriciaat X, 1919.

c. *Cordes,* waaruit in vrouwelijke lijn: *v.* ***Heeckeren van Molecafen, zie*** Ned. Adelsboek; ***Bredius; van de Walle; Jüngeling; Wiersum.***

d. ***van Asch van Wijck,*** zie Ned. Adelsboek.

3. ***Carolina Sophia Staring,*** geb. Vorden, huize de Wildenborch, 22 Juni, ged. Lochem 12 Juli 1801, † Gorssel, huize 't Joppe, 29 October 1829, tr. op den Wildenborch 11 Juni 1828 Dr. phil. ***Antoni Branfs,*** geb. Amsterdam 12 Februari 1805, lid Prov. Staten en Gedep. Staten van Gelderland, ridder Ned. Leeuw, Eikenkroon, Metalen Kruis, lid Kon. Acad. van Wetenschappen enz.. † Gorssel, huize 't Joppe, 27 November 1862, broeder van haren zwager voornoemd. (Hij hertr. 1° 14 Juni 1833 Adelaïde Rudolphine Clignett; 2° Deventer 27 September 1836 Elisabeth Mechteld Jordens).
Uit dit huwelijk één dochter:
Louise Brants, geb. Gorssel, huize 't Joppe, 23 April 1829, † ongehuwd ald. 25 November 1849.

4. ***Hugo Carel Staring,*** geb. Vorden, huize de Wildenborch, 10 Juli, ged. Lochem 31 Juli 1803. surnumerair b/d belastingen en waarnemend ontvanger te Bredevoort, † Bredevoort 16 April 1823.

5. ***Maurits Everhard Hugo Staring,*** geb. Vorden, huize de Wildenborch, 29 Mei, ged. Lochem 22 Juni 1806, Luit. ter Zee 2de klasse, † 's-Gravendeel (als commandant van een kanonneerboot, die de Dordtsche Kil moest verdedigen tegen een eventueelen inval van de Belgen) 12 Februari 1831.

6. Dr. phil. ***Winand Carel Hugo Sfaring,*** geb. Vorden, huize de Wildenborch, 5 October, ged. Lochem 6 November 1808, Leidsch Jager 1830-1839, bekend geoloog en landhuishoudkundige, inspecteur v/h Middelbaar en het Landbouwonderwijs 1863-1873, Lid Prov. Staten van Gelderland enz., ridder Ned. Leeuw, Metalen Kruis, lid Kon. Acad. v. Wetenschappen enz., † Laren (G.), huize Boekhorst, 4 Juni 1877, tr. Zutphen 12 Juli 1838 ***Catharina Arnoldina Christina van Löben Sels,*** geb. Zutphen 22, ged. ald. 27 Mei 1807, † Ellecom, huize Bergstein, 28 September 1876.
Uit dit huwelijk o.a. twee zoons, die nageslacht nalieten:

A. ***Maurits Lodewijk Christiaan Staring,*** (1840-1914). uit wien takken van de geslachten:
a. ***Sfaring,*** zie Ned. Patriciaat VII, 1916.
b. ***Dronsberg van der Linden,*** zie Ned. Patriciaat 11, 1911, waaruit in vrouwelijke lijn: *Momma.*
c. ***Blzzssé van Oud-Alblas,*** zie Ned. Patriciaat XIII, 1923.
d. ***Vriesendorp,*** zie Ned. Patriciaat XXV, 1939, waaruit in vrouwelijke lijn: ***van Oosfveen.***

B, ***Willem Constantijn Staring*** (***1847-19*** 16), uit wien takken van de geslachten:
a. *Staring,* ***zie*** Ned. Patriciaat VII, 1916.
b. *Tilanus,* zie Ned. Patriciaat VI, 1915.

7. ***Charlotte Everdina Winanda Staring,*** geb. Vorden, huize de Wildenborch, 10 October 1810, † 's-Gravenhage 17 Maart 1887, tr. Vorden 7 Juni 1834 Jhr. ***Constantin Arnazzd Ernest Adrien van Panhuys,*** geb.

's-Gravenhage 17 September 1811, 2de Luit. Huzaren, burgemeester van Vorden, Lid der Ridderschap en van de Prov. Staten van Gelderland, Lid Tweede Kamer, rijkscommissaris b/d Mij, tot Expl. van Staatsspoorwegen en bij de H.IJ.S.M., † 's-Gravenhage 4 Juni 1895.

Uit dit huwelijk één jonggestorven zoon, één ongehuwde dochter en

Jonkvr. ***Louise Constance Winanda Charlotte van Panhuys*** (1843-1931), tr. 's-Gravenhage 7 Juni 1866 Jhr. Mr. ***Willem Ernest van Panhuys,*** uit welk huwelijk een tak van het geslacht ***van Panhuys,*** zie Ned. Adelsboek, waaruit in vrouwelijke lijn ***Kappeyne van de Coppello.***

8. ***Willem Constantijn Arnold Staring,*** geb. Vorden, huize de Wildenborch, 19 December 18 12, 1 ste Luit. Artillerie, Referendaris Dept. van Binnenlandsche Zaken, Referendaris Dept. van Financiën, hoofddirecteur v/d Rijkstelegraaf enz., ridder Ned. Leeuw enz. (bekend Ingenieur), † 's-Gravenhage 19 November 1895,
9. ***Constantia Ernestine Theodora Staring,*** geb. Vorden, huize de Wildenborch, 2 April 1819, † 's-Gravenhage 14 Mei 1893. Zij bouwde op het haar toebehoorend goed Draafsel aan de Berkel onder Groot-Dochteren de z.g. Staringskoepel, die vaak ten onrechte met den dichter Staring in verband wordt gebracht.

Bloempjes uit den Hof van Holland.

De zegepraal van het **recht** of de geschiedenis der beide Magdalena's,

door J. P. **DE MAN.**

In den tijd waarin dit, voor de heldin blij-eindend, drama zich afspeelt, ***was*** op de rechtspraak nog wel eens wat af te dingen, vooral wanneer een der procedeerenden zelf advocaat voor het Hof was en tevens zoon van een oud-procureur-generaal. Te meer eer dus voor de zitting nemende en uitspraak doende rechters, wanneer zij uiteindelijk komen tot een vonnis, dat den lezer voldoening kan schenken.

Het proces, dat ik hier wil behandelen, (zie Sententien Hof v. Holland No. 527 acte 83) betreft de zaak tusschen Mr. ***Willem van der Meer,*** advocaat voor genoemd Hof, mede namens zijn broeders Jacob, ***Jan*** en Mr. ***Pieter*** en zijn zuster ***Maria,*** als kinderen van wijlen Mr. ***Willem Willemsz. van Alckmaer,*** in leven raad en procureur-generaal bij genoemd Hof en diens vrouw juffrouw ***Anna Stalpert van der Wiele,*** gevoerd tegen haar die de impetrant C.S. niet als hun zuster willen erkennen, n.m. ***Magdalena van der Meer Willemsdr.***

De niet al te duidelijke verklaring van den impetrant komt hierop neer, dat zijn zuster Magdalena destijds in December 1544 van huis was weggeloopen, zestien of zeventien jaar oud zijnde en omstreeks 36 dagen later te Utrecht door hare zuster ***Katrijne*** en een zekere ***Barbara,*** dienstmaagd van ***Aechte Stalperts*** (zuster van impetrant's moeder) weer naar den Haag was teruggebracht en daar ten huize van de zooeven genoemde tante verbleef. In het voorjaar 1545 zou Magdalena toen verklaard hebben met een manspersoon te zijn verloofd en om diens wille het ouderlijk huis te hebben verlaten. Zij was toen wederom verdwenen, waarna tusschen Kerstmis 1548 en Maart 1549 weder een vrouw ten huize van Aechte Stalperts logeerde, die door deze en hare vrienden en magen als de genoemde Magdalena werd erkend en die na ondervraging als haar verleider een zekeren ***Jacob Nicasiusz*** had genoemd, weshalve impetrant tegen dezen en tegen zijn zuster een proces was begonnen. Tijdens dit proces zou deze, impetrant's zuster, opnieuw zijn weggevlucht, later zijn teruggevonden en zou deze zich thans in een klooster te Breda bevinden.

De requirante moet dan ook zijns inziens als een bedriegster worden aangemerkt en mocht zich niet zijn, impetrant's, zuster noemen. Hij vraagt het Hof haar een eeuwig zwijgen op te leggen en een verklaring te willen geven, dat zij niet is de ware dochter van Mr. ***Willem van Alcmaar.***

Gelet op de uitspraak van het Hof biedt echter de verklaring van de betrokkene Magdalena meer waarborg van waarheid.

Gedaagde dan voert tegen het betoog van haar broeder aan, dat zij wel degelijk de wettige dochter is van den voorn. Mr. Willem van Alkmaer en diens vrouw Anna en dus ook wettige zuster van impetrant, diens broeders en zusters.

Terecht had zij dan ook van het gerecht van Mechelen — na volledig onderzoek — de verklaring gekregen te wezen ***„de waerachtige Magdalena",*** zooals de uitspraak tegen haar moeder als directe partij had geluid. Daaruit moest dus volgen dat zij was de zuster van den impetrant.

Om nu den samenhang der gebeurtenissen nader te verklaren zegt gedaagde dan dat, na het overlijden van haar vader Mr. Willem, zij niet in vrede in het huis van haar moeder kon blijven wegens het getreiter van haar zusters en speciaal van haar zuster Katherina. Haar zusters plaagden haar elken dag en verweten haar ***„gaat van hier, ghij en syt onse suster nyet, ghy syt in de wyege verwisselt"*** en dergelijken. Gedaagde — nog jong — ongeveer zestien jaar, was wegens dit gesar uit het ouderlijk huis in Den Haag weggeloopen en naar Utrecht gegaan ***„ende hoer aldaer vougende ten dienste bij goede eerlicke luyden",*** terwijl door haar familie — in strijd met de waarheid gezegd werd, dat zij met een manspersoon zou zijn verloofd en er met dezen van door was gegaan, Toen haar moeder vernam, dat zij, Magdalena, in Utrecht was, had Anna haar dochter Katharina met Barbara, de dienstmaagd van Achte Stalpert, naar Utrecht gestuurd om Magdalena terug te halen. Dit was geschied, zij Magdalena werd met beloften en schoone woorden overgehaald en ging mede terug naar den Haag, waar zij ten huize van haar tante werd ondergebracht, Haar zuster Katharina en de meid Barbara hadden toen onder bedreigingen van haar willen loskrijgen, dat zij met een zekeren ***Jacob Nicasiusuzoon*** uit haar ouderlijk huis was weggeloopen, zulks in strijd met de waarheid, daar zij Jacob nooit gesproken had.

Maar aangezien zij nog jong was en bang voor de gedane dreigementen, had Magdalena tenslotte gezegd wel met een manspersoon verloofd te zijn zonder echter Jacob Nicasiuszoon te willen noemen.

Na deze verklaring was den volgenden dag Magdalena's oudste zuster Maryke gekomen, die gezegd had, dat nu zij, Magdalena, bekend had er met een man van door te zijn gegaan, maar diens naam niet wilde noemen, haar moeder haar verstiet en Maryke vroeg dan ook aan tante Aechte om Magdalena het huis uit te jagen. Maryke en Katherine hadden dit reeds onmiddellijk willen doen, maar daar het marktdag was en er veel volk voor het huis was, hadden deze twee zusters haar ten slotte een uur later door een achteruitgang in de Nieuwstraat naar buiten gejaagd.

Gedaagde, aldus door haar naaste verwanten verdreven, omdat zij niemand ten onrechte wilde belasten, was weder naar Utrecht gegaan in de hoop zich ten dienste van eenige eerlicke juffrouwen te begeven, maar toen dit niet gelukte en zij bemerkte, dat haar familie zich niets meer van haar aan-

trok, was zij verder gedwaald en tot haar groot leedwezen tot misval gekomen.

Haar familie — nu niet in staat om een proces tegen Jacob Nicasiuszoon te beginnen — had daarna ten huize van haar tante een *„vreemde jonge dochter wesende en geboren van Dordrecht ofte daaromtrent"* gebracht en deze opgedragen te zeggen, dat zij door Jacob Nicasiusz. was verleid en met hem te Alkmaar was gehuwd en dit nog wel ondanks het feit dat Jacob een jaar of drie te voren met Pinksteren zijn huidige huisvrouw had getrouwd [1]) en dit nog wel in presentie van haar, Magdalena's moeder, haar tante Aechte en andere vrienden,

Dank zij de inlichtingen van de familie van der Meer-Stalpert had het Hof dan ook destijds geloofd dat de ondergeschovene Magdalena inderdaad de ware Magdalena was, wat echter niet wegnam dat Philips van Uytwyck als secretaris van het Hof samen met de ondergeschoven Magdalena en de trouwe bewaakster Barbara naar Utrecht, Gorinchem en elders waren gereisd voor verdere informaties en wel naar die plaatsen, waar — volgens het zeggen van de valsche Magdalena — deze met Jacob Nicasiusz. geweest en geslapen zou hebben. Toen de juffrouw uit Dordrecht echter op tegenstrijdigheden in haar verklaringen werd betrapt, was deze bang geworden en bevreesd voor straf uit het huis van Aechte weggeloopen en had zich verborgen gehouden.

Eenigen tijd later was dit meisje te Antwerpen door den procureur-generaal gevonden, waarna zij geplaatst was in het Nieuwe Klooster bij Breda; Nu wilde het toeval, dat gedaagde zich omstreeks dien tijd mede te Antwerpen ophield en een brief had geschreven aan haar moeder Anna en wel naar den Haag, *niet* wetende dat deze inmiddels te Mechelen woonachtig was. Hierdoor kwam de brief in handen van Magdalena's tante Aecht, die daarop de den lezer reeds bekende Barbara naar Antwerpen zond ten huize van zekeren Claes Heycke, waar gedaagde een dag of twaalf geweest was. Toen Barabara de gedaagde vond had zij hoogst verbaasd uitgeroepen: *„Jhesus Magdalena leeft ghij noch, ich meende ghij lange doot waert",* en zij had haar gedaagde toen omstandig het verhaal gedaan van het verkeerde meisje, dat nu in het klooster bij Breda was en toen zij samen naar Breda reisden had Barbara haar nog gezegd *„Ghij moet oick seggen, comende in den Hage, dat ghij voer waerachtich houdt alle tgene, dat dander jonge dochter voir den commissaris geseyt heeft".*

Daar gedaagde echter wist, dat alles logentaal was, was zij ondanks sterk aandringen van Barbara niet op dit voorstel ingegaan.

Samen waren zij en Barbara toen te den Haag ten huize van haar tante gekomen en zij was aldaar door den Heer *van Assendelft,* eerste raad en president van het Hof en den secretaris ondervraagd en wel of zij werkelijk de dochter van Mr. Willem en juffrouw Anna van der Wyele was en voorts nog ter zake van de belastende verklaringen harer familie ten aanzien van Jacob Nicasiuszoon, waarop zij geantwoord, dat, hoewel zij eertijds onder pressie van haar zusters gezegd had met een manspersoon te zijn weggeloopen, deze verklaring in feite onwaar was.

Na dit verhoor bij haar tante terugkeerende had Barbara haar dadelijk uitgehoord en had deze zeer teleurgesteld haar toegevoegd *„God geve dander meyt goeden avont, zij was veel beter dan ghij syt, zij verhaelde al wat haer gevraechf was ende sy geseit hadde".*

[1]) Dit huwelijk zou dan ± Pinksteren 1545 moeten plaats gehad hebben.

Daar Aechte Stalpert gedaagde niet langer wilde huisvesten, was Magdalena door de commissarissen van het Hof in het St. Agneteklooster geplaatst, waarvoor Achte het onderhoud betaalde.

Magdalena bleef bij haar verklaringen, ook bij verdere verhooren en de commissarissen hadden haar dan ook weer toegestaan het klooster te verlaten en vrij te gaan, waar het haar beliefde. Hierna had Aechte haar weer als nicht willen erkennen *en* had deze haar uitbesteed bij zekere Anna IJsbrants in den Haag, maar na een half jaar kreeg Aechte er genoeg van steeds haar kost en inwoning te betalen, haar zeggende dat Magdalena's naaste familieleden daar nu maar eens *voor* moesten zorgen.

Zij bestrijdt dan nog de verklaringen van haar broeder inzake diens twijfel aan de rechtsgeldigheid van het hierboven aangehaalde en tegen hare moeder door den gerichte van Mechelen uitgesproken vonnis, welk vonnis door deze niet was bestreden. Zij wil de conclusie van haar broeder — n.l. dat zij diens zuster niet zou zijn — slechts dan aanvaarden, wanneer de impretant zou verklaren geen zoon van Anna Stalpert te zijn, daar deze nu eenmaal haar moeder is.

Zij vraagt dan ook het Hof haar als de wettige dochter van Mr. *Willem van Alckmaar* en *Anna Stalpert van der Wiele* te erkennen, met de daarmede verbonden gevolgen.

In de uitspraak van het Hof op 20 September 1555 ontzegt dit college den impetrant zijn eisch en veroordeelt hem in de kosten [2]).

Rechters in deze zaak waren: Assendelft, Wassenhoven, Sasbout, Snouckaert, Weldam, Nyedtsen, de Waert, Boot, Drogendyck en Weydtsen.

[2]) Een afschrift van het geheele proces bevindt zich in het Archief van ons Genootschap.

BOEKBESPREKING.

De parochies Lichtenvoorde, Harreveld, Zieuwent door L. J. van der Heijden. [Utrecht 1937].

Als geschenk van den Schrijver aan de Bibliotheek van het Genootschap geschonken.

Deze parochies behoorden vóór de Hervorming tot de parochie Groenlo.

Het geheel is een studie, waarin tal van bijzonderheden en personalia uit verschillende gedrukte bronnen werden bijeengebracht.

J. P. DE MAN.

Publications de la Société historique et archéologique dans le Limbourg à Maestricht. Maastricht 1939. dl. LXXV.

Dit deel van deze welbekende uitgave sluit op waardige wijze bij de vorige aan.

Behalve de gebruikelijke rubrieken, ledenlijsten enz. geeft Drs. L. E. M. A. van Hommerich, archivaris der gemeente Heerlen, een interessante studie over „De corporatief-rechtelijke structuur der Vrijheid en Hoofdbank Heerlen", waarin ook gegevens van genealogischen aard zijn verwerkt, hoewel de staatsrechtelijke verhoudingen uit den aard der zaak op den voorgrond treden.

P. van Valkenhoff wijdt een artikel aan „Mr. Frans Erens.

Over zijn persoon en zijn arbeid. Met bibliographie zijner geschriften".

Van de hand van den overleden oud-Rijksarchivaris in Limburg Dr. P. Doppler werd opgenomen diens „Lijst der kanunniken van het Vrije Rijkskapittel van Sint Servaas te Maastricht (1050-1795)" en wel het gedeelte, aanvangende met hen, die als zoodanig optraden van 1425 en later.

Het is voor den ingewijde niet noodig te vermelden, welk een schat van genealogische en heraldische gegevens in deze studie onder het bereik van *ons* allen wordt gebracht.

Vervolgens beschrijft Jhr. Dr. E. van Nispen tot Sevenaer „Maastrichtsche grafsteenen" en wel de nos. 81 t/m 128, aansluitend aan vroegere publicaties.

Dr. A. Kessen maakt den inhoud van het geheel op loffelijke wijze bruikbaar door een Index van eigennamen.

Ook dit deel maakt wederom een zeer verzorgden indruk.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

T a x a n d r i a. jrg. XLVII, afl. 5.

O.a. H. J. J. Scholtens, De archieven van het voormalig Karthuizerklooster bij Geertruidenberg. — F. A. van Bussel, De tienden van Rixtel. — B. v. S., Aanteekeningen betreffende de familie ***Kievifs;*** bevat vele gegevens o.a. in noot 1 uitgebreide gegevens ***Moonen.***

H e e m s c h u t, jrg. XVII, afl. 6/7.

O.a. A. A. Kok, Middelburg; bevat aanteekeningen aangaande te Middelburg geheel of gedeeltelijk verwoeste huizen.

D e M a a s g o u w, jrg. LX, afl. 3.

O.a. J. M. van de Venne, Lijst van medecombattanten uit het Limburgse in de slag van Baesweiler, 1371; deze lijst is getrokken uit een op het Gemeente-archief van Leuven berustend register en bevat vele namen.

Overdruk uit Dagblad „de Zaanlander" 1940: J. Aten, De Wormerveersche dichter *Jan Claasz. Schaap,* geboren 12 Juni 1640: behandelt ook zijn familie en nakomelingen.

KORTE MEDEDEELINGEN.

De herkomst van den luitenant-generaal en gouverneur van Breda van Weibnom.

Voor notaris H. van Reverhorst te 's-Gravenhage zijn 3 Februari 1703 gecompareerd: Conrat van Amelonse en Jan Holsteyn, gewesene ruiters, welcke verclaerden ter requisitie en versoecke van Matthijs Wyer en Hans Thibolt Carp, woonende tot Voorbach in Hartoghdom Lotteringen, seggende te wesen naeste vrinden ende erffgenamen ab intestato van de Ho. Ed. Geb. Heer ***Theobalf Carp, heere van Webbenim,*** in sijn leven Luyt. Generael van de Cavallerye ende Gouverneur van Breda, waer en waerachtigh te wesen, dat sy deposanten dick eñ meenighmael hebben gehoort, dat de gemelte Heere Generael Webbenim was van een geringhe eñ slechte afkomst, geboortigh uyt het dorp Moersbagh dichte bij de stadt Voorbach in Lotteringen ende verclaerden sij comp. verder, dat ten tijde.. .... naer de Bataillia van Flury in

den jaere 1690 sonder evenwel in den precisen tijt ..... te willen wesen, ter occassie dat de gemelte generael Webbenim net de Prince Stadthouder van Vrieslandt gaende wandelen voor het front van het regiment ofte brigade van gemelte generael Webbenim, hij eerste comp. militeerende onder de lijff comp. van den gem. Generael eñ hij tweede comp. onder het regiment van Hoppenbroeck ende aldaer de ..... wacht hebbende, hebben gehoort, dat hij onder andere discoursen tegen den gem. Prince Stadthouder van Vrieslandt verhaelende sijn fortuyn eñ opcomen seyde, dat hij was een geboren duysche Lorijn, geboortigh tusschen Santervoort en Saarbruggen, dat hij mits den grooten oorlogh voor dese jaeren in duyslandt gevoert werdende ende sijn ouders vroeg in sijn jonghe jaeren overleden sijnde, sigh van daer, out wesende soo hij seyde tusschen de 13 eñ 14 jaren, in dienst van den Hartogh van Lotteringhe onder den Prince van Vadumont heeft begeven gehadt, alwaer hij eerst geavanceert was geworden tot Luyt. Collonel ende naederhandt overgegaan sijnde met den Prince van Vadumont in Spanschen dienst, in den jaere 1672 is overgecomen in dienst van de Heeren Staten Generaal ende dat hij door sijne conduites met trap op trap van minder tot meerder was geavanceert etc., noch verder daer bij voegende, dat hij een broeder hadde gehadt, doch dat die in Hongarije was doot gebleven.

Verder verclaerden sij deposanten van den hooffmeester van den voorn. Generael Webbenim, genaemt Denijs, gehoort te hebben, dat de voorn. Generael Webbenim was geboortigh uyt het dorp Moersbagh bij Voorbagh in duysch Lotteringhe, alwaer hij noch sijne vrinden- hadt woonende etc. ende d a t d e n a e m e v a n W e b b, e n i m e e n a e n g e n o m e n n a e m w a s etc.

H. WIJNAENDTS.

Van Haemstede.

In de Wapenheraut van 1908 verscheen van de hand van den bekenden genealoog Polvliet een uitvoerig artikel, gewijd aan dit vermaarde geslacht,

De schrijver meende daarbij de afstamming van ***Lieven van Haemsfede,*** gehuwd met ***Elisabeth van Hengel,*** den voorvader van de latere 18e eeuwsche van Haemstede's, te mogen vastkoppelen aan ***Adriaan van Haemstede,*** een min of meer bekend lid van het oude geslacht en maakte Lieven tot oudsten en eenigen zoon van genoemden Adriaan, gesproten uit diens huwelijk met Alida van der Does.

Het navolgende is echter voldoende om deze veronderstelde afstamming volkomen onaannemenlijk te maken, vooropgesteld dat het hier gaat om „wettige" afstamming.

Wanneer men No. 141 van de Hollandsche Leenkamer (Rijksarchief 's-Gravenhage) raadpleegt, vindt men in het kapittel Sticht enz. op folio 2^{verso} een acte betreffende de bebeleening van ***jonkvrouw Adriana van Naeldwyck*** op 13 Juli 1612, geregistreerd op 17 Juli d.n.v. betreffende de beleening met een korentiende uit 112 morgen gelegen in de Werken (nabij Werkendam).

Adriana blijkt dan te zijn de eenige nagelaten dochter van jonkvrouw ***Franchoyse van Haemsfede,*** die in haar leven ***oudste dochter en leenvolgster*** was geweest van jonker Adriaan van Haemstede en Moermont, verwekt bij wijlen jonkvrouw Aleyd van der Does.

De acte zegt verder, dat jonker Adriaan het leen op 15 October 1550 verkreeg en dat hij in het begin der troebelen uit Zeeland naar Brabant was gevlucht. Francoyse, later gehuwd met Jan van Naeldwyck, had na haar vaders dood

uit onwetendheid verzuimd de verheffing van het genoemde leen te vragen. Ook haar voornoemde dochter Adriana als „nog niet oud ende onervaren" had dit verzuimd, hoewel zij reeds tweemaal gehuwd was geweest.

Tegen betaling van dubbel heergewaad wordt de beleening haar gegeven.

De oorspronkelijke beleening van jonker Adriaan voornoemd vindt men in het register No. 127 der leenkamer onder het kapittel Asperen, Heukelum, Leerdam en Altena op fol. 4.

Het zou mij te ver voeren om in dit artikel de gegeven stamlijst in de Wapenheraut aan een dieper ingaande bespreking te onderwerpen. Belangstellenden wil ik raden de latere generaties d.w.z. na ± 1400 met voorzichtigheid te aanvaarden, zij zijn verward en onvolledig. Dit is niet bedoeld als critiek op den schrijver: deze zelf was omtrent de juistheid der 15e en 16e eeuwsche gegevens 'allerminst zeker, zooals hij in zijn artikel zegt.

In een „Bloempje" hoop ik op de ***mogelijke*** afstamming van Lieven van Haemstede terug te komen.

J. P. DE MAN.

Het huwelijk **van** Justinus van Nassau.

In de jaargang 1934, kol. 340 van ons Maandblad deelde ons medelid Dr. A. J. van de Ven eenige bijzonderheden mede over plaats en datum van het huwelijk van Justinus van Nassau en Anna de Merode, en gaf als datum 16 December 1597 en als plaats waarschijnlijk 's-Gravenhage aan.

Dezer dagen vond ik in de „Memoriën"[1]) van graaf Floris I van Culemborg, den oom van Anna de Merode, de volgende notitie aan:

(1597 December 2) „Item hadden wy geerne dat morgen ofte overmorgen ten lanxsten yemants tot *Yselmonde* soude erschynen, den byslaep (onses bedunckens) tot Yselmonde geschiedende, ende aldaer niemants mit Monsr. de Nassau, dan de heeren van Sonsvelt [2]) ende den Trhesorier van Zijn Excie, genoempt Kynschooft [3]) (sic) comparerende.,

Ende voorts schijnt, dat nae den byslaep den Admirael last heeft over thien ofte twaelff duysent gulden binnen Den Haech te verteren, die statelycke bykompst op Dynsadch ende tween dagen daer naer by maniere van heymvuyringe geschieden".

Blijkbaar heeft dus de voltrekking van het huwelijk op 4 December (oude stijl) te Ysselmonde, waar de moeder van de bruid lange jaren verbleef, plaats gehad, de plechtige „heimführung" echter op 6 December, d.i. 16 December, den door Dr. Van de Ven genoemden datum volgens nieuwen stijl, te 's-Gravenhage plaats gevonden.

VAN SCHILFGAARDE.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Berg (Siepman van den). (LVIII, 190, 234).

1. *Johannis Abrahams,* (van Steenwijk), geh. te Heerenveen 30 Aug. 1685 met *Elske Jans,* (van Heerenveen). Hieruit:

11. *Ysaak Johannis (van den Berg).* ged. Heerenveen 14 Febr. 1692, geh. ald. 7 Febr. 1723 met *Japikjen Annes,* dr. van Anne Lenses en van Sytske Rienks, ged. Heerenveen 22 Sept. 1700.

Hieruit:

a. ***Toesyn van den Berg,*** geb. Heerenveen 15 Nov., ged. ald. 21 Nov. 1723.
b. ***Jetske van den Berg,*** ged. Heerenveen 14 Oct. 1725.
c. ***Sytske van den Berg,*** geb. Heerenveen 10 Nov., ged. ald. 16 Nov. 1727.
d. ***Popkjen van den Berg,*** ged. Heerenveen 16 April 1730.
e. ***Janneke van den Berg,*** ged. Heerenveen 16 Nov. 1732.
f. ***Syke van den Berg,*** ged. Heerenveen 8 Juli 1735, overl. jong.
g. ***Syke van den Berg,*** geb. Heerenveen 30 Aug., ged. ald. 2 Sept. 1736.
h. ***Servaas van den Berg,*** volgt III.

III. ***Servaas van den Berg,*** geb. Heerenveen 1 Mrt., ged. ald. 8 Mrt. 1739, burger van Leeuwarden 16 Dec. 1763, Ord. Bode der Ed. Mog. Heeren Staten van Friesland, geh. 1ste Grouw 1 Juli 1759 met ***Antje Abrahami,*** dr. van A. F. Abrahami, Schrijver van een Comp. te voet en van Grytje Dirks, ged. te Grouw 24 Dec. 1741, overl. te Leeuwarden 24 Mrt. 1774, geh. 2de te Leeuwarden Jacobijner Kerk 26 Mrt. 1775 met ***Eeke Freerks de Haan,*** dr. van Freerk Fongers en van Hiltie Scheltes, ged. Leeuwarden 5 Oct. 1746, overl. ald. 30 Apr. 1809.

Uit het eerste huwelijk:

a. ***Abraham van den Berg,*** volgt IV.
b. ***Zsaack van den Berg,*** ged. Leeuwarden Jac. Kerk 13 Apr. 1763, overl. jong.
c. ***Grietie van den Berg.*** ged. a.v. Jac. Kerk 18 Sept. 1765, overl. jong.
d. ***Jacob van den Berg,*** ged. a.v. Jac. Kerk 18 Mrt. 1768.
e. ***Grietie van den Berg,*** ged. a.v. Jac. Kerk 13 Febr. 1771.
f. ***Isaac van den Berg.*** ged. a.v. Westerk. 1 Oct. 1773.

Uit het tweede huwelijk:

g. ***Japikje van den Berg,*** geb. Leeuwarden 15 Apr., ged. ald. Jac. Kerk 10 Mei 1776
h. ***Hiltie van den Berg,*** geb. a.v. 14 Juni, ged. Jac. Kerk 9 Juli 1783.

(In het Begraafboek van Leeuwarden staat nog: „1774 10 Mrt. een kind van ***Servaas van den Berg*** op de dyck", „1779 4 Nov. een kind van ***Servaas van den Berg*** op de dyck").

IV. ***Abraham van den Berg,*** ged. Leeuwarden Jac. Kerk 3 Sept. 1760, Fabriqueur van Hoeden, overl. ald. 25 Febr. 1821, geh. ald. Jac. Kerk 18 Dec. 1785 met ***Janke Oedses Gorter,*** dr. van Oeds Oenes en van Attje Gerbens Horenstra, geb. Leeuwarden 1763 (Doopsgezind), overl. ald. 30 Jan. 1826.

Hieruit:

a. ***Anna van den Berg,*** geb. Leeuwarden 14 Dec. 1787, ged. ald. Westerkerk 11 Jan. 1788.
b. ***Oeds van den Berg,*** geb. a.v. 29 Oct., ged. ald. Westerkerk 20 Nov. 1789.
c. ***Servaas van den Berg,*** geb. a.v. 15 Sept., ged. ald. Westerkerk 26 Oct. 1792.
d. ***Isaak van den Berg,*** zie verder vraag Dr. Halbertsma Ned. Leeuw April 1940.

Leeuwarden. H. G. VAN SLOOTEN.

---

1) Archief der graven van Culemborg. Inv. 1548.
2) Herman van Wittenhorst, heer van Sonsfelt en Waalwijk.
3) Jaspar van Kinschot, raad van prins Maurits.

Boukhorst (van der). In het oud-archief van het hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland te Edam (dossier no. 215) trof ik een acte aan, gedateerd 28 April 1571, waarin ***Johan van der Boechorst*** voorkomt als „Casteleijn van Purmereijnde", dus als zoodanig fungeerende voor de Grafelijkheid van Egmond, waaronder het kasteel van de stad Purmerend toen nog ressorteerde.

In een acte van 29 Mei 1565 komt ***Johan van der Boechorst*** aldaar reeds voor (acte in hetzelfde archief: dossier no. 29).

Het lijkt waarschijnlijk, dat hij behoorde tot het Hollandsche adellijke geslacht van dien naam, doch S. van Leeuwen (Batavia Illustrata, bldz. 881 sqq.) noemt hem niet.

Is iemand wellicht iets meer over Johan ***van der Boukhorst*** en zijn familierelaties bekend?

Alkmaar. J. BELONJE.

Bye (de). Op *3* Mei 1677 verschijnen voor not. J. van Sandick te 'Wijk bij Duurstede: de Eerweerdige Heere Hendrick van Rhee, predicant tot Cuylenburch, als mede momber neffens sijnen broeder Engelbart van Rhee over de onmundige kinderen van Franchoys Loquet aen Anna van Rhee verweckt, ter eenre, ende ***Anthony de Bye*** eñ ***Dirck de Bye*** (ondert.: Theodorus) voor haar selven ende mede haar sterck maekende etc. voor Joffrouwe ***Maria de Bye,*** wedue van Hr. ***Wilhelmus van der Eem,*** in sijn leven apothecaris binnen Utrecht eñ ***Dorothea de Bye*** jonge joffrouw, voor een gerechte vierde part erffgenaem van Heere ***Diderick de Bye,*** haren gewesen vader zal. en van Joff. ***Catharina van Hazewinckel*** hare moeder ter andere zijde etc.

6 Oct. 1677 cp. voor Not. F. van Drielenburch te Utrecht: ***Theodorus de Bie,*** jegenwoordich resideerende binnen Utrecht, maakt machtig zijn broeder ***Anthonis de Bie*** met betrekking tot zijn grondbezit te Wijk bij Duurstede

18 Januari 1678 verschijnen voor Not. C. de Coten te Utrecht: Joe ***Maria de Bye,*** wed. van za. ***Willem van den Eem, in*** syn leven appotecaris en ***Gosewinus Ketel*** als getrout hebbende Joe ***Theodora de Bye,*** beyde naergelaten dochters en voor twee vierdeparten mede erffgenamen van Sr ***Dirck de Bye,*** haeren vader ende haer bij desen sterck makende voor ***Dirck de Bye*** den jongsten, haeren absenten broeder ende swager en in Hollant residerende, mede erffgenaem sijns vaders voor een vierdepart en maken machtig Arnoldus Ossenberg, notaris en procureur binnen de stadt Wijck etc.

Ik zou gaarne nadere gegevens ontvangen omtrent deze familie ***de Bye,*** in het bijzonder omtrent het echtpaar ***Diederick de Bye X Catharina van Hazewinckel.***

's-Gravenhage. H. WIJNAENDTS.

Hoogenhoeck (van)-van der Mey. (LVIII, 236). Vorsterman van Oyen vermeldt in zijn genealogie van Halmael:

Jasper (Gaspard) van Halmale, dr. in de beide rechten, burgemeester van Antwerpen 1524, '26, '28, † ald. 28 Sept. 1529, tr. als wedr. v. ***Maria van Outshoorn gez. Sonneveld 2e Cornelia de Huyter, † 1585,*** dr. v. ***Jan,*** ridder, schout van Delft, en ***Petronella van Diepenhorst,*** wed. v. ***Jacob van Amerongen,*** raadsheer in den Grooten Raad te Mechelen. Hun zoon is o.a.:

Cornelis van Halmale, geb. Antwerpen 1520, drost van Diest, kastelein van Sichem, † Haarlem 19 Mei 1583, tr. ***Emerentia Pijnssen van der Aa, † 1583,*** dr. v. ***Pieter.*** schout van 's-Gravenhage, en ***Cornelia Heermale.*** Eén van hun negen kinderen is:

Elisabeth van Halmale, tr. ***Jacob van Hoogenhouck.***

Ofschoon dit niet geheel klopt met de opgegeven kwartieren van ***Pieter Abrahamsz. van Hoogenhoeck,*** heeft men hier toch waarschijnlijk wel met dezelfde personen te doen. Wie het bij het rechte eind heeft, zou ik niet durven zeggen, ofschoon men, wat tijd betreft, ***Pieter*** eerder voor achterkleinzoon van ***Cornelis*** dan van ***Jasper van Halmale zou*** houden.

Amsterdam. P. VAN EEGHEN.

Leuvenigh (van). Eenige jaren geleden publiceerde ik in de N.Y. Record een artikel betreffende bovengenoemde familie, waarvan een tak zich in Amerika vestigde. Ik gaf daar de vermoedelijke afstamming via Holland uit de Duitsche familie, uit ***Sander van Leuvenigh,*** die 1630 stierf. Gegevens verzocht voor het bewijs van deze afstamming, alsmede van den eventueelen samenhang der Hollandsche families van dezen naam.

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Sonnenbergh (van). In een proces-verbaal van informatie [1]) dd. September d.a.v., krachtens een commissie, gegeven door den Hoogen Raad d.d. 11 Augustus 1593 op den Raadsheer Mr. Johan van Banchem, verklaarde ***(jr.) Willem van Sonnenberch,*** destijds baljuw van Monster, wonende in den Hage en oud 58 jaar:

> „dat hij lange jaren geweest zijnde Bailliu ende Rent-
> „meester van Lofflijcker Memorie Heer Hendrick Heere
> „tot Brederode en uuijt des zelffs naem gehadt hebben-
> „de tbewint vande bedijckinge vande meeren die bij
> „de Heere Grave van Egmont ende Heere van Brede-
> „rode te zaemen zijn bedijckt....."

Behoorde deze ***jr. W van Sonnenbergh*** tot het Geldersche gedacht van dien naam en is er misschien meer over zijn leven bekend? De polders, die hij tot stand heeft gebracht blijkens het bovenstaande citaat, waren de Berger- en Egmondermeer.

Alkmaar. J. BELONJE.

Wapen van West-Friesland. West-Friesland voert naast twee gouden luipaarden (die inderdaad oudere rechten hebben dan de leeuwen die de provincie Friesland voert) *vijf* gouden blokken. Reeds vóór 1500 komt Friesland voor met zeven gouden blokken, die de luipaarden vergezellen. Waarom, sinds wanneer en op wiens autoriteit voert West-Friesland er vijf en waarop duiden ze? Navraag bij verschillende daarvoor aangewezen autoriteiten bleef zonder resultaat.

Heemstede. A. S. MIEDEMA.

---

[1]) Aanwezig in het oud-archief van het hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland te Edam, dossier no. 215.

INHOUD 1940, No. 8.

Bestuursberichten. — Bijdrage tot een genealogie Van Oldenbarnevelt, door Mr. W. de Vries. — Bij den Kwartierstaat van Mr. A. C. W. Staring, overleden 18 Augustus 1840, door Mr. Elisabeth C. M. Prins, met medewerking van Mr. A. Staring. — Bloempjes uit den Hof van Holland. De zegepraal van het recht of de geschiedenis der beide Magdalena's, door J. P. de Man. — Boekbespreking. — Inhoud van Tijdschriften enz. — Korte mededeelingen. De herkomst van den luitenant-generaal en gouverneur van Breda van Weibnom; Van Haemstede; Het huwelijk van Justinus van Nassau. — Vragen *en* antwoorden: Berg (Siepman van den) ; Boukhorst (van der) ; Bye (de) ; Hoogenhoeck (van)-van der Mey; Leuvenigh (van) ; Sonnenbergh (van). — Wapen van West-Friesland.

Gedrukt bij N.V. Drukkerij „De Residentie" Pletterijstr. 103-107. 's-Gravenhage.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur DR. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize Eikenrode,* Driebergen.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris H. J. A. VAN SON, *Rioumstraat* 4, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg* 5, *'s-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 9. LVIIIe. Jaargang. September 1940.

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

G. FABIUS . . . . . ***Voorburg.***
Luit. Kol. der Art. b.d. *Kon. Wilhelminalaan* 517.

MR. W. C. HASSOLDT . . . . . ***'s-Gravenhage.***
Jul. van Stolberglaan 63.

Adreswijzigingen:

MR. W. H. E. Baron VAN DER BORCH VAN VERWOLDE . . . . . ***Warnsveld.***
(Verbetering). *Rhienderinklaan* 3.

MR. M. J. MEIHUIZEN . . . . . ***Rotterdam.***
Calandstraat 32.

Aanwinstenlijst der Bibliotheek,

DELI 1 j *é, G.* R. Geschied- en aardrijkskundige bijzonderheden van de voormalige heerlijkheid Boxmeer, met St. Anthonis en het halfheerige Sambeek, benevens van de meeste plaatsen in het land van Kuik. Gennep 1852.
(Geschenk van den Heer W. J. J. C. Bijleveld „ter eere en gedachtenis van ons langjarig lid Jhr. Mr. Alex. van Sasse van IJsselt").

Verhaal betreffende het mirakel van het H. Bloed te Boxmeer in het jaar **1400** met litanie en gebeden. Boxmeer 1892.
(Geschenk a.b.).

[SNOECK, M. A.]. Drie penninkjes in het Mirakel van het Heilig Bloed te Boxmeer. [z. pl. 1894].
(Geschenk a.b.).

SIMONIS, L. 1400-1900. Boxmeer en het wonder van het H. Bloed: geïll. feestuitgave bij gelegenheid van het vijfhonderdjarig jubilé. Boxmeer [1900].
(Geschenk a.b.).

[ALBERS, P.]. Het Karmelieterklooster te **Boxmeer 1652-1902.** [z. pl. 1902].
Overdr. uit „Studiën enz.", 1902.
(Geschenk a.b.).

BOXMEER, PH. VAN. Boxmeer et ses seigneurs. Généalogies des van Boxmeer. Diest 1932.
(Geschenk a.b.).

BEURDEN, A. F. VAN. Schetsen uit de geschiedenis van Boxmeer. Boxmeer [1933].
(Geschenk a.b.).

HEYDEN, L. J. VANDER. De parochies Lichtenvoorde, Harreveld. Zieuwent. Utrecht [1937].
(Geschenk van den Schrijver).

ATEN, J. De Wormerveersche dichter Jan Claasz. Schaap, geboren 12 Juni 1640. [z. pl. 1940].
Overdr. uit „de Zaanlander", 1940.
(Geschenk van den Schrijver).

DALEN, A. G. VAN. Nederlandse geschiedenis in en om de Liemers. Didam 1939.
(Recensie-exemplaar).

LEEUWEN, S. VAN. Redeningh over den oorspronck, reght ende onderscheyt der edelen, ende wel-borenen in Horlandt enz. Leyden 1659.
(Geschenk van Douairière Jhr. J. L. Storm van 's-Gravesande-Arbeiter).

BLEYSWIJCK EZN., D. VAN. Beschrijvinge der stadt Delft, betreffende des selfs situatie, oorsprong en ouderdom

enz. Voor-af met een korte beschrijvinge van Delflandt enz. Delft 1667. [Met: Na-reden en aenhangsel].
(Geschenk a.b.).

Zschackwitz, J. E. Heraldica oder Wappen-Kunst, worinnen der wahre Ursprung der Wappen und deren Bedeutung behörig enz. Leipzig 1735.
(Geschenk a.b.).

Hausen, C. von. Practische Heraldik. Görlitz 1887.
[Geschenk a.b.).

Vrieze, A. De strijd om de geslachtsnamen. Alphen a.d. R. 1940.
(Recensie-exemplaar),

Calendarium et necrologium Ecclesiae St. Plechelmi in Oldenzalia [uitgeg. door E. Geerdink en van noten en aanmerkeningen voorzien door J. Geerdink. Vianen 1886].
Bijdr. gesch. archidiaconaat en aartspriesterschap Twenthe.
(Geschenk van Mr. J. H. van Laer).

Bijdrage tot de genealogie van het geslacht Calandrini,

door **W. F. Del Campo Hartman.**

De zeer interessante studie over het geslacht *Diodati* van de hand van ons medelid Jhr. Mr. Dr. J. R. Clifford Kocq van Breugel in den vorigen jaargang van dit Maandblad bevat een aantal gegevens over het eveneens tot de aanzienlijkste families der Republiek Lucca behoord hebbende, nauw verwante geslacht *Calandrini.* Waar deze gegevens verspreid in genoemde publicatie voorkomen, wil ik ze hier nog even in het kort samenvatten:

N.N. *Calandrina* had 2 zoons:

A. *Giuliano Calandrini,* geb. Lucca, † Sedan in Dec. 1573, tr. le *Catharina* (N.C. LVII kol. 254 noemt haar, blijkbaar abusievelijk, Sara) *Balbani;* tr. 2e Lucca 1566 *Elisabeth Arnolfini,* geb. *1523,*. † Genève 14 Dec. 1582, weduwe van *Nicolo Diodati,* dr. v. *Girolamo Arnolfini.*
Uit het le huwelijk o.a.:
1. *Laura Calandrini,* † Vilette bij Genève *24* Aug. 1580, tr. (ondertr. Lucca 1566) *Pompeo Diodati,* geb. Lucca(?) 14 Aug. 1542, † Genève 31 Oct. 1602, zn. v. *Nicolo Diodati* en *Elisabeth Arnolfini.* Hij hertr. Bazel 7 Mei 1591 *Sara Balbani,* die weer hertr. met *Paschat de Lusselières,* Heer van du Long in Picardië.
2. *Chiara Calandrini,* † Muret 16 Sept. 1580, tr. Lucca 1566 *Michele Burlamacchi,* † in Frankrijk medio Sept. 1590.

B. *Benedetto Calandrini,* † Genève 1587, tr. *Magdalena Arnolfini,* † *7* Maart 1601, zuster van *Elisabeth Arnolfini,* voornoemd.

Voor mij, als nakomeling der *Calandrini's* in vrouwelijke lijn, waren deze gegevens bijzonder belangwekkend en ik heb dan ook niet nagelaten mijn aanteekeningen *Calandrini* opnieuw in beschouwing te nemen, waarbij uiteraard in de eerste plaats de vraag rees of mijn voorouders *Calandrini* aan bovenstaand fragment zouden zijn aan te sluiten. Dit nu gelukte mij niet, doch waar ik het mogelijk achtte, dat de Heer van Breugel bij zijn diepgaande onderzoekingen naar de Diodati's nog meer leden van het geslacht *Calandrini zou* zijn tegengekomen dan in zijn meergenoemde studie zijn verwerkt, meende ik goed te doen mij met hem in verbinding te stellen. alvorens te publiceeren hetgeen mij bekend geworden is omtrent de Calandrini's.

Met de meeste bereidwilligheid heeft ons genoemd mede-lid op mijn desbetreffend verzoek gereageerd en de door hem verstrekte gegevens, hoewel niet leidend tot een reeds volkomen vaststaande aansluiting, zullen hieronder nog ter sprake komen. Al ben ik er geenszins in geslaagd een artikel samen te stellen, dat ook maar eenigszins in den schaduw kan staan van meergenoemde studie over de *Diodati's,* toch meen ik niet langer te moeten wachten met de publicatie van de door mij verzamelde gegevens over het onderhavige geslacht, welks geschiedenis, niet slechts wat betreft de afkomst, doch ook in zijn latere lotgevallen, een groote gelijkenis met die der Diodati's vertoont. Immers, gelijktijdig met de *Diodati's* verdwijnen ook de *Calandrini's* om geloofsoverwegingen uit Lucca. Evenals van de *Diodati's* vestigt een tak der *Calandrini's* zich te Genève en komt daar eveneens tot nieuwen bloei en groot aanzien. Vestigt een tak der *Diodati's* zich tijdelijk in Ned. Indië, evenzoo geschiedt met een tak der *Calandrini's.* Ook zien wij zoowel een lid van het geslacht *Diodati* als een lid der familie *Calandrini* naar Londen verhuizen. En tenslotte hebben de *Calandrini's,* evenals de *Diodati's,* zich in de Republiek der Vereenigde Nederlanden met aanzienlijke families vermaagschapt, waardoor ook zij paraisseeren in de kwartierstaten van tallooze Nederlandsche adellijke en patricische families. Een en ander toont m.i. voldoende de wenschelijkheid aan, dat ook het geslacht *Calandrini* eens het onderwerp vormt van een even grondige studie als thans van de familie *Diodati* is gemaakt. Dat ik gaarne zou zien, dat de Heer van Breugel, die blijkens zijn Inleiding tot de genealogie Diodati zich in deze materie reeds zoo heeft ingewerkt, ook dezen arbeid ter hand zou nemen, behoeft wel geen betoog.

Mijn eigen onderzoek naar de *Calandrini's* is door mijn langdurig verblijf in Ned. Indië in hooge mate bemoeilijkt en heeft zich dan ook tot dusverre beperkt tot den tak, die in Indië heeft verblijf gehouden. Hiervoor was te meer aanleiding, omdat juist deze Indische *Calandrini's* tot mijn voorouders behooren. Daarnaast heb ik uiteraard een aantal losse gegevens betreffende dit geslacht genoteerd, die in de tot mijn beschikking staande genealogische literatuur voorkomen. Het lijkt mij dienstig ook deze laatste gegevens hier vast te leggen, daar het voor den toekomstigen bewerker der genealogie *Calandrini* van groot gemak zal zijn ze niet nog eens uit een omvangrijke literatuur bijeen te moeten zoeken.

Dat de wetenschap omtrent de voorname afkomst van het geslacht, ondanks de omzwervingen van Lucca via Genève, Frankfurt, Amsterdam, Batavia naar Leiden en Walcheren, bij het nageslacht in Nederland bewaard gebleven is, mag m.i. blijken uit een aanteekening, die ik jaren geleden vond in een M.S.-genealogie Cau, berustende ter Provinciale Bibliotheek te Middelburg, waarin bij de vermelding van het huwelijk mijner voorouders Mr. *Iman Cau* en *Anna Constantia Sferthemius* (dochter van *Pieter Sferfhemius* en *Maria Calandrini)* de aanteekening voorkomt, dat *Maria Calandrini* was gesproten uit *Petrus Calandrini,* halven Broeder van Paus Nicolaas V en vollen broeder van *Philippus Calandrini,* Cardinaal en Bisschop van Porto.

Volgens de lijst van Pausen, voorkomende in het bekende boek van Kamill Behr, „Genealogie der in Europa regierenden Fürstenhäuser", was de wereldlijke naam van Paus Nicolaas V *Thomas di Sarzana,* die van 6 Maart 1447 tot 24 Maart 1455 op de Heilige Stoel te Rome zetelde. Hieruit is de volgende conclusie te trekken:

N.N. *Calandrini* tr. omstreeks 1380-1400 met N.N., weduwe van of later hertrouwd met N.N. *di Sarzana.*

Uit haar huwelijk met *Calandrini* sproten:

a. *Petrus Calandrini*, stamvader van het onderhavige geslacht.

b. *Philippus Calandrini*, Kardinaal en Bisschop van Porto.

terwijl uit het huwelijk met *di Sarzana* sproot:

c. *Thomas di Sarzana*, de latere paus Nicolaas V.

De Heer van Breugel geeft de volgende aanhaling uit het werk „Le Réfuge italien" door J. B. G. Galiffe (Genève 1881), welke deze conclusie versterkt:

„Noble *Calandrini*, originaire de Luna, retiré à Sar-
„zano, après l'engloutissement de cette ville par la mer
„puis à Lucques dans la personne de *Jean Mathieu*,
„comte palatin, sénateur de Rome, neveu du cardinal
„*Philippe Calandrini*, Grand Pénitencier de l'Eglise,
„frère utérin du Pape Nicolas V, mis lui-même en élection
„pour la Papauté".

Hieruit blijkt m.i., dat „*di Sarzana*" bij Behr ten onrechte als familienaam van Paus Nicolaas V paraisseert; m.i. geeft deze toevoeging eerder aan, dat deze *Thomas* uit Sarzano afkomstig was, evenals immers zijn halfbroeder Kardinaal *Philippe Calandrini*, en dat deze laatste uit een later huwelijk zijner moeder sproot, daar immers zijn ouders van het verdwenen Sarzano naar Lucca trokken.

De aanhaling van den Heer van Breugel uit het genoemde werk van Galiffe gaat dan als volgt voort:

„*Julien* 5 fois anziano de Lucques 1560, son frère
„*Benedict* aussi anziano 1575, naturalisé en France. *Julien*
„est la souche d'une branche qui dans ses premières géné-
„rations eut des établissements en France (dont *Philippe*
„échappa à la St. Barthelémy, officier distingué sous le
„Duc de Rohan), en Angleterre, en Hollande (où deux
„furent conseillers de la Compagnie des Indes), en Alle-
„magne (dont 2 pasteurs appelés en Angleterre) et enfin
„à Genève.

Hier zien wij dus de in den aanvang van dit artikel onder A. en B. genoemde broeders *Giuliano* en *Benedetto Calandrini* verschijnen, terwijl voorts blijkt, dat de later in Nederland en Indië gevestigde *Calandrini*'s afstammen van *Giuliano*. Nemen wij nu in aanmerking, dat laatstgenoemde in het begin van de 16e eeuw geboren moet zijn (hij overleed in 1573, zijn tweede echtgenoote aanschouwde in 1523 het levenslicht), dan lijkt het niet gewaagd in den hieronder sub IV genoemden *Filippo Calandrini* (geb. 1587) zijn kleinzoon (waarschijnlijk uit zijn eerste huwelijk) te zien.

Dit wordt destemeer waarschijnlijk, als we vernemen, dat in de Aanteekeningen van Renée Burlamaqui, vermeld in het artikel Diodati, wordt medegedeeld, dat de kinderen van *Giuliano* en *Catharina Balbani* waren: *Giovanni, Chiara, Cesare, Philippo, Laura* en *Camilla*. Wij zien dus:

1. N.N. *Calandrini* had 2 zoons:
   1. *Giuliano*, volgt II.
   2. *Benedetto Calandrini*, † Genève 30-5-1587, tr. *Magdalena Arnolfini*, † 7 Maart 1601, dr. van *Girolamo* en N.N.

II. *Giuliano Calandrini*, geb. Lucca, † Sedan in December 1573, tr. 1 e *Catharina Balbani:* tr. 2e Lucca 1566 *Elisabeth Arnolfini*, geb. 1523, † Genève 14-12-1582, dr. van *Girolamo* en wed. van *Nicolo Diodati.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Giovanni*, volgt III.
2. *Chiara Calandrini*, † Muret 16-9-1580, tr. Lucca 7-1-1566 *Michele Burlamacchi*, geb. Lucca 25-8-1532, † midden September 1590 in Frankrijk op een zakenreis, zn. van *Francesco* en *Catharina Trenta.*

3. *Cesare Calandrini.*

Cesare Calandrini, die te Leiden theologie studeerde, was in zijn studententijd bevriend met Constantyn Huygens [8]). In 1618 vindt Huygens dezen vriend weer te Londen terug. Calandrini had toen te Londen een zwager Philippe Burlamacchi, die daar een groote bankierszaak dreef Q). In Mei 1621 schreef Huygens een huwelijksdicht voor hem [10]). Ook bij een tweede bezoek aan Londen in 1621/'22 ging huygens veel met Cesare Calandrini om [11]). Deze Cesare Calandrini vervolgde 1620-1625 het boek van Simeon Ruytinck „The great book or history of the Netherlanders in England from 1304 to the year 1620" [12]). Hij was minister of the Dutch Church, Austin Friars, Londen 1639, was geboren in Staden bij Hamburg en overleed te Londen in 1665 [13]). Van hem werden te Londen gedoopt:

18 Nov. 1641 *Isabella Maria Calandrini* [14]),
19 Juli 1646 *Jeane Calandrinus* [14]).

4. *Philippo Calandrini.* Volgens bovenbedoelde Aanteekeningen hief hij in 1575 zijn oomzegger *Philippe Burlamacchi* ten doop in Sedan, hij trouwde later en stierf te La Rochelle in 1586.
5. *Laura Calandrini*, † Vilette bij Genève 24-8-1580, ondertr. Lucca 1566 *Pompeo Diodati*, geb. Lucca 14-8-1542, † Genève 31-10-1602, zn. van *Nicolo* en *Elisabeth Arnolfini;* hij hertr. *Sara Balbani*, die op haar beurt hertr. *Paschat de Luselières.*
6. *Camilla Calandrini*, † Lucca in 1566 vóórdat de familie voorgoed uit de Republiek vluchtte.

III. *Giovanni (Jean, Johan) Calandrini*, tr. *Marie de Maistres* [2]). Was hij dezelfde als de *Joan Ceelandrini*, aan wien volgens het ordonnantieboek der Staten Generaal van 1603-1614 op 26-5-1611 moest worden uitbetaald de *som* van 500 ponden „van XL gr. 't pont voor twelff ende een half ellen gouden laken, die aen Heere Ambassadeur Caron gelast syn geweest te vereeren aen den soon van den Grave van Salisburry in Engelant bruydegom wesende" enz. (Nav. XXIII p. 438)?

Uit dit huwelijk o.a.:

1. *Philippe*, volgt IV.
2. *Elisabeth Calandrini*, tr. Amsterdam in Februari 1605 *Philippe Burlamaqui* (Burlamacchi), geb. Sedan 21-4-1575, ten doop geheven door zijn oom *Philippe Calandrini* en door de hvr. van den Commandeur *Dumesnil*, die bij den Bartholomeusmoord omkwam.

IV. *Philippe (Filippo) Calandrini*, geb. Frankfurt 15 Nov. 1587, vestigt zich te Amsterdam, vanwaar hij in Sept. 1646 met zijn vrouw en 4 dochters naar Oost-Indië vertrok [2]). Qpperkoopman des Casteels Batavia, Raad van Indië. Er moet wel een zeer belangrijke reden zijn geweest, waarom Philippe Calandrini op bijna 59-jarigen leeftijd naar Ned. Oost-Indië werd gezonden, waar hij dadelijk tot de hoogste functies werd geroepen. Een

---

8) die Haghe 1917/'18, blz. 11.
9) Ibidem blz. 13.
10) Ibidem blz. 20.
11) Ibidem blz. 22.
12) W. J. C. Moens, Tbe Dutch Church Registers, London, blz. XXVII.
13) Ibidem blz. 208.
14) Ibidem blz. 12.

1) De naam komt in vele varianten voor, als: (de) *Calandrini, Calendrini, Calendrin, Calendrijn, Calendrinus* etc.
2) Maandbl. XIX, kol. 62, 95.

poging om hierover meer te weten te komen uit de z.g. Patriasche missiven (de brieven van Heeren XVII aan de Hooge Regeering in Indië), berustende op het Landsarchief te Batavia, strandde op de omstandigheid, dat de inkt der brieven uit deze periode zoodanig is geoxydeerd, dat zij niet meer te raadplegen zijn. De Landsarchivaris, Dr. F. R. J. Verhoeven, was echter zoo vriendelijk voor mij een onderzoek te doen instellen in de bescheiden berustende op het Algemeen Rijksarchief te den Haag. Het resultaat van dit onderzoek werd mij als volgt medegedeeld:

„In de registers van het Koloniaal Archief komt „slechts een enkel maal *Philip Calandrini* voor, namelijk in de Resolutiën van de Kamer Amsterdam, 3 „September 1646 (No. 362). Deze passage luidt als „volgt:

„Sijn de Heeren Rekenmeesters by de Vergae„deringhe geauthoriseert omme aen *Philippe Ca„landrini* voor en ten behouve van Syne vier doch„ters die met hem nae India gaen sullen ter haerer „uytrustinghe te versien yder met Fl. 150.— „t' samen maecken Fl. 600.—, waervan hem ordon„nantie gegeven sal werden".

„Noch in de resolutiën van Heeren XVII, noch in „de brieven van dit college aan G.G. en Raden zijn „nadere bijzonderheden over *Philips Calandrini* te „vinden. De briefwisseling tusschen Heeren XVII en „de kamers en de kamers onderling, is niet bewaard. „Ongetwijfeld moet Calandrini's benoeming echter in „verband staan met het besluit van Heeren XVII van „28 Juli 1646, genomen op artikel 10 van den beschrijvingsbrief. Dit artikel luidt als volgt:

„Alsoo vermits de provisioneele substitutie van „de E. Cornelis van der Lijn als Gouverneur Ge„nerael in plaetse van wijlen de E. Anthonie van „Diemen het getal van de 6 Ordinary Raden (om „volgens de resolutie van dese vergaderinge, in „October voorleden daer op genomen, gestadich bij „den Generael op Battavia te blijven) sal dienen „gesuppleert, ende wijders geleth te werden op de „provisioneele adsumptie van de E, Jeremias van „Vliet ende Arnoult Heussens beyde Vice Gou„verneurs in Malacca ende op de Cust Cormandel „respective op approbatie van de vergaderinge der „Seventhiene te letten op bequame capabile per„soonen daertoe te nomineeren ende eligeeren, mits„gaders de versochte approbatie van de voornoemde „raden Extra Ordinaris omme den Gouverneur „Generael ende aenwesende Raden van India te „dienen tot haar Gouverno".

„Het besluit van Heeren XVII op bovenstaand artikel luidt:

„De vergaderinge, gehoort de goede getuygenisse „van de merite ende suffisance van de personen van „Jeremias van Vliet ende Arnoult Heussens int „nevenstaende poinct gementioneert, heeft goet ge„vonden de provisioneele adsumptie van de aen„wesende Raden van India op Battavia in hare „persoonen te approberen en t'selve in de Generale „brieven deser vergaderinge aen den Gouverneur „Generael ende Raden van India te doen insereren, *„ende alsoo de regieringe van India vermits gebreck „van meerder gequalificeerde personen, nootsaec„kelijck van hier sal dienen gesecondeert. Is goet „gevonden dat de respective Cameren sullen despi„cieren op bequame personen, omme d'selve in „honorabile qualiteyten derwaerts te laten gaen".*

„De resolutiën van de Staten-Generaal die mis„schien ook nog gegevens zouden kunnen bevatten, „zijn van wege de luchtbescherming in de kelders „weggeborgen en daardoor voorloopig voor gebruik „ontoegankelijk geworden".

Philippe Calandrini overleed te Batavia 10 Juli 1649. Hij huwde te Utrecht 4 Nov. 1613 (huw. voorw. te Utrecht 1 Sept. 1613) met *Margaretha van der Meulen (Muelen),* geb. Bremen 20 Febr. 1594, † Batavia in Juni 1651, dochter van *André van der Muelen,* Heer van Ranst en Milligen, en *Susanne de Malapert.* Hij komt 4 Febr. 1649 te Batavia als doopgetuige voor van een kleinkind Cunaeus. Zij testeeren 17 Sept. 1648 voor Nots. Adriaan Codde te Batavia en legateeren dan elkander alle meubelen, huisraad, zilverwerk, kleederen en juweelen en benoemen tot hunne universeele erfgenamen hun zes kinderen *Charles, Elisabeth, Dudley, Susanna, Catharina* en *Maria* onder uitsluiting van de Weeskamer. Tot testamenteurs, voochden ende medemomboirs worden, naast de(n) langstlevende aangesteld hun schoonzoon Joan Cunaeus, Balliouw van Batavia, Sr. Rijckloff van Goens, oppercoopman in dienste van de Compie., en Pieter Kemp, out Capiteyn der Burgerije van Batavia.

De afwikkeling van haar nalatenschap nam blijkbaar nogal wat tijd in beslag, want op 31 Dec. 1653 werd door d'E. Hr. Mr. Joan Cunaeus, Raedt Ordinaris van India nomine uxoris als Erffgenaem van Juffr. Maria van der Meulen zalr. wed. van wijlen d'Hr. *Philips de Calandrijn,* in sijn leven mede raedt van India, een vonnis ten laste van Philips Angelraet geobtineert om op 26 Febr. 1654 te vercoopen een huys aen de westsijde van de Groote rivier (Reg. Schepenen 157 1, blz. 16).

Over het huwelijk *Calandrini* X *van der Meulen* zie Vorsterman van Oyen, Stam- en Wapenboek 11 352, waar de dood van de echtgenoote wordt gesteld vóór September 1625; voorts Wapenheraut 1915 pp. 117, 163, 167 en 169 waar het testament van Susanne de Malapert staat afgedrukt.

Uit dit huwelijk:

1. *Charles (Carel) Calandrini.* Waarschijnlijk is hij reeds vóór zijn ouders naar Indië vertrokken, daar zij blijkens Maandbl. 1901 kol. 95 alleen hun vier dochters meenamen. Hij testeerde 8 Oct. 1650 te Batavia voor Nots. Anthony Huysman, als coopman binnen deser stede, was toen sieck en wordt „baiaert jonghman" genoemd. Als hij sonder wettige geboorte in levenden lijve quame te overlijden, legateert hij 100 realen aan de armen binnen deser stede, 150 realen aan de draegers die hem testateur ter aerde souden mogen comen te brengen en aan zijn drie gesusters d'Eerbaere joffrouwen *Elisabeth, Susanna* en *Maria Calandrijn* idr. vijftich realen; voorts noch aen sijn suster Joffr. *Catharijna Calandrijn 500* realen. Dat alles omme redenen hem daertoe mouverende. Universeele erfgenamen zijn Sr. *Dudley Calandrijn,* sijnen broeder, die jegenwoordich (soo als hij Testateur niet beeter en weet) in Vranckrijck is, voor d'een helft en sijn behoudt broeder d'Heer Joan *Cunaeus* ordinaris raedt van India soontgen genaempt *Philip Cunaeus* voor d'andere helft. Mocht zijn moeder bij het open-

vallen der nalatenschap nog in leven zijn, dan heeft zij het vruchtgebruik. Tot executeurs werden benoemd d'Heer Joan Cunaeus, Pieter Kemp oudt capt. der borgerije ende Jacob Bacheracht, oudt scheepen ende weesmeester te Batavia. Hij overleed vóór 13 Sept. 1651, op welken datum de rekening van den boedel, die 7698.24 realen beliep, in het Testamenten-Register 1649/'51 fol. 161 is opgenomen.

2. *Elisabefh Calandrini*, komt als doopgetuige te Batavia voor op 2 April 1651 (kind Cunaeus), 16 Juni 1652 (kind Sterthemius), 24 Oct. 1652 (kind Buys), 28 Aug. 1653 (kind Charles), 1 Maart 1654 (kind Cunaeus), 3 Jan. 1655 (kind Speelman), 11 Juli 1655 (kind Sterthemius), 25 Oct. 1657 (kind Speelman). Zij huwt le met *Hendrik van Gent*, van Hoorn, weduwnaar van *Elisabeth Joosten* (laatst weduwe van *Adriaan van Suijdwijck,* opperkoopman in dienst der Compie.) en van *Maria Lievens* (weduwe van *Adriaan van der Stell,* Commandeur in dienst der Compie.). Hij werd 9 Juni 1640 Opperkoopman van Jamby, na Malacca te senden 7 Maart 1644, Burger en Weesmeester tot Batavia, toe te staan equipagie op den Portugees te doen 18 Mei 1652, cum sois 25 of 30 soldaten te leenen en met ander noodwendigheden te voorzien, om den Portugees afbreuk te doen 25 Juni 1652, wordt afgezant, na de Mattaran te zenden 3 Juli 1652, met de gezanten van den Soesoehoenan deur te zenden 20 Mei 1653, wordt Ontvanger-Generaal 23 Mei 1653, denzelven en zijn gevolg de schenkagie van den Mattaran te laten behouden 9 Sept. 1653, wordt President van de Weeskamer 16 Sept. 1653, wordt Directeur, na Souratte te zenden 21 Juli 1654. Op 10 Aug. 1657 wordt besloten de onkosten van zijn begrafenis ten laste van. zijne weduwe te brengen, zoodat hij kort vóór dien datum overleden moet zijn. Hij komt als doopgetuige te Batavia voor 30 Mei 1652 (kind Gelehand), 27 Oct. 1652 (kind Visscher), 31 Oct. 1652 (kind Crocodil), 14 Nov. 1652 (kind Courten), 18 Dec. 1653 (kind Simonsz.), 1 Maart 1654 (kind Cunaeus), 12 Maart 1654 (kind Brent), 26 April 1654 (kind Lindius), 7 Mei 1654 (kind Rosendael), 28 Mei 1654 (kind Burgers), 13 Sept. 1654 (kind Thomasz.) en 16 Dec. 1655 (kind Hartsinck).

Op 17 Jan. 1656 testeeren voor François Beck, Coopman in dienst der Comp. te Souratte, d'Edele Heer *Hendrick van Gent,* directeur deser plaetse en d'Eerbare Joffrouw *Elisabeth Calandrini.* Dit testament, voorkomende in Test.Reg. 1655/'59, fol. 182/'83, is zeer slecht leesbaar daar de inkt volkomen geoxydeerd is. Ik heb er uit kunnen opmaken, dat zijn moeder *Jannetjen Hendrick* heette, woonachtig te Hoorn, aan wie hij 25.000.— Carolus guldens legateerde en dat hij twee zusters had, *Mensge en Grietje van Gent,* eveneens wonende te Hoorn. Harerzijds worden haar zusters *Susanna, Catrina* en *Maria* genoemd, alsmede haar broeder *Dudley Calandrini.*

Het huwelijk *van Gent-Calandrini* heb ik niet kunnen vinden. Het moet echter tusschen 12 Sept. 1652 en 1 Maart 1654 voltrokken zijn, daar zij op eerstgenoemden datum nog als ongehuwd voorkomt in een gerechtelijke acte en op laatstgenoemden datum samen met haar echtgenoot als doopgetuige fungeert.

De zooeven bedoelde acte, voorkomend in Reg. Schepenen 157 1 blz. 95, luidt:

„Op 12 Sept. 1652 sullen door den E. gerechte „deser stede Batavia uyt crachte van vercregen „vonnisse in dato 10 July Ao 1652 geobtineert bij „d'Eerbare Juffren *Elisabeth* ende *Cafharina Ca-„landrini,* als transport becomen hebbende van „*Buyckie Buyckies* [3]), ende ten laste van eenen „Siecko Chinees suyckerbacker gevelt, bij openbare „beckenslach aen de meest biedende presenteren „te vercopen dese naer volgende 3 goederen als „te weten:

„60.000 stoelen suykerriet staende op het lant van Coujock Chinees coopm. dat bij hem Siecko „tegenwoordich in huijre beseten wert. Een suycker-„molen met sijn toebehooren etc.

„3 slaven, 3 slavinnen, Elff stucx buffels, 2 karren „alsmede noch eenige Chineesche waren.

Elisabeth Calandrini is na den dood van haar man blijkbaar naar patria vertrokken, want blijkens Maandbl. XXX, kol. 191 hertrouwt zij te den Haag 21 Maart 1660 met *Johan Kien,* geb. in April 1618, Burgemeester van Veere 1651, 1654, 1657 en 1658, Gecommitteerde Raad en Raad ter Admiraliteit van Zeeland 20 Aug. 1668, zoon van *Jacob Kien* en *Jomanna Honigh.*

3. *Dudley Calandrini.* Volgens het testament van zijn broeder *Charles* woonde hij in 1650 in Frankrijk, terwijl hij blijkens het testament van zijn zuster *Elisabeth* in 1656 nog in leven was. Verder heb ik niets omtrent hem kunnen ontdekken.

4. *Susanna Calandrini.* geb. Amsterdam 4 Oct. 1626, † Leiden 22 Juli 1696, begraven Pieterskerk aldaar 21/28 Juli 1696. Zij komt als doopgetuige te Batavia voor 27 Febr. 1650 (kind Goossens), 30 Sept. 1650 (kind Caron), 2 Oct. 1650 (kind van der Lijn), 14 Aug. 1653 (kind Hartsinck), 19 Oct. 1653 (kind Roos), 8 Jan. 1654 (kind Pfort), 26 Sept. 1655 (kind Simonsz.), 15 Juni 1656 (kind Burgers) en 19 April 1657 (kind Verpoorten). Zij huwt te Batavia 20 Febr. 1648 (ondertr. Batavia 31 Jan. 1648) met Mr. *Joan Cunaeus,* geb. Leiden 1617, student „honoris causa" aan de Leidsche Hoogeschool 2 Febr. 1625, advocaat-fiscaal van de vloot naar Indië 15 Sept. 1644, Secretaris van den Gouverneur-Generaal en den Raad van Indië 1645-1648, wordt bailluw van Batavia 31 Dec. 1647, wordt opsiender over de latijnse school aldaar 25 Juni 1650, wordt Raad ordinaris 23 Sept. 1650, wordt Commissaris in den Kerkenraad genomineerd 11 Oct. 1650. Wordt Praeses van Schepenen 13 Dec. 1650; hem wordt 't gezantschap naar Persia opgedragen 28 Juli 1651; hij verklaart den Ontvanger Sebald Wonderaar (dien hij ten onrechte van baatzuchtigheid had beschuldigd) voor onschuldig 13 Sept. 1651. Op 22 Nov. 1652 wordt besloten hem de schenkage in Persia genoten te laten behouden. Wordt President van den Raad van Justitie 31 Dec. 1652, wordt Gezaghebber over de dagelijks voorvallende werken 24 Mei 1653. Op 19 Nov. 1653 wordt besloten hem met 8 schepen naar de Straat Sunda te zenden om op 3 Engelsche zeylen te passen. Twee dagen later wordt besloten hem weder uit de Straat te ontbieden. Mits impotentie van 't fabriek-ambt ont-

[3]) Buyckie Buyckies komt in de boedelrekening van *Carel Calandrini* als diens schuldenaar voor.

last 17 Febr. 1654. Wordt opsiender van 's Compagnies hospitaal 28 Dec. 1655. Zal met de aanzienlijkste Chineezen besoigneeren over de herstelling van boedelmeesters 3 Maart 1656. Krijgt het bevel over de vloot voor Bantam 7 Juli 1656. Verzoekt ontslagen te worden van het Presidentsambt van den Raad van Justitie, hetgeen wordt toegestaan 4 Aug. 1657. Het commando over de vaderlandsche retourvloot gedefereerd 20 Nov. 1657. Na het expireeren van zijn 3-jarige verbintenisse van ordinaire raad van India wordt hem maandelijks toegevoegd F. 500.— op haar Eds. approbatie in 't vaderland 26 Nov. 1657. Hem wordt 7 Dec. 1657 toegestaan zijn huizen en landerijen alhier onverkocht te laten, dewijl zij dese tijd niet vendibel sijn. 13 Dec. 1657 wordt hij Commissaris gesteld om de Caab te visiteeren. In Aug. 1658 komt hij met een retourvloot van 10 schepen in het vaderland terug, waarna hij zich in zijn geboorteplaats vestigt, waar hij zich in 1659 als student in de rechten aan de Hoogeschool liet inschrijven en 16 Febr. 1667 tot juris doctor honoris causa gepromoveerd werd. Hij was Veertigraad en Schepen van Leiden en overleed aldaar 12 Mei 1673, begr. Pieterskerk 13/19 Mei 1673. Hij was een zoon van Prof. Mr. Petrus Cunaeus en *Maria van Zeyst*. Zie over hem ook Ned. Patriciaat 11, blz. 96, Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek I kol. 657/'58 en dit Maandblad XXI kol. 2.

Te Batavia komt hij als doopgetuige voor op 12 Sept. 1647 (kind van Moock) 27 Febr 1650 (kind Goossens), 2 Juni 1650 (kind 'Moerbeeck), 30 Sept. 1650 (kind Caron), 25 Dec. 1650 (kind Lindius), 2 Febr. 1651 (kind Sterthemius), 30 April 1651 (kind Visscher), 25 Mei 1651 (kind van Teylingen), 4 Juni 1651 (kind Roman), 26 Dec. 1652 (kind van Zeelst), 14 Aug. 1653 (kind Hartsinck), 26 Febr. 1654 (kind Klencke), 18 Juni 1654 (kind Willeboorts), 8 Nov. 1654 (kind Verheiden), 22 Dec. 1654 (kind Groussard), 3 Jan. 1655 (kind Speelman), 7 Jan. 1655 (kind Vernatti), 11 Juli 1655 (kind Sterthemius), 24 Dec. 1656 (kind Simonsz.), 26 Aug. 1657 (kind Bogaert) en 25 Oct. 1657 (kind Speelman).

Ter aanvulling van het vermelde in dit Maandblad XXI kol. 2 en 3 laat ik hier nog de doopen der kinderen van het echtpaar *Cunaeus-Calandrini*, voor zoover zij te Batavia plaats vonden, volgen:

a. *Pieter Cunaeus*, ged. Batavia (Holl. Kerk) 4 Febr. 1649, Gett. Philip Calandrini; kap. Pieter Reynderse Kemp in plaats van Arnold de Vlaming van Oudtshoorn, Rijklof van Goens, Constantia Boudaen huisvr. v. François Caron, en de huisvr. v. Arend Barentsz.

b. *Philippus Cunaeus*, ged. Batavia (Holl. Kerk) 24 Maart 1650. Gett. François Caron, Gerard Demmer, kap. Joan Silvernagel, Margaretha van der Meulen en Petronella Wonderaar.

c. *Maria Cunaeus*, ged. Batavia (Holl. Kerk) 2 April 165 1. Gett. Louis Junius en Frederik Coyet in wier plaats Pieter Kemp en Joan Verpoorten, Haesje Berkmans huisvr. v. Joan Maetsuycker, Adriana Cunaeus in wier plaats Jacomina Rosegaard huisvr. v. Rijklof van Goens, Elisabeth Calandrini.

d. *Philippus Cunaeus*, ged. Batavia (Holl. Kerk) 1 Maart 1654. Gett. Arnold de Vlaming van Oudshoorn in wiens plaatse stond d'hr. Niclaes Verburg, d'hr. Ontvanger Hendrick van Gent, Juffr. Susanna Soute in wiens plaetse stond Juffr. Elisabeth Calandrini, en Juffr. Sara Solemne.

e. *Maria Cunaeus*, ged. Batavia (Holl. Kerk) 9 Dec. 1655. Gett. Niclaes Verburg, Dirk Sarcerius, Juffr. Maria Calandrini in wiens name. stond Juffr. Geertruijd Happarts, en Juffr. Petroneila Wonderaers.

f. *Petrus Cunaeus*, ged. Batavia (Holl. Kerk) 24 Mei 1657. Gett. Jacob Heimans, bewinthebber Antony Carel Parmentier, Heer van Achthoven en Heeswijk, in welker beide absentie zich presenteerden respective d'E. Hr. Arnout de Vlaming van Outshoorn en de Hr. Willem van der Beeke, en voorts Juffr. Joanna Caens en Juffr. Anna Bons.

Uit den te Leiden geboren zoon *Jacobus Adrianus Cunaeus* stamt het thans nog levende geslacht *Cunaeus*.

5. *Catharina Calandrini*. Ik vond haar slechts vermeld in de testamenten van haar broeder *Charles* en haar zuster *Elisabeth*, in bovengeciteerde gerechtelijke acte d.d. 12 Sept. 1652 en als getuige bij den doop van een kind Roman te Batavia 4 Jan. 1654. Wat er verder van haar geworden is, is mij niet bekend.

6. *Maria Calandrini*, geb. Amsterdam, † Middelburg 23 Aug. 1671, begr. in de Oostkerk aldaar. Zij komt als, doopgetuige te Batavia voor 3 Aug. 1651 (kind van Catersvelt), 9 Dec. 1655 (kind Cunaeus), 16 Maart 1659 (kind Verbeek), 12 Juli 1659 (kind Lantsman), 4 Sept. 1659 (kind de Vlaming van Outshoorn) en in Oct. 1659 (kind Coulster). Waarschijnlijk is zij ook de Maria Sterthemius, die als doopgetuige te Batavia voorkomt 5 Nov. 1651 (kind Hackius), 7 Sept. 1658 (kind Cauw) en 4 Dec. 1659 (kind des Maistres). Zij tr. (ondertr. Batavia 10 Febr. 1650) met *Pieter Sferfhemius*, geb. Middelburg, † Middelburg 24 April 1676, begr. in de Oostkerk aldaar. Opperkoopman in dienst der Comp., wordt Raad van Justitie te Batavia 10 Febr. 1650, wordt Opperhoofd in Japan en Commissaris in Siam 10 Mei 1650, wordt geassumeerd in Rade van Justitie 16 Jan. 1652, wordt Directeur van Bengalen 27 Juli 1655, teruggeroepen 16 Juli 1658, Commandeur der retourvloot 21 Oct. 1659. Na zijn terugkeer in het vaderland werd hij Schepen en Raad van Veere en Rekenmeester van Zeeland. In 1665 noemt hij zich Raad Extra-ordinair van Ned. Indië, doch zijn benoeming tot die functie heb ik niet kunnen vinden. Als doopgetuige te Batavia komt hij voor 25 Sept. 1656 (kind de Linge), 25 Oct. 1657 (kind Speelman) en 3 April 1659 (kind Eduards). Hij testeert op 29 Maart 1659 te Batavia voor Nots. Anthony Huysman. Waar van het betreffende Testamenten Register een groot gedeelte door ongedierte is opgegeten, heb ik daaruit slechts kunnen opteekenen, dat zijn natuurlijke dochter, *Petronella Sferfhemius*, geboortig van Wingurla, als donatio inter vivos een som van 2400 rijksdaalders krijgt, „sulcx als gemelten Hr. Compt, alhier ter Weescamer is stellende, van welcke voorsegde somme sij Petronella de vruchten sal genieten tot haer onderhout, doch niet eerder als gemelten Hr. Compt. van desen stede naert Patria vertrocken sal sijn ende welck Capitael sij Petronella niet en sal mogen. . . . . (hier is een heel stuk weg) ..... mochte gebeuren dat sij Petronella (getrout wesende) sonder wettich kind ofte

kinderen naer te laeten deser werelt quam te overlijden, soo sal in sulcken gevalle de helft vant voorn. capitael te weten 1200 rijksd. genoten ende in vollen eijgendomme sonder jemants contradiktie getrocken en behouden werden bij haer Petronella's Echte getrouwde man"; de andere 1200 rijksd. komen dan weer aan *Pieter Sterthemius* of zijn erfgenamen. *Maria Calandrini* verklaart zich met deze donatie accoord.

Deze natuurlijke dochter, die bijlkbaar te Batavia werd achtergelaten, werd 16 Juni 1652 in de Holi. Kerk te Batavia gedoopt: gett. de Landdrost Pieter Kemp, Sr. Adriaen Willeboorts, Juffr. Elisabeth Calendrini en Cecilia Silvernagels. Blijkens het resolutieboek der Weeskamer te Batavia 1683 blz. 11 verkocht de kamer voor haar op *13* Apr. 1683 losse goederen ad 1049 Rsd. Zij was toen weduwe van den onderkoopman *Eqbert Backer,* die in Bengalen overleed, en was begin Juni 1683 dood in Bengalen. Ten behoeve van haar kind kwam 16 Juni 1683 bij de Weeskamer 2114¼ Rsd. in (Res. boek Weeskamer Batavia 1683 blz. 24). Dit kind was *Egbert Backer,* die 18 Jan. 1677 in Bengalen qedoopt werd (qett. Gelmer Vosburgh, David Backer, Geertruid Hustert en Maria Lindius); hij erfde 1973⅜ Rsd. van zijn vader. Uit het huwelijk *Sferfhemius-Calandrini* zijn mij slechts drie kinderen bekend:

a. *Pieter Sterfhemius,* qed. Batavia (Holl. Kerk) 2 Febr. 1651. Gett. Joan Maetsuycker, Toan Cunaeus, Pieter Kemp, Francina de Wit huisvr. v. Carel Reyniers en Marqaretha Calendrini.

b. *Maria Sferthemius,* qed. Batavia (Holl. Kerk) 11 Juli 1655. Gett. Carel Hartsinck, Nicolaes Waleus in wiens plaats Joan Cunaeus, Juffrouw Maria van Santen en Elisabeth Calendrini in wiens plaetse stond Juffr. Anna Maria Vertange.

c. *Anna Constantia Sterthemius,* geb. Middelburq 30 Sept. 1665, † den Haaq 5 Maart 1751, tr. West-Souburg 11 Dec. 1680 met Mr. *Iman Cau,* seb. den Haaq 12 Juni 1652, † den Haag 26 Juni 1708, Secretaris van het Hof van Holland 1675, Raadsheer in dat Hof 1682-1708, zoon van Mr. *Iman Cau* en *Louise Sweerts de Weert. Zij* hebben een talrijk nageslacht, waartoe ook schrijver dezes behoort.

Mogelijk zijn er uit het huwelijk *Sterthemius-Calandrini* nog meer kinderen qeboren. Door de omzwervingen van het echtpaar in Japan, Siam en Bengalen waren deze in Indië niet op te sporen.

Ook later komen nog *Calandrini*'s in Indië voor. Zoo vind ik in de fichescollectie van het Landsarchief een *Peter Calandrini,* die 24 April 1700 Secretaris van Negapatnam werd, terwijl Juffrouw *Calandrini* (vermoedelijk zijn echtgenoote) 14 Febr. 1694 te Neqapatnam getuige is bij den doop van een kind Lampe. Het lijkt mij niet waarschijnlijk, dat deze *Pieter* een afstammeling is van *Philippe Calandrini* en *Margaretha van der Muelen.*

Van de andere door mij gevonden *Calandrini*'s, die nog niet in bovenstaande gegevens zijn in te passen. noem ik in de eerste palats *Philips Calandrijn,* die in 1656 koopman te Amsterdam is, blijkens het testament van Sr. Hugo Duvernier, geboortig van de stad Genève in Franckrijck (sic) ende Esperance Durante van Arracan alhier in India, beyde echteluvden woonende binnen dese stadt. Dit testament werd op 19 Dec. 1656 te Batavia gepasseerd voor Nots. Jan Keyser van Breda

(Test. Reg. Batavia 1655/'59 pag. 1471'48). De testateur legateert daarin „aen sijne dessendenten ofte erfgenamen ab intestato een somme van drie hondert guldens eens, a veertig grooten jeder gulden, met de eerste retourschepen naert patria naer doode van hem testateur overtemaecken aenden heere *Philips Calandrijn* coopman tot Amsterdam, die welcke gemelte penningen aen sijn testateurs broeder wel sal besorgen, oeremitteert te worden, daaromme hij testateur sijn E. Calandriin vrundelijcken requireert, met vast betrouwen tselve sal effectueeren". De geboorteplaats van Hugo Duvernier doet wel vermoeden, dat zijn relatie met dezen Philips Calandriin via Genève loopt en dat laatstgenoemde behoort tot den tak, die naar die stad is uitgeweken.

In de „Lüste van de gedenkwaerdige Teyckeninge op de Peper" (1639) [4]) komen voor *Philippus Calandrins* voor 6000 balen en *Jeremias Calandrini* voor 300 balen. Eerstgenoemde zal òf de latere Raad van Indië òf de hierboven genoemde Amsterdamsche koooman van 1656 zijn.

Willem van den Heuvel alias *Guillielmo Bartolotti* (1560-1634) handelde te Amsterdam o.a. onder de firma *Jan Calendrini* en *Guillo Bartolotti* [5]).

In het begin van de 17e eeuw kwam Constantijn Huygens op een muziekpartiitje ten huize van *Jean Louis Calandrini* te Amsterdam [6]). Hij zal waarschijnliik niet identiek ziin met *Jean Louis Calandrini,* van wien Galiffe. volgens mededeeling van den Heer van Breuqel, vermeldt:

„B.G. (kreeg het burgerschap van Genève) 1614, gratis „(een bijzondere eer), du CC (tweehonderdraad) 1635, „puis du LX (zestigraad): de ses descendents 7 mem„bres du CC, dont 6 du LX dont 4 conseillers d'Etat, „dont 3 syndics. *François.* premier syndic 1738. *Jean „Louis,* nrofesseur et mathématicien célèbre 1757 et „*André Richard.* Dans la même branche 3 pasteurs dont „*Benedict* pasteur de l'Eqlise italienne, puis en ville „(Genève) puis à Lyon 1669, professeur et recteur de „l'Académie et 2 officiers dont un *Jean* tué au service de „France 1672, l'autre retourné au catholicisme et ä „Lucques y fut colonel d'un régiment au service de la „république. *Scipion,* d'une autre branche 1559 (Genève) „puis ministre à Sondrio.

François de Calendrin is 30 Oct. 1644 te den Haag doopgetuige van een kind de Millv [7]). Hij zal identiek zijn met *François Calandrini,* die als j.m. van Genève, wonende te Amsterdam, 18 Maart 1646 te den Haag ondertrouwt met *Abigail van der Camer,* j.d. van Haarlem, wonende te den Haag.

In „Les Huguetans de Mercier et de Vrijhoeven" door Eduard van Biema wordt op blz. 150 melding gemaakt van „le négnciant genévois *Calandrini".*

Benedictus Calandrinus. Genevensis, wordt 23 Oct. 1660 met Johannes Ludovicus Buissonus, Genevensis, ingeschreven als student te Groningen „gratis auod ambo sint jam ministri Evang." [15]). Hii zal de door Galiffe (zie hierboven) vermelde predikant te Genève en Lvon ziin. Hij werd geboren te Genève in Sept. 1639, bevestigd tot leeraar in Juni 1660, tot den H. dienst in Genève beroepen 1664, Hooaleeraar in de Godgeleerdheid Maart 1690 tot April 1716. Toen hij nauwelijks 47 iaar oud was (dus in 1686) zag hij reeds 105 neven en nichten. „die van zijn broeders en zusters voortgesproten of aan

---

[4]) Alg. Ned. Familieblad III, blz. 97 en 98.
[5]) Elias. de Vroedschap van Amsterdam 1, blz. 386.
[6]) die Haghe 1917/'18, blz. 5.
[7]) Gen. Her. Bladen 1907, blz. 26.
[15]) Album Studiosorum Academiae Groninganae, kol. 87,

die getrouwt waren". Zijn halfzuster was *Magdalena de Calandrini.* geb. Genève *24* Febr. 1643, † Hinte (Oost-Friesland) 29 Juni 1701, begr. aldaar in 't koor.der kerk 7 Juli 1701, tr. *Nicolaas Gerlach Frese,* geattacheerd aan 't Hof van den Keurvorst van de Palz, Karl Ludwig, door wien hij in 1654 tot Hofraad, in 1657 tot Regeeringsraad, in 1660 tot Kerkelijke Raad en in 1662 tot Assessor van het Reichskammergericht te Spiers benoemd werd. Hij overleed 27 Aug. 1674, werd begraven in de Gereformeerde Kerk te Spiers en was een zoon van *Nicolaas Frese,* hoveling te Hinte, en van *Oriana Cornelia* Baronesse *von Inn-und Knyphausen* [16]).

Anna Callandrine, geb. 25 Febr. 1668, † 28 Nov. 1728, tr. Bordeaux 9 Mei 1685 *Olivier van Egmond,* geb. Gothenburg 17 Oct. 1656, vestigde zich op jeugdigen leeftijd te Bordeaux, waar hij 27 Nov. 1715 overleed [17]).

Angélique Calandrini tr. *Jan Robert Tronchin.* Hun zoon Dr. *Theodore Tronchin* werd geboren te Genève 24 Mei 1709 [18]). In welke familie-relatie staan zij met *Cesar Tronchin du Breuil,* voornaam boekhandelaar en uitgever te Amsterdam, wonende op de Prinsengracht over het Aalmoezeniersweeshuis in „Utrecht" [19]), die bij zijn echtgenoote *Louise de Roussillon* een dochter *Eleonora Angélique Louise Tronchin du Breuil* had, gehuwd met *Leonard Rutgers van Rozenburg?*

Tenslotte vestigde de Heer van Breugel nog mijn aandacht op een ander werk in vele deelen van Galiffe „Notices généalogiques sur les familles genévoises" (1836), dat echter noch in Nederland, noch in Indië te raadplegen is. Een exemplaar berust bij de Schweizerische Landesbibliothek. Waarschijnlijk zal de toekomstige bewerker der genealogie Calandrini hieruit veel gegevens kunnen putten, die het verband tusschen de verschillende takken duidelijker maken dan mij in bovenstaande bijdrage gelukt is.

Gewezen zij eindelijk nog op het in Wapenheraut 1912 p. 139 vermelde werk: Les familles protestantes de Bordeaux door Pierre Meller (Bordeaux imprimerie générale Cruchy 1902, 91 blz. 200 ex., waarin eveneens *Calandrini's* genoemd worden.

Eenige middeleeuwsche allianties in den huize Limburg (-Stirum),

door J. DE GROOT.

Aan de geregelde stamreeks van het geslacht van Limburg Stirum in Nederland's Adelsboek van 1926 ontleenen wij op blz. 52:

IX. Everhard, heer van Limburg, 1272-1301.
X. Diderik, heer van Limburg, woonde te Styrheim, 1299-1301, tr. Bertradis.
XI. Johan, heer van Limburg, 1322-1359, beleend met Styrum 1330, komt deswege in 1348 voor als Johan von Limburg genannt von Styerheim, tr. Johanna von Ahaus, ex matre van Goor.

Omtrent de huwelijken van deze drie stamvaders van het huidig geslacht van Limburg Stirum kunnen de volgende bijzonderheden meer licht verschaffen.

De gade van Èverhard heette Agnes. Dit leert eene oorkonde van 21 Dec. 1298 [1]), waarbij hij met toestemming van

16) Maandbl. XIX ,kol. 110.
17) Maandbl. XLV, kol. 56.
18) Alg. Ned. Familieblad 1. No. 113 blz. 12a.
19) Elias, de Vroedschap van Amsterdam 11, blz. 1003.
1) Dr. W. Schubert, U. B. Stadt Mülheim a/d Ruhr, 1926, No. 78.

baar. van zijn oudsten zoon Theodericus (Dietrich) en van zijn overige kinderen het tiend te Buttenbruch in het kerspel Mühlheim aan de Ruhr aan het klooster Saarn overdraagt voor het zieleheil van zijn vader, graaf Dietrich de oudere (n°. VIII der stamreeks), die dat tiend reeds aan het klooster schonk en evenals Dietrich de jongere getuige van de overdracht was.

Niet heel lang daarna is graaf Dietrich de oudere overleden. want op 13 Aug. 1303 [2]) wordt Everhard als graaf vermeld. De nobiles viri dominus Everhardus comes de Limborgh en (zijn zoon) dominus Theodoricus de Lymborgh, beiden dus ridder, zijn dan getuigen van eene belangrijke rechtshandeling in den boezem van het geslacht Almelo. Aan dit geslacht waren zij namelijk verwant door het tweede huwelijk van *Egbert I heer van Almelo (* 1280-† 1303/4) met *Mechteld van Lymborgh* [3]). De oudste zoon van dit echtpaar, Theodericus (Dirk), verkreeg toen de villicatio van de goederen der abdii Essen a/d Ruhr in Salland [4]). Vervolgens treedt op 29 Juni 1304 [5]) *Henric van Esscena (Essen),* knape, als ambtman (officiatus) van die abdii in Salland en het stift Utrecht af ten behoeve van Mechteld, die dan weduwe is, en haar kinderen [6]).

Wegens den voornaam Dirk van haren oudsten zoon, welke voornaam tevoren bij de Almelo's oorkondelijk niet voorkwam, lint het voor de hand, dat Mechteld van Lymborgh eene dochter van Dietrich den oudere was. Hierdoor wordt het ten minste verklaarbaar, dat graaf Everhard als haar broeder met ziin oudsten zoon de gewichtige overdracht van de Sallandsche villicatio medebezeaelde. De verdeeling van Egbert's goederen tusschen zijne kinderen en zijne tweede vrouw met haar kinderen, welke op 6 Juni 1297 [7]) tot stand kwam, werd trouwens door dominus Theodericus, nobilis vir de Lymborch, miles. met diens zegel bekrachtigd; het liikt dus niet aan twijfel onderhevig. dat deze Dietrich de oudere haar vader was. Op 15 Sept. 1291 (W. U. B. VII n°. 2202) had graaf Everhard dan ook eene zuster Mechteld.

Als voornaam der gade van Diderik den jongere (n°. X der stamreeks) geeft N. A. Bertradis op. Deze Bertradis wordt vermeld in de oorkonden dd. Rheinberg 24 Maart 1297

2) Versl. en Med. ver. Oud-Vaderl. Rechtsbronnen, 111, 1898, pap. 616-618, en Register Overijss. Oork. n°. 1052, alsook Kindlinger, Gesch. der Deutschen Hörigkeit. Bijl. 35.
3) Een fragment-genealogie-Almelo zal verderop worden aangetroffen.
4) Zie over deze poederen Mr. A. Haga, Het archief van den Ambtman van' het stift Essen,-in Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven, 3926, deel 11. blz. 487 v.v.
5) Zie de verdienstelijke verhandeling van Mr. R. E. Hattink. De heerlijkheid Almelo (1236-1420) in Versl. Med. Ver. Overijss. Regt en Gesch., deel 21 (1900), blz. 34. Ten onrechte staat hier 26 Juni vermeld. Het is feria sexta proxima post festum beati Johannis baptiste (24 Juni).
6) Dirk van Almelo voornoemd, die dan als ambtman optreedt, noemt zich vervolgens, evenals zijn jongere broeders Frederik en Egbert, van Grimbergen (zie Tijdr. Reg. Ov., 1, blz. 42-43, de oorkonde van 27 Maart 1336, o.m. opgenomen in Dumbar. Analecta. II, p. 254-266. alsook Hattink 'a.v., p. 27) en verkoopt in 3341 (Nijhoff, Gedenkw. Gelderland 1 n°. 375) deze Essensche goederen aan den graaf van Gelre. Zijn broeder Egbert zegelt op 23 April 1338 (Hattink, a.v., pag. 43. en De Raadt, Sceaux armoriés, 1. blz. 501) met de wapenfiguur van zijn beide ouders, d.w.z. her. rechts ½ Almelo. her. links ½ Limburg a/d Lenne (alzoo ½ roos). Het halve ruiten-wapen van Almelo vindt men o.a. ook bij *Godfried van* Goor, een broeder van Egbert 1 (zie n°. 3 der zegelplaat, behoorende bij ons maandblad van Nov. 1937).

In Grimberghe was eene mansio en domus, die behoorden tot de vele goederen, die bij het mageschеid van 1297 (vgl. noot 7) aan Domina Mecheldis de Lymborch en haar kinderen werden toebedeeld.

7) Bijdr. Gesch. Overijss. VI, blz. 122-126; O.B. Gr.-Dr.-n". 197. Als datum is aldaar aangegeven 4 Juni, doch in crastino Bonifacii episcopi (5 Juni) = 6 Juni.

(1296) en 9 Jan. 1300 (1299) in W. U. B. VII nos. 2406 en 2571 (zie voor het eerste charter, waarbij Diderik de jongere evenals in 1300 met de Limburgsche roos zegelt, ook Lacomblet 11 n°. 969). Naar alle waarschijnlijkheid hebben wij hier te doen met het reeds vroeger [8]) door mij aangeduid echtpaar ***Theodericus de Lymborch*** miles en ***Berta de Guterswyc,*** de laatste een spruit van het Kleefsch geslacht der nobiles van Guterswyc (Götterswick) [9]). Zij zullen de ouders zijn geweest van Agnes, de echtgenoote van ***Egbert II heer van Almelo*** (1308-†1337/8). Tot beter begrip van deze tweede alliantie Limburg-Almelo laat ik een uittreksel uit eene door mij samengestelde genealogie van het geslacht Almelo volgen.

Fragment-genealogie-Almelo.

Egbert I heer van Almelo,
ridder
1280-† 1303/4
x 1°
Agnes *van Sulen (Zuylen)*
| o.a.
Arnold III heer van Almelo
1297-† 1307/8
X
Oda van *Bentheim*
| o.a.
Egbert II heer van Almelo
1308-† 1337/8
X
Agnes van Lymborch

x 2°
Mechteld van Lymborch
1291-† 1317
| o.a.
Dirk van Grimbergen
1303-1341
ambtman abdij Essen voor Salland

Mijne zienswijze omtrent de hierbedoelde alliantie put ik uit het Calendarium et Necrologium der St. Plechelmi-kerk in Oldenzaal naar de uitgave van pastoor Geerdink van 1886. Uit de inschrijvingen op blz. 7-8, 73 en speciaal 82 dier uitgave blijkt namelijk, dat overleden zijn de drie kinderen en de schoondochter van Agnes en dat zij (Agnes), ter herdenking van deze vier verwanten in de neergaande linie, zoomede van Theodericus de Lymborch, miles, en zijne vrouw Berta de Guterswyc, zeer waarschijnlijk haar opgaande linie, Egbertus de Almelo en Agnes ipsius relicta (zijne weduwe, d.i. zij zelve), alsook van haar kamenier, een mud rogge uit de goederen Arninchove in Haslo aan de onderwerpelijke kerk heeft overgedragen.

Aqnes zal genoemd zijn naar haar grootmoeder, de o.a. op 21 Dec. 1298 voorkomende moeder van Diderik en echtgenoote van Everard heer van Limburg (zie noot 1) [10]).

Zagen wij twee huwelijken van een Egbert van Almelo met eene Lymborch, de tusschenschakel Arnold 111 heer van Almelo (1297-†1307/8) had tot gade ***Oda van Bentheim,*** welk graafschap door het huwelijk van haar nicht ***Hadewig van Bentheim*** met den nobilis *Everwijn van Guterswic* (1347-1368) in 1421 op diens gelijknamigen kleinzoon vererfde.

Voor de zooveelste maal ervaren wij hoezeer in de middeleeuwen in de aanzienlijke geslachten vaak binnen een bepaalden kring gehuwd werd. Dit toont ook het huwelijk van Diderik's zoon *Johan* (1322-1359), n°. XI der stamreeks, met ***Johanna van Ahaus*** [11]) *ex* matre Goor. De verwantschap Ahaus-Almelo blijkt uit het fragment-genealogie in N.L. LV (1937), k. 349-350.

Naar vrij zeker is, was Johanna van Ahaus eene dochter van ***Bernard II heer van Ahaus (1311-1331)*** ; blijkens eene door mij opgestelde genealogie-Ahaus is hij althans de eenige, die voor dit vaderschap in aanmerking komt. Zijne betrekkingen tot de Limburg's zijn dan ook vrij nauw. Op 4 Juli 1327 [12]) bezegelt hij eene familie-verklaring, door ***Theodericus de Limburg.*** ridder, genannt ***Snycke,*** en diens zoon Theodericus afgelegd met goedkeuring van Johan, ridder, (tweeden) zoon van eerstgenoemden Theodericus. Voorts is de edele Bernardus de here van dem Ahus op 21 Mei 1331 [13]) een der drie scheidslieden bij een geschil tusschen den heer van Lymburg (Hohenlimburg a/d Lenne) en diens neef heer Johan heer van Lymburg (Styrum) eenerzijds en Borgard van Broke anderzijds.

Deze Bernardus 11, een zoon van ***Johan van Ahaus,*** was aanvankelijk gehuwd met Nese (Agnes)' en later met ***Adelheid van Gemen,*** die onderscheidenlijk op 23 Juni 1311 [14]) en in 1318 [15]) als zijne echtgenoote voorkomen. Denkelijk is dus de eerste de vorenbedoelde mater van Goor: zij zou derhalve ***Agnes van Goor*** heeten, hetgeen in zoover opmerkelijk is, omdat in 1340 eene jongere ***Agnes de Gore*** te voorschijn treedt als canonica van het hoogadellijk stift Vreden, tot welks kanittel ook de dochters van den heer van Ahaus toegang hadden. Beiden hooren in hetzelfde milieu thuis en, 'waar wij in onze verhandeling-de Vos van Steenwijk [16]) aan laatstgenoemde Agnes in een fragment-genealogie eene hypothetische plaats gaven als zuster van Coenraad en Jan de Gore, zou er stellig reden bestaan om ook aan eerstvermelde Agnes van Goor, de vrouwe van Ahaus. eene dergelijke plaats — b.v. als hunne tante — in te ruimen. Het is hier niet de juiste gelegenheid om daarop dieper in te gaan.

Deze vrouwe van Ahaus had in genoemd jaar 1311 twee kinderen, Wicbold en Johan. Blijkbaar zijn beiden jong gestorven, want zij worden verder niet vermeld, terwijl Bernard als heer van Ahaus wordt opgevolgd door zijn zoon Herman uit het tweede huwelijk. In of na 1311 zal zij derhalve nog eene dochter Johanna hebben gehad, die evenals haar zoon Johan den doopnaam naar den grootvader Johan van Ahaus zal hebben ontvangen. Deze genealogische constructie biedt geen enkel element van twijfel; het betrof hier slechts het verder aanvullen en bijschikken van eene reeds vrij volledige legkaart.

Op grond van een en ander zullen de in hoofde omschreven nummers der stamreeks zijn te lezen:

IX. Everhard, heer van Limburg, ridder, vermeld 1270 [17])-1303, als graaf van Limburg 1291; tr. Agnes N., vermeld 1291 [18])-1298.

X. Diderik, heer van Limburg, ridder, vermeld 1297-†

---

s) N.L. LIII (1935), k. 369.

9) Vermoedelijk is als gevolg van dezen echt *Heinrich van Goters-(t)wich,* kanunnik te Santen, onder de getuigen van voormelde charters van 21 Dec. 1298 en 9 Jan. 1300 geboekstaafd (zie voor de eerste oorkonde noot 1 hiervoren).

10) De voornaam van Berta v. Guterswick komt later bij de Almelo's voor, te weten bij *Bertha van Almelo,* abdis van Mariëndaal bij Utrecht, ± 1380-† 1417, maar of zij van eerstgenoemde Berta afstamt, is onzeker. Vgl. Hattink, De heerlijkheid Almelo, a.v., blz. 15-16, en van Heussen en van Rijn, Utr. Bisdom, 1, pag. 642.

11) Het huwelijk van dezen heer van Limburg met een Ahus (Ahaus) is bewezen door de Ahnenprobe van zijn kleinzoon Gird (Godert) van Limburg dd. 16 Nov. 1432 ter opname in het kapittel van het stift St. Gereon in Keulen. Deze was een broeder van wijlen Evert heer van Limburg (n°. XIII der stamreeks), waarvan door diens zoon, graaf Wilhelm (n°. XIV) getuigd wordt, dat zijn vier Ahnen vrij edel waren, „want sijn" (Evert's) vader was van Lymburg syns vader moder" (Evert's grootmoeder, alzoo gade van n°. XI) was v o n d en N ah u s syn moder" (vrouw van n°. XII) was van Rifferscheid". Vgl. Chr. J. Kremer, Akad. Beitr. zur Gülch- und Bergischen Gesch. 11, 1776, blz. 102-103.

12) Lacomblet 111 n°. 227.

13) Schubert, U.B. Mühlheim, N". 96.

14) W.U.B. VIII n°. 655; Darpe, Coosfelder U.B. n°. 143 ; alsook Nichtstaatl. Arch. Westfalens, Coesfeld, Beiheft, blz. 51.

15) W.U.B. VIII n°. 1207.

16) N.L. LV (1937), k. 434 (sub 4°.) en 435436.

17) Reeds in dat jaar wordt hij oorkondelijk vermeld en niet eerst in 1272.

18) Oorkonde van 4 Mei 1291 (W.U.B. VII n°. 2195).

1327/8[19]), woonde te Styrheim, genannt Snycke 1327; tr. Berta van Guterswyc, vermeld 1297-1300.

x1. Iohan, heer van Limburg, ridder, vermeld 1300 [20])-1359, beleend met Stvrum 1330. komt deswege in 1348 voor als Johan van Limburq genannt van Styerheym [21]); tr. Johanna van Ahaus, dochter van Bernard, 11 heer van Ahaus en Agnes van Goor.

Tevens ware bij n°. VIII, graaf Diederik, te doen uitkomen, dat hij nog in 1298 leefde: tot dusver werd namelijk als laatste jaar van vermelding 1286 aangegeven.

Deze qegevens heb ik hierboven ietwat omstandig ontwikkeld, opdat zij mede zouden kunnen worden benut en wellicht nog verder aanqevuld hij de samenstelling van de geschiedenis van het geslacht van Limburg Stirum vóór 1600, waartoe — naar mij van nabij bekend is — eeniqe leden van die familie een vruchtbaar initiatief hebben genomen. Het was niet mijne bedoeling met dit stuk op dien nog in wording zijnden arbeid vooruit te loopen, doch wel dien te vergemakkelijken. Het leert intusschen, dat dit geslacht lanq vóór de vestiginq hier te lande, aldaar reeds vertegenwoordigd was door het huweliik van twee zijner dochteren met een tweetal heeren van Almelo omstreeks 1300-1330.

Het geslacht Voltelen (Volten),

door MR. H. F. WIJNMAN.

(Vervolg van LVIII, 307).

VIIIbis. ***Benjamin Voltelen,*** ged. Zwolle 1 Febr. 1699, lidmaat Paramaribo met examen 10 Juli 1723, † in Suriname 9 Nov. 1732, begr. aldaar „op zijn plantagie Toevluqt in de Motcreeq", trouwt op de plantage de Eendracht in Suriname 29 Febr. 1724 (ondertr. Paramaribo 7 Febr.) ***Anna Maria Chaffeau*** [53]), ged. Parica (Suriname) 15 Aug. 1693 (qetuigen ***I. I. Langevelf*** en huysvrouw ***Anna Maria Passchafius),*** † in Suriname ***13 Nov. 1733*** en begr. aldaar „op haar moeders plantagie in La Solitude in Perica", dr. van ***Jean Chaffeau*** en ***Anna Cognard.***

7 Febr. 1724 ondertrouwd *Benjamin Voltelen* j.m. geb. van Zwolle met, *Anna Maria Chaffeau* j.d. geb. in Pirika. 29 Febr. bevestigd op de Plant. d'Eendracht (Trouwboek Paramaribo, Rijks-Archief 's-Gravenhage)

Benjamin V. en Anna *Maria Chaffeau* testeeren *24* Mei 1724 ten overstaan van Adriaan van der Beets, gezworen klerk ter secretarie te Paramaribo. Indien zij zonder kinderen komen te ovcrliiden. wordt als erfgenaam ingesteld haar moeder *Anna Cognard, wed.* wijlen *Jan Chaffeau* (W.I. testamenten n°. 62, f°. 44, Rijks-Archief 's-Gravenhage).

Inventaris van de plantage de Toevlugt werd' opgemaakt 1733, 1734, 1738 (Not. Archief Suriname n°. 16.5. 166, 170, Rijks-Archief 's-Gravenhage), *van* La Solitude 1730 (ald. n°. 163, f°. 269, totale geschatte waarde *f* 50.523.-), vgl. West-Indische Gids, 1921/22, blz. 331, 332.

Uit dit huwelijk:

1. ***Anna Arnoldina*** [54]) ***Voltelen,*** geb. Paramaribo 15 Dec. ged. ald. ***17*** Dec. ***1724*** (getuigen *Arnoldus Voltelen* en ***Anna Cognart),*** † nà 10 Nov. 1768, trouwt le Paramaribo omstr. 1745 ***Jan Le Graverand,*** vaandrig bij de le of lijfs-compagnie van den gouverneur van Suriname 1746, † in Suriname ***27 Nov.*** 1748, (vermoedelijk) zn. van ***Jan Le Graverand*** en ***Hermina Kamer; 2e*** Paramaribo Nov. 1749 (ondertr. ald. 7 Nov.) ***Jan Christiaan Winne,*** geb. Paramaribo 26 April, ged. ald. 3 Mei 1725 (peter en meter ***Jan Chrisfiaan Eberharf*** en ***Maria Cleempuf*** desselfs huysvrouw), begr. in Suriname (kerkegerechtiqheid voor het begr. betaald) 28 Sept. 1769, zn. van ***Pieter Winne*** en diens tweede vrouw ***Francina de La Croix.***

Jan (of: dan *Michiel) Le Graverand en Hermina Kramer* lieten 12 April 1724 een dochter *Elisabeth,* in de Zuiderkerk te Amsterdam en 24 Juli 1725 een dochter *Margareta* in de Nieuwe Kerk aldaar doopen. Vermoedelijk was de echtgenoot van *Anna Arnoldina V.* een oudere broeder van *Elisabeth* en *Margareta.*

7 Nov. 1749 In en aangeteekend Jan *Christiaan Winne,* jongman van de gereformeerde religie, geboortig11 van Paramaribo, woonagtig in de Motcreeq en *Anna Arnoldina Voltelen wed. Jan Le Graverend,* van de gereformeerde religie, geboortigh van Paramaribo en woonagtig in de Motcreeeq, geassisteerd met *Magtelt van Kalmtchout* huysvrouw van *Jan Berkhoff* (Trouwboek Paramaribo).

Jan Christiaan Winne en *Anna Arnoldina V.* testeeren te Paramaribo 10 Nov. 1768 (W.I. testamenten no. 37).

2. *Jacoba* ***Hendrina*** (later: ***Henrietta) Voltelen,*** geb. Paramaribo ***25*** Aug., ped. ald. 5 Sept. 1726 (peter en meter ***Hendrik van der Kolk*** en *Jacoba* ***Pisforius),*** vestiqt zich te Amsterdam omstr. 1762, begr. Amsterdam Nieuwe Kerk 21 Febr. 1764, trouwt le Paramaribo 30 Juli 1744 ***Willem François de Senilh,*** geb. (vermoedelijk op Curaçao) omstr. 1711, koopman, poorter van Amsterdam 5 April 1730 [55]), † in Suriname vóór 1752, zn. van ***Pierre de Senilh,*** kapiteinluitenant en commandant van de militie op Curacao [56]), en ***Eva de, Souter; 2e*** Paramaribo Nov. 1752 (ondertr. ald. 27 Oct.) *Jacob* ***Hendrik Carel Spiering,*** geb. Namen 12 Mrt. 1722, ingenieur bij de West-Indische Compagnie in Suriname sinds 1755, luit. colonel 7e comp. artilleristen aldaar sinds 1756, vestiqt zich te Amsterdam omstr. 1762, wederom naar Suriname omstr. 1765, † nà 1765, zn. van Mr. ***Willem Spiering,*** commies van 's Lands magazijnen in Namen, en ***Sara Maria van den Bergh.***

19) Hij stierf tusschen 4 Juli 1327 (zie noot 12) en 22 Maart 1328 (vgl. U.B. Mühlheim n°. 92).

20) Zie de hoogcr aangehaalde oorkonde dd. Rheinberg 24 Maart, 1297 (1296).

21) Charter van 6 Nov. 1348 (U.B. Mühlheim n°. 108).

53) In de Heerenboekjes wordt de naam *Chaff(e)aux* gespeld: zoo was *Anna Maria*'s broeder Jean *Chaffeaux* assistent-commies van den slavenhandel in Suriname 1725, een tweede broeder *Willem Chaffaux* keurmeester van de suiker 1732 e.v.

54) Het Hs.-V. noemt haar abusievelijk: *Christina Antonia Voltelen.*

55) De identieiteit van *Willem de S.*, den Amsterdamschen koopman, met *Willem François* de S., den echtgenoot van *Jacoba Hendrina Voltelen,* staat niet vast,. Geen ander van dien naam kwam echter voor in de fiches van de Bibliothèoue Wallone te Leiden; ook werd de doopacte van een *Willem of Willem François de S.* te Amsterdam niet gevonden.

56) *Pierre de Senilh* was geb. te Lavardac in Guvenne 1680, word lid van 'de Waalsche Kerk te Amsterdam op geloofsbelijdenis 2 April 1698. ondertrouwde aldaar 8 Jan. 1710 met *Eva de Souter („Pierre de Senilh,* van Laverdak, capitevn-luvtenant, oud 29 jaren in de Kerkstraet, geassisteert met sijn moeder *Maria Rojerre* ende *Eva ds Souter, van* Amsterdam, oud 27 jaren, op de Prinsegraft. geassisteert met haer moeder *Helena van de Rijp"*, D.T.B. 545, fo. 107, getr. in de Walenkerk) en werd poorter aldaar 17 Aug. 1712 (*„Pieter de Senilh* commandant over de militie op Curasau zoon van *Francois de* Senilh poorter alhier is eon ingeboren poorter"). In 1711 werd hij op Curaçao in arrest gesteld door den directeur Jeremias van Collen, tegelijk met vier raadsleden. zie J. H. J. Hamelberg, De Nederlanders op de West-Indische eilanden. dl. 1 (1901), blz. 118 en C. P. Amelunxen, De geschiedenis van Curaçao [19291, blz. 59. Hij was een zoon van *François* (de) *Senilh,* predikant te Lavardac, als refugié met vrouw en vijf kinderen (een zesde, *Jean de Senilh,* werd geb. 6 Juni, ged. Amsterdam Walenkerk 30 Juni 1688) te Arnhem gekomen begin 1686, geplaatst te Amsterdam 6 Febr. 1686, begr. ald. 13 Maart 1.706, vgl. Bulletin de la Commission pour l'histoire *des* églises wallonnes, dl. 1 (1885), blz. 110, 115.

5 April 1730 *Willem de Senilh* coopman soon van *Pieter de Senilh* in sijn leven commandant over de militie van Curaçao *en* poorter is een ingeboren poorter (Poorterhoek Amsterdam).

27 Oct. 1752 Ingeteekend *Jacob Hendrik Carel Spiering*, jonkman van de gereformeerde religie, geboortig te Namur in Braband, woonagtig alhier, geadsisteerd met Lieut. Colonel de *Bruce* in namen van 0. C. Vrijheer van *Verschuur* en Mevrouw wed. wijlen *W. Bedloo* en Jacoba *Hendrina Voltelen wed.* van wijlen *Willem François de* Senilhe, vande gereformeerde religie, geboortig en woonagtig alhier in Paramaribo, geadsisteert met ***Charles*** *Paul Bennelle* en *Catharina* ***de Lis*** desselfs huysvrouw (Trouwboek Paramaribo).

21 Febr. 1764 Jacoba Henrietta *Voltelen* huysvr. van *Jacob Hendrik* Carel ***Spiering*** ten huyse van *Barend Buys op* 't Water bij de Nieuwebrug; (i.m.) den 31 Oct. 1765 is hier ter kamer gecompareerd *Barend Buys en* heeft gedeclareerd dat de wed(uwnaa)r weedcrom na Surinamen was vertrocken (Begr. Reg. Weeskamer no. 12 Nieuwe Kerk, Gem. Archief Amsterdam).

„*Jacoba Hendrina* geb. . . . en den 30 July 1744 get. met *Willem François de Senilhe* oh. 29 Oct. 1753 (sic) de wed. is naderhand getr. den 7 Sept. 1755 (sic) met *J. P. Spiering* uyt deze egt zijn vier kinderen voortgekomen als 1. *Benjamin* geb. . . . . 2. *Saartie* geb. . . . . 3. Frederik geh. . . . . 4. Senilhe geb. . . ." (H. s.-V., dat hier onbetrouwbaar is). In do Heerenboekjes 1756-62 wordt de tweede echtgenoot van *Jacoba Hendrina V.: Jacob Carel Hendrik Spiering* genoemd, in de genealogie-Spiering bij Vorsterman van Oyen. dl. 111, blz. 1.70 en in Ned. Patriciaat, dl. VII (1916), blz. 351: Jacob *Isaac Spiering* (bij Vorsterman van Oyen leest men dat hij in Suriname overleed, in 1752 huwde met *E. Volkers*, mede aldaar overleden, bij wie hij kinderen verwekte).

VIIquinquies. *Benjamin Voltelen*, geb. Zwolle 8 Juni, ged. aldaar *12* Juni *1670*, † *2 Nov. 1696*, trouwt Windesheim *17* April 1693 *Judith van Diepenheim*, † *1733*, weduwe van *Johannes Ockley*.

„24 Dec. 1670 Gedelibereert zijnde of de Heren van de Magistraat over de alhier jongst geborene sone van Drs. *Johannes* (sic) *Voltelen* solde aannemen, is goctgevonden ende verstaan, dat dewijle Zijn Eerwaarde van een plaatse beroepen is, alwaar van meerder tractement heeft gegaudeert, en voorschr. sone het tiende kint is, met het gevaderschap behore aan te nemen, en is do Heer Hemert uit name van Haar Ed. Hoog. Agtb. versogt voorschr. kint zijnde den 8 Junij 1670 geboren, te dope tc presenteren en tc doen benamen en is vervolgens percsolvccrt aan voorsch. sone *Benjamin* genaamd. tot, stuir van opvoeding te geven hondert car. gls. jaarlijks tot vijf en twintig jaren toe, ten ware dese sone eerder kwame te sterven, in welken cas dese qifte sal comen te cesseren; ook ophouden, wanneer hij Dns. Voltelen elders mogte worden beroepen en daarop van hier auame te verplaatsen. Sullende copie deses in een silveren dons ter waarde van 50 ggls. worden overgebragt" (Resolutien Schepenen en Raden van Zwolle. vgl. Bijdragen tot, de geschiedenis van Overijssel. 1, blz. 140/141).

..A° 1670 den 8 Junii is geh: *Benjamin*. op den 17 April 1693 getrouwt met *Judith van* Diepen wed. *Occlij*, de man is overleden den 2 Nov. 1696. de vrouw A°. 1733. uvt dit huwelijk is een dogter geb. gen. *Susanne* ongehuwt gestorven A° 17..., over deze Benjamin is de magistraat van Zwolle als Peeter geweest wegens de groote agting voor desselfs vader *Arnoldus Voltelen*. hebbende hem een zilvere doos vereert, waarin een obligatie was, trekkende daar van den intresten, en met de dood van deze *Benjamin* is deze obligatie aan Gem. magistraat gerestitueert" (Hs.-V.).

Johannes Ockley was een zoon van Ds. *Godefridus Ockley* predikant te Rouveen, en *Aagje Walraven* (ondertr. Gramsbergen 14 Juli. Amsterdam 23 Juli 1667. zie N.L. 1913. kol. 340 en 3920. kol. 253). Laatstgenoemde was 21 April 1674 hertrouwd met *Caspar Waterham* gerichtsschrijver van het hoogschoutambacht Hasselt. vermoedelijk een nakomeling van den gelijknamigen neef van *Hendrik Voltelen* (in 1612 richter te Oldenzaal). zie J. van Doorninck, Geslachtkundige aanteekeningen, blz. 757. 758.

Uit dit huwelijk:

Susanna Voltelen, ged. Zwolle *30 Nov.* 1694, als lidmaat aldaar aangenomen op belijdenis 21/22 Sept. 1711 (wonende Papenstraat), attestatie naar Hattem *4* Juni *1712*, begr. Zwolle *9* Mei 1763.

In het lidmatenregister van Zwolle staat 25 Maart 1717 een tweede *Susanna Voltelen* op belijdenis ingeschreven (wonende Diezestraat).

„9 Mei 1763 juffer *Susanna Voltelen* halve zuster van den Heer prmeensman *Godefridus Ockleij* Michaëliskerk no. 372" (Doodboek Zwolle).

VIIsexties. *Albertus Voltelen*, geb. Zwolle 2 Sept., ged. ald. *3* Sewt. 1671, wordt poorter te Amsterdam *28* Oct. *1695*, kruidenier, sinds *29* Jan. 1699 makelaar ald., † Amsterdam 4 Dec., begr. ald. Westerkerk 9 Dec. 1718, trouwt Amsterdam '1 Maart 1695 (ondertr. ald. 11 Febr.) *Susanna Clermont*, geb. Amsterdam 20 Mei, ged. ald. Nieuwe kerk *23* Mei 1662 (getuigen *Daniel Florianus* en *Susanna de Schilder)*, † Amsterdam 27 Jan., begr. ald. Westerkerk 1 Febr. 1716, dr. van *Willem Clermont*, koopman [57]), diaken 1670-'75, en *Maria de Schilder*.

28 October 1695 *Albertus Voltelen* van Swol cruydenier heeft etc. als getrout hebbende *Susanna Clermont* dogter van Willem Clermon coopman en poorter (Poorterboek Amsterdam).

11 Fchr. 1695 *Albartus Voltelen van* Swol kruydenier oud 23 jaren, op de Keysersgragt, ouders doot, geass(isteer) t met voogden consent, en *Susanna Clermont* van A(sterdam) oud 28 jaren, ou de Heerengragt, geass(isteer)t met vaders consent (D.T.B. 524, fo. 14).

Albertus V. en *Susanna Clermont* testeeren te Amsterdam voor notaris François Meerhout 2 Nov. 1713, vgl. Inbrengregister Weeskamer Amsterdam no. 41, fo. 199 vo. dd. 31 Maart 1708 (en lade 438).

Omtrent het geslacht-de Schilder zie men Wapenheraut, 1898, blz. 78 cn 1899, blz. 90.

Uit dit huwelijk:

1. *Arnoldus Voltelen*, volgt VIII.
2. *Philipous Voltelen*, geb. Amsterdam 6 Nov., ged. aldaar Eilandskerk 10 Nov. 1697 (getuigen: *Johannes* en *Cornelia Clermont)*, † te Gamron. thans Bender Abbas, toenmaals een bezitting der O.I. Compagnie in Perzië.
3. *Maria Voltelen*, geb. Amsterdam 20 Mei, ged. aldaar Oude Kerk 21 Mei 1700 (getuigen: Willem Clermont de Jonge en Anna Vollenhoven), † ongehuwd.
4. *Alhertus Voltelen*, volgt VIIIbis.
5. *Cornelia Voltelen*, geb. Amsterdam 30 Jan., ged. aldaar Westerkerk 1 Febr. 1705 (getuigen *Johannes en Maria Clermont)*, † Amsterdam 26 Aug., begr. ald. Westerkerk 30 Aug. 1706.

VIII. *Arnoldus Voltelen*, geb. Amsterdam 4 April, ged. aldaar Oude Kerk 6 Awril 1696 (getuigen *Maria* en *Johannes Clermont)*. wordt poorter te Amsterdam 20 Dec. 1715, makelaar aldaar sinds *2* Jan. 1716. verkriigt venia aetatis van de Staten van Holland 2% Febr. 1719, † Amsterdam 30 Juli, beqr. ald. Westerkerk 3 Aug. 1726, trouwt Amsterdam Walenkerk 6 Aug. 1719 (ondertr. ald. 20 Juli) *Alida Schutstal*. geb. 14 Aug. 1695, begr. Buren 30 Nov. 1733, dr. van *Jan Schutstal*. wijnkooper te Amsterdam, en *Anna Schuur* (of: *Schuirkens, Schuyrkens). Zij* hertr. Buren 1 Oct. 1730 (ondertr. Amsterdam 31 Aug.) *Johannes van Naamen*, winkelier te Amsterdam, later te Buren.

20 Dec. 1715 *Arnoldus Voltelen Albertsz.* makelaar zoon van *Albertus Voltelen* mede makelaar en poorter alhier is een ingrhooren poorter (Poorterboek Amsterdam).

[57]) In 't Raedhuvs van Wesel" op de Heerengracht te Amsterdam. zie Navorscher 1857, blz. 94.

20 Juli 1719 *Arnoldus Voltelen* van A(msterdam) oud 23 jaar, op de Egelantiersgraft, ouders doot, geass(isteer)t met *François Lebleu* [2]) *en Alida Schutstal van* A(msterdam) oud 23 jare, op de Heeregraft, ouders doot, geass(isteer)t met haer voogt Gerard *van Ruster* (D.T.B. 556, fo. 94 vo., vgl. N. L. 1924, kol. 287.

Arnoldus V. on ***Alida Schutstal*** testeeren te Amsterdam voor notaris Cornelis van Loon 6 Nov. 1719. Acte van bewijs van de weduwe voor notaris Abraham van Limburgh Jr. 5 Sept. 1730.

Uit het huwelijk van ***Johannes van Naamen*** en ***Alida Schutstal*** werd geboren: Mr. ***Johannes Bastianus*** vnn *Naamen*, heer van Scherpenzeel en de beide Eemnessen, uit wien het geslacht Van Naanaen ***(Van Naamen*** van *Eemnes*), zie Ned. Patriciaat 1914, blz. 298 e.v. en Ned. Leeuw 1930, kol. 119 en 185, waar men ook de kinderen van *Arnoldus Voltelen* vermeld vindt.

Jan *Schutstal* testeerde 18 Oct. 1702 voor notaris Willem van der Slijk te 's-Gravenhage; hij stelde daarbij als erfgenamen in zijn kinderen Alida, Jan en *Egbertus*, allen bij *Anna Schuur* geprocreeerd. Zijn nalatenschap werd opgebracht 15 Nov. 1712 door *Gerrit van Ruster*, de voogd der kinderen, zie Inbrengreg. Weeskamer Amsterdam no. 43, fo. 77 vo., vgl. lade 430. Scheiding en deeling had plaats ten overstaan van notaris Mr. Jan van Liebergen te Amsterdam 26 Febr. 1720 tusschen ***Arnoldus*** *Voltelen* en ***Alida*** *Schutstal* ter eenre on de overige minderjarige kinderen ter andere..

Uit dit huwelijk:

1. ***Jan Coenraad Voltelen,*** volgt IX.
2. ***Arnoldus Voltelen,*** geb. Amsterdam ***22*** April, ged. aldaar Westerkerk 26 April ***1722*** (getuigen ***François Lebleu*** en ***Maria Clermont),*** poorter te Amsterdam ***13*** Maart ***1753,*** winkelier aldaar, † Amsterdam ***19*** April, begr. ald. Nieuwe Zijds Kapel ***25*** April 1753, ondertr. Amsterdam 10 Sept. 1752 ***Elisabeth Kraak,*** geb. Amsterdam omstr. 1723, † Amsterdam 6 Sept., begr. ald. Nieuwe Zijds Kapel 12 Sept. 1778, dr. van ***Gerrit Kraak,*** kuiper, en ***Johanna Seruijs. Zij her***trouwt (ondertrouwt Amsterdam 15 Oct. 1756) ***Simon Hartinck,*** comptoirbediende, sinds 1756 makelaar. Geen kinderen.

   13 Maart 1753 ***Arnoldus*** *Voltelen* winkelier, zoon van *Arnoldus Voltelen* ***Albertsen*** in leven makelaar en poorter (Poorterboek Amsterdam).

   10 Sept. 1753. *Arnoldus Voltelen* van Am(sterdam) oud 29 jaar op de Lastasie ouders doot geass(isteer) t met sijn broer ***ban*** Coenraad *Voltelen* ***en Elisabeth, Kraak*** van Am(sterdam) oud 28 jaar op do N.Z. Agterburgwal geass(isteer)t met haar vader Gerrit ***Kraak*** (D.T.B. 595, fo. 32).

   25 April 1753 *Arnoldus Voltelen* op de Lestagie of Oostzy van de Gelderse Kaay (Begr. rcg. N.Z. Kapel Amsterdam).

   15 Oct. 1756 Simon *Hartinck* van Am(sterdam) geref. oud 25 jaar op de Pijpemarekt geassisteert met sijn vader *Simon Hartinck* en ***Elisabeth*** *Kraak* ***van*** Am(sterdam) geref. wed(uw)e ***Arnoldus*** *Voltelen* op de N.Z. Agterburg wal (D.T.B. 600, fo. 81).

   11 Juni 1750 *Simon* ***Hartsinck*** (sic) comptoir bediende zoon van *Henrik* Jan *Hartsinck* silversmit en poorter (Poorterboek Amsterdam).

   De nalatenschap van ***Eliz.*** Kraak bestond uit een huis op de N.Z. Achterburgwal tusschen Huiszitten- en Stilsteeg. Erfgenaam was haar man (Rog. Collaterale Successie no. 44, fo. 904).

3. ***Adrianus Voltelen,*** geb. Amsterdam 19 Dec., ged. aldaar Nieuwe Kerk 22 Dec. 1723 (getuigen ***Jan Capitijn*** en ***Anna Lebleu),*** poorter te Amsterdam 2 Mei 1755, verfkooper, later kruidenier, † Amsterdam 2 Aug., begr. aldaar Nieuwe Zijds Kapel 6 Aug. 1774, trouwt Amsterdam 6 Dec. 1755 (ondertr. aldaar 23 Nov.) ***Maria Hoogland,*** ged. Amsterdam Nieuwe Kerk 16 Mei 1731 (getuigen ***Trijntje Hoogland*** en ***Jacob de Wekker),*** † Amsterdam 7 Oct., begr. aldaar Nieuwe Zijds Kapel 13 Oct. 1788, dr. van ***Albert Hoogland,*** warmoezenier, en ***Maria de Wekker.*** Geen kinderen.

   2 Mei 1755 *Adrianus Voltelen* verfkoper soon van *Arnoldus Voltelen Albertsz.* in leven makelaar en poorter alhier is een ingeb: poorter (Poorterboek Amsterdam).

   23 Nov. 1755 *Adrianus Voltelen* van Amsterd(am), geref. oud 31 jaer op de Gelderse kaij oud(er)s doot geads(isteert) met sijn oom *Albertus Voltelen* en ***Maria*** *Hoogland* van Amsterdam gereformeert oud 24 jaar op de Bloemmarkt ouders doot geads(isteert) met haer voogt *Eduwart Daniel* de rato caverende voor deszelfs medevooat *Willem* ***Bos*** (D.T.B. 599, fo. 95).

   Adrianus ***Voltelen.*** kruidenier op de Gelderschekay (Naamregister van alle de Heeren kooplieden der stad Amsterdam 1768, 1777, ex. in U. B. Amsterdam). Zijn weduwe zette de zaak voort. Hij kocht 23 Maart 1768 7/24e deel, 6 Juni 1769 1/3e deel en 11 Juli 1.769 wederom 1/3e deel van een huis en erve aan de Lastage (Gelderseha kay) over de Oude Londonsche kay, dat door hem zelf werd bewoond (Kwijtscheldingen N 6, fo. 342; I b, fo. 328 en 0 b, fo. 322).

   De nalatenschap van ***Adr.*** *Voltelen* bestond uit 23/48e part in een huis en erve staande aan de Lastage omtrent de Buitenkant bewoond bij des overledenen weduwe. Gevolmachtigde voor deze weduwe was ***Matthijs Lits*** volgens acte dd. 19 Oct. 1774 verleden voor notaris Pieter Meeling te Amsterdam (Reg. Collaterale Successie no. 42, fo. 957). De nalatenschap van *Maria Hoogland* bestond uit een ***huis*** en erve aan de Egelantiersgracht. Erfgenaam was haar broeder ***Jacob*** Hoogland (ald. no. 51, fo. 488).

4. *Susanna* ***Elisabeth*** (of: ***Susanna) Voltelen,*** geb. Amsterdam 28 Febr., ged. ald. Westerkerk 9 Maart 1726 (getuigen ***Johanna Elisabeth Schutstal*** en ***Albartus Voltelen),*** † Amsterdam 1732.

IX. *Jan Coenraad Voltelen.* geb. Amsterdam 19 Mei, ged. ald. Nieuwe Kerk 22 Mei 1720 (getuigen ***Coenraad Schuur*** en ***Catrina Vonk),*** wordt poorter te Amsterdam 11 Nov. 1746, apotheker (meesterproef 15 Nov. 1746), begr. Amsterdam Oude Zijds Kapel 13 Aug. 1754 [59]), trouwt Amsterdam 15 Mei 1747 (ondertr. ald. 24 April) ***Johanna van Tertolen (van ter Tholen),*** geb. Amsterdam 7 Oct., ged. ald. Westerkerk 9 Oct. 1722 (getuigen ***Barendt Wolfradt*** en ***Catharina de Graaff),*** † *8* Juni 1770 [60]), dr. van ***Jacob van ter Tholen*** en diens eerste vrouw *Josina* ***Wolfradt.***

   Jan. Coenraad Volte tot volkomenheyt van sijn mr. proef enz. civis 11 Novemb. 1746, diploma 15 Nov. 1746 (Apothekers Proefboek, Gem. Archief Amsterdam).

   24 April 1747 ***Jan*** Coenraad *Voltelen* van Am(sterdam) oud 26 jaar po de Nuwemark ouders doot geass(isteer) t met sijn neef Salomon *Voltelen* en Johanna van *Tortolen* van Am(sterdam) oud 24 jaar op de Fluwelenburgwal oud(er)s doot geas(sisteer)t met *Willem Schuur* enz., (i.m.) sij veniam aetatis op hede goet vertoont en geforseert op 18 Maart 1748 (D.T.B. 570, fo. 126).

   Jan Coenraad ***V. en Johanna*** van *Tertolen* testeeren voor notaris Salomon Dorper te Amsterdam 29 Aug. 1747.

   In 1753 ***en*** 1754 houdt Jan Coenraad ***V. een*** apotheek in de Warmoesstraat (Dagboek van Bicker Rayc, geciteerd Jaarboek Amstelodanum, 1938, blz. 172).

   13 Aug. 1754 Jan *Coenraad Voltelen* in de Warmoesstraat op de hoek van de Pijlsteeg laat twee onmondige kinderen na (Begr. Reg. Oude Zijds Kapel Amsterdam).

[58]) *François Lebleu* was een neef van *Arnoldus Voltelen*, immers hij was een kleinzoon van Jan *Lebleu* (zoon van Dr. ***Jacob Lebleu,*** geneesheer te Leiden, en *Ermgard Muys* van *Holy)*, die 3 Oct. 1647 te Amsterdam in het huwelijk trad met ***Elisabeth*** *Fockenbergh, een* oudere zuster van *Susanna Fockenburg,* eehtgenoote van Ds. ***Arnoldus Voltelen,*** predikant te Zwolle.

[59]) Volgens Hs.-V. ten onrechte: overl. 20 Aug. 1754.

[60]) Volgens Hs.-V., de begr.acte werd te Amsterdam niet gevonden.

Gedicht „Lauwer-krans gevolgten ter eere van den zeer geleerden Heer, de Heer Joann. Dan. Schlichting, med. en chir. doctor" voor in diens „Traumatologia nov. antiaua ofte vernieuwde wond-heel-kon%" (Antwerpen 1775) is onderteekend : *Jan Coenraad Volteelen.*

Mevr. Ch. van Fenema--Hendriks te Oosterbeek was in het bezit van een bronzen penning ten name van *Jan Coenraad Volteren* (sic) 1732 (een zinnebeeldige voorstelling bevattend aan de keerzijde naam. datum en" jaar), doch deze penning ging in April 1939 bij verzending door de post teloor.

Vgl. N.N.B.W., dl. IX, kol. 1226 en N. L. 1940, kol. 186.

Uit dit huwelijk:

1. ***Alida Josina Volfelen,*** geb. Amsterdam 3 Nov., ged. ald. Zuiderkerk 6 Nov. 1748 (getuigen *Arnoldus Voltelen* en ***Alida van Diepenheym*** wed. ***Jacob van Tertolen),*** † Amsterdam 3 Oct., begr. ald. Oude Zijds Kapel 8 Oct. 1750.
2. ***Jacob Arnoldus Voltelen,*** geb. Amsterdam 24 Mei, qed. ald. Zuiderkerk 27 Mei 1750 (getuigen ***Adrianus Volfelen*** en ***Adriana van Terfolen).*** Hij vervaardigde in 1774 het „Geslaqtregister van alle de Voltelens" en was nog op 26 Sept. 1776 getuige bij den ondertrouw van zijn zuster Johanna Alida.
3. ***Johanna Alida Voltelen,*** geb. Amsterdam 8 Maart, qed. aldaar Nieuwe Kerk 12 Maart 1752 (getuigen ***Arnoldus Voltelen*** en ***Elisabefh Kraak),*** begr. Amsterdam Oude Walenkerk 12 Nov. 1781, ondertr. Amsterdam 26 Sept. 1776 ***Steven*** (of: *Jan Steven, Sfephanus) Tarfara,* geb. Amsterdam 28 Maart, qed. ald. Nieuwe Walenkerk (als: ***Estienne) 3*** April 1740 (getuigen: ***Esfienne Du Pon*** en *Madelaine* ***Amonef),*** wordt poorter ald. 7 Oct. 1777, winkelier, † nà 12 Nov. 1781, zn. van *Jean* (of: ***Jan) Tarfara.*** winkelier, en ***Marianne Hardi.***

   26 Sept. 1776 Jnn ***Steven*** *Tartera* ***van*** Amst(erdam) gereformeert oud 35 jaren in de Kerkstraat oud(er)s doot geads (isteer)t met sijn suster *Susanna Tartara* ***en*** *Johanna Alida Voltelen* ***van*** Amsterdam gereformeert oud 25 jaren op de Gelderse caaij oud(er)s doot geads(isteer)t met haar broer ***Jacob*** *Arnoldus Voltelen* (D.T.B. 621 fo. 171).

   7 Oct. 1777 ***Steven Tartara*** winkelier soon van ***Jan*** *Tartara* in leven winkelier en poorter (Poorterboek Amsterdam).

   12 Nov. 1781 begr. Johanna ***Alida Voltelen.*** wonende Kerkstraat bij de Vijzelgracht te Amsterdam, zie Wapenheraut X, blz. 73.

VIIIbis. ***Alberfus Volfelen,*** geb. Amsterdam 29 Juli 1702, wordt poorter ald. 6 Jan. 1729, commissionair, † Amsterdam 11 Febr.. beqr. ald. Westerkerk 13 Febr. 1767, trouwt Amsterdam 2 Dec. 1727 (ondertr. ald. 20 Nov.) ***Aqnefa van Limburph,*** geb. Amsterdam 28 Juli, ged. ald. Nieuwe Zijds Kapel (als ***Anpenefa) 29*** Juli 1705 (getuigen *Claas Wijnkop* en *Aaltje* ***van Diereme),*** † Amsterdam 24 Nov., beqr. ald. Westerkerk 28 Nov. 1772, dr. van *Pieter* ***van Limburgh,*** commenyhouder. en ***Eva van Diereme*** [61]).

   20 Nov. 1727 *Albertus Voltelen* ***van*** A(msterdam) oud 25 jaar in de Koninkstraat ouders doot geass(isteer)t met *Matthijs* ***Staats*** en *Angeneta van Limburgh* van Am(sterdam) oud 21 jare in de Pieter Jacobst (raat) geass(isteer) t met haar vader ***Pieter von Limburgh*** (D.T.B. 567, fo. 46).

   6 Jan. 1729 *Albertus Voltelen* commissionair soon van *Albertus Voltelen* in sijn leven eruijdenier en poorter is een ingeboren poorter (Poorterboek Amsterdam).

   Albertus Voltelen en *Agneta van* ***Limbwgh*** testeeren voor notaris Hendrik van Aken te Amsterdam 10 Juni 1733. de weduwe voor notaris Pieter de Wilde 12 Jan. 1769.

   13' Febr. 1767 *Albertus Voltelen* op de Egelantiersgraft (Begr. Reg. Westerkerk Amsterdam).

1. *Pieter* ***Volfelen.*** volgt IX.
2. ***Eva Susanna Volfelen,*** geb. Amsterdam 29 Jan., ged. aldaar Nieuwe Kerk 31 Jan. 1731 (getuigen ***Pieter van Limburg*** en *Eva* ***van Diereme),*** † Amsterdam 19 Maart, begr. aldaar Westeakerk 23 Maart 1769. Onqehuwd.
3. ***Elisabeth Volfelen,*** geb. Amsterdam 18 Juni, ged. aldaar Oude Kerk 21 Juni 1733 (getuiqen ***Engelberfus Krefsman*** en ***Adriana van Limburg),*** † Amsterdam 25 Jan., begr. ald. Westerkerk 29 Jan. 1735.
4. Kind, geb. Amsterdam 9 Mei 1736, begr. Amsterdam Westerkerk 23 Mei 1736.
5. ***Aqneta Volfelen,*** geb. Amsterdam 1 Jan., ged. aldaar Westerkerk 4 Jan. 1739 (getuigen *Jan Diever* en ***Marqaretha*** *Oyen),* † Amsterdam 29 Dec. 1760, begr. on denzelfden daq Westerkerk aldaar. Ongehuwd.
6. *Alberta* ***Adriana Volfelen,*** qeb. Amsterdam 16 Dec., aed. ald. Noorderkerk 20 Dec. 1741 (getuigen ***Dirk Bom*** en ***Adriana van Limburg),*** † Amsterdam 15 Oct., beur. ald. Westerkerk 19 Oct. 1742.
7. ***Alberfus Volfelen.*** qeb. Amsterdam 11 Mei, ged. ald. Nieuwe Kerk 17 Mei 1744 (getuigen ***Harmanus van*** *Limburq* en ***Anna*** *Kock),* † Amsterdam 24 April, begr. ald. Westerkerk 29 April 1765. Ongehuwd.
8. ***Dirk Philippus Voltelen,*** geb. Amsterdam 2 April, aed. ald. Westerkerk 5 April 1748 (getuigen ***Dirk Bom*** en ***Adriana van Limburgh),*** poorter te Amsterdam 8 April 1774. lotenkooper aldaar, sergeant van de schutterij in wijk 45 in 1781, begr. Amsterdam Westerkerk 27 Maart 1782, ondertrouwt Amsterdam 11 Nov. 1774 ***Cornelia Westinghuysen,*** ged. Amsterdam Amstelkerk 8 Jan. 1756 (getuisen ***Hendrik Thesinq*** en ***Maria Siewerfsz).*** † Amsterdam 3 Maart 1812, dr. van ***Arend Westinghuysen,*** linnenperser [62]), en ***Cafharina Sieuwertsz.*** Zij hertr. Amsterdam 2 Aug. 1784 (ondertr. ald. 16 Juli) ***Adrianus Rietbergh.*** Geen kinderen.

   11 Nov. 1774 *Dirk* ***Philippus*** *Voltelen* van Amster(dam) gereformeert oud 26 jaren in de Oude Lelystraat ouders doot geass(isteer) t met *Dirk* Bom sijn oom en *Cornelia Westinghuysen* van Amst(erdam) gereformeert oud 19 jaren on de Prinsegragt ouders doot geas(sisteer) t met haar voogden Coenraad *Westinghuysen, Christoffel Westinghuysen, Willem Zeedorf* en ***Abraham*** *Becie* ***Charles*** (D.T.B. 619, fo. 265).

   8 April 1774 *Dirk Philippus Voltelen* lotenkoper zoon van *Albertus Voltelen* in leven commissionair en poorter (Poorterboek Amsterdam).

   16 Juli 1784 *Adrianus Rietbergh* van Amsterdam gereformeert oud 25 jaren op de Leydsegragt ouders doot gead(sisteer)t met sijn broeder ***Pieter Rietbergh*** woont als boven en *Cornelia Westinghuysen* van Amsterdam gereform : wede ***Dirk*** *Philippus Voltelen* op de Keysergragt (D.T.B. 629. fo. 130 v".).

   Wed. *Dirk* ***Phil. Voltelen, op*** de Keizersgracht Noordoosthoek van de Lelygracht, in laken en stoffen (Naamregister van alle de kooplieden der stad Amsterdam 1784, 1788).

[61]) ***Eva*** *van* ***Dieremen,*** geb. te Putten in 1671, behoorde vermoedelijk tot het geslacht *van Diermen*, behandeld in Ned. Patriciaat, XVIII, blz. 41 e.v.

[62]) *Arend Westinkhuysen,* linneparsser in de Lange Dijkstraat (Naamregister van alle de voornaamste winkeliers der stad Amstelredam 1767. gepubl. in het Jaarboek hmstelodomum 1932, blz. 212). Hij testeerde voor notaris Dirk Dortmond te Amsterdam 7 Dec. 1771 en werd begr. Oude Kerk ald. 19 Dec. 1772.

[63]) Zoo promoveerde Fleming ***Voltelin van der*** *Byl* in 1935 te Parijs op proefschrift „Le chevalier Pawlet éducateur oublié (Paris 1935).

IX. *Pieter Voltelen,* geb. Amsterdam 6 Jan., ged. aldaar Westerkerk 9 Jan. 1729 (getuigen *Pieter van Litnburgh* en *Eva van Diereme),* poorter van Amsterdam 22 Febr. 1752, koopman (firma Voltelen en van der Swet), letterkundige, † Amsterdam 16 Dec., begr. aldaar Westerkerk 21 Dec. 1767, trouwt Amsterdam 14 Sept. 1751 (ondertr. aldaar 27 Aug.) *Adriana van Haarsf,* geb. Amsterdam omstr. 1729, † nà 21 Oct. 1789, dochter van *Jan van Haarst,* wijnkooper, en *Adriana van ter Tholen.* Zij hertrouwt (ondertr. Amsterdam 28 April 1769) *Jacob Papegaay,* substituut-schout van Amsterdam.

27 Aug. 1751 Pieter *Voltelen* van Am(sterdam) oud 23 jaar op de Negelantiersgracht geass(isteer)t met zijn vader *Albertus Voltelen en Adriaana van Haarst oud* 22 jaar op de Waal, geass(isteer)t met haar moeder *Adriaana Ter Thoolen* (D.T.B. 595, fo. 21).

22 Febr. 1752 Pieter *Voltelen* coopman zoon van *Albertus Voltelen* commissionair en poorter alhier is een ingeb: poorter (Poorterboek Amsterdam).

Voltelen en *van* der *Swet.* op *de* Oude Waal bij de Kraansluis (Naamenregister van' alle de Heeren kooplieden der stad Amsterdam 1768).

Pieter *Voltelen* en *Adriana van Haarst* tcsteeren voor notaris Hendrik van Aken te Amsterdam 7 Sept. 1752. Acte van bewijs van de weduwe voor notaris G. Wijthof 5 Mei 1769.

28 April 1769 Jacob *Papegaaij* van Am(sterdam) gereformeert oud 28 jaren op Cattenburg ouders doot geas(sisteer)t met *Lodewijk Mouritz Brugman* en *Adriana van Haarst* van Amst (erdam) gcreformeert wed. *Pieter Voltelen op de* Plantagie (D.T.B. 615, fo. 25v).

„*Pieter Voltelen* behoort tot de zoetsappige rijmelaars uit het midden der vorige eeuw. Wij zullen daarom hier maar niets van hem overnemen. Zij die echter van hem begeeren te lezen, kunnen o.a. hun lust voldoen in „Dichtkundige Cypressenbladen", waar men een vrij lang grafschrift op Prins Willem IV van hem aantreft" (A. J. van dor Aa, Nieuw Biogr. Woordenboek van Ned. dichters, dl. III, 1864, blz. 315, vgl. Van der Aa, dl. XIX blz. 326 en N.N.B.W., dl. VII, kol. 1284).

Uit dit huwelijk:

1. *Jan A(a)rnoud Voltelen,* volgt X.
2. *Alberfus Volfelen,* geb. Amsterdam 1 Jan., ged. aldaar Zuiderkerk 2 Jan. 1757 (getuigen *Albertus Voltelen* en *Agnefa van Limburgh),* † Amsterdam 16 Oct., begr. ald. Westerkerk 20 Oct. 1757.
3. *Alberfus Volfelen,* geb. Amsterdam 16 Dec., ged. aldaar Zuiderkerk 19 Dec. 1759 (getuigen *Aart van der Swet* en *Eva Susanna Voltelen),* † Amsterdam 16 Juli, begr. ald. Westerkerk 21 Juli 1768.
4. *Everhard Voltelen,* geb. Amsterdam 30 Aug., ged. aldaar Nieuwe Kerk 2 Sept. 1764 (getuigen *Everhard van Sittert* en *Johanna van Oyen),* begr. Amsterdam Oosterkerk 8 Juni 1782. Ongehuwd.
5. *Dirk Volfelen,* geb. Amsterdam 30 Sept., ged. aldaar Nieuwe Kerk 5 Oct. 1766 (getuigen *Dirk Bom* en *Marritje Bom),* begr. Amsterdam Westerkerk 17 Juni 1767.

X. *Jan A(a)rnoud Voltelen,* geb. Amsterdam 30 Oct., ged. aldaar Nieuwe Kerk 1 Nov. 1752 (getuigen *Alberfus Voltelen* en *Adriana van Tertolen),* kapitein-luitenant (1781), later kapitein ter zee (1787) in dienst van de O.I. Compagnie, equipagemeester aan de Kaap 1787, repatrieert 1789, † in het district Stellenbosch aan de Kaap Oct. 1798, trouwt aan de Kaap 11 Maart 1787 *Elisabeth van der Bijl,* gedoopt aan de Kaap 20 April 1755, † in het district Stellenbosch 22 Febr. 1811, dochter van *Gerrit van der Bijl,* te Stellenbosch, en *Elisabeth Grové.*

31 Aug. 1781 Acte betreffende *Jan Paardekooper* commt. en capit., *Jan Arnold Voltelen van* Amsterdam. canit. luit,., *Dirk Hendrik Schoock* van Amsterdam, onder-koopman e.a., allen a.b. O.I. Comp. schip Holland kamer Amsterdam in Texel (not. prot. Pieter de Leeuw, Den Helder, Rijks-Archief Haarlem, zie J. Belonje, Oost-Indiëvaarders die Den Helder passeerden, in De Indische Navorschcr 1.937, blz. 35).

Jan Arnoud V. was 12 Nov. 1786 doopgetuige tc Batavia. Op 18 Juli 1788 machtigde hij *Christiaan Louis Arnold Jung,* schepen te Batavia, om namens hem te adopteeren Jan *Pieter Arnout Voltelen, zoon* van de vrije Boegineesche vrouw *Betje.* Deze werd gedoopt te Batavia, Luth.kerk 21. Oct. 1788 (get. *Abraham Jacob La Haye en Rosina Jams).*

„Door deezen thans gebruikelijken weg wordt aan vrienden en nabestaanden kennis gegeven dat op den 13 Oct. 1798 de burgeresse G. *S. Meyboom,* laatst. weduwc van wijlen *Pieter Diederick* Boonacker en op 18 Febr. 1799 do burger *Jan Arnoud Voltelen* aan Cabo de Goede Hoop overleden (is). Amsterdam 21 Febr. 1800. Js. Hk. Pfeil, 99 (advertentie Amsterdamsche Courant).

Volgens inlichtingen van den Archivaris van Kaapstad was *Jan Arnoud V.* kapitein van het O.I. Comp. schip „Batavier" en kwam hij in 1787 uit Batavia in de Kaap aan op weg naar Holland. Hij bleef aldaar en werd pro interim equipagemeester. In het begin 1789 vroeg hij verlof om met vrouw, kind en slavin naar Nederland terug te keeren. Hij overleed in Oct. 1798 in het district Stellenbosch. Laatstgenoemde datum is vermoedelijk juist, immers op 14 Oct. 1798 werd aan de Kaap gedoopt Pieter *Voltelen van der Bijl, zoon* van *Elizabeth's* broeder *Pieter Gerard van der Bijl* en *Johanna* Isabella *van Breda,* die dan naar den overledene genoemd zou zijn. Zie Villiers, 1, blz. 38, 139, 11, blz. 139, 111, blz. 521, 670. Tot den huidigen dag komt, de naam *Voltelen van der Bijl* voor.

Elisabeth, van der *Bijl* testeerde aan de Kaap 14 Juli 1809 en stelt daarbij tot haar erfgenamen in haar dochters *Elisabeth* en Adriana *Jacoba.* Zij liet een aanzienlijke boedel na.

Uit dit huwelijk:

1. *Pieter Jacob Volfelen,* gedoopt aan de Kaap 18 Mei 1788, † 1789.
2. *Pieter Jacob Volfelen,* ged. Amsterdam Zuiderkerk 21 Oct. 1789 (getuigen *Jacob Papegaay* en *Adriana van Haarst),* † vóór 14 Juli 1809.
3. *Elisabeth Voltelen,* ged. aan de Kaap 31 Aug. 1791, † nà 14 Juli 1809.
4. *Adriana* (of: *Adriana Jacoba) Voltelen,* ged. aan de Kaap 26 Mei 1793, trouwt ald. omstr. 1814 *Andries Brink,* ged. aan de Kaap 21 Maart 1790, zoon van *Arend Brink* en *Elisabeth Eksteen.*

Zie: Villiers, 1 blz. 116.

VIbis. Ds. *Hendricus Johannes Voltelen,* geb. Wanneperveen 20 Dec. 1632, stud. Leiden (coll. alumnus) 7 Febr. 1653, predikant te Blankenham 1660, † Blankenham 10 Aug. 1670, begr. ald. in de Kerk, trouwt Zwolle 4 Maart 1660 (ondertr. Vollenhove 14 Jan.) *Geeltje van Ko(o)ten,* ged. Zwolle 11 Dec. 1632, † Kampen 1673, dochter van *Jan* (of: *Johan) van Ko(o)ten (Cooten)* en *Fennechien Berents.*

Hendricus Johannes *Voltelen* verdedigt in 1653 de disputaties „De conversione Judaeorum 11" en „De fidc haereticis servanda VII" (in: Disputationes theologicae miscellanae, Leiden 1657, ex. U.B. Leiden), zie E. J. W. Posthumus Meyes, Jacob Revius, 1885) blz. XX, XXI.

„1670 den 10 Aug.: is *Hendrikus* Johannes in den Heere gerust na dat hij 11 jaar en agt maanden was geweest predikant te Blankenham en is aldaar in de kerk begraven. 1673 is *Guiltien van Kooten* wed. van *Hendrikus Johannes* in den Heere gerust te Campen zijnde derwaarts om den oorlog gevlugt aldaar gestorven en begraven" (Hs.-V.).

Zoowel in den Navorscher 1893, blz. 574 als in de Gen.-V. wordt de datum van het huwelijk onjuist opgegeven. Omtrent Jan *van* Cooten en zijn dochter *Martha* (geh. met Ds.

Gerardus van Benthem pred. te Dwingclo 1654, Steenwijk 1672 zie men W. Wijnaendts van Resandt, 256 Kwartieren en kwartierwapens van H. W. van Woelderen (1939), blz. 21, 22, 126-128.

Uit dit huwelijk:

Clasina Volfelen, ged. Zwolle 16 Jan. 1661, woonde na den dood van haar ouders te Babiloniënbroek ten huize van Ds. Rudolphus Voltelen, ondertr. Babiloniënbroek 18 April 1687 haar neef Ds. *Salomon Voltelen,* predikant te Waspik en 's-Grevelduin. zoon van Ds. *Arnoldus Volfelen* en *Susanna Fockenbergh.*

VIter. Ds. *Rudolphus Voltelen,* geb. Vollenhove 26 Juni, ged. ald. (als *Rudolph) 28* Juni 1637, stud. theol. Leiden (coll. alumnus) 5 Febr. 1660, predikant te Babiloniënbroek en Hill 1669, † aldaar 1 Dec. 1694, trouwt Blankenham Juli 1665 (ondertr. Vollenhove 18 Juni) *Elisabeth Hartnensdr. Valck,* weduwe van *Gerbrandf Decker,* burgemeester van Vollenhove.

„1637 den 26 Junij is geb: *Rudolph* dewelke 's avonds te vooren eer hij gebooren is gesehrijt heeft in 's moeders lighaam" (Hs.-V.) .

„De derde (zoon van Ds. *Salomon* F.) is *Rudolphus Voltelen.* Deze was doen noch (bij den dood van zijn vader in 1663) studiosus, meer proponeerde int heymelijck, en is noch (1667) S. S. Miniaterii candidatus" (eigenhandige aant. van zijn broeder Ds. *Thomas Burchardus* **F., zie ah.).**

Het Hs.-Borger geeft op, dat hij 1670 predikant werd te Babiloniënbroek en Hill. Vgl. Wapenheraut 1908, blz. 133 en 282 en N. L. 19.39, kol. 82 (waar een acte wordt gepubliceerd uit het Recht. Arch. Gorinchem dd. 23 Jan. 1675, Alg. Rijks Arch., F. XIV, dl. 167).

Uit dit huwelijk:

1. *Salomon Volfelen,* volgt VII.
2. *Clasina Voltelen,* ged. Vollenhove 25 Nov. 1668.

VII. Ds. *Salomon Volfelen,* ged. Vollenhove 8 April 1666, stud. theol. Leiden 6 Nov. 1685 en 21 Sept. 1690, volgt zijn vader op als predikant te Babiloniënbroek *en* Hill 1695, † aldaar 1704, trouwt omstr. 1695 *Anna Boll,* dr. van *Jacob Boll* en *Elisabeth de Jong.*

Hij werd 6 Nov. 1685 tc Leiden ingeschreven als *Sal. Voltelen* Batavus en 21 Sept. 1690 als *Sal. Voltelen* Huysdanus (Babiloniënbroek ligt in het land van Heusden).

21 April 1724 comp. Sr. *Rudolph Voltelen* en *Willem* van Gent als man en voogt van *Elisabeth Voltelen,* borgers alhier, kinderen van wijlen Dom. Salomon *Voltelen* verwekt aan Anna *Boll* en sulck kintskinderen en mede erfgenamen van wijlen *Jacob Boll* en *Elisabeth de Jong,* gewesen egtelieden overleden tot Doveren, lande van Heusden (prot. not. van Eck, Gorinchem, zie N. L. 1939, kol. 82).

Uit dit huwelijk:

1. *Rudolph Volfelen,* volgt VIII.
2. *Elisabefh Voltelen,* geb. Babiloniënbroek omstr. 1698, † nà 21 April *1724,* ondertr. Gorinchem 12 Dec. 1717 *Willem van Genf,* woonachtig te Gorinchem, † nà 21 April *1724,* weduwnaar van *Maria Pelt.*

Den 12 Dec. 1717 *Willem van Gent,* meduwnaer, hier woonagtig, **'met** *Lijsbeth Voltelen,* j.d. woonagtig in Munnikenland, (i.m.) Dese geboden gaen ook tot Bredae (Trouwboek Gorinchem).

VIII. *Rudolph Volfelen,* geb. Babiloniënbroek omstr. 1696, woont te Gorinchem, sinds 1730 te Haarlem (attestatie van Gorinchem naar Haarlem 13 Juli 1732), † nà 13 Juli 1732, trouwt Hedel 29 Mei 1719 (ondertr. Gorinchem 14 Mei) *Johanna de Gier,* dr. van *Woufer de Gier.*

14 Mei 1719 *Rudolph Voltelen* j.m. met *Johanna de Gier* j.d. bijde wonende alhier (Trouwboek Gorinchem).

8 Juli 1730 *Rudolf Foltere* en *Johanna de Gier* (Register van **namen** van personen die uit andere plaatsen en steden binnen Haarlm zijn komen wonen, Inv. Gem. Archief Haarlem no. 1793).

Uit dit huwelijk:

1. *Anna Volfelen,* ged. Gorinchem 26 Juni 1722.
2. *Salomon Voltelen,* ged. Gorinchem 28 Jan. 1724.
3. *Wouter Volfelen,* ged. Gorinchem 16 Oct. 1728.
4. *Neelfje Volfelen,* ged. Haarlem 10 Jan. 1731.

VIquater. Ds. *Thomas Burchardus Volfelen,* ged. Vollenhove (als *Thomas Borchard) 7* Maart 1640, stud. theol. Leiden (coll. alumnus) 30 Jan. 1662, predikant te Meeuwen 1667, Zwolle 1670, † Zwolle 13 Juli, begr. ald. in de Groote Kerk *20* Juli 1678 [64]), trouwt omstr. 1670 *Maria Pus,* † St. Michielsgestel nà 13 Jan. 1708, begr. ald., dr. van N.N. *Pus,* schout van Giessen.

„De vierde (zoon van Ds. Salomon *V.)* is *Thomas Burchardus V., was* doen (nl. bij den dood van zijn vader) oock noch student, maer hegost doen oock al int heymelijck te preedicken. Dese Th. B. V. is dan van Vollenhove van geboorte, is A°. lö65 den 6 July nieuwen styl, tot Leyden preparatorié gëexamineert, en is den 10 May 1667 nieuwe st. tot Gorinchem preparatorió geëxamineert, en den 29 derselfder maent tot Meeuwen bevesticht van synen broeder *Arnoldus Voltelen,* preediekende hy op naemiddach, dewyle het Pinxterdach was, den ordinaeren Pinxter-text uyt Act. 2:1-4. En daer op heeft den voorschreven Th. B. V. des anderen daeghs xyn inleydinghe gedaen enz. Wat nu aengaet eenyge omstancheeden van deese beroepinge, deese kunnen gesien worden uyt de Aeta Classicalia des Classis van Gorinchem" (eigenhandige aanteekeningen van *Thomas Borchardus Voltelen* in het Kerkeraads-actenboek van Meeuwen, geciteerd in het Kerkhistorisch Archief, dl. 1, 1857, blz. 316).

„Thomas Burghardus Voltelen, prop. beroepen tot leeraar te Meeuwen A° 1667 vandaar naar Swolle beroepen en vertrokken 1671 tien jaren tc Zwol geweest zijnde als predikant negentien weeken krank geleegen hebbende aan een uyterende krankheyd, is op den 13 July gestorven en den 20 dito A° 1681 te Zwolle in de groote Kerk begraven" (Hs.-V.).

In A. Moonen's Poëzy (Amsterdam enz. 1700) komt op blz. 361 een 42 regelig gedicht voor „Ter gedachtenisse van den Heere *Thomas Burghart Voltelen,* leeraar van Godts kerke te Zwolle" (1678) en op blz. 490 een twee-regelig gedicht „Op de grafsteen van den Heere Thomas *Burghart Voltelen,* leeraar te Zwolle" (1678).

In den gedrukten „Inventaris van het archief der Hervormde gemeente te Heusden", blz. 19, worden vermeld „Stukken over het beroep van *Thomas Burchardus Voltelen* te Meeuwen".

Zio verder: N. L. 1911, kol. 383, Van Hattum, Geschiedenis der stad Zwolle, dl. IV, blz. 70, dl. V, blz. 128, N.N. B. W. dl. VII kol. 1283.

Uit dit huwelijk:

1. *Aleffha Volfelen,* ged. Zwolle 3 Jan. 1671, † Rijswijk 31 Maart 1752, begr. op het koop van de kerk aldaar, trouwt omstr. 1695 *Adriaan de Bock,* brouwer te Empel, schout van Engelen en Vlijmen, † Empel 24 Nov. 1728, begr. te Engelen, zoon van *Gosuinus de Bock,* drossaart van Empel en Meerwijk.

„Uyt *Alettha* ..... zijn voortgekomen als volgt: 1. *Adriaan Burghardus,* brouwer geweest te 's Bosch getr. *Jacoba Elisabeth van der Aa,* en beyde te Empel overleeden en aldaar begraven zijn voortgeteelt 18 kind(ere)n waarvan in den jaaren 1758 nog in leeven waren: 1. *Anna Margareta,* getr. met *Jan Hendrik Rubenkoning* sluyswachter te Maassluys zonder kinderen in 't leven, 2. *Thomas Burghardus* getr. met *Susanna Loopwijk* schout en secretaris van Outshoorn en Grijpbroek. 4 (sic) *Daniel,* getr. met..... 5. *Adrianus* ongehuwt in Oost Indien. 6. *Abraham* als vooren. 7. *Gosuinus* als vooren). 2. *Gosuinus,* burgemeester, auditeur-

64) Volgens Hs.-V. was hij geb. 15 Maart 1640 en stierf hij 13 Juni of Juli 1681.

militair, notaris en procureur te Heusden, getr. met *Adriana Elisabeth Wogardus,* wiens vader laatst is predikant geweest t'Heusden uyt welk huwelijk geen kinderen geb. zijn. *Gosuinus* de *Bock* te Heusden gestorven en begraven. 3. *Thomas Burghardus,* opziender ter recherge over des gemeene Lands middelen over 't resort van Dordregt, Gorinchem, Altona, Heusden, woont te Geertruydenbergh. Gehuwt met *Johanna Catarina* de *Witt* den 11 Junij 1729 wiens vader laast is geweest predikant te Sluys in Vlaanderen uyt welk huwelijk is geboren 1 dochter: Anna Margareta, den 9 Dec. 1733 nog ongehuwt. 4 Sara Maria, nog ongehuwt woonende in 's Hage. 5. *Aletta,* getr. in 's Bosch met *Isaac* Tressier, commies ter recherge van cl'admiraliteijd op de Maaz en beyde te 's Bosch overleden en aldaar in de St. Janskerk begraven uyt welk huwelijk zijn voortgekomen 2 kinderen : *Maria* Catharina, *Abraham Tressier* (beiden) wonagtig in 's Hage ongehuwt. 6. *Cornelis* omtrent 4 jaren oud overleden. 7. *Arnoldus,* Capiteyn in 't Eerste Batallion van Zijn Exzellentie de Luytenant Generaal van Kinschot, op de repartie van Holland getr. met Johanna *Cornelia Cirijacie* wiens vader is geweest kapiteyn int zelve regiment uyt welk 4 kinderen zijn voortgekomen: *Adriaan* ***Johan 1*** maand na de geboorte overl., *Cornelia Aletta* ***nog*** ongehuwt, *Arnoldus Johannus* getr. in Outshoorn den 26 Nov. 1773 met *S. J. de Bock, Eva Wilhelmina"* (Hs.-V.).

2. ***Salomon Volfelen, volgt*** VII.
3. ***Florenfina Margrifa Volfelen,*** ged. Zwolle 1 Juli 1675, zeer jong gestorven en begr. te Zwolle.

VII. ***Salomon Volfelen,*** ged. Zwolle 24 Nov. 1672, stud. Leiden phil. et theol. 18 Sept. 1692, later secretaris van St. Michielsgestel en Gemonde, † en begr. St. Michielsgestel 1748, trouwt St. Michielsgestel 1707 *Judith Maria van den Anker,* geb. 's-Hertogenbosch omstr. 1680, komt vandaar met attestatie naar St. Michielsgestel 25 April 1707, † en begr. St. Michielsgestel vóór 1748.

Hij komt 15 Jan. 1705 (blijkens doopactc van zijn oudste dochter, zie N. L. 1919, kol. 129, 130), 7 Aug. 1717 (blijkens door hem geregistreerde acte in bezit van schrijver dezes) en, 31 Aug. 1724 (zie Alg. Ned. Fam. blad 1884, ***no. 80*** blz. 3 en no. 82, blz. 4) voor als secretaris van St. Michielsgestel.

Uit dit huwelijk:

1. ***Maria*** *Voltelen,* ged. St. Michielsgestel 15 Jan. 1708 (getuige ***Maria Pus*** wed. ***Thomas Burchard Volfelen,*** in sijn leven predikant tot Swol), † en begr. 's-Hertogenbosch 1756. Ongehuwd.

   Zie N. L. 1929, kol. 129-130.

2. ***Anna Volfelen,*** ged. St. Michielsgestel 1713 (getuige haar vader), woonde 1774 ongehuwd te St. Michielsgestel.
3. ***Thomas Burghardus Volfelen,*** geb. omstr. 1715, zeer jong gestorven en begr. te St. Michielsgestel.
4. ***Thomas Burghardus Volfelen,*** geb. (naar schatting) omstr. 1718, † St. Michielsgestel omstr. 1738 en ald. begr. Ongehuwd.

   *„Tho: Burgh: **20*** jaren oud zijnde overleden..... te St. Michielsgestel gest. en begraven" (Hs.-V.) .

VIquinquies. ***Salomon Volfelen,*** geb. Vollenhove 4 Juli, ged. ald. 6 Juli 1651, apotheker te Rotterdam (lid van het apothekersgilde na afgelegd examen aldaar 8 April 1682). daarna chirurgijn te Giessen-Nieuwkerk, † (vermoedelijk te Giessen-Nieuwkerk) omstr. Ñov. 1687, trouwt omstr. 1680 ***Adriana van der Voort,*** † nà 18 Dec. 1687, vermoedelijk dr. van ***Symon van der Voort.***

26 Maart 1682 Mutueel testament van Salomon *Voltelen,* apotheker, woonachtig ten huize van zijn zwager ***Baelthout*** *Witbol* (meester chirurgijn wonende aan de Westzijde Goudschewagenstraat) en *Adriana* van der ***Voort.*** Testateur verklaart in de 200sts penning niet gequotiseerd te zijn (hetgeen op geringe mate van welstand wijst). Prot. notaris Philips Basteels te Rotterdam (Inv. not. archief Rotterdam no. 924, acte 719). Acte van seclusie dd. 18 Dec. 1687 voor weesmeesteren (Seclusieboek Rotterdam).

12 Aug. 1683 Comnareerde *Salomon Volelen,* chirurgijn te Giessen-Nieuwkerk, en maakt machtig *Rudolphus* **Volte**len, predicant tot Babilonienbroek sijnen broeder, specialick om uyt sijn com(aran)ts naem ende van sijnen twegen te doen ende te verrichten alle den com(aran) ts saeeken die hij wegens het sterfhuys van sijn vader salr te verrichten heeft etc. (prot. not. J. Brouwer te Gorinchem, dl. 4062, zie N. L. 1939, kol. 82).

Uit dit huwelijk:

Symon Volfelen, ged. Rotterdam 3 Nov. 1682 (getuigen: *Nicolaes van der Kersten,* ***Barbara van der Voorf*** en *Liedewij* ***Wifbol).***

(Wordt vervolgd).

BOEKBESPREKING.

Verslagen en mededeelingen [van de] Vereeniging tot beoefening van Overijsselsche regtengeschiedenis. Deventer 1940. dl. LVI.

Behalve de gebruikelijke verslagen bevat dit nummer een „In Memoriam Dr. M. E. Houck" van de hand van Mr. H. Kronenberg, waarin deze dit bestuurslid herdenkt en een lijst van zijn geschriften opgeeft.

Mr. J. W. C. van Campen behandelde in een voordracht. hier in druk weer gegeven, „Het Middeleeuwsche Utrecht en zijn betrekkingen met het Oversticht".

Een volgend artikel omvat de belangrijke publicatie van Mr. G. J. ter Kuile Jr.: „Bijdragen tot een Oorkondenboek van Overijssel, 111. Regesten 751-1200, C. 1021-1110."

Dr. F. Leyden geeft een opstel over „De Hessenwegen en hun beteekenis voor de plattegrond der Yselsteden", dat op waardige wijze aansluit aan hetgeen ten aanzien van „Hessenwegen" door de Vereeniging Gelre het licht zag.

Het volgend opstel van de hand van J. Butter is getiteld: „Uit de praehistorie van Overijssel" en bespreekt de vondsten bij gedane opgravingen. Schetsen der terreinen en afbeeldingen van gevonden voorwerpen verlevendigen den tekst.

G. J. Doornink geeft in zijn opstel, getiteld „De Ontgraving van den Arkelstein", gegevens omtrent een versterkt huis ten oosten van Bathmen, ± 1360 gebouwd door bisschop *Jan van Arkel.* Het artikel is verlucht met 2 schetsen en eenige foto's van de opgraving.

Voor personalia leze men het nu volgend artikel van W. H. Dingeldein: „Uit het Dagboek van *Joan Georg* ***Dröghoorn*** te Ootmarsum, 1790-1793". De lezer zal hier een menigte gegevens kunnen vinden o.a. over de families ***fen*** *Cate, Meyling, Beverforden.*

Een rechtskundige studie van Mr. G. J. ter Kuile Jr. getiteld: „Uitgangen en het zakelijk recht van uitgang", besluit deze verzameling.

J. P. De Man.

Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap (gevestigd te Utrecht). Utrecht 1940. dl. LXI.

Deze bekende uitgave bevat naast de gebruikelijke rubrieken een verbaal van een door Professor van Werveke gehouden voordracht over: Beschouwingen over het economische leven in de Zuidelijke Nederlanden tijdens de XVIIde en XVIIIde eeuw.

Dr. H. Terpstra vervolgde met een voordracht over: Duitschers in dienst der Oost-Indische Compagnie, welke voordracht een gedeelte vormt van een meer uitvoerige studie, door Dr. Terpstra onder den titel „Buitenlandsche getuigen van onze koloniale expansie", uitgegeven in de Patria-serie.

J. Corn.s Leeuwenburg en J. Smit vervolgen met hun artikel, getiteld: „De ongedrukte resolutiën der Staten van Holland van 20 April-16 Juni 1572 en van 29 October-17 November 1577. Historisch belangrijke gegevens en nog meer gegevens over personen in de noten,

Een volgend artikel van de hand van Dr. G. H. Kurtz is een „Verbaal van Mr. *Albert Fabricius,* pensionaris van Haarlem, van het gebeurde bij zijn sollicitatie naar het ambt van secretaris van de Staten van Holland".

In deze studie verscheidene gegevens omtrent dezen pensionaris en andere hooge ambtenaren.

Dr. J. H. Kernkamp geeft „Aanvullende stukken op den „Vredehandel met Spanje" in 1598", terwijl Dr. A. Hulshof en Dr. P. S. Breuning tezamen een zestal brieven van *Joh. de Wit* aan *Arend van Buchel* doen afdrukken, voorzien van uitvoerige noten, waarin allerlei personalia. Aan dit artikel is toegevoegd een persoons- en familienamenregister.

J. P. DE MAN.

Haerlem. Jaarboek 1939.

Een jaarboek, wel waard om eens in te zien en te lezen, aardig geïllustreerd en samengesteld uit goede 'bijdragen.

Na het Jaarverslag enz. verschijnen eenige artikels, gewijd aan gestorven leden en bekende Haarlemmers, t.w. Ds. *Christiaan Johannes van Paassen* (1868-1939), Dr. *Laurentius Cornelius Proot* (1853-1939), *Johannes Wilhelmus* Antonius *Beynes* (1853-1939), *Johannes Willems* (1848-1939), *Carst Jan Posthuma* (1868-1939) en *Anthony Herman Gerard Fokker* (1890-1939).

Vervolgens geeft Mejuffrouw Dr. G. H. Kurtz een artikel, behandelend „de Nijverheidstentoonstelling te Haarlem van 1825".

Het artikel „Leyduin" van de hand van Mevrouw J. M. Sterck-Proot geeft tal van personalia: ik wil slechts noemen de namen ***van Teylingen,*** *Romswinckel,* ***van Loon, van Lennep*** e.a.

Meer op historisch terrein brengt ons het artikel van Dr. H. C. Prinsen Geerligs, getiteld „Triomf en nederlaag van de Patriotten te Haarlem in 1786-'88".

Mr. J. M. Fuchs bespreekt „Het beurtveer Amsterdam-Haarlem", waarvan de oudste verordening van 1520 dateert.

„Haarlemsche Herinneringen" doen ons nog kennis maken met eenige Haarlemsche personen.

In de rubriek Sprokkelingen" verschaft Mevrouw Sterck-Proot ons eenige gegevens betreffende *Dirck van Nuyssenburg,* terwijl de heer Leonard A, Springer bijzonderheden vermeldt over de buitenplaats „Saxenburg".

Voorts de gebruikelijke rubrieken.

J. P. DE MAN.

De strijd om de geslachtsnamen door A. Vrieze. Alphen aan den Rijn 1940.

Een aardig boekje, dat ons op duidelijke wijze inlicht inzake geslachtsnamen en wat daarmede samenhangt.

Zeer terecht merkt de schrijver op, dat het gebruik van familienamen in de beschavingsgeschiedenis betrekkelijk nieuw is, terwijl van een wettelijke regeling eerst na 1810 mag gesproken worden.

De Heer Vrieze licht ons de verschillende ter zake gegeven wetsbepalingen toe en geeft ons vervolgens een begrip van de moeilijkheden, ontstaan door de fouten bij de inschrijving van de(n) jonge(n) staatsburger gemaakt.

Tenslotte geeft hij middelen aan om moeilijkheden op dit gebied van bevolkingsboekhouding te ondervangen.

Aan de Bibliotheek van ons Genootschap werd een exemplaar toegezonden.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

Taxandria, 47ste Jaargang, afl. 6, Juni/Juli '40.

B. v. S., Aanteekeningen betreffende de familie ***Kievits*** (voortzetting) (vervolg der gegevens ***Moonen,*** verder gegevens ***van Schijndel, du Quesnoy, van der*** *Stege(n), Cauwenberg.* — J. Cunen, Charters van het H. Catharina Gasthuis te Grave. (Brieven gegeven o.a. door leden der geslachten ***van*** *Erpen,* ***van Cuyk*** en door *Walraven* ***van Valckenburch,*** heer van Herpen en Asperen). — J. M. Heeren, Familie van ***Merevoirt.*** — F. A. van Bussel De Pest (w.i. getuigeverklaring door o.a. ***Willem van Baerle*** anno 1486).

Nederlandsch Archief voor Genealogie en Heraldiek. 2deJaargangNo. 11, Juli 1940.

C. Pama, Over Sibbe en Sibbekunde. — Dr. Gerhard Melchior. De familienaam ***Melchior.*** — J. C. P. W. A. Steenkamp, Heraldische Rariteiten. 11. — H. L. Kruimel, Proeve eener genealogie van het uitgestorven Amsterdamsche geslacht ***Danckerts (Danckerts du Rij).*** — J. C. P. W. A. Steenkamp, Supplement op het Heraldisch Vademecum IX. Ik vestig den aandacht op de hierin vermelde Nederlandsche wapengraveurs op pag. 257! — J. C. Hoynck van Papendrecht, „Geboortensboek" VIII (gegevens *Loffrijs,* ***van Dulmenhorst, van Aller*** enz. — Vragen betreffende duistere punten: ***Boender, van Lely*** *veld,*

KORTE MEDEDEELINGEN.

Het Calendarium et Necrologium der St. Plechelmi-kerk te Oldenzaal.

Onder de aanwinsten van de bibliotheek van het Genootschap bevindt zich het Calendarium et Necrologium Ecclesiae St. Plechelmi in Oldenzalia, door wijlen E. Geerdink, in leven pastoor te Vianen, uitgegeven als bijvoegsel van „Eenige Bijdragen tot de Geschiedenis van het Archidiaconaat en Aartspriesterschap Twenthe", verzameld uit de nagelaten schriften en mededeelingen van wijlen J. Geerdink, in leven pastoor te Lutte bij Oldenzaal. Het Calendarium et Necrologium is een copie van het oorspronkelijke, in het Latijn gestelde manuscript, voorzien van enkele aanteekeningen, welk merkwaardig geschrift in ruimer kring dan waarin het bekend is, de aandacht verdient van genealogen, in het bijzonder van hen die zich met het onderzoek van oud-Overijsselsche geslachten en geslachten uit Bentheim en Westfalen bezighouden, omdat daarin tal van gegevens zoowel van adellijke als burgerlijke families voorkomen. In dat boek van de St. Plechelmi-kerk te Oldenzaal werden toch — behalve belangrijke feiten op den kerkelijken dienst betrekking hebbend — op de betreffende data van het kalenderjaar de verschillende aan de Kerk gedane dotaties aan tienden enz. aangeteekend met vermelding

van de namen der schenkers en van de goederen, welke met de dotaties belast werden, zoodat, in aanmerking nemende dat het gebied van de St. Plechelmi-kerk zich ver buiten de grenzen van het tegenwoordige Twente uitstrekte, tal van adellijke en burgerlijke families, welke haar oorsprong in Overijssel, Bentheim of Westfalen hebben, van het begin der 14e eeuw af daarin vermeld werden in verband met de goederen, waarover zij de beschikking hadden, en met de personen, tot wie zij in betrekking stonden. Men treft er, onder meer, de volgende geslachten aan: *ten Toerne, Ramesberge, Beyer, Guetkind, Geesteren, Overhagen* of *Averhagen, Twikkel, Eschede, Grubbe* of *Bönninghausen, Bevervorde, Thye, Dedem, Heyden, Laer, Coeverden, Randen, Tackink, Peeze, Besten, Twent, Grimberg, Groothues, Brand, Losser, Holte, Kluppel. Echteler, Brinckhorsf, Beveren, Beuningen, Dulre, Scapes* of *Schaep, Drunfhem, Barbitonsoris, Sley, Hondeborch, Kloos-ter, Karsem, fer Kuilen, Eyl, Solms, Huzekens, Wolflare, Boeclo, Diepenbrock, Grevinkhove, Mark, Schonevelde, Hoefslag, Graes, Hundeberg* of *Hondeborg, Welevelde, Loon,* enz.

De moeilijkheid bij het aanwenden van het Calendarium et Necrologium voor genealogische doeleinden is echter, dat de aanteekeningen slechts vermeld staan op de data van het Calenderjaar, derhalve — op enkele uitzonderingen na — zonder jaartallen, zoodat het gebruik, wil het nuttig zijn, een groote feitenkennis uit andere bron vereischt. Daarnaast kan het ter aanvulling van groot nut zijn en veie vrasen tot oplossing brengen.

Het manuscript zelve berust, nadat het eenige jaren in particuliere handen geweest is, wederom op haar oorspronkelijke plaats, bij de St. Plechelmi-kerk te Oldenzaal, welke uit de 9e eeuw dateert.

J. H. VAN LAER.

Bentinck.

Mr. W. J. Baron d'Ablaing van Giessenburg gaf bij de bespreking (in zijn ,,De Ridderschap van Veluwe", 's-Gravenhage 1859, blz. 76) van de kinderen uit de beide huwelijken van *jr. Willem Benfinck Sandersz.*, den richter in het Oldebroek, wèl heel summiere gegevens ten aanzien van deze kinderen en daartoe schijnt inderdaad alle aanleiding te zijn geweest, want ook thans nog is het zeer moeilijk nadere gegevens over die personen te verkrijgen. Waarschijnlijk zal dit feit dus daarin zijn oorzaak hebben gevonden, dat zij dikwijls verhuisd zijn, hetgeen het volgende moge illustreeren.

Jkvr. Judith Bentinck, de dochter van den richter uit diens eerste huwelijk met *Geertruyd van Zuijlen van Nyevelt fot Hoevelaken,* moet volgens d'Ablaing gehuwd zijn met een zekeren *Van Ruijtenborch* te Utrecht, van wien de voornaam niet gemeld wordt. De aanduiding ,,te Utrecht" doet vermoeden, dat wij hier te doen zullen hebben met een lid uit den tak-Zuthem van dit geslacht en nu bleek mij verder door de vondst eener kleine grafzerk, welke thans in het koor (binnenzijde) der Ned. Herv. kerk te Dwingeloo gemetseld is, dat dit echtpaar *Van de Ruitenborgh* **X** *Bentinck* te Dwingeloo gewoond moet hebben. De zerk is, behalve het alliantiewapen, zonder inscriptie: zij kan dus beide echtelieden, een van hen, mogelijk zelfs één of meer hunner kinderen betroffen hebben (vgl. mijn ,,Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit de Kerken der Provincie Drenthe", bl. 53). Mogelijk heeft de familie toentertijd het onder Dwingeloo gelegen huis Batinge, dan wel het huis Entinge aldaar bewoond. Door de familierelatie met het geslacht *Van Boetzelaer* is zulks zeker niet uitgesloten te achten.

Thans vond ik bovendien in het protocol van den Alkmaarschen notaris J. C. van der Geest (inventaris notar. archief Aikmaar no. 59) een acte d.d. 17 Januari 1631, waarin nòg een tipje wordt opgelicht aangaande het bestaan van *jkvr. Judith Bentinck.* In deze acte verschijnt *jkvr. Geerfruijd van de Ruijtenberch,* jongedochter, wonende te Woudenberg, geassisteerd door Hendrik van Dijck, rentmeester van de Domheeren te Utrecht, wonende aldaar, haar rentmeester en voogd, in casu. Comparante verleent daarbij volmacht op *jkvr. Judith Bentinck,* nu huisvrouw van *jr. Walraven van Waardenburg,* wonende op het huis Duvestein op de Schans Woudenberg, haar moeder, teneinde gezamelijk met den broeder van de comparante met name *jr. Adolf van de Ruijtenberch* over te gaan, ook in haar naam, tot scheiding van den boedel, die deze belanghebbenden is aanbestorven door het overlijden van den anderen broeder van comparante *jr. Willem van de Ruijtenberg.*

Al is nu duidelijk geworden, dat *jkvr. Judith Bentinck* een tweede huwelijk aanging, toch doen hier wederom nieuwe onbekenden hunne intrede. Want over de *Van Waardenburg's (Van Weerdenborg's)* zijn de gegevens slechts schaars. ,,De Navorscher" 1923, LXXII, bldz. 192 *sq.q.* brengt misschien een spoor, maar een aansluiting is ook hier helaas niet te vinden.

Mocht een onzer lezers hier kunnen aanvullen, dan gaarne!

J. BELONJE.

Van Berckenrode.

De heer W. J. J. C. Bijleveld maakte er mij op attent, dat de door mij oningevuld gelaten echtgenoote van *Adriaen van Berckenrode Hendriksz* (Ned. Leeuw, 1940, kol. **14)** genaamd is *Chrisfina van Blanckeroort,* geb. 1533. Voor hun nakomelingen zie: Alg. Ned. Familieblad, 1884, nr. 95, kol. 1.

In plaats van *Emerentia Dirksdr. van Bekesteyn* (ibid., kol. 13) leze men *Er k e n ra a d Dirksdr. van Bekesteyn.*

G. **H. KURTZ.**

Van der Horst,

Op welk een lichtvaardige wijze destijds ten behoeve van rijke burgers *adelsbevestiging* werd verleend, blijkt wel, wanneer wij het diploma, geschonken door Keizer Ferdinand 111 te Regensburg op 21 Maart 1637 ten behoeve van *Lambrecht van der Horst,* toetsen aan diens afkomst. Welke bewijzen requestrant bij die aanvrage heeft overgelegd, is mij onbekend.

In het belangrijke artikel, dat de Heer Bijleveld in de kolommen 532 en volgende van den jaargang 1939 van ons Maandblad gewijd heeft aan het geslacht *van der Nat,* treffen wij ten aanzien van het geslacht *van der Horst* in kolom 533 een stamboompje aan, dat ik mij veroorloof ten deele over te nemen.

Lambrecht van der Horst
×
N.N. *Brunt*
|
Andries van der Horst
×
Wijn Jacobsdr. Bam
|
Jr. Lambrecht van der Horst
verkrijgt 21 Maart 1637 adelsbevestiging.

Toen de Heer Bijleveld mij destijds over deze van der Horst's sprak, kon ik hem geen inlichtingen geven: zij waren mij onbekend. Doch onlangs vond ik in het repertorium op de Egmondsche leenregisters (Holl. Leenkamer No. 274 fol. 471

verso en volgende) de oplossing van de herkomst dezer familie. Het gevondene berust op de leensovergangen van een Egmondsch leen, dat als volgt wordt omschreven:

„een stuck lants geheeten *Sasscheroott,* gelegen in den „banne van Langendyck, ende is groot omtrent negen „deymde lants, welck land wij Jan Ydincx verleent heb-„ben enz.

Deze beleening had plaats door Johan, heer van Egmont en Yselstein, op 31 Augustus 1420. Het leen werd daarbij splitsbaar gemaakt tusschen de beide zoons van Jan Ydincx, geheeten Willem en Alman, maar de beide helften kwamen na het overlijden van Willem volgens de beleening van 29 Mei 1433 weder in één hand, waarna het geheel vererfd moet zijn op Jacob Almertszoon, tenminste deze transporteert van het genoemde leen de helft op Wouter ***van der Horst,*** die op 8 Mei 1504 dit leen als onversterfelijk erfleen ontving.

De volgende beleening geschiedt dan op 17 December 1510, wanneer Johan, graaf van Egmont enz. enz. beleent ***Lammert Reyerszoon*** als man en voogd van ***Hillegont*** van ***der Horst,*** zijn huisvrouw, zijnde het leen haar aangekomen bij doode van ***„Wouter van der Horst, haar's oomszone".***

Op 9 September 1535 draagt deze Hillegond, ***poorferesse van Amsterdam,*** bedoelde helft van Sasscheroort over ten behoeve van ***Mr. Reyer Lambrechtszoon,*** haar zoon, waarna deze het leen weder als onversterfelijk erfleen ontving.

Den 12 September 1578 heeft ten behoeve van ***Mr. Reyer Lambrechfsz.*** opnieuw verheffing van het leen plaats. Deze compareert dan niet in eigen persoon, maar gaf op 10 September van dat jaar procuratie aan zijn ***zoon Lambert.***

In de desbetreffende procuratie-acte (in afschrift in genoemd leenregister opgenomen) leest men, dat voor burgemeesters van Amsterdam compareert ***Mr. Reyer van der Horst Lambrechfsz.,*** raedt deser stede enz. Dit is dan in dit verband de eerste maal, dat hij den naam van der ***Horst,*** overgenomen dus van zijn moeder, voert.

Eenige jaren later is Mr. Reyer overleden, immers op 26 April 1583 wordt Lambrecht Reyersz. van der Horst na overlijden van Mr. Reyer Lambrechtszoon, zijn vader, beleend. In deze acte voert de vader den naam ***van der Horst*** weer niet.

De volgende generatie blijkt uit de procuratie door Lambrecht van der Horst op 25 Januari 1593 afgegeven voor notaris Michiel Jansz. van Noorden in Lambert's woonhuis aan de St. Jansstraat te Haarlem, waarbij hij zijn zoon ***Andries*** machtigt tot overdracht van het voornoemde leen ten behoeve van Reyer Jansz. van Coedijck, zooals dan ook geschiedt.

Het bovenstaande levert ons dus een stamreeks, die zich laat samenvatten in het navolgende schema:

Lammert Reyersz.
×
Hillegond *van der Horst*
|
Mr. *Reyer Lambrechtsz. (van der Horst)*
×
N.N.
|
Lambrecht Reyersz. van der Horst
×
N.N. Brunt
|
Andries van der Horst enz.

Of ***Hillegonf van der Horst*** een telg is van het oud-adellijk geslacht van der Horst, zal nog moeten worden aangetoond. Ik geloof echter niet te veel gezegd te hebben, toen ik in den aanvang sprak van een lichtvaardige wijze van adelsbevestiging.

J. P. DE MAN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Block. (LVIII, 278). Alhoewel ik niet het gewenschte antwoord kan geven, is het volgende wellicht van belang mede te deelen.

Van wijlen Jhr. D. Rutgers van Rozenburg te Arnhem ontving ik in 1927 met betrekking tot het geslacht *Block* sub. A eenige door den Gem. Archivaris van Dordrecht nagezochte gegevens uit de oude Dordtsche rechterlijke registers. De verwijzing naar de acten bezit ik niet, doch deze moet zich bevinden bij de nagelaten papieren van wijlen Jhr. Rutgers van Rozenburg, die wellicht nog meer gegevens over dit geslacht bevatten. Deze gegevens lieten zich door den Dordtschen Archivaris samenvoegen tot het volgende genealogisch fragment:

I. *Dirck in den Block,* verder onbekend, had 2 kinderen:
1. ***Adriaen, volgt*** II.
2. ***Adriana,*** gehuwd voor 1549 met Jacob ***Cornelisz Ghijselaer,*** laeckenkooper, ook wel genoemd ***Jacob Cornelisz. in den Block*** (zie Balen, 320 v.v.).

11. ***Adriaen Dircksz. in den Block,*** zoon van *Dirck,* geb. . . . . overl. ....., gehuwd vóór 1549 met ***Lysbet Adriaensdr.***
Kinderen:
1. ***Willem Adriaensz (in den) Block,*** koopman in zeep, haver enz., wordt vermeld 1560-1565, meestal als ***in den Block.*** „In den" is een enkele maal doorgehaald.
2. ***Ploentgen,*** gehuwd met ***Joachim Meeusz.***
3. ***Pieter Adriaens Block,*** gehuwd met ***Barbara Adriaensdr.,*** dochter van ***Adriaen Hartman*** en ***Anna van Huyckenhorsf,*** vermeld 1549-1580.
4. *Dirck,* ongeveer 1560 uitlandig overleden.
5. ***Jacob,*** volgt III.
6. ***Mariken,*** overleden tusschen 1560 en 1564.

III. Jacob ***Adriaensz.*** in ***den Block,*** laeckenkooper, zoon van ***Adriaen Dircksz.*** én ***Lysbet Adriaensdr.,*** gehuwd met ***Maryken Pietersdr.***
Kinderen:
1. ***Adriaen,*** volgt IV.
2. ***Pieter, volgt*** IVbis.
3. *Dirck,* volgt IVter.
4. ***Marytgen,*** gehuwd Dordrecht ***21*** Juni 1583 (Herv. Kerk) met ***Nicolaes Gerarfsz.*** van Brussel.
Hieraan kan ik uit andere bronnen toevoegen:
5. ***Jacob Jacobsz. Block,*** ondertr. Amsterdam 26 November 1605 ***Soetgen Bom,*** dochter van ***Cornelis Pieters*** en van ***Heyltje Michielsdr.*** (Zie Oorkondenboek van Eeghen). Toen Jacob Jacobsz. *Block* huwelijksvoorwaarden maakte (Prot. Nots. Willem van Triere. Haarlem, ***16*** November 1605, Inv. No. 76 f 209) werd hij vermeld als: ***„jonggeselle, bruydegom toecom. wonende binnen der stadt Amst. geassisteert zijñ van d'eersame Adriaen en Pieter Jacobsz. Block zijn gebroeders beyde tot Amst..... gelast te wezen van Maritgen Piefersdr. Wede. van Jacob Adriaensz. Block heurl. moeder ter eenre"*** enz. Zijn vader was dus denkelijk overleden.
6. ***Barbara Jacobs Blockx,*** geb. ongeveer 1581 en overl. vóór 3 Januari 1619, ondertr. Amsterdam 24 December 1604 (D.T.B. 666 f. 203 vo.) en trouwt aldaar 16 Januari 1605 ***Cornelis van Aldewerelt Anfoniszone*** van Meenen, geb. ongeveer 1576, wonende te Middelburg (ondertr. aldaar 1 Januari 1605) (zie ook

N.L. XLIX, 209). Zij woonde op den Nieuwendijk en' was *„geassisteert met Maritgen Pietersdr. haer moeder",* waaruit als hierboven geconcludeerd mag worden dat haar vader overleden was en met dezen bedoeld zal zijn: *Jacop Aerjaensz. Block,* die *23* Januari 1602 in de Nieuwe Kerk te Amsterdam begraven werd.

Uit dit huwelijk 2 kinderen:

Anthoni, geb. ongeveer 1606 en ***Cornelis,*** geb. ongeveer 1617, die beide 26 Februari 1619 in leven zijn, als na het overlijden van hunne moeder als voogden op belofte optreden ***Cornelis v. A., Adriaen Jacobs Block, oom van de kinderen van moederszijde*** en ***Cornelis Plevier*** voor ***Pieter van Alderwerelt*** te Gent. (Volmacht voor nots. Mattheus v. d. Welle op 3 Januari 1619). (Verwesing-reg. Middelburg acte No. 5031).

Cornelis, de vader, krijgt te Middelburg 11 Januari 1625 ondertr. attestatie om in Friesland te trouwen met ***Pietertje Eden*** van Harlingen, ***Wede. Giebe Giebes,*** en hertr. als Weduwnaar van Meenen, te Harlingen 29 Januari 1625 ***Pytie Edis, Wed. Giebe Giebes*** (te H. geproclameerd 9, 15 en 22 Januari 1625, Reg. van afkondiging en bevestiging van huwelijken voor het Gerecht van Harlingen).

Het volgende jaar vind ik hem te Dordrecht terug als hij aldaar 26 October 1626 als weduwnaar van *„Petronella Ybis"* onedrtr. met *„Maria Sasbouts, 'Wede. van d'Heer Michiel Pompen",* geb. te Dordrecht 15 Maart 1578, overl. 13 November 1629 en te Middelburg in Zeeland in de Nieuwe Kerk begraven, dochter van ***Mathijs Sasbouts*** *Joostzn.* en ***Maria van der Tijdt van Aelst.*** Vermoedelijk zijn zij 17 November 1626 getrouwd (M.S. aant. fam. Pompe, Gem. Arch. Dordrecht: Reg. van huw. voor schepenen te D.) ***Cornelis v. A.*** werd bijgestaan door *Gillis van Estland „sijnen s waeger",* voor welke relatie ik echter geen oplossing weet.

IV. ***Adriaen Jacobszn. Block,*** lakenbereyder, geb. ongeveer 1565, ondertr. Amsterdam (wonende op den Nieuwendijk) 16 Januari 1588 (D.T.B. 622 f. 50) *Trijntgen* ***Teunisdgtr.,*** geb. ongeveer 1571, dochter van *Antonis* ***Pietersz. van Essen*** en van ***Claerken*** *Jansdr.* ***van der Hout*** (zie N.L. XLIX, 211).

Kinderen:

1. ***Pieter*** *Block,* gehuwd met ***Cornelia Schouten*** (zie Oorkondenboek van Eeghen).
2. ***Jacob*** *Block.*
3. ***Elisabeth Adriaensdr.*** *Block,* geb. ongeveer 1589, overl. 18, begr. 23 Augustus 1655, Nieuwe Kerk te Amsterdam (D.T.B. No. 1055), ondertr. aldaar 1 Augustus 1606 (D.T.B. 666 f 15), trouwt aldaar September 1606 (D.T.B. 942) ***Jan van Alderwerelt,*** van Middelburg, wonende te Middelburg, geb. ongeveer 1587, overl. 7 en begr. te Amsterdam (N.K.) 10 Juni 1637 (D.T.B. 1054), zoon van ***Cornelis van Alderwerelt*** en ***Cathelyne Pleviers.***
4. ***Claertgen Adriaen*** *Block,* geb. ongeveer 1599, ondertr. Amsterdam 2 Juni 1618 (D.T.B. 668 f. 91) ***Otto*** *Jansz van Buren (Buyren)* uit 's-Gravenhage. (Zie N.L. XLIX, 214).

IVbis. ***Pieter*** *Jacobszn. Block,* geb. ongeveer 1566, ondertr. Amsterdam 16 October 1593 (D.T.B. 664 f. 47) ***Griet*** *Janssedr.* ***Clouck,*** geb. ongeveer 1575, dochter van ***Jan Claesse Clouck*** en van ***Teuntgen Conings,*** uit welk huwelijk verschillende kinderen. (Zie Oorkondenboek van Eeghen).

IVter. *Dirck* ***Jacobszen*** *Block,* **geb.** ongeveer 1569, ondertr. ... October 1594 ***Sara Jans,*** geb. ongeveer 1576, dochter van ***Jan Otse*** en van ***Aaltje Lambers,*** uit welk huwelijk verschillende kinderen. (Zie Oorkondenboek van Eeghen).

Heeft de geachte vraagsteller het Dordtsche Archief al eens geraadpleegd voor het wapen *Block* sub A?

Kunnen de gevraagde portretten niet in de familie Rutgers van Rozenburg zijn?

In de nagelaten genealogische aanteekeningen van wijlen Jhr. D. Rutgers van Rozenburg zullen zich zeker uitvoerige aanteekeningen *Block* bevinden; waar zich die echter thans bevinden is mij niet bekend.

's-Gravenhage. J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT.

Harinxma thoe Slooten. Wie kan mededeelen, tot welk geslacht het hartschild in het wapen ***Harinxma thoe*** *Slooten* behoort?

Utrecht. F. W. FABIUS.

Terbeeck van Coesfelt. (LVIII, k. 95). Het trouwboek voor schepenen te Gorinchem bevat de volgende inschrijving:

Burgem^r^ en regeerders deser stede attesteren eñ verclaren bij desen dat ten versoecke van ***Barent ter Beeck van Coesvelt, geboren tot Utrecht*** eñ ***Margaretha van Nolden Willemsdochter, geboren tot Emmerick*** om met malcanderen wettelycke in den heylichen huwelicken staet te vergaderen, door onsen ordinaris camer (be) waerder als daertoe specialicken gecommitteert sijnde drie geboden openlick telcken acht dagen nair malcanderen des Sonnendaechs nae den uytganck s morgens der predicatie van het stadthuys ter puyen aff daer men sulcx gewoonl. is te doen, gedaen sijn namentl. den XIX, XXVI novembris eñ den derden decembris tsamen lestleden sonder datter yemant hem heeft geopenbaert die eenighe beletselen ofte verhinderinge van voorgaende trouwbelofte off yet anders wettelicx waerdeur tselve houwelick sijnen voortganck niet soude behoiren te hebben voortgebracht ofte te kennen gegeven, waervan wij versocht sijnde niet hebben connen laten tot kennisse der waerheyt deselve onse attestatie te verleenen. Actum tot Gorinchem (datum niet vermeld; staat ingeschreven tusschen 30 April en 20 Mei 1636).

Is dit wellicht een eerder huwelijk van C I?

H. WIJNAENDTS

INHOUD **1940, No. 9.**

Bestuursberichten. — Bijdrage tot de genealogie van het geslacht Calandrini. door W. F. del Campo Hartman. — Eenige middeleeuwsche allianties in den huize Limburg(-Stirum), door J. de Groot. — Het geslacht Voltelen (Volten), door Mr. H. F. Wijnman (Vervolg). — Boekbespreking, door J. P. de Man. — Inhoud van tijdschriften enz. — Korte mededeelingen: Het Calendarium et Necrologium der St. Plochelmi-kerk te Oldenzaal; Bentinck; Van Berckenrode; Van der Horst. — Vragen en antwoorden: Block; Harinxma thoe Slooten; Terbeeck van Coesfelt.

Gedrukt bij N.V. Drukkerij „De Residentie" Pletterijstr. 103-107. 's-Gravenhage.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur DR. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize Eikenrode, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris H. J. A. VAN SON, *Rioumstraat* 4, *'s-Gravenhage.*
Alle **overige correspondentie** (niet **bestemd voor Bestuur of Redactie) te** richten *aan* het **Bureau van het Genootschap**, *Bleyenburg* 5, *'s-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 10. LVIIIe. Jaargang. October 1940.

BESTUURSBERICHTEN.

Adreswijzigingen:

Jhr. P. BEELAERTS VAN BLOKLAND .... 's-Gravenhage. *Parkstraat* 89a.

E. H. B. BRASCAMP ..... *'s-Gravenhage. Postbus 207.*

Jhr. E. K. G. FALCK ..... *'s-Gravenhage.* Emmastraat *53.*

W. HENKES ..... *Wassenaar. Rijksstraatweg* 596.

J. G. VAN HEYST ..... *'s-Gravenhage. Conradkade 51a*

H. W. G. M. Ridder HUYSSEN VAN KATTENDYKE ..... *'s-Gravenhage. Flatgebouw Duinwijk, van Alkemadelaan 350.*

Ir. J. W. NIERMANS ..... *Enschede. Hoogelandsingel* 164.

W. F. PAHUD DE MORTANGES ..... *Amsterdam C. Prins Hendriklaan 37.*

N. J. A. C. VAN ROSSEM ..... *Wassenaar. Duinweg 9.*

Mr. J. A. WILLINGE ..... *Rotterdam. Haringvliet 98.*

De oudste generaties van het riddermatig geslacht van Dorth,

door MR. A. HAGA.

In dit Maandblad, jaargang 1915, kol. 302 verscheen een belangrijk artikel van wijlen Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland over de oudste generaties van bovengenoemd geslacht. Met de hem eigene voorzichtigheid wees hij *Eleger van Hekeren* als vermoedelijken vader aan van *Seyno van Hekeren,* ook genaamd *Seyno van Durrethe,* die in Ned. Adelsboek 1913 als generatie II voorkomt, Ned. Adelsboek 1919 heeft blijkbaar n.a.v. dit artikel *Eleger van Hekeren* tot stamvader [1]) aangewezen, en het kan daarom zijn nut hebben, de vermoedens van den heer Beelaerts nog eenigszins te versterken.

Eleger van Hekeren, die blijkens het aangehaalde artikel vermeld wordt in oorkonden van 1301, 1305 en 1311, vond ik nog op 7 Januari 1312 [2]) vermeld als schout van Salland, als hij een „**ruminge**" houdt in enkele marken van Salland. Van meer belang nog is de oorkonde van 9 Mei 1312 [3]), in originali aanwezig in het gemeentearchief van Zwolle, waarbij *Elgorus,* scultetus Sallandie, bepaalde landerijen aan de burgerij van Zwolle toewijst. Aan deze oorkonde hangt nog het eenigszins geschonden zegel van den schout, dat volgens de beschrijving, vermeld onder de afgedrukte oorkonde, het wapen *van Voerst* vertoont „met een lambel en chef met 5 pendants" en randschrift S. *Elgo.....* Aangezien de wapens van Voerst en van Dorth identiek zijn, klopt de beschrijving van dit wapen precies met die, gegeven van het wapen van *Eleger van Hekeren* (1301) in het boven aangehaalde artikel van den heer Beelaerts, zoodat wij de zekerheid hebben, met denzelfden persoon te doen te hebben.

Minder eenvoudig is een oorkonde van 28 November 1385 [4]), voorkomende in het judiciaal van bisschop Floris van Wevelinchoven, fol. 116, die m.i. reeds meermalen tot

1) In het hoofd van het artikel wordt hij waar schijnlijk de vader van *Seyno* (11) genoemd.

2) De oorkonde is afgedrukt in de Verslagen en Mededeeling der Ver. van Ov. Regt en Gesch. 38e stuk, blz. *51* en bij de Blécourt, Bewijsstukken 11, 123 (Vergelijk Berkelbach van den Sprenkel, Regesten van Oorkonden betreffende de bisschoppen van Utrecht 1301-1340, no. 240, Werken Histor. Gen. te Utrecht, 3e Serie, no. 66. 1937).

3) Afgedrukt in de Versl. *en* Med. van Ov. Regt en Gesch. 11e stuk, blz. 106 (Vgl. Berkelbach v. d. Sprenkel a.w. no. 244).

4) Mr. J. v. Doominck, Tijdrekenk. Register op het Oud Prov. Archief van Overijssel, VI, 132.

foutieve interpretatie aanleiding heeft gegeven. Mr. van Doorninck — die zich in het Tijdrekenkundig Register steeds zooveel mogelijk aan den letterlijken tekst houdt — geeft den inhoud der oorkonde als volgt weer (door mij verkort): De zevenen geven de (IJssel-)dijken in Witsande, dat van heer *Henric (van Dorrete)* is, en in Merschusen, die negen waren hebben te Vortmen (in het kerspel Olst), voorts in alle goederen door hem van zijn vader verorven en aangezien deze nog niet voldoende zijn, in alle goederen en erven van *Elygher van Dorrete,* verorven op zijn drie zonen *Seyno, Johan* en *Henrick.*

Nu weten wij, dat *Henrick van Dorrete,* ridder (generatie 111), overleden in 1396, een zoon was van *Seyno van Dorrete* en de veronderstelling ligt voor de hand, om dezen Seyno te identificeeren met den zoon van den in bovengenoemde akte vermelden wijlen *Elygher van Dorrete,* die tevens de vader was van *Johan* en *Henrick.* De dijkbrief van Salland van 4 Juni 1308 [5]) komt ons hierbij te hulp. Wij lezen bij Dumbar t.a.p. blz. 242 onder het hoofd „Als dat erve te cleyn is te dycken" het volgende: „Voert weert sake, dat si dat erve gave in also cleynen stucke guedes, dat dat guet dien dyck niet dycken en mochte, soe solde sijt voert gheven in dat erve, daar dat erve ut comen weer". Oorspronkelijk zullen dus de ter plaatse gelegen goederen van *Eliger van Dorth* voor het onderhoud van het betreffende dijkgedeelte aansprakelijk zijn geweest. Na de boedelscheiding zijner drie zoons kwam de dijklast op de goederen van zijn zoon *Seyno* te rusten, later op die van zijn kleinzoon *Henrick,* den zoon van *Seyno,* maar aangezien deze in 1385 niet voldoende bleken om den dijklast te dragen, werd de dijk weer gegeven in de goederen, waaruit die van *Henrick van Dorth* en zijn vader *(Seyno)* oorspronkelijk afkomstig waren.

Zoo leidt dit dus tot de conclusie, dat de stamvader *Eliger van Dorth* drie zoons had, *Seyno, Johan* en *Henrick,* waarvan *Seyno* het geslacht verder voortzette; geenszins leidt de akte van 1385 tot de gevolgtrekking, dat *Seyno, Johan* en *Henrick,* gebroeders, in 1385 ook nog in leven waren [6]); immers de akte wijst de dijkplichtigheid aan van de g o e d e r e n, afkomstig van de drie gebroeders en niet de drie gebroeders zelve. Onjuist is ook de interpretatie door Mr. Muller [7]) van deze akte gegeven: „de zevenen verklaren dat heer *Henrick van Dorrete* aansprakelijk is voor het onderhoud van den dijk met zijne goederen in Witsande en Merschusen en voorts met alle goederen, die hij en zijn broeders *Seyno* en *Johan* van hun vader *Elygher* hebben geerfd". Mr. Muller heeft hier de beide personen met den naam *Henrick* met elkaar geïdentificeerd, terwijl zij neef en oom zijn, die in verschillende oorkonden als *Henrick de jonge* en *Henrick de olde* worden onderscheiden (N.L. '1915, 364 en 306).

Zoo meenen wij dus tot een resultaat gekomen te zijn, dat Jhr. Beelaerts indertijd t.a.p. (kol. 306) reeds voorvoelde, toen hij *Aliger van Hekeren,* eigenaar van den hof te Durrete, als den mogelijken vader van *Seyno, Johan* en *Henrick de olde* aanwees. Blijkbaar heeft ook de redactie van het Freiherrliche Taschenbuch 1858 van het vorenstaande een „Ahnung" gehad, al waren hare gegevens ook niet in alle opzichten juist. (Vergel. N.L. 1915, 303).

Van de drie genoemde broeders volgde *Seyno* in het bezit

[5]) Gedrukt bij Dumbar, Analecta II, 233 en vlgg. (Vergel. Berkelbach v. d. Sprenkel a.w. no. 111).

[6]) Aldus m.i. ten onrechte J. H. Hofman: Het geslachtboek der heeren van Dorth in Bijdr. en Mecled. van Gelre 111, 81—116, waardoor hij een geheel foutieve afstamming geeft (aldaar blz. 34).

[7]) Mr. S. Muller F.zn. Regesten van het archief der bisschoppen van Utrecht, no. 1080.

der heerlijkheid Dorth op: Zondag na Matthijsdag 1329 (Febr. 26) verklaart hij zijn huis en veste te Dorth van den bisschop van Utrecht in leen te hebben ontvangen en het als een open huis voor den bisschop te zullen houden [8]). Zijn kleinzoon *Dirk van Dorth* (IV) wordt 4 Maart 1412 door den bisschop aangesteld tot ambtman van Salland [9]). Volgens dit Maandblad (1915, kol. ,381) was hij Maart 1394 gehuwd (met *Belia van Essen),* welke laatste voorkomt in een oorkonde van 21 Mei 1408 [10]).

De jongste zoon van den stamvader *Eleger van Hekeren, alias van Dorth,* te weten *Henrick van Dorth de olde,* woonde in 1344 op Boksbergen onder Olst [11]). Hij komt nog voor in 1364 [12]) en laatstelijk in 1371 [13]), als hij het erf Overwech in het kerspel Wesepe koopt. Boksbergen zal ongetwijfeld tot het oorspronkelijke bezit van den stamvader *Eleger van Hekeren,* alias *van Dorth* hebben behoord, die, zooals wij reeds zagen, onder Olst gegoed was. Vermoedelijk had *Henrich van Dorth de olde* het goed Boksbergen van zijn ouderen broeder *Seyno* in leen: immers uit latere akten blijkt, dat de havezathe Boksbergen een leen was van het huis Dorth.

De tweede zoon van *Eleger,* n.l. *Johan van Dorth,* zal de vader zijn van *Eleger van Dorth,* vermeld in 1364 [12]) en die in 1365 [14]) *Eleger van Dorret Johanssoen* wordt genoemd.

In een artikel over het huis Dorth [15]) zegt A. baron Schimmelpenninck van der Oye: „In 1190 verschreef Balduin van Holland, bisschop van Utrecht, al zijn leenmannen, o.a. ook den heer van Voorst wegens de heerlijkheid Voorst en zijn onderheerlijkheden Rechteren, Dort en Dorenburg". Ofschoon hij geen enkele bron noemt en dit gegeven dus met uiterste voorzichtigheid moet worden gebruikt, verdient het toch renige aandacht. De Xronijk van Arent toe Bocop [16]) vermeldt (blz. 141) hetzelfde feit in 1190 en geeft tevens een ijst der opgeroepen leenmannen, waarbij wij op blz. 143 lezen: ‚dye herre van Vorst helt van den byscop dat hus toe Vorst ende meer andere herrelicheyden toe lenne". Ofschoon toe Bocop dus geen andere heerlijkheden of onderheerlijkheden net name noemt, is een leenverhouding tusschen de huizen Voorst en Dorth in dien tijd geenszins onwaarschijnlijk. Het leeft reeds meermalen de aandacht getrokken, dat de stamrader van het geslacht van Dorth *Eleger van Hekeren,* niet net het Heeckeren-wapen zegelt maar met dat van Voerst, lat met Dorth identiek is. Mogelijk heeft Dorth oudtijds aan een tak van het geslacht *van Voerst* behoord en is *Eleger van Hekeren* met een erfdochter van dien tak gehuwd, waarbij nij tegelijk met vrouw en heerlijkheid ook het wapen overlam. Maar dit zijn slechts veronderstellingen, waarop wij bij gebrek aan gegevens niet zullen voortbouwen.

Wat de huizen Rechteren en Doornenburg betreft, lijkt een eenverhouding in 1190 niet zeer waarschijnlijk. De curtis Rechteren -kwam eerst in 1315 in het bezit van *Herman van Voerst* en werd in 1320 aan den bisschop van Utrecht in leen

[8]) Gedrukt bij Racer, Overijss. Gedenkst. VI, 295 (Vergel. Berkelbach v. d. Sprenkel, a.w. no. 860).

[9]) Alsvoren IV, 107-110.

[10]) Tijdrekenk. Register op het oud-archief van Overijssel, 11, 165.

[11]) Cameraarsrekeningen van Deventer 1, 172.

[12]) Alsvoren, 111, le stuk, 389.

[13]) Mr. J. 1. v. Doorninck, Catalogus der archieven van het Groote (vroegere Heilige Geesten-) en Voorster gasthuis te Deventer. 1267—1815, Zwolle 1879, regest no. 49.

[14]) Tijdrekenkundig Register, a.w. 1, 75.

[15]) Geldersehe Volksalmanak 1874, blz. 3.

[16]) Codex Diplomaticus Neerlandicus, 2e serie, deel V, uitgegeven loor het Historisch Genootschap te Utrecht,.

opgedragen [17]); Doornenburg is, voor zoover mij bekend, eerst in de tweede helft der 15e eeuw door het huwelijk van Johan ***van Rechteren,*** genaamd ***van Voersf*** met ***Margrefa van Homoet,*** vrouwe van Doornwerth en Doornenburg, in het bezit der familie ***van Voersf*** gekomen.

De heerlijkheid Dorth lag op de grenzen van Gelderland en Overijssel, ten deele in de eene, ten deele in de andere provincie. In het werkje van J. de Graaf [18]) vindt men in Bijlage 1 een „monsterong der Dortschen onderthanen" van 1572, waaruit duidelijk blijkt, dat ongeveer de helft der meyers en katers aan de Geldersche en de andere helft aan de Stichtsche zijde waren gezeten. Onder de laatsten komt als eerste voor „die meyer van Dorth". Ongetwijfeld bewoonde hij het Meyers of den Hof te Dorth, waaraan het recht van verschrijving in de ridderschap van Overijssel verbonden was [19]). Daaruit blijkt afdoende, dat de hof te Dorth binnen de grenzen der provincie Overijssel lag en de vraag mag dus gesteld worden, of het juist was, dat de heer Beelaerts de beleeningen van den hof te Dorth opnam in zijn Stichtsche, Gaasbeeksche en Overijsselsche leenen, gelegen in Gelderland.

De hof te Dorth zal naar alle waarschijnlijkheid de oorspronkelijke saelstede van Dorth zijn geweest en werd in leen gehouden van den bisschop van Utrecht. De oudst bekende beleening in 1329 [8]) spreekt nog van het huis en veste tot Dorreth, doch in verban'd met de latere beleeningen van het huis te Dorth door den hertog van Gelre (sinds 1348) veronderstelt Hofman [6]) t.a.p. blz. 83 dat ***Seyno van Dorfh*** (11) kort na 1329 begonnen is een nieuw huis aan de Geldersche zijde te bouwen, dat hij in leen hield van den hertog van Gelre. Hoe dit ook zij, wij vinden sinds 1348 de heeren van Dorth zoowel met het huis (Gelderland) als met den hof (Overijssel) beleend, als gevolg waarvan zij òf in de ridderschap van het kwartier Zutphen òf in die van Overijssel verschreven konden worden. Zoo wordt dan ook op 19 October 1563 Seyno ***van Dorfh,*** heer van Dorth in de ridderschap van Overijssel toegelaten, terwijl hij ook nog 21 Juni 1570 op den Overijsselschen landdag compareert. Later schijnt hij zitting genomen te hebben in de ridderschap van het kwartier Zutphen [20]), waar hij o.a. het landdrostambt bekleedde. Zoo wordt eveneens in 1668 ***Adriaan Gustaaf,*** graaf van ***Flodorff,*** heer van Dorth in de Overijsselsche ridderschap verschreven van den hof te Dorth en wordt in 1749 ***Alexander Carel,*** graaf ***van Flodorff Warfensleben, heer*** van Dorth, in de ridderschap van Overijssel opgenomen [21]).

Na den dood van ***Dirk*** van ***Dorfh,*** generatie VI, omstreeks 1501, splitst zich het geslacht in twee takken: de oudste zoon ***Seyno*** erft de heerlijkheid Dorth. Uit hem stamt de nog in Duitschland levende tak. De jongere zoon ***Gijsbert*** werd de stamvader van het hier te lande bestaande geslacht. Hij timmerde blijkens de hierna te noemen processtukken het huis te Blankena en is vandaar verschreven in de ridderschap van Overijssel; waar hij van 1531-1546 op landdagen en klaringen verschijnt. De mededeeling in Ned. Adelsboek 1919, dat hij, zoowel als zijn zoon ***Dirk*** in de ridderschap van Zutphen

17) Beide oorkonden zijn afgedrukt bij Racer, Overijss. Geclenkst. VII, 234, 235.

18) J. de Graaf. Het huis Dorth en zijne bewoners, z. pl. 1920.

19) Jhr. W. A.' Beelaerts van Blokland, Stiehtsche, Gaasbeeksche en Overijsselsche leenen, gelegen in Gelderland. Uitgegeven door de Vereeniging Gelre 1907, ald. blz. 44—46.

20) d'Ablaing van Giessenburg, Bannerheeren en Ridderschap van Zutphen, 11 blz. 4 meent, dat Seyno van 1564—1604 in de ridderschap van Zutphen heeft gezeten. Dit kan i.v.m. het bovenstaande onmogelijk juist zijn.

21) v. Doorninck, Geslachtk. Aanteekeningen, blz. 180 en 340.

was verschreven, berust blijkbaar alleen op het artikel van den heer Hofman [6]) t.a.p. blz.. 101, doch is onbewezen en kan m.i. ook niet juist zijn, daar de in Ned. Adelsboek 1919 sub VII en VIII genoemde landdagen en klaringen de overijsselsche zijn.

De weduwe van ***Gysbert van Dorfh*** procedeert 1551-1557 tegen de vrouwe van Dorth, schoondochter van ***Seyno*** en van het vonnis is geappelleerd op de Landsklaring in Overijssel [22]). Uit dit dossier zijn nog enkele gegevens geput, waaruit wij, tezamen met de vorenstaande gegevens, de volgende aangevulde en verbeterde stamreeks kunnen samenstellen.

1. ***Eleger van Heeckeren,*** knape, eigenaar van den hof te Dorth (13 11) , schout van Salland (13 12), gegoed onder Olst, vermeld in oorkonden van 1301, 1305, 1311 en 1312, had drie zoons.
   1. ***Seyno,*** volgt II.
   2. ***Johan van Dorfh,*** vader van ***Eleger van Dorth Johanssoen,*** welke laatste wordt vermeld in oorkonden van 1364 en 1365.
   3. ***Henrick van Dorfh de olde,*** woont 1344 op Boksbergen onder Olst. nog vermeld in oorkonden van 1364 en 1371.

II. ***Seyno van Heeckeren,*** later ***van Dorfh*** genoemd, heer van Dorth, knape, geeft 1321 de tienden van Nijenhuis onder Oxe in leen uit, houdt Hoenover in leen van den bisschop omstreeks 1325, verklaart zijn huis en veste tot Dorreth van den bisschop in leen ontvangen te hebben en tot zijn open huis te zullen houden 26 Febr. 1329, belooft met zijn zoon ***Heynric*** het (nieuwe) huis tot Durt open te houden voor den hertog van Gelre 19 Dec. 1348, zegelt voor den hertog 25 Januari 1359, trouwt ***[Agnes].***

III. ***Heynric van Dorfh,*** heer van Dorth, knape in 1359, ridder sedert 1375, vermeld met zijn vader 19 Dec. 1348, geeft 1359, 1369 en 1375 bovengenoemde tienden te Oxe in leen uit, beleend met het huis te Dorth (Geldersch leen) 1379, houdt van den bisschop van Utrecht den hof te Dorth en Hoenover in leen (Overijsselsche leenen) 1382, † 1396, trouwt ***Arndje van Keppel,*** d. v. ***Dirk.*** Zij zegelt in 1382.

IV. ***Dirk van Dorfh,*** heer van Dorth, knape, aangesteld tot ambtman van Salland 4 Maart 1412, beleend met het huis te Dorth 17 Decemb. 1396, opnieuw 1402, met den hof te Dorth October 1396, met Hoenover 19 Febr. 1403 na afstand van zijn zuster ***Agnes,*** verkoopt 1408 met zijn vrouw de tiende van Alerdinck, bezegelt den verbondsbrief der ridderschap met de steden van Gelre en Zutphen 3 Mei 1418, † 1422, trouwt [Maart 1394] ***Belia van Essen. Zij*** zegelt in 1408.

V. ***Seyno van Dorth,*** heer van Dorth, knape, beleend met het huis te Dorth 1422, opnieuw 1424, met den hof te Dorth 24 Sept. 1422, opnieuw 1433, zegelt met zijn vader den verbondsbrief van 3 Mei 1418 en zelve dien van 17 April 1436, zegelt voor hertog Arnold van Gelre als gedeputeerde der ridderschap van Zutphen 30 en 31 Mei 1441, † 1443, trouwt Bate van ***Wilacke.*** Hij tuchtigt zijn vrouw 5 Juni 1423 [23]).

VI. ***Dick van Dorfh,*** heer van Dorth, beleend met het huis te Dorth 1443, opnieuw 1466, 11 Octob. 1473. 23 Au-

22) Archief van de Hooge Bank en de Klaring, processtukken. (Rijksarchief in Overijssel).

23) Klaring, processtukken bovengenoemd, Bijlage A van de dupliek.

gustus 1484 en 1492, met den hof te Dorth 15 Octob. 1443, 21 April 1457 en 26 Juli 1497, zegelt voor hertog Arnold 11 Sept. 1462, bezegelt den verbondsbrief van 18 October 1490, † 1501, trouwt 1458 Johanna van ***Vianen van Rijsenburg,*** d. v. ***Gysbert*** en ***Johanna van IJsselstein.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Seyno van Dorth,*** heer van Dorth, trouwt ***Henrica van Aeswijn.*** waaruit de bestaande tak in Duitschland.
2. ***Gysbert,*** volgt VII.

VII. ***Gysberth van Dorth*** tot Blankena, timmert het huis Blankena, houdt maagscheid met zijn broeder ***Seyno*** 10 Maart 1501 [24]) in de ridderschap van Overijssel, compareert op landdagen en klaringen, 1531-1546, overleden tusschen 20 Juli en 12 October 1550 [25]), trouwt ***Anna van den Veene,*** d. v. ***Luycken*** en ***Berfha van Uterwyck.*** Zij is 1557 nog in leven [26]).

VIII. ***Dirk van Dorth*** tot Blankena, in de ridderschap van Overijssel, compareert op landdagen en klaringen 1548-1570, overleden vóór 1583, trouwt Zutphen 23 Maart 1552 ***Mechteld van Vieracker,*** beleend met Meyerinc en Hoveninc, later Vieracker genoemd, gelegen onder Warnsveld, 5 Juni 1546 (Overijsselsch leen), tuchtigt haar man 25 Maart 1555, overleden vermoedelijk 1602, d. v. Roelof en ***Margaretha de Roode van Heeckeren.***

IX. *Gijsbert* ***van Dorth*** tot Vieracker enz. enz.

Dirk van Dorth tot Blankena (VIII) moet reeds vóór 1583 zijn overleden, immers in het Quohier der bezittingen van 's konings vijanden in Salland, opgemaakt in 1583 [27]) lezen wij op blz. 107, dat *„Dericx van Blanckenae* toe Weeracken er f f g en a e m en bij Zutphen" o.a. hebben het erf Blanckenae te Zuijdtloe (kerspel Bathmen). Met Weeracken is de havezathe Vieracker bedoeld, die hij door zijn huwelijk had verworven. Daarentegen zou men uit de beleening van ***Gysbert van Dorth*** (IX) met Vieracker 21 April 1602 „na dode ***Derrick van Dorth*** toe Blankenae, sijnes vaders" willen concludeeren, dat hij eerst omstreeks 1602 is overleden. M.i. zal hier sprake zijn van een vergissing van den leengriffier en zal zijn moeder in dat jaar zijn overleden, omdat niet de vader naar de moeder ***Mechteld van Vieracker*** tevoren beleend was.

Een oude grafzerk te Valkenburg Z.H.,

door W. J. J. C. Bijleveld.

Zooals bekend, is dit oude dorp in Rijnland vermaard om de paardenmarkten, die ***er*** reeds in de middeleeuwen op 12 Sept. werden gehouden. Het ligt niet aan eenen grooten verkeersweg en was tot voor eenige jaren door een tol daarvan afgesloten; slechts weinigen. waren zich bewust van het bestaan van deze gemeente van amper 1000 zielen, totdat op 11 Mei d.j. de krijgsbedrijven dit vredig oord vrijwel verwoestten en het gros der Nederlanders op droevige wijze bijbracht, dat het bestond.

De kerk, in een puinhoop veranderd, is thans geheel verdwenen, Als monument had het gebouw geene waarde: te, vele stormen waren daarover gegaan. In de dagen vóór de hervorming was zij vol luister en zelfs, zetel eener commanderij der Duitsche orde. Door beeldenstorm vanuit het naburige Katwijk en het beleg van Leiden was schier alles verloren gegaan, al was de lange toren gespaard gebleven, zooals men dien nog kan zien op Jan Steen's Valkenburger paardenmarkt in het Mauritshuis, bruikleen van Dr. A. Bredius. Op 5 Sept. 1665 brandde deze echter door blikseminslag af, waarbij ook de kerk is gehavend en deze laatste werd binnen 9 jaren wederom getroffen door den cycloon van 1 Aug. 1674, die Utrecht's dom van het schip beroofde.

Met moeite werd het Godshuis hersteld: de gemeente was klein en weinig welvarend; daarbij bleven tal van inwoners het oude Geloof trouw. Er waren twee riddermatige huizen, Torenvliet en Sonnevelt; het eerste tot aan de afbraak in 1731 in R.C. handen, het tweede eveneens tot het einde der 17e eeuw en toen bewoond door renegaten, die vaak elders vertoefden en ook wel gedurende hun kort verblijf, in Wassenaar kerkten. Het onderdeel van den toren werd met een laag dak afgedekt, zooals men in Rijnland's gezichten van 1732 fraai ziet afgebeeld. In 1844 was eene grondige herstelling wederom noodig; zooals begrijpelijk in die dagen, won het geheele aanzien er niet bij; de kerk werd nog meer verminkt en een onaanzienlijk dakruitertje kon dit geenszins vergoeden. Toen werd ook een tegelvloer aangebracht, die alle zerken bedekte. Doch blijkbaar verlangde men in Valkenburg zeer naar een baken te midden van het steeds toenemende aantal torens in de omgeving; Sinds 1929 bezat de kerk weer eenen langen slanken toren, opgetrokken op de oude grondvesten en van verre zichtbaar boven de hooge boomkruinen, die een sieraad vormden voor het dorpsplein en tevens het weinig aantrekkelijk kerkgebouw verheelden. Onlangs moest de bouwval van 11 Mei j.l. worden opgeruimd, daar die gevaar zou kunnen opleveren. Bij dit werk kwam eene groote, zware massa steen terecht op de plaats van het vroegere choor en plofte door de tegelbevloering heen in een het huidig geslacht onbekenden, gemetselden grafkelder, daarbij een zerk van over 2 M. lang en met veel beeldhouwerk doorscheurend.

Op verzoek kwam ik den 13en Juli een en ander bezichtigen en herkende terstond de wapens van ***George de Hertoghe van Orsmael,*** heer van Valkenburg en zijne echtgenoote *Susanna Studler van Zurck.* De voornaamste breuk loopt juist boven de schilden. Over zijn wapen valt niets op te merken, doch het vrouwswapen vertoont op den schouder van den bok der Studler's, los, dus niet in een schild het wapen van Valkenburg, zijnde een burg met twee elkaar aanziende valken op de tinnen. Ook als helmteeken komt de burg in plaats van den kop en hals van den bok, zooals gebruikelijk. En dat terwijl zij nimmer met de heerlijkheid is beleend en alleen vruchtgebruikster was.

Verder vertoont de zerk binnen rijk lofwerk eene onbenutte plaats voor opschrift. Zoodra de kerk wordt herbouwd, heeft men het voornemen, den zerk daarin weer te doen opstellen.

Over Valkenburg is zeer weinig geschreven. Buiten de gewone handboeken, die vooral aandacht wijden aan de paardenmarkt en de romeinsche oudheden aldaar, vermelden de repertoria slechts in het 4e, of laatste deel twee artikels, n.l. een babbeltje met prentjes en een belangrijk verslag van wijlen Dr. Remouchamps over de door hem geleide opgraving ter plaatse van eene romeinsche vestiging op den Hoogenwoerd. Ook over beide genoemde adellijke huizen is nog nimmer iets van belang geschreven. Wel vindt men in aanteekeningen de onjuiste mededeeling, dat Torenvliet en de hooge heerlijkheid

24) Alsvoren. Bijlage bij de aanspraak.
25) Alsvoren. Bijlage B II van de aanspraak.
26) Alsvoren. Sententie in eerste instantie, gewezen 23 Juni 1557.
27) Werken, uitgegeven door de Ver. tot beoefening van Overijss. Regt en Gesch.

van Valkenburg doorgaans in ééne hand zijn geweest en het spijt mij te zeggen, dat ik zelf daardoor misleid ben: zie Mdbld. 1933, k. 251.

Daarom hecht ik eraan, hier een en ander recht te zetten. Torenvliet, dichtbij het dorp gelegen, was een leen van den Huize van ***Wassenaer*** en heette oudtijds ten Hove. Later werd het verkregen door het geslacht ***van Torenvliet,*** niet onbekend onder de Leidsche magistraten: hun naam ging, zooals gebruikelijk in Rijnland, op hunne bezitting over. De erfdochter dier familie, *Wijnina*[1]), geb. Leiden 1622, † kinderloos 5 Nov. 1650 en was sinds 17 Oct. 1637 gehuwd met Jr. *Gillis van Heussen,* die 31 Oct. 1660 haar in den dood volgde.

Hij had Torenvliet van zijne vrouw geërfd en onder zijne toen nog talrijke familieleden ontstond van zelf neiging ook iets van de buit deelachtig te worden. Ten slotte bleef het goed aan Jr. ***Hugo Franciscus van Heussen,*** priester en later, ondanks zijne groote verdiensten, als verzamelaar van oude documenten en schrijver der Batavia Sacra, helaas hoofd geworden der steeds meer in de jansenistische dwaalleer vervallende scheurmakers.

Uit zijnen boedel werd Torenvliet 17 Nov. 1719 verkocht aan Mr. ***Cornelis Wittert,*** sinds 24 Maart 1707 reeds beleend met de hooge heerlijkheid van Valkenburg.

Gedurende ruim 10 jaren aldus, zijn beide in ééne hand geweest. Wittert noemde zich, gelijk ook zijn nageslacht: ***Wittert van Valkenburg,*** al was hij de eenige van zijn geslacht die huis en heerlijkheid bezat.

Torenvliet, dat slechts nu en dan door pastoor van Heussen was bewoond, werd door den rijken Mr. Wittert zeer verfraaid en zijn talrijk kroost uit zijn tweede huwelijk leidde tot aanmerkelijke verbouwing en uitbreiding van het oude huis, dat evenwel slechts des zomers werd bewoond. Des winters vertoefde hij met zijn gezin in zijne vaderstad Rotterdam. Na doode zijner vrouw, einde 1725 werd Torenvliet verlaten en voor den zomer het vlak bij zijne stad gelegen Schiezicht betrokken. Kort daarop verschenen hier te lande uitgeweken Fransche monniken, eerst Karthuizers, later gevolgd door anderen uit Port Royal en Orval. Hun aanleg en opvattingen strookten zooveel met die van den z.g. aartsbisschop van Utrecht, C. J. Barchman Wuytiers, dat deze de vluchtelingen met blijdschap ontving, daar hij uit hun verblijf versterking voor zijn schisma, dat juist toen hoogtij vierde, verwachtte en dan ook verwierf.

Hij wist zijnen Rotterdamschen medestander Wittert van Valkenburg te bewegen, Torenvliet aan deze lieden af te staan en diens oomzegger, Mr. Adriaen Wittert van Hoogland in Amsterdam, hoofd der jansenisten aldaar, die tal van huizen en heerlijkheden bezat, kocht zelfs Rhijnwijk onder Zeist alleen, om de beschermelingen van zijnen vriend Wuytiers te huisvesten en stond hun ook het in 1721 door hem verworven Schonauwen onder Houten af.

Op Torenvliet bleven die gasten kort, slechts eenige jaren: hun centrum Utrecht e.o. trok hen aan en Torenvliet werd nog vóór den dood des eigenaars in 1733, verkocht, gesloopt en verkaveld.

En nu de hooge heerlijkheid Valkenburg. Deze werd 22 Dec. 1615 voor ƒ 1500.— door de Prinses de Ligne aan ***Jan de Hertoghe van Orsmael*** verkocht; 8 Jan. 161 b had het verlij plaats, als een goed en onversterfelijk leen. Hij bezat ook de heerlijkheid Hoogenhuyze bij Turnhout en was in 1608 gehuwd met ***Josina de Bye,*** dr. van ***George,*** heer van Albrandswaard (onder dien naam bekend als lid der Hollandsche ridderschap) en ***Johanna van Outshoorn van Sonnevelf.*** Hoewel van huisuit R.C., heeft zij haren man in zijnen godsdienst gevolgd. In 1621 was hij reeds in garnizoen te Orange, waar hij 8 Oct. 1626 door Frederik Hendrik tot gouverneur benoemd werd. Lang vervulde hij die post niet, reeds in Juni 1630 werd hij aldaar door den zeeuw Jan de Knuyt vermoord. Zijne weduwe is vermoedelijk begin 1645 overleden. In Juli van dat jaar is namelijk door den baljuw van Valkenburg haar legaat van ƒ 50.— aan de kerk aldaar uitbetaald. Zij hadden 2 zoons en 5 dochters. De zoon ***George*** werd 16 Oct. 1631 met Valkenburg beleend., Hij was evenals zijn vader militair, heeft in allerlei garnizoenen als kap. van eene compagnie te voet vertoefd, doch was doorgaans toch in den Haag. In 1665 overste geworden, heeft hij zich vooral in de veldtochten van 1672, toen hij brigadier werd en volgende jaren, onderscheiden. In 1674 werd hij krijgsgevangen gemaakt bij Seneffe. Huygens vertelt in zijne dagboeken, dat hij reeds in 1654 het hof maakte aan ***Susanna Studler van Zurck,*** dochter van den Heer van Bergen in Kennemerland, die in den Haag woonde, later ook in Alkmaar en pas sinds 1660 op het door hem herbouwde Hof te Bergen [2]).

Zij was toen nog geen 18 j. oud. Hun huwelijk had 27 Febr. 1656 plaats in den Haag, waar ik ook den doop vond van hunne zoons: ***Jean Antonie*** op 4 Febr. 1657 en ***François*** op 27 Nov. 1658. Die van hunne zuster ***Susanna Leonora*** [3]), die het meest erop aankomt, is helaas nog niet terecht. De zoons toch, overleden jong en zij was de erfgename. Ik vermoed, dat de vrouwe van Valkenburg na doode haars vaders in 1666 in hare heerlijkheid een buitenverblijf heeft ingericht, genaamd: 't Huys int Velt. Brieven, bewaard in het heerlijkheidsarchief leeren, dat dit echtpaar levendig belang stelde in het kerkelijk leven aldaar, ook in het beroepen van een predikant. Als hij ambtshalve afwezig is, schrijft zij aan de kerkelijke en burgerlijke machthebbers van het dorp. Die brieven munten geenszins uit door taal, stijl en evenmin door schrift; men zou nimmer zeggen, dat zij van de hand waren van eene vrouw, die in de aanzienlijkste Haagsche kringen verkeerde. Eigenaardig genoeg, teekent zij, hoewel al jaren gehuwd, slechts ***Susanna Studler.***

Het leven van de tweede helft der zeventiende eeuw in den Haag was uiterlijk vol strijkages en plichtpleging, doch binnenshuis zeer ruw en onbeschaafd; geen wonder, als men Huygens aandachtig leest en dan ziet, hoe het toeging zelfs ten Hove van den Koning-Stadhouder. Zoo beschrijft hij ook, hoe op een feest bij den Heer en Vrouwe van Valkenburg, twee officieren: van Hardenbroek en van Beyeren Schagen elkaar. te lijf gaan, hetgeen allerlei ruzie en zware straffen voor de schuldigen ten gevolge had.

George de Hertoghe moet omtrent 70 j. zijn geweest, toen zijne eenige dochter haren ouders zeker geen genoegen deed door haar trouwen met Jr. ***Jan Louis de Nobelaar,*** den eenigen zoon van Jr. *Justus,* heer van Burgst en in Grijsoort en *Theodora Jansdr. van der Graft.* Justus was hertrouwd met Jvr. ***Beatrix van Heussen,*** en R.C. Ik vermoed, dat zijne tweede moeder in verband met de erfenis van hare familieleden, den heer en vrouw van Torenvliet, tijdelijk in dat huis verblijf hield

1) Vgl. Alg. Ned. Fam. blad 1884, No. 95 bl. 1.

2) Het is vreemd, dat over zijne afkomst zoo weinig bekend is. Hij wordt heer van Zweyburg genoemd, hetgeen evenals de familienaam aan Duitsche afkomst doet denken, doch eene uit Zeeuwsch-Vlaanderen vóór zijne komst h.t.l. lijkt mij waarschijnlijk. Hij toch, zoon van ***Anthony Studler*** en ***Maria Thiebout,*** huwt (onbekend waar) zijne nicht *Susanna Thiebout Adriaens dr.*. Het echtpaar bezat vaste goederen en renten in Vlaanderen en Antwerpen.

3) Opvallend is deze samenvoeging van namen, die in de tweede helft der 17e eeuw ontstaat bij verschillende geslachten, waarvan samenhang niet aanstonds blijkt.

en dat de jonge lieden elkaar toen ontmoet hebben. Acten over de erfenis zijn in het protocol van notaris H. Brasser van 1661 te vinden, doch helaas kan ik er nu niet bij. Zij teekenden 24 Sept. 1679 voor de Haagsche magistraat aan, doch de huwelijksdatum is niet in margine gesteld. Waarschijnlijk zijn zij naar Braband getrokken; in den Haag vond ik geen spoor meer van h'em en hij is in elk geval kort daarna, verm. in 1680 reeds, kinderloos overleden.

De Hertoghe stierf 7 Oct. 1681 in den Haag en werd den 10en overluid; hij heeft dus niet meer het schandaal om zijne dochter behoeven mee te maken. Volgens Huygens had zij zich spoedig getroost met Henry ***Cornwall,*** kolonel en onderstalmeester van Prinses Mary en hun kind werd in den zomer van 1682 in Bergen geboren, waar de moeder bij haren oom vertoefde: vervolgens vertelde de Vrouwe van Valkenburg zelf aan Huygens, dat de Brit haar had opgeeischt met gelijktijdige navrage naar de bruidschat, maar na antwoord, dat noch zij, noch hare moeder (Susanna Thiebout, weduwe van den Heer van Bergen) daarover dacht, zich teruggetrokken had. Blijkbaar had de moeder slechts recht op het vruchtgebruik der heerlijkheid Valkenburg, doch hield het heft zoodanig in handen, dat zij zich onbeperkt heerscheres voelde en ook als zoodanig optrad. Hoogenhuyze deed zij uit den boedel van haren echtgenoot over aan haren jongeren broeder Adriaen; de oudere was in Bergen opgevolgd. Op 27 Maart 1685 trouwde *Susanna Leonora,* douair. ***de Nobelaer voor de*** Valkenburgsche magistraat met *Alexis Joseph de Rencurel* ***de St. Martin*** uit Parijs, wederom R.C. en pas 28 Dec. van dat jaar, werd zij, dus meer dan 4 j. na overlijden haars vaders, met Valkenburg beleend.

Inmiddels gingen er in den Haag allerlei booze geruchten over het gedrag harer moeder, die bevestigd werden door openbare getuigenis voor den krijgsraad in Oct. 1688. Iedereen wist toen in den Haag van hare innige verhouding tot ***Daniël van Hulsenbeeck,*** soms haren koetsier, dan weer haren huisknecht genoemd: wellicht heeft hij beide functies waargenomen. Volgens de kamenier was het een ,,kerel als een leeuw". Zijne herkomst is mij onbekend, doch uit zijn testament d.d. 1 Sept. 1706 blijkt, dat hij tot wapen voerde: 3 vlammende granaten naast elkander en een schildhoofd met drie kinderhoofden, gelijk geplaatst. Helmteeken, een geharnaste arm met zwaard. Wijders, dat hij vier broeders had, waarvan een luitenant in Deenschen dienst was en twee anderen kapitein en kap.-luit. bij den Keurvorst van Keulen: verder eene zuster ***Anna Catrina Margareta.***

Om verder schandaal te ontgaan vertrok Mevrouw van Valkenburg met haren beminde in Nov. 1689 naar Emmerik, waar zij 27 Juli 1690 huwden; zij in Oct. 1636 in Leiden geboren, dus schier 54 j. oud. De trouwacte kent hem den kapiteinsrang toe en haar de voornamen ***Veronica Susanna.*** Haar Haagsch huis op het Lange Voorhout had zij echter aangehouden; gelukkig voor haar, daar haar broeder ***Anton Studler van Zurck,*** heer van Bergen, medio Oct. 1691 ongehuwd en zonder testament (aan de stuipen!) bijna 49 j. oud overleden was. Dat dreef haar uit hare idylle in het vaderland terug, al riep zij weldra uit: Was ik maar in Emmerik gebleven! Men zag het echtpaar den eersten tijd samen op de pantoffelparade op het Voorhout, doch lang zou het niet duren. Ruzie over hare erfenis in verband met de huwel. voorw. en gemeenschap van goederen was het begin, eerst met haren man, vervolgens met haren broeder en diens vrouw over haar deel, ten slotte ook met hare dochter.

Zij beschuldigde den eerste, dat hij haar beschimpte en mishandelde; het protocol van den Haagschen notaris Jacob de Vos 1691-1711, is grootendeels gevuld met acten betreffende dit nobel paar en daarin kan men ook de staltaal vinden opgeteekend, waarop hij haar zou getracteerd hebben. Ook de rechterlijke archieven gewagen in weerklank van dit al. In 1693 was het schandaal zoo groot, dat Mevrouw de St. Martin den Haag verliet: op het eind van dat jaar was hare moeder bezig echtscheiding te erlangen, doch in het begin van 1694 is zij, zooals Huygens het nuchter uitdrukt ,,weder bij hem geloopen". Men kent ze wel, dat type van vrouwen, die groot misbaar maken over slechte be- ja zelfs mishandeling, doch die er in hare kranke verdorvenheid tenslotte naar snakken. Op 21 Mei van datzelfde jaar reeds, maakt zij een besloten testament, dat zooals later bleek ,,haren lieven man" tot executeur stelde en voor de helft tot erfgenaam van heel haar hebben en houden. De andere helft was dan voor hare dochter, doch met fideicommissair verband ten bate harer kinderen, mits deze gereformeerd waren. Opmerkelijk is ook nu, dat zij alle acten en beschikkingen, en het waren er vele, met Susanna Studler van Z. teekent. Ook de dochter keerde in het begin van 1694 weder in den Haag terug. Had zij in Aug. 1693 nog zelf aan Huygens op een bezoek bij Mevrouw de Gruyter te Brussel verteld, dat zij 7 kinderen had, in Febr. voegde zij er in den Haag een tweeling bij. De bewerking der Haagsche kerkregisters is helaas nog steeds niet ver genoeg gevorderd, dat men zonder moeite, die onevenredig zou zijn aan het belang der zaak, vooral in het onderhavig geval, al deze kinderen nauwkeurig kan opgeven. Toen Huygens 5 ***Oct.*** 1694 van eene zijner vele reizen in den Haag terug keerde, vernam hij, dat ***de Rencurel de St. Martin*** op straat was dood gestoken, doch de aanspreker verkondigde twee dagen later, dat mijnheer op bed gestorven was. Beide lezingen kunnen waar zijn geweest. Omstreeks 1 Juli 1695 stierf haar oom ***Adraen,*** de Heer van Bergen, een nieuw verlies voor de weduwe, die door hem vriendelijker bejegend was, dan door hare moeder en het is geen wonder, dat zij andermaal het land verlaten wilde en 20 Juli een paspoort voor Parijs verkreeg. Of zij tenslotte toch gegaan is, staat echter geenszins vast.

Volgens het proces, waarover later meer, is hare moeder 15 Aug. 1699 overleden, verm. in den Haag, daar haar echtgenoot reeds den volgenden dag bij nots. de Vos was voor zaken in verband met haren dood: vreemd blijft evenwel, dat de aangifte te Valkenburg pas op 29 dier maand in de le Kl. werd geboekt. Toen 3 maanden daarna, volgens haar verlangen het besloten testament geopend werd, bleek, dat de dochter de heerlijkheid Valkenburg, zoo zij deze ,,soude willen aen haer nemen" tegen storting van ƒ 40.000 in den boedel, mocht hebben. De Rencurel was al ter ziele en het is begrijpelijk, dat de weduwe dit aanbod afwees. Ik maak uit een en ander op, dat zij zwaar in schulden zat en reeds hulp van hare moeder had genoten, waarbij zij de heerlijkheid in pand gegeven had, al zwijgt het leenregister hierover. ***Van Hulsenbeeck*** nam nu zoowel de heerlijkheid Valkenburg, als 't huys in 't Velt over en noemde zich dan ook Heer van Valkenburg, waar hij zich des zomers en later voorgoed met zijne zuster vestigde. Zooals begrijpelijk vocht de douair. ***de Rencurel*** het testament aan, hetgeen tot een langdurig proces leidde, waarvan zij niet eens het einde beleefde, want 3 April 1701 werd haar lijk uitgevoerd van den Haag naar Valkenburg, waar zij begraven is bij hare moeder in de tombe, die volgens haar testament na haren dood moest worden opgericht. Wij mogen dus aannemen, dat de thans teruggevonden zerk door de executeurs besteld is, doch dat ***D. van Hulsenbeeck*** wijselijk van een opschrift heeft afgezien,

Eindelijk viel op 30 Mei 1705 de uitspraak van den Hoogen Raad waarbij werd toegekend één derde aan ***D. van Hulsenbeeck,*** één derde aan de erven van Mevrouw ***de Rencurel,*** één derde aan hare kinderen onder fideicommisair verband en met handhaving der bepaling omtrent de gereformeerde religie.

De Observationes Tumultuariae van C. van Bynkershock, uitgegeven door de hoogleeraren de Blécourt, Meyers c.s., behandelen dit geval onder Mo 91. Eros is de knecht, Sempronia de douairière.

Intusschen was op 11 Mei 1702 de 8 j. ***Jean George de Rencurel de St. Martin*** met Valkenburg beleend. Na het vonnis verkochten de executeurs dezelve echter in 1707, zooals reeds vermeld, aan Mr. C. *Wittert*. Ondanks zijne vermindere portie is ***D. van Hulsenbeeck*** 15 Febr. 1714 toch nog in de 1e Kl. aangegeven, evenals zijne eenzaam achtergeblevene zuster, rijkelijk door hem bedacht, zich in Aug. van dat jaar in die klasse aangaf bij haar huwelijk met *J.* ***Symons*** in den Haag.

Met dat al leden de kinderen de Rencurel armoede, de moeder had blijkbaar nooit op de wraakoefeningen der hare gerekend.

Jean George, haar zoon voornoemd, bleef R.C. tot 1745 en kon toen, gereformeerd geworden, tot zijn dood, tien jaren later, trekken; zijne eenige dochter stierf kinderloos.

De andere kinderen bleven als R.C. uitgesloten, behalve ***Josina Maria,*** die met den protestant ***Jacques Maudry*** huwde en 1767 stierf. Hunne dochter ***Joséphine*** huwde ***P. R. Gravier*** en overleed in 1798. Dit was de laatste die uit het fideicommissair fonds trok. Door de verwarde tijden raakte dit blijkbaar bij mogelijk gerechtigden in het vergeetboek en het bedrag vermeerderde gestaag, daar de opeenvolgende bewindvoerders, na aftrek van kosten, de gekweekte rente bij het kapitaal voegden. Sinds een paar decennia is onze Staat bezig met het opruimen van dergelijke fondsen en stichtingen en zoo werd dan ook voor eenige jaren eene oproep tot de gerechtigden in dit geval gericht. De eenige die nu 8 j. geleden opkwam en nog wel ten onrechte, was een van het nakroost van de laatste ***Studler van Zurck, Susanna Cornelia,*** geb. Alkmaar 4 Juni 1685, † 's-Gravenhage 3 Mei 1707 en sinds 23 Aug. 1701 te Bergen gehuwd met ***L. A.*** graaf ***van Nassau,*** heer van Zeist. Zij was eenig kind en erfgename van ***Adriaen,*** broeder van Mevrouw ***de Hertoghe.*** Niet van haar afstammende, kon gegadigde op dit geld geene aanspraak maken. De rechtbank te 's-Gravenhage wees zijne reconventioneele vordering af en den Staat viel deze nalatenschap toe.

De ramp, aan Valkenburg overkomen, heeft tenminste ertoe geleid, dat een tijdperk uit de geschiedenis van dit kleine dorp opgehelderd is.

Familieaanteekeningen Van Welderen,

medegedeeld door MR. A. P. VAN SCHILFGAARDE.

Op de achterste schutbladen van een boek, bevattende geschreven landrechten etc., berustende in de handschriftenbibliotheek van het Rijksarchief in Gelderland (N. 87), bevinden zich aanteekeningen uit 1587 van de hand van ***Arndt van Welderen*** (1544-na 1609). zoon van ***Bernd*** en *Henrika Vijgh*.

Omtrent de Van Welderens zijn de gegevens uiterst schaarsch, zooals men o.m. constateeren kan bij de raadpleging der Kwartierstaten van d'Ablaing van de ridderschap van het Kwartier van Nijmegen. ***Arndt*** zelf komt voor op blz. 45, slechts enkele gegevens waren aan d'Ablaing omtrent zijn voorouders bekend. Zijn broeder ***Jan*** komt voor op blz. 111 in den Kwartierstaat van zijn zoon ***Bernd.***

De aanteekeningen zijn door ***Arndt*** persoonlijk neergeschreven, en door hem ten deele overgenomen uit gegevens, door zijn vader genoteerd. Zij zijn blijkbaar fonetisch volgens de weinig correcte uitspraak van den schrijver opgeteekend: *v* en w zijn vaak verwisseld, in den tweeklank ***ui*** plaatst hij bij voorkeur nog een o (huoysfrou), vóór de o nog een u. bijv. 'smuorgens, en hij gebruikt het woordje ***en*** voor ***een.***

Item dit sijn ***Berndt van Welderens*** unde Joffer ***Hanrick Vigh*** sijn huoisfrous kinder, suster gewesen is van ***Arndt Vijgh,*** diewellicke ***Arndt Vigh*** boerghemister ghewesen is meer als ins van der stat van Nymmeghen, unde desen ***Arndt Vigh*** is ock Boerrichgreff ghewest int Rick van Nymmeghen, unde sijn broeder ***Claies Vijgh*** amptman van Tiel. Unde desen ***Berndt van Welderen*** hadt sich veder verhillikt, doen sijn z. huoisfrou ***Hanrick Vigh*** doet was, aen die haefmisterin van mijn g. frow van Gelder, ghenant Joffer ***Mechtelden Huysten,*** ur broeder hiet ***Christophel van Huysen,*** abt van Gadst genaden tho Hamboren. ***Frans van Huysen.*** Unde ons vader z. had sy toe Ghelder beslaepen, het wyllicke ons kinder ghyen klyen schadt en vas, unde quaem van Ghelder als Dondersdags unde stuoerrif Sonnendags daernae bynnen Nymmeghen, unde had sy te Nymmeghen nyt beslaepen, unde desen hillick had gemaeckt *Herman van Wyhe,* droest tot Gelder, quellick tot ons kinder baten.

Item op Sonnendach post Bartolomey anno aecht en vertych is mijn moeder ***Hanrick Vijgh z.*** gestoerven, wellicker ziel God Almechtich berrynhertich wesen wyll, dem XXVI. dach Augusti.

Desen ***Bernt van Welderen*** is ock Rechter van Nymmeghen ghewest int jaer van ..... [1].

Dit sijn ***Berndt van Welderens*** kindcr:

Int jaer van van ses en daertich is ***Jan*** dem alsten soen gheboeren den XXII. daech in die Mey des Maenendaegs doen men die Hillighen droeg 'saevens tussen neghen unde tiennen; sijn peteren is Of ***van Mekeren*** unde *Gisbert van Welderen* sijn oem ende joffer *Wighen, Arnt Vyghen* huoysfrou, heer van Tynovens suster. Desen ***Jan*** is sesmael toe Nymmeghen borregister (sic) gevest unde hi is gesturven bynnen Nymmeghen op Synte Symmon unde Juda aen die pest anno taechtentich suoeven met sijn huisfrou genandt Joffer ***Jan van Eck, si*** sterven oech nae mijn broer unde ligghen alle berdt [2] met sijn dochter ock in ein graft.

Dingnum is ghebaeren den negen unde XXten daech in Julius des Freidags nae Sint Jacob des avens te neghen urren int jaer VII ende dartich; ur peteren is ***Wyllim ingen Nulant*** ende joffer ***Hacvoert*** ende joffer ***Peix, Arnd Pix*** huisfrou van Borrich, ock borghemister van N. ghevest is.

Gisbert is ghebaeren den anderen daech Augustus op enen Maenendaech des middags en venich voer tve uren int jaer van XXXVIII; sinnen peteren is ***Pick*** unde ***Berndt Hacfort*** ende joffer ***Van Mekeren*** by den Hessenberrich, unde hi is ghesturven bynnen Doeviey [3].

Derick is ghebaeren dem aechten daech in Augusto des snachs en venich fur dry urren opt enen Fridaech int jaer van neghen on dartich; synnen peteren is ***Clays van Ghent*** unde *Gerit van Ples,* ende joffer ***Van Bilandt.*** Unde sijn huisfrou is ender ***Van Gissen,*** *Jost van Gissens* suster, amptman van Bommel ghewest is, unde hyft enen soen aechtergelaeten

[1]) Volgens d'Ablaing in 1537 en **1548.**
[2]) Beaard.
[3]) Douay?

genandt ***Berndf*** [4]), unde desen ***Derick*** is ghestoerven bynnen Tiel aen die pest [5]).

Berndf is ghebaeren den aechtiensten daech Januarey int jar van vertich des smorgens tusschen vier en vijff urren; synnen peteren is *Hermen van* ***Bimmelsberch, Hanrick van Sfepray,*** ende mijn suster ***Van Welderen;*** unde ys gesturven by ***Arndf ingen*** *Nulant* z. huoysfrou op Sint Toeniskerrickhof aen het plueris.

Henrick is gebaeren den XXI. daech December des morgens en wenich foer viff uren int jar van een en vertich; sinnen peteren is ***Arndf*** *Vigh,* heer ***Pefer van Brey,*** joffer ***Van*** *Donghen;* deser is frog toe Nymmeghen gesturven.

Olifir ***is*** ghebaeren den XXII. daech in die Mert int jaer van dre unde vertich op enen Gonsdaech des savens toe wijff urren: sijn peteren is *Derick* ***van*** *Mekeren* unde ***Tis van Beynum,*** joffer *Floederop.* Desen is ghesturven bynnen Paris aen het roet melezon [6]) un begraven.

Aernt [7]) ***is*** gebaeren int jaer van vier en vertich den een en XX. daech in den Mert, enen Fridaech saevens te sueven urren; sinnen peteren is *Wyllem van Ghenf,* heer tot Loenen, unde *Jost van* ***Domseler*** unde *Loff* ***die*** *Jeghes* huoisfrou [8]).

Un dit heft ***Arndf van*** *Welderen* samegheschreven unde utter z. sijns faers boeck utghetekent. Geschyet int jaer ons Heren duesen vijffhondert sueven on taechtentich, dem XII. Juney stilo novo. NOC is een persoen ghebaeren Ao 43 op enen Pallemdaech, die yck voel bekandt byn [8a]).

Lucia is ghebaeren dem XXVI. daech September des smoergens tusschen vijff unde sessen op enen Saeterdaech int jaer van vijff onde vertiech; urren peteren is *Rener van Wey,* heer tot Hernnen, joffer ***Vyghen*** mijn moeder, die alde joffer *Jeghers* opghen Berrich, unde si is tot urren jaeren gekommen unde heft enen genant ***Derick van Bronckhoers*** [9]), ***Jan van*** *Bronchoerst* tot Osterholt. gevesene suueven mael boergemister der stat Nymmeghen, sijn zoen, unde hef daerby vervoerwen, twe soenen, dem alsten ghenant ***Jan,*** dem ander *Jasper;* mer ***Jasper is*** froeg ghesturven, unde en dochter ghenant ***Hanrisken,*** unde noch tve van eender dracht, dan sy sijn nit ter fonten kommen mer geghedoept [10]).

Agnisken is ghebaeren des Fridaegs fuoor Onser Liver Frouven-Lychghemis avent anno suueven unde vertiech; ur peteren is ***Jan van*** *Mekeren,* ***Of van Mekerens*** broer, die gnoéten sijn joffer ***Van*** *Bronchoerst,* desen ***Jan van*** *Bronchoers* dye hyerboeven gemensioniert is van Osterholt sijn huoyesfrou [11]), unde ***Derick van*** *Welis* huoysfrou [12]), gevesene amptman in die Overbetu've.

Dit sijn die kynder van *Berdt* (sic) ***van*** *Welderen* un van Joffr. ***Hanrick*** *Vijgh,* behalleven die nyt te fonten sijn ghevest, unde mijn moeder zelege behyelder ock noch een bei ur, daer sy Godt beter nit aen óp en quaem, unde mijn suster *Angnis* z. ***is*** hier in mijn broeder Jan van Welderens huoys gestorven, bekants folvassen.

Jans vermer-gnoef [13]) ***is Eiken Lossers, Gisberf*** fermer-gaet is Nel ***van*** *Eick, Derix* fermer-gaet is ***Metfen van Gruftus, Berndts*** ferremer is sijn bestemoer *Vighen, Olifier* vermergaet is joffer ***Vax, Jan*** *Vaken* huoysfrou; *Arndt, Dingne, Lucy, Angnis,* schijndt, dat dye niet gheferrimpt [14]) en sijn, ur ferrim-frunden heb ick ***Arndt van*** *Welderen* nyt kunnen finden, unde byn derhalfen ewenwel met mynnen doep toefreden.

Op dies ander siet staet- dem alder van ***Jan van Welderens*** kinder mijn z. broeder. Dies uttekening is geschyet by my ***Arndf van*** *Welderen* ***Bernt van Welderens*** jongsten zoen, dem XII. daeeh Juney anno M vijffhondert taechtentich sueven,

Ons moeder ***Hanrick Vigh z. is*** ghesturven den XXVI. daech Augusty anno 48, die Godt benedige. Ons vader z. ïs ghesturven int jaer van LIIII.

Ons vaders vader was *Welderen.*
Ons vaders moeder was ***Haeckfoerf.***
Ons vaders bistemoeder was ***Huet,***
van sijns vaders veghen.
Ons moeders vader was *Vijgh.*
Ons moders moeder was *Pieck.*
Ons moders vader-moder van vaders weghen was ***Merwick.***
Ons moders moder van modersweghen was ***Kipshaven*** [15]).

Vox audita perit, litera scriepta manet.
A. v. W. tout y vient a pont qui peut attendre. Riens sans Dieu. Geschreven M. XVhondert LXXXVII, in di maent Junius.

Toe ghediencken hoe vye mijn broeder za. ***van*** *Welderens* kynder gebaeren sijn, unde ock turn dieh ghesturreven sijn. Anno taechtentich sueven.

In 'dem yersten is mijn neeff ***Berndf van*** *Welderen* gebaeren anno sestich dry op Pinsterdaech op den liesten daech van dye Mey, smuoergens tot sueven urren.

Cornelis is gebaeren anno sestiech vyer op Allerkynderdaech, unde is gestuereven op het selliveghe jar toe weten dem daerde Januarey unde lyet begraven toe Wyechghen op het Huoeg Kuoer neven mijn swaegher ***Gerit van Bronckoersf*** zelliger.

Gertrudt is gebaeren anno ses onde sestiech smuoergens tussen tve onde drye urrcn, dem XXII. Martey.

Hanrixken van *Welderen* is gebaeren aecht daeg nae Synt Jaecob int jar LXVIII.

Angenis van Welderen is gebaeren op enen Donderdaech aecht daeg fuoer Alle Hyellighen int jaer LXX, unde urren peteren vas ur oem ***Arndf van*** *Welderen;* sie is gesturven anno taechtentcih ses dem XXVI. October.

NOC een ***Gerfrudf is*** gebaeren oc ***Jan van*** *Welderens* doechter op enen Freidaech op ons Lyff Frouwen avent toe Middoest int jar LXXIII; si is gesturven in October dem XX. dach anno taechtentich ses aen die pest.

Magdalena van *Welderen* ***is,*** gebaeren op enen Wonsdag urn middernaecht op sint Petersavent VIII weken nae Kerssemis int jaer sueventich ses, unde urren peteren vas ock ***Arnf van Welderen.***

Gisbert van Welderen is gebaeren op den listen daech Juneus saevens urn negendehallif ur int jar negen unde sueventich.

Jan van *Welderen is* gebaeren op enen Manendaech umtrynt dry urren naemiddach op dem suuevenden daech Juleus int jaer tachtentych een. Dit sijn sijn gnoet: *Claer ingen* ***Svaen*** of ***Gheraert die*** *Kuoetters* frou, unde ys ock aen dye

4) Zie zijn grafzerk. Gelre, Bijdr. en Med. XXXIX, 319.
5) Zie d'Ablaing, Kw. van Nijmegen, blz. 123.
6) Melisoen of menisoen, d.i. roode loop.
7) Dit is de schrijver van de aanteekeningen.
8) Assuera Andelyen.
8a) Wat beteekent dit?
9) D'Ablaing blz. 35.
10) D'Ablaing t.a.p. noemt, andere kinderen.
11) Margriet van Ooy.
12) Christina van Hackfort.
13) Getuige bij het toedienen van het Vormsel.
14) Gevormd.
15) Deze kwartieren komen overeen met d'Ablaing, blz. 45.

pest ghestuerven umtryn en mant nae sijn susteren. Dies kinder vaer unde moer sijn ghestuoerven doe men schrieff duoesen vijffhondert taechtentiech ses op Synt Symon undc Juda daech: die moeder stuoerrif umtrint aecht dag nae urren man *Jan van Welderen,* unde urren naem was Joffer *Jan van Eck* van ur vaders weghen, van ur moeders hyet sy *Lauwick;* unde *Angenis* ur dochter stoerrif het eerst, daernae die waer unde daernae die moer, unde daer(na) en doechter ghenant *Gerfrudf,* unde daer umtrint en mant na stuoerryff urren jongsten soen *Jan van Welderen*[16]). Unde mijn broer *Jan van Welderen* met joffer *Jan van Eck* sijn huoysfrou met ur doechter *Gerfrudf* liegghen alle drey te Nymmeghen in een graff in die Groete kerrick *onder* enen groete serrick, recht teghen het Hoeg Altaer over. Unde myne nich *Angnis* unde met ur broerken *Jan* legghen ten Observanten ock in een graeft in en kuoerken (teghen en altaer over daer het Lyff Frouwen bylt nu deser tit op stiet), beneven die groete serrick daer het Welderssche vape op staet; unde Jan die knecht liet op den Absservante kerrickhoef, die doch alderyest van ur alle ghestuoerven vas an die pest; ock al die ses persoenen heb *Arndf van Welderen* altemael in een mant tyest [17]) saemen laeten graeven. Geschyet int jaer van taechtentich ses.

Item dit sin die natuoerlick kiender van *Arndf van Welderen:*

Item *Jan* mijn natuoerlycke soen is ghebaren bynnen Lier in Brabant anno sestich vier, unde is ghestuoerven [en half] jaer als sinde, unde liet binnen Lier begraeven; die moeders naem vas *Dingna,* ock ……..

Item *Hanrisken* mijn natuoerlycke doechter is ghebaeren binnen Nymmeghen anno dry unde soeventich dem XXVIII. Febrouaerey smorghens toe vier urren op enen Saterdach. Doeth.

Item Hanriskens moeder z. ghenandt *Hilleken* is ghestuoerven anno vyer unde soeventich binnen Nymmeghen aen die Gaettgaeff dem X1111. November fuoermiddaegs umtrint ellif uuiren.

Item *Berndf* mijn natuoerlycke zoen is ghebaeren anno aecht unde soewentich bynnen Nymmeghen, dem XXVII. September smoergens tusschen neghen unde tien urren, ock op enen Saterdaech op Synt Michhahelis' avent, van en ander moeder, boertich van Wies (?) in het lant van Clieff, si vas ghenant *Niesken* oder *Angnis.*

Item *Gisberf* mijn natuoerlicke zoen is ghebaeren anno tachtentich in die mandt Juneus dem vijfste daech snegs en wenich nae elliff urren, op ons Kermisdaech op enen Sonnendaech.

Item *Derick* is ghebaeren anno tve unde tachtentich dem XX. Maey op enen Sonnendaech tusschen tve unde drey urren snaemiddags. Dodt.

Item *Jan* my naetuoerlicke soen vas alt omtrint en hallif jaer unde is ghestuoerven binnen Lier int jaer van vyer unde sestich.

Item *Gisbert* mijn natuoerlicke zoen is ghestuoerven anno tve onde taechtentich in die mandt Juley dem X1111. daech foermiddags en wenich fuoer tvellif urren, s'anderen daegs nae Synte Maergrietten daech.

Item *Hanrisken* mijn natuoerlicke dochter is fertien dag daernae ghestuoerven op en Fridaech.

Der ister noch mer gewes, mer nit folcommen als sy huoerden.

A. v. W.

16) Zie Mdbld. Nederl. Leeuw LIII, 310.
17) Tijds.

Eene **aanwijzing omtrent de herkomst van het geslacht**

Wentholt,

door MR. A. S. MIEDEMA.

Toen ik in December 1920 mijn sindsdien overleden vriend Johan Hendrik Wentholt een voor hem en zijn tien kinderen gemaakt familieboek overgaf, waarin een en ander omtrent zijn voorgeslacht was verzameld, maakte ik daarbij een opmerking. Het was deze: dat, al hadden zijn voorouders, van de kerkhervorming tot de Fransche revolutie, graafschap en stad Zutphen met eere gediend, zij naar mijne meening, niet tot de oer-Zutphensche families behoorden, maar vermoedelijk uit verder oostelijk gelegen streek, bij of over onze grenzen stamden.

Daarvoor was reeds eene aanwijzing, dat de naamsuitgang „holt" op Saksischen oorsprong wijst.

Maar er waren sterkere aanduidingen. Bij schepenacte van 18 November 1586 werd aan *Harmen Wenfholf* te Borculo en aan *Herman van Keppel* volmacht gegeven om voor het gericht te Borculo op te treden voor *„Geertruyt van der Maze* weduwe *Everfs Valcken".* Deze *Valcke*[1]) was, evenals zijn schoonvader *van der Maze,* overrentmeester van Zutphen geweest.

Onder de oude heerlijkheid Borculo behoorden vroeger ook Neede en Eibergen. Tot op heden behoort aan het hoofd van het geslacht *Wentholt* de begeving van een vicarie Johannis Baptistae et Mariae Virginis, welke, tot aan de afschaffing tienden bezat in Neede bij Borculo.

In Neede woonde reeds vroeg op den huize de Kamp het geslacht *Barmentloe,* oorspronkelijk Westphaalsch, maar reeds in 1236 in de graafschap genoemd. Zij hadden in die omgeving vele leengoederen: 't hof te Wedink, de erve Esschinc, Lenderinck, Willinck, Bensinck. Laerinck, Wilminck, Remerynck, en o.a. de Hackmolen *onder* Delden. *In* een Zutphensche schepenacte van 21 Maart 1577 compareert *Johan Wenfholf,* echtgenoot van *Johanna van Caelen,* bij een voogdijrekening van de kinderen van zijn zwager *Claes van Barmentloe* en *Griefe van Caelen,* terwijl mede-compareert der weeskinderen grootvader *Andries van Barmentloe.* Blijkens acte van 30 Jan. 1619 is *Gerrit Barmentloe* geld schudlig aan *Johan Wentholt,* als voogd van *Johan Winckel.* In 1637 blijkt *Andries Reinierszoon v. Barmentloe* gehuwd te zijn met *Stijntje Haeck,* en *Hendrick Haeck* met *Clara,* dochter van *Johan Wentholt.* De moeder van dezen jongeren *Andries v. Barmentloe* was *Geerfruyf Mandemaeckers:* 15 Juli 1623 treedt *Alberf Hendrikzn. Wentholt* als volmacht voor *Sfijnfje* weduwe *Lucas Mandemaecker* op. Dit blijvend contact tusschen de *Wenfholf's* en de *van Barmenfloe's* in het onder Borculo behoorende Neede is een aanwijzing voor oude banden en van een verblijf van de *Wentholt's* in Borculo vóór de reformatie, blijkens het stichten eener vicarie.

Het lag niet in elks vermogen een vicarie te stichten, en de begeving daarvan aan zich voor te behouden. De *Wentholt's zullen* dus reeds in Borculo menschen van aanzien en van welvaren zijn geweest.

Toch was er iets, dat mij deed veronderstellen, dat ook Borculo niet de plaats was, waar de Wentholt's oorspronkelijk vandaan kwamen. Blijkens de Zutphensche kentenissen of schepenacten deed op Donderdag na Michaëlis Archangeli 1567 *Maria Schencke* „nagelaetene wedue van zalige *Christoffel f h o Wenfholfe"* voogdijrekening aan haar zoon *Johan*

1) Hij was de stamvader van den later Doopsgezinden tak van, het Zutphensche regeeringsgeslacht *Valck.* Red.

Wentholte. Daarnaast werd, in de notulen van de 10-13 Juli 1599 te Harderwijk gehouden Synode, de Zutphensche afgevaardigde *Wilhem van Wentholt* genoemd.

Dit *tho* en ***van*** waren het accent, waarmede de familie *Wentholt,* die in de 16e eeuw (en mogelijk vroeger) in Zutphen ook voorkwamen met den beroepsnaam ***Brouwer*** (Ned. Patr. 1938, bl. 319) wilden aanduiden dat de ***plaats van herkomst van hun geslacht*** Wentholt heette.

Doch waar lag dit Wentholte? Een onderzoek in de omgeving van Zutphen bracht geen licht. Evenmin was er een Wentholt te vinden in de oude heerlijkheid Borculo.

Een paar Zutphensche huwelijken, van wat lateren tijd en buiten de bekende genealogie Wentholt vallende, hebben een andere richting aangewezen. Op 23 Dec. 1638 huwde ***Wichman Jansz*** van Zutphen met ***Judith Wendholt en*** 22 ***Mei 1642 Willem Schimmel*** met ***Geeske Wendholt,*** beiden dochters van ***Jan Wendholt*** van Stadtlohn, juist even over onze grens bij Groenlo, aan den Berkel gelegen. Nog niet zoo lang geleden behoorde tot de ingezetenen van Zutphen ***Gerhard Hetman Wendholt, 25*** Mei 1864 geboren in datzelfde Stadtlohn.

Op een vraag, gericht tot het Staatsarchiv te Munster, kwam het verrassende antwoord: in het gehucht Almsick, onder Stadt-lohn, was van ouds een „Brinksitzerhof" W e n d e h 01 t ***en*** in de nabijheid daarvan een Wende f el d. Mogelijk zou daarover een en ander blijken uit de oude protocollen van 't Hofgericht Stadt-lohn.

De op het Rijksarchief te Haarlem ter bestudeering beschikbaar gestelde „Protocolle und gerichtliche Handelungen des Hoffgerichtes zu Stadt-loen Anno 1586 seq." leverden na moeizame bestudeering, vanwege het moeilijke en vaak slecht leesbare, soms door dialect niet gemakkelijk te begrijpen schrift, toch wel een loonend resultaat op.

Allereerst bleek er uit, dat de Heeren over Loon van ouds door een Verwalter op Sonntag Laetare of op Jacobi Apostoli een Täding of Hofgericht hielden. Blijkens het Glossarium Diplomaticum van dr. Ed. Brinckmeier is dit: „ein auf ein hestimmter Tag angesetztes Gericht" of „die jährliche Versammlung der Eigenleute, in quo quae uniuscuiusque praestando, quae iura uniuscuiusque declarabatur" d.w.z. waarin (aan hen, die aan de rechtspraak van dit hof onderworpen zijn), zal worden kenbaar gemaakt wat aan ieder te doen staat en welke rechten ieder bezit".

De Verwalter werd ter zitting bijgestaan door „Teyders" vanwege de onder het Hof ressorteerende plaatsjes: „Stadtloen, Sud-loen, Vreden, Wehlem en nog een paar slecht leesbare: Besscher? Rekenen (Rekken?)? Het tot Stadtlohn behoorende Almsick wordt niet afzonderlijk vermeld.

Blijkens voormeld glossarium is een „Tädinger" ein richter, of „Theidinger, Taidinger": der eine Sache zum friedlichen Austrage bringt. Waarschijnlijk is: dorpsrechter, die tevens voor zijn ressort de zaken bij het Hofgericht brengt, de naaste verklaring.

De protocollen van de opvolgende Tädingen of Hofgerichten doen vermoeden, dat de „teyders" permanent waren, want telkens komen dezelfde namen voor: ***Johan zum Claevershaus. Bernd zu Wennekinck,*** later (1589 en 1595) ***Johan*** teyder fo ***Wennekinck, Johan*** teyder ***zum Broyell.*** Het teyder-schap schijnt ook aan het bewonen, dan wel bezit, van een bepaald huis te zijn verbonden geweest, want in 1600 komt in de Täding ter tafel de mededeeling: *„Johan,* teyder ***zu Wennekinck*** und ***Bese*** sein Frau haben ihre Tochter ***Hanne*** und ihr Ehemann ***Berndt Roessingh*** den Te y t ho f f W e n n e k i n c k im Kerspel1 Stadslohn Bursch (aft) Wessendorp übergelassen und zugetrant". *Johann* is niet lang daarna ziek geworden en gestorven, want Jacobi Apostoli 1603 compareert als teyder ***„Johan zu Vegginck, Johan Wenneking*** halber, so jüngstlich verstorben". Dan verschijnt Laetare 1604 „statt Wenneking's ***Heinrich zum Upgang.*** Maar in dezelfde zitting komt ter tafel: „eine schrifftlicher Urteilfrage von den Teytleuten zu Went*holt* eingekommen".

Aan het begin van de Protocolle und gerichtliche Handelungen des Hoffgerichts zu Stadtsloen Anno 1586 komt voor een lijst, plaatsgewijze, van hen die aan de rechtspraak van het Hof te Stadtlohn onderworpen zijn. Aan het hoofd staat: Teyder zum Broeill, teyder zum Claewershaus, Teyder zum Wendekinck, blijkbaar opgave der bijzitters. Dan volgen persoonsnamen: *Bartel* ***toe Westendorp,*** *Dirck* ***toe*** *Suderich,* ***Johan zum*** *Schlade* en ook een ***Luider zu*** *Wendtholt* ***en een Johan zu Wendtholt,*** boven den doorgehaalden naam van Luider. Doch op de geheele lijst, in geen der verschillende plaatsjes, komt de persoonsnaam *Wendekinck, of Wennekinck* voor.

In verband hiermede concludeerde ik, gezien ook de hierboven vermelde in 1604 na het overlijden van den teyder *Johann* teyder ***zu Wennekinck*** ingediende „Urteilfrage von den Teytleuten zu Went*holt",* dat de in de naamlijst voorkomende *Johann zu Wendtholt* (nà 1586 op de lijst bijgevoegd) dezelfde persoon is als ***Johan*** teyder ***zu Wennekinck of*** zoo als boven de personenlijst staat ***„zum Wendekinck".*** Verder, dat Wendekinck of Wennekinck een benaming is voor de groep van het Wendefeld of van de Wenden herkomstig. Men vindt den stam inck als aanduiding van afstamming of herkomst ook in het duitsche Enk-el, waar „el" klein en Enk „zoon" betrekent. Men vindt het in de namen Janninck, Wilmink, Hesselink, de paralellen voor Jan-sen, Willem-sen of Hessels.

Van de ***Wennekinck's,*** zal de Brinksitzer, die op den Teythoff woonde, als particulier ***Johan zu Wentholte*** genoemd zijn, naar zijn huis te Almsick onder Stadtlohn, bij het holt of bosch van het Wentfeld. Men zal dit hebben te verstaan als: het bosch bij de wending of bij de begrenzing (vergelijk: wand).

Het is geen gewaagde gevolgtrekking, wanneer men aanneemt, dat hier het stamhuis ligt, zoowel van de over de grenzen gebleven *Wendholt*'s, als van de Borkuloo'sche, later Zutphensche ***Wenfholf's.*** Want in het voortreffelijke artikel van den Heer J. de Groot over het geslacht der heeren van Borculo, (Nederl. Leeuw 1935 bl. 18) wijst deze op een vroegere mededeeling van Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland (N.L. 1918 bl. 18), dat uit het huwelijk van Eufemia van Coevorden, weduwe van Henricus van Burclo, met Hermannus 1 graaf van Loon een zoon Hermannus is geboren (1248-1316) die reeds in 1255 optreedt als dominus de Loon. Daarmede was een nieuwe band gelegd tusschen Borculo en Stadtlohn en wordt een overgang van iemand uit een richtersgeslacht in den dienst van Borculo zeer verklaarbaar.

En de overgang van Borculo naar Zutphen? In zijn artikel over de Borculo's, deelt de heer de Groot mede (Ned. Leeuw 1935 kol. 233), dat Henricus van Borculo op 25 Mei 1236 aan Otto graaf van Gelre en Zutphen moet verkoopen Groenlo met rechtsgebied, *gruit* en wissel. Doch de heer van Borculo houdt van den Zutphenschen graaf in leen den hof van Groenlo, met den berg, water en molen en ***zooveel van de gruit als hij te*** *Borculo* ***noodíg heeft.*** Als er nu iets was, dat tot geschillen aanleiding kon geven tusschen Borculo en de rentmeesterskamer van den graaf van Zutphen, dan was

het wel deze reserveering van de gruit. De gruit was een veel inbrengend monopolie bij de bierbrouwerij en de Zutphensche rentmeesters kunnen wel andere gedachten gehad hebben over wat Borculo voor zich als noodig beschouwde als Borculo zelf. Het kan in een dergelijk geschil zijn geweest, dat de aan Zutphensche brouwers verwante ***Harmen Wentholt,*** voor het gericht te Borculo had op te komen voor ***Geertruyt van der Maze,*** zoowel dochter als weduwe van een Zutphenschen overrentmeester.

De overgang van Wentholt's uit Stadtlohn naar Borculo, die, rekening houdende met de stichting eener vicarie in de heerlijkheid Borculo, vóór de Kerkhervorming moet hebben plaats gehad, kan reeds vrij vroeg zijn geschied, wanneer men ziet naar de ook uit Westphalen afkomstige Barmentloe's, die reeds in de eerste helft der 13de eeuw in Neede wonen. Aanwijzingen zijn er niet omtrent de vestiging, evenmin omtrent den overgang naar Zutphen. Maar toen ik in het artikel van de Zutphensche archivaris Mej. Smelt over de 250 Zutphensche families van 1390 (N.L. 1935, kolom 11-14), naast een ***Lambertus van Vreden,*** ook een ***Johannes de Borclo*** et eius uxor vond, rees toch even de vraag: is dit ook een eerste verschijning van een uit Stadtlohn naar Borculo overgegaan geslacht, dat eerst in Zutphen naar het beroep ***Brouwer*** werd genaamd, doch er later op stond zich *„Wentholt"* „naar zijn stamoord, te noemen?"

Dit mag slechts een voorbij gaande gedachte zijn, evenals het mogelijk geachte verband tusschen de volmacht aan ***Harmen Wentholt en*** de gruit-reserve. Als hypotheses worden deze gedachten niet gegeven. Zij worden hoogstens geuit ten bewijze dat er althans een weg was, die het geslacht van Stadtlohn's Teythoff Wendeholt, over Borculo, naar Zutphen kan hebben geleid.

Het geslacht Voltelen (Volten),

door MR. H. F. WIJNMAN.

(Vervolg en slot van LVIII, 392).

Het Deensche geslacht Voltelen.

IV. Dr. jur. ***Just Henrich Voltelen,*** geb. (Dülmen?) 24 April 1577, J. C. Patricius, „Obergericht-Assessor" te Weenen, † Weenen 2 Dec. 1620, trouwt omstr. 1600 N.N. ***d'Arbignan,*** geb. Parijs omstr. 1580, † 1610, dr. van een advocaat bij het Parlement te Parijs.

Zie: Niels Chr. Øst, Matcrialirr til ct dansk biografisk litterarisk Lexikon (København 1835), blz. 150/151, s.v. *Jacob Just Voltelen* (Kon. Bibl. Kopenhagen). Wolgens deze bron werd hij to Weencn geboren. Het stadsarchief te Weenen kon geen nadere inlichtingen omtrent *Just Henrik Voltelen,* verschaffen.

Uit dit huwelijk vermoedelijk:

1. ***Jacob Just Voltelen,*** volgt V.
2. ***Hendrich Voltelen,*** geb. omstr. 1610, vestigt zich in Denemarken, geneesheer 1672, sterft over de honderd jaar oud aan de pest 1711.

Zie Niels Chr. Øst a.b. Volgens het „Copiebog af udstedde Begravclse Breve" 1693 c.v., blz. 30 (Kerk. archief in Stadsarchief te Kopenhagen) kocht de barbier en chirurg *Henrich Voltelin* (sic) op 10 Febr. 1697 van *Diderich Stribeck,* tolbcambte in Kalmar, graf n°. 10 in de St. Sicolaikerk te Kopenhagen (bekrachtigd door de kerk 12 Febr. 1697). In dit graf werden begraven : 1711 zonder datum: Kirurgus *Voltelins* ouders: *1725* 2 Jan.: zijn vrouw; 1740, 20 Sept.: *Just Henrik Voltelins* kind, ¾ jaar oud; 1743, 26 Febr.: *Lambert Voltelin;* 1743, *27* Juni: *Just Henrik Voltelins* dochter, 1 jaar oud; 1751, 25 Jan.: zijn dochter, 4¾ jaar oud; 1748, 4 Juni: een zoon van *August Carl Frantz,* ½ jaar oud; 1763, 27 Sept.: Kanzleirat *Voltelin.* De graven n°. 11 en 12 werden 29 Juli 1768 en 20 Febr. 1779 door den justitierand *Just Henrik Voltelin* gekocht (Copiebog 1766-1804, blz. 9 en 51). Of do kooper van het graf n°. 10 identiek is met den in 1711 aan de pest overleden geneesheer, is onzeker.

V. ***Jacob Just Voltelen,*** geb. (tijdens een reis) te Gera 20 Juni 1602, krijgsman in Engelschen en Franschen 'dienst, sindt 1640 in dienst van den keurvorst van Saksen-Weimar, klom op tot den rang van majoor en „Bergoberst", sinds 1660 als zoodanig in dienst van den koning van Denemarken om de Noorsche bergwerken te verbeteren, ontving zijn afscheid als Oberst 1679, vestigde zich te Gera 1685, † Gera 6 Mei 1699, trouwt *Inger Eisenburg,* † Kopenhagen 1649.

„Nachdem ich A° 1666 in Dänischen Kriegsdienste gelangen sey, habe ich zuletz gestanden, als Nechstcommandirenden bey einen flienden Reuter-Corps, bestehend aus Croaten, Normänner und Dänische Truppen. Mit diesem Corps habe ich den gantzen Krieg [65]) beigewohnet, in welchen König Christian der V umb seine Aliirten gegen die Schweden zu helfen, eingezogen ward. In diesem Kriege habe ich der grossen Gluck gehabt, den werthen lieben Könige *den* Leben zu retten, da er oinc grossen Defilcen von 2 feindliche Reuters überrumplet blieb, und da ich nicht weit von Ihm ward, mein Corps abcr länger, bis ich zugejaget, und, indem der eine Reuter schon die Pistole auf Ihm angeleget hitte, bin ich so glucklig geweson, denselben mit meine rechte Pistolo glcich von Pferde zu schiesen, den andern aber, der schon des Königs Pferd in Zaum fasseten, und die Pistole herverruckte, habe ich durch etliche Säbel-Hiebe getödet, und dabey den König biss an der Haupt-Quartier begleitet. Gott sey alleine Ehre, dass ich, als ein geringes Geretschaft gebraucht bin, diesem grosen Fürsten den Leben zu retten. Als ein Genaden-Zeichen habe ich sein Portrait erlangen auf die Brust zu tragen, umb mich meines genädigsten Königen zu erinnern und da ich durch ein Schus an Arm unbrauchbar bin geworden, habe denselben genädigste König mir auf Verlangen meinem ehrligchen Abschiede mit seinen eignen Hand inr reine geschrieben, und durch Ihm sclbst auf eiue besondere genädige Wcise verfertiget, und concipiret, mitgetheilet, und habe ich zugleich den Erlaubnitz, wen ich wolte, private Aufwartungen bey Ihm zu thun", get. Jacob Just Voltelen. Zie zijn biografie bij Niels Chr. Øst, waar wordt medegedeeld dat hij voor de 2e maal op 27 Juli 1682 huwde met Anno *Sophie Anspack.* Uit dit huwelijk werden een dochter en een zoon *Lambrecht* (zie VII) geboren; hiermede is in overeenstemming dat op na te melden portret ***Just Hendrich*** (VIII) zijn kleinzoon wordt genoemd.

Zijn portret, kopergravure door Meno Haas, 1785, „stukket efter ct Original (een schilderij), hos Hans sonne son Etats Raad ***Just Hendrich Voltelen"***, met onderschrift *„Jacob Just* ***Voltelen.*** Efter at have tient ved fremmede Armeer, kaldct 1660, som da Berg-Oberst i Sachsen til Dannemark, for at forbedro de Norske Bergvcrker, stod i Dansk Tieneste som naest Comanderende red et flyende Rytter Corps i Krigcn 1675, 1679, og rededc engang kongens Livi en huut Vey fra tvende findlige Ryttere, hvorfor hand fik Hs. Mayts. Portrait at baere paa Brystet, med fleere Naades Tegn, fik tilsidst sin Afsked som Oberst, föd 1602 d: 20 Juny, död 1699 d: 6 Maii", in de Kon. Bibl. te Kopenhagen, in hot Frederiksborg Museum in Hillcrod en in het bezit van *E. V. Voltelen* tc Gentoftc.

Uit dit huwelijk vermoedelijk:

1. *Just Henrich Voltelen,* volgt VI.
2. ***Johan Bastian Voltelen,*** volgt VIbis.
3(?) ***Charlotte Voltelen,*** in 1682 peet van ***Nille Voltelen.***

VI. *Just Henrich Voltelen* [66]), chirurgijn te Kopenhagen, † 6

[65]) 1675'79.

[66]) De Heer E. V. Voltelen te Gentofte opperde dc mogelijkheid, dat *Jacob Just Voltelen* (V) een broeder gcwccst is van ***Just Henrich*** (VI) en *Johan Bastian (VIbis).* Dat beiden laatstgenoemden broeders waren blijkt uit een „Erbschaftprotokol" in het Rijks-Archief te Kopenhagen van 1685.

April 1697, trouwt 27 Juli 1682 *Anna Sophie* **Aspack**, geb. 1667, † 1711.

Uit dit huwelijk:

1. *Daniël Henrich Voltelen*, geb. *1685*, student te Kopenhagen, begr. ald. 30 Aug. 1711. Ongehuwd.
2. **Lambert** *Voltelen*, volgt VII.
3. **Just** *Johan Voltelen*, ged. Kopenhagen, St. Nicolaikerk, 28 Sept. 1697, begr. Kopenhagen 13 Jan. 1698.

VII. **Lambert Voltelen**, geb. Kopenhagen (Gera?) 9 Jan. 1690, barbier en chirurgijn van de hospitalen en weeshuizen in Kopenhagen, † Kopenhagen 20 Febr. 1743, trouwt **Ingeborg** *Cathrine Nielsdatter* **Colding**, † Kopenhagen 26 Dec. 1727.

Zie: Kr. Carøe, Den danske Laegestand, Kirurger 1788-'85 (Køb. 1906), blz. 72. In de Univ. Bibl. te Kopenhagen bevindt zich een gedrukt bruiloftsgedicht van *Just Hendrik Voltelen* en *Abigael Vassmer* **(21 Nov. 1770) en een** lijkzang betreffende Abigael *Voltelen* geb. *Wassmer* **(4** Febr. 1802).

Uit dit huwelijk:

1. **Just Henrik** *Voltelen*, volgt VIII.
2. *Anna Sofie Voltelen*, ged. Kopenhagen, St. Nicolaikerk, 3 Jan. 1715, † 26 Febr. 1811, trouwt *August Carl Trant* **(Frantz)**, chirurgijn te Kopenhagen, † ald. 1761.
3. **Helene** *Voltelen*, ged. Kopenhagen 10 April 1716.

VIII. **Just** *Henrik Voltelen*, geb. Kopenhagen 18 Mei 1713, chirurgijn bij de marine 1736, doet chirurgijnsexamen 1738, chirurgijn b.h. armwezen omstr. 1742-1752, hoofdchirurgijn b.d. marine 1761-'71, kanselarijraad 1760, justitieraad 1768, Staatsraad („Etatsrat") 1768, † Kopenhagen 31 Oct., begr. ald. St. Nicolaikerk 13 Nov. 1795, trouwt 1 e Kopenhagen St. Nicolaikerk 13 Nov. 1737 *Marie* **Labes**, geb. Kopenhagen 8 April 1716, † Kopenhagen 17 Sept. 1763; 2e Kopenhagen Holmenskerk 21 Nov. 1770 **Abigaël** *Vasmer*, geb. Kopenhagen 9 Dec. 1731, † Kopenhagen 4 Febr. 1802.

Uit het eerste huwelijk:

1. **Lambert** *Martin Voltelen*, geb. Kopenhagen 17 Oct. 1738, † Kopenhagen 20 Sept. 1740.
2. *Ingeborg Hedvig Voltelen*, geb. Kopenhagen 31 Mei 1742, begr. Kopenhagen 27 Juni 1743.
3. *Ingeborg Hedvig Voltelen*, geb. Kopenhagen 20 Sept. 1745, begr. Kopenhagen 25 Jan. 1751.
4. **Just** *Henrik Voltelen*, geb. Kopenhagen 24 Sept. 1752, raadsheer („Ratmand"), Staatsraad, † Kopenhagen 27 Febr. 1836, trouwt le 25 Mei 1789 **Inger** *Sophie Elisabeth Koitrup*, geb. 6 Aug. 1757, † Kopenhagen 7 Aug. 1828: 2e 20 Oct. 1830 *Franciska Birck*, geb. 1772, † 24 Juni 1845. Geen kinderen.

VIbis. **Johan** *Bastian* **Voltelen**, chirurgijn, † Kopenhagen Jan. 1685, trouwt omstr. 1670 N.N., † 1 Mei 1684.

Uit dit huwelijk:

1. **Weronica** *Voltelen*, geb. Kopenhagen 1672, trouwt le *Claus Nissen*, wijnkooper te Kopenhagen, begr. Kopenhagen 30 Oct. 1711; 2e *Christian Köningh*, geb. 1677, † 7 Mei 1749.
2. *Christia (a) n* **Voltelen** *(Volten)*, geb. Kopenhagen 1674, vestigt zich te Amsterdam, † nà 1699, ondertr. Amsterdam 6 April 1697 *Anna Ouwe*, geb. te Helsingör, weduwe van *Herman Backer*.

G April 1697 *Christiaan Voltelen*, van Coppenhagen, oud 27 jaren, in de Engelse steeg, ouders doot, geassisteert met

Lourens Molengraaff ende *Anna Ouwe*, **van** Elseneur, wede van *Hermen Backer*, als voren, (w.g.) Christian Voltelen, Anna, Ouwe (D.T.B. 700. f°. 52. Puiregister).

1699. Chr. *Volten*, in het Schild van Denemarken, Gelderse Kaai (Navorscher 1867, blz. 9.1).

„Christiaan **Votten** (sic) Woonde in 't laatst der 17e eeuw op de Geldersche kade (te Amsterdam) en hing het Schild van Denemarken uit ; waarom? omdat hij een Deen was" (J. van Lennep en J. ter Gouw, De uithangteekens in verband met geschiedenis en volksleven beschouwd, dl. 11, blz. 162).

3. *Johan Henrich Voltelen*, geb. Kopenhagen 1678.
4. *Nicolai Voltelen*, volgt VII.
5. *Mathias* **Voltelen**, geb, Kopenhagen 1681.
6. **Nille** *Voltelen*, geb. Kopenhagen 1682 *(Charlotte Voltelens* Patenkind), trouwt 3 Oct. 1703 *Adolf Fibiger*, geb. 1670, hofviolist, † Kopenhagen 17 Sept. 1734.

VII. *Nicolai Voltelen*, geb. Kopenhagen 1678, postmeester te Flensburg in Sleeswijk-Holstein (admissie 16 Maart 1720), † vermoedelijk 1746/'47, trouwt *Charlotte Dorothea Teichmann*, † *19* Dec. 1743.

Uit dit huwelijk vermoedelijk:

1. *Ida Birgitte Voltelen*, geb. 1714, † Sleeswijk 4 Maart 1791, begr. ald. in de Domkerk, trouwt *Anton* **Friedrich Piper**, geb. 6 Maart 1708, advocaat, staatsraad („Etatsraad"), † 26 Maárt 1777.

Ant. Friedr. Piper **was** peet van *Nicolai Voltelen* in ***1756.***

2. *Johan Jacob Voltelen*, volgt VIII.

VIII. *Johan Jacob Voltelen*, post-commissaris te Rendsburg in Sleeswijk-Holstein midden 18e eeuw, trouwt 24 Mei 17'54 *Anna Christine Thomsen*, geb. 1734, † Rendsburg 22 Mei 1775.

Uit dit huwelijk:

1. *Nicolai Voltelen*, volgt IX.
2(?). *Thomas Ivar von Voltelen*, geb. 1759, kapitein, † Sleeswijk 13 Aug. 1814, begr. ald. in de Domkerk, trouwt *Barbara Sophia Percin* (of: *Percein)*.

IX. *Nicolai Voltelen*, geb. Rendsburg 1756, postmeester, † Rendsburg 19 Febr., begr. ald. 6 Maart 1790, trouwt omstr. 1778 *Catharine Amalie* **Jahn**.

Uit dit huwelijk:

1. *Johan Jacob Voltelen*, volgt X.
2. *Heinrich Voltelen.*
3. **Carl** *Georg Thomas Voltelen*, volgt Xbis.
4. *Ane Cathrine Caroline Voltelen*, ongehuwd overleden.

X. *Johan Jacob Voltelen*, geb. Rendsburg 20 Jan. 1779 [67]), zijde- en lakenhandelaar te Kopenhagen, † Kopenhagen 20 Oct. 1832, trouwt 4 Dec. 1814 **Juliane** *Cathala*, geb. 9 Aug. 1786, † Nyköbing op het eiland Falster 26 Mei 1867.

Uit dit huwelijk:

1. **Carl Julius** *Voltelen*, volgt XI.
2. *Johan Peter Voltelen.* geb. Kopenhagen 24 Maart 1818, horlogemaker, † Kopenhagen 25 Febr. 1852. Ongehuwd.
3. *Jacob* **Alfred** *Voltelen*, geb. Kopenhagen 11 Dec. 1820, † Kopenhagen 21 Sept. 1821.

[67]) Volgens de biografie van zijn zoon Jacob **Emil** *Voltelen* bij Th. H. Erslew, Almindeligt Forfatter Lexikon, Suppl. 111 (1868) blz. 676, werd hij geboren in 1777.

4. ***Jacob Emil Voltelen,*** geb. Kopenhagen 17 Oct. 1827, stud. theol. en philosophie Kopenhagen 1844, legt het philol.-hist. examen af aldaar, leeraar, tevens letterkundige, maakt ter herstel van gezondheid op staatskosten een reis naar Italië 1855/'56[68]), † Kopenhagen na zijn terugkeer 19 Juli 1856. Ongehuwd.

Zie zijn biografie in: Th. Hansen Erslew, Almindeligt Forfatter Lexicon. Suppl. 111 (1868). blz. 676. en: Dansk Biografisk Lexikon, udg. af C. F.' 'Bricka, XIX (1905), blz. 173/174.

Hij schreef: En Sommerdag, vaudeville (in: Faedrelandet, 1853), Leonora di Massa-Carrara. Tragedia lirica in quattro atti (in: Program for Studenterforeningens Carnaval 23 Maart 1855), tesamen met F. L. Liebenberg: Tillaeg til Fortennelsen over Studen terforenineens Bogsamling (Kopenhagen 1848) en Studenterforeningens Visebog (ald. 1848). Ten slotte vertaalde hij: Ch. Dickens, Drankerens Død (Nyköbing op Falster 1847) en Pr. Mérimée, Don Quichote (in Faedrelandet, 1852).

Zijn portret werd gelith. door C. M. Tegner.

5. ***Elisabeth Eveline Voltelen,*** geb. Kopenhagen 25 April 1831, † 29 April 1913, trouwt 1 Juni 1866 *Thorvald Brabrand,* geb. 3 Juli 1832, koopman te Rödby, † 23 Jan. 1870.

XI. ***Carl Julius Voltelen,*** geb. Kopenhagen 28 Dec. 1815, med. stud. Kopenhagen 1833, arts 1839, vestigt zich te Nysted 1839, te Nyköbing op het eiland Falster 1842, † Nyköbing 6 April 1854, trouwt Sejerø 1 Sept. 1843 ***Julie Smith,*** aeb. Frolands Jernvoerk in Noorwegen 8 Juli 1818, † Kopenhagen 29 April 1871, dr. van ***Sivert Nicolai Smith,*** ijzerfabrikant, en *Birgitte Johanne Christiane Roosen.*

Zie zijn biografie bij Erslew t.a.pl. (blz. 675/76) en bij Kr. Carøe, Den danske Laegestand, suppl. 7e ar. (Køb. 1904), blz. 117. Zijn portret werd gelith. door J. W. Tcgner.

Uit dit huwelijk:

1. ***Nanna Birgitte Elisabeth Voltelen,*** geb. Nyköbing 13 Juli 1844, † 31 Mei 1939, trouwt 1 Sept. 1871 ***Christian Peter Nobel,*** geb. 30 Maart 1841, sigarenfabrikant te Kopenhagen, † 3 Febr. 1899.
2. ***Augusta Birgitte Voltelen,*** geb. Nyköbing 4 Oct. 1845, † 4 Juni 1921, trouwt 26 Oct. 1866 ***Christian Ditlev Mourier,*** geb. 25 Nov. 1834, assessor bij den Hoogen Raad te Kopenhagen, † 1 Mei 1880.
3. ***Maria Voltelen,*** geb. Nyköbing 18 Juni 1847, † 12 Febr. 1917. Ongehuwd.
4. ***Sivert Nicolai Smith Voltelen,*** volgt XII.
5. ***Johan Jacob Voltelen,*** volgt XIIbis.
6. ***Julie Elisabeth Methea Voltelen,*** geb. Nyköbing 15 Febr. 1854, † 29 Oct. 1854.

XII. ***Sivert Nicolai Smith Voltelen,*** geb. Nvköbing 26 Febr. 1849, assistent bij het Gerechtshof te Kopenhagen, † 19 Juli 1915, trouwt 19 Nov. 1876 ***Cathrine Jensine Stub,*** geb. 14 Juni 1839, † 14 Jan. 1917.

Uit dit huwelijk:

1. ***Carl Julius Voltelen,*** volgt XIII.
2. ***Emil Vilhelm Voltelen,*** volgt XIIIbis.

XIII. ***Carl Julius Voltelen,*** geb. Kopenhagen 29 April 1877, arts, trouwt 14 Jan. 1905 ***Anna Caroline Ammitzböll,*** geb. 1 April 1878. [Gentofte bij Kopenhagen].

Uit dit huwelijk:

1. ***Jörgen Just Voltelen,*** volgt XIV.
2. ***Mogens Jacob Voltelen,*** geb. Vemmelev a/d Westkust van het eiland Seeland 16 Mei 1908, architekt, trouwt 27 Febr. 1937 ***Margery Gudtun Daphne Thybo Lindeman,*** geb. 11 Sept. 1914. [Kopenhagen].

es) Hij was teringlijder.

XIV. ***Jörgen Just Voltelen,*** geb. op het eiland Taasinge ten Z. van Fünen 12 Nov. 1905, politie-ingenieur, trouwt 26 April 1934 ***Ebba Emilie Wesche,*** geb. 31 Juli 1906. [Kopenhagen].

Uit dit huwelijk:

Mette Voltelen, geb. Kopenhagen 22 Mei 1938.

XIIIbis. ***Emil Vilhelm Voltelen,*** geb. Kopenhagen 7 Sept. 1881, bankdirecteur te Kopenhagen, trouwt 20 Dec. 1912 ***Ida With Petersen,*** geb. Kopenhagen 9 Sept. 1885. [Gentofte bij Kopenhagen].

Uit dit huwelijk:

1. ***Just Henrik Voltelen,*** volgt XIV.
2. ***Bent Ejvind Voltelen,*** geb. Kopenhagen 17 April 1917, jur. stud. [Gentofte bij Kopenhagen].

XIV. ***Just Henrik Voltelen,*** geb. Kopenhagen 14 Nov. 1913, bankemployé, trouwt 10 Nov. 1936 ***Else Gudrun Ida Cloos,*** geb. 2 Juni 1915. [Ordrup bij Kopenhagen].

Uit dit huwelijk:

Nanna Birgitte Birthe Voltelen, geb. 1 Sept. 1937.

XIIbis. ***Johan Jacob Voltelen,*** geb. Nyköbing 30 Juli 1851, fabrieksingenieur. † Charlottenlund bij Kopenhagen 25 Febr. 1928, trouwt 2 Sept. 1882 *Dora Randrup,* geb. 16 Juli 1856, † Charlottenlund 1 Sept. 1928.

Uit dit huwelijk:

XIII. ***Sten Herman Roosen Voltelen,*** geb. Stege op het eiland Möen 5 Juni 1890, ingenieur, trouwt 1 e 12 Mei 1917 *Benedicte Gynthe Jessen,* geb. 19 Dec. 1893; 2e *Dorrit Conliff Owen. [Kopenhagen].*

Uit dit huweliik:

1. ***Johan Jacob Voltelen,*** geb. Kopenhagen 5 Aug. 1918.
2. ***Henning Voltelen,*** geb. Kopenhagen 5 Aug. 1918.

Xbis. *Carl* Georg ***Thomas Voltelen,*** geb. (naar schatting) omstr. 1785, herbergier te Rödebœk, trouwt Follerisp in Jutland 3 Juni 1811 N.N. *Zoëga.*

Uit dit huwelijk:

XI. *George Nicolai Voltelen,* geb. Juli 1811, herbergier te Rödebœk, † 30 Mei 1865, trouwt ***Anna Dorothea Zoëga.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Thomas Carl Voltelen,*** volgt XII.
2. ***Caroline Amalie Voltelen,*** geb. Rödebœk 6 Mei 1841, † 13 Oct. 1901, trouwt 16 Nov. 1866 ***Tycho Hansen.*** landbouwer te Veibech.
3. ***Peter Nicolai Voltelen,*** volgt XIIbis.
4. ***Catharine Voltelen,*** † Rödebœk 1865. Ongehuwd.

XII. ***Thomas Carl Voltelen,*** geb. Rödebœk 11 Febr. 1840, landbouwer, † Rödebœk 6 Jan. 1916, trouwt le ***Sophie Christine Zoëga,*** † Maart 1871; ***2e Marie Hansen,*** geb. 14 Aug. 1847, † 7 Juli 1909.

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Helene Dorothea Voltelen,*** geb. Rödebœk 2 Dec. 1868, trouwt 1893 ***Mathias Matzen,*** geb. 13 Mei 1868, landbouwer te Tingleff in Sleeswijk-Holstein (Den.), † Jan. 1918.
2. ***George Nicolai Voltelen,*** volgt XIII.
3. ***Sophus Thomas Carl Voltelen,*** volgt XIIIbis.

Uit het tweede huwelijk:

4. *Sophie Christine Voltelen,* geb. Rödebcek 27 Aug. 1873, trouwt 14 Febr. 1895 *Hans Nissen Johannsen,* geb. 1 Maart 1870, herbergier. [Bajotrub bij Tingleff].
5. *Esther Marie Voltelen,* geb. Rödebœk 29 Juli 1874. Ongehuwd.
6. *Christine Cathrine Voltelen,* geb. Rödebcek 3 Nov. 1876, tr. *Otto Ftiederichsen,* smid. [Flensburg in Sleeswijk-Holstein].
7. *Jacob Hansen Voltelen,* volgt XIIIter.
8. *Cathrine Christine Voltelen,* geb. Rödebcek 21 Juli 1878, tr. 26 Nov. 1901 *Carsten Erichsen,* geb. 14 Maart 1878, landbouwer te Tingleff, thans te Broderup bij Glücksburg (Sleesw.-Holst.).
9. *Alma Mathilde Voltelen,* geb. Rödebœk 11 Aug. 1880, trouwt *Ernst Franz,* bouwkundig opzichter. [Berlijn].
10. *Maria Voltelen,* geb. Rödebcek 26 Dec. 1881, trouwt *Vilhelm Richter,* smid, [Flensburg].
11. *Thomas Carl Voltelen,* geb. Rödebcek 18 Mei 1883, pachter. Ongehuwd.
12. *Caroline Amalie Voltelen,* geb. Rödebœk omstr. 1885, trouwt *Ferdinand Hansen,* slager. [Thumby in Sleeswijk-Holstein (Angeln)].
13. *Bothilde Voltelen,* geb. 10 Dec. 188..., ongehuwd.
14. *Anna Voltelen,* geb. Rödebœk Juli 1889, trouwt *Johannes Rehder,* geb. te Busdorf bij Sleeswijk, fotograaf. [Flensburg].

XIII. *Georg Nicolai Voltelen,* geb. Rödebcek 4 Jan. 1870, koopman, tr. *Margrethe Asmussen,* geb. 8 Mei 1872.

Uit. dit huwelijk:

1. *Eline Sophie Voltelen,* geb. 22 Dec. 1896, tr. 1922 *Kurt Illich. [* Stobcek].
2. *Thomas Nicolai Voltelen,* geb. 24 Mei 1898.
3. *George Voltelen,* geb. 28 Mei 1900.
4. *Walter Voltelen,* geb. 18 April 1904, † 1908.

XIIIbis. *Sophus Thomas Carl Voltelen,* geb. Rödebcek 17 Maart 1871, arbeider, trouwt *Cathrine Jacobsen.* [Flensburg].

Uit dit huwelijk:

1. *Thomas Carl Valtelen,* jong overleden.
2. *Thomas Carl Voltelen,* geb. Flensburg 11 Oct. 1904, werktuigkundige.. [Flensburg].
3. *Nis Voltelen.*
4. *Sophus Voltelen.*

XIIIter. *Jacob Hansen Voltelen,* geb. Rödeboek 19 Juni 1877, landbouwer. tr. 21 Aug. 1903 *Chrisfine Dorothea Thomsen,* geb. 29 Febr. 187%. [Rödebœk].

Uit dit huwelijk:

1. *Marie Engeline Voltelen,* geb. 20 Oct. 1903.
2. *Arthur Thomas Carl Voltelen,* geb. 15 Juni 1905, landbouwer.
3. *Alfred Hans Peter Voltelen,* geb. 6 Mei 1907, landbouwer.
4. *Lorenz Voltelen,* geb. 10 Dec. 1908.

XIIbis. *Peter Nicolai Voltelen,* geb. Rödeboek 9 Oct. 1843, stalhouder te Lugumkloster, † Lugumkloster 14 Oct. 1910, trouwt *Christine Lorentzen,* geb. 23 Oct. 1843.

Uit dit huwelijk:

Caroline Amalie Voltelen, geb. Lugumkloster 27 Aug. 1878, trouwt 14 Oct. 1910 *Axel Nielsen,* geb. Kopenhagen 16 Maart 1883, wagenmaker. [Lugumkloster ten N.W. van Flensburg].

N a s c h r i f t.

In Denemarken komt ook de achternaam *Volten* voor. De Heer *Aksel Volten,* mag. artium, wonende Dossingen 32 IV te Kopenhagen, deelde mij omtrent het ontstaan van dezen naam het volgende mede. In 1914 wilde de vader van mijn zegsman, die den in Denemarken zeer veel voorkomenden naam *Rasmussen* droeg, van naam veranderen. Eerst had deze er aan gedacht den ouden (oorspronkelijk Duitschen) familienaam *Wolthers* aan te nemen. Dit bleek echter niet mogelijk te zijn, omdat deze naam in Denemarken vrij veel voorkwam. Toevallig werd in dien tijd op een visitekaartje den naam *Wolthen Rasmussen* gedrukt (mijn zegsman en zijn zuster heetten nl. *Wolthers Rasmussen).* Dit bracht de betreffende personen op de gedachte den naam *Wolthen* aan te vragen bij het „Nyt dansk genealogisk Institut" (Jutizrat Elvius), welke instelling echter berichtte dat geen familienaam aangenomen kon worden, waarin een w of th voorkwam, omdat deze letters „niet deensch" waren. Men gaf daarom vanwege genoemd instituut aan de familie den raad den naam *Volten* aan te nemen, welke raad werd opgevolgd.

Genealogie van het Rotterdamsche geslacht Suderman,

door W. A. VAN RIJN.

I. *Elias Willemsz. Suderman,* aeb. Danzig omstreeks 1605. passementswerker, woonde eerst in de Weste Wagen: straat, daarna op de Hoogstraat in: „De Drie Goude Passementen", test. 4 Mrt. 1638 en 26 Juli 1644 met zijn vrouw voor nots. Jacob Duyfhuysen, 4 Febr. 1666, voor nots. Ph. Basteels, zijn vrouw als weduwe 7 Dec. 1679 voor nots. Ph. Basteels, overl. Rotterdam (aangeg. 14-20 Febr. 1666). tr. Rotterdam 7 Aug. 1631 *Jannetje Christiaensdr. Borms,* geb. Goes, overl. Rotterdam (aangeg. 14-20 Apr. 1680), begr. Fransche kerk.

Uit dit huwelijk:

1. *Willem,* volgt 11.
2. *Christiaen,* volgt IIbis.
3. *Maria (Maeyke) Suderman,* test. 7 Dec. 1679 voor nots. Ph. Basteels, overl. Rotterdam (aangeg. 27 Aug.-2 Sept. 1684), begr. Fransche kerk.
4. *Sara Suderman,* geb. Rotterdam, test. met haar man 21 Mei 1677 en 14 Aug. 1685 voor nots. Ph. Basteels, ondertr. Rotterdam 3 Juli 1676 *Huybert Claesz. van Dulcken,* geb. Rotterdam, winkelier, wedr. van Margrieta Becxs.
5. Een kind, overl. Rotterdam 17 Dec. 1651.

II *Willem Suderman,* geb. Rotterdam omstreeks 1636, zijdereeder en ijzerkooper, voorganger bij de Waterlandsche (Doopsgezinde) gemeente, woonde Hoogstraat Z.Z. en bij overl. in de Lombardstr. bij het Leidsche veer, test. met zijn vrouw 5 Oct. 1670 en 17 Jan. 1680 voor nots. Ph. Basteels en als wedr. 19 Juni 1692 voor nots. Ph. Basteels, overl. Rotterdam (aangeg. 17-23 Jan. 1706, begr. Fransche kerk 21 Jan.), tr. Rotterdam 27 Nov. 1669 *Catharina Bredenburgh,* geb. Rotterdam, overl. Rotterdam (aangeg. 6-12 Mei 1691), dr. van Jan Paulusz. en Anneke Barendsdr. Vroombrouck.

Uit dit huwelijk:

1. *Elias Suderman,* geb. Rotterdam 16 Sept. 1670, is krankzinnig.

2. ***Anna Suderman,*** geb. Rotterdam 23 Oct. 1673, begr. Rotterdam (Fransche kerk) 11 Nov. 1700, tr. Rotterdam 26 Febr. 1698 ***Hendrik Dingemans.*** geb. Haarlem, overl. Rotterdam (aangeg. 13-19 Febr. 1757), begr. Fransche kerk. Hij hertr. le ***Cornelia Verburgh, 2e. Joanna de Koker.***
3. ***Jan,*** volgt III.
4. ***Johanna Suderman,*** geb. Rotterdam omstreeks 1677, overl. Cool (Proveniershuis) 20 Juni 1759, tr. Rotterdam 1 Nov. 1705 ***Reyer van Ranst,*** geb. Rotterdam omstreeks 1673, verfkooper, overl. Rotterdam (aangeg. 13-19 Febr. 1718), begr. 18 Febr. Fransche kerk, zn. van Jan en Neeltje Jacobsdr. Coningh, en wedr. van Geertruyd Moré.
5. ***Maria Suderman,*** geb. Rotterdam omstreeks 1680, woont bij overl. op de Hoogstraat, overl. Rotterdam aangeg. 15-21 Sept. 1737), tr. Rotterdam 18 Apr. 1706 ***Abraham Amijs,*** geb. Rotterdam omstreeks 1680, koopman, test. met zijn vrouw 10 Juli 1729 voor nots. Jean du Clou, overl., zn. van Abraham Willemsz. en en Elisabeth Gerritsdr. Verwer.

111. ***Jan Suderman,*** geb. Rotterdam omstreeks 1675, koopman. woont bij overlijden op de Hoogstraat, test. met zijn vrouw 3 Mrt. 1720 voor nots. Johan van Rijp, begr. Rotterdam 17 Juli 1724, tr. Rotterdam 9 Dec. 1703 ***Agatha Amijs,*** geb. Rotterdam omstreeks 1697, begr. Rotterdam 10 Febr. 1752, dr. van Abraham en Elisabeth Gerritsdr. Verwer.

Uit dit huwelijk:

1. Een kind, geb. Rotterdam omstreeks 1703, begr. Rotterdam (Fransche kerk) 21 Dec. 1704.
2. Ds. ***Wilhelm Suderman,*** geb. Rotterdam omstreeks 1707, ged. (Rem.) 16 Apr. 1726, Rem. pred. te Tiel 1730, Zevenhoven 1732, Delft 1735, Haarlem 1739, Rotterdam 1748-'50, overl. Rotterdam 5 Dec. 1750, tr. Rotterdam 27 Juli 1746 ***Catharina Amijs,*** geb. Rotterdam omstreeks 1715, ged. (Rem.) 26 Sept. 1734, overl. Rotterdam (aangeg. 29 Mei-4 Juni 1763). dr. van Abraham en Maria Suderman.
3. ***Abraham Suderman,*** geb. Rotterdam, ged. (Rem.) 18 Mrt. 1731, overl. , tr. Rotterdam 6 Apr. 1746 ***Maria Cockuyt,*** geb. Rotterdam, ged. (Rem.) 8 Mei 1722, overl. Rotterdam 19 Jan. 1799, begr. Fransche kerk, dr. van Cornelis en Emmerentia van Ryckevorssel.
4. ***Elisabeth Suderman,*** geb. Rotterdam omstreeks 1711, overl. Rotterdam 17 Oct. 1750.

IIbis. ***Christiaan Suderman,*** geb. Rotterdam omstreeks 1640, bakker, woonde Schiedamsche dijk W.Z. hoek Schildersteeg, test. met zijn vrouw 25 Nov. 1686 voor nots. Ph. Basteels, overl. Rotterdam (aangeg. 21-27 Apr. 1709), tr. Rotterdam 17 Mrt. 1662 ***Cornelia Jacobsdr. van den Bosch,*** geb. Rotterdam, overl. Rotterdam (aangeg. 28 Nov.-4 Dec. 1706).

Uit dit huwelijk:

1. ***Elias Suderman,*** ged. Rotterdam (R.K. Slijkvaart) 1 Juni 1669.
2. ***Jacobus,*** volgt III.
3. ***Johanna Suderman,*** ged. Rotterdam (R.K. Slijkvaart) 23 Mrt. 1669.
4. ***Elias Suderman,*** ged. Rotterdam (R.K. Slijkvaart) 25 Mei 1670.
5. ***Joanna Suderman,*** ged. Rotterdam (R.K. Slijkvaart) 28 Juli 1671.

6. ***Joanna Suderman.*** ged. Rotterdam (R.K. Slijkvaart) 10 Dec. 1673, test. met haar 1 e man 4 Jan. 1700 voor nots. Damiaen Basteels, met haar 2e man 18 Mei 1712 voor nots. Jan Swinnas, woont bij overlijden Vogelenzang, overl. Rotterdam (aangeg. 31 Juli-6 Aug. 1712), begr. Janskerkhof, tr. le Rotterdam 30 Jan. 1695 ***Pieter Jansz. Blommendaal,*** geb. Delft, molenaar op de Koornmolen „de Pellicaen", overl. Rotterdam, zn. van Jan en Maertge Jansdr., tr. 2e Rotterdam 4 Juli 1706 ***Willem Willemsz. Vermeer,*** ged. Maurik 18 Jan. 1674.
7. ***Cornelia Suderman,*** ged. Rotterdam (R.K. Slijkvaart) 10 Febr. 1676.
8. ***Elias Suderman,*** ged. Rotterdam (R.K. Slijkvaart) 27 Oct. 1677.
9. ***Cornelia Suderman,*** ged. Rotterdam (R.K. Slijkvaart). 12 Dec. 1680.

111. ***Jacobus Suderman,*** ged. Rotterdam (R.K. Slijkvaart) 1 Juni 1669, bakker, woont bij overlijden Groote Draaisteeg O.Z., overl. Rotterdam (aangeg. 10-16 Febr. 1704), tr. Rotterdam 15 Apr. 1686 ***Maria de Hartogh,*** geb. Geertruidenberg, overl.

Uit dit huwelijk:

1. ***Christiaen Suderman,*** ged. Rotterdam (R.K. Slijkvaart) 3 Jan, 1687.
2. ***Adriana Suderman,*** ged. Rotterdam (R.K. Slijkvaart) 8 Dec. 1688.

BOEKBESPREKING.

O n z e a f s t a m m i n g door C. P a m a. Naarden, N.V. Uitgevers-Mij. A. Rutgers, 1940. Bibliotheek voor geslacht- en wapenkunde onder red. van C. Pama, V.

In de serie Bibliotheek voor geslacht- en wapenkunde is het bovengenoemd werkje verschenen, waarvan een recensie-exemplaar aan ons Genootschap werd gezonden.

Met veel genoegen nam ik kennis van dit klaar en helder geschreven werk, dat ik met een gerust hart onzen leden ter kennisneming durf aanbevelen.

Enkele opmerkingen moge ik doen volgen.

Op blz. 8 schrijft de Heer Pama zeer terecht, dat in vele gevallen een familiewapen een zuiverder bindmiddel is dan de familienaam. In beginsel ga ik met deze uitspraak accoord, ik waarschuw echter voor de tallooze malen, dat gelijkheid van wapen nog geenszins wijst op familieverband. Nergens is zoo vrijmoedig rondgesprongen met annexatie als juist op dit gebied. Ik acht het daarom bij vermelding van zulk een wapen dringend noodig steeds mede te deelen, in welk jaar het gevoerde familiewapen voor de eerste maal op zegels als anderszins verschijnt. Het voorkomen van gelijke wapenfiguren op zegels is onzen lezers door de studiën van den Heer Muschart in ons Maandblad voldoende bekend.

Dat het ***meerendeel*** van de familiewapens „sprekend" zou zijn, durf ik in het algemeen niet te onderschrijven. De door Schrijver aangehaalde voorbeelden zijn juist, toch wil ik opmerken, dat b.v. ten aanzien van de meerbladeren der familie ***van der Meer*** juist het omgekeerde plaats vond: het familiewapen of liever de zegelfiguur bestond reeds, toen de leden van dit geslacht nog slechts onder patronym bekend waren b.v. de zegels van ***Franck Leembrechtsz,*** schepen te Delft, diens zoon ***Arnt Vranckensz,*** schout te Delft en diens kleinzoon ***Vranck Pietersz*** droegen reeds de meerbladeren, terwijl de ***naam*** eerst door laatstgenoemde werd gevoerd en b.v. diens

zoon *Willem* als naam ***van Berendrecht*** voerde (ontleend aan den moedersnaam). Voorzichtigheid blijft bij aanvaarding van Schrijver's uitspraak geboden.

Daarom onderschrijf ik gaarne hetgeen Schrijver zelf op blz. 10 dienaangaande opmerkt ,,zelfs is de taal der wapens soms zuiverder dan die van den naam". Zeker is dit het geval vóór ± 1500, later in de 17e en 18e eeuw, om van de 19e niet te spreken, heerscht op dit gebied een volkomen willekeur, althans in Nederland.

Omtrent ,,huismerken" heb ik te weinig ondervinding om een gevestigd oordeel te durven uitspreken. Ik betwijfel of zij werkelijk erfelijk waren, wel zijn er wapenzegels bekend, waarin het oorspronkelijk huismerk tot wapenfiguur werd gemaakt.

Dit verschil van inzicht doet echter geenszins afbreuk aan mijn waardeering voor deze studie.

J. P. DE MAN.

Een en ander over Giessendam door J. van To ll. 's-Gravenhage 1940. Gestenc.

De schrijver bood een exemplaar van deze studie aan voor de Bibliotheek van ons Genootschap.

Uit het te berde gebrachte blijkt, dat de Hr. van Toll, ondanks de ongunstige tijdsomstandigheden, welke nadere raadpleging van oorspronkelijke stukken zeer bemoeilijkten, er in geslaagd is een belangrijke studie te leveren over Giessendam en hare ambachtsheeren,

Jammer dat schrijver meent goed te doen zijn geschil met het college van- B. en W. van Giessendam in ,,een woord vooraf" ter kennis van een ieder te moeten brengen, de ,,standing" van zijn werk lijdt m.i. daaronder.

Overigens valt er over deze studie veel goeds te zeggen. De schrijver gaf zich veel moeite om uit bestaande bronnen, welke hij alle vermeldt, de geschiedenis van dit in de genealogische literatuur nog onontgonnen gebied voor ons te doen leven.

De hieronder vermelde opmerkingen beoogen dan ook geenszins een kleineering van 's schrijvers arbeid.

Op bladz. 15 deelt de Hr. van Toll ons mede dat *Catharina* ***van Brederode*** de heerlijkheid van de Leck als bruidschat zou hebben aangebracht aan haar man ***Jan van Wassenaer,*** den eersten heer van Polanen. Hoewel dat ook bij van Leeuwen, Batavia Illustrata pag. 887 te lezen is, is het toch volkomen onjuist.

Eerst ***Cafharina's*** zoon Heer ***Jan van*** *Polanen* kreeg de heerlijkheid van de Leck door koop, nadat dit goed door het sterven van Heer *Hendrick* ***van de*** *Leck* (uit het oude geslacht van dien naam) aan de Grafelijkheid was verstorven (Holl. Lk. No. 30 fol. 48v. acte dd. Saterdach na St. Marcusdach 1342).

Op bladz. 17 wordt ter zake van een Arkelsch leen, n.m. de helft van 11½ morgen lands, een beroep gedaan op Gousset, aan wien schrijver een welverdiende lof niet onthoudt. Helaas is menschenwerk nimmer feilloos en juist hier heeft Gousset gefaald.

Immers de ***Jan van Clootwyck*** van 1469 was niet de ***zoon,*** zooals Holl. Lk. No. 197 fol. 103 vermeldt, maar de ***kleinzoon*** van ***Adriaan van Clootwyck.*** Men zie hiervoor de origineele acte in Holl. Lk. No. 117 [2], zijnde het bedoelde Liber Charolais op folio 66 alwaar letterlijk staat dat ***Jan van*** *Clootwyck* beleend wordt met

> ,,die helfte van twaalftalf morgen lants gelegen ter
> ,,Ouderkerk an die Ghiessen buytendams ende be-
> ,,leghen hebbende Ghijsbrecht van Sterckenburch aen
> ,,die Oestzijde ende Jacob Jansz. erfgenaemen an die
> ,,Westzijde, hem aengecomen ende bestorven bij dode
> ,,Adriaens van Clootwyck ***syns oude vaders,*** die se
> ,,van der Heerlyckheit van Arckel te houden plach
> ,,enz." 11 Mey 1469,

Inderdaad was *Jan* dan ook een zoon van *Reywaert* ***van*** *Clootwyck Adriaensz.* ***en*** in dit opzicht is de genealogie van Clootwyck bij van Leeuwen enz. wel 'juist, ofschoon er overigens verscheidene fouten en onjuistheden in voorkomen.

Op pag. 19 wordt instemming betuigd met de verklaring van Ramaer ten aanzien van de Yereenzelving van ***de kinderen van der Ghiessen*** met de kinderen van het geslacht ***Molenaer.*** Ik durf in deze nog geen positieve beslissing uit te spreken, maar wil er op wijzen, dat deze uitspraak n.m.m. niet in vollen omvang aanvaard mag worden. Ik vermeen, dat onder ,,de kinderen van der Ghiessen" moeten worden verstaan ***Gysberf, Jan*** en ***Jacob,*** kinderen van *Vastraet* ***van Ghiessen,*** verwekt bij ***Geertruid,*** dochter van ***Pieter Molenaer*** en van ***Beafrys Tielmansdochter van*** *Honswyck.* Men raadplege hieromtrent het archief v. d. Nassauschen Domeinraad No. 6461 fol. 54.

Voor wat nu betreft de *Ambachtsheerlijkheid* ***van*** *Giessendam* (zie bladz. 20) ik acht. de Jan ***van Nederveen*** van 18-3-1450 en de ***Jan van Nederveen,*** zoon van ***Johanna Goderfsdr. van Nederveen,*** die 1-1-1452 met ***Adriaan van Cloofwyck,*** *Johanna's* ***man,*** samen de heerlijkheid kreeg, niet identiek. De eerste zal behooren tot het geslacht, destijds door pastoor Juten uitvoerig behandeld in Taxandria, den laatste acht ik een zoon uit het huwelijk ***Clootwyck*** en ***Nederveen*** voornoemd, welke *Jan* naam en wapen van zijn moeder voert. Ten aanzien van het wapen houde men ook in het oog dat de Clootwyck's in dezen tijd nog niet het Merwede-wapen (variant) voerden, doch zegelden met de zalmen der Altena'sche geslachten.

Ik mag hier echter in deze bespreking niet verder op ingaan.

Op bladz. 23 staat vermeld dat ***[Willem van Nederueen*** Giessendam als duwarie geeft aan zijn vrouw. Dit is, hoewel het in feite weinig ter zake doet, niet geheel juist. Hij tocht haar n.m. aan 40 £'s jaars uit de heerlijkheid en het goed van Giessendam.

Ik onderschrijf geheel de mededeeling op bladz. 23 betreffende de fout bij van Leeuwen in zake ***Giessenburg.*** Immers dit goed kwam van ***Kerstine.*** gehuwd, met *Martijn* ***van Herlaer,*** op hunne dochter ***Johanna,*** gehuwd met ***Pieter*** *van Hemert* ***en*** door overdracht van dit echtpaar 7-11-1490 aan Mr. ***Jacob van,*** *Wena* (Holl. Lk. No. 120 Cap. Zuid-Holland fol. 24).

Omtrent Gunterstein (zie pag. 29) zijn ook nog wel eenige onduidelijkheden op te lossen: in dit bestek kan ik echter moeilijk hierop ingaan.

Ook over de ***van Roon's*** in dit verband zijn uit den aard der zaak nog wel aanvullingen mogelijk.

Maar als geheel mogen wij den schrijver dankbaar zijn, dat hij ons over Giessendam enz. eens iets bracht, dat tot nu toe òf onbekend, òf althans zonder eenig verband bekend was.

Ik wil onzen lezers dan ook raden van deze studie kennis te nemen.

Een tweede aangevulde oplage zal binnenkort verschijnen. De prijs is bepaald op ƒ 0.40, welk bedrag gestort kan worden op de postrekening van den schrijver den Haag No. 197284.

J. P. DE MAN.

Een onbekend middeleeuwer. Iets over Heer Arend v[an] Gent, Meester Ridder m i n e r V r o u w e door J. v a n T o 1 1. [Den Haag 1940]. Gestenc.

Aansluitend aan zijn studie over Giessendam geeft de schrijver ons in deze publicatie een overzicht over het levens-

lot en de bezittingen van dezen telg van het bekende Gelder-sche geslacht.

Het geheel, veelal uit origineele bronnen bijeengegaard, brengt ons veel nieuws omtrent dezen tot nog, toe weinig bekenden edelman.

Hoewel ik mij destijds niet zoo sterk uitdrukte als schrijver mededeelt op bladz. 11 van zijn studie, onderschrijf ik gaarne in geheel zijn mededeeling ten aanzien van den naam van Heer Arend's vrouw.

Waar schrijvers werk reeds van 1939 dateert, was ik destijds niet in de gelegenheid hem de aanvulling te geven, welke sindsdien nog door mij is gevonden.

De op bladz. 17 vermelde jongste dochter ***Machfeld,*** gehuwd met ***Brusfijn de Juede,*** was reeds te voren gehuwd geweest en wel met *Wolfaert van de Maelsfede Heeren Florysz.,* die haar op 18-9-1440 getocht had aan de ***120*** gouden penningen, geheeten Clinckaerts, 's jaars uit ***15*** gemeten lands gelegen binnen de parochie van Capelle (Holl. Lk. No. 114 fol. 160 v.) .

Uit dit eerste huwelijk van Machteld waren kinderen geboren, zooals blijkt uit de huwelijksvoorwaarden, opgemaakt tusschen *Martijn van Herlaer* en jonkvrouw *Kerstine* op ***6-10-1445*** (Holl. Lk. 115 fol. 17 v.). Daarin wordt n.m. een voor+behoud gemaakt ten aanzien van de rechten van Arend's jongste dochter ***„die te man hadde Wolfaert van der Maelsteden ende haere kinderen".***

Bedoelde huwelijksvoorwaarden worden bezegeld door Heer Arend, heer van Giessen, door den bruidegom, alsmede door Heer Arend's zwager ***Jan van der Leck*** (broeder van vrouwe ***Machteld).*** Heer Arend's broeder ***Berfout van Gent*** en door Martijn's neven Heer ***Aernt van Herlaer*** en *Jan van* ***Vueren.***

De bedoelde huwelijksvoorwaarden werden door Hertog Philips op 3-12-1445 te den Haag bekrachtigd.

Deze goed gedocumenteerde studie wil ik den lezers van ons Maandblad gaarne ter lezing aanbevelen.

J. P. DE MAN.

De archivalia van de Oldenzaalsche Oudheidkamer door W. J. Formsma. [Oldenzaal] 1940.

Hoewel de bewerker voor zichzelf nog niet bevredigd is, mogen belangstellenden hem dank zeggen voor de mogelijkheid op deze wijze kennis te nemen van de vele gegevens en inlichtingen, die door deze publicatie onder het 'bereik van een ieder zijn gekomen.

Ik wil onzen leden dan ook zeker raden dit boekwerk eens in te zien. Dit is door den uitgebreiden index al zeer eenvoudig geworden,

De regestenlijst loopt over een tijdvak van 1336 tot 1626, Het zou te ver voeren alle belangrijke gegevens naar voren te brengen: in verband met het reeds ter zake gepubliceerde in ons Maandblad wil ik slechts vermelden, dat onder no. ***61*** een acte van 31 Dec. 1612 betrekking heeft op *Israhel Kernebeck,* burger te Duesberch, in verband met diens beleening met het erve de Lindert in het kerspel Alten in de buurschap Iserloe, welk leen door de *weduwe van Ditherich Talten* van Grol1 en genoemden *Israhell Karnenbeck* haar zoon ***2 Nov.*** 1613 wordt overgedragen (Reg. 65).

J. P. DE MAN.

Graf zerken in Ge1der1a nd door R. T. Muschart. Arnhem 1940. dl. I. Steden. Overdr. uit „B. en M. Gelre", XXXIX-XLIII.

Blijkens het „Voorwoord" namens het Bestuur der Vereeniging Gelre is in deze uitgave opgenomen de beschrijving der grafzerken te Nijmegen, Zutphen, Doesburg, Wageningen en Arnhem.

Het betreft hier dus geen nieuwe publicatie, maar deze uitgave biedt toch aan de belangstellenden het voordeel van een in een enkel boekdeel bijeengebrachte hoeveelheid gegevens, waardoor het zoeken wel zeer veel eenvoudiger is geworden. De uitgebreide klapper op de persoonsnamen draagt hiertoe bij.

Het geheel is dan ook een werk geworden, dat zijn plaats in elke geslachtkundige bibliotheek overwaard is.

J. P. DE MAN.

Familie-boek de Clercq door P. van Eeghen. 's-Gravenhage 1940.

Deze publicatie laat een nieuw licht schijnen over de oudste generaties van dit doopsgezinde geslacht. Niet alleen is gebleken, dat de in jaargang X1 van „Nederland's Patriciaat" vermelde stamvader ***Geraerdt de Clercq*** foutief is, doch tevens heeft men bij nader onderzoek de genealogie met drie generaties kunnen opvoeren. In de Inleiding wordt hierover het een en ander verteld.

Blijkens het Voorbericht beoogt deze uitgave slechts te zijn een handleiding bij het familie-archief. Aan dit gestelde doel voldoet het gebodene wel, doch dit zou evenzeer bereikt zijn, indien aan de bijgevoegde losse tabel eenige data waren toegevoegd. Wij missen in den tekst echter noode gegevens omtrent b.v. de sociale positie der familieleden. Alleen bij de aan het slot gegeven fragment-genealogieën van eenige aanverwante geslachten ***(Block, Bosch, Bruyn, Grijspeer(t), Hugaerdt, van Leuvenig(h), van Steenkiste, Sfinstra, Stockelaar, Verbrugge, de Vos)*** wordt hieromtrent iets vermeld, Er is nu een „familie-boek" — een wel wat weidsche benaming voor dit geschrift — ontstaan, dat in hoofdzaak een opsomming geeft van dorre data zonder meer. Men heeft het bij de behandeling van het geslacht de Clercq zelfs overbodig gevonden te vermelden of men b.v. met een dr. med. dan wel met een dr. jur. te doen heeft. Het gemis van een en ander valt temeer op, daar volgens het Voorbericht het Bureau van de Stichting „Nederland's Patriciaat" zich ook met deze uitgave heeft bemoeid.

Een register op de familienamen en een op de voornamen der familie ***de Clercq*** besluiten het geheel.

TH.a J. VAN ALFF.

Het Hofje van Loo of St. Elisabeth's Gasthuishofje door J. Steenhuis. Haarlem 1940. Ver. „Haerlem".

In weerwil van de moeilijke tijden heeft de Vereeniging „Haerlem" aan de serie der door haar uitgegeven werkjes onlangs wederom een bandje toegevoegd.

Dit laatst verschenen geschrift geeft in beknopten vorm de geschiedenis weer van het op 25 Mei 1489 door ***Simon Pietersz. van Loo*** en *Godelt Willemsdochter,* echtelieden, gestichte Hofje van Loo of St. Elisabeth's Gasthuishofje, één van Haarlem's schilderachtigste hofjes.

Dat het niet in de bedoeling van de stichters heeft gelegen deze huisjes uitsluitend ter beschikking te stellen van oude vrouwen, blijkt uit de stichtingsacte, waarin gesproken wordt van „derthien arme oft scamele menschen, tzy priesters of andre die goet van leven zijn". Of er inderdaad priesters gewoond hebben, is bij het ingestelde onderzoek niet gebleken. Het staat echter wel vast, dat er sinds een paar honderd jaren alleen vrouwen verbleven hebben.

Dat men aan werkjes als het onderhavige geen al te hooge

eischen kan stellen, spreekt vanzelf. Het doel om Haarlem's inwoners en degenen die in de Spaarnestad belangstellen bekend te maken met haar oude monumenten enz. wordt door uitgaven als deze toch zeker bereikt.

Het zou zijn toe te juichen, indien de Vereeniging „die Haghe" zou besluiten om over te gaan tot publicatie van dergelijke werkjes betreffende Haagsche onderwerpen. Belangstelling hiervoor zal toch in ruimeren kring te vinden zijn.

TH.a J. VAN ALFF.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

Nederlandsch archief voor genealogie en heraldiek, jrg. II, afl.12.

Mr. H. Reydon, Taak en toekomst der wapenkunde; een lezenswaard artikel, — C. Rodenburg, Het geslacht Cool te Overschie. — J. C. P. W. A. Steenkamp, Kerkelijke heraldiek. — H. L. Kruimel, Proeve eener genealogie van het uitgestorven Amsterdamsche geslacht ***Danckerts (Danckerts de Ry),*** slot. — J. C. Hoynck van Papendrecht, „Geboortensboek", IX (slot); bevat aanteekeningen ***van Aller c.s.*** — Vragen betreffende duistere punten: ***Bergwerf, Boender.***

De Navorscher, jrg. LXXXIX, afl. 1/2.

O.a. M. Goldsmid, ***Eise Eisinga,*** een zeer bequaam en aanmerckelijk man, vervolg: op blz. 5 noot 1 en, 2 gegevens ***van Swinden.*** — W. E. van Dam van Isselt, Slavenhandel tijdens de 2e helft der 17e eeuw. — A. v. d. Hoeven, Geslachtslijst der familie ***Vethman*** (± 1708-1853). — Mr. J. Belonje, De Cranenbroek, besproken door G. F.

Taxandria, jrg. XLVII, afl. 7.

Mr. J. W. M. van Heyst, Testament. met codicil van ***Adriana Goossens van Heyst,*** weduwe van ***Peefer Peetersen Vloots*** (Waalwijk). — C. Rijken, Oirschot; curieuze mededeelingen en personalia, o.a. overlijden ***M. Ch. Zweerts de Landas.*** — J. Mosmans, Bossche dubbelkerken. — B. v. S., IX. Aanteekeningen betreffende de familie ***van Kilsdonck (Kelsdonk);*** op blz. 192 noot 1 gegevens ***Tibosch.*** — A. G. J. Mosmans, Dokter ***Willebrordus Schenckels.*** — ***C.*** Rijken, ***Dirck van Gennep,*** schoolmeester tot Steense1 (anno 1699). — Fr. C, Sloots O.F.M., Familie ***Kieoits.***

KORTE MEDEDEELINGEN.

Een oud rijmpje.

In het ***Leenregister van Matenesse*** (O.R. Archief Schiedam No. 1104) vindt men op de eerste bladzijde eenige lyrische ontboezemingen, die ik ter wille van hunne merkwaardigheid hieronder laat volgen.

Die guyse van Brabant.
Een doot scaepgen, een voos Raepgen,
Een roggen cant, dat es een lecker morse1 in Brabant.
Dat wapen van Ghelrelandt.
Roeghe peerden, scarpe sweerden, ras ter hant,
Dat zijn die zeeden ende wapen van Ghelrelandt.
Die manyere van Vlaenderen.
Loes van practycke, scarp van Rekeninge,
quaet van betaelen,

Daermede hebt ghij Vlaenderen altemaele.
Die coustume van Hollandt,
Groete plateelen, leckere peeclen, vroeg op de banck,
Dat es die regte coustume van Hollandt.
Die lucht van Zeelandt.
Slycke, dycken van froeten rycke, quade lucht,
altemet geen landt,
dat es den roep van Zeelandt.
Die nature van dat Sticht.
Hoeg van harten, potytyrighe starten, lange maeltyden,
Die van Utrecht hem daer zeer inne verblyden.

Het schrift duidt op de 15e eeuw, vermoedelijk omstreeks het midden dier eeuw.

J. P. DE MAN.

Ermgaert van Rietvelt.

In mijn artikel betreffende ***Jan van Rietvelt c.s.*** in het Maandblad 1940 kolom 78 opperde ik de onderstelling, dat ***Ermgaert van Rietvelt,*** „camerwijff" van Jacoba van Beyeren, wellicht een zuster kon zijn van ***Adriaen,*** den vader van voornoemden Jan.

Dezer dagen bleek mij, dat ik mij in deze onderstelling vergist heb, immers Ermgaert is niet de tante van Jan, maar zijn moeder.

In het register No. 61 van het Archief van de Leenkamer van Holland vindt men n.m. op fol. 106v een acte van 8 Juli 1430, die als volgt aanvangt:

„Jacop enz. doen condt allen luden, dat wi overmits „menigen dienstwille, die ons onse geminde camerwijff „***Ermgart van Riin*** lange jaren gedaen heeft, dagelics „doet ende wilt God noch doen sall, derselve ***Ermgart*** „ende ***Willem van Dolre hoeren zoen,*** also verre als onse „geminde broeder van Bourgondie getuicht ende hij 't mit „sine brieven geconfirmeert, gegeven hebbe ende geven „mit desen brieve onse thiende van Abbekerck ende van „Lamerscage in onsen lande van Westvriesland so groot „ende so cleyn als onse grafelicheyt die tot deser tyt toe „gehadt ende toebehoirt hebben" enz.

Ermgart en Willem van Dolre, haar zoon, krijgen dit goed voor den duur van hun beider leven.

Wanneer men deze acte vergelijkt met het gestelde in Codex Diplomaticus IIe Serie a° 1852, baldz. 239 w.i. de betrokkene genoemd wordt *joncfrou **Ermgaerdt van Rietvelt, camerwijf plach te wesen,*** terwijl inzake den doodslag Willem van Dolre een broeder van Jan van Rietvelt werd genoemd, dan is m.i. twijfel omtrent de identiciteit dezer beide Ermgard's wel uitgesloten.

Waar Jacoba van Beieren a° 1436 stierf, moet Ermgart dus tusschen 1430 en 1436 met Adriaen van Rietvelt zijn gehuwd en wel vermoedelijk kort na 1431, gelet op het feit, dat haar zoon uit dit laatste huwelijk in 1459 tot loco-houtvester werd benoemd.

De protectie door Hr. Frank van Borselen aan Adriaen en Jan bewezen wordt nu ook zeer begrijpelijk, waar Ermgart natuurlijk met de verhouding tusschen Hr. Frank en Jacoba van Beyeren bekend 'zal zijn geweest en vermoedelijk daarbij wel een rol van vertrouwenspersoon zal hebben gespeeld.

Ermgart behoort zeker tot het Utrechtsche geslacht. Kan een onzer lezers mij wellicht inlichten omtrent haar naaste familieleden?

J. P. DE MAN.

Van der Horst.

(LVII, 533, LVIII, 396).

Belangstellenden in de door den heer de Man k. 397 van dezen jaargang gesignaleerde Van der Horst's maak ik opmerkzaam op Elias' onvolprezen Vroedschap, waar Mr. Reyer ***Lambertsz. van der Horst*** als no. 1 bespreking vindt. Hij wordt er genoemd de in 1501 geboren zoon van ***Comen Lambert Reyersz.*** In de jaren 1534, '36-'37 en '38 is hij resp. kapitein en „Goenetent" van de Handboogschutterij, Overman van den Handboogdoelen en 0. Z. Huiszittenmeester. Zijn moeder, de door den heer de Man genoemde ***Hillegont van der Horst*** dus, was in 1553 als weduwe eigenaresse van het later door haar zoon bewoonde huis in de Warmoesstraat tusschen „de vette Henne" en „het witte schild". Mr. Reyer had sedert 1574 in de Vroedschap zitting; wegens zijn hoogen leeftijd bedankte hij na zijn herkiezing door de afgevaardigden der schutterijen in 1578. Hij werd in de Oude Kerk begraven 30 Mrt. 1583. Uit zijn huwelijk met de in de Oude Kerk 25 Jan. 1574 begraven ***Aeff Cornelisdr. Coggeman*** had hij behalve ***Lambert Reyersz.,*** die gehuwd was met N.N. (denkelijk ***Lijsbeth,*** begr. O.K. 9 Aug. 1573), dr. van Mr. ***Reynier Brunt,*** Procureur-Generaal in den Hove van Holland, nog twee zoons nl. ***Reyer*** en de ongehuwd gestorven, 27 Aug. 1574 in de Oude Kerk begraven ***Cornelis.*** Elias vermeldt tenslotte, dat uit het huwelijk van ***Andries Lambertsz. van der Horst*** met ***Weyn Jacobsdr. van Alkemade,*** dr. van ***Jacob Cornelisz. Bam*** genaamd ***Brouwer*** en van ***Agniet van Alkemade.*** drie kinderen sproten, waarvan twee gehuwd waren; dit waren dus de door den heer Bijleveld k. 533 van den jaargang 1939 genoemde Jr. ***Lambrecht*** en ***Elisabeth.*** De daar bedoelde vrouw van ***Dirck Hendricksz. Opmeer*** was volgens Elias p. 107 ***Neeltge Reyniersdr. Brun (d) t.***

COOLHAAS.

Pesser.

(LV, 247, noot 227).

De oplossing van de woorden ***elders getrout*** bij de akte van ondertrouw van ***Johan Pesser,*** op 30-7-1690 in den Briel, behelst het oudste trouwboek van de Swarte Wael, want daarin staat het huwelijk, anno 1690, aldus vermeld:

den 15 Augusti de Heer ***Johan Pesser*** / wed. van den Brie1
en
Juffrou ***Magdalena van Kouwenhoven*** / wed. van Dordrecht.

E. J. KOPPESCHAAR.

Pyffers.

Onlangs ontvingen het Archief en het Museum te Vlaardingen door bemiddeling van den heer W. C. Maarleveld te Rotterdam, een aantal bescheiden, boeken en voorwerpen, afkomstig uit de nalatenschap van wijlen Mevrouw Anna Cornelia Kikkert, weduwe van W. C. Pontier, overleden te Rotterdam 28 Januari 1940.

Onder de bescheiden bevinden zich een tweetal blaadjes met familie-aanteekeningen betreffende het geslacht ***Pyffers,*** die in het bezit van Mevrouw Pontier-Kikkert gekomen zullen zijn, door dat haar neef ***Adrianus Jacobus Kikkert*** 17 Juni 1870 te Nieuwer Amstel huwde met ***Catharina Sophia Margaretha Pyffers,*** geb. Amsterdam 25 November 1846, overl. Haarlem 7 Februari 1874, dochter van ***Barend Pyffers en Catharina Sophia van Rinsum.***

Onder de voorwerpen bevindt zich een aan Catharina Sophia Margaretha Pyffers toebehoord hebbend in paars fluweel gebonden portret-album, met verguld-koper beslag en klampen, op welks voorzijde van hetzelfde metaal een schild, rustende op een anker; op het schild de initialen: C. S. M. P.

Thans volgt de inhoud der aanteekeningen:

Op het eerste blad:

Namen der gedoopte kinderen van ***Gerrit Peters*** en ***Geesyn Hendriks.***

Anno 1714 den 23 September ***Wilmijne.***
1716 den 21 Juny ***Hendrik.***
1721 den 8 Juny ***Peter.***

Kinderen van Gerrits tweede vrouw ***Teune Berens.***

1723 den 1 November ***Geesyn.***
1725 den ***14*** Meert ***Harmannus.***
1726 den 21 July ***Wilm.***
1728 den 11 Miert ***Jan Hendrik.***
1730 den 30 April ***Jenneken.***
1731 den 28 October ***Berent Gerrits Pyfer.***

Hellendoorn Den 8 Januarius 1732.

Op de achterzijde met een andere hand:

1733 Den 22 Nov. ***Eva.***
1740 Den 16 Oct. ***Jan.***

Op het tweede blad met een andere hand:

1769 Den 2 Desember is ***Berent Piefvers*** en ***Johanna Fem ya Boerigters*** samen Getrout.

1770 Den 16 September is mien Dogter ***Aantonya Magrieta*** Geboeren savens om Halff ses ueren op een Dinsedaeg.

1774 Den 30 Augustus is mien Soen ***Frerik*** Geboeren om twalf ueren Des Middagh op Een Dinsedag.

1774 Den 21 September s(m)orgens om 4 uer is mien dogter ***Aantonya Magrieta*** in den Here ontslapen op een Vrijdag.

M. C. SIGAL.

---

de Lannoy- Glauze.

In Ned. Adelsboek vindt men vermeld, dat (V) ***Henri*** (ten rechte: ***Hendrik) de Lannoy*** te Doornik huwt met ***Maria Elisabeth Glauze,*** uit welk huwelijk op 15 December 1734 te Doornik een zoon geboren werd. Het tijdstip van het huwelijk is onbekend en voor de mededeeling, dat het te Doornik gesloten werd, zal de redactie van het Adelsboekje wel geen bewijs kunnen bijbrengen. Vermoedelijk is dit gegrond op de omstandigheid, dat in die plaats een zoon geboren werd.

Nu bevat het lidmatenboek der Waalsche gemeente te 's-Hertogenbosch de volgende inschrijving:

„A la St. Cene de Pasque 1722.
„Dame ***Marie Elisabeth Glauze,*** femme de Monsieur „***de Lannoy,*** officier dans le régiment de Monsieur le „Général Frishem, a abjuré devant la compagnie après „avoir été instruite, les erreurs de l'Eglise Romaine, dans „lesquelles elle est née et ayant embrassé notre St. „Réligion et promis d'y perseverer jusqu'à Ia mort, elle „a été admise à la participation de la St. Cene".

Aangezien in den Bosch niets over dit huwelijk te vinden is, moet dit reeds in of voor 1721 elders zijn voltrokken, dus minstens 13 jaar vóór de geboorte van den zoon:

Hendrik de Lannoy was geen lid van de Waalsche, doch van de Ned. Hervormde gemeente. Dat zijn vrouw tot de Waalsche kerk overging, wijst er dus reeds op, dat de Nederlandsche taal haar vreemd was en zij uit het Waalsche gedeelte der Zuidelijke Nederlanden afkomstig was.

Vermoedelijk zal het lidmatenboek der Ned. Herv. gemeente

ons kunnen leeren, van waar ***Hendrik de Lannoy*** attestatie meebracht, toen hij lidmaat te 's Bosch werd. In die plaats zal dan het huwelijk gesloten zijn en daar zal ook wel blijken, waar zijn vrouw geboren was en wie haar ouders waren.

Echter zijn, tengevolge van de tijdsomstandigheden, de boeken en bescheiden van het hervormde kerkarchief te 's Bosch op een veilige plaats opgeborgen en thans niet bereikbaar, zoodat thans geen verder onderzoek gedaan kan worden. Maar waar niemand kan voorzien, hoe lang deze omstandigheden nog kunnen duren, vond ik het gewenscht, bovenstaande aanwijzingen vast te publiceeren.

H. WIJNAENDTS.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bennewitz. 1. ***Andreas Jakob Bennewitz,*** degenmaker, komt voor op de lijst van -huiseigenaren te Herford (Duitschland) Ao. 1748.

11. ***Johann Ludewig Bennewifz, ged.*** Herford 17 Oct. 1734, poorter van Rinteln (Duitschland) 6 Febr. 1761, meester-zwaardveger, overl. Rinteln 7 Juli 1789, tr. Rinteln 12 Febr. 1761 ***Maria Margaretha Wingendorff,*** geb. 20, ged. 22 Jan. 1727 té Rinteln, overl. aldaar 22 Jan. 1812, dr. van Ludwig Friedrich Wingendorff en Anna Sophie Betke.

III. ***Diederich Ludowig Bennewitz,*** geb. Rinteln 20, ged. 22 Juli 1764, bevestigd Rinteln (Luth. Kerk) 6 Apr. 1777, poorter van Amsterdam 8 Maart 1785, goud- en zilversmid te Amsterdam (Bennewitz & Bonebakker), overl. Amsterdam 21 Sept. 1826, tr. Amsterdam 8 Maart 1785 (ondertr. 18 Febr. 1785) ***Dorothea Korff,*** ged. Amsterdam 24 Oct. 1765, overl. Amsterdam 30 Dec. 1842, dr. van Cornelis Korff en Helena Scheper.

IV. ***Dirk Lodewijk Bennewitz,*** ged. Amsterdam 11 Dec. 1791, goud- en zilversmid te Amsterdam (Bennewitz & Bonebakker), verdronken op de Amstel te Amsterdam 21 April 1822, tr. Geldermalsen 5 Nov. 1817 ***Carolina Ottolina Verwey,*** geb. Geldermalsen 2 Juli 1793, overl. Amsterdam 27 Oct. 1849, dr. van Otto Pieter Verwey en Jacoba van Otterloo. Zij hertr. Jan Willem Kerkhoven, die hertr. Susanna Lingeman.

Uit dit huwelijk (behalve één dochter) :

a. ***Otto Pieter,*** volgt onder V.

b. ***Dirk Lodewijk,*** volgt onder Vbis.

V. ***Offo Pieter Bennewitz,*** geb. Amsterdam 23 Aug. 1820, burgemeester van Scherpenzeel, daarna van Zelhem, overl. Zelhem 17 Mei 1879, tr. Geldermalsen 6 Sept. 1845 (ondertr. 21 Aug. 1845) ***Julia Theodora Petronella Verwey,*** geb. Geldermalsen 12 Dec. 1821, overl. Scherpenzeel 9 Dec. 1865, dr. van Anthonie Johannis Verwey en Anna Theodora van Hamel.

(Van wie nakomelingen).

Vbis. ***Dirk Lodewijk Bennewitz,*** geb. Amsterdam 14 Juni 1822, overl. Arnhem 8 Juli 1873, ondertr. Kleef (Duitschland) 17-12-1857 ***Anna Catharina Arntz,*** geb. ..... overl. Doesburg 25 Mei 1870, dr. van .....

(Van wie nakomelingen).

Beleefd wordt gevraagd of het door J. B. Rietstap (Armorial Général) vermelde wapen ***Bennewitz*** door bovenstaande familie is gevoerd, Noch „Der Wappensammler" dl. 1, noch „Weller's Archiv für Stamm- und Wappenkunde" dl. III, verschaffen eenig licht, terwijl ook Kenfenheuer's Alphabetisches Namenregister bürgerlicher deutscher Wappen-

vorkommen en Band V van de Familiengeschichtliche Bibliographie geen uitkomst brengen.

Overveen. ***C.*** W. D. VRIJLAND.

Harinxma thoe Slooten. (LVIII, 400). Het wapen ***van Harinxma thoe Slooten is*** samengesteld uit de wapens ***van Harinxma*** en ***van Hettinga.*** Ik vermoed dat de onderwerpelijke takken van deze geslachten beide ***mede*** den Frieschen adelaar voerden (een wapen van Hettinga met den Fr. adelaar is mij bekend). De viervoudige herhaling van dezen (halven) adelaar zou in het gevierendeelde wapen wat overdadig aandoen. De Fr. adelaar in het hartschild zou alsdan aanduiden dat deze bij elk der vier kwartieren behoort. De blanco (zilver) linkerhelft van het hartschild versterkt dit vermoeden.

's-Gravenhage. ***G.*** F. E. GONGGRYP.

Jorna. (XLII, 89). Gevraagd wordt het wapen dezer familie.

's-Gravenhage. ***G.*** F. E. GONGGRYP.

Stricker. Ik bezit een lak met het volgende wapen: Gedeeld met hartschild. 1. Doorsneden: a, Een klimmende leeuw, b. In lazuur(?) drie brakkenkoppen; 11. In ? twee dwarsbalken van keel (?), in het schildhoofd beladen met 3 vogeltjes of merletten, gaande op de bovenste balk. Hartschild: Een adelaar. Helmteeken: Uitkom. gekr. leeuw. De gravure is eind 18e-, begin 19e eeuwsch, schildvorm en helmteeken zijn in Engelschen stijl. Onder het wapen bevindt zich een band met: C. Stricker Jr.

De familie *Stricker* stamt uit Denemarken, daarvoor uit Polen. Kan iemand mij mededeelen of dit inderdaad het wapen *Stricker is* en zoo ja, wat de kleuren zijn, zoo mogelijk gaarne met bronvermelding. De spelling is ook wel von *Sfricker* en *Strücker.*

Voorburg. C. PAMA.

Vrij **(de)-Halfman:** Gevraagd de kwartieren en zoo mogelijk nadere bijzonderheden van ***Johan Eliza de Vrij*** en zijne echtgenoote ***Johanna Helena Halfman.*** Zij huwden te Nijmegen 20/8-5/9-1786 en zij woonde omstreeks 1812 als weduwe te Lith bij Nijmegen.

Wassenaar. ***N.*** J. A. C. VAN ROSSEM.

Leenboek van het Huis **Hoenlo (Olst).** Kan iemand mij ook meedeelen, waar bovengenoemd leenboek zich bevindt? Op het kasteel Hoenlo is het niet meer aanwezig. Met bericht zal men mij ten zeerste verplichten.

's-Gravenhage. J. H. VAN LAER.

INHOUD 1940, No. 10.

Bestuursberichten. — De oudste generaties van het riddermatig geslacht van Dorth, door Mr. A. Haga. — Een oude grafzerk te Valkenburg Z.H., door W. J. J, C. Bijleveld. — Familieaanteekeningen Van Welderen, medegedeeld door Mr. A. P. van Schilfgaarde. — Een aanwijzing omtrent de herkomst van het geslacht Wentholt, door Mr. A. S. Miedema. — Het geslacht Voltelen (Volten), door Mr. H. F. Wijnman. (Vervolg en slot). — Genealogie van het Rotterdamsehe geslacht Suderman, door W. A. van Rijn. -- Boekbespreking, door J. P. de Man en Th.a J. van Alff. — Inhoud van tijdschriften enz. — Korte mededeelingen: Een oud rijmpje; Ermgaert van Rietvelt; Van der Horst; Pesser; Pyffers; de Lannoy-Glauze. — Vragen en antwoorden: Bennewitz; Harinxma thoe Slooten; Jorna; Stricker; Vrij (de)-Halfman. — Leenboek van het Huis Hoenlo (Olst).

Gedrukt bij N.V. Drukkerij „De Residentie" Pletterijstr. 103-107. 's-Gravenhage.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW-

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en. Wapenkunde.

,Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur DR. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize Eikenrode,* Driebergen.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris H. J. A. VAN SON, *Riouwstraat 4, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te, richten aan het BUREAU VAN HET GENOOTSCHAP, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 11. LVIIIe. Jaargang. November 1940.

BESTUURSBERICHTEN.

Maandelijksche bijeenkomsten.

In verband met de verduisteringsmaatregelen zullen de maandelijksche bijeenkomsten op den eersten Maandag van iedere maand in Café Den Hout, Bezuidenhout, Den Haag gedurende de wintermaanden in stede van ten **4½ ure om** half drie n.m. aanvangen.

Het Bestuur deelt mede, dat in verband met de tijdsomstandigheden van het houden van eene algemeene vergadering voorloopig moet worden afgezien.

Tot lid zijn benoemd:

F. E. VAN DEN BERG . . . . . *Utrecht.*
Arts. *Hobbemastraat 10.*

MR. A. K. VINK . . . . . *Bussum.*
H. Kamerlingh Onnesweg 33.

Adreswijzigingen:

K. F. L. BOSCH . . . . . *'s-Gravenhage.*
p a den Heer B. J. van *Eck, Koninginnegracht* **96c.**

JHR. W. A. VAN DEN BOSCH . . . . *Doorn.*
Parklaan 1.

DR. H. BRUCH . . . . . *Leeuwarden.*
Robert Kochstraat 29.

H. J. F. OETGENS VAN WAVEREN PANCRAS
CLIFFORD . . . . . *Leiden.*
Jan van *Goyenkade 1.*

A. E. THIERRY DE BYE DOLLEMAN . . . . *Heemstede.*
Heemsteedsche Dreef 46.

JOAN H. A. KRUIMEL . . . . . *Overveen.*
Vrijburglaan 3.

H. J. G. HAITSMA MULIER . . . . . *Zeist.*
Aristoteleslaas 29.

H. E. J. F. DU MARCHIE VAN VOORTHUYSEN *Zeist.*
Laan van Beek en Royen 6.

Bijdrage tot de geschiedenis van het geslacht Sayer,

door **W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.**

De naam van het in Engelapd thuisbehoorende geslacht ***Sayer*** [1]) was tijdens onze Republiek ook hier te lande wel bekend, doch zou in het vergeetboek zijn geraakt, ware het niet, dat door het huwelijk — in 1749 — van ***Elisabeth Gratiana Sayer*** met ***Albert Dominicus*** des H., R. Rijksgraaf ***van Limburg Stirum*** dit geslacht voorkomt in de kwartierstaten van talrijke Nederlanders en daardoor al ten vollé onze belangstelling verdient.

Toch was tot voor kort vrijwd niets anders over dit kwartier bekend dan dat haar ouders genaamd waren ***John Sayer,*** eerst kapitein der dragonders onder van Wassenaer (1724). daarna luitenant-kolonel in dienst der O.I. Comp. **(1742)**, en ***Johanna Susanna Lucretia de Chambrier.***

De verdere afstamming van dezen ***John Sayer,*** van wién vaststond, dat hij te Londen was geboren, bleef steeds open, getuige ook een naar hem in dit Maandblad in 1923 (k. 132) gedane vraag naar zijn ouders en de daarop ontvangen twee antwoorden (k. 166 en 167). **Wel** verschaften deze laatsten verschillende bijzonderheden over zijn diensttijd, zijn hertrouwen met ***Anna Maria Falck*** en zijn overlijden aan boord voor Java's Noordoostkust op 7 Juli 1744, maar over zijn ouders of zijn herkomst brachten die antwoorden geen licht.

Alvorens naar zijn afkomst een onderzoek te Londen in te

---

[1]) Uit te spreken alsof afgeleid van het Engelsche werkwoord *to say.*

stellen, hebben wij getracht hier te lande uit enkele gedrukte bronnen iets over het Engelsche geslacht *Sayer* te weten te komen. Uit deze pogingen — welke zooals later achteraf bleek, zich niet voldoende hadden uitgestrekt — leerden wij, dat in ***Burke's Landed Genfry*** (o.a. 1894, dl. 11, p. 1798 e.v.) mededeelingen voorkomen over een nog in Engeland levende familie Sayer. welke haar zetel had op „Pett Place", parish of Charing, Kent, toen daar vertegenwoordigd door ***John Sayer,*** die in 1889 huwde met ***Dorofhea Hugoline Pigoff,*** bij wie kinderen. Hij was een rechtstreeksche afstammeling — blijkens Burke — van ***Sir John Sayer, page fo fhe Prince of Orange and colonel of Foof, died Sept. 1667.***

Het Engelsche wapen ***Sayer*** bleek te zijn: gules, a chevron between three peewits proper; dit stemde overeen met het wapen van ***Daniël Johan Sayer,*** schepen van 's-Hertogenbosch o.a. in 1766, welke voerde in rood een keper van goud vergezeld van 3 vogels (kievitten) van hetzelfde, waarvan 1 geplaatst onder en 2 boven ter weerszijden van de keper, met een wassenaartje los boven de punt ervan als breuk.

Wijl het ons onmogelijk bleek om hier te lande de aansluiting te vinden van den te Londen geboren en in 1744 in Indië overleden luitenant-kolonel ***John Sayer*** met den in 1667 overleden kolonel te voet ***Sir John Sayer,*** en ook eenige brieven door ons gericht aan Pett Place bij Charing onbeantwoord bleven [2], leek het ons noodzakelijk verdere onderzoekingen persoonlijk te Londen in te stellen.

Uiteraard moest dit onderzoek niet aanvangen met het zoeken van den doop van den omstreeks 1695 te Londen *geboren* — later in Nederlandschen dienst getreden — ***John Sayer.*** Het juiste geboortejaar was onbekend, het groot aantal Londensche kerken maakte dit ook al tot een onbegonnen werk en de doopacte zelf zou slechts zeer summiere gegevens bevatten, daar Engelsche doopinschrijvingen van dien tijd slechts den naam van den vader geven zonder meer en indien de moeder wordt vermeld, alleen haar voornaam.

In ons Jubileum-nummer in jg. 1933 heb ik in mijn opstel, getiteld Genealogisch Onderzoek te Londen, verteld hoe men daar te handelen heeft en dien overeenkomstig zijn wij begonnen met nasporingen in de testamenten van the Court of Canterbury (zie k. 223 van jg. 1933) en in de z.g. Herald's Visitations (zie k. 227 aldaar).

Deze uitgebreide onderzoekingen — later nog eens 'herhaald — leerden ons de ouders van den ± 1695 geboren ***John Sayer*** niet kennen (de Visitations loopen slechts tot 1686), maar wel konden wij — naast gegevens over verschillende andere families ***Sayer*** — de genealogie opstellen van den hiervoor genoemden *colonel of foot Sir John Sayer,* † 1667, tot en met diens kinderen, en alleen van diens ***oudsten*** zoon ***George*** de verdere afstammelingen, zijnde deze de ***Sayer's of Peff Place.*** Straks volgen bij de opstelling van de stamreeks van den Nederlandschen tak de voornaamste vondsten van zelf.

Nu was ons bij deze Londensche onderzoekingen gebleken, dat deze oudste zoon van genoemden ***Sir John Sayer*** in zijn testament van 2 Maart 1715 [3] een legaat van 200 pond geeft aan zijn broeder den brigadier ***John Sayer*** en de vraag rees of deze brigadier misschien de vader was van den lateren Nederlandschen kapitein der dragonders, daarna luitenant-kolonel in O.I. ***John Sayer,*** geb. ± 1695 te Londen.

2) Later bleek ons, dat Pett Place al sinds jaren lang verlaten was en onbewoond was gebleven.

3) Testamentboek „Tenison" van de „Wills of the Court of Canterbury" van 1718, acte nr. 122.

Wij moesten dus vaststellen wie de in 1715 genoemde brigadier was en ons bleek toen uit de 6 deelen van ***Charles Dalfon, English Army Lisfs and Commissïons,*** dat er in dien tijd geen brigadier ***John Sayer*** in ***Engelschen*** dienst was geweest. Van zelf dachten wij toen aan in dienst zijn bij onze Republiek en besloten toen onze nasporingen hier te lande voort te zetten.

Het resultaat van deze laatsten was belangrijk, wij vonden niet alleen den brigadier ***John Sayer*** terug als sedert 1 Jan. 1709 brigadier der cavalerie bij de guardes te paard van Holland te den Haag, maar ook zijn vader ***Sir John Sayer,*** sedert 1644 als kapitein en vervolgens als majoor en als luitenant-kolonel in hetEngelsche regt. Oxford, later genaamd het regt. Sidney, in Statendienst [4].

De geheele staat van dienst van vader en van zoon volgt — om niet in herhalingen te vervallen — in de later te geven stamreeks, toch willen wij op deze plaats eenige acten betreffende dit gezin vooraf doen gaan.

In het testament boek „Carr" van de ***„Wills of fhe Prerogafive Courf of Canferbury"*** van 1667 onder nr. 160 vonden wij het op 4 Nov. 1667 door dat Hof goedgekeurde en geopende testament van ***Dominus Johannes Sayer,*** *miles*. Daar het testament — gepasseerd op 16 Apr. 1660 voor notaris Cornelis van Gendt te Breda — in de Nederlandsche taal was opgesteld, is dit stuk vóór de approbatie door het Hof van Canterbury, op verzoek van de weduwe op 30 Oct. 1667 in de Engelsche taal getranslateerd door G. Le Coeur alias Heart, notaris voor het Hof van Holland, en adus vertaald in bovengenoemd register ingeschreven. De vertaalde aanhef luidt dan:

„John Sayer, lieutnant-colonel of a regiment of foot in „service of these provinces, and ***Cafherine van Hesse van „Peirshill,*** lawfull man and wife".

Er blijkt uit, dat zij te den Haag op 6 Januari 1655 huwelijksvoorwaarden hadden gemaakt, waarmede overeenstemt de volgende inschrijving in den legger der huwelijken te den Haag:

10 ***Januari 1655*** (ondertr.) ***Jhr. Johan Sayer en Jkvr. Cafharina van Hesse*** [5]***, beyden wonende alhier; gefr. in de Duitsche en Engelsche kerk en Groofe Kerk 2 Februari 1655.***

Blijkens hun testament hadden zij te voren op 10 Juli 1655 — met een codicil van 8 Nov. d.a.v. — voor notaris Groenevelt te den Haag getesteerd: evenals de huwelijksvoorwaarden, wordt dit testament herroepen bij het Bredasche van 1660.

Hij liet bij zijn overlijden 5 zoons na, waarvan de oudste *George Sayer* toen 11 jaar, en de jongste *Adolphus Sayer* slechts 2 jaar oud was; deze zoons kwamen onder voogdij van hun moeder, die in de city of Westminster, St. Martin in the Fields, woonde en in 1682 van den Koning een pensioen kreeg. Zij overleed aldaar 9 Jan. 1702. zonder testament na te laten en was een dochter van den ritmeester ***Johan Hesse,*** heer van Piershil en van Wena, en van diens le echtgenoote ***Cafharina van Cats.***

Hoewel de familienaam ***Hesse*** was, noemen alle deze personen zich in de door mij gevonden acten v a n ***Hesse(n)*** en jonkheer, óók de zooeven genoemde vader als deze op 25 Mei 1636 te den Haag met ***Anna van Berchem,*** zijn 2e vrouw, ondertrouwt [6].

4) Zie o.a. Ten Raa & de Bas. Het Staatsche Leger, dl. V, p. 105, 131, 132, 482.

5) Een harer zusters huwde eveneens met een bekend Engelsch adellijk officier, eveneens op 10 Jan. 1655 ondertrouwd: ***Jr. Thomas Killegrew en jonckvr. Charlotte van Hesse.***

6) Zie over het geslacht Hesse van Piershil, dit Maandblad, jaarg. 1896, k. 172-176, waar ook een en ander over Sayer is vermeld.

Daar de weduwe ***Sayer*** geboren ***Cafharina van Hesse van Piershill*** een Holiandsche was. verloren haar zoons de relatie met onze Republiek niet, en twee van hen traden later in Staatschen dienst; wij vermelden hen in de Stamreeks aan het slot van dit artikel.

Haar man, de op 7 Sept. 1667 in Whitehall overleden ***Sir John Sayer,*** was zijn loopbaan begonnen als page van den Prins van Oranje en deed 2 Nov. 1644 den eed als kapitein in Statendienst. Tot 1665 bleef hij hier te lande [7]), laatstelijk zooals wij hiervoor reeds vermeldden, als luitenant-kolonel in het regiment Sidney.

Kort voor zijn terugkomst in Engeland werd hij blijkens de Army Lists van Charles Dalton, 7 Oct. 1664, colonel van een te Portsmouth nieuw opgericht regiment te voet, dat echter na den vrede van Breda van 1667 ontbonden werd.

Tijdens het verblijf van den verbannen lateren Koning Karel II te Breda was hij door dezen in 1649 geridderd en heette sedertdien ***Sir John Sayer*** [8]).

Zooals hiervoor reeds is gezegd, bleef zijn oudste zoon ***George,*** die ***vicé-chamberlain*** werd achtereenvolgens van de Koningingen Katherine en Mary, in Engeland en werd de stamvader der ***Sayer's of Peff.***

De 3e zoon is de reeds genoemde brigadier in Statendienst ***John Sayer.*** Uit de Commissie- en de Eedboeken van den Raad van State was zijn dienststaat spoedig op te stellen en bleek, dat hij 12 Oct. 1691 voor het eerst commissie kreeg als ritmeester in het regt. van den colonel de Huybert ter repartitie op Holland [9]).

In Maart 1703 deed hij den eed als ritmeester van de lijfcompagnie te paard van wijlen Willem III [10]) en sedertdien maakte hij zijn carrière bij de gardes van den Prins van Oranje, waarbij hij ten slotte in 1727 als generaal-majoor van de Blauwe Garde te paard zijn hoogsten rang bereikte.

Bij het nagaan van zijn loopbaan vóór zijn commissie als ritmeester in 1691 vonden wij, dat hij aanvankelijk page van den Prins van Oranje was (latere Koning-Stadhouder Willem III), 16 Apr. 1685 ordinaris edelman met den titel van ***groom of fhe bedchamber*** van den Prins werd: bij resolutie van H.H.M. van Maart 1692 den titel kreeg van ritmeester en edelman van 's Konings Bedkamer en in Mei 1700 dien van eldest groom of the Bedchamber [11]). Na 's Konings dood in 1702 vestigde hij zich te den Haag en nam hij het commando over de Lijfgarde te paard aldaar over,

Eenmaal dit alles gevonden hebbende, leek het ons waarschijnlijk, dat iemand, die jarenlang groom of the bedchamber van Willem 111 was geweest, ook moest vermeld zijn in de Journalen van Constantijn Huygens (de zoon), die immers als secretaris van den Prins, tot ongeveer 1697 alles beschreven heeft, wat in de omgeving van zijn Vorst voorviel. En toen wij deze door het Historisch Genootschap uitgegeven Journalen inzagen, bleek ons al dadelijk, dat onze ***John Sayer*** daarin onophoudelijk vermeld wordt: hij volgde den Prins op zijn veldtochten in de Zuidelijke Nederlanden en verbleef

[7]) Zie zijn benoemingen in Staatschen dienst in de Commissieboeken van den Raad van State, dl. 1641-1648 en dl. 1 649-1663 Zijn garnizoenen blijken o.a. uit do Staten van Oorlog; tusschen 1 652 en 1665 lag hij b.v. te Zierikzee, Arnhem, Bergen op Zoom en Veere.

[8]) Zie ook Harleyan Society, VIII, p. 38, en The Gcnralogist, 1 (1877), p. 37.

[9]) Commissieboek Raad van State, dl. 1681-1691, fo. 315.

[10]) Eedboek Raad van State, dl. 1700-1704.

[11]) Zie ook: Treasury Books, rol. IS, SI en XII, en Calenders of State Papers, vol. XV.

met hem zoowel te Kensington en Whitehall, als in den Haag. Ook zijn benoeming tot ritmeester in 1691 vermeldt Huygens, doch ook zijn broeder, de reeds genoemde ***George Sayer,*** die immers vice-chamberlain van de Koningin was en die door Huygens aangeduid wordt als „die de goude sleutel draeght", komt in de Journalen voor. Slaat men nu op de in 1915 eveneens door het Historisch Genootschap uitgegeven Aanteekeningen en Verbeteringen op het Register op de Journalen van Constantijn huygens den zoon, van de hand van Jhr. Mr. J. H. Hora Siccama, dan vindt men daarin op p. 618-619 zoowel ***John Sayer*** (door Huygens de „kleyne Sayer" genoemd), als diens broeder *George* en ook hun moeder ***Cafharina van Hesse.***

Het bleek ons nu echter, dat in deze uitgave door den samensteller een grove fout gemaakt is; deze deelt n.l. mede, dat deze ***John Sayer,*** de latere generaal-majoor dus, gehuwd was met ***Johanna*** *Susanna* ***Lucrefia de*** *Chambrier* en daarbij de vader was van een dochter, die trouwde met ***Albert*** *Dominicus* graaf ***van Limburg Stirum.*** Men heeft hier den zoon met den vader verward, immers de ***John Sayer,*** die met eene ***de Chambrier*** huwde, was zooals wij in het begin van dit opstel reeds schreven, de kapitein der dragonders, later luitenant-kolonel in dienst der O.I. Comp. en niet de generaalmajoor van de gardes te paard.

Deze in genoemde uitgave gemaakte fout, die als van zelf door anderen werd overgenomen, dient dus bestreden en hersteld te worden. Wij geven hiervoor nog 2 acten, ontleend aan de Haagsche transportregisters:

„16 Augstus 1756. De gemachtigde van ***George Tammo*** „*Falck,* zijnde deze laatstgenoemde generale gemachtigde „van ***Maria Anna*** *Falck* weduwe van ***Jan Sayer,*** in leven brigadier en hoofd van 's Compagnies militia in India, van „*Albert* ***Dominicus*** Grave ***van Sfirum*** gehuwd met ***Elisabefh*** „*Gratiana* ***Sayer,*** krachtens procuratie voor den auditeur-militair te Nijmegen d.d. 5 April 1756 gepasseerd, van *Samuel* „*Thomas* ***Sayer,*** krachtens procuratie voor den auditeur-militair te Namen d.d. 7 April 1756 gepasseerd, en van „*Daniel* ***Jan Sayer,*** krachtens procuratie voor nots. Arn. de „Ridder te Amsterdam d.d. 16 Apr. 1756 gepasseerd, te „samen eenige kinderen en erfgenamen van „wij 1 en ***Jan Sayer v o*** o r n o e m d, d i e e e n i g e „zoon en erfgenaam was van wij l en zijn „vader ***Jan Sayer Esq.,*** c o l l o n e l - c o m m a n „dant van de 'blauwe gardes te paard [13]), „verkoopen diens huis en erf, stal, koetshuis en tuin gelegen „aan de Westzijde van de Nieuwe Gracht vooraan het Haag„sche Bosch".

Het bedoelde huis had — blijkens de andere Haagsche transportacte — Jacob van Dijck, timmerman, op 3 Maart 1709 verkocht aan ***Johan Sayer Esq.,*** collonel-commandant van de blauwe guarde te peert, tegen betaling van 5800 gl. en een rentebrief van 3000 gl.

Tengevolge van deze acten — waarin de naam van de vrouw van den ***John Sayer Esq.*** van 1709 echter niet genoemd werd — kunnen wij nu de ondervolgende afstamming vaststellen, waaruit de door wijlen Jhr. Hora Siccama gemaakte — bovenvermelde fout, duidelijker blijkt:

[12]) O.a. in de fiches-collectie op de Officieren bij het Krijgsgeschiedkundig Archief te den Haag.

[13]) Hij was i Januari 1737 in de Kloosterkerk te den Haag in de kelder onder de p r e d i k s t o e l in een huurgraf begraven geworden en overleed dus 7 jaar vóór zijn eenigen zoon.

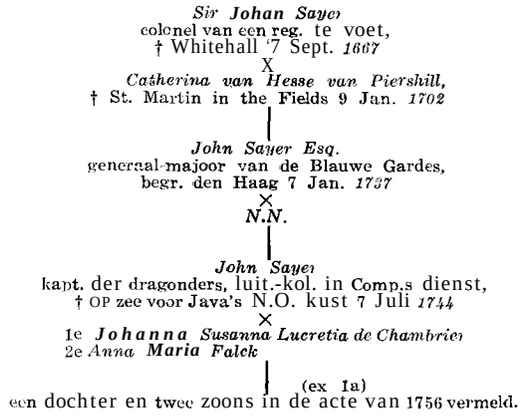

Ondanks zeer uitgebreide onderzoekingen zoowel te den Haag, als te Londen vermochten wij den naam van de echtgenoote van den generaal-majoor *John Sayer* in geen enkel archief of gedrukte bron ontdekken.

Zelfs kwamen wij door vriendelijke bemiddeling van het lid van ons Genootschap den heer A. Merens, toenmaals te Londen (Kensington) wonende, in kennis met den heer *Arthur Sayer te Kensington*, een der nog *weinige* in leven zijnde leden van den tak *Sayer of Pett*, maar ook dit bezoek loste de vraag niet op. Wel bezat deze een op zijn verzoek door het Herald's College samengesteld manuscript „l?edigree of Sayer" en wel werd daarin als 3e zoon van den colonel *Sir John Sayer*, de latere brigadier *John Sayer* vermeld, doch met geen andere bijvoeging dan dat hij in Hollandschen dienst was — geen vrouw of afstammelingen stonden erbij genoemd.

Deze heer Sayer was overigens in het bezit van een levensgroot olieverfportret van zijn voorvader *George Sayer* (1657-1718), de vice-chamberlain van twee Engelsche koninginnen, in costuum als zoodanig, met een gouden sleutel geborduurd op zijn statierok. Ook de origineele sleutel was nog in bezit van den heer Arthur Sayer, als bewijs van de juistheid van Huygens' mededeeling, n.l. „George Sayer, die de goude sleutel draeght"!

Toen alle pogingen om den naam van de vrouw van den brigadier *John Sayer* gefaald hadden, bedachten wij later, dat zijn eenige zoon in 1725 met eene *de Chambrier* gehuwd was en dat de vader van deze laatste, *Daniel de Chambrier* geheeten, brigadier van een regiment Zwitsers en later generaal-majoor, alles te 's Hertogenbosch [14]) was geweest, zoodat wellicht de huwelijksche voorwaarden in 1725 in die stand konden zijn gepasseerd en dat daarin de ouders van den bruidegom konden zijn genoemd.

Deze gedachte bleek gelukkig juist te zijn, want na eenig zoeken *in de* protocollen van alle notarissen, die in genoemd jaar te den Bosch stonden (een twintigtal), vonden wij in dat van nots. Floris van Woercom (dl. nr. 2383, fol. 165 e.v.) d.d. 21 April 1725 de „huwelijksvoorwaarden van den Hoog-„Welgeboren Heer *Jan Sayr*, capitein van een comp^ie dra-„gonders in het regiment van Wassenaer, bruidegom, ge-„assisteerd met den Hoog Welgeboren Heer *Jan Thomas „Sayr* [15]), brigadier en majoor-commandant van de gardes „te paard ten dienste van den Staat der Vereenigde Neder-„landen, z ij n v a d er, ter eenre, en de Hoogwelgeboren „Freuwlijn *Johanna Susanna Lucretia Chambrier*, bruid, ge-„assisteerd met den HoogWelgeduchten Heer *Daniel Cham-„brier*, brigadier en colonel van een regiment Switsers ten „dienste van den Staat der Vereenigde Nederlanden, h a a r „v a d e r, ter andere zijde".

In deze acte nu wordt o.m. vermeld, dat de ouders van den bruidegom n.l. *Jan Thomas Sayr* en *vrouwe Elisabeth Palmer* aan de bruid de 20.000 gl., welke zij mede ten huwelijk brengt, weder zullen teruggeven als haar man vóór haar en zonder kinderen mocht overlijden.

Hiermede was dus de gezochte naam gevonden en kon een onderzoek naar *Elisabeth Palmer* te den Haag en te Londen beginnen.

Wij moeten echter verklaren, dat het ons niet gelukt is om haar ouders en haar geboorte te vinden. Wel hebben wij een menigte gegevens over verschillende adellijke families *Palmer* te Londen verzameld [16]), maar wij konden niet vaststellen tot welke zij behoort. Gelet op de militaire- en hofkringen, waarin de *Sayer's* toen verkeerden, is aan te nemen, dat haar vader ook in militairen dienst is geweest en dan komt daarvoor o.i. alleen in aanmerking: *William Palmer,* in 1678 majoor in het regt. te paard van den Hertog van Monmouth en in 1692 luitenant-kolonel in het regt. te paard van de Koningin, gesneuveld bij Blenheim in 1705, maar een bewijs voor dit vermoeden bezitten wij niet.

Wij zullen nu doen volgen de stamreeks en genealogie vanaf de komst van den eerste van dit geslacht hier te lande. De oudste stamvader is *John Sayer*, geb. ca. 1470, alderman van Colchester in het graafschap Essex, † 1509 [17]). In de 6e generatie stamt van hen af:

John Sayer (2e zoon van *John Sayer*, (1589-1658), van Bourchiers Hall, Aldham, Essex, lid van het Parlement voor Uolchester (1645), en van *Hester Honeywood*, van Marks-hall, Essex), geb. ca. 1619, komt omstreeks 1636 als page van den Prins van Oranje hier te lande; kapitein in een Eng. regiment in Statendienst 2 Nov. 1644; sergeant-majoor in het reg. van den Graaf van Oxford 25 Febr. 1649, knighted te Breda door Karel II in 1649 en sedertdien *Sir John Sayer;* luitenant-kolonel in het reg. van Robert Sidney in Statendienst 27 Maart 1655 tot begin 1665 en tengevolge van den 2e Engelschen oorlog met zijn regiment terug naar Engeland. Kapitein en colonel van een nieuw opgericht Engelsch regiment te Portsmouth, dat 'in 1667 na den vrede van Breda ontbonden werd. Overleden in datzelfde jaar op Whitehall 7 Sept. 1667, begr. in St. Margarets, Westminster. Huwt te 's-Gravenhage 2 Febr. 1655 *Catharina van Hesse van Piershill,* geb. ca. 1628, overl. St. Martin in the Fields, Westminster 9 Jan. 1702, dr. van Jr. *Johan van Hesse*, heer van Piershil en Wena, edelman van den Prins van Oranje, ritmeester, en van diens 1e echtgenoote *Catharina van Cats.*

Uit dit huwelijk:

1. *George Sayer of Pett,* ged. 's-Gravenhage 21 Nov. 1655 [18]), page van de Koningin van Engealnd (tot 1682), lid van de Queens Council 1684; vice-cham-

[14]) Zir zijn rouwbord met zijn 16 kwartieren in: De Grafzerken in de St. Janskerk van 's-Hertogenbosch door Dr. C. F. X. Smitu. 2e dl., p. 352.

[15]) Alleen in zijn doopacte (1660), in de acte van zijn begraven (1737) en in deze acte komt hij voor met zijn twee voornamen, in alle andere acten en brieven, ook in zijn commissies voor zijn verschillen& rangen, en ook bij Huygens, heet hij steeds alleen John Sayer en niet John Thomas Sayer.

[16]) Waaronder Palmer of Wingham, Palmer of Waltham, Palmer of Carlton, Palmer of Old Warden en vele andere.

[17]) Voor zijn afstammelingen en genealogie zir: Visitations van Essex van 1612 en 1634 in Harleyan Society, Vol. XIII, p. 286 en p. 484; Visitations van Norfolk van 1589, 1619; Podigrees of Families of Kent by Vm. Berry, 1830, en History of Essex by Ph. Morant, rol. I, p. 353. 01. 11, p. 199.

[18]) Getuigen waren: Jhr. John Sayer, ridder, Jhr. Abel Hesse. heer van Piershil' en Anna van Berchem.

berlain van de Koningin-weduwe Catharina (van Braganza) 1685; hetzelfde van Koningin Mary (Stuart, echtgenoote van den Koning-Stadhouder) ; deputy-lieutenant van het graafschap Kent 1696; gouverneur van den Hertog van Glocester Aug. 1697 (tot diens spoedigen dood in Aug. 1700); overleden op Pett Place, Charing, Kent 21 Mei 1718, begr. Charing; tr. Londen (mariage licence 30 Sept. 1685) *Frances* ***Honeywood,*** geb. 1663, overl. Pett Place 2 Aug. 1731, begr. Charing, eenige dochter en erfgename van ***Sir Philip Honeywood,*** van Pett.

Uit dit huwelijk sproot een eenige zoon *George* ***Sayer,*** van Pett, † 1733, die dezen tak voortzette.

2. Charlotte Margriet Sayer, ged. Nijmegen 25 Jan. 1657 [19]), overleden jong.
3. *Robbert* ***Sayer,*** ged. 's-Gravenhage in de Groote kerk 5 Jan. 1658 [20]), vaandrig in het reg. van de Kon. garde the Gold Streams 16 Jan. 1698; overl. St. Mary-le Strand, Westminster, ongehuwd in Aug. 1700.
4. *John* ***Sayer,*** volgt 11.
5. ***Charles*** *Sayer,* ged. 's-Gravenhage 24 Juli 1663 [21]), kapitein in Hollandschen dienst, ongehuwd overleden voor 1700.
6. ***Adolphus Sayer,*** geb. in 1665, page van de Koningin-weduwe van Engeland 1678 tot 1685, cornet in het regt. te paard van den Hertog van Miremont 24 Sept. 1688, ongehuwd overleden voor 1700.

11. *John (Thomas)* ***Sayer,*** ged. Maastricht 18 Juli 1660, page van den Prins van Oranje, edelman en groom of the bedchamber van denzelfden als Koning-Stadhouder sedert 16 Apr. 1685, ritmeester van een comp. te paard in Hollandschen dienst 12 Oct. 1691, tevens eldest groom of the bedchamber nog in 1700; ritmeester van de lijf-comp. te paard van wijlen Willem 111 Maart 1703, brigadier bij de guardes te paard op Holland 1 Jan. 1709; sergeant-majoor 1718 bij idem, colonel-commandant bij idem 1725; generaal-majoor der cavalerie van de blauwe guardes 11 Maart 1727; overleden als zoodanig en begr. in de Kloosterkerk te den Haag 7 Januari 1737.

Huwt (in Engeland) vóór Januari 1694 ***Elisabeth Palmet-,*** die na Sept. 1727 overleed.

Uit dit huwelijk als eenige zoon:

111. *John* ***Sayer,*** geb. Londen ca. 1695, kapitein van een comp. dragonders van baron van Van Wassenaer 7 Juli 1724, kreeg als zoodanig op verzoek demissie, in garnizoen liggende te Bergen op Zoom 19 Sept. 1742. Op voorstel van den Gouverneur-Generaal van Imhoff 28 Aug. t.v. door de Heeren van XVII der O.I. Comp. aangesteld tot luitenant-kolonel der cavalerie aldaar. 7 Maart 1743 met het schip „Batavier" met zijn 4 kinderen (hij was toen weduwnaar) naar Indië vertrokken en 21 Oct. d.a.v. te Batavia aangekomen; 12 Nov. 1743 door den G.G. en Raad van Indië met patent van kolonel en rang van brigadier benoemd tot commandant over de militie in Indië en tevens belast met het bevel over het escadron dragonders, lijfwacht van den G.G.

Op een reis naar Java's Noordoostkust overleed hij a.b. van het schip „Akendam" 7 Juli 1744 en werd te

19) Getuigen : capt. Thomas Killigrew, mr. Michiel Honeywood, mevrou Hinderson, mevr. Margriet van Hesse.

20) Getuigen: Jhr. Robbert Honeywood, Margaretha van Vosbergen.

21) Getuigen : Charlotte van Hesse, vrouw van Jhr. Thomas Killegrew.

Semarang begraven, zijn 2e vrouw en 4 kinderen uit zijn 1e huwelijk nalatende.

Hij ondertrouwde te 's-Hertogenbosch en 's-Gravenhage resp. 19 en 22 April 1725 met ***Johanna*** *Susanna* ***Lucretia de Chambrier,*** ged. 's-Hertogenbosch 23 Oct. 1701, overleden vóór Aug. 1742 (haar begraven niet gevonden), dochter van *Daniel,* kolonel en brigadier, later generaal-majoor, van een regt. Zwitsers in Statendienst, en van *Gratiana* ***Catharina*** *Sweerts de Landas.*

Hij hertrouwde te Batavia 1744 ***Anna Maria*** *Falck,* geb. Keulen 27 Dec. 1709, kinderloos overleden te Batavia 19 Februari 1757, dochter van Jhr. ***Otto Wilhelm Falck,*** luitenant-kolonel en commandant van het regt. Deensche dragonders van den Hertog van Wurtemberg-Oels, en van *Constantia* ***Margaretha Meinertzhagen;*** zij was weduwe van ***Dirk Stokvis,*** fiscaal van Ceylon († 1742) en trouwde 3e in 1751 met ***Sibrandus Columba,*** predikant te Batavia († 1785).

Uit het 1e huwelijk sproten:

1. ***Elisabeth*** *Gratiana Sayer,* geb. 's-Hertogenbosch 4 Nov. 1726, aldaar gedoopt in de St. Janskerk (toen Herv. kerk) 5 Nov. d.a.v. [22]), † 's-Hertogenbosch 15 Mei 1788 [23]), begr. te Esch 17 Mei d.a.v. Zij ondertr. te Doesburg 13 en huwt te Esch bij Boxtel 17 Oct. 1749 ***Albert Dominicus*** des H.R. Rijksgraaf ***van Limburg Stirum,*** heer van den Wildenborch, geb. k. Hoogeveen 2 Maart 1725, kolonel der infanterie, grootmajoor en commandant van Arnhem, † k. de Wildenborch, Vorden 1 April 1776, zoon van des H.R. Rijksgraaf ***Otto Ernst*** *Gelder* en van ***Anna Lucia van Klinkenberg.***
2. ***Daniël Johan Sayer,*** gedoopt te 's-Hertogenbosch in de St. Janskerk 5 Sept. 1727 [24]), ging met zijn vader in 1742 mee naar Java en keerde na diens dood naar Nederland terug, vermoedelijk naar zijn verwanten Sweers de Landas, die te 's-Hertogenbosch en te Sweerts de Landas, die te 's-Hertogenbosch en te te den Bosch in Sept. 1747, vertrok naar Amsterdam, waar hij van 29 Maart 1748 tot 27 April 1762 als lidmaat van de Waalsche kerk staat ingeschreven; werd sinds 1762 weer bij die gemeente te 's-Hertogenbosch ingeschreven, alwaar hij schepen dier stad werd, o.a. in 1766. Zijn overlijden of begraven bleef ons onbekend.
3. *François* ***Salomon Sayer,*** gedoopt op fort Isabella bij 's-Hertogenbosch 12 Sept. 1728 [25]), overleden te Batavia 12 Januari 1745.
4. ***Jacqueline*** *Henriette* ***Louise Sophie Sayer,*** ged. te 's-Hertogenbosch 18 Sept. 1729 [26]), overleden kort daarna.
5. *Samuel* ***Thomas Sayer,*** gedoopt op fort Isabella bij 's-Hertogenbosch 24 Aug. 1730 [27]), ging met zijn vader in 1742 mee naar Java en keerde na diens dood naar Nederland terug. Hij trad in militairen dienst,

22) Doopgetuigen : Johan Sayer en Gratiana Chambrier.

23) Acte van deeling en scheiding van haar boedel is gepasseerd voor notaris C. Storm van 's Gravesande te 's Hertogenbosch op 10 Juli 1788.

24) Doopgetuigen: de generaal-majoor Daniël Chambrier en vrouwe Elisabeth Sayer (deze zal wel de grootmoeder van het kind zijn, n.l. mevr. Sayer, geh. Elisabeth Palmer).

25) Doopgetuigen: de heer en mevr. Chambrier.

26) Doopgetuigen: Jacques Louis Sweerts de Landas, seigneur de Baerschot, président-magistrat de cette ville, et madame de Baerschot, son épouse, nee de Coene.

27) Doopgetuige: Mevr. Françoise Rogers,

lag in 1750 te Breda en in 1756 te Namen in garnizoen en was toen sous-lieutenant. Zijn overlijden of begraven bleef ons onbekend; onder de lidmaten van de Waalsche gemeenten komt zijn naam niet voor.

6. *Louise Frederique Sayer,* gedoopt te 's-Hertogenbosch in de St. Janskerk 11 Aug. 1731 [28]), begraven aldaar 8 April 1732.

Wij vermoeden, dat de 2 in leven gebleven zoons van *John Sayer,* hierboven onder 2 en 5 vermeld, ongehuwd en zonder nakomelingen zijn gestorven, althans het huis, genaamd Masschereelshuis te den Bosch, dat hun moeder van haar ouders *Chambrier-Sweerts de Landas* had geërfd, vererfde niet op hen, maar op hun zuster, de latere mevrouw *van Limburg Sfirum,* het bleef tot 1807 in het bezit van haar afstammelingen [29]). De Nederlandsche tak van het geslacht *Sayer* stierf dan in 1788 uit.

Auwema, Fossema en nog eens Enens,

door **Mr.** H. L. HOMMES.

De Auwema's hebben nooit een vooraanstaande rol gespeeld in Groningerland, doch rustig als grietmannen hun zegels gehangen aan charters, huizende op het Auwemahuis bij Tolbert. Deze borg werd in 1413 gesticht en door hen bewoond tot 1712, in welk jaar *Bouwina Auwema,* weduwe van den commandeur *Clant* hem verkocht aan *Ripperda* van Jensema. Korten tijd daarna is het huis gesloopt, behalve de toren, die het tot 1840 heeft uitgehouden.

Met hun buren de Van Ewsums op Nienoord leefden zij, met handhaving van hun rechten, in vrede, zooals Mevr. Hartgerink in „Het geslacht Ewsum" vertelt, en er zou geen reden zijn geweest aandacht aan dit geslacht te besteden, wanneer er niet een merkwaardigheid aan op te merken viel. Men kan n.l. niet spreken van *het* geslacht *Auwema,* tooals Feith doet in zijn Ommelander borgen, want de Auwema's uit de 17e en 18e eeuw behooren niet tot hetzelfde geslacht als die uit de 16e eeuw en vroeger, hoewel de voornaam Zwo zulks wel zou doen veronderstellen.

Er heeft zich hier hetzelfde geval voorgedaan als bij de tegenwoordige *Gockinga's,* die uit *Werumeus,* en de *v. Ewsum's,* die uit *Tamminga* stammen. Het tweede geslacht *Auwema* blijkt *uit Fossema* voort te komen.

Het bewijs hiervoor is te vinden in het huwelijkscontract [1]) van *Christiaan Ketel* en *Frouckjen Auwema* d.d. 27 October 1629, waarin zij wordt vermeld als een dochter van *Elink Fossema* en *Ulske Auwema,* waarbij ook haar broer *Iwo Auwema* aanwezig was. Daardoor is ook te verklaren, dat Rietstap 2 wapens voor Auwema beschrijft. Een bevestiging geven tevens de zegels in het Huisarchief Nienoord.

Het oorspronkelijke geslacht *Auwema* heeft als wapen [2]): een hart met twee pijlen kruislings doorstoken, de punten naar beneden, en vergezeld van boven van een lelie. Helmt.: de lelie. Kleuren onbekend.

28) Doopgetuigen: Douarye Baronnes de Koene geboren Gravinne van Bilant en Heer Lodewijck Willem de Chambrier.

29) Zie dl. 1. p. 419 van De voornaamste Huizen en Gehouwen van 's Hertogenbosch door Jhr. A. F. O. van Sasso van Ysselt.

1) Register Feith. 1629, no. 61. Huw. contr. Christiaen Ketel, zoon van wijlen Berent en Hermanna Aerentz, en Frowke Awema, dr. van Elinck Fossema en Ulssien Auwema.

2) De beschrijving der wapens dank ik ons medelid, den Heer A. Pathuis. Zegel van Bocko Auwema Ao 1575. Zegelverzameling Rijksarch. Gron. C 82, C 216.

Rietstap vermeldt nog: hetzelfde wapen, vermeerderd met 5 ringen, 4 in de hoeken van het schild en 1 in den voet.

Het tweede geslacht *Auwema* heeft [3]): 3 koppen van Saracenen, van terzijde gezien en met een wrong om het hoofd. Kleuren onbekend. Dit wapen is dus slechts ten deele overgenomen van dat van *Fossema* [4]), dat heeft: een dwarsbalk 'beladen met 3 schuingeplaatste visschen en vergezeld van 3 Saracenenkoppen, 2: 1. Helmt.: de Saracenenkop.

Iwo Auwema heeft in 1660 een combinatie van beide *Auwema-wapens* met die van *Fossema* en *Wyncken.*

Voornamelijk zijn de schaarsche gegevens over dit geslacht te vinden in het Huisarchief Nienoord berustende in het Rijksarchief te Groningen, en wel speciaal in inv. nr. 670a, een copieboek, bevattende tal van 15e, 16e en 17e eeuwsche koopbrieven, opgemaakt in 1679.

Verder enkele gegevens uit het protocol van verzegelingen voor Burg. en raad der stad Groningen. (Rechterl. arch. 111x.).

In de doopboeken van Tolbert komen de Auwema's niet voor, zoodat de lijfrenterekeningen in het Statenarchief bij de provinciale rekeningen (S. 102) een groote uitkomst waren, waaruit de geboortejaren en overlijdensdata waren op te maken van de kinderen van Iwo *Auwema* en *Etta Coenders.*

Enkele ondertrouwdata waren te vinden in de proclamatieboeken van Tolbert en Groningen.

Van Mejuffrouw J. H. Fockema Andreae te Arnhem mocht ik verschillende gegevens ontvangen uit den familiebijbel der *Van Teyens,* welke in het bezit van haar familie is, en wel voornamelijk betreffende *Oene van Teyens* met zijn kinderen uit eerste en tweede huwelijk, en een paar kleinkinderen *Enens.* Vooral door het ontbreken van doopboeken uit dien tijd zijn deze gegevens des te waardevoller.

De genealogie splits ik in twee groepen om te eindigen met een aanvulling *Enens.*

A.

Auwema.

1. *Bocko Auwema* koopt met zijn vrouw *Webbeke* en zijn broer *Ako Auwema* op Hemelvaartsavond (30 Mei) 1527 het Wester-Ipingeland, gelegen in 't Oldebuert (Tolbert) "). *Webbeke* is overleden vóór 29 October 1537.

   Uit dit huwelijk o.a.?:

11. Zwo *Auwema,* grietman van Vredewold, krijgt. op 12 Augustus 1549 [6]) een kerkstoel, „die daerstaet int coer op die noordersijdt dat hoge altaer" in de kerk te Tolbert. Hij leeft nog 9 Maart 1569 [7]) en tr. 1537 (huw. contr. Maandag na St. Simon en J uden = 29 Oct. 1537) [8]) *Frouke Jelkerna,* dochter van *Evo Jelkema* en *Ena.*

   Uit dit huwelijk:

   1. *Bocco Auwema,* grietman van Vredewold, gedeputeerde staat van Gron. en Ommelanden, in 1612 en 1614 lid van de commissie tot oprichting van de Academie in Groningen. Er is een copie van een brief d.d. 18 Aug. 1587 [9]) aan zijn broeder *Rotger Auwema*

3) Aldus komt het wapen voor op het avondmaalszilver van Tolbert; onder één kroon. samen met dat van Coenders.

4) Zegel o.a. in Huisarch. Nienoord no. 147. Grafschriftenboek v. Stad en Lande: Niehert. nr. 6 en Nuis, nr. 2.

5) Nienoord nr. 670a, fol. 11.

6) id., fol. 20.

7) id., fol. 28. Verzegeling van Iwe Auwema.

8) id., fol. 16 verso. Huw. contr. van Iwo Auwrma en Frouke Jelkema. Hierin worden genoemd „guederen, gelijk hem (Iwe) die sinnen au geervet van sijn, sal. moeder en noch mogen anerven van Grootvader ende Groote moeder ofte anders" enz.

9) id., fol. 13.

over de grenzen tusschen de Lynde en de venen van Frymaheert, in 1567 gemeten door den landmeter mr. Gerrit Hopper. Hij leeft nog op 29 November 1615 [10]).

2. *Rutger,* volgt III.

Waarschijnlijk ook:

3. *Eppe* ***Auwema,*** rentmeester der prov. 1595 en 1596, lid prov. rekenkamer 1597, 1599 [11]).

III. ***Rutger Auwema,*** was met zijn broer Bocco bij de 186 personen uit de Ommelanden, die in 1581 den eed aflegden van ,,getrouwicheit tot handhaving van de gereformeerde religie en tot afzwering van koning Philips" [12]), grietman o.a. 1 Febr. 1593 [13]), overl. 20 Augustus 1595, tr. ***Himme Wincken*** of ***Wyncken*** uit Appingedam, overl. Nuis 5 Juni 1623, begr. aldaar in de kerk [14]), dochter van jr. ***Haro*** en *Olske* ***Haren.*** (Laatstgenoemden sloten Maandag na Mei = 6 Mei 1527 een huw. contr. [15])). Volgens een volmacht d.d. 13 Nov. 1598 [16]) van Hyme Wyncken, wed. Rutger Auwema ,,voor mij en van wegen mijn lieve kinderen" op Joan Jacobs, was er uit dit huweliik dus meer dan een kind. Met name weet ik echter alleen:

Ulske Auwema, tr. ***Elinck Fossema,*** wier kinderen den naam ***Auwema*** aannamen.

B.

Fussema en Auwema.

1. ***Boele Fossema*** en zijn vrouw ***Tyalle*** koopen Sonnendag voor O.H. Hemelvaart = 16 Mei 1512 eenig land gelegen buten den Maetsloot in Bonnemaheert, en op Donderdag na St. Luciendag = 16 Dec. 1512 koopt hij nog eens met zijn echtgenoote ***Thyalke*** en ***Efhe*** de moeder een ,,weer landes onder Nuis" [17]).

Zij zijn de ouders van o.a.?:

II. ***Hyllo Fossema,*** in leven 9 Maart 1569 [18]), overl. vóór 31 Maart 1574 [19]), tr. ***Garsfe,*** overl. na 31 Maart 1574.

Uit dit huwelijk 6 kinderen, allen in leven op 31 Maart 1574:

1. ***Boele Fossema.***
2. ***Sywert Fossema.***
3. *Tialle* ***Fossema.***
4. ***Kunne Fossema.***
5. ***Elinck,*** volgt III.
6. *Ethe* ***Fossema*** [20]).

111. ***Elinck Fossema,*** geb. ca. 1568, in 1607 substituut-grietman, in 1608 grietman van Vredewold, overl. 9 Febr. 1634 (oud 66 jaar), begr. in de kerk te Nuis [21]), tr. le ***Ulske Auwema,*** dochter van ***Rutger*** en *Hyma* ***Wyncken;*** tr. 2e tusschen 1614 en 1616 ***Griefien Aldringa*** [22]), overl. vóór Sept. 1647, dochter van jr. *Jebbo* en *Meit* ***Hoendrix.*** Zij hertr. 1638 ***Steven ter Maat.***

Uit het eerste huwelijk:

1. *Frouckjen* ***Auwema,*** overl. na 1643, tr. 1629 (huw. contr. 27 Oct. [1])) ***Christiaan Ketel,*** grietman, zoon van ***Berend*** en *Hermanna* ***Arents.*** Zij komen als lidmaten met attestatie in Grootegast in 1635. Voor aanvulling van de genealogie Ketel in de Ned. Leeuw 1923 laat ik hier een paar doopdata volgen:
   a. ***Bocko Ketel,*** tr. Gron. 24 -Dec. 1659 (procl. 12 Nov.) ***Wya Frix.***
   b. ***Hyma Ketel,*** tr. 1654 *Beno* ***Uden.***
   c. ***Elinck Fossema Ketel,*** ged. Grootegast 24 April 1636.
   d. ***Maria Ketel,*** ged. Grootegast 24 Dec. 1637.
   e. ***Berendt Ketel,*** ged. Grootegast 18 Oct. 1640.
   f. *Rotger* ***Ketel,*** ged. Grootegast 3 Apr. 1642.
   g. ***Matthias Ketel,*** ged. Grootegast 2 Juni 1643.
2. ZWO, volgt IV.

IV. Zwo ***Auwema,*** medegecommitteerde raad der Ommelanden, koopt van de collatoren en eigenerfden op 21 Juni 1636 eenige grafsteden in de kerk te Nuis en krijgt toestemming van hen een nieuw gestoelte op het koor te plaatsen [23]), overl. 1667, tr. le ..... ***Verduyn (Verdion)*** op Ayckemaborg onder Grijpskerk [24]); tr. 2e ca. 1647 ***Etta Coenders,*** overl. na 9 Mei 1699 [25]) en vóór 1706 [26]), dochter van burgemr. ***Johan*** en *Bauwe* ***Tiddinga*** (laatstgenoemde is dochter van ***Boele Tiddinga*** en *Wia* ***Sebes*** [27])).

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Ulcia Maria Auwema,*** leeft 1686 [28]), tr. Groningen 17 Febr. 1652 (ondertr. 24 Jan.) ***Jan Remmert Clant*** van Godlinze, extra-ord. lid van de admiraliteit te Harlingen 1652-'53, ord. lid 1654-'55, overl. vóór 4 Nov. 1656 [29]), zoon van ***Lucas*** tot Warfhuizen en ***Elisabefh Ehrentreiter.***

10) id., fol. 48. Beroepingsbrief van Joannes Haselbeeck tot pred. te Tolbert door Bocco Auwema, gedep. staat van Gron. en Ommel. als medecollator.

11) Regeoringsboek.

12) Lijst van personen in inv. Nienoord, nr. 670a.

13) Nienoord nr. 670a fol, 50verso. „Den 20 Augusti 1595 is die Ed. E. Rutger Auwemx en den 9 Februari 1634 is die E. E. Eling Fossema overleden olt 66 jaer". Verzegeling d.d. 1 Febr. 1393 van grietman Rutger Auwema.

14) Grafschr. in St. en L., blz. 264.

15) Nienoord nr. 670a, fol. 11.

16) id., fol. 47verso.

17) id., fol. 6vso en 17vso.

18) id. fol. 28. Koop door Hillo Fossema en Garste e.l.

19) id., fol. 12vso. Wisselbrief d.d. 31 Mrt. 1574, waarbij Garstc, wed. van Hyllo Fossema en haar kinderen Boele, Sywert, Tialle, Kunne, Elinck en Ethe hooilanden onder Nuis verwisselen met Jelle Tassema.

20) Register Feith, le verr. 1648, Sr. 31 vermeldt een trstamcnt van Eetke Fossoma d.d. 10 Febr. Door de tijdsomstandigheden was dit testament niet te raadplegen, zoodat niet kon worden uitgemaakt,, of het van deze Ethe is.

21) Grafschr. St. en L., blz. 264. Zie ook aant. 13.

22) Genealogie Aldringa in Ned. Leeuw 1938.

23) Charterverz Schönfeld. Aanw. 1935. nr. 49.

24) Volgens Gen. Clant in Gen. en Herald. bl. 1909, blz. 417.

25) Charterverz. Schönfeld. nr. 55. Akte van verkoop door Etta Coenders, wed. Auwema aan haar 'schoonzoon en dochter Oene van Teyens en Hymma Auwema van 3 heerden lands, genaamd Fossema, Heringa en Harckema met de daarop staande borg en annexen, gelegen te Nuis enz. enz., onder beding, dat zij het recht behoudt in de helft van de bij de borg behoorende legersteden in de kerk te Nuis haar naaste bloedverwanten te laten begraven. 1699 Mei 9. 1 charter.

26) Inv. Nienoord, nr. 245. Koopbrief d.d. 27 Oct. 1706, waarbij Oeno van Teyens voor zijn kinderen, Jr. Elinck Auwema? mevr. Bouwina Auwema, wed. Clant, mevr. Wija Auwema, wed. Jarges, benevens voogden over' dc kinderen'van Jan Auwema, samen erfgenamen van mevr. Etta Coenders, wed. Auwema. eenig land verkoopen.

27) Verzameling, Schönfeld, nr. 101. Vidimus door B. en R. van Gron. van 'een akte van scheiding d.d. 15 Sept. 1665 tusschen Iwo Äuwema en Ettien Conders e.l., Ludolph Conders, Ayold Hommens en Tiabbe Tiddinga e.l., Lubbe Diurken, wed. Johan' Clinghe en Niclaes Frix en Bauwe Diurken e.l. met betrekking tot de nalatenschap van hun moeder en grootmoeder Wya Cebes te Midwolda. 1666, Dec. 22. 1 charter. — IIIx 37, fol. 250. Scheiding van goederen in Bellingwolde, Midwolda enz. door Iwo Auwema, medegecommitt. raad der Ommel. en Ettien Conders e.l. en Ludolph Conders, medegecomm. raad der adm. Harlingen voor hun moeder Rauwe Tiddinga eenerzijds, en Ayold Hommens en Tiabbe Tiddinga anderzijds. kinderen van Boele Tiddinga.

28) Gron. rolksalm. 1913, blz. 171.

29) Lottingsprot. blz. 239. Rijksarch. Drente.

Uit het tweede huwelijk 8 kinderen (alle te vinden in de lijfrenterekeningen) [30]):

2. *Elinck*, volgt V.
3. *Boudewina Auwema*, geb. 1650, overl. 1724, werd geschaakt en huwde in Oost-Friesland *Willem Allert Clant*, commandeur van de fortresse Leeroord, overl. vóór 1699 [31]), zoon van *Lucas* tot Warfhuizen en *Elisabeth Ehrentreiter*, en wedr. van *Tiemck van Heerma*. Dit huwelijk werd door Burg. en raad van Groningen voor onwettig verklaard bij vonnis van 26 Oct. 1668 en Clant gestraft, welke straf evenwel 6 Sept. 1670 weer werd ingetrokken [32]). Het huwelijk is daarop waarschijnlijk ook geldig verklaard, want als wed. Clant verkoopt zij in 1712 den Auwemaborg.
   Uit dit huwelijk o.a. een dochter
   Wilmina Clant, ged. Leeroord 17 Nov. 1678.
4. *Johan*, volgt Vbis.
5. *Bocco Auwema*, geb. 1654, luitenant te paard, lid van de Prov. rekenkamer 1687 en 1688, overl. 29 Juli 1693.
6. *Hyma Auwema*, geb. 1656, als lidmaat in Beetsterzwaag ingeschreven 12 November 1682, overl. aldaar 15 September 1700 en begr. in de kerk te Nuis [33]) 35 Sept. d.a.v., tr. Vries 13 Maart 1681 *Bene van Teyens*, geb. 15 Juli 1636, kapitein in het Staatsche leger, overl. Beetsterzwaag 25 Dec. 1715, begr. Nuis 6 Januari 1716, zoon van *Saco en Antie* of *Ancke van Andringa*, en wedr. van *Romelia Fockens*. (Laatstqen. overleed 17 April 1674, oud 38 jaar en 5 maand [34]), en was met Oene gehuwd te Beets 25 November 1666).

   Ziin kinderen waren uit het eerste huwelijk met *Romelia Fockens:*

   a. *Saco Fockens van Teyens*, geb. 23 Aug. 1667, overl. 9 Nov. d.a.v.
   b. *Sydtske van Teyens*, geb. 4 Aug. 1670, overl. 26 Aug. d.a.v.
   c. *Sydtske van Teyens*, aeb. Leeuwarden 14 Jan. 1673, overl. 18 Jan. 1673, begr. Beetsterzwaag.
   d. *Saco van Teyens*, geb. 9 April 1674, overl. 26 April d.a.v., beqr. Beetsterzwaaq met ziin moeder.

   Uit het tweede huwelijk met *Hyma Auwema:*

   e. *Anna Maria van Teyens*, geb. Sas van Gent 8 Jan. 1682, ged. ald. 13 Jan., overl. 24 Mei 1682.
   f. Dochtertje, geb. Beetsterzwaag 1 Mei 1683, overl. zelfden datum, begr. aldaar 4 Mei d.a.v.
   g. *Saco van Teyens*, geb. Sluis 5/15 Juni 1684, ged. zelfden dag, overl. 24 Sept. (O.S.) 1684, begr. Sluis 27 Sept.
   h. *Etta Ulcya van Teyens*, geb. Beetsterzwaag 30 Juli 1685, ged. ald. 31 Juli, overl. 11 Aug. 1685.
   i. *Anna Ulcia van Teyens*, geb. Beetsterzwaag 24 Febr. 1687, tr. *Reint Enens. Zie* verder hierna aanvulling Enens.
   j. *Yvo van Teyens*, geb. Beetsterzwaag 4 Juli 1689, ged. aldaar 7 Juli, overl. 19 Juli 1690.
   k. *Zoontje*, geb. Beetsterzwaag 27 Aug. 1691, overl. 31 Aug. d.a.v., begr. ald. bij zijn broertje.
   l. Yvo *van Teyens*, geb. Beetsterzw. 30 Sept. 1692, ged. ald. 2 Oct., overl. 6 April 1693, begr. ald. 13 April d.a.v.
   m. Yvo *Bocko van Teyens*, geb. Beetsterzw. 28 April 1694, qed. ald. 29 April, in leven in 1734 [35]).
   n. *Saco Teyo van Teyens*, geb. Beesterzw. 4 Juli 1694, ged. ald. 7 Juli, overl. aldaar 13 Febr. 1696, begr. 20 Febr. d.a.v.
   o. *Jan Lodowick van Teyens*, tweeling met voorgaande, overl. 23 Aug. 1695.
   p. *Saco van Teyens* [36]), geb. Beesterzw. 28 Mei 1697, ged. ald. 30 Mei gecommitteerde ten landdage, overl. 27 Febr. 1774 [36]), tr. *Etta Arnolda van Besten*, overl. 12 Maart 1785 (oud in het 90e jaar) [36]), uit welk huwelijk kinderen.

7. *Ulsia Auwema*, geb. 1658, overl. 13 October 1683.
8. *Ludolph Auwema*, geb. 1659, luitenant vóór 1694, ritmeester 18 Juni 1701, overl. Maart 1705.
9. *Wija Auwema*, geb. 1661, overl. Groningen 6 December 1735, oud 74 jaar, begr. Martinik. 12 Dec. met flambouwen in graf no. 261 [38]), tr. Baflo April 1702 (procl. Tolbert 10 Maart: Baflo Maart) jr. *Coppen Jarges*, heer op Meyma, geb. 30 April 1659, kapitein, overl. vóór 30 Jan. 1706 [26]), zoon van *Eyso* en *Bouwe Coenders*, en wedr. van *Anna Eleonora Ripperda*.

V. *Elinck Auwema*, jr. en hoofdeling in Tolbert, geb. 1648. lid van de Prov. Rekenkamer 1678, extra-ord., lid van de admiraliteit te Harlingen 1685 en 1686, curator van de Universiteit vanweqe de Ommelanden 1681-'84, '91 en '92 [37]), overl. na 1 Jan. 1717 [39]), tr. *Aeltjen Frilinck*.
   Uit dit huwelijk:
   Etjen Auwema, ged. Groningen 22 December 1682, jong overl. [35]).

Vbis. Jr. *Johan Auwema*, geb. 1651, ingeschreven als student te Groningen 12 Juli 1669, lidmaat ald. Dec. 1669 met attestatie van Visvilet, gezworene 1683, '84, '86, '89, '90, '92, '93, '95, '96, '98, '99, 1700, '01, lid van de Prov. Rekenkamer 1677, overl. Oct. 1703, tr. 1692 (procl. Gron. 27 Aug.) *Anna Sibilla Clanf*, overl. na 21 Juni 1704 [40]),

---

30) S 102. Jaar 1669, fol. 301. Lijfrenten genegotieerd 1666, „De Heer Iwo Awema en syn huysvr. Etta Condors hebben jaarlijex te beuren op den 7 Mart. de lijffrente op haar acht kinderen belecht ieder 200.-.". (De laatste jaartallen geven het sterfjaar aan).
1 Elinck Auwema 21 jaar. Na 1701 niet meer betaald. Hij leeft echter nog in 1717.
2 Johan 18 jaar. 1703, fol. 461. Bet. tot versterfdach 318-.-.
3 Bocco 15 jaar. 1693 fol. 360vso. Bet. tot 29 July 273-4-.
4 Ludolah 10 jaar. 1705. fol. 454. Bet. tot versterfdoch 200-.-.
5 Baudawina 19 jaar. 1724, fol. 345. Bet. tot versterfdach 314-10-.
6 Hyma 13 jaar. 1701. fol. 421. Bet. tot versterfdach 103-16-.
7 Ulsia 11 jaar. 1684, fol. 330. Bet. 7 mnd. 6 dg rente 119-10-.
8 Wya 7 jaar. 1736, fol. 326. Bet. tot versterfdach 6 Dec. 1735 270-.-
31) J. A. Feith, Ommelander borgen, blz. 167. Op 14 Oct. 1669 verkocht de wed. van commandeur Willem Allard Clant de Letteoord bij Lettelbert aan kapt. Clock.
32) Zie genealogie Clant en de daar aangehaalde plaatsen. blz. 411 vlg.
33) Grafschr. St. en L., blz. 264.
34) Rouwbord op den Coendersborg. Ned. Leeuw 1934, kol. 359.

35) IIIx 112, fol. 6. Verkoop van grafstcden in de Martinikerk te Gron. d.d. 6 Juli 1734 door Wya Auwema, wed. Jarges voor haar zelf en 't regt hebbende van Yvo Bocko en Saco van Theyns en als gevolmachtigde van Etta Ulsia Auwema, Petrus Alberthoma als volmacht van Jan Clant, vaandrig Yvo Bocko Auwema voor zich en als voormond over zijn broer vaandrig Asinga Sweer Auwema, erfgenamen van Elink Auwema.
as) Enkele gegevens over het geslacht v. Tcyens in Ned. Leeuw 1934, kol. 57 en 58.
37) Regeeringsboek.
38) Uit familiebijbel v. Teyens.
39) Familiepapieren Leuringh. Akte d.d. 3. Januari 1717 verleden voor Elinck Auwema, jr. en hoofdeling in Tolbert enz.
40) Rechterl. arch. IIIhh. Aanzwering van voogden. 21 Juni 1704. Gedep. de Drews, angesworen als voogt gedurende de scheidinge over de nagelaten kinderen van Jnn Auwema bij Johanna Elisabeth Clants in oghte verweekt,.

dochter van *Asinga Swier* van Bierum en *Hidde Onsta Huninga*.

Uit dit huwelijk:

1. *Yvo Bocko Auwema*, tot vaandrig benoemd 14 Aug. 1713 [41]), in welke functie hij het laatst voorkomt in 1737, overl. 1741 [42]). Zijn nalatenschap vererft op 23 November 1741 voor 213 op Lieut. *Azinghe Zweer Auwema* en voor 1/3 op de minderjarige dochter van *Abraham Zweers* bij wijlen *Etta Olcia Auwema*.
2. *Asinga Sweer Auwema*, tot vaandrig benoemd 1706 [41]), luitenant in 1741, laatst voorkomend in 1746.
3. *Etfa Ulcia Auwema*, overl. tusschen 1734 [35]) en 1741, tr. *Abraham Zweers*.

Aanvulling Enens.

Het onbevredigende slot van de genealogie *Enens*, die ik het vorige jaar in dit tijdschrift publiceerde, kan verbeterd en aangevuld worden, want, behalve de gegevens van Mejuffrouw Fockema Andreae vond ik onverwacht in de genealogie *Van Hoeckelom* in de Ned. Leeuw van 1909 het huwelijk van *Oeno Frederik Enens*. In de Wapenheraut van hetzelfde jaar staat afgedrukt: Sprokkels uit het doop-, trouw- en lidmatenboek van Oene (Gld.), waardoor ook de doop van zijn zoon te vinden was. De afschrijver heeft alleen telkens *Eeneus* i.pl.v. *Eenens* gelezen. Er zijn nog een paar verschillen tusschen de opgaven van de beide tijdschriften, welker tegenstrijdigheid ik door de onbereikbaarheid van het origineel niet uit den weg heb kunnen ruimen.

De laatste generaties schijnen hun naam voornamelijk als *Eenens* geschreven te hebben, doch ik zal het nu maar consequent met één e laten.

Het slot van de genealogie wordt dan aldus:

V. *Reint Enens*, ged. Groningen 13 Augustus 1682, tot kapitein benoemd 19 Dec. 1702 [41]), overl. Leeuwarden 30 Juni 1731, begr. Nuis 7 Juli d.a.v., tr. *Anna Ulcya van Teyens*, geb. Beetsterzwaag 24 Febr. 1687, ged. ald. 27 Febr., overl. aan de kinderpokken Huis ter Heil bij de Leek 3 December 1730, begr. Nuis 14 Dec. d.a.v., dochter van *Oene* en *Hima Auwema*.

Uit dit huwelijk:

1. *Hayo Unico Enens*, geb. Groningen Zwanestr., ged. Martinikerk 22 Nov. 1709, overl. aan de kinderpokken Huis ter Heil 17 Dec. 1730, begr. Nuis 28 December.
2. *Oene Frederik*, volgt VI.
3. *Elisabefh Hyma Enens*, geb. Groningen Vischmarkt, ged. Akerk (als *Himmina)* 30 Augustus 1713. overl. aan de kinderpokken Huis ter Heil 20 Dec. 1730 (17 jaar), begr. Nuis 28 Dec. d.a.v.
4. *Wya Etta Enens*, ged. Beetsterzwaag Pinksteren (5 Juni) 1718, overl. ald. 25 Januari 1782 (bijna 65 jaar), begr. 29 Jan. d.a.v. in den grafkelder van v. Tevens.
5. *Willem Reint Enens*, ged. Beetsterzwaag (volgens doopb. *Willemeink)* 3 Febr. 1720, overl. aan de kinderpokken Huis ter Heil 23 Dec. 1730 (11 jaar), begr. Nuis 28 Dec. d.a.v.
6. *Anna Ulcia Enens*, leeft nog 20 Oct. 1761 [43]).

[41]) Bestellinge der generaliteijts, provinciale, ende..... part. ambten van de Prov. van Stadt en Lande. 1694 en vlg. jaren. Hierin officiersbenoemingen; geen opgave tusschen de jaren 1747 en 1751.

[42]) Arch. Weeskamer nr. 29.

[43]) Zie Ned. Leeuw 1939, kol. 443, noot 50. De als 6 opgegeven Ulcia Maria is een verschrijving geweest.

VI. *Oene Frederik* of *Frederik Oene Enens*, geb. c. 1711, kapitein onder het regiment van den Prins van Baden Durlach, lidmaat te Oene 17 April 1752 of 1753 [44]), overl. 6 Juni 1775, tr. Oene 31 Mei 1750 (ondertr. 24 Mei) [45]) *Johanna Hendrina van Hoeckelom*, ged. Oene 16 Juni 1715, overl. ald. 16 Mei 1790, begr. 20 Mei, dochter van *Johan* en *Maria Odilia Limburg*.

Uit dit huwelijk:

Reint Willem Enens, ged. (in doopboek *Rijnt Willem)* Oene 18 April 1751.

In betere tijdsomstandigheden hoop ik den verderen levensloop van dezen Reint Willem te kunnen nagaan.

\- \-

Een niet-geadelde tak der familie Van Foreest,

door MR. J. BELONJE.

Over de z.g. *Noordhollandsche* familie Van Foreest bestaat met uitzondering van de stamreeks, welke door het Nederl. Adelsboek behandeld is en het bekende artikel van ons Bestuurslid den Heer W. J. J. C. Bijleveld, de „Genealogische aanteekeningen betreffende het Geslacht Van Foreest", geen nieuwe literatuur. En toch is het m.i. wel van belang verschillende generaties van deze Noordhollandsche familie eens aan een meer nauwgezet onderzoek te onderwerpen, hetgeen vooral klemt met betrekking tot de periode der 17e tot de 19e eeuw. Door archiefonderzoek valt daar n.l. nog veel aan te vullen op hetgeen de oudere schrijvers [1]) eenerzijds reeds gaven en de lacune, die bestaat tusschen hunnen arbeid en die van den Heer Bijleveld anderzijds.

Om een keuze uit deze materie te doen lijkt het mij gewenscht een aanvang te maken met de bespreking van een *niet-geadelden* tak dier familie, waaraan tot dusverre al bijzonder weinig aandacht geschonken is. Slechts wijlen Mr. B. van der Feen heeft zijn bestaan in ons tijdschrift vroeger eens even gereleveerd [2]).

Deze tak sluit zich aan op bl. 343 van Nederl. Adelsboek XI, 1915, waar sub X een tweetal van de vijf kinderen van *Cornelis van Foreesf*, heer van Schoor1 en Camp (1704-1761), genoemd wordt, met name *Dirk* en *Johan* (meestal voorkomend onder den naam *Joan)*. Bij de vermelding van dezen *Joan van Foreesf* teekent de Redactie nog aan, dat uit hem een niet-adellijke tak is afgestamd, welke 20 Februari 1900 uitstierf. Het is nu deze familie Van Foreest, die ik hier meer uitvoerig zou willen laten volgen.

* *
*

Joan van Foreest, geb. Hoorn 8 Mei 1733, overl. aldaar 29 December [3]) 1766: schepen en raad van Hoorn en Hoofdingeland van de Beemster (1761); tr. aldaar 14 Mei 1752 (voor notaris C. Blauw te Hoorn huwel. voorwaarden 27 April 1752 en een mutueel testament d.d. 3 April 1753) *Agafha van Foreesf*, geb. Hoorn 11 Juni 1733, overl. aldaar 6 Januari 1801, dr. van Mr. Nanning, heer van Petten en Nolmerban en Jacoba de Vries, die hertrouwde (na voor nots. C. Blauw vnd. een acte van voogdij over hare kinderen te hebben gepasseerd d.d. 21 October 1774 en een acte van scheiding met die en de destijds reeds meerderjarige kinderen d.d. 12 Januari

[44]) Volgens Ned. Leeuw 1909, kol. 165 1752, volgens Wapenheraut 1909, blz. 526 1753.

[45]) Volgens Ned. Leeuw, kol. 165,: tr. 1750, att. 31 Mei.

[1]) Men vindt do literatuur bij Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn! Repertorium van Gedrukte Genealogieën, Haarlem 1933, bl. 95 in voce.

[2]) Jrg. 1898, kol. 202.

[3]) Navorscher XIII, bl. 48 heeft ten onrechte *Juni*.

1775) op den 5en Juni 1775 *Jan Schenk Moerbeek*, haar huisknecht, een R.K. boerenzoon uit de Beemster, bij zijn huwelijk oud 34 jaar.

Vgl. over dit tweede huwelijk uitvoerig Mr. R. H. J. Gallandat Huet: „Van en over Betje Wolff geb. Bekker", Haarlem 1884, bl. 81-83, waar Betje Wolff, die destijds, evenals Mevrouw Van Foreest in de Beemster woonde, haar *„eene schoonheid"* en *„onnoemelijk rijk"* noemt: zij zou bij haar tweede huwelijk *een millioen* aan haar kinderen hebben afgestaan! — Zie voorts nog Bijdragen en Mededeelingen v. h. Historisch Genootschap XXXI, Amsterdam 1910, bl. 451, 454.

Blijkens de bovenaangehaalde acten bracht Joan van Foreest o.m. ten huwelijk aan een *„heerenhuizing"* in de Beemster met stal, wagenhuis en beplantingen in de polderafdeeling letter K., kavels 17, 18 en 19; een boerenwoning in de Purmer aan den Ringdijk (no. 89; huis no. 58); diverse perceelen land in de Wieringerwaard; onder Hoorn aan den Koepoortsweg een *wagenhuis* met 6 morgen 550 roeden grasland: onder Oudorp het land genaamd *„de Nijenburg"*, groot 20 geersen, enz.; diverse baan-portiën, obligatiën op Holland, loterijen, lijfrenten, tontines, scheepsportiën: twee *huizen* naast elkander gelegen aan de Zuidzijde van het Oost te Hoorn [4]), geërfd van Mr. Cornelis van Foreest doch belast met een vruchtgebruik ten behoeve van vrouwe Maria van Hoolwerff, belend ten Oosten de Burgemeester (van Hoorn) J. C. van de Blocquery en ten Westen de Burgemeester (van Hoorn) Jan Allard Schagen; een stal, koetshuis en erf aan de Zuidzijde van den Italiaanschen Zeedijk te Hoorn; in de Schermer een huismanswoning aan de Westziide van de Zuidervaart in polderafdeeling oud H. kavels 29/30, enz.; voorts landeriien te Limmen, Castricum, Groet, in den Hargerpolder; onder Schoor1 o.a. *„de Hofstede genaamt Hasendaal"* [5]), groot 2 morgen, 8½ roeden, „gelegen tot Aagtdoro, belent de Buureweg ten Oosten en Garmet Wieringen ten Noorden: bezittingen te Overflakkee, actiën in de Oost-Inidsche Compagnie, kantoor te Hoorn en contanten.

Agatha van Foreest had ten huweliik aangebracht o.a. een boerenwoning aan den Jisperweg in de Beemster, land in de Wieringerwaard, talrijke obligatiën, tienden, grafsteden, enz., enz.

Staande huwelijk was aangekocht „een capitaal huis en erve staande en gelegen aan de Noordziide van het Groote Oost, belend ten Oosten Burgemeester François de Vicq", getaxeerd door de vier rooimeesters van de Stad Hoorn op *f* 15.000.— [6]); alsmede nog een kapitaal huis met het wapen van Foreest in den gevel aan de Westziide van den Koeoortsweg aldaar [7]), met een „speelhuis" achter aan de Tocht, getaxeerd op *f* 3200:—:—.

4) Hier is bedoeld het tegenwoordige Drechterlandshuis, het gemeenlandshuis van het Ambacht van West-Friesland genaamd Drechterland, Groote Oost, no. 6: vel. mijn: „De Srhermeer 1633-1933," bl. 83 en „Voorloopige Lijst der Nederlandsche Monumenten van Geschiedenis en Kunst" V. 1, Utrecht 1921, bl. 218 sub 62.

5) „Hazendaal" lag aan den West-Grasdijk. die men op dc proote kaarten van het hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland als Burenweg vermeld vindt. Dc plek is thans herkenbaar aan een grooten vierkanten akker. kadaster gem. Schoorl, sectie B. no. 146, groot H.A. 1.47.60, eigenares Maartje Campers, wed. Arie Dapper. ald. Voor een afbeelding: zie den „Catalogus der Prentverzameling over Alkmaar on Omstreken" door C. W. Bruinvis, Alkmaar 1890 hl. 82 sub 1363.

6) Hier is bedoeld Gr. Oost 43, et z.g. „Foreestenhuis", vgl. Voorl. Lijst V. 1. A.a.p. bl. 217 sub 58. Het huis is thans in den voorgevel nog bekroond door het wapen Van Foreest en dient als Remonstrantsche kerk.

7) Bedoeld is hier het perceel Koepoortsweg 31-33; vgl. „Oud-Hoorn," vijfde Jaarverslag 1 Januari-31 December 1931, Hoorn z.j., bl. 5.

Een portret van het echtpaar Van Foreest-Van Foreest, ten voeten uit, in een Arcadisch landschap, bevindt zich in de collectie van Mevr. Mr. B. van der Feen de Lille-jkvr. Fontein Verschuir, te Alkmaar. — Van Agatha alléén bestaat een portret in het West-Friesch Museum te Hoorn, doek, 85 X 64½ (catalogus no. 145).

Uit dit eerste huweliik 9 kinderen:

a. *Maria Eva van Foreest*, geb. Hoorn 14 Oct. 1753, overl. Alkmaar 5 Januari 1820, begr. Gr. kerk aldaar 10 d.a.v. in den kelder op het koor: tr. te Hoorn 16 Mei 1773 *Daniel Carel de Dieu*, zoon v. Mr. Willem en Jacoba Lanssel, ged. Amsterdam 6 Mrt. 1748, overl. Alkmaar 9 Januari 1801; burgemeester en raad van Alkmaar, hoofdingeland van de Zijpe en Hazepolder; rentmeestergeneraal der Domeinen in het Noorderkwartier [8]).
(6 kinderen).

b. *Jacoba van Foreesf*, geb. Hoorn 17 Oct. 1754, overl. Aalten, Gelderl. 21 April 1831; tr. 16 Mei 1773 te Hosrn (huwel. voorwaarden v. notaris C. Blauw vnd. 27 April 1773) *Philip Constantijn Boon*, geboren Purmerend 9 Februari 1753, overl. in Duitschland 1812; schepen en raad van Hoorn, zoon van Mr. Philippus Reinier, Gedeputeerde in de Hollandsche Rekenkamer, burgemeester en raad van Purmerend, hoofdingeland van de Beemster en later Onder-Coopman der Oost-Indische Compagnie en van Wilhelmina Adriana Six [9]).
Zij maakten een mut. testament 19 Sept. 1775 voor meergemelden notaris C. Blauw te Hoorn.
(9 kinderen).

c. *Cornelis van Foreest*, geb. Hoorn 18 Nov. 1755, overl. aldaar ongeh. 9 Aug. 1777.

d. *Nanning van Foreest*, geb. Hoorn 10 Januari 1757, overleden 's-Gravenhage Mei 1813; raad en burgemeester van Hoorn: kapitein in het regiment Garde-dragonders, assessor van den Prefect van Maasland; tr. te ? 9 Augustus 1795 *Geertruijda*, dr. van ? *Ennema* en Johanna Klinkhamer, geb. Hoorn 15 Januari 1757.
Kinderen:
1. *Nanning* [10]).
2. *Joan*, geb. te ? 1 Augustus 1796, overl. te ? 16 Sept. 1838; cadet bij het Regt. Hussaren No. 6 (de „Lichtblaauwe hussaren van Willem Boreel") 25 Mrt. 1816; le luit. 28 Dec. 1826; ritmeester bij het Regt. Lanciers No. 10 den 19 Maart 1831 [11]).

e. *Dirk van Foreest*, geb. Hoorn 4 Febr. 1758, overl. ongehuwd ald. 9 Mei 1789, begraven Gr. Kerk Hoorn 15 Mei d.a.v.; schepen en raad van Hoorn.

f. *Jacob van Foreest*, geb. Hoorn 16 Dec. 1760, overl. aldaar 7 Januari 1761.

g. *Joan van Foreest*, geb. Hoorn 8, ged. 12 Mrt. 1762, overl. ? te ?; tr. te Hörstgen (Duitschland) 3 Juli 1788 *Lambertina van Erp*, van Medemblik, vgl. Heraldieke Bibliotheek V, 1876, bl. 214.
(Eén kind).

h. *Catharina van Foreesf*, geb. Hoorn 15, ged. 16 Aug. 1763, overl. Alkmaar huis wijk A no. 28, den 15 April 1837, na getesteerd te hebben 8 Dec. 1807 voor notaris C. van Oostveen ald., berieden de *f* 25000,— gegoed

8) N.L. 1895, kol. 1.17.

9) Algem. Nederl. Familieblad 1, 110, bl. 5.

10) Zie waarschijnlijk betreffende hem een acte d.d. 21 October 1781 verleden voor notaris Matth. Koper, te Hoorn.

11) „De Lichtblaauwe Hussaren van Willem Boreel, ter herinnering aan het Regiment Hussaren No. 6 door een oud Hussaren Officier, 's-Gravenhage 1868, bl. 110, 111.

zijnde; tr. te ? den ? Ds. *Wouter Rudolf Hellingwerff*, zoon v. Jan, solliciteur-militair te Hoorn en Sara Maria van der Gronden: geboren Hoorn 23 Febr. 1750, overl. Egmond-Binnen 4 Januari 1806; predikant te Oudendijk, Nd.-Hall. en Egmond-Binnen (*1790*). Beiden zijn begraven in een kelder op het kerkhof te Egmond-Binnen, vgl. „Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit de kerken der Provincie Noord Holland" III, bl. 9. Van haar bestaat een geschilderd portret in voormelde collectie van Mevrouw Van der Feen de Lille.

(2 kinderen).

Jacob van Foreest (posthumus; vgl. over zijn geboorte een acte voor notaris Blauw vnd. d.d. 23 Mrt. 1776), geb. Hoorn 24 Januari 1767, overl. Wieringerwaard 11 Mei 1826; was te Amsterdam „wonende op de Cingel boven no. 114" nog in 1811 „adsistent ten Kantore der Voorschrevene Middelen", werd korten tijd later Secretaris der Mairie van Wieringerwaard [12]); ontvanger der Directe Belastingen en Accijnsen aldaar [13]). Hij tr. te Hoorn 2 Juni *1793* (R.K.) *Maria Langedijk*, geb. Hoorn, overl. Wieringerwaard 30 September 1834, oud 63 jaar, dr. van Sijvert en Catharina Bos.

Hunne kinderen waren:

1. *Jan van Foreest*, te ? R.K. ged. 20 Mei 1794; overl. te ? den ?
2. *Margaretha van Foreest*, geb. en ged. Hoorn (R.K. Statie a. de Sliksteeg) 9 Maart 1797, overl. Wieringerwaard 9 November 1825; tr. Wieringerwaard 28 Juli 1825 *Daniël Spaarman*, chirurgijnsknecht, geb. te Beets, Nd.-Holl., 29 Dec. 1788; door den Lutherschen predikant te De Rijp ten huize zijner 'ouders gedoopt den 8 Januari d.a.v.: zoon van Jan Frederik en van Trijntje Pitiers.
3. *Agatha van Foreest*, geb. 1799(*?)* te ?, overl. Den Helder in het huis Nieuwstad No. 18 als „winkelierster" 6 Mei 1839, oud 39 jaar en ongehuwd [14]).
4. *Gerrit* [15]) *van Foreest*, R.K. ged. te Hoorn 14 April 1800 als „Gerardus", zoon van Jacob „acatholicus", doopgetuige de grootmoeder „Catharina Bos uxor Sigisberti Langedijk". Hij overleed als „dienstknecht" en ongehuwd te Wieringerwaard 24 Januari 1833.
5. *Johanna van Foreest*, geb. te ?. Wellicht betreft haar de aangifte voor de successie Purmerend d.d. 9 September 1806 „Joanna van Foreest, oud 5 jaar, op de Koemarkt; de ouders erfgenamen".
6. *Catharina van Foreest*, geb. 1804? te ?. Zij is te Wieringerwaard wonende, oud 20 jaar buiten echt bevallen van een dochter met name *Agatha Maria van Foreest*, geboren 27 Juli 1824.
7. *Subertus Petrus van Foreest*, R.K. ged. Amsterdam Mozes en Aäronkerk, overl. Hospitaal te Weltevreden, Java, Nederl. Oost-Indië 2 Januari 1842, ongehuwd. Hij werd 1 Mrt. 1823 buitengewoon adelborst le klasse: 1 April 1831 luitenant-ter-zee 2e klasse [15]).
8. *Jan Lodewijk van Foreest*, R.K. ged. Amsterdam Mozes en Aäronkerk 21 Mrt. 1809.

[12]) Rijks-Archief N. Holland, no. 830, boîte.
[13]) Prov. Blad N. Holland 1823, no. 25.
[14]) Aldus volgens de overlijdensacte.
[15]) Mededeeling van den Heer Directeur van het Krijgsgeschiedkundig Archief bij den Generalen Staf te 's-Gravenhage.

9. *Johanna Maria van Foreest*, geb. Amsterdam 19 Aug. 1811, overl. v. Ewijcksluis te Anna Paulowna 20 Febr. 1900; tr. te Zijpe 7 Mrt. 1836 *Willem 't Hart Siewers*, bij zijn huwelijk timmermansknecht te Zijpe, later sluiswachter te Anna Paulowna, geb. Zijpe 21 October 1814, overl. Anna Paulowna 14 Maart 1900, zoon van Pieter Siewers Adriaansz., meester-timmerman van de Zijpe en Hazepolder te St. Maartensbrug en Maartje 't Hart Willems [16]).

(Kinderen).

Voor aanvullingen en verbeteringen dezer genealogie houd ik mij gaarne aanbevolen.

Opgemerkt zij nog, dat de Secretaris der gemeente Wieringerwaard mij dezer dagen berichtte, dat hem na onderzoek noch uit den Burgerlijken Stand, noch uit het plaatselijke bevolkingsregister of uit het verdere gemeentearchief iets naders omtrent de te Wieringerwaard gevestigd geweest zijnde nazaten van Jacob van Foreest buiten het reeds bovengemelde gebleken was. Onderzoek in de 10-jarige tabellen van de omliggende gemeenten Zijpe, Schagen. Barsingerhorn, Wieringen en Anna Paulowna bleven eveneens vruchteloos.

Van der Lingen,

door MR. A. P. VAN SCHILFGAARDE.

De familie *Van der Lingen*, uit Tiel afkomstig, za! haar naam ontleend hebben aan haar woonplaats in de nabijheid van de rivier de Linge. Ook het wapen houdt met deze vruchten voortbrengende streek verband: het schildhoofd, ook te omschrijven als de bovenhelft van het doorsneden wapen. bevat namelijk drie voorwerpen, soms als bollen, soms als koeken betiteld, doch volgens sommige duidelijke afdrukken te onderkennen als vruchten, en wel als aard- of moerbeien. De benedenhelft vertoont een leeuw. Volgens het Wapenboek van de Geldersch-Overijselsche studentenvereeniging te Utrecht voerde *Steven van der Lingen* in 1650 de vruchten rood op goud, den leeuw zwart op zilver. Het helmteeken is meestal een uitkomende leeuw, soms ook een der vruchten tusschen een vlucht, of een tak met 2 vruchten, ook wel een zittende leeuw [1]).

Terwijl de zoon van den oudstbekenden stamvader, *Cornelis van der Lingen*, de eerste die den familienaam voerde, burgemeester van Buren werd, en na hem drie van zijn zoons en verschillende hunner afstammelingen, werd zijn oudste zoon *Peter* burgemeester van Utrecht. Diens afstammelingen hielden verschillende hooge functies in het Sticht, zijn jongste zoon werd burgemeester van het Vrije van Sluis. Een zoon van *Rembout*, burgemeester van Buren, werd burgemeester van Tiel, een kleinzoon raad van Wijk bij Duurstede, een achterkleinzoon ambtman van Batenburg.

Het is eigenaardig, dat na het einde der 17e eeuw het geslacht schijnt te verdwijnen, terwijl er wel een 20-tal mannelijke *Van der Lingen*'s in leven waren. Waar zij en hun afstammelingen gebleven zijn, is mij niet bekend geworden. Gezien het zwijgen der gedrukte bronnen is het niet aan te nemen, dat zij belangrijke functies bekleed hebben, doch evenmin, dat zij *allen* kinderloos zouden zijn overleden.

[16]) Vgl. Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden N.-Holland IV, bl. 82 sub 25. Als aanvulling daarop diene nog, dat Willem 't Hart — de grootvader, naar wien Willem 't Hart Siewers genoemd werd — voorkomt in een acte d.d. 3 April 1791 voor notaris C. van Herwerden aan den Helder „voerende het schip genaamd Noord Holland en leggende met hetzelve ter Reede van Texel, op denselve gedestineert naar St. Eustatius".

1) Volgens vriendelijke inlichtingen van den heer R. T. Muschart.

I. *Gerrit Ryckensz.*, misschien zoon van *Ryck Ryckensz.* en diens vrouw *Oyda*, gest. voor 20 April 1595 [1a]), huwde 1e *Mechfeld Jansdr.*, (lijftocht 17 Febr. 1550) [2]), en 2e voor 1571 *Elisabeth de With*, gest. na 1620, dochter van Henrick „de jonge" en Elisabeth (lijftocht 18 Dec. 1571) [3]).

Uit het eerste huwelijk:

a. *Cornelis*, volgt sub 11.

Uit het 2de huwelijk:

b. *Aelken*, huwde 1e *Maes Alarfsz.*, wedr., gest. voor 16 Aug. 1582 [4]), huwde 2e te Tiel 30 Juni 1584 *Quirijn de With*, gest. na 1624, zoon van Goessen en Yda van Nyell. (Testament 25 Dec. 1624) [5]).

c. *Johanna*, huwde te Tiel 16 Nov. 1610 *Emanuel Wolbocker* Pietersz.

d. *Henrick*, huwde te Nijmegen (ondertr. Tiel 30 April 1597) *Hilleke Leydeckers* Henricksdr., van Nijmegen.

II. *Cornelis Gerrif Ryckensz. van der Lingen*, geb. c. 1541 [6]), gest. te Buren en begr. ald. in 1636 [7]), schepen van Buren sedert 1574, burgemeester sedert 1576, huwde le c. 1570 *Geerfruida Petersdr.*, gest. 16 Febr. 1582 [7]), huwde 2e c. 1585 *Margrita* Corstensdr. *Buys*, gest. 6 Juni 1598 [7]), huwde 3e te Tiel 14 Febr. 1599 *Jenneken van Ekeningen* Woutersdr., wed. van Jan Heuff, gest. c. 1601, huwde 4e te Buren (ondertr. Tiel 30 Maart) April 1605 *Aerfgen Hack Dercxdr.*, wed. van Heinrick Schetter, testeerde 1620 [8]), is dood 1628').

Uit het eerste huwelijk 4 zoons [8]):

a. *Pefer*, volgt sub III.

b. *Ryck*, volgt sub IIIbis.

c. *Gerrif*, geb. c. 1578, schepen van Buren sedert 1609, burgemeester sedert 1621, ouderling 1620, gest. te Buren 2 April 1627, oud 49 jaar [7]), was waarschijnlijk voor 1611 gehuwd [10]).

d. *Rembout*, volgt sub IIIter.

III. *Pefer van der Lingen*, geb. c. 1572, overluid Utrecht 4 Aug. 1638, burger te Utrecht 14 Mrt. 1597, brouwer te Utrecht 1613, schepen (1610) en burgemeester (1622/3 en 1624/5) aldaar, huwde 1 e (ondertr. Gorinchem 5 Mei 1591) *Soetken* Claesdr. *de Roy*, van Gorinchem, is dood 20 Juni 1594 [11]), huwde 2e (ondertr. Gorinchem 21 April 1596 *Sara van E(l)ck*, te Gorinchem, gest. na 1639 [11a]).

Uit het eerste huwelijk:

a. *Nicolaes*, volgt sub IV.

Uit het tweede huwelijk:

b. Mr. *Arnouf*, volgt sub IVbis.

c. *Jan*, volgt sub IVter.

d. *Geerfruyd*, overluid te Utrecht 12 Qct. 1647, huwde te Utrecht (Geertekerk) 14 Aug. 1627 *Johannes Schagen*, j.m. van Alkmaar, geb. 8 April 1598, ontvanger van de gemeene middelen te Steenbergen [14]), gest. na 1664 [11a]), zoon van Pieter Jansz. en Maria van Oudesteyn.

e. *Judith*, overluid te Utrecht 25 Sept. 1650, huwde te Utrecht (Geertekerk) 24 Mei 1636 *Johannes van de Poll*, j.m. van Utrecht, overluid te Utrecht 22 Dec. 1648, raad in de vroedschap en schepen van Utrecht [14a]).

f. *Margriefa*, overluid te Utrecht 6 Aug. 1641, huwde te Utrecht (Geertekerk) 24 Mei 1636 *Pefer Verburgh*, ged. Utrecht (Jacobikerk) 24 Mei 1615, gest. ald. 17 Jan. 1696, begr. Jacobikerk, brouwer en subst. schout ald., zoon van Cornelis en Christina Stockmans. Hij hertr. in 1643 Anna Pandelaert [15]).

g. *Peryna*, 'overluid te Utrecht 13 Jan. 1646, huwde te Utrecht (Geertekerk) 29 Dec. 1639 *Cornelis van Beeck*.

h. *Susanna*, gest. na 1664 [11a]), huwde te Utrecht (Cathr. kerk) 1 Juli 1645 *Wernert van Velthuysen*, gest. voor 1664 [11a]), schout van Soest, Baarn en Ter Eem [13]).

IV. *Nicolaes van der Lingen*, onmondig 1594, beleend als oudste zoon 1639 [10]), gest. voor 1647, schout van Lexmond, huwde met *Lucia van Pieferson*, gest. na 1649 [12]).

Uit dit huweliik (b-e genoemd in 1649) [12]):

a. *Peefer*, beleend als oudste zoon 1647 [10]), huwde als wonende te Jaarsveld te Lopikerkapel (ondertr. Utrecht 25 Jan. 1652) *Eva van Corfenhoeff*, ged. te Amsterdam (Oude kerk) 19 Sept. 1621, gest. te Utrecht en begr. te Amsterdam (Nieuwe kerk) 25 April 1667, dochter van Boudewijn en Trijntge Gerritsdr. Dootshooft en wed. van Reynier Pauw Michielsz. [12a]).

b. *Nicolaes*.

c. *Geerfruyd*.

d. Ds. *Cornelis*, gest. te Utrecht in 1651, predikant te Bunnik 1641, Blauwkapel 1644, Sluis 1647 en Utrecht 1649, huwde te Harderwijk (ondertr. Utrecht 25 Sept. 1642) *Susanna Pontana*, j.d. van Harderwijk.

e. *Soefje*.

IVbis. Mr. *Arnouf van der Lingen*, j.m. van Utrecht, in 1664 ontvanger van de Staten van Utrecht,, huwde te Utrecht (St. Jacob) 2 Juni 1623 *Cafharina van der Wel*, j.d. van Utrecht [11a]).

Uit dit huwelijk:

a. *Johannes*, ged. Utrecht (Dom) 14 Mei 1626.

b. *Thomas*, ged. Utrecht (Dom) 14 Sept. 1628.

c. *Gerrardus*, ged. Utrecht (Dom) 12 Aug. 1632.

d. *Peter*, ged. Utrecht (Nicolaikerk) 15 Febr. 1635.

IVter. *Jan van der Lingen*, overluid te Utrecht 5 Juni 1649, burgemeester van het Vrije van Sluis [15a]) en kanunnik van St. Marie te Utrecht, huwde te Sluis 20 Aug. 1628 *Geerfruid van Thye*, geb. te 's-Gravenhage 15 Aug. 1600, dochter van Mattheus en Magtelina Boogaert [18]).

1a) Sign. Santwijck 1585-98 f. 164 v., 165.
2) Sign. Tiel 1549—54 f. 33.
3) Sign. Santwijck 1568—85 f. 68.
4) Ibidem f. 269.
5) Sign. Santwijck 1612-'27, f. 60.
6) In 1616 was hij 75 jaar oud (Arch. Gr. Buren, Alg. Rijksarchief. port. 29).
7) Gelre, Bijdr. en Med. XXXIII (1930), blz. 180—182.
8) Prot. Buren 1616—28. f. 141.
9) Sign. Tiel 1625-41, f. 68.
10) Leenreg. Buren. port. 34 f. 27.
11) Loofsign. Zuylichem 1593-1618. f. 23 v.
11a) Genoemd in de acte van 1664 Jan. 6 (Prot. Buren 1657-64, f. 527).
12) Prot. Buren 1[illegible]. 122.
12a) Elias, Vroedsch. v. Amsterdam, I, blz. 197, 204.
13) Prot. Buren 1657-64, f. 266 v.
14) Fam. Blad, XVI, blz. 320.
14a) Navorscher L, blz. 547.
15) Mndbld. Ned. Lw. 1907, k. 31, 128 en 1911 k. 408.
15a) A. v. 1903 k. 266. Ten onrechte heet hij hier Matthcus. Vgl. dan ook a. v. 1907, k. 282.
16) Leenregister Holland no. 153. Caput: Arkel, Putten etc. f 41 v.
17) A. v., no. 154. Caput a. v. f. 20.
18) Fam. Blad IV, blz. 74.
19) Wapenheraut 1902, blz. 54. Vgl. Fam. Blad IV blz. 73.

Uit dit huwelijk:

a. *Maftheus,* volgt sub V.

b. *Johan,* geb. in 1642 [16]), gest. in of voor 1663 [17]).

c. *Machtelina,* geb. Sluis, huwde te Sluis 31 Maart 1655 *Christoffel van Richerf,* j.m. van Nijmegen, luitenant, gest. na 1664 [11a]).

V. *Mattheus van der Lingen,* domheer te Utrecht, beleend 1650 [16]), begr. te Sluis 9 Juni 1659, huwde 1 e te Sluis 25 Mei 1650 *Adriana de Brauw,* begr. te Sluis 22 Jan. 1652, huwde 2e te Sluis 20 Aug. 1653 *Cornelia de Boofh,* ged. Sluis 31 Juli 1631, begr. ald. 30 Juni 1690, dochter van Cornelis en Maria Brassers [19]).

Uit het tweede huwelijk [19]):

a. *Sara,* ged. Sluis 6 Febr. 1656, begr. ald. 6 Sept. 1661.

b. *Cornelis,* ged. Sluis 14 Oct. 1657, gest. na 1663 [17]).

c. *Maria,* ged. Sluis 4 Jan. 1660, huwde te Eede (ondertr. Sluis 14 Maart 1688) *Willem Suytlandt,* wedr. van Susanna van Hecke, luit.-kolonel, commandeur en majoor van Sluis [20]).

IIIbis. *Ryck van der Lingen,* geb. c. 1575, begr. te Buren 27 Febr. 1644 [7]), schepen te Buren sedert 1608. burgemeester sedert 1632, subst. schout 1639, ouderling tot 1640, huwde 1 e (ondertr. Gorinchem 9 Febr. 1597) *Geertje* Sas, van Gorinchem, gest. na 1611 [21]), dochter van 0th en Henrica Claesdr. de Roy [21]), huwde 2e voor 1633 *Ariaanfje Vorsfermans,* begr. te Buren 23 Sept. 1660.

Uit het eerste huwelijk:

a. *Otto,* volgt sub IV.

b?. *Hilleke,* huwde te Buren Juni 1634 *Wouter van Schayck,* j.m. van Buren, begr. te Buren 28 Sept. 1672, schepen van Buren sedert 1632, zoon van Jan Gerritsz. en Berntje Woutersdr. Moll.

IV. *Otto van der Lingen,* geb. c. 1600, begr. te Buren 6 Oct. 1679, burgemeester van Buren sedert 1653, ouderling 1640, huwde te Zaltbommel (ondertr. Buren 25 Mei 1628) *Aelken* (Eelken) *Ivens* Ewaltsdr. uit Bommel, begr. te Buren 3 Mei 1673.

Uit dit huwelijk:

a. *Ewalt,* ged. te Buren 7 April 1632, begr. ald. 20 Oct. 1681, student te Harderwijk 1649, te Utrecht 1650, schepen van Buren sedert 1659, burgemeester sedert 1669.

b. Een kind, begr. te Buren 9 Maart 1637.

IIIter. *Rembout van der Lingen,* geb. c. 1580, gest. te Buren 9 Febr. 1653 [7]), begr. ald. 17 Febr., schepen te Buren sedert 1616, burgemeester sedert 1618, subst. schout 1632 en 1635, kerkmeester 1615, huwde te Tiel 14 Nov. 1602 *Rycklandt* Gerritsdr. *de Vries,* van Tiel, dochter van Gerrit Pietersz., gest. te Buren 17 Aug. 1650 [7]), begr. aldaar 25 Aug.

Uit dit huwelijk [22]):

a. *Geereken,* gest. 2 Nov. 1636 [7]), begr. te Buren, huwde te Buren 30 Sept. 1634 *Huybert* Anthonisz. *van Woudenberg,* j.m. van Buren, schepen ald. sedert 1621, begr. ald. 20 April 1685, zoon van Anthonis Huybertsz. en Adriaentje Cornelis Ryckendr. (van Rossum). Hij hertr. in 1637 Janneke van Eck.

b. Gerrit, volgt sub IV.

c. *Cornelis,* volgt sub IVbis.

d. *Jacob,* begr. te Buren 30 Sept. 1668, schepen ald. sedert 1660, huwde te Buren 7 April 1638 *Ariaantje van Maren,* j.d., begr. Buren 21 Nov. 1665.

e. Grietje, begr. te Buren 12 Juni 1680, huwde' le (ondertr. Buren 10 Dec. 1626) *Gijsbert Heuff* Gerritsz., j.m. van Avesaet, begr. te Buren 16 Sept. 1642, gasthuismeester ald. 1629 en 1630, huwde 2e te Buren (ondertr. Zaltbommel 23 Mei, huw. vrw. 21 Mei) [23]) 1647 dr. *Johan van* 's-Gravenweert, gest. tusschen 1659 [23a]) en 1661 [24]), drost van Geffen [22]).

f. *Hendrixken,* ged. te Buren 1 Jan. 1621, begr. ald. 24 Oct. 1689, huwde te Buren 30 Oct. 1653 *Philips van Borreveld,* ged. te Buren 10 Juni 1621, begr. ald. 6 Aug. 1691, schepen van Buren sedert 1652, burgemeester sedert 1657, rentmeester van den graaf van Buren en concierge alias majoor van het kasteel, zoon van Jan en Maycke van Homburgh [7]).

g. *Peter,* ged. te Buren 5 Oct. 1623, gest. ald. 11 Aug. 1650 [7]), begr. 18 Aug., vendrig bij de schutterij.

IV *Gerrit van der Lingen,* gest. te Buren 17 Sept. 1680 [25]), begr. ald. 21 Sept., schepen van Buren sedert 1653, burgemeester sedert 1660, huwde 1 e (ondertr. te Buren 8 Febr. 1629) *Willemke Adriaansdr.,* j.d. van Kapel-Avesaet, huwde 2e te Buren Maart 1636 *Aalfje van Maren,* wed. van Steven van Eck, begr. te Buren 20 Oct. 1670.

Uit het 2de huwelijk:

a. *Willemken,* ged. te Buren 26 Dec. 1638, begr. ald. 11 Mei 1707, huwde te Buren Mei 1665 *Adam van Westrhenen,* i.m. van Amsterdam, begr. te Buren 30 Juli 1682, schepen van Buren sedert 1670, graankoopman, zoon van Dirk en Adriana van Royestein.

b. *Geerken,* begr. te Buren 23 Juni 1672.

c. *Sfeven,* volgt sub V.

d. *Cornelia,* ged. te Buren 21 Aug. 1642, begr. ald. 1 April 1643.

e. *Dirk,* volgt sub Vbis.

f. Kind, begr. te Buren in 1640.

V *Steven van der Lingen,* geb. c. 1640, begr. te Buren 23 Febr. 1680, student te Utrecht, huwde (ondertr. Buren 8 Oct. 1671) *Elisabeth de Vries,* ged. te Tiel 10 Aug. 1647, gest. na 1699 [26]), dochter van den hopman Willem en Judith Coenen.

Uit dit huwelijk:

a. *Rembout,* ged. te Buren 7 Juli 1672, waarschijnlijk identiek met *Rombout v. d. L.,* die als controleur-generaal der Artillerie te 's-Gravenhage (ondertr. 3 Febr. 1704) huwde met *Anna Elisabeth van de Moesel,* beiden wonende aldaar [27]).

b. *Willem,* ged. te Buren 20 April 1674, jong gest.

c. *Willem,* ged. te Buren 24 Maart 1675, vermoedelijk identiek met *W. v. d. L.,* die huwde le *Sweera van den Vondel,* huwde 2e (ondertr. Zaltbommel 10 Febr. 1725) *Sophia van der Steen.*

---

20) Fam. Blad V blz. 273.

21) Recht. arch. Gorinchem, Inv. no. 6079 d.d. 7 April 1611.

22) Genoemd in de acte van renunciatie d.d. 17 Mei 1653 van het testament van hun ouders d.d. 26 Juni 1650, waarin Huybert van Woudenberg van het beheer van het erfdeel van zijn zoontje Anthonis werd uitgesloten (Prot. Buren f. 179 v.).

23) Leenrcg. Gelre, Kw. v. Nijmegen, blz. 540.

23a) Crim. Cir. Sent. register Zaltbommel d.d. 7 Mei 1659.

24) A. b. d.d. 16 Jan. 1661. Prot. Buren f. 1 78

25) Arch. Nass. Domeinraad. IV: 565 f. 283.

26) Sign. Santwijck 1681-1700 f. 211

27) Mdbld. Ned. Leeuw. 1892 k. 70.

Vbis. *Dirk van der Lingen,* raad van Wijk b. Duurstede 1680 [25]), huwde te Wijk b. D. (ondertr. Buren 4 Juli 1669 *Gerarda Wyborgh,* j.d. van Wijk b. D., dochter van Dirck en Cornelia van Ommeren, gest. voor 1680 [28]).

Uit dit huwelijk:

Aletta, geb. te Wijk b. D., huwde ald. 28 Jan. 1703 (ondertr. Amersfoort 5 Jan.) *Bartholomeus van der Velde,* j.m. van Rotterdam [29]).

IVbis. *Cornelis van der Lingen,* gest. voor 1660 [30]), schepen van Tiel 1647 [31]), burgemeester ald. voor 1646 en 1653, huwde le (ondertr. Tiel 10 Febr. 1627) *Gerrifje van Caffenburgh,* wed. van Henrick Zuermondt Willemsz., dochter van Dirk en Mechteld de Vries [32]), huwde 2e te Tiel 17 Febr. 1646 *Maria Vogelsanck,* wed. van Aert van der Mate, eerder wed. van Aert van Hasselt, begr. Tiel 7 Mei 1687.

Uit het eerste huwelijk:

a. *Gerard,* volgt sub V.
b. *Hendericksken,* ged. te Tiel 9 Nov. 1628, gest. voor 1660 [30]).
c. *Henderick,* ged. te Tiel 1 Maart 1631, koopman te Amsterdam, huwde ald. (Nieuwe Kerk) 27 Oct. 1654 (ondertr. Tiel 15 Sept. 1654) *Christina Smit(s)camp,* geb. 1654, dochter van Lucas Barentsz. *en* Lijsbetje Mostert.
d. *Rembolt,* ged. te Tiel 3 Mei 1633, gest. voor 1660 [30]).

V. *Gerard van der Lingen,* ged. te Tiel 9 Nov. 1628, rentmeester ald. 1655, koopman ald. 1669 [33]), huwde te Drumpt (ondertr. Tiel 2 Dec. 1655) *Cafharina Jegers,* wed. van Bauwen Jansz. Cloon, te Tiel.

Uit dit huwelijk: allen gedoopt te Tiel:

a. *Laurens,* volgt sub VI.
b. *Rembouf Jan,* ged. 23 Maart 1658.
c. *Cornelis,* ged. 27 Mei 1660.
d. *Gereken,* ged. 1 Juli 1662.
e. *Johannes,* ged. 1 Nov. 1664.
f. *Crisfina Willemina,* ged. 9 Dec. 1666.
g. *Ryckje,* ged. 6 Febr. 1670.
h. *Hendrick,* ged. 18 Juni 1672.

VI. *Laurens van der Lingen,* ged. te Tiel 12 Sept. 1656, landschrijver en rentmeester te Batenburg 1690, schepen ald. 1692, ambtman en richter ald. 1696-1698, huwde te Batenburg 9 Febr. 1690 *Ida Nooth,* van Tiel, dochter van Henrick en Agneta de Vries.

Uit dit huwelijk; allen gedoopt te Batenburg:

a. *Gerardf,* ged. 6 Juli 1690.
b. *Henrick,* ged. 10 April 1692.
c. *Willem Adriaen,* ged. 25 Febr. 1694.
d. *Cornelis,* ged. 24 Nov. 1695.

Nederlandsche grafsteden in **Voor-Indië,**

medegedeeld door H. WIJNAENDTS.

De Oost-Indische Compagnie is, al kort na haar oprichting, begonnen handelsbetrekkingen aan te knoopen met Voor-Indië. In 1604 aangevangen met een enkele vestiging, is zij er langzamerhand in geslaagd haar voorgangers, de Portugeezen, van tal van plaatsen te verdrijven, contracten te sluiten met de betrokken Indische vorsten en zoodoende het gebied harer werkzaamheden steeds meer uit te breiden. Tenslotte was zij, zoowel aan de Oost- als aan de Westkust op tal van belangrijke plaatsen gevestigd. Tusschen haar nederzettingen lagen die der Portugeezen, Engelschen en Franschen, wier hoofdvestigingen resp. Goa, Madras en Pondichéry steeds in hun onbestreden bezit zijn gebleven.

Op de periode van opkomst en bloei is, evenals in het vaderland, een periode van teruggang gevolgd en in 1795 zijn vrijwel alle Voor-Indische bezittingen aan de Engelschen overgegaan.

In de nagenoeg 2 eeuwen, gedurende welke de O.I.C. in Voor-Indië gevestigd was, hebben daar duizenden Nederlanders, meest compagniesdienaren, geleefd. Zij zijn er getrouwd, hebben er hun kinderen geboren zien worden en zeer vele hebben er ook hun graf gevonden. Ongetwijfeld was dit alles in de registers der kerken, die zij gesticht hadden, nauwkeurig aangeteekend. Die registers heb ik echter nergens vermeld gevonden. Vermoedelijk zijn zij, toen de ambtenaren der O.I.C. hun standplaatsen ontruimden, meegenomen naar Batavia en daar den weg van zoovele Indische archivalia gegaan.

Eén ding echter kon men niet meenemen, dat waren de kerkhoven met de grafsteenen van de vele Nederlanders, die daar hun laatste rustplaats hadden gevonden, de nog bestaande getuigenissen van een roemrijk verleden.

Na het vertrek der O.I.C. zijn deze kerkhoven jaren lang aan verwaarloozing prijs gegeven. Het Nederlandsch-Indische gouvernement heeft nimmer eenige belangstelling er voor getoond en het heeft zeer lang geduurd eer van Engelsche zijde iets voor het onderhoud werd gedaan. Tenslotte echter heeft Engeland de zorg voor de begraafplaatsen — niet alleen de Hollandsche, maar die van alle nationaliteiten — op zich genomen en verkeeren zij thans in goeden staat. Helaas was intusschen veel verloren gegaan. Kerkhoven waren opgeruimd, niet overal bleek de gebruikte steensoort bestand tegen het klimaat en den tijd, veel zerken waren gebroken, veel grafschriften waren onleesbaar geworden. Echter hebben in de latere jaren verschillende Engelschen de grafschriften, die nog leesbaar waren, te boek gesteld, zoowel Nederlandsche als Engelsche, Portugeesche, Fransche, Deensche en Inlandsche. Dat dit voor een Engelschman, die in den regel slecht met vreemde talen bekend is, niet eenvoudig was, is te begrijpen. Toch is men — ik spreek alleen over de Hollandsche opschriften — over het algemeen goed geslaagd [1]).

Ik heb uit de verschillende werken op dit gebied de namen van de Nederlanders en die van de vreemde compagniesdienaren bijeen gezocht en vermeld die hieronder in beknopten vorm, d.w.z. met weglating van bijbelteksten, gedichten en andere uitingen, die uit genealogisch oogpunt van minder belang zijn. Dit werk is niet volledig, kan niet volledig zijn, omdat ik afhankelijk was van verschillende auteurs, die verklaren niet geheel volledig te zijn. Maar in ieder geval worden op deze wijze de namen van een 400 tal overledenen onder de oogen onzer genealogen gebracht.

---

28) Prot. Buren 1677-83 f. 165 v.
29) Zie de kwartieren van haar dochter Cornelia, gest. 1778, in de Gen. en Her. Ged. Utrecht, blz. 188. Mdbld. Ned. Lw. 1916 k. 188 en 1926 k. 10.
30) Gem. Archief Tiel, Inv. 60 (Ingek. brief d.d. 12 Aug. 1660).
31) Mdbld. Ned. Lw. 1926 k. 341, met wapen.
32) Ibidem 1915 k. 330.
33) Prot. Buren f. 303.

1) Een uitzondering moet ik maken voor Alex Rea, Monumental remains of the Dutch East Indian Company in the Presidency of Madras, welk werk niet alleen bijzonder onvolledig is, maar de grafschriften weergeeft op een wijze, die ze soms bijna onbegrijpelijk maakt. Het werk bevat echter verscheidene afbeeldingen van grafsteenen.

A. Presidentschap Madras [2]).

1. Madras.

Alberfus Homoet van Amsterdam, opperkoopman en opperhoofd van Trinconomale, † 24-3-1782, oud 48 j. 8 m.

2. Porto Novo.

Margaretha Hackaart, huisvr. *Mathijs Pfeiffer,* geb. Palicatta 1-1-1698, † 19-12-1730.

Jasper Theodorus Pfeiffer, geb. Porto Novo 17-12-1717, † 24-12-1717.

Susanna Pfeiffer, geb. Porto Novo 15-2-1726, † 31-3-1727.

Cafharina Willemina van der Burg, geb. Negapatnam 4-4-1724, † 20-7-1737.

Willem Spifs, boekhouder, geb. Negapatnam 13-12-1684, † 20-7-1737.

3. Kunimedu (Conimere).

Maria de Visser, huisvr. *Gerrif van Westrenen,* boekhouder, †.-6-1703, oud 21 j., 2 m. en 9 d.

4. Palieatta.

Pieter van Suylen, vaandrig, † 20-9-1631.

Dirck Jansz Schilder van Delft, † 3-7-1639, oud 36 j.

Mr. *Pieter Boreel,* heer van Welthoven, extra ord. raad van Indië, † 1-7-1643.

Arent Gardenijs, raad van Indië, gouverneur en directeur van de kust van Coromandel, † 16-7-1643, oud 38 j.

Andries Jansen van Amser, † 14-10-1645, oud 38 j.

Pieter van Nieudorp, opperchirurgijn, † 25-4-1646, oud 51 j.

Aert Pleunen de jonge, geb. 17-12-1642, † 22-10-1646.

Arent van Tol, van Koudekerk, koopman, † 1-10-1646, oud 31 j.

Marten Jansen van Noyen, onderkoopman, † 5-8-1647, oud 46 j.

Adriana Poofs van der Gouw, huisvr. van den predikant *Johannes Abreyl, † 22-5-1653 en* haar jongste zoon:

Johannes Abreyl, † 14-9-1647, oud 16 m.

Jacob de Wifh, raad extra ord., gouverneur van de kust van Coromandel, † 31 Aug. 1651, oud 40 j.

Madalena de Silva, huisvr. van den sergeant *Abraham Christiaensen van Wesel, † 3-1-1642* en haar 3 kinderen.

Jacob Harevier van Normandië, sergeant, † 5-11-165 1, en vier kinderen.

Johannes Kerckering, van Banda, assistent, † 22-2-1654, oud 23 jaar.

Willem Jansen de Lichte, zoon van schipper *Jan Willemsen de Lichte,* geb. 2-5-1655, † 10-7-1655.

Abraham Chrisfiaensen van Wesel, † 18-9-1655, oud 55 j.

Neelfje Pieters, dochter van kapitein *Pieter Hubrechtsz* en huisvr. van *Cornelis van Wede,* †1-10-1655, oud 18 j.

Pieter van Bart van Delft, koopman, hoofd van het kantoor Karikal, † 25-10-1655, oud 38 j.

Cornelis Kruyf, † 16-11-1655, oud 2 j. en 2 m.

Elysabet Pif, dr. van den gouverneur *Laurens Pit,* geb. 14-8-1654, † 21-8-1656.

Pieter van Buyfendyck, geb. 27-12-1656, † 5-1-1657.

Abraham van Roscam van Delft, le assistent, † 2-4-1657, oud omtr. 25 j.

Maria Saubijn van Amsterdam, huisvr. van den onderkoopman *Elias Vandbroucq* [3]), † *22-4-1657,* oud 28 j.

Peter Mateuss, schipper op het Jacht de Saphier, † 9-2-1658, oud 51 j.,

Anna Steegmans, huisvrouw van den koopman *Jacob Coon,* †17-6-1658, oud 34 j.

Damus Cornelissen van de Kagh [4]), † 30-10-1659, oud 33 j.

Margrita Piefers, huisvr. *Damus Cornelis,* z.d. en j.

Cornelia, dr. van *Damus Cornelis, † 30-10-1659.*

Abraham Carfer. van Rotterdam, koopman, † 13-6-1660, oud 40 j.

Maria de Lange, geb. 's-Gravenhage 1-9-1659, † Masulipatnam 25-11-1661.

Antonefta de Lange, geb. Palicatta 27-10-1662, † 1-10-1663.

Joanna Maertensz, huisvr. van den korporaal der adelborsten *Jan Marfensen van Suchtelen, † 27-1-1662,* oud 33 j.

Frederik Barenf, zoon van *Jan Barent, † 6-7-1662,* oud 40 d.

Marfa Barent, †13-10-1663, oud 3 j. 7 m.

Dirck Maes van Rees [5]), prov. vaandrig, geb. 29-5-1625, † 24-8-1662.

Pieter van den Broeck, onderkoopman z.d. en j.

Maria van den Broeck, † 3-8-1663, oud 11 m.

Pieternella Pietersen, dochter van den kapitein *Pieter Huyberfsen* en weduwe van den prov. onderkoopman *Abraham van Valenchijn,* opperhoofd te Sadrangapatnam, † 7-10-1663, oud 23 j. 9 m. 7 d.

Adriana van Disseldorp, huisvr. *Carel Bornet, † 4-3-1667.*

Pieter Cornelissen Matseeuws, † 17-9-1667, oud 71 j.

Cafharina, dochter van voorn., † .-9-1668, oud 7 m.

Susanna, ook dochter van voorn. en huisvr. van *Isaac Roes,* † 22-1-1674, oud 25 j.

Pieter Huyberfsen van Rotterdam, kapitein, † 21-3-1669, oud ongev. 68 j.

Assensa Pietersen, huisvr. van den kap. *Pieter Huyberfsen, † 2-9-1669,* oud omtr. 68 j.

Dorothea Paviloens, weduwe van den koopman en hoofd van het kantoor Masulipatnam *Hendrick Servaes,* geb. Palicatta 27-5-1650, † 28-9-1669.

Henrieffe Servaes, hun dochter, † 17-1-1671, oud 15 m.

Cornelis van Outhoorn, zoon van den opperkoopman *Hendrik van Outhoorn, † 26-5-1670,* oud 6 j. 3 m.

Pefronella Duraeus, huisvrouw van den opperkoopman *Hendrik van Oufhoorn,* † Masulipatnam 8-2-1674, begr. Paticalla 26 d.a.v.

Frederik Frontenius, geb. Almelo. † 3-6-1671, oud omtr. 44 j. en 2 kinderen, n.l.:

Hendrik Frontenius, geb. 5-8-1658, † 23 d.a.v.

Elisabeth Frontenius, geb. 22-8-1659, † 22-4-1655 (sic).

Geerfruydf Duraeus, huisvr. van den onderkoopman *Jacob van Almonde, † 30-10-1671.* oud 28 j. 9 m.

Roeland de Carpentier, koopman, † 30-9-1673, oud ruim 71 j.

Adriana Gerrifs Cant, huisvr. van den koopman en fiscaal *Roeland de Carpentier, † 3-12-1667,* oud omtr. 57 j.

Maria de Carpentier, dochter van voorn., † 24-6-1658.

Adriana de Carpenfier, eveneens dochter van voorn. en huisvr. van den onderkoopman *Sacheus van Heussen,* †18-5-1672 en haar dochter:

Maria van Heussen, † 25-6-1666, oud 19 m.

Jacomina Baffart. huisvr. *Marf. Pit, † 18-10-1673.*

Sara Lindenborn. dr. van zal. *Hercules Lindenborn,* kapitein

---

[2]) Ontleend aan :

a. J. J. Cotton. List of monumental inscriptions in the Madras Presidency. 1905.

b. List of European tombs in the Tanjore district, Madras 1914.

[3]) Bedoeld zal wel zijn: van den Broeck.

[4]) Verm. van de Kaag.

[5]) Waar ik niet met het origineel kan vergelijken en de afschriften opgesteld zijn door iemand, die onze taal niet begrijpt, kan ik niet uitmaken of „van Rees" hier familie- of plaatsnaam is.

van de burgerij van Colombo, † 31-12-1673, oud 17 *j.* 11 m. 12 d.

Eilsabeth Lindenborn, geb. 28-11-1660, † 27-5-1677.

Catharina Blockhovius, huisvr. *Jacob Corbesier,* † 10-1 1-1675, oud *29 j. 20* d.

Jan Hendriksz, van Amsterdam, kuiper, † 28-5-1676.

Hendrik Duiker, opperkoopman en opperhoofd te Tegenepatnam, geb. Emden 30-5-1620, † 4-8-1676.

Andresa Paulus, huisvr. *Jan Hendriksz,* † *30-7-1677.*

Joannes Verkerck, onderkoopman, geb. te Delft, †12-3-1678, oud omstr. 46 j.

Samuel Delafosse, koopman en opperhoofd te Ava, †19-1-1679, oud 38 j. 4 m. 13 d.

Nicolaus Clement, † *23-5-1679,* oud 5 j. en

Joannes Clement, † *26-5-1679,* oud 2 j., beiden kinderen van *Nicolaus Clement* en *Geertruyda van Dale.*

Jasques Caulier, gouverneur en directeur van de kust van Coromandel, geb. te Gent 1620, † 5-11-1679, oud 59 j. 8 m. 12 d.

Susanna Jacobsz, huisvr. van den sergeant *Jacob Jansz. van Wesel,* † 22-7-1681, oud 52 j. en getrouwd geweest 33 j.

Albert van Wede, koopman en opperhoofd te Tegenepatnam, geb. Utrecht 28-6-1641, † 28-7-1681.

Joanna Berio, wed. van *Abraham Florisz. Bolwerck,* krankenbezoeker te Masulipatnam, geb. te Amiens 17-9-1614, † 18-5-1684.

Abraham Mendis, vrijkoopman, geb. te Oettecotta, †5-4-1684, oud 48 j.

Thomas de Mey en *Lucia Vos,* echtel. z.d. en j.

Susanna de Mey, dochter van bovengen. en weduwe *Hendrik Pietersz,* geb. 1626, † 25-5-1673.

Susanna Maria de Mey, huisvr. van den onderkoopman *Dirck Hackaert,* † *6-4-1700,* oud 20 j. 1 m. 4 d.

Johanna Pieters, huisvr. van den opperchirurgijn *Jochim Eibeeck,* † 13-5-1667, oud 56 j. en haar zoon:

Gabriël Eibeeck, geb. 19-11-1646, † 21-10-1647.

Cornelis de Laver, opperchirurgijn, geb. 1647, † 22-5-1685.

Jacob Jansz van Wesel, sergeant, † 1-5-1689, oud 77 j.

Louis Mendis, vrijkoopman, † 1-3-1686.

Maria Dieer, huisvr. *Jacob Claasz,* † 12-3-1682.

Jacob Claasz, soldaat, † 24-4-1697.

Cornelis van der Wiel, † *25-7-1695.*

Willem van Dielen, opperkoopman en hoofd te Masulipatnam, geb. te Haarlem 5-8-1650, † 13-10-1688 en zijn kinderen: *Catharina van Dielen,* oud 5 j. en een zoontje oud 24 d., beiden † kort voor den vader.

Gasparus Ingels, onderkoopman, geb. Middelburg 17-9-1680, † 28-11-1711.

Jan Martensz, koopman, geb. Palicatta 21-6-1667, †31-3-1717.

Dirck Both, koopman en opperhoofd van het kasteel Gelria, geb. Utrecht 29-3-1666, † 24-6-1719.

Sara Forin, huisvr. *Cornelis de Munt,* koopman en opperhoofd van het kasteel Gelria, geb. 17-4-1681, † 20-7-1723.

Clasina Reynira Dallens, huisvr. van den koopman *Goosewijn Maire,* geb. 23-2-1695, † 17-10-1725 en hun dochter:

Antonia Adriana Maire, geb. 29-4-1724, † 19-7-1724.

Adriaan Verwey, van Amsterdam, krankenbezoeker, geb. 5-10-1697, † 16-3-1736 en 4 kinderen.

Anna Margaretha Moller, huisvr. van *Michel Gallart,* koopman en opperhoofd van het kasteel Gelria, geb. Kaap de Goede Hoop 22-4-1687, † 18-2-1737.

Jacob Hendrik van Son, † *1746,* oud 54 j.

Clasina Adriana Ringers, huisvr. van den onderkoopman *Jacobus Leonardus Topander,* geb. Vlissingen 12-3-1718, † 9-12-1754.

Adriana van Son, huisvr. van den koopman *Nicolaas de Joncheere,* † 11-12-1763, oud 26 j., 2 m., 22 d.

Jan Jansz van Negapatnam, oud krankenbezoeker, †24-1-1764, oud 59 j., 1 m., 4 d. en zijn kinderen:

Frans en *Jan Jansz,* † 16 en 26-3-1757, oud resp. 14 j., 6 m., 1 d. en 17 j., 5 m., 12 d.

Petronella Jacoba Leembruggen, weduwe *Nicolaas Tadama,* koopman, geb. Colombo 10-9-1753, †1-4-1777, en een 28-10-1776 geb. zoontje, na 4 uren overleden.

Anna Wilhelmina de Vos, huisvr. *Abraham Dormieux,* † 1786 en hun zoon *Peter Dormieux,* † 1787.

Claes Egbersen, z. d. en j.

Sara Antonia de Goede, huisvr. van *Jacob Eilbracht,* opperkaopman en gezaghebber op de kust van Coromandel, geb. 29-9-1751, † 22-9-1793.

5. Sadras.

Jonkheer Mauris Teesar Duthiel, kapitein z.j. en d.

Ammarentia Blochovius, huisvr. van *Lambert Hemsinck,* onderkoopman, geb. Hoorn 21-6-1644, † 14-3-1670, en een 1-2-1670 doodgeboren dochtertje.

Barent Clebout, eerste kapitein en majoor der Ceylonsche militie, † 25-10-1679,. oud 56 j.

Pieter Hemsinck, geb. Sadras 3-8-1665, † 24-2-1682.

Maarten van den Briel, fiscaal en pakhuismeester, †2-10-1687, oud 64 j. en zijn twee zoons:

Joannes van den Briel, koopman, † 15-1-1705, oud 43 j. en

Marcus van den Briel, eerste klerk, † 2-8-1687, oud 23 j.

Abraham Witmont, opperhoofd van het kantoor, zijn 2e huisvrouw, 2 zonen, 1 dochter en haar zusters dochter. Anno 1695.

Twee, resp. 20-4-1714 en 16-11-1715 doodgeboren zoontjes van Mr. *Dirck van Cloon,* opperhoofd van het kantoor en van zijn vrouw *Anthonia.*

David Davidsz, vrij burger, † 8-1-1725.

Reinier Jacob de Vos, boekhouder, geb. 24-12-1691, † 24-12-1726 en zijn vrouw:

Catharina Maria Davidsz, geb. 8-8-1703, † *13-4-1725* en hun drie kinderen:

Abraham de Vos, geb. 22-9-1719, † 11-4-1721.

Maria de Vos, geb. 30-12-1720, † 13-3-1721.

Reinier Jacob de Vos, geb. 20-3-1725, † 11-12-1725.

Cornelis van Outvelt, onderkoopman, geb. Middelburg 15-8-1675 of 1677, † 22-9-1723.

Gustavus Gouds, boekhouder, geb. Röfors in Zweden, geb. 2-12-1690, † 22-12-1737.

Petrus Matthaeus, onderkoopman, geb. Hoorn 16-11-1718, †7-7-1747.

Elisabetha Florendina barsse van Maneil, huisvr. van *Jan Apengh,* geb. Groningen 1-12-1718, † a.b. van het schip Slooten 5-2-1752, komende van Malakka en te Sadras begraven.

Jacobus Leonardus Topander, koopman, geb. Amsterdam 22-4-1715, † 28-5-1767 en zijn jongste dochter *Esther Clasina Topander,* huisvr. van Mr. *Jacob Pieter de Neys,* koopman, geb. Palicatta 6-11-1754, † 6-4-1780 en hun jongste zoontje en 7e kind:

Jan Leonard de Neys, geb. 27-3-1780, † 28-1-1781.

Anna Cornelia Bonk, huisvr. van den onderkoopman *Johannes Dumon,* geb. Negapatnam 18-1'1-1743, † 28-1-1773.

Petrus Hollebeek, boekhouder, geb. Palicatta 28-4-1729, † 22-5-1769.

Anna Catharina Catnpie, eerst gehuwd geweest met *Jacobus Leonardus Topander* en daarna met *Joan Daniël Simons,* koopman: geb. Palicatta 10-4-1736, † 20-2-1790.

Louis van Mispelen, bootsman, geb. Amsterdam 13-1 1-1716, † 13-8-1772.

Harmen Hendriksz, bootsman, geb. Groningen, †14-6-z.j.

Johanna Rosina Benjamin, dochter van *Apollus Benjamin,* geb. 25-1-1778, † 10-11-1790.

Elvina van Sohsten, dochter van wijlen *H. F. van Sohsten* [6]) en van *Anna Ponchont,* geb. Jaggernaikpoeram 28-4-1823, † 1-1-1825.

Johannes Willem Regel, zoon van het opperhoofd ter kust van Coromandel *F. C. Regel* en van mevr. *F. W. Regel,* geb. 9-9-1817, † 26-9-1818.

6. Jaggernaikpoeram.

Magdalena Martina, geb. Sadras 6-9-1772, † 25-12-1775.

Maria Petronella, geb. Sadras 25-2-1771, † 15-1-1776.

Adriaan Peter, geb. Jagg. 4-11-1775. † 11-2-1777.

Johannes Cornelis, geb. Jagg. 10-12-1776, † 21-4-1777.

Adriana Susanna, geb. Jagg. 28-12-1777, † 7-4-1778, allen kinderen van *Mr. Jacob Pieter de Neys,* onderkoopman en *Esther Clasina Topander.*

Nancy van Sohsten, weduwe wijlen *H. F. van Sohsten* [6]), eertijds Nederlandsch gouverneur van de kust van Coromandel, † 7-3-1866, oud 74 j., 7 m. (Engelsch opschr.).

7. Pallicol.

Sara van Nooy, huisvr. van *IJsbrand van Swaanswijck,* opperkoopman en hoofd van Pallicol, †20-10-1652, oud 17 j., 9 m., 11 d.

Marten van Swaanswijck, hun zoontje, † 3-11-1652, oud 1 j., 2 m., 26 d.

Gerraert Hemsinck, zoon van den assistent *Lambert Hemsinck,* geb. Pallicol 17-10-1660, † 9-11-1662.

Symon van Groenewegen, van Delft, koopman en opperhoofd van het kantoor Pallicol, † 3-6-1665.

Sara Sonhius, huisvr. van den onderkoopman *Joan* Seroyen, geb. Groningen 16-7-1647, † 30-10-1675 en hun dochtertje:

Catharina Seroyen, geb. 30-7-1674, † 2-5-1675.

David van de Graaff, van Dordrecht, onderkoopman en factuurhouder te Masulipatnam, † alh. 28-12-1677, oud 41 j.

Lambert Wildelandt, zoon van *Bruyning Wildelandt,* opperhoofd te Pallicol, geb. Daetcheron 27-3-1681, † 4-4-1681.

Nicolaus Ruyser, van Amsterdam, onderkoopman en opperhoofd te Pallicol, † 30-11-1682, oud 35 j., 4 m., 21 d.

Hendrik Duiker, van Amsterdam, assistent, † 26-12-1682, oud 24 j., 3 m., 1 d.

Lambert Wildelandt de 2e. geb. alh. 2-10-1685, †Masulipatnam 29-7-1686.

Gerrit Wildelandt, geb. Palicatta 15-4-1674, † 8-10-1687.

Lucia Popta, huisvr. van *Willem Caulier,* koopman en opperhoofd te Pallicol, geb. 12-11-1681, † 28-7-1702.

8. Daeteheron.

Joannes Caulier, onderkoopman, † 18-1-1673.

Johanna Petronella de Pyster van Utrecht, huisvr. van *Jean Jacques Japin,* onderkoopman en hoofd van het kantoor, † 2-4-1 728.

(Wordt vervolgd).

[6]) Zie onder Tutiecorijn.

De laatste telgen van het adellijk geslacht Van Dorp,

medegedeeld door **Mr. W. C. Mees.**

Mr. W. C. Ackersdijck, geboren te 's-Hertogenbosch 12 December 1760 en overleden te Rotterdam 6 Februari 1843, was in zijn tijd een bekend en gewaardeerd publicist over historische, juridische en taalkundige onderwerpen. Uit de door hem verzamelde gegevens betreffende het geslacht Ackersdijck en aanverwante meest Bossche familiën blijkt, dat hij ook een belangstellend en nauwgezet genealoog geweest is. Onder de talrijke door hem nagelaten adversaria vond ik cie hierachter gepubliceerde, in April 1835 neergeschreven aanteekening betreffende het oud adellijk geslacht *Van Dorp,* die naar het mij voorkomt merkwaardig genoeg is, om in dit maandblad medegedeeld te worden. Het treurig einde van dit illustere geslacht wordt duidelijk toegelicht door het aan deze aanteekening gehechte, hieronder tevens gepubliceerde verzoekschrift.

Waarschijnlijk heeft de vader van Ackersdijck Mr. W. C. Ackersdijck (1735-1794), die sinds 1759 raad en schepen van 's-Hertogenbosch was, dit verzoekschrift als een curiositeit gehouden, terwijl het ook mogelijk is, dat Mr. W. C. Ackersdijck Jr., die van 1782 tot 1795 secretaris van zijn geboortestad was, dit stuk in het archief heeft gevonden en vervolgens onder zijne papieren heeft bewaard.

Volgens onze tegenwoordige begrippen schijnt het eenigszins vreemd, dat een overigens zeer nauwgezet magistraat een dergelijk stuk uit het publiek archief neemt. Deze opvatting werd echter door de regenten van de oude republiek, die de grens tusschen publieke en particuliere archieven minder scherp trokken, niet gedeeld. In ieder geval is het merkwaardig stuk op deze wijze bewaard gebleven en is het daardoor mogelijk het thans te publiceeren.

Van Dorp.

Een oud adelijk Hollandsch geslacht, van hetwelk geen mannelijke afstammelingen meer bestaan; men vindt van hetzelve een geslachtslijst, uit van Leeuwen en anderen overgenomen, in het Vaderlands Woordenboek van J. Kok XIIe deel bl. 620. — Hetzelve zoude wel bij mij niet zoo veel belangstelling verwekken, om daar over eene aanteekening te maken, ware het niet, alleen om het volgende:

er bestaan „Stichtelijke gedichten van Heer *Frederick van „Dorp,* Heer van Maesdam, &c verbetert, en vermeerdert, in „'s-Gravenhage, bij Jacobus de Putter, boeck-verkooper „woonende in de Pape-straet Anno 1679, in 4°."

Hij was als Curator der Leidsche Hooge School opgetreden in 1669, zie M. Siegenbeek's Geschiedenis dier Hooge School, IIe deel Leiden 1832, bl. 15 en 16; hij noemt dit boek „een niet verwerpelijken bundel van stichtelijke gedichten".

Men zou met, daar in voorkomende, op de geslachtslijst, niet vermelde, namen dezelve geslachtslijst kunnen aanvullen, doch zulks komt mij van te weinig belang voor, om mij daar toe te verledigen: maar eene bijzonderheid was het vooral, die mij tot deze aanteekening aanleiding gaf. De laatste manlijke afstammeling van dit geslacht was *Franck Carel* Baron *van Dorp,* gepensioneerd majoor ten dienste dezer lande.

Ik heb hem nog gekend, wonende te 's Hertogenbosch op de oude dieze bij de groote hekel, met een zoon en twee dochters, zijn zoon stierf jong voor mijn geheugen; zijne dochters, de freules *Henrietta Margaretha* en *Juliana Carolina,* overleefden hem, wonende in onze buurt in hetzelfde huis, waar naderhand de veerman van de hekel woonde, en een kroeg hield, de freule *Henrietta Margaretha* overleden zijnde in July

zijnde, dat hare Luster schulden had nagelaten, die zij niet in staat was te betalen, verzogt bij Schepenen van 's Bosch authorisatie, om het doode ligchaam van hare zuster te mogen gadeslaan en ter aarde te bestellen, zonder daar door eenige hereditaire acte *te* plegen, of zich als erfgename te gedragen, t geen haar "Dij appointement van 2 July 1771 werd geaccordeerd, zoo als het hier bijliggend oorspronkelijk Stuk aanwijst.

Het was de Baron *Arnold Joost van der Duyn,* Heer van 's Gravemoer, Maasdam enz. hoogheemraad van Delfsland generaal van de Cavallery gouverneur van Breda, wiens moeder was geweest *Anna Maria van Dorp* dochter van *Charles* 1771, en de overgebieven freule *Juliana Carolina,* beducht *Philip van Dorp,* welke de laats overgeblevene van dat geslacht *Juliana Carolina* ondersteunde, tot haar levensonderhoud, wordende zij tot kost en woning bezorgd (zoo ik meen) te Hattum in Gelderland.

BIJLAGE.

Aan de EdWelAgtbare

Heeren Schepenen der Hoofdstad 's Hertogenbosch.

Geeft reverentelijck te kennen, *Julina Carolina van Dorp* Meerderjarige nagelaatene Dochter van *Franck Carel Baron van Dorp* in Leeven gepensioneerd Major ten dienste deezer Landen,

Dat haar Suppts. Suster *Henrietta Margaretha van Dorp* deeze Morgen overleeden zijnde, op desselfs begraeffenis ordre zal moeten gesteld worden, dat de Suppte de directie van dezelve begraeffenis, wel zoude willen ondernemen, dan dat de Suppte bedugt is, dat haare voornoemde Suster bij haar Leeven schulden gemaakt heeft en dat de suppte buyten staat zijnde dezelve te betaalen, ook niet goerne door het pleegen van eenige hereditaire Acte daarvoor aansprakelijck zoude zijn,

Mits welke zoo keerd de suppte zig tot UEd Agtbaere ootmoedig versoeckende, Dat UEd Agtbaere de Suppte gelieven te authoriseeren om het Doode Lichaam van haere voornoemde suster, *Henrietta Margaretha van Dorp* gaade te slaan, en ter aarde te bestellen, zonder daer door eenige hereditaire Acte te pleegen, of zig als Erfgenaame te gedraagen.

T Welck doende &c

J. C. VAN DORP.

BOEKBESPREKING.

Die Haghe, Jaarboek 1940. 's-Gravenhage 1940.

Het bekende Jaarboek onder redactie van Dr. W. Moll is het 45e in de reeks.

De inhoud omvat een door Dr. H. E. van Gelder gegeven overzicht van de geschiedenis van deze Vereeniging over de jaren 1890-1940.

Dr. W. Moll. bespreekt in zijn artikel, geheeten „Mr. H. Zillesen, 26 Juli 1854-21 November 1939" de groote verdienste van het eerelid der Vereeniging, den bekenden griffier van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

In een volgend artikel van de hand van den Heer J. J. Moerman, getiteld „De brandschatting van den Haag door Jonker Frans van Brederode (7 Maart 1489)" vindt de lezer eenige aardige bijzonderheden uit den Jonker-Fransenoorlog.

Dr. P. J. van Breemen geeft een doorwrocht artikel over „Het Hofboek van 1561 en het kohier van den 10den penning van 1561". Belangstellenden zullen hierin verscheidene gegevens omtrent Hagenaars en hun huizen vinden.

Een lijvig artikel wijdt Dr. Ir. G. A. C. Blok aan „De architect Maurits Pietersz. Post en de tuin van het Mauritshuis", waarin tal van bijzonderheden.

Mr. J. M. Fuchs geeft de instelling en de geschiedenis van „Het beurtveer van 's-Gravenhage op Utrecht", waarna een uitgebreid artikel van den Heer J. P. Weyand, getiteld „Rond Johan W. H. Verhulst. Iets uit het Haagsche muziekleven in de 19e eeuw" de reeks bijdragen besluit.

Een alphabetisch register en een jaarverslag voltooien dit jaarboek.

J. P. DE MAN.

De Groote Kerk te Maassluis 1639-1939. Grepen uit hare historie, waarin vervat de door . W. Janzen... verzamelde gegevens over de geschiedenis van de Groote Kerk te Maassluis door T. Mastenbroek. [Maassluis] 1939.

Een publicatie, die menigeen met genoegen eens zal inzien.

Ik wil de aandacht vestigen op hoofdstuk V, alwaar de lezer een en ander kan vinden omtrent den architect der kerk *Arenf Lambrechfsz.,* zoon van *Lambrecht Fransz. (Bubbeson).* Omtrent zijn persoon en familie vindt de lezer op blz. 40 e.v. bijzonderheden.

In Bijlage K. vindt men een lijst van predikanten van 8 Nov. 1598 af tot heden.

Aardige illustraties verlevendigen den tekst.

J. P. DE MAN.

Aan het slot van onze bespreking van „Een en ander over Giessendam" door J. van Toll is abusievelijk vermeld, dat eene tweede aangevulde oplage binnenkort zou verschijnen. Bedoelde mededeeling behoort bij de daarna besproken publicatie van denzelfden schrijver over „Een onbekend middeleeuwer" (Arend van Gent).

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

Nederlandsch archief voor genealogie en heraldiek, jrg. III, afl. 1.

Redactioneel artikel; het tijdschrift wordt nu ook orgaan van de Nationale Vereeniging voor geslacht- en wapenkunde. — A. Bijl Mz., Curieuze notities. — Prof. Dr. J. F. van Bemmelen, Erfelijkheid van lichaamsbouw; familie *de Kempenaerkberson.* — *C,* Pama, De taak van den Hoogen Raad van Adel. — Mr. J. W. Groesbeek, Middeleeuwsche genealogie. — Mr. A. J. Sormani, Het voorgeslacht van *Cornelis Sprongh.* — Boekaankondiging. — Vragen betreffende duistere punten: *Bergwerf, van der Does, Boender.* — Mededeelingen van de Nationale Vereeniging voor geslacht- en wapenkunde,

---

De Maasgouw, jrg. LX, afl. 4.

O.a. B. Hermesdorf, Een consentbrief van het leenhof van Stein (1335); hierin *Arnold* heer *van Sfein* en *Wijnand van Dieferen.* — H. R. De adellijke abdij van Sinnich (1243-1480): bevat o.a. gegevens *van Rodenbroeck.* — H. M., *Gerard van Muggenbroek.* — J. Verzijl, Het huwelijk van *Alexander van Vehlen,* heer van Raesfeld, en van *Alexandrina Maria Huyn van Geleen* te Wachtendonk op 21 Juli 1624. — Dr. E. B., Kroniek van Maastricht. — Boeken- en tijdschriftennieuws.

Der Herold, jrg. 1, afl. 5.

O.a. Dr. 0. Neubecker, Ordensritterliche Heraldik (Schluss) ; bevat o.a. een afbeelding van zegel met wapen *Sirtema van Grovestins,* afb. 258. — Dr. O. Neubecker, Heraldische Rundschau; bespreekt op blz. A 52 wapenverleening van Nederlandsche (Ned.-Indische) gemeenten. — Buchbesprechungen; hierin wordt o.a. besproken Heraldisch vademecum door J. C. P. W. A. Steenkamp.

Familie, Sippe, Volk, jrg. VI, afl. 8.

O.a. C. Sickel, Das Verschleppen von Irrtümern in der Ahnentafelforschung und die Arbeitsweise der Deutschen Ahnengemeinschaft (D.A.).

KORTE MEDEDEELINGEN.

Calandrini.

Het is gebleken, dat in het in de Septemberaflevering gepubliceerde artikel over het geslacht *Calandrina* buiten schuld der Redactie eene vergissing is geslopen, de den aandachtigen lezer echter niet zal zijn ontgaan.

In kolom 366 bovenaan staat *Cesare Calandrini;* onmiddellijk hierop volgt eene aanteekening over een *Cesare Cafandrini,* die echter niet denzelfden persoon betreffen kan. Het is zonder meer duidelijk, dat'deze laatste *Cesare* als derde kind bij den onder 111 genoemden *Giovanni* thuis behoort, daar hij in de aanteekening een zwager van *Philippo Burlamacchi* genoemd wordt. Ook zijn sterfjaar toont, dat hij niet tot de derde in het artikel genoemde generatie kan hebben behoord, maar tot de vierde, eveneens wijzen de doopjaren zijner kinderen daarop.

d'Everdinge van der Nypoort. (Een aanvulling).

(Zie jg. LVIII, 147).

Bij een met andere doeleinden ondernomen onderzoek in het Rechterlijk archief van Culemborg stuitte ik op het testament van ***Anna Jan Petersdr.***. d.d. 21 Mei 1578 [1]). Zij verklaarde daarin, met eenige harer broeders en zusters op 26 Augustus 1556 een testament [2]) gemaakt te hebben, waarin de kinderen van hun vooroverleden broeders of zusters in de plaats hunner vader of moeder gesubstitueerd zouden worden; thans bepaalde zij bovendien, dat, indien haar „neve" ***Willem Joosfen Nyeuwpoert*** vóór haar zou komen te sterven met achterlating van kinderen, dezen in huns vaders plaats zouden treden.

Uit deze acte valt af te leiden, dat ***Anna Jan Pefersdr.*** een tante was van ***Willem Nyeuwpoerf.*** en dus een zuster van zijn vader of van zijn moeder. Hier deed zich dus de mogelijkheid voor, nadere gegevens vast te stellen omtrent de herkomst van den in kolom 148 van dezen jaargang als bewezen stamvader der familie *d'Everdinge van der Nypoort* vermelden *Joost van der Nypoort.*

Reeds vroeger had ik genoteerd, dat ***Willem Joostensz. Nypoort*** ook in het Culemborgsche leenregister voorkomt; het bleek mij nu, dat op 1 Dec. 1586 ***Willem Joosfensz. Nyeport*** met 1 morgen land op Lanxmeer bij Culemborg beleend werd als leenvolger van ***Anna Jan Pefersdr.,*** zonder dat van eenige familierelatie gewag wordt gemaakt [3]). De oudere geschiedenis van het leen nagaande, vond ik het volgende:

Op 10 Juli 1497 [4]) werd, na opdracht, ***Jan Petersz.*** door den heer van Culemborg beleend met dit land. Hij vernieuwde de beleening op 20 Jan. 1506, en werd, na zijn dood, opgevolgd door zijn blijkbaar oudsten zoon *Joost* ***Jan Petersz.,*** op 10 Dec. 1528.

Deze deed op 5 Febr. 1535 afstand ten behoeve van zijn moeder ***Toenisken,*** weduwe van ***Jan Petersz.,*** voor wie haar zoon ***Cornelis Jansz.*** den leeneed aflegde. ***Toenisken*** gaf op dienzelfden dag het leen weder over aan genoemden ***Cornelis,*** onder voorbehoud van vruchtgebruik. ***Cornelis*** kreeg daarbij de verplichting bij het einde der lijftocht, dus na doode zijner moeder, aan zijn toen ongehuwde broeders en zusters, nl. ***Henrick*** en ***Peter Jansz.,*** en ***Nelleken, Hilleken, Anna, Cunere*** en ***Marie Jansdrs.*** (of hun na te laten kinderen bij substitutie) 25 car. gld. uit te betalen. Indien ***Cornelis*** zonder kinderen na te laten zou sterven, zou dit leen niet komen aan zijn broeder *Joost,* maar vererven op de oudste van zijn andere, dan in leven zijnde broeders of zusters, en nooit op zijn gehuwde broeder of zusters, nl. Joost ***Jansz.*** en ***Janne, Barbara en Fye Jansdrs.,*** noch op hun kinderen, daar deze gehuwden reeds in andere goederen waren afbedeeld — tenzij de ongehuwden allen kinderloos gestorven zouden zijn.

Cornelis Jansz. werd opnieuw beleend op 15 Sept. 1556, en had na zijn dood als opvolger zijn broeder ***Peter Jansz.,*** beleend 25 April 1561. Op 14 April 1570 [5]) vernieuwde hij den eed. Zijn opvolgster was zijn hierboven reeds vermelde zuster ***Anna Jan Petersdr.,*** die op **14** Maart 1577 den eed liet vernieuwen. Na haar dood [6]) dan werd op 1 Dec. 1586 ***Willem Joostensz. Nyeporf*** beleend; het geval, voorzien in den brief van 5 Febr. 1535, was dus ingetreden: alle ongehuwde kinderen van Jan *Petersz.* ***waren*** blijkbaar overleden zonder kinderen na te laten, zoodat thans de representanten van de gehuwden, in de eerste plaats de oudst overlevende zoon van den oudsten broeder ***Joost,*** aan de beurt kwamen.

Het lijdt dus geen twijfel, of ***Willem Joostensz. van de Nypoort is*** de zoon van ***Joost,*** den oudsten zoon van ***Jan Pefersz.*** bij ***Toenisken N.***

Een nadere bevestiging ontvangen deze leenacten en het daaruit afgeleide door 2 acten in de Schepenkentenissen van Culemborg. In de eerste acte, d.d. 28 Mei 1534 [7]), verkoopt *Thoenisken,* weduwe van ***Jan Petersz.,*** met haar zoons *Cornelis* en ***Henrick*** en haar dochter *Nelle,* mede voor haar andere kinderen, een huis in de Nieustad (het Zuidelijke stadsdeel van Culemborg) aan de Zandstraat gelegen, en huurt dit weder in. De tweede acte is gedateerd 12 Juli 1541 [8]), en behelst den afstand door Joest Jan *Petersz.* van zijn ouderlijk versterf ten behoeve van zijn broeders ***Cornelis, Henrick*** en ***Peter,*** en zijn zusters *Nelle, Hilleken, Anna, Cunera* en ***Mary. Joost*** is dus uit den boedel zijner ouders uitgekocht, en woonde denkelijk elders, wellicht te Utrecht, waar zijn zoon ***Jan*** al in 1578 voorkomt. Dit is ook blijkbaar de reden geweest, dat hij in 1535 van zijn vaderlijk leengoed afstand deed.

Frappant is het nu om met deze authentieke afstamming de stamreeks te vergelijken, die op het door mij in kolom 147 vermelde grafschrift in de Buurkerk te Utrecht voorkwam. De voornamen en de data kloppen geheel: ***Peter-Jan-Joost,*** maar de eerzame ***Jan Petersz.***. gestorven voor 10 Dec. 1528, is gemaakt tot ***Johannes van Everdingen,*** ridder, heer van Nijpoort, gest. 1 Maart 1528, en zijn ega ***Thoenisken, ge***storven voor 12 Juli 1541, tot Jonkvr. ***Anfonia van Eyl (ex*** matre ***Van Erp),*** gest. 26 Maart 154 1.

Gezien deze overeenstemming in voornamen en data meen ik wel te mogen aannemen, **dat** ***Joost van der Nypoort*** inderdaad op 12 Mei 1564 gestorven is, en zijn vrouw, die wel ***Johanna,*** maar geen ***De Beesde (ex*** matre ***Van Lockhorst)*** geheeten zal hebben, 17 Oct. 1552 overleden zal zijn. De familie is dus wel degelijk van de stamreeks op de hoogte geweest, en moet de opsiering op haar geweten hebben. Hoe de naam ***Van der Nypoort*** en de latere verfraaiing *d'Everdinge van der Nypoort* ontstaan is, blijft evenwel als te voren in het duister.

A. P. VAN SCHILFGAARDE.

---

1) **Register van testamenten 15751607.**
2) **Niet in het Rechtl. arch. te vinden.**
3) **Inv. 4795, v, f. 3.**
4) **Deze en de volgende acten Inv. 4776. f. 52.**
5) **Inv. 4778, f. 28v.**
6) **Zij leefde nog op 21 Jan. 1585 (Kentnissen Culemborg, 1584-'93, f. 19).**
7) **Sehepenkentnissen Culemborg, 1520-34, in dato.**
8) **Ibidem 1535-'50, in dato.**

Pafraet.
(LIV, 300-303).

Het onder 111 genoemde echtpaar Jan ***Pafraet*** en ***Peterken ter Becke*** had behalve een zoon ***Richard*** ook nog een dochter ***Marietje Pafraet,*** gehuwd met den hopman ***Henrick van Rensselaer*** († *6* Juni 1602). Zij waren de ouders van den bekenden ***Kiliaen van Rensselaer*** (zie beneden). Een en ander blijkt uit het register van contentieuse en vrijwillige zaken van het hoogschoutambt Hasselt, alwaar 18 Augustus 1603 verschijnen ***Rijchardt Paffraet*** als oom en aangeboren momber en ***Gerryt Koninck*** als medemomber over zal. ***Henrick van Rensselers*** nagelaten kinderen bij z(aliger) ***Marrichien Paffraets*** in echte verwekt, arrestanten, contra ***Jan van Renseler*** en ***Engele van Rentzeler,*** gearresteerden. Volgens bewering der gearresteerden (20 Augustus 1603) zijn de kinderen van hopman ***Henrick v. Renseler*** „bij de 17 ende de ander over de 15 jaren olt" en behoeven naar het Keizerlijk recht geen momber, als zijnde boven de 14 jaar.

Aelken Pafraet (IV, *3)* is 14 April 1616 te Hasselt gedoopt.

A. HAGA.

Kiliaen van Rensselaer.

Het geboortejaar van dezen bekenden stichter der kolonie Renselaerswyck aan de Hudson wordt overal opgegeven te zijn omstreeks 1580. Dit blijkt onjuist te zijn. In het register van contentieuse en vrijwillige zaken van het hoogschoutambt Hasselt compareert 22 Augustus 1603 ***Kiliaen van Rentzeler,*** „olt bij de 17 jaer", en verklaart dat hij zijn oom ***Richardt Paffraet*** alsmede ***Gerryt Koninck*** „salff haer ere ende reverentie" tot zijn mombers niet begeert (zie hierboven sub voce ***Pafraet). Kiliaen van Rensselaer*** is dus in de tweede helft van het jaar 1586 geboren. Hij was de zoon van hopman ***Henrick van Rensselaer*** en ***Maria Pafraet.***

Op 3 November 1604 verschijnt in hetzelfde gericht ***Johan van Rentzeler, te*** Nijkerk woonachtig, mede volmacht hebbende van ***Richardt van Nulde,*** „beide erweelte momberen over de nagelaten kinderen van zal. hopman ***Henrick van Rentzeler",*** en bekende vanwege derzelver kinderen ***Kiliaen*** en ***Marichien van Rentzeler*** verkocht te hebben aan ***Rychardt Paffraet*** en ***Lysbet*** zijn huisvrouw een aantal nader omschreven renten.

A. HAGA.

Een oude grafzerk te Valkenburg Z.H.
(LVIII, 409).

In het belangrijk artikel, onder bovenstaanden titel in het vorig nummer verschenen, waarin de Heer Bijleveld ons veel merkwaardigs uit de geschiedenis van Valkenburg mededeelt, behandelt de schrijver ook het nabijgelegen Torenvliet en zijne bewoners. De wijze waarop hij zich ter plaatse over de vluchtelingen, die er na 1725 tijdelijk door den eigenaar Mr. Cornelis Wittert van Valkenburg werden gehuisvest, en over hunne geloofsgenooten uitlaat, heeft echter — niet alleen van Oud-Katholieke zijde — aanleiding gegeven tot protest. Hoewel de Redactie voor den inhoud van geteekende stukken niet aansprakelijk is, meent ook zij dat de betreffende passage als kwetsend voor de gevoelens van andersdenkenden kan worden opgevat en derhalve dient te worden betreurd.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Cappelhoff-Brants. ***Egbertus Henricus Cappelhoff,*** geb. ....., overl. te ? 28 April 1824, zn. van ..... trouwt ..... ***Louise Margaretha Brants,*** geb. te ? *20* September 1776, overl. te ? 30 Augustus 1846.

Gaarne zal ik omtrent het echtpaar ***Cappelhoff-Brants en*** hunne voorouders uitvoerig worden ingelicht.

In de bestaande genealogie ***Kappelhoff*** kan, naar mij wordt medegedeeld, geen plaats aan ***Egbertus Henricus*** worden aangewezen.

's-Gravenhage. **J. K. H. DE ROO VAN ALDEHWERELT.**

Kemper-Kummich. Volgens het Huw. Inteek. Reg. der Kerk (Gem. Arch. Amst., D.T.B. No. 648, f. 133) compareerden 29 October 1801 ***Zacharias Kemper,*** van Amst., Luthers, oud 39 jr., zn. van ***Jan Rudolph Kemper,*** en ***Anne Antoinette Helena Kummich,*** van Amst., Luthers, oud 26 jr., dr. van ***George Frederik Kummich,*** beiden wonende te Amsterdam. Voorts bezit ik de aant. ***Jan Rudolph Kemper,*** geb. . . . Dec. 1717, overl. te ..... 18 Februari 1803, ondertr. Amst. 4 Februari 1751 ***Catharina von Dueme,*** geb. ..... *1724,* begr. Amst. 9 Dec. 1771.

Tot welk geslacht ***Kemper*** behoorden ***Jan Rudolph*** en ***Zacharias K.*** voornoemd? Dit geslacht — of deze tak — is uitgestorven: de naam leefde voort, toen bij K.B. dd. 10 April 1879, No. 22, aan ***Jan Rudolph*** baron ***van Ittersum*** vergund werd den naam ***Kemper*** bij den zijne te voegen en is met hem nmiddels wederom uitgestorven. Bestaat er een genealogie van dit geslacht — deze tak — ***Kemper?***

Bestaat er een genealogie ***Kummich?***

Ik zal gaarne omtrent de voorouders van het echtpaar ***Yemper-Kummich*** worden ingelicht.

's-Gravenhage. **J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT.**

Leek (van). Kan iemand me zeggen of het wapen ***van Leek,*** dat Rietstap geeft, het wapen is van de familie, waartoe behoort ***Jan van Leek,*** zilversmid te Leeuwarden (1768-1797), ged. Drachten 13 Juni 1745, tr. Leeuwarden 19 Maart 1769 ***Johanna Luitjens Nieuwezijl; z.v. Hermanus Rommerts en Antje Wouters?***

De verdere voorouders van ***Jan van Leek*** worden ook gevraagd.

Groningen. **A. T. SCHUITEMA MEIJER.**

Staveren (van). ***Maria van Staveren,*** geb. ....., overl. te Brielle *30* Mei 1799, dr. van een predikant(?), trouwt te ..... den ..... Mr. ***Carel Willem Hogerwaard (9*** October 1736-11 Augustus 1797), uit wier huwelijk 14 September 1766 te Brielle werd geboren ***Catharina Hogerwaard.***

Gaarne zal ik omtrent ***Maria van Staveren*** en hare voorouders uitvoerig worden ingelicht.

's-Gravenhage. **J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT.**

Vermoedelijk was zij een dochter van Ds. ***Johannes van Staveren*** (N.P. 1926, p. 269 sub IV, 2), die predikant was te Waverveen, waarvan des bruidegoms vader ***Wilhelmus Hogerwaard,*** eveneens predikant, de ambachtsheer was. N.P. noemt haar echter niet.

Red.

INHOUD 1940, No. II.

Bestuursberichten. — Bijdrage tot de geschiedenis van het geslacht Sayer, door W. Wijnaendts van Resandt. — Auwema, Fossema en nog eens Enens, door Mr. H. L. Hommes. — Een niet-geadelde tak der familie Van Foreest, door Mr. J. Belonje. — Van der Lingen, door Mr. A. P. van Schilfgaarde. — Nederlandsche grafsteden in Voor-Indië, medegedeeld door H. Wijnaendts. — De laatste telgen van het adellijk geslacht Van Dorp, medegedeeld door Mr. W. C. Mees. — Boekbespreking, door J. P. de Man. — Inhoud van tijdschriften enz. — Korte mededeelingen: Calandrini ; d'Everdinge van der Nypoort (Een aanvulling) ; Pafraet; Riliaen van Rensselaer ; Een oude grafzerk te Valkenburg Z.H. — Vragen en antwoorden : Cappelhof f-Brants; Kemper-Kummich ; Leek (van) ; Staveren (van).

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur DR. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize Eikenrode, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris H. J. A. VAN SON, *Bouwstraat 4, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 12. LVIIIe. Jaargang. December 1940.

BESTUURSBERICHTEN.

Door ongesteldheid van den Hoofd-redacteur kon de verschijning van dit nummer niet op den gebruikelijken tijd plaats hebben.

Het Bestuur deelt mede dat aan het einde van de maand October, toen het vorig nummer van ons orgaan reeds ter perse was, het Genootschap is toegetreden tot het Nederlandsch Verbond voor Sibbenkunde, gevestigd te 's-Gravenhage, dat zich ten doel stelt de bevordering van eenheid tusschen alle op ons gebied werkzame organisaties en personen.

Deze nieuwe vereeniging omvat naast het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde ook de Nationale Vereeniging voor Geslacht- en Wapenkunde en de nieuw opgerichte Vereeniging van Genealogen, zoodat zij alle thans op ons gebied werkzame vereenigingen in één verband samenbrengt. Hierdoor is een samenwerking geschapen tusschen vrijwel alle genealogen en heraldici hier te lande, welke voor de toekomst vruchtdragenden arbeid doet verwachten en derhalve algemeen met instemming zal worden begroet. In een volgend nummer hopen wij hierover uitvoeriger mededeelingen te verstrekken.

Tot lid zijn benoemd:

MR. A. M. BLAISSE . . . . . *Amsterdam W.*
Vondelstraat 77.

J. L. BRABER . . . . . Utrecht.
Justus van Effenstraat 32.

MR. D. DUNLOP . . . . . S-Gravenhage.
Bentinckstraat 141.

MR. E. F. Baron VAN HAERSOLTE . . . . *Amersfoort.*
Prins Frederiklaan 36.

A. W. HOITINK . . . . . *Velp (Gld.).*
Dillenburglaan 1.

R. KAPTEIN . . . . . *Wassenaar.*
Kerkstraat 61.

D. A. WITTOP KONING . . . . . *Amsterdam Z.*
Johan Verhulststraat 181.

MR. Y. A. SCHULLER TOT PEURSUM . . . *Hilversum.*
Beethovenlaan 9.

Adreswijzigingen:

C. W. L. Baron VAN BOETZELAER . . . . *Lunteren.*
h. „de Konijn".

H. A. G. M. CREMERS . . . . . *Vilsteren (0.).*
Huize Vilsteren.

JHR. A. P. A. ELIAS VAN STABROUCK . . . . *Milaan (Italië).*
Hotel Principe Savoia.

MR. H. H. A. DE GRAAFF . . . . . *'s-Gravenhage.*
Pijnboonstraat 6a.

H. J. INDE N . . . . . *Wassenaar.*
h. „Norvenich", Lijsterlaan 3.

MR. J. H. A. RINGELING . . . . . *Amsterdam Z.*
Koningslaan 28.

J. H. DE VEER . . . . . *Amsterdam C.*
Prinsengracht 853.

Jaarverslag over 1939.

Aangezien de jaarlijksche algemeene vergadering, waarin de lotgevallen van het Genootschap over het voorafgaande jaar plegen te worden geboekstaafd, ditmaal niet kon plaats hebben, brengt het Bestuur langs dezen weg aan de leden zijn verslag uit over het jaar 1939.

Hoewel gedeeltelijk reeds overschaduwd door de ernstige gebeurtenissen die ons dierbaar Vaderland sedert dien hebben

getroffen, was dit jaar voor ons Genootschap niettemin in vele opzichten gunstig. Het ledental, waarvan een teruggang had kunnen worden verwacht, bleef vrijwel stationair (600), zoodat het aantal contribuanten met inbegrip van de abonné's op ultimo December 639 bedroeg (vorig jaar 641).

Ook in dit jaar had het Genootschap door overlijden het verlies te betreuren van verscheidene zeer 'belangstellende leden, waarvan wij ter dezer plaatse met name vermelden Mr. F. F. **Baron** de Smeth, Jhr. Mr. A. F. 0. van Sasse van Ysselt en Jhr. H. P. Witsen Elias, aan wier nagedachtenis in het Maandblad een bijzonder herdenkingswoord werd gewijd,

In de jaarlijksche algemeene vergadering, die op 1 Juli 1939 te 's-Gravenhage werd gehouden, zag Jhr. Dr. H. J. L. Th. van Rheineck Leyssius zich als Bestuurslid herkozen. Deze vergadering werd besloten met eene belangwekkende voordracht van het Correspondeerend Lid W. Wijnaendts van Resandt over „Een Engelsch-Nederlandsche afstamming" (geslacht Sayer), wier inhoud op verzoek der aanwezigen sindsdien in het Maandblad is vastgelegd (zie het vorige nummer).

Op 12 Mei herdacht onze Archivaris Mej. m.r. E. C. M. Prins het feit, dat zij vóór tien jaren door den toenmaligen Alg. Rijksarchivaris bij ons Genootschap werd gedetacheerd en door het Bestuur met het beheer van de afdeeling Handschriften enz. werd belast. Het ontbrak der jubilaresse bij die gelegenheid, welke samenviel met hare bevordering tot Hoofdcommies aan het Algemeen Rijksarchief, niet aan bewijzen van hartelijke bèlangstelling en waardeering van de zijde van het Bestuur en van de leden.

De maandelijksche bijeenkomsten zoowel te 's-Gravenhage als te Arnhem (Groep Gelderland) en Amsterdam (Groep Noord-Holland) hadden geregeld plaats en getuigden van een opgewekt vereenigingsleven.

De jaarlijksche excursie, die einde September 1938 naar Zuid-Limburg zou worden gehouden, doch toenmaals in verband met den gespannen internationalen toestand tot April 1939 werd uitgesteld, kon om dezelfde reden niet doorgaan.

De betrekkingen tot binnen- en buitenlandsche vereenigingen en tijdschriften ondervonden ook in dit jaar belangrijke uitbreiding.

Voor het *Maandblad „De Nederlandsche Leeuw"* was het een zeer gunstig jaar. Niet alleen kon de belangrijke uitbreiding tot 576 kolom, welke ten vorigen jare werd ingevoerd, ook in 1939 worden gehandhaafd, maar ook ondervond zijn inhoud eene aanmerkelijke verbetering doordat de „boekbespreking" tot eene vaste maandelijksche rubriek werd uitgebreid, verzorgd door het lid der Redactie-commissie J. P. de Man, wiens medewerkers in 1939 waren Mej. Th. J. van Alff en de Heeren W. J. J. C. Bijleveld, J. de Groot, W. F. del Campo Hartman, P. C. Labrijn en Jhr. Dr. E. 0. M. van Nispen tot Sevenaer.

Ook werd met ingang van dit jaar het Maandblad voor het eerst verrijkt met eene rubriek „Inhoud van (in hoofdzaak Nederlandsche) tijdschriften enz.", voorzoover deze van direct belang voor de leden kan worden geacht.

Met voldoening kan worden vastgesteld, dat in het verslagjaar een rijke verscheidenheid van belangrijke, deels geïllustreerde bijdragen kon worden opgenomen, waarvoor met erkentelijkheid de medewerking dient te worden vermeld van het Eerelid Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland, de Correspondeerende leden R. T. Muschart en W. Wijnaendts van Resandt, de leden Mej. Th. J. van Alff, Mr. J. Belonje, Jhr. Mr. J. R. Clifford Kocq van Breugel, W. J. J. C. Bijleveld, W. E. van Dam van Isselt, J. de Groot, A. M. Lorentz de Haas, Mr. A. Haga, S. Sixma baron van Heemstra, Mr. H. L. Hommes, E. J. Koppeschnar, Mr. W. F. Leemans, H. J. van 't Lindenhout. J. P. de Man, Mr. A. S. Miedema, Mr. Joan Muller, Jhr. H. van de Poll, Mej. Mr. E. C. M. Prins, Jhr. H. H. Röell, J. B. W. M. van Roosmalen, W. A. van Rijn, S. J. Schermer, H. J. A. van Son, Mr. W. Lunsingh Tonckens, Dr. H. W. van Tricht, Dr. J. Ph. de Monté verloren, Mr. W. de Vries, C. van Wessem en H. Wijnaendts, en voorts van de Heeren W. Veldsink en J. P. van der Weele. Ook voor de medewerking aan de rubrieken Korte mededeelingen en Vragen en antwoorden brengt het Bestuur zijn welgemeenden dank.

Evenals in vorige jaren belastte ons Correspondeerend lid A. P. M. A. Storm de Grave zich welwillend met de samenstelling van het Register op den LVIIen jaargang. Jhr. P. Beelaerts van Blokland, die sedert het overlijden van zijn Vader de verzorging van de rubriek „Officieele naamsveranderingen en naamsaannemingen" voor *zijne* rekening nam, zag zich in verband met de mobilisatie genoodzaakt deze taak neer te leggen. Hem moge ook te dezer plaatse voor zijne belangelooze medewerking de bijzondere dank van het Bestuur worden gebracht. Dit vond tot zijne voldoening Mevr. J. H. G. Meihuizen-Landré, van het Bureau van den Hoogen Raad van Adel, en onze bibliothecaresse Mej. Th. J. van Alff bereid de verzorging van deze rubriek over te nemen.

De Afdeeling ***Familie-archieven*** verwierf in het afgeloopen jaar weder verscheidene belangrijke aanwinsten, waarvan hier afzonderlijk mogen worden vermeld de Familie-archieven Caan van Neck, Hoynck van Papendrecht en Tulleken, welke alle in bruikleen zijn ontvangen. Voor de kleinere aanwinsten raadplege men het Maandblad.

De bewerking van het Huisarchief Marquette door Mejuffrouw M. C. G. Diemont ten Gemeente-archieve te Amsterdam vordert goed. Mejuffrouw J. A. C. M. Wittenaar zette de beschrijving van het Familie-archief de Marez voort buiten hare werkuren in dienst van ons Genootschap.

Op verzoek van het Lid A. Baron Calkoen, wiens Familiearchief reeds vele jaren in bruikleen berust in onze archiefbewaarplaats, verleende de Archivaris van ons Genootschap hare medewerking aan de romancière Mevrouw M. C. van Zeggelen te 's-Gravenhage tot' het raadplegen van dit archief: wanneer eerlang de 18de-eeuwsche leden van het geslacht Calkoen door deze onderhoudende schrijfster weder voor ons tot leven zullen zijn gewekt, zal het nut van een goede verzorging van familie-archieven eens te meer en op singuliere wijze aan het publiek duidelijk worden.

De verplichtingen, welke ons Genootschap als bruikleener van tal van familie-archieven en van verscheidene belangwekkende handschriften op zich heeft genomen, maakten nieuwe luchtbeschermingsmaatregelen noodzakelijk. De Algemeene Rijksarchivaris was zoo goed, in September 1939 aan het Bestuur eenige kelderruimte in het Algemeen Rijksarchief toe te zeggen voor de berging tegen luchtgevaar van een gedeelte onzer verzamelingen. Derhalve heeft de Archivaris van ons Genootschap een gedeelte der archivalia, welke in onze bewaarplaats berusten; van roodpapieren strooken voorzien, *om* aan te duiden, dat deze het eerst dienden te worden gered. Daarbij werd uitgegaan van het beginsel, dat in het algemeen van elk familie-archief zooveel mogelijk de belangrijkste, c.q. de oudste stukken moesten worden behouden. In October en November werd aan het bergingsplan reeds een begin van uitvoering gegeven. De belangrijkste handschriften werden tijdelijk in ons eigen gebouw zóó geplaatst, dat die in weinige minuten konden worden weggebracht.

Hieraan kan worden toegevoegd, dat in het begin van den oorlog, waarin ons Vaderland 10 Mei 1940 werd gewikkeld, nog een klein aantal archivalia en de evenbedoelde handschriften naar de ons toegewezen kelderruimte zijn overgebracht.

Ook de afdeeling Handschriften bleef zich in het afgeloopen jaar in de belangstelling onzer Leden verheugen. Naast een groot aantal kleine schenkingen, welke men in den Staat van Aanwinsten in ons Maandblad vindt opgesomd, moge hier worden vermeld het fraaie handschrift Berewout, genealogieën van meest Amsterdamsche geslachten, vier deelen in marokijn-lederen banden, hetwelk ons Genootschap eertijds in bruikleen ontving van wijlen den Heer J. Reepmaker, ons thans geschonken door Mr. A. A. Reepmaker uit erkentelijkheid voor de zorg aan zijn familie-archief gewijd, Hoewel pas na afloop van het verslagjaar ontvangen, dient ook hier te worden genoemd een zeer groote genealogische verzameling van wijlen Ir. H. A. H. de Ronde, ons in bruikleen afgestaan door Mevrouw G. A. de Ronde-van Hoytema te Maastricht. — Het Lid H. Schouten, Res. Eerste Luit. der Infanterie, gaf ons in het begin der Mobilisatie zijne verzameling genealogieën en aanteekeningen Schouten voor den duur der buitengewone omstandigheden in bewaring.

Van onze verzamelingen Fiches werd die, welke voornamelijk gegevens uit archieven bevat, uitgebreid door eenige schenkingen van het Lid A. Merens te Amsterdam.

Ook dit jaar stond Jhr. J. A. Hoeufft het Bureau weder terzijde door zich te wijden aan het alphabetiseeren van vele fiches en door deze vervolgens in lexicographische volgorde in onze collecties in te voegen. Het is thans welgeteld voor de tiende maal, dat het Bestuur zulks in zijn jaarverslag kan berichten; een woord van hartelijke hulde voor zoo onbezwekerd trouw is hier dus alleszins op zijn plaats.

Evenals vorige jaren ontving ons Genootschap weder een groot pak gedrukte geboorte-, huwelijks- en overlijdensaankondigingen ten geschenke van het Eerelid Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland.

Voor de welkome aanwinsten van de afdeeling *Zegels* en *Wapenafbeeldingen* zie men het Maandblad.

In het afgeloopen vereenigingsjaar mocht de ***Bibliotheek*** zich wederom verheugen in veler belangstelling, zoowel van de zijde van leden als van niet-leden. Dit kwam o.a. tot uiting door de schenkingen aan de boekerij gedaan. Met 123 boekwerken, welke door schenking en aankoop alsmede als recensie-exemplaren werden verworven, werd deze vermeerderd. Deze aanwinsten werden alle reeds in het Maandblad vermeld.

Aan het catalogiseeren der „Bibliotheek van Dam" werd geregeld gewerkt. De Afdeelingen genealogie-wetenschap, wapenkunde-buitenland en biografie zijn ingeschreven in het stamboek en voorzien van stamboeknummer en boekmerk. De Afdeeling topografie-Nederland, één der grootste van deze Bibliotheek, is nu eveneens gereed gekomen.

Met groote dankbaarheid moge hier gewag gemaakt worden van de hulp hierbij verleend door ons Lid Mevrouw A. C. Boogaard-Bosch.

Het repertorium op de boeken en tijdschriften werd evenals vorige jaren geregeld bijgehouden; de Afdeeling monografieën der „Bibliotheek van Dam" werd eveneens geficheerd. De leeszaal werd door 389 personen bezocht, waaronder er waren uit Duitschland o.a. H. Freiherr von Tautphoeus, Bestuurslid van de Deutsche Adelsgenossenschaft te Berlijn, Amerika en

Zuid-Afrika. Aan 159 personen en instellingen werden boekwerken uitgeleend.

De Afdeeiing familie-annonces groeit gestadig. Van het Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen ontvingen wij weder een collectie Nederlandsche dagbladen. Voor de werkzaamheden aan deze afdeeling verricht door Jhr. H. van de Poll — duizenden advertenties zijn door den Heer van de Poll inmiddels in lexicografische volgorde in de daarvoor bestemde enveloppen gerangschikt — zij hier van onze erkentelijkheid getuigd.

Bij den ***Inlichtingendienst*** kwamen 159 brieven met verzoeken om genealogische en heraldische inlichtingen in; vele konden uit de ons beschikbare bronnen hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk worden beantwoord. Een dezer brieven was van den Burgemeester van Ommen en bevatte het verzoek of ons Bureau ook inlichtingen kon verstrekken aangaande twee onbekende wapens, welke bij restauratie van een oud huis in de Brugstraat aldaar tevoorschijn waren gekomen. De Heer Muschart gaf door zijn rijke kennis van de heraldiek den eersten belangrijken stoot, die zou leiden tot de oplossing dezer vraag. Een nader ingesteld onderzoek in de op ons Bureau aanwezige bronnen deed vermoeden, dat het de wapens van het echtpaar Egbertus Friesendorp en Lucretia Walraven betrof. Dit vermoeden werd bevestigd door het door den Rijksarchivaris in Overijse1 ingestelde onderzoek, waaruit o.a. bleek, dat het bedoelde huis in de Brugstraat door genoemd echtpaar was bewoond en in eigendom werd bezeten.

In verband met den in September uitgebroken oorlog zijn ten aanzien van de verzamelingen der bibliotheek eveneens maatregelen getroffen. Nadat eerst lijsten zijn gemaakt van die werken, welke bij gevaar opgeborgen moeten worden — deze werken zijn verdeeld in drie afdeelingen nl. in die van de belangrijkste, minder belangrijke en minst belangrijke exemplaren — zijn bedoelde boeken alle voorzien van strooken rood papier. Door dezen maatregel is direct te overzien, welke boekwerken naar veiliger oorden moeten worden overgebracht. Bij de splitsing der boeken *in* de genoemde categorieën is niet uitgegaan van de handelswaarde, welke deze vertegenwoordigen, doch van het belang, dat deze voor ons Genootschap hebben.

Aangaande de ***financiën*** zij het volgende medegedeeld.

Aan contributie werd ƒ 6694.31 ontvangen (vorig jaar ƒ 6488.58). Het Rijkssubsidie bedroeg wederom ƒ 500.—. Onder uitgaven komen o.a. voor de volgende posten: rekening Drukkerij de Residentie ƒ 2917.28, salarissen ƒ 1305.38, onkosten bibliotheek ƒ 234.54, aankoop van boeken ƒ 259.16. (Hierbij zij met dank vastgesteld, dat het hiervoor bestemde Feith-fonds met ƒ 45.— toenam), onvoorziene uitgaven (hieronder de versterking van ramen en deuren gelijkvloers in verband met het oorlogsgevaar) ƒ 178.26.

Geeft dit jaarverslag dus over het algemeen, gezien de tijdsomstandigheden, een bevredigend beeld van den toestand, waarop het Genootschap zich aan het einde van het verslagjaar bevond, en mocht met dankbaarheid worden vastgesteld, dat alle factoren aanwezig waren voor een gestadige groei en ontwikkeling van deze oudste en belangrijkste vereeniging op het gebied der geslacht- en wapenkunde hier te lande, de steeds dreigender wordende internationale toestand vermeerderde met den dag de vrees, dat ons geliefd Vaderland in het wereldconflict zou worden betrokken. Wat het jaar 1940 ons bracht is aan allen bekend *en* valt buiten het kader van dit jaarverslag.

'Wij willen slechts eindigen met de bede, dat onze leden ons zullen blijven helpen om aan de vele moeilijkheden waarvoor wij ons geplaatst zien, het hoofd te bieden. Slechts door ons Genootschap trouw te blijven. kunnen zij dit in staat stellen zijn cultureele taak met succes voort te zetten!

HET BESTUUR.

Het geboortejaar van den zeeheld Johan van Brakel,

door J. P. VAN DER WEELE.

Nu het grafmonument van den schout bij nacht Johan *van Brakel,* hoewel niet onbeschadigd, uit de puinhoopen van de St. Laurenskerk te Rotterdam is overgebracht naar het Museum Boymans ter restauratie, is bij het daaraan verbonden historisch onderzoek de vraag opnieuw actueel geworden, in welk jaar de vlootvoogd is geboren. Tot voor kort is op het voetspoor van Te Water [1]) algemeen aangenomen, dat Van Brakel in 1618 (te Rotterdam) geboren is als zoon van *Johan* en *Hendrina Millinck.* Latere schrijvers hebben zonder eenige reserve of nader onderzoek dit jaartal overgenomen.

Eerst in 1934 heeft Prof. J. C. M. Warnsinck gegronden twijfel geuit [2]) aan dit geboortejaar en aangetoond, waarom 1618 als zoodanig niet gehandhaafd kon 'blijven. Hij wijst erop, hoe de zeeheld dan bij zijn sneuvelen in 1690 een man van ongeveer 72 jaar geweest moest zijn, hetgeen slecht te rijmen valt met den „ontijdigen" dood, waarvan in het grafschrift sprake is. Hij haalt een uitlating aan uit een brief [3]) van De Wicquefort [4]) aan Lionne [5]) d.d. 29 Juni 1667. Deze noemt als vader van Johan den kapitein ter zee *Pieter van Brakel,* geboren in 1624 en gesneuveld in 1664. Hieruit volgt, dat de geboorte van den lateren schout bij nacht niet eerder dan ongeveer 1644 kan hebben plaats gehad. Deze conclusie werpt weliswaar nieuw licht op de vraag, maar laat desondanks nog enkele punten onbeantwoord.

De Wicquefort's mededeeling over Johan's afkomst is de eenige, die we uit dien tijd kennen en verdient daarom de aandacht. Toch ben ik van meening, dat de schrijver zich hier vergist heeft. Ik beroep mij daartoe op de uitkomsten van een nieuw genealogisch onderzoek.

Johan van Brakel is te Rotterdam op 6 November 1672 ondertrouwd met *Johanna Vrijmoet(s),* geboren en wonende aldaar. Op 25 November d.a.v. vertrekken zij met attestatie naar Hillegersberg om te trouwen. De bruidegom wordt behalve kapitein ter zee, ressorteerende onder het College ter admiraliteit op de Maze, ook commandant van een compagnie matrozen ten dienste van den Lande genoemd. Uit de acte blijkt niet, waar hij geboren is. De ervaring heeft geleerd, dat dit niet uitgelegd mag worden alsof hij in de Maasstad ter wereld is gekomen. Evenmin is na te gaan, op welke wijze hij Rotterdamsch poorter is geworden. Uit zijn huwelijk zijn tusschen 1674 en 1688 zes zoons geboren, die alle jong stierven, en een dochter.

1) J. W. te Water, Verbond der Edelen. Middelburg, 1776-1796, IV.
2) J. C. M. Warnsinck, De vloot van den Koning-stadhouder 1689-1690, blz. 118 en noot.
3) Dr. H. T. Colenbrander, Bescheiden uit vreemde archieven omtrent de groote Nederlandsche zeeoorlogen 1, blz. 558 (R. G. P. kleine. serie nr. 18).
4) Ahrahnm de Wicquefort (15X3-1682) was een bekende figuur in Haagsche kringen. Hij genoot de bescherming van den raadpensionaris De Witt en stond in correspondentie met vele buitenlandsche staatslieden. Later moest hij 'de Republiek verlaten.
5) Hugues dc Lionne, marquis de Berny (1611-1671) behoorde tot de vertrouwde medewerkers van Mazarin.

Johan van Brakel noemt zijn oudsten zoon *Cornelis.* Daarop volgt een *Johan,* dan een *Hendrick,* vervolgens tweemaal een *Cornelis* en tenslotte nog een *Johannes.* De vader schijnt op den voornaam *Cornelis* bijzonderen prijs te hebben gesteld. Ongetwijfeld is hij niet afgeweken van de goede Hollandsche gewoonte, zijn kinderen bij den doop te noemen naar zijn naaste bloedverwanten. De naam *Hendrick* is ontleend aan zijn schoonvader *Hendrick Michielsz. Vrijmoet,* „salmvanger" van beroep, die in 1647 getrouwd was met *Niesje Dircksd. van Egmont,* uit welk huwelijk *Johanna* kort voor 1650 werd geboren [6]). Aan zijn tweeden en zesden zoon geeft hij zijn eigen voornaam. Thans rest voor de drie Cornelissen een aannemelijke verklaring te vinden.

Indien hij, zooals voor de hand ligt, deze drie zoons naar zijn eigen vader genoemd heeft, dan moet er een *Cornelis van Brakel* aanwijsbaar zijn van een geslacht ouder dan Johan. Ik meen dien gevonden te hebben in den 21-jarigen, te Arnhem geboren bruidegom van *Anna de Wilde,* met wien zij op 7 October 1625 te Amsterdam huwde. Hij is kapitein op her schip Clara (1629) en sedert 1638 in dienst van de Admiraliteit aldaar [7]). Hij verwerft zich roem in den strijd tegen de Duinkerker kapers en sterft in 1644. Op 29 Augustus 1645 laat zijn weduwe het erfdeel der tien kinderen ter weeskamer inbrengen [8]), waarbij deze met name genoemd worden: *Pieter,* 21 jaar, kapitein te water; *Aert,* 17 jaar; *Catharina,* 15 jaar; *Abraham,* 11 jaar; *Adriana,* 10 jaar; *Petronella, 9* jaar; *Johannes, 7* jaar; *Anneken, 6* jaar: *Maria, 5* jaar; *Cornelia, 9* maanden.

Thans dient de identiteit bewezen te worden van den in 1638 geboren *Johannes,* zoon van *Cornelis van Brakel,* en den zeeheld *Johan van Brakel,* schout bij nacht, gesneuveld bij Bevesier op 10 Juli 1690.

Van den vlootvoogd is bekend, dat hij een zuster *Catharina* had, van wie hij in zijn testament [9]) d.d. 10 April 166.5 melding maakt. Zij is dan reeds gehuwd met *Johan (van) Wiskercke,* schepen te Goes. De afkomst van deze zuster is van indirect belang voor die van Johan. Uit haar trouwacte d.d. 29 Juli/23 September 1650 te Amsterdam (Oude kerk) blijkt nu, dat zij aldaar geboren is en door haar moeder *Anna de Wilde* geassisteerd wordt [10]). Hiermede is ook het bewijs ten opzichte van Johan geleverd en het vaderschap van *Cornelis van Brakel* voldoende aangetoond.

Nog rest de vraag, wat De Wicquefort bewogen heeft den in *1625* geboren *Pieter van Brakel* als Johan's vader te opteeren. De zinsnede in zijn brief, waarom het gaat, luidt als volgt: „...Un capitaine nommé Brakel, dont le père fut tué auprès de Cadix dans un combat où les Anglois firent les premières hostilités il y a un peu plus de deux ans, ayant demandé et obtenu l'honneur de la première attaque ..." (relaas van den tocht naar Chatham in 1667). Wij hebben hier te doen met een mededeeling van een tijdgenoot en daaraan als zoodanig waarde te hechten. Niettemin zijn er bezwaren. De wijze, waarop De. Wicquefort terloops over Van Brakel spreekt en bovendien zijn naam verkeerd weergeeft, doet vermoeden, dat hij hem toen niet persoonlijk kende, hetgeen des te waarschijn-

6) De familie was, evenals Van Brakel zelf, Remonstrant. De doopregisters vangen evenwel eerst met 11 September 1650 aan.
7) Van der Aa, Biografisch woordenboek 11, blz. 1160.
8) Inbrengregister der weeskamer te Amsterdam. Vriendelijke mededeeling van den Gemeente-archivaris.
9) Notarieel archief R'dam, inv. nr. 842, acte 51.
10) Anna de Wilde is ook getuige bij den doop op 27 Januari- 1656 te Goes van Magdalena, dochter 'van Jan Wiskercke en Catharina van Brakel.

lijker is, omdat de latere schout bij nacht eerst in die dagen door zijn dapper optreden de aandacht op zich vestigt. Men kan toch van den briefschrijver, die in Den Haag woonde, moeilijk verwachten, dat hij de familierelaties weet van den jongen en op den achtergrond gebleven kapitein uit Rotterdam. Om den held van den dag te introduceeren bij Lionne te Parijs, voor wien Van Brakel heelemaal een onbekende is, brengt hij het moedig optreden van den vader in herinnering. Hij vertrouwt daarbij geheel op zijn geheugen. Wellicht mag hij zich den vrij recenten dood van Pieter van Brakel, die als commandeur der Smyrnavloot in December 1664 bij Cadix tijdens een Engelschen aanval sneuvelde, nog herinneren, het bestaan van Cornelis is hem volkomen onbekend. Hetgeen begrijpelijk is, want toen De Wicquefort zijn bewusten brief schreef, was Johan's vader reeds ruim 22 jaar dood. Hij heeft onbewust de fout gemaakt, den dertien jaar ouderen broer, die een carrière van beteekenis achter den rug had, voor den vader aan te zien. Tenzij men bij de uitgave der brieven in het origineel voor „frère" abusievelijk „père" heeft gelezen, welke mogelijkheid hier verder buiten beschouwing gelaten wordt.

De samenhang tusschen Johan en de Amsterdamsche familie blijkt overigens nog op andere wijze. In 1690 wordt tot toezienden voogd over zijn eenige dochter ***Johanna Catharina*** gesteld de kapitein ter zee ***Cornelis van Brakel,*** die volgens een 'notarieele acte [11]) van 15 April 1700 haar neef is. Deze voogd is niemand anders dan de in 1661 geboren zoon van den bovengenoemden ***Pieter van Brakel,*** kapitein ter zee, en *Geertruid van Salingen*. Hiermede wordt opnieuw aangetoond, dat Johan een (jongere) broer van Pieter moet zijn.

Johanna** Vrijmoet* overleefde haar man bijna tien jaar. Ze werd op 19 Januari 1700 in zijn praalgraf (Trans 100, 101) bijgezet. Op 5 Februari d.a.v. had ten overstaan van notaris Johan van Lodensteyn [12]) de opening plaats van het besloten testament, dat zij op 25 September 1693 gemaakt had. Behalve enkele legaten aan haar moeder en haar schoonzuster *Catharina van Brakel,* aan wie zij een persoonlijke vordering van *f* 26.000,— legateerde (dus kwijtschold), was haar eenige dochter ***Johanna** Catharina* haar erfgename. Deze trad reeds in April van hetzelfde jaar, nauwelijks veertien jaar na haar doop, te Den Haag in het huwelijk [13]) met den lateren schout bij nacht Jacob ***van Koperen. Ze was 5 April 1686 Remonstrantsch gedoopt en werd op 6 October 1742 naast haar ouders begraven.

De boedel [14]), die Johanna Vrijmoet in 1700 achterliet, getuigt van den welstand, waarin zij met haar man leefde. Van Brakel, van huis uit al niet onbemiddeld [15]), heeft in de wisselvallige jaren van zijn maritieme loopbaan kans gezien zijn fortuin nog te vermeerderen. Dit zal dan ook wel de reden zijn geweest, waarom in 1690 na zijn plechtige begrafenis afwijzend beschikt werd op het verzoek van zijn weduwe om remissie van de kerkelijke belasting voor het ophangen van een „wapenkas met een scheepsvlagh en andere daartoe behoorende ornamenten" [16]).

11) Notarieel archief R'dam, inv. nr. 121 ti, acte 32.
12) Idem, inv. nr. 1614, acte 62.
13) Ondertrouwd te R'dam (stadstrouw) 16 April 1700, attestatie naar 's-Gravenhage.
14) Notarieel archief R'dam, inv. nr. 1216/30 (inventaris) ; inv. nr. 1216/62 (rekening), resp. d.d. 1 April en 18 Augustus 1700.
15) Zijn moeder bracht in 1645 een bedrag van f. 10.000,- als vaders-versterf voor dc tien kinderen ter weeskamer in.
16) Resolutiën en dispositiën van burgemeesteren, 23 Aug. 1690.

Van Breugel-van Bronckhorst,

door Jhr. **Mr. Dr. J. R. Clifford Kocq van** Breugel.

In het Maandblad XLI k. 357 vroeg ons medelid W. van Maanen inlichtingen omtrent de aansluiting van ***Hendrik van Breugel*** aan het adellijk geslacht, waartoe ik behoor. Ik had destijds nog niet de eer lid te zijn van ons Genootschap, anders had ik hem reeds eerder uit in mijn bezit zijnde gegevens kunnen inlichten. Hoewel anderen toen reeds eenige mededeelingen verstrekten over deze aangelegenheid, acht ik eene mededeeling mijnerzijds niet overbodig, daar door de herhaalde huwelijken tusschen de van Breugels en de Bronckhorsten deze materie lichtelijk tot verwarring aanleiding kan geven.

De gemeenschappelijke stamvader der beide linies is ***Gerard van Breugel,*** ged. 's-Hertogenbosch 15-6-1595 (doopgett. ***Hendrick Jacobsz. van Nyenmegen*** [1]) en *Styntgen* ***jaspersdr. van Nestelrode*** [2])), schepen te den Bosch 1637, 1640, 1643 en 1646, raad en rentmeester aldaar, st. ald. 24-2-1670, tr. ald. 4-1-1624 ***Josina van Casferen*** (bij dit huwelijk waren de volgende bloedverwanten getuigen: Mr. *Jan* ***van Breugel,*** oud-President-schepen van den Bosch, *Hubrecht* ***Adams van den Buedel,*** *Jacob* ***Hermanszn. van*** *Casteren* en *Adriaen Pauwels Wijnands),* ged. in St. Jan te 's-Hertogenbosch 14-9-1602, st. ald. in 1680, dr. van *Herman* en Josina *Wels*. Van de zes kinderen van dit echtpaar interesseeren ons voor ons gestelde doel slechts twee nl. *Tieleman* ***en Hendrik.*** Voor een gemakkelijk overzicht beginnen we met den jongste:

II. ***Hendrik van Breugel,*** geb. 's-Hertogenbosch 15-7-1637, tr. ***Maria Kuchlinus*** (zie voor bijzonderheden Ned. Adelsboek 1940 in voce). Het vierde kind uit dit huwelijk was

III. ***Josina van Breugel,*** geb. 1675, st. 2-5-1750, tr. ***Jacob van Bronckhorst,*** dijkgraaf en secretaris te Oyen, zij gaan 7-9-1727 met att. van Oyen naar den Rosch (Ned. L. 1903 k. 244). st. 22-5-1731. Hij kwam uit Osch en zij van den Bosch.

Ned.L. 1924 k. 17 geeft hem tot vader *Hendrik van Bronckhorsf,* die volgens denzelfden jrg. k. 149 jok. 184 gehuwd was met ***Anthonia van Amersfoort;*** het blijkt echter niet op welken grond men tot deze filiatie kwam. Daar zijn doop totnutoe niet bekend is, blijft m.i. deze afstamming aan twijfel onderhevig en kan men ook denken als vader aan Ds. ***Gerard*** *Bronc(k)horst,* die blijkens Ned. L. LV k. 257 op 25-7-1700 als predikant te Oudenhoorn werd bevestigd na tevoren legerpredikant te zijn geweest, o.a. in Brugge en in Ath en die blijkens Ned. L. XXXIV k. 312 in 1706 weer predikant van het Statengarnizoen in Brugge was. Uit de naamgeving aan zijne kinderen valt deze kwestie niet op te lossen, daar het echtpaar zoowel een zoon ***Hendrik*** als een zoon ***Gerard*** had. Blijkens het grafboek van den Bosch waren de kinderen uit dit huwelijk (volgorde waarschijnlijk naar tijdorde van overlijden) :

1. ***Frederik.***
2. ***Maria.*** Was dit ***Maria Anna van Bronckhorst*** aangenomen te Oyen in Juli 1724, st. 28-1-1726 (Ned. L. 1903 k. 244)?
3. ***Johanna.***
4. ***Hendrick.***
5. ***Gert Jacob.***

1) Grootvader, daar zijn dochter *Aelken* gehuwd was met *Tielman,* vader van ***Gerard van*** *Breugel.*
2) Eene nicht van den vader, daar diens moeder, ***Elisabeth van*** den ***Heuvel*** (dr. van *Bertram* en *Margaretha* ***van*** *Breugel),* eene zuster *Hillegonda* had, die blijkens eene transportacte van 23-6-1597 huwde met *Jasper Tielmansz.* van ***Nestelrode,*** blijkbaar de vader van ***Styntgen.***

6. *Jacob Dirk,* ged. Osch 17-6-1715.
7. *Susanna,* tr. *Petrus Couwenberg.*
8. *Gerard,* die volgt bij de andere linie der van Breugel's.

Uit den tweeden zoon van het echtpaar van Breugel X Kuchlinus stamt de thans levende adeliijke familie. van Breugel af,

Bezien wij thans de linie van *Tieleman van Breugel* voornoemd:

II. *Tiel(e)man van Breugel,* geb. 1629, st. vóór 20-8-1698, predikant te Berchem en Nestelrode (in 1658 als hij zijn huwelijksgoed krijgt), daarna te Rosmalen, Empel en Orthen, tr. 1658 *Anna Ackermans,* geb. 1640, st. 30-1 1-1698. Zij maakt 20-8-1698 haar testament, waarbij zij aan hare kinderen *Johanna, Gerard* en *Hendrik* extra legaten maakt en overigens het met wijlen haar man gemaakt testament intact laat. Er blijkt voorts nog, dat zij een broer *Laureyns* heett, aan wien zij eene kleine som schuldig is.

Uit dit huwelijk:

1. *Agnes van Breugel,* tr. *Dionisius van Spranghuisen,* stadhouder van Maasland, secretaris van Berchem, Heesch en Nestelrode.
2. *Tielman,* volgt 111.
3. *Josina van Breugel,* tr. *Dirk de Groot.*
4. *Allegonda van Breugel,* tr. *Patrick Sandyland* esq., Engelsch edelman, luitenant in het regt. Coljard (Colyaer?).
5. *Johanna van Breugel,* tr. *Reynier van der Linden,* schepen te Heusden.
6. *Maria van Breugel,* geb. 2-3-1680, st. ongehuwd.
7. *Gerard,* volgt IIIbis.
8. *Hendrik,* volgt IIIter.

111. *Tielman van Breugel,* tr. *Barbara Schouten,* beiden begraven te 's-Hertogenbosch.

Uit dit huwelijk (volgorde van het grafboek):

1. *Agatha,* begr. den Bosch 1733.
2. *Tieleman,* begr. den Bosch 24-9-1777, tr. Juni 1735 *Anna van Grinthoven.*
3. *Joachim,* begr. den Bosch 18-6-1777, tr. Raamsdonk *Johanna Brouwer.*
4. *Hendrick Nicolaas,* volgt IV.
5. *Gerard,* begr. den Bosch 7-2-1735.

Zie Handschrift Mr. van Heurn, Het Grafboek van den Bosch op graf 127 (oud) 123 (nieuw).

IV. *Hendrick Nicolaas van Breugel,* begr. den Bosch 28-5-1742, tr. 13-8-1730 *Anna Maria Ouwens,* begr. den Bosch 15-7-1750(?).

Uit dit huwelijk:

1. *Cornelia van Breugel.*
2. *Tieleman van Breugel.*

IIIbis. Ds. *Gerard van Breugel, geb.* Berchem 1671, st. Moergestel 15-1-1736, predikant te Moergestel, tr. *Hendrina Flier.*

Uit dit huwelijk:

1. Ds. *Jan Tieleman van Breugel,* begr. Dinther 12-12-1746, predikant te Heeswijk en Dinther, tr. Zaltbommel 1745 *Maria Rademaker* (het dossier van Breugel uit de collectie Polvliet van ons Genootschap noemt haar *Maria Isabella Raaymakers),* begr. Dinther 5-1-1757 *(Nav.* 1905 p. 236), dr. van den Burgemeester van Zaltbommel.
2. *Hendrick van Breugel,* st. 29-10-1769.

3. *Maria van Breugel,* st. 31-9-1785, tr. *Reynier van der Linden,* st. 9-4-1766.
4. *Gerard Pieter van Breugel,* st. 17-2-1799, tr. 1 e *Maria de Groot,* st. 12-6-1769, dr. van *Johan* en *Allegonda van Breugel;* tr. 2e Bergen op Zoom *Agnes Smit.*
5. *Catharina Anna van Breugel,* st. 9-12-1787.
6. *Hendrina Bartlina van Breugel.*

IIIter. *Hendrik van Breugel,* geb. 28-2-1673, st. 27-12-1743, griffier van Maasland en secretaris der stad en vrijheid van Osch, dijkschrijver van het hooggemaal, ondertr. Osch 28-7-1713 *Margarieta van Broekhuysen* (Ned. L. 1903 k. 146), geb. Osch 2-1-1696, st. 1765, dr. van *Dirk* en *Anna Verkammen.*

Hendrik kwam bij zijn huwelijk uit den Bosch. Een verjaarsbrief d.d. 2-1-1762 beginnende: „Het is heden voor 66 jaren geschiet, Dat God U in de werelt stelde" ..... bewijst den geboortedatum van zijne echtgenoote. Uit een in mijn bezit zijnd gedicht d.d. 6 Juli 1765 blijkt, dat zij toen „onlangs" overleden was en 6 weezen naliet. Hare grootouders waren *Hermannus Broekhuysen, Nieske Dirks, Hendrik Verkammen* en *Cornelia Kuyping.* Deze Broekhuysens voerden in zilver een groenen appelboom staande op een grasgrond.

Uit dit huwelijk:

1. *Tieleman Dirk van Breugel,* geb. Osch 23-10-1319, st. ald. 9-12-1779, griffier van Maasland en secretaris van Osch, tr. le Osch 16-12-1755 *Catharina Jacoba Luycx Massis,* geb. Leiden 19-1-1723, st. den Bosch 11-2-1767, dr. van *Abraham* en *Maria Adriana Roos;* tr. 2e 26-6-1770 *Anna Cornelia de Witt,* geb. Dordrecht 29-10-1729, st. 2-10-1794, dr. van *Cornelis,* heer van Jaarsveld, burgemeester van Dordrecht, curator van de Leidsche Universiteit, en van *Catharina Wilhelmina van den Honert.* Zij hertr. 14-9-1781 Dr. *Jacob Martin Deutz.*

   Tieleman Dirk bewoonde het Hooghuis te Oss, de door hem verbouwde Graafsche Poort (zie hierover Taxandria 1928 p. 181 vlgg.). De 16 kwartieren zijner tweede vrouw en verdere bijzonderheden vindt men in den Wapenheraut 1899 pag. 38.
2. *Anna van Breugel,* geb. Osch 23-3-1726, st. Nijmegen?, tr. (volgens mijne familiepapieren 1754, volgens Ned. L. 1924 k. 149 1753) *Gerard van Bronckhorst,* geb. 18-10-1720, begr. Dinther 27-7-1792 (Nav. 1905 p. 237). predikant te den Dungen (volgens Wapenheraut 1902 p. 345 aldaar bevestigd 8-12-1748), daarna te Heeswijk en Dinther, zn. van *Jacob* en *Josina van Breugel* hiervoren genoemd.

   De kinderen uit dit huwelijk volgen na het einde dezer linie van de van Breugel's.
3. *Herman Gerard van Breugel,* volgt IV.

   N.B. Hoewel in bovenvermeld gedicht gesproken wordt van 6 weezen, worden in mijne familiepapieren en stamboeken steeds slechts deze 3 genoemd. Zou de dichter ook de schoonkinderen onder de weezen hebben gerangschikt?

IV. Ds. *Herman Gerard van Breugel,* geb. Osch 8, ged. ald. 12-6-1729, st. Dordrecht 7-8-1814, predikant te Berchem en Nestelrode, na te Leiden te hebben gestudeerd, daarna beroepen en bevestigd te Ameyde en Tienhoven (1759) en eindelijk te Dordrecht (1760), waar hij 1787 zijn emeritaat erlangde „hernice causa salvo honore et stipendio",

tr. Leiden 6-5-1755 ***Maria Adriana Luycx Massis,*** geb. ald. 25-6-1729, st. Dordrecht 7-6-1806, dr. van ***Abraham*** en ***Maria Adriana Roos.***

Ds. Herman Gerard schreef vele boeken: eene lijst der van zijn hand in druk verschenen werken kan men aantreffen in N. Ned. Biogr. Wdbk. IV p. 300. De grootouders ziiner echtgenoote waren Luycx X Roubergen en Massis X Commelin. De familie Luycx Massis voerde: gevierendeeld I en IV in blauw een golvende zilveren dwarsbalk vergezeld boven van 2 en beneden van 1 gouden ster (6), II en III in blauw twee gekruiste gouden morgensterren (knotsen, massues, het wapen Massis).

Uit dit huwelijk:

1. ***Henrica Maria Adriana van Breuael,*** aeb. Berchem 13-2-1756, st. Vianen 26-4-1835. tr. Dordrecht 21-7-1779 Mr. *Jan Julius Schmidtman,* geb. Nieuwpoort 1733, st. 12-7-1792, schepen en raad te Schoonhoven, daarna secretaris te Meerkerk en Vianen, notaris te Schoonhoven (1781). zn. van ***Johannes,*** predikant in de Nieuwpoort. en van *Jacoba* ***Sophie van Wickevoort Crommelin.***

   Hij promoveerde te Utrecht 7-5-1776 op eene uitlegging van L 1 Cod. Mandati en L. 45 Dig. De usuris en de verdediging van eene stelling over: de damno iniuria dato.
2. ***Geertruida van Breuqel,*** geb. Berchem 28-10-1757, st. Dordrecht 8-3-1828, tr. ald. 19-3-1781 ***Adriaen 't Hooft,*** veertigraad te Dordrecht, Lid van de Hooge Vierschaar van Zuid-Holland, zn. van ***Willem.***

   Van dit echtpaar stammen o.a. af leden van de geslachten Stoop, Fokker, Kist, van Giin enz.
3. *Margaretha van Breugel.* geb. Amevde 18-6-1759. st. Vierlingsbeek 8-11-1837, tr. Dordrecht 5-7-1786 ***Jacobus Henricus van Breuael van Bronckhorst,*** J.U.Dr., geb. Dinther 28-2-1758, schout en secretaris van Heesch en Berchem, zn. van ***Gerard van Bronckhorst*** en ***Anna van Breugel*** voornoemd.
4. *Daniel* ***Luycx van Breuqel,*** qeb. Dordrecht 16-3-1761, st. ald. 2-6-1762 aan de kinderpokken.

   Peter was ziin Oudoom *Daniel* ***Luycx Massis,*** bewindhebber der West-Indische Compagnie te Vlissingen, vandaar de toevoeqinq *Luucx.*
5. ***Dirk Luycx van Breugel,*** geb. Dordrecht 17-9-1763, I.U.Dr., griffier secretaris van Lith. notaris in het kanton Oss en diikschrijver van het Diik- en Polderbestuur Groot Lith. st. Groot Lith 16-9-1826, tr. le Vliimen 11-9-1791 ***Johanna Maria Lieshout,*** geb. ald. 12-7-1766, st. Groot Lith 13-6-1796. dr. van ***Gerard*** en *Jennette* ***van der Colff:*** tr. 2e 22-3-1803 ***Alberdina Cornelia*** *Walbeek,* geb. 22-3-17..., st. Groot Lith 17-6-1818.

   Hij promoveerde te Leiden op 11-10-1788 op een proefschrift: De tempore partus humani legitimo. Met hem stierf deze tak der van Breugels in manneliike liin uit. Uit zijn eerste huwelijk had hij 3 kinderen nl.

a. een zoontje, dat 9 weken oud te Lith overlijdt in 1792.
b. *Jennette* ***van Breugel,*** die te Vliimen in het huis harer qrootouders Lieshout op 12-7-1797 overlijdt oud 3 iaar en ruim 2 maanden en
c. ***Maria Adriana Hendrica Gerarda van Breugel,*** aeb. Groot Lith 7-6-1796. st. h. de Haarsteeg onder Hedikhuizen in het kraambed 9-1-1820, tr. Groot Lith 17-9-1815 ***Hendrik Cornelis de Jongh,*** geb. 11-3-1793, burgemeester van Hedikhuizen, st. 185..., na hertr. te zijn met ***Maria Louise van Dieden.*** Hii was zn. van ***Abraham*** en ***Cornelia Maria van der Colff.***

Het tweede huwelijk bleef kinderloos. Zijn eerste vrouw was tevens zijn nicht, daar de ouders van *Jennette* ***van der Colff*** waren *Willem* en ***Cornelia Maria van Breugel,*** een dochter van den oudsten zoon uit het huwelijk van Breugel X Kuchlinus hiervoren gemeld.

6. ***Catharina Jacoba van Breuqel,*** geb. Dordrecht 1-8-1765, st. Haarlem 8-3-1847, tr. le Dordrecht 20-9-1789 *Jacques* ***Fabrice van Breugel,*** geb. 's-Gravenhage 17-2-1759, kapitein in Statendienst, st. Drumpt 19-2-1799 op een tocht naar zijn moeder in Tiel, begr. te Ensoyk in het graf van den Heer Kruythoff, zn. van Mr *Jan* ***Festus*** en ***Eva Maria Burman:*** tr. 2e in 1803 Mr. ***Simon Banningh Clifford Kocq,*** geb. Rotterdam 1752. st. Culemborg 16-3-1804, begr. Delft onder fakkellicht in het familiegraf, advocaat en zn. van ***Pieter*** en ***Cornelia Jacoba Adams.***

   De jongste zoon uit het eerste huwelijk, die posthumus was, kreeg er de namen van zijnen stiefvader bii. Zie verder Ned. Adelsboek.
7. *Danielina* ***van Breugel,*** geb. Dordrecht 8-6-1767, st. ald. aan de kinderziekte.

Keeren wij thans tot de Bronckhorsten terug en herhalen we even kortelings de reeds vermelde generaties:

I. ***Jacob van Bronckhorst X Josina van Breugel.***

11. Ds. ***Gerard van Bronckhorst X Anna van Breugel.***
    Uit dit huweliik:
    1. *Josina Margaretha van* ***Bronrkhorst,*** qeb. den Dunaen 6-10, qed. ald. 13-10-1754 (Wapenher. 1902 p. 346). tr. Dinther 29-1-1778 ***Willem Leendert*** *Brocx* (zie verder Ned. L. 1939 k. 41 en k. 88).
    2. ***Jacobus Hendricus,*** volgt III.

III. ***Jacobus Hendricus van Breugel van*** *Bronckhorst,* J.U.Dr., geb. Dinther 28-2-1758, schout en secretaris van Heesch en Berchem, tr. ***Margaretha van Breugel*** voornoemd.
    Uit dit huweliik:
    1. ***Gerard,*** volgt IV.
    2. *Herman* ***Gerard van Breugel van Bronckhorst,*** qeb. Heesch 7-10-1788, luitenant der mineurs, st. 17-2-1828.
    3. *Daniel* ***Anthonie van Br. van Bronckhorst,*** geb. Heesch 14-7-1790.
    4. ***Abraham*** *Jacob* ***van Br. van*** *Bronckhorst,* geb. Heesch 28-3-1792.
    5. ***Anna*** *Jacoba* ***Henriette van Br. van Bronckhorst,*** ged. Heesch 1-12-1793.
    6. *Jacobus Marten* ***van Br. van Bronckhorst,*** ged. Heesch 17-4-1796.
    7. ***Maria Adriana van Br. van Bronckhorst.*** ged. Heesch 8-2-1798.
    8. *Josina* ***Margaretha van Br. van Bronckhorst,*** qed. Heesch 13-10-1799, leeft nog te Vierlingsbeek in 1835.
    9. ***Dirk Luycx van Br. van Bronckhorst,*** ged. Heesch 6-4-1801.
    10. ***Henriette Diederica van Br. van Bronckhorst,*** ged. Heesch 25-4-1802.

IV. Ds. ***Gerard van Breugel van Bronckhorst,*** geb. Heesch 10-3-1787, predikant te Vierlingsbeek, emeritus in 1860 te Kuyk, tr. ***Sara Hymans.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Arnolda Anna van Bronckhorst,*** tr. Vierlingsbeek Juli 1857 Ds. ***Evert Jan Berghege,*** zn. van Ds. ***A. R. Berghege,*** pred. te Hilligersberg. Zij wonen 1860 te Bergeyk.
2. ***Gerarda Arnolda van Bronckhorst,*** geb. Vierlingsbeek 22-1-1834, st. Oosterhout 6-3-1889, tr. Vierlingsbeek 5-10-1859 ***Carel Wouter Jan Rink,*** geb. Tilburg 7-6-1832, apotheker te Veghel, daarna te Oosterhout, st. ald. 16-5-1910, zn. van ***Paulus Philippus*** en ***Johanna Arnolda van Moock*** (zie Ned. Patr. VIII p. 374).
3. ***Sara M. C. van Bronckhorst,*** tr. in Maart 1858 ***H. H. E. J. Berghege Azn. (zie*** over Berghege Tax. IX p. 160). Hij st. vóór 12-5-1861.
4. ***Henrica A. van Bronckhorst is*** op 14-3-1858 te Gelderen verloofd met W. van Hien, wd. rijksontvanger ald., later te Hellendoorn.
5. ***Frederica Louise Wilhelmina van Bronckhorst,*** tr. Cuyk (of Hoogloon) in December 1863 met ***Joannes Felix Leyds,*** geb. Eindhoven.

Hiermede waren ook de hier behandelde Bronckhorsten in mannelijke lijn uitgestorven, voor zoover althans de broeders van Ds. *Gerardus* den stam niet hebben voortgezet, waarover mij niets bekend is.

Ik ben mij zeer wel bewust, dat de bovenstaande bijdrage verre van volledig is, zij vermag echter een beeld te geven van de betrekkingen tusschen de beide linies der van Breugels onderling en met de Bronckhorsten. Ik houd mij zeer aanbevolen voor aanvullingen en verbeteringen.

Nederlandsche grafsteden in **Voor-Indië,**

medegedeeld door H. WIJNAENDTS.

9. Masulipatuam.

Jacob Dedel, raad van Indië en opperhoofd van de kust van Coromandel, † 29-8-1624.

Johannes Nantius van Middelburg, onderkoopman, † 10-6-1646, oud 28 j.

Christianus Pit, zoon van den president ***Laurens Pit,*** geb. Palicatta 10-5-1649, † 20-9-1651.

Evert ***Evennan,*** van Bremen, schipper, † 18-5-1662, oud 35 j.

Abraham Bolwerck Floriss, krankenbezoeker, geb. Elbing, † 20-9-1677, oud 68 j.

Pieter Smith, opperkoopman, geb. Tayoan, † 21-3-1677, oud 39 i., 4 m., 15 d.

Cafarina van den Briel, van Amsterdam, geb. 15-8-1657, † 3-10-1678.

Joannes Kruuf, van Touanon, onderkoopman, geb. 28-11-1649, † 1-1-1679.

Maria de Bengale, huisvr. ***Frederik Braun, † 18-9-1679.***

Frederik Braun, onderkoopman, † 19-4-1680.

Joanna Bolwerck, huisvr. van den koopman ***Johannes Huysman, † 16-2-1682.*** oud 43 j., 11 m., 8 d.

Hendrik van Almonde, zoontje van den onderkoopman ***Jacob van Almonde,*** geb. 14-11-1681, † 28-8-1682.

Elisabeth van Erpecum, huisvr. van den onderkoopman ***Marten van den Briel, † 17-2-1685,*** oud 60 j., 5 m., 17 d.

Jacob Corbesier, opperkoopman, geb. Utrecht, † 15-8-1687, oud omtr. 51 j.

Margarieta Booms, van Amsterdam, huisvr. van ***Jacob Corbesier, † 24-8-1687,*** oud omtr. 46 j.

Adriaan Blockeel, van IJssendijck, onderkoopman en opperhoofd van het kantoor Daetcheron, aldaar overleden 19-5-1687, oud omtr. 40 j.

Elisabeth Frontenius, huisvr. van ***Adriaan Blockeel,*** en dochter van ***Margarieta Booms,*** geb. te Palicatta, † 24-3-1688, oud omtr. 21 j.

Wilhelm Frontenius, assistent, geb. te Palicatta, broeder van de voorgaande, verdronken tusschen Masulipatnam en Pallicol 14-10-1687, oud ruim 31 j.

Jacobus Corbesier de Jonge. zoon van ***Jacob Corbesier*** en van *Margarieta* ***Booms,*** † 21-9-1687, oud omtr. 7 j.

Paulus Verrijn, opperkoopman, geb. Amsterdam 10-10-1673, † 13-7-1725, oud 48 j.. 9 m., 3 d. [1]).

Maria Wilhelmina Gambier, huisvr. van *Gosewijn Maire,* opperkoopman, geb. Negapatnam 15-10-1702, † 2-8-1735. Ook 2 kinderen van hen zijn hier begraven.

Alida ***Keyser,*** huisvr. van den onderkoopman Mr. *Adrianus* ***Canfer Visscher,*** geb. Delft 10-12-1713, † 20-8-1735.

Catharina Amaranfa Vosmaer, geb. 15-7, † 28-11-1743.

Agatha Keyser, huisvr. van den koopman ***Adriaen Vosmaer,*** ouders van de voorgaande, geb. Delft 23-9-1718, † 20-4-1744.

10. Caunanore.

Susanna ***Geertruida Pfeiffer,*** huisvr. van ***Godefridus Weyerman, † 28-3-1745,*** oud 17 j., 7 m., 16 d.

Godfried ***Wijnando Weyerman,*** geb. 28-8, † 2-9-1749.

Godfried Johan Weyerman. † 22-7-1755, oud 15 m., 8 d., beiden kinderen van ***Godefridus Weyerman*** en diens tweede vrouw *Joanna* ***Anna Banisfer.***

11. Tangacherry.

Frederik Thruiter, commandant, † 1779.

12. Chettua.

Wilhelm ***Blasser,*** kapitein-luitenant en eerste commandant ter forteresse Wilhelmus tot Chettua, † 2-2-1729.

13. Coehin.

Sara van Heiningen, huisvr. ***Lucas van der Dusse,*** fiscaal, † 26-10-1664.

Balthasar de Meter, predikant, † 18-3-1666.

Gerrit Jansz. de Vries, geb. in Oldenburg, luitenant, † 4-8-1670.

Pieter Vosburg, † 29-6-1677, oud 23 j. en 2 kinderen.

Barend Hermanssoon, kapitein, † 29-4-1673, oud 63 j.

Maria Berkms, † 17-8-1673, oud 27 m., 10 d.

Esperanca d'Abreo, huisvr. *Hendric Reyns,* † ***20-12-1673.***

..... ***de Vries,*** huisvr. ***Johannes Spiljardus,*** onderkoopman, † 23-8-1679, oud 21 j. en 3 kinderen:

Johannes, *Josias* en ***Gerardus, † 26-7-1673, 22-9-1682*** en 12-2-1683, resp. oud 1, 8 en 7 jaar.

Adriaen van Lier, opperkoopman, † 12-12-1680.

Dirck ***van Lier,*** eerste assistent, † 19-12-1680, oud 20 j.

Jacob Schoors, onderkoopman en hoofd in Cananoor, † 22-7-1682, oud 27 j.

Lea van de Kouter, huisvr. commandeur *Isaac* ***van Dielen, † 29-12-1688,*** oud 32 j. en hun dochtertje:

---

1) Dit klopt niet. Vermoedelijk is één der data. niet goed meer leesbaar geweest, b.v. 1673 moet, zijn 1676.

Lea Geerfruida van Dielen, † 11-11-1688, oud 3 j., 5. m., 17 d.

Robberf Lindzaey, opperkoopman, geb. 1640, † 3 1-12-1690.

Margaretha Minnes, huisvr. *Robbert* ***Lindzaey,*** geb. 1650, † 6-8-1689.

Pieter Minnes, onderkoopman, † 25-9-1677.

Adriana Coesaart, huisvr. *Pieter Minnis,* † ..... ?

Isaac van Dielen, commandeur en opperbevelhebber van de kust van Malabar etc., † 25-12-1693, oud 41 j., 7 m., 20 d.

Adriaan van Ommen, commandeur en opperbevelh. van de kust van Malabar etc., † 27-11-1696, oud 38 j., 2 m., 5 d.

Hester Dulcinea ***van Hovingen,*** huisvr. commandeur ***Jacob de Jong,*** † 4-12-1727, oud 49 j., 5 m., 28 d.

Gustaaf Willem Sfein van Gollenesse, † 30-3-1739, oud 1 j.. 3 m., 25 d.

Magdalena Ursula Sfein van Gollenesse, † 3-5-1739, oud 6 j., 11 m., 3 d.

Abraham Cornelis *Delahaye,* opperkoopman, geb. Colombo 27-6-1709, † 5-10-1752.

Reynier *van Harn,* opperkoopman, geb. Kampen 12-12-1734, † 16-3-1789.

Johann ***Daimighen,*** onderkoopman, geb. Lübeck 11-4-1728, † 30-8-1784.

Aletta Augustina ***Thiel,*** huisvr. *Jan* ***Lamberfus van Spall,*** geb. 21-4-1760, † 30-11-1784.

Jacob *Krantz* van Edenburg, kapitein-luitenant en commandeur der artillerie, † 26-1-1787, oud 51 j., 11 m., 12 d.

Maria *Elizabeth* ***Rode*** van Colombo, huisvr. van den boekhouder ***Johan*** *Gaspard Krantz,* † 10-1-1798, oud 26 j., 2 m., 19 d.

Jacob *Bernard Wynsheimer,* kapitein, geb. Solsenheim 25-11-1745, † 1-3-1790.

Johannes van Blankenberg, kapitein ter zee, geb. Nieuvliet in Staats Vlaanderen 18-5-1749, † 2-4-1794.

Adriaan Polvliet, onderkoopman en opperhoofd van Koilan en Kannanoor, † 10-9-1799.

Dorofhea Lambertina Zeisig, huisvr. ***Johan Andries*** *Daimighen,* geb. 6-11-1774, † 10-11-1800.

Cornelia Elisabeth Vogf. huisvr. C. ***Baron van Ochsee,*** geb. 9-10-1784, † 11-2-1804.

Johan Wolff, geb. 31-3-1748, † 13-9-1815.

Sara Catharina, huisvr. ***Johan*** *Wolff,* geb. 22-3-1760, † 15-11-1820.

14. Tranquebar.

Gijsbertus Zegelaar, kapitein, geb. 's-Gravenhage 6-6-1731, † 4-9-1783.

15. Negapatnam.

Johannes Kruijie, predikant, † 23-4-1664, oud 46 j.

Cornelis Claassen Jongeling, van Amsterdam, opperstuurman, † 3-4-1667, oud 26 j.

Willem Groenegeus, onderkoopman en secretaris der stad Negapatnam, † 8-8-1667, oud 34 j.

Elisabeth de Pape, huisvr. van den boekhouder ***Jacob*** *Hayman,* † 17-4-1670, oud 20 j.

Geertruyda Piefersz, huisvr. van den vaandrig *Jan* ***Martensz van Suchfelen,*** † 6-9-1670, oud 28 j. en haar oudste dochter:

Margarifa Maertensz, huisvr. van ***Abraham Dormieux,*** † ***25-1-1685,*** oud 21 j. en 5 d.

Isaac ***Welsingh,*** van Hoorn, koopman, † 19-8-1673, oud 37 j.

Clara Reynierse, huisvr. van den opperkoopman ***Pieter Montenack, † 21-1-1677,***

Anna Catharina Pijl, dochter van den kapitein ***Philip Pijl,*** geb. 28-8, † 4-12-1677.

Angenieta Nolet, huisvr. van den predikant ***Lucas Bosch.*** geb. Neira (Banda) 24-6-1650, † 14-7-1679.

Elisabeth Mynta, dochter van den sergeant *Jan* ***Mynta,*** geb. 27-9-1677, † 14-2-1680.

Jacoba ***Vincenius,*** huisvr. van den koopman ***Jacob Huygens,*** geb. Gale 2-1-1654, † 12-8-1680.

Reynier van *Buytendijck,* koopman, geb. Dordrecht, † 5-5-1684, oud 64 j.

Cornelis *Durijn,* onderkoopman, † 6-10-1685, oud 48 j.

Jan Corfe, opperkoopman, geb. Deventer 25-10-1650, † 7-4-1698 en zijn zoon:

Gerard *Corte,* assistent, geb. Palicatta 12-11-1687, † 11-6-1770.

Susanna ***van Coulster,*** huisvr. van den onderkoopman ***Pieter van der Burg, † 27-6-1699,*** oud 39 j. 9 m. 29 d.

Anthonius Clemenf, predikant, † -5-1706.

Jan Gerrit Heye, geb. Leiden 15-9-1663, † 26-8-1709.

Catharina Hendriksz, weduwe van ***Joris van Coulsfer,*** opperkoopman, † 23-10-1709, oud omtr. 70 j.

Antonia ***Nilo,*** huisvr. van den gouverneur en directeur van de kust van Coromandel *Joannes* ***van Steelant,*** geb. Palicatta 21-9-1677, † 13-11-1709 en haar zonen:

Pieter van Sfeelant, geb. Negapatnam 16-1-1705, † 25-6-1705.

Gaspar van Sfeelanf, geb. Masulipatnam 24-8-1702, † 20-2-1 707.

Gaspar van *Steelant,* geb. Negapatnam 9-9-1707, † 29-9-1709.

Maria Isaaksz, weduwe van ***Reynier Jacob de Vos,*** kapitein-" luitenant, hoofd van de militie te Palicatta, geb. Pegue 9-9-1647, † 14-10-1710.

Maria Maertensz, huisvr. van den oppertmeester *Joan* ***François van Slabbeek,*** geb. Negapatnam 27-10-1669, † 11-10-1712.

Gijsbert Abramsz de Goyer, geb. 1668, † 1716.

Dina Maria Leydecker, huisvr. van ***Daniël Bernard,*** gouverneur en directeur van de kust van Coromandel, geb. Batavia 19-9-1687, † 2-12-1712, en haar 2e zoontje:

Abraham Bernard, geb. Negapatnam 27-8-1711, † 1-7-1713.

Willem Caulier, koopman en opperhoofd te Palicol, geb. Palicatta 22-8-1658, † 20-1-1715.

Jacobus van der Vorm, predikant achtereenvolgens te Amboina, Malakka en Negapatnam, geb. te Hoorn 18-12-1673, † 2-4-1717.

Mighiel Gijsen, van Stettin, boekhouder, † 29-1-1718, oud omtr. 62 j.

Catharina Francina de *Zoute,* huisvr. van ***Michiel Renn,*** eerste opperchirurgijn, geb. Middelburg 5-8-1690, † 20-9-1718.

Pieter Rooselaar, zoon van den raad extraordinaris ***Pieter*** *Rooselaar,* boekhouder op het schip Koning Karel, geb. in de provincie Amboina 27-7-1692, † 15-8-1719.

Adriana van Westreenen, huisvr. van den onderkoopman en cassier ***Hendrik Haak,*** geb. 10-10-1699, † 13-6-1720.

Sara *Joanna* ***van Wesfreenen,*** zuster van de voorgaande, geb.. te Masulipatnam 25-9-171'9, † 22-3-1721.

Johanna *Lonius,* weduwe- van ***Jan Marfensz,*** koopman en opperhoofd van het kasteel Gelria te Palicatta, geb. te Tegenepatnam 23-3-1683, † 27-7-1720.

Adriana Cafharina *Pla,* dochter van den koopman en fiscaal ***Adriaan Pla,*** geb. 29-5-1721, † 23-9-1721.

Anna *Jacoba* ***Slopers,*** huisvr. van den predikant *Jacobus* ***de*** *Jongh,* geb. te Amsterdam 11-12-1674, † 31-8-1721, en hun dochter:

Geertruida Catharina de Jongh, huisvr. van den opperkoopman en hoofdadministrateur ***Frederik Elliot,*** geb. te Franeker 18-8-1698, † 28-4-1735.

Joan Immens, onderkoopman en 2e pakhuismeester, geb. Negapatnam 7-3-1680, † 5-11-1722.

Alida Burgers, huisvr. van den onderkoopman en pakhuismeester ***Michiel Gallart,*** geb. te Amsterdam 15-3-1682, † 22-7-1 723.

Jacobus de Jongh, predikant, geb. te Wolgda[8]) 4-8-1674, † 5-11-1725.

Pieter Bowbijn, cipier, geb. Sadras 8-4-1691, † 20-9-1726.

Leonard de Bisser, boekhouder en dispencier, geb. Porto Novo 27-10-1687, † 20-5-1727.

Maria Cornelia Wicchelhuysen, huisvr. van den predikant ***Dirk Jan van der Tijd,*** geb. 's Hertogenbosch 31-3-1686, † 14-10-1729.

Op den steen zijn 8 kwartierwapens, waaronder de namen:

van der Tijd	Boek Dale
Overbeek	v. Wiinegen
van den Werve	v. Mildert
Ketelaar van Wellendamme	v. Snaeyers

Wilhelm van Zijll, van Amsterdam, geb. 19-6-1675, † 26-2-1 732.

Adriaan Pla, zoon van den gouverneur en directeur van de kust van Coromandel ***Adriaan Pla,*** geb. 16-12-1732, † 24-1-1733.

Jan Keyser, onderkoopman en kassier, geb. Delft 2-9-1687, † 7-8-1733.

Frederik Elliot, opperkoopman en hoofdadministrateur, geb. te Utrecht 1-10-1692, † 30-12-1735.

Maria Christina Soumans van Willis, huisvr. van den kapitein-luitenant ***Jan Franke,*** geb. 27-4-1709, † 10-8-1737.

Catharina Johanna Mossel, dochter van den opperkoopman en hoofdadministrateur ***Jacob Mossel,*** geb. 20-8-1732, † 7-6-1738.

Elisabeth Francina van Son, dochter van ***Pieter van Son,*** onderkoopman en factuurhouder, geb. 14-8-1740, † 4-10-1741.

Adriana Appels, huisvr. van den raad extraordinair, gouverneur en directeur van de kust van Coromandel ***Jacob Mossel,*** geb. Batavia 13-11-1714, † 18-6-1743.

Maria Clasina Mersen, geb. Masulipatnam 27-7-1739. † 27-2-1744.

Galenus Mersen, geb. Masulipatnam 30-12-1741, † 13-3-1744, beide kinderen van ***Galenus Mersen,*** gouverneur en directeur van de kust van Coromandel.

Adriana Gromme, huisvr. van den onderkoopman en kassier ***Jan Keyser,*** geb. Delft 17-7-1682, † 31-1-1747.

Livina Alida van Son, dochter van ***Pieter van Son,*** koopman, eerste pakhuismeester en negotieboekhouder, geb. 27-7-1744, † 10-6-1740 (sic).

Cornelis van Son, zoon van ***Pieter van Son*** bovengen., † 21-11-1752.

Pieter van Son, opperkoopman en hoofdadministrateur, geb. Dordrecht 30-11-1708, † 24-2-1753.

Hendrik Du Bon, opperkoopman en hoofdadministrateur, geb. te Middelburg 23-12-1718, † 23-6-1753.

Carel Hendrik Simons, onderkoopman en gezworen landmeter, geb. te Bimlipatnam 9-10-1714, † 19-4-1754, alsmede 3 zonen, 3 dochters en ziin „swagerinne".

Barbara van de Casteele, z. d. en j.

Jan Servat, onderkoopman en 2e pakhuismeester, geb. Amsterdam 30-7-1717, † 20-5-1754; en een dochtertje.

Anna Catharina Hollebeek, huisvr. van den koopman, eerste

8) Wellicht Wolvega.

pakhuismeester en negotieboekhouder ***Anthony Bonk,*** geb. 9-11-1724, † 16-5-1755.

Anthony Bonk voorn., † 15-6-1763, oud 47 j. 8 m. 18 d.

François Crunius van Leiden, schoonzoon van den voorgaande, boekhouder en opziener der gemeene werken, † 25-5-1764, oud 23 j. 8 m. 30 d.

Mr. ***Damas Doll van Ouryck,*** advocaat voor het Hof van Holland en West-Friesland en van de O.I.C., koopman en fiscaal, geb. 22-8-1726, † 26-12-1755.

Jan Carstens Warner, van Hamburg, luitenant ter zee en equipagemeester, † 6-11-1756, oud 57 j. 5 m. 29 d.

Petronella van Bilt, van Negapatnam, huisvr, van bovengenoemde, † 30-1-1744.

Simeon Soumain, opperchirurgijn, geb. te Amsterdam 15-3-1719, † 28-2-1757 en zijn eenige dochter:

Lucretia Johanna Soumain, huisvr. van den luitenant ***Lodewijk van Frijtag, geb.*** 17-6-1745, † 22-3-1759, oud 13 jaar 9 mnd. 5 dagen!!

Jan Jacob Topander, zoon van den onderkoopman, muntmeester en adigaar ***Jacobus Leonardus Topander,*** geb. Amsterdam 26-8-1735, † 24-3-1757.

Abraham Jacob Dormieux, boekhouder en translateur, † 11-11-1759, oud 41 j. 9 m. 4 d.

Agneta Elisabeth Agatha van Teylingen. dochter van den gouverneur en directeur van de kust van Coromandel.

Christiaan van Teylingen, † 17-5-1764, oud 1 j. 5 m. 22 d.

Christiaan Sutton, geb. 4-12-1759, † 21-7-1764.

Johan Hendrik Dies van Hildesheim, kapitein, geb. 30-1-1714, † 25-7-1765.

Constantia Charlottha van Lawick, huisvr. van ***Cornelis Pietersz.,*** koopman, muntmeester en adigaar, geb. 10-9-1728, † 11-2-1766.

Cornelis de Vos, schipper en equipagemeester, geb. te Maaslandsluis 8-8-1732, † 28-2-1769 en zijn zoons:

Cornelis de Vos, geb. 20-9-1768. † 12-5-1769 en

Jacobus Iohannes de Vos, geb. ***2-3-1767, † 22-5-1769.***

Anna Maria Loisa Winkelman, huisvr. van den schipper en equipagemeester ***Jacob Hartman,*** geb. 1-7-1754, † 1-9-1777 en haar zoontje:

David Ambrosius Hartman, geb. 14-2-1772, † 10-8-1773.

Dirk Jansen, zaon van ***Elias Jansen,*** geb. 8-1-1783, † 21-1-1785.

Cert. Marg. Schroter, huisvr. van ***Sim. Chr. Saalfelt,*** geb. Iaffnapatnam 14-11-1714, † 26-10-1790.

Maria Helena Zegelaar, huisvr. van ***Gozewijn Christiaan Pietersz,*** geb. 16-11-1768, † 15-9-1791.

Mr. ***Heteria Alexandersz,*** † 17-12-1804, oud 70 j.

Johannes van Halteren, oppermester deses kasteels, nevens waarde huysvr. ***Maria Elisabeth Versguilenburg*** wasme twede huysvr. van ***Jacob Hartman, † 19-5-1808*** [9]).

De kinderen van ***Hartwiq Bonte,*** kapitein commandant van de kust van Coromandel, † 8-2-1810.

R. H. Leembruggen, burgerambtenaar bij de vroeuere Nederlandsche O.I.C. te Suratte, † 6-11-1819, oud 60 j. 2 m. 8 d. (Engelsch opschrift).

C. ***E. Leembruggen,*** weduwe van bovengenoemde (een Armeensche), † 21-5-1833, oud 56 j. (Engelsch opschrift).

16. Tuticorijn.

Olivier Witmont, opperkoopman en opperhoofd van de kust van Madura, geb. 30-7-1686, † 8-12-1736.

9) Ik geef dit eenigszins geradbraakte afschrift juist, zooals ik het vermeld vond.

Johan Busch, opperkoopman en hoofd van de kust van Madura, geb. Amsterdam 24-12-1700, † 29-6-1740.

Francina Lydia Giffenig, huisvr. *F. C. van Spall,* geb. 6-1-1779, † 13-8-1810.

Josinus Wilhelmus Theodorus Cluver, predikant, geb. te Haustenbock in Lippe 22-8-1769, † 1-1-1809.

Jan Jacob Meyer, vrijkoopman, geb. Manaar 21-9-1762, † 12-3-1823.

Henricus Volraad von Sohsten, resident ter kuste Madura, † 21-1-1824 in zijn 70e jaar.

17. Bimlipatnam.

Frederick Kesslerus van Staalberg, onderkoopman, † 8-10-1661,

Isaack van der Voort, van Ceul.n (wellicht: Ceyl.n?), koopman, verdronken op de reede 28-12-1663.

Samuel Eisleben, van Bremen, assistent en boekhouder op de fluit Peguw, verdronken op de reede 28-12-1663.

Hans Wrede, van Bremen, onderchirurgijn, verdronken op de reede 28-12-1663.

Joris Elingh, van 's-Hertogenbosch, onderkoopman en opperhoofd van het kantoor, † 23-5-1664, oud 24 j.

Jan Webb, geb. te Rotterdam, eerste assistent, † 8-1-1675.

Willem Elingh, geb. Gale 1651, † 7-1-1676.

Floris Bolwerck van Amsterdam, onderkoopman en opperhoofd van het kantoor, † 30-3-1686, oud 38 j. 8 m. 17 d. en zijn zoon:

Luydolf Bolwerck, † 16-2-1683, oud 2 m. en 21 d.

Willem Hiddingh van Hasselt, boekhouder, † 25-6-1683 en zijn zoon:

Hendrik Hiddingh, geb. Bimlipatnam 30-7-1681, † 3-10-1683.

Joannes Saxen, geb. Palicatta, assistent, † 6-7-1687, oud 32 j. 1 m.

Matthijs van Briel, zoon van het opperhoofd *Luidt van Briel,* geb. 8-2 en † 17-5-1688.

Adriana de Visser, geb. Bimlipatnam 9-8-1694, huisvr. van den boekhouder *Abraham van Berlekom, † 20-3-1720.*

Willem Godlieb Henck, geb. 19-12-1761, † 5-7-1762.

Catharina Roelofsz, geb. Jaffanapatnam, wed. wijlen den resident van Punto Pedro *Joan Maurits Visscher, † 8-3-1765,* oud 63 j. 11 m. 15 d.

Jan Visscher, geb. Detmold, boekhouder, † 26-11-1768, oud 48 j. 6 m. en 19 d.

Peter Hookens, Nederl. resident, † 1824, oud 92 j. en *Florentina* zijn vrouw, † 1835, oud 72 j. (Eng. opschr.).

B. Vereen. provincies Agra en Oudh. [10])

18. Agra.

Jan de Boeck, van Amsterdam, assistent, † 19-9-1647, oud 37 j. [11]).

Elisabeth, huisvr. van den opperkoopman *Johan Tack,* † 19-10-1649, oud 30 j.

Joan Tack van Amboina, opperkoopman, † 11-1-1663, oud 56 j.

Pieter de Liem van Randerhuysen. boekhouder, † 29-3-1679, oud 35 j.

(Wordt vervolgd).

10) Ontleend aan.
a. E. A. H. Blunt. List of inscriptions on the christian tombs and tablets of historica1 interest in the United Prorinces of Agra and Oudh.
b. Rev. A. Fiihrcr. List of christian tombs and monuments in thr north western provinces and Oudh. Allahabad 1896.

11) Fiihrer zegt: † 1629, oud 35 j.

De afkomst van het geslacht Wentholt,

door Jhr. **Mr. A. H. Martens** van Sevenhoven.

In het Octobernummer van dezen jaargang (LVIII, kol. 418 vlg.) heeft Mr. A. S. Miedema de veronderstelling geuit. dat de herkomst der bekende Zutphensche familie Wentholt in Westfalen gezocht moet worden en in dit verband gewezen op den Brinksitzerhof Wendeholt of Wentholt in de nabijheid van Stadtlohn. De Wentholt's zouden uit het graafschap Lohn. dat zich in de middeleeuwen aan beide zijden van de Duitsch-Nederlandsche grens heeft uitgestrekt, via de heerlijkheid Borculo, die evenals het voormalige qebied der graven van Lohn tot het geestelijk gebied van den bisschop van Munster behoorde, te Zutphen zijn beland. Inderdaad is een en ander vóór deze veronderstelling te zeggen. Het is trouwens met meer families zoo gegaan. Alleen zou ik willen opmerken, dat de naamsuitgang holt op Saksischen oorsprong kan wijzen, maar dat die uitgang ook elders dan in Westfalen voorkwam. Op de Veluwe bijvoorbeeld sprak men evenzeer van holt als in het Zutphensche en in Westfalen.

De reden, waarom ik meen, op de bijdrage van Mr. Miedema terug te moeten komen, is dus niet, dat ik bedenkingen heb tegen die veronderstelling. Het wil mij echter voorkomen, dat de schrijver de gegevens, waarover hij beschikt, niet alle in het juiste licht stelt en dat hij enkele gedachten ten beste geeft. waardoor het verdere onderzoek naar de oudere generaties der familie Wentholt niet kan zijn gebaat.

De bibliotheek van het Rijksarchief te Arnhem bezit een proefschrift, waarop Karl Lohmeyer in 1906 te Munster is gepromoveerd. getiteld „Das Hofrecht und Hofqericht des Hofes zu Loen". Het is ook aan Mr. E. J. Th. à Th. van der Hoop bekend geweest, toen deze zijn belanqwekkende studie over de afkomst van het geslacht Van Karnebeek maakte. Wij leeren uit dit werkje. dat onder den hof te Lohn een groot aantal goederen behoorden, die in verschillende kerspelen verspreid lagen, dat in ieder kerspel [1]) het hofgericht werd gehouden onder voorzitterschap van den schulte. die tevens administratieve functies had en wiens ambt aan een bepaald qoed, den schultenhof, was verbonden. Het gericht werd verder gevormd door teqeders, meestal vier in getal. eveneens bezitters van bepaalde goederen, de tegederhoven. Niet alleen onder den hof te Lohn, maar ook elders in Westfalen vormden deze tegeders een rtand van ambteliike gerichtslieden met bepaalde voorrechten, maatschappelijk staande tusschen de schulten en de bewoners der gewone hoorige goederen. Men kende ze ook in het oorspronkelijk tot het graafschap Lohn behoord hebbende gedeelte van het kwartier van Zutphen, bijv. te Winterswijk, maar niet in het eigenlijke graafschap Zutphen. In den hertogelijken hof te Zutphen vormde de hofrichter-rentmeester het gericht met hof- of huisgenooten. die uit alle bewoners van hoorige goederen onder den hof werden aangewezen, evenals in de landgerichten de gerichtslieden of keurnooten in het Zutphensche uit alle grondbezitters gekozen werden. Nu was het door Mr. Miedema opgespoorde goed Wennekinck of Wenninq in het kerspel Stadtlohn inderdaad zoo'n tegederhof (Lohmever blz. 71) , doch van Wentholt blijkt dit niet. Integendeel heeft het Staatsarchief te Munster medegedeeld, dat dit goed een Brinksitzerhof was. Een Brinksitzer nu was een keuter [2]), de bezitter van een huis, op markegrond ge-

1) Mr. Miedema noemt o.a. Wehlem, Bessclier(?) en Rekenen (Rekken?), waarmee bedoeld moeten zijn Vehlen, Gescher, Reken.

2) Vgl. Grimm. Deutsche Rechtsalterthümer, 4de druk, Leipzig 1922, I blz. 441.

bouwd, met eenïg uit de mark ontgonnen land, doch niet stemhebbend, althans niet wat men in Gelderland vol gewaard noemde, in de mark. Hij had geenerlei functie in het hofgericht, al kan hij wel aan dat gericht onderworpen zijn geweest. Indien de Zutphensche familie Wentholt inderdaad van dat goed Wentholt onder Stadtlohn afkomstig is, was zij geen richtersgeslacht. zooals Mr. Miedema haar noemt. Johann zu Wennekinck, die tegeder was, kan niet dezelfde geweest zijn als Johann zu Wentholt.

Mr. Miedema legt verband tusschen het bezit van de collatie eener vicarie te Neede en het verblijf van de Wentholt's te Borculo. Hij neemt aan, dat zij die vicarie gesticht hebben. Ook hiertegen moet ik bezwaar maken. Koker deelt in zijn rapport over de vicariegoederen in Gelderland mede (blz. 88), dat de bedoelde vicarie, aan Johannes den Dooper en de H. Maagd gewijd, tot 1675 door den graaf van Limburg en Bronkhorst (den heer van Borculo) is vergeven, die in 1688 van verschillende collatierechten afstand heeft gedaan, en dat zij eerst daarna aan de familie Wentholt is gekomen. Ik kan die mededeelingen ten gevolge van bijzondere omstandigheden thans niet controleeren, doch ik moet opmerken, dat het gewaagd is om zonder meer uit het bezit van de collatie eener vicarie te concludeeren, dat de familie, waartoe de huidige collator behoort, die vicarie ook heeft gesticht.

Ten slotte wil ik er nog de aandacht op vestigen, dat Evert Valck overrentmeester der stad Zutphen is geweest en dus geenerlei bemoeienis had met de landsheerlijke domeinen, in casu met de gruit te Groenlo. Het proces, door zijn weduwe voor het gericht te Borculo gevoerd, waaromtrent Mr. Miedema te Zutphen een akte van 1586 heeft gevonden, is ons verder niet bekend (de protocollen van Borculo uit dien tijd zijn verloren), maar het heeft stellig niet over de gruit geloopen. En al ware Evert Valck rentmeester der landsheerlijke domeinen geweest, dan zou noch hij noch zijn weduwe over een recht van den landsheer hebben geprocedeerd, want dit behoorde tot de taak van den momber van het vorstendom Gelre en graafschap Zutphen.

Aanvullingen en verbeteringen op Michiels, Folckers, Manninga, Ompteda, Broerserna en Eeck,

door MR. H. L. HOMMES.

Michiels en Folckers (LVII, 209).

In kol. 212 heb ik bij *Jan Alberthoma* verwezen naar het Alg. Ned. familieblad, waar de lezer echter niet veel verder zal gebracht worden. De Gron. volksalmanak 1910 blz. 30 bevat een overzicht van alle predikanten ***Alberthoma,*** terwijl ook De Navorscher van 1886 (blz. 224) en 1890 (blz. 5) vele bijzonderheden vermeldt: evenwel wordt *Jan* ook daarin niet aangetroffen.

Kol. 216. Ds. *Godefridus* ***Hoisingius*** stond als predikant te Bedum van 1623-1654, zoodat ook zijn beide in dezelfde kol. genoemde zoons aldaar zijn geboren. De eerste blz. van het doopboek ontbreken, zoodat niet de doop van ***Johannes*** werd gevonden. ***Simon Hoisingius*** werd te Bedum gedoopt 3 Mei 1646.

Ons medelid de Heer G. L. Meesters deelde mij mede, dat de in dezelfde kolom voorkomende ***Derktien Kiste*** niet een dochter maar een zuster was van ***Conraed,*** den schulte van Anlo. Beiden waren kinderen van ***Conraed Kisfe,*** den schulte van Ruinen.

Kol. 217, IV, ***Frans Fokkers is*** ingeschreven als student te Groningen 22 Febr. 1653, waarmede vervalt de onbekende Frans uit kol. 221.

Kol. 222. Bij mijn aanteekeningen vond ik nog de doopdata van 3 kinderen van *Martinus Folkers* en ***Lummina*** *Meintjes,* ***alle*** te Groningen gedoopt, nl.:

1. ***Catharina Maria*** *Folkers,* ged. 13 Nov. 1691.
2. ***Harm*** *Meintjes Folkers,* ged. 7 Januari 1694.
3. *Hermannus* ***Henricus*** *Folkers,* ged. 29 Juli 1696.

Hun zuster ***Anna*** *Folkers* overleed 1742 en werd begr. te Groningen 27 April.

Het echtpaar ***Hermannus*** *Folkers* en ***Catharina Maria Daey*** liet te Groningen op 7 Maart 1665 een zoon ***Theodorus*** doopen.

Bovendien had ***Hermannus*** een zuster *Hillegonda Folkers,* die op 24 Juni 1665 te Groningen ondertrouwde met ***Wilhelmus Tegelingh.***

Menninga (LVIII, 4).

In het Hs. Doys komt een genealogie van dit geslacht voor, die in hoofdlijnen overeenstemt met de door mij gepubliceerde. Enkele aanvullingen hieruit met een paar gegevens van elders, laat ik hier volgen.

Kol. 6. V. Uit regest 314 van Inventaris Huisarch. Farmsum blijkt, dat ***Hoycke Tamminga*** reeds op 30 Aug. 1533 weduwe was van ***Focko Manninga,*** op welken datum zij land onder Wirdum verkocht aan ***Claes*** *Cater.*

Kol. 7. V. Doys noemt de kinderen van ***Dodo*** in deze volgorde:

Unico, ***Hayo, Adda, Anna*** en ***Hoycko.*** Laatstgenoemde heb ik niet, daarentegen wel ***Luete*** en ***Dodo.*** Ik kan niet beslissen wie hier betrouwbaarder is, Doys of Möhlmann.

V, 3. ***Adda Manninga*** overl. 1567, tr. *Hendrick van Laer* te Laerwolt, zoon van ***Johan*** en *Susanna* ***Mulert,*** en wedr. van ***Feye Sickinghe.*** Behalve de twee genoemde waren er nog 8 andere kinderen uit hun huwelijk. (Gen. v. Laer in Hs. Doys).

V, 4. *Unico* ***Manninga*** had als 2e vrouw ***Adelheid*** of ***Alidt van Brakell,*** dochter van ***Sweder*** en . . . . . ***van Brenen.***

VI. 2. ***Sophia Manninga,*** tr. le 1581 *Eger* ***Houwerda,*** hoofdeling in Uphuisen, die „op de bruylofft" overleed, zoon van ***Hicco*** en *Etta Beninga;* tr. 2e ***Eilco Onsta.*** Deze was ook volgens Doys weduwnaar van ***Hgma van Inn- en Knyphausen,*** waardoor mijn veronderstelling bevestigd wordt.

VII. ***Emerentia van Sonoy*** overleed 16 Dec. 1621, zooals uit Ned. Leeuw 1938, kol. 452, blijkt. Haar kinderen *Hajo Unico* ***en Josina*** heeft Doys in omgekeerde volgorde.

VIII. *Hajo Unico* ***Manninga*** overleed 16 Oct. 1652, oud 61 jaar en werd begraven te Pieterburen. De volgorde van zijn kinderen is bij Dovs: *Emerentiana,* ***Beele, Luirt,*** *Harmen, Doedo, Jan,* ***Hayo,*** *Unico.* Hij vermeldt dus niet ***Odilia Sophia*** en ***Anna Maria,*** daarentegen wel een ***Hayo.***

Ompteda (LVII, 125 en 188).

Het over den borg Ompteda medegedeelde, vereischt nog aanvulling. Op 23 Maart 1699 verkocht *Fecco Ompteda* zijn borg c.a. aan ***Jan*** *Geerts* en ***Trijntien*** *Knols,* echtelieden te 't Zandt, die den borg ook bewoond schijnen te hebben. Hij overleed tenminste als „hoveling op Omta, 't Zandt, Leermens, Enum, Zeerijp" op 23 Januari 1711 en werd in de kerk te 't Zandt begraven. Zijn grafsteen heeft het wapen *Ompteda.* (Versl. R.O.A. 1918 dl. 11, blz. 417, en Grafschr. Stad zn Lande blz. 454).

Daarna komt nog *Frik Reinders* eveneens als hoveling op Omta enz. voor, die 18 April 1724 overleed en in de kerk

begraven werd. Ook zijn grafsteen, heeft het wapen *Ompteda*. (Grafschr. S. e. L. blz. 455).

In 1775 wordt nog gesproken van de graven van het huis Ompteda (Versl. R.O.A. 1918, dl. II blz. 422, nr. 16), maar hieruit blijkt niet, of het huis toen nog bestond. Waarschijnlijk is de borg na den dood van Frik Reinders afgebroken.

In een artikel, getiteld: Eenige bijzonderheden betr. Huis te Lellens en zijn bewoners, in de Bijdr. tot de gesch. en oudheidkunde v. d. Prov. Groningen, dl. II blz. 317 betoogt J. E. Hooft van Iddekinqe, dat het geslacht *tho Lellens* zeer waarschijnlijk een ziitak is van de Ompteda's en oorspronkelijk qeheeten heeft *Ompteda tho Lellens*. Het is zeer wel mogelijk, en daaronder zullen dan behooren de Ompteda's die in het Hs. Doys blz. 571 genoemd worden.

111 3. *Anna Ompteda* tr. le *Johan de Mepsche*, zoon van *Johan* en *Deetje Huinge*.

Haar zoon uit het 2e huwelijk *Ludolf Coenders* tr. 1562 op huw. contr. d.d. 14 Febr. *Anna Clant*. Dit huw. contr. blijkt uit een inventaris der nalatenschap van burgemr. *Johan Coenders* in het Huisarch. Verwolde [1]).

III 5a en IV. *Baewe Entens* en *Harmtje Entens* zijn beiden kinderen van *Evert Entens* en *Teteke van Dulck*, blijkens een kwartierstaat op den Menkemaborg te Uithuizen.

III 5b. *Agnes Entens* tr. 1561 *Johan de Mepsche*, zoon van *Evert* en *Anna Jarges*, en jongere broeder van den bekenden Dr. *Johan de Mewsche*, den luitenant der Hoofdmannenkamer.

V. *Evertien Schaffer is* dochter van *Derck Schaffer* en *Geertruid Horenken*.

De in kol. 130 genoemde generaties V en VI moeten in resn. VI en VII worden gewijziqd.

VII. Het huw. contr. d.d. 17 Sept. 1662 tusschen *Fecko Ompteda* en *Anna de Sighers ther Borgh* wordt vermeld in de N. Drentsch volksalm. van 1896, blz. 254.

Broersema (LVIII, 281) en **Eeck** (LVI, 14 en 558).

V 2 (kol. 287). De namen der kinderen van *Christopher Alberda* en *Anna Christina Broersema* had ik overgenomen uit de qenealogie Alberda, door Meekhoff Doornbosch samengesteld. Ons medelid Mr. W. H. E. baron van der Borch van Verwolde maakte mij er op attent, dat in ieder geval het huweliik van *Hille Alberda* met den genoemden *Gerard Clant* foutief is (hetgeen mii ook bleek uit de genealogie Clant), zoodat ik ook aan de juistheid der anderen 'ben gaan twijfelen. De Rijksarchivaris in Groningen heeft op mijn verzoek de qenealoqieën doorgekeken, die in het Huisarch. Menkema en Diiksterhuis aanweziq zijn. Dezelfde namen worden daar qenoemd, doch niet de voornamen hunner echtqenooten. Bij enkelen stond ook Gerard Clant tot Usquert. Hij moet dan in ieder geval een andere Gerard zijn dan Meekhoff Doornbosch opqaf.

VI. *Dato Dietlef Broersema* is reeds vóór 16 April 1651 hertrouwd met *Elteke ten Holte*, blijkens een akte van verkoop van een huis in de Butiesstraat te Groningen (IIIx 32. fol. 267). Zij is waarschijnliik een dochter van *Reint fen Holte*, jr. en hoofdeling op Bauckum in Zeerijp, en *Lucia Clant*.

IIIbis (kol. 288). *Clara Rolfeman* is ongetwijfeld een zuster van *Luetyn Rolteman*, die 28 Tan. 1558 een huw. contr. sloot met *Berent Coenders* (Inv. Gruys, nr. 100). Uit dat huw. contr. blijkt, dat de ouders zijn *Albert Rolteman* en *Wennetjen*.

[1]) Volgens mededeeling van Mr. W. H. E. baron van der Borch van Verwolde.

Deze laatste naam komt ook weer terug bij een van de dochters van Clara.

Vbis (kol. 290). Oosterland te verbeteren in Oosternieland.

Als lidmaten werden te Groningen op att. aangenomen *Dec.* 1623: „R. *Jacob Brörsma* met sin huisfr. *Hester Hage* in Oisterstr."

Vbis 5. *Mello Broersema* leeft nog 20 Sept. 1671 (IIIx 52, fol. 118) doch 3 December 1673 komt *Ave d'Embda* als zijn weduwe in een akte voor (IIIx 53, fol. 234).

In de lijst van studenten te Orleans 1441-1602 in de Bijdragen van het Hist. Gen. dl. 34 komt op blz. 315 als Nr. 43 voor *Reiner Brorsma*, ingeschreven 1559, Friso Orientalis, volgens het onderschrift Jr. *Reint Broersema*, afkomstig van de borg Scheltkema. Ik kan hem echter niet in de genealogie plaatsen.

Aan het slot (kol. 292) maakte ik melding van *Eustachius Occo Broerserna*. Twee akten uit het leenregister van Overijsel, waarop Mr. A. Haga mij wees, werpen meer licht op hem en zijn familie. In de eerste d.d. 26 Januari 1676 (register 1661-1687, fol. 138) wordt Willem Wijcherlinck als gevolmachtigde van *Eustachius Occo Broersma* en *Sophia Ignatia van den Camp*, ehelieden, beleend met het Timmer Jacobserve, het Brinkserve enz. gelegen op den Clooster bij Coevorden.

De tweede akte d.d. 20 Sept. 1701 (leenreg. 1693-1722, fol. 82) is veel uitvoeriger. Hier wordt met dezelfde erven beleend *Ernst Willem Broersma* tot Borgboningen „na dode sijns vader *Eustatius Occo Broersma*". Hij geeft hieruit een zekere som aan zijn jongste zuster *Sophia Elisabeth Broersma*, die daarmede afstand doet van alle haar vaderlijke en moederlijke goederen. Het verkreqene draagt zij over aan haar moeije *Joanna Sixta van den Camp*, wed. *Voet* tot Boegelscamp „wegens genotene verpligtinge". Uit de akte is verder nog op te maken, dat Ernst Willem nog een zuster heeft, die echter niet met name wordt genoemd.

Bij een derde leenakte van 24 April 1705 (fol. 118) draagt *Ernst Willem* het Timmer Jacobserve over aan Jan Derx Haselhorst. die er tevoren reeds woonde.

Over de tante is meer te vinden in het belangrijke artikel „De voormalige heerlijkheid Beugelskamp" in de Navorscher van 1881. blz. 437-451 en 510-531, welk artikel niet wordt aangehaald door Ter Kuile in ziin geschiedkundige aanteekeningen over de havezathen van Twenthe.

Johanna Sixta van den Camp, dochter van *Johan Sixtus van den Camp* tot den Clooster en *Clara Helena van den Boetzelaer*, na den dood van haar man vruchtgebruikster van de Beugelscamp overl. 14 April 1729, tr. Denekamp 25 April 1686 (trouwboek Denekamp) *Gerhard Adolph Voet*, overl. 22 Febr. 1692, zoon van *Wolter* en *Johanna Bruins*. Beiden ziin begraven in de kerk te Denekamp. Het huweliik bleef kinderloos. Het was dus te veronderstellen, dat zij bij haar dood een testament zou nalaten en dit werd inderdaad gevonden in het rechterlijk archief van het landgericht Ootmarsum (Riiksarch. in Overijsel).

In een noodgericht gehouden 29 April 1729 (protocol 1728-1739) verschenen tot ontzegeling van het gesloten testament van de douariere Voet tot Beugelscamp d.d. 8 Maart 1726, *Joan Hendrik Bronstink* met volmachten (op 26 April 1729 qepasseerd voor burgemeesters van Borken) van *Sophia Elisabeth Broersma*, vicarisse in het klooster te Vrede, en van *Bernhard Frans Willem van Vels Burg* met zijn echtgenoote *Isabella Mariana Broersma*, en voorts Capitein *Willem Hendrik van Eeck* voor zich en met een volmacht van zijn broer

Tjaart ***Ernst van Eeck*** *(24* April binnen Groningen gepasseerd).

De testatrice verklaarde tot erfgenamen haar neef ***Willem Hendrik*** *van Eeck,* lieutenant onder de garde van den Prins van Oranje en Nassau, en haar nicht ***Helena Beatrix van*** *Eeck,* en legateerde aan haar nicht ***Anna Isabella*** *Broersma* 100 Car. gld., en aan haar nicht ***Sophia Elisabeth*** *Broersma* in het klooster jaarlijks 50 gld. tot haar dood.

Hiermede wordt mijn veronderstelling bij de genealogie Eeck bevestigd, dat ***Willem Hendrik,*** *Tjaart* ***Ernst*** en ***Helena Beatrix*** *Eeck* kinderen waren van ***Jan Osewold,*** die een halfbroer van de erflaatster was.

Van de Broersma's volgt uit het bovenstaande, (waarbij in het trouwboek van Oldenzaal ook nog het huwelijk werd gevonden) :

Eustachius Occo *Broersma* tot Borchbeuningen, in 1675 stalmeester en jagermeester van den graaf van Bentheim, overl. vóór 20 Sept. 1701, tr. Bentheim 1675 (ondertr. Oldenzaal 19 Febr.) ***Sophia Ignatia van den Camp*** tot den Clooster, overl. vóór 20 Sept. 1701, dr. van Jr. ***Johan Sixfus*** en ***Clara Helena van den Boetzelaer.***

Hun kinderen zijn:

1. ***Ernst*** *Willem Broersma* tot Borchbeuningen, in leven 24 April 1705, overl. vóór 1729.
2. ***Anna Isabella*** of ***Isabella*** *Mariana* ***Broersma,*** tr. vóór 26 April 1729 ***Bernhard Frans Willem van Vels Burg (v. Felsburg?).***
3. ***Sophia Elisabeth*** *Broersma* op *26* April 1729 vicarisse in het klooster te Vreden.

In verband met het bovenstaande wil ik nog melding maken van hetgeen ik in de Navorscher van 1876, blz. 622 vond betreffende ***Clara Helena van den Boetzelaer,*** de gemeenschappelijke grootmoeder van de bovengenoemde erfgenamen en legatarissen, die als weduwe van ***Johan Sixfus van den Camp*** huwde met ***Tjaarf Eeck.*** Volgens mededeeling van Mr. A. Haga was zij qeboren te Emmerik in Januari 1626 als dochter van ***Willem Jacob van den Boefzelaer,*** den landdrost van 's-Heerenberg, en ***Clara Helena Tomberch,*** *gend. Worms.* De Navorscher nu maakt melding van grafzerken en wapens in de kerk van het klooster Frenswegen, waarbij o.a. de volgende zerk:

Obijt Anno 1689 den 8 april de hooq W. Geb. V. ***Clara Hilema van den Camp,*** vrouw tot den Clooster en Dunningen, geb. *v. d.* ***Boefzelaer,*** dr. tot Essenbach en Ten Tolle, enz.

Wapen: van den Camp.

De 16 kwartieren in den muur aangebracht zijn:

Boefzelaer	*Tromberg* (lees Tomberg)
Mervelf	*Twickel*
Schenck	*Munck*
Dort	***v. der Eze***
Smullinck	***Schal1***
Langen	***Auerhagen***
Reberspunk f	***Odendall***
v. Aeswijn	*Rutenberg.*

De schrijver geeft voorts een beschrijving van de wapens. Daar de kerk in 1883 verbrand is, zal hiervan wel niet veel meer te vinden zijn, zoodat de Heer Backer van Leuven dit nog bijtijds genoteerd heeft.

Het merkwaardige van dezen grafsteen is, dat zij als weduwe ***Van den Camp*** begraven is,

BOEKBESPREKING.

Dom. Benedictus Haeftenus of het Utrechtsche geslacht van den kerkelijken auteur Jacobus van Haeften (1588-1648), proost der Benedictijner Abdij van Affligh em in B el g ië door M. van Haaften. Amsterdam 1940.

Een exemplaar van deze studie werd door den Schrijver aan de Bibliotheek van ons Genootschap geschonken.

In het Hoofdstuk 1 behandelt hij het leven en de werken van voornoemden ***van Haeften,*** waarna hij in Hoofdstuk 11, 111 en IV een overzicht geeft over verschillende families ***van*** *Haaften (van Haeften).*

Uit het Betuwsche riddergeslacht noemt hij dan in Hoofdstuk V den kanunnik ***Jan van Haeften*** als verwekker van de bastaardlinie, waaruit de held van zijn verhaal gesproten zou zijn, om in het volgende hoofdstuk meer in détails de Utrechtsche voorvaderen van Benedictus te behandelen.

De Schrijver heeft zijn stof met groote zorg bewerkt en vermeldt nauwkeurig de bronnen, die hem in de gelegenheid stelden zijn gegevens te verzamelen.

Een overzicht van de gedrukte werken van Dom. Benedictus vormt het slothoofdstuk.

Het geheel is door de wijze van bewerking een m.i. zeer belangrijke studie geworden, die ik den leden van ons Genootschap ter kennisneming aanbeveel.

J. P. DE MAN.

Stamboomonderzoek in de praktijk ***door*** H. L. Kruim e 1. Naarden, N.V. Uitgevers-Mij. A. Rutgers, 1940. Bibl. voor geslacht- en wapenkunde, onder red. van C. Pama, VI.

Met dit werk heeft de Schrijver zeker menig aanstaand onderzoeker een dienst bewezen. Het feit, dat in den huidigen tijd de belangstelling voor 's menschen voorouders is gewekt, wat zeker toegejuicht mag worden, brengt er velen toe zich ook persoonlijk met nasporingen op te houden en dezen zullen in dit handige boekje zeker een goeden leiddraad vinden.

In verschillende tijdvakken bespreekt de Schrijver de bronnen, die voor een eenvoudig en een meer uitvoerig onderzoek van waarde zijn.

De Heer Kruimel zal mij zeker wel niet ten kwade duiden, wanneer ik in dit verband ook de aandacht vestig op de Tresoriersrekeningen van verschillende steden, waarin de ten behoeve der stadsfinanciën uitgegeven lijf- en losrenten in vele gevallen — ik denk hierbij o.a. aan die van Leiden, Haarlem, Delft enz. — de leeftijden der begiftigden vermelden alsmede meermalen gegevens betreffende hun ouders.

Men vindt op deze wijze data, die bij gebrek aan kerkregisters anders onvindbaar zijn.

Ik raad elkeen, die zich met familieonderzoek wil gaan bezig houden, zich dit handige werkie aan te schaffen.

Een exemplaar bevindt zich in de Bibliotheek van ons Genootschap.

J. P. DE 'MAN.

Ahnenliste Peere'nboom. Die Ahnen der Geschwister Peerenboom aus Kempen-Niederrhein von H. Heinen. [Betzdorf] 1939. gestenc.

De Samensteller, Dr. H. Heinen schonk een exemplaar van dit werk aan de Bibliotheek van het Genootschap.

In dit boek wordt niet zoozeer de geschiedenis van dit uit

het Kleefsche stammende geslacht dan wel de voorouders van *Bertha Henriette Maria Peerenboom, vrouw* van Dr. *Heinrich Heinen,* behandeld. Geen wonder, dat wij ook namen van Nederlandsche families hierin aantreffen en in het bijzonder wil ik daarvan vermelden de in Maastricht wonende families *Frambach* (blz. 93), *van Eyck* (blz. 93), Geuljans, terwijl ook de naam ***van de Sandt*** (zie o.a. blz. 77) bij hooger opvoeren wel op Nederlandschen oorsprong zal wijzen.

Op blz. 69 wordt als 60. genoemd ***Arnold de Wilde,*** kapitein, geboren 1720, waar is den Schrijver niet bekend, die overleden te Maaseyck 26-9-1795 als kapitein in Hollandschen dienst wordt vermeld. Wellicht is een onzer leden meer omtrent dezen zeeman(?) bekend.

De Schrijver behandelt deze stof door telkens aan de leden, die de verschillende kwartieren van zijn vrouw vertegenwoordigen, een zoo volledig mogelijke bespreking te wijden, nadat hij van eenige der te behandelen families (zie blz. 11 en volgende) een afzonderlijke studie heeft doen voorafgaan.

Het werk bevat 38 afbeeldingen van portretten enz. Kennisname, ook reeds uit hoofde van de gevolgde werkwijze, wil ik onzen leden 'gaarne aanbevelen.

J. P. DE MAN.

Siegerland. Siegen 1940. jrg. XXII, afl. 1/2.

Een exemplaar van deze aflevering van den 22sten jaargang ontving de Bibliotheek van ons Genootschap ter bespreking.

Het hier te bespreken nummer is geheel gewijd aan den beroemden uit Siegen geboortigen schilder ***Peter Paul Rubens.***

In het eerste artikel „Um Peter Paul Rubens Geburt; zum 300. Todestag des Künstlers am 30. Mai 1940" door Dr. H. Kruse wordt beschreven het bekende drama van Rubens' vader, de geschiedenis van diens verhouding tot ***Anna van Saksen,*** het nobele optreden van Rubens' moeder, de verzoening en de geboorte van den grooten zoon. Het geheel is een zeer lezenswaard artikel, waaraan zich een tweede artikel van denzelfden Schrijver, getiteld „Drei Briefe von Maria Rubens", aansluit.

Enkele kleinere artikelen en een opgave van nieuwe Rubens-literatuur vullen de overige bladzijden.

Het geheel werd een aflevering, die ik onzen lezers ter kennisname aanbeveel mede wegens de goede illustraties. Zij zal in het bijzonder onzen leden, die in 1937 de geslaagde excursie van het Genootschap naar het Nassausche land meemaakten, veel belang inboezemen.

J. P. DE MAN.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN enz.

Taxandria, *jrg.* XLVII, afl. 8.

B. v. S., X. Aanteekeningen betreffende de familie de *Roy.* — fr. C. Sloots O.F.M., Aanvulling betreffende de familie ***van Kilsdonck*** (*Kelsdonk*). — J. Cunen, Charters van het H. Catharina-Gasthuis te Grave. — C. Rijken, ***Seeger Wynants,*** schoolmeester te Reusel (1728). — J. Mosmans, Het zegelen van Bossche schepenakten. — J. L. X. Joling, Een uithangbord te Roosendaal. — J. Heeren, *van Elswijk.*

Oud-Holland, jrg. LVII, afl. 5.

O.a. A. Welcker, ***Jan de Groot,*** leerling en navolger van Adriaan van Ostade (geb. Vlissingen 1650, begr. Haarlem 2-12-1726, tr. Haarlem 23-6-1675 ***Cuierte de Ruyter,*** j.d. van Haarlem). -- A. Bredlus, Archiefsprokkelingen. De schilders ***Brederode.*** — A. Bredius, Een schildersproces in de XVIIe eeuw; ***Pieter van Slingelant*** contra Mr. *François Meerman.* — J. G. van Gelder, ***Willem Jacobsz van Heemskerk,*** glasgraveur (te Leiden 1613-1692).

Der Schweizer Familienforscher, jrg. VII, afl. 4-6.

O.a. Dr. A. Bruckner, Mittelalterliche Quellen für den Familienforscher.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Het geslacht Voltelen (Volten).

In den onder bovenstaanden titel in dezen jaargang opgenomen bijdrage kunnen de navolgende aanvullingen en verbeteringen worden aangebracht:

Kol. 100, regel 19 v.o. tuesgoed, lees: tinsgoed; ald. regel 1 v.o. 1619, lees: 1618 en *Eefken*, lees: *Elsken.*

Kol. 102, regel 12 v.b. beroep van *Peter Volten* volgens con register uit den Franschen tijd te Harderwijk: charretier (voerman).

Kol. 106, de acte d.d. 23 Maart 1619 in de 3e alinea is onjuist geinterpreteerd: *Else Krijtens* was niet de concubine van *Hendrik Voltelen,* maar van *Berend de Bever,* immers had *Hendrik Voltelen* willen verklaren, dat zijn concubine de burgerschap gewonnen had, dan zou het feit van zijn schrijverschap niets toe of af doen. *Else Krijtens* was vermoedelijk een zuster van *Catharina Krieters,* de moeder van Hendrik *Voltelen* (deze laatste heeft alsdan zijn oudste zoon *Berent* of *Bernardus* naar zijn oom *Berent de Bever* vernoemd). Het geslacht *Krieter* komt ook uit Osnabrück.

Kol. 107. De hypothese vervat in do 2e alinea' kan vervallen. Vgl. het volgende regest: „27 Juli 1596 *Bernart Boencamp,* richter te Oetmarsum, oorkondt, dat *Hinrick Voltelen,* rentmeester des huizes ter Moelen (d.i. het kasteel ter Mollen aan de Rrggc) in het gericht Hellendoorn, als volmacht van juffer *Diderich van den Boetzeler, wed. Ketteler,* heeft overgedragen aan *Johan van Deventer* het derde deel van de erve Bredenbroeck" (Dr. W. J. Formsma, De archivalia van de Oldenzaalsche Oudheidkamer, 1940, blz. 33 en 67, Inv. n°. 290, stukken betreffende het erve Bredenbroek tc Gecsteren).

Kol. 109, 3e alinea. Ondanks de vermelding van *Hendrik Voltelen* als judex in 1612, is hij blijkbaar nooit anders dan ds gcrichtsverwaltecr of plaatsvervangend richter opgetreden. *Dirk van Voorst* was in 1593 richter van Ootmarsum en sinds 1607 diens schoonzoon *Berend ter Borch.*

Kol. 110, 2e alinea. Uit niets blijkt dc verwantschap tussehen *Grete* en *Stijne Wulffs.* De laatste werd met haar in 1618 reeds overleden echtgenoot in 1588 burger van Neuenhaus: „*Hinrich Wulff,* gt. Timmerhinrich, *Stina* s. Hsfr., gewunnen SS, hebben horen Freybreve getont versegelt van *Ursula van Merfeldt,* Frowe tho Witmerschen und van *Berndt Kerkerink, Katarine van Beveren,* Ehelüde". *Aleyda Holterman, de* vijfde vrouw van *Henrik Voltelen,* had reeds in 1571 het burgerschap van Neuenhans gekocht: „It. *Wolter Pyekerth* ys unse borgher und *Alyt Holtermans* syn echt e wyff heff unse borgerschop gewunnen".

Kol. 160, regel 9/10 v.b.: de klaring was het appèlgerecht van schoutgerechten en landgerechten (platte land); de kleine steden appelleerden daarentegen op Deventer of Zwolle.

Kol. 160, regel 24 v.o., voeg bij: Ook hangt een beschadigd zegel met wapen van *Hendrik Voltelen* als gesubstitueerd richter van het landgericht Ootmarsum aan een charter dd. 17 Aug. 1613 (Inv. Oud-archief Ootmarsum n°. 565, nog niet gedrukt), vgl. kol. 109, regel 6/7.

Kol. 163, IV. *Hendrik Voltelen,* geschrapt moet worden „keurnoot 1617" (omdat hiermede geen functie of beroep wordt aangeduid); overl. 24 Oct. 1624, lees: 14 Oct. 1624; dat *Hendrik Voltelen* in 1580 te Neuenhaus trouwde blijkt uit de stadsrekening van Neuenhaus anno 1550: „Auf *Anna Hoppers* Brutlacht hat man dem Koch geschenkt 10 st." (*Anna Hoppers* was een dochter van *Lubbert Hoppers,* die in con ongedateerde aantcekcning omstr. 1556 in het stadsarchief van Neuenhaus onder de schepenen van deze stad voorkomt); met Beckum kan ook het dorpje van dien naam bij Ootmarsum, met Assen de hoofdstad van Drente bedoeld worden; *Hendrik Voltelen was* in 1619 tegelijk met *Christoffer van Benthem, Johannes Krull* en *Hindrich Muntz* burgemeester van Neuenhaus.

Kol. 164, regel 3 v.o. kans, lees: hant.

Kol. 165, regel 19 v.b. Judiciaalbock van Oldenzaal dl. 1073, lees: Register van Vrijwillige zaken der stad Ootmarsum 1662-90 (daardoor vervalt ook noot S).

Kol. 165, V. *Bernardus* of Berent *Voltelen,* werd omstr. 1605 burger van Neuenhaus en huwde *Gertrud N.* N. Zijn kinderen zullen te Neuenhaus geboren zijn. In de processtukken van 1611 e.v. van het stadgericht Vollenhove komt; een proces voor van *Berent Voltelen* voor zich en als gemachtigde van *Casper Waterham* (in huwelijk hebbende *Alijdt Hoppers)* en anderen, allen erfgenamen van wijlen *Grete Hoppers,* gewezen vrouw van *Jan Claassen Rentynck,* tegen drie gebroeders *Rentynck* over de nalatenschap van *Grete* voornoemd. *Berent* woont te Neuenhaus, terwijl zijn vrouw *Gertrud* heet; *Margreta Hoppers* is zijn tante. Vgl. Register van resolutiën van Ridderschap on Steden van Overijssel, 1613-20, f°. 26 v°.: „Opte requeste, bij *Berent Voltelen,* borger toe Nyenhuys, gepresenteert, sich beclagende over seeckerc inique sententie tusschen hem ende *Egbert Rentinck,* secretaris cum suis toe Vollenhove doer partijdicheyt boven advijs van rechtsgeleerden gewesen etc." (26 Aug. 1613).

Kol. 166, V bis. *Arnoldus Voltelen* legde in 1630 den eed als advocaat in Overijsel af, hetgeen het nieuw ingevoerde landrecht vereischte. Gehuwd met *Elsken* (niet : *Eefken) Bennincx,* die voorkomt op de lidmatenlijst van Ootmarsum 1652 en blijkens de toevoeging „mortua" niet lang daarna is gestorven; in de noot: 10 Maart 1635, lees: 20 Maart 1635; Resolties Gedep. Staten, lees : Resoluties Ridderschap en steden Ovcrijsel.

Kol. 167, V, 4. *Alcken Nessels,* lees: *Wessels.*

Kol. 170, regel 11 v.b. is weggevallen: „28 Maart 1797 *Bartus Volten* en zijn hy. *Tetje* de *Vries*", regel 14 vervalt.

Kol. 174, regel 10 v.o. 1862, lees: 1872; regel 12 v.o. 1808 lees: 1880.

Kol. 216, regel 1 v.b. Weltevreden 1930, lees Batavia 18 Jan. 1930.

Kol. 223, VIII, 3. *Symon (Simon) Volten.* Stelt bij testament dd. 4 Aug. 1794 tot erfgenamen in *Cornelis Klijn* en *Maria Klijn,* kinderen van *Pieter Klijn* en *Hendrina Maaskamp,* benevens *Aleide van Haarst,* dochter van Egbert *van Haarst en Femmigje van de Wetering,* ieder voor een derde, mits legateerende aan : *Lubbertus Volten* te Harderwijk *f* 1000:, *Jan Volten* te Hoorn *f* 1000.-, e.a. Hij heeft een ongenoemde vrouw, doch geen kinderen.

Kol. 224, VIbis 3, Arnold *Voltelen.* Komt nog voor in acten gepasseerd voor het stadgericht Hardenberg 1717 (Recht. Arch. stad Hardenberg, inv. n°. 10). In een acte van 1 Mei 1721 (a.v. n°. 2) wordt zijn weduwe echter vermeld als hypotheekgeefster, id. 19 Sept. 1722, doch blijkens een acte van 1 April 1727 had er het vorige jaar reeds tusschen de erfgenamen een boedelscheiding plaats gehad.

Kol. 225. regel 6 v.b. Sillick, lees: Sallick, d.i. de heerlijkheid Zalk en Veecaten bij Zwolle.

Kol. 262, sub VI, 2. *Elisabeth Voltelen,* stelt bij testament dd. 26 Juli 1728 als haar erfgenamen in haar zuster *Christina,* weduwe *Steenhart en* haar nicht *Clasina Johanna Voltelen,* dr. van wijlen haar broeder *Cornelis.* Gelegateerd worden aan haar zuster *Clasina f* 300.- en aan haar nicht *Susanna,* dr. van wijlen haar broeder *Benjamin f* 250.-.

Kol. 266, regel 36 v.b. 1775, lees: 1787.

Kol. 268, IX, 2, *Catharina Bernardina V.,* ondertr. Amsterdam 8 Aug. 1821 *Hendrik Bulsink,* geb. 1799.

Kol. 268, IXbis, *H. W. Voltelen,* te schrappen: in garnizoen te Utrecht.

Kol. 296, IX. Zie de biografie van *Philip Crouse* in N.N.B.W. IV, 477.

Kol. 298, X. Dr. *A. W. Voltelen,* geb. 1750, i. pl. v. 1740 In dc'aant. toe te voegen: zie N.N.B.W. VIII, 1305.

Kol. 299, X, 2. *Johannes Petrus Ramdohr,* geb. Leeuwarden 6 Ang. ged. ald. Westerkerk 15 Aug. 1777 (get. *Johan Baptist Crol* en *Sara van Ansem).*

Kol. 302, XV. *W. L. A. J. F. Voltelen,* importeur van zwakstroomapparaten en directeur van de handelsonderneming Wivo te Haarlem, sinds 1939 reserve-kap. te Doesburg, kwam 10 Mei 1940 om het leven bij het doen springen van de brug over de Oude IJsel te Doetinchem.

Kol. 305, noot 51: huwelijk met een schipper van de volksschuit van Utrecht behoeft niet op een maatschappelijken val te duiden.

Kol. 383, VIII sub 2. *Arnoldus Voltelen,* trouwt Landsmeer eind Sept. 1752.

Kol. 384, regel 8 v.b. *Albert Hoogland,* „voornaam zaatverkoper", zie Dagboek van Bicker Raye in Jaarboek Amstelodamum XXXIII (1936), blz. 184. In de tweede aant.: *Willem Bos,* lees: *Willem Bus, deze* was de beste vriend van *Bicker Raye.*

Kol. 386, noot 63, behoort in kol. 388 achter 3e aant. v.b.

Kol. 390 VIquater. Thomas *Burchardus Voltelen,* geb. Vollenhove 5 Maart 1640.

Kol. 423 aant. sub VII behoort sub VIII.

H. F. WIJNMAN.

Een genealogisch puzzle'tje opgelost.

Toen op 27 Maart 1838 de te Etten in garnizoen liggende majoor der lanciers, ***Willem Albertus Colthoff*** te Leur overleed, liet hij als weduwe achter ***Amelia Theodora Catharina van Gellecum.*** Deze was zijne tweede vrouw, daar hij voordien weduwnaar was van ***Maria Dorrepaal,*** op haar beurt weduwe van ***Johan Consfanfinus Cremer.*** Ook zijn tweede vrouw was eerder gehuwd geweest, want blijkens het register van overlijden van Nijmegen overleed aldaar op 7 Februari 1870 ***Amalia Theodora Cafharina van Gellecum,*** eerst weduwe van ***Joannes Eduardus Henricus Theodorus*** baron ***Ypeyarf van Woerden,*** laatst van ***Willem Alberfus*** Colthoff, oud 79 j.

Tot zoover is alles in schijnbare orde; maar als men nu het Nederland's Adelsboek opslaat bij de familie Speyart van Woerden, dan vindt men wel den hiergenoemden ***Johannes Eduardus Hen(d)ricus Theodorus*** en zijn huwelijk met mej. ***van Gellecum,*** maar vindt men tevens, dat hij stierf te Herpt op 21-5-1847. Haar tweede man werd dus overleefd door haar eersten echtgenoot en toch was zij bij haar **dood** *weduwe* van de beiden! Men zou kunnen denken aan een drukfout in het Adelsboekje van 1917 blz. 321. Dat zoo iets niet geheel uitgesloten is, bewijst de mededeeling boven het artikel Speyart van Woerden in Nederland's Adelsboek van 1939, waar vermeld staat: Genealogie in Maandbl. De Nederl. Leeuw 1933, k. 65 e.v.. Slaat men die kolom op, dan vindt men eenige Bestuursberichten en een artikel getiteld „Mystificatie", dat echter niets met de genealogie Speyart te maken heett; 'bedoeld zal wel zijn N.L. 1931 k. 66 e.v. Maar een drukfout was in het geval van den overlijdensdatum van den bedoelden eersten echtgenoot niet mogelijk,- omdat ook uit de collectie doodannonce's van Nederland's Patriciaat bleek, dat hij inderdaad in 1847 te Herp stierf.

Nu bleven er slechts twee mogelijkheden over, nl. bigamie of echtscheiding. Maar al was de grootste waarschijnlijkheid, dat we aan deze laatste mogelijkheid te denken hadden, toch bleef dan de foutieve mededeeling in de registers van den Nijmeegschen Burgerlijken Stand bestaan en ook de lacune in Nederland's Adelsboek 1917, waar immers met geen woord van echtscheiding wordt gerept en evenmin van een tweede huwelijk der echtgenoote, zooals dat bij andere geslachten stelselmatig wel geschiedt.

Alleen de registers van den Burgerlijken Stand der Gemeente, waar het tweede huwelijk werd gesloten, konden hierover uitsluitsel geven, maar plaats en datum van die huwelijksvoltrekking waren ons onbekend! Het zou derhalve een onopgehelderd mysterie gebleven zijn, strookende blijkbaar met de bedoeling van de vreemdsoortige aangiften bij den Burgerlijken Stand van het overlijden van enkele der hoofdpersonen van deze puzzle, ware het niet, dat Mevr. Duparc uit de advertentiecollectie Fenema, die sedert eenigen tijd bij Nederland's Patriciaat is ondergebracht, een kleine annonce had weten op te diepen, waaruit kwam vast te staan, dat het gezochte huwelijk op 14 April 1837 te Utrecht was gesloten.

Het was nu een klein kunstje om het volle licht in deze materie te verkrijgen. Een gang naar het Rijksarchief in Utrecht, waarheen de registers van den Burgerlijken Stand van vóór 1843, die vroeger bij de griffie der arr. rechtb. berustten, zijn overgebracht, bracht de oplossing. Maar deze huwelijksacte is om velerlei redenen zoo merkwaardig, dat wij goed meenen te doen haar in extenso mede te deelen. Hieronder volgt zij dus:

Op heden den 14 April 1837 des voormiddags ten tien ure is voor mij Meester Jonkheer *Paulus Adrianus Beelaerts van Oosterwijk,* wethouder der stad Utrecht gecommitteerd tot waarneming van den Burgerlijken Stand, verschenen ten einde een huwelijk aan te gaan de Weledelgestrenge Heer Willem *Albertus Colthoff,* Majoor bij het Regiment Curassiers No. 9, Ridder van de Militaire Willemsordo 4e klasse, weduwnaar van Vrouwe

Marijtje Dorrepaal, geboren te 's Gravenhage, in garnizoen te Etten Provincie Noord Brabant, oud 48 jaar, mecrderj. zoon van wijlen den Wcledelgestcngen Hoer *Georgius Leonardus* ***Colthoff en*** van wijlen Vrouwe *Maria Margaretha Krafft* ter eenre en de Weledelgeboren Vrouwe *Amalia Theodora Catharina* van *Gellecum,* zonder beroep, gedivorceerde vrouw van den Hoogwelgeboren Heer *Eduard Theodor Hendrik* Baron *Speijart van Woerden,* geb. te Rees in Pruissen, wonende alhier, oud 46 *jaren,* meerderjarige dochter van den Weledelgeboren Heer Peter ***Tlreodor van Gellecum,*** zonder beroep, wonende te Cleef in Pruissen en van wijlen Vrouwe *Sophia Carolina Philippina* ***Mengel*** ter andere zijde enz. (nadat eene opsomming gegeven is van de aan de acte gehechte overgelegdc bescheid& verklaart de bruidegom vorder onder eede:) „wel te weten dat de namen *Colthoff* ***en*** *Kolthoff* gelijk ook die van *Marta Margaretha Krafft* en *Anna Margaretha Krafft* in de bijlagen voorkomende op dezelfde personen betrekking hebben". enz.

Aan het slot staat dan nog: „In tegenwoordigheid van den Weledelgeboren Heer *Herman* ***Johan*** *van Gellecum,* koopman, oud 44 jaren, broeder van de bruid en de Weledelgestrenge Heeren *Eduard Hermanus Theodorus Leonardus* baron *Speijart* ***van Woerden,*** 2e luitenant bij de afdeeling Kurassiers No. 3, oud 23. jaren, zoon van de bruid, ***Jan*** *Willem Alexander Cremer,* 2e luitenant bij de afdeeling Kurassiers No. 1, oud 21 jaren, behuwdzoon van den bruidegom, *Johannes* Frederik Kerst, Chirurgijn, Majoor bij het Groot Rijkshospitaal alhier, ridder van de orde der Nederlandsche Leeuw, oud 36 jaren, wonende de eerste getuige te Haselunne in het Koninkrijk Hanover, de tweede in garnizoen in Leijden, de derde gecantonneerd te Gilzen, provincie Noord Brabant.

J. R. CLIFFORD KOCQ VAN BREUGEL.

Van den Bussche.

Udele van Wytman, huisvrouw van ***Goert van Erp.*** wordt ***25*** April 1536 door Karel V als leenheer van Overijssel beleend met het erve Wytman in Mastenbroek na doode van haar vader ***Jacob van Wytman.*** Op denzelfden dag draagt zij dit leen over aan haar zuster ***Lutgert van*** *Wijtman*[1]), huisvrouw van *Wolter van den Bussche,* die ermee beleend wordt, terwijl zij 3 Juli 1557 den leeneed vernieuwt. Zij testeert als zijn weduwe 23 December 1581 te Zwolle en vermaakt daarbij enkele renten aan verschillende gasthuizen. ***Sophia van Wytman,*** blijkbaar een zuster van *Lutgert,* testeert te Zwolle 1 Februari 1594 en noemt daarin ***Mechteld van den Bussche,*** huisvrouw van ***Otto van den Sande*** en ***Anna van den Bussche,*** huisvrouw van ***Gysbert van Ittersum, gezusters,*** hare nichten en erf genamen.

Wolter van den Bussche wordt 14 September 1558 beleend met het erve en goed „die Maet", gelegen in het kerspel Wijhe, buurschap Herxen (leenregister der havezathe Borgel).

Uit zijn huwelijk met *Lutgart van Wytman* drie dochters:

1. ***Johanna van den Bussche,*** overleden 1582 of begin 1583, huwt in of vóór 1574 ***Johan van Echten tot Echten,*** wedr. van *Elsebe van Dompseler.* Hij huwt 3e (ondertr. Zwolle 24 Augustus 1589) *Aeltje Waferman* [2]).

   Johanna van den Bussche wordt 14 September 1558 na opdracht van haar vader beleend met het erve die Maet, terwijl op 12 Sept. 1574 ***Johan van Echten tot Echten*** als haar man en momber door den leenheer van den Borgel wordt beleend met de Helmichsmate, groot 10 morgen, gelegen in het kerspel Wijhe, buurschap Herxen en tevens met de Grubbe-mate, groot 7 morgen, mede aldaar gelegen. Vermoedelijk zijn deze beide stukken een nadere omschrijving van het bovengenoemde erve „die Maet".

2. ***Mechteld van den Bussche,*** huisvrouw van ***Otto van den Sande*** [3]) wordt 23 Maart 1583 na doode harer zuster Johanna ***van den Bussche,*** gewezen huisvrouw van *Johan van Echten tot Echten,* beleend met de beide bovengenoemde Maten. Zij overleed als weduwe vóór 14 Mei 1619, op welken dag met bovengenoemde leenen werd beleend ***Christina van Ittersum,*** huisvrouw van ***Adriaan van*** *Romundt,* na doode van haar moeye ***Mechteld van den Bussche, wede. van den Sande.***

3. ***Anna van den Bussche,*** huwt le ***Maximiliaan van Ensse*** [4]), overleden vóór 1583, zoon van ***Engelbert van Ensse,*** rentmeester-generaal van Salland en ***Agnes Mulert.*** Hij testeert te Zwolle 16 en 17 Juni 1581 en noemt in laatstgenoemde dispositie ***Judith*** en ***Luytgert van Ensse*** zijn zusters. Zij huwt 2e (ondertr. Zwolle 22 October 1583) ***Gysbert van Ittersum. Anna van den Bussche*** wordt 20 November 1578 onder hulderschap van haar man ***Maximiliaan van Ensse*** door de Staten van Overijssel 'beleend met het erve Wytman „gelijk ***Lutgert van Wytman,*** wede. *Wolter van den Bussche,* haar moeder, des uitgegaan is". Op 5 Januari 1583 stelt zij i.p.v. haar overleden man een nieuwen hulder.

In sommige leenakten komt de naam ook als ***ten Bussche*** voor. Of een samenhang bestaat met het geslacht ***ten Bussche,*** behandeld in dit Maandblad 1912, blz. 239, is mij niet bekend.

A. HAGA.

Nogmaals Van Foreest.

Naar aanleiding van mijn bijdrage over de niet-geadelde tak van de familie Van Foreest in N.L. 1940, LVIII, kol. 458 sqq. had ons medelid, de Heer S. J. Schermer te 's-Gravenhage de vriendelijkheid mij erop te wijzen, dat de notitie in de Herald. Bibliotheek V. 214 betreffende het huwelijk van den sub g. genoemden *Joan van Foreest* onjuist was in zooverre, dat diens echtgenoote ***Lamberdina van Erp*** niet van Medemblik, doch van Purmerend geboortig was: zij was n.l. de (R.C. gedoopte) dochter van Willem van Erp en Grietje Kroon aldaar (vgl. onze Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden N. Holland IV, bl. 297 sub 72) en hunne ondertrouw vond te Purmerend reeds plaats op ...*. 27 Februari 1788.

Op aanwijzing van den Heer Schermer vond ik voorts in de registers van den Burg. Stand van Purmerend de overlijdensacte van ***Lamberdina van Erp.*** Zij stierf daar oud 60 jaar op 4 Februari 1827 „van beroep arbeidster", geboren zijnde te Purmerend en aldaar laatstelijk „gewoond hebbende op de Slotterburgwal in het Huis geteekend wijk D. numero 103".

Op goed geluk verder zoekende was ik zoo fortuinlijk óok in den Burg. Stand van Purmerend nog de doodacte te vinden van den echtgenoot, die daar bleek gestorven te zijn insgelijks aan gemelde, naar het aloude Purmerender Slot genoemde Burgwal (de woning was thans genummerd 102) en wel op 16 November 1825. In deze acte werd de overledene met „ jonkheer" aangeduid, terwijl zijn beroep was „commissaris van 't buitenveer".

De Heer R. D. Baart de la Faille, Rijksarchivaris te Haarlem, had tenslotte de attentie mij erop te wijzen, dat de maand van het overlijden van ***Agatha van Foreest*** niet juist kan zijn. Immers; in het Register Trouwen en Begraven Groote Kerk

[1]) Ned. Adelsboek 1913 (genealogie van Echten) noemt haar abusievelijk ***Johanna Wytman.*** naar ***een*** ms. genealogie. (Vergel. Ned. Heraut III, 4.4).

[2]) Ned. Adclsboek 1913 noemt haar ten onrechte *Anna ten Water.* (Vergcl. Ned. Heraut III, 44).

[3]) Hij zal identiek zijn met den Harderwijker drost ***Otto van den*** *Sande,* die de Spaansche zijde hield.

[4]) Zie „het Overijsselsche geslacht van Ensse" in Archief voor de geschiedenis van het. Aartsbisdom Utrecht, deel 58 (1934).

Hoorn 1798-1805 (291) staat 9 Februari 1801: „van 't lijk van *Agatha van Foreest* alhier overleden in de 1. classe ƒ 30,—", terwijl het Regster van Ontvang wegens het begraven in de Groote Kerk aldaar (294 b.) vermeldt: 1801 Februari 16 „Het lijk van *Agatha van Foreest* 94 Middelkerk ƒ 11,—". Het overlijden moet dus in Februari, niet in Januari 1801 gesteld worden.

J. BELONJE.

Met derde huwelijk **van Ds, Assuerus van de Poll (Pollio).** (XLV, 293).

Bij mijn onderzoekingen betreffende het Nijmeegsche schippersgeslacht „van de Poll" vond ik indertijd de navolgende ondertrouwakte, welke ter aanvulling kan dienen van hetgeen door Jhr. H. van de Poll in N.L. jaargang 1927 werd medegedeeld [1]).

Ger. Trouwboek Nijmegen: 1643-1667 [2]).

otr. 11 Aug. 1650.

Swederus van der Pol, Wed. dienaar des Goddelijken Woords op 't Fort van Gennip.

Jenneken van der Weerden, Wed. *Joost van Werdendorp.*

Get.: Jacob Schrrrijder; Gerard Nulof; Abraham Leniers et uxor.

Tevens kan ik nog mededeelen dat zijn dochter *Margrieta* eveneens te Nijmegen ondertrouwde.

Ger. Trouwboek Nijmegen: 1667-1704 [3]).

otr. 10 Oct. 1670.

Petrus van Gent, der Medicijnen doctor

Margarita van de Pol.

Procl. Genniperhuis. att. gegeven op Weurt 30 Oct.

H. J. VAN 'T LINDENHOUT.

Van Riemsdijk.

Naar aanleiding van een onderzoek stuitte ik op een tak van de familie *Van Riemsdijk,* waarbij ik bezwaarlijk tot eenige aansluiting op de bestaande literatuur komen kon.

De stamvader, die volgens familieoverlevering uit Bergen (Mons) afkomstig zou zijn, was *Mattheus van Riemsdijk,* (Geref.) gehuwd met *Gerardina van Zttersum.*

Het huwelijk doet uit den aard der zaak reeds verwantschap vermoeden met de z.g. Overijsselsche tak, welke uitvoerig behandeld is in „De Navorscher" XXXIII, 1882, bldz. 126 evv„ terwijl de voornaam van *Gerardina van Ittersum* waarschijnlijk de keuze tusschen de takken tot den Oosterhoff of tot den Luttenberg (vgl. Mr. J. van Doorninck: „Gecommitteerden ten Landdage", Deventer 1871, respectievelijk bldz. 231 en 217) in eerstgenoemden zin zou doen uitvallen.

Ik heb de volgende gegevens kunnen opsporen:

1. *Mattheus van Riemsdijk* tr. *Gerardina van Ittersum.* Heb *Germain.* Twee zoons:

11. *Wilhelmus Gerardus Matthijs van Riemsdijk,* tr. R.K. *Catherina Josephina Coolen,* overl. te ? 13 Febr. 1844, dr. van *Johannes Franciscus Michaël* en *Anna Barbara Germain.* Twee zoons.
   a. een zoon, ongehuwd overleden.
   b. *Andreas Hubertus Constantinus van Riemsdijk,* volgt 111.

1) Ds. Assuerus van de Poll (Pollio) en zijn geslacht. N.L. 1927 kol. 281 e.v.

2) R.A. Arnhem. Inv. no 1174.

3) R.A. Arnhem. Inv. no 11 75.

III. *Andreas Hubertus Constantinus van Riemsdijk,* geb. Maastricht 27 Mei 1848, † Bad Nauheim (Duitschland) 3 Juli 1904; tr. R.K. te ? den ? *Maria Hubertina Catharina Claessens,* geb. Maastricht 10 Aug. 1848, † Zwolle 13 Januari 1901, dr. van *Joseph* en *Maria Linghens.* Behalve 4 jong overleden kinderen (met name *Willem, Eugénie, Jerôme en Truida van Riemsdijk)* uit dit huwelijk:

   a. *André Joseph van Riemsdijk,* geb. Zwolle, † ald. ongehuwd, bijna 53 jaar, 31 October 1932; toonkunstenaar.
   b. *Lucie Marie Catherine van Riemsdijk,* geb. Zwolle 6 Aug. 1881, tr. Laren, Noordholl. 25 October 1917 *David Lussenberg,* uitgever; thans te Haarlem.
   c. Ds. *Joseph Hubertvan Riemsdijk,* Doopsgezind predikant te Surhuisterveen en later te Ytens, Friesland, geb. Zwolle 6 Apr. 1883, † Ytens 5 Juni 1940; tr. Hernaard (Fr.) 4 Juli 1918 *Trijntje Heeringa,* geb. Holwerd, Fr. 18 Juli 1893, dr. van *Douwe* en *Janke Bierma.* Kinderloos.
   d. *Victor Henri van Riemsdijk,* toonkunstenaar, geb. Zwolle 9 Mrt. 1885, tr. Enschede 14 Febr. 1923 *Anna Johanna ter Weele,* geb. Enschede 6 Mrt. 1898, dr. van *Jan Herman en Elsa Johanna Henriëtte Brotbeck. [Enschede].*
   e. *Marie Françoise Joséphine van Riemsdijk,* geb. Zwolle 7 Sept. 1893, † Amsterdam 7 Mei 1922; tr. Wageningen 22 Januari 1920 Prof. Mr. *Bernard Marie Taverne,* thans Vice-President van den Hoogen Raad der Nederlanden. ['s-Gravenhage].

Voor aanvullingen en (of) correctiën houd ik mij in deze gaarne aanbevolen,

J. BELONJE.

---

d'Yvoy.

Mdbl. 1930 kol. 144 gaf eene acte van 6 Oct. 1636 houdende de aanstelling van een opvolger voor den overleden majoor van het fort Hollandia *Nicolaes Gillisz. van Joris.* De Hr. Bijleveld plaatste bij dit *Joris* reeds een „sic" en wijlen generaal Kist merkte kol. 184 op, dat *Joris* stellig een schrijffout voor *Ivois* was, eene opmerking waarmede de redacteur zich vereenigde. Inderdaad leek deze opmerking voor de hand te liggen, maar wanneer wij voor ons nemen blz. 192 van de uitgave van 1638 van de Historia Luxemburgensis van den geleerden abt van het Luxemburgsche Munster Johannes Bertelius, lezen wij daar in een hoofdstuk Ivois, de Luxemburgsche stad van dien naam betreffende: „Istius oppidi, quod Latine Ivodium, gallice *Zvois,* germanice *Yeurs* apellatur". Me dunkt, de zoogenaamde schrijffout is hiermede verklaard en wel als eene Nederduitsche vertaling van *Ivoy.* Yeurs en Joris is toch in uitspraak vrijwel gelijk: Ik laat geheel in het midden of Yvoy en Joris hier herkomstnaam zijn, dan wel den naam van een reeds voor dien aldus genaamd geslacht, maar wel wordt, dunkt mij, de richting van een in te stellen onderzoek door deze vondst bepaald. In tegenstelling met het in kolom 46 uitgesproken vermoeden zal niet Namen, maar de Luxemburgsche prévôté d'Yvoy het terrein van onderzoek dienen te zijn. Waar volgens den Hr. Bijleveld aan het Luxemburgsche Yvoy een reeds in de 16e eeuw te Metz gevestigd geslacht den naam had ontleend, ware te onderzoeken of dit geslacht soms, zooals in grensstreken nog al eens voorkwam, een tweetaligen naam voerde.

VAN RHEINECK LEYSSIUS.

Corrigenda,

Van Dorp.

Bij het afdrukken is in de bijdrage van Mr. W. C. Mees *over* **de** laatste telgen van bovengenoemd geslacht de eerste regel van kol. 475, luidende: „1771, en de overgebleven freule *Juliana Carolina,* beducht" tot ons leedwezen uitgevallen en abusievelijk daaronder als 12de regel geplaatst.

Sayer.

Qok in het artikel over het geslacht *Sayer* in hetzelfde nummer treft men eene hinderlijke misstelling aan. In kolom 450 bij 2. *Daniël Johan Sayer* is tweemaal dezelfde regel afgedrukt en één regel weggevallen, zoodat de zin na den naam Sweerts de Landas verder moet luiden: „die te 's-Hertogenbosch en te Esch woonden. Lidmaat van de Waalsche gemeente te den Bosch in Sept. 1747" enz. — Noot 12 behoort bij het woord „verzuimd" in k. 446, r. 26 v. b. — Men verbetere verder: k. 444, r. 28 v. b. „adus" in „aldus"; k. 445, r. 21 v. b. „Koningingen" in „Koninginnen"; k. 447, r. 13 v. o. „stand" in „stad".

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Cappelhoff-Brants. (LVIII, 479). *Egbertus Henricus Cappelhoff* sterft te Gorinchem oud 49 jaren. In zijn overlijdensadvertentie wordt medegedeeld, „De Wijnaffaire zal onder dezelfde Firma worden gecontinueerd". Hij ondertrouwde te Maastricht op 9 Dec. 1803. Zijn echtgenoote overleed eveneens te Gorinchem.

's-Gravenhage, P. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Dedel. (XXXVIII, 151, 298, XXXIX, 27, XLIV, 347). Reeds jaren geleden is er o.a. door ons geacht medelid, den heer A. van der Marel, gezocht naar den stamvader van ae Waddingsveensche Dedels, verspreid over Gouda en omstreken. Verwantschap met de Dedels te Rijnsburg en Katwijk werd wel vermoed, maar de aansluiting werd niet gevonden. Nu is Waddingsvern genealogisch gesproken een lastig gebied: alle plaatsen in de omgeving moeten bij een onderzoek er bij betrokken worden. Ook de bewoners van de polder (heerlijkheid Tuyl, 't Weegje en) Bloemendaal vindt men zoowel in de registers van Waddingsveen als van Gouda.

Tenslotte werden de hiernavolgende acten gevonden, die de oplossing gaven.

Van ons geacht medelid, den heer W. A. van Rijn kreeg ik: Gouda, 1 Nov. 1701, *Gideon Gideonsz.* met *Aechie Geert sijn* van Waddingsveen tot Gouda komen trouwen,

Waar waren zij ondertrouwd? Ten slotte vond ik:

Hazerswoude, geboden 9, 16, 23 Oct. 1701, *Gidion Gidionsz. de Edel,* wedr. *Neeltie Jacobs de Vosch,* wonende aen de Rijndijk onder Hazerswoude, met *Aechie Gerrits van der Linde,* wede. *Dirck Cornelisz. Giete* (lees *van der Giet),* wonende onder de jurisdictie van Blommendael.

Te Rijnsburg werd 4 Febr. 1685 gedoopt *Gidion,* zoon van *Gidion Gidionsz. Dedel* en *Neeltje Jacobs de Vos.*

Hiermede was de ontbrekende schakel gevonden.

Ter vergemakkelijking geef ik nog een fragment-genealogie.

I. *Gidion Gidionsz. Dedel,* geb. (in de omgeving van ?) Leiden omstreeks 1620, tr. Rijnsburg 22 Febr. 1643 *Anneke Dircksdr.*

Hieruit:

1. *Gidion Gidionsz. Dedel,* **volgt II.**
2. *'Willem Gidionsz. Dedel,* tr. omstreeks 1675 *Maertje Krijnsdr. Verruyt,* begr. Rijnsburg 22 Mei 1716, waaruit de Rijnsburgsche en Katwijksche tak. Een achterkleindr.. *Emmetje Dedel,* tr. 1761 *Jacob Couvée* te Leiden.

11. *Gidion Gidionsz. Dedel,* geb. omstreeks 1650, 'vertrekt omstreeks 1686 uit Rijnsburg, in 1690 (8 Nov.) vind ik in het protocol van Not. van Aken te Leiden een herbergier van zijn naam, vermeld als wonende onder Voorschoten, woont in 1701 aan de Rijndijk onder Hazerswoude, daarna onder Bloemendaal; tr. le omstreeks 1674 Neeltje *Jacobsdr. de Vos,* blijkens acte Weeskamer Rijnsburg, dr. van Jacob Zachariasz. en Elisabeth Jansdr. van der Bijl; tr. 2e Gouda 1 Nov. 1701 *Aechje Gerrifsdr. van der Linde,* wede. *Dirck Cornelisz. van der Giet.*

Uit het eerste huwelijk:

Gidion Gidionsz. Dedel, ged. Rijnsburg 4 Febr. 1685, woonde te Waddingsveen en Reeuwijk, tr. Waddingsveen 18 Sept. 1708 *Phillippina Ariensdr. Ooms.*

Hieruit een tak te Waddingsveen en Reeuwijk.

Uit het tweede huwelijk:

111. *Gerrit Gidionsz. Dedel,* woonde onder Bloemendaal, krijgt blijkens polderrekening Hazerswoude in 1730 f 12.— uitbetaald voor het vangen van 4 otters, tr. Waddingsveen 15 Aug. 1723 *Yda Aertsdr. Herberts,* dr. van Aert Hendricksz. Herberts, die te Gouda 1 Jan. 1690 trouwt met Catharina Hendricksdr.

IV. Hieruit o.a. *Aart Gerritsz. Dedel,* geb. Bloemendaal, ged. Waddingsveen 21 Juli 1726, tr. Waddingsveen 8 Nov. 1750 *Johanna Sleese(r),* ged. Utrecht 7 Febr. 1717 (Luth.), begr. Gouda 5 Jan. 1793, dr. van Gidion van der Sleese en Orselyna Herckvelt.

V. Hieruit o.a. weder een *Gidion Dedel,* nu echter genoemd naar de grootvader van moederszijde en gedoopt Waddingsveen 8 Mei 1757, en *Yda Dedel* (1751-1837), tr. Gouda 20 Aug. 1775 *Abraham Jansz. Percouw* (1753-1839).

Ooerschie. BERT. C. HELRERS.

Kummich. (LVIII, 480). *George Frederik Kummich* sterft op het buitengoed „de Bramel" bij Vorden 14 Febr. 1811, oud 43 jaren en vijf maanden.

George Frederik Kummich sterft te Amsterdam 22 Febr. 1808 bijna 90 jaren oud. Zijn weduwe was *Margaretha Magdalena Ulrica Anderssen,* de moeder van eerstgenoemde.

Dit echtpaar wordt genoemd in Algemeen Nederlandsch Familieblad VIII, op blz. 102.

's-Gravenhage. P. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Staveren (van). (LVIII, 4803. In het archief van de Stichting Nederland's Patriciaat berust een fragmentgenealogie van dit geslacht, waaruit de gestelde vraag beantwoord kan worden. Het betreft hier eene andere familie dan die, behandeld in N.P. 1926. In overleg met den Hoofdredacteur zal deze aangevuld en omgewerkt binnen afzienbaren tijd een plaats in ons maandblad vinden.

's-Gravenhage. P. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Straatman. (LII, 382). De **Navorscher, jg. 36 (1886) geeft** op blz. 621 antwoord betreffende de eerste **drie predikanten.** *Joachim Straatman,* pred. te Adorp, 1610 te Doornspijk, waar hij 1624 'overleed, was de vader van *Petrus Straatman,* **en** grootvader van *Joachim Straatman,* den pred. van Vorchten.

Z wolle. H. L. HOMMES.

Strengnaerts. Kan iemand mij aan de juiste kleuren helpen van het wapen van dit geslacht? Gedeeld: 1. van ..... **met** 3 rozen van ..... paalsgewijs boven elkaar.

2. van ..... met 3 aangesloten spitsruiten van ..... **paalsgewijs.** Helmteeken een uitkomende eenhoorn.

Bloemendaal. H.F. HEERKENS THIJSSEN.

Verstegen-Bos. (LIII, 32. LVIII, 318). Sedert de verschijning van het Julinummer ontving ik enkele gegevens over het geslacht ***Verstegen,*** waaruit mij o.m. bleek, dat het zoo curieuze in de familie trouwen ook in jongere generaties daarin gebruik bleef.

Melchior Verstegen (kol. 319, IV) was geboren 1740 en stierf te Deil 4 Febr. 1828, zijn vrouw ***Elisabeth Bos*** (kol. 320, IIIbis 6) was geboren te Rhenoy 7 Juni 1752 en stierf aldaar 13 Juni 1837. Zij woonden onder Deil op huize Palmenstein.

De in kolom 319, sub IV 1 genoemde ***Florida Cornelia V.*** had een ouderen en een jongeren broeder. De eerste was ***Pieter Anna V.,*** tr. ***Jannetje Klop,*** waaruit een dochter, die te Rumpt gehuwd was met een ***van Asch.*** De tweede was ***Florus Melchior.*** heerenboer te Rumpt, die tr. le met „onze nicht" (zoo schrijft Florus Melchior's zwager Ds. G. J. van Nouhuys) ***Johanna Jacoba Wilhelmina van Horn,*** geb. Oct. 1796, vermoedelijk te Kuilenburg, gestorven te Rumpt 17 Mei 1824 na de geboorte op 9 Mei 1824 van een dochter ***Elizabeth Lubarta,*** die 11 Mei d.a.v. overleed): 2e met C. ***van Nouhuys*** uit Utrecht. (Zij komt niet voor in de literatuur over het geslacht van N.).

Een jongere ***Florus Melch. Verstegen,*** vermoedelijk een kleinzoon van zijn naamgenoot, tr. le ***Florida Cornelia Neiszen,*** dr. van ***Frederik Hendrik*** en van ***Elisabeth Johanna van Nouhuys*** (vgl. Vorsterman van Oyen dl. 11 p. 387) en 2e een „nicht" ***Verstegen!*** Uit het eene huwelijk een dochter ***Elisabeth Johanna,*** geb. ± 1875, uit het tweede huwelijk meerdere kinderen, allen ongehuwd en landbouwers te Rhenoy.

Gosewinus van Nouhuys, genoemd kolom 320 IIIbis 3a, is een zoon van Ds. ***Joan van N. en Anna Albertina Tersinck.***

De sub 9 genoemde personen stierven te, Rhenen, zij ***(A. J. H. Bos-Verstegen)*** was geboren Maart 1777, zij stierf 17 December 1857. Zij waren ouders van ***D. L. Bos.***

Volgens Engelen overleed de laatste vertegenwoordiger van het Arnhemsche regentengeslacht V. nl. ***Pieter Verstegen 4*** Januari 1750. Is dit juist, dan behooren de hier bedoelde Rhenoische V.'s dus niet tot dat geslacht.

's-Gravenhage. COOLHAAS.

Verstegen-Bos. (LIII, 32, LVIII, 318). Aan de hand van het Register op de leenaktenboeken van het kwartier van Nijmegen, uitgegeven door de vereeniging „Gelre", blz. 752, 753 is de stamreeks ***Bos*** als volgt aan te vullen:

1. ***Matthiis Bosch,*** huwt N.N.
   Uit dit huwelijk:
   1. ***Melchior Matthijsen Bosch,*** huwt ***Marike Verwey (Verwaey).*** waaruit een zoon ***Matthijs Melsen Bosch.***
   2. ***Floris,*** volgt 11.

11. ***Floris Bosch,*** huwt ***Jenneke Aertsen.***
   Uit dit huwelijk:

111. ***Mels Bos(ch),*** beleend met land te Beesd 18 Juli 1678, nog minderjarig, laat zijn testamentaire dispositie approbeeren 19 Mei 1722, overleden circa 1729, huwt N.N.
   Uit dit huwelijk:
   1. ***Floris.***
   2. ***Anna Catharina.***
   3. ***Petronella;*** alle drie in 1729 nog minderjarig.

Meer gegevens ***Verstegen*** en ***Bos*** zijn in het leenregister te vinden.

Z wolle. A. HAGA.

Vrint (de)-Gousset. ***Markus de Vrint,*** geb. ....., overl. ....., trouwt 's-Gravenhage (Kl. K.) 14 September 1723, ***Anna Gousset,*** geb. ....., overl. ....., wier dochter ***Maria de Vrint*** trouwt 's-Gravenhage (Kl. K.) 26 Juli 1762 Mr. ***Gijsbert Heeneman.***

Gaarne zal ik uitvoerig worden ingelicht omtrent het echtpaar ***de Vrint-Gousset*** en hun beider voorouders.

's-Gravenhage. J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT.

Vrij **(de)-Halfman**. (LVIII, 440). Volgens het Nijmeegsche Burgerboek werd ***Johan Eliza de Vrij*** op 11 Oct. 1786 als burger aangenomen. Hij was afkomstig van Utrecht en werd aldaar gedoopt (Domkerk) 18 Dec. 1765 als eerste kind uit het huwelijk van ***Justus de Vrij en Anna Elisabeth Bosch,*** welk echtpaar te Utrecht was aangeteekend op 6 Jan. en in de Buurkerk gehuwd op 20 Jan. 1765 (nadat geboden waren gegaan in de Franscbe Kerk). ***Justus de Vrij*** was een zoon van ***Jacob de Vrij*** en ***Abigael Dupont*** en gedoopt te Utrecht (Domkerk) 28 Jan. 1733. Aangaande de familie „de Vrij" alsmede aangaande Anna Elisabeth Bosch is te Utrecht meer te vinden, zooals mij bij een vluchtig bezoek aan het archief bleek.

Volgens een aanteekening in mijn bezit, was ***Johanna Helena Halfman*** een dochter van den koopman ***Philip Casper Halfman*** en ***Catharina Geertruyd Heymans*** E. L. te Hees bij Nijmegen. Tengevolge van de tijdsomstandigheden is het niet mogelijk de kerkelijke registers van Nijmegen in het R. A. te Arnhem te raadplegen, Haar doop kan ik dus niet opgeven.

Philip Caspar Halfman voornoemd was een zoon uit het huwelijk van ***Isaak Willem Halfman*** met ***Johanna Jobina Schonck.*** Deze 1. W. Halfman was volgens van Schevichaven „Oud Nijmeegens straten, markten pleinen enz." blz. 327 logementhouder op de Groote markt te Nijmegen. (Vgl. ook zelfde bron blz. 328: 330). Blijkens een schepenakte dd. 22 Febr. 1768 was hij Gemeensman en op dien datum weduwnaar. Als zijn kinderen worden genoemd „de Coopman ***Philip Caspar Halfman*** en ***Catharina Geertruyd Heymans*** E. L.; de Heer ***George Schwarts,*** Capitain in 't Regt. Grisons van den Colonel Schmid en Vrouwe ***Maria Halfman*** en ***Jan Caspar Halfman".*** (Zij verkoopen dan een buis en erve van ouds genaamd „het roode Hert").

Het logement „de Zwaan" kwam bij mageschеid dd. 5 Jan. 1731 in bezit van het echtpaar Halfman-Schonck (Vgl. Nieuw Prot. fol. 101 Gem. Archief Nijmegen). Het pand was afkomstig van haar ouders met name ***Philip Caspar Schonck*** en ***Maria van Oostbroek.*** (Men vindt dit echtpaar ook vermeld N.L. 1910 kol. 57).

Nijmegen. H. J. VAN 'T LINDENHOUT.

INHOUD 1940, No. 12.

Bestuursberichten. — Jaarverslag over 1939. — Het geboortejaar van den zeeheld Johan van Brakel, door J. P. van der Weele. — Van Breugel-van Bronckhorst, door Jhr. Mr. Dr. J. R. Clifford Kocq van Breugel. — Nederlandsche grafsteden in Voor-Indië. medegedeeld door H. Wijnaendts. (Vervolg). — De afkomst van het geslacht Wentholt, door Jhr. Mr. A. H. Martens van Sevenhoven. — Aanvullingen en verbeteringen op Michiels, Folckers, Manninga. Ompteda, Broersema en Eeck, door Mr. H. L. Hommes. — Boekbespreking, door J. P. de Man. — Inhoud van Tijdschriften enz. — Korte mededeelingen.: Het geslacht Voltelen (Volten); Een genealogisch puzzle'tje opgelost; Van den Bussche; Nogmaals Van Foreest; Het derde huwelijk van Ds. Assuerus Pollio; Van Riemsdijk; d'Yvoy; Corrigenda (Van Dorp en Sayer). — Vragen en antwoorden: Cappelhoff-Brants ; Dedel ; Kummich ; Staveren (van) ; Straatman ; Strengnaerts ; Verstegen-Bos ; Vrint (de) -Gousset ; Vrij (de) -Halfman.

Gedrukt bij N.V. Drukkerij „De Residentie" Pletterijstr. 103-107. 's-Gravenhage.

LEXICOGRAPHISCH NAAMREGISTER.

Jaargang 1940.

Het teeken *) wil **zeggen,** dut in het artikel ook **aanteekeningen van wapenkundigen aard** voorkomen.

A.

Aa (van der) 390.
An (Pijnssen van der) 359.
Aalburg (van), 41.
Aalst (van) 37.
Aberson 476.
Abrahami(yj 190, 234, 358.
Abrahams 303.
Abreo (d') 496.
Abreyl 469.
Ackermans 491.
Ackersdijck 474.
Ackerveld 177.
Ackinga 126.
Adams 494.
Addinga 8.
Adolfs 191
Adrians 269.
Adrichem (van) 25, 85.
Adrichem van Dorp (van) 26, 85, 253.
Aelst (van) 72, 141.
Aelst (van der Tijdt van), 399.
Aerentz 451, 454.
Aerssen (Arendsen gez.) 249.
Aeswijn (van) 407, 507.
Ahaus (van) 375, 377-379.
Albarda 179.
Alberda 10, 284, 285-287, 291, 292, 505.
Alberthoma 456, 503.
Alckemade (van) 144.
Alckmaer (van) 351, 352.
Aldeneyck (huis) 20.
Alders 249.
Alde(r) werelt (van) 192, 398, 399.
Aldringa 129, 284, 285, 454.
Alerdink (havezathe) 270.
Alexandersz 500.
Alkemade (van) 13-17, 36, 437.
Aller (van) 58, 138, 186, 210, 214, 231, 275, 313, 394, 435.
Allersma 41.
Alma 126.
Almelo 376, 377, 379.
Almonde (van) 139, 470, 495.
Alpers 267.
Alphen (van) 186.
Alst (van) 187.
Altena (van) 234.
Alvarez 251.
Amelonse (van) 355.
Ament 84.
Amerongen (van) 359.
Amersfoort (van) 490.
Ammitzböll 425.
Amonet 385.
Amser (van) 469.
Amshof 237.
Amstenradt (van) 19.
Amstenraedt tot Ottengraven 20.
Amsweer (van) 284.
Amijs 429.
Ancker 82.
Andel (van den) 314.
Anderssen 518.
Andringa (van) 455.
Angelraet 368.
Anker (van den) 391.
Anosi 298.
Anraads 268.
Ansem (van) 511.
Ansloo 192.
Anspack 422, 423.
Apeltorn (van) 227
Apengh 472.
Appels 499.
Arbignan (d') 421.
Arckel (van)' 47, 90, 91, 205, 206.
Arendsen 339.
Arents 259, 451, 454.
Arkel (van) 230, 305, 392.
Arkelstein (huis) 392.
Arler (van) 55 *), 60, 62, 201, 202, 209, 331, 333, 345.
Arnaud 186.
Arninchove (goed) 377.
Arnold 244.
Arnolfini 363, 365. 366.
Arntz 439.
Arriens 185.
Arts 238, 318, 319.
Asbeck (van) 131-136 *)
Asch (van), 150., 519.
Asmussen 427.
Asschendorp (van) 9, 10.
Assendelft (van) 13, 15, 24, 240 353, 354.
Assing 226.
Assuede (van) 291.
Asswede (van) 285.
Auer (von) 294, 295.
Auerhagen 507.
Aulock (von) 294, 295.
Aulsema 127, 289.
Auwema 451-458 *).
Auwema (borg) 451.
Averhagen 395.
Aylma (van) 26.
Aysma (van) 286, 290.

B.

Baars 217.
Baas 220.
Bacheracht 369.
Bachiene 186.
Bachman 151.
Bachuysen 62, 63
Backer 186, 373, 423, 424.
Backer (de) 297.
Backum (van) 25, 26.
Baeck (de) 336.
Baecke (de) 329.
Baelde 186.
Baerle (van) 394.
Baexen (van) 17, 18, 31.
Baffart 470.
Balbani 363, 365, 366.
Balck 100, 168, 169.
Balde (van der) 265.
Balen (van) 171.
Ballen (van) 129., 130, 284
Ballen (Coninck gen. van) 129. 130.
Bam 14, 17, 89, 397.
Bam (von) 91.
Banchem (van) 360.
Banister 496.
Banningh 253.
Barhitonsoris 395.
Barent 470.
Barents(z) 318, 371.
Barkmeyer 42.
Barmentloe 418, 421.
Barnaart 232, 233.
Barnevel(d)t (van) 325, 339.
Bart (van) 469.
Barten 33.
Bartolotti 374.
Bartolotti (van den 'Heuvel alias) 374.
Bartscherer 113.
Basset 323.
Bassewitz (von) 188.
Bastiaan 251.
Bateram 291.
Bathekker 107.
Batinge (huis) 395.
Bats (de) 190, 234.
Baud 276, 304.
Baudissin (von) 188.
Bauer 302.
Bausmann 220.
Bax 37.
Beaufort (de) 177.
Beck 237.
Becke (ter) 479.
Becke (von der) 107.
Becker 191, 237, 297, 316.
Becxs 428.
Bedloo 381.
Beeck (van) 251, 279, 280, 464.
Beeck (van der) 334.
Beeckart 265.
Beecke (van der) 143.
Beek 55 *), 219, 222, 297-299.
Beek (van) 316.
Beeke (van der) 372.
Beekman 43, 187.
Beelaerts van Oosterwijk 512
Beer (de) 221.
Beer (den) 206.
Beesde (de) 147 *), 478.
Beethoven 139.
Beets 195, 221.
Begeman 231.
Bekesteyn (van) 13, 15, 396.
Bekker 316. 459.
Beks (van 'den) 84.
Bekude 192.
Belcamp (van) 192.
Beldersnyder 113.
Belling (von) 177.
Relt (van der) 216
Beltman 35.
Bemmel (van) 228.
Benard 88.
Benekamp 84.
Bengale (de) 495.
Beninga 504.
Benjamin 473.
Bennelle 381.
Bennewitz 439.
Benninck 101.
Bennincx 166, 511.
Benningh 318.
Benschop (van) 71.
Benscop (van) 140.
Benteyn 234.
Bentheim (van) 377.
Benthem (van) 389, 510.
Bentinck 21, 291, 395, 396.
Berbers 316.
Berchem (van) 444, 448.
Berck 14, 16, 339.
Berckenrode (van) 11-17 *), 85, 396.
Bercks 235.
Berden 42.
Berendrecht (van) 431.
Berends 172.
Berendsen 170.
Berens 438.
Berents 388.
Berentsen 227-229 *).
Beresteyn (van) 26, 27, 73.
Berevelt 233.
Berewout 485.
Berg (van) 415.
Berg (van' den) 41, 190, 234, 249, 265, 357, 358.
Berg (Siepman van den) 190, 234, 357, 358.
Berge (auf dem) 107-109.
Berge (van den) 30.
Bergen (van) 122, 123, 124 *), 411.
Bergen (Hof te) 410.
Bergh (van den) 32-37 *), 85, 311, 380.
Berghege 495.
Bergwerf 435, 476.
Berio 471.
Berkel (ten) 267.
Berkhoff 380.
Berkhout (Teding van) 183.
Berkmans 371.
Berkms 496.
Berkum (van) 249.
Berlekom (van) 5Cl.
Bernard 238, 498.
Bernstorff (von) 188.
Berntsen 227-229 *j.
Bertling 143, 190, 191.
Berum (van) 130. 284, 285.
Besemer 84.
Bessels 62.
Besten 395.
Besten (van) 289, 456.
Bethmer 339.
Betke 439.
Beumer 349.'
Beuningen 395.
Bever (de) 29, 106-108, 510.
Beveren 395.
Beveren (van) 510.
Beverforden 392.
Beverhout (van) 60.
Bevermere (goed te) 299.
Bevervorde 395.
Beyer 395.
Beyeren Schagen (van) 416.
Beyerland (van) 260.
Beyma (van) 84.
Beynen 37.
Beynes 393.
Beynum (van) 415.
Bicker Raye 511.
Bie (de) 232.
Bierenbroodspot 222.
Bierma 516.
Biersteker 254.
Bilaer (van) 202.
Rilandt (van) 414.
Bilant (van) 451.
Bilderdijk 195.
Biler (van) 328.
Rilt (van) 500.
Bimmelsberch (van) 415.
Binkhorst 323.
Birck 423.
Bismarck 187.
Bisschop 14, 16, 259, 260.
Bisser (de) 499.
Bitterschoten (goed) 204.
Blanckenae (van) 407.
Blan(c) keronrt (van) 25-27, 396.

Blank 271.
Blankenberg (van) 497.
Blarcom (van) 187.
Blasser 496.
Blittersdorf (van) 21.
Blochovius 472.
Blo(c)k 139, 192, 278-280 *), 398-400, 434.
Block (in den) 398.
Block (van der) 318.
Blockeel 496.
Blockhovius 471.
Blockland (van) 71, 140.
Blocq (de) 4, 40.
Blocquery (van dc) 459.
Blokkcr 221.
Blokzijl 238.
Blom (van) 84.
Blommendaal 430.
Blommert 70, 73, 140.
Blotenburg 231.
Bloys van Treslong 190.
Blussé van Oud-Alblas 350.
Rock 86.
Rock (de) 160, 390, 391.
Rockhoven (van) 148, 150.
Bockman 111.
Boddaert 177.
Boddens 192.
Boddicn (von) 177.
Bodeker 104, 107, 110, 113, 162, 163, 165.
Boeck (de) 501.
Boeclo 395.
Boecop (toe, van) 75, 339, 340, 343, 404.
Boedbergen (van) 147.
Boedcr 220.
Hoek Dale 499.
Boekenogen 191.
Boellaard 319.
Boencamp 510.
Boender 394, 435, 476.
Boer 84. 268.
Boer (de) 219.
Boerhnnve 296.
Boerigters 438.
Boers 267, 268, 349.
Boese (die) 338.
Boesincks 270.
Boeskenskamp **(leen)** 339.
Boest (de) 263.
Boetzelaer (van den) 292, 395. 506, 507.
Boetzeler (van den) 510.
Bogaert 147. 149, 153, 371.
Bogardus 187.
Bogert 187.
Bok (de) 221.
Bokhorst 214.
Bolderik (den) 238
Boll 389.
Bolle van Zanen 25.
Bollée 172.
Holwerck 471, 495, 501
Bom 386, 387, 398.
Bon (du) 499.
Bondt (van Halmacl) 266.
Bonk 472, 500.
Bönninghausen 395.
Bons 372.
Bonte 500.
Bonthan 238.
Boogaert 464.
Booghmans 322.
Boom 73
Booms 496.
Boon 460.
Boonacker 298, 388.
Boonders 35.
Boot 73 354.
Booth 333.
Booth (de) 465.
Borch (ter) 125, 127, 510.
Borch und Holzhausen (von der) 29, 31.
Borcharen (van) 141.
Borck (van) 290.
Borculo (van) 420.
Bordels 152.
Boreel 189, 460, 469.
Borgdamme (van) 42.
Borgh (van der) 288.
Borms 428.
Born (van) 323.
Borne (van) 224.
Borne (von dem) 177.
Bornct 470.
Borrc van Amerongen 234.
Borrevcld (van) 466.
Borrin(c)k (goed) 209, 210
Borselaer (van) 201.
Borselen (van) 436.
Borssele (van) 177.
Bortwig 231.
Bos 143, 219, 318. 461, 511.
Bos(ch) 167, 172, 222, 234, 279, 280 *), 319, 434, 498, 519, 520
Bosch (de) 279.
Bosch (van den) 73, 150. 429.
Bosing 237.
Bosman 33.
Bossings 271.
Both 149, 150, 196, 219, 471
Both (de) 184, 196, 313-315.
Both (Vonk de) 184, 196.
Bothenius 354.
Bothmer (von) 129.
Botnia (van) 8.
Boudacn 371.
Boukhorst (van der) 359.
Boullenger (le) 303.
Bouman 143.
Bourgeois 178.
Bout 269.
Routcrsem (van) 123 *), 125
Bouvy 4.
Bouwnrt 55 *).
Bouwens 221.
Bouwer 55 *).
Bouwmeester 301.
Bowbijn 499.
Boxtel zu Langfeldt (van) 19.
Boykemn 195.
Braam (van) 250, 276.
Brabander 239.
Brabrand 425.
Braecken (ter) 343.
Braemsche (de) 285.
Brake (ter) 343.
Brakel (van) 487-489.
Brakell (van) 7, 504.
Bramel (goed de) 518.
Brand 395.
Brandt 336.
Brandyn 81.
Brant (leen den) 339.
Rrants 348, 349, 479, 517.
Brantscn 55 *).
Brasker 62.
Brässers 465.
Braun 44, 495.
Krauw (de) 465.
Breda (van) 320, 388.
Bredehoff (van) 121 *).
Rredenburgh 428.
Brederode 510.
Brederode (van) 14, 232, 360, 431, 475.
Bredius 349.
Brcmers 286.
Brempt van Erenrath (van) 19.
Bremt (van) 17.
Krenkhorst 237.
Brent 369.
Breugel (van) 276, 490-495.
Breuix 171.
Brevet 40.
Brevoort (van) 167.
Brey (van) 415.
Bricteux (le) 181.
Briel (van) 501.
Briel (van den) 472, 495.
Brienen (van) 19, 48, 209, 286, 328, 346, 504.
Brinck 140, 331.
Brinckerhoff 187.
Brinckhorst 395.
Brincks 331.
Bringenborg (huis de) 349.
Brink 388.
Brock 85.
Brocx 494.
Broeck (van den) 470.
Broe(c) khuysen (van) 492*).
Broeckman 208.
Broek 231 *), 313 *).
Broeke (van den) 190.
Broersema 130, 281-292 *), 505-507.
Brok (torn) 5
Broke (van) 378.
Bron(c)khorst (van) 27, 81, 180, 289, 415, 416, 490.
Bronckhorst (van Breugel van) 493-495.
Bronstink 506.
Bronsveld 102, 173, 174.
Brooshooft 236.
Rrotbeck 516.
Brouck (van den) 469.
Brouerius 247.
Brouwer 58, 59, 61, 64, 214, 219, 419, 421, 422, 491.
Brouwer (Bam gen.) 437.
Brouwers 232.
Kruce (de) 381.
Bruchdorf (von) 294.
Briicker 218.
Brugghen (van der) 178.
Brugh (van den) 41.
Brugman 387.
Bruininck 183, 209, 287, 288
Bruining 224, 262.
Kruinings 183, 243.
Bruins 228, 506.
Brummen (van) 223, 266.
Brun (von) 184, 196.
Bruna 237.
Brunis 330.
Brunt 396, 397, 437.
Brussel (van) 221.
Bruyn 280, 434.
Bruyn (de) 45.
Bruynenberg 296.
Bruyninck 209.
Bruynincx 339.
Bruynvis 263.
Brynck 204.
Bubbeson 476.
Buchel(l) (van) 230, 393.
Buchenau (von) 30.
Budding 302.
Buding 273.
Bueckers 228.
Buedel (van den) 490.
Buisman 244, 275 *).
Buissonet (de) 229.
Buissonus 374.
Bul 92.
Bülow (von) 188.
Bulsink 268, 511.
Burch (van der) 79, 81. 178, 288.
Buren (van) 399.
Büren (von) 30.
Burg (van Vels) 506, 507.
Burg (van den) 171.
Burg (van der) 469, 498.
Burgers 369, 370, 499.
Burgh 192.
Burgh (ter) 262.
Burgh (van der) 268.
Burine (de) 45.
Burlamacchi 363, 365, 366, -177.
Burman 494.
Hurmania (van) 286.
Bus 511.
Busch 501
Buss 10.
Bussche (van den, ten) 513, 514.
Biitekams 192.
Buttel 289.
Buyck 253.
Buyckies 370.
Buyren (van) 95.
Buys 46, 318, 369, 381, 463.
Buysen 41.
Buysse 40.
Buytendyck (van) 469, 498.
Bye (de) 359, 409.
Bijl (van der) 387, 518.
Bylandt (van) 451.
Bijsterhos 245-252 *).
Bijsterhos (van Berkum) 245.
Bijsterbosch (van Detten) 245

C.

Celosse 186.
Ceporinus 88.
Chaffeau 379.
Chambrier (de) 442, 446-448, 450, 451.
Charles 369, 386.
Cieremans 173.
Cirijacie 391.
Cirksena 5, 6.
Cydzena 5.

D.

Daatselaer (van) 329, 337.
Dablain 277.
Daelhof 267, 268.
Daendels 196.
Daey 504.
Dageraet 207.
Dageraet (van Hollick gen.) 64, 207.
Dailde 114.
Daimighen 497.
Dale (van) 471.
Dallens 471.
Dalwigk zu Lichtenfels (von) 27, 30, 31.
Dam 289.
Dam (van) 79-82, 84, 230, 232, 235, 264, 265, 267.
Dam (van Isselt) (van) 154-159 *), 179.
Damius 235, 236.
Danckaerts 231.
Danckerts 138, 186, 231, 275, 313, 394, 435.
Danckerts de Rij 186, 231, 276, 313, 394, 435.
Daniel 384.
Dapper 221, 459.
Dassevael 48.
Daun-Falkenstein (von) 112.
Davelaer (van) 153.
Davidsz 472.
Decker 339, 389.
Decker (de) 40.
Deckere (de) 192.
Dedel 45, 240, 4.95, 517, 518.
Dedem 395.
Deelken 186.
Degenaer 320.
Deirtel 90.
Dekker 143, 219.
Delafosse 471.
Delahaye 497.
Delbeek 176.
Delen (van) 329.
Demmer 371.
Denijs (Webbenim gen.) 356.
Dermout 173, 174.
Dernath (von) 187, 188.
Dersch (von) 29.

Dersch zu Viermünden (von) 29-31.
Desroeulx 86.
Detten (van) 248, 249.
Deutz 492.
Deventer (van) 139, 510.
Dey 95.
Dieden (van) 85, 494.
Dieer 471.
Dielen (van) 471, 496, 497.
Diemen (van) 367.
Diepen (van) 381.
Diepenbrock 395.
Diepenheim (van) 38 1, 385.
Diepenhorst (van) 359.
Diereme (van) 385-387.
Dierhout 70.
Diermen (van) 206, 210, 330.
Diertel 90.
Dies 500.
Diest (von) 143.
Dieteren (van) 476.
Dieu (de) 460.
Diever 386.
Diggelen (van) 25 1.
Diick (goed voor den) 333.
Dingemans 429.
Dingste 262.
Dingstee (van) 222.
Diodati 363, 365, 366.
Dircx 318.
Discher 191.
Disseldorp (van) 470.
Ditzhuyzen (van) 196.
Diurken 454.
Doenga 291.
Doerganck (ten) 309.
Does (van der) 84, 230, 240, 356, 476.
Doetingnem (van) 7 6.
Doeve 276.
Doeyenburg (van) 276.
Doffen 221.
Doll van Ouryck 500.
Dolmanhorst (van) 84.
Dolre (van) 77, 78, 436.
Domburg (van) 175.
Domburg (Coomans gez. van) 177.
Dompselaar 48.
Dompsel(a)er (van) 65, 204, 205, 211, 327, 333, 334, 415, 513.
Dong(h)en (van) 215, 339, 415.
Doorman 252.
Doorn (van) 319.
Doornick (van) 201.
Dootshooft 464.
Dopper (de) 231.
Dormieux 472, 497, 500.
Dornum (van) 289.
Dorp (van) 14, 17. 18, 8.5. 474, 475, '517.'
Dorrepaal 512, 513.
Dorth (hof te) 405.
Dorth (van) jol-407 *), 507.
Douhleth 79-82.
Draafsel (goed) 351.
Dren(c)kwaart (van) 15, 93.
Dreijer 277.
Driel (van) 278.
Driemylen 231.
Driesten (van) 221.
Drogendijck 231, 354.
Dröghoorn 392.
Dronchem (van) 277.
Dronckelaer (van) 206.
Drongelen (van) 41.
Dronrijp 95.
Drossaerts 41.
Drunthem 395.
Drijfhout 35.
Duchateau 42.
Dueme (von) 480
Duiker 471, 473.
Duiren (van) 7.
Dulck (van) 505.
Dulcken (van) 428.
Dullich (van) 128.
Dulmen (van) 165.
Dulmenhorst (van) 394.
Dulre 395.
Dumesnil 366.
Dumon 472.
Düngeln (von) 28.
Dupont 520.
Duraeus 139, 470.
Durante 373.
Durijn 498.
Dusse (van der) 496.
Dusseldorp (van) 1.51.
Duthiel 472.
Duvenvoorde (van) 240.
Duvernier 373. 374.
Duvestein (huis) 396.
Duyff 25.
Duyn (van der) 475.
Dijck (op den) 338.
Dyck (to) 127.
Dijck (van) 80, 446.
Dijk (van) 174, 249, 302.
Dijke (huis ten) 5, 8.
Dijkhorst (van) 217.
Dijkstra 220.
Dyrum (van) 330.

E.

Ebcrhart 380.
Echteler 395.
Echten (van) 513, 514.
Eck (van) 414, 417, 463, 466.
Ecken (van) 167, 168.
Eden 399.
Edens 305.
Edingh 253.
Edis 399.
Eduards 372.
Eeck (van) 506, 507.
Eeckeloo 261.
Eeckhout (van) 90.
Eekelen (van) 232.
Eeken (van) 143.
Eelts 129, 130, 132, 284, 286, 287.
Eem (van der) 359.
Eempt (van der) SO, 81.
Eendracht (plantage de) 379.
Eenigenburg 25.
Eenschate (van) 229.
Egbersen 472.
Egbertsz 247.
Egeren (van) 212.
Eggena 88.
(Egmond) van der Nieburgh (van) 17.
Egmond van de(r) Nijenburg (van) 85, 233.
Egmon(d)t (van) 25, 79, 119, 240, 360, 375, 488.
Ehrentreiter 454, 455.
Eiheeck -171.
Eibergen (van) 84.
Eick (van) 415.
Eil 254.
Eilbracht 472.
Eindhoven 217.
Eisenburg 422.
Eisinga 313, 435.
Eisleben 501.
Ekeningen (van) 463.
Eksteen 388.
E(l)ck (van) 463.
Eldik (van) 302.
Elingh 501.
Ellekom (van) 302, 303.
Ellerborn (van) 20
Elliot 499.
Elst (van) 32.
Elswij k (van) 509.
Elverv(f) (van, von) 21, 30.
Embda (d') 291, 506.
Embden (van) 36.
Emtink 233.
Ena 452.
Enens 451-458.
Engbert (van 't) 247.
Engelvaart 251.
Ennema 460.
Enserinck (buitenplaats) 348.
Ensse (van) 7, 514.
Entens 10, 125, 137, 128, 130, 132, 285, 505.
Entinge (huis) 395.
Episcopius 260.
Epp 139, 244.
Eppe zu Godel (von) 31.
Eppen 143.
Erckelens (van) 247, 248, 252.
Erens 354.
Erichsen 427.
Ermeler (van) 55*).
Ernst 310.
Erp (van) 147, 153, 186, 460, 478, 513, 514.
Erpecum (van) 1 92, 495.
Erpen (van) 394.
Esau 317.
Eschede 395.
Essen 320.
Essen (van) 185, 376, 399, 404, 406.
Esser 102, 173.
Essinck 81.
Estland (van) 399.
Esveld (van) 55, 65, 204, 205, 209, 337.
Evennan 495.
Eccrdinge van der Nypoort (d') 147-153*), 477.
Everdingen (van) 147, 148*), 153, 332.
Everdmgen van der Nijpoort (van) 147.
Evers 296, 297.
Eversdyck (van 311.
Everts 190.
Evertsc 272.
Ewick (van) 228.
Ewsum (van) 6, 8, 286, 289, -15 1
Eyck (van) 509
Eijk (van) 48.
Eyl 395.
Eyl (van) 147, 478.
Eylenburg (zu) 295.
Eynatten (van) 42.
Eysinga (van) 8.
Eyssen 42.
Eze (van der) 507.

F.

Fabius 227.
Fabricius 393.
Faes 239.
Falck 151, 298, 442, 446, 447, 450.
Falkenhagen (von) 295.
Feer (de) 373.
Feith 43.
Fels (von) 195.
Felsburg (van) 507.
Fibiger 424.
Filamonte 95.
Flavard (de) 151.
Flier 491.
Flier (goed) 308.
Hier (van der) 313.
Flines (de) 86, 193.
Flodorff Wartensleben (van) 405.
Floederop 415.
Flugi 317.
Fockenbergh 225, 261. 383, 389.
Fockens 455.
Foerendal (van) 377.
Fokker 393, 493.
Fol(c)kers 391, 503, 504.
Folkersma 179.
Folten 103.
Foreest (van) 458-462, 514, 515.
Forin 471.
Fortuyn 273.
Fossema 451-458 *).
Fourraux 273.
Fraeylema 9.
Frambach 509.
Francken 62.
Franckot 144
Franke 499.
Franquemont (von) 42.
Frantz 422, 423.
Frantzen 316.
Franz 427.
Fratema 188.
Frederiks 63.
Frese 171, 375.
Frese (van) 6.
Friederichsen 427.
Friedländer 276.
Friesendorp 486.
Friesland (wapen van West-) 360 *).
Frilinck 456.
Frishem 438.
Fritema 285.
Fritema (van) 128, 130.
Fritz 249.
Fritzinge 283.
Frix 454.
Froma 127, 128, 287.
Frontenius 470, 496.
Frowein 42, 301.
Frijtag (van) 500.
Fijn van Draat 103, 170-172, 174, 175.

G.

Gaaikinga 292.
Gabrij 277.
Gadendorf (von) 294, 295.
Gaickema 285.
Gailjaart 267.
Galen (van) 215.
Gallart 471, 499.
Gambier 496.
Ganderheyden 84.
Gansepoel (van) 276-278.
Gardenijs 469.
Gardner 268.
Garschagen 42.
Gassel (van) 276.
Gayckinga (e) 126, 290.
Geel (van) 273.
Geer (de) 293.
Geerts 504.
Geesdorp (van) 84.
Geesteren 39.5.
Geffen (van) 95.
Gelder (de) 276.
Gelder (van) 233, 276.
Gelderman 214.
Gelehand 369.
Gelkink 48.
Gellecum (van) 512, 513.
Geloes (de) 42.
Gemen (van) 378.
Gennep (van) 435.
Gent (van) 312, 369, 372, 389, 432, 433, 515.
Gerlings (Indewey) 84.
Germain 515.
Gerrits 331, 341, 345.
Gerritsen 269.
Gerwen (van) 44, 86, 87.
Gesel (van) 313.
Gessel (van) 238.
Gestel (van) 24, 27 *).
Geuljans 509.
Geytenbeek (van) 35, 85.
Gheel (van) 239.
Ghent (van) 414, 415.
Ghetel 236.

Ghiessen (van der) 432.
Ghijselaer 398.
Giebes 399.
Gier (de) 389.
Giessen (van de) 73.
Giessen (van der) 276.
Giet (van der) 517, 518.
Giffenig 501.
Gillot 152.
Gilse (van) 90.
Gissen (van) 414.
Glaser 139.
Glastra 143.
Glauze 438.
Gleints 291.
Glymes (de) 124.
Glymes van Bergen (de) 122 *), 125.
Gockinga 451.
Goddard 36.
Godefroy 250, 260.
Gödens (von) 7.
Goede (de) 472.
Goens (van) 42, 368, 371.
Goethem (van) 143.
Goetin (c)x 330, 341.
Gog (van) 144, 192.
Goldman 231.
Gompers 232.
Goor (van) 132, 133 *), 134. 218, 375-379.
Goossens 370, 371.
Gorter 172, 190, 234, 358.
Goude (van der) 11-13, 15, 149.
Gouds 472.
Gousset 520.
Gouw (van der) 147
Goyer (de) 498.
Goyere (de) 77.
Graaf (de) 219.
Graaff (de) 384.
Graaff (van de) 473.
Graafland 216.
Graes 395.
Graes (van der) 233.
Graft (van der) 410.
Gramaye 130.
Gramberg 113.
Grandeel 42.
Grasdorp 339.
Grasdorp (van Schoneveld (e) van, tot) 27, 28.
Grastorp (von Schönefeld gen. von) 29.
Graswinckel 230.
Grave (ten) 11, 292.
's-Gravenweert (van) 466.
Graverand (Le) 380.
Gravier 413.
Greeff (de) 89.
Greffraedt (de) 138.
Greiner 218.
Greusing (von) 295.
Greve 190, 236 *), 317 *).
Greve (de) 247, 248.
Greve(n) 208, 317 *).
Greven (de Booth gen.) 333.
Grevenstein 61.
Grevinghe 289.
Grevinkhove 395.
Griet (van der) 517.
Griethuysen (van) 236, 280.
Grimberg 395.
Grimbergen (van) 376, 377.
Grintberghe (van den) 135.
Grinthoven (van) 491.
Groenegeus 497.
Groenendijk 323.
Groenesteyn (van) 14, 17
Groenewald 276.
Groenewegen (van) 473.
Groeningen (van) 58, 95.
Groenlo (hof van) 420.
Gromme 499.
Gronden (van der) 461.
Grondman 301.
Groot 318.
Groot (de) 102, 173, 220, 491, 492, 509.
Groothues 395.
Groothuysen (van) 90.
Grootvelt (van) 66.
Grotius 230.
Groussard 371.
Grove 387.
Grovensteyn (van) 7.
Grubbe 229, 395.
Gruttus (van) 415.
Gruys 125, 129.
Gruyter (de) 234, 41%.
Grijspeer(t) 434.
Gualtheri 85.
Guddents 277.
Guetkind 395.
Gülcher 42.
Gunther 301.
Guterswyc (de) 377, 379.
Gijn (van) 493.
Gijsberts(e) 63, 334.
Gijsen 498.

H.

Haaften (van) 185.
Haak 498.
Haan (de) 358.
Haan (Bierens de) 349.
Haarlem (van) 119.
Haarst (van) 387, 388, 511.
Haas 303.
Haas (de) 198, 200.
Hacfort 414.
Hack 463.
Hackaert 469, 471.
Hackfort (van) 415, 416.
Hackius 372.
Hacquebard 42.
Hadaeus 116.
Haeck 418.
Haecke 283.
Haeften (van) 323. 334, 340, 343, 508.
Haegen 7.
Haemstede (van) 356.
Haen (de) 138.
Haer (ter) 110.
Haer (van der) 147.
Haerne (de) 42.
Haersolte van Yrst (van) 317.
Haes (de) 211, 212, 323.
Haffen (van) 151.
Hage 506.
Hagebout 183.
Hagendoorn 237.
Hagens 181.
Hagha 235.
Haghe 283, 290.
Hahn 42.
Haick 207.
Halbertsma 190.
Halfman 96, 440, 520.
Halmael (van). 179, 236, 359.
Halpin 182.
Halteren (van) 500.
Ham (ten) 289.
Ham (van den) 216.
Hamar de la Brethonière 276.
Hamel (van) 277, 439.
Hamelman(n) 113, 115, 116. 162.
Hanckema (borg) 282, 283, 285.
Hanensee (von) 129.
Hania 184.
Hannot 313.
Hanselaar 226.
Hansen 190. 426, 427.
Hantkema 284.
Hantkema (Rotkema alias) 283.
Happarts 372.
Harde (de la) 233.
Hardenbergh 187.
Hardenbroek (van) 410.
Hardevelt (van) 336.
Hardi 385.
Haren 453.
Harevier 469.
Harff (van) 18.
Harinxma thoe Slooten 400, 440 *).
Harkinge 283.
Harlingensis 139.
Harmelen (van) 91.
Harmsen 302.
Harn (van) 497.
Harsens (van) 127.
Harst 13, 15.
Hart ('t) 462.
Harte (van) 218.
Hartinck 383.
Hartman 42, 398, 500.
Hartogh (de) 430.
Hartsinck 369-371, 373, 383.
Haselaar 307.
Haselbeeck 453.
Hasendaal (hofstede) 459.
Hasselaar 304, 305, 307.
Hasseleij 180.
Hasselman 143.
Hasselt (van) 467.
Hattum (van) 337.
Hatzfeld (von) 19, 29, 111.
Havickhorst 90.
Hausmann zu Namedy 19.
Haye (la) 388.
Hayman 186, 497.
Hazebroek (hofstede Groot-) 153.
Hazewinckel (van) 359
Hecke (van) 465.
Hecking (van) 299.
Heckman 285.
Hee(c)keren (van) 143, 309 349, 401, 404, 406.
Heeckeren (de Roode van) 407.
Heel (van) 180.
Heemsker(c)k (van) 46, 79, 82. 122 *), 510.
Heeneman 520.
Heeralma 127.
Heerde (van) 208, 249.
Heerdes 221.
Heerdt (van) 250.
Heeringa 516.
Heerma (van) 130, 286, 287, 455.
Heermale (van) -45, 92, 93, 359
Heerman 240.
Heiden (van der) 237.
Heilmann (van) 316.
Heimans 372.
Heinen 509.
Heiningen (van) 496.
Helbers 92.
Hell (van der) 198-200, 207, 211, 323, 327, 328, 334.
Hell (leengoed Klein en Olden) 338.
Hellingwerff 461.
Helm 269.
Helmagen 5.
Helt 168.
Hemert (van) 381, 432.
Hemert tot Dingshof (van) 250.
Hemessen (van) 84.
Hemmer (huis) 293.
Hemsinck 472, 473.
Henck 501.
Henckelmann 171.
Hendrick 369.
Hendricks 296.
Hendriks 273, 438.
Hengel (van) 356.
Hengeveld 45 *), 46 *).
Hennekeler (van) 51-66 *), 139, 140, 205, 207, 208, 210, 211, 329-334.
Hennekeler (goed) 53, 207, 330.
Hennig 152.
Hrnny 3, 137, 138
Herberts 518.
Herckvelt 518.
Herinck 85.
Herlaer (van) 432, 433.
Hertoghe (de) 410, 411, 413.
Hertoghe van Orsmael (de) 408, 409.
Herwaerden (van) 73, 141.
Herwerden (van) 245.
Hespiel 86.
Hesse van Piershil 444, 445, 447, 448.
Hesselink 420.
Hesse(n) (van) 444, 449.
Hetterschij 252.
Hettinga (van) 440 *).
Heucken. 182, 183, 196.
Heuff 463, 466.
Heurn (van) 314.
Heussen (van) 14, 16, 17, 409, 410, 470.
Heussens 367.
Heuvel (van den) 490.
Heuvel alias Bartolotti (van den) 374.
Heycke 353.
Heydeck (von, zu) 294, 295.
Heyden (van) 108, 395.
Heye 498.
Heymans 520.
Heymesen 269.
Heynen 150.
Heyning 298.
Heysgen (von) 91.
Heyst (van) 41, 85, 435.
Hezeman 222.
Hiddingh 117, 118, 165, 166, 501.
Hien (van) 495.
Hillebrants 283. 288-290.
Hillegom (huisj 78.
Hinderson 449.
Hinricx 291.
Hochepied 233.
Hodges 349.
Hoeckelum (van) 205, 210, 340, 457, 458.
Hoeff (ten) 45, 201, 204, 207.
Hoeff (van der) 233.
Hoefft '191.
Hoefnagel 270.
Hoefslag 395.
Hoendrix 285, 454.
Hoenlo (kasteel) 440.
Hoeswinkel 113.
Hoetfilter 112.
Hoeve (ter) 208.
Hoeven (van der) 36, 95, 96, 144, 170.
Hoffmann 186.
Hoffmeester 238.
Hogelant 96.
Hogerbeets 252-254 *), 315.
Hogerwaard 480.
Hohenlohe (van) 44.
Hohndorf (von) 295.
Hoisingius 503.
Holland (van) 270, 337.
Holle 308, 309.
Hollebeek 472, 499.
Hollick (van) 326, 329.
Holscher 113.
Holstein 310, 355.
Holsten (von) 143, 144, 190, 191.
Holt (van) 338, 340, 342.
Holte 395.
Holte (ten) 130, 132, 211, 283, 287, 290, 505.
Holte (van) 200.
Holterman 110, 111, 164, 510.
Holthe (van) 74, 75.
Holtrop (van) 21.
Holy 231.

Holzit 42.
Homburgh (van) 466.
Hommens 454.
Homoet 469.
Homoet (van) 405.
Honcoop (van) 66-74, 140,141.
Hondeborch 395.
Honert (van den) 492.
Honeywood 448, 449.
Honigh 94, 370.
Honing 144.
Honswyck (van) 432.
Honthorst (van) 149.
Hooch (van der) 87.
Hooch (van Swanenburgh gez. van der) 14, 17.
Hooff (ten) 206.
Hooft 192, 279.
Hooft ('t) 493.
Hooftman 130, 287, 290.
Hoogbruyn 36.
Hoogendijk 176.
Hoogenhoeck (van) 236, 359, 360.
Hooghe (van der) 177.
Hoogland 26, 384. 511.
Hoogste(ede) (van) 267.
Hoogstraten (van) 84.
Hookens 501.
Hoolwerff 459.
Ho(o)pe (ten) 219, 220.
Hoorn 280.
Hoorn (van) 233.
Hopper 159, 453.
Hoppers 98, 104, 106, 107, 159, 163. 223, 510, 511.
Hörde zu Boke (von) 29.
Horenken 5, 9, 505.
Horenstra 234, 358.
Horn (van) 519.
Horst (ter) 249.
Horst (van der) 149, 230, 396, 397, 437.
Horstengoed (huis het) 349.
Höting 191.
Houbraken 85.
Houck 392.
Hout (van der) 399.
Houtcoper 254.
Houten (van) 168.
Houtum (van) 95.
Houwerda 7, 8, 289, 504.
Hove (ten) 249.
Hove (huis ten) 409.
Hoven (van) 19 *), 233.
Hoveninc (leen) 407.
Hovingen (van) 497.
Hoyer 184.
Hoynck van Papendrecht 322, 484.
Hubrechtsz 469.
Huessen (van) 212.
Huet (van) 60, 416.
Huete 101.
Hugaerdt 434.
Huhn zu Ellershausen (von) 31.
Huinge 289, 505.
Huissen (van) 212.
Hulft 27 *).
Hulsbecke (ter) 163.
Hulscher 261.
Hulsebosch 167.
Hulsenbeeck (van) 411-413.
Hulsman 266.
Hulst 262.
Hulst (ter) 163.
Hulten (van) 10, 153, 285.
Huninga 291, 457.
Hupkens 144..
Hupkes 35.
Hurgronje (Snouck) 141-143.
Hustert 373.
Huybert (de) 445.
Huybertsen 470.
Huyckenhorst (van) 398.
Huyg(h)ens 366, 374, 411, 312, 498.
Huylingh 306.
Huyn van Geleen 476.
Huyngha 128.
Huysen (van) 411.
Huyser 63.
Huijser van Reenen 58.
Huysman 495.
Huyter (de) 236, 359.
Huytingh 306.
Huzekens 395.
Hymans 495.
Hijmens 173, 316.

I.

Ybis 399.
Ydegem (van) 42.
Iborch (van) 349.
Ydincx 397.
Idzinga 6.
Imhoff (van) 449.
Immens 499.
Immin(c)k 348, 349.
Inden (ter) 311.
Ingels 471.
Ingen (van) 251, 305.
Ingenulant 414, 415.
Ingen Svaen 416.
Ingwersen 185.
Inn- und Knyphausen (von) 5, 7, 8, 375, 504.
Ypelaer (van) 89-91, 231, 233, 234.
Ypelaer (huis) 90.
Isenbrant 42.
Isendoorn 230.
Isenhagius 166.
Isselmu(i)den (van) 10, 286, 290.
Isselt (van) 157.
Ittersum (van) 74-76, 480, 513-515.
Yvain 318.
Ivens 465.
Yvoy (d') 516.

J.

Jacobs 453.
Jacobsen 427.
Jahn 424.
Jalink 170.
Janmaet 47.
Jannette 87.
Janninck 420.
Janning 237.
Jansen 221, 500.
Japin 473.
Jarg(h)es 127, 128, 130, 132, 283, 285-287, 454, 456, 505.
Jeg(h)ers 415, 167.
Jelkema 452.
Jemgum (van) 6.
Jensema 127, 128. 285.
Jensema (borg) 286.
Jensen 194.
Jessen 426.
Jettebroeck (van) 129.
Jever (van) 6.
Johannsen 427.
Joncheere (de) 472.
Jones (Fitz Herbert) 187.
Jonge (de) 22. 23, 46, 92, 101.
Jongeian 143.
Jongeling 497.
Jongeneel 36.
Jong(h) (de) 36. 87, 180, 320, 389. 494. 498, 499.
Jongh (Munniks de) 87.
Jongsma 63.
Jonker 143.
Joosten 369.
Joppe (buitenplaats 't) 348, 349.
Jordens 349.
Jorghiens 208.
Joris (van) 516.
Jorna 440.
Juch 214, 215.
Juede (de) 433.
Jung 388.
Junge 184, 196.
Jüngeling 349.
Junius 290, 371.
Juyl 84.

K.

Caan van Neck 322, 484.
Kaaij (van der) 176.
Caelen (van) 418.
Caens 372.
Kaersien 183.
Cageling 174.
Calandrini 363-375, 477.
Calandrijn 373, 374
Calff 73.
Kalken (van) 221.
Calkoen 350, 484.
Callenfels 190, 234.
Kalmtchout (van) 380
Calmus 224.
Calonne (de) 45.
Kalshoven 232.
Kaltenbag 217.
Kamer 380.
Camer (van der) 374.
Camont (van) 76.
Camp (van den) 292, 506, 507.
Kamp (huis de) 418.
Campen (van) 186.
Campers 459.
Camphuys 139.
Campie 473.
Candt 73.
Cannegieter 38.
Canoyen 47.
Cant 470.
Canter 9.
Canter Visscher 183, 231, 496.
Canijn 273.
Capaccini 3 13.
Capelle (van) 47.
Capitijn 383.
Cappel 117.
Cappelhoff 479, 517.
Kappeyne van de Coppello 351.
Carnap (von) 42.
Karnebee(c)k (van) 307-311, 502.
Karnenbeck 433.
Caron 366, 370, 371.
Carp 355.
Carpentier 186.
Carpentier (de) 470.
Kars 36.
Karsem 395.
Karssen 174.
Carstens 185.
Karstens 231.
Carstensen 185.
Karten 104, 107, 159, 163.
Carter 470.
Casius 234.
Casseus 75.
Casteele (van de) 499.
Casteren (van) 490.
Cate (ten) 35, 392.
Cater 126, 127, 289, 292, 504.
Catersvelt 372.
Cathala 118, 424.
Cator 313.
Cats (van) 121, 271, 444, 448.
Katten 310.
Cattenburg(h) (van) 96, 144, 237, 467.
Cau 364, 373.
Kauenhowen 3. 133.
Caulier 471. 473, 498
Caulil (van) 232.
Cauw 372.
Cauwenberg 394.
Kayenbeeck (van) 331.
Keiser 43.
Kekule von Stradonitz 245.
Kelewer 110.
Kelou 14, 17.
Kemmena (van de) 337.
Kemnade (van) 333.
Kemp 368, 369, 371, 373.
Kempen 143.
Kempenaer (de) 476.
Kempenaer (Pama de) 313.
Kemper 480.
Keppel (van) 344, 406, 418.
Keppel tot Kampferbeck (van) 28, 30.
Kerchem (van) 21.
Kerckering 469.
Kerckhoff (van den) 45.
Kerkerinck zu Amelbüren (von) 30.
Kerkerink 510.
Kerkhoff alias van Voorn 344.
Kerkhoven 313, 439.
Kerst 513.
Kersten (van der) 392.
Kessel (van) 19, 20, 86.
Kessler 219.
Kesslerus 501.
Kester 171.
Ketel 44, 359, 451, 454.
Ketelaar van Wellendamme 499.
Ketelaer 46, 70.
Ketel1 337.
Ketteler 128, 510.
Keuning 84.
Keuter 143.
Keymer 32.
Kevser 499.
Keysersweert (van) 167.
Keijzer 302, 496.
Kieft 220.
Kien 370.
Kiers 186.
Kies 25.
Kievits 355, 394, 435.
Kikkert 437.
Killegrew 444, 449.
Killen 60.
Kilsdonck (van) 435, 509.
Kinschot (van) 357, 391.
Kipshaven 416.
Kirchner 180.
Kist 320, 493.
Kiste 503.
Claasen 278.
Claessen 190, 334.
Claessens 516.
Claevershaus (zum) 419.
Clant 7-10, 126, 128, 129, 130, 284. 286-290, 451, 454-456, 505.
Clants 129.
Clebout 472.
Cleef(f) (van) 95, 187.
Cleemput 380.
Cleff 42.
Kleinbentink 249.
Kleine Hoop (plantage de) 272. 273, 296.
Clement 471, 498.
Klemmeringh 239.
Klencke 371.
Klencke (von) 30.
Klerck (de) 171.
Clercq (de) 280, 434.
Klerkx 219.
Clermont 382, 383.
Klevn 144.
Clifton 271.
Clignett 349.
Clinghe 454.
Klinkenberg 236 *).
Klinkenberg (van) 347, 450.
Klinkhamer 460.
Clock 455.

Clocx 264.
Kloeck (van) 143.
Cloetingen (van Brederode gezegd) 237.
Cloon 467.
Cloon (van) 472.
Cloos 426.
Klooster 395.
Clooster (van) 289.
Kloosterman 219.
Cloot (van der) 90.
Clootwyck (van) 431, 432.
Klop. 519.
Clouck 400.
Klumper 276.
Kluppel 395.
Cluver 501.
Klijn 511.
Knaap 215, 239.
Knies 218.
Knols 504.
Knoppert 75.
Knuyt (de) 410.
Koch 276.
Cock 4.
Kock 320, 386.
Kock (de) 298.
Cockman 75, 76.
Cockuyt 429.
Cocq (de) 80, 81.
Kocq (Banningh Clifford) 494.
Codde 368.
Coedijck (van) 397.
Koek 320.
Koeleman 265.
Coelserve (goed) 338
Coemans 267.
Coen 318.
Coenders (van Helpen) 9, 10, 127, 128, 130, 288, 289, 292, 452, 454-456, 505.
Coenegracht 183.
Coenen 186, 450, 451, 466.
Coert 175.
Coesaart 497.
Coesfel(d)t (Sombagh van; Terbeeck van; Zum Bach gen.) 95, 400.
Koetter (die) 416.
Koeverden (van) 323.
Coevorden (van) 395, 420.
Kofman 219.
Coggeman 437.
Cognard(t) 379, 380.
Koitrup 423.
Koker (de) 429.
Colding 423.
Cöler 323.
Colff 71, 140.
Colff (van der) 493, 494.
Kolk (van der) 380.
Colletts 333.
Cöln (van) 277.
Colthoff 511-513.
Columba 450.
Comans Scherpingh 297.
Commelin 277, 493.
Königsdörfet 152.
Coninck 132, 286-388.
Koninck 479.
Coninck (de) 80-82, 130, 286
Conincx 186.
Coningh 429.
Köningh 423.
Conings 400.
Conover 187, 313.
Constans 251.
Cool 187, 435.
Coolen 515.
Koolen 180.
Cools 253.
Koopmans 35.
Koorenneeff 33.
Coorn 470.
Coornbreeck(er) 54, 66.
Cooten (van) 264, 388.
Kooten (van) 388.
loot(h) (van) 59, 62-64, 91, 210.
Cootten 55 *).
Kooy 35.
Kop (van der) 34.
Koperen (van) 489.
Corbesier 471, 496.
Cordes 349.
Korff 439.
Corler (van) 333.
Cornelissen 470.
Körner 191.
Cornkoper 232.
Cornwall 411.
Cors 254.
Corte 498.
Cortenaer 136, 195.
Cortenbach 91, 92.
Cortenhoeff (van) 464.
Cortenius 259.
Corver 233.
Kottmann 117.
Kotzenburg 153.
Coulster (van) 372, 498.
Courten 76, 369.
Kouter (van de) 496.
Couvée 517.
Couwenberg 491.
Kouwenburch 81.
Couwenhoven (van) 231.
Kcuwenhoven (van) 187, 313, 437.
Coyet 371.
Coymans 293, 295.
Kraak 383, 385.
Craats (van der) 170.
Krabbendam 34.
Crabbenmorsch 26.
Cracou (van) 236 *), 280 *).
Kraeck 208.
Krafft 185, 513.
Kraken van der Laan (van) 84, 138.
Cramer 237.
Kramer 249, 380.
Cranenbroek (de) 435.
Krantz 497.
Kraijenkamp (van) 55 *).
Crayvanger 153.
Cremer 512, 513.
Cremers 90.
Kretsman 386.
Creupers 95.
Kreynck 335.
Crielaart 186.
Krleters 105, 106, 11 1, 112, 163, 510.
Crocodil 369.
Crocq (du) 235.
Ktoef 143.
Croese 22, 23.
Kroesen 313.
Croix (de La) 380.
Croix (du) 216.
Crok 235.
Crol 511.
Krom 217.
Crommelin (van Wickevoort) 493.
Crommenhorst (vrouwengoed) 331.
Cromstrien 323.
Kronenberg 42.
Croock 235, 254, 280, 315 *).
Croock (la) 191.
Krook 235.
Croon 250.
Kroon 514.
Crouse 296, 297, 511
Krudop 180.
Krul(l) 224, 510.
Crunius 500.
Kruntunger 105.
Kruyf 469, 495.
Kruijie 497.
Kruys 180.
Kruijselaar 88.
Kruythoff 494.
Kruythoff (Tielenius) 183
Cruÿwagen 298.
Krijtens 106, 107, 510.
Kuchlinus 490, 194
Kuilen (ter) 395.
Kuilenburg (van) 9.
Kuiper 219, 221.
Kuir 111, 112.
Kuith (de) 296.
Kummich 480, 518.
Cunaeus 368-373.
Kunne 309.
Kunze 218.
Curtis 262.
Curtois 227, 261, 362.
Kusters 182.
Kuvel 297.
Cuyk (van) 394.
Cuylenburg (van) 6.
Kuylman 102, 172, 173.
Kuyper 316.
Kuyping 492.
Kuyst 316.
Kijnhout 270.

L.

Laan (van der) 48.
Laan (van Kraken van der) 84, 138.
Labes 423.
Labrijn 180.
Laen (van der) 25, 153.
Laer (ter) 43.
Laer (van) 7, 226. 395. 504.
Laer (van der) 82.
Lambers 279, 400.
Lane (ter) 127.
Lang (van) 109.
Lange (de) 470.
Langedijk 461.
Langeloos 348. 349.
Langen 507.
Langen (von) 113.
Langerak 238.
Langerak(s) 223, 238.
Langevelt 379.
Langewis 175.
Lannoy (de) 438, 439.
Lans 152.
Lanschot (van) 84.
Lanssel 460.
Lantsman 372.
Lantzius 151.
Larcher 151.
Lau (ter) 72.
Laver (de) 471.
Lawick (van) 417, 500.
Lebleu 383.
Leck (van de(r)) 431, 433.
Ledeboer 231.
Leeghwater 231.
Leek (van) 480.
Leembruggen 472, 500.
Leenheer 33.
Leenhof (van) 244.
Leermans 267.
Leeuw (de) 278 *), 279, 304 305.
Leeuwaarden (van) 221, 371 272, 297.
Leeuwen (van) 27 *), 46, 89, 184, 218.
Leeuwen (van Leyden genaamc van) 46.
Lehndorf (von) 294, 295.
Leinau 32.
Lellens (tho) 505.
Lellens (huis te) 505.
Lely (van der) 180.
Lelyveld (van) 394.
Lemmers 271.
Lenaerts 182, 183.
Lenghen (van) 246.
Leniers 515.
Lennep (van) 225, 393.
Lenses 358.
Lethe (de) 111
Lettink 172.
Leuningen (van) 38.
Leuringh 456.
Leuvenig(h) (van) 360, 434.
Lewe 9, 10, 130, 132, 285, 292.
Leydecker(s) 463, 498.
Leyds 495.
Leyser (von) 245.
Leyster 237.
Lhoëst 180.
Lichte (de) 469.
Lichtenhagen (von) 295.
Lidth de Jeude (van) 314.
Liefde (de) 143.
Liem (de) 501.
Lier (van) 272, 298, 496.
Liese 171.
Lieshout (van) 95, 493.
Lievens 369.
Ligne (de) 124.
Ligthart 84.
Lil (de) 151.
Limburg (van) 248, 458.
Limburg Stirum (van) 236, 375-379 *), 442, 446, 450, 451
Limburg(h) (van) 385-387.
Lindeman 426.
Linden 95.
Linde(n) (ter, van der) 100, 101, 491, 492, 517, 518.
linden (Dronsberg van der) 350.
Lindenborn 470, 471.
Lindius 369, 371, 373.
Lindzaey 497.
Linge (de) 372.
Lingeman 439.
Lingen (van der) 230, 462-467 *).
Linghens 516.
Lintelo (to) 229.
Lintelo tot Walfort (van) 30.
Linz 182.
Lionne 487.
Lippinckhof 165.
Lis (de) 381.
Lits 384.
Lockhorst (van) 147, 340, 478.
Loe (ter) 227 *), 228.
Loeff 70.
Loen 75.
Loen (van) 292.
Loffrijs 394.
Logeman 170, 251.
Logen 60.
Logne (de) 296.
Lojenga 276.
Lonius 498.
Loo (van, van der) 93, 151. 250, 434.
Looghen 334.
Loon (van) 393, 395, 420.
Loopwijk 390.
Loos 143.
Loot 233.
Loozen (van) 72, 73.
Loquet 359.
Lorentzen 427.
Losecaat 319.
Losser 395.
Lossers 415.
Loten 178.
Louwisse 318.
Lübeck 111.
Lubee 318.
Lubeley 224.
Ludekens 305.
Lurelius 231.
Lu(s)selières (de) 363, 366.
Lussenberg 516.
Luther 84, 139, 194, 276.
Lutteken 340.
Lützburg (huis) 5.
Luycx 493.
Luzac 304.
Lijn (van der) 367, 370.

M.

Maalenstijn 88, 89.
Maanen (van) 302, 320.
Maas 183.
Maaskamp 511.
Maassen 171.
Maat (ter) 454.
Mac Gillavry 276.
Maelstede (van de) 433.
Maertensz 470.
Maet (goed die) 513.
Maet (van der) 148.
Maet (van Oye van der) 147.
Maetsuycker 371, 373.
Magerpeert 73.
Maire (le) 276, 471, 496.
Maisonneuve 276.
Maistres (de(s)) 366, 372.
Makketros 172.
Malapart 230.
Malapert (de) 368.
Male (van) 231.
Malefeyt 238.
Mallum (havezathe) 27-31.
Malsburg (von der) 29.
Malsen (van) 8.
Man (de) 181.
Mandelsloh (von) 129.
Mandemaecker 418.
Maneil (van) 128, 472.
Manger 244.
Manninga 4-11 *), 504.
Manslach (van) 6.
Manuel 186.
Marchie (du) 238.
Mar(c)k (van der) 124, 133, 292, 395.
Marckeloeff 310.
Maren (van) 466.
Marevin (van) 273.
Marez (de) 484.
Mariendaal (landgoed) 312.
Marius 250.
Marken (van) 26.
Marquette (huis) 233.
Martens 247.
Martinius 144.
Masclarij 144.
Masier 43.
Massenet 187.
Massis 493 *).
Massis (Luycx) 492, 493 *)
Mastenbroek 143.
Mate (van der) 467.
Mateuss 470.
Mathenesse (van) 9.
Matthaeus 472.
Matseeuws 470.
Matzen 426.
Mauclerc (de) 303, 304.
Maudry 413.
Maurer (von) 190.
Maurik (van) 233.
Maurissen 182, 183.
Maze (van der) 418, 421.
Mazel 181.
Mecheln und von Diepenbrock (von) 30.
Meckema (van) 8.
Meckinck 309.
Me(ec)keren (van) 212, 414, 415.
Meenen (van) 121 *).
Meer (van der) 93, 147. 149, 171, 234, 351, 430 *).
Meer d'Osen (van der, de) 19. 20.
Meeren (van der) 182.
Meeresteyn (huis) 293.
Meerman 510.
Meeteren (van) 138, 186.
Meeusz 398.
Meeuwsen 246.
Megede (van) 95.
Mehen (van) 58, 61, 212.
Mei (de) 269.
Meinertzhagen 450.
Meininga 292.
Meintjes 504.
Melchior 394.
Mendis 471.
Menekinck 308. 310
Mengel 513.
MAenkemahora (huis) 9.
Mensen 191.
Ment 317. 318.
Meppen (van) 268.
Mepsche (de) 8, 137, 128, 130, 132, 386. 289, 291. 505.
Merevoirt (van) 394.
Merfeldt (van) 510.
Merkes 33.
Merode (de) 357.
Mersen 499.
Merthem (van) 14, 16.
Mervel(d)t (van) 111, 507.
Merwede 41.
Merwick (van) 416.
Meslier 216.
Messchaert 101, 216.
Metelen (van) 287.
Meter (de) 496.
Meulen (van der) 179, 263 368, 371.
Meurer (von) 190.
Meurs (van) 306.
Mey (de, van der) 236, 359. 471.
Meybaum 186
Meyboom 298, 303, 388.
Meyer 137. 176, 215, 231, 501
Meyerinc (leen) 407.
Meylinck 317.
Meyling 392.
Meynten 333.
Meyroos 174.
Mheen (van de) 55 *).
Middachten (van) 229, 328 345.
Middendorp (van) 329.
Mierop (van) 315.
Mildert (van) 499.
Mill (de)' 231.
Millinck 487.
Millingen 227 *).
Milly (de) 374.
Minderhoud 276.
Minnes 497.
Mispelen (van) 473.
hlissinck 113.
Moerbeeck 371.
Moerbeek (Schenk) 459.
Moes (de) 172.
Moesel (van de) 466.
Molckenbour 44.
Molen (van der) 25.
Molenaer 433.
Molengraaff 1 80, 424.
Moliacrt 85.
Molkenboer 36.
Moll 465.
Mollen (kasteel ter) 510.
Moller 47 1
Molt 236.
Momber (de) 46.
Momma 350.
Momme 342.
Monnick 114, 115.
Monnincx 79.
Montenack 497.
Monticulus 195.
Montigel 244.
Moock (van) 371, 495.
Moonen 355, 394.
Moré 429.
Morgenstern 3, 194, 244.
Morren 122 *).
Morren (huize) 340.
Morrien 111.
Morrien zu Horstmar (von) 30.
Mossel 499.
Mostert 467.
Motman (van) 84, 138, 186, 231.
Mourier 425.
Mouton 276.
Muelen (van der) 348-350, 373.
Muggenbroek (van) 476.
Mulder 84.
Mulert 6, 109, 504, 514.
Muller 191, 252, 304-306.
Mulsem 377.
Munck 507.
Munt (de) 471.
Muntendam 237, 280.
Munter (de) 149.
Muntsens 277.
Muntz 510.
Musman 221
Muyden (van) 99, 150, 226, 227, 261-263, 296.
Muys van Holy 383.
Mijle (van der) 187.
Mijnheer (van Leeuwen gez.) 26.
Mynta 498.

N.

Naaldwijk (van) 12, 13, 15, 289, 356.
Naamen (van) 382, 383.
Naber 237.
Nagell (van) 7.
Nanninx 24.
Nansum (te) 9, 132, 285.
Nantius 495.
Nassau (van) 47, 357, 413.
Nassau la Lecq (van) 47.
Nat(h) (van der) 87, 137, 187, 188, 396.
Nath (von Erps genannt van derj 187.
Nau l'Hermitage 87.
Nauta 276.
Nederberg 170.
Nederveen (van) 41, 432.
Neiszen 519.
Nellesteyn (van) 151
Nes (van) 150.
Nesse (huis te) 137.
Nesse (van) 23-27 *).
Nessing(h) 234, 296.
Nestelrode (van) 490.
Neuwers 182.
Neys (de) 472, 473.
Nicasiusz 351-353.
Nieburgh ((van Egmond) van der) 17.
Niekerken (van) 93.
Nielsen 427.
Nienoord (huis) 451.
Niermans 170.
Vierstrasz 84.
Nieuburg(h) (van der) 14, 17.
Nieudorp (van) 469.
Nieuwenburg 249.
Nieuwenhuis 219.
Nieuwezijl 480.
Niholt 165.
Nilo 498.
Nippoll 47.
Nispen (van) 231.
Nissen 423.
Nobel 26, 27 *), 425.
Nobelaar (de). 410, 41 1
Noirtich (van) 12.
Nolden (van) 400.
Nolens 32, 33.
Nolet 498.
Nolles 214.
Nooder 217.
Noodt 33.
Noorman 222.
Noortich (van) 13.
Noortwijk 95.
Nooth 467.
Norden (van) 331.
Notten (van) 272.
Nouhuys (van) 319, 320, 519.
Noyen (van) 469.
Nuck 55 *).
Nulant (van) 141.
Nulde (van) 63, 66, 140, 213, 331-334, 479.
Nulof 515.
Nutbey 172.
Nuys 249.
Nuysel 222.
Nuyssenburg (van) 393.
Nyedtsen 354.
Nij(e)hoff (van) 237.
Nyell (van) 463.
Nijenburg (de) 459.
Nyenmegen (van) 490.
Nijenrode (van) 79.
Nijhoff (van) 147.
Nijmegen (van) 200, 201, 208, 490.
Nijmegen (van Borsart gend. van) 200, 201.
Nijmegen (van Borselen gend. van) 201.
Nypels 183.
Nypoort (van der) 148-150 *), 153, 230.
Nypoort (d' Everdinge van der) 147, 148 *), 150-153, 477.

O.

Ochsee (van) 497.
Ockle 382.
Ockley 381, 382.
Odenda(h)l 32, 507.
Oedendaal 32.
Oeding (slot) 30.
Oem van Wijngaerden 87.
Oems 44.
Oer (von) 29, 31.
Oerdendahl 32.
Oeveringh 151.
Offenbruch (van) 29.
Offermans 231.
Ohem (van) 309.
Oistendorp (van) 7.
Oland 270.
Oldegel 104.
Oldenaller (van) 335.
Oldenharnevelt (van) 52, 53, 5.3, 60, 64, 65, 139, 140, 205, 307, 211, 213, 324-347 *).
Oldenbarnevelt gen. Witte Tullingh (van) 324, 325.
Oldenborgh (van) 181.
Olde (n) neel (van) 74-76.
Oldersum (van) 6.
Oldthaus (van) 109.
Olivier (Ketting) 84.
Olsnitz (von der) 294, 295.
Omlings 32.
Ommen (van) 497.
Ommeren (van) 45, 212, 334, 467.
Ompteda 125-132 *), 188, 189, 286, 292, 504, 505.
Ompteda tho Lellens 505.
Ondaatje 42.
Onderwater (van) 90, 216.
Ongewassen 270.
Onsta 8, 504.
Ooms 87, 518.
Oordendaal 32.
Oordt ('Op den) 300.
Oorschot (van) 165.
Oostbroek (van) 520.
Oosterhoorn 266.
Oosthuizen (gemeente) 119-125 *).
Oostrum (van) 192.
Oostveen (van) 350.
Ooy (van) 415.
Opmeer 437.
Opperdoes 318.
Opstall (van) 36.
Optstraeten (van) 24, 25.

Ort 318.
Osinga (van) 290.
Oss (van) 91.
Ostade (van) 84, 509.
Ostingen (van) 172.
Otse 400.
Otterloo (van) 439.
Oudenhoven (van) 41.
Oudesteyn (van) 464.
Ouryck (Doll van) 500.
Outhoorn (van) 470.
Outchoorn van Sonnevelt (van) 409, 410.
Outvelt (van) 472.
Ouwe 118, 423, 424.
Ouwens 316, 491.
Ouwerkerk (van) 36.
Overbeek 499.
Overdijkink 176.
Overhagen 395.
Owen 426.
Oye van der Maet (van) 147 *).
Oyen 386.
Oyen (van) 387.
Oyenbrugge (van) 42.

P.

Paardekooper 388.
Paássen (van) 393.
Packosz 10.
Padevoort (havezathe de) 3 12.
Pafraet 479.
Palmer 448, 450.
Palthe 108—110.
Pama 313.
Pandelaert 464.
Pander 143.
Panhuys (van) 350, 351.
Pannekoe(65, 140, 201, Pansser 205. 7.
Pant (van der) 35, 85, 237, 238. 280.
Pape '(de) 497.
Papegaay 387, 388.
Pardua 194.
Paridaam 12.
Paris 323.
Parmentier 372.
Passchatius 379.
Patijn 40.
Paulus 471.
Pauw 296. 464.
Paviloens '470.
Pavordt (van den) 45.
Peelen 210, 334.
Peerenboom 508, 509.
Peeze 395.
Pels 277.
Pelser 216.
Pelt 278, 389.
Percin 424.
Percouw 518.
Pereboom 171.
Perk 36, 347.
Persijn (van) 13-16, 26.
Perzon 143.
Pesser 437.
Pétain (de) 280.
Peters 438.
Petersen 426.
Pets 270.
Pfeif(f)er 177, 469, 496.
Pfort 370.
Philips 232.
Piccardt (Soetbrood) 111, 164. 294.
Pichot 297.
Pieck 69, 414, 416.
Pielat 42.
Piels 42.
Piermans 240.
Piet (van der) 84 *).
Pieters 84 *), 469, 470.
Pieterson (van) 464.
Pigott 443.
Piper 424.
Pistorius 380.
Pit 469, 470, 495.
Pitiers 461.
Pla 498, 499.
Plancke (del) 86.
Planque (de) 306.
Ples (van) 414.
Plesman 270.
Plettenberg (van) 7, 143.
Plettenberg zu Lenhausen (von) 30.
Pleunen 469.
Plevier 258.399.
Pligt (van der) 34.
Ploeg (van der) 47.
Ploos van Amstel 230.
Plot (de) 217.
Plümer 220.
Poel (van den, der) 231, 260.
Poelgeest (huis Oud-) 292—296.
Polanen (van) 431.
Poll 247.
Pol(l) (van de) 464, 515.
Poll (van der) 334.
Polman 292.
Pols 247.
Polvliet 316, 497.
Pompen 399.
Pon (Du) 385.
Ponchont 473.
Pontana 464.
Pontier 437.
Poort 237.
Poots 469.
Popta 473.
Portmans 85.
Post 475.
Posthuma 393.
Pot (van der) 280.
Potte. 341, 342.
Pourbus 42.
Pressier 391.
Priester 174.
Prins 58, 217.
Pron(c)k 299.
Proot 52, 207, 393.
Pruimers 248.
Punt 174.
Purtvck 80.
Pus 390, 391.
Puth 239.
Putte (de) 139.
Putten (van der) 79, 81
Pütz (zum) 139.
Pyckerth 510.
Pyffers 437, 438.
Pijl 90, 498.
Pijnss 92.
Pyster (de) 473.

Q.

Quade (de) 228.
Quesnoy (du) 394.

R.

Raalten (van) 102, 172.
Rademaker 491.
Raedt 300—302, 325, 339.
Raedt van Oldenbarnevelt 325.
Raemsdonck (van) 150.
Raesfel(d)t (van, von) 108, 111, 112, 184, 196.
Raesz 277.
Raet (de) 85.
Ram 269.
Ramdohr 299, 511.
Ramesberge 395.
Rammelman tot Dubbeling 228, 229.
Ramp 13, 15, 17, 26, 85, 233.
Ramp van den Bergh 14, 15.
Rampen (van) 149.
Ram(s) 335.
Ramshorst (van) 139 *), 276.
Randen 395.
Randeraedt 186.
Randrup 426.
Randt 52, 59, 331.
Ranst (van) 429.
Ranthius 116.
Rantwijck (van) 329.
Rappard 42.
Rasch 297-299.
Rasehorn 307, 309, 311.
Rashorn 103, 269.
Rasmussen 428.
Rauter von (auf) Arnstrin 292 *), 294, 295.
Kaye (Bicker) 511.
Rebel 47 *).
Reberch 127.
Reberspunkt 507.
Rechteren (van) 405.
Reck zu Dalhausen (von der) 29.
Rede (van) 134.
Redinghoven (van) 313
Reede (van) 230, 322.
Reek 219, 220.
Reenen (van) 63.
Rees (van) 470.
Reese 113.
Regel 473.
Regout 181.
Rehder 427.
Reiger (de) 228.
Reigers 184, 196.
Reinders 504, 505.
Reiners 224, 225.
Remmerswael (van) 70, 140.
Rencurel de St. Martin (de) 411-413.
Rendorp 276.
Reneman 8.
Renesse (van) 207.
Renesse van Rijnouwen (van) 18.
Rengers 7, 8, 9, 126, 128, 188. 286, 287, 289.
Renn 498.
Rennenberg (van) 8.
Renouard 306.
Renselaer (van) 205, 211, 331, 345.
Rensen (van) 292.
Rensselaer (van) 313, 479.
Renssen (van) 290, 291.
Rentinck 511.
?etkema 284.
Reuss (de) 62
Revius 263.
Reygersteyn (van) 153.
Reynders 139, 151.
Reyniers 373.
Reynierse 497.
Reyns 496.
Rhee (van) 359.
Rhemen (van) 232, 310, 312.
Rhur (van) 18.
Rhijne (van den) 87.
Richard 215, 374.
Richter 245, 427.
Richert (van) 465.
Ridder 250.
Ridder (de) 265, 266.
Riebeeck (van) 84 *), 139 *).
Riemsdij(c)k (van) 212, 224, 225 *), 515, 51'6.
Rienks 358.
Rietbergh 386.
Rietdijk 238.
Rietvelt (van) 76-79, 436.
Ringeling 93.
Ringen (van) 177.
Ringers 102, 174, 471.
Rink 495.
Rinsum (van) 437.
Rippen (von) 294, 295.
Ripperda 6, 7, 150, 284, 451, 456.
Ripperda tot Weldam 30.
Rippers 136.
Risseeuw 40.
Ritzema 288.
Robais (van) 303.
Rode 497.
Rodenberg (von) 29.
Rodenbroeck (van) 476.
Roeck 22, 168, 222.
Roefs 85, 138.
Roeland(t) 33, 233.
Roelants 88 *).
Roes 470.
Roessingh 419.
Roest 238.
Roeterink 258.
Rogaar 265, 266
Rogers 450.
Rohan 365.
Rojerre 380.
Rol 254.
Roldanus 250.
Rolteman 130, 284, 288, 289, 505.
Roman 371.
Romberg zu Brüninghausen (von) 29.
Rombouts 239.
Romswinckel 393.
Romundt (van) 514.
Romijn 59.
Ronde (de) 323, 485.
Roodere (de) 79, 81.
Roomer 33.
Roon (van) 432.
Roorda (van) 284, 287.
Roos 276, 370, 492, 493.
Rooselaar 498.
Roosen 425.
Roosteren (van) 138.
Roscam (van) 469.
Rosegaard 371.
Rosendael (van) 47, 48, 150, 369.
Ross 348.
Rossum (van) 17-21 *), 190, 466.
Rostorpius 108.
Roterinks 258.
Rotkema 283, 284.
Rotkema alias Hantkema 283.
Rouaan 85.
Roubergen 493.
Roubergen (van) 94.
Roucken 22.
Roussillon (de) 375.
Rouwenburgh (van) 64.
Rouwenoort (van) 350.
Roy (de) 72, 463, 465, 509.
Royen (de) 22.
Royestein (van) 466.
Rubenkoning 390.
Rubens 36, 509.
Ruinen (gemeente) 234 *).
Ruinerwold (gemeente) 189.
Runge 297.
Russell 252.
Ruster (van) 383.
Rutenberg 507.
Rutgers 37, 278, 279.
Rutgers van Rozenburg 375.
Ruurhoff 139 *).
Ruychrock 240.
Ruys 186 *), 265, 266.
Ruysch 230.
Ruyser 473.
Ruytenborch (van) 395, 396.
Ruyter (de) 171, 209, 316, 509.
Ruytinck 366.
Ruyven (van) 175.
Rijck (van) 41, 84.
Ryckensz 463.
Ryckevorssel (van) 429.
Rijckmans 42.
Rijcksen 331.
Rijckwaert 144.
Rijn (van) 436.

Rijnevelt (van) 237.
Rijpkes 195.
Rijss 58.
Rijsselt (buitenplaats) 348.
Rijswijck (van) 81, 239, 240.
Rijswijk (van) 85.

S.

Saalfelt 500.
Saap 206, 333.
Saaymans 186.
Sabbe 84.
Sadée 300.
Sadels 237:
Saeb 206.
Sael 150.
Saksen (van) 509.
Salazar (van) 6.
Salingen (van) 489.
Salis 84 *).
Salisburry 366.
Salzburg (van) 18.
Sambeek (van) 226.
Sandberg 172.
Sande (van den) 513, 514.
Sandelin 313.
Sandelingh 89, 90.
Sandelijn 89, 90.
Sanden (van) 95.
Sandt (van de) 509.
Sandyland 491.
Sanen (van) 252, 254
Sanstra 221.
Santen (van) 186 *), 373.
Santheuvel (van den) 231.
Sarcerius 372.
Sartorii 243.
Sartorius 185.
Sarvaas 238, 239.
Sarzana (die) 364, 365.
Sas 236 *), 465.
Sasbout(s) 93, 354, 399.
Sassen (van) 29.
Saubijn 469.
Sauve (van) 337.
Saxen 501.
Saxenburg (buitenplaats) 393
Sayer 442-451 *). 517.
Sayn Wittgenstein (zu) 276.
Scaert 231.
Scapes 395.
Schaak 323.
Schaap 355, 362.
Schacht 249.
Schade 29.
Schaep 230, 395.
Schaepman 181, 252.
Schaert 231.
Schaffer 129, 130, 132, 292, 505.
Schagen 459, 463.
Schagen (van Beyeren) 410
Schagen (van) 12, 13, 15.
Schall 507.
Scharlaken (van) 71.
Schatter 233, 284.
Schayck (van) 465.
Scheel Plessen (von) 188.
Scheers 314.
Schefier 250, 277.
Schel 218.
Schellinger 192.
Scheltes 358.
Scheltinga (van) 4, 40.
Scheltkema (borg) 282, 288.
Scheltus 38.
Schenck 187, 239, 307, 308, 507.
Schenck van Nydeggen 42, 186.
Schencke 418.
Schenckels 435.
Schenk von Geyern 295.
Schenk Moerbeek 459.
Scheper 139.
Schepers 84, 94.
Schepmoes 187.
Schepper (IJssel de) 181
Schepping 269.
Schermer 252.
Scherpenzeel (van) 203, 204.
Scherpingh (Comans) 297.
Schetter 463.
Schey 94.
Schilder 469.
Schilder (de) 382.
Schilling (van) 18.
Schimmel 419.
Schimmelpenningh van der Oye 262.
Schlade (zum) 420.
Schlichting 385.
Schmèdes 191.
Schmid 520.
Schmidtman 493.
Schneider 185.
Scholten 52, 55 *), 61, 206, 210, 261, 333, 336.
Scholten van Vanevel(d)t 61, 64, 65, 205, 206, 334, 336.
Schonck 520.
Schonevelde 395.
Schonevelde „geheyten van Gravesdorp" (van) 28.
Schöning (von) 177.
Schoock 388.
Schoof 313.
Schoorenberch 277.
Schoors 496.
Schorre 155.
Schotel 170.
Schouten 92, 192, 238, 399, 485 491.
Schouten (van Arler gen.) 204.
Schoutendorp 172.
Schraf 309.
Schrassert 52, 55 *)-57, 60, 61, 64-66, 196-214 *), 332, 337, 345.
Schrevel 15.
Schröder 317.
Schrok 176.
Schroter 500.
Schruijder 515.
Schrijver 26.
Schuckink 246.
Schudder (s) 58, 62-64.
Schuer (van der) 65, 300, 211. 334.
Schukking 226, 307.
Schulders 32. 37.
Schultinghe (huis) 290.
Schutstal 382-384.
Schutte 165, 172, 192.
Schutter 152.
Schuur 382-384.
Schuylenburch (van) 139
Schuyrman 239.
Schuyt 301.
Schwarts 520.
Schijndel (van) 394.
Scriverius 226.
Sebes 454.
Seggelaer (goed) 200, 209, 211.
Segwaert (van) 95.
Sels 249, 347, 349.
Sels (van Löben) 348, 350.
Semeyn 323.
Senden (van) 151.
Senilh (de) 380, 381.
Serniel 265.
Serooskerke (van) 177.
Seroyen 473.
Seruijs 383.
Servaes 470.
Servat 499.
Seullijn 186 *).
Zevenbergen (van) 70.
Sichterman 227.
Sickinga (van) 262.
Sickinghe 9, 11, 504.
Sidney 448.
Siepman 190.
Sieuwers 221.
Sie(u)wertsz 386.
Siewers ('t Hart) 462.
Sifflé 151.
Sigal 280.
Sighers 10, 132.
Sighers ther Borgh (de) 130, 505.
Silleman 47 *), 94, 95 *).
Silva (de) 469.
Silvernagel(s) 371, 373.
Silvius 38.
Simons(z) 231 *), 369-371, 473, 499.
Sirtema van Grovestins 476
Sissinck 287.
Sissinghe 9.
Sittert (van) 387.
Six 460.
Six van Oterleek 84.
Six van Vromade 233
Slabbeek (van) 398.
Slaegt 194.
Sleese (van der) 518.
Sleibineius 114.
Sley 395.
Slingelan(d)t (van) 262, 510.
Slingerland 42.
Sloet 7, 322.
Slomp 303.
Sloots 210.
Slopers 498.
Sluis 181*).
Sluis (van der) 215.
Sluys (van der) 35.
Sluyters (Jansen Eycken) 190.
Smaleveld (van) 212, 332.
Smaleveld(t) 198.
Smeinck 209.
Smet (de) 40.
Smit 143, 172, 173, 217, 269, 492.
Smith 425, 495.
Smitscamp 467.
Smulders 138.
Smullinck 507.
Snaeyers (van) 499.
Snappers 213, 332.
Snapper(t) 214.
Snellenberch (van) 234.
Snoe(c)k 54, 67, 69, 96, 143, 221.
Snouck 66, 70, 72, 141—143.
Snouckaert 354.
Snuel (van) 149.
Soest (van) 150.
Soetbrood 294.
Sohier (de Vermandois) 292, 293, 296.
Sohsten (van, von) 473, 501.
Solemne 372.
Solitude (plantage La) 379.
Solms 395.
Solms (van) 44.
Son (van) 170, 471, 472, 499.
Sonhius 473.
Sonnenbergh (van) 360.
Sonneveld (van Outshoorn gez.) 359.
Sonnevelt (van Outshoorn van) 409.
Sonnevelt (huis) 408
Sonoy (van) 8, 504.
Sortel 34.
Soumain 500.
Soumans 499.
Soute 372.
Souter (de) 380.
Spaarman 461.
Spalier 248.
Spall (van) 497, 501.
Spanie (van) 93.
Specht 47, 4'8.
Speelman 369, 371, 372
Spek (van der) 316.
Speulde (van) 345, 346.
Speyart van Woerden 512, 513.
Spiard van Poelenburgh 233.
Spiegel 29.
Spiering 48, 380, 381.
Spiering (van) 19.
Spies von Büllisheim 20.
Spiljardus 496.
Spinosa (de) 114.
Spits 469.
Splinter (van) 91.
Spranghuisen (van) 491.
Sprongh 476.
Spruyt 55 *), 240.
Spijker 143.
Spijkerman (van) 276, 313.
Staats 139.
Stachouwer 291.
Stalle (ten) 228.
Stalpart 230.
Starck 80, 81.
Staring 311, 347-351.
Stavenisse 323.
Staverden (van) 207.
Staveren (van) 480, 518.
Steegmans 470.
Steelant (van) 498.
Steen (van den) 20.
Steen (van derj 466.
Steenberg (van) 151.
Steenberghe 181.
Steenhar(40, 262, 511.
Steenhuis 92.
Steenkiste (van, van den) 231, 434.
Steenler (van) 65, 197, 208, 209, 213, 313, 333, 334.
Steffens 216.
Stege(n) (van der) 394.
Stein (van) 476.
Stein van Gollenesse 497.
Steinfurt (van) 135.
Stekelenburg (van) 305.
Stell (van der) 369.
Stennekes 251.
Stepray (van) 415.
Stercke 250.
Sterckenborch (van) 8.
Sterrenburg (van) 92.
Sterthemius 364, 369, 371—373
Steur (de) 238.
Steven 113.
Stevenaar 186, 231 *).
Steijnemolen (van) 252.
Stinstra 434.
Stockelaar 434.
Stockmans 464.
Stockum (van) 376.
Stoffels 238.
Stokvis(ch) 277, 450.
Stolte 48, 239, 305.
Stoop 493.
Stoupaert 277.
Stouw 152.
Stoveren (de) 113.
Straatman 518.
Straelen (van) 94.
Strengnaërts 518 *)
Streso 323.
Stribeck 421.
Strick 21, 22.
Stricker 440 *).
Stroucken 20.
Striinkede (von) 29.
Struuck 262.
Strijen (van) 122 *), 125.
Stuart 295.
Stub 425.
Stuirmans 328.
Sturmbroek (van) 62.
Stuurman 14.7.
Styrum (van) 183.
Suchtelen (van) 470, 197.
Suderich (toe) 420.
Suderman 428—430.
Suringar 190.
Sutton 500.
Suijdwijck (van) 369.
Suylen (van) 469.
suys 12, 15.
Suytlandt 165.

Swaanswijck (van) 473.
Swaay (van) 238.
Swarts 248.
Sweerts (de) 277.
Sweerts de Landas 435, 450, 451.
Sweerts de Weert 373.
Swemmelaar 84.
Swet (van der) 387.
Swier 457.
Swieten (van) 79, 95, 289.
Swinden (van) 435.
Swijsloots en Promees (Pakosz van) 10.
Sydzena 5.
Syghers (de) 285.
Symons 413.
Sypesteyn (van) 79.
Szalay 84.

T.

Ta(c)k 140, 144, 186, 192, 239, 501.
Tackink 395.
Tadama 472.
Talten 433.
Taminiau 36, 86.
Tamminga 6, 8, 284, 451, 504.
Tartara 385.
Tassema 453.
Tassis (von) 95.
Taverne 516.
Tegelen (van) 17, 18.
Tegelingh 504.
Teichmann 424.
Telgen 290.
Temminck 153, 348
Terbeeck van Coesfelt 400.
Terschuur (goed) 206.
Tersinck 519.
Tertolen (van) 384, 385.
Teschemacher 42.
Tesmans 80, 81.
Tetrode (van) 24, 27 *).
Teychiné 231.
Teyens (van) 452, 454-457.
Teylingen (van) 26, 96, 371, 393, 500.
Theeus 313.
Thesing 386.
Thiebout 410, 411.
Thieden 84.
T(h)iel (van) 89, 497.
Thielman 14, 17.
Thieme 302.
Thienen (von) 188.
T(h) ierens 272, 273
Thisius 186.
Thoir (van) 304.
Tholen (van ter) 384, 385, 387.
Thomasz 369.
Thomsen 424, 427.
Thruiter 496.
Thye (van) 395, 464.
Tibosch 435.
Tiddinga 291, 454.'
Tielens 182. 183.
Tilanus 350.
Tilborg 270.
Timmermans 299.
Toerne (ten) 395.
Toevlucht (plantage de) 272. 379.
Tol(l) (van. ten). 239. 307—311, 319, 469.
Tomberg 507.
Tombrok 5.
Ton 221.
Toolen (van der) 267.
Topander 472, 473, 500.
Torenvliet (van) 409.
Torenvliet (huis) 408.
Touwinga 126, 188.
Trant 191, 423.
Trenta 365.
Treslong (van) 14, 15
Tressier 391.
Trevijn 276.
Trip 36, 252.
Trix 454.
Troks 248.
Tromp 214.
Tronchin 375.
Troschke (von) 294, 295.
Trosikh auf Zinken 295.
Tuinga 126.
Tulder (van) 41.
Tulleken (van) 314, 322, 484.
Tungeren (van) 228.
Tuuk (van der) 152.
Tuwinga 188.
Tuyl (van) 313.
Twent 395.
Twickel 395, 507.
Twiller (van) 61, 205, 334, 336.
Tijd (van der) 499.
Tijdt van Aelst (van der) 399
Tijen (van) 233.

LI.

Ubbena 130, 132, 285.
Uden 454.
Ufkens 128, 285.
Ukena 6.
Ulger 128, 290, 338.
Ullers 243.
Upgang 420.
Utenhoven (van) 277.
Uterwyck (van) 127, 128, 407
Utregt (van) 259.
Uyl(den) 276.
Uytenboogaert 149.
Uythoven (van) 47.
Uytwyck (van) 353.

V.

Vadumont (van) 356.
Vaerlaer (van) 192.
Valck 66, 68, 70, 228, 389, 418, 503.
Valcke 111, 418.
Valcke (von) 30.
Valckenburch (van) 394.
Vnlenchijn (van) 470.
Valk 143.
Valkenburg (van) 181 *), 231.
Varlet 273.
Vas(s)mer 423.
Vax 415.
Vecht (van de) 323.
Veeckens 276.
Veeckens (Zeggers) 36.
Veen (vanj 55 *), 316, 319.
Veen (van der) 175.
Veene (van den) 407.
Veenendaal 313.
Veer (de) 139.
Vegginck (zu) 420.
Vehlen (van) 476.
Velde(n) (van de(r) S7, 153 467.
Velden (in de;) 71.
Veldkamp 170, 172, 216.
Vellekoop 269.
Vels Burg (van) 506, 507.
Velsen (van) 87, 119.
Velsenaer 48.
Velserman 26.
Velt (huis in 't) 410, 412.
Veltcamp 339.
Velthuysen (van) 464.
Venne (van de(n)) 231, 278.
Vennemans 231.
Vente 84.
Venterynck 163.
Verbeek 372.
Verbrugge 95, 96, 144, 434.
Verbrugh 324.
Verburg(h) 371, 429, 464.
Verdion 454.
Verduyn 253, 254, 454.
Vergenst 217.
Verhagen 192.
Verhamme 233.
Verheiden 371.
Verhoef 262.
Verhorst 313.
Verhued(t) 186, 231
Ver Huell 349, 350.
Verhuist 475.
Verkammen 492.
Verkerck 471.
Verlaen 253. 254. 315.
Vermeer 298, 299, 430.
Vermunt 232.
Vernatti 371.
Verniel 266.
Vernède 303, 304, 306, 307.
Verpoorten 370, 371.
Verruyt 517.
Verrijn 496.
Verschuer (van) 55 *), 381.
Versguilenburg 500.
Verstegen 318. 319. 519
Verste; 151.
Verstuver 96.
Vertange 373.
Verwer 13, 17, 209, 429
Verwey 439, 471. 519.
Vesre 212.
Vetcamp (goed 335.
Veth (de) 318.
Vethman 435.
Vianen (van) 122 *), 149.
Vianen van Rijsenburg (van) 407.
Vicq (de) 121 *), 459.
Vicq (van Bredehoff de) 121
Vieracker (van) 407.
Vieracker (havezathe) 407
Viermünden (von) 27-31.
Viëtor 244.
Viglius d' Aytta 42.
Vincenius 498.
Vincent 276.
Vinck (de) 323.
Vingboons 84.
Vingerhoed 220.
Vink 265, 266, 272.
Visquard (van) 7.
Visscher 143, 369, 371, 501.
Visscher (Canter) 183, 231, 496.
Visser 83. 186.
Visser (de) 469, 501.
Vitriarius 151.
Vlacq 318.
Vladeracken (van) 233.
Vlaming 347, 350.
Vlaming van Ou(d)tshoorn (de) 279, 322, 371, 372.
Vlatten (von) 19, 20.
Vleugels 152.
Vlieck 55 *). 64.
Vlierden (van) 42.
Vliet (huis ten) 154.
Vliet (van, van der) 218, 367.
Vlissingen (van) 88, 89, 181.
Vlissingen (Fentener van) 181 *).
Vlissingen (van Tongeren van) 181.
Vloots 435.
Vlugh 331.
Voerman 143.
Voerst (van) 402. 405.
Voet(h) 85, 152, 204, 232, 311, 312, 332, 345, 506.
Vogelsanck 467.
Vogt 497.
Volkelin i 11.
Volkers 381.
Vollenhoven (van) 183, 301, 382.
Volmesteyne (van) 135.
Voltelen 97-119 *), 159-176 *), 214-227. 258-273. 296—307, 379-392, 421-428, 510, 511.
Volten, zie Voltelen.
Von(c)k 32, 218, 230, 384
Vondel (van den) 466.
Voogt (de) 270.
Voorhees 245.
Voorn (Kerkhoff alias van) 344.
Voorne (van) 119.
Voorst (van) 93, 306, 307, 404, 510.
Voort (van der) 391, 392, 501.
Voorthuysen (van) 47.
Vorm (van der) 276, NS.
Vorst (van der) 237
Vorstermans 465.
Vos 85, 143, 471.
Vos (de) 270, 434, 472, 498. 500, 517, 518.
Vos van Steenwijk (de) 341.
Vosbergen (van) 449.
Vosburg(h) 373, 496.
Vosch van Avesaet 237.
Vosmaer 276, 496.
Vossius 26.
Vrcden (van) 421.
Vries (de) 25, 149, 170, 218, 251, 305, 458, 465—467, 496, 511.
Vriese (de) 239, 240, 250.
Vriesendorp 350.
Vrint (de) 520.
Vroombrouck 428.
Vrij (de) 96, 440, 520.
Vrijenhout 90.
Vrijmoet 487-489.
Vueren (van) 433.
Vyanen 81.
Vijgh 413-416.

W.

Waal (de) 217, 276, 313.
Waardenburg (van) 396.
Wacker 200, 328.
Wael (de) 60, 208.
Waert (de) 354.
Wagtendonk (van) 301.
Wakker 55 *).
Walbeek 216, 493.
Walchren (van) 88.
Waldeck Rhoden (von) 30.
Waleus 373.
Walle (van de) 349.
Wallencourt (de) 318.
Wallheim 96.
Walraven 270, 381, 486.
Walscapelle (van) 84.
Walsem 91.
Walta (van) 8, 284.
Waninns 267.
Warner 500.
Warnerus 235.
Wartensleben (van Flodorff) 405.
Warth (van der) 153.
Wassenaar 238.
Wassenaer (van) 409, 431, 449.
Wassenaer-Alkemade (van) 91.
Wassenaer-Duvenvoirde (van) 87.
Wassenhoven 354.
Wassmer 423.
Waterbeeck 251.
Waterham 223 *), 272, 381, 511.
Watering 323.
Waterland (van) 25, 27 *).
Waterloo 305.
Waterman 513.
Waveren (van) 79.
Wayenburg (van) 252.
Webb 501.
Wede (van) 469, 471.
Wedinchem (van) 331.
Wedink (hof te) 418.
Weede (de, van) 229, 230, 324
Weele (ter) 516.
Weeraat 35.
Weerden (van der) 515.
Weerth (de) 42.
Wegewaert 153.

Weibnom (van) 355, 356.
Weidemann 116.
Weinmar 271, 273, 297.
Wekker (de) 384.
Wel (van der) 464.
Welbarch, -berch (ter) 167.
Weldam 354.
Welderen (van) 10, 413-417.
Welevelde 395.
Welis (van) 414 15.
Wels 490.
Welsingh 497.
Wely (van) 22.
Wena (van) 432.
Wenckum (van) 65, 140, 207, 209, 331, 332, 334—336, 343, 344.
Wenge (van der) 7.
Wenger 137.
Wennekinck (goed) 419, 502.
Wens 175.
Wentholt 418-421, 502, 503.
Werdendorp (van) 515.
Werff (van der) 171.
Werumeus 451.
Werve (van den) 499.
Wesche 426.
Wesel (van) 141, 469, 471.
Wessels 51 1.
Wessem (van) 21-23, 96, 143
Wessingen (goed te) 338.
Westenberg 144.
Westendorp 139.
Westendorp (toe) 420.
Westerholt (von) 29.
Westerhout 217.
Westerkamp 271, 297.
Westervelt 187.
Westhofen (von) 28.
Westhuyze (van de) 93.
Westinghuysen 386.
Westr(h)enen (van) 466, 469, 498.
Westrick (ter) 163.
Wetering (van de) 511.
Weustenraedt 94.
Wevelinchoven (van) 153.
Weveringh 313.
Wey (van) 415.
Weydtsen 354.
Weyerman 496.
Weyling 220.
Wezel (van) 74.
Wezep (van) 268.
White 186.
Wicchelhuysen 499.
Wicheringe 287.
Wicquefort (de) 487.
Wiel (van der) 471.
Wielen (Stalpert van der) 26, 351-354.
Wiersum 349.
Wiertz 323.
Wigh (van) 291.
Wigman (de) 267.
Wilacke (van) 406.
Wilde (de) 250, 265, 305, 488, 509.
Wildelandt 473.
Wildenboer (de Steur) 238.
Wildenborch (huis de) 348-351.
Wilhelmy 186.
Wilkens 252, 272, 297.
Willaerts 149.
Willeboorts 371, 373.
Willems 269, 393.
Willink 84.
Wilmink 420.
Wilsum (van) 344.
Winckel 418.
Wingendorff 439.
Winkelman 500.
Winne 272, 380.
Winnenberg Reilstein (von) 30.
Wintingius 113.
Wirikinck (Curtis) 311.
Wisch (van) 200.
Wisschaert 231.
Wissekerke (van) 178, 488.
Wissen (van) 25.
Witbol 391, 392.
Wit(h) (de) 320, 373, 393, 463, 469.
Withoof(t) 22, 23.
Witmont 472, 500.
Witt (de) 41, 391, 492.
Witte (de) 14, 16, 187.
Witte(n) 337, 344.
Wittenhorst (van) 212, 357.
Wittert 409, 413, 479.
Witteveen 102, 173, 174.
Woert (ter) 307, 308.
Woestenhoven (van) 89.
Wogardus 391.
Wolbocker 463.
Wolf 245.
Wolf van Westerode 236.
Wolff 320, 459, 497.
Wolff (de, van der) 136, 300, 318, 320, 339.
Wolffers 238.
Wolflare 395.
Wolfradt 384.
Wolmeringhausen zu Alme (von) 29.
Wolmeringshausen zu Meinringhausen (von) 30.
Wolthen 428.
Wolt(h)ers 334, 428.
Wonderaar 370—372.
Wood 323.
Worms 232, 278.
Worms (Tomberch gen.) 507.
Woude (van) 78.
Woude (van der) 303.
Woudenberg (van) 313, 465.
Wouters 480.
Wouw (van) 38.
Wrede 501.
Wtenbroeck 13, 15.
Wulff 110, 164, 510.
Wullen (van) 135.
Wullinck (goed) 210.
Wulven (van) 147.
Wunder 41, 323.
Wuppermann 42.
Wiist 33.
Wuytiers (Barchman) 139, 409.
Wyborgh 467.
Wijcherlinck 506.
Wij(c)k (van) 46, 90, 238, 316.
Wijck (van Asch van) 349.
Wyckersloot 230.
Wijdenaar 270.
Wyer 355.
Wyffringhe 291.
Wyhe (van) 414.
Wijnands 490.
Wynants 509.
Wijnbergen (van) 335, 337, 342, 343.
Wyncken 452-454.
Wijnegen (van) 499.
Wijngaerden (van) 22, 233.
Wynkon (van) 59.
Wijnkoop 59, 147.
Wijnkop 385.
Wynsheimer 497.
Wijntgens 228.
Wijs (de) 186.
Wysensoen (de) 340.
Wytman (van) 513, 514

IJ.

IJpelaer (van) SY-91, 231, 233, 234.
IJpelaer (huis) 90.
IJsbrants 354.
IJsselstein (van) 407.
IJzeren (van) 38.

Z.

Zaal 219, 221.
Zalentijn (goed) 341.
Zanen (Bolle van) 25.
Zant (van der) 217.
Zanten (van) 9.
Zeedorf 386.
Zeedijck 141.
Zeelst (van) 371.
Zegelaar 500.
Zegers 102, 173.
Zeisig 497.
Zel (van) 85.
Zetten (van) 55 *).
Zevenbergen (van) 78.
Zeyst (van) 371.
Ziegelaar 497.
Ziegenbogen 88.
Zillessen 475.
Zimmermann 139.
Zinzendorf und Pottendorf (von) 188.
Zitzewitz (von) 177.
Zoëga 426.
Zonneberg 218.
Zonnevylle 40.
Zotzenow (von) 177.
Zoute (de) 498.
Zuermondt 467.
Zurck (Studler van) 408, 410-413.
Zuydewijn 41.
Zuylen (van) 230, 377.
Zuylen van Nyevelt (van) 192, 330, 343, 395.
Zwart (de) 250.
Zwartendijk 84.
Zweers 457.
Zwitser 43.
Zijl (van) 14, 16.
Zijll (van) 499.
Zijlstra 172.
Zijnen 320.

Nº. 1 LVIIIE JAARGANG JANUARI 1940

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP, VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

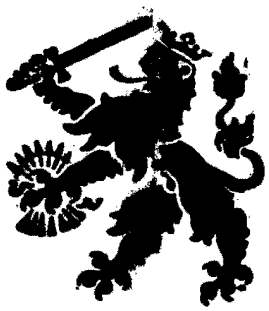

HOOFDREDACTEUR:
Dr. Th. R. VALCK LUCASSEN
Huize Ei Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van eandidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contribnt ie voor de gewone leden bedraagt f 10.—, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting v 6 ór 1 Maart op **postrekening no. 20910** van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat* 6, *'s-Gravenhage*.

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofdredacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder : Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad over drukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der aopie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1.—, f 2.-, f 3.—, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra - numm er s van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het geweuschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootsebap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk iedere nMaandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iederen Donderdag van 9½-12 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van e 1 k e g e s t e 1 d e v r a a g wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden v e r 1 a a g d.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden o n b e a n t w o o r d terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n. m. t en 4½ u re, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in Café *Restaurant „Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden J uni t o t en m e t S e p t e m b e r in *Hôtel Witte Brug* te Scheveningen.

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des n.m. ten 2½ ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *'Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden i e n op den tweeden Woensdag der maanden October tot e n m e t Mei, des n.m. ten8 ure, in het *American Hotel* te Amsterdam van de Groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor àe te 's- Gravenhag e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene w e k e 1 ij k s c h e p o r t e f e u i 11 e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoond.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op pag. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsverneming bezwaarschriften zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant zijn in den** loop der maand November van het jaar 1939 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering:

1. van *J. Zegers* en *J. H. Prins*, echtelieden, te Deventer, ten behoeve van den minderjarigen ***Johannes*** Antoon ***van Eerden,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***van Eerden*** in dien van ***Zegers.***
2. van ***Christiaan Blok*** en ***Klaasje Roorda***, echtelieden, te Amsterdam, ten behoeve van den minderjarigen ***Christiaan Boekensteyn,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Boekensteyn*** in dien van ***Blok.***
3. van ***Johannes Andries Henkelman*** te Rotterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Johanna van der*** Graaf, tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *van der Graaf* in dien van *Henkelman.*
4. van Pieter ***Schothorst,*** te Lemmer, om vergunning tot het veranderen van zijn geslachtsnaam ***Schothorst*** in dien van *Bootsma.*
5. van *Joseph Johannes van Lieshout*, te Haarlem, als voogd over *Theresia Johanna Geertruida van der Meijden* en namens laatstgenoemde, om vergunning tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *van der Meijden* in dien van *van* Lieshout.
6. *Gerk Oegema*, te Bergum, gemeente Tictjerksteradeel, ten behoeve van de minderjarige *Anna* ***Bergsma,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Bergsma*** in dien van *Oegema.*

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hébben verzocht:

1. *Gabriel Koro Gaa Ende,* te **Semarang,** om aan zijne **echtgenoote** *Sami Amon* te vergunnen den geslachtsnaam *Ende* aan te nemen.
2. *A. Hogenkamp*, te **Bandoeng,** om aan zijn minderjarige **pleegdochter** *Liesje* te vergunnen den geslachtsnaam *Hogenkamp* aan te nemen.
3. G. *J. Fisscher*, te Tarakan (Borneo), om aan zijn minderjarige pleegdochter Ellen ***Tjiong,*** geboren te Tarakan (Borneo) op 12 November 1934, te vergunnen haar geslachtsnaam *Tjiong* tc veranderen in dien van ***Fisscher*** en zich alzoo voortaan te noemen en te schrijven ***Ellen*** *Fisscher.*
4. ***H. A.*** *Schut*, **te** Lahat (Palembang), om aan **zijn** ***minder***jarigen pleegzoon ***Hendrik Jan*** te vergunnen den geslachtsnaam *Schut* aan te nemen.

Bij **Koninklijk Besluit is t o e ge s t e m d:**

1. 7 September 1939, no. 38, dat ***Evert Jan Rothuizen,*** geboren te **Renkum** den 12 Juni 1888, en diens minderjarige wcttigr nakomelingen den **geslachtsnaam** veranderen in dien van ***Rotshuizen;***
2. 7 September 1939, no. 38, dat Elisabeth ***Marie Rothuizen,*** geboren te Arnhem den 11 Augustus 1915, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Rotshuizen;***
3. 7 September 1939, No. 38, dat. ***Jan Rothuizen,*** geboren te Arnhem den 2 September 1917, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam **veranderen** in dien van ***Rotshuizen;***
4. **2** October 1939, no. 99, dat ***Gertrud Körbitz,*** geboren te Nourcnberg (Duitschland) den 9 Januari 1914, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Ferstecg;***
5. **2** October 1939, no. 99, dat ***Frederik Weltevreden,*** geboren te Rotterdam den 12 November 1929, ***zijn*** geslachtenaam verandere in dien van ***Linse;***
6. 2 October 1939, no. 99, dat ***Willem*** Weltevreden, geboren te Rotterdam den 2 **Mei** 1932, **zijn** geslachtsnaam verandere in dien van ***Linse;***
7. 23 October 1939, no. 35, dat ***Suzanna Blokland,*** geboren te **Papendrecht** den 13 Mei 1930, haar geslachtsnaam verandere in dien van dc Jong;
8. 23 October 1939, no. 35, dat ***Gerda Prais,*** geboren te **Mainz** (Duitschland) den 1 October 7935, baar geslachtsnaam verandere in dien van ***Swart;***
9. 23 October 1939, no. 35, dat ***Maria van Wees,*** geboren te **Amsterdam** den 2 December 1918, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Rijkers;***
10. 4 **November** 1939, no. 26, dat ***Felix Jaeger,*** geboren te 's-Gravenhage den 22 Augustus 1911, en diens minderjarige **wettige** nakomelingen den geslachtsnaam **veranderen** in dirn van ***Wittop Koning;***
11. ***4*** **November** 1939, no. 27, dat de pupil, geboren te **Medan** (Ned.-Indië) den 5 Mei 1930 van onbekende ouders, de voornamen *Johanna Maria Anna* **en** den geslachtsnaam ***Houtman*** aanneme;
12. 11 November 1939, no. 51, dat ***Johanna Akershoek,*** geboren tc 's-Gravenhage -den 20 December 1931, haar **geslachts**naam verandere in dien van Zeeman;
13. 31 November 1939, no. 51, dat ***Hans Olaf Heutink,*** geboren te **Bijswijk** den 30 April 1931, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Verloop;***
14. 11 **November** 1939, no. 51, dat ***Jan Hofsté,*** geboren te Leiden den 25 Juni 1935, **zijn** geslachtsnaam -verandere in dien van ***Toorenburgh;***
15. 11 November 1939, no. 51, dat ***Theo*** de ***Jong,*** **geboren** te Groningen den 9 Maart 1932, zijn geslachtsnaam rerandere in dien van ***Bergsma;***
16. ***29*** November 1939, no. 26, dat ***Johannes Donks,*** geboren te Leiden **den** 18 Juli 1917, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van ***ten Hagen;***
17. ***29*** November 1939, no. 26, dat ***Dolores Heleenders,*** geboren te Leiden den 17 Janurai 1922, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***van Zijp;***
18. ***29*** November 1939, no. 26, dat Maria ***Alida Theresia van den Heuvel,*** geboren te Leiden den 31 Augustus 1934, haar geslachtsnaam verandere in dien van Bader;
19. 29 November 1939, no. 26, dat ***Johanna Adriana Louise Stortenbeker,*** geboren te **Amsterdam den** 14 Januari 1931, haar **geslachtsnaam** verandere in dien van de ***Wijs.***

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is **g o e d g e v o n d e n:**

1. 24 Maart 1939, n.o 12, aan *Alexander Julianus Edmond* ***Pieters,*** geboren te Soerabaja. den 25 April 1907, en **zijn wettige** nakomelingen te vergunnen hun geslachtsnaam ***Pieters*** te veranderen in dien **van** ***Coffa;***
2. 30 September 1939, **n.o** 48, aan ***Bertus Jan de Heus,*** geboren te **Magelang** (Midden-Java) den 9 Mei 1916, Europeesch fuselier, dienende onder algemeen stamboeknummer 92123 bij het le **Depôt-Bataljon** 2e Compagnie te Bandoeng (West-Java), te **vergunnen vóór** zijn geslachtsnaam de *Heus* dien van ***Steinbrink*** te voegen;
3. 21 October 1939, no. 35, aan ***Halman,*** Soendaneesch sergeant. der **1e** klasse, algemeen stamboeknummer 90753, te vergunnen den geslachtsnaam ***Halman*** aan te nemen;
4. 21 October 1939, no. 36, aan ***Herman,*** zich noemende ***Herman Dirksen,*** vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Dirksen*** aan te nemen;
5. 26 October 1939, no. 26, aan ***Karel*** vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Onderstal*** aan te nemen;
6. 28 October 1939, no. 14, aan ***Mathilda Hartati*** en ***Anthon Oentoeng*** **vergunning te** verleenen den geslachtsnaam ***Tahalele*** aan te nemen.

Nº. 2 LVIIIE JAARGANG FEBRUARI 1940

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

HOOFDREDACTEUR:
Dr. Th. R. VALCK LUCASSEN
Huize Eikenrode, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie *voor de* gewone leden bedraagt f 10, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op **postrekening no. 20910** van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat* 6, *'s-Gravenhage*.

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te *voldoen vóór* het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofd-redacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder:. Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1, f 2.-, f 3, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval *opgave van* het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oade jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage*, zijn voor de leden toegankelijk iedere Maandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iederen Donderdag van 9½-12 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van eerste clevraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n. m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café Restaurant „Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13*, te *'s-Gravenhage* en gedurende de *maanden* Juni tot en met Sept. in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen*.

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des n.m. ten 2½ ure, in het gebouw Eoningstraat *21* te Arnhem bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden en op den tweeden Woensdag der maanden October tot en met Mei, des n.m. ten 8 ure, in het *American Hotel* te *Amsterdam* van de Groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor cie te 's- Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene weekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op pag. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsverneming bezwaarschriften zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant zijn in den loop der maand December van het jaar 1939 gepubliceerd de navolgende hier te lsnde gedane verzoeken om naamsverandering:**

1. **van** *Hannis Wegman* **en** *Neeltje Jongkind,* **echtelieden te** Amstelveen, **gem. Nieuwer-Amstel, ten behoeve van den minderjarigen** *Johan Baarslag* **tot het veranderen van diens geslachtsnaam** *Baarslag* **in dien van** *Wegman;*
2. van *Wiebrandus Jentje Jorna* en *Aaltje Wijtzes,* echtelieden **te Leeuwarden, ten behoeve van de minderjarige** *Johanna Catharina Maria Kuipers,* **te Leeuwarden, tot het veranderen van dezer geslachtsnaam** *Kuipers* in **dien van** *Jorna;*
3. van *Stephanus Cornelis* Maria *Bax* als voogd over *Anthonius Franciscus de Nijs,* **geboren te** Groningen **op 8 October 1938, tot het veranderen van diens geslachtsnaam de** *Nijs* **in dien van** *Bax;*
4. van Ferdinand *Machiel Kloot,* te **Eindhoven, om vergunning voor hem en zijn wettige nakomelingen den familienaam** *Kloot* te veranderen in dien van *Bale;*
5. van *Frans Johan Herman Banning,* te Groenlo, om vergunning voor hem en zijn wettige nakomelingen **tot het voegen** van den naam *Weyn* bij den geslachtsnaam *Banning,* ten einde voortaan den geslachtsnaam *Weyn* Banning te dragen;
6. van *Gerhard* Bernard *Jentink,* te **Vragender (gemeente Lichtenvoorde), als voogd over** *Louwerina Christina Wilhelmina Rebel,* tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Rebel* in dien van *Jentink.*

Aan den **Gouverueur-Generaal van Nededandsch-Indië hebben verzocht:**

1. Vrouwe *Margot Henriettc Heskes,* te **Lembang** (West-Java), om **aan haar minderjarigen pleegzoon** *Frederik Lodewijk* **Janssen, geboren te** Tegal **(Midden-Java) op 16 Mei 1919, te vergunnen zijn geslachtsnaam** *Janssen* te veranderen in dien van *Heskes;*
2. *Emilc,* zich noemende **Emile** *Schultz,* te Jogjakarta, **om vergunning den geslachtsnaam** *Schultz* aan te nemen;
3. ***T. T.*** C. de *Valk,* te Tjimahi (West-Java), om aan zijn minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd *Jali Cornelia,* te vergunnen den geslachtsnaam de *Valk* te **nemen;**
4. ***J. H. David, te Bandoeng,*** om aan zijn minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd *Marietje,* te vergunnen den geslachtsnaam *David* aan te nemen;
5. ***J. E. Dunki Jacobs,*** te Tjomal (Midden-Java), om aan zijn minderjarige stiefkinderen *Maximiliaan Nolten* en *Heinard Nolten,* geboren onderscheidenlijk te Ardjawinangoen (West-Java) op 26 October 1922 en te Cheribon op 19 Januari 1926, te vergunnen voor hun geslachtsnaam *Nolten* dien van *Dunki Jaoobs* te voegen en zich alzoo voortaan te noemen en schrijven: ***Maximiliaan Dunki Jaoobs Nolten*** **en** ***Heinard Dunki Jaoobs Nolten;***
6. *Johanna* Cornelia, te Garoet, om **haar te vergunnen den geslachtsnaam** *Baljé* **aan te nemen;**
7. ***Hendrik*** Ferdinand, te Soerakarta, om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Nolten* aan te nemen.

Aan den **Gouverneur van Curaçao** heeft verzocht:

Ir. ***Marinus Joseph Broekman*** **dd. 28 September 1939, om** hem te vergunnen zijn geslachtsnaam ***Broekman*** door bijvoeging te veranderen in dien van ***Broekman ten. Brink.***

Bij Koninklijk, Besloit is toegestemd:

1. 23 October 1939, No. 35, dat *Margaretha Bosch,* geboren te Zwolle den 15 Februari 1938, haar geslachtsnaam verandere in dien van de *Boor;*
2. **29** November 1939, no. 25, dat le Helena ***Margaretha Nalbaoh,*** geboren te Rotterdam den 7 October 1933, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Coster,*** 2e *Johanna Hendrika* **Janks** ***Boersma,*** **geboren te Rotterdam den 13 September 1921, haar geslachtsnaam verandere in dien van** -Staal;
3. 29 December **1939,** no. 97, dat ***Theresia Antonia van Hal,*** geboren te Heerlen den 3 Juli 1935, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Verbij;***
4. ***29*** December **1939,** no. 97, dat ***Gesina Johanna Weegink,*** geboren te Hengelo den 7 Mei 1935, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Peereboom;***
5. **29 December 1939, no. 97, dat** ***Willem van Wezel,*** geboren te Velsen den 21 Juni 1937, **zijn** geslachtsnaam **verandere** in dien van ***Roselaar.***

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is **goedgevonden:**

1. 19 Septomber 1939, no. 9, aan ***Carla van*** der ***Veen,*** geboren te Jogjakarta den 30 Januari 1936, te vergunnen haar geslachtsnaam ***van der Veen*** te veranderen in dien van *Sülter;*
2. 22 November 1939, no. 12, aan ***Albert Abraham Joseph.*** geboren te Pekalongan (Midden-Java) den 1 Juni 1916, te vergunnen vóór zijn geslachtsnaam ***Joseph*** dien van ***Naga1 te.*** **voegen;**
3. **1** December 1939, no. 19, aan ***Soenarto,*** zich noemende *Theonardus* of *Theonardus van Huizen,* vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***van Huizen*** aan te nemen;
4. 1 December 1939, no. 20, aar ***Emmy Khoe,*** geboren **te** Batavia den 6 September. 1919, .te vergunnen haar geslarhtsnaam Rhoe te veranderen in dien van ***Jacobs;***
5. ***2*** December 1939, no. 3, aan ***Trijntje Petronella Hendrika Uiterwijk,*** geboren te **Utrecht den 12 Mei 1937, te vergunnen haar geslachtsnaam** *Uiterwijk* te veranderen in dien van ***Hudevöhl;***
6. 12 December ***1939,*** no. 36, aan ***Takrim Padmadikarta,*** vaccinateur bij den Gezondheidsdienst te Bandoeng, te vergunnen den geslachtsnaam ***Padmadikarta*** aan te nemen:
7. 12 December 7939, no. 37, aan vrouwe ***Satijem*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Crefceur*** aan te nemen;
8. 12 December 1939, no. 38, aan ***Maria Yargaretha*** **vergunning** te verleenen den **geslachtsnaam** ***Verbart*** **aan** te nemen;
9. 14 December 1939, no. 18, aan ***Diena*** vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Boe'ens*** aan te nemen;
10. 14 December 1939, ***no.*** 19, aan ***Ngadikin Antonius Fredericus*** vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Dieters*** aan te nemen;

ll. 14 December 1939, no. 20, aan ***Maximiliaan Mappa Oudang*** vergunning te verleenen den **geslachtsnaam** *Oudensz* aan te **nemen.**

Bij **besluit van den Gouverneur van Curaçao** is **goedgevonden:**

1. 30 October 1939, no. 3250, aan ***Antonio 'Pedro Martis, Eusebia Martina Martis, Florencio Antonio Martis, Reiginia Isabel Martis*** en ***Mario Reinier Martis,*** allen wonende op Curaçao, **vergunning** te verleenen om hun geslachtsnaam ***Martis*** te veranderen in dien van ***Zefrin;***
2. 30 October 1939, no. 3618, aan ***Oscar Arturo Ambrooio Orgenia,*** wonende op **Curaçao,** vergunning te **verleenen .om** zijn geslachtsnaam ***Orgenia*** te **veranderen in dien Van** *Olivier;*
3. 15 November 1939, no. 7303, aan ***Joseph Nicolaas Barbolina,*** wonende op Curaçao, vergunning te verleenen om zijn geslachtsnaam ***Barbolina*** **te veranderen in dien van** *Curiel;*
4. 16 November 1939, no. 7330, aan ***Miguel*** **Rafael** *Hauly, Jorge Elias Hauly, Maria Carmen Hauly, Juan Salomon Hauly* en Gloria ***Inocencia Hauly,*** allen wonende op Curaçao, vergunning te verleenen om hun **geslachtsnaam** *Hauly* te veranderen in dien van Neman.

NO. 3 LVIIIE JAARGANG MAART 1940

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP
VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

HOOFDREDACTEUR:
Dr. Th. R. VALCK LUCASSEN
Huize Eikenrode, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Qenootschap worden op voordracht pan t en m in s t e é é n 1 i d, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den S e c r e t a r i s.

Contributie.

De jaarlijksche con tri bu tie *voor de* gewone leden bedraagt f 10.—, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting v 6 6 r 1 M a a r t op **postrekening no.** 20910 van den „P e n n i n g m e e s t e r van het Q e n o o t s c h a p" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage.*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging vàn inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die *van* hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden v ó ó r 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de a b o n n e m e n t s *gelden.*

Abonnementen op het Maandblad.

Voor nie t-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den H o of d redacteur van het M a a n d b l a d.

Zie voor de wijze van betaliig hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad *overdruk* ke'n worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1, f 2.—, f 3, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval *opgave van* het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oade jaargangen van het Maandblad,

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f l.-. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootsebap.

De V e r z a m e l i n g e n van het Qenootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk i e d e r e n M a a n d a g van 9½-12 en van 2-5 uur en i e d e r e n Donderdag van 9½-12 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van e 1 k e g e s t e 1 d e v r a a g wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat *om* verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden v e r 1 a a g d.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden o n b e a n t w o o r d terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n. m. t en 4½ u re, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in Café *Restaurant „Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden J u n i t o t en *m e t* S e p t e m b e r in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des n.m. ten 2½ ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden en op den tweeden Woensdag der maanden Oeto ber t o t e n m e t M e i, des n.m. t e n 8 u r e, in het *American Hotel* te *Amsterdam* van de Groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekeliiksehe Portefeuille.

Voor àe te 's- Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene w e k e 1 ijk s c h e p o r t e f e u i 11 e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het G e n o o t s c h a p, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op pag. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsverneming bezwaarschriften zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den *Secretaris.*

Offkieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Januari van het jaar 1940 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering:

1. van *François* Louis *Vreeswijk,* te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige *Marcella Pieternella Sentina van der Reest,* om dezer geslachtsnaam *van* dor *Beest* tè mogen veranderen in dien van *Vreeswijk;*
2. van *Roelf Dekker,* te Oosterhoogebrug, als voogd over de minderjarige *Fokkelina* van *der Molen,* mede wonend aldaar, tot. het veranderen van dezer geslachtsnaam *van der* Molen in dien van *gekker;*
3. van: 1. *Johannes Kroonenberghs, te* dezer zake domicilie kiezende ten kantore van Mr. Fr. J. M. Nederveen te Roermond, 2. Anton. *Bernhard Kroonenberghs, 3. Jacob Franz Kroonenberghs, 4.* Johannes *Antonius Kroonenberghs,* 5. *Pad Joseph Kroonenberghs,* 6. *Wilhelm Engelbert Kroonenberghs, 7. Johannes Gerhard Kroonenberghs,* zoo voor zich als voor hun minderjarige wettige nakomelingen, 8. *Maria Anna Kroonenberghs, 9. Josephine Maria Kroonenberghs,* 10. *Auguste Marta Kroonenberghs,* tot het veranderen van den geslachtsnaam *Kroonenberghs* in dien. van *Kronenberg;*
4. van *Nelly* Vink *Kostelijk,* te Heiloo, te Alkmaar woonplaats gekozen hebbende ten kantore van Mr. E. H. J. Wynne, tot het veranderen van haar geslachtsnaam *Vink Kostelijk in* dien van *Kostelijk;*
5. *van Bernardus Laurier,* te Gouda, als voogd over de minderjarige *Adriana Johanna Nederpelt,* om vergunning tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Nederpelt in* dien van *Laurier;*
6. van *Adrianus Saarloos,* te Amsterdam, ten behoeve van den minderjarigen *Dirk Johannes Seelt, om* vergunning tot verandering van diens geslachtsnaam *Seelt* in dien van *Saarloos;*
7. van *Adrianus van Leeuwen* en *Geessien Toutenhoofd,* echtelieden, wonende te Ede, ten behoeve van den minderjarigen *Willem van den Brink,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam *van den. Brink* in dien van *Leeuwen;*
8. van *E. J. C. Polderman,* te Amsterdam, ten behoeve van den minderjarigen *Wilhelm Frederik Jongkind,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam Jongkind in dien van *Polderman.*

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. *Raden Soemarmo,* te Jogjakarta, om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Soemarmo* aan te nemen;
2. *W. Kretzer,* te Tandjoeng-Enim (Palembang), ten behoeve van zijn minderjarige pleegdochter *Tity,* om vergunning den geslachtsnaam *Kretzer* aan te nemen;
3. *L. M. Twijsel,* te Batavia, ten behoeve van zijn minderjarigen pleegzoon *Henry,* om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Twijsel aan* te nemen.

Bij **Koninklijk Besluit** is toegestemd:

1. 29 December 1939, no. 98, dat *Anna Maria van Grinsven,* geboren te Heerlen den 3 Maart 1928, *haar* geslachtsnaam verandere in dien *van de Brouwer;*
2. 20 Januari 1940, no. 43, dat *Cornelis* de Jong, geboren te Leiden den 12 October 1923, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Zoetemelk;*
3. 20 Januari 1940, no. 43, dat *Maria* van *Kolk,* geboren te Leiden den 30 November 1935) haar geslachtsnaam verandere in dien van *Vreeswijk;*
4. 20 Januari 1940, no. 43, dat *Tjetje Stoker,* geboren te Ureterp, gemeente Opsterland den 31 Maart 1920, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Floris;*
5. 20 Januari 1940, no. 43, dat *Herman Talmon,* geboren te Amsterdam den 20 November 1907, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van van *Booijen;*
6. 20 Januari 1940, no. 43, dat *Theodora van der Velde, geboren* te Amsterdam den 18 Juli 1933, haar geslachtsnaam verandere in dien van van *Bekum;*
7. *29* Januari 1940, no. 48, dat *Hartog Bokkie,* geboren te Amsterdam den 6 November 1893, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van de *Bock;*
8. *29* Januari 1940. no. 48, dat *Johan de Kruif,* geboren te Utrecht den 30 September 1933 zijn geslachtsnaam verandere in dien van *den Hartog;*
9. 29 Januari 1940, no. 48, dat *Johannes Gerardus* van *Mulekom,* geboren te Heerlen den 28 November 1937, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Han;*
10. 29 Januari 1940, no. 48, dat *Johanna van* Bigteren, geboren te 's-Gravenhage den 20 Mei 1937, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Brom.*

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is goedgevonden:

1. 9 December 1939, no. 34, *aan Albertus Adrianus Patty,* geboren te Magelang (Midden-Java) den 5 April 1894, gediplomeerd douanecommies 1ste klasse bij den Dienst der In- en Uitvoerrechten en Accijnzen, thans wonende te Soerabaja, en zijn wettige nakomelingen te vergunnen den geslachtsnaam *Patty* te veranderen in dien van *Manotty;*
2. 19 December 1939, no. 38, aan *Hendrik Philip* en *Izaäk* Jan vergunning te verleenen den geslachtsnaam *Porsché* aan te nemen;
3. 21 December 1939, no. 51, aan Louis, zich noemende en schrijvende *Louis Pleyte,* en zijn zusters *Elisabeth Maria* en *Cornelia Maria* vergunning te verleenen den geslachtsnaam *Pleyte* aan te nemen;
4. 11 Januari 1940, no. 22, aan *Theresia vergunning* te verleenen den geslachtsnaam *Oosterlaan* aan te nemen;
5. 16 Januari 1940, no. 24, aan a. *Maria,* zich noemende *Maria Pluim Mentz,* b. *Jan,* zich noemende *Jan Legrand,* vergunning te verleenen den geslachtsnaam a. *Pluim Mentz,* b. *Legrand* aan te nemen.

Bij **besluit van den Gouverneur van Curaçao** is goedgevonden:

23 November 1939, no. 7510, aan *Juancito Guiermo Pieternella,* wonende op Curaçao, vergunning te verleenen om zijn geslachtsnaam *Pieternella* te veranderen in dien van *Barnie.*

Nº. 4 LVIIIE JAARGANG APRIL 1940

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

HOOFDREDACTEUR:
Dr. Th. R. VALCK LUCASSEN
Huize Elkenrode, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op *voordracht* van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contribute voor de gewone leden bedraagt f 10., ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op **postrekening no. 20910** van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage.*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het *Genootschapsjaar, met ingang* waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofdredacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad over drukken worden gewenacht, moet hiervan, onder opgave van het, benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1.—, f 2., f 3.—, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het, Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover lever baar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f l.-. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot, de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Venamelingen van het Genootsehap.

De Verzamelingen van het. Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk iederen Maandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iederen Donderdag van 9½-12 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt..

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat., elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag *van* iedere maand, des n. m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in Café *Restaurant „Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des n.m. ten 2½ ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te Arnhem bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden en op den tweeden Woensdag der maanden October tot en met Mei, des n.m. ten 8 ure, in het *American Hotel* te *Amsterdam* van de Groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's- Graven hage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene weekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met, f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan hei; Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op pag. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsverneming bezwaarschriften zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging *gegeven* zich. voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Officieele mededeelingen betreffende 'naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** 'zijn in den loop der maand Februari van het jaar 1940 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering:

1. **van** Sander *Wiersma,* te **Pieterzijl,** en **zijn** echtgenoote *Trijntje Naber,* ten behoeve van den minderjarigen *Klaas Reinder Naber,* tot het veranderen van diens **geslachts**naam *Naber* in dien van *Wiersma;*
2. van Jan Swart en Maria Johanna Lantman, echtelieden, te Rotterdam, ten behoeve van den minderjarigen Bernard *Kempers,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Kempers* in dien van *Swart;*
3. *van* Fenna *Gesina* de *Bruin,* echtgenoote van *Cornelis Keizer, te* West-IJsselmonde, ten behoeve van den minderjarigen *Albert de Bruin,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam de *Bruin* in dien van *Keizer;*
4. van *Arie Bruinshoofd,* te Utrecht, als voogd over *Cornelia* Wilhelmina *Bosch,* tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Bosch* in dien van *Bruinshoofd;*
5. van *Pieter Lambertus de Vries,* te Woespercarspel, ten behoeve van den minderjarigen *Johan Bakker,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Bakker* in dien van de Vries;
6. van *Laurens Kloot,* te Volendam, om vergunning tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Kloot* in dien van *Kroon.*

Aan den **Gouverneur-Generaal** vaa **Nederlandsch-Indië hebben verzocht:**

1. *H. B. W.* Passelima, te Bandoeng, om aan zijn minderjarigen natuurlijken zoon *Johan Bernard* te vergunnen den geslachtsnaam Veerman aan te nemen;
2. Coenraad *Adriaan,* te Koedoes (Midden-Java), om aan zijn echtgenoote vrouwe *Artinah* te vergunnen den geslachtsnaam *Filemon* aan te nemen;
3. *J. F. Stolze,* te Probolinggo, om aan zijn minderjarigen pleegzoon *Nono Willem* te vergunnen den geslachtsnaam *Koperberg* aan te nemen;
4. C. *K. Dieterman,* te Oengaran (Midden-Java), om aan zijn minderjarige pleegdochter *Dolfina Toisuta,* geboren te Ambarawa op 2 December 1922, te vergunnen om vóór haar geslachtsnaam *Toisuta* dien van *Dieterman* te voegen en zich alzoo voortaan te noemen en te schrijven *Dolfina Dieterman Toisuta.*
5. *Th. A. Ligtvoet,* te Batavia, om aan zijn minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd *Annie Lucia,* te vergunnen den geslachtsnaam *Ligtvoet* aan te nemen;
6. *H. L. F. Schornaok* van der *Waag,* te Batavia, om aan zijn minderjarigen stiefzoon *Frans Leopold Johannes* Wewenkang, geboren te **Pondok betoeng (West-Java) op** 10 Maart 1930, te vergunnen zijn geslachtsnaam *Wewenkang* te veranderen in dien van *Schornack van der* Waag.
7. Mr. C. *Binnerts,* te Batavia, om aan zijn minderjarigen stiefzoon *Bobert Edward Möllenkamp,* geboren te Amsterdam den 1sten Juni 1925, te vergunnen vóór zijn geslachtsnaam *Möllenkamp* dien van *Binnerts* te voegen en zich alzoo voortaan te noemen en te schrijven: *Robert* Edward *Binnerts Möllenkamp.*

Aan den Gouverneur van Suriname heeft verzocht:

Robert Hiemcke, te **Paramaribo,' om den geslachtsnaam** van het **onder zijn voogdij staand kind,** *Irma Tja,* te mogen veranderen in dien van *Hiemcke.*

Bij Koninklijk Besluit is toegestemd:

1. 7 September 1939, no. 38, dat *Sijtse Zwanenburg,* geboren te Drachten den 25 Juli 1933, zijn geslachtsnaam verandere in dien van de *Vries;*
2. **15** Januari 1940, no. 48, dat *Koop Bosshardt,* geboren te Amsterdam den 19 September 1912, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Brandsma;*
3. *15* Januari 1940, no. 48, dat *Louise van* Dam, geboren te Amsterdam den 12 April 1922, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Schute;*
4. 29 Februari 1940, no. 62, dat *Herman de Beer,* geboren te Amsterdam den 17 Juni 1928, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Ludel;*
5. 29 Februari 1940, no. 62, dat *Berend Hof,* geboren te Groningen den 11 Januari 1938, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Snijders;*
6. 29 Februari 1940, no. 62, dat *Johannes Hubertus Keijdener,* geboren te Wittem den 26 Februari 1934, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Noteborn;*
7. *29* Februari 1940, no. 62, dat *Margaretha Rusman,* geboren te 's-Gravenhage den 3 April 1920, haar geslachtsnaam verandere in dien van Berg;
8. 29 Februari 1940, no. 62, dat *Johanna* Spangler, geboren te 's-Gravenhage den 13 Januari 1932, haar geslachtsnaam verandere in dien van van *Eijnsbergen;*
9. *29* Februari 1940, no. 62, dat *Koos van der Veen,* geboren te Groningen den 2 Juni 1937, zijn geslachtsnaam *verandere* in dien van de *Boer.*

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is goedgevonden:

1. **27 Januari 1940, no. 27,** aan *Krienhilde,* ten rechte *Kriemhilde,* vergunning te verleenen den geslachtsnaam *Baert* aan te nemen;
2. 21 Januari 1940, no. 35, aan *Pieter* vergunning te verleenen den geslachtsnaam *Dopeharen* aan te nemen;
3. 6 Februari 1940, no. 10, aan *Hans Jut,* **geboren te Soerabaja** den 7 Maart 1917, ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst te **Bandoeng,** te vergunnen zijn geslachtsnaam *Jut* te veranderen in dien van *May;*
4. 8 Februari 1940, no. 29, aan *Gustaaf* vergunning te verleenen den geslachtsnaam *Willé* aan te nemen;
5. 8 Februari 1940, no. 30, aan *Bonaldus* vergunning te verleenen den geslachtsnaam *Goudsmith* aan te nemen;
6. 10 Februari 1940, no. 33, aan *Thelma* en *Lucie* vergunning te verleenen den geslachtsnaam *Labaar* aan te nemen;
7. 10 Februari 1940, no. 34, aan *Annie* vergunning te verleenen den geslachtsnaam *van Oosten aan* te nemen;
8. 13 Februari 1940, no. 17, aan Baden Soeparman, opzichter der pestbestrijding bij den Dienst der Volksgezondheid, te vergunnen den geslachtsnaam *Jososoepoetro* aan te nemen;
9. 15 Februari 1940, no. 25, aan *Hendrik,* zich noemende *Hendrik Vismans,* vergunning te verleenen den geslachtsnaam *Vismans* aan te nemen;
10. 15 Februari 1940, no. 26, aan *Anton* vergunning te verleenen den geslachtsnaam *Schlundt-Bodien* aan te nemen.

NO. 5 LVIIIE JAARGANG MEI 1940

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET'

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE,

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE,

HOOFDREDACTEUR:
Dr. Th. R. VALCK LUCASSEN
Huize Eikenrode, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van t en mi ns te één 1 i d, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche con t r i b u t i e voor de gewone leden bedraagt f 10.—, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting v 6 6 r 1 Maart op postrekening no. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage*.

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, *met ingang* waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de a b o nn e m ent s-gelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor n i e t-1 e d en van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den H o o fd-redacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad over dru kk e n worden gewensoht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1.—, f 2.—, f 3, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden *willen* tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vaatgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootsehap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk i e d e r en M a a n d a g van 9½-12 en van 2-5 uur en i e d e r en Donderdag van 9½-12 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden v e r l a a g d.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden o n b e a n t w oo r d terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den *eersten* Maandag *van iedere* maand, des n. m. t en 4½ u re, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in Café *Restaurant „Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden J uni t o t en m et S e P t e m b e r in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des n.m. ten 2½ ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te Arnhem bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden en op den tweeden Woensdag der maanden O c t o ber t o t en m et M ei, des n.m. t en 8 u re, in het *American Hotel* te *Amsterdam* van de Groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook *voor* de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksehe Portefeuille.

Voor de te 's-Gr avenhag e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene w e k e 1 ij k s c h e p o r t e f e ui 11 e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering *en* naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op pag. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsverneming bezwaarschriften zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Officieele mededeelinnen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederiandsche Staatscourant zijn** in **den** loop der maand Maart van het jaar 1940 gepubliceerd de navolgende hier te iande gedane verzoeken om naamsverandering:

1. van ***Motje (Motjé),*** te 's-Gravenhage, om vergunning tot het aannemen van den geslachtsnaam ***Motjé*** en den voornaam ***August;***
2. **van *Froukje Schotanus,*** te Zandvoort, Dr. Smitstraat 7, als voogdes over ***Marijke Blokker,*** geboren te Hilversum 23 Mei 1937, om vergunning dezer geslachtsnaam ***Blokker*** te wijzigen in dien van ***Schotanus;***
3. van ***Hermanus van Andel,*** te Rotterdam, ten behoeve van den minderjarigen Hans ***Stoppelenbwrg,*** om vergunning den geslachtsnaam ***Stoppelenbwrg*** te mogen veranderen in dien van van ***Andel;***
4. ***van Jozef*** Aap, te Amsterdam, om, **zoo** voor zich als voor **zijn** minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam ***Aap*** te mogen veranderen in dien van ***Aak;***
5. van ***Pieter Broekhuizen,*** te Rotterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Dirkje Louisa*** van ***Oort,*** om vergunning dezer geslachtsnaam wan ***Oort*** te mogen veranderen in dien van ***Broekhuizen;***
6. van ***Gerhardus Philippus Wielenga,*** accountant te Wassenaar, om vergunning aan den geslachtsnaam van zijn minderjarigen zoon ***Philippus Johannes Rutger Wielenga*** den geslachtsnaam ***Zalsman*** toe te voegen, opdat deze voortaan den geslachtsnaam ***Zalsman Wielenga*** zal dragen;
7. **van *Jantje Veenstra,*** geb. ***Niezing*** en ***Joohem Olijve,*** beiden wonende te Emmen, ten behoeve van de **minderjarige *Dina Olijve,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Olijve*** in dien van ***Veenstra;***
8. van ***Pieter Gerrit Remmers*** en ***Johanna Maria Bosman,*** echtelieden, te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige ***José van Dijk,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***van Dijk in*** dien van Remmers;
9. van ***Geertruida Verkooijen*** en ***E. Snel*** (inmiddels overleden), echtelieden te IJmuiden, ten behoeve van den minderjarigen ***Eelke Michiel Verkooijen,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Verkooijen*** in dien van Snel;
10. van ***Cornelis*** Pooyer, te Volendam, om vergunning zijn geslachtsnaam ***Pooyer*** te mogen veranderen **in** dien van ***Mooyer;***
11. van Johannes ***Martinus van den Bosch,*** te **'s-Gravenhage,** bijgestaan door zijn voogd en toeziende voogdes, om vergunning zijn geslachtsnaam ***van*** den ***Bosch te*** mogen veranderen in dien van ***Hoogweg.***

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indlë hebben verzocht:**

1. ***Raden Mas Poerbosoemitro,*** te **Malang,** tweede luitenant der infanterie bij het Koninklijk Nederlandsch-Indische leger, om hem **te** vergunnen den geslachtsnaam ***Poerbosoemitro*** aan te nemen;
2. ***Chatib,*** te Poerwokerto, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Katib*** aan te nemen;
3. ***H. E.*** Kraag en **zijn echtgenoote *D. Masius,*** te Jogjakarta, om aan hun minderjarigen pleegzoon Frits te vergunnen den geslachtsnaam ***Kraag*** aan te nemen;
4. ***J. J. de*** Haas, te Soerakarta, om aan zijn minderjarige pleegkinderen, bij den doop genaamd ***Johannes*** en ***Cornelia Soepinah,*** te vergunnen den geslachtsnaam de ***Haas aan*** te nemen ;
5. G. ***Hendrikx,*** te **Malang,** om aan **zijn** minderjarige stiefdochter ***Maudie*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Hendrikx*** aan te nemen;
6. ***A.*** Stoker, te Batavia, om aan **zijn** minderjarige pleegdochter ***A. Moy Tan,*** te vergunnen haar geslachtsnaam Tan te mogen veranderen in dien ***van Stoker*** en zich **alzoo** voortaan te noemen en te schrijven ***A. Moy Stoker;***
7. Raden ***Mas*** Soejarso, te Magelang, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Soerjosoerarso*** aan te nemen;
8. ***Jozef Komkommer,*** te Batavia, om aan hem en zijn wettige nakomelingen te vergunnen hun **geslachtsnaam *Komkommer*** te veranderen in dien van ***Kormer.***

Aan den **Gouverneur van Curaçao hebben v e r z o c h t:**

1. ***Francisco Obispo Paulina,* wonende** te Paradiis, No. 21 in het 2e district op Curaçao, om **vergunning** zijn geslachtsnaam ***Paulina*** te mogen veranderen **in** dien van ***Poulino;***
2. ***Transfiguracion Martis Paulina,*** te Curaçao, om vergunning zijn geslachtsnaam ***Paulina*** te veranderen in dien van ***Poulino.***

Bij **Koninklijk Besluit is t o e g e s t e m d:**

1. 28 Februari 1940, no. 53, dat ***Maria*** van der ***Schaaf,*** geboren te Groningen den 4 Augustus **1937,** haar **geslachtsnaam** verandere in dien van ***Hogema;***
2. ***28*** Februari 1940, no. 53, dat ***Hendrik Zuidmulder, geboren*** te Terschelling den 12 December 1930, **zijn** geslachtsnaam verandere in dien van ***Blaauw;***
3. 30 Maart 1940, no. 58, dat ***Willem Dunk,*** **geboren** te Zeist den 18 Augustus 1917, en diens minderjarige **wettige** nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van ***van Allen;***
4. 30 Maart 1940. no. 58. dat ***Jan de Haas,*** **geboren** te **Amsterdam** den **29** April' 1934, zijn **geslachtsnaam** verandere in dien van ***Heitink;***
5. ***30*** Maart 1940, no. ***58,*** dat ***Simon Johannes Hin,*** geboren te Texel den 14 September 1937, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Hopman;***
6. ***30*** Maart 1940, no. 58, dat ***Johan Karel Ooerweg,*** geboren te Amsterdam den 13 Januari **1925, zijn** geslachtsnaam verandere in dien van ***Bruinink;***
7. ***30* Maart *1940,*** no. ***58,*** dat ***Marina Adriana Verspoor,*** geboren te Bruinisse den 17 September 1918, haar geslachtsnaam verandere in **dien** van van ***Meerveld.***

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indlë** is g o e d g e v o n d e n:

1. ***23*** Februari 1940, no. 22, aan ***Soeparmo*** vergunning te verieenen den geslachtsnaam ***Hadiwidjaja*** aan te nemen;
2. 23 Februari 1940, no. 36, aan ***Johan Fokko,*** zich noemende ***Johan Fokko Kim,*** vergunning te verleenen den **geslachtsnaam *Kim*** aan te nemen;
3. 23 Februari 1940, ***no.*** 37, aan ***Victorine Amélita Alsich*** vergunning te verleenen den **geslachtsnaam *Jacobs*** aan te nemen;
4. 4 Maart 1940, no. 33, aan vrouwe ***Soemeri*** vergunning te **verleenen** den geslachtsnaam ***Soemeri*** aan te nemen;
5. 4 Maart 1940, no. 34, aan ***Mahmoedin*** vergunning te **verleenen** den geslachtsnaam ***Najdoen*** aan te nemen;
6. 5 Maart **1940,** no. 2, Ban ***Daniël Johan Jacob,*** **geboren** te Bandoeng (West-Java) **den** 18 Mei 1934, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Jacob*** te veranderen in dien van ***Mulder;***
7. 7 Maart 1940, no. 40, aan ***Wilhelm*** vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Joha aan*** te nemen;
8. **8** Maart 1940, no. 22, aan ***Hirman,*** ook genaamd ***Wouter,*** vergunning te verleenen den **geslachtsnaam *Bakker*** aan te **nemen;**
9. 9 Maart **1940,** no. 14, aan ***Berty Boudewijn Visser,*** geboren te Soerakarta den 1 December 1919, te vergunnen vóór **zijn** geslachtsnaam Visser dien van ***Carp*** te **voegen;**
10. 9 Maart 1940, no. 37, aan ***Daisy vergunning*** te verleenen den geslachtsnaam ***Berg*** aan te nemen;
11. 15 **Maart** 1940, no. 22, aan Maria ***Emma*** vergunning te **verleenen** den geslachtsnaam ***Meert aan*** te nemen;
12. 25 Maart 1940, no. 2, aan ***Cheffo Papo,*** geboren te Soerabaja den 13 Mei 1934, te **vergunnen vóór** zijn geslachtsnaam ***Papo*** dien van ***Dujardin*** te voegen;
13. ***25* Maart** 1940, no. 3, aan ***Catharina Margaretha van Hoogeveen,*** geboren te Padang den 9 October 1905, te vergunnen **vóór** haar geslachtsnaam ***van Hoogeveen*** dien van ***Groenhof*** te voegen;
14. 25 Maart 1940, no. 16, aan ***Sahid*** **vergunning** te verleenen den geslachtsnaam ***Aarts*** aan te nemen.

Nº. 6 LVIIIE JAARGANG JUNI 1940

DE NEDERLANDSCHE LEEUW,

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD -TE 's-GRAVENHAGE

HOOFDREDACTEUR:
Dr. Th. R. VALCK LUCASSEN
Huize Eikenrode, Driebergen.

Algemeene **Kennisgevingen.**

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één *lid, na* gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f 10.—, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op **postrekening no. 20210** van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat* 6, *'s-Gravenhage*.

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootsehapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden *m.m.* voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene **abonnementsprijs** van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofdredacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad over drukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1.-, f 2.-, f 3, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover lever baar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld *in* verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk iederen Maandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iederen Donderdag van 9½-12 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoordingvan elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer *er* echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet *van* het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n. m. t en 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café* Restaurant *„Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des n.m. ten 2½ ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden en op den tweeden Woensdag der maanden October tot en met Mei, des n.m. ten 8 ure, in het *American Hotel* te *Amsterdam* van de Groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor cie te 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene weekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, -waarheen ook alle correspondentie; de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op pag. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsverneming bezwaarschriften zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging *gegeven* zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand April van het jaar 1940 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om **naams**verandering:

1. van Johannes *Groeneveld,* te Haarlem, als voogd over *Cornelia Rosier,* tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Rosier* in dien van *Groeneveld;*
2. van ***Derk Jacobus van Sloten*** en *Maria Eenkhoorn,* echtelieden, te Genemuiden, ten behoeve van de minderjarige *Maria Eenkhoorn,* geboren te Genemuiden op 12 December 1934, hiertoe strekkende, dat bedoelde minderjarige in het vervolg den naam ***van Sloten*** in plaats van *Eenkhoorn* drage;
3. van Mr. H. R. Goudsmit, als gemachtigde van ***Jacobus*** Abraham van *der* ***Linden,*** te Leiden, ten behoeve van de minderjarige ***Grietje*** Boon, tot het veranderen dezer geslachtsnaam ***Boon*** in dien van van der ***Linden;***
4. van *Frederik* ***Christiaan Matthias Vogels*** en diens eehtgonoote ***Irma*** Carla ***Emma von Anohen,*** te Amsterdam, al3 voogd en toeziende voogdes over den minderjarige Frederik *Christiaan* ***Matthias von*** *Anohen,* hiertoe strekkende dat hij voortaan den naam drage van ***Frederik Christiaan Matthias Vogels,*** of, mocht onverhoopt hiertegen bedenking rijzen, dan althans den naam van ***Frederik Christiaan Matthias Vogels von*** *Anchen,* ***dan wel*** von ***Anohen Vogels.***

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. Soedjono, te Soerabaja, om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Soedjono* aan te nemen.
2. *W. F. H. von Kriegenbergh* en zijn echtgenoote *Ch. S. Jäger,* te Jogjakarta, om hun minderjange pleegdochter Rose *Maria* te vergunnen den geslachtsnaam *Kriegenbergh* aan te nemen;
3. ***Haroen Al Rasjid,*** te Tandjongkarang (Lampongsche Districten), om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Haroen*** aan te nemen;
4. ***Mas Martabat Reksoprajogo,*** te Tegal, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Reksoprajogohudinoto aan*** te nemen ;
5. *A. F. Vons,* te Kaligondo (0. Java), om aan zijn minderjarige pleegdochter *Connie* te vergunnen den geslachtsnaam *Vons* aan te nemen;
6. C. ***R.*** *Latuheru,* te Meester-Cornelis (W. Java), om aan zijn minderjarige pleegdochter, bij den. doop genaamd ***Eva Tan,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Latuheru*** aan te nemen;
7. *Kartosoewito,* te Ngandjoek (Oost-Java), om hem te. vergunnen den geslachtsnaam ***Kartosoewito*** aan te nemen;
8. ***Marius Augustus Hermanus,*** zich noemend en schrijvende ***Marius Augustus Hermanus Lichtendahl,*** te Balikpapan (Z. en 0. Afdeeling van Borneo), om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Lichtendahl*** aan te nemen.

Bij **Koninklijk Besluit** is toegestemd:

1. 28 Febr. 1940, no. 53, dat ***Yolanda Breemer,*** geboren te 's-Gravenhage den 9 Februari 1922, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Kruls;***
2. 8 April 1940, no. 54, dat ***Marianne Jacoba Maartje*** van ***Dijken,*** geboren te Groningen den 11 Augustus 1938, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***van Emst;***
3. 19 April 1940, no. 82, dat ***Geertruda Deijle,*** geboren te Heerlen den 25 Maart 1926, haar geslachtsnaam verandere in dien van de Goede;
4. 19 April 1940, no. 82, dat ***Gerdina Jannetta Jongboer,*** geboren te Arnhem den 4 Augustus 1938, haar geslachtsnaam verandere in dien van de ***Wijs;***
5. 19 April 1940, no. 82, dat ***Jansje Klazina Kuiper,*** geboren te Groningen den 14 October 1925, haar geslachtsnaam verandere in dien ***van Velthuis;***
6. 19 April 1940, no. 82, dat ***Peter Poepjen,*** geboren te Oldeboom, gemeente Utingeradeel den 30 December 1911, cn diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van ***Wellinga;***
7. 19 April 1940, no. 82, dat ***Hendrik Strabbing,*** geboren te Groningen den 7 October 1933, zijn geslachtsnaam verandere in dien van van äer ***Veen.***

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is goedgevonden:

1. 2 April 1940, no. 28, aan ***Pauliene Mathilde Johanna,*** thans eehtgenoote van George ***Frederik Rhebok,*** vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***van Diest*** aan te nemen;
2. 6 April 1940, no. 33, aan ***Eddie*** vergunning te verleencn den geslachtsnaam ***Sahupala*** aan te nemen.

Bij **besluit van den Gouverneur van Curaçao** is goedgevonden:

1. 13 Maart 1940, no. 7332, aan ***Jean Louis Quast,*** wonende op Curaçao, vergunning te verleenen om zijn geslachtsnaam ***Quast*** te veranderen in dien van ***Sprook;***
2. 15 Maart 1940, no. 7148, aan ***Johanita Bonifacia Wilsoe, Marina Domitilia Wilsoe en Juan Atilio Wilsoe, allen*** wonende op Curaçao, vergunning te verleenen om hun geslachtsnaam *Wilsoe* te veranderen in dien van ***Hernandez.***

No. 7 LVIIIe JAARGANG JULI 1940

'DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD .

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

HOOFDREDACTEUR:
Dr. Th. R. VALCK LUCASSEN
Huize Eikenrode, Driebergen.

Algemeene **Kennisgevingen.**

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contribnt ie voor de gewone leden bedraagt f 10.—, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting v 6 6 r 1 Maart op **postrekening no. 20210 van** den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage*.

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningakosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, *met* ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofdredacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van wig hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad over dru kke'n worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der aopie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt, voor 1—15 expl. f 1.—, f 2.-, f 3, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover lever baar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootsehap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½-12 *en* van 2-5 uur en iedere en Donderdag van 9½-12 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden v er 1 a a g d.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den *eersten* Maandag van iedere maand, des n.m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in Café *Restaurant „Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des n.m. ten 2½ ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden en op den tweeden Woensdag der maanden October tot en met Mei, des n.m. ten 8 ure, in het *American Hotel* te *Amsterdam* van de Groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor cie te 's- Qravenhag e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene weke 1 ijk schepo rte feu i 11 e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan hei; Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op pag. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsverneming bezwaarschriften zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Mei van het jaar 1940 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering:

1. van *Klaas Kroon,* te Winkel, te Alkmaar woonplaats gekozen hebbende ten kantore van Mr. E. H. J. Wijnne, als voogd over *Marcel Reyne,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Reyne* in dien van Kroon;

2. van Jan *Oscar* de *Klerk,* te Oud-Beijerland, en *Hendrik Fontijne,* te Rotterdam, ten behoeve van den minderjarige *Bastiaan* de *Klerk,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam de *Klerk* in dien van *Fontijne;*

3. van *Arie Kloot,* te Rotterdam, zoo voor zich als voor zijn minderjarige wettige nakomelingen, tot het veranderen van den geslachtsnaam *Kloot* in dien van *Kroon;*

4. van *Piet& Cornelis van Puffelen,* chemisch technicus te Amsterdam, zoo voor zich als voor zijn minderjarige wettige nakomelingen, tot het veranderen van zijn geslachtsnaam *van Puffelen* in dien van *IJzerlooy;*

5. van *Carel Persoon,* te 's-Gravenhage, tot het veranderen van zijn geslachtsnaam *Persoon.* in dien van *Niermeier;*

6. van *Harm Kruizinga,* te Lutjeloo (gem. Wedde), ten behoeve van de minderjarige *Grietina Harmina Rozema,* tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Rozema in* dien van *Kruizinga;*

7. van *Cornelis Aalbert Boon,* chauffeur, te Kethel en Spaland, ten behoeve van den minderjarige *Johannes Cornelis Romijn,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Romijn* in dien van *Boom;*

8. van *Leendert van Sister,* te Haarlem, ten behoeve van den minderjarige *Antonius Maria Bruns,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Bruns* in dien van van *Sister;*

9. van *Margiena Lijntje Hajer,* echtgenoote van *Ebo Delis,* te Delfzijl, als voogdes over den minderjarige *Dionosius Corneles Hajer,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Hajer* in dien, van *Delis;*

10. van *Paulina Clasina* van der *Heiden en Herman Verhoef,* echtelieden te Zaandam, ten behoeve van den minderjarige *Herman Pad* van *der* Heiden, tot het veranderen van diens geslachtsnaam van der *Heiden* in dien van *Verhoef;*

ll. van *Bernardus* Aalten en *Elisabeth van Beek,* te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige *Catharina Wilhelmina van den Bongaard,* tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *van den Bongaard* in dien van *Aalten:*

12. van le. *Dina Munnikhuis,* echtgenoote van *W. C. van Vliet,* te Haarlem; 2e. *W. C. van Vliet en 3e. J. van der Ploeg,* ten behoeve van de minderjarige *Martina Munnikhuis,* tot het wijzigen van dezer geslachtsnaam *Munnikhuis* in dien van van *der Ploeg;*

13. van *Hendrik Pols* en *Louise Johanna Vos,* echtelieden te Amsterdam, tot het veranderen, van den geslachtsnaam van *Wilhelmina Francisca Cornelia* van *Gelder* in dien van *Pols.*

Aan den. **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. *M. Portier* en zijn echtgenoote *Toemirah Fanie,* te Serang (W. Java), om hun minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd *Adé,* te vergunnen den geslachtsnaam *Portier aan* te nemen;

2. *Soetarno Soemodidjojo,* te Klaten, om vergunning den geslachtsnaam *Soemodidjojo* aan te nemen;

3. Mr. *Barthold Lodewijk Cornelis Pannekoek,* adjunct-Inspecteur van Financiën te Batavia, om hem en zijn wettigen nakomelingen te vergunnen hun geslachtsnaam *Pannekoek* te veranderen in dien van *Vandehoek;*

4. H. D. W. von Oven en zijn echtgenoote *E. W, Johan,* te Malang, om aan hun minderjarige pleegdochter *Hermine Sepsurn* te vergunnen haar geslachtsnaam *Sepsurn* te veranderen in dien van *van* Oven.

Bij **Koninklijk Besluit** is toegestemd:

1. *28* Februari 1940, no. 53, dat *Victor Norlin,* geboren te Medan (Ned.-Indië), den 10 Juni 1925, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Norlin Steensma;*

2. 8 April 1940, no. 54, dat *Christiaan Jacob Sillevis,* geboren te Haarlem den 5 Maart 1922, zijn 'geslachtsnaam verandere in dien van van *Raalt.*

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is goedgevonden:

1. 31 Maart 1940, no. 13, aan *Herman Joannes* en Jan *Albert,* zich noemende onderscheidenlijk *Herman Joannes Olenroot* en *Jan Albert Olenroot* voornoemd, de eerste voorman bij de werkplaatsen der S.S. te Madioen (Oost-Java), vergunning te verleenen den geslachtsnaam *Olenroot* aan te nemen;

2. 31 Maart 1940, no. 14, aan *Henri* vergunning te verleenen den geslachtsnaam *Willemse aan* te nemen.

Nº. 8 LVIIIE JAARGANG AUGUSTUS 1940

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

HOOFDREDACTEUR:
Dr. Th. R. VALCK LUCASSEN
Huize Eikenrode, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f 10.—, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening no. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage*.

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan ala boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor nie t-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofdredacteur van h-et Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad over drukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1.—, f 2., f 3, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdmkken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 9.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f l.-. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage*, zijn voor de leden toegankelijk iedere Maandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iedere Donderdag van 9½-12 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Maandelijksehe Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n. m. t en 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende *de* maanden October tot en met Mei *in Café Restaurant „Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des n.m. ten 2½ ure, *in* het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden en op den tweeden Woensdag der maanden October tot en met Mei, des n.m. ten 8 ure, in het *American Hotel* te *Amsterdam* van de Groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's- Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op pag. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsverneming bezwaarschriften zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Juni van het jaar 1940 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering:

1. van Jan Timmer, te Hillegersberg, ten behoeve van den minderjarige ***Herman Rodermond,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Rodermond*** in dien van ***Timmer;***

2. van ***Gilles Hoogesteger en Teuntje Nijmeijer,*** echtelieden, ten behoeve van de minderjarige ***Dieuwke Boom,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Boom*** in dien van ***Hoogeateger;***

3. van ***Theodore van der Meijde*** en ***Anna Voorhoeve,*** echtelieden te Wassenaar, ten behoeve van hun pupil ***Theodora Emilie*** Anna, om vergunning den geslachtsnaam van der ***Meijde*** aan te nemen;

4. van ***Maria Dominica*** van ***Noort,*** te 's-Hertogenbosch, om vergunning den familienaam van ***Noort*** te mogen veranderen in dien van ***Damen;***

5. van Dr. ***Arthur Brown Tutein Nolthenius,*** te 's-Gravenhage, zoo voor zich als voor zijn minderjarige wettige nakomelingen, tot het veranderen van den geslachtsnaam ***Brown Tutein Nolthenius*** in dien van ***Tutein Nolthenius;***

6. van ***Frederik van Ginkel,*** te Ede, ten behoeve van den minderjarige ***Albertus Waaijenberg,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Waaijenberg*** in dien van van ***Ginkel.***

Nº. 9 LVIIIE JAARGANG , SEPTEMBER 1940

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

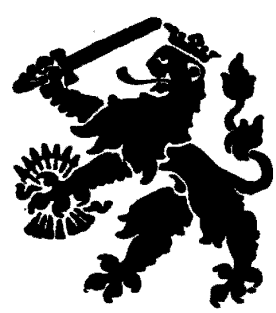

HOOFDREDACTEUR:
Dr. Th. R. VALCK LUCASSEN
Huize Eikenrode, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche *con* tri bu tie voor de gewone leden bedraagt f 10.—, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting v 6 6 r 1 Maart op **postrekening no. 20910** van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage*.

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapjaar, *met* ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofdredacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1—15 expl. f 1.—, f 2., f 3, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de medegedeelde prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage*, zijn voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iedere Donderdag van 9x-12 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n. m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café Restaurant „Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des n.m. ten 2½ *ure,* in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden en op den tweeden Woensdag der maanden October tot en met Mei, des n.m. ten 8 ure, in het *American Hotel* te *Amsterdam* van de Groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor cie te 's- Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene weekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op pag. 3 van den omslag vermelde aanvragen om naamsverandering of naamsverneming bezwaarschriften zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant zijn in den** loop der **maand** Juli van het jaar 1940 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane **verzoek** en om naamsverandering:

1. van ***Otto Christiaan Alidus Johannes Veltman en Hilda Louise Cruger,*** echtelieden, te Heemstede, eerstgenoemde handelende :
   a. voor zich;
   b. als voogd over de minderjarige ***Hilda Jacqueline Willems van*** Beveren, geboren te **Malang** 4 Augustus 1932 uit de minderjarige ***Maud Willems van Beveren en*** door haar erkend als haar dochter;
   c. voor zooveel noodig tot bijstand **zijner** genoemde **echtgenoote** en laatstgenoemde, voor zooveel noodig met bijstand van haar voornoemden echtgenoot, tot het veranderen van den geslachtsnaam van voornoemde minderjarige en wel van ***Willems*** van Beveren in dien van ***Veltman;***
2. **van *W. A. Jonker,*** te Alkmaar, ten behoeve van den minderjarigen Johannes ***Germanus*** van ***Dijk,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam van ***Dijk*** in dien van ***Jonker;***
3. van ***Hendrikus Jacobus Kop,*** te Amsterdam, ten behoeve van den minderjarigen ***Hendricus Jacobus de Boer,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam de ***Boer*** in dien' van ***Kop;***
4. van ***Kornelis van Rijn,*** te 's-Gravenhage, **zoo** voor zich als voor zijn minderjarige wettige nakomelingen, tot het voegen van den naam ***Metting*** **bij** den naam van ***Rijn,*** ten, einde voortaan den geslachtsnaam ***Metting*** van ***Rijn*** te dragen ;
5. **van *Johannes*** de ***Vree*** en ***Bartje Barbara Kruisbergen,*** te Utrecht, ten behoeve van ***Albertus*** van ***Driel,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***van Driel*** in dien van de ***Vree;***
6. van ***Meinte Bosma en Baukje Appeldoorn,*** echtelieden, te Medemblik, ten behoeve van de onder hun voogdij staande minderjarige ***Alida Doetjes,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Doetjes*** in dien van ***Bosma;***
7. ***van Leendert*** Zwanenburg, te Leiden, in **zijn** hoedanigheid van voogd over den minderjarigen ***Cornelis Schipper,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Schipper*** in dien van ***Zwanenburg;***
8. van ***Bela Endre Kaffán,*** te Groningen, in zijn hoedanigheid van voogd over den minderjarigen ***Albert Petzinger,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Petzinger*** in dien van ***Kaffán;***
9. van de echtelieden ***Petronella Anthonia Westgeest*** en ***Hendricus Gerardus Dwwel,*** te Hillegom, handelende als **moeder-voogdes** en als medevoogd over den minderjarigen ***Leonardus Anthonius Westgeest,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Westgeest*** in dien van ***Duwel;***
10. van ***Susanna Adriana Kleeton, te*** Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Gertjannie Platvoet,*** over wie zij de voogdij uitoefent, tot het veranderen van dezer geslachtsnaam Platvoet in dien van ***Kleeton;***
11. van Ir. ***Jacob Dirk Verbeek,*** te **Rijswijk,** om vergunning tot het voegen van den naam ***Bron*** **bij** zijn geslachtsnaam, teneinde voortaan den geslachtsnaam ***Verbeek Bron*** te dragen.

Nº. 10 LVIIIE JAARGANG OCTOBER 1940

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

HOOFDREDACTEUR:
Dr. Th. R. VALCK LUCASSEN
Huize Eikenrode, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van t en mi ns te é 6 n 1 i d, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contribnt ie voor de gewone leden bedraagt f 10.—, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting v 6 6 r 1 Maart op **postrekening no. 20910** van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat* **6,** *'s-Gravenhage.*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande *aan* het Genootschapsjaar, *met. ingang* waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de a b o n n e m e n t s gelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor nie t-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den H o o f d redacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: C ontributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad over dr ukke'n worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1—15 expl. f 1.—, f 2.-, f 3.—, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad *zouden willen* tevreden stellen, kunnen *deze verkrijgen* à f *0.25* per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover lever baar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld *in* verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootsehsp.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk i e d e r en M a a n d a g van 9½-12 *en* van 2-5 uur en iederen Donderdag van 9½-12 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden v er 1 a a g d.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden o n b e a n t w o o r d terzijde gelegd.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n. m. t en 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in Café *Restaurant „Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden J u n i t o t e n m e t S e p t e m b e r in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des n.m. ten 2½ ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te Arnhem bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden en op den tweeden Woensdag der maanden O c t o b e r t o t e n m e t M e i, des n.m. t e n 8 u r e, in het *American Hotel* te *Amsterdam* van de Groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook *voor* de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor cie te 's- Graven h a g e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene w e k e 1 ij k s c h e p o r t e f e u i 11 e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op pag. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsverneming bezwaarschriften zouden wenschen in te dienen, wordt in overweging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Augustus van het jaar 1940 gepubliceerd de navolgende hiertelande gedane verzoeken om naamsverandering:

1. van *Jacob* ***de Dood, te*** 's-Gravenpolder, zoo voor zich als voor zijn minderjarige wettige nakomelingen, tot het veranderen van den geslachtsnaam de ***Dood*** in dien van *Tramper;*
3. van *Wieger Lei,* te Hillegom, ten behoeve van den minderjarigen Gewit *Verdonk,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Verdonk* in dien van ***Lei.***

Nº. 11 LVIIIE JAARGANG NOVEMBER 1940

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

HOOFDREDACTEUR:
Dr. Th. R. VALCK LUCASSEN
Huize Eikenrode, Driebergen.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand September van het jaar 1940 gepubliceerd de navolgende verzoeken om naamsverandering:

1. van ***Pieter van Loon,*** te Huizum (gem. Leeuwarderadeel), en *Antje Tichelaar,* zijn eehtgenoote, ten behoeve van ***Enkjen*** van ***Dellen,*** geboren 20 Juli 1928 te Surhuisterveen, wettig kind van ***Sjoerd*** van ***Dellen,*** te Surhuisterveen, en zijn voormalige echtgenoote ***Trijntje Talsma,*** tot het veranderen van den geslachtsnaam van ***Dellen*** in dien van ***van*** Loon;
2. van ***Leendert Harber Jan Bongen, te Zwanenburg*** (gem. Haarlemmermeer), tot het veranderen van zijn geslachtsnaam ***Bongen*** in dien van ***Paulus;***
3. van ***Henri Martinus de Lugt,*** te Amsterdam, ten behoeve van den minderjarige ***Hans Bosman,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Bosman*** in dien van de ***Lugt.***

Nº. 12 LVIIIE JAARGANG DECEMBER 1940

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

HOOFDREDACTEUR:
Dr. Th. R. VALCK LUCASSEN
Huize Eikenrode, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretarie.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de *gewone* leden bedraagt f 10., ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting v 6 6 r 1 M aart op **postrekening no. 20910** van den **„Penningmeester van** het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage.*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van **inningskosten** worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor nie t-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Hoofdredacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdruk ken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Hoofdredacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f l.-, f 2.-, f 3, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt een matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra- nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootsebap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage,* zijn slechts voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½-12 en van 2-5 uur en iederen Donderdag van 9½-12 uur.

Afwijking van dezen regel kan slechts worden toegestaan ten behoeve van buiten 's-Gravenhage woonachtige leden, mits dezen tevoren schriftelijk datum en uur van hun bezoek met het Bureau zijn overeengekomen.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, *die* tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 1.— ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat *om* verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Maandelijkschc Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. ten 2½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in Café *Restaurant „Den Hout", Bezuidenhoutsoheweg 11-13,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te Scheveningen.

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken of nationalen feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden September tot en met Juni, des n.m. ten 2½ ure, in Café *Restaurant „Central", Vijzelstraat 19* te Arnhem bijeenkomsten plaats van de groep van in Gelderland wonende leden en op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Mei, des n.m. ten 2 ure, in het *American Hotel* te *Amsterdam* van de Groep van in Noord-Holland wonende leden.

Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksehe Portefeuille.

Voor de te 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Naamsverandering en naamsaanneming.

Aan belanghebbenden, die tegen op pag. 3 van den omslag medegedeelde aanvragen om naamsverandering of naamsverneming bezwaarschriften zouden wenschen in te dienen, wordt in ovenveging gegeven zich voor inlichtingen te wenden tot den Secretaris.